

liber doctoris Lozwara legatus testamentaliter
dno Johanni de Pulsznia dicto Kowal et datus dno Petro
altariste de Sancta Maria per eundem dimissus ad mutuum
Item postea legatus magistro Johanni de Skawina
decretorum doctori et in Skawina plebano qui
eundem librum legavit ~~pro Canonicis et Collegiatis~~
~~pro domo Canonistarum in Cracovia ...~~

Hic in principio continetur Scala celi per ordinem alphabeti
Item concordancie veteris testamenti cum novo et
iuris canonici
Item hystoria Pomorzie — per Stanislaum presbiterum de Anyszkowicze
Item tractatus de penitencia — [illegible]

Uwaga

Ogłoszenie, że Jan a Thurzo ...
zaczyna wykład ...
Osobno Przyb. 23/75

[V]Enerabili viro ac carissimo patri in
christo domino hugoni de columbe-
riis sancte aquensis ecclesie preposito
frater iohannes gobii iunior
ordinis fratrum predicatorum vester filius
humilis se ipsum cum recommendacione humili
et devota. Cum enim reverende pater im-
possibile sit in nobis superlucere divinum
radium nisi sub velamine similitudinum et
figurarum ut testatur beatus dionysius libro de angelica ierar-
chia. Hinc est quod mentis nostre racio in tam excellenti luce
non figitur nisi eam aspiciat per similitudines et exempla.
Unde unigenitum dei verbum ut sedentes in tenebris et umbra mor-
tis ad celestia elevaret in exemplis et parabolis loquebatur eo quod foras
moveant animos audientium in retineant firmius et attentius
memoriter excitant ad eterna ut augustinus testatur. Anima vero ut animus
inducitur ad celestia inhiare eo quod delectetur narracionibus sanctorum et
exemplis. Ideo ergo ad gloriam et honorem omnipotentis dei et bea-
tissime matris eius beati dominici patris mei ac beatissime mag-
dalene hanc scalam celi composui ut peccatores [illegible] postposito
alio curioso vel terreno studio ascendant ad contemplandum aliqua de eter-
nis. Illa autem huius scale sunt due [illegible] scilicet duabus huius operis partes. Prima
est cognicio superiorum cum amore. Secunda cognicio inferiorum et
propriorum actuum cum timore. Ex prima latere diversa excluduntur peccata et fe-
cundantur virtutes. Ex secunda vero sunt radicata in mente illustres [illegible]
ab inicio mundi usque ad nostra tempora [illegible] annorum [illegible] et septem etates. Gradus
autem huius scale sunt diverse materie que in ea secundum alphabeti ordinem continentur.
Et ut exempla hic a legentibus non contempnantur [illegible] ponam libros a quibus
recolligere [illegible] quod [illegible] est in donatu ex vitis patrum ieronimi
ex libris dialogorum gregorii ex floribus sanctorum iacobi de voragine
ex historiis scolasticis ex speculo exemplorum iacobi de vitriaco ex glosis
ieronimi super bibliam ex summa fratris vincencii ex libro magno de donis
spiritus sancti ex mariali magno ex libro de vita et passione fratrum predicatorum
ex alphabeto narracionum [illegible] aliqua [illegible] applicando ad [illegible] ut rea-
tangens que ita scripta non reperi sed in predicacionibus [illegible] audivi. Suppleat ergo
vestra bonitas meum laborem et hanc recollectionem exemplorum brevem. Et
supplico vobis et ceteris legentibus ut parcant me ignorancie et me par-
ticipem faciant et spiritualibus bonis ut attingere possim ad tronum eterne
beatitudinis ubi non exemplis sed in luce splendida contemplabimur [illegible]

[A]Bstinencia multa bona facit. Primo enim saciat virum in [illegible]
Et quidam heremita fugiens consorcia hominum ingressus est heremum ut
per abstinenciam maceraret corpus suum. Cum [illegible] ibi [illegible] deus
dedit ei in porta celle fontem vini [illegible] dulcissimum et palmam qua vitebatur in
cibo. [illegible] prima [illegible] plenitudo [illegible] palma est crux [illegible]
[illegible] peccatorem separatum a deliciis mundanis [illegible] heremita
simul diligens [illegible] ad heremum in quo non reperiret [illegible] fa-
me molestatus in via poma pulcherrima invenit [illegible] si comederit
[illegible] et tacto [illegible] comedere contempsit [illegible]
deliciis [illegible] radice herbe mire dulcedinis [illegible] fonte mire suavitatis
heremita petra mel [illegible] peccatorem qui prima separata a consolacione mundana
[illegible] honor amicicie laus et amicicia potestatis. qui [illegible]
dat radicem virtutis scilicet caritatem et fontem dulcissimum lacrimarum

2 Secundo abstinencia sanat. Narratur quod quidam fugiens ad heremum fama con-
strictus incepit comedere quasdam herbas radices que sic eum laxa-
bant quod fere sua viscera emittebat. Deum autem deum rogavit ut per virtutem
abstinencie ipsum iuvaret quoddam animal non fasciculus herbarum non nocivas
ostendit eum discernere inter nocivas et non nocivas. Confugiens est religio-
sus. heremus religio. Hec laxans affectio parentum et negotiacio
secularium, que laxant ad transgressionem regule et ad amissionem devo-
cionis. Animal est indus vel dyabolus qui si aspiciunt per eos
diligens bona et refutabis malum. Et idem quidam prelatus fuit
qui deliciis affluens erat languidus et miser ut medicinis
non poterat curari. Audivit quod semel legisset quod abstinencia erat medi-
cina corporis et anime et ipse erat totus corruptus in corpore et in mente
et vere ista medicina utriusque sanitatem habet. Dimissis deliciis
et pompis mundi, ordinem Cistercensem intravit quod audiens
quidam archiepiscopus ad visitandum eum accessit et reperiens ipsum
totaliter curatum. Dixit ei. Miror multum quod delicie et medicine
vobis nocebant et fabe et olera vos curaverunt. Cibaria abhorre-
batis delicata et nunc comeditis sicut lupus. Tunc ille cui dixit.
Domine videatis si ego feci sicut facit lupus. sicut facit serpens
aquila et cervus. que dum sentiunt corruptis humoribus et volunt
3 vetustatem deponere abstinent et renovant. Sic ego feci. Aliter
sicut ipse a veneno et vetustate peccati fuissem consumptus. Tercio
abstinencia placat deum. Narratur quod dyabolus in primo ordinis
predicatorum fratres multis doloribus et illusionibus affligebat. et io
statuerunt ut in fine matutinarum cantaretur Salve regina. Tunc sancta
Maria et ut boni angeli malos reprimerent. Tunc dyabolus per os
cuiusdam demoniaci vero mane incepit clamare. O miseri vos ne-
scitis quid cantatis nec quam sublime sit illi quod adiutorium postu-
latis. ecce hic scio qui de eorum consorcio cecidi et tamen non habeam carnem
in qua possim facere abstinenciam non possum illuc ascendere. Si si ha-
berem tamen per carnem sicut est in pellicie hyano tantam facerem abstine-
ciam quod adhuc et altiora ascenderem. Narrat ad idem ut fuit quidam
dives qui de corde suo quidquid poterat curabat deliciis in cibis et po-
tibus in unguentis et balneis. in lectis. indumentis. ornamentis. avi-
dissime requirebat quia vero erat sapiens quo ad mundum facta est. Sene-
scalus regis Francie. et tunc recepit in statu deliciis affluens, quod vix
pinguedo eius prurientem poterat restringi. Coriis aut ferris quomodo
cum magno studio furnebat. scilicet dixit ei. O qui magna inflammacio
erit hec mihi quod ista pinguedo tua erit cremata igne inferni
Quod ille considerans incepit dicere intra se. ve iste erit mihi summa
et caro mea erit cibus verminum et lazerum Demonum cum sit corrupta
et ita per deum non sic erit. et assumpta penitencia deo per carnem placat
qui per eam vituperata et offensa erat. Quarto abstinencia confortat
Narratur quod quidam habuit scilicet canem parvum et nobilem. et dat aliis
divitibus qui in curia eius nobilis habebat invidiam. qui volens exhereditare
istum divitem tradidit ei canem et mittens bene collige attrapit enim
et inclusit in camera et fecit ei pulmentum de furfure. quod canis
olefaciens incepit flere et eiulare nimis et demum ieiunio ieiunio ma-
cescens et facta est pinguis. Deum autem deus nobilis requisi-
vit canem in affectu suo pulcrior et grossior est putatus

Nobilis est deus. Carnis est caro. Inimicus dyabolus. Omnis
anima que deum in carne obediat in abstinencia tenet corpus
castissimum reddet deo. Et ad idem Quidam ingnatus attendentes
ad abbatem helyam impleti cogitacionibus carnis dixit eis confra-
tres mei erubescite. quanto magis corpus vestrum est magis albissimum
et pulcrum et rubicundum tanto anima plus iacet mortua et est feti-
da apud deum. non enim pinguedo est grata deo sed pallor desicce
et macies cum humilitate gratificat apud deum. Quinto dulcorat. Un- 1
quidam propter asperitatem dentis exiens sunt quociens abcindi
sic commisit: Quem respondit omnes patres. Omnem lectum.
debilitatem potus et vilitatem vestium sustinere non potui. Tunc ille
Quidam tibi optimam medicinam omnia ista. Tunc ondit quod
quamquam cristi et dixit intinge panem in hoc brodio admige sangui-
nem tuo vino. lectum tenui. et vestes mediatatis christi cum
cum fecisset devocione repletus ad monasterium est reversus. Sexto 6
ipsa demones fugat. Unde cum quidam deus ingnicaret quoddam
sancto patre quo posset demonem superare carnis desideria
refrenare et cogitaciones vitare. Respondit Carne. Respice
ad ollam respice ad ignem respice ad lupum respice ad casta-
neam. olla cessat bulire subtracto incendio. ignis extinguitur
subtractis lignis. lupus expellitur subtracto cibo. castanea subigitur
subtracto pabulo. Cor humanum est olla bulies per corrupta
desideria. est ignis ardens per cogitaciones varias. est castanea re-
bellens per diversa vicia. Et ideo sunt subtrahenda alimenta, cuiusque
male sociantis delectacionis evagacionis lascivie. et inordinate co-
mestionis. Septimo nobilitatem cordis demittit. Unde legitur quod cum allexander 1
interrogasset in quo erat magna nobilitas. Respondit quidam sapiens
in propria tibi et potus et multe virtutes quod ondit tibi exemplo
Aves que sunt nobiliores plus habent de pluma minus habent de carne
et minus bibunt. quod attendens allexander licet sitiret multum
aquam frigidam bibere noluit eo quod ipse solus deca poterat saciari.
Octavo humiliat dyabolum. In vitis patrum quod quidam sanctus volens 8
ondere virtutem abstinencie dicebat quod leo licet esset ita ferox captus
per gulam sepe erat humilis et verecundus homo idem patet de lupo et ideo
ieiunat multum per leonem captorem nos sumus capti per gulam et ideo
ieiunare debemus. Nono hostes superat. Dicitur in historia tripartita
quod quidam draco pessimus homines et iumenta ut per virtutem armorum 9
nec per virtutem hominum expelli poterat. Quod attendens quidam sanctus
dixit. Carissimi virtus draconis non est forcior quam virtus demonis
sed virtus demonum expellitur per ieiunium et oracionem. et ideo affligamus car-
nem nostram per ieiunium ut deus misereatur nostri. Deinde cum per decem dies
fecissent convocato populo dixit ut cognoscatis virtutem ieiunii
volo quod vos expolietis in pelvim Tunc ipse accipiens sputum fecit
cum illud contra draconem qui non valens egredi extunc mortuus est
ibi. Tunc ille sanctus incepit clamare et dicere. Sicut virtus ieiunii cor-
poralis interfecit istum draconem sic virtus ieiunii spiritualis expellit
demonem virtutem et temptacionem demonibus Et ideo non ieiunetis ut demones
qui nunquam comedunt sed voluntatem malam habent. Non ieiunetis sicut
indi qui de die abstinent et de nocte crapulis et in ebrietatibus
vacant. Non sit medici qui ad salutem corporum intendunt Non sicut
avari qui conantur bursam replere. Decimo sapienciam demittit. Unde sicut
quod semel fuit quidam homo qui habuit duas domos una
erat plena palea. et altera omnibus et eius repleta. Accidit 7

at ut in pistrinis ignis attende erat quod audies Deus curruit ad
illam que erat plena paleis dimittens illam que erat plena auro
et sic utraque fuit igne consumpta. Domus plena palea est corpus
Domus plena divitiis est anima. ignis est potestas vel necessitas
spiritualis. Ille ergo est prudens qui remunerat et refectionibus mace
rat corpus suum. Sed ille est fatuus qui ad delectabilia et tem
poralia intendit. Quinto custodia mandatorum prestat. Dicitur in vi
xi tis patrum legitur quod cum quidam requireret que erat via celi. fuit
ei responsum Dicta in medio vie absconde et attinges ad domum
quod cum ille requireret latera huius vie dixit quod quidam remanent sic
porci qui impinguati comedi non possunt. Quidam sicut lupi qui
de die remanent et de nocte devorant. Quidam sic magnus
possunt vento. quidam sic timidi qui pertransire timent [illegible]
[illegible] sicut legitur de [illegible]. Quidam sicut detractores quidam
sic fenestra vel blasfematores quidam ut limacia vel [illegible]
et isti sunt in ex littera maius [illegible] non attingunt ad thesaurum. Duo
xii decimo coronat. Dicitur in vitis patrum quod quidam ante
suos oculos quod faciebat texebat ampullam aque splendentis
qui cum finisset [illegible] faceret perdidit ut ex maiori
desiderio maiorem coronam haberet. Tredecimo illuminat. Dicitur quod quidam
xiii sapiens [illegible] stetit per [illegible] poten quia [illegible] de
bebat ad consilium ut clamans [illegible] et [illegible] videret
Quinto ergo debet facere peccator qui coram deo est [illegible] Decimo
xiiii quarto castitatem confirmat. Dicitur quod dum honoratus abbas primum
faceret carnem quidam [illegible] ad comedendum dedit. quod cum ille
respueret propter castitatem dum finisset misit ad [illegible] aquam
cum urnula [illegible] invisibiliter intravit [illegible] dum effunde
ret aquam [illegible] medium saliens [illegible] et totus [illegible]
est [illegible] qui de eo comedit per virtute [illegible] in eo sunt [illegible]
[illegible] omnes motus carnales. Quintodecimo regulat. Unde dicitur quod duo
xv semel fuerunt in prima mensa et unus comedebat parum et alter
multum. Quod at ille qui comedebat multum reprehenderet aliud
alter vidit quod melius comedebat quam ille [illegible] quidam
sapienti qui erat in mensa dixit quod [illegible] videbat. Vade qui intrat
animam et augmentat virtutes melius comedit quam ille qui intrat
[illegible] et multiplicat vicia. quia vero gulosus erat [illegible] male
xvi [illegible] comedebat et alter bene. Sextodecimo est rapinam restituat
unde dicitur quod quidam prelatus semel erat qui non comedebat car
nes tamen faciebat multas rapinas tallias et iniustas exactiones
Cui semel [illegible] una vidua [illegible] cum filiis suis [illegible]
[illegible] ad eum dicens. Domine tu non comedis carnes mortuas
sed comedis vivas quia cum depredacionibus tuis [illegible] et devoras
subditos tuos. Devora ergo istos duos filios meos et come
de eos. Quod ille audiens compunctus restituit ei omnia. Decimoseptimo
est [illegible] Donatiano [illegible] senex dixit quod erat clamans pa
xvii [illegible] si esset discreta et ad hoc [illegible] Semel fuit
quidam homo qui habebat gallinam a qua habuit [illegible] pullos
et ova. [illegible] sed quod cum ova nasceret ex [illegible] quod infra
gallinam erat [illegible] ova et aperiens gallinam perdidit
ova et gallinam. Gallina est [illegible] ova operationes [illegible]

in uno actu ut ait Beda omnem speciem virtutis sepelit et corrum-
pit corpus. Vitas ad hoc legitur quidam senex heremita rogabat deum ut
ei regulam ostenderet abstinencie faciende. Cui apparens angelus
dixit [illegible] cum [illegible] ut recte [illegible] pugnare
equus sine freno portans calcaribus ad pavimentum vadit in infir-
mitatem quia calidus nimis periculosior est quam frigidus. Et navis
onerata periculosius regitur in mari quam non onerata. Ergo
fatigatus mane non complet dietam. Tene ergo medium in
abstinencia quia hec est regula dei.
Accidia multa mala facit. Primo est divini operis 1
neglectiva. Dicitur quod quidam habuit vineam diu [illegible] her-
bis corruptis [illegible] ad producendum vinum. Et ideo misit
filium ad portam vinee ut eradicaret herbas noci-
vas. Cum autem accederet ad eam et conspiceret multitudinem et magni-
tudinem herbarum, fuit visum ei impossibile quod posset eam purgare.
[illegible] possunt se ad dormiendum sub umbra. Pater eius veniens
interrogavit eum quare dimisisset opera. Cui ille: vidi tantam
multitudinem quod mille homines non sufficerent. Cui pater: Si mo-
do amovisses unam herbam et cras aliam, finaliter purgasses vine-
am. Sed nunquam incepisti. Nunquam perficias. Iste pater est deus,
filius est homo, vinea est anima, male herbe sunt peccata,
[illegible] homo [illegible] debet perfecte avellere has her-
bas corruptas et ideo nunquam fiat purgatio peccatorum. Secundo accidia 2
est [illegible] in vitas patrum dicitur quod quidam
iuvenis [illegible] qui in morte interrogat quendam sapientem ut dicat
verbum edificationis. Cui ille: respice ad solem et terram,
ad formicam et ad gallum. Sol [illegible] continuo actu [illegible]
[illegible] sine [illegible] absconsit [illegible] a cursu et
[illegible] sic [illegible] tu opera pietatis dimittas propter ingrati-
[illegible] nec dimittas regulam [illegible] caritatis. Secundo respicias
formicam quod in estate congregat nutrimenta quibus in hyeme
[illegible] sic tu in vita operare ne necesse in morte habe-
as. Tercio respice terram que cum in magna intemperie et
[illegible] ponat [illegible] arbores et fructus
quibus ablatis sine aliqua [illegible] nutrimenta vel similia
[illegible] Quarto respice ad gallum qui [illegible] obliviscitur
horas noctis. Tu ergo fili similia facias thesaurum sapie(ntie)
possides. Tercio est malorum culpa [illegible] Dicitur quod semel 3
fuit quidam qui habebat comitatum [illegible]
[illegible] sui [illegible] ad alias regiones pigritia sua [illegible]
voluit comitatum [illegible] [illegible] multi pigri [illegible]
fuit ita piger [illegible] pane in ore propter pigritiam [illegible]
[illegible] ut canes [illegible] auferret. [illegible] habebat pedes
in igne et propter pigritiam retrahendi permittebat comburi tibi-
as. Tercio [illegible] et veniebant mures et rodebant [illegible]
aures usque ad cerebrum et solum ex pigritia recedendi detine-
bat. [illegible] habebat funem in collo et gladium in manu
et stabat super sellam quam [illegible] subtrahebat [illegible] et solum
ex pigritia elevandi manum et scindendi cordam se suspendi
[illegible] iacebat in lecto et duo [illegible] cadebant

super eos salutem et super actos et exiguitate videlicet capitulum penitue speciebus loquendo specialiter
iste comes dyabolus Quinque pantes sunt contra gratiam peccatoris. Primus est
peccator cum de qua dicit verbum fidei et correctionis et nichilominus
sustinet quod aures i adulatores vel dyabolici homines auferunt
et excipiunt istas Secundus est peccator sequens malam societatem
qui comburit et perdit famam suam et bona temporalia solum
propter pigritiam retrahendo se ab aliis Tercius est qui cum fabula-
tionibus detractoriis et inutilibus cogitationibus et locutionibus
ac inceptis solacijs se occupat ut deficiat quod non vel rectore
dei Quartus est veniens in transgressione propter statum supra
solam substantialibus vite quando eligendum contendit in ma vel et per
mittit se suspendi per cordam peccati propter pigritiam contendendi
Quintus est defferens de mea dei scientiam sollicitudinem terroris
divini iudicij et timoris multitudinis peccatorum per cuncta
actos meos sue et solum propter pigritiam contendendi se ad misericordiam
4 dei ecce se decetat deputatum Quartus est doloris ang-
mentissima Dicitur quod quidam quadrigarius de quadriga cadens in
luto profundo petebat ad iuvandum a transeuntibus quemadmodum Cum igitur
quidam manum mittet ad sublevandum eum i.e. manus tenens in salute de
the volens sed ut alteri manum porrige volebat Cui ille attendens
dixit illi tu non asinines te ut ego te iuvabo et sic sta in luto
tibi nocivo Ista quadriga est prima et habet duas rotas videlicet est amor
boni secunda est odium mali. Equus ac iste quadrige est mea dei
quo ista domini cadit peccator in luto delectationis peccati nichilominus
dominus clamat sed ad eum in dominum / in dominum ad sectos in ag-
timem malam ut adiutorium debent instare quod ipse se ipsum
non iuvat manifestando peccatum suum in peccato moritur et dimittit
7 tanquam piger Quintus est bonorum operum pravatione Dicitur quod quidam sectus
per coggitanit deum ut videret quod que erat via per quam posset attingere
ad gloriam beatorum videt ac angelum dei stantem in angulo celle qui
cum duobus finibus coparabat dominum Uno completo iterum
recapiebat Dixit Tunc angelus ad eum confuge umbram prosperie
6 que induat paupertatem vilitatem et afflictionem et apacem misericorditer
et venies vita eterna Sexto est fatuitas et stultitiae considerativa Dicitur
quod quidam sectus volens corrigi per angelum eo quod diligebat interdum
ociositatem duxit eum semel ad unum monasterium Bechardorum
in quo erant multe camere In prima camera erant multi milites
qui solo timore dicebant Secundo quod audiebat nomen unius
militis qui suo deo erat natus Cum tunc ille inquireret qui essent
illi dixit isti sunt qui propter timorem iudicium et terroris futurorum
deiciunt pigritia et timore In secunda erant quidam qui in aliquo vin-
culo sed sola sompnolentia erant ligati Et cum iste inquirerent
sunt dixit isti sunt qui ex fastidio tedio benefaciendi contempnebat
precepta In tercia camera erant quidam qui tenentes panem in manibus
rodebant lapides pane dimisso Et isti sunt qui ac manibus verbis
operantes dimittunt sermones In quarta erat infirmus medicinam
salutiferam iuxta se habens non attendebat ad qualitatem infirmitatis
ut ad medicinam sanaretur. Et isti sunt ignorantes In quinta erat vel
loquens cum alio et cum non posset bonum optime non in eum respiceret a quo
postulabat licet illud bonum esset quod valde necessarium videtur ne bona
dat Et isti sunt indevoti qui negligenter dicunt horas In sexta

ta erat quedam mulier vetus qui quanto plura audiebat tanto plura
obliviscebant et isti sunt dissoluti religiosi In septima erant quedam
qui quanto plus calefaciebant tanto magis frigidi erant et isti sunt
tribulati In octaua erant quedam qui quanto plures impinguabant tanto
tanto macilentiores erant et isti sunt auari In nona erant quedam
qui quanto in maiori periculo belli erant igitur vel in magna erant tanto
firmius dormiebant Et isti sunt qui confidentes in longa vita confir-
mant se in delicijs mundi Septimo accidia est contra laudes impe-
ditiua quidam monachus temptabatur pigritia cum erat ad matutinas
surgendum vnde ex tunc vigiliarum perimebatur sudore putens ante
hoc esse ex infirmitate vestibus se cooperiebat Audiat quadam nocte
ceteris dormientibus ipse vallet surgere qualis sub lecto incepit clamare
noli surgere noli sudorem tuum interrumpere quia non expedit tibi
Et sic attendens ad illusiones demonis ad diuinas laudes affectuosius
anhelabat Octauo est igitur demonis attestatiua vnde in vitis patrum
legitur quod quidam non posset pati calorem et dicitur ait quidam senex
Fili demonis est dux sicut pius et magnus pius igitur est accidia
et ex isto vnde maior qui est depredator Si ergo vis extin-
guere et a te expellere ignem maiorem extingue accidiam et pi-
gritiam a mente tua Ad ius ad medicum quidam venerunt
pauper et diues qui seminaverat quam agros pauper pro paupertate
comedebat et pueri sui folia fabarum et ideo non poterant ita
fructificare diues petebat tamen quid inde medicus folia sunt
ad mittendum sicut quoniam ad diuidendum vult ad id quidam sumetem
sunt pigri qui vocant ait asit ne diebus qui audit non cum
dus plenus ne i tua vocat canem et medicus nupciis dixit sit
Quidam interrogans si igitur est in domo et vocans catum et canem
invenient ait sit tunc dicens surge et sterne equum audit
sanus si dies est date nobis comedere si nox finite quiescere
Adulacio multa mala facit primo enim est deceptiua dia-
bolus quod coruus semel portabat quandam peciam carnis
vel piscis in rostro quod cum sensisset vulpes accessit ad eum
et adulando dixit Dico ego habeo amiciciam et famili-
aritatem magnatorum et audiui quod inter ceteras aues vos
cantatis optime et ideo placeat vobis quod ego audiam vocem vestram vt
possim vnum testimonium portare Ille ergo attendens ad verba adulato-
ris incepit cantare dimissa pecia carnis quam vulpes accipiens
comedit et comesta dixit Domine verum dictum est quod non audiui
vocem in cantu quam vestram Coruus est nobilis vulpes histrio et ad-
ulator pecia carnis bona temporalia ad que quidam frangunt vo-
luntates medrosas Secundo est dampni attractiua legitur in hystoria ro-
manorum quod semel fuit disputata questio quis esset peior homi-
cida adulator vel interfector hominum et fuit determinata quod adulator
erat peior homicida quia adulacio est mater filiorum demonis et vene-
num anime peccatorum est appodiamentum peccati et a quo reputans se
bonum placabiliter nociua descendit Tercio est dei contraria legitur
in hystoria tripartita quod quidam princeps ad spectaculum venit cum veste
aurea et ornamentis insignibus processisset iudices cum suis et illi
qui in processu eum amabant adulando dixerunt Non est quoniam
de terra vt honoremus te tamquam hominem sicut deo reuerentiam exhi-
bemus Quod ille non abhorrens super arborem iuxta quam sedebat
vidit bufonem supreme magnitudinis quo viso dixit amen vere

superne est et deceperunt verba adulatoria vera Non solum dentes sed linguam quia venenum bufonis istius penetrauit viscera simea Quo dicto expirauit Quarto est malorum augmentatiua Duo homines vnus mendax et alter verax accesserunt ad regem simearum quos videns simea superior inter ceteris stans super cellam a[...] dixit Isti sunt homines insidiatores et ideo volo probare qui sunt et vocato mendoso dixit Quid sum ego tu ille homo est imperator et isti sunt comites tui quo dicto iussus est premiari Verax autem intra se dixit si iste mendax sit remuneratus est quia dixit falsitatem maiora dabuntur si dixero veritatem Cum interrogasset simea quid sum ego dixit verax Tu es simea et omnes isti sunt similes tibi Tunc iussus est dentibus et unguibus lacerari et expelli de regione ista Capitulum De adulterio etc

1 Adulterium multa mala facit et inducit Primo est demonis sacrificium legitur cum beatus andreas concubinam preconis cuiusdam conuertisset tradidit ei aliquid passionis christi in memoriam vt petrum a demonis vitaret quia vero vxor preconis adhuc habebat eam suspectam tradidit eam ancillis vt cum ea complerent vicia carnis Cum autem duo vestes eius frangerent et vi vellent eam opprimere subito ipsa clamante ad deum mortui ceciderunt Cum autem vxor preconis se balnearet cum viro adultero a diabolo suffocata est Mulier autem liberata sit et confortata per angelum rogabat deum vt ambos suscitaret a morte vt narrarent quantum erat horribile adulterium petiuit que exaudita est et illi suscitati inceperunt clamare quod adulterium erat sacrificium demonis

2 in quo fuerunt primum et duo tertius vna simul offerebant demoni ad vituperium dei Secundo est adulterantibus obprobrium Narratur quod quidam senex fuit scilicet qui habuit vxorem adulteram deduxit eam ad quendam fontem et dixit Si es adultera rogo deum vt ista aqua frigida combureret mammas tuas si non rogo vt maneant in suo esse primo Cum autem infra aquam posuisset mammas suas statim ab igne ceperunt ardere combustas suas quod confusionem ferre non valens fecit infra virum suum quia vero per iniustitiam passa erat recepit facere maculata vxore incredula manente et asserente quod non crederet ut cum ambo simul cantarent quo dicto

3 repletus fuit confusione sua et reuelatur peccatum Tertio est demonibus medium Quidam autem habuit pulcram vxorem mane surgens ad negociatum iuit et vicina simul papiens ad vxorem proximi est ingressa Recedens autem vir eius dum fabularetur cum vxore sua cognouit vxor quod ab alio proximo a viro suo fuerat violata et dum flet ad deum rogabat vt sua iniustitia ostenderet super illum qui maculauerat lectum suum Cum autem ille adulter vellet ingredi ecclesiam subito a demone est araptus Cum alius cum capite percuteret lapidem subito expirauit Quarto est mortis suppletum Dicitur quod quidam rex habuit sex vxores adulteras cum requireret consilium quo puniret audiuit quidam sapiens in domo mea erat nidus ciconiarum Cum femella adulterata fuisset per masculum et adulterium cognoscens subito ipsam interfecit Si ita infert mortem adulterandi Quinto facit raciocinio quod plus est separata a carne

Advocatis multa mala accidunt. Dicitur quod quidam princeps
sunt visi in pena inferni et in quodam cumulo erant ol-
le ... plene ligne facto ... et erat balneum
fervens ... balneabant et clamabat Venite advocati
mei ... qui ... videntes ... propter vos sunt
nobiliores ... quia usuram quam lucrati ... temporalibus
vos ac sapientiam et intelligentiam ... omni te-
atus ... sanguine tuo venales ... recipientes
ad omnes iniustitias ... Item quidam fuit quendam fili-
um et venit ad quendam sapientem et dixit Domine pauper-
simum et vellem ditari et quod advocati sunt ... dita-
... me vellem filium meum fieri advocatum ...
senex ... advocatus statim ... ad
... unam scalam duodecim ... medietate
descendit ad dampnacionem ... scale ... ho-
nor et avaricia ... subve-
nire miserabilibus personis ... quod non ...
Quod est suscipere iniustam causam ut ... est
sustinere causam ... cognoscat iniustam ... est
inducere ad ... sunt iniustam esse ... est
causam per negligenciam vel ignoranciam ... Sextus est accipe-
re munera ... Septimus est ... dilaciones
... Octavus est ... patrimonium ... Nonus
est falsa allegatio testium ... vel legum Decimus
est ... Undecimus est ... Duodecimus est
infidelitas ... et tu ... talibus malis sunt ... Con-
sulo tibi ... dampnacionem ... non ... salvacionem filii
tui ... Decimum est ... detractio ... quod ... quidam ad-
vocatus mortuus portabatur ad ecclesiam ... porta
ecclesie ... claudebat se et ... permittebat ... in ecclesiam
... autem quidam ... rogaret ... ut ... revelaret ... cum
apparuit ... et ibi ... detractores ecclesie
qui sunt peiores et plus nocent ecclesie ... raptores omnes ...
terre ... quod aufert placitum ... et a bono et dant alteri
indigno. plus nocet ecclesie quam demones quia omnes demones
non possunt facere ... ecclesie subditi ... sinodali et ... consequens
... et sic ... malus advocatus ... fideles expellunt et
... demones ... ad destructionem ecclesie
et tamquam sagittarii demonis cum ... falsitatibus nocet
Peior est vel eque mala sic heretica ... heretica ... fi-
dem iste opera fidem ... ignorant credens bene
facere ... quam non est dignum ut ...
ecclesie recipient. Tercium est lingwe passio. Unde in saxo-
nia quidam notatus advocatus mortuus est et in puncto mortis
lingwa ... non est inventa ... est ... dei
... Jacobus de ... dicit quod quidam advocatus
in morte existens a deo petebat indueias penitendi

Tunc vox audita est Advocatus simee est similis quia sicut
ia vel litigium et odit pacem sic in causis indutias non de-
sci non ut adversarium s(er)vitute temporis fatigatos conatur vade ad
tunc simile quia in[illegible] est [illegible] dixit tunc mortuus est
et a demonibus portatus Sextum est proximi deceptio Duo
homines tradiderunt cuidam mulieri depositum cum tali condicione
quod nulli redderet nisi ambo essent simul processu temporis alter
accessit ad mulierem et decepit eam verbis et recepit depositum
Alius autem secundus veniens post multos dies requisivit pecu-
niam [illegible] tunc est stupefacta accessit ad alium advocatum
Tunc [illegible] dedit in pactis est quod simul ambo debetis
[illegible] reddere depositum Sed io adducat socium tuum et
restituetur tibi Exemplum ad idem Duo [illegible] unus [illegible] et alter
[illegible] et convenerunt ut [illegible] esset talentum
auri quod [illegible] in [illegible] Quod [illegible] fuisset
imbutus scientia [illegible] petendo salarium
Cui [illegible] debeo quia [illegible] vel per me
Si [illegible] me nil debeo tibi [illegible] Septimum est
mendaciorum [illegible] advocatus solempnissimus
[illegible] cisterciensem et facto [illegible] a mona-
sterio omnes causas [illegible] monachi cum interroga-
rent quo [illegible] causas et [illegible] ex quo sunt in
monasterio cum nullam [illegible] perdidit [illegible] in seculo
[illegible] quia eam [illegible] mendaciis et fallaciis et ideo
lucrabar propter multas fallacias quia [illegible] et
adhesi veritati non est mirum si perdo ea que sunt falsitatis Septimum
est in morte infirmatio [illegible] quod quidam advocatus iacens
in lecto egritudinis [illegible] [illegible] putaret [illegible]
[illegible] volo quod [illegible] debeam recipere aut non [illegible]
at sacerdos monet eum ad [illegible] dixit appello. [illegible]
at [illegible] sufficeat eum Exemplum ad idem Advocatus quidam
tante superbie erat quod vix loquebatur ad homines et [illegible] propter
[illegible] suam [illegible] ad tantum [illegible] inscia quod in-
firmatus [illegible] ad videndum eum dicebat se esse [illegible]
[illegible] se [illegible] et [illegible] [illegible]
de idem Advocatus quidam tempore [illegible] ne audiret vocem pauperum
ad quandam [illegible] suam [illegible] aqua accessit ubi [illegible]
[illegible] clamabant [illegible] [illegible] voces cum audirent
[illegible] et [illegible] ponit mensam in
[illegible] camera [illegible] in porta [illegible] pulsavit et
dixit [illegible] sum dei et volo loqui cum domino vestro
et [illegible] domini [illegible] [illegible] men-
[illegible] camera se [illegible] ne audiret voces pauperum
et [illegible] eum ut [illegible] [illegible] reddere [illegible]
[illegible] statim at advocatus infirmatur et [illegible] ab [illegible]
[illegible] confiteatur [illegible] ipse [illegible] et [illegible] ad dampnationem
[illegible] Exemplum ad idem [illegible] quidam rogavit advocatum

ut diceret eam quod esset melius virginitatis et ipse par anse-
rum timet ad vocem. Dicere non est verum. Et petet anse-
res ex hoc tradit rustici non est verum etc.

Ambicio multa mala facit. Primum est virtutum eva-
cuatio. Dixit allexander cuidam comiti suo heu quam terri-
bilis pestis est ambicio. Nam si non respicit deum non vereatur
se non vereatur alios. Sed infinita pericula ad dignitatem ascendit.
Unde si plures modo essent misericordia esset tamen unum adhuc potitus
sum. Secundo est periculorum amatio. Allegitur quod fuit dictum allexan-
dro per quendam sapientem cui deus cum totum tempus tamen cum volun-
tate patrem fecisti te orbem terre non caperet. Sed fatuus est qui arbores re-
scindit et radices extirpare non timet. Stultus est qui fu-
turus expectat similiter et altiores non timet vide nedum ad cat-
tune pruens cadens ad radicem. Nam leo fortissimus bestiarum
unum est pabulum cui deus est tribuere mortalibus beneficia no-
h dicitur eorum bona cui homo sibi est. Sic esse cogitatio Tercio
est religiosis corruptio. Unde cum a sancto viro fuisset interrogatum
ut diceret verbum edificationis. Dixit attendite ad ruginem tubi
gramez regionis quod est ambicio. Nam ambiciosus se pavidus
est et timet ne dicat vel faciat quod in oculis hominum displiceat
honestatem mentitur humilitatem simulat cunctis adulatur cunctis
inclinat. Quartum est fures et tribunas et grandes pugnam
mittere sed Quinto est pompa et paupertas. Allegitur quod omnes
arbores fecerunt semel capitulum et voluerunt eligere regem. quia
vero ficus habebat fructus dulcissimos voluerunt eligere in regem
et hec opportebat quod in regione dimitteret dulcedinem fructuum
noluit. Venerunt ideo ad vitam vitteri et ipse etiam noluit. Ter-
cio venerunt ad ramnum et ipse sub ambitu sue ambiciose
ab completis suscepit regimen. Sexto est vir contemplatus qui
fugit dignitates et honores esse custodias in quo perdas dulcedinem
contemplationis exeundo ad negocia temporalia. Unde placcom
fugit. Sextus autem est vir sutensiis cante qui implica-
tus in temporalibus timet perdere devotionem pietate et effectum caece
dominum et ideo ita ut recipere regimen aliorum. Septimo quia que ex se emittit
ignem sic acculeus pungit tangentes est ambiciosus qui omnes
torquet acrius cruciat molestius inquietat subditos comburit
incendio infernali ac inhoneste conversatoris omnibus spoliat et nulli
miseretur. Octavo est ammacio demonis confirmatur. Fuit quidam
Robertus nomine qui ambicione motus demonem fecit diabolo ut ipsum
sublimaret ad dignitates terrenas. procurante ac diabolo primo factus
est episcopus Remensis deinde archiepiscopus Ravennensis tandem papa Romanus
Cum stans in solempni pastorali regimine a diabolo quaesivit quando moreretur
Respondit quod non moreretur quousque celebrasset in Ierusalem. Cum igitur
in sequenti quadragesima venisset ad quandam ecclesiam dictam Hierusalem
et se videret super et sub pedibus eius sensit demonum multitudinem et
mortem adesse. Confessus ac de mala [illegible] licet esset sceleratissimus

in presentia omnium suam maliciam revelat et precidi iussit omnia
membra quibus dyabolo fuit mancipata et ultra omnia ista precepit
ut omnia animalia venenosa ponerentur in eius sepulcro ut devora-
rent tenera corporis sui quia vero ex tanta contricione fuit iniquam
consecuta ossa eius sudorem et odorem suavissimum emiserunt
6 cum magno strepitu. Et etiam invenitur quando summus pontifex debet
mori iam ossa strepitum faciunt et sudorem emittunt. Sexto est
homicidium causativa. In thenteria fuit quidam archidiaconus qui
ambiciens episcopatum collocavit quendam lapidem super portam episcopus in-
gredieba(tur) oratorium. Dum ergo mane more solito ingrederetur
ad salutacionem beate virginis lapis cecidit. et eo interfecto ar-
chidiaconus loco eius episcopus est consecratus. Dum autem faceret convivi-
um canonicis et principibus candelam devote finiebat et cecidit
in terram coram eo quasi mortuus et omnes admirati. erat enim coram
omni presentia et vidit virginem benedictam ardentem capitum
sanguinolentum eius episcopi filio suo dicens consilium adiut cecem
e sanguine ipsius capellani. Fac iusticiam de isto archidiacono
qui huius devotum meum interfecit et iste homicida crudelis
gaudet de dignitate eius. Tunc filius seniores eius adesse iussit
ut peremptorie ipsum citaret. et subito anima eius devoti redit ad
corpus et statim surrexit. Cum ergo hoc referret ipsi episcopo et omnibus
7 convivantibus iste episcopus ipsum dissipans subito expiravit. Sep-
timo est abnegacionis dei inchoativa. Refert in sicilia quidam
theofilus nomine qui dilectus erat ipsi episcopo honorabatur a cunctis
iste autem mortuo fuit consecratus alius qui erat theofilo odio-
sus qui confusionem suam et deiectionem ferre non valens vocavit
demonem et promisit facere velle suum si eum restitueret ad hono-
rem et dignitatem prehabitam. effectus autem amagis demonum et
abnegato Christo firmaverat amiciciam quam ipse suo sanguine con-
scripsit et suo anulo sigillavit. Tandem ad procuratorem demonis prehabitis
honoribus et famulis restitutus et in eis consistens. cor fuit comp-
nctum a deo et penitentia ductus cum fiducia accessit ad matrem virginis
benedicte et resoluta in lacrimis per intercessionem eius a filio suo
est restitutus. Cum autem redarguit et actor erat a virgine tra-
didit se ... [illegible] coram omni populo mi-
8 raculum enarravit. Octavo est mortis ... causativa. Fuit quidam
Lamfridus nomine electus in episcopum tornacensem qui attendens
ad periculum recipere noluit. Sed fugiens post breve tempus in clara
valle migravit apparens cuidam amico suo cum in vita hoc
promisserat dixit quod salvatus erat et si sumpsisset dignitatem prelatorum fuisset
de numero dampnatorum.

Miciam vero multa bona causat in nobis. Primo est mortis
liberativa. Dicitur quod quidam comes fuit de roma cuius huius
unicum filium in morte ipsius heredem constituit. Iste mortuo
filius male societati se iungens omnia bona sua cum turbis
amicis et sociis consumpsit. Et confusionem suam depauperatus tamen
commisit homicidium et racionem sui quibus fuit de dicta collectio

vel quod suspenderetur vel quod daret quinque marcas auri. Ille vadit
confisus de tribus amicis suis quibus tot bona fecerat et cum quibus
totam hereditatem suam expenderat. Elegit solutorem marcarum. Et intrans
ad principalem dixit: Amice, nunquam offendi te nec mandatum
tuum pretermisi quod placuit tibi et fuit contra factum et ingratum,
sum fatigatus de servicio tuo, nec timui laborem nec periculum
nec vulneracionem nec mortem, solum quod possem facere voluntatem
tuam. Omnia pulcra iocalia que poteram invenire dabam tibi,
et omnia bona mea tua erant. Propter te omnes amicos meos di-
misi, propter te et ipsos offendi propter amoris magnitudinem. Dormiendo,
comedendo, orando cor meum tecum erat semper. Et ideo tu tantum
dilectissime te rogo ut ostendas nunc amiciciam tradens quinque
marcas auri et liberatorem meam. Cui ille: Scio quod verum sit omnia
que dicis, sed quia plures tibi quam mihi et sunt continuata familia non
possunt tecum quod petis, sed ut non possim redargui de ingratitudine
faciam tibi hanc graciam ut cum duceris ad furcas dabo tibi
unum solum baudallum quo operiantur oculi tui. Illo recedente
misit pro secundo cui superdixit que dixerat primo amico. Dixit
secundus: Vera sunt omnia, sed quia aliis teneor non valeo hanc graciam
tibi faciam quod associabo te usque ad furcam. Illo recedente
vocatus est tercius, cui proponens omnia que dixerat primo et secundo.
Tercius audit vera sunt omnia nec ego ingratus reputarer dixit
quod licet non essem aliquis qui verteret de scala hoc facere ipse est pro patris
et tradet marcas quinque. Illo recedente iste in carcere flere cepit
et in dolore cordis est quod in omnia sua erat unus bonus homo
qui ex dileccione parentum suorum semper reprehendit mala sua licet ista
parum curasset et confisus de sua bonitate misit pro eo et facta
sua omnia recognovit coram eo de omnibus malis suis et manife-
stat et dixit ille. Porrigens quinque marcas et tradidit et eum
a morte liberavit. Primus est Deus per. Comitatus sunt bona tempo-
ralia secundus est et opera meritoria. Filius est homo qui
ad hoc est peccatis hominicida efficitur ymaginis Dei et ideo est ad
iudicatum morti. Respicies medium tempus vel statum. Quia vero bona sua
dissipat cum tribus amicis, scilicet cum mundo, cum parentibus, cum diabolo.
Ad istos recurrit in morte. Et primus scilicet mundus dat tunc sudari-
um et auffertur omnes honores omnia bona temporalia omnia bona
corporalia oblitus omnium laborum factorum propter eum. Secundus amicus
sunt parentes et isti associant usque ad fossam sepulture. Tercius
est diabolus et iste vertit scalam auferendo graciam et dando
dampnacionem eternam. Quartus qui est contemptus est cristus
qui plenus benignitate pro nobis attendit ad contritum existentem
in carcere peccati et est quinque vulnera tradit in redempcionem et
liberacionem mortis. Legitur de quodam quod confugerunt duo milites simul
amore corrodes. Cum ... qui tam cognovissent quod aliqui mortem
alterius procurassent et hic pro deditione qualibet nocte iste ad
lectum suum ducebat et indutus vestibus eius ad lectum istius
qui habebat inimicicias preparabat quadam nocte accedentes

minima credidit habere illum cui impediebat et venientes
interfecerunt ipsum. mane facto viderunt illum vivere et istud
occasu et stupefacti cognito et invento fuit malo eorum
et laudata est fidelitas militis qui voluit mori ut libera-
ret amicum. Miles vero est filius dei. Alter miles est homo
Invidi scilicet septem mortalia peccata et principes conspectus est
arbor in qua peccavit Adam in qua fuit christus crucifixus
vestis est humanitas. Voluit ergo occidi christus ut homo vive-
ret. Item ad idem confluxerunt duo amici fidelissimi quorum
unus vocabatur Damianus alter vocabatur phisiacus. Cum quidam
tirannus voluit unum interficere alter optinuit ut posito vadio(?)
in certa pro loco suo posset ire ad domum et ordinare de
familia sua. et nisi veniret statuto tempore et statuta hora
Damianus qui remanebat interficeretur pro eo. Appropinqua-
ta autem die phisiacus non apparuit et sic tirannus contrista-
ret Damianum captum. ille dicebat Non deficit de amicicia
amici mei. Et cum appropinquaret hora phisiacus apparuit
regrediens amicum liberare et sine execucione tum recepit pro-
fideliter imperator. Secundo est paupertas sublevativa. Legitur
de quodam quod cum amicum pauperem et egrotum scivit pro-
xima verecundia suam necessitatem et egritudinem nolebat illi detegere
quomodo ipse cognoscens in veste vilissima eius hospitium ingressus
est et considerans eius omnes infirmitates et necessitates pecunias
et medicinalia bona contulit et sic dimisit. Quis vere
non est amicus qui non sentit et non considerat amicorum
defectus. Amicus dives est filius dei. Pauper et egrotus
est homo qui erubescit ostendere. Postulare dei verbo dici-
tur quod attendens filius dei assumpto vilissimo habitu nature hu-
manitatis ingressus est hospitium vite nostre et dimisit thesau-
ris suis possessionibus et salutiferis medicamentis sacra-
mentorum quod dicit se sentisse sensisse tamquam verus amicus nostras
paupertates et dolores. Tercio est infirmitatis compassiva.
Legitur in gestis karoli magni quod tempore regis pipini comes
alvernie et unus miles de britania iverunt romam
et in loco firmaverunt societatem non solum inter se dilectionem habu-
erunt sed filii eorum tamquam fratres fuerunt. Baptisati vero a papa
filio comitis imposuit nomen Amelius et filium militis
vocavit amicum. Et dabat eis duos ciphos omnino similes
ad propria firma amicicia redierunt et mortuo patre amici
tunc vero patrie cum de tota hereditate patria turpiter ejece-
runt et ipse audito accepta uxore accessit ad ame-
lium ut eum iuvaret. Cum vero amelius audierat mortem
patris amici per aliam viam accessit ad consolandum eum et sic
euntes in via per biennium mutuo se quesierunt et cum
in famosis civitatibus stant ubi milites honores ambo inqui-
rerunt pauperes facti sunt. Sed amelius precedens cedit in civitatem
pauperi statim in porta ut posset sedens suum amicum
cum in vespere ingredietur civitatem et pauperem illum

intoxicatus. De Amelio quod erant omnino similes pauper
recedit cum Ardrisie regni. Tunc ego cognoscens quod
Amelius esset in curia tanto impetu eo ambo posuerunt se
in servicium regis. Quia vero rex habebat unam pulcherrimam fi-
liam quae amabat Amelium. Amicus volens ire ad visitandum
uxorem ad originalem familiam dixit Amelio ut deduce-
ret caveat domino ne corrupta amore diligeret filiam
regis et ne confideret in Andrico milite. Eo autem recedente
tamen in opportunitate fecit Amelius quod et cognovit carnaliter filiam
regis et hoc notificatur illi militi. Tunc Andricus accusat
Amelium coram rege et statuto duello ad purgandum
Amen interim venit amicus recuperata tota terra sua et
adducta inde parvulis cum uxore et audito facto ab
Amelio flevit prae dolore et mutatis indumentis iussit
Amelium ad domum clam et ipse quasi esset Amelius ingressus
se ad servicium regis venit statuta die duelli. Cum certamen
ambo intrat amicus quod ipse non violat filiam regis. Ar-
dricus asserit quod immo. Et facto bello Ardricus est victus
et mortuus. Regina vero rex promiserat quod vincenti daret
filiam suam. Dat eam amico et ipse mutatis vestibus prius
Amelius eam accepit. Amicus vero ad propria rediens cognovit
pro vera uxoris quod Amelius iacens cum ea ponebat ensem
inter ipsum et eam ne frangeret fidem amico. Tandem amicus
leprosus efficitur et ab uxore et a servis ex hereditate suam
expellitur. Quod ipse attendens plenus dolore et accepto
cypho quod dato a propria ad civitatem Amelii accessit et
sedentes tabellas coram palacio pro Amelio ut illi lep-
roso portaret panis et vinum. Qui intuens videns cy-
phum amico similem domini sui cypho stupore motus retu-
lit Amelio et surgens et ipsum agnoscens cepit osculando
et flendo introduxit eum in cameram suam. Quia vero angelus
domini preceperat in sompnis ut in sanguine filiorum suorum
lavaretur amicus, iste mane consurgens acceptis filiis cum
maximis lacrimis interfecit et parant balneum amico, et asper-
so et lauto amico dixit Amelius: Domine Iesu Christe qui precepi-
sti hominibus fidem servare et leprosos sanasti tuo verbo, sana hunc
pro cuius amore fudi sanguinem filiorum meorum. Et sanatus et mundatus
indutus est optimis indumentis. Agnoscens ergo filia regis ami-
cum ex verbis Amelii osculans et amplexans parant letissimum festum
et existente in convivio precepit ut portarentur filii ad maiorem letitiam
amici. Sed Amelius prohibebat. Cum ergo victus precibus uxoris ingrede-
retur cameram ut fleret super filios suos et vidit eos in lecto con-
solari simul et gaudens putat amico et uxori narrans miraculum
huius. Et in signum huius cicatrices ad modum fili rubei apparuerunt in
collis eorum. Acceptis ergo denariis ab Amelio ad propria rediens

tandem rebelles sibi subiceat et processu temporis cum defuncti essent am
bo amicus scilicet et amicus sunt in eodem sepulcro impositi Hic ad idem
eciam facit quod heremita rogabat deum ut ei ostenderet mutuam passionem
Cristi vidit pratum pulcerrimum in medio erat unus infirmus tante in
firmitatis quod omnia membra cadebant cum ergo medici visitarent infirmum
dixit quod curari non poterat nisi alter amicus fidelissimus liberet medicinam
amarissimam quam eo affuit unus qui compaciens infirmo medicinam
recepit et ea recepta est infirmus curatus Cum ergo curatus et amicus
simul incederent per pratum et in cornu prati esset pallacium vidit
fulgura egredi de pallacio ad destruccionem urbis Cui angelus domini
heremite visionem declararet dixit Iste infirmus est peccator corrupta omni
ope peccati Medicus est deus pater Amicus dei filius qui bibit
illam medicinam passionis acerbissimam virtute cuius simul omnibus curati et iam
terra apta Fulgura est ira dei et sua iudicia que mundum destruunt
propter vituperia que ei fiunt in diebus dominicis et festiuitatibus sanctorum
Quarto est honoris amicitia Unde refert valerius quod duo qui fuerunt
se mutuo diligentes Cum alter eorum sepe rogaret aliud de re in
honesta et iniusta dixit i.e. qui rogabat diligo iusticiam et hone
statem quia ea est tanquam clamor celi Talia tanquam [illegible] dei Et ideo ne
aquiescas precibus tuis Tunc iratus dixit quod non possit amicicia tua si precaris aliqua
iniusta et inhonesta Ferto eum mihil ymo potius erit vocina quam utilis
Non esse amicus sed inimicus qui ad malum inducat Quinto est detraccioni
reprobacio Unde refert valerius quod cum platoni revelatum fuisset quod quidam
Philosophi simul contra eum dixissent et fecissent [illegible] quod gravius poterant
[illegible] credidit dixit non est credibile ut inimicus non amet me Que tanto tempore
quando [illegible] amatorem et [illegible] fugeret sed dilecto est doloris [illegible] re
fert petrus alfonsus quod duo mercatores erant unus de egipto et alter de baldaco
Et ipsa cum rumor se agnoscerent et se nocte tantum i.e. de baldaco egiptum vi
sitat recepta sunt et festinatus ab eo firmantes amiciciam et accepit in iure
iurandum i.e. de baldaco domum ipsa est reversa processu temporis Egiptus depositus pau
per effectus et firmata fiducia et amicicia ivit ad baldacum et [illegible]
[illegible] domum ruinosa adhesceret intrat Cum autem in templo fecerunt cum
hominibus [illegible] et per [illegible] quereret actor [illegible] reperitur reus inveniret si iste esset
malefactor qui auctor de [illegible] vite sue et eligebat magis mori qui
dixit se fecisse homicidium Quod dilligenter ad patibulum rapitur a [illegible]
tore de baldaco et magis volens mori quam si amicus moreretur clamat dicens
Ego homicidium perpetravi tunc actor cum [illegible] ubi reperit per vite ergo [illegible] de
liberavit utrumque et eciam in [illegible] morte actori pepercit Mercator de egipto est
Peccator Mercator de baldaco est filius dei [illegible] fiunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] peccati confessio Quod [illegible] [illegible] dicit Mane quia volens re
[illegible] a morte se obtulit pro nobis Septimo est negocii [illegible] defensio Refert
petrus alfonsus quidam accedens ad filium suum interrogat quot amicos acquisivisset in
vita sua et credit multos Cum pater [illegible] non est qui non comparet amicos etc [illegible]
[illegible] ut cognoscas tene non [illegible] amicos sed potius inimicos Accipe vitulum mortuum
et [illegible] in sacco et vade ad omnes amicos tuos et dic eis sicut quod hominem occidit et quod
eum absconderent et si ocultent et rapuit vi cum sint si repellat et recusent [illegible]
[illegible] sic Cum quod nullus voluisset recipere sed obmurmurasset et clamore filium [illegible]
ad patrem dicens [illegible] [illegible] [illegible] amicus [illegible] me maluerunt cum pater vade
ad unum amicum meum quem ex quinquaginta annis acquisivi quod tu fecisti i.e. quando accepit vi
tulum mortuum claudens hostium super se et super filium amici sepeliuit secrete [illegible]
[illegible] filius est peccator amicus est mors tuo et demus [illegible] [illegible] confidentia in hac vita
[illegible] amicus est [illegible] qui recepit et abscondit peccata [illegible] [illegible] reminiscencia
Unde refert valerius quod quidam adolescens atheniensis exardesceret in amore filie
tirampni et ei obvians deosculabatur ea in medio in puella [illegible] ut caput [illegible]
tirampnus [illegible] princeps [illegible] nos diligunt et filiam nostram et nobis condempnant
[illegible] amoris [illegible] qui peccaverit [illegible] [illegible] et corporis [illegible] et [illegible]
[illegible] propter iusticiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Unde refert valerius quod quidam
[illegible] fuit atheniensis [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] filie [illegible] ut [illegible] sustinuit quod [illegible] a filiis [illegible]
erant [illegible] sed dixit quod non est vera amicicia [illegible] supportare [illegible]
amica [illegible] supportare [illegible] [illegible] [illegible] sed rapuit se ligatos
fuisse [illegible] vitulo amoris et legalitatis et ita fuit factum [illegible] [illegible]
[illegible] culpa vellent se [illegible] [illegible] occurrit eis [illegible] tum
suis filiis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impari [illegible] si plura [illegible] sic submisses
signatum ab inimicis [illegible] est.

Decimo est falsitatis ostensiva legitur de septem donis spiritus sancti
Cum quidam magister habuit quendam discipulum valde dilectum Quem ipse multis
docuerat et sermonibus ipsum obligasset ei Dixit discipulus Si essem dives
infinita bona facerem vobis Cui hic volens probare per quandam incanta-
cionem dedit ei quod erat imperator quia ipse multe terre vacabat rogabat
eum ut ei daret promissum Quem ipse negaret eum facere Dixit illi hec
omnia dedi vobis et omnia auferam et sufflata incantacione remansit
nudus Magister est deus discipulus est dives qui in paupertate existens
promittit et permittit facere mirabilia pro deo Cum ipse est in gradu
honoris et divitiarum non cognoscit deum nec pauperes christi Contra
attendens deus qui dedit omnia per mortem ipsum omnibus spoliat Exemplum
ad idem quidam magister fuit in arte scrimie qui habuit unum discipulum
valde dilectum Cum autem docuisset eum omnem speciem et omnem
modum artis dixit magistro suo quod super omnem rem mundi deside-
raret eum [illegible] ipse volens probare fecit [illegible] duellum
et advenientibus cum ambo cum ensibus fuissent ingressi duellum
ad bellandum dixit magister discipulo Rogo ut non ostendas veram
amiciciam ut velis esse victus et ego victor Contra cum sibi [illegible]
et ego senex cognosco te maiorem agilitatem habere Cui discipulus
non faciam quia si te ingenio vincero honorem perpetuum in magnum
et in magistralem dignitatem ascendam Tunc magister [illegible] quod
duo veniunt contra me tamen et ille qui retro te est Cum ipse discipulus
vertisset se magister ensem extrahens ambas amputat ei tibias
et dixit istum ictum reservaveram michi ut docerem te quousque
probassem fidelitatem tuam quia vero infidelis fuisti perdidisti tibias

Amor est duplex primus est amor perfectus et hic de-
hoc agitur infra de caritate Secundus est amor deceptus et de
hoc agitur infra de mundo Tercius est corruptus qui est amor
parentum Et iste multa mala facit nobis Primo ecclesie
destructivus est ut legitur de septem donis spiritus sancti Cum quidam
[illegible] dixit [illegible] quod [illegible] desideraret filios [illegible]
[illegible] dedit eius nepotes quorum dilectio est tamquam [illegible]
prohibens virtutem spiritus sancti Contra ipse certe est sicut cathena
[illegible] qualiter et trahit boni Secundo est pene accu-
mulativa Exemplum dicit Umbertus quod quidam abbas mori-
ens rogat monachos ut eo mortuo eligerent suum nepotem
abbatem Quod cum fecissent et abbaciam pacifice posside-
bat deambulabat per ortum in quo fons pulcerrimus erat et
ex fonte audivit gemitus et lacrimabiles voces Cui sub ad-
iuratione passionis christi requireret ut staret quid esset Re-
spondit sum anima avunculi tui qui inestimabili ardore teneor
in hac aqua eo quod rogaverim quod tu post me succederes in hac
dignitate Nam finis est abhominabilis deo quia dominus importa-
bile angelis ponat super humeros onera quia castum super ban-
cum [illegible] Et quid tristius clericus dimittit pro ter-
rentes qui [illegible] sunt [illegible] Contra iudas [illegible] restaurabitur in
hoc qui propter amiciciam parentum dissipat ea que sunt sanctissimi
crucifixi Quod ille audiens et stupens dixit que videbat

in silice qd i fonte ardet Tunc de mandato mortui tam
celebris turpis in fontem pcta et liquescit i instanti Quod
videns abbas abbaciam dimisit etc 19 conuersi desauerunt
3 Tercio e infidelitatis occasio dicit in libro de septem donis
spiritus sancti quod quidam sanctus homo comedebat solum cum uno presbi
tero Cui in prandio committebat quod pira dulcissima et
comedisset remansisset Inde precepit platus vt diligentissime
custodirent quare vero ibi erat puer vnus nepos suus qui sub
regimine suo habebat bene decem milia ouium Rogat sanctus
ie vt illi darentur ad custodiendum pira Quod audiens platus
iratus dixit quod non faceret de uno Tunc dixit sanctus
Quare vos possimus cum pastorem et custodem decem milia ouium
Et ut video quod non confiditis quod fidelis possit custodire unum
pirum Sed vere in vobis repperitur summa infidelitas vt quod datum
est vobis ad dandum filiis dei subtrahitis et datis filiis diaboli
Cristum contempnitis et mundum diligitis Domos peregrinis et
elemosinas deputatis stabulum pingas equis repletis et p
auperes mori fame permittitis Nobiliora sunt mensa vestra
quam mensa dei viliores et minuiores sunt vestes dei quam vestes
4 vestre Quarto amor est corruptus qui est amor carnalis
et iste multa mala facit in nobis primo enim mouet ad dei
abnegacionem sicut in vita beati Basilii dicitur quod quidam stans
in seruicio cuiusdam nobilis adamat eius quandam filiam super
modum Tum dominus et blandiciis non possit eam capere
habito consilio a quodam incantatore et ab eo accepta littera que
dirigebatur demoni .. missus est quadam nocte ad ciuitatem
Iudeorum et aduocatis vocatore apparens ei diabolus ostensa quod
littera declarat ie quod credebat in terra Sed vis vt tuam
compleam voluntatem fac mihi scriptum manu propria vt quod abnegas
cristum et professionem eius Quo facto demon in amorem iuuenis
sic firmat et facit ardere vt prostrata ad terram clamaret pater
miserere mei quia crucior propter amorem scutiferi tui hoc
pater videns et audiens eiulans dixit Heu quid contigit misere
filie mei ego volebam te celesti sponso coniungere et per
te saluari putabam et tu in amorem insanisti Tunc illa
magis clamat dicens nisi dederis quod cito morior habito ergo
consilio ab amicis dedit scutifero filiam cum omni substancia sua
Et quia iste se dederat demoni missam non audiebat nec signum crucis
poterat respicere nec se eo immune Tandem ergo hoc fuisset notificatum
eius vxori et ipse negaret ait illa Si vis vt credam tibi mecum
solum eam et post missam audiamus et signum te signo crucis Vi
dens ipse quod late non possit narrat ei totum ordinem confessio
rem At illa ingemiscens dixit Confide domine quia deus potens
tens est deus te facere misericordiam et ducens eum ad beatum Basi
lium confessus est totam seriem peccatorum et facta absolucione beni
gne eum exortans tondidit eum signum crucis Tunc diabolus visi
biliter volens eum rapere de manu basilii clamabat O basili
tu preiudicas mihi nam ego non iui ad eum sed ipse ad me negans
cristum et ipse professus est mihi Tunc basilius ipsum includens
et iniungens domini signo crucis per quadraginta diebus horri
biles illusiones demonum habuit in quadragesima die virtute pa

cristi qua inportamentum in prima scedula vel ad manum ba-
silii delecta litteram et reducens eum ad civitatem. Predicat maximam dei
Secundo indicat per exemplum deceptorum. Dicitur Nicholas de ex ardescens in
amorem cuiusdam mulieris videns quod per blasphemiam non posset eam 7
ledere fecit per incantaciones quod videretur esse asina ut taliter sic
abiecta de domo abiceret eam. Cum igitur sanctus Matheus hoc
audisset introduxit eam in civitatem et celebrata missa virtute
sacramenti expavit incantacio et visa est in pristina forma
Cum sanctus vocasset iuvenem dixit O fili qualiter tu sic
nocere voluisti proximo tuo deus formam et deus iniscabit
tibi. Cum contempnens statim accessit qualiter ad modum et
egrotans super iuvenem tunc talibus compulit descendere ad
infernum. Tercio indicat ad mortis peccatorum. Sicut in gestis 6
Lamberdus dicitur. Cum quidam iuvenis pulcerrimus sic fuit
dilectus a matre sua ut ipsum impeteret ad incestum et ne-
gante eum mater apud iudicem accusavit quod eam voluit violare
Sic magis volens mori quam turpiter agere postulavit
adiutorium beati Andree. Et tunc iudex iratus inclusit iuve-
nem in carcere et precepisset pati saccum linitum pice in quo
submergeretur in flumine. Affuit beatus Andreas et suspensa matre
de libidine et cum elite eo orate terre motus factus est in
de prostrata mater a fulgure percussa iuvenis liberatur et comp-
leta vindicta cessat tempestas. Quarto inducit ad falsam 1
accusatorem. Refert cesarius quod cum mulier quedam sequeretur fami-
liam cuiusdam domini et multos induceret ad peccatum hoc atte-
dens quidam sacerdos supplicavit domino ut illa removeretur a societate
eorum. Quod illa audiens accusat eum de crimine coram quibus et asse-
ruit se probare. Quidam quos se contra veritatem affirmans ad sacerdotem
ut confiteretur accessit et in confessione illa lupina dixit se
sit ardere in amore suo quod nisi consentiret se interficeret. Ut
illa agnosceret maliciam suam dedit ei tempus et locum pro peccando
petivit et eam premens fecit lectum de lignis siccis et stramine
et stipulam supposuit et apposuit candelam valde albo
Cum igitur illa vocasset totam familiam ... tunc ea accessit
ad locum statutum. Tunc sacerdos stans super lectum supposito
igne in medio flammarum stans ille ... clamabat ad
eam dicens Veni ad me. Veni ut probetur amor tuus sed
illa confusa penitenciam egit etc.

Angeli militabunda fuit ... viam salutis demonstrante
... et in libro de septem donis spiritus sancti. Cum quidam
sanctus rogabat deum ut ostenderet ei viam vite et paradisi qui re-
sidebat per multos annos in heremo ... voluit ut posset invenire aliquem
... hanc viam ... et meritum ... vidit iuvenem pulcerrimum qui
... quod ... a deo ut ostenderet quod optaverat. Cum ...
fecissent ... mediam et vallem ... quoddam castrum. Cum
illius castra fecerunt ... de lignis et sic ... funditus

in amore lignorum quod continue augmentabat onera que non poterant
portari. Tunc ait heremita ad angelum: Heu quid sunt fatui
isti homines qui tantum diligunt ligna quod onera importabilia ex
eis componunt et sic diligendo ligna opprimuntur a lignis ut possint de-
mone perire. et tandem redit ad planum. Tunc ait angelus: Scias quod si vis
invenire viam vite fuge societates istorum. nam isti sunt peccatores cupidi et
avari qui morte mala diligentes peccata et divitias augmentantes
continue. et tandem destruuntur ab eis. Cum quod processisset per viam
et in nocte vellent ingredi in aliud castrum. viderunt multitudinem
magnam volentem trabem longissimam portantes. quam transversaliter vellent eam
introducere. Tunc sepe heremita ad angelum: Heu quomodo sunt isti
stulti qui ad impossibilia laborant. Cui angelus: Scias quod si vis inve-
nire viam vite fuge societates istas. isti namque sunt superbi qui
confidentes in superbia nobilitate et honore qui per portam humi-
litatis intrare non possunt eo quod dedignantur eam que donata a deo.
Cum quod mane surrexisset et in meridie vellet ingredi unam
civitatem. videt ibi puteum pulcherrimum et duo per duces extrahere
aqua illud subvenire volebat sed manum effundebant. Conque-
stus de eis heremita angelo. dixit angelus: Scias quod si vis invenire
viam vite fuge societates istorum. isti namque sunt invidi et immiseri-
cordes iracundi qui volunt de puteo passionis christi aurire miseri-
cordiam et ipsam nolunt remittere aliis offensas. Cum quod
iam circa nonam processisset vidit in via vidit ortum pulcherrimum
et ingredientes interrogaverunt ortulanum que esset causa quod ille ortus
sic pulcherrimus esset. Ille dixit quod quatuor erant cause. Prima
erat eradicatio malarum herbarum. Secunda erat plantatio et nutritio
bonarum. Tercia erat irrigatio dulcis aque. Quarta erat firma
sollicitudo eo quod ubicumque fuerit bonarum arborum eas contemplabat
et de ea probabat in ortu suo. Tunc angelus ad heremitam:
Hic habes viam vite et paradisi. Eradica peccata. planta virtutes
irriga per lacrimas dulces devocionum contemplacione passionis christi et merita
sanctorum. Secundo demones fugat [illegible] in hoc de sorte demonis
[illegible] quidam peccator sceleratus intrat religionem et post
primum tempus infirmatus moritur. Tunc cum fratres ad lectum
psalmos dicerent abbas vidit quatuor demones surgentes a
quatuor pedibus lecti. Primus dixit hic .viii. Dixit iniustus
ut non delinquat in semetipso. Secundus dixit [illegible]
Tercius dixit verba oris eius iniquitas et dolus. Quartus clamavit
Iniquitatem meditatus est in cubili suo. Et quatuor angeli surrex-
erunt contra quatuor demones. et quatuor versus sequentes dixerunt.
Primus: Domine in celo misericordia tua et veritas tua usque ad nubes.
Secundus dixit: Homines et iumenta salvabis domine. Tercius
dixit: Inebriabuntur ab ubertate domus tue. Quartus
dixit: Apud te est fons vite. Quo audito demones confusi
recesserunt dicentes. Nichil fecimus hic. Tercio a periculis corporis
liberat. Refert Cesarius quod quedam puella sociata cuidam
latroni nesciens tamen furtum factum a latrone ad portam accepit
ablato at tamen insequeretur et audiret strepitum currentium divertit
a via. et illi capientes puellam deducentes ad civitatem suspendio
iudicant. Cum quod ex allegacione sacerdotis dilata fuisset suspensio
et ipsa diceret sciens rem examinata tamen [illegible] ut si acceptam

messa ferri tandem non extraxit innocentia quod appare-
ret tenor cum factum esset et nullo adversario monstrante parentes
latronis timentes quod alter suspenderet dixerunt quod hoc furtum de-
monium erat factum. et corrupto iudice illa suspenditur sed max
angeli domini affuerunt qui eam sustentaverunt et sustinuerunt ab omni
molestia et magna dulcedine et melodia celesti eam pave-
runt. Deinde pastores credentes ipsam mortuam preparantes funem viderunt
angelum dei eam parvulo ad terram dimittere et dicere
ei quod nunc quia libera es. Deinde illa apparuit esse in nostra ci-
vitate. statim ibi affuit licet ab illa distaret per sex dietas
Cito actus nostros intuentur. Alter quod quidam in heremo longe ha-
bebat cellam ab aqua fatigatus optime novam cellam construere
voluit circa aquam. Deinde cum ambularet vidit quendam enume-
rantem sua vestigia et requisito quis esset respondit Ego
sum angelus dei missus ad numerandum tua vestigia et secun-
dum laborem eius tibi merces reddetur. Cito dei iudicium decla-
rant. Refert pater de matrice quod quidam heremita rogat
deum multis annis ut ei explanaret hoc verbum prophete Iudicia
dei abyssus multa. Deinde cum lacrimabiliter rogaret deum vidit
iuxta cellam suam iuvenem pulcherrimum quasi paratum ad viam
cum se associet heremita eo quod volebat viam peregrinationem facere
incepit descendere de monte. et eis descendentibus mercator
transiit per viam et subito cecidit mantica plena thesauro. Ecce
Adveniens vero pastor assumpta pecunia impetit unum aliud
mercatorem requisivit pecuniam suam ab eo. Deinde asserens se
non habere indignatione motus abstulit ei pedem. Tunc videns ille
heremita de monte intra dicit iuvenem. Iste mercator est sine
culpa et sine iustitia perdidit pedem. Deinde cum descendissent
advenissent ad quandam civitatem hospitati sunt in domo
principis qui eos reverendissimo tractavit. Iam cum mane vellent
recedere tradidit eis unicum quem habebat filium ut dirigerat
gressus eorum. et quod ad viam erat per pontem magni fluminis
socius heremite arripuit puerum et submersit in aqua. In
nocte accedentes ad unum aliud castrum hospitati sunt in domo
cuiusdam divitis et gaudio exhibens ciphum aureum quem
habebat socius heremite furatus est ciphum. Et surgentes
mane accessit ad aliam civitatem in qua non invenientes hospicium
vix potuerunt optinere cum quodam divite ut possent quiescere
in domo porcorum. Deinde cum vellet recedere pro mercede socius
heremite dedit ei ciphum. Et procedentes ultra venerunt ad qua-
dam abbaciam in qua fuerunt caritative recepti. Deinde cum quiescerent
ob resurrexit socius heremite posuit ignem in area mona-
sterii in qua tota erant blada eorum et clausa [illegible] est ad cameram
heremite. Deinde cum ab hospitati fuissent et heremita pro confusione
fleret dixit ei socius suus heremita cur fles de isto miste-
rium [illegible] quod ego sum angelus dei. et interfeci generosum
et furatus sum ciphum et iuxta ignem supposui ad [illegible]

clamavit hec omnia facta sunt ut audirent patres tue nam roga-
vi deum ut declararet mihi prophetia ut tu cognoscas quomodo
ista omnia facta sunt a deo. Declaravit [illegible] qui perdidit pe-
cuniam et spoliatus fuerat possessionibus suis qui invenit et ideo
iuste sunt ut ... [illegible] Alter perdidit pedem quia pervenisset
[illegible] [illegible] priores quam parentes fuissent
dampnati [illegible] amore suo confirmatus fuit [illegible] [illegible]
eius diu et [illegible] perdebat [illegible] in eo dedi alteri
ne posset parentes petere ex beneficio nobis collato in [illegible]
[illegible] combussi gladium quia eo volebat abbas [illegible]
suos parentes etc.

a Aspectus irregulatus et specialiter mulierum multa mala
causat in nobis. Primum malum est mentis corrupcio.
Legitur in vitis patrum quod quidam abbas senecta infirmi-
tate perdidit visum. Cum ergo aliquis venisset ad
consolandum eum ipse [illegible] dicebat deus [illegible] bene-
[illegible]. Cum igitur quereret [illegible] qui erant [illegible]
[illegible] [illegible] corruptos metallis vel [illegible]
sine corrupcionibus mentis hec est lepra [illegible] fetida
[illegible] mali sunt oculi qui pariunt mala. Cogi-
tacio cogitacio delectacionem delectacio consensum consensus operacionem operacio con-
suetudinem consuetudo necessitatem. Ideo portas mortis clausit et
[illegible]. Secundum malum est quia inducit in laqueos
mulieres. Unde refert Valerius quod quidam [illegible] vidit quendam
[illegible] iacentem cum muliere. Tunc incepit clamare: Vos qui
[illegible] et leonibus feris et [illegible] tenditis et paratis laqueos
[illegible] ne capiatis in mulieribus aspectu. Laqueus
laqueus est sine sunt [illegible] sine aspectu sine tactu. Unde est in ea
est sicut ignis infernalis solo aspectu comburens. [illegible] est sicut
gladius ex utraque parte acutus pertingens usque ad corporis et anime
divisionem. Tercio est demonum associacio. Legitur in vita Ma-
rie Magdalene quod cum quedam mulier moreretur vidit Maria
Magdalena [illegible] mulierem demonum [illegible] volentes eam
rapere et pugnantes contra bonos angelos. Cum ergo impetra-
sset per orationem quod liberaretur et in purgatorio torqueretur vidit
quod predicta mulier torquebatur suspensa ab oculis suis et [illegible]
[illegible] inordinatus aspectus. Quartum est omnium bonorum [illegible]
[illegible]. Legitur in Barlaam cum rex [illegible] consilium de vita fi-
lii sui dictum est ei a sapientibus quod si videret lumen [illegible]
anno [illegible]. Cum igitur inclusus stetisset per decennium [illegible]
[illegible] sunt exclusa fuerit ei omnia ostensa que poterant inducere
ad [illegible] complacenciam. Cum igitur inter alia erant mulieres [illegible]
[illegible] vocarentur. Et sunt ei [illegible] sunt demones qui seducunt
homines. Cum igitur [illegible] ab eo in quibus rebus complacenciam et consola-
cionem in aspectu reperiret [illegible] quod in demonibus [illegible]
[illegible]. Tunc video quod [illegible] sunt raptores velocissimi [illegible]
[illegible] turpissimi [illegible] et sunt porte
mortis [illegible] est [illegible] [illegible] Legitur quod cum

Rex Anglie intrasset monasterium monialium et vidisset pulcherrimam monialem ibi dedit abbatisse optionem vel quod
combureret monasterium aut haberet illam in qua exardebat. Cum
audisset monialis rogavit ut diceret quid precipue plus in ea pla-
cuisset. Respondit rex et dixit quod oculi eius monialis. Et audiens
monialis quod oculi eam illaqueaverunt eos eruens misit
in vase sic dicens Mittatur hos stipites corporis ducibus celebrem
qui longius ferunt et plurimis animis nocent. Hec ille. Attende
confusa primum egit. Septimum malum est cordis excecatio. Dicitur
quod beatus Antonius visitavit beatum Dionisium qui in profunditate intel- 6
lectus et expositione sacre theologie et scripture similem non
habebat. Quia privatus erat lumine oculorum requisivit ab eo si tri-
stabatur de hac privatione in corde. Cum ille gauderet potius de hoc
quod angelicos oculos dedit ... qui immortalitatem et ultimam
vitam demerentur sed oculi corporales ... et concupiscentias
demerentur ...

Avaricia multa mala facit in nobis. Primo est quod destructiva. 1
Dicitur in libro Dialogorum quod cum quidam messem cuiusdam
viri Dei qui ipsa manu ad hec ... deduxerat mali-
gnitate ... modicum inde ... ipse ... fru-
ctu ... possent sustentari pro anno ... quidam qui ...
ve ve ... quod confugit ... statim cum mente placida ... dixit
ve ve illi qui hoc fecit ... ne quia ... terra sit
vilior et infirmior omnium elementorum dignior fructum facit
et ... quam celum ... terra ut reple-
tur terra. Secundo est ... maledictionis operativa. Legitur in vitis
patrum quod cum ... magnus princeps in ... impera-
toris ... que mala ... religionem
intravit. Et requisitus a fratribus quod malum vidit ... dixit
... maledictus ... libenter ... comedit
... ab aliquo. Tercio magis sunt ... qui sunt maledicti a
Deo ... quia avari et ... sunt ... in sacra scriptura di-
muntur maledicti. ... ve illis qui congregant ... non admi-
ttent ... Hic glorifico ... meum et ... Tercio ... 3
... allegitur in libro Dialogorum quod quidam fuit sepultus in ecclesia
quadam. Cum ... voces audirentur de nocte dicentes ardeo ardeo
... fuit ... ego fui iniquus in ... in me-
... et in ... pro nichilo ... de
... in principio quia in ... non solum meos sed me-
... vendidi et me ... ad congregandum thesaurum ...
... pauperes et non ... in ... et non
... sed meos obligavi ad penam inferni. Cum autem ...
... audiret fecisset apparuit sepultura eius ... repta fuit
... eius ... sed ... non est ... Quarto est falsitatis
... in vitis patrum quod cum quidam senex venisset ad
... quedam ad vendendum quedam vasa que faceret et sederet in
porta ... laborantibus in ... vidit quosdam
... in equis nigris habentes in manibus baculos ligneos
... ad ... intraverunt et ... videns
eos incepit clamare ... Domine adiuva me et illi accedentes

et irridentes dixerit Tu mater infidelis finxisti te cum gen-
tilibus quia i.e. ignorabas tu scientiam dedisti creature vilissime
scilicet fidem spem et amorem Et ideo quia oblitus es solis lucentis
me et diu in obscuritate velles esse eis privatus admittis sine
raz dei i admitterim non dicam in fine dierum sine horren
s in prio / et rapientes miseram animam eius descenderunt ad
4 claustrum inferni Quarto est infirmitas incurabilis medicatur
Refert valerius quod cum quidam pyrrhus per combustionem ignis
perdidisset omnia bona sua vocatus per regem ut consolaretur dixit
O rex attende quid mihi abstulit deus Non bona mea que
sunt corpus et sapientia sed abstulit ea que sunt ad nocumentum
et incorruptionem humanam Ita in bonis temporalibus
que sunt primo in quibus homo fundatur infirmitas avaricie
que est gravissima ex parte materie ex parte sollicitudinis
ulli potest vix potest curari per aliquem medicum ad mortem
inducat ubi omnia vitia defundantur ut infirmitas cogno-
scat infirmantes eius cum tu gustaverit desiderium civitatem ... petit
6 Sexto est diminutio ... Narrat cesarius quod duo
abbates fuerunt unus elemosinarius alius avarus Cum ergo mortuus
esset elemosinarius qui abundabat in omnibus avarus monitus per
secundarios retraxit elemosinam et quanto plus retrahebat tanto plus
indigebat Tunc ad recedit tamen a quodam sancto viro ille
dixit Duo fratres sunt qui semper sunt simul et unus vocatur date alter
7 vocatur dabitur Primam vero tu abstulisti date i.e. eam recessit dabitur
Et si primum reduxeris secundus veniat Septimo est vorago
omnium absortiva Alegitur quod duo etiam comites simul prima in
bursa posuerunt equales expensas Cum ergo venissent ad
primum prandium unus comedit in duplo plus quam alius Cum que
intrantium comedisset ad prandium in decupla parte comedit
plus quam i.e. tenuos i.e. admirans requisivit causam dixit quod
ista erat causa quod quicquid comederet retinebat in ventrem
quereret quo nos vocaret respondit quod avaricia cuius venter est
deficiens. quia huius fermentum statim affectat ardentem affectat magis
de fulgure nihil est sicut ignis sicut aqua salsa sit vas plenum
8 vento Octavo est laboris accumulatio Refert petrus alfonsi
quendam regina fuit que huius filias pulcherrimas nobiles et
potissimos homines attraxit et vocat ad convivium ... qui divi-
tes ipsa propter spem remunerationis venerunt ad eam quia convivia
eorum multum fuit placitum filie regine Regina posuit eos ad
pedes eorum et vilissima officia coegit eos implere bibere et
comedere satis non sinebat Et si vellet recedere excecatos et
expoliatos de sua terra emittebat Hec regina est avaricia cuius fi-
lia eius bursa cum qua homo letatur et gaudet Servitores sunt
divites qui sunt compedes sollicitudinis et timoris quibus
dat vilissima opera peccati et rapere metere portare ...
et facit officia ... non comedunt nec bibunt nisi cum
timore et dolore excecatum nec cognoscunt deum in vita expoliant

ipsi morte Nono est stultitie consimilia Refert ideo quod quidam
imperator fuit qui semel convocatis sibi sapientibus disputare
voluit que esset nobilior vita, vita pauperis, et vita divitis
avari. Decima vero ibi erant duodecim sapientes. hii omnes con=
corditer dixerunt quod vita pauperis est nobilior. Demum tunc
probare voluit quod stultus sit avarus et periculosa eius vita. Pri=
mus sapiens dixit quod avarus est similis illi stulto qui
lambendo accedit favum et facit terere spinas ut mellis
sugat ex illis Sapiente dilaceratis metens sic divicie ex quibus
bonis non sugent mel. Secundus dixit quod erat similis illi
stulto qui cum messa ferrea interfecisset filios et parentes
et cognatos suos habet messa ferrea sic divicie et ra=
pina quia omnes interficiunt utentes. Tercius dixit quod
erat similis illi stulto cuius domus succenditur et hic habeat
aquam ad extinguendum querit stipulam et addit magis
Domus habet est conscientia ignis cupiditas aqua gratia dei i
stipule sunt honores. Quartus dixit quod erat similis illi
stulto qui transiens per lutum et spinas discalciat sotulares
magis volens corrumpere pedes quam sotularium. Sotulares
sunt divicie. pedes amor dei et amor proximi spine
et lutum rapine furtum et iniurie quibus homo plus vult
ledere seipsum et proximum et deum quam diminuere temporalia.
Quintus dixit quod erat similis illi stulto qui credit quod aqua
maris est fluens sicut Iordanis et transiens ab eius circui=
tibus sisteret et remaneret cum eo Aqua fluens sunt divicie
et honores non remanserunt cum sibi mortuis sicut nec rema=
nebunt nobiscum. Sextus dixit quod erat similis illi stulto
qui invitatus a rege et comedens in vase argenteo
credit id quod precium remanet et tunc spoliatur in morte porta
vasa sunt divicie. Comestio est usus. Invitator est dominus.
Septimus dixit quod erat similis illi fatuo qui ex umbra arboris
expectabat fructus futuros. Umbra sunt divicie. Fructus sunt
fortes redempcio peccatorum. subvencio pauperum. invitacio
regnum dei. Octavus dixit quod erat similis illi stulto qui
ad acum querendam portam combussit cereum pulcerrimum. Ce=
reus est racio lumine est sapientia que excedit in bonitate summa
luminaria celi. Acus est divicia corporalis. Nonus dixit
quod erat similis illi fatuo qui plus volebat lutum denarium
fodiendo lutum quam florem colligendo. Flores sunt fode=
lutum et divicias congregare cum omni periculo et intemperie
temporis pro denario sustentacionis vite. Flores sunt cogitaciones
sancte florentes amor dei. Decimus dixit quod erat similis
illi fatuo qui transitus inter predones et ducant se pecuniam et
venturus coram iudice portat ad tollendum furtum commissum.
Predones sunt morbus iudex et diabolus. Undecimus dixit quod
erat similis illi stulto qui videns de nocte per loca peri=
culosa et illaqueata et plena fossatis [illegible] quod portetur

Tunc ꝰ rethro Nunc est restitucio effosatiue morbs
lagnei acusatones omnium creaturarum qr vos dimittes nolut
restitue forestaz in vita s; potius in morte io tepant
illi mito Unde dixit ep eat filiis illi fatuo qui
ingredietis bellum pedes portaret armatos capiunt vero
quod primo pro parte distoaptu pedes st bona tepaalia
cuncta armature sicut vestes cibaria et hmg modi
capiunt mes sive cuia Et ad idem refert Barlaam
ep qdam sagittarius i sua venacione cepit avem que filomena
vota Cum q; eam vellet dimittere Data est filomena
vox articulata et ait Quid tibi pficit me occidere
me vero tuum no potis implere ut gustui Naz &
meo complacebit Si ego liberare me volueris tria
documenta tibi dabo que si custodieris multum pficiat tibi Cum
ille ad stupes ex ia loquela promisit ꝙ si exprimet
documenta mox liberaret eam Tunc filomena ait Primum
documentum quod tibi do est Quod multis coneris apprehendere
quod apprehendi no pt Secundum documentum est ꝙ de re perdita
que recuperari nequit doleas Tercium documentum est quod
no credas incredibilem vo. et dimissa ea volens filomena
probare sapienciam suam dixit Quam malum consilium
habuisti ut me dimitteres avolare Naz habeo i viscerib;
meis margaritam preciosissimam et mire ꝰtutis crederes
in magnitudine strucionis Quem cum audires iam dolens
inteba capere eam promissionibus et arte Cui filomena
nunc cognosco te stultum esse qr doles de re perdita et irrecu-
perabili temptasti comprehendere me cum posse et credidisti
vo incredibilissime falso. et fugiens dimissit eum confu-
sum filomena est prosperitas mundi venator avarus
qui eam comprehendere ab ea h; tria documenta Primum est quod
no intat comprehendere quod est incomprehensibile. et io cum
ex divicijs n possit saciari quantumcumque de eis habeat
no studeat ad plus quidam Secundum documentum est quod
doleat de re irreparabili et io qr dimoe st ad perdend
et tusemmo io eis perdit dolend n est Tercium documentum
est quod dicit prosperitas est qui n credas vo incredibili
vnum enim incredibile est quod homo cum auribus et oculis
comedat vbu incredibile est quod vacuum faciat Sz
inisier avar tamqz stulty oppositum istorum nititur facere Nam
nititur saciari prosperitatibus divicijs et honoribus quod
est impossibile et nititur cum eis manere pectus cum tamen
oppositum vnus se diundat Quinte Secundum documentum non senat
qr debet de irreparabili Naz divicie ad hoc lucrari pt perdant
ad hoc congregant pt dispergant Tercium documentum contem
ternunt Naz prosperitas mundi dicit se habere margaritam
sed diviciis sine qua stabilitem quidem no securitatem
saciaetatem suam et pulcritudinem acquisitorum regni dei

et fatuitas pauperis Sed recte totum oppositum innotescit
pax sunt instabiles dant fortitudinem dant debilitatem dat esurien=
ciem dat fractionem et denudat pauperes emunt infernum
accumulat peccata et vendunt xpistum glossa ad idem assimi-
latur stultus qui dum videt fluvium impetuose decurren-
tem manu levat ut eum possit recipere de aqua ut ergo ea
que non deficit sic iste stultus est avarus Decimo est victorie x
primacia Unde cum Alexander habita prima victoria perdi=
dit multas ceas dixit quietis tamen fuit sed contrarium per
quedam sapientem quod avaricia est causa omnium peccatorum
superbie invidie accidie ire luxurie et gule sequencium se
debilitata est amancium se est afflicta et se trahit ad propriam
paupertatis quod vitare intendit Undecimo est sapientie impedi- xi
tiva Refert Cesarius quod quidam philosophus qui habuit magnam mul-
titudinem auri proiecit in mare et includens se in dolio quo ute-
batur pro hospicio Dixit ego ideo hoc facio ut possim attingere ad
sapienciam Unde avarus est sicut canis custodiens fenum sicut
talpa est sicut bursa tantum constricta et dissipata per minu-
mos Duodecimo est infirmitatis consolatio Legitur in vitis patrum xii
quod quidam ortulanus laborem suum in elemosinis distribuebat
instigante diabolo congregat magnam pecunie quantitatem ut eis uteretur
in senectute sua Contigit autem ut putrescerent pedes sui et consum-
pta pecunia permanserat et astitit ei angelus dicens Ubi est
confidencia pecunie tue At ille in se reversus ingemuit dicens
peccavi Tunc angelus tangens pedem restituit pristine sa-
nitati Tredecimo est elemosinarum recordatio Refert Jacobus xiii
de vitriaco quod mulier quedam regine hospicium sui habebat
interdictum a viro suo avaricia [illegible] ducta ullum bonum
faciebat pauperibus Accidit autem esse mortua et pauperes peterent
elemosina vir suus cogitans de sedibus infirmis audit de-
mina fuit et ideo providisset si voluisset glossa ad idem Duo
fratres fuerunt unus bonus sed avarus sed alter iudex malus ambo
moriuntur et veniunt ad iudicium terrena vero iudex de parti-
bus fecit [illegible] viduas et homines nichilominus faciet
multas elemosinas ideo per oraciones pauperum obtinuit ut per tri-
ginta dies posset facere penitentiam Secundus vero missus est tor-
queri in purgatorio propter tenacitatem qua habebat Quar- xiiii
todecimo est honoribus et divinitatibus refutatio Legitur in epistola
Adriani quod cum Alexander misisset legatos ad bragmanos ut se
subicerent dominationem eius illi rescripserunt libenter sumus tibi
si ita nobis concedas [illegible] est ut hostes exteriores
expolias et interiores hostes [illegible] hostes interiores sunt
avaricia parentes et [illegible] est sanitas corporis hos
[illegible] spolias et rapina exteriorum Si ergo habueris [illegible]
nobis sumus tibi sed quod petis est hoc ut si vis esse
noster [illegible] dominus ne [illegible] sumus [illegible] nostrorum [illegible]
[illegible] vita que occultatur a nobis Si hoc ne vis sumus [illegible]

fineret tibi. Item est quod petimus ut des nobis immor-
talites agnosces at alleg[atur] discretor[um] eos in parte dimi-
sit. Et ad id. Refert exemplum fabularum quidam equus or-
natus freno aureo et sella decora obviat asino onusto ex
parte altera venienti et quia asinus fessus equo transeunti non
dimisit locum viam dixit equus: vix teneo me ut tuum
pedibus frangam viscera tua quia non dimisisti viam. Contra-
istarem. Quod audiens miser asellus intremuit. Non
multo post equus in impetu currens ruptus est i. et ideo deputa-
tus est ad villam ut portaret fimum quem agnosceret
asellus in parte equus dixit: Et unde tibi proficit iam
preciosa ornamenta et indebita audacia cum sis nobis
similis factus portas fimum et officia scilicet vilia et rustica
hic exercens. Item ut cognoscant se quorum deus in presentia
equus est dives ornatus omnibus divitiis suis onerosus et de-
licijs. Asinus est pauper qui presentiam et contempnunt a divi-
tie. Sed in morte sunt equales. Viam utrique portat fimum.
Item de invidia et providencia contra quidam rex subcong
domino erat dives qui invidos multos habebat propter
suas divitias. Qui accusantes eum ad regem dixerunt
quod in ore eius ... non repetebatur. Tale signum de-
derunt. Interrogate eum quid fecit et videbitis quod verum
non dicet. Item quod factum fuisset et consilium habuisset et de
astucia eorum. Ille audit quod non habebat nisi · ccc · libras
in valore. Illi gaudentes coram rege apprehendere volentes
divitias quas eum volebat de falso. Item audit iste
domine id non meum quod vos nec fortuna vel malicia potest
aufferre. Hec · ccc · libras in manu dei quas dedi propter amorem
eius et ideo sunt mee. Iste at que exstiterunt in invidia istorum
mea non sunt. Sed vera. Item rex agnoscens eius prudentiam dimi-
sit eum liberum. Et ad id. Miles quidam avarus fingens
tunicas ut periret burse veniens ad curiam magnam aliis
petentibus vestes suas ad recedendum ipse a servo suo petivit
cappam suam qua apportata erubescens propter vetustatem
et preciosa aliorum reprehendit famulum dicens: Ista cappa
non est mea. Tunc famulus imo certe domine at bene debetis eam
cognoscere quia sunt bene triginta anni quod habetis eam qui confusus
recessit. Et ad idem. Fingit fabula quod canis fluvium transiens
propter carnis ore tenebat cuius umbram cum vidisset in aqua
apparuit ob id etiam caperet et tunc perdidit eam quam tene-
bat. Sic avari dimittentes bona [illegible] perdunt propter umbram
pro bonorum temporalium quam etiam firma tenere non possunt. Et ad id.
Fingit fabula. Item quod simea rogavit vulpem ut de
magna cauda sua sibi prestaret eo quod magnum gravamen
videbatur eam caudam portare. Item vulpes ... volo ut
... ... propter petras eam ... si tu hoc be-
neficium a me habeo ... in ... vulpes

p tandaz capi^t Et io tnt dr^t vulpis simia tandam
tncam habuisset Symia est pauper Auarus est vulpis
Cauda sr^t diuicie cu qua cooperiunt^r auari ~ Auarus
Auaricia inordinata multa mala facit i nobis p^o 1
aiam corrodit Allegat^r in libro de septem donis spi-
ritus sancti Quod semel quidam de monachis vidit
quendam iuuenem lasciuum coram se et salutavit eum dicens
frater bene venias Cumque fuisset interrogatus qre fratrem
vocasset eum dixit quod sit similis ei Ei similis omnino
erat quia probans ... ipso visus est Ego inquid demonem
sicut porca reuersatus in luto peti et auribus tenens
apperta ut musce usque ad cerebrum possint intrare et
quia sum captus per aurem et musce omnium peccatorum sunt ingressi
sunt ad cor istius usque ad cerebrum sic quemcumque vocavi
eum fieri Secundo eam affligit Refert valerius quod quidam 2
volens corrigere amicum suum viciosum fecit colligi de
feces domus sue Et quia fenestre camere continue stabant
aperte proiciat eas infra eam hospicium Cum quia iste rogaret
dixit iste quod cum fimo non putrefacto vellet cooperire fi-
mum putrefactum et putidum quod erat positum in lecto
et mensa et in cauernis suis Cum quia iste requireret oste-
sionem fimi dixit iste fimus est verborum detrahencium luxu-
riancium adulancium susurrancium blasfemancium litigancium
que proiciuntur infra cor tuum per fenestras aurium que
continue stent apperta ut iste fimus exterior expelleret
interiorem te ... Tercio eam maledi- 3
ctioni subicit Refert valerius quod cum quidam sapiens na-
vigaret ne posset audire sirenes clausit auribus pannos
Cum quis interrogaret quare hoc fecisset dixit quod hoc faceret
ne esset insipiencior serpente qui cum cauda claudit
unam aurem et cum terra alteram ne capiat ab incantatore
ne etiam esset insipiencior vulpe que aurem ... ponit
ut exspirat ... Ipse sum insipiencior qui ... que
ex parte superiori apparuit auribus sed ex parte posteriori
claudit et Capitulum de B ~ Capitulum de B
Baptismus multa bona facit in nobis primo
vivificat Dicitur quod cum beatus Basilius infirmaretur
ad mortem fuit visitatus per quendam iudeum in arte
medicina peritum Cum ergo prenosticatum fuisset
iudeus quod in solis occasu moreretur Basilius sanctus
dixit Quid si non morior Dixit iudeus Im-
possibile est domine tunc sanctus Si vivificat me deus usque
ad sextam horam vivificabit te cristus per susceptorem baptismi
Cum ... asserceret se baptismum recipere et in crastinum venisset

ad visitandum Basilium cepit cum vmetere Cui semper adherant
dum in medium cristianorum Et Basilius surgens etiam ingrediens
suis manibus baptisavit Secundo recordat allegatur in Cronicis
quod quidam episcopus Anthiocensis errans in forma baptismi voluit
quendam puerum baptisare Cum in fine pueri postulaverit ut bap-
tisaretur sub forma romane ecclesie Et ille episcopus nollet subito
aqua disparuit Compuncta autem et conversus recepta aqua in
eadem puerum baptisavit Tercio iam [illegible] talis sicut
apparet in baptisatis a beato Gregorio

Rector Basilius sine rector [illegible] multas condiciones Po-
[illegible] dicitur esse antiquus Refert enim Helynandus quod
Agrarius [illegible] apud senatum ut rogaret
cum senatus quod filium quem habebat rectorem appellaret
Tunc ille credit [illegible] dicens quod ego [illegible] requirerem
[illegible] principatus debet [illegible] et non sanguini [illegible] ipse pauli
amorem et affectum expoliat qui parvulos importabile onere
fabricat suffocat et extinguit [illegible] alendi sunt et nutri-
endi prius iuvenes et in virtutibus exercendi [illegible] in regie
statuerent ut probat eos virtutibus antecedere qui [illegible] dignita-
tibus [illegible] Secundo dicitur esse [illegible] Refert Valerius quod contentio
facta est in senatu cuius [illegible] duobus pro quodam magno negocio
mitteret Consultus autem est Scipio affricanus qui ab-
[illegible] ab eorum condiciones refutavit utrumque et hec [illegible] Nam
primus dives erat sed avarus Secundus pauper et multum avidus
Tunc dixit Dives non placet cui nichil sufficit Pauper
non placet quia [illegible] Et ideo [illegible] regimen est committere non placet
3 qui querit proprias utilitates Tercio dicitur esse misericors allegatur in
Cronicis [illegible] quidam philosophus vidit quendam latronem duci ad
suspendium per ballivum dixit maior latro minorem ducit
ad suspendium Et ideo iustum est ut maior latro per maiorem
iudicem [illegible] Et ad idem refert Helynandus quod
Cambises Rex Persarum cum [illegible] quendam iudicem
protulisse iniustam sententiam fecit eum excoriari Et de pellibus eius
fecit fieri [illegible] sedis iudiciarie [illegible] predicta sella [illegible]
[illegible] cooperta pelle [illegible] voluit ut [illegible] sederent
super eam et agnoscerent quam malum sit iusticiam dimisisse
Sedes est crux [illegible] pellis est [illegible] Et ad idem
Refert Valerius quod cum quidam legem fecisset ut nullus plus quam
quingenta agri iugera possideret et ipse primus legem fre-
x gerit deportatus est a senatu quia iustum iudicavit esse ut im-
peraret aliis qui sibi non imperavit Quarto dicitur esse mu-
nerum refutator allegatur quod quidam ballivus fecit nuptias
filio suo [illegible] qui habebat coram eo negocia misse-
runt [illegible] Et unus misit ei unum pullum [illegible]

Et adversarius eius uxori iussit vaccam pulcram vaccam. Cum
l' factum in medio deduceretur et ille qui iuraverat bovem videt
baiulum indifferenter statim dixit Rogo bovem meum ut lo-
quatur pro me. Tunc videt baiulus rogatus ab uxore ut
foret propter illud qui dederat vaccam. Bos non potest loqui quia vacca
non permittit. Exemplum ad idem refert valerius. Cum marcus tuccius
nobilissimus romanorum fuit instigatus a quibusdam ut potum
et calicem auro plenum benigne reciperet ut eius gaudenter
vellet uti. cum subridens dixit Emptrice mea narrata
marcum male locupletibus imperare quam fieri locupletem
memento me nec acie nec pecunia posse corrumpi. Exemplum ad
idem refert seneca quod cum tiberius cesar fuisset
rogatus ut tributa regionum augeret respondit Boni pastores
dent oves defendere non deglutire. Nam crudelissimum est opes
sub pretextu celsitudinis regie exigere quod suum non est. Exemplum
ad idem refert augustinus de civitate dei quod alexander magnus
dum per occeanum navigaret cepit piratam in parvo navigio
cum interrogaret quid hoc esset. Ego, inquit, quia in parvo navigio
vocor latro. Tu vero quia cum magnis navibus totum mundum
exspolias imperator vocaris. Unde et cetera similis. Refert he- 7
linandus quod quidam pastor fuit in regno indorum qui
descendens per plurimam in hiatum terre invenit quendam
hominem mortuum super equum in cuius manu annulus erat virtute
cuius ad dignitatem accessit regiam. Cum autem in superbiam versus
ab appolonio immortalitatem quereret respondit maiorem secu-
ritatem habet tugurium quam thronus tristis et foras tuis condidit
thesauros. exposuit quomodo aula imperialis [illegible]. Pastor est prelatus vel
homo. fovea terra est memoria passionis vel humanitatis
Iste homo mortuus super equum est christus pendens in cruce
Annulus devotio vel conversatio per quam homo ad dignitates ascen-
dit in quibus mane incipit sed eis fruatur quod non credit. Exemplum ad idem
refert barlaam cum quidam rex fecit fieri quatuor arcellas et duas
auro undique cooperatas fecit impleri fetidissimis cadaveribus
mortuorum. alias et duas pice et bitumine linitas fecit
impleri inestimabilibus margaritis. Cum quidam requisiti fuissent
multi quod illarum essent maioris valoris. Omnes deauratas
dixerunt maioris precii esse. Tunc rex Sciebam et ego vos ita
dicturos. Et ut cognoscatis stultitiam vestram volo quod appa-
reant omnibus. Cum quidem deaurate fuissent aperte fetidus odor exi-
vit. Cum autem deinfectis odor suavis et specialis. Iste rex est
deus qui ipse deaurate principes et divites fetidi in morte
ipse pice linite sunt pauperes qui sordidis vestibus induti
interiores fruuntur pulcritudine. [illegible] exemplo dicitur esse [illegible] 6
Refert valerius. cum quidam rex fuit cui non prius [illegible]
[illegible] pateat. Cum autem omnes peterent eius mortem quedam
femina matutino tempore rogabat deum ut in columnis fruaretur

Cum que in compertum esset et causam interrogasset ait cum essem puella
et crudelem haberem tirannum cupiebam eo carere, successit peior
et eciam eo carere desiderabam. Tu vero es tercius et importu-
nior et peior te assumpcio. Timeo ne te succedat peior
et deterior. Caput meum pro tua salute devoveo. Quod
in audiendis uxoribus est affectu pius. Refert valerius
quod solertis legislator iustissimus in legem tradidit ut de-
prehensus adulter utroque oculo privaretur. Accidit filium
eius tandem in adulterio deprehensum. Cives vero illum omnino remitte-
bant ut tantus filius servaretur. Pater vero demencius petitionibus
civium suo et ipso filio eruto oculo totaliter visu in medio re-
lique ut iusticiam temperaret et misericordiam. Helinandus idem
allegat in libro dialogorum. Cum quidam rex ad iudicium rape-
retur vidit iudices torqueri gravissima pena quia immi-
sericordes fuerant ad subditos suos. Septimo requiritur
quod sit benivolus. Unde refert Suetonius quod Titus imperator
attendens quod nihil tota die prestitisset amicos dixit quod
ia erat perdita ei. Cum reprehenderetur ab amicis quod nimis
esset benivolus et non servaret suam magnificenciam respondit
non oportet aliquem a sermone principis tristem accedere. Et
item oportet esse imperatorem privatum imperio quales ipse privato
imperio imperatores optasset. Octavo quod sit discretus. Refert
Josephus quod Tiberius Cesar tante discrecionis erat ut mutator
rectorum et officialium inveniretur ut non aut raro mutaret.
Motus tamen exemplo. Quidam vulneratus iacebat in via coopertus
densis muscis ut repellebat a se. Accidit autem quidam transiens
estimavit quod ex imbecillitate hoc faceret removit muscas.
Ad quem ille: male mihi fecisti. Hee musce quas amovisti ple-
ne erant sanguine et minus molestabant me. Nunc autem
supervenient recentes acrius pungent me. Vulneratus est sta-
tus pauperum. Musce plene sanguine sunt officiales
impinguati ex depredacionibus eorum. Certe autem isti frequenter
mutati adducunt alios depredantes tamquam vacui ma-
iores et novas exactiones faciunt. Nono debet esse dili-
gens. Refert Justinus quod Ligurgus legislator fecit leges
honestissimas cum quo diligenter observaret et vellet quod alii
inviolabiliter observarent. Requisitus est a populo ut aliquid circa
legem mutaret. Tunc attendens se aliter non evadere promisit
quod in suo regressu leges temperaret ad placitum. Et ne leges
ob frangentes exilium perpetuum eligens ad aliam civita-
tem recessit et ibi moriens ossa sua in mare proici pre-
cepit. Decimo debet esse providus. Narrat Barlaam quod
in civitate quadam erat consuetudo ut assumerent regem
extraneum et ignarum consuetudinis civitatis cui potestatem
tribuebat faciendi absque timore quicquid sibi placeret usque
ad complementum unius anni. Manente autem eo in summa

atque delicijs et suauitatibus absque formidine fruentem Re-
pente surgebant ciues et ablata regali stola vndique
per totam ciuitatem eum trahentes in insulam transmittebant
in qua nec cibum nec vestimentum inueniens fame et fri-
goribus cruciabatur Quod cum quidam hoc perpendisset ante translacionem
sui anni istam insulam ditauit delicijs et honoribus Quo
completo suo tempore sine dolore manet in ea Ciuitas est
mundus Ciues electi Rex est homo Insula diuinum
iudicium Item ad idem Refert alfonsus quod quidam diues
perdidit saccum plenum florenis et in quo erant aurei serpentes
Qui cum autem repertus esset a paupere et esset proclamatum quod quis ha-
bens restitueret dantes c talenta pauper saccum porrexit
in presencia regis Cum vero diues nollet ei c talentis
dare propter pecuniam sacci incepit arguere de furto et asse-
rens quod in sacco erant duo serpentes et quod omnibus sustine-
bat similiter et accusabat Rex agnoscens maliciam eius
dixit sit credendum est quod iste diues sit verax qui tot
sustentatores habet et quia perdidit saccum in quo erant duo
serpentes Similiter credendum est quod iste pauper sit iustus et
verax quia cum inuenisset occulte noluit retinere cum posset
sed putatur liber et ideo iste saccus non est diuitis quia non sunt
ibi duo serpentes sicut in suo sacco proclamat Tamen precipio quod qui-
cunque inuenerit saccum in quo sunt duo serpentes restituat ei
Tunc diues in presencia omnium patefacta sua malicia
liber dimisit pauperem c talentum Undecimo debet esse
liberalis Refert tulius quod quidam atheniensibus denunciauit
se habere salubre consilium pro re publica et ideo petiuit XI
sibi dari aliquem cui reuelaret id consilium Cum autem fuisset
sibi datus aristides dixit Naues lacedemoniorum in litto-
ribus applicuerunt et est facile retinere eas Quo audito ille
ad principem et ad consilium rediit et dixit se audiuisse con-
silium vtile sed inhonestum quia rapina non est virtus principum
seu rectorum sed liberalitas Item ad idem Refert seneca quod regi
macedonum accessit ioculator petens ab eo talentum Cui
rex plus petis quam sis dignus Quod cum ille peteret denarium
respondit rex non petiuisti donum quod deceat dari per regem
Cumque principes instarent pro eo respondit rex liberalitas regis
debet se extendere omni diligenti bonum commune quia isti
promouent commune vtilitatem cuius dare bonum est inferre malum Item ad
idem Refert petrus damianus quod cum quidam comes bone fame
et innocentis vite in iudicium hominis esset mortuus hunc
quidam religiosus vidit in supremo gradu cuiusdam scale que
inter ardentes flammas erat erecta Sit quod de quolibet gradu

novum eius pene ascendebat ad eum. Audivit quod propter
suam avariciam et impietatem hoc sibi erat impensum ut ipse has
capitas faceret scilicet unus qui in processione quartus erat
xii decimus. Duodecimo debet esse sobrius. Refert Helynandus
quod episcopus beluacensis philippus nomine precepit cuidam reli-
gioso ut celebraret cum in matutinali missa ad quem cum die
crastina accessit eum dormientem invenit et accedens pi-
excitat eum dicens domine passeres surrexerunt ad bibendum
dem et vos adhuc iacetis in lecto. Ad quam vocem ille indigna-
tus ait vade miser et mictere peditulos tuos. Tunc
ille subridendo audit vide tu princeps ne mictat te ymmo tibi
qui iam meos mictere qui confusus ab eo veniam postulat
et sic ad idem. Refert Helynandus quod cum troianus profectus
ad bellum et iam equum ascendisset vidua quedam appre-
henso eius pede iusticiam sibi fieri de occisoribus filii sui in-
stabiliter postulabat. Tunc princeps satis faciam tibi cum
rediero. Cui illa quando est domine si non redieris. Tunc ille
successor meus faciet. At illa quid michi poteris quod ille faciet
cum eum debitor meus es. Et si ille defecerit quid proficiet
tibi. Ille presse cit non deliberabit iusticiam alienam tum
descendens de equo et examinatam reddidit iusticiam
Decimum debet habere aliquas bonas condiciones primo
B requirit quod sit iustum allegatur in libro de septem donis
spiritus sancti. Quidam habuit hereditatem valde dilectam
quam sibi abstulit quidam adversarius potentes fraudulentus
et maliciosus. Cum autem negocium deduceretur coram rege et
litigaret ad invicem ex precepto regis duo pugilles eliguntur
Et cum uterque esset [illegible] fortior illi hereditatis donaretur. Cum
enim pugnaret ad invicem pugil iniusti alium precipitat et
subtus eum comprimens tam diu eum tenuit donec mortuus
crederetur. Illud autem populus clamaret iniusti reffertes sicut
pugillem sic oppressum cum populus clamaret cuius voces sub-
audiens qui suberat pugil credebatur mortuus elevans oculos
videns adversarium accipiens adversarium eum sibi subiecit et vicit et
restituta hereditate pauperem cum gaudio ad propria est reversus.
Hereditas est vita beatorum. Ex hereditate homo expulsus
est per diabolum maliciosum adversarium contra quem pugil hominis
tristis pugil quidam concupiscencia carnis. Christus vincatur
et opprimitur et supponitur. Sed tandem victor carnis efficitur
et calcato [illegible] hominem restituit pristine libertati. Secundo debet
esse discretus. Refert Vincencius quod cesar augustinus
sic discrete recipiebat bella ubi [illegible] emolumentum est
maximus dampnum verendum sicud ponebat tale exemplum

Item quidam piscator piscari voluit cum hamo aureo cum
rumperet in piscacione dixit intra se heu homo sum fatuus quia
cognicioni quod tanta piscium captura non posset restituere hami frac-
turam et perdicionem Aurei hamus sunt discrete prudencie vel iusticia et quia
captura cuiuscumque rei temporalis non attingit ad valorem iusticie
et prudencie Item ad idem Refert helynandus quod henricus imperator
audiens missam cum mirabili devocione audiuit magnam effusionem
sanguinis et magnum bellum iminere inter gentes cuiusdam
episcopi et cuiusdam abbatis Cumque rogaretur ut se interponeret
tanto malo Audit virtus dei non dimitti propter indiscreciones
hominum Attamen commotus precibus illorum et restituta pace vox de-
monis audita est Indiscretus indiscretis actibus bellicis se im-
plicat Ita eo fecit hoc bellum ut preteriret missa Nunc imperator
ad effusionem demonis fecit [illegible] retardari missam Tercio debet
esse primum allegorice in vitis patrum quod duo fratres fuerunt cum
multis annis simul habitantes numquam unam discordiam simul haberent
Cuiusdam vice dixit unus alteri efficiamus litem et bellum nos sicut
homines de mundo faciunt Alter audit Nescio quomodo fit dixit Cui
primus Accipe laterem et dic quod tua est et ego contra dicam quod non
est mea est Cum autem hoc fecisset inter tria reiteracionem cum iam tercio
fecisset Audit iunior tua est et stemus in pace Item ad idem
Refert helynandus quod quidam volens inducere bellum in civitate
troiana fecit unum pomum fieri aureum in cuius circumferencia fuit
scriptum pulcriori detur Cum autem omnes nobiles mulieres fuissent
congregate in quodam festo proiectum est pomum in medio et perlecta
scriptura quelibet diceret quod sibi esset excellens sua pulcritudine
Cum autem imperator requisitus esset de iusticia inuenire eorum pulcri-
tudinem vnam pauperem a ceteris distantem vidit excellenciorem
forte licet ipsa non ingereret se inter pulcras et sic in con-
fusionem aliarum pomum est datum Pomum est filius patiens (?)
spiritum sanctum hee mulieres virtutes vel sciencie que processerunt
In veteri testamento pauper est virgo benedicta hec humilitas
Certe dicit commune allegorice in libro de septem donis spiritus sancti
quod quatuor reges mouerunt bellum quinque Cum quilibet aptas
haberent civitates et fortiores firmati in armis et in necessariis
ne alii possent intrare nisi per tradicionem clavium Contra quatuor
accesserunt ad bellum Cum autem isti quatuor appropinquassent Ipsi
inimici confidentes quia eis inclusi in civitate [illegible] ibi [illegible]
apertis portalibus eos intromiserunt Sed isti quatuor tamquam
discreti tamen in porta steterunt [illegible] cum fuissent
ingressi et debellatores contra me [illegible] se cum [illegible] Isti qua-
tuor reges sunt vanitas voluptas cupiditas et malignitas
Quinque reges sunt devocio ieiunium disciplina oracio elemosina
et honesta conversacio que sunt [illegible] dei et spiritus sancti

Sz pariter consiliantibus sed persimiliter apparuit postaliqua gravis
sensum et stantibus quatuor mensibus introducunt de genis
minorum et cetera

Beneficia etiam tertia debent exiberi illis qui habent condicio-
nes sequentes primo gratis Refert Damianus quod
quidam venatores dum applicuissent ad quandam insulam
viderunt in quandam speluncam quendam leonem involutum
in cauda draconis Cum igitur draco molestaret leonem et
stringeret et vellet interficere isti compacientes leoni draconem
audacter invadunt et liberato leone ab eo quilibet die pellem
animalis pro munere receperunt Illeo est pector Draco est diabolus
cuius cauda est peccatum constringens animam affectum hominis
Insula est mundus sine resistencia et liberator est Christus Secundum
scilicet quod lupus fecit considerando forestarum que faceret
posuit se in quodam nemore ad agendam penitenciam Oves autem
hec audientes mittebant sibi de lana sua pro vestibus et de
lacte suo pro cibo credentes quod non comederet carnes propter
abstinenciam Cum autem quadam die venisset ad visitandum eum
et laudassent multum eius conversionem. ipse fraudulenter et cum
cum lacrimis petivit veniam de omnibus que forefacta sunt Cum
accessissent ad unum arietem valde pinguem incepit amplexari
eum et dicere. multum placet mihi penitencia vestra et multum
esset mihi contra Sed ideo remanebit mecum Cum enim omnes
reprehenderunt oves eum quod esset proditor sue religionis
Respondit lupus Ego sum nimis vetulus adhuc ad pe-
tendum elemosinas et ideo est necessarium ut istum arietem mecum
2 retineam pro cibo Secundo dignus Refert Seneca quod in be-
neficiorum collacione utendum est exemplo pile quam cadere
dubium non est si mobilitas eius sit ex parte mittentis vel ex
parte recipientis Tunc autem cursum suum servat cum apte iac-
3 tata et accepta fuerit vel aliter distanti vel alieni
ignominio mittitur pila id est beneficium et cetera Tercio instruc-
ille in libro de septem donis spiritus sancti Rex quidam rex para-
ravit nupcias invitatur dux prosper Cum autem unus cecus et unus
claudus vellet accedere non possent propter multitudinem nimiam
intrare Claudus dixit ceco accede ad me ut portes
me in humeris tuis et ego dirigam te cum sim videns
et tua fortitudo suppleat debilitatem meam et mea cogni-
cio dirigat cecitatem tuam Cum quod sic fecissent et ingressi fue-
rint pallatium audita eorum astucia fuerunt beneficiati per
regem Claudus est pauper religiosus qui perdidit pedem
rerum temporalium Cecus est homo deditus divitiis Com-
munis est contra ab illis quod duces sustinet religiosum et reli- 2
giosus dirigat secularem. tunc ambo beneficient per eterni
4 Quarto humilibus Refert Damianus quod cum in burgum

dia essz quidam clericus valde humilis et in ecclesia audiret
sermonem ewangelii qui dicit Omnis qui se humiliat exaltabitur
incepit commendare humilitatis virtutem Tunc quidam super illius
ecce incepit ridere et dicere falsum est quia si ego meis hono-
ribus me humiliassem sicut peroratum non tot dominacias
haberem Et ecce subito fulgur ad instar sagitte veniens intravit
et eo suffocato abstulit alteri quod datum est dato tanto litteratis
Ille quedam fabula est quod asinus oneratus plumis ascen-
dit quendam montem Cum quem vidisset evolare super arbores aves
et interrogat dominum suum quare ille aves sic delectabiliter
volarent et ascenderent Cui dicit dominus quia habent
alas tunc asinus Nonne ego sum oneratus plumis quare
ego ergo non possum ascendere et volare sicut ipse Et prudens
videns dominus suus eum ascendere et volare vellet fregit sibi
collum Iste asinus est clericus illiteratus habens census libros
nobilitatem opes et multitudinem divitiarum Amicule sic pauperes
clericos ornatos virtutibus sciencia et honestate vite tamen vos ho-
mines asini elevant et exaltant in divites et potentes quia
modo qui isti pauperes sic volant et hoc facit per se virtuti-
bus privati et non habentes franguntur collum

Blasfemia multa mala inducit in nobis Sermo induc- 1
it demones Dominacorum Ille in libro de septem donis
Spiritus sancti quod cum in diocesi bisuntina quidam luderet
ad taxillos omnibus bonis suis perditis quod in uno
denario quem et totum dedit dyabolo et insignium humane deda-
cionis proiecit Cum quod ipse incedit per mare in specie humana
occurrit ei dyabolus zegrens tanquam homo quod veniret cum eo Cum
quereret quis esset dixit demon Ego sum dominus tuus cui
insignium humilitatis vere optulisti habitu denarium et mo-
veni ad te ut ducam te ad habitacionem meam Cum hoc ie-
cum magna instancia vix obtinuisset quod per duos dies posset
stare cum familia sua et extunc sequeret cum Duxerunt per
sibi lacrimabilis et dolorosa Cum una dies incepisset occurrit
ei mulier tenens in gremio puerum petens elemosinam Cui
dixit tamen quicquid habeo libenter dabo tibi si quotidie omnibus
amicis tuis et meis custodieritis me per totum diem et
noctem Cum quod prima vocasset et custodissent usque ad vespe-
ras Ille iuvenis incepit clamare Ecce veniunt cum
equis igneis Sinite me ne violant me rapiet Cum
quod cum dimiserit pariter inter manus eorum pertinentes cum
demones occiderunt Secundo inducit humiliacionem ecce Sermo
Ille in libro de septem donis Spiritus sancti Cum cum quidam cum diffi- 2
cultate calciaret se dixit quod illi sotulares essent facti in
inperium dei et quod dabat eos dyabolo Cum quod vellet inge-
di ecclesiam ad audiendam missam dyabolus detinebat eum per pedes

Cum que rediens ad se ipsum cogitaret de blasfemia dicta
misit ad sacerdotem ut posset confiteri. Tunc ille statim beatus
reprehendit eum dicens Iste fili maximum peccatum commisisti con-
dempni quia non in familia non in principe sed in domino et patre
absistens eum a maledictione oracionis et necis resignat blasfemiam
dei. Indignum ergo tue malicie dispalcia te et priore subtilitates
cum quibus pictis sine difficultate intrant et subtilitates
3 pariem deferri. Tercio monet passionis cristi maledictum visitet
ille ubi super legitur quidam ribaldus in taberna ludens perdidit
tallam suam et irruens in dei blasfemiam invexit propterea crimine
lucro emeret armaturas cum quibus vindicaret se de deo. Itaque
tamen ut lucrata pecunia emeret sagittam et arcum in contumeliam
dei et si posset deum percuteret sagittam adiut piceat ad celum.
Cum at sagittam expectasset nec reverteretur more solito ad tabernam
accessit et dum ibi luderet et blasfemaret deum subito sagitta
cruentata apparuit et cum penetraret inferiora terre cum
impetu. iste de ludo quasi amens surrexit et dixit oportet
me sequi sagittam meam et raptus subito non comparuit.
2 Quarto monet membrorum privacionem. Dicitur quod cum quidam
miles luderet et ad alcas blasfemando iuraret per oculos
dei subito oculi eius ceciderunt. Item alius iurabat per
quodcumque membrum illo instanti privabatur. Cum at iuraret per
ventrem subito inflatus crepuit per medium. Item ad idem quon-
dam nauta navem ducens deum blasfemaret nunc dicunt quod
cadens in aqua suffocatus fuisset et extractus lingwa
4 apparuit percisa. Quinto monet recreacionis privacionem. Refert
Damianus quod Bononie duo compatres in con-
vivio discumbebat quibus est portatus gallus coctus quem
unus eorum accepto et cum cultello in frustra dividens cum
salsamento diffuso undique portat. Tunc alter dixit Ista
bene divisisti gallum quod si beatus petrus vellet revivire
non posset. Tunc ille quam dimiserat rundit Certe sic dum
si enim christus ut cristus possit vivificare eum. Ad hanc vocem
gallus cum plumis surrexit et percussit alios tanta. Cum
ex excitacione alarum effudisset salsamentum blasfemi illa
aspersione percussi sunt leprosi affecti. Item ad idem. Dum quidam
parisius blasfemaret beatam virginem subito fulgur de
celo descendit et ipso percusso alios illesos dimisit. Item
ad idem. In partibus aquitanie duo macellarii convenerunt sic
canes carnes cristi laceraret. Cum ad in quandam villa intra-
ssent canes incredibilis magnitudinis occurrerunt eis
et aliis intactis dimissis membra eorum dilaniaverunt.
6 Sexto monet mortis subitanee percussionem. Refert ceza-
rius quod cum duo ludentes maledicerent deo et alter
reprimeret maliciam blasfemantis. Tunc alter magis impor-
tune in blasfemiam cristi incepit irrumpere. Et vox an

dicta est de celis Meaz iniuriaz quodammodo sustinui
sz matris nō dissimulabo et mox sup tabulaz infernaz
percussus expirauit Septimo inducit dampnacōz Refert
Gregorius quendaz habebat filium quinqz annorum qui nimis l
dilectus carnalit et male nutritus maiestatez dei dicitur
blasphemare Cum aut staret in sinu patris et videret malig-
nos spiritus ad se venire clamauit Obsta me pater Et cum
more solito blasphemaret subito de medio per demones est
ad infernum deductus //

Cantus vanus multa mala in nobis facit p°
est deceptiuus Unde refert Jacobus de vitriaco
quod quidam sacerdos credebat cantare optime et tamen l
pessime cantabat Cum igitur quadaz die quedam
mulier audiret eum cantantez ex horribilitate
vocis flere cepit Cum aut ille estimaret quod ex suauitate
sue vocis ipsa excitata ad deuocōz fortius cantabat
et ipsa plus plorabat Tandem attendens sacerdos quesiuit a
muliere quare tantum plorabat Cui ipsa Domine ego sum illa
infelix mulier cuius asinum lupus alia die deuorauit
Et quando audio vos cantantez statim innouatur dolor in
corde meo quia omnino sic cantabat asinus meus Secundo est n
demonis vocatiuus Refert cesarius quod cum quidam clerici cum vocibus
tumultosis cantarent quidam religiosus vir vidit quedaz de-
monez in loco eminenciori stare saccum tenentem qui cum manu
dextera tantos vanos et voces dissolutas in sacco ponebat
Cum igitur completum esset officium dyabolus letanter incepit clamare
De cantantibus quia saccum meum habeo plenum Tertio ad demn
Refert idem quod quidam iuuenes in quodam monasterio cantum
nimis exaltando eleuauerit sic quod seniores non possent
attingere hic dissimulauerit sed propter scandalum Tunc
mox ex ore unius demonio replete visus est qui scintillas
fetidas tandem se ad omnes qui eum inuenerunt mitteret ridebant
Tercio est dampnacōis principatus Unde refert ibidem quod quidam m
monachus fuit in monte cassino huius vocez dulcissimaz
Cum eum in vigilia pasche cereum benediceret et voce suaui-
sima benedictionis melodia resonaret ita quod vox musica
in cenobio in ambitu audientium personaret Finita benedictione
raptus inimicus comparuit Item idem Refert idem quod quidam
clericus tam egregiaz et dulcez vocez habebat quod eum audire
quedam felicitas putaretur Die aut quadam quidam vir
religiosus superueniens vocis ipsius dulcedinez aure percipiens
dixit hec vox non est hominis sed dyaboli Cum statim de-
monem corpore ipsius exiens mortuus clamauit quod quia vox est predicta
demonis et sibillus deceptionis At via tunc demon in
ipso cantauerit quod corrumperet ipso egrediente se intromiscat

m Ad feracem vocis Renatto est peccatis accumulatis. Legitur
in libro de septem donis spiritus sancti quod quidam vidit in visu
quendam honoralem virum secularem qui cum excessisset in gla-
-dio lascivia et pompe nimis variis vanitatibus ductus est
ad aulam inferni. Et ecce princeps demonum surgens
de kathedra sua et ei obviens eum collocavit in ipsa sede
dicens In hac cathedra ignea pro honore quem habuisti in
mundo. Et accepto vase dabat ei potum amarissimum
fetidissimum et immundum et semper bibere cogebatur pro
potibus delectabilibus sustinet hanc penam. Tunc surrexerunt
duo demones cum tubis maximis et insufflantes in
auribus eius flatus igneus exibat per oculos per nares per os
per omnes meatus corporis sui. Et hoc fiebat propter cantilenas
et cantus lascivos. Tunc duo serpentes circumdabant eum
et eum dentibus discerpebant et hoc fiebat propter amplexus
mulierum nec habebat nec habebit requiem propter tristitiam
delectationum mundi.

1 Caritas multa bona operatur in nobis. Primo ditat
narratur quod quidam fuit iuvenis qui appetens divitias
accessit ad quendam sapientem qui nocte et die in
quodam viridario sub arbore pulcerrima quiescebat
cum ei enim requisivisset quo posset ditari. Scivit quod si
posset habere parvam bursam regis ipse esset ditior potentissimus.
Cui ille quere esset hoc. Tunc sapiens carissime hec bur-
sa magis ditat quam omnes thesauri et illi thesauri magis pauci
sunt in se continet omnes virtutes et quecumque sunt valoris in ea
possunt nec propter hoc perdi aliquam pecuniam quam homo habeat propter
habere bursam. Quid. Tunc iuvenis querit per quem modum posset
habere. Respondit sapiens invitando et hospitando regem. Cui
firme est benignus in tuo hospicio et habebis bursam. Dicit
sapiens est spiritus sanctus. Dicamus plenitudo gratie ardor
bonitatis. Iuvenis pauper est homo. Bursa est caritas
in qua est thesaurus tutissimus et in se dei virtutes et omnia
2 continet. Omnia bona aliorum facit sua et sicut lucrum
dominum quod est in terra ea habita omnia que habent et agros
suos fructificat. Actor quidam fuit semel habens multas
possessiones hospitales et multos filios. Cum cum illi pe-
terent divisionem bonorum. Sicut erant quatuor ita de omnibus
bonis fecit quatuor partes. Ex una parte posuit domum molen-
dina et hospicia. Ex alia furnos et census. Ex alia vi-
neas et campos. Ex alia unum ortum tantum. Tunc tempore
neceret propter ortum eo quod ignorabat eius virtutem minor filius
delectabiliter prius ortum elegit. Tunc pater ditior est dicens
et perfectior benedictionem ditatus. In hoc orto sunt arbores in
quarum fructum perdendo sed semper augentes ventus non nocet et

in omni specie sed habundanciam ut indiget in tecto et bo-
no custode. Tercius quod alii audientes reputaverunt fuisse illa-
sus. Iste pater est deus qui per divicias et deus tocius conso-
lacionis. Et iste habet quatuor filios. Primus est superbus
secundus est avarus. Tercius est lascivus. Quartus est iustus. Sicut ergo
homo habet quatuor filios ita bona sua dividit heredibus. In una
parte ponit homines cum omnibus suis bonis intellectualibus cum scien-
ciam ingenio cum racione cum nobilitate cum potencia. In secunda
parte ponit omnia bona sua temporalia iuventutem pulcritudinem
sanitatem etc. In tercia parte ponit omnes divicias omnia genera
vestimentorum ciborum ornamentorum deliciarum. In quarta posuit arborum
caritatis in quo sunt omnes arbores virtutum ventus mortis nunquam
nocet pestilencia et ira dei nunquam ibi crevit nunquam folia
flores et fructus perduntur ibi et sic quilibet unusquisque recedit habens
plus habet et qui plus recedit hic turpiter est illusus. Tercio demo- 3
nem fugat. Legitur quod fuit quedam demoniaca cognata mirabili-
modo a quodam demone. Cum cum fuisset adducta quidam sanctus
ad expellendum eum dixit ut in virtute caritatis Christi exiret. Cum
interrogaretur quare sic festinanter exisset demon. Demon
cum [illegible] Domini tam cito quam audivit nomen eius quod plus odio
sed caritate quia non timeo castitatem cum sim virgo. non abstinenciam
quia nunquam comedi non dispaciones divicias quia habeo
racio. sed caritatem perfectam cuius nomen sive honoro. Et quia iste
vir sanctus eam portavit perfecte statim exivi. Tunc demon alta
voce clamavit O tu qui non videtis tamen pulcherrimum
gemmam portat iste cum quatuor floribus sine quibus non potestis
salvari et statim evanuit. Tunc vir exponens dictum
demonis dixit Carissimi iste lapis est caritas et amor dei
primus flos est non diligere quod non debet diligi. Secundus est diligere
quod debet diligi. Tercius est non equaliter diligere quod est
minus vel amplius diligendum sine quibus homo beatificari x
non potest. Quarto sublevat. Legitur quod quidam peregrinus fuit semel
despoliatus et vulneratus in via. Cum qui fuisset portatus in domum
pauperis dum aliquantulum vires resumpsisset incepit re-
miniscens quanta opera predicti peregrinis et pauperibus impendisset
Tunc vidit claritatem maximam et in medio sui vidit reginam
coronatam cum septem puellis. Tunc cum accessissent ad eum inter-
rogaverunt si cognosceret eas. Tunc ille dixit quod non. Tunc dixit
regina. Ego sum caritas parte [illegible] frequenter et iste
sorores mee sunt. Hic venimus ad servicium tuum. Ergo paciencia
sanabit vulnera tua. Benignitas restituat tibi omnia ablata
compassio induet te. Unitas sanabit te. Fides diriget
te. Spes portabit te. Perseverancia custodiat te. Ego ma-
iestati dei presentabo te. Tunc sanus et curatus mane consurgens
omnia ablata ad caput reperit. Et sine lapsatione ad [illegible]

7 dicens per aliquos annos per caritatem deo putatum Multo constat
legitur quod semel rege Frisie fuit quoddam vnguentum preciosis-
simum putatum Tunc vocatis sapientibus interrogauit in quo vase
perfectius et nobilius custodiri posset hoc enim vnguentum sana-
bat lepram et omne genus apostematis et vlceris quando exterius
apparebat et omnes humores venenosos de interioribus ad
exteriora trahebat Tunc fuit sua potior vnius quamuis aut
vt fieret vas de lapide adamantino in quo seruaretur vnguentum
Racio quod vas non frangitur nec dissoluitur igne sicut aurum ar-
gentum vitrum et cristallus nec frangitur malleo sicut vasa ala-
bastri marmoris et ligni nec lapide nec ferro nec per casum
frangi potest et effundi vnguentum Dico quod regi huic placuit
Iste rex est
deus pater Hoc vnguentum est infusio sanguinis et passionis
christi vel gracia que omnes corrupciones peccati curat et interi-
orem morbidatem ad perfectam primam reducat Aliqui co-
dixerunt istud vnguentum optime seruabatur in vase cri-
stallino iusticie Aliqui in vase vitreo virginitatis Alii
alabastrino temperancie Alii in vase marmoreo prudencie
Aliqui in vase ligneo humilitatis Sed Frisiectus dicit quod in vase
adamantino caritatis optime conseruabatur quia non timet malleum
peccati corrupcionis invidie ignem ire ferrum auaricie lapidem
ambicionis lignum superbie exaltacionis casum vindicatiue co-
6 gitacionis nec liquores calicis ingestate Sexto honoratis le-
gitur in hystoria troiana Quod cum quedam nobilis mulier domi-
natu ad solemne festum inuitasset Cum quedam tunicam quoddam po-
mum aureum caritatis scriptum predicat in medium et tenor eius
scriptum tunc erat Pulchriori detur Dico quod in meo festum tantus
pulcherrime finissit ad mediam regis et ibi mediatas fecit quod haberet
faciem et honestiora vestimenta dabatur Recepta est mulier pre-
cetera et in habitu honestissimo cui pomum est datum Hoc
festum est cena celestis ista nobilis est Frisiectus Domicelle
virtutes pomum filius dei Sed pulchrior domina est caritas in-
duta vestibus preciosissimis ideo quod pelle agni vel aliud s
ex visceribus christi sit gratia vt non possit diuidi sic colorata
vt omnis bonitas dei representetur in ea sic honorata vt ve-
nerit in cena dei et operatur multiplicat peccatores et ideo inclita
super omnes virtutes hic facit ad christi incarnacionem et ad nostram
1 salutem Septimo facit secure portas alle in quadam historia
transmarina tunc cum allexander vellet inuadere quandam prouinciam
nec posset comedere propter multitudinem leonum commorancium in viis illis
habito consilio fecit currus ferratos fortissime et lamina
ferrea in magna multitudine Dico quod traherent prouiebantur
lamina currus et ex strepitu vrorum territi leones cum
fissent vnus fugiebat Prima hec est in duis alleones sunt
8 spiritus Prima attenenda est illa lamina ferrea sunt de
reges passionis christi Currus est caritas portans plamina
duces kettinus tienus ticius Octauo placat illa in historia
romanorum Octaviano cum quidam imperator prohibuisset sub pena mortis

tactu cuiusdam ymaginis et filius suus illam precem monere
iussit. Commo voluit ut nuntiaretur. Cum non ad pedes patris fuisset
mitigata sententia et pena exilii super iuvenem fuisset [illegible]
Pot attendens mater eius amicum suum papagonem sic instruxit
et eum adloquendum informavit ut optime in presentia impera
toris clamavit: Imperator parce filio tuo probissimo et
redde eum ad consortium romanorum. Tum placatus ex dulce
avis filium cum honore reduxit. Imperator est Deus pater
imago prohibita a tactu est appetitus equitatis sive sapiencie
effilius tangens est homo qui morte et exilio est dampna
tus. Mater nostra est caritas que sic instruxit Dei fi
lium in Sabyna nostre humanitatis ut continue clamat
ad patrem dicens: Pater ignosce illis quia nesciunt quid faciunt.
Ad cuius vocem Deus pater placatus nos revocavit ad consortium
angelorum.

Castitas multa bona inducit in nobis. Primo est 1
dolorum mitigativa. Refert Helynandus quod cum Gre-
gorius nasanzenus cum castitate in philosophia studeret
attentius vidit dum legeret duas decoras et pulche-
rrimas domicellas quarum una ad dexteram et altera ad
sinistram erat posita. Cum quidem diligenter inspiceret et inter
rogaret que essent et quid vellent pergunebat. Tunc ie
familiaritatis amplectantes dixerunt: Ne moleste acci
pias familiaritates et voces tue forme a Deo tu habi
tres iam familiaritates et in omni dolore et labore et anxietate
tacula preparasti ut in omni dolore et labore et anxietate
tibi continue assistam. Secundo est pectorum liberativa. Legitur 2
in quadam historia regni Francie quod quidam comes fuit in
pictavia qui ex sua uxore nobili et bona filium et filiam
habuit. Cum igitur quadam die mortua uxore pater contemplaretur
pulchritudinem filie sine consensu cepit in eius corruptionem
ut eam molestaret cum blandiciis et terroribus. Illa
vero in castitate et in iusticia firmata non tanquam mulier
sed sicut vir repellit maliciam patris. Videns pater instabat
continue perfectione et iam clamat quod ferre ulterius suum
dominam vocat ad scientiam acquirendam ut habet de quo
plene confidere possit. Nutricem vocat et manifestat sibi
et lacrimabile scelus. Illa vero stupefacta propter maliciam patris
et instantiam puelle consuluerat ut fugeret. Hac occasione
tunc illi et acceptis vocalibus et petrina de nocte fugerunt et
per [illegible] devenerunt ubi filius regis Cre-
tandem ad setum eorundem [illegible] vero iam
latentis intendebat per comitem [illegible] attendentes ad
deficiebat et inutili et puelle petrina attendentes ad
comitissam supplicaverunt pro sustentatione vite. Que attendens
ad eius pulchritudinem et iuventutem que relucebat in eius facie
ipsam nutrivit tanquam filiam. Recepta est inter per societatem
sua. Cum igitur ista instaret apud eum et statim regmen ut suam
honestatem servaret filius [illegible] cum honestate summe
diligebat eam. Cum igitur tractaret matrimonium inter filium

Regis arelatensis et filiam regis Francie et hec propter
reginam arelatensem matrem inimicus qui morabatur in quibus-
dam castris ipsius audit quod rex intendit ducere uxorem unam marga-
retham domicellam sancti Egidii. Audiens amici congre-
gati cum magistris latinis instarent pro gracia ut posset
Francigena vocata predicta domicella et filio regis predicto in
matrimonio copulari. Post hoc mortalis inimica
erat regina arelatensis et uxori filii sui est
facta. Ingressus ergo ad eam concepit et cum appropinquaret
partus fuit necesse ut iret rex arelatensis ad quod-
dam prelium ... ardendum et quia femine confidebat dixit comiti
sancti Egidii qui eam nutriebat uxorem suam pregnantem
sibi dimittit commendat rogans ut nato filio sibi intimaret
partus eventus. Recedit rex. Uxor peperit filium. Comes
uxoris dirigit ad mandatum regi. Tunc nuncio turpiter
decepto ... per reginam turpiter est deceptus. Regina fal-
sis litteris in persona comitis sancti Egidii scripsit uxorem
peperisse filium cum capite canino per lectis litteris a re-
ge victus amore uxoris licet innuebat mandati essent
lacrimabiles scripsit scripsit ut mater cum puero nutrirent
et custodirent perfecte. Regina manus ad visitandum litteras
regis et mendacius vero per eam substractis litteris alias sub
tali tenore sub pixide posuit. Talis rex. Talis do-
mini: salutem. Cum certam sciam habemus de vilitate
et ignobilitate generis nostre consortis mandamus tibi sub
pena amoris nostri ut matrem et filium interficies
ut dum redeo possim nobilem et pulcram sponsam habere
perlectis litteris a comite dolor et fletus ipsum impedivit
et aperto facto dicta iacenti adhuc in puerperio sibi
precipit ut surgeret et se ponat in manus carnificum sibi.
Tunc illa surgens flexis genibus intent clamavit dicens
Amator castitatis et virtutis serva me a peccato omni et ab
isto dolore. Cum per carnifices una cum filio fuisset ducta
nocte illa ad interficiendum ad quoddam nemus. Carnifi-
ces per brachia sumentes puerum de expugnato gladio dum
vellent eum tentidare puer incepit ridere ... tenui
... dixerunt ad matrem si interficimus matrem et filium
puer fame peribit eo ... valeamus eum tradere
... et horror erat eis interficere. Dixerunt matri
si vellet fugere et ad longinquas terras transire in quibus
esset ignota ipsi puerum suum habiturus vitam tilam. Tunc regina
recedens benedictione accepta ab eis hospitando elemosinas
petendo cum peregrinis spacia terrarum pertransiens Bartholome-
tanam pervenit ubi sanctissimus qui illuc ... veneret
corpus ... ipse ... et ibi elemosinas re-
cipiebat ab episcopo qui cotidie ... providebat intu-
... a quodam sancto viro et ... omnis pulchritudinis

et allegantiam filii supplicant episcopo ut in esset necessariis
huic iuvencule in domo tamquam de sexto domini ne vaga-
retur per mundum esset in scandalum aliorum. Clericis pauperibus autem
episcopus necessaria necessaria vite … ministrant. Tandem
tercio de precio iuvenis sui regi rex a comite sciret exigen-
uxorem et postulat iam. Qui stupefactus litteras missas demitte-
… utriusque … et execucionem demandat factam. Vocat
… regina et inventum est quod mater regis arelatens-
is falsaverat litteras … Vocatur carnifices cum merore
voces lacrimabiles … rex reginam locum sepulture
uxoris et filii ut ibi moreretur cum eis. Ad quem ductus
… ad … ut posset latere vitas … carnifices
propter … filio absque lesione abire permiserunt matrem
cum eo. Ad hanc vocem tota regis letatur et intrat …
ingredi sinu regina quousque audivisset … tunc …
eis. Solus viam ingreditur vestes regales pauperibus …
induens vestibus vilibus et hostiatim petens elemosinas re-
ginam de filio et matre exquirens signa indicativa
et figuram uxoris quia non reperiebat certitudinem cum paup-
eribus per viam viam faceret secutus vestigia sui itineris ut …
… Ad quam … die elemosinam petiit epi-
scopus … si non reperiret necessitas seu debilitas …
litas in susceptione huius elemosine. Vocatur … et
tam sui itineris reginam. Qui revelans … seriem
rei geste. Cognovit episcopus quod ipsa erat uxor sua que suis
elemosinis sustentabatur et nutriebatur. Vocat matrona
cum iuvencula interrogat principium sue originis et mandat
sui status dicere originem. Et cognita quod soror sua esset
et uxor Arelatensis regis. In crastinum prandio preparato
ambo vestibus regalibus induuntur. Et convocatis omnibus
cum filio suo nato suo est presentata qui pre gaudio in
osculo ruens et non posset dimitti ab amplexu uxoris.
Episcopus incepit clamare. Ad … dimitte dimitte eam
… quia soror mea est. et ego frater suus
… filius pictavie. Qui … vite congaudentes …
… sororis sue matrem comitatui pictaviensi in quo ipse
successerat et cum gaudio magno et comitatu remisit
eos ad suum regnum. Tercio est honoris sublevatio … in gesti-
bus romanorum … rex fuit in Cicilia qui filiam imperatoris 3
Constantinopolitani in uxorem habuit. Que cum esset castissima
… castitati … zelotipiam duxit in … et
sompnia mala … ea videbat sibi in sompniis …
… admisceret cum ea. Cum … ad …
… accidisset convocatis … et consilio suo quid
esset faciendum … et quo consiliatores erant … et odiebat-

castitatem duo conspirauerunt ut cum illo modo de quo erat
suspensio exponerent marinis fluctibus sine gubernaculo sine
velis sine cibo et sine adiutorio aliquo ut a balenis mari
nis devoraretur et non innotesceret apud parentes suos hec primo
facta. Consilium quietum mandatur. Qua cum modo in navi
constituta ponitur non tamen desperat de deo qui castitatem tegendam se
deo eligit in patronam virginem benedictam adiutricem et beatam
katherinam in advocatam. mare intumescit unde statuerunt
sed deo gubernante portum se pergere sine aliqua lesione venatores
applicuerunt. Et quia malicia diaboli est instrumentum diabolice fraudis
servitus in naviculam eam ligant in ripa et eam exposuerunt ve
nalem tanquam suam. Cuius pulcritudinem et conversacionem attendens
quidam Jherosolimitanus mercator eam emit quingentis florenis
et emptam duxit ad suum hospicium et non sine dolore et magnis
lacrimis istius. Qua secreta hominibus fugit ab oculis eius
lacrime fluunt cibum non recipit amatorem castitatis se humiliter
offert in subsidium virginis katherine expostulat et dum sic in
dolore manet deum requirit ab emptore. Cui ait agnoscens quod
esset nobilis non tamen ... omnibus tamen erat consolacionem eius affectans
concessit ei peticionem ut deponat in dolorem. Primo ait. Impe
tro a dileccione tua primum est ne permittas violare castitatem
meam. Secundum est ne derelinquas me in situ mulieris sed in
situ viri ne dampnum maximum scandali. Tercium est ne vocetis
me nomine meo katherina sed vocetis me socium tunc demum
serviens libenti animo et firmatur mandato. Induit vestibus
hominis. Socius nominatur. Ingrediuntur navem cum mercimoniis suis
et portum marsilie applicuerunt in quo erat episcopus lugdunensis
qui se ad transfretandum parabat peregrina. Defecit mercator
consilium requirit a socio qui existens amicus sine responsa
tionibus ... dedit ad vendendum quia non mercator ignorabat
mercandi virtutem amici. Amicus comperit quod civitas marsili
ensis non posset sufficienter extimare virtutem eius multi mer
catores convenerunt et putant mutuum solum quod amicus committa
Cui ille precepit ut consuleret socium in denariis quo remansit in
portu pro custodia rerum eam non reperit et dum requireret eam a vi
cinis circumstantibus fuit dictum archiepiscopus lugdunensis cum omnibus
suis propter prosperitatem venti suam navem intravit deus quoque com
passione motus nos omnes et socius tuus unanobiscum iunc
tus ad recollectionem mutualem velum est elevatum ipso absente
existentem in mari ut ignorant dominam cum familia archiepiscopi
lugdunensis. Ille hec audiens pre dolore cadit vestita sua
cadit ad terram oblivisci mercibus currit ad montana ut
saltem posset videre vestigia navis eius et cum ipsum cognosceret
quia clamare pre fletu non poterat elevata manu ostendit amicus

eo quod navis non multum distaret. Tunc subito venit corvus
et surripiens anulum secum portans recessit homo perterritus utro-
que dolore et socius suus fugit ... et tanta generatio ut filius
... et de domo archiepiscopi abeo tamquam filius mittitur ... civitate ...
fuit cognitum quod esset mulier sed ut scutifer ab omnibus habebatur
Recepti mercator mercedem ob merces vendicionem exposuit
naves inferiores ingreditur ut signatur locum tam benignum
sed via sua fuit lamentabilis ... eo ... fuit ... sub
archiepiscopus ... cum socio et ... palacium via. Cum ergo terra rece-
pta cognovisset recessum et navis ad recedendum esset parata
Desperans valde de imperatore sui infirmitate et languore ...
... omnibus suis in athenis permansit et archiepiscopus ...
Constantinopolim venit et invitatus ab imperatore sed a
pre ... que ei tamquam scutifer fuit peritissimus ab archi-
episcopo postulatur non sine pluribus ... archiepiscopi et facta loga
... in electum scutiferi ... in ... imperatoris
eligit. Archiepiscopus recedit et ipsa ... ab imperatrice
quod cum sibi successores ordinat et disponit. Cum non retine-
ret ... vite peteret. vocans principes et ecclesia-
sticos ... ad imperatoris consilium ... imperator declarat ... similis
... omnibus consentiunt et ... scutiferi
... qui recipiens ... fidelitatis ab omnibus sub secreto
... et aliis revelat quod esset filia imperatoris ... imponens
... sub pena capitis quod nunquam revelaret ... de eius licentia quod mulier
esset. Tandem moritur ... et ipsa ut homo imperator sublimatur
vacat elemosinis et fecit edificare hospitale mire magni-
tudinis ad honorem beate virginis et sancte katherine et pro anime
sui socii quem credebat esse mortuum de nocte surgebat
... et clamabat sic dicens Hoc hospitale fecit fieri
imperator ad honorem beate virginis et beate katherine et propter
suum bonum socium. Tandem mercator ... bonus ... quod
... ... sua bona sua perdidit
... venit ... elevat Constantinopolim
est ... in hospitali ... per multos dies et noctes
ibi permansit. Tandem ad vocem ... attendit animus
elevatur et se ipsum ingerit ad videndum faciem imperatoris
et licet non statim ... cognovit et ... et ...
... quem ... ad ... imperatoris ...
... ... emeret et ... ad militem et
ad ... dixit ... si vellet ... imperatori
ipse presentaret sibi unum anulum tante virtutis et nobilitatis quod pre-
ciositati non posset ... velut ... et respo-
... sed ... opportune ... negotium

ut imperatori duceretur qui non inditus non inmemor
bonitatis sororis ad ipsum accedit amplexatur eum fletus ma-
ximi emittuntur. Deinde vestibus regiis mutatur revocatur
ad lanam. Interim principes et barones convocantur festum
maximum preconisatur et dispositis terminis omnibus ad invitatis
in presencia totius populi fit miles et in regem electus. Tunc
ibi imperator cum principibus qui sciebat non honorem filia
imperatoris esse. Deinde iuxta processus ipsa predicat sua infortu-
nia et fideliter omnia. Deinde in signum et retributionem
sui laboris offert imperatorem et desponsatur per eum
Et quod ipsa fuit imperatrix et ille desolatus factus imperator
Tractato est consolativa. Legitur in historiis romanorum et romane
fuit quedam mulier Macidiana nomine mater sancti Clementis
historiarum in legenda ipsius. Et ad idem refert Vincencius
quod imperator romanus uxorem habuit pulcherrimam et castam
nimis quam summe diligens gubernatricem dimisit totius
imperii eo quod voluit ire ad regiones longinquas pro vene-
racione sanctorum peregre. Quo ad fratrem suum iuvenem illi recomme-
dens in amore eius iuvenis mardet et ad actum in mundum
sollicitat. Illa tamen renitente, cum autem instaret iuvenis mo-
lestaret eam sub pretextu cuiusdam visitacionis in via tenui mo-
lieret et ipsa pacifice recepit. Quinque annis elapsis imperator
reversus civitatis appropinquat. De mandato imperatricis de tenui iuvenis
expeditur et veniens imperatorem suam uxorem castissima accu-
savit et quod consentire noluerat eius nephariis actibus quin-
quennio totaliter dedita eum in carcere tenuit sic et eo sic
macilentus et pallidus conspiciebatur. Imperator nimis credens
viso fratre suo tactus dolore fere exanimis in terram
corruit. Respiciens vero regina ei occurrentem et ei amp-
lecti volentem ita contra eum percusit quod eam ad terram prostravit
Precepit quoque duobus familiaribus ut ducentes eam ad nemus
decollarent. Tamen ad nemus decollacionis pervenerat et ui ve-
llet eam cognoscere. Illa clamavit et ecce miles quidam
ad eius vocem cum multis adest et illis interfectis liberavit
reginam tenuitque uxorem sue comendans et unicam filii sui
nutricem constituens. A fratre dicti militis ad eam corruptionem
et deo sollicitante ab ea ipsum repelleret. Ipsa dormiente
ille filium fratris sui inter eam gladio iugulat. Gladium
eam dimisso ad rivum sanguinis defluentis perterrito excitatur
mulier et viso facto horribili clamat. Surgit miles
et omnis familia qui attendentes ad factum deum vellent
reginam interficere per militem salvatam nec quod dominus pereat
promoverit. Dolor tradita est nautis ad longinquam regionem
portandam. Tamen sollicitat eam de carnali peccato et illa virilit-

repelleret ut submergeretur proiecta est in mare. Tandem peni-
tent et ipsam elevant in rupe circumdato mari eam deponunt
et recesserunt. Tunc domina virgo apparens ei precepit quod her-
bam que erat sub capite colligeret et custodita diligenter omnes
leprosos sanaret. Cum essent naute clamat mulier illi comparaverunt
et ad portum deducunt et in presentia eorum unum leprosum sanavit.
Cuius fama herbe per totam regionem divulgatur. Hec ad locum militis
paravit ubi frater militis iacebat leprosus. Introducta regina
ad eum ne cognosceretur ab aliquo set sanitatis effectum promittit
si omnia peccata in presentia fratris revelat. Leprosus consentit
set cum pervenisset ad peccatum homicidii filii fratris sui et false
accusacionis regine id tacebat. Tunc illa adhuc peccatum habes
in corde. Tandem tremens et a fratre ascertatus omnia est confessus.
Cui regina manifestavit se eis et cognosceretur ab eis leprosum
tetigit et curavit. Nec fuit parva effusio lacrimarum. Tres nimio
flexis genibus veniam rogabant ut remaneret cum eis. Set illa
renuens Romam perrexit ubique curans leprosos et accepta
recenti comitiva a milite supradicto. Regina vero frater imperatoris
effectus erat leprosus. Hec ab imperatore vocata rogatur hic militem
ut fratrem suum curaret ne cognoscebatur ab aliquo que esset
vel unde venisset. Cui cum illa asseret se non posse facere nisi in
presentia sua et imperatoris omnia sua peccata confiteretur. Rogatus ab
imperatore omnia expressit excepta sollicitatione et falsa imposi-
tione imperatricis. Cui illa asseret eum non dixisse omnia fle-
xis genibus ab imperatore rogatur et ascertatur de indulgentia
qui explicans vitam confessus est seriem rei geste et maliciam
perpetratam. Cuius responsis cecidit imperator et cum maximis
lacrimis clamabat: Heu miser quam bonam quam sanctam quam
castam set prudentem perdidi. Heu bona uxor ubi te reperiam
cur non sum mortuus ut tu vivens. Cui cum ergo a nullo con-
solacionem vellet recipere extracta herba sanat fratrem et deposito
velo dixit marito: Ego imperatrix uxor tua. Cui eam cum
mirabili gaudio recepisset et omnia que sibi acciderant enarrasset
de licencia pape deinde deo in religione serviunt. Ruto est scan-
dali amotiva. Refert Heraclius quod quedam iuvencula nomine
Alexandrina que forme capiens castitatem servare et habebat
formam pulcherrimam fecit se includi in quodam magno sepulcro
ne decorem eius fuit visa ab homine ne ipsa pulcritudine homines
aspexit set per exiguum foramen recipiebat necessaria vite. Cui quis
requireret causam tante pene respondit: In hoc sepulcro volo
inclusa esse ne violetur castitas mea et ne polluam animas
ad similitudinem dei factas. Cui cum requireret quo posset vivere dicebat:
A primo diei ergo vaco orationi opera licita facio post ea
per sectos prophetas predicatos apostolos martires confessores virgines

cogitando districto ceteris horis tibi capio respicere deum
glorificato et adexaudient tenebras et perdicionem lucis agnosco
quod est bonum adherere deo et dampnacionem vitae. Capitulum de thoas

Clericus dicit hic ad hoc quod sit perfectus has condiciones
sequentes. Primo enim dicit esse virtuosum. Refert enim Mercu-
rius quod quidam philosophus fuit nomine Pletinus qui sic
erat ornatus virtutibus ut non solum verbo doceret ut aliena
ostendebat etiam sed ipse virtutis ymaginem ostendebat. Ut ergo tran-
quillius in eo notarem aspiceret locum quendam elegit separatum ab omni con-
versacione humana. Unde hic sibi civitas tradidit tribus regulis
afferebat. Prima regula dabat instruere ut sicut erat signatus de-
terminato signo sic virtutibus polleret. Secunda regula erat fuit ut
ad eos honores anhelaret quibus perfecte sapiencie et sciencie conferebat.
Tercia regula erat seculi [illegible] ut in illius [illegible] thoas inte-
deret quibus animus ornatus posset actores ipse originis in presencia.
2 Secundo dicit esse studiosum. Refert Valerius quod Athenis fuerunt
septem sapientes. Primus vocabatur Salomnus qui tantum intendebat
ad studium sciencie ut cum infirmaretur et esset in periculo mortis
audivit aliquos de sciencia colloquentes. Unde hoc attendens demum
caput erexit et paululum erigens dixit: dicite astantes si aliquo
indiget studium meum. Sed iam elevavi caput ut tu dicitur eo
hic de quo disputatis lecturus moriar. Secundus notabatur sapiens et iste
in foribus scolarum suarum depinxit sapienciam tenentem in manu ci-
tharam auream et porrigebat eam primum pauperi et erat superscriptio
istius ymaginis ista. Illa enim est thesaurus indeficiens
non ablinquendus pulverem et [illegible] scienciam non perituram per mortem.
Tercius dixit sciencia est splendor luminis radiatio errorum et ideo
in studiis legebat candelabrum aureum duodecim brachiorum in
quo stabat et in capite cuiuslibet brachii erant duodecim insignes
et fulgidi lapides preciosi demonstrantes duodecim fructus sciencie.
Quartus dixit quod sciencia est indicie conservatio ac doctrina represio
passionum mentis et ideo in foribus sue scole rosarium erat
depictum cuius flores immarcescibiles apparebant. Quintus
dixit quod sciencia erat honoris sublimacio et virtutis cumulacio
et insignum huius in facie suarum scolarum depingebatur corona
aurea miris operibus fabricata. Sextus dixit quod erat contemp-
latio doloris et gaudii amplexacio et ideo in medio scolarum
suarum statua erat aurea [illegible] figuris quae duo capita unum
argenteum et aliud aureum videbatur habere opposita respiciencia. Septimus
dixit quod erat [illegible] fundacio virtutis [illegible] et ideo in
foribus scolarum suarum liber pendebat cuius postes erant ab
[illegible] foris ad modum stellate. 3 Tercio dicit esse sobrium. Unde
refert Josephus quod licet Epicurus in cibariis et delectacionibus
poneret summam beatitudinem super libros suos ymagines olim

etiam alios velud deprimeat Cum quereret ab eo causa
respondit quod sicut lux candele extinguitur ex nimia abundancia
cere et olei excecantur presbiteri et prelati et alia gulose
comedencia sicut lupus et canes faciunt fiunt excecati Sic homines
super scriptos intendentes nunquam proficit ad perfectum sciencie premissa
lumine racionis excecati in eis Certe quoniam esse pinguis refert Seneca
quod socrates multos discipulos habens cum summo studio diceret 2
scolaribus ut quilibet pro peticione satisfaceret Cum inter eos esset unus
pauper nec habens quod offerret. dixit magistro magister pauper
sum nec terrenas diuicias habeo et ideo meipsum offero tue scien-
cie a vobis Tunc magister acceptum quod munus est excellen-
tissimum presentes et diuicias nam illi dant aliqua meliora retinuerunt
precedentem dedit quod nichil melius habet et diligens vocem
suam at seipsum dedit quod unus eos et ideo rogo ut tua bonitas quo-
modo vult dixit ymno eos et ideo rogo ut tua bonitas quoque
ad melioandum constituas Hic magister est deus pater
dicens sit demum melioandum ... testamenti quoniam pauperes illius sunt cristi
discipuli sicut prophete veteris testamenti quoniam pauper deus sunt cristi
pro ... homo seipsum dedit et deo pro se obtulit pro
nostra salute tercio quoniam ex deuotis legitur in vitas patrum quod 4
quidam abbas fuit nomine pambo qui cum fine lab esset accessit
ad quendam ut adiscet aliquam lectionem Cum ille putasset quod
psalterium et aperto libro cepisset psalmum Dixi custodiam
vias meas recessit et amplius audire noluit Requisitus
autem a magistro quare in sex mensibus non reddiderit lectionem
qui ... opera compleuerit ymmo vix de quadraginta nouem
annis complere valuit Ut ad idem respondit rursus quidam scolaris
qui de terra longinqua veniens ingressus est scolas cuiusdam magistri
qui legebat matheum Cum quoniam primo die quo eius scolas intra-
vit legeretur id Diliges dominum deum tuum ex toto corde
tuo. et cetera i e subito surrexit et dum incipiet recedere cunctis
admirantibus interrogatur a magistro si esset de dictus uel factum
quare dimitteret scolas suas Ille autem Nichil habens amplius
plus audiam istud volo opere complere Et egressus religionem
intrauit Sexto quoniam ex elemosinarius illorum in historia anglo- 6
rum legitur fuit quidam Canonicus in diuersis ecclesiis et decanus
in ... Cum quoniam infirmaretur fuerit visitatus a quodam sancto
viro familiari suo Cum quoniam incepisset eum monere de via
salutis mox obscurata est camera et vox mirabilis terribilis
audita est Surge surge sacrilege spoliator cristi et inter-
fector pauperum veni et accipe iudicium tuum Cum i e subito
expirasset et corpus eius nigredo tanquam carbo fuisset domi-
nus Beatus vir cum horrore et timore ad suum mona-
sterium perrexit et cum magnis lacrimis presencia rogat
deum ut ille dignetur ostendere iudicium eius Tercia et vero die eius
orante apparuit i e sub tali figura Duo equi ignei cum

sella stabat unus ex eis ante et alter retro et firmabant
sex dyemones eius pedes anteriores et cum dentibus frangebant
ossa et omnia membra eius et in dorso sella equi stabat va-
lentica id est bursa sive capsa Cum igitur scolaris terreretur
pro horrore visionis ille decanus incepit dicere Cur me voca-
sti me miserum ex quo non vis mecum loqui Cum igitur respon-
dens interrogasset quis esset Respondit Ego sum ille decanus
maledictus et dampnatus quondam familiaris tuus Tunc
scolaris que est ista horribilis pena tibi a deo data Respondit hy me-
bra mea conterunt et comedunt omnia ossa mea sicut equus
meus comedebat fabas pauperum Unus portat peccata mea et
alter peccata multorum pro quibus oblaciones decimas anniversaria et
prebendas recepi Tunc scolaris Miror cum fueris homo multum
dilectus et ecclesiasticus quare sic es dampnatus Tunc decanus
Eo videris de hoc sed mirare quomodo clericus unus beneficiatus potest
unquam salvari Cum igitur ille admirans admirasset eum ut diceret
causam dixit Attende ad stabulum clericorum et ad ecclesiam illud co-
operta a pluvia et a ventis et ecclesia ruit Attende ad parrochias
et ad vestes clericorum et ad vestes sacerdotales Unus personatum
per multas ignorat ecclesie quam ille fit sic fracte et fetide quod vix
possunt portari Attende ad mensam eorum et altaria circa mensam
vasa aurea et argentea et ad ministerium altaris tapula et ebrietates
et in altari dei vix tale stramen reperitur Concubinas et mere-
trices nutriunt pauperes spoliant et hospitalitatem fugiunt et pre-
dicatores abhorrent sed lascivias et mundanam amplectuntur
obliviscuntur divinum officium et rememorantur cantilenas et hec
est porta dampnacionis et perdicionis clericorum Tunc flama fe-
tidissima decanum et equos elevans eum in abissum
scolaris vero evanuit Item ad idem refert quidam de ordine
predicatorum qui habebat fratrem clericum secularem devotum et familia-
rem cuidam egregio archiepiscopo Cum predicator ille de infirmitate
de qua mortuus est visitat eum frater suus clericus et diligenter
Et quia iste frater predicator sanctissime vixerat in
suo ordine cum appropinquaret morti frater suus clericus rogavit eum
ut pro eo deo rogaret illud quod nunquam daret sibi benefi-
cium ecclesiasticum si propter id posset dampnari Tunc infirmus
promisit quod si deo placeret et clerico expediret ipse rediret
ad eum Cuius mortuo fratre predicatore et in crastino mortis
sue fratri suo apparuit sic dicens frater si affectas beneficium
ecclesiasticum istis tribus cathenis ligaberis a demonibus quibus
ligati multi et ad infernum trahuntur Cum clericus quereret
que essent ille cathene et quomodo in eis Respondit mortuus
Prima posita in collo Secunda ponitur in manibus Tercia in pedibus
eorum qui non recte regunt beneficia ecclesiastica Prima cathena est
malicia et hec stat in collo et in capite Secunda prima malicia est
imitatoria stans in partibus et in arcubus et pauperes quorum
sunt mediti et fugere cibaria corrumpunt et pau-

petes fame pereunt pana effundit et a pauperibus que
repetit ymagines dei contempnit et inimicos dei nutriunt parietes
et muros deauratis induunt et sceptibus exteriores et filios
dei abiectos pmittunt. et latinas viduas et ad voces paupm
non attendunt sed ad ornacionem meretrices et bonis confisi conti-
nue student et hec est catena malicie demonis pa terra ponitur
in manibus et hec vocatur rapina que est pessima et super omnem
crudelitatem rapinas raz aufferunt bona pauperibus et egenum et
dant divitibus auffert de ore dei et ponit in ore dyaboli par-
ci tondent oves et induunt lupos et dyabolo proiciunt usu-
ris egenum et occidunt pauperem. Tercia catena ponitur in pedibus
et volumus et hec vocatur ignorancia quia non percipiunt se
tenerj ad restitucionem omnium que dederunt meretricibus et expende-
runt in vanitatibus que subtraxerunt pauperibus. Quid ergo
istis cathenis tenentur ligati efficiunt raptores symoniaci op-
pressores pauperum et extortuatores subditorum. Tenuacem fecit car-
dinales fugere redditus ecclesiasticos quia cum istis 3bus catenis dyabolus
multos clericos ad infernum deducit. Septimo dicitur esse sapiens
Clia athenas per dixerunt maris accidentis a piscatore for-
tunam tractus emerit. Tunc cum piscator recia piciasset
et elevasset et erexisset ex capta lamina aurea pulcerrima
Et ideo quod septem sapientes erant ibi presentes fecit qui fortuna
emeret indicat illi esse donandam qui inter ceteros sapientia pre-
pollebat qui eam elevans suo deo habuit consecratam. Sed iste pisca-
tor est spiritussanctus adductus graciam eternis. lamina est
virgo maria. Sapientes sunt patriarche et et prophete aposto-
li martires doctores confessores virgines. Septimus est filius
dei cui data cum consecrauit sanctissime trinitati. Hec eciam
ad magdalenam potest optime aplicari sicut ad eandem. Dicitur quod
quondam volens probare utrum filius suus profecisset in studio
duxit eum ut ab eo examinaretur. Sacerdos volens eum
confundere fecit pompatice questionem sciencie. Tenuacem. Cum clericus
tenuaciter ingenio valde se stetit et ideo proponatis questionem sciencia.
Cui sacerdos questionem potius replicat. Alius eciam questionem
similem dedit. Tunc sacerdos cum omnino volens confundere.
vocavit unum nepotem qui in psalmodia valde bene instr-
uxerat et ait ei. Tenuaciter. Cum audit responderunt gentes
Tunc sacerdos ad patrem melius audit nepos meus ad com-
paracionem quam filius vester. Ille ait confusus discessit volens se vindi-
care de sacerdote. Dixit cui una die volebat se confiteri. Tenui
dum confiteretur ait maximum peccatum inguit commisi domine
et nullo modo vobis dicam nisi promiseritis. Cui promitteb-
at facere. ait efficacissime commisi unum peccatum in scolis
nam fecit reduxi baroco in barbara per mayorem. Cui
sacerdos maximum peccatum est hoc. Et ideo consilio ut ad
papam vadamus. Tenui cum res gestas per ordinem et quomodo
similiter factam a sacerdote enarrasset. Intelliges eius

alicui clerico quam sacerdoti Et vos sacerdos commisistis ve-
runtamen ille petrus tamen ait Absit a me domine Et episcopus
Et quia non fecistis id petrus aufero vobis ecclesiam et do isti
clerico Dicto isto inpossessionem mitteret ipsum presentibus sed patre
et sacerdote de hoc conplurimum contristato Clericus ait sacerdoti
Ite ite et hoc frequenter replicabat Et ad idem Refert
valerius ex eo libro cum allexander accederet ad destruccionem quandam
civitatem occurrit ei quidam clericus professor de familia sua
Et quia ille se reprimebat impetuoso motu ipsius allexa-
ndri clericus ingreditur ad allexandrum timide ut faceret quod
petebat Annuit ille Ego peto ut non destruas hanc civitatem
Tunc allexander iratus de hac subito tenens in animo ci-
vitati remisit offensam Et ad idem Allexander in libro de septem
donis spiritus sancti Quidam clericus fuit qui quandam mulierem
corrupto amore amavit Accidit autem continuasse peccatum ivit
parisius propter ista Clericus quia meretricem sciebat perfecisse ad suam
terram revertitur et a muliere illa fortissime infestatur
Clericus quia tamen ille non posset tentaciones eius frangere Duxit
eam ad plateam civitatis quandam et dixit ei ut in presencia omnium
se ad peccandum pararet Illa igitur renuens Dixit ei clericus
In studio in quo fui tres lectiones audivi prima est ut plus
Nota timeam deum quam homines Et ideo si in presencia hominum non peccatis
peccatores nec in presencia dei qui ubique presens est Secunda leccio
est ut attendam aliquo aufferam vel auferre et timor castitatem
meam et tibi offero eam et tamen pro vili precio auferre alio-
rum eam vovi ex suscepcione ordinis Et tunc committo sacrilegium
furtum transgressionem voti et in iudicio petivi offero eam malo
pro minima et minimo valore Tercia leccio est ut attendam
finis sequitur peto scandalum proximi confusionem mundi
et penam inferni hoc audiens mulier penitenciam egit Et ad
idem refert quidam parisius magister qui suis scolaribus frequenter
qui eum continue audiebat quoniam anno dixit flores liliorum
quesitum ab eo quare hoc faciebat respondit quatuor sunt in
lilio Est ibi candor color qui denotat tres honestatem in
corde et in anima Est ibi odor qui quamdiu non
tangitur reddit sed si tangatur fetet Sunt ibi septem folia
et septem grana vel ergo clerici et mei discipuli habeant plenariam
honestatem fugient consorcia mulieris ornent se septem virtutibus
et odient septem peccata mortalia Ideo de eis dico florem
Decano de confessionis allexander in libro de septem donis spiritus
sancti Et fuit quidam magister parisius qui cum suis scolaribus superbus
dixit non credebat ex sua presumpcione quod aliquis eum posset super-
are Intrant aliqui scolas et eum quod disputa adinstanciam
clericorum actum clericus se ingerens contradixit tamen confusus ad ca-
meram reversus infirmatur et tercia die moritur plorat magister

et enim plangit nec egrediebatur cameram pre dolore credens
infecisse legem per [illegible] et tu diligenter confessus fuisset implo-
raret divinam clementiam ut statim eum [illegible] apparuit ille i-
neffabili tormento. Cum quia per multa verba petivisset magistri
de opinione et quarundam questionum fecit. Miser et insensate in
inferno nulla conversatio questio non si est locus in inferno qui tormentis care-
at et qui flammis gehennalibus non urgeatur. Exemplum ad idem. Confuit quidam
clericus de humili loco positus in societate nigrorum. Pater venit ad eum
cum bona quantitate pecunie. Ipse superbiens dixit patri quod non diceret quod
esset eius filius. Confilius ponitur in mensa cum ingenuis. Pater cum gar-
cionibus. Post prandium filius dixit patri in camera ubi cavit quod fu-
erit cum quia multum expandebat. Pater videns: Certa noluisti me
recognoscere dum esses in mensa ego nescio quis es tu immo nego te
totaliter esse meum filium et sic remansit confusus etc. **Cogitatio**

Cogitatio perversa multa mala inducit in nobis. Primo est orationis
impeditiva. Refertur in libro de 7 donis spiritus sancti quod quidam
bonus homo fuit qui ut liberius orationi vacaret omnibus
rebus temporalibus renunciavit retento solum asino in quo portabat
Cum autem esset in vita etc. et oraret vel predicaret vel missam celebraret
cogitatio de asino invadebat eum et dixit: Si non aliquando placet tibi
asinus vel a lupo devoraretur non esset solacium et impeditur
a devotione. Venit ad asinum et dixit ei: Domine asine per
volo vos perdere quam si perderem cor meum et eo vendito precium dedit pau-
peribus et libenter extunc orationi et predicationi vacabat. Exemplum ad idem.
Refert magister Jacobus de Vitriaco quod quidam clericus de suis cogitationibus
conquerebatur eo impedientibus cor suum ab intentione predicationis velocius.
Quod cum audisset alius dixit ei quod hoc esset ex pigricia insistendi
et non ex vehementia cogitationum. Tunc clericus dixit ei: Si tu
potes dicere unum pater noster absque eo quod aliud cogitares dabo tibi
equum meum. Cum tu acceptasses statim cogitatio. Primus quia medium
pater noster dixit invasit eum et incepit cogitare utrum sella inter
eligeretur in obligatione equi et rediens ad se ipsum confessus est veritatem
et sic perdidit equum. Secundo est cordis inquinativa. Legitur in vitis
patrum quod quidam impugnabatur perversis cogitationibus carnis. Cum
autem quidam senex oraret pro isto ut tales cogitationes moverentur ab eo
nullus effectus subsequebatur inde et admirans senex flere incepit
et in visione conspexit iuvenem illum sedere et ante ipsum mulieres
in diversis formis ludere. Qui autem non repellebat sed delectabatur. Vidit enim
angelum quia non [illegible] resistebat et tandem totum a deo
postulavit. Dixit ei senex: Confitearis culpa tua est quia non permittit
orationes pro te facte. Delectatus enim in cogitationibus tuis malis
et ideo impossibile est te aliorum precibus liberari. Tertia sicut mi-
nimus ex diligenti medicante non abstineat a noxiis non proficiat.
Exemplum ad idem legitur ibidem. Tertio quidam molestatus a cogitationibus fuit con-
questus cuidam seni quia cogitationes polluebant cor suum. Tunc
abbas pastor inquit: Extrahamus extra et ad aerem. Cum quia expansum

Dixit abbas expande sinum tuum et comprehende ventum ne
recedat a te. Ait nimemus non possum. Tunc abbas Sicut
cogitaciones potes prohibere ne introeant ne polluet. Quod est ad
culpam provocativa. Alle[gatur] vi. supra. Item duo fratres vacantes cogita-
3 cionibus in mediis fuerunt impudica a spiritu fornicacionis et ideo
redeuntes ad seculum acceperunt uxores. Post ea vero eorum dixit
alter. Quid lucrati sumus ex istis immundiciis. Alter videt dampnum
nacionis eternam et diminucionem coronam angelorum. Revertimur ad here-
mum et glorie et penitentes receperunt per senem et cum annualem
penitenciam iniunxisset anno elapso visitat eos senex et facies
unius apparuit pallida et alterius rubicunda Requirit a sene
causam Dixit. Tunc primus videt Cogito semper penas
inferni que michi deputantur et ex amore mundi peccavi et ideo
habeo faciem pallidam. Secundus dixit recolo beneficium dei quod michi
intellectum est trahendo a peccato et auferendo penam inferni et
ex hoc sum in continuo gaudio. Hic facies mea est rubicunda
Tunc cognovit senex quod centum vere penitentes. Unde est
e superbie penitencia. Alle[gatur] in vita beati Barnardi. Item cum semel sermo-
cinaretur et dicentur pulcram cogitacio impasit cor eius. Optime predicas
quod multi flent quoniam timent et libenter te audiunt prudentem et sap-
ientem te reputant et in sancti tue perfectione. Cui attendens admonicio
et timens prose cogitacio dixit michi non a me sed a deo sunt
hec omnia michi pro te incepi nec propter te dimittam. Tunc cogitacio
recessit et persecutus est sermonem suum. Cauto littigium causativa Alle[gatur]
4 in vitis patrum. Item quidam frater venit ad quendam senem tacentem visi-
tacionibus et cum audivisset maximum littigium inter cellam et omnino
finisset ingressus neminem videt nisi senem solum. Cum quesivisset ab
eo cum quo litigaret Videt quod cum cogitacionibus suis que volez
bant ei dicere et devotam impediebant et acriter eum impasceret
quod cum gloriosiorem horum memorie commendasset et nunc quam perfecta de eo
in ope dei cedebat nisi umbra ociosa que ex audiret. Mala dicit
Alle[gatur] ubi supra quod quidam accessit ad abbatem suum conquerendo de mo-
lestia suarum cogitacionum eo quod exerceo in seculo sic non finisset impe-
rignatus ab eis. Tunc abbas videt esse tu vides quod palus vel
currus rota in aqua faciunt strepitum ex resistencia facta. Si enim
palus aque non resisteret sed fluet cum aqua nunquam esset ibi strepitus
vel littigium. Sic dico tibi et illis qui non sunt cogitaciones non
sunt species vite eterne quia non resistunt nec molestantur ab eis et hoc totum
fit ad augmentum corone. Alle[gatur] ad idem ubi supra. Item quidam senex intend
vit quendam peritum eterno intelligebam. Id Arthe est via que
durat ad vitam. Tendit id est strictum est id quod repellit ad a tristitu
et ideo quia cogito repelli. meos vel cor repellens et eiciens preci-
sas cogitaciones. Dicitur arctha via et stricta. Vel alit. Cauto magis
ambulat supra terram et in infimis tanto minus timet ambulare
per strictam viam. Sed qui ambulat in altis sicut in ponte altissimo
tunc requirit maiorem latitudinem. Altus locus est superbia. Infimus
locus est humilitas. Et ideo arctha est via humilitatis que ducit ad
vitam. Sed lata est via superbie que ducit ad mortem. Mala dicit

Legitur ubi dicitur quod quidam frater vexatus per demones quos ab in medio
cogitationibus videns quod non posset repellere voluit ad seculum
redire. Cum autem viam iam incepisset vox de celo facta est ad eum
Isti demones qui sunt tibi invitati ad coronam eo quod finisti in certamine
bello et ideo revertere et auxilium tibi dabo. Tunc rediens liberatus est
et deo serviuit. Sexto est penarum accumulatio. Refert in libro de
donis spiritus sancti quod fuit quedam mulier castissima corpore tamen
immunda mente eo quod prave cogitationes diligeret peccata. Cum autem
moreretur et post multos dies mortis sue appareret sepultam
a pectore supra tota erat combusta et a pectore infra remanserat in-
tacta. Item ad idem refert Jacobus de Vitriaco quod quidam erat qui in abba-
no et continue molestabatur a cogitationibus immundis. Cum autem diversa
consilia petivisset ut posset vitare et in nullo profecisset per oppositas co-
gitationes voluit vitare et expellere immundas. Tandem intendit dice-
re utrum anime damnatorum que fecerint hec peccata liberabuntur
post mille annos. Et induxit de cogitatione Certe non. Numquid post
centum mille milia quot sunt gutte aque in mari Certe non
Et sic conclusit effugiam ergo quod est infernum et adhereamus deo. Ter-
cium Compassio perfecta multa bona in nobis inducit
Primo enim nutrit. Refert Valerius quod quedam mulier
fuit semel que fuit adiudicata morti per impera-
torem romanum. Cum autem teneretur in carcere et absque
aliquo nutrimento dimitteretur ibi due filie eius compacientes
eius necessitati rogaverunt custodes ut pectora miseram possent libe-
re visitare. Cum ergo [illegible] fractus panibus et facta diligenti examinacione
an aliquod comestibile vel alimentum portarent. Cum cognovissent
eas non portare nisi panes solum permisit eas ingredi. Mox vero
Et attendentes quo hec mulier viveret magis compassionis
de impietate eius quelibet illarum extraxit mamillas et de lacte
iam viveret nutrita et conservata a morte. Cum autem dies multos
instaret et hec sine imitacione faciem eius inspecta Regnum
Hoc nutrito supplevissent. Cum ista Compassio sit habita in corde
meo et ideo dominus misit in duas duas que me nutrierunt
suo lacte. Unde imperator audiens novum modum compaciendi
ei de morte pepercit. Hec mulier condempnata morti est anima
que commisit offensam dei. Carcer vero in quo clausa manet
est condicio peccati in quo existens privatur omni beneficio acte-
et omni dono celesti. Hec attendentes due due paradisi scilicet
[illegible] et causas dant sibi nutrimentum lactis et una dat sibi
lac devocionis scilicet una et alia compunctionis scilicet caritatis quibus
contrita anima de qua efficitur et a damnacionis iudicio liberatur
Secundo [illegible] Refert Jacobus de Vitriaco quod quedam nobilis
domina fuit semel que multum compaciebatur infirmis et maxime
leprosis. Vir autem oppositum erat viro suo. Cum autem quadam die que
[illegible] et vellet ei prebere elemosinam Ille
autem horribiliter impetivisset et [illegible] aliquod recipiam nisi
dixit [illegible] comedam neque [illegible] tante expressit Et que vir suus
[illegible] ad domum [illegible] ad terram flere cepit
dicebat leproso Ille per debilitate [illegible] manibus elevans ad hospicium
Cum [illegible] gemens et flens supplicaret [illegible] uti
[illegible] ipsum ad quiescendum poneret Illa compa-
[illegible] et in lecto [illegible] venenatum [illegible]
assione [illegible] reverti [illegible]

suam peticionem compleret. Ego ergo quiescente in ipso lecto et in
ipsius pannis involutus et venenatorum reptilium confessus ad
cameram quiescens accessit. Et cum quidam volens eum retardare
timens de morte leprosi et sua ille cum indignacione cameram
ingreditur lecto ornato aperitur. Camera redolet super omnia aromata
ta. Et cum tercio cameram inspectum est quod Christus compassionem
diligens propter quam fuerat receptus. Narratur ad idem. Sic in libro de item
Domino spiritus sancti de beato Martino qui inpetravit primum honorem
tam infirmum quod omnia membra sua erant corrupta. Cum ac
rogaret beatum Martinum ut subveniret ei cum compassione
motus eum in ipsa cappa imposuit et in scapulis portavit
et cum appropinquaret monasterio Angelus dixit abbati: Occurrite beato
Martino qui portat Christum in scapulis suis. Cum quod occurisset
ei infirmus saltat in aerem et dixit Martino: Beatus es qui
portasti me in humeris tuis quare propter hoc celum et coronam
fulgentem tibi dabo post mortem et excludit. Sic in libro de vita
et confessione fratrum predicatorum. Contingit quod quidam frater qui quo-
dam per viam incedit quendam nudum qui tamquam naufragium passus
fuerat cum magno frigore videt. Tunc ipse expoliavit
se et dedit ei meliorem vestem quam habebat ille [illegible]
retractata veste recedit et iterum in modum meditari incipit
Tunc dicens frater intra se dicit: Non sum dignus ut vestes
tante pretiose ossa pauperis contegant. Non sum dignus ut me
meo [illegible] faciat et pro me apud salvatorem intercedat. Cum
[illegible] flere vidit dominum Christum [illegible] indutum sua veste [illegible]
sibi consolatur fili [illegible] quia [illegible] vestem tuam et
[illegible] compaciendo impendisti et in membro meo portavi et
a morte perpetuali te liberabo. Narratur ad idem. Sic in libro de item
Domino [illegible] Alexander papa in quodam sermone dixit quod
omnia membra totius corporis insurrexerunt contra stomachum
et contra cor eo quod vita eius quod omnia aliunde retinet sibi et [illegible]
traxerunt se ne eis impederet nutrimentum. Tunc membra incepe-
runt languere quia [illegible] stomachum et cor [illegible]
[illegible] et tunc ab eo [illegible] recepit [illegible] prima [illegible]
[illegible] stomachus est [illegible] Cor at [illegible] est [illegible]
[illegible] membra sunt potentes et divites [illegible]
passio subtracta [illegible] sua beneficia retrahunt. [illegible] quando
homo [illegible] augmentat. Narratur ad idem. Compo-
fabula quod [illegible] leonem [illegible] cadit [illegible] eum
[illegible] eum accipiens et devorare volebat. Dixit: Hoc [illegible] vobis
est [illegible] compassio non [illegible] ut [illegible] tam vili cibo [illegible]
[illegible] et leo pervenit in nemore in [illegible]
fuit captus. Ipse agnoscens [illegible] accessit et dixit: Domine
pietas vestra et compassio quam [illegible] de me liberabit
vos et accedens ad corrigulas cum dentibus fregit et laxato
instrumento liberavit leonem illico a precipitio. [illegible] est pauper-
la [illegible] que [illegible] capta per [illegible] tam-
patitur in [illegible] morte habebit liberatorem sed [illegible] non com-
patitur cavere [illegible] Refert Augustinus
[illegible] fuit quidam sapiens qui ibat per mare [illegible]
tempestas maris [illegible] in palescente mari [illegible]

sapiens mirabili modo timere incepit et flere Tunc facta est tempe-
state magna ante mare pace cum incepit cum eo timuissent tunc i.e.
aut cum ista navis fuisset plena canibus compassionem
habuissem et ideo non est mirum si compassionem habui de canibus
cristi sanguine redemptis que ita apud vos viles reputantur
ut non sunt digne dominus sed maledictione eterna. tunc illi de
compassione viri sancti penitentiam egerunt Multo augmentum coro-
na inducit Refert Iacobus et cetera de quodam Eulogius
omnia bona sua propter cristum ex magna compassione pauperibus
erogasset invenit quendam infanticulum generatum cum compassione
membrorum qui non remasceat nisi in loquela Tunc Eulogius
dixit deo Domine ut tua compassio et pietas merce-
dem accipiat hunc accipio ut toto tempore vite mee ei ministrem Cum
autem per viginti annos ministrasset illi instinctu diabolico ingratus
tam verbis contumeliosis et inhonestis cepit quod ipse ut omni-
bus fuit ... infirmus furiose clamabat ut in platea po-
neret. tandem in navi ductus ad beatum Anthonium dixit ei
beatus Anthonius O infirme tu qui ministravit et ideo noli
ab eo separari quia ubi compassio nobilis preparat coronam
in celis et cetera

Attendens et

ttendens ad sanctam communionem de hac habetur in dictis
sequentibus homo enim debet esse contritus et clarior in loco de-
vita et perfectorum fratrum predicatorum et quidam frater
boni intrantes quandam ecclesiam ut missam audirent unus
illorum vidit quod dum sacerdos in ecclesia se indueret in supplicio
cant perfectam duos serpentes Cum autem celebrata missa vestes
deponeret apparuerunt tres dracones ignem emittentes Cum autem
ille bonus frater horrore perterritus secrete et ... hoc sacer-
doti indicasset ille prostratus ad eius pedes expressit sibi quod
habebat peccatum inmundicie de quo non erat contritus Cui fr-
quod tres serpentes ... ... in ea Cui ille Tunc ille. Draco unus est
peccatum inmundicie quod commisisti secundus draco est peccatum mortale
quod est hodie factum et sic contritus plenarie et confessus deo
devote serviunt Et ad idem refert quedam religiosus qui
ad honorem ... peccato mortali consistere frequenter tamen quod
celebrare volunt propter ... abstinere Cum ille uno die missam
diceret facta elevatione corporis christi disparuit Et cum venisset
ad agnus quesivit ipsum per altare et non invenit et conscius
de sua malicia incepit flere Tunc vox insonuit de
medio altaris. super dorsum meum fabricaverunt peccatores pro-
longaverunt iniquitatem suam Tunc sacerdos contritus plenarie de
se humilians hostia ei apparuit et confessus omnia penitentiam agens
serviunt deo secundo debet esse confessus Refert Cesarius et 2o
fuit quidam sacerdos qui in nocte nativitatis domini de villa
accedens ad ecclesiam inveniens mulierem cum diabolo peccavit
cum ea Cum autem dictis matutinis se induisset ad celebra-
tionem misse prevenienda noluit hoc confiteri Cum autem perfecta con

secracion ad quinque venisset. vidit columba et corpus christi
secum portat. Cum prosecutus quid faceret tamen missam. Cre-
dat ipsa die et ipsa hora accidisse proposita reverentia
maximus lacrimis cuidam abbati confessus fuit secundum petrum
clam tincta de prima vt macte tussiet et ibi pluries annos
infirmus fuerat. Et in hominibus dum intraverit celeb-
rasset ie mediante missam incepit et facta consecratione ecce co-
lumba descendit et tres ostias in altari posuit et tum
de latere altaris scilicet in calice expressit guttam ie interius
quibus de primo posuit in calice. Item ad idem refert cesarius
(ca) quidam sacerdos turpissime vivens ad celebrationem misse
accessit. Cum ut distincte tot serpentes exibat de sinu eius
quot vestes assumpsit et tot serpentes sic [illegible] tot redie-
runt cum vero maiori timui visionem ei declarantes territus
multa peccata mortalia est confessus de quibus alias non faceret
mentionem. Tunc monachus quamvis visionem viderit glorificavit
deum. Item ad idem refert ubi de (ca) in Colonia fuit
quidam sacerdos qui inmunde vivens devotissime confitebatur
et io dum celebraret quadam die post consecrationem corpus et sanguis
disparuerunt. Et cum quereret [illegible] sua que eius missam
audiebat vidit iuvenem descendentem de celo corpus et san-
guinem accipientem et ad celum portantem. Tunc cum sacer-
doti retulisset ie contritus emendavit vitam suam. Tercio de-
3 esse devotus. Refert ibi de (ca) fuit quedam mulier que ex
devotione communicabat frequenter. Cum ergo tediatus sacerdos commu-
nionem negaret et ipsa cum lacrimis remaneret in ecclesia deo se commi-
sit et [illegible]. Subito vidit quendam sacerdotem et accepta [illegible]
de in qua corpus christi tenebatur ad communicandum eam accessit et
recepta sacra communione sacerdos celum ascendit relicta muliere i-
mmarcia devotione. Item ad idem [illegible] in libro de vita et [illegible]
fratres predicatores (ca) cum fratres non sacerdotes communicarent quadam
die visa multitudo magna angelorum quorum unus [illegible] sancto [illegible]
aliquis ducebat ibi qui debebat communicare et alii tenebat
lumen de [illegible] eius [illegible] esse [illegible] idem [illegible] in [illegible]
[illegible] inmaculis de corpore [illegible] (ca) quidam homo in [illegible] vite ad
sacram communionem accessit. Tunc quedam sancta mulier vidit duos
sacerdotes [illegible] parochialem et alium fulgidum
sibi [illegible]. Cumque primus sacerdos voluit communicare illum [illegible]
[illegible] sacerdos fulgidus accepta ostia posuit in ore eius [illegible]
fidelis et sanctificavit eam. Cum ergo interroga sacerdos ad ia mulie-
re [illegible] fecisset [illegible] non est [illegible] [illegible] et ponere
in carcere fetidissimo et obscuro. et hoc dicto disparuit.
Item ad idem fuit quidam qui cum in die pasce appropinquaret ad
sacramentum communionem [illegible] corpus christi resilivit et hoc ideo quia in illa
nocte cognoverat uxorem suam et confessus erat primam et post ea
communicat. Item ad idem [illegible] in libro de [illegible]. [illegible]
quidam [illegible] suos subditos in die pasce communi-
cabat et dum instaret apud deum ut [illegible] digne [illegible] per

fractiones essent/ vidit quosdam nigros sicut pix alios
ignitos ut ferrum alios sanguinolentos alios fulgidos sic
Cui apparens angelus dixit. Nigri sunt luxuriosi ignitI sunt
sanguinolenti sunt iracundi cum non sunt digni tanta perceptione
sacramenti. Sed lucidi sunt penitentes et mundi qui in virtute perdu-
cunto dz esse perseverans. Item refertur in gestis sanctorum episcoporum
quod quidam cives in die pasce sumpta communione dederunt se
lasciviis et ebrietatibus. Tunc ira dei excidit super eos nam
de eorum ore exibat sanguis fetidus et reflexus ad ante-
riora subito suffocabat eos aqua sine pluvia sic recrevit
ut districtos per totam terram eorum via breviter penitus eptit aut
ferret dracones pestiferos in via permittit sic quod nullus poterat
egredi sine morte. Tunc autem quidam sanctus oraret ut deus
placaretur hunc populo vel saltem causam tanti flagelli ostenderet
Apparuit ei angelus et proposuit tres quos cum quibus acciperet
filium imperatoris et poneret in carcere fetidissimo et obscu-
rissimo et hic perdidit regnum. Quid dicet deus tuus imperator. Cui
bonus homo. Tibi dicet interfici et ~~cum~~ mutilari
ministrati. Cui dixit angelus propono quod dubium primus
accepit pro pixide in qua residuit corpus Christi et in fetidissimo
luto in presentia multorum proiecit et abscondit. Quid dicet cito
dicet filius dei tuus sit sanctus ecclesia ... sic heretici
Tunc angelus dixit Tales sunt cives istius civitatis. Nam filium
filium dei posuerunt in fetidissimo et obscurissimo carcere et
velutinus pixidem et corpora eorum in quibus fuit positum et conservatum
corpus domini proiecerunt in luto et in fimo fetidissimo vanitatis
et immundicias. Et ideo non est mirum si istis vel maioribus
cruciantur. Cum tamen hec audisset a sancto pontifice predicatam
recipientes liberati sunt. Secundo dicitur esse accedens. Refertur ex gestis sanctorum
Item cum quedam matrona contraxit ab eo et potu-
isset ... ostiam dicet Item corpus domini custodiret eam illa incep-
tendo ... Tunc sanctus manum retrahens sub qua tamen regressit
... Tunc ita hec manibus meis hunc panem
... paravi. Et ne miror quod ... dicere quod sit corpus Christi. Tunc
flens sanctus pregit ... cum populo cepit deum rogare ut dig-
naretur suam potenciam demonstrare. Statim species panis
mutata est in speciem carnis tenorem videlicet. Mulier
cognovit petitum suum et conversa est etc.

Confessio multa bona inducit in nobis. Primo est
peccatorum occultatio. Dicitur quod quidam miles habuit
confessorem suspectum quod adulterium committet cum uxore
sua et ideo duxit enim ad quendam demonem qui revelabat
peccata occulta. Cum autem hec confessor sensisset penituisset. Nec
habet sacerdotem cum confitere possit fuit confessus suo socio
Cum autem requireret demoniacus an ... nepharium confessor
commisisset respondit. Istum non cognosco quia fortiter flevit etc.

ad id fuit titulus cuiusdam sancte vite que dyabolus
accusauit de tyme ad finem eum ita per eum negat
dyabolus assignat tempus et locum et peccatum expressit negat
attendens titulus plenarie est confessus et cum venissent ad
eum uxor venit et grata eum et sic dyabolus recessit
Exm 3 confessus ad id legitur in mariali beate marie virginis quod
quedam vidua fuit in roma que habuit filium multum sibi
dilectum et ab eo concepit et conceptum peperit filium et eum
interfecit Cum ergo per multos annos in peccato mansisset
penitus inconfessa dyabolus eam maliciose apud imperatorem
accusauit et insignum vitis dies tempus et locum posuit
et instrumento publico et diem quo mortuus fuit posuit
Cum ergo ad diem assignatam cum aliquibus suis compareret filius
cum lacrimis ad confitendum accessit Cum ergo fuisset confessa dya-
bolus protulit cartam et nichil est inventum confessa dya-
Exm 4m bolus recessit confusus et domina fuit liberata quam et
referit rezanus quod cum quidam mortuus in peccato Ad id
evangelium legitur dyabolus intrat in eum Item omnibus
advenientibus sua peccata dixit Cum ergo quidam accedens
fuisset confessus rediens cum contricione ad sacerdotem accedens
confessus est plenarie peccata sua Et cum pertiret ante eum
et cum circumstantibus incitatur et dicit quod esset venit
demoniacus Petrus et iustus est Cum ergo requireret que
malum pro se eo dixit venit vobis cum novi quod est
Exm demoniacus acceptum allegit in hodie et peccatorum factis pre-
me quam magis inpremere valentes cum mortis p vere-
se vidit quendam hominem pre statue que cum vocasset
fugere eos cepit tamen cum sequi fuisset et accusset
recognita via videre noluit Et cum inquirerent quod esset
triginta annis hic demonibus factum in imaginem esset
feci et sigillum in manibus meis porto et quicumque
tripnit facio Cum ergo ipsi ideo portaret et acciperet
inferium et vilitatem peti manifestaret et insultans
domina magna Coniunctus petiunt quo posset saluare
Cum fuit confiteri integre peccata tua quia virtus confessio-
tanta est quod deus potestatem dyabolus frangit mitigat iram
dei et inducit in virtute Cum ergo ie cum perfecta con-
tricione fuisset confessus Sigillum demonis de manibus suis est
abrasum Tunc fecit ut cognoscat magis plenarie ad
hunc virtutem confessionis Iterum hic in nemore et si dyabolus
cui fecisti imaginem venit et te non cognovit Quod
inouisset tibi peccata tua Item confisus domina ma
demonem expectat et cum magnus comitatus venit
et interrogauit hominem si sum homo non invenissem Cum
iste vidit Ego sum ie hic triginta annis homini tibi
Tunc dyabolus ... magis inde te sed quod illum
qui sigillum est in manibus suis meum ille hoc audiens

accessit ad fratres et eis omnia narravit · et post ea fin-
ivit deo perseverant Exemplum ad idem lege in libro de apibus demo=
Fuit quidam flagiciosus qui erat deditus voluntati
demonis Cui demon in humana specie se associaverat cum
et quadam die ipsum invitasset ad balneum ut suffocaret
eum quod irent et ille invenisset timet, invento dyabolo et
presbitero ingressus est ecclesiam et invento sacerdote cum ma-
gna contricione confessus est peccata sua ante ecclesiam expectante
dyabolo / Et quia demon ingredi non audebat, ob quod intrabat
ecclesiam rogabat ut sibi festinaret / Ille confessus exiens interrogavit
si invenisset socium suum / Cui inveniens ego sum / Tunc demon
mentitus / Iam video angelum dei iuxta te / Tunc inveniens
sapiens et se inveniens signo crucis demonem remisit
confusum / Tercio est membrorum examinatio Audivi a
quodam predicatore fide digno / quod semel duo predicatores
ibant per viam / quorum unus erat penitenciarius domini pape
et senectus homo / et alter erat multum iuvenis et
pulcher / Cum ergo venissent ad quoddam castrum in quo erat
mulier / que adulterium commiserat cum quodam de parentela
sua / et propter enormitatem et erubescenciam personam tondere
sua / et propter ... confessione retinuisset / Cum vidisset istos fratres
animus absque confessione in ecclesia celebrantes / Dixit intra se isti homines
extraneos in ecclesia celebrantes / Dixit intra se isti non
cognoscunt me / nunc unquam redeunt ad istas partes / et ideo
istis dicam peccata mea / Celebrata missa ad penitenciarium
accessit statim fere ex opposito / Et cum peccata sua confiteretur
ad qualem expressionem unius peccati unus buffo exibat de
ore eius / et saltando exibat / Tandem confessis omnibus
peccatis cum venisset ad id propter verecundiam noluit confiteri / Et
sic absolvit a penitenciario / et ipse vellet recedere
socius penitenciarii vidit quod illi buffones qui exi-
erant per os maiorem et enormis forme stati ingressi
fuerunt / et ventrem in confesso peccato mulieris ter-
sit ob mulieris / et cum per unam leucam ivissent socius
recedunt fratres / et cum per unam leucam ivissent socius
penitenciario revelat visionem quam vidit / Cui quedam dixit
Certe aliquid celaverat in confessione / Et cum redissent ad
castrum invenerunt quod erat mortua / Cum contristati maxime
eam invenerunt et orationibus inceperunt implorare
unanimiter cum ieiuniis et orationibus ut deus dignaretur ostendere quid significa-
divinam miseriam / ut deus dignaretur ostendere quid significa-
ret visio / Tercia die apparuit eis mulier equitans
super dracone / et duo serpentes crudeles cingentes collum
eius / sugebat eius ubera / Duo buffones erant
super eius oculos / Et de ore eius ignis sul-
phureus exibat / Duo canes devorabant manus eius tem-
pore / et due sagitte ignee mittebantur per aures
eius / Et in capite eius stabant lacerte / Quam cum vidissent
eius / In capite eius stabant lacerte / Quam cum vidisset

feces terrati torqueret. Ait illa Respice tunc amici dei/
nam ego sum illa maledicta mulier que fui alia die
vobis confessa. Et quia celaui in confessione tria peccata, ideo
sum adiudicata ignis pene perpetuo. Ait penitenciarius
Adiuro te per deum viuum et in virtute eius ut informes
me de duobus dubijs. Primo quid fuerit hec diuersitas
penarum. Tunc illa lacerte capitis impinitorum ornamentorum
bufones impinitorum corruptorum affectum. Sagitte
ignite impinitorum corrupti auditus. Ignis oris impin-
itorum diffamacionum tacionum et immundorum verborum. Ser-
pentes sugentes vbera. quia sustinui immundos tactus
Crudelitas carnis impinitorum tactuum immundorum. Et quia
multa bona dei potuis de quibus poteram nutrire pauperes
tristi egenito sup hoc dracone qui inexpressibili dolore
cruciat et comburit os tibias meas et omnia viscera
mea impinitorum immundarum operacionum. Ait penite-
nciarius Rogo ut soluas secundum dubium meum. Que
sint peccata ex quibus homines magis ad infernum descen-
dunt vel dampnantur. Tunc mulier homines pro omni
viam peti ad infernum descendunt. sed mulieres pro quatuor
ima peccatorum. pro peccato luxurie. pro peccato vani ornatus
et pitionis. pro peccato sortilegij. et pro erubescenciam
confessionis. Cum ergo interrogaret si posset iuuari. Draco
cum inaudibili cruciatu subito eam eleuauit ad infernum
portauit. Aliud ad idem in libro de itez domus. s. s.
Fuit quidam iustus et honestus valde qui habebat
uxorem secularem rogauerunt ambo deum ut si iustus eorum
eis prolem concederet eam diuino seruicio manciparet. Cum
quod exegerit a deo filium habuissent et tunc facto tempore
monachum statuisset sanctissime suo creatori seruiunt
Et quia preter aliud filium non habebat vir cum uxore sua
facultates suas sic distribuerunt pauperibus ut iam patres
pauperum vocarentur. Viri autem quidam iuuenis seruitor
dei adamasset uxorem eius inclinata ad peccatum ab eo con-
cepit filium et conceptum occultat quinimmo et augmentans
largitur elemosinarum dictarum. Tandem peperit filium
et extinxit propriis manibus et sub lecto ipso sepeliuit
Tandem moritur eius maritus quo mortuo plus libidini
incepit vacare. et iterum non concepit filium et extinxit
propriis manibus sicut primum. Hec confitere peccata alicui sem-
per noluit ne elemosinas consisa est mortua sine confessione
et in infernum portata. quia sperabat sine confessione saluari
Cuius mortem audiens filius eius monachus instan-
ter pro ipsa incepit orare ieiunare celebrare disciplinas
recipere. Et cum quadam die deuotissime celebraret

vidit matrem suam iuxta se et duos dracones terri-
biles mamillas et totum corpus eius tangentes. Cum
autem filius interrogasset quid ei esset respondit flens et
eiulans quia dampnata sum quia pre verecundia confitendi quoddam
in domo peccatum feci ubi vita confessionis defecit. Tunc filius
quid faciunt isti dracones. Tunc mater: Fetus quos
nutrire debui propriis manibus extinxi et ideo sum in
statu in penam eternam. Dicto est deo reconciliata. Lege
in libro de iterum donis. G. G. Cum fuit sacerdos devotus
qui celebrata missa retro altare vidit dyabolum scribentem
in pergameno longissimo. Cum autem pergamenum ei de-
ficeret cepit cum dentibus ampliare modo sutoris ut
maiores posset recipere scripturas. Ad quem accedens sacer-
dos in virtute ihesu christi dyabolo precepit ut in presentia totius
populi diceret quid ibi scripsisset. Respondit demon hic scripsi
omnia mendacia detractiones affectus inordinatos co-
gitationes mundanas vanitates et omnia peccata populi tamen que
bona in missa ecclesia commiserunt que facta in ecclesiis multum
deum offenderunt et letificant nos et inimicos dei. Tunc
sacerdos assumpto pergameno et lectis peccatis populo innotuit.
Cumque ad monitum sacerdotis perfecte fuissent contriti et
confessi tota illa scriptura fuit deleta et demon recessit con-
fusus. Alia ad idem lege. Cum sanctus paulus simplex
in foribus ecclesie [illegible] ecce venit unus iuvenis quasi con-
staret in [illegible] et ornatus super ceteros homines stabat dyabolus in
specie simie et cum fumo et cum aliis sordibus implebat
faciem eius et cum totum angelus autem bonus sequebatur eum
a longe confusus tristis et verecundus. Ingressus iuvenis ecclesiam
et audivit verbum prophete Lavamini et mundi estote. Cum
autem eius his verbis compunctus fuisset contritus et confessus
et egressus de ecclesia vidit beatus paulus quod bonus
angelus amplectando eum tenebat et cum linteo pulcer-
rimo tergebat oculos faciem et cetera membra. Demon
vero sequebatur a longe verecundus et confusus. Tunc sanctus
vocatis iuvenem requisivit quid fuisset operatus in ecclesia
et cum scivisset quod contritus fuisset et confessus beatus narrat visionem
quam viderat et sic finivit. Alia ad idem lege in libro de iterum
donis. G. G. Cum quidam clericus in diversis peccatis implicatus
deo inspirante contritus est et peccata sua scribens ivit
parisius ad sanctum victorem et quia pre nimio dolore
non poterat legere suam scripturam confessori suo candide tra-
didit et etiam ipse videret sic vel non. Confessione facta
redit ad penitentiam iniuncta sed vocatis multis cum loculum
apparuisset inveniunt toto deletum et pergamenum intra modum
album [illegible] ubi scriptum fuisset et rediens remeavit

ei quod dyabolus pepit Secundo est demonis scientia Refert
Cesarius quod quidam doctor utilis fuit parisius de
ordine fratrum predicatorum cuius nomen sanctus thomas
de aquino Cum eum infirmaretur et dyabolus visitaret per
eius cameram non valens ferre eius perfectionem sancti terram Tunc
sanctus thomas vocavit eum Tunc totus timidus
stans in angulo camere clamabat Dimitte me hu-
mane vir qui nimis pro nobis Cum quod sanctus thomas
precepisset ei ut diceret quid plus noceret in religione
christiana et quid plus ei noceret Respondit demon coactus
dico secundum merita tua cogunt et ideo dico quod confessio
plus odio quia plus nocet nam peccata mortalia procurat
tractandiam aufert beneficia tenet peccatores ligatos sed
confessio omnia solvit Ecce ad idem Refert Jacobus de vitri-
aco quod quidam magnus doctor cum infirmaretur ad mortem
dyabolus timens ne confiteretur in forma sacerdotis ei apparuit
Cui confessus Dum post mortem ventus fuisset ad iudicium
demon allegavit eum non fuisse confessum eo quod ipse de-
ceptorie audierat. Sed sancti angeli oppositum asserebant
eo quod contritus fuisset et ex impositione demonis loco sac-
erdotis tenens alteri sacerdoti non fuisset confessus Cum eum
iustitia divina mandasset ut ad corpus rediret et confiteretur
si vellet liberari. Demones inceperunt clamare confiteri
est ei causa nostre impugnationis Ecce ad idem Tradit
quidam sacerdos insignis mulier in colonia qui suspendit
se Cuius quia eius [...] audisset mortem eius [...] demo-
nasterium est ingressa Cui dyabolus apparens in specie sacerdotis
infestabat eam ut confiteretur [...] stupens
cum venisset ad quendam fratrem predicatorem et confiteretur
Post demon clamabat per aerem [...] te temptabo
Si non confitearis quia [...] venenum [...] non
dimisit sed confessa est post et dyabolus recessit confusus
et fuit soluta a similitudine dyaboli Ecce ad idem Leg de vita
et perfectione fratrum predicatorum quod quidam frater audiret confe-
ssionem cuiusdam peccatoris vidit in collo eius cathenam quam
tenebat dyabolus in specie cyprina usque ad portam ecclesie
et confesso vero peccato [...] vero nodibus et facta confessione
catena penitus est destructa Cum autem dyabolus [...] et
de porta ecclesie ut eum nodo dimitteret Tunc frater
dixit illi vade et dic illi homini qui stat in
porta ecclesie quod si vult confiteri veniat. Quod cum dixi-
sset ei. dyabolus clamavit volando per aerem Maledicta sit
confessio quae de inimicis amicos facit Ecce ad idem fuit qui-
dam clericus qui diversa peccata habebat et dum
sermonem in domo predicatorum audiret fuit compunctus
et per totam noctem recoluit peccata sua cum proposito con

fitendi contrastium illi fratri qui predicaverat iuit in cameram ianuis
clausis eo autem iam inducto in sua camera apparuit ei quidam
senex albus tenens cartam in manu qui dixit ei pax tibi Tunc
clericus quesivit quis esset vel quid vellet Respondit Ego sum
cristus qui attendens ad bonam cogitationem tuam veni te infor-
mare de via salutis Tu enim proponis confiteri illi iuveni qui
heri predicabat. et quia non bene sciam iuvenis non discretus licet
litteratus sit lector. consulo ut vadas parisius Tunc iuvenis
nec esset melius ut isti dicerem quia timeo de morte Cui
senex. non. quia iste audiens peccata tua ita terribilia deduceret
te in desperationem non opportet te dubitare de morte quia
ero tuus defensor Tunc quia ille acquiesceret senex putat
ei cartam et dicit Adora hunc deum qui est hic intus
Iuvenis sic dudicet ab eo fratre in quodam sermone fle-
xis genibus dixit Sic adora illud cristum deum verum
et hominem de virgine natum pro nobis peccatoribus crucifixum
et insignium vere adorationis huic sue ymagini non tangere
Ideo sed tangere ymagini genua flecto Tunc senex hoc
audiens versus in colorem carbonis incepit clamare
maledictus sit qui te docuit fugere viam meam
et adherere xpo destructori meo. et dimissa came-
ra cum horribili fetore tanquam fulgur evasit Ille autem iuve-
nis subito exiens et ad eccliam fugiens fratri qualiter est
confessus et facta absolutione ut cognosceret fallaciam
dyaboli apud curiam romanam Tunc misit ut tunc
magistri in theologia de suis peccatis collacionem secret
Quia tamen imitantes in consilio dicti fratris lebris (?) rediens
ideo ex corde servivit Sexto est confusionis probatiua Refert
vincencius quod quedam nobilis domina fuit rome que
ex viro suo filium habuit Cum autem sine ipsum diliget ex
nimia dilectione in lecto suo dormire fecit Tunc mortuo suo
ad pugnarum ad sepulturam domini Hec a proprio filio impugnata
et singularum malo conciens dum filium peperisset extinxit
Transacto vero anno demon in specie clerici Sinaco imperato-
ris se obtulit et revelabat omnibus lationes et malefi-
cos occultos Cum autem quadam die imperator pro tribunali
sederet clericus surrexit et sibi iusticiam fieri postulat exprimit
tamen stupent omnes et dolent eo quod ipsa domina mater pauperum
et castitatis nominaretur Sed ne iusticia deficeret citatur ut
ad obiecta iudicet si posset Cum ergo ad statutam diem ve-
nisset et demon in specie clerici audacter proponeret. reque-
sivit quod si verum esset quod ipse asserebat ipsa combureretur
Si vero esset non posset probare ipse esset comburendus per ea co
cedit quam si petit terminos induciarum tamen Tunc
ut concessum fuit ab imperatore. ipsa cum lacrimis beate
virgini confisa incedit de eius inima confessa est omnia peccata

cuidam sacerdoti tenui dominam eorum ei iniungens eam
servilis bte virgini comendavit. Venit mulier ad diem
statutam et requisito clerico sibi unum imponit ut probet
ia de quibus iam dominam accusavit. Cui demo vel etiam
hec dixit nunquam accusavi te ego gaudente felicitatis
est quod beata virgo cum suo pallio eam tenet coopertam. Tunc
omnes pre stupore signo crucis se signantes viderunt daemonem
ad modum fulguris ab eorum aspectibus evolare. Et sic domina
fuit liberata. Item ad idem refert cesarius quod quidam miles
fuit qui habens uxorem ex ea suscepit filium qua mortua
cum quandam contraxit que non potuit habere filium sed sterilis
permanebat. Cum ergo hec domina invideret privigno prime
uxoris posito veneno interfecit ipsum. Et sic mortuo
eum secretius audito sermone est compuncta flet uberius
et dolet de peccato facto ut viro suo diceret quod propter dis-
ciplinam mortis filii sui lugeret. Hic ergo confecta con-
trita fuit cuidam sacerdoti confessa. Cui iniunxit sibi quod
in quibus feriis ieiunaret in pane et aqua camisiam non
portaret cingulum tamen deferret et disciplinas cum
ferens ter in septimana reciperet. Cum iam servilis accep-
tasset et compleret sine defectu. Dyabolo instigante sacerdos
ie fuit iram cum fe ... domine confesse. Et quia domina
fiem sibi carnalem sustinebat et non ... iniungas
sacerdotis. Sacerdos attendens ad virum suum totam confessionem
porrexit revelavit. Cui non credens miles dixit sacerdote
consilium vitis inveniens quod ipsa compleret penitentiam.
primam cuidam et hoc in tali die. Miles vero volens vitare
domine fuxit se ita quasi feria ad partes longinquas. Et dum
ste fuxit se ita quasi feria ad partes ... in sua camera et uberasset
dicta hora predicta se exuisset in sua camera et uberasset
se usque ad sanguinem sine mappa posuit se ad comedendum
dum panem et aqua portato per totam diem cingulum ferre
non tamen. Dum ergo sic esset vir simul subito hospi-
cium ingressus portas camere fregit et aperuit mensam
vidit et videt ibi mappas candidas canes delicatas
dicte et videt cibum preoptimum et vocans eam dixit ut expo-
nunciat se ibi dicte confessa de una de perceptis viri implect
et canes eius apparuerunt ita albe et munde sicut canes
domini. Et cingula ferens fuit facta sciens. Tunc
domina ad virum Ite quid vultis de me et cur hoc
hec fecistis. Tunc miles Talis sacerdos dixit mihi
quod tu comisisti tale peccatum. Et ideo pro illo peccato faciebas
hoc penitentiam primam et ideo probare volui et inveni quod fal-
sum dixerat. Tunc domina sciens sibi etiam factam
a deo hoc revelat cuidam sancto viro. Item ad idem legi
ubi de ... cum quidam piscator esset adulter pessimus

attendes q debebat in tma accusari gfessus est plenarie
pcta sua Et qr mortis erat i9 cine ut negatis accusatio
acciperet examen candentis ferri Interrogato gfessore quid
faceret Respondit gfessor Confide de mia dei et de vir
tute gfessionis tu ex ad examen ferri et dicens
accipe ferrum qr bonitas dei te adiuuabit Cui se
ponens examini a ferro ignito n est lesus Item refert
dicit ad pa pcta et a quodam socio requireret quomodo posset
negare Ille dixit socio. unum scio q ita par nocebit
michi sicut ista aqua Et mittens manum ad aquam
calidam et totaliter est combusta Item ad idem refert quod
Cum q unus miles suspicabatur de uxore et de vo sacer
dote qr occulte peccabat Cum miles volens iterum probare
iuit ad quendam demoniacum cum sacerdote. hoc attendens
sacerdos intrat in stabulum Et gfessus fuit uni rustico
venerunt ad demoniacum Cui dixit miles si sciret
aliquid de uxore sua et sacerdote Cui ille unum scio sed
in lingwa latina submexit. iustificatus est in stabulo
Septio est dolis mitigatiua Refert qui de q fuit
vi quidam rusticus nomine henricus qui cum infirmaretur
vidit sup se lapidem ignitum in aere cum cum ex eius
ardore nimium clamaret lapis qui iminet pavimento
inde toto incedit Vocat sacerdos et facta gfessione
reperit q quendam lapidem immicteret ad ampliatorem suorum
agrorum Cuius facta absolucione et satisfactione libera 8
tus est ab ipsa visione Octaua est tempestatis elocta
tiua Refert qui de cum cum multi peregrini sufficta
de essent in periculo tempestatis Cuius iuuente desperaret
vnus inter eos peccator maximus surgens coram omnibus
dixit Credo carissime q pr pcta mea haec tempestas
est orta et vos rogo vt omnes audiatis gfessionem meam
Cum ego commisi talia pcta ut aures humane horrent
audire. Statim facta est tranquillitas ita ut sine pcto
periculo veneret ad portum Et accepta terra de me
moria eorum singulorum ipa pcta delerint ex memoriam
aliquid audiuissent Nono est mortis liberatiua 9
Refert qui de cum quidam clericus iuuenis et pauper
dixit cuidam aurifabro q ad domum suam venisset quidam
mercator qui volebat vasa aurea et argentea diuersarum
formarum emere Cum qr ille aurifaber sua vasa para
sset et venisset ad domum iuuenis Ille paratus in ho
stio porte occidit eum et sorori sue vasa tradebat in
custodiam precat Cum at aurifaber tardasset venire
requirit iuuenis et capto scelere iuuenis et soror
adiudicatur combustioni. Cum qr soror pfecta gfta

fratre absoluto et sacramentum confessionis suscepit. Qui cum ambo essent
ligati ad stipitem ignis copiosus effusus est et iuve-
nem combussit subito, sorore remanente illesa. Item de
puero quodam in molendino existens qui cum exibat
vel visitaret demonum qui ei volebat extrahere
oculos. Cum autem unus appareret ... tunc vocavit unum
fratrem predicatorem et ei fuisset confessus sua peccata facta ab-
solucione ... nunquam comparuerunt nec ei in aliquo
nocuerunt.

Confessor debet esse perfectus istis condicionibus ne-
cessariis. Primo debet esse tacens. Refert Vin-
cencius quod quidam fuit prope Lugdunum qui
de voluntate sue uxoris unicam filiam cuidam tra-
diderunt et filiam et virum in domo ipsa tenuerunt. Inv-
idia est orta inter virum et matrem puelle eo quod
videbat quod plus diligeret a viro suo quam ab ipsa et
etiam maliciose suspicabatur ut ad eam sicut ad filiam
accederet per nephandum actum. Cum ergo invenit semel
dormientem in lecto virum sui maritus suo loco acce-
pto gladio eum iugulavit et in lecto filie sue
filie collocavit. Cum ergo appropinquaret hora comestionis
mater precepit filie sue ut vocaret virum suum. Que
ingressa cameram invenit virum suum mortuum, que clamans
et eiulans ac seipsam dilanians familiam convocat.
Cum quibus post multas exortaciones de terra levasset
et iuvenem sepelisset, interfectrix recognita malicia
sua dolore cepit de scelere perpetrato et ad sacerdotem
accedens fuit clare confessa. Tandem ... inter
sacerdotem et eam ... quod nollet acquiescere suis peticionibus
inmundis. Et tunc ad iudicem iniit confessionem integram
per ordinem. Que revelata tunc capta et confessa quod fuisset
iudicata ut sequenti die combureretur. Illa nocte iam cum
maximis lacrimis ad virginem cepit clamare ... ut per
merita beate Marie virginis et per virtutem confessionis ipsam
dignetur ... ad ignem
ducitur et beate virginis se humiliter commendans quod attentis
fuisset ignibus in medio stetit illesa. Cum autem tota agger
de lignis fuisset consumpta et ignis extinctus nec ...
vestigium combustionis apparuit. Cum ergo plura signa
addidisset ut in aliquo ... stupescere et visa virtute
dei et beate virginis ipsam absolutam dimiserunt. Item ad idem
refert Cesarius quod fuit quedam matrona que habens enor-
mia peccata nollet alicui confiteri ... et eis multum
doleret. Cum autem intrinsecus quidam clericus et ille esset

factus sacerdos et ecclesie rector de bonis sui hospitii
ex hoc usurpata securitate fuit ipsi confessa. Unde cum ille
sollicitaret eam ad actum illicitum et iam perfectare
minaretur velle turbata confessionem eius revelando eam di-
ffamare decrevit. Unde cum per vicos et plateas ipsa
narraret mala eius. Deus qui adiutor est commisit
suam cogitationem et dedit dicere peccata et mala que dice-
bat omnes perfectiones et bonitates. Unde quod sacerdotes co-
mendassent sacerdotem quod tot bona diceret de domina ipsa
contrarium de eo referentes cum magna devocione finivit dictus
sacerdos subito percussus a fulgure exspiravit. Quod dicitur
esse districtum. Refert Cesarius quod quedam virgo confessa
fuit cuidam sacerdoti. Unde cum ille interrogaret de confessa
omni remota ipsa sic fuit sollicitata a demone de peccatis viri
illius peccatis quod fere per notitiam sacerdotis in illud est
lapsa. Item ad idem legitur de quadam nobili domina relicta
fuit infirma sed. Unde quod visitata fuit per medicum
interrogat eam in quo loco pateretur. Et ipsa respondit nescio
interrogat quando die veniat respondit nescio et interrogat
quem modum venisset infirmitatis. Et ipsa respondit nescio
Respondit medicus vos facietis unum amplastrum bonum
nescio de quo et ponetis nescio ubi et quando eritis curata
nescio. Unde confessor in multis debet considerare et di-
scernere causas que sibi dicuntur. Item ad idem quidam
in quibusdam peccatis et vilibus fuit posita et requisitus a con-
fessore quare omittebat confessionem respondit quia timebat
penam facere quam meruerat propter iam peccata. Ait confessor
Dicit solum orationem dominicam de pena et ipsa eam multum
devote diceret. Et quod sacerdos parvas imposuit de pena fre-
quenter vel ad eum per maiorem contritionem. et preterea dia
confessionibus circa peccata sua sit deleta pro multum debet
confessor timere quod non imponat penas convenientes quia melius
est remittere animas cum parva pena ad purgatorium quam cum
magna ad infernum. Item ad idem quidam confessor confessionem
cuiusdam audiens incepit spernere et opturare nasum quod
attendentes illi qui confiterentur peccata contraria retinuerunt et contri-
stantes sacerdotem dimiserunt. Unde videbatur eis quod per
signa confessionem revelaret. Tercio debet esse cautus ut possit
discernere inter lepram et non lepram. Levitici xiii° de ista
Domus. B.A. Cum quidam recio eundo per viam duceretur
a quodam. Unde cum venissent ad quendam fluvium et nunc
nos non esset ausus transire propter obscuritatem aque. Heremita
instabat quod omnino transirent. Unde ille negasset vel quidam

tus et dicat rustico pone te super collum meum et di-
ge baculum meum et ego transibo et socij mei remanebunt
Quod cum ille tamquam fatuus acquievisset cum esset in medio fluvii
ambo sunt submersi. Iste fluvius est enormitas peccatorum
Sed ille iuvenis discretus est clericus qui peccata deserunt
quod procuret attendere ad confessorem. Cecus est ignorans
confessionis qui ex hoc quod non videt pericula ingerat se ad
transitum huius fluvii et ideo peccator iungens se tali sub-
mergitur cum eo. Secunda si cecus ceco ducatum prestat ambo
in foveam cadunt. Tercio debet esse promptus libenter in hoc de-
siderans. Exemplum. E. E. Quidam pirati tempestate conati vove-
runt quod si liberarentur per dominum confiterentur peccata sua. Cum
ergo venissent ad terram et magister navis fuisset confessus
cuidam heremite ille sic dure increpat eum quod confitens
desperatus ipsum occidit. Item fecit de 2o confessore. Quod cum venisset
ad tertium ille cum inaudita reverentia eum recepisset. Ille com-
punctus humiliter penitentiam petit. Tunc confessor quod faciat
tibi aliquam penitentiam id est quod inimicos mortuos sepeliret et cogi-
taret quod deberet mori. Quod cum ille cum fecisset sic fuit con-
tinuatus ex hoc quod malum dimitteret. Deo finivit. Item
ad idem legitur in vitis patrum quod quidam monachus temptatus
dimissis temptationibus. Quod cum confiteretur cuidam seni ille acriter
eum reprehendit quod non erat dignus nomine monachi. Tunc desperans
et ad seculum rediens occurrit ei abbas apolonius qui cogita-
cionem blande reduxit ad cellam. Tunc dimisit illum
crudelem et attentius respexit ad seculum cogitans. Demone
in specie ethiopis misisset sagittas igneas in eum
Cum oraret apolonius dixit confitetur de ceteris adiscere com-
pati ceteris membris et oracione facta liberatus est. Ad idem
refert cesarius quod quidam iuvenis de ordine cistercien-
si ammonicione cuiusdam episcopi avunculi sui cum esset professus
et sacerdos spreta desperacione de suo ordine exit et iungens
se multitudini latronum crudelior est omnibus effectus. Cum
in obsidione cuiusdam castri telo percussus ad extrema de-
venisset voluit confiteri. Cui deus tantam contulit contricionem
ut lacrime impedirent confiteri propter lacrimas. Tandem facta
sibi vox ait Si peccavi super arenam maris ordinem
meum dimisi predonibus me coniunxi infinitos interfeci
virgines et uxores violavi incendijs multa vastavi et
multa alia enumerat. Tunc sacerdos dixit ei Maior est
iniquitas tua quam ut veniam merearis. Tunc infirmus
in quantum sancti ingemuit peccator et cetera Et ideo rogo ut in
penitentiam in primam. Cum ergo sacerdos remisisset et asseruisset
propter dampnatum esse ille ait confide de misericordia dei. Ex-

quo non vult nisi det primam ego assumam eam in ut-
anima mea stet in purgatorio duo milia annorum
Cumque petisset corpus cristi et sacerdos negasset rogabat
ab infirmo ut saltem peccata sua scriberet illi episcopo avun-
culo suo Cumque mortuus fuisset et sacerdos misisset
peccata sua scripta illi episcopo Ille prostratus tribus sacerdoti-
bus devotis iniunxit missas et orationes pro eo
tandem in capite anni defunctus ei apparuit gracias
referens quod per suffragia liberatus erat a pena mille an-
norum Tunc episcopus per aliud annum continens in fine
eius anni vidit eum cum innumerabili claritate ire ad gloriam
beatorum Centum dierum esse senectus Refert Jacobus de vitria-
co quod cum miles quidam vellet audire confessionem uxoris
accepta stola et superpelicio capucio induto posuit se
in loco confessionis Tunc uxor confessa est sua peccata que
non erant magna et ideo faciebat audire maiora Cum
quod uxor in modo loquendi cognovisset eum Dixit tunc
lub fui et dilexi iuvenem unum in iuventutem
exinde dilexi militem Nunc diligo sacerdotem Cum
ergo ille miraretur cum ille sacerdos viveret Dixit illa tunc
qualiter fecit sacerdotem Nam dilexi vos in iuventute
vestra dum essetis iuvenis et in milicia in perfectione
etatis tunc ille confusus recessit

Consiliarius ad hoc quod sit perfectus et bonus
debet habere istas perfectiones sequentes Unde legitur in hy-
storiis regum quod comes Tholosanus habuit
quendam militem valde fidelem Cumque paup-
ertate gravaretur et haberet duodecim filias supplicavit
comiti ut eum dignetur adiuvare Ipse autem per-
plexus cogitare cepit quomodo posset militem iuvare et que-
libet erat unus consiliarius suus dives et potens Et cum
interrogasset comes per quem modum promoveret militem dicit
consiliarius Domine vos estis oneratus aliud habetis desperatis-
simo Tunc comes in ceteris dicite tamquam iniquus
consiliarius quod satis habeas Nam habes te ferrum iniquum et
vocato milite dedit eum quod et quod eum de carcere non educeret
quousque habuisset decem milia marcarum Tunc eum accipiens
habita pecunia filias maritavit Ostendit ad idem legitur in historiis
regum Francie quod Philippus rex habebat quendam clericum
bonum et doctum sed pauperem Cumque vacasset quedam paro-
chia que valebat in redditibus quingentas libras et clericus
venisset per consilium Ille pauper clericus hoc attendens ivit
ad regem quem solum in capella invenit Tunc se humi-
lians dixit Domine Rex beneficium vacat pro deo confe-
ratis mihi quia pauper clericus sum Tunc rex habeo consilium

Super hoc. Tunc clericus dixit: iam clerici tui meruerunt
ad inferendum consilia tua. Et ideo si petes consilium
habebis. Tunc rex concesso officio ipsos dimisit.
Cum ergo venissent [illegible] etiam cum consiliariis. Posito
negocio rex expressit cui dixit. Tunc tu illi
enim assererent non esse dignum. Dixit rex: Vnde
dixit clericus quod consiliarii ingenii enim impedimenta
sunt. Et hoc ad id refert [illegible] quod fuit
quidam febricitans qui in infirmitate iacebat et de
consilio a medicis consuluit medicus quod biberet multam
aquam commixtam cum vino. Cum infirmus appeteret
vinum sine aqua et non daretur sibi a medico, dixit:
saltem bibam primo vinum et postea aquam. Concessit
medicus. Cum ergo bibisset vinum et fuisset sibi
data aqua, respondit infirmus: non sitio. Infirmus est
peccator, vinum sunt superfluitates mundi, medicus bonus
est consiliarius. Iste [illegible] aqua tribulationis et una supra
terram miseria et tribulatio cum [illegible] hoc retinens
peccator mortem meruit. Ergo consiliarius esse prius. Refert
Helinandus quod fuit quidam imperator Rome prius
et iustus et [illegible] pietatis [illegible] poterat a se [illegible] mortem
malorum. Habito consilio [illegible] dixit
unus consiliarius quod ipse adinveniret optimum modum
efficiat namque fieri unam vaccam aeream concavam et magnam
in qua positi sunt condempnati supposito igne ponerent
[illegible] facta et [illegible] ab imperatore
consiliarium primum in [illegible] tormento fecit poni. Facta autem
est [illegible] et principium quia mali consiliarii fuerunt
[illegible] et supposito igne [illegible]
et iusti. Et ideo frequens est ut [illegible] consiliatores primo
in [illegible] mala [illegible] inducta [illegible] esse secretus.
Refert Macrobius quod cum quidam consul Romanus
cum suo filio ad consilium accessisset [illegible] sollicitabat
mater filium ut revelaret quid erat dictum. Cum quo
puer timeret et mater infestaret eum, respondit puer:
Tractatum est ut unus vir posset habere duas uxores
sive plures. Cum ista [illegible] ad vicinas et illa ad aliam
[illegible] fuit per totam urbem ut in crastinum
facta congregatione omnes nobiles mulieres de
tota urbe accessissent ad consilium requirentes oppositum
contra quod fuerat tractatum scilicet una plures viros haberet.
Cum ibi fuisset consiliarius et agnovisset [illegible]
[illegible] iuvenem laudaverunt [illegible] esse discretum.
Refert [illegible] quod fuit quidam rex [illegible] iuvenis [illegible]
et ideo consilio iuvenum utere. Vnde de eo [illegible] consilio

ordinem fecit ut vir homo sexagenarius interficeretur
Et quia unus erat iuvenis qui habebat unum patrem
sexagenarium ne interficeretur occultavit eum in camera sine
uxoris. Et iste iuvenis omnia secrete consilia revelat patri
Et pater tamquam esset prudentissimus informabat quid diceret
tamque prudenter honorabatur a rege tamen emuli
instigantes regem contra eum. Iuvenem rex mandat ut
accederet ad eum cum suo filio cum suo ioculatore
cum suo amico et suo inimico. Tunc iste consilio cum
patre asinum pro fideli adduxit. Filium pro ioculatore
canem pro amico uxorem pro inimico quam dum asinus
statim incepit clamare. Si esset inimica ut ... occidi
iuvenis iste quod fuisset suspensus eo quod patrem virum contra
preceptum regis vivum servasti etc. Et iste dixit: iam regi
iam appareat quod inimica mea est. Tunc rex sana-
vit quod a patre sene iuvenis filius tam bona con-
silia habuisset iussit ut senes vivant et in consiliis
ponerentur. Ad idem fuit quidam miles qui uxorem
habuit familiarem cuidam sacerdoti cum ex hoc haberet
suspectam vocat miles scutiferum suum ut interficeret
sacerdotem. Tunc scutifer dixit: vel uxor vestra est
bona vel mala. Si est bona interficit innoxie sa-
cerdotem. Si est mala isto mortuo adherebit alteri et illo
mortuo alteri etc. in infinitum. Tunc miles hec
audiens noluit ut interficeretur sacerdos

Consuetudo mala peccandi multa mala in-
ducit in nobis. Hoc est nota destructiva
Refert Cesarius quod quidam puer fuit statim
post nativitatem proiectus in nemore et lactatus
a lupa. Recte ambulat et comedebat tamquam lupus
quod fuit in magno affectus nemore. Sic status peccandi
et ideo in loquendo comedendo ambulando quod tenent
consuetudinem peccandi. Ad idem disputatio fuit sol-
vit quosdam sapientes quod esset maior virtus esse
vel natura vel consuetudo. Et ostensum fuit quod consuetudo.
Unde circa hoc ficta fuit fabula. Semel fuit quidam
dives qui porcum suum nutrivit sibi delicate ut non
comederet nisi fercula. Cum autem fecisset omnes convi-
cialibus et ... deliciis fercula maxime nobilitatis
et porcus non fuisset vocatus ei ... solempnitate festi-
vitatis. Tunc porcus incepit in momento si fuerat ... fu-
fur et audiens quod non contempsit et recessit festinus
Ille porcus est peccator assuetus per consuetudinem ad delectationes
immundas viliter et terrenas. Et tunc dedit se vitiis
in terra contempsit vitam eternam et omnes status per-
fectionis quod non sunt ibi delectabilia carnis. Ad idem

fingitur fabula quod lupus scelera considerans mala que
fecerat per maximam volunt facere et ideo accessit ad monta
na nimie altitudinis et posuit se in sepe spelun
cam cumque audivisset oves et arietes eius hone-
statem conversacionem quodam festo venerunt ad consolandum
eum lupus exercitati fuisset enim ad perseverandum
per maximam lupus petit veniam de maleficiis perpetratis
sed cum oves et arietes recepisset et recedunt recre
medet et ipse posuit se in loco in quo sigillatem tunc sentiret
eum et clamant Domino miramini ut decapiamini
sed per prandio meo istum arietem recapio quia tantum
delectatur quod vix possum abstinere et ultimus non
dicitur petere elemosinas Sic de lupis intelligunt
principes et barones sed quandoque in fine confitentur
iniuriarum et vanitatem depredacionibus et intercedunt
fingunt quandam bonitatem et restitucionem
ut sub isto pallio possint mala plura facere et sicut ille
torquere plures rapinas. Ille ad idem cum lupus
semel confiteretur de rapinis et malis suis dicunt
at videns gregem ovium infestabat confessorem
ut expediret Dicitur quod reprehendit audiverat Ceterum
2 consuetudo dicit in hoc secundo est de meretrice expulsa
Alexander in libro de septem donis. etc. Item semel quidam
rex vocat quendam sapientem ut ostenderet sibi quid esset id quod
plus exhiberet receptorem. Hoc quid aliquid aliud diceret iste quod
consuetudo peccandi. et hoc declarat duobus exemplis primum
balsamum difficilius potest in vase in quo continue fuit corrum
pcio et turpitudo quam in illo in quo fuit turpitudo Sic ideo
consuetudo peccandi lutum peccati continue fuat in mente quod hoc
maxime prohibet adventum gracie. Sicut secunda racio sua sunt
ista difficilius primo ut in pluribus unquam senectis flectat
arbor antiqua et ideo racio quando nunquam ad bonum flectitur
Tercia ideo sunt ista difficilius dicitur qui bona propria con-
sumpsit et bona patris quam qui consumpsit propria tamen sed assensu
effectus in patris consumpsit bona propria dicitur. et patris bona
dei sed innocenciam voluntatem et de aliis. Et ideo difficilius
venit ad ianuas paradisi Tercio est damnacionem
3 Annuitur Alexander in libro de sep. donis etc. Item quidam vir sanctus
videbat quandam mulierem magnitudinem stantem super quendam
fetorem ardentem et habet tenebat unum baculum infra que
cadunt multe persone non valentes exire Dicitur quod intelligentia
que esset videat quod ipsa esset porta inferni. Et regia in
festo non videt quod vocatur consuetudo peccandi etc. go

dicit ic scitus est ic titulus dicit iª ille titulus est ar-
bor peccati infra quam teneo adherentes michi Et sicut ho-
mo existens in puteo profundo clauso et super non potest exire
et ipse non potest mittere in aqua ut infirmitatem suam infra
medullas ossium potest curare Sic ut afectus in peccatis
Consolari debent omnes isti desolati sequentes
primo amicos post mortem parentes Ulle quod semel
fuit quidam rex habens unicum filium cum tu esset
strenuus et prudentissimus regem contemptus senex mor-
tuus est Unus dolorem non valens portare pre languore
factus solus existens in camera ut poterat consolari pali-
quem annos Cum quod audivisset unus histrio ad eius
cameram accessit et requirebat ut regem videret Cum quem repe-
llent a ianitoribus suis dixit eis Venio de paradiso lo-
cutus filio regis et de eo porto nuncios Tunc rex
audiens precepit ut introduceretur et salutando regem dixit
Domine ego ivi ad paradisum ad repetendum filium et dixi
quod non sciebat regem mundi Et fecit vocari totum fortissimam
[illegible] cum dicit modo unus erat in vestro [illegible] et ic vilificant
et vituperavit totum quae sunt et semet in malis usibus
heredites parentum et mors non tanget istum Erat aliquis qui
examinabit totum quae sunt erit distracta et bona et saluum
mors venit et precipiet istum Si vos petatis plurimam
vos dabitis plurimam Et si ipsam sitam vos dabitis
et vos sciatis meo regem mundi Tunc rex histrionem
cum audivit dicens Tunc histrio Deus interrogat me
si ego haberem aliquam possessionem Et ego dixi quod ego
haberem ortum in quo erant multe arbores et diverse Tunc
deus dixit ne omnes fructus istarum arborum boni in
eorum tempore Ego dixi quod non immo aliquis circa festum sancti
Johannis aliquid circa festum sancti angeli aliquid circa festum
sancti Michaelis Tunc dixit deus Ortulus meus est
mundus in quo sunt homines tamquam arbores Et ideo omnes fructus
eorum non sunt boni in eorum tempore ut tu vidisti sed aliqui in
pueritia aliqui in iuventute aliqui in senectute Et
ideo vade et dic regi quod ego de viridario meo accepi fi-
lium suum tamquam pomum odiferum et si plus remansis-
set ibi fuisset factum vermium et corruptum Et sic audiens
rex consolatus accepit Alia ad idem Debent consolari quod sunt
revocabiles defert ymitentiam ut fuit quidam imperator
qui habuit unicum filium et parvulum quem dederat ad
alendum omnibus nobiles civitatis vocavit et filium tradidit eis

Sic quod in morte pueri esset mors eorum et in vita
vita eorum. Recessit imperator. Puer diligenter custoditur
per 9 menses. Deo volente puer mortuus est. Quo mor
tuo nobiles romani quod scirent imperatorem venturum
congregaverunt se ad huiusmodi consilium quomodo invenirent et quomodo
mortem possent vitare. Tunc unus sapiens dedit eis consilium
Consulo quod de omnibus bonis vestris et hominibus quatuor tur
mas faciatis et ponatis eas in via qua imperator
veniet. In prima turma ponetis omnia cetera cum omnibus joca
libus et divitiis vestris. In 2a omnes dominas et iuvenculas
pulcras. In 3a omnes iuvenes ad bellandum paratos. Et in
quarta omnes senes et sapientes maiores. Cum quod imperator ad
primam turmam venit et interrogavit quid est voluit dicere
hic iste strepitus statutus a nobis. Domine in civitate
ista erat unus lapis preciosissimus mirabilis virtutis et mira
bilis excellencie. Cuius nobilitatem sciret unus aliquis rex ma
ioris potestatis et maioris nobilitatis quam vos sitis venit et
voluit habere istum lapidem. Cum ergo putavimus ei dimittere
istas divitias ut dimitteret noluit. Putavimus uxo
res noluit. Voluimus ergo resistere per potentiam et non
potuimus quia fortior nobis est. Voluimus resistere
per racionem et consilium noluit Deo quia est sapiencior nobis.
Tunc imperator interrogabat sapientes quis esset ille sapiens
et quis esset ille lapis scilicet tam preciosus. Et nobis indicimus
Hoc iste rex potentissimus est deus qui omnes omnem creaturam
in divitiis in sapientia in honore et potencia excellit
Sed iste lapis preciosus est filius vester. Dum voluimus resistere
et dare omnes divitias uxores filios et filias et con
tempsit. Volebamus bellare cum eo et non potuimus. Voluimus
superare racione non valuimus. Cum ergo omnia ista fecisset ex
ercitum eorum imperator fuit consolatus et remisit mor
tem subditis suis. Valde ad idem consolatur. Debemus
recipere de mortuis quod non plangimus eos sed propter necessi
tatem ... in libro de exemplis ... Quidam senex
vir fuit rogatus ut veniret ad visitandum uxorem cuiusdam
principis mortuam. Cum cum accessisset ad eam dixit
Domino creatori omnium exposui fuit id. In monasterio meo
fuit asinus quidam optimus et utilis nobis. Et accidit
quod quidam princeps magnus venisset ad monasterium nostrum
et audivisset bonitatem asini domino voluit eum habere
et quia eam illi mirabiliter quaeres negare non potuimus donacionem
asini. Cum quod fieret de eius absencia mirabiliter
doluissem et semel redeunte principe ad monasterium

vidissel asinum esse portatorem vestrum principes mee-
rent cum plus plangere Tunc dixit eis vnus sapiens
tertie plangitis vos sit asinum Videbat quod portabat onera
vestra firmiter et thingdi tlia Tunc sapiens vos plangitis
dampnum non asinum Nam modo nichil tamen edit satis
gessat minus laborat et ita plangitis dampnum vestrum et non diligitis
asinum Certa vera dico vobis vix vel erat asinus vester et
portabat onera omnia hospitem et videbit de omnibus necessariis
Cum ergo rex celorum voluit eum habere et ut sit in maiori
quiete et habeat locum immortalitatis et habeat cibum vite
et non laborat. vos non doletis nisi de dampno vestro et non
propter dilectorum quam certa eum habetis Secundo exemplum de mo-
riente ad consolationem que fuit in Constantinopoli quidam miles qui
habens vxorem filios et filias dilectos fuit infirmus
ad mortem Cum ergo vxor et filie et filii stantes
iuxta eum plangerent et in suo planctu quidam audiret
suam nocti fratrem miles reassumens vires dixit vxori
Ego dimitto vobis fietis consanguineos et parentes pos-
sessiones diuicias redditus magnos omnia ista et plura alia
Dimitto filiis meis et attendi ad planctum meum
et filiorum meorum et nemo vestrum plangit me ut plangat
quod vado ad terram in qua nunquam scio me habere amicum nec
consanguineum in qua nec possessiones habeo nec diuicias
vnde recede et solus de scio de quibus ero interrogatus
nec cum quibus potero concludunt in quo hospitio recipia-
bor Et ideo cum plangitis me propter dampnum vestrum et non
propter meum et lugeatis propter vos non propter me plangam me-
ipsum. et vocato notario constituit testamentum suum
et medietatem omnium bonorum suorum statim dedit pauperibus
Et ad consolationem debemus recipere quod a natura habemus
mortem ut de aliquo qui passus vitae sunt passium
vnde refert vincentius Cum quidam miles accessit ad re-
gem philippum qui perdiderat consanguineum et ad con-
solationem eius visus est talis fabula Doce tum miles
vnde cum equis et canibus et canibus venissent ad
quoddam nemus propter venationem leporis. ut sic lepores
habuerunt consilium ut irent ad mare et se precipitarent
ibi Cum ergo venissent ad esse in ripa maris audierunt
delphines fugere qui fugabantur a piscatoribus et voca-
to vno delphino interrogabat quare fugerent Respondit del-
phin quod habebat timorem quod insequebantur Dum
ergo stabant in istis nos vel tres ... et festinabant Cum
finissent interrogatum quare fugiebant Respondit quod fugabat

Tunc lepores dixerunt stultum fuisse si capitassent
nos propter insequentes quia hec non solum nobis non competit
sed etiam aliis creaturis. Ita dico vobis quod simile morbo
sunt omnia a vero gaudio ut habitum in eo ut est clericus
princeps vel dives iuvenis vel senex qui cruciatur
a morte. Et ideo stultus est capitare se ipsum et contristari
multum si mors venerit in memoriam. Potius debet
[illegible] aliquando vera quod ad eis consolationem recipere quia
quia irrevocabilis est. Unde a quodam sancto viro in quadam
visione mortuorum audivi talem fabulam. Semel
vulpes ibat per viam et venit ad vineam cuiusdam principis
in qua erat tilia cum racemis pulcris et quia erat alta
timebat vulpes et turbabatur quia non poterat attingere ad
capiendum racemos. Cum ergo diu laborasset et nichil ga-
vissent dixit: nolui quia acerbi destruerent mihi dentes.
Ita dico vobis quod benedictus sit qui vineam, ubi
est tilia pulcerrima plena beatitudine et in qua sunt racemi
electi qui in stabulo [illegible] sed quia modo recesserit. Nos
ac simus vulpes et ideo cum impossibile sit nobis ex
quo sunt in gloria eos reducere quod nos consolemur sicut
vulpes faciebat et dicamus quod nolumus eos sed parentes
[illegible] consolationem debemus recipere quia [illegible] miserie
[illegible] cum semel quidam religiosus
contristaretur de morte cuiusdam fratris sui deus misit
angelum suum sub specie cuiusdam [illegible] qui cum
[illegible] consolatus est eum. Domine dixit angelus
Ego habeo duas domicellas sub regimine meo et sub
ordinatione mea. Prima est pulcerrima leta et cum
magnis divitiis et cum magna [illegible]. Sed [illegible]
[illegible] invitantes [illegible] eos et de
hospitium in quod intrant ducunt ad mirabilem paupertatem.
Et quanto plus homo moratur cum domicellis illis
quanto tanto plura infortunia et plures dolores eveni-
unt sibi. Secunda domicella est turpis et nigra et paup-
sed habet contrariam [illegible] contrahunt
cum bono hoc [illegible] enim ad mirabiles prosperitates
[illegible] omnes dolores de bono ei adveniunt [illegible] mori-
[illegible] Quid [illegible] istarum contractibus contrahitis si petitis
competere vel quam [illegible] nepoti vero [illegible] religiosus
[illegible] cum nigra. Tunc angelus dixit: pulcra est
ista vita presens cuius finis sunt [illegible] paupertas [illegible]
gaudium et virtutes. Secunda nigra est mors que liberat a
corruptione mundi [illegible] consolabatur in amore
dei et ab omni dolore [illegible] liberat. Quid ergo habet dolere
vir frater in vanum. Gloria enim [illegible]

et hoc dicens expiravit Exemplum ad idem refert quidam
imperator habens unicum filium misit eum ad bellum
Cum que fuisset interfectus et hoc fuisset notificatum patri
per litteras posuit coronam in capite et dixit gratias ago deo
quod filium meum ex portione fortune amovit at deo sit
mihi ille suprema et libertas eterna tu corona publica
quam donat Cum que ob mirarentur dixit imperator homo
omnes sunt quatuor inimicos intrinsecus quia natura eum
mortalem facit quatuor inimicos supra se Ex se quatuor elementis
contra se quatuor humoribus Iuxta se demonibus nobilitatis
honoris et cupiditatis Supra se amicis parentibus et bo-
nis et inimicis et in honorum moderandi non quia
ex istis Exemplum ad idem refert valerius et quod cum fuit
anaxagore fuisset nunciatum quod filius suus erat mor-
tuus respondit non expectatum attulit nuncius nam aliquem
ex me natum sciebam esse immortalem Exemplum ad idem
Refert valerius quod fuit quidam comes habens unicum
primogenitum vidamum Accidit cum cum multi et suis
successoribus cum tali condicione quod principalis unio esse
cum vite finibus [illegible] vidami tenentur in carcere et
quod ibi moreretur [illegible] Cum autem unus esset
mortuus et filius eius horribili animo fleret
et sint intuebantur quare sic contristabatur tunc inveniens
non ploro quia mortuus est sed quia succedit in carcere
Carcer est tribulatio vidamus est mundus Miles est
homo cum nascitur datus est ut in sudore vultus sui vesca-
tur pane suo multi ergo flent mortuos quia succedunt
tribulacionibus et non quia sunt expediti de vita Quod autem
consolari infirmitates refert in libro [illegible]
quidam morbo afflictus rogavit quendam religiosum ut
oraret deum pro eo ut liberaretur a morbo Cum religiosus
oret in [illegible] statim [illegible] deum ut eum
infirmitate vel in sanitate [illegible] quod in infirmitate eum
religiosus [illegible] deum ut [illegible] infirmitate
continua et habeat afflictionem continuam ut continue
ad amorem dei aspiret Exemplum ad idem refert in libro [illegible]
[illegible] Cum duo sancti patres ad predicandum
irent quedam sancta domina eos recepit cum multa hon-
ore et multa [illegible] in hospitio suo eos pavit
Cum que recessissent de illo loco tempore pluvie venerunt
ad quoddam castrum cuiusdam Comitis qui sic eos
recepit vilit ut cum porcis iacerent et de cibo porcorum
ministraret eis Cum que recessissent mane et sederent
ad umbram cuiusdam arboris Apparuit eis christus dicens

Socius ut sui et in prosperitate et in adversitate
et ideo attendite modicum mulierem. Mulier prima que castitatem
et pietatem quam vixerit gloriam aeternam habebit
in capite. Secunda mulier est que quamdiu vixerit in infir-
mitatem et adversitatem habebit. Tunc quando illi mirarentur
et rogarent ut mulieres ille hec eos sibi receperat
Dabit bonum et multi malum. Dixit Christus. Illi
mulieres suo vitam et multi maledictam etiam
Sicut accidit cum beatus Ambrosius iret Romam et fuisset
hospitatus in domo cuiusdam multum divitis et vidisset ibi magnas
divitias et magnam familiam integram cum quo se lau-
davit de deo. Tunc dixit dominus: optime mihi semper fuit
nunquam perdidi prolem nec aliqua tempestates mihi
nunquam nocuerunt nec fui molestatus per aliquem. Tunc beatus
Ambrosius surgens dixit: Omnino ego habeo unam vestem quam
portat continue in carne vivens, in cruce moriens, et in
sepulcro inclusus et de similiter talia mouit omnes qui sunt
de suo hospicio. Iste vestis est tribulacio quam habuit in omni
tempore vite sue et ideo cum hac non sum indutus veste cum non es
de hospicio dei sed de hospicio demonis et ideo plus hic non re-
manebo tecum. Tunc quando recessisset nubes nigra involvit
hospicium fulgura visa sunt terra aperta est et simul di-
vites cum omnibus cognatis suis ab eo ad infernum descendit
Tercio consolandi sunt penitentes. Legitur quod quedam peccatrix fuit
in Allexandria que erat rethe demonis ad capiendas animas
Tunc quando accessisset quidam sanctus vir ad convertendum eam visus est
tamen astucia finxit eum se tamen ea peccare velle. Et cum fuisset
ingressus hospicium secretum locum petivit. Tunc quando fuisset ad
cameram introductus secretam secundo et tercio secretiorem petivit
Tunc cum fuisset inductus ad secretiorem locum. Dixit meretrix
hic nullus potest nos videre nisi solus deus. Tunc vir sanctus
ergo tu credis deum esse presentem. et ex hoc sumpta via predicandi
convertit eam que accepto consilio ab eo heremum petiit et toto
tempore suo in triplici meditacione dividebat. Primo quod considerabat
beneficia accepta a deo sicut beneficium creacionis et redempcionis
passionis et resurreccionis ascensionis et missionis spiritus sancti
Secundo considerabat quomodo deo se inimicum per tantis beneficiis et tunc
discutiebat per horribilia peccata que fecerat et de occasionibus
datis aliis et tunc maxima et innumerabili erubescencia flebat
Tercio considerabat examinacionem iudicii divini et de omnibus
fuerat et tunc recedebat cum magna humilitate ad imaginem dei
Tunc quando tercium sit vixisset visio fuit narrata cuidam disci-
pulo beati Anthonii in qua videbat celum apertum. Et orna-
tam lectum infinite pulcritudinis. Tunc quando requisivisset cuius
esset iste lectus fuit ei responsum quod istius peccatricis que in nemo-
re morabatur. Tunc quando ille miraretur eo quod tam parva fuisset

in prima dixit angelus coram maiestate dei sunt tres
domicelle in Anglia [illegible] dilecte a deo prima vocata humilitas
secunda vocata castitas perfecta [illegible] et tercia
tercia vocata perfecta humilitas et quod hec omnia morata
cum eis [illegible] patravit [illegible] lectio Alibi ad idem lege de itero
de b. v. [illegible] cum quedam mulier recogitaret suis frequenter
consolaretur a deo et careret semel consolacione capitula allo-
cuta est Karitas virtutes theologicales sic dicens Fides
vade et descende super omnes angelos et adduc in terram
benedictum amatorem penitencie Caritas curre pro omnia
plena cristi pro thesauris sue misericordie pro tamen
sue pietatis pro thesauris sue bonitatis pauperes sue potentie
et aporta [illegible] virtus amoris et [illegible] Glorie
potum consolacionis gaudium devote oracionis que sit prima per-
tinenti. Quarto consolacionis sit tribulacionum fatietas. Quando in
a quodam sermone in predicatione [illegible] ita erat tanquam
arbor nostra arbor cuius folia et cuius fructus et de utroque
facit utilitatem suam. Dum arboris cuius in foliis cuius prohibitur
ab aere nocivo. Sed ex fructibus utilitatem et sanitatem. Utiliter
in arbore mundi sunt folia tribulacionum et fructus consolacionum
et hec cogitare [illegible] ethice Alibi ad idem lege fabula erat
semel quidam mercator cum asino suo ibat ad forum et in via
[illegible] conpriebat ubi esse pro tempore cum aculeo et cum fuste verbera-
verberabat asinum Cum autem asinus attendens ad [illegible] afflic-
cionem mortem desiderabat. Tunc quando venisset ad forum et
videbat ibi quomodo pelles asinorum mortuorum ducebant
pro pedes quomodo percutiebant cum baculis quo fundebat. Dixit
meliusque se. Melius est vivere in tribulacione quam mori et sic
[illegible] plures doloribus Iste asinus est peior pro suo tribula-
cionibus qui desiderat mori ut ita possit vitare sed si pri-
us quod compaciunt illi qui sunt in purgatorio ista essent
dulcia sibi Alibi ad idem lege de vita et prefectione fratrum
predicatorum quod dum conventus quidam in quadam tribulacione esset
pro hereticorum maliciam et [illegible] in omnibus horis dicerent Luc
[illegible] est bonum vero coram filio suo stare et dicere Grandi
[illegible] est quia advocata tribulacionum sum ego et maxima dolor
eos quia pacientur dolores sustinet Alibi ad idem ubi de quodam
qui paciens molestaretur ab amicis temporalibus et aliis inimicis
et ab infirmitatibus [illegible] crucifixum attendens dixit Dei
o criste qui omnes tribulaciones in tuo corpore pertulisti esto co-
solacio mea quia amici mei pro me in mendaciis inimici mei
vicio mei in rebus temporalibus super me in honoribus
consolacionem non invenio Tunc vox de celo audita est talis
amator protector et consolator eorum sum Et ideo veni ad me
ut consolacionibus impleatis et recepto [illegible] cruce migravit ad
Christum Alibi ad idem lege de quodam religionem exiens uxorem duxi
[illegible] et filios procreasset dum infirmaretur orient [illegible] audiens

et bonus Gregorius ipsum tenebat liberatus in oculis me-
dicus. Tunc clamabat infirmus: modo liberat me quia
dimisi monasterium. modo quia duxi uxorem modo quia
sex annos a quadam vidua retinui et surgens de
lecto accepta crustatus unguedam veste venit ad ecclesiam omnes
pro causa corporalia pro eius curam libertatis sunt a spiritibus
et audito evangelio in pace requievit etc.

Contemplacio celestissime multa facit in nobis
Homo illuminat refert valerius quod quidam fuit rex
semel qui ut dicitur fuit primus natus allexander
et ic habebat duas tabulas eburneas ligatas
et unitas simul. In quarum earum erant septem stelle auree
quibus visis stati preordinabat et cognoscebat de motibus
celorum et non sunt ipse sed est qui ut eius studii volebat lo-
quendo spiritualiter. iste rex est deus. Tabula eburnea est vi-
ta contemplativa in qua sunt due partes prima est cognitio operis
creatoris secunda est cognitio operis instituentis in prima sunt septem stelle
prima est ex ordinatio materie secunda est cognitio pulcritudinis for-
marum tercia est affectus cognicione. Quarta est cognitio humane
modestie quinta est cognitio instinctus cognoscibilis anime
Sexta cognitio subtilitatis racionis Septima cognitio effectus voluntatis
In secunda tabula sunt etiam septem tabule prima est cognitio
dispositionis suptorum ex unione ad carnem secunda cognitio conscie
expulsione culpe tercia cognitio gratie confirmatis quarta cognitio
donorum quinta cognitio virtutum sexta cognitio sacramentorum septima
cognitio maiestatis divine. Ergo dicit alle in libro de itere
D. e. b. et quidam homo cum duobus filiis venit ad quedam
regionem errantes in via nemus maximum intraverunt et preoccupa-
ti nocte pater dixit filiis Sic habent noctem dividemus
nobiscum Ego vigilabo in prima parte et custodiam. In secunda
parte vigilabit maior filius et custodiat nos. In tercia
voluisset ut pater vigilaret propter senectutem sed tamen minor filius
noctem in duas partes laborem voluit sustinere. Dum minor
vigilaret et fratrem et patrem dormientes custodiret vidit
serpentem et voluit venenum devorare qui evaginato ense
et percusso serpente eum interfecit et cerebrum ejus capitis
in sua pera abscondit. In media nocte surgit frater
maior qui fratrem immorem cum patre custodiret in prima
parte noctis. Ecce avis terribilis forma accessit ut devo-
raret eos qui cum percussisset eam lancea et iam ignem preveniens
spiraret dixit pergam ab isto. Iste vidit turrem cum lumine
clara qui cum accessisset et in pede turris vidit taurum
ferocissimum et interfecit cum ingressus turrem in qua infinitas
divicias reperiens vidit ibi filiam regis et dato
ab ipsa anulo ad patrem et ad fratrem est reversus. moraliter
Iste mixtus est liberum arbitrium. Minor filius impugnans
serpentem in prima parte noctis est intellectus practicus

qui impugnat ab accidia et ociositate Maior filius
impugnat ab ave que est intellectus speculatiuus qui
impugnat ab ignorancia et iste accessit ad thronum con-
templacionis in cuius pede inuenta est camera minor cellarius
est in ista thronus per ascensus siue gradus quorum primus est cogito
visibilium ac eorum admiracio secundus est de inuisibilibus
deducta tercius est inuisibilium cogitacionis augmentacio
certa est bonis affirmacio trinitatis per intelligencias de
venie ad cogitandum de i. relatorum diuinarum quia scale siue thronus
sunt quatuor primus maiestatis diuine cum per penitencia
quartum est cogitacio iusticie diuine cum examinatur
secundum est cogitare bonitatis diuine cum placatur tercius
tercium est cogitacio sapiencie diuine cum sperando collacia quia [illegible]
est [illegible] stat colluctata cum [illegible] ornamentis [illegible]
que cameram stat [illegible] cum mirabilibus ornamentis sed
cum nobilitate regionum agilitate ymaginacionum ingenii
acumine discrecionis examine cum capacitate memorie
cum ymaginatione intellectum intelligencie et cum affectacione
voluntatis In hac turre custodiunt se in bonis operibus
exercitantes modi solitarii desolatorum omni [illegible] electi
paucientes proximos diligentes affenestre turris sunt
obedientes carnis separacio bona consuetudo amor informacio
recta perseverancie et iste sequitur medior bonis cumulus
datus est amor sine caritatis perfecta vero sancta [illegible]
contracio perfecta multa bona meruit nobis post
a morte liberat Refert cesarius de quodam
predicator in quodam sermone peccata acriter reprehe-
herit surrexit quedam mulier et in presencia
omnium dixit domine si quis nunc salvari potest saluari
nota [illegible] si gaudeme patri tu potest saluari tunc
Iesus si tu fuisset in furnum ardentem et quia per furnum
iste intellexerat perfectam penitenciam illa vero auditoribus tamen
hec circa accessit ad furnum ardentem et immisit
se [illegible] flamas cum ibi diu stetisset sine lesione
aliqua non vestium intedum in ea apparuit presumptionis vir-
tutem Item de veri placat Refert cesarius quod cum quedam mulier
de suo proprio filio filium habuisset et ad papam per penitenciam acce-
ssisset Innocencius de iniunxit ut in eadem veste in qua sine cessatione
eo appareret in qua accedebat ad filium dum committebat pecca-
tum het sit penitencia tua et quia aliquis contra eum mirabiliter [illegible]
dixit ipsa si non iste fecit diabolus intret in me cum iste fecit
diabolus vexat vos Eum quod statim illi fuisset arrepti a demone
liberati a [illegible] Ab illo refert Jacobus de vitriaco de
quadam muliere compuncta in sermone in presencia tocius
populi vellet confiteri sua peccata prohibet a predicatore nisi ut inge-
diatur ecclesiam et ibi eum expectaret quia vadis et tenere aspiciens

Dum cum nimia contritione osculatur pre magnitudine contritionis
emisit spiritum. Tunc plus quam ante fulgore tamen resul-
gentem ad ecclesiam et pedes eius invenerunt mulierem mortuam
nulla alia ibi pena inventa est. Ad idem refert in libro de vita
et perfectione fratrum predicatorum quod cum quidam frater predicaret verbum
dei et inter alia concluderet misericordiam dei dicens quod maior esset
misericordia dei quam peccata hominis, una mulier compuncta post sermonem
est ei confessa que pre nimia contritione vix loquelam habebat et spiritum
exalavit. Tunc revelatum est fratri illi quod virtus contritionis absol-
veret eam et ad celestia perveniret. [illegible] refert Ce-
sarius quod cum quidam iuvenis canonicus parisiensis delicate
vivendo [illegible] et sinistris peccatis in infirmitate finis confessus
et suppressisset [illegible] post mortem apparuit cuidam avunculo suo
et significavit quod erat dampnatus et causam assignavit quod licet fuisset
confessus et absolutus non proponebat si viveret confessio non haberet
virtutem et in signum huius corpus eius inveniretur adustum.
Cumque illi apparuissent sepultum invenerunt sicut dixerat.
3 Tertio confessionem retardat. Refert Cesarius quod in anglia fuit
quidam iuvenis clericus genere electus ad quandam iuvenculam vidue
filiam cuiusdam iudei sollicitare cepit et pretio mediante et con-
sensu eiusdem illi ordinaverunt ut in die parasceve convenirent
secrete [illegible] die [illegible] adventus et ea [illegible] conveniente
[illegible] iuvenis clam hospitium ingreditur ad lectum puelle se
iniecerunt et cum simul nudi essent in lecto iudei ingressi
cameram filie cum vidissent scelus erat [illegible] vilissime cri-
stiane ubi est fides tua et cum vellet eum occidere eo
quod erat nepos episcopi dixerunt hoc notificare avunculo. Et in
vigilia pasce cum episcopus officium faceret iudeus ingreditur
in magna turma [illegible] que aspiciens clericum indutum ad
legendum epistolam et facies [illegible] coram directo contritus et plorans
deo promisit ut si eum a confusione liberaret et eriperet
ei inde [illegible]. Tunc iudei [illegible] ne despiciens cum iudi-
cia [illegible] venissent virtute divina [illegible] facti sunt et quasi
corde [illegible] responsione emittebat. Cum vidit fuisset
egressi de ecclesia iuvenis attendens ad gratiam a deo sibi
factam Christo confessus est peccatum et religionem intrat. Quarto
in morte excusat. Refert Iacobus de vitriaco quod quedam
iuvencula fuit que peccavit carnaliter cum patre suo repre-
hendebatur a matre. Cum quadam nocte interfecisset matrem et [illegible]
[illegible] patrem ac per hoc molestaret eam cum dormiret
interfecit [illegible] a filia et facta est meretrix publica. Cum
venisset ad quendam sermonem et ibi audisset quod infinita
erat misericordia dei interrogavit predicatorem si ita esset sicut
ipse affirmabat in sermone. Cum quidam illud assereret con-
fessa est omnia peccata sua et propter enormitatem peccatorum

confessor vellet deliberare super penitentia imponenda Illa
dixit forte quia desperet Et salvacionem meam tuere ic. Non
sed facio ut sciem domino tuis obediens preceptis meis in-
pono ut usque post penitendum in eternam me expectetis Cumque
tanto gaudio accepisset et in eternam cum gloria inenarrabili gauderet
de suis peccatis Dimissum est cor eius et mortua est Cumque
predicator cum populo advenisset et deum suppliciter oraret pro ea vox
de celis intonuit Non indiget suis suffragiis sed ipsa vos ceteri
estis in conspectu dei non indiget vobis Item ad idem refert Ce-
sarius quod cum quidam iuvenis ordinem cisterciensem dimisisset
sset et in quadam ecclesia filius fuit sacerdos qui concubinam ha-
buit filios et filias multas cepit sive genuit et inter ceteros
unum iuvenem Cum quidam beatus benedictus hospitalitatis fuisset
in claustro eius ecclesie sacerdote eo absente dixit beatus benedictus
puero iuvenem Vade et dic domino tuo ut ad recipiendum
nos veniat ad quem locum Puer ivit et a deo fuit
sibi restituto ... que sibi fuerant iniuncta iniunxit Tunc
sacerdos [illegible] ex [illegible] festinanter veniens ad hospitium
cognovit beatum benedictum sed non est cognitus ab eo et prosternens
se ad eius pedes cum lacrimis expressit quod fuerat suus
monachus et volebat [illegible] cum eo Tunc ait beatus benedictus
vado aliquantulum festinanter et cum rediero ducatis me ad
Tunc sacerdos domine quid fiat dum mortuus fuero interim
Tunc beatus benedictus Deus reservat gratiam tuam Recessit
beatus benedictus et post paucos dies mortuus est sacerdos in
habitu [illegible] sepultus Tunc audiens beatus benedictus cum redi-
isset ad [illegible] locum cum [illegible] ivit ad sepulturam sacerdotis
defuncti et eo aperto inventus est cum habitu [illegible]
monachali tanta fragrancia ut totus populus mirabatur
Tunc omnes benedixerunt deum ex virtute gracionis visa [illegible]
est dampnacionis impeditam refert Cesarius ut cum quidam
miles subito esset preventus ab inimicis et vulneratus ad
mortem cum mori inciperet clamavit [illegible] magna
voce miserere mei Cum quidam obsessus a demone sic timet
eo mortuo inenarrabili interrogatus quid [illegible] dixit demon
multi [illegible] fuimus in morte istius militis et quia [illegible] et gloria
abstulerunt eum nobis volo me benedicere in isto Tunc [illegible]
ad [illegible] pro deum vivum ut dicatis quid ic dixit in morte
sua Tunc demon letantur angeli et archangeli letificant
ex eis Item ad idem refert Jacobus de vitriaco quod cum in quadam re-
ligione quidam princeps latronum habitaret tante malicie
tante infelicitatis erat ut omnes transeuntes [illegible] Sic audiens
quidam sanctus abbas cum bono equo et cum bonis [illegible] 4to

metu ad locum ubi morabatur et capta statim ductus
est ad pauperem latronem et cum interrogasset eum quid vellet
dixit latro equum et vestes vestras. tunc abbas. Iustum
est id quod petis quia iste dominus est et communia sunt et ideo eum
multis annis fuerit vester iustum est ut ad vos veniam
sed volo ut dicatis mihi quid faciatis de eis. dixit latro
vendo et emo victum et necessaria. Tunc abbas. Effili
quare cum tanto labore et dolore et periculo agitis cibum et
vestem tuam. veni mecum et omnia necessaria tibi ministrabo
latro quia [illegible] comedet ex eo quod non possum comedere fabas
Et tunc dixit abbas dabo tibi carnes et pisces et
vinum electum et panem optimum et lectum et ideo sequere
me. Tunc acquiescens dum esset in monasterio sequitur
et statuit qui cottidie ministraret ei omnia promissa
et postquam latro comederet. Monachus in presentia [illegible] demandans
latro abbati comedebat panem et aquam bibebat
et requisita causa tante penitentie a latrone dixit mo-
nachus [illegible] pro peccatis [illegible] dixit latro
sed ut [illegible] primum in morte et [illegible]
Tunc latro compunctus cum gemitu dixit ego miser
et infelix qui tot furta tot homicidia tot adulteria
sacrilegia feci nunquam ieiunavi. quo dicto
et provolutus est cum lacrimis ad pedes [illegible] abbatis et

Cum ut dixi peccator ad dominum per orationes [illegible]
tes refert petrus clavensis quod fuit quidam sacerdos
qui implicatus in peccatis duxit ad quoddam
monasterium [illegible] est adductus cum quibusdam
monachis et [illegible] ad deum [illegible] dies [illegible] tandem
infirmatus [illegible] clamare ad [illegible] pro me
quod duo [illegible] ad deum [illegible] me venerunt cum illi cum
lacrimis orassent et in fine liberatus [illegible] cum ut
impleret promissum [illegible] quaerere ad deum cum
[illegible] me [illegible] clamare
[illegible] me [illegible] et orationes
fratrum liberatus est [illegible] ad implere promissum
Tunc [illegible] est in [illegible] sic dampna-
tionis audivit et ideo ad se rediens clamat Ecce duo
[illegible] in inferno cum [illegible] magna ut
penitentiam [illegible] habere [illegible] et [illegible]
[illegible] me expectat et [illegible] et
[illegible] salvacionem meam et [illegible] me et [illegible]
in [illegible] est cum ut cognoscatis quod [illegible]

te carnes meas que sunt devorate usque ad ossa per magnas 2
guttas sanguinis et ne unum in sartagio et haberet unguem
evaserunt. Exemplum ad idem refert in libro de dono de dono timoris quidam
rusticus vaccam et vitulum ducebat ad forum, cuius puteum
tacet intransitum cuiusdam fluvius promisit deo et beato mi-
chaeli pro sua liberacione vaccam et vitulum. Cumque esset
extra periculum incepit dicere: intrasse dic ... et sancte micha-
el sufficit vobis quod vos habeatis vitulum et ego habeam vaccam.
Cum ab esset ex aqua totaliter dixit diabolus: certe nec vaccam
nec vitulum habebitis. Tunc subito venit fulgur et interfe-
cit eos. Iste rusticus est peccator. Vacca est corpus, vitulus est
infirmitas in qua homo offert deo scilicet corpus et animam
promittens confessionem. Sed cum in ea curatur subtrahit deo corpus.
licet adhuc proponit deo finem cuiusdam ad spiritualia. Sed quod est
plene curatus subtrahit deo omnia scilicet temporalia et spiritu-
alia. Ideo ... attendat fulgur dampnacionis eterne.
illis per cuius ... oculus habebit tenebras aures planctus et
voces terribiles nares fetorem terribilem sulfuris ad et cada-
veris os famem et sitim manus et pedes vinculo liga-
untur. Corpus tactus glacies et flammas acutissimas habebunt.
Exemplum ad idem refert Jacobus de vitriaco quod fuit quidam clericus in-
mediocris vite cui in visione senex apparuit in manu
librum vite tenens in quo erant nomina scripta salvandorum. Et
cum iste clericus religionem intraret deus in libro legeret nomen
suum ita frequenter rasum invenit quod ... vix poterat sustinere
pergamenum et petens ab angelo causam ait quia posuisti
plures conceptus et tunc erat scriptum et resiliens dicebat
et nisi in modo religionem intrassem dampnatus fuissem. Exemplum de 3
peccatore qui ... ne spiritus eius ad infernum traheretur refert in libro
de dono ... quod cum esset quidam clericus multum seculo
diligentes, post infirmatus confessus fuit et recepit viaticum.
Qui promiserat socio suo post mortem redire. Interea subito
... sue apparuit et ei dixit quod esset dampnatus.
Cui ille clericus inquit: eo quod erat confessus credidit mortem.
Sicut quo ad corpus sic quo ad animam perceptam magna virtutem
... et quod toto tempore vite mee excepta penitencia fuit
possessus a demone nec ... corde propter amorem sed propter
timorem ideo dampnatus recedit. Exemplum ad idem refert ubi ... fuit
quidam qui ... iuventute sua et toto tempore secundum expandens ad
vituperium dei. Cum infirmaretur et videret magnam multitudinem
demonum astantem incepit clamare: date michi mercedem
obsecro saltem usque mane. Tunc unus demonum ... credidit

In loco fetidissimo sp̄ fuisti et cū posses surge
stare ibi voluisti et cū habes aquā extinguere neglexi
deq̄ prisioñ inadsh cū ttīo sepulsi ī sua carne et cū
suo sanguine te vocaueāt et tu tota ctempsisti ma
lū elegisti Illud vīn v̄ omā ceatura pl petor ctitu
cioq̄ indis ctape cmide expnd diligēt deū et
declinacō peti Ludge venissz ad nemq et sup
bacūn sinā apodiass vidit mx oves Bussonez max
imūm Tūc ait intrasse iusibus h̄c est vīn q̄d hōe
pdicator dixit Et tūc incēt ymaginari gericones
Bussonis et dixit infra id ad est vilissime et plenū
venenosis feroci te et corrupcione sed tu es homo habens sensum
et racōz q̄ plus teneris deo qm̄ id ad Illud ad comedit
terraz et fugit alia aīalia. sz tu habes pduez vim̄ meliris
teriores sine timorez aīalibq, d ad est deforme sine ma-
nichus sz pfecta vtute et talez potuissz te fecisse deus
Ludgo nō fecerit magis es obligatus deo qd ad inignam
peccat n̄c deū offendit n̄c transgressū est eq̄ pceptum sed
sz vivit scdm regulaz sibi dataz a deo, sz eo vilis petor
tmōz vim pceptū hunani sibq prop̄s me exposui et sedū
sacramēta eure me ñ rexi Istud laudz deū psua vocez
ut ego n̄c p orom̄ Et dū sic meditacōe ctitō et fletus
maximus invasit eū et infortatq̄ p quedā sanctū ptemit
in scī te deo serunt Ilf ad iq le in ho. d. 8. d. e. 8.
cq fuit qdā comes sceleratq̄ et malq̄ et qr abundabat
t h̄ymana sapia vix volebāt doctores audire q̄m de sua
comissione ipm̄ moneret Tunc qdā simx. senex homo.
accessit ad eum et posuit hanc pabolā Asinq̄ et miles
questioz adinvicez habuerūt et cūm ad iudiciū venisset
miles pvenit cū pncipibq̄ cū clioc et cū armatis &
asinq̄ venit cū illis cū q̄bq̄ fuerat nutritq̄ sz porcis cum
herbis cū aīalibq̄ cū canibq̄ ⁊c̄ Et examinate quesciō
asinq̄ optinuit factū Tūc queō a te o comes cui ttō
miles merito debuit esse confusq̄ Tūc dixit comes ve. ita
qr si eo fuissez loco eq̄: nunq̄ homo exterus me vidiss. Tūc
senex d ve tu es ille miles et eo sum asinq̄ et habemq̄
goz In vacaōe vanitatibq̄ & eiōz et pñs sit validū tu
cū comibq̄ tuis vis optinere q nō et eo q sit ⁊tio sum
vocatū coraz divino iudicio Tu veis cū militibq̄ cū potenti
cū nobilitate eo cū creaturis Et respiaes omez creaturaz omnes
laudēt deū et ñ sunt inobedientes ei respice terraz et celū et
oia q̄ in eis sunt. respice astra et oez naz cū suis actibus
et qualitatibq̄ et dispocionibq̄ Et sine brachiis et oclis deū
cognoscunt et pctm fugiunt. laudēt herbe flores laudent
aves eciaz cognoscunt naz ova fovent et pullos nutriunt
ex pcepto dei pulli statu sequuntur matrez. et agni qr ato nati

sicut ad ballatum matrem cognoscit et sequitur porci nati
currunt ad ubera quibus ad finem 2orum dierum nativitatis sue. ca-
nes sunt fideles dominis suis et se opponunt volentibus
nocere. Sed ergo omnis creatura quantumcumque vilis condicionis
existet suo obedit creatori nec in aliquo suum transgreditur
preceptum. Ecce vado eis lucrabimini i dic medicus contra te no-
bilitate sapta et nobilitate. Tunc carnes ia procuratas ex-
istis vis compositus ad custodiam suam vitam plenissime emendavit
Legitur de quodam ne pestilencia inflicta 2le in li° de vita
et profectu fratrum predicatorum quod quidam magister quereret fratrem
Jordanum que erat causa quod extra quos predicatores et minores fuerunt
tamen in ni fuerit bonum secundum. Respondit frater Deus mittit tenta-
ciones et dolores 2m fraternitatem et enormiter peccatores et gr
propter adventum predicatorum gracias agentes deo plus eum contempserit
eo plus proveniunt. Nota ad idem 2le ubi quod eum quidam fi-
torde habebat convertere ad custodiam quendam scolarem delicatum
venit ad dominum eius qui videns provenit ne loquar de deo
Tunc frater consensit sorum qui ipse posset dicere Domine va con-
tinuatis efficiat volunt recedere et dixit invenire. Domine va
mea quietatem erunt satis vos quilibet lectum habebunt vel alio
seculo quod nolunt penitere in hoc seculo. Respondit nunciis no
Tunc frater ysonkus sic dicat Rubet te sterne tunica et
operimentum tuum erunt vermes quod revolveres i corde diligat
ad primam est conversus. Dicitur de peccatore quanti ad castrum
ne accurus prima 2le ubi quod eum queritur a fratre Jordano
que plus penitent rustici quam clerici et senes que contrariuntur
Respondit facilius inebriatur rustica quam aqua quaerunt
bibere quam nobiles et cives quia non reputat quod vinum hunt ...
ad idem in 2le ubi quod sint integrati ... fi Denuario po-
tatum dicebat porta inferni induit homo qui stat in
porta in affectione magister et quia peccatores continue morantur
in peccatis ideo nisi quod affectat i pomio inferni esse quod petrum
porta est. Nota ad idem 2le in collacionibus fratrum quod fuit pa-
risius quidam campsor qui de lucro suo quottidie excepto
victu quod denarios i suo marsupio recondebat a quibus fuerat
denarium tuum Dominus quod audivisset quod quidam cum te remo-
tha contenti duodecim denarium donarent. sumptis instrumentis
ad ... emitem perrexit et maximus apparet postea die magnas
pecunias est lucratus. Adveniens ad vesperam domum invenit et
ad mariculum per emptorum cibos incipit tibaria esse in ma-
prima parte et cognovit vinces totum lucrum suum sed dimi-
dium aliquorum denarium erat necessarium exponere. Tunc
ad se reversus dixit peccator fuit adhuc denariorum quam solidos
nam in horno implebam bursam et splendissime
victum habebam sed nunc vino pessime et nihil

surrexit vero sed omnia consumunt et reversus est ad locum primum
iste campsor est homo iste duo continens scilicet status peni-
tencie et status peccati et licet in primo homo lucra recreativa
in hac vita et premia eterna in alia sed in statu peccati licet hic
plus abundet et lucretur de divicijs et honoribus delicijs
et vanis gaudijs nihilominus omnia consumunt et homo
stabundus et famelicus remanet nudus spoliatus hic bonis spiritua-
libus dicitur si homo celi considerat quam care emunt ista et con-
quirit oneribus fere et doloribus cedo quod amissa causa bene peccato
homo rediret ad locum primum penitencie scilicet ad religionem confluxo nassi-
tur cum esset ioculator et solus in quodam lecto delicatissimo
iaceret incepit considerare si esset sub magna pena non posse re-
cedere ab eo qui ex hoc attendens debitum peccatum conclu-
sit primum se dedit scilicet ad religionem ut legitur in libro de vita et professione
fratrum predicatorum quod cum quidam iuvenis id est religionem esset ingressus
et sollicitaretur a parentibus ut exiret quod non posset sustinere asperi-
tatem seu austeritatem ordinis respondit vel ero salvatus vel dam-
pnatus si sum dampnatus ergo volo addiscere penam sustinere vel assue-
6 facere penam si sum salvatus habebo nihilominus multum Etiam
secundum quod ubi ad dictum peccator quod ab eo dilatur expectare et legitur
in quodam libro de exemplis quod scilicet quidam boni homines fuerunt
congregati disputantes et conferentes de hoc verbo evangelij
arta est via que ducit ad vitam quod cum claritas ponatur via vite
et sit largissima dubitabat unus eorum id unum intelli-
geretur et deliberatione retenta statuerunt diem in qua quilibet
diceret quod deus ministraret sibi Cum ergo venissent ad diem
statutum primus sic ... ad dubitationem hanc exposuit sed
fuit quidam iuvenis dives nimis et iuvenis habuit filium
iuvenem cum videret patrem bonis suis ut expenderet que se
gerit cum eis Tunc iuvenis attendens quod pater suus patrem sibi
servaret de bonis ut idem acceperet in mensa preter ipsa bona
susceperit Cum ergo inde vituperatus et famelicus venisset ad
patrem suum admittere postulat et tunc pater attendens ad
eius malicia subsidium negat expresse iste ergo erat artha
via recuperandi divicias et hendi divicias patris iste
pater deus est filius peccator scilicet thesaurus datus est tempus collatum
ad eam operandum Et quod peccator sub officium tempus futurum
quod deus sibi reservat expendit tempus presentem et pius in conve-
niam dei Cum spoliatus omnibus bonis accedit ad mortem tunc
est artha via veniendi Secundus solvit questionem et sicut primus
premisit parabola sic, iterum duo lusores fuerunt scilicet ludentes
ad scachos quorum alter erat peritus ut ergo unus genuit super altum
dimisit ut alter lucraret totam familiam et veniebat
angelum tabulatum ipse magis reservaret et cum paucis
lucraret ludum Sed inebita est magistas sed nacionem perdidisset

familiam et solum paucos retinuit secum sibi. Dum vellet
resistere accidenti ipse cum tota familia sua conclusit secre-
tarium et elevat ludum iste ergo perdita tota familia dic-
tus superatus alterius lusor cum paucis. Ista duo lusores sunt qualiter
peccator. Tabula est mundus sine vita. Familia hospitis
est inventus sanitas pulcritudo divicie fortitudo etc. et quando
iste homo dimittit qualiter penitentiam in angulo vite me-
tit angustias. Hoc est ideo tantum artha est via que ducit ad
vitam. Tercio dicit committendo parabolam sicut somni-
ando miles vidit scalam auream a terra usque ad celum
attingentem ita artham quod non poterat nisi unus successive
ascendere. Ex utraque parte eius erant cultelli infiniti ut non
poterant agnosci. Draco deterius erat in pede scale in-
sti ascendenti. Est artha via veniendi ad vitam. Hec sca-
la est prima in qua unus solus potest ascendere raro tamen recipitur
non est unus sed omnibus scalam est unus completa quia scale sunt
appetitus viciorum carnalium sed cultelli sunt vane et infinite
cogitaciones. Draco vero diabolus etiam. Percitur ergo artha
via hominis veniendi. Quarta sit solvit. Duo mili-
tes simul pugnabant in quodam duello. Quorum unus ex fatua au-
dacia proiecit lanceam massam ferream et scutum volens
cum ense alium debellare. Alter vero cum esset probatissimus cum
lancea eum ad terram proiecit et stando sub gladio alterius
dixit. Artha est via victorie. Primus miles est
qualiter. Secundus miles est peccator qui contempnit arma omni-
lanceam idest bone fortune. massam ferream idest bone
nature. scutum idest bone gratie. Dat quale et retinet hic ensem
idest voluntatem penitendi. Est ideo quando est prostratus aliquando
per infirmitatem in senio vel pectore. Artha est hic via
penitendi ne a demone devincatur. Quinto solvit quorum sit
ambulantes per alta indiget latior via quam ambu-
lantes per yma. Et quia via demonis est alta per superbia
via autem dei est per yma per humilitatem. Ideo prima est lata secunda
autem est stricta etc.

Arta multa mala induxit in nobis omnino
cum demoni facit solacium ... in libro de
d. d. d. De quodam iuvenis monachus est
ingressus predictorum patrum et dum apparuissent
terribilia et horribilia tormenta inter alia vidit virum
vidit enim clibanum plenum acutissimis clavis et super
eos vidit corusantes ... super ipsos pluebat continue
ignis sulphureus et paulatim dracones qui in medio fornace
... bant viscera eorum et ... sine ... erant duo super
... et ... brachia ... qui in eos in fornace ...
igneum et sal inmittebat per ... quesiuisset ab an

celo qui enim Ducebat vidit talia sed Audit Ista sunt
corisantes nam est corea tanquam gladius scindens ante retro a
dextris et a sinistris abstracta de vagina quia expoliant se in
coreis et quando inhonestis sunt et attractoribus ad malum ibi omnia sunt
illuminata et evadinus est per compositionem et ornamenta varia Et
ideo non est mirum si tales tali pene caritate affliguntur Cum autem ille
monachus commisisset et vidisset corisare aliquos clamabat fugite tam
sinistri quia corea circulus est ad quem tales faciunt se inde
Unde si cingis non quam sine lignis sic nec corea placabilis est, sine mulieribus
Ergo est Exemplum de ... in ... Quidam nobilis
suum filium amotum a lacte dedicavit et filius in religione professus
instructus a quodam sancto abbate Qui semel coram tenens Domini
oraret dixit sibi in mente quid esset quod plus ad petitum allicebat
et in quo deus plus offendebatur sine vituperatio Qui cum sic
in lacrimis perseverat orans vidit quendam iuvenem pulcherrimum
unum tenens quem coronabat vim ictum super clavos crucifixi
Qui at faciens cum in tenens cum manibus percuciebat vulnera ma-
nuum crucifixi Cum autem fecissent tenens tum elevatis coro
eius dabat In quinto tantum in faciem eius spuebat Ut
sexto tantum lata eius perforabat In septimo eum blasfemabat Cum
autem iuvenis de oracione surrexisset et vellet meditari tot
vituperia que in eo pater inpenderet crucifixo Ille qui
inducebat coream apprehendit eum dicens desiste aliquantulum
et audi me Cum rogasset eum ut tibi dignaretur ostendere quid
esset id quod plus alliciebat iuventutem ad petitum et in quo deus plus
vituperetur et ideo ex precepto dei Cristo sunt principes inferni
et corisantes petito veni hic cum iustis meis ut exponam
tibi omnia mala corisatores quos sub pulcro pallio facio vitup
erare Christum Nam in corisatione primo est ibi motus pedum et est
extensio talaomectos et hoc fit in vituperium clavorum pedum
Christi Et quot salta faciunt tot ictus ad firmandum pedes eius
in cruce quando eis intest ducunt Ergo est ibi extensio bra
chiorum et quinque digitorum et hoc fit in vituperium bra
chiorum Christi Tercio est ibi corona aurea vel herbarum et hoc
contra coronam Christi Quarto est ibi cantus in vituperium planctus
Christi Quinto est ibi ornata et ipsa spernunt Christum Sexto est ibi
leticia cordis et ipsi apparent lata Christi Septimo est ibi tripudium
et hoc fit ... Cum in corea plus multum
vituperatur Christus et vera ... tactu vel
loquendo et Et ... ubi ... quedam ante consuetudo
erat ut in quibusdam festivitatibus ducebatur corea per villam et iuvenes
cum lascivius turpissimis starent super equos ligneos Cum autem
quidam predicator hoc reprehendisset eo quod dicerent ... ponaret dicere
Inde et labadi regulen Qui ... eius predicator ... contra
stent et in platea civitatis in quodam festo corisarent venit que
dam multitudo demonum in specie iuvenum et mulierum corisa
rum et commiscuerunt se corisantibus illis de ... tunc Tunc unus
incepit cantare et dicere: Ansilo que mi an amantamini
serande sondraz ... ioc ... Et tunc aperta est terra et illa

ma eos involvit et eos ad infernum deduxit Vel ad idem
Guilhelmus malinus in historia sua refert quod anno domini
millesimo tredecimo Henrico sexto imperatore et Benedicto
papa XVIIIm presidente in quadam villa Saxonie ubi erat ecclesia
sancti Magni martiris in vigilia natalis domini Robertus pre-
sbiter parochie missam de nocte inchoaverat et in cimiterio eccle-
sie quadam nocte cum ceteris octo sodalibus XV feminis
choreas ducentes et cantilenas seculares frequentantes ita sacer-
dotem impediebant ut ipsa voce eorum inter sacramenta missarum
solemnia resonarent Sacerdos mandat eis ut taceant Illis non
obtemperantibus imprecatus est dicens deus placeat deo et sancto Magno
ut ita cantantes permaneatis usque ad annum Verba itaque presbyteri
habuerunt et ita per totum annum permanserunt Filius pre-
sbiteri sororem suam cantantem per brachium arripuit et statim id a
corpore avulsit sed gutta sanguinis non exivit Illa vero toto anno
cum ceteris permansit choreas ducens et cantans pluvia non cecidit
super eos non calor non frigus non sitis non fames non lassitudo
eos afflixit Indumenta eorum vel calciamenta non sunt attrita sed
qui vertendo cantabant primo usque ad genua deinde usque ad femora
terre demersi sunt fabrica tecti sine aliquo super eos erigebatur [illegible]
ne ut pluvias arceret Anno revoluto Herbertus Coloniensis episcopus
eos absolvit a nodo quo manus eorum ligabantur et ante altare sancti
reconciliavit Filia presbiteri cum aliis duobus continuo extincta
est Ceteri autem continuis tribus diebus et noctibus dormierunt
quidam postea obierunt et miraculis ut fertur claruerunt quidam valde pe-
nituerunt Ceteri penam suam corporis tremore prodiderunt
Tertio est dampnationis causa Refert Jacobus de Vitriaco quod
fuit quedam domicella multum lasciva quantum ad corisationes
[illegible] que dum fuisset mortua cuidam sancte moniali apparuit et di-
cebat choream [illegible] maximam aliquantulum a devotione [illegible]
retrahebat eam simile et devorabat oculos eius et [illegible] media
capitis et cum maximis clavis [illegible] manus eius et pedes
et ligna supposuerunt et supposuerunt ignem et picem et in veru
ad ignem [illegible] volvebat eam Cum ista sancta monialis
eam quereret tormentorum illa audit Chorea est tanti
doloris quod [illegible] frangit pactum dei firmatum in baptismo reci-
tat cantus diaboli condempnatos in morte et est causa fracti-
onis matrimonii Est porta inferni et mercatum diaboli Est
fractio pacis est ignis accendens terram [illegible] et est venenum
mortis Quarto est fatuitatis indicium Refert Jacobus de Vit-
riaco quod fuit quedam nobilis qui habuit filiam valde castam et multum
se retrahebat a choreis et a lasciviis Quidam [illegible] cum quo mane-
pata fuisset a patre quod choreis non adherebat et vanitati huius
mundi Illa respondit Pater [illegible] est ducere choreas in hac
vita et hoc ostenso per multa exempla Primum fuit [illegible]
princeps [illegible] vestem pulcram [illegible] principi et
[illegible] [illegible] sit antiqua Princeps est deus
Vestis est [illegible] Ostio est [illegible] et [illegible] non debeo

dac florz inventibil mee ystnom Orca zano fuit het
qui perdit castru pulcerrimu et hereditatez infiniti
valoez de actu vidlic qmde no pt et qma nob perdimg
hereditez celestez io ic Tercia ro fuit ista quia cecatus et
vinctus dw modo int inimicos letari no pt et qz semg
vinci dimsz petiz et int inimicos io ic Et ad id refert
Wrege[?] q cu quodam invenis audisz q correa erat porta infer
ni et ipe asereret q erat porta beatitudinis eterne et co
nsolacionis dw duceret correaz sub quodam portali lapis mo
lari cecidit et ipm comprimens et interficiens ambo simul
sunt absorti · absorpti a terra

1 Correctio ad hoc q sit virtuosa habere condicio
nes sequentes Primo debet esse dulcis vnde anselmus
refert q quodam abbas fuit cu irracibili districcia
qui instrueret pueros et corrigeret ut ex hoc multu
virtutes augmentaban veis Recognisint anselmu que esset
causa tunc Anselmus qma de hominibus facitis bestias et
q sit periculosum dw talis erco Si aliquis plantam singula
duos esset vel esset inutilis vel ramata et reflecteret se ad
vnum nc etiam preteres asserunt fuint inutiles ordines dimitte
2 ad promissas cogitaciones eo q no pnt habere consolacionem exterioz
Secundo debet esse caritativa vnde in lio d d d d d q quida
iuvenis fuit qui religioz ingressus no sum erat viciosus
in se sed etiaz scandalis inferaunt alys Cui a quodam sancto
apprtius devotes cuidez videbat flens flebat et causa
eius assignabat et videbat se vallatum i obsequiis fratrum
talium quos pedum pulvis sibi debebat esse venerandus
3 Tercia debet esse vera vnde in lio de vi et x fr. predica
tum q cu frater iordanus fuisz regnisitus a fratre inpeca
tis inutiles promissas inde ptes et cetero innocens dum vi
ta vera audita · sed videns q non fratres sicut visus qui sibi
erat que dixerunt de eo nichilominus interrogabat de los
abstinencias et censuras grauimpnitis acminimbg intendis
4 similis et saracionis nimis fraternis consiliatyis hoc aquiesitis
dicitum dei Honestatis Cenvarto debet esse iusta vnde ubi
d q cu ipsa Gregorius correctis quondam monasterio
commisisz quibusdam fratribus et illi no fuerunt intus ordine
iustaz correctionem fecissent Reprehensi a ipsa dicebat frater
iordanus Pater sancte Invicti fregit attendit tunc
velle dimittere ad aliqua abbaciam Cistercienzez q inrea

aliquam viam communem que ducit ad portam ita longam
et tortuosam quod tedium est michi tunc intrare in abbaciam esse
[illegible] ante oculos meos sed aliquando ivi per prata et sic citius
perveni ad portam. Crudelis esset portarius si compulisset me
ad tendendum per viam communem et si super hoc me gra-
vasset. Ita dico vobis in proposito via mentis longa est et tortuosa
Sed hec correctio et expositio iusta sunt et bona et non servamus no-
bis si brevem viam eligimus dimissa longa et tortuosa. Capitulum

Corpus Christi esse in sacramento altaris ostendunt omnino
omnes creature sequentes. Primo apes. Refert Jacobus
de vitriaco quod cum quidam sacerdos defferret corpus Christi
per viam et custodiret nobiliter ipsum cecidit cum pixide
in qua portabatur. Et quia iuxta iter erant alvearia apud quem exeun-
tes de suis cavernulis circumcinxerunt pixidem. Quod cernentes edi-
ficaverunt tabernaculum in modo ecclesie ne aliqua res immunda an-
[illegible] appropinquare illi tabernaculo sed statim quod tangebat animalia
ab apibus vivit repellebantur. Cum hec fuissent denunciata ecclesie
et sacerdos venit cum devocione magna tunc apes se dividen-
tes per medium per quoddam foramen in tabernaculo illi sacerdoti
pixidem ostendebant. Tunc recordatus de periculo pixidis cum fle-
tu corpus Christi recuperavit. Apes ad sua alvearia revertuntur. Item
ad idem refert Cesarius quod fuit quedam mulier que alvearia
apud se habuit ut melius viverent et magis multiplicarentur didicit
ut corpus Christi poneret in medio apud se generebant quod optabat. Dum
semel recepta communione et abscondita in alveario apud ponit
omnes apes alvearium exeuntes et ad flores videbantur advo-
lare. Nunc apes omnes cum altari cum fenestris cum campanili fecerunt
calices unam ecclesiam cum altari corpus Christi collocaverunt. Cum quod columna lucis de nocte
et super altare corpus Christi [illegible] ... cum devocione apparuerunt et
staret super alvearium gentes [illegible] super frattione in ecclesia extra et corpus
in presencia episcopi de alveario [illegible] sancta vite a mulière ... apes
Dominicum in altari [illegible]. Sed [illegible] tabernaculo sed aliam eciam tanta [illegible]
et reportato corpore cum in tabernaculo ut ignem exposita non mutaret. Sed
post in cera in tabernaculo. Refert Cesarius quod fuit quidam sacerdos
cognoscerunt enim animalia [illegible] distante defferret corpus Christi
qui dum ad quendam infirmum [illegible] Tunc omnia animalia oves et boves
in pascuis animal cecidit [illegible] sentientes [illegible] enim in [illegible] in-
asinum et equi [illegible] stabat. Et cum pastores stupefacti
[illegible] corpus Christi flexis genibus stabat. Et dum vellet ingredi
venissent in medio ostium abbacie [illegible] dum vellet ingredi
[illegible] potuit et in ipso eciam compuncti de suis peccatis
[illegible] et flendo laudabat deum. Cum quod sacerdos venisset ad [illegible]
[illegible] et flendo laudabat deum non invenisset cum dolore et reverencia
[illegible] et corpus dominicum non [illegible] et recepto honorifice animalia ad pa-
[illegible] corpore omnino illesum et recepto honorifice animalia ad pa-
scua recesserunt cum ante ea movere se non possent. Item ad idem

Accidit in diocesi in civitate Andegavensi ut dum quidam
sacerdos ad communicandum infirmos accederet et per quendam locum
quem transiret obviavit ei sicut quidam iudeus absque omni
reverencia velle transire. Equus eius genua flexit et cum lacrimis
suo supplicat creatori. Quem cum iudeus cum calcaribus
et verberibus compelleret ad surgendum amplius non potuit
donec corpus Christi transiret reverenter. Et vox [illegible] fuit angustia-
to et admiracione: Agnosco creatorem meum quem tu negas de
virgine natum. Et iudeus compunctus ex tam evidenti mira-
culo et credidit Christo et baptismum suscepit. Item ipsum
confitentur pisces. Accidit in provincia Narbonensi ut quidam
hereticus infirmaret fidem docet quedam piscatores per quemmodo
possent in captura piscium habundare. Cui requirenti modum
tradidit hereticus: Recipe corpus Christi et sume in ore et ad-
unum tuam porta et in ore primi piscis pone corpus Christi et
extunc quotquot pisces volueris retinebis. Cui complebis
audita cum ex hoc ditatus per eandem per viginti annos
sine confessione stetit. Accidit ergo ut iste hereticus qui hoc
docuerat converteretur ad Christum et invaluit [illegible] inducat
plurimum ad susceptionem et ad reverenciam sacramenti altaris.
Quod audiens piscator per prima dicta confessus est hoc
peccatum et non absolutus a sacerdote monitus fuit ut a commu-
nione desisteret quousque absolucionem haberet. Cui in [illegible]
[illegible] compunctus ad locum in quo commiserat peccatum accessit
et flens et dolens dum elevasset caput in alia parte fluminis
piscem stantem in ore corpus dominicum ardentem et ad eum
directe accedens. Ipse vero non audens accipere currens celeri-
ter sacerdoti intimavit et venientes ambo dum non viderunt re-
perierunt cum magnis lacrimis rogare deum. Statim piscis appa-
ruit et in ore tenens corpus Christi et ad eos directe
in manu sacerdotis id reposuit. Cui in corpus [illegible] ad piscem respi-
ciens hoc miraculum populo predicavit. Item demones obediunt [illegible]
[illegible] cum [illegible] demones et sacerdos cum corpore Christi transisset [illegible]
[illegible] demones se prostraverunt insignum reverencie cum fuisset [illegible]
ab incantatore quare hoc faciebat respondit demon quia [illegible] creatus
creator suus in cuius presencia celum angeli demones et inferi
sunt. Tangens demon [illegible] fine corpore et genua flexit
[illegible] et cum interrogaret quale hoc faceret cum ibi non esset
corpus Christi respondit quia est locus in quo mansit ubi debet
attendere Christiani quantum periculosum ut corpus Christi recipere [illegible]
voluptati [illegible] ad [illegible] frater Iordanis [illegible]
[illegible] predicatorum dum ad [illegible] ecclesiam in qua erat demo-
niacus venisset coram multis astantibus demoniaci [illegible] ut
ab obsesso exiret qui [illegible]. Et iam frater Iordanis
ad fenestram ubi [illegible] ostie [illegible] accessit et unam
accipiens in ore demoniaci posuit [illegible] ut in [illegible]
[illegible] qui ibi erat exiret. Tunc demoniacus cum dentibus [illegible]
[illegible] hostiam subsannando dixit: Non exibo quia ibi non

est cristus Tandem ibi veram consecratam accipies dixit hic
est deus. verum est sed videre eum propter claritatem non possum ferre
et verum recessit ab isto. Item ad idem. Legitur in miraculis beati
petri martiris de ordine fratrum predicatorum quod cum quendam
hereticum conuertisset et ipse per alios hereticos fuisset peruersus accidit ut
beatus petrus istum visitaret propter conversionem factam. Tunc respiciens eum
tristem et gementem et sine hospitium intendens beatus petrus
interrogat causam rei. tunc hereticus decepisti me cum tuis fal-
lacijs. Tunc beatus petrus. quomodo constat tibi quod decepi te. Tunc
hereticus fratres mei duxerunt me ad quoddam templum mire altitudinis
et pulcritudinis in quo vidit cristum et matrem eius virginem cum celesti
curia in [illegible] cathedris aureis residentem a quibus sum veram consequutus
et ab eis audiui quod tu falsitates et errores et non veritatem doceres
Tunc sanctus petrus Si ista vera sunt et hoc cum tuis michi ostendere
poteris vobis adherebo et quod dixi reuocabo. Tunc accedens ad alios
hereticos et factum explicasset. Ipsi autem valde crastinam diem statuerunt
ut sanctum adduceret ad locum predictum. Tunc sanctus mane consurgens
missam celebrat et duas hostias consecrauit vnam assumpsit
et aliam reuerenter in pixide secum portat et ad locum predictum prius
cum hereticis perrexit qui videns claritatem fallacem et pulcritudinem
fulgorem residentium in tronis et pulcritudinem assistentium subridere
incepit. Tunc illa que ab hereticis credebatur mater dei dixit sancto
Tu maledicte petre cum falsitatibus tuis decepisti et corrupisti
creatos et redemptos per meum filium. Tunc sanctus quis estis vos
qui talia dicitis. Tunc illa Ego sum mater dei. et hic est ihesus
filius meus Et isti sunt angeli seruitores mei Tunc sanctus corpus
cristi exhibens ait Si vos estis mater dei. et isti sunt seruitores
eius. exhibeat reuerentiam filio vero qui hic est verus deus et verus
homo statim fantasia cecidit et cum flammis et fetoribus
illa elusio euanescit et inuenerunt se omnes in quodam loco fetidi-
ssimo et corrupto et tanto miraculo conuersi sunt et sumpserunt cristo
Item ad idem accidit in partibus theutunicis ut dum cuidam heretico
pessimus ductus ad ignem et fuisset in medio maximi ignis clamaret
clamauit deus adiuua me. Tunc ignis immediate diuisus
et eum gratia dispersus ei non nocuit. Quo accenso igne et in eo pro-
iectus dum clamasset sicut prius aqua magna de celo descendit
et ignem extinxit. Tunc quia vellent prius eum liberare et inquisitorem
comburere inquisitor accepto corpore cristi secrete perrexit ad locum
in quo erat preparatus copiosissimus ignis et expectans corpus cristi in presencia
totius populi sic dixit. Domine ihesu criste qui precepisti zizaniam colligere
et in ignem mittere rogo per hoc sacratissimum corpus tuum quod
hic est ut ostendas potentiam tuam super isto membro diaboli qui negat
quod tu non es hic in hoc benedictissimo sacramento. Tunc ergo hereticus
fuisset proiectus in ignem et clamaret deus meus adiuua me
demon respondit non possum quia verus deus et verus homo e villa
ostia qui non solum meum posse abstulit sed expellit ne hic plus
valeam morari. et inualescente flamma hereticus est combustus
Item ad idem refert quidam mutator quod cum demones inclusum in

quodam anulo uni quadam die loqueretur cum eo demon incepit
clamare dimitte me obsecro ut fugiam paululum et
reptar statim ad obsequium tuum cum ergo ille concessisset et demon
reversus fuisset incepit tamen recessisset et timoris et doloris
tum ergo demon recusaret dicere et ille constrinxisset eum ait In
sacramento altaris est verus deus qui creavit celum et terram et ideo ferre
non potui eius presentiam quam tunc portabatur per capellanum ad infir
mum cum ergo sic loqueretur et sacerdos iam reverteretur imitator
in virtute vero dei propter ut non recederet Cum tremens et dolens
diu tunc fecisset sacerdos ait demoni redeo locum in quo steterat pedes
eius et prostratus iacuit quousque tum fuisset tanto contritum et co
gnoverunt eum ibi esse peccatorem et infideles Mulier quedam
per multos annos interpolate manens in dominica corporis sa
cramento dubitabat de quo dolens affligebatur et consilium a
viris sciens petebat Tandem eam adiit et dubia a
redicere [illegible] etiam ubi missa erat celebrata intravit adhuc
voce rogat ut deus hanc dubitationem sive dubietatem auferret et de
ret Tunc in elevatione corporis christi vidit cristum in forma homi
et eam a certe tenuit vide ad id in pluribus ubi marinus
dum quidam sacramentum sacerdos celebraret missam et ante receptionem
sarraceni impassissent eum ipse subito sanguinem assumpsit
et corpus christi in manibus tenuit tum accedentes quod pectora esset
interrogabat quod esset tunc ille sacerdos est et apparens manu
visa est species carnis statim ro aperit lux dei est et statim
apparebat in signa lucis Et quotienscumque dimisificabit hora
per hoc sacramentum ex primum statim illius speciebus monstrabatur et te
rerum sarraceni fugerent vide ad id Soldanus babilonie
in die pasce peteret aliquos christianos captivos qui in die comu
nicaverat Et interrogavit eos quo ibat corpus christi quod assumptum
est quare cum simplices et ignorantes non scirent quid respondere
unus eorum ait deus ad caput et statim ex precepto Soldani
illi caput amputatum et statim de inciso capite in medio invecta est
vera candidissima ostia que in signum primo commissa cum in mabili
claritate celos ascendit Tunc Soldanus precepit omnes christianos
a servitute liberari Septo mist cognoscerunt refferatur Sextus
de campis magister in theologia ordinis predicatorum de sacramento
altaris dubitabat et de dubitacione dolebat tenuaret in missa co
gitabat deum ut pacem tentationis aufferret tandem apparens christus
in missa in forma iuvenis pulcerrimi tenebat cum in facie
cum manibus duos Noli amplius dubitare et suum et sic
tentatio iam recessit Ille tum parisius omnes doctores commissi
fecit de sancto thome de aquino ordinis predicatorum ut ipse magister de
tore dicti scriberet et omnes assentient fine sine dubio
predicta hec attendens in quibusdam quaternis suam scripsit Cum
ut ad legendum deberet accedere cum magistris latinis deum rogat
dicens Deus quem propter curam quam dilexisti ihesum eius impedi
cum gratiam meam ut non possim proferre ea que sunt scripta in istis
quaternis de sacramento altaris si sit ibi aliquid contra fidem

Et tunc status corporis stetit super genua cum mirabili claritate
et ait: Via recta est et vera. Et cum hoc socius suus vidisset
et pro fore parisiensi misisset et aliis advenisset vacuum
facto suo socio viderit cameram plenam claritate et sanctum
thomam per duas palmas a terra elevatum. Exemplum: Item ad idem legitur
in historia lombardica quod cum hugo de sancto victore in infir-
mitate valida iaceret nec cibum aliquem retinere posset corpus domini
cum magna instancia postulabat. Unde eius fratres turbationem seu
simulantes simulacrum hostiam admistrantes corporis domini detulerunt sibi.
Qui in spiritu cognoscens ait: Misereatur vestri deus fratres quare me
deludere voluistis. Nam iste quem portastis non est deus meus. Tunc
currentes ad corpus cristi detulerunt. Quod ille videns cum fletu ait:
Ascendat filius ad patrem et spiritus meus ad deum qui fecit illum. Et hec
dicens emisit spiritum coram domino existente. Exemplum: Refert cesarius
quod quidam monachus de ordine cisterciensi in die natalis
in quodam altari celebraret et cum lacrimis facta transsubstan-
ciatione non iam speciem panis sed infantem pulcerrimum vidit.
Cuius amore succensus et pulcritudine delectatus amplexus est eum.
Et dum sic super corpore posuisset formam specialem reassumpsit.
Exemplo contingit ipsum circa pueri efficitur quidam familiaris erat
cuidam viro nobili domum eius frequentabat et filium eius unicum
multum diligebat. Et quia puericia iocalia ei afferebat puer
sequebatur ubique eum. Et cum ad ecclesiam fuisset secutus ubi frater
quendam celebraret stans puer iuxta fratrem vidit in alte in
elevacione corporis quod puer videt in manibus dicti fratris. Vidit presa-
cerdotem et frangentem et eo fregit et abscondit se in thesauro quem stetit
et iniectus nullo modo venire volebat. Cum quod frater ille misisset ut
eum duceret puer clamabat: Balnate me balnate me quod ut
me comederet sic comedit hominem unum pulcerrimum puerum.
Angrites vero causam dicti invenerunt quod de sacrato altaris hoc vi-
disset. Dictato presbiter ipse ibi esse igitur legitur in miraculis quod
fuit quidam puer filius iudei ductus ad ecclesiam cristianorum cum
aliis ad communionem accessit quod cum patri innotuisset cum in for-
nace ardentem proiecit quod asserunt mater tanquam furiosa ci-
vitatem tholosanam vocibus dolorosis implevit. Concurrunt
cristiani et mediam ob ore fornacis finit et illuc cursum
asserunt et dissipato igne invenerunt puerum qui super plurimas
mollissimas discumbentem et abstractus et illeso inferebat
quod mulier illa in eius basilica pane acceperat sedens in
cathedra cum proprio filio. Unde suo pallio me igitur in
non aperuit et tunc introducentes patrem in fornacem
consumptus in momento. Exemplum: quod in baronia fuit combu-
sta quidam ecclesia et cum corpus de Cristi in pixide aurea in bursa
linea combustis omnibus et liquefacta pixide aurea bursa cum
corpore Cristi in medio flammarum stetit illesa. Capitulum

Quintum: Recipere multas virtutes in nobis operatur primo de-
memorie fugatam legitur in vita beati longini quod dum

mundus spiritus exivisset ab ydolis intraret gentiles
et cum fuisset requisiti causa quare starent ubi non est christianus
nec signum eius ibi est habitatio nostra Item ad idem refert in vita
cipriani et iustine virginis quod quidam magus ad mitigandam
iustinam ne se haberet promissum nec minus vellet consentire ei
demones eius cingulo copulare violenter voluit eam rapere Cum ergo
cipriano incantatori demon dixisset quomodo talenta ut per molestia eam
haberet cum quoddam unguentum demon dixisset diabolo ad quod sequebatur
magus tentatio facto signo crucis demone confuso et victo
fugatur Cum quod fuisset vocatus fortior et demon dixisset meditamentum
cum fortius et per signum crucis ipse abiecit Tandem vocatur
princeps demonum qui in specie mulieris virginis se transfigurans
cum ipsam inflammaret inflammaret ad cingulum ad tradet ad
se ipsam demones confusio emisit cum quod demonio fuisset
imitata a cipriano per quem vinceret. coactus dixit per crucem
que inferni claustra confregit Item ad idem refert in libro de dono timoris.
quod cum diabolus intrasset corpus cuiusdam iuvenis mortui
facta cuiusdam episcopi homo Et cum strenue sine fuerit factus
est camerarius eius cum autem iret ad cameram lucerna deficiente
et ipse portaret lumen Tunc fuit episcopus quia esset luna
dudit id est vicesima tertia et episcopus ait quomodo tu scis
ita cito cum nescias litteras dixit servitor scriptura eorum vidi quomodo
facta sunt et per eam sum gemmarium eius cursum tunc episcopus stupefactus
signavit se signo crucis et demon cadaver relicto sicut fulgur
evanuit Item ad idem refert in libro de dono timoris. Quidam
homo fuit qui ut dicebatur de nocte ibat cum bonis dominabus
cum quod reprehenderetur a quodam sacerdote eo quod videbatur
dudit homo domine volo ut mecum prima nocte eundem videre socios
rei qui sequuntur eum et post somnum medius resurrexisset invenit
eum hostium sine trabe in qua et mandato eius ascendit et
inhibuit ne signet se signo crucis Tunc subito rapti et portati
sunt ambo ad quoddam cellarium maximum vidit ibi maximam
multitudinem dominarum psallentium Et quod ibi canit luminaria et
sacerdos inveniat ebria bibentes Tunc subito luminaria illa
evanuerunt et demones cum maximo impetu fugierunt et sacerdos
taliter in lombardia solum dimiserunt et sa
in libro de dono timoris ij fuit apud toletum Item ad idem refert
nigromanticus ad quem accedens quidam scutifer quidam magnus
se ei mancipat Cum autem quadam die via cum nigro equo suo
ad nemus cum ave venatica venisset fuit ibi visum scriptorio
quod ad ripam cuiusdam fluvii veniat vult quod erat castrum mirabile
constructum cuius requisivisset nesciens cuius esset id castrum
dudit dominum mei est et cum eo procedens et post te ad faciem
magnum sibi Cum quod incepissent ambo tussire
tulator clamat quod esset qui fluvio transiret dudit magister
ego sum amicus domini regis Tunc porte aperiuntur

pono tornatilis in lamina et quadraginta numeres in tornati-
li eis occurrunt et eciam milites inclusi Deo quia introductum
fuisset palladium et rex descendisset de aureo solio in quo
se posuit ingressum et quesivit causam sui adventus Tunc
ingressus: Ego ideo veni ut dites sacrum per meum et ab eo
recipies imaginem Deo quia per imaginem fueris requisitus ut adoret
patrem et filium et spiritum sanctum Tunc innocens sta-
res et dexteram manum elevans signavit se signo crucis et ait
Ego reddo me patri et filio et spiritui sancto Tunc subito lo-
cuta in eo ingressus in abyssum descendit solo inne-
me perterrito remansit. Alia miraculosa. Alia ad idem
in libro dialogorum legitur. Cum quidam iudeus Campa-
niam iret romam nocte adveniente intravit templum apolinis
in quo pertimescens signavit se signo crucis tunc circa mediam noctem vidit
malignos spiritus congregatos coram quodam presidente et cum retulisset
que mala et quos bonos fecerunt unus inter alios surrexit et dixit tamen in-
alia mala que induxerat etiam quendam episcopum amore illiato
cuiusdam monialis induxerat intantum quod eam in palma retro
percusserat Tunc exortatus a presidente ut compleret partis sui
similem gloriam optinuit Tunc iudeus palpitans pre timore intuetur
a principe est cum misisset ministros ut eum raperet Deo quia ve-
nissent ad eum clamaverunt ve ve vas vacuum sed signatum
Tunc omnes cum magno impetu discedentes nunc non valentes
Iudeus autem recedens omnia intimat episcopo et baptisatus ab eo deo de-
servivit. Alia ad idem. Refertur quod quidam sanctus noctem in tres partes
dividebat unam in lectionibus expendendis aliam in consideracione
operis redempcionis tertiam in meditacione crucis et passionis. Quadam nocte
occupatus in meditacione crucis cessat per binas noctes et prima ~~nocte~~
nocte tercia fuit vexatus a demone quod fuit mirabile et admi-
rans demonem quare iam nocte tantum temptatus fuisset qui habuerat
audivit sicut premissum fuisse quia non vacaveat devocioni et medita-
cioni crucis. Secundo crux est infirmitatis curatrina. Legitur in tripartita hy-
storia quod in tebaida Campoli erat arbor persipolis nomine plan-
tate ut dicitur a penna. Et est tante virtutis ut porrantes
eius folia comedentes eius fructus aspicientes eius florem a cunctis
infirmitatibus curarentur. Et hec ut ibidem ~~dicitur~~ Christo se inclinavit
descendenti in egipto. Hec arbor est crux Christi. Quia cru-
cis tres partes vita nostre et gloria; et folia huius arboris sunt scilicet opera
nostra et virtutum et flores sunt opera pietatis. Sed fructus
ex varia parte sunt isti quia crux est restauracio angelorum celi redemp-
torum redempcio captivorum inflamacio alignorum consolacio tribula-
torum refrigerium naufragorum direccio reproborum restitucio reorum vitam
germinat iocunditatem fructificat oleum stillat balsamum fundit
et fructus eius altius prefixi sunt electos reputacio
caritatis consignacio divine pietatis participacio dampnatorum salvacio
mortuorum suscitacio inferni spoliacio tunicis celestis restauracio.
Quod est arbor qua vidit daniel que habebat satis libe-
raliter que in medio terre altissime sublimitatem magnitudinis
digitis fortissimis infragilitatem rectitudinis conformitatem

pulcerrimus speciositer fructum ubertatem ubere secun[di]tatem lico-
rum iocundi[ta]tem. Unde ad idem legitur in historia tripartita li. 9. cum
quidam pagani fuissent confessi hoc solum videbatur abhominabile
esse quod crux ab adoratur in qua deus sit fuit vituperatus. Quod autem
periculosa inferni terre fuisset turbatis angelis et apparuit dominus
impletum est ut metuis non crucem deum devotorum aureo quod
veneratum omnes angeli dei et adorant quod hec est medicina
cuiuscumque languoris. Quod cum ite fecisset statim curatus surrexit. Unde
legitur in historia tripartita quod cum quidam christianus mansisset iuxta
sinagogam iudeorum in civitate hospicio in eo in quo mansit inventa
lignea ymaginem crucifixi satis grata quam adorabat in secreta
oratione. Quod cum iudei invenissent convocatis multis aliis in-
clusa ad super quoddam vas viaticum relinquerent et ymaginem
flagellis novis gravaverunt et alia passionibus facta innovave-
runt. Cum ac venisset ad lateris apertionem cum lancea statim
exivit sanguis et aqua. Tamen tam recepientes in vase stupe-
facti infirmos suos illo liquore unxerunt. Tamen omnes diligenter
hoc referentes episcopo baptisati ad eos et sinagogam in ecclesiam
consecrant. Requisita vero christiani unde tales ymaginem sic gla-
diaret. Reddit Nicodemus religio ... reliquit eam Gamali-
eli Gamaliel zacheo et item Jacobo et ita per diversas suc-
cessores ad eum veniat. Unde ad idem refert beda in gestis ang-
lorum cum Oswaldus rex anglie factus fuisset christianus
et multos apostatas a fide interfecisset. Dum in sibi reciperent
barones contra eum in mediam exercitus erigeret et erexit crucem per
se et sic ipsam erectam est firmans cum aqua omnes agnos et hostes vincitatos
sunt et sicut plena victoria magnificat christum. Tercio crux
est unificatio legitur in ecclesiastica historia li. quod quedam crux
data in alexandria per gentiles sacramentum vocabat leticia
signum crucis et hanc vocabat vitam venturam cum qua vitur
ter ... leticia est crux ... in lecto eius
et lectulo ... maiores suas ... in altera extendens
appariens alia in altera brachia extendens ... in pro-
fundo demonem devincens. Unde ad idem legitur in historia tri-
partita quod cum helena nesciret discernere inter ... crucis
dominum crucis christi potest fuit super mortuam statim suscitavit
... crux est in periculo confortativa. legitur in
passione Gallicani martiris quod cum quidam gentilibus bellum
... in ...
per reditum belli. Quod at ... in prelio deficeret vovit deo ut
si eum digneretur liberare christianus efficeret. Tunc statim appa-
ruit ... brachijs et gladio ... magnus dixit ei sequere me cum
per medium hostes ... ad regem sigillum ... regem ei
tradidit tunc cum victoria rediens et baptisatus
tur effectus est. Unde ad idem legitur in historia tripartita ... ea mar-
ginibus portaret ... timens impetum hostium illud

tradidit socio suo ad portandum ex quo sequutum est quod dum
teneret vexillum occisus est et ille qui portabat vexillum
ictibus telis et sagittis in nullo est lesus Sed signum crucis quod super se tela
et sagittas immissas recipiebat non tamen fuit lesum [illegible] est 7
malorum repercussio legitur in historia tripartita quod cum iudei re-
cepissent licenciam a Juliano apostata reedificandi templum
quicquid foderunt inveniebant in mane repletum et cum agissent
multa milia iudeorum subito apellate vere terremotus est in fossa
[illegible] Cum quod [illegible] volentes vellet edificare fundamenta aliquos
occidebat aliquos comburebat et tunc subito visum est signum
fulgidum in celo ad instar crucis et in vestibus eorum cruces magis
indelebiles apparuerunt tunc timore perterriti aliqui sunt conversi reli-
qui vero fugierunt Sextum ad idem legitur in passione beati quiriaci
qui alio nomine iudas fuit vocatus quod [illegible] crucem [illegible] quod iulianus
apostata eum compelleret ad negandum nomen Christi et ille nollet hoc
facere precipitatus est in fornacem plenam [illegible] ardentibus tunc
[illegible] in ollam [illegible] plenam oleo [illegible] precipitatus facto signo
crucis in ea absque lesione mansit Secundo precipiens incantator
quod serpentes [illegible] ad [illegible] est [illegible] Sextum est mortis 6
retardatio in legenda [illegible] fuerunt duo
scilicet vir et uxor in [illegible] et pace viventes temptati vero a
demone volun[tates] fuerunt ambo finiendi vitam suam per sus-
pendium Erat ex hac temptatione [illegible] cogitatione impor-
tuna tristes efficientur ut sompnum capere non comedere possent
quesierunt alter ab altero causam sue tristitie dicit vir quod
super omnia magnam voluntatem se suspendendi habet Mulier
respondit similiter Consenserunt ambo laqueos coaptaverunt
Tunc mulier ait viro suo Decet [illegible] ut prius bibamus
de [illegible] vino [illegible] gustavimus ut inebriati
[illegible] moriamur Placet hoc viro [illegible] quod tamen
vellet bibere sic consueverunt signat et bibit et dedit ux-
ori Cum quod ambo gustassent sic temptatio ab eis re-
cessit ut cum confusione ad [illegible] statum [illegible] Septimum ad idem
Refert [illegible] imperator factus amens
tiberius a romanis constitutus est imperator qui cum semel
quadam die per pavimentum palacii deambularet in quodam
lapide vidit signum crucis impressum et elevans ipsum
cum reverentia [illegible] Crucem ad [illegible]
[illegible] amota sub ea inventa est tabula crucem habens
et sub illa thesaurum infiniti [illegible] est prima [illegible]
caritas [illegible] est passio [illegible] sub [illegible] infiniti [illegible]
sanctorum Exceptio est elemosinarum donatio legitur in historia anti- 1
ochena quod [illegible] refrigerabat [illegible]
[illegible] et [illegible] Christi fecit [illegible]
ut esset [illegible] fecit [illegible] in mari
adnatico [illegible] navigantium [illegible]

pestates fuerunt. Unde ad hoc legitur in vitis patrum quod cum
magister mandauit cooperire tantum superficiem terre. Secundus hilarion
tres cruces posuit ac magister in virtute crucis precepit quod ultra non
procederet tunc mare se colliges et ad modum muri se erigens
reversum est ad locum suum ut ultra redirent. Secundum est virga ad con-
tactum maris divini pharao submergitur et ysrahel liberatur.
Tertia est cordis confortatiua. legitur in libro dyalogorum quod cum
8 Gabrinus [illegible] propter sermo emisisset quidam archidiaconus
eius ambiens episcopatum per puerum fecit ei dari poculum veneni
Quod sanctus hoc agnoscens dixit puero bibe tu primo de hoc
quod ministras. tunc puer verecundia coactus bibere voluit po-
culum veneni. Sed attendens sanctus dixit. Noli hoc facere fili
Ego venenum bibam sed dominus eius tamen non erit. Et facto
signo crucis cum id bibisset ei non nocuit. Sed archidiaconus
mortuus est statim acsi post episcopi venenum bibisset. Unde
idem legitur in vita beati ignacii quod cum diuersis tormentis cruciatus
fortissime fortior inueniebatur tamquam si eius sinapsis crucifixerunt
ab eo tiranni quare ~~et~~ in eo et in aliis ~~[illegible]~~ christiani
cat tam magnus fortitudo. cum audit ignatius hic sanguine
agni armat et fortificat elephantes marie sanguine
christi et quod in corde meo et christianorum est impressa crux
christi et sic crucifixi. ideo tantum fortiorem habent tamen cum
tiranni ~~[illegible]~~ experiri vellet eo interfacto fecit ex-
hy cor etiam scindendum in quatuor partes facta de corde
9 eius invenebant depicta ymago ut in speculo crucifixi domini
est crux reconciliatiua. legitur quod cum quidam gentilis fuisset baptisa-
tus et post baptismum fuisset damnatus complicis suis mente
a quodam sancto monachos conuenerunt per quemmodum possent deo recon-
ciliari tunc sanctus respice ad signum crucis quod est signum recon-
ciliacionis et ideo post inter laicos et clericos in medio ecclesie est arcus
fidelis inter deum et homines et angelos. Est signum conuita-
cionis et ideo ponitur in campanili templorum in capite lecti
morientium et eius mortuis refinat. Est signum liberationis
et ideo est signum tau in fronte et in postibus. Sextus [illegible]
ad id legitur in historia antiochena quod cum saracenum cepissent
quendam iuuenem christianum et super tibiam duxissent com-
pellebat eum ad dicendum hoc verum et crucifixe supati quod multi
laborarent. Unde cum iuuenem clamasset amputato eius capite flu-
xus sanguinis tinctam fecit et caput passionis ductus dicebat
Saracenum laudabo honorificabit me. Decima est hominum
signatiua. legitur in. ii. o. A. E. A. E. E. quod cum quidam portaret de cruce
intra alia hoc dicebat crux que est sed post quem xpus fecit nobis
in quo tres fecit arcus. Primo est summa proprietas. Secundus est
summa paupertas. Tertius est summa liberalitas. Primum est contra
concupiscencie. Secundum contra superbie. Tertium contra auaricie. Secundo
crux est tamquam nauis mercatoris portans christum vendendo
dans immortalitatem. Accipis diuitias et accipies paupertatem
dans honores et accipies contumelias. dans gloriam et accipi-
ens ignominiam. Tercium quod dixit est. Vestitum crucis

Est impressum in homine et precipue in capite in quo est vita et omnes sensus. Nam a pilis usque ad fines nasi est altitudo et profunditas crucis. supercilia oculorum sunt brachia crucis. Item a naso usque ad mentum est altitudo et profunditas crucis. labia medium faciunt ut vita hominis sit in cruce et vincet in cruce quam volunt crucifixorum pluralitate videre. Undecimo est sicut scala quam vidit Jacob. quia est sicut porta celi. In ipsa h(om)i(n)g p(er) mortem summi pontificis recipiebat exules ad suas hereditates. Est sic clavis regia. est sic paxillus in medio civitatis in quo recuperatur amissa. Est sicut cingulum summi regis est tamquam moneta perfecta. Quia vero hec et similia perfecit fuisset frater subito crux fulgida et lucida in medio omnium apparuit et cum cruciferantia vox audita fuisse narratur. Lignum vite est hiis qui apprehenderint eam et qui tenent eam beatus erit. Capitulum xi

De cruce

Cruce signatis diversa privilegia conceduntur a deo. Primo est demonum liberacio. Dicitur in libro de d d p p cum in diocesi Carnotensi tempore beati Rotberti quidam miles iret per silvam cum tribus scutiferis in qua audivit terribiles planctus demonum dicentium: Ve ve nobis, quia omnia nostra amittimus et iam pro magna parte amisimus propter crucis signatos et susceptos. Nam tales barones et tales notabant eos suis nominibus quos diu possedimus amisimus. Cumque hec audiret miles perterritus recessit sed a scutiferis confortatus sed cum fecisset crucem de foliis et eam assumpsisset in voto demones horribiliter clamaverunt dicentes: Maledicte, cur nos fugas de hac silva. Nonne sufficiebat tibi quod essemus eiecti de castris principum et baronum et hiis dictis recesserunt de loco. Item ad idem legitur de vi et per fratrem Petri. Item cum quidam frater predicator exerceret officium predicatoris crucis clericus divitem et deliciosum in voluptatibus et honoribus se cruce signavit. Tamen volens fratri confiteri consuluit ut differat usque ad crastinum. Qui cum esset in ecclesia in qua erat habitacio sua tamen agnoscens dum prima nocte lectum intraret diabolus ei apparuit sic dicens: Clericus est hoc quod fecisti. Ego omnibus diebus vite tue servivi tibi providens tibi in divitiis in deliciis et honoribus et tu me spernis nunc et vis totaliter me dimittere. Sed ecce non effugies manus meas. Tunc clericus timens de bursa subito extraxit signum crucis et super ventrem suum ponens ait: Crux in me protestatur hic non potes contra crucem. Statim et arma defensionis mee contra te extendo, scilicet sanctissimum signum crucis. Quo viso diabolus disparuit statim et ipse liberatus remansit. Item ad idem miles quidam magni valoris crucem in remissionem peccatorum suorum recipiens iter arripuit. Et dum in via infirmaretur frequenter diabolus ei apparens multis modis probat quod deberet esse suus. Sed miles econverso allegabat peccatorum suorum confessionem factam, crucis assumpcionem et firmum propositum perficiendi votum et eo mechanicat. Tandem ex istis exemplis dici posset de prima demonum liberatione

~~accepit frater tonicale suum in quo erat signum crucis consutum et~~
ait. Ecce signum crucis quod accepi ad defensionem meam. Et de quo
viso demon recessit. Alia ad idem. Frater predicator in villa predicans
de cruce nullus profecit eo quod timentes iuramento firmaverint quod nunquam
cruce signarentur. Tunc frater in pulpito unus sermones sic ait. Omnes
faciatis signum crucis in frontibus et in pectoribus et ut omnes
insidie periculi sint a vobis remote. Quod cum illi fecissent et cetera
Modo cruce sunt premuniti qui minantur se non signare quia modo
2 frustra fuistis ob cruce signati. Tunc multi compuncti et signi
ut efficaciter signum crucis acceperunt. Quintum privilegium est mer
tibus. Unde legitur in historia transmarina quod quidam episcopus cum multis
peregrinis cruce signatis mare transiens eius navis est scissa subito.
Tunc episcopus scalam ascendens cum nautis pervenit ad ripam.
Et quia vero suos fratres salves in undis marinis fuerat involuti
et cum episcopus venisset ad litus suum, sum recepit sanum pro
tectum a cruce et a virgine benedicta. Alia ad idem. Peccator cum
omnibus desperatus tentat se frequenter in aquis submergere vel
laqueo suspendere. Quem attendens ad predicatorem et audiens
tantam utilitatem crucis contra hostem cum proposito abstinendi de cetero
crucis signum assumpsit. Statim amor vite crevit et temptacio demonis
3 recessit. Sextum privilegium est dampnatorum exclusio. Legitur in vitis
vitis patrum quod cum navis deferret fratres submersa quot
cruce signati erant tot columbe candidissime vise sunt
volare ad celum. Alia ad idem. Dum frater quidam predicaret de cruce
quidam miles fuit compunctus et motus ad susceptionem crucis. Cavat
hoc renueret propter filios et amorem. In nocte ei visum est quod
erat super pontem altissimum et subtus eo chaos maximum et pro
fundum et vellet cadere et timore inenarrabili esset perterritus. Beata virgo
ei apparuit et affuit fere in manu sua signaculum crucis.
Cum dixit: vis liberari ab hoc periculo et timore. Respondit
qui utique. Domina. Tunc Domina: Liberaberis fili mi. In nomine signo
crucis. Et vade ad fratrem iordanum accipe mea ut te inornat
signo crucis quo acto es recessurus. Tunc miles cum filiis esset
4 et visionem narrasset multos ad similem actum permovit. Septimum
privilegium est eterne glorie premiacio. Unde legitur in libro de dono timoris
quod cum quondam frater in platea predicaret gentibus visa est beata virgo
in medio eorum assistere et suum filium cruce signatis in pecto
et in corpore eis dare. Alia ad idem. Unde legitur de quodam
milite gallico cruce signato. Dum omnia loca sancta et Christi ve
stigia visitasset et devenisset ad montem oliveti ait: O Domine
qui pro homine culpe fudisti tuum preciosum sanguinem in hac
terra sancta quantum valui vestigia sancta tua sum secutus
Modo vero quia ad te ut avis volare nequeo quia alas non
habeo rogo te ut in pace suscipias spiritum meum et statim ad
gloriam est assumptus. Alia ad idem. Tullo Miles per visionem
Deum invasisset contra sarracenos acies sic eum alloquitur eciam

sum O bone mertelle per multas dietas portasti me
velociter ad torneamenta ad guerras contra dominum et usque
infernum modo emendo michi ut portes me ad paradisum
et hoc in virtute crucis quam equitat super signum Tunc equus
ita virtuosum fecit impetum contra inimicos quod ut quod tange
bat tot interficiebat. Finaliter eius interfecit cum domino suo et
in morte eius visa est columba lucida in eius capite animam
eius militis portabat ad eternam gloriam cum magna comitiva
sanctorum. Quartum ad idem legitur quidam cum magna comitiva ma
gistros clericos predicabat crucem et cum non posset ut presens
per se omnes ut per reliquos fructum facere peregit si esset aliquis qui
posset vel sciret proponere verbum dei. Et cum putaret quidam sacer
dos simpliciter fratrem qui parochianis suis predicabat
de legendis sanctorum et reputabatur in populo ut predicaret evan
gelium de gratia a legato et coactus per virtutem sancte obediencie
surrexit violenter et sine auctoritate aliqua sancte scripture proponebat
illo domini in hunc modum Est ne aliquis de villa mea sur
rexerunt multi dicebat ita dicentes nos sumus hic de loco nostro
Tunc sacerdos proposuit thema quod Tenero a vobis tantus est ma
ioris laboris vel bladum ventilare vel flagellare Responderunt
de flagellare. nam unus homo ventilaret una die plus quam decem
flagellarent Tunc sacerdos verum est. nam isti clerici scientes
sacram scripturam docentes maximam fortitudinem flagellaverunt vos per totam
diem sanctis scripturis et verbo dei et quia sciunt me esse idio
tam, iuste elegerunt ad ventilandum quia nescio flagellare sicut
ipsi. Et ventilare modo dico est non mittere frumentum ad unam partem
et paleam ad aliam. Dico ergo vobis per preciosum corpus et per effusionem san
guinis eius quem effudit in cruce pro peccatis vestris solvenda ut omnes
qui voluerint tanquam triticum electum reponi in paradiso in horreo dei ve
niant celeriter et accipiant crucis signum. Palee vero vadant et sinte in
igne eterno. Quintum privilegium est infirmitatum curacio. Refertur in libro de
[illegible] Iordanus sacer devotissime predicabat crucem sacram
et cum non proficeret licet diu predicasset surrexit mulier habens manum
aridam et omnino inutilem et accedens cum magna devocione crucem
assumpsit post cuius assumpcionem statim manus est perfecta et sanata. Item
ad idem miles quidam dicebat cum vidisset multos cruce signatos et eius
intuitu esset infestus cui in quodam festo a derisione non cessaret loqui
dimisit crucem videns dominam eorum cum digitis signum fecit et
invenit supplicans ut signum crucis daret qui cum magna devocione suscepit
signum crucis vocem accepit. Sextum privilegium est penarum purgatorii
in diminucione. Legitur in historia transmarina quod cum quedam navis ex
tempestate suborta periclitaretur lapides preciosi et fulgidi visi sunt
elevari de mari et cum a flamma existerent aere relaxarentur
illi lapides ex suo fulgore igne penitus extinxerunt et in palacio
celi visibiliter sunt recepti. Ad idem Dicitur quidam frater predicaret

crucem in quadam civitate inter alia dixit in suo sermone Quod qui
potestatem tenderet participes fieri indulgentie suos parentes et asso-
ciare patrem et matrem in sua peregrinacione Quod audiens
quidam filius qui ante patris sui multum afficiebatur eo quod esset imper
mortuus accepit signaculum sancte crucis ea intencione ut animam
patris sui a penis purgatorii liberaret Cum autem esset sero in
lecto nocte ad eum venit dicens Dormis ne fili Cui ille inquit
Quis es tu Ego inquit pater tuus sum fili Et benedicta sit
hora qua te genui nam hac nocte per signum quod hodie recepisti
liberatus sum a penis purgatorii magnis Septimum privilegium
peccatorum relaxacio legitur in libro de vi. et per. fr. pre. Quod cum
quidam frater predicator predicaret de cruce inter alia posuit
talem parabolam Mulier quedam fuit que a viro suo filium concepit
pulcherrimum cum se pregnantem absque viro [illegible] et extin-
xit fetum. Inquiendo [illegible] dei suscipere mortem utique
dilectissimi Uxor est consciencia effectus est propositum suscipiendi
crucem et isti illi qui extinguunt hoc propositum sunt digni dampna-
cione eterna Cum quidam audiret quendam tum receptum suscepcionis
crucis suscitaret et perciperet ad animam suam vel et valens Cui
inimicus tuus [illegible] interrogavit explicat Videat consolatum ab
uxore et movetur ad suscepcionem crucis dormivit. Vidit in som-
pnis quod esset indutus vilissimis scissis et turpibus vestibus
que sibi nimium displicebat et audivit vocem viris talibus [illegible]
et albissimis indui. Vidit volo vade inquit mox Cum fratre
Jordanum qui exuet te vestibus viliis induetque et per signum sancte
crucis induet te nobilissimis Cum surgeret ad eum accessit et
facta confessione plena surgit ab eo cruce signatus Alius ad idem
Scolaris quidam in monte Pessulani in quadam predicacione crucem assumpsit
et dum venisset ad socios suos impetravit eos comedere electuaria
et species et cum invitassent eum dixit Karissimi ego feci optimum
electuarium quod est iter passionis Christi quod est salus vera et dat
me suscepcionem crucis et si quis vobis voluerit accipere potest ex eo Unde
unus socius Vidit nolo quia nimis longius ducet me Cui iste
longius ducet te peccatum tuum Ipse in castrum mortuus est
impetratis Alius ad idem Cum semel in quadam platea crucem predicaret
quidam sanctus religiosus vidit beatam virginem stantem iuxta predicato-
rem cum suo filio qui singulis accedentibus ad crucis signaculum
cum linteo pulcherrimo deaurato abstergebat omnes maculas
et in indicies ipsorum Ipse dicebat filius meus tibi dimittuntur peccata
tua protector tuus et merces tua Alius ad idem Cum miles
quidam strenuissimus diu in quodam conflictu vidisset cruce signatos
perterritus ait Ego volo modo esse in paradiso. aliis autem
imarantibus sibi dictum explicavit dicens Si modo esse
in paradiso modo esset sicut confessor non potuit crucis [illegible]
dicar sed ut martir Octavum privilegium est remuneracionis
augmentacio Legitur in historia Antiochena quod miles quidam
habens pulcherrimos filios signum crucis accepit et cum esset in de

mo sua provincia in secreto pueros ad se vocabat et eos
de osculans et amplexabatur inter brachia detinebat Quare
quereret ab eo quare hec fecit cum eos in bonum relinquet dicit
id facio ut quidam dominus vester vel ut eos ad quos corpo
ralit efficacior pro eo derelinque ut in retribueret Item
ad idem. Mulier paupercula vingento filio suo mane ad
opus suum egredienti sic benedicebat per vias quas deus
incessit incedas fili dilecte. Mortua matre et factus
adultus cepit inquirere per quas vias xpistus ambulasset et cum
audivisset quod in bethlehem stat assumpta cruce ad sanctam terram
accessit et perambulatis locis omnibus in quibus fuerat xpistus mortuus
est in loco sui ascensionis. Item ad idem. Nobilis quedam dam-
ama de sanctis impedita ab aliis a via et nullo mo
egressa est cum ad venisset ad marsiliam infirmata decessit
et tradita sepulture post multum tempus venerunt parentes et
amici ut corpus ad propria reportarent invenerunt eam
coronatam et rubeam in modo inducti barones et pe
ram et ... et ... peregrinacionis nulla poss po-
suisset ibi. Require de ... Sequitur de deceptione

Deceptio sine dolus multa mala inducit in nos
primo est vicium lesiva. Refert petrus
Alfonsi quod quidam inimicis habebat dominum
quem nunc volebat ei vendere propter
inimicitiam et ideo hoc accidens ... Alia
sua et ideo ponit in hospicio inimicis quas quasi erat plena
oleo et alia quasi semiplena aqua implet. Inimicus pauperem accusat
de furto olei. Tunc pauper ... quendam philosophum dicit
pro eo in hunc modum mensuram fecerit olei sicut oleum men
surare quod cum factum fuisset inventa est cetera eius mensura. et ideo ...
probandum ... malum vicium ... neque parentem
Secundo deceptio est amarum et venenum deceptiva. Refert ...
... tres homines ... in modicum farine
de qua facerent panem ... cum coxissent duo volentes
decipere eum qui simplicior videbatur inter se concordati dixe
runt ... omnibus tribus ad dormiendum et quod sompnia-
verit maius fecerit ... sit panis. Quidam dormierunt simul
finxerunt se dormire et stertebat. et alii duo dixerunt
ad invicem. Unus dicens quod sompniasti de paradiso. et alius dicens
quod sompniavi de inferno. Et cum ... manibus possit ...
cogitacionem habebant panem. Tunc cum tercius dormiens
surrexit simplicior et comedit panem. Et cum surrexisset
evigilatus et narrasset sua facta sompnia. Dixit simplex Ego
sompniabam quod cum eas in paradyso et tu eas in inferno et
quod illi ... istis locis nunquam redirent. surrexi et comedi pa-
nem. Item ad idem. Confingit fabula quod unus voluit

tusie fluvii et ideo petivit subsidium a rana que cum
ea dolose consentiret paratum sit ligium quod ambo sint ligati
in ligno et eciam pedes rane. Cum quod procederet rana
et traheret lignum super quod erat mus et cadit in medio fluminis.
rana ad profundum descendere voluit et submergere murem
et cum hoc mus prohibebat. Cum ergo sic bis bis litigarent
ex opposito venit milvus et assumens utrumque rapuit ra-
nam et comedit eos. Ideo dicitur proverbium quod unde duo
inde tercius capit dampnum. Mus est deceptor officialis vel prin-
cipalis sed rana est vita et similes eos quos per eundem
deceptores sunt et iste dum videt locum suum non parcent
eis quin depredantur eorum bona et rapiet quicquid possunt
sed milvus infernus utrosque devorat. Ad idem fingitur
fabula de certamine animalia et aves bellum ad invicem. Fortissimi
fuerunt cum animalia superarent aves. Hoc attendens vesper-
tilio qui indifferenter se habebat vel faciebat cum ani-
malibus pace firmat. Tunc subito venit aquila et quinimo
partes avium victoriam de animalibus habuerunt. Quod attendens
vespertilio recessit ab animalibus et adhesit avibus. Tandem
firmata pace inter aves et animalia, audita est deceptio
vespertilionis, data est sententia ut plumis amissis per-
lucem fugeret et inimicicias cum omnibus haberet. Sic accidit
deceptoribus qui dolose utrique parti volunt favere. Item de eo-
dem est mortis ad indicatum. Refert Petrus Alfonsus quod cum
quidam magnam pecuniam cuidam tradidisset, facta via, ingressus
eam negat. Tunc accedit ad unum socium et dicit sibi
ut impleat decem ollas cooperatas tradat illi pro debito. Obsecro
depositi. Tunc ergo supprimens et ipse timens ne perderet sine
pecuniam quam apparet maior restituet in meam. Cum autem
via facta esset et iste cum aliis loqueretur creditorem dixit
affirmans statim dixit: Amice nimis dimisisti pecuniam
tuam apud me et accepta in cophinis recessit. Tandem
accusatus et ita et de aliis deceptoribus videlicet est suspensus.

Decime debent solui multiplicata ... De
multiplicatione refert Cesarius quod fuit quidam
miles qui bannum suum componebat et redditum
decimas sic dicens: Si umquam in terris meis erit tempe-
stas vel non solvet decimas. Et ideo si in possessionibus
meis cadet tempestas signum est quod male solvisti et de meo
tecte tua restitues. Cum ergo bannus optime complet propter
de aliis possessionibus vicinarum leso sua ...
ad id quod miles quidam fuit qui inmobilem devotus
debebat ad solvendum decimas. Cum quod vindemiasset suas
vineas et quod desistiaplus dedisset quod demisset. Cum quidam
die ad spaciendum cum sociis ad vineas ivisset invenit eas
plenas racemis ac si non fuissent amotis. Cum ra-

De hac carne et inde emulta mala moriuntur in nobis [illegible] est pena agreuac l'e in lib de [illegible] q' q'dam iuuenis delicatus in delicijs vixerat mgrm est orñe p'dicator tuq' cum parentes et amici instarent ut exiret ordinem comi quia firmar no posset pati labores Tunc iuuenis audit per ea micui q' sciebam me esse delicatum et m'o affectus posset sustinere et q' cogitaui q' in inferno erat acerbissima pena a'd sit max'm frigus insupabile et igitur incendium horribilis tenebre palpabiles vermis inmortalis fetor intollerabilis fallacia cedentum horrida visio demonum confusio peccatorum desperacio omnium bonorum Et ideo elegi magis hanc penam ordinis sustinere quam illam que tanta est quod exprimi non potest Ulla ad id de eo q'dam predicacet de delicijs et q'dam ioculator cuiusdam principis fuisset vel principe in prencia militum et baronum proponens talem parabolam Ego sicut videtis sum deditus vanitatibus mundi et delicijs mundi hominum in nocte iacens in lecto delicato cogitaui in corde meo hanc consideracionem Si aliquis veniret et locaret se in isto lecto et in eo haberent meretrices per viginti annos nomine dei vel vanitatem et delicias dimitterent ut posset liberari Ecce sic quod ego facies de supplicio eterno inferni Si te contingat illud ubi ingressus fuerit et stridor dencium adustio linguarum planctus et de sideracio et blasfemia creaturis et tanta vehemencia doloris quod impetu cogitacionum alibi fieri non patitur Ulla ad id dicitur fuit quidam vir pinguis qui delectabat quedam iuuenem quedam in malencolia ut quod tu pnus de inferno audit iuueni De si eo hoc faceres de inferno Vos qui estis pinguis habetis facies dedimus de inferno Vos delectamini et pinguedo carnis ignem illud eciam delectamini et currunt tamquam cesi in porcionem inferni attendunt et currunt tamquam ad quedam sibi vicino Ulla ad id q'dam peccator attendens ad quedam statim Ulla ad id q'dam dedit ei penam sed breuem Tunc sanctus dixit famulo suo vt daret ei penam at dixit primo que inveies ut faciat vade duc eum ad vallem vicinam et dic primo que inveies ut faciat tibi breuem penam sed tu reddibis statim Cum at fuisset accepta pellem qui custodiebat vallem incepit clamare et lamentari et statim reductus est ad virum dei Cum at vir dei licenciaret ipsum ut reduceret dixit peccator absit hoc a me nam custos vallis duxit me ad horribilem locum penarum et sum ex visu plurimos coram me mortuos et hoc cum subdiderim quia peccatum grauia ubi aliquis sedebant aliqui plagis de ligne facto sufflabant aliqui igneis cathenis ligabant et dabant delicijs in hoc mundo dilectabantur et ideo volo iam contempnere et facere hic penam tecum Sed in malum est corporis primicio Refert Petrus damianus q' q'dam dux habebat vxorem sic delicatam quod in tanta

se balneabat cum scutellis aureis ministrabat deliciis et
in lecto delicatissimo quiescebat Tunc divino iudicio percussa
undique tantus fetor ex suo corpore exalavit ut nullus posset ferre
eius fetorem vermes exscaturiebant ex toto corpore ut vix unam
ancillam habebat etc. punita in sua miseria defuncta est
Ott ad id le in lo de d d d d quidam episcopus consecrare volunt
quandam ecclesiam et quia in ea sepultus erat quidam comes qui delicatissime
vixerat apparuit est sepultum ut expelleret quem et in suo corpore
repti sunt duo bufones maximi super faciem eius eam corrodentes
et alii infiniti vermes et serpentes horribiles scilicet ad pectus ossa
et totum cadaver avidissime devoraverunt Tunc filius comitis hoc
audiens accedit et visa facie patris vermium dimisse et horri-
bilitate plena dixit levati sunt ecce quod nutriunt delicie hos-
tercianus [?] scandalis [?] dauratis [?] hoc gesce [?] fucag [?] lectis mollibus
talamis pictis et unguentis dimissa ferculis melius
est ergo ut extinguatur in vita per penam discopiam per paupta-
tem et molestiam per ieiunium ut infecti a nobis non oret
tormentum vel et fetus carbonarius [?] cum tali statu suum inventum
cardinali revelat Tandem mortuus receptus sacramentis ecclesie
3 sasticis [?] in eius morte ob campane de rea sine tangere fuerit
audite Item malum est deliciis indignatio [?] le in li de d d
d d quidam rex fuit qui habuit viridarium et id tradidit cer-
to et cuidam contracto ad custodiendum caeca vero contracto
non poterat attingere ad fructum arborum Rogabat cecum ut elevaret
re eum a terra et comederet de fructu per ceptos [?] qui
gesserunt eum et cum eum elevasset eum arbores destruxerunt Tandem
venit rex ad viridarium suum et cum inuisset [?] arbores destructas
interrogat contractum quis hoc fecit Respondit de cecus fecit quia ego non
possum me movere Et cecus dixit ymo contractus quia ego non
possum videre Tunc rex sapiens quia ambo fuerant cooperati ambos
mitteret Iste rex est deus viridarium est presens [?] virtutum
bonorum operum et spiritualium et donorum donorum dei ignorantie tot
arbores et creature ad singulum hominum destinate Et custodes
sunt anima que est ceca et corpus quod est contractum anima corpus portat
corpus destruit omnes delicias et ideo utrique qui dampnantur
etiam Ott ad id le vbi Et quidam fuerunt duo fratres unus sapiens
et alter stultus qui cum ad longinquam regionem attendentes
Dum venissent in via a pastoribus sunt edocti quod duas vias ha-
bebat unam asperam scilicet securam aliam planam scilicet latronibus ple-
nam Tunc cum sapiens elegisset asperam viam et stultus planam
et delicatissimam victus sapiens precibus stulti vadit cum eo per
planam viam incessit in qua cum fuisset capti a latronibus vulne-
rati et spoliati et ducerentur ad mortem Dixit sapiens stul-
to Maledictus sis tu quia duxisti me per planam viam
Tunc audit stultus Et tu sis quia secutus es me cum sciebas me
esse fatuum etc. ambo perversi a latronibus perierunt Isti fratres
sunt corpus et anima Anima est tanquam sapiens frater corpus vero

est tamen stultus ubi attendit ad patriam et ad regionem
vel peregrinacionem etiam. Et que occurrunt eis bene vie scilicet paupertas
et pena et amoris dei quae est asperam et deliciarum et divitiarum
et honorum quae est lata et plana in qua morantur latrones infernales
pastores consulunt ut vadas per primam et descendas zaz Tunc corpus
hic est frater fatuus diligit pulchritudinem ornamentorum vanitatem deli-
ciarum necnon religiositatem divitiarum sive lascivias elegit viam
planam delicatas et tales suis affectionibus suis moribus
sic animam attrahit ut ducat eam secum et cum sit spoliata suis
virtutibus suis initiis servorum suis suffragiis ecce et sic vinculata
per insita peccata deum tenuit ad domum inde tunc anima maledi-
cit corpori et corpus anime et ambo inducunt dampnacionem eternam
Exemplum de illis quod carnalibus deditus primam faciem contempne-
bat Cui apparens Christus in nocte in ea forma in qua crucifixus est
ostendit ei sua vulnera et cruente dixit ei Maledicte tu Non
attendis quot vulneracionem per coronacionem et lacerationem sustinui pro
peccatis tuis cur propriis ornatis tuis capiti coronacioni mee
Cur audis vanitatem canonum et non attendis ad planctus la-
mentabiles meos Cur non confidis sotulares tuos et clavos
pedis mei Cum augmentas lutum in facie mea et abstergere
contempnis Nec est ut qui amplectitur divicias et meis dolori-
bus eas preponit ut a cantibus hiis et suis agsitis pro tuis do-
nis eas separant et deducantur ad dolorem eternum Tercium malum
loces separant accumulato refert Jacobus de vitraco quod pulex et
est labor se in quodam lecto convenerit sic et cum solicitarent
febris de hospitibus pulex dixit ego hospitatus fui in lecto cuiusdam
abbatisse in quo erant duo linthiamina albissima et culci-
tra mollis Cum que cepissem carnes eius pinguiores comede-
re clamavit candela accensa et fugi insecuta et eo de tota
nocte quiescere non potui Et febris dixit Ego pessim
hospicium inveni in cuiusdam mulieris pauperis me coniunxi que
de me nocte surgens fecit liximum et pannos ab le-
nando assumpsit in aurore et ligna fascicorum accendit
pannos percutit et eo fatigata de tanto labore recessi Tunc
pulex dixit consilium vade tu ad abbatissam et ego ad mulierem
pauperem quod cum fecissent et crastina venisset quem ma-
gis molestabat divinam suam sic vita utriusque mutata quod
qui plures delicias habent minimus vivunt et regnum infer-
nale Tertium malum est eterna dampnacio Refert Sixtus
quod fuit quedam Maledicta vetus innabilibus deliciis que cum
quadam die cognosceret se imminere mortem vocatis filiis suis
dixit illis Rogo vos per materna viscera ut statim cum mortua
fuero consuatis me in corio cervino et mundatis in sepulcro
lapideo et cooperturam eius constringatis ferro et plumbo tribus in
catheniis magnis totum sepulcrum ligate et cum tribus diebus
ibi pro me fuerint missa in clerico me inveniatis in terra
me sepelietis Ad omnia fuissent compilata primis duas
noctes eam noctibus cum mirabili strepitu tumultu circa

ctia sepulcrum duas tabulas frangeret media integra
remanente. Sed in tertia nocte circa galli cantum adveniens cum
magno strepitu hostium et templum a suis fundamentis
visum est moveri. Et unus demon terribilior ceteris accessit
ad sepulcrum clamando: Surge maledicta et accipe male-
dictionem in tuo corpore a deo, eo quod totum corpus tuum et cor tuum
deditum fuit deliciis vanitatibus honoribus et peccatis. Cum
illa diceret se de sepulcro non posse quia ligata sum vinculis,
ille accedens ad sepulcrum catenas et ligamenta ut stupas
confregit et eam extrahens de sepulcro super equum igneum posuit
6 et in penas omnium ad infernum portaverunt. Sextum medicamentum
est cavendus deceptionis. Refert Barlaam quod quidam unicornis fugiens
a facie unicornis, et dum fugeret, cecidit in baratrum et ca-
dendo extensis manibus arborem apprehendit cuius pedem duo
mures rodebant, sed de eius summitate stillabat paululum mel-
lis. Cum autem inferius respexisset, dracones quattuor in fundo putei
vidit paratos ad devorandum eum. Tunc iste deceptus a dulce-
dine mellis non considerabat ferocitatem unicornis nec malitiam dra-
conum nec casum arboris. Allegorice spiritualiter unicornis dra-
est homo, puteus est mundus, unicornis est mors, fugiens
est vita, mures rodentes dies, quattuor dracones quattuor ele-
menta, sed dulcior dracones quattuor qui omnia contempnunt propter delicias
mundi. Sed ad idem Valerius Maximus libro ... quidam rex
multos invitasset ad prandium, quendam rusticum illum illuc
accedens aqua fetidissima implevit vestem suam. Cum
ergo ab aliis rogaretur ut desisteret in eo quod vinum optimum
traheret in gremio non abiecit. ... Sed iste veniens cum
aliis propter fetorem cum invitatoribus turpiter est repulsus. Allego-
rice spiritualiter iste qui nos invitat est deus cum ... Scilicet qui
recipiunt invitationem sunt divitiae, homines quidam abstinent a deliciis
et vanitatibus mundi et tales faciunt vino glorificatos eterne.
Quidam sunt qui se implent aqua fetidissima deliciarum terrenarum, ut tales tamquam fetidissimi expellantur. Ratio est
Sed ad idem confingitur fabula quod cervus venit ad fontem magnum
et clarissimum et suam ymaginem aspiciens, sibi multum diligenter
videbat sua cornua propter pulchritudinem, sed suas tibias et crura
similiter odiebat propter turpitudinem. Cum autem quadam die aspiceret, audivit
venatorem cum canibus et cum insequeretur cervum velociter
cervus ingressus est nemus et currens inter arbores per ramos arbo-
rum retentus est per cornua. Et iam accedens venator accepit
eum. Tunc cervus intra se dolens dixit: cornua que adducunt
tibi mortem dilexisti et laudasti, sed crura que liberant te a
morte contempsisti et vituperasti. Et ideo iusta est captio
tua. Allegorice spiritualiter iste cervus est homo vel mulier, sed crura
sunt pena et humilitas, que in mundo reputantur vilia et contempnuntur
ab aliis. Sed penas et humilitatem diligere diligit tamen cornua

sunt diuicias et honores et in istis gaudet et conuiue-
latur. Sed finaliter venit iusticia dei que est venator et diu-
petor fugit et credit saluari in virtute tibiarum penitencie et hu-
militatis. Ceterum delicias et diuicias quas cepit inter
vexilla effectorum peccatorum et ideo diu vixit sed mortem
minime euitat. Dicit Verum in quo dilexi quod canit mor-
tuus et contempsit quod habebat vitam. Refert ad id Esopus fabula-
tor quidam nobilis fuit qui habebat canem aptum qui fidelissime
custodiebat res suas. Quadam autem die dum canis iret
ad spaciandum inuenit lupum in via macilentum et debilem. Cui
canis: Frater cur sic es macilentus et tenuis? Audiuit lu-
pus discurro nemora perambulo montes studeo circa deceptionem
omnium comedo minimum et video tamen dixit lupus cani. Quo-
modo ita pinguis? Audiuit canis: Certo in domo delicatissima
domino meo fideliter seruio et ideo dat mihi panem ossa et
carnes ex quibus impinguatus viuo. Ait lupus possumne
esse socius tuus? Audiuit canis: ita si fideliter feceris
ea que ego facio. Dum irent per viam lupus attendens et vidit
cathenam deauratam plectam in collo canis et dixit Quare
hec cathena? Sed fecerat timent canis hec protectio mea ab ho-
stibus meis. Ait lupus magis volo esse macilentus et
non portare hanc cathenam quam cum pinguedine portare vel
habere. Conclusio dimittes canem in languoribus est infectus.
Spiritualiter languidus duo est canis. Canis est
iustus impinguatus virtutibus et domus
lupus est peccator qui toto tempore suo incorruptibilibus
et deliciis et vanitatibus mundi in quibus est maior labor et
maior afflictio quam in seruicio dei et omnes peccatores et totum
ingenium et subtilitatem ponunt ad deceptionem proximorum et ideo
qui considerant se pinguiores aliis bonis spiritualibus tunc volunt sequi
cathenam iusticie sed qui perceperunt quod cathena perfecte obedien-
tie et temperancie ferunt in collo canis iusticie sic non
valentes pati sequuntur delicias in quibus decipiuntur et con-
ducuntur ad dampnationem. Sequitur Capitulum

Desperare non debet peccator propter duo primo propter penitencie efficaciam vnde
legitur quod quidam delectacionem vacauit intantum quod in peccato quan-
tumcunque enormi nunquam se negauit filiam propter matrem non
dimittebat nec crimen nec scortibus numquam parcebat. Cum autem
appropinquaret morti fuit vocatus quidam sanctus heremita vt eius confessionem audiret.
Ait ille vade quia maior est iniquitas mea quam misericordia dei. Ait sanctus
Fili carissime noli sic dicere quia tanta est virtus penitencie et confessionis ut si
doleas de peccatis tuis omnia dimittentur tibi a deo. Ait peccator magnum
nimis est dictum. Ait heremita fac hoc quod dico tibi ego spoliabo me
omnibus meis meritis et tu spoliabis te omnibus peccatis tuis et sic
non oportet te dubitare quod cum malefica confessisset et ambo

fecissent tantum dixit heremita malefico Tunc narra m
he mala fecisti vt sciam de quibus habeo facere penitenciam qui cum
infinita peccata expressisset et nullum peccatum se commississe ait he-
remita Vis istis credere quod hec sit sacramentalis confessio tua
Audit maleficus sic Tunc heremita Et ego te absoluo Qui ante
mortuus fuisset et post mensem heremite apparuisset dixit quod iam
saluatus esset Cui ait heremita requireret quid esset de multis fratribus quos
hic spoliabat sed ait mortuus de quibus erant refrenat duplicata
et quia abstulisti desperacionem meam et signum magne caritatis commisisti
Item alibi legitur quod dyabolus apparuit beato Martino cum predicasset beatus
Martinus audit dyabolus impossibile est quod sim saluus Tunc beatus
Martinus promitto tibi ex parte dei quod si velis habere penitenciam
2 veram indulgenciam consequeris Secundo propter nimiam passionem christi
habundanciam legitur quod cum quidam propter multitudinem peccatorum desperaret
apparuit ei beatus Bernardus tunc erat deuotus et ait Cur desperares
de multitudine peccatorum cum vnus christus sit infinitus dolor per medicinam tuorum
peccatorum considera nobilitatem medicine et non te terrebit magnitudo
morbi quia minima gutta sanguinis christi est efficax ad ablucionem
scelerum tuorum tunc te ad se redies confessus est et penitenciam egit
Detractio multa mala inducit in nobis Primo est de-
1 additiua legitur in vitis patrum quod frater culpabilis est ad-
ducta ad abbatem moysen qui tollens secum sportam
veterissimam implet eam arena et portat eam
illis vero admirantibus et requirentibus quid hoc esset
ait Ista sunt peccata mea post me currencia quibus totus plenus non video
iam ego quo possunt iudicare alios peccatis non memorari Secundo est cre-
2 necessaria discernere Tercio est proximi lesiua Vnde legitur in vitis patrum
cum vnus quereret quod esset maximum peccatorum Audit sanctus Colme-
animas hominum Tunc mirans inquit de hoc vero dixit quod est Colme-
tinus sanctus Detractor est similis porco et serpenti cum tercio
ore ... primo videat et secundo mordet Detractores co-
comedunt animas hominum quia vel occulta mala publicant vel publica
augent vel falsa imponunt vel bona occultant vel bonum in ma-
3 lum vertunt Quarto est mortis inductiua legitur in vita sancti
Amandi quod cum predicasset fuerat quidam iaculator detrahentem cepit
et detrahere sibi et cum Tunc ad modum fulguris dyabolus super eum
fuit et clamauit Veni dapifer vt ut saturetis flammis infer-
ni quia dilexisti detractiones bonorum et ... Sequitur
1 Dyabolus multa mala facit in nobis Primo est vindicte illatiua
legitur quod quedam mulier habebat puerum quem diligentius nu-
triebat cum etiam vnicus preter filius erat quem mater frequenter
maledicebat et demoni conferebat Accidit autem quod quidam latro
porcum volens furari dyabolus volens filium occidere obuiabat Cui
dyabolus Quo vadis Audit latro ad hospitium huius mulieris ad furandum
talem porcum et ego ait dyabolus illuc propero vt eius filium interficiam
quem in frequentibus commendat Ambo ergo conuenerunt videntes hospitem
intrauerunt puero ergo flente mater inquit tace maledicte dyabolus
suffocetur nocte Dyabolus hoc audiens mox elevata volens puerum
suffocare Latro cum furaretur porcum et audiret a matre pueri vocari
dyabolum se signo crucis signauit et dyabolus potestatem suffocandi puerum virtute
signi amisit Cui indignatus ait Reddas tu michi puerum Qui
ait tunc latro porcum duceret ad finem in medio ciuitatis dyabolus porcum
autem cum dentibus arripuit et porcus fortissime clamare cepit

Erat vicina cinitate Fabius ~~et~~ acensis porcum cognouerunt et latronem reperit et plagis impositis duxerat ad
iudicem tamen facta diligenti inquisicione adiudicatur ut pro
sic puniri. latro hec audiens ait rogo ut modicum antequam
probeat viis meis. ait iudex dic Ait nactas gestam
rem scilicet quod ipse furatus sit porcum fratris in nocte dualiter
imtfeasset que ipse impedimentum virtute sicut fuerat fratri
committat dominus. cum scriptum sit Cor non bonum remoueratur
et non malum imprimitur Remittit unde infortunium prea plage quas
habuisset et ~~a~~ pena alia est liberatus Et latro hec attendens ad se
reuertens postea vitam in melius commutauit etc.

Diligere deum dominum et proximum propter multa prodest
Primo ne mandamentum legis quod cum quod integrassem quod
dam senex ~~ponere~~ quem nunquam posset bene deum dili
gere ~~[illegible]~~ senex considera quod in te fecit deus quia corpus
et animam et ideo plus patre et matre debes eum diligere quod non qui
lem te fecit quia ad suam ymaginem et cum omnibus membris
et cuncta fiant et ideo plus est diligendus cum restitucione et conser
uacione membrorum Secundo considera ad quod te fecit ut quia omnibus bonis
celestibus corporalibus vinetibus demonibus et terrenis virtutibus
recte Insuper ad beatitudinem celestem te elegit Tercio considera
quam affectuose te querit quia si vis vero deus te emit carius
quam vis dare nulli digniori quia gtmet ipse omne bonum Si vis
Si vis dare nullum est fortior Tercio considera quibus est qui te
promolecias tamen nunc est forcior Tercio considera quibus est qui te consola
tor et quia gratissimus largitor largissimus administrator omnibus consola
tor sollicitus gubernator eternus conseruator voluntatis dictator
copiosissimus redemptor glorificator largitor Secundo debet diligi propter 2
creaturas deum in creatura leo quod cum quod desperaret non posset deum
plene diligere Unde iussit ad heremum ad quendam patrem et
sicut preceptum exposuit ait pater Vade fili ad lapidem ad pon
et ad edificium lapis quantumque durus cauatur in aquam pon
nunc quantumque amarus dulcescat ad ignem Multi de lapidibus
firmantur cemento Beneficia dei tibi data in tua creacione sunt tangere
hec que cor tuum penetrauerunt et gracia dei receptam
sua passionem sunt tangere ignis amaritudinem vite tue dulcorabit
Dona spiritus sancti tanquam cementum quo lapides virtutum firmabunt
Tercio propter nouum augmentum Refertur in gestis romanorum quod fuit quidam 3
imperator liberalissimus et tante liberalitatis quod quicquid committebatur
centenum quod scriptum statim in donis quotcumque centuplum restitue
bat Secundo centenum multas quotidie recipiebat ut voluntarie
essent missum et per cancellarium esset portatum ut a corrupcione esset
alienum ut luceris esset premium Iste imperator est deus Centenum
est amor vel dileccio quam deo mitti ex corde et ex tota anima
et ex tota virtute receptum sapiencia dileccium magisterium portatum
per humilitatem et tunc maiora dona restituuntur nobis a deo Nota
quod diligere deum ex toto corde est eum diligere sapienter sed deceptionem
et cum primum assentit articulis fidem diligere deum ex tota anima
est diligere eum dulciter non obstanti blandicionibus et lasciuiis
sed corporalis eius doloribus Sed ex tota virtute eum diligit qui non fractus

inimicis nimis tormentis iniusticiam non deficit sed vel dici au[tem]
Amore que presenciat. Certo diligendus est proximus propter
execucionis complementum. Legitur in vita beati Joh[ann]is quod ante
a quolibet passu quod ibat ad sepulchrum dixit filiolis diligite
te invicem atque firmiter integritate. Cum hec verba tociens replicat
respondit quod hoc preceptum est domini facile et utile. Unde nullus
est ne aliquis dicat quod non potuit intelligere ne propter occupacionem
rerum temporalium contempnat vel advertat; sed facile est quia ab omnibus
paupere et divite infirmo et sano potest impleri. Utile
est quia per id habemus preceptum victoriam omnium bonorum habundanciam
oracionum exaudicionem in tribulacionibus consolacionem et mutuam ex-
hortacionem. Tercio diligendus est proximus propter rei experimentum.
Legitur quod quidam iuvenis ad quendam sanctum accessit et dixit
quod implere videbatur preceptum de dileccione proximi impleret
ut diligeret proximum sicut seipsum. Tunc audivit ... id preceptum
videtur esse difficile cum quis hominem diligit. Dum dedit unum librum
in quo est expositum hoc preceptum. Ille liber est corpus. Huius exposicio
precepti est ordinacio et condicio membrorum. Videmus enim quod unum membrum
lesum sibi non appropriat sed alteri communicat. Unde unum lesum ab altero
se non vindicat. Unde unum alteri congaudet in suo infirmatum
noceat ab aliis. Unum tutat si quid alteri sit sive sit bonum
sive malum. Unde unum lesionem exponit se pro altero. Unde tibi
separatum ab alio quia per hoc ea est inutile. Unde unum membrum timet
ab eo separari unum membrum. Unde tu cum corde timet quod
et implebis preceptum domini ac effectus ergo sicut sunt membra

Dissensus vitandus est a personis regularibus et eis est periculosus.
Primo religiosis unde refert Jeronimus quod tres homines se
studiose diligentes monachi facti sunt. Quorum unus elegit litigantes
ad pacem reducere. Alius infirmis necessaria ministrare.
Tercius in claustro quiescere. Primus ergo laborans pro litibus hominum
non poterat omnes placare. Attendo victus vel ... in impetu
hominum animo deficientem ut valentes infirmo satisfacere. Et quia
isti duo venerunt ad tercium vacantem in claustro rogantes
suas ... et eum rogaverunt ut diceret eis quomodo profecisset.
Tunc ille paululum subridens misit aquam conturbatam in ciphos
et ait: Attendite ad hanc aquam conturbatam. Et cum non viderent
ipsi, permisit aquam quiescere usque dum erat clara et tunc viderent
tamquam in speculo vultus suos. Ita dixit ille tamquam qui assecutus est
dissensiones hominum turbat ut videatur peccata sua quia qui est in solitu-
dine et in claustro optime cognoscit seipsum. Secundo periculosus est dissen-
sus ... refert Cesarius quod quidam ... positus iussus ad ...
... visitare ... mulier volens ...
... nos salutat ... pulchra videbatur esse domina
salutando simulacrum ... vetula. Tunc iuvenis
non ... est pulcherrima ... diligenter attendit ad eius
pulchritudinem. Tunc prepositus ... remansisset in domo

Aut inueneis uiam dixit quia nunc cor meum non est
meum sed alterius. Sequitur Capitulum 12

Diuicie inordinate possesse multa mala inducunt in nobis
Primo enim inducunt dei contemptum exemplum in libro de
do. 8.8. de quodam rege habuit nobilissimam et munitissimam
ciuitatem in monte in qua regnabat qui hostes non timens
Qui habebat duos filios unum maiorem cui hereditatem proponebat facere
et alium minorem terras et ciuitates quas habebat dictus rex in pla-
nicie eius dimisit Tunc saraceni surgentes contra maiorem eum
cum terra sua ceperunt et in carcere artissime recluserunt Quod au-
diens pater congregato exercitu et saracenos expulit et filium libe-
rauit Post ex hoc indignati saraceni cum innumerabili exercitu ceperunt
inuadere regnum patris Tunc uocans maiorem filium sibi magis propinquum
in adiutorium id est ueniret contempsit licet per diuersos nuncios et literas
fuisset uocatus Tandem misit paternam literam sic dicens fili carissime rogo
te ut motus naturali amore et pietate uenias uindicaturus paternam
iniuriam Et si hec pietas non sufficiat moueat te saltem causa sus-
cepta fili cum propter te uulneratus hereditas tua tibi auferetur
et gloria tue corone tenuis Tunc tercio cepit preceptum patris et contem-
psit uenire Tunc minor filius licet non esset uocatus et esset pauper
congregato exercitu uenit ad uindicandam iniuriam patris et prostratis ini-
micis de uoce omnium baronum heres regni est constitutus filio ma-
iore capto et carceri perpetuo mancipato Moraliter loquendo spiritualiter rex
est deus cuius filius maior est status diuitum filius minor est status
pauperum Et cuius dimisit planiciem mundi huius Et quia saracenum
infernales masserat et incarcerati eum propter peccatum redemit filios
dei in campo et uulneratus et innumeris affectibus restituit hereditatem
eternam Et attendens qualiter duxit exercitum suum et erexit contra
inimicam eternam quod attendens christus uindictam supplicat principibus prelatis
et diuitibus ut prestet subsidium nec uilior sit eterna quam stabulum
nec uiliores sint anime quam porta corum. Quam contempnantes eius man-
datum non curantes de amore naturali nec de beneficiis susceptis ipsum
obliuiscuntur Sed pauperes et humiles isti affligentes ad iniuriam eorum
paternam honorat ipsam sustinet et dilatat Et ideo istis dat gloriam sempi-
ternam diuitibus inferno reclusis Vide ad hoc Refert Gregorius de quodam
episcopo Bonifacius nomine sed comedebat in domo cuiusdam [illegible]
diuitis et post comestionem quidam ystrio fuit in hospicio et ludebat
cum symia et timpano quod tangebat Clamat Bonifacius heu
heu mortuus [illegible] et uinos [illegible] Cum ystrio co-
medisset et egrederet hospicium lapis cecidit super caput eius et eo
interfecto dixit Bonifacius O miser tu mortuus spiritualiter
nutriebas hunc mortuum quo ad deum sicut arbor mortua in-
tret terram et contempnit pauperes in quibus est uita eterna et io-
mis pauperes inuidens [illegible] diuicies gladius diuine iusticie
te occidat. Secundo diuicie se amantes decipiunt Refert Petrus Alfon-
si de quodam [illegible] cum respiceret tumbam alexandri dixit Iste
heri habuit multos amicos et inimicos hodie non habet amicum nec
inimicum Diuicie enim honorabat et decipiebat quod homines
sicut canes qui aplaudent [illegible] propter ea non curant de eis Exemplum ad
hoc exemplum in libro de 8 de 88 de quodam [illegible] Repre-
tor [illegible] dixit quod debemus facere sicut fecit ypocras de sua matre
ypocras enim [illegible] et studio cum maxima [illegible] sciens inte-
sam dilectionem matris sue nec propter [illegible] et complacencia sua ad

ventibus moraret insistit morti qui ora infortunia omnia mala
omnes dolores qui sibi accidunt enarrauit ut illis auditis tem-
peraret gaudium sui aduentus iste ypocritas est mundus. hic enim mater
est miserie ergo omnia ministrat seipsam ex complacentia et habun-
dantia diuiciarum mundus mittit mandat et nostificat dolores anxie-
3 tates et lacrimationes que cum diuiciis nobis donat Tercio in necessitate non
subuenit Refert in vitis patrum quod cum quidam longo tempore fuisset
inimicus regi ut eum ditaret dum infirmaretur quidam fuit visitatus
a rege et interrogauit eum si aliquid vellet Tunc ridens infirmus
rogo dixit ut credis in diuicias dare sed ut sanitatem redimere Tunc
rex hoc tibi dare non possum Tunc infirmus heu quot iniuria sera prote
gunt periculis me inmisisti quotiens vigilaui quotiens iacui indutus
ut haberem tuum amorem propter diuicias heu propter dolorem impotente
profugientibus in necessitate laborum et pro deo obedire in necessitate mea sera
sed voueo deo cui est gloria quod si vixero mutabo mores in mendi-
cum cunctas facultates est domus domino Quarto ad idem Refert Stephanus bur-
dictus quod dum quidam rex infirmaretur in morte et media desperatione
esset de vita Commotatis omnibus baronibus magnis in thesauraria
in camera prostratus a quibus sanitatem requirebat quod exprimere beneficia
eis collata qui cum omnes audissent homines in cepit deo ait rex
Ego ditissimus eram potentissimus nobilissimus quod omnibus diuiciis potentia
et aliis meis non possem extorquere mortem ut abstinent infirmit
tatem videri respiciunt suos amatores ut cum impleti fuerint e-
surirent Quinto ad idem quidam diues potentissimus in extremis labo-
rans fecit aportari coram se in infirmitate mea florenos vasa
aurea et argentea et iocalia preciosissima et dicebat anima sine
anima mea ita si tua non dimitte ita quod ut in eis delectaris
ago agressim Tunc propter hoc ira infirmitas non diminueret
si deserent dixit o fallaces diuicie cur dimittitis me cum agressime
cum vos cum magno labore et custodieram cum magna et tanta dili-
gentia ex quo non vultis esse mee dixit Tunc demones eum
acceperunt cum suis diuiciis ad infernum traxerunt Quarto omni-
dixit quod quidam rex erat qui moriebatur et tam magnum timorem
quod vix poterat dormire vel comedere vel placere in quantum in habere
pa res erat cessimus aere et ore Sexta pro quemadmodum obtinet in diuitia
Tercia quod credo cum exire tractans de domus dimissa certa quo primam
tam promissa pro me Quinto ad idem Refert Stephanus benedictus quod vidit quidam
viros inhabilissimos pre masticatione arenarum mare totam volebat deuo-
rare eius stabat super firmum plenum igne sulphureo Tunc stabat super
fornacem et omnes scintillas ab ea procedentes sibi tota afficiebat
spiritus super pinnaculum templi residens ab flatu ventum aperto
ore quantum poterat ad se trahebat Quartus vero rodendo carnes et
omnia sua membra cum dentibus lacerabat Et querebat ab eis causam
tante famis a singulis varias responsiones esse sed validissimam famem
pro quo est falsus mercator qui in ponderibus innumeris mercationibus
fraudem committit Secundus est latro qui in itineribus et in urbibus infesti
a sociate ceteros dispoliat vel bona vel principes Tercius est vasallus
venaticus est simo magis ut qui preemineat et honorem simonia
committit Quartus est ceteris qui pauperibus non compatitur immo eos
4 opprimunt nec satis faciunt tuati in vita et in membra in suos posteros et
procurant per eius tertio diuicie dolores augmentant Quintus

quidam habebat vicinum pauperem qui de nocte cantabat quod
audiens uxor divitis ait utinam fuissem uxor istius pauperis
cum hic omnes divicias complet quas non habemus a nobis. Tunc
inquit dives. Ego faciam quod non cantabit qui in nocte surgens
cum testibus sacculum plenum pecunia posuit in porta pauperis. quam
cum pauper invenisset et anxiaretur quid fieret de ista pecunia
per tres dies cessavit a cantu. Consilio finaliter facto vite a vicino re-
stituta pecunia redit ad pristinum modum cantandi. Item audi. Aquila
rex avium per parlamentum generale vocat ut quelibet avis venit ad ostendendam
suam pulcritudinem et secundum eam remuneraretur. Quod audiens corvus in via
fecit tabernam et a qualibet ave transeunte furabatur unam pennam ita quod tunc
avis illius una operuit se suis plumis induit se variis aliorum
plumis. Sed quando venisset ad parlamentum et propter pulcritudinem suam fuisset
honoratus ab omnibus. Aquila stando agnoscens dixit corvo. Est
dat pulcrior te pulcrior te alie et non ficte. Et ideo attendite
si est aliqua avium inter vos que se ornavit vestris plumis et si
est aliqua quelibet accipiet quod est suum. Et tunc iudicabimus de
pulcritudine vera. Tunc aves omnes attendentes ad corvum quelibet
vidit in corvo suam plumam et eam eas accipientes turpior vilior
et terribilior est inventus. Et ideo laceratus tradita est morti. Allegorice
spiritualiter aquila ista est deus. Corvus est dives. Cetere aves sunt
alie creature a quibus accipit suam pulcritudinem et quia gloria paradisi non
dat pulcritas ficte sed realis et dives malus sublatis donis
turpior omnibus indicat dampnacionem eternam etc.

Ebrietas multa mala inducit in nobis. Primo inducit dei
indignacionem. Refert Cesarius de pessimo quodam claustrali suam
pro vino forti exponens tunc bibit quod inebriatus est. Spi-
ritu dei ducta est ad locum penarum in quo conspexit mag-
num cooperculo stare in quo residebat tenebrarum princeps in cuius dextra
stabat calix plenus igne sulfureo et tunc adductus est quidam abbas
qui coactus est bibere plenum calicem post que ea missus est in puteum
ardentem. Tandem princeps tenebrarum clamat adducite in pessimum
qui vestes suas pro potacionibus pro vino exponendo inebriatus est
Cuius supplicans bonus angelus emendacionem promisit. Et relato die et
hora reperit quod ille abbas mortuus fuerat ea hora. Secundo inducit divi-
ciarum consumpcionem. Refert quidam qui ex nimia potacione omnes suas divi-
cias consumpsit. Cum autem fuisset reprehensus a confessore suo et ille pro-
misisset emendacionem taxata sunt in mensa debita quantitate ultra quam potu
non in vo car quod si venderet vel emeret aliquam rem posset ibi ponere aliquid
pro vino. Accidit autem quod venisset ad mensam et ipse cum uxore bibisset
potatorum taxatam adhuc siciebat. Quod autem uxor audivisset primam in-
dictam dixit De eo scio optimum remedium. Nos habemus unam
vaccam et ego vendam eam vobis cum vos portio pro vino et ipsum vos
vendetis in cum alio et ita frequentatibus omnia bona sua consumpserunt
Allegorice spiritualiter iste ebriosus est homo. vinum sunt delicie sive
divicie. uxor est concupiscencia etc.

Elemosina multas perfectiones inducit in nobis. Primo est
bonorum temporalium multiplicativa. Refertur in mariali ubi
Roma patres fratres predicatores quorum duo fratres urbem
Romanam adiissent ut invenissent non unum panem et eos
sequeretur unus pauper rogans ut amore dei subvenirent eius.

necti ipsi compassione motus panes quos invenerat ei dedit
Qui eo accepto statim disparuit et statim fuit revelatum vo-
Domino quod angelus dei erat. Dicens fratribus opus factum mira-
biliter comederunt et cum ingressi fuissent cellam illam ibi revelacionem
fratres omnes rogarunt ad prandium et cum induxisset mensa-
absque aliquo cibo et sedisset venerunt duo iuvenes ple-
rium oneratam panibus et cadum quem a fratre panes abscondis-
num posuerunt extrahentes refectorium in quo vacuum resi-
bat totum plenum de nobilissimo vino invenerunt tunc dispar-
tes subito per multos dies sustentati fuerunt de panibus pro-
tatis ab angelis et de vino ostenso. Vide ad idem refert Jacobus
de vitaco. Cum quidam burgensis audivisset et intellexisset her-
va vel hoc verbum date et dabitur vobis centuplum. Omnia que
habuit dividebat pauperibus excepto duodecim denariis quos
portavit secum abiens. Habuit custodiam tenentes massam venalem
quam ad emisset invenit esse auream et petens si plus haberet. Audit
quod sic. Tunc venit cum eo afferens vinum et panes habundant
et postea panem ipsum cum familia sua ducta est in orto ubi in-
venerat rusticus fictum lapidibus aureis plenum et possessionibus
et illi burgensi elemosinario dedit. Item burgensis timens periculum
regis oneratum quendam regi putavit. Tunc examinato facto
audivit rex. Ex bona conscientia tua deus ita dedit donavit
et quod deus donat ego non auferam. Item ad idem refert petrus
damiani. Cum quidam episcopus infirmus sitiret et precepisset afferri
pauculum vini quod tamen habebat et dum vellet bibere assistit
pauper in ea pro missa qui amore dei poculum postulabat aliquod
mortis statim. Tunc episcopus precepit dari. Et bibito vino
toto statim disparuit. Tunc vas de quo fuerat haustum
totum vinum apparuit plenum et non solum id sed et totum relatum
redundabat. Item ad idem refert quidam. Cum quidam habens vinum
denariorum tamen illud cuidam infirmo pauperi petenti dedit et
cum non haberet unde praedicet assistit quidam qui in pomo vigin-
ti solidos florenos extraxit et tradidit eius. Hec data a duo
mero et statim disparuit. Item ad idem refert in gestis Johannis
elemosinarii. Cum quidam miles spoliatus bonis elemosinario
calamitatem suam exponens misit ei dari viginti libras auri
Tunc dispensator simul tamen quinque dedit. Videat quidam die
predictus sanctus collectam pro pauperibus faceret quedam mulier
centenarias quinque aureos quingentos aureos dedit ei quem vocato
dispensatore requisivit quot libras miliciis dedisset qui culpam
suam agnoscens confessus est et verum. Tunc sanctus si dedisses sibi
viginti ut dixisti nobis mille quingentas. Item ad idem assistit
quedam mulier in burdegalia habens tamen unicum filium quem
cupiebat ditare et ideo eum tradidit cuidam avunculo suo ut
duceret eum in mercacionibus peregrinis. Cum ergo possessiones et societatem
quingentas libras et amicis fuissent missi sunt mercatores ad quadra-
dam civitatem cum magna pecunia in sermone audivit quod in re-
erat quod tamen ditaret homines sic largitio elemosinarum et qui timere

transiret quandam ecclesiam beati Nicolai pro cuius constructione pe-
tebatur elemosina. Iuuenis suas quingentas libras amore
dedit. Rediens autem ad suam domum et narrato facto expulsus
est de domo eius hospicio. Sed ad matris instanciam reductus eo quod
promisisset emendatum et centum libre fuissent posite in societate
pro multa vice tempora. In quibus iuuenis in multis mercacionibus
bene se habuit per ingenium suum iuuenis velut magister in mag-
nis pecuniis et cum navi remittitur. Et quia pirate res repere-
rant filiam soldani et propter defectum victualium illi navem se-
quentes filiam soldani exhibuerunt venalem. Cuius pulcritudinem
et generositatem bonam aspiciens iuuenis centum libris eam emit
pacto iam gio Burdegalam eam adduxit. Tunc cum vidisset
pater suus et mater suspicantes quod ex hoc eam emeret uti
viciose cum ea vacaret ambos de suo hospicio eiecerunt.
Iuuencula ad fidem Christi conuersa est. Cum baptisata fuisset tante
devocionis fuit erga Christum et beatam virginem ut iuuenem qui eam
emerat provocaret ad mariam sanctitatem. Tandem sponsalia cele-
brata inter eos non tamen in medio propter virtutem tamen augebant seu
Et quia satis erant pauperes ipsa induxit iuuenem ad emendum
dimisam pecuniam sericam et aurum ex quibus fecit iocalia mire pulc-
ritudinis et purpure vnum pannum aureum tante pulcritudinis quod omnes
videntes vertit in stuporem. Tunc iuuenis per eam missus versus Alexan-
driam informatus est ut indictato festo Sarracenorum iocalia cum
panno ad vendendum in platea exponeret et pro pano non minus quam
duo milia florenorum reciperet. Vena tamen ubi esset scire que
non viuens in modo sciebat facere nisi ipsa propter amorem
filie patri dabit de petitum. Et vero tamen filius fuit informatus
iuuenis ut pro solucione pecunie non iret ad castrum patris
sed in platea pecuniam expectaret cum tradicione panni. Fecit iuuenis
sicut ipsa preceperat et in die festo iocalia exposuit venalia. Pre-
cium a Soldano desiderat quantum petit liberalissime exponit.
Sed ad castrum iuuenis non accessit licet fuit rogatus. Regressus ad vir-
ginem cum innumerabilibus diuiciis possessiones et redditus emunt
ut ipsa vult adhuc matrimonio copulari quousque plures diui-
cias. ~~conquisissent~~ congregassent. Cum iterum ab ea secundo iuuenis precio-
sitatis fuit iocalia longe meliora cum pecunia et panno compo-
sitate pulcritudinis quod numquam fuit visus talis. Iterum iuuenis
ad Alexandriam cum mercatoribus primo. Et in die magne festiuitatis
panni ad iocalia extenderunt et de panno decem mille libre re-
cepit. Cum quanti considerato Soldanus propter amorem filie vbi
fuit fallaciis seduxit iuuenem ut et ad castrum ascenderet pro solucione
danda. Dum cum fuisset castrum ingressus statim capitur et in
carcere ponitur et reuelat ab eo quod filia sua in Burdegala in
tali taberna et in tali hospicio manet. Mittunt galee isto re-
manente capto. Iuuencula recepit capitaneum et ad patrem reduci
valde tristis iuuenis libera tota pecunia soluit et apud Burde-
galem reuersus est. Sponsa vero inuenta posita pecunia

in redditus apud allexandriam est reversus per magnum
tempus ibi moratur non plus eam videre. Tandem per subtilitatem
hospitis sui cui hoc secrete revelavit ducta ad quoddam
viridarium eam vidit et confisus est ab ea. Repellitur ambo
sed ipse in [illegible] expectat. Tandem corruptis custodibus sub
simulacione cuiusdam [illegible] locate que iam sibi dederat iuvenis intro-
ducitur cum ea loquitur et convenerunt quod instituto festo nam-
que [illegible] pararet cum tunc opportune fugiendi esset et non aliud
[illegible] Iuvenis letus festum appropinquat sed namque [illegible]
[illegible] Tandem cum summo periculo festivitatis venissent tristis
ad portum ne navis ibi aqua esset flens dixit O beate
Nicolae modo possetis aptitudine sed hoc quod [illegible] in fatuacionem
[illegible] xpi [illegible] reperiam [illegible] Et [illegible] sic flet videt
in capite portus navem dispositam se ad regressum et facta
quod apud burdegalem ibat. Facto [illegible] navim [illegible] attes-
[illegible] loco per iuvenculam [illegible] Et [illegible] iuvencula
zata est [illegible] et thesauro innumerabili et clam fugientes ambo
[illegible] navi qui apud burdegalem terram venissent et omnes the-
sauros de navi extraxissent subito navis disparuit et
completo matrimonio deum et beatum [illegible] laudaverunt
Tercio elemosina est dei placativa. Refert Johannes elemosina-
rius quod cum pauperes sederent ad solem et referunt quis liben-
ter faceret eis bonum. In hoc concordaverunt omnes quod de quodam thelo-
nario pessimo nunquam poterant elemosinam extorquere. Unus vero
affirmat quod ipse omnino haberet elemosinam ab eo aliquam soluerit
[illegible] Venit vadens ad eius hospicium et importune clamavit
Ille [illegible] pistor [illegible] panem siligineum [illegible] clamavit
est [illegible] ad [illegible] Tandem [illegible] infirmatur et in
[illegible] infirmitatis ad [illegible] iudicium rapitur. Demones
[illegible] et [illegible] addunt et [illegible] audacter peccata
[illegible] ex parte opposita [illegible] angelos ne bonum aliquid
[illegible] quod ponet in alia parte statera. Finaliter vero unus
[illegible] ibi panem siligineum quem pauperi dederat et [illegible] peccata
[illegible] Dictum est ei revertere et [illegible] hunc siligineum
[illegible] Tunc rediens maximus elemosinarius est effectus.
[illegible] Refert Jacobus de vitriaco [illegible] rex francie accepit
[illegible] milia libras a quodam mercatore eo invito contra consci-
encia de consciencia et assensu sue uxoris et quot milia libras
sibi abstulerat tot milia pauperibus erogat. Sed alter quodam
die [illegible] et [illegible] pauperum [illegible] eius [illegible] triste
[illegible] non passus. Et [illegible] ex desperacione [illegible] sua daret
Et vocato eam [illegible] Tunc [illegible] duos [illegible]
in corpus et [illegible] Et [illegible] de duo corpus [illegible] volo
[illegible] die Tunc rex [illegible] dixit volo [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] ablata et maiora dedit. Tho-
[illegible] elemosina est carceris expeditiva. Refert Johannes elemosinarius
[illegible] capta est a sarracenis et in carcere reclusus. Sed
de captivis [illegible] et [illegible] ad terram eius venissent
dixerit se ipsius maius sepelisse de [illegible] eo [illegible] similiter

sepelissent. Et ideo pauperes eius quorum annuo hec collectas
facientes pauperibus erogabat. Tandem ex precepto inimicis et ad
terram propriam rediens, audito que faciebat pro eo dixit quod in
illis diebus quidam carissimus homo meus intravit carcerem et solutus
ducebat ad pastum et cum factus illis diebus iterato in carcere
recludebat. Et nato est miseros sublevatione. Domina quedam iiii
prima in elemosinis faciendis audiebat missam cum adveniens pau-
percula mulier et nuda elemosinam postulabat que compaciens et
quid eligeret ignorans an audiret missam vel pro miseri pauperi
compassione mota intrat locum secretum et exspoliata veste
pauperi dedit. Hunc cum finisset reversa ad ecclesiam reperit sacerdo-
tem non posse aliquid dicere quousque ipsa venit. Cum illa audiret deseruit
omnes elemosinam quam fecit quidam. Cum occurrens nudus frigore
molestatus dedit ei vestem preciosam qua statim vendens cum
hic predictus qui ei dederat cognosceret dixit Non sum dignus
ut membra pauperum cooperiunt vestibus meis. Cui apparens
christus in nocte ostendit sibi vestes suas agens de facto gratiam
dicitur idem de fratre iordano de ordine fratrum predicatorum pauper
occurrerat petens elemosinam quod non habens quid tunc in prom-
ptu suam zonam dedit ei. Tandem finisset ecclesiam ingressus in zona
crucifixi pendentem vidit. Et cito est celestium donatio. Refert v
quidam canonicus parisiensis quod in tanta pietate erat ut omnia que
habere poterat pauperibus erogaret. Unde canonici timentes ne
propter hoc suam canoniam destrueret ei coadiutorem dederunt
Item ei prudens honorifice cena consumabat. Sed iste a consuetis ele-
mosinis non desistens culcitram et omnia supellectilia lectus et omnia
vasa pauperibus erogat. Tandem cum non posset aliquid amplius dare
mortarium pauperi petenti porrexit. Tandem de carcere cor-
poris cum vellet extrahi dei infirmari cepit. Tandem petivisset
communionem timentes vomitum porrexerunt hostiam non consecratam quam
ille cognovisset et refutasset. Cum portasset verum corpus christi tantus
splendor cameram illuxit ut sol videretur in ea esse. Tunc sanctus
maximis lacrimis hanc orationem composuit. Ecce salus mundi verbum
patris hostia vera viva caro deitas integra verus homo christi
tua lana mea crimina terge suave dignimo adest sanguis
mala destrue que parat anguis. Et ad idem refert Gre-
gorius quidam dedit vestem qua operiebatur in diebus suis
Tandem quidam sanctus homo hoc nesciens in nocte sequenti vidit ce-
lum et edificium pulcherrimum paratum illi elemosinario qui
dederat suam vestem. Exemplo est receptum refert quidam Gregorius vi
nomine viro sancto qui cum quolibet die duodecim pauperes
pasceret quadam die ad hos videns venissent tredecim vidit
ibi et requisito procuratore quare ibi posuerat dixit quod duodecim
tunc erant. Tunc Gregorius tredecimum quem non videbat in prese-

tecte vocat et quibus esset diligent inquireret. Cum audit paup(er) e(st) q(ui)b(us) no(n) meus
estimabile. Ecce ego mi fili ie cum frequenter in festis tuas scutellas
tu(as) p(ro)p(ter) naufragium pecuniam donasti. Ecce ego ipse pro angelus
dei ordinatus ad portandum elemosinarios et de thesauro meritorum
passionis x(risti) reportare copiosas mercedes et specialiter illis
qui sunt fideles dispensatores bonorum ecclesie et patrimonii
crucifixi cui talibus incurabilis non est spiritus cristi. Et propo-
situm magistro qui intrant divites et pauperes vacuos et
famellicos esse permittunt. Alii ad idem tuenda propositus de
vocem qui natus nominatus dei ut omnes pauperes advenientes
pascebat et multis donabat vestes. Dum autem in quodam
festo esset in mensa audivit fletum unius pauperis stantis in
porta. Et surgens eum introduxit et introduxit et quia erat
totus lutosus accepta aqua calida dum involuisset eum suo pal-
lio voluit lavare pedes. vidit eos perforatos ad modum crucifixi. Cum
autem aperuisset manus idem vidit. Et cum vocasset familiares
suos statim evanuit et in pelvi in qua fuerat aqua parata ad ab-
luendum pedes fuit delebilis scriptura huius tenoris. Maledictus
est a deo excelso qui in magnis festivitatibus induit scuti-
feros sequentes vanitatibus mundi histrionibus dat abunde pecuniam
et vestes contemptis pauperibus quorum sunt celi. Et benedictus est
a dextera dei ie cum tota sua persona qui pauperibus plus quam
vij divitibus intendit semper. Septimo est demonum liberativa
quod cum quidam fuisset in multis malis et viciis implicatus
et pauperem vidisset mori pro frigore expolita capa pauperem vesti-
vit. Tum quadam die submersus in flumine dum demones eum dampnare
peterent in medio angelus capam media putavit cum que assecante multu
considens expulsis demonibus abstractus corpore de flumine per virtutem ange-
li est pristine vite restitutus misericordissimus factus per manum egit
viij Octavo est angelorum obtentiva. Refert cesarius quod quidam civis moriens
apparuit duobus quod erat dampnatus. Huic autem egregie cum esset
magnus elemosinarius. Audivit propter timorem faciebat potius quam
pro amore quod cum dixisset statim dyabolus qui eius ductor erat cum
secum portat. Alii ad idem cum quidam civis de male acquisitis vellet facere
elemosinam construxit ex eis unam capellam. Quod cum quidam episcopus
venisset ad consecrandum eam providit vngnos lapide unum dyabolus. Episcop-
Qui cum finissent interrogati a sancto quid ibi facerent responderunt
ista ecclesia est nostra quia de furtis est facta et non de elemosinis. Tunc
precepit eis ut quicquid esset eorum portarent secum. Et assumentes
omnes lapides ipsa cum ... terram vacuam reliquerunt. Nono est
ix penarum diminutiva. Refert Jacobus de vitriaco quod cum quidam episcopus
fuisset defunctus et a quodam bono sacerdote multum commen-
daretur apparuit ei in nocte cum miserabili tormento. Cum cum interro-
gasset quid esset respondit. ego sum ille infelix episcopus qui subtrahens bona
pauperibus nobiles et potentes [illegible] frequenter et in fine fui
multum contritus confessusque [illegible] a deo sed istis tormentis tamen
statim quorundam de bonis relictis per me tot elemosine sunt facte
sicut eo in panis mutatione [illegible] expandi. Tunc sacerdos multa g-
patientes et vix aptime potuit ut in quantitas pecunie pau-
peribus dividere sicut mortuus requirebat datis tamen sub capitulo vestis pau-
peris. Capitulum de [illegible]

Eucharistie sacramentum multa bona inducit in nobis
primo est dampnacionis liberatiua refert Jacobus de vit-
riaco quod fuit quedam mulier que in diabolo in de suspe-
dio temptaretur illud ut captasset tempus et locum et horam
et dum missa diceba et omnes suos expulisset de
domo hostium clausisset et funem ad trabem ligasset dum
vellet se dimittere suspendio audiuit signum pro eleuatione cor-
poris christi et sicut consueuerat ducere dixit Jhesu christe fili dei vi-
ui miserere mei statim trabes fracta est et demones cum
magno sonitu dimitteres domum et clamauerit virtus corporis
christi te liberat a dampnacione eterna Secundo est membrorum conser-
vatiua homo transiens per pontem et videns eleuacionem corporis
christi in quadam capella cum propter magnam populi multitudinem non
posset ingredi cecidit super pontem flexis genibus et pedibus retro
extensis Tandem venit quadriga et transiens super eius pedes cum
esset onerata maximis lapidibus in nullo nocuit Tercio est pene
diminutiua consueuerunt duo fratres predicatores se multum mu-
tuo amantes Accidit vnus illorum absque communione preuentus
finisset morte Dum supervenires post matutinas cum maximis
lacrimis in oracione persisteret vidit vnam penumbram volitantem circa
umbram corporis christi et cum attendisset quod non erat fantasma
requisiuit in virtute ihesu christi quis ibi vel pro quo erat dixit et homo
ut dicet propter quod monetur ibidem Tunc vmbra dixit ego
sum anima ihesu socii tui qui nuper mortuus sum et quia absque
viatico mortuus sum inde volito ut saltem affectu recipiam eum
Tunc frater vnus dixit ingentem magnum bonum sume ma-
tutinum in fine Audit mortuus non possum explicare quot penere-
mittuntur bonis digne sumentibus illud ad id Duo fratres multum
se diligentes per mortem vnius se dimisi Tandem apparuit suo
socio et insinuat quod licet religiosissime vixisset viginti annis
debebat in purgatorio cruciari in virtute sacramenti altaris cum iam
creret diligenter immensus tunc confessus intrastitum misse michaelis
dum esset ad assumpcionem corporis christi sicut Domine ihesu christe ego fui
vi tibi absque cogitacione peccati mortalis. Rogo iter te patrem
misericordiarum ut meareditum socium meum velis liberare de
penis illis Tunc post modicum tempus visibiliter apparuit socius
eius se esse liberatum virtute corporis christi et propter orationis
renouato est hereticus dampnatiua Dum quidam heretici starent ad
ignes cum quibusdam rusticis et loquerentur de cupiditate christi
dixit vnus hereticus vos habetis talem deum quem si per vno denario
portarem emeret volens non obstante generis incordinacionem tamen et quod
hoc sit verum exemplo probabo Tandem incrastinum refrumentes
fuerint sacerdotem et corpus christi peciit ut propter intemperiem tamen sacerdos
distulit venire Tandem cunctato corporis christi et in contemptu et
recipere mostrata deceptione et delusione subito fulmine ig-
neus de celo descendens et ipsum hereticum dimisit per medium
nulli alteri nocumento prestando Tunc heretici hoc videntes conuersi
sunt ad christum

Execitor et habere cognitiones sequentes primo est esse fi-
delis Refert Jacobus de vitriaco quod fuit quidam qui filium
qui comedebat caponem cum suo filio retro

existentia decessisset de carnibus caponis vel carnis nigellum
de mensa abstulit. Tunc puer post paululum ad patrem rediens
aspiciebat carnes. Tunc pater ait filio: fili vis de capone? Tunc
volo pater, sed ostende mihi et non mittatis mihi pro nigello. Iste puer
est moriens. Caveant executores. Item sunt beneficia que affectum
hic in terra et non dari pro executores tamen habent. Alter ad id [illegible]
subito infirmatus suos constituit executores amicos suos specia-
les imprecans illis ut si in executione fideles se non haberent
unus lepra inficeretur, alter subito moreretur, alter ipso fine pereat.
Tunc at quadam cenam splendidam facere de bonis mortui ne
de satisfactione curavit vel post [illegible] et accepit venit plenum
calamitatibus et revolvendo primum cum eo invenit alium excecatum et alium
in primo [illegible] calme assessit et fuit factus leprosus. Ideo
debet esse diligens. Miles quidam in exercitu regis Caroli moriens
equum quem habebat socio dimisit ad erogandum pro anima
eius. Tunc mortuo ille fratre contempsit et in proprium commodum
convertit. Tandem mortuus ei apparens dixit: quod per [illegible]
donationem equi mei fidelitatem non habuisti [illegible] a deo sunt
quedam die [illegible] et ego ipso statim expiavit. Ideo debet esse
iustus. Refert Jacobus quod quidam moriens tribus amicis suis ex-
ecutoribus constitutis dimisit CCC libras. Ipso mortuo cogitavit
sed ad eius erogandum et ait primus reddat [illegible] tu recessisti. Ait iste
quam vera filiam nobilem dedimus ei C libras ad maritandum
filiam suam et per ea dederunt tres C libras pro sua etc. Impetrem
dimiserit inter se etc.

Excommunicatio multa mala inducit in nobis. Primo dei
maledictionem. Legitur quod quidam episcopus excommunicavit molen-
dinum cum aliis rebus suis quod audiens [illegible] bene-
dictus cum reprehendit quod res inanimatas excommunicaret. Tunc
iste maledictio dei in quemque [illegible] excommunicata sive sit mala sive ma-
cula tunc descendit ut per [illegible] de morte Helyoce. Secundo inducit dam-
nationem. Legitur quod quidam excommunicatus obiisset confessione habita et corpus eius
finisset sepultum. Deinde episcopus veniens ad absolvendum eum eo quod finisset
confessus et extraxisset et reduxerit ad cimiterium fuit [illegible]
sicut prius nigrum. Tandem facta absolutione ab episcopo ita album
redactum est sicut nix. Tertio inducit creaturarum commotionem. Re-
fert Jacobus de Vitriaco quod cum quidam fuisset excommunicatus et excommunica-
tionem contempta panem porrigeret porco famellico comedere conte-
mpsit. Item legitur quod cum quidam rex contempneret excommunicationem
inposuit [illegible] volens ostendere excommunicatum panem et affectu
suus [illegible] ut canes volebat de eo comedere. Facta absolu-
tione est [illegible] effectus [illegible] sicut prius et
tam pars est

Exemplum malum multa mala inducit in nobis. Primo
est animos corrumpit. Legitur in tripertita historia quod beatus
Anthonius vidit [illegible] in igne pica et cali-
ces et altaria [illegible] firme abhorret.
Dictum est ei quod sunt mali prelati qui [illegible] ignes etiam
propter sua mala exempla. Secundo est peccatis augmentatiuum. Legitur in vitis
patrum quod cum quidam audivisset iniurias sacerdotum et specialiter unius qui
[illegible] portabat [illegible] cum id venisset ad communicandum
non apparuit ei. Est facta est vox ad solitarium dicentem: Tu

Lecerunt a me homines mendicum. Tunc heremita vidit in extasi
puteum aureum cum fune et situlam auream et leprosum aquam
limpidam ad hauriendum et vox facta est ad eum. Cur non bibis de
hac aqua cum leprosi manus eam non tangant. Licet per malum
sunt eorum accessit tamen peccata aliqua de malis sacerdotibus. Licet vide-
sunt illud que sancta sunt contingere non possunt. Similiter cetera [illegible]
per manus recipi debet. Confratrinus quidam audiens comedebat
accipitrem. Deinde dum dux recessisset ipsum misit et comedit et quia
sunt [illegible] dum venisset dux ad visitandum eum et vidisset quod quasi
viscera sua emittebat, quesivit causam. Cui cum expressisset non
[illegible] sunt capressa [illegible] ipsum carceri perpetuo mancipavit.
Confratrinus est dimisso accipiter [illegible] dimittere quod laxat ad per-
cionem ventris. Confratrinus quidam dixit quod si comederet cum seu[illegible]
bonos morsellos comederet eo quod nimis iste [illegible] comedi[illegible]
Quidam comederet cum iuvene sensibus comedebat festuces
eo quod ipse nihil esset comestu[illegible]. Ille fatuus est mendicus qui
antiquus subtraxit et decipit iuvenes. Confratrinus quidam
ad dimissos hereticos ne debent facere ibi hereticam invenientes
tres unum personam audivit ei unum dignitatem. Tunc fatuus
credens quod vellet [illegible] occulum elevat duos [illegible] et ille
tres et fatuus clausit pugnum et elevat. Et illi credebant
quod innuet esse unitatem et personas trinitatem et [illegible] victoriam
catholicis et hereticis recesserunt confusi. Capitulum de ...

[illegible] hic quod hic ponuntur omnes male condiciones mulierum [illegible] infirmitas et
agr[illegible] de mulierum ponuntur omnes bone condiciones earum.

Femina multa mala inducit in nobis. Primo est virorum
deceptiva. Refert Valerius quod cum quidam plures familiari-
tates reprehenderet mulierum et hoc ad audientiam earum
venisset, una pars pigrius posuit quod eum ad libidinem
provocaret desuper equitaret super eum. Quidam diversis
oblectamentis eum scilicet mentem eius subvertisset et ipsum
actum illicitum postulasset ab ea, dolose cum una condicione
quod primo per totam aulam equitasset super eum. Tunc clam
vocatis principibus rege et militibus quod sapiens tanquam animal iret cum quatuor
pedibus et ipsa desuper equitaret. Ingressa est cum magna multitudine
mulierum et principum. Tunc sapiens attendens deceptorem regi dixit
O rex si me sapientem et fortem decepit mulier, quid faciet illis qui
cum mulieribus conversantur? Ad idem refert Alfonsus [illegible] quidam transiret
per silvam vidit serpentem a pastoribus extinctum et in palo suspensum.
Tunc accipiens et calefaciens eum restituisset tamen vitam serpens cum strin-
gere et mordere cepit. Quidam at homo ipsum reprehenderet nec propter
hoc serpens desisteret, requirit iudicium vulpis. Vulpis audit de hac
causa per auditum [illegible] iudicare. Scilicet volo ut serpens ligetur prius
homo elegatur ab eo. Tunc vulpis: O serpens. Serpens ligatur ad palum
si potes et tu homo ad eum expeditionem. Expedias te per te ipsum.
Iste serpens est mulier que [illegible] cum ad expeditionem amplius noli laborare.
Narratur mulier quedam vocata est a viro [illegible] ad deceptionem viros [illegible]
que vocavit ancillam ait illi: Cito vade [illegible] laborate merere mihi
ab [illegible] ad sepeliendum virum meum [illegible] ad emendum [illegible] totum.
Cui ancilla. Tunc vultus

mulieres aliqui cum haberet tunc in domo quatuor colas & bona Tunc
domina indignata dixit fac hoc quod dico et porta tantum
tres colas & burello cum erat infirmus hoc audiens presbiter sicut
potui dixit | Gansletam tollet sicut accepi Item ad idem
refert petrus alfonsi quod quidam precepit vt vindemiaret vineas
suas Vxor autem eius credens eum diu moraturum vocavit amasium
suum Dominus autem a surculo percussus in oculo dum non videret
cito rediit Et dum pulsaret ad hostium amasius in camera abscon-
ditur et germana per apparuit Tandem viro parato lectum et cameram
retexit dum vxor dicens stare super oculum sanum sanum & late-
ne infirmetur & custodie Et cum clausisset oculum totaliter dum
cum clausit quousque amasius suus recessit Item ad idem refert pe-
trus quidam proficiscens vxorem suam commisit custodie socrui sue
que vocans amasium filie sue dum sederet epulantes
vel vir & peregrinatione completa absconso amasio in camera
vir appetit et dum quietem lecti regreditur dixit filia mater
portate linteamen id magnum vt ostendas hoc quod fecimus
in absencia domini mei Cum autem apportasset explicatum posuerit
coram oculis eius et sub velamine linteamenis recessit amasius Item ad idem
Mulier quidam maritum sanctum quem non diligebat cum venisset
de labore mestus enim vt videret moriturus Tunc subito mona-
chos vocans dixit eis dominum amicus dum meus perdidisset signum
promiserat vt esset monachus Et ideo supplico vt eum portetis
in monasterium et monachus & cucullam tradidit cum sensisset per
parietes scenetem sumptis gelatis atque orationem nimis videbis sed denudant
tu monachos cum cucula bona vite dum dixit Meritus est
2 vngitas g' et ex hereditate mulieris & omnibus bonis suis in
ligitu monachali finivit dies suos. Ergo est necessarius pro
tacitur Refert jeronimus quod socrates habuit vxorem verundosissimam
que semel litigaret cum eo nec ipse iudicet ei vinum dum fugeret per
scalam omnis immundicias sui hospitij proicit super caput eius Tunc
socrates tacebat quod & tantis tonitruis deberet sequi pluviam
Item ad idem Refert quod super quod cum gorgias fecisset litigium pul-
cerimum de concordia Cum regreditur ab eo qui erat cum quo in hospicio
suo non erat concordia cum ibi non essent nisi tres scilicet vxor ancilla et ipse
audit vbi est aqua non potest vinum ideo et quod tot mulieres est & totum
omnium discordie. impossibile est quod vbi sunt mulieres quod ibi sit
3 pax Ratio est indicante amatia Refert in gestis Secundus philosophus quod
cum quidam iuvenis fuisset moratus athenis et ibi sapienciam et scienciam
fuisset invenitus licet sciret per dictum librorum indicare mulieres po-
luit hoc probare de facto vnde rediens ad civitatem suam et esset ignotus
omnibus propter moram studij tamquam advena hospitatus est in domo ma-
tris sue fecitque solemnem cenam mater eius sollicitavit Ba-
cum iuvenem cum consenserat ipsa sic negante recepit ab eo de-
narios cum eo se iuncta post ad idem Cum autem tussisset nocte
sine peccato et ipsa adveniente die cum amplexibus et osculis iu-
venem ad peccandum excitaret Ille subito surgens dixit Tunc
nunc cognosco esse tantam libidinem mulieris vt facias Ipse
filius Cum mater eum cognovisset interfecit seipsam Secundus iuvenis
tacentes Item quod propter verbum suum interemit seipsam imperpetuum sile-
num servavit Item ad idem quidam peregre proficiscens vxorem suam

cam dimisit. Tunc adamata a quodam iuvene ei consentire
nolebat. Erat tamen totus immutatus tamquam vetule occultasset
et ingrediens causam et sibi proposito declarati vetula iuvenem
dimisit. Unde accepta catulla et super triduum ieiunium eam
affligit dedit ei cibum sinapis cum pane confectum cum ederet
pre amaritudine incepit lacrimari. Vetula eam accipiens
cum habitu honesto ad domine adamate adiit et tegumentum
eius catule fletus reddit. Vetula Domina confidenter loquar
vobis hec catula fuit filia mea pulcherrima et honeste
que cum adamaretur a quodam iuvene et contempneret consentire illo
mortuo in catulam est mutata. Tunc hec mulier cito decep-
ta repulsam dixit et ubi iuvenis statim est maculata
per eum. Quarto est cupiditas augmentatio. Refert ovidius
quod fuit quedam mulier talenta nomine pulcherrima et cursu
velocissima. Tandem adamata a duobus ne per ea inter se litigarent
ait ego curram et ille qui me capiat et me habeat. Tunc
unus ipsorum sciens cupiditatem mulieris fecit fieri tria poma aurea
currentem unum post aliud proiecit que cursu capiendo poma capta
per eum. Hec domicella est vita humana. Duo volentes eam
habere sunt deus et diabolus. Sed proiecit tria poma scilicet delicias divicias
et honores in quibus capitur misera vita nostra. Et sic ad idem
narratur quod fuit quedam mulier que per pretium iuvenem seduxit
clericum et omnibus denariis suis spoliavit paulatim. Cum autem
tunicam et capam ut confusionem magis ad terram suam rediret cum magis
vestibus extra communiter assotiat enim. Tunc clericus O fallax socia
quem fefellisti sic reddidit ita. Cecedebam te adhuc quem pecunias
et denarios et ideo ut extorquerem unam flebam non propter te sed
propter pecuniam. Sexto est omnium peccatorum gratia spatiosa. Narratur quod
mulier quedam in omnibus viro suo contradicebat cum eo ad aquas
tunc cum ipso magis appropinquaret pede deficeret in aquam cecidit
Tunc vir volentibus eam extrahere dixit non queratis eam inferius
sed superius quia semper fecit contrarium. Et sic ad idem narratur quod una mulier appo-
situm faciebat per eorum que sibi precipiebant a viro. Tunc eo recedente
ipsum requirit quid faceret reddidit. Ne inter furum qui minime
ingeniosa que statim ingressa furno cadente tibias confractis
extracta est ab eo. Sexto est loquacitas promotiva. Narratur
quod mulier quedam nimis diligens virum. Dum frequenter inebri-
aretur vir suus eam reprehendit et dedit ei tale documentum quod si
custodiret tamen eam diligeret. Primum est quod recordaretur de ancil-
lis. Secundum tacere. Tertium contaceret. Ipsa vero inebriata clama-
bat omnium discordie capas excitabat omni discordie se inge-
rebat. Septimo est omnis malicie inpetiva. Legitur in libro
de septem sapientibus quod fuit quidam imperator Diocletianus dio-
cletianus nomine qui habito filio ab uxore sua mortua est. Unde
cum sapientes romani vidissent puerum bone etatis supplicaverunt
imperatori ut traderet eum ad docendum perfectissime omnes
liberales artes. Tunc annuens vero eorum septem sapientes ele-
git quibus filium tradidit ad imbuendum. Et quia sensibilia move-
runt strepitus et eorum impedimenta decreverunt ut sapientiam
condigne constituerent in nemore in quo essent septem camere et in
medio pallacii camera propria in qua essent depicte

Septem artes liberales quibus completis postquam tu puer ille rece-
ssissent et cum inaudibili studio ipsum docet. Et tunc barrones
romani ad imperatorem accedentes supplicabant ut uxorem
duceret ex qua suscepta prole imperium non deficeret
in heredes successiue. Imperator consensit. Nobilis
et pulcra fuit eligitur et ei matrimonialiter copulatur. Tandem
completis nupciis uxor quesiuit ab eo a imperatore
ubi est filius et mota tamquam noverca desiderio infecta
et una exprimit signum amoris. Imperator volens satisfacere
sponso ... Cum iam nonem annum transisset in quibus non videret
filium suum qui fuerat cum magistris. Missis nunciis et epistulis
mandat magistris ut filium suum adducerent ut a noverca videre-
tur. Cum recepissent literas magistri collacionem inter se habebant. Conve-
nerunt in hoc omnes magistri ut antequam iter arriperet examinarent
eum in subtiliori sciencia si aliquid profecisset in hac interro-
gatione ab aliquo sapiente ipsi possent confundi eligunt artificiales
scientia et tali experimento examinare. Nam clam sub quatuor pedibus
lecti quatuor folia posuerunt et mane surgente invenietur
dicta cogitacione et mensura ... dixit ... vel planum est
elevatum vel tectum est depressum vel lectum est elevatum. Inde
magistri attendentes ad eius subtilitatem interpretati sunt ... disse-
re de recessu. Sed dormiente iuvene meridie talis visio esse-
t manifestata videbatur quod quatuor arbores egrediebantur de lecto
et producebat septem ramos et in medio stabat coluber qui per
folia ramos intromittebat venenum ad interficiendum iacentibus
in lecto. Cum expergefactus vocatis magistris et narrato sompnio
suis pro interpretacione recurrunt ad cursum stellarum et invenerunt
quod quatuor arbores sunt quatuor elementa. Coluber est noverca. Septem
rami sunt septem dies sequentes in quibus si loqueretur
moreretur statim. Et quod necesse erat ut ad patrem accederet
ordinauerunt ut quilibet eorum excusaret eum immediate
et subveniret in omni tribulacione futura. Venientibus ergo
et intrantibus civitatem pater occurrit filio. Et dum super collum
eius fleret pre gaudio et de statu suo quereret invenit eum
mutum. Tunc pater tristis dum requisivisset causam
responsum est a sapientibus quod mutus erat effectus. Tunc solus
sine salutacione recedens intimat uxori. Tunc ea exhortans
promisit quod ipsa faceret eum loqui et ocius puero cum mira-
bili affabilitate eum salutavit. Tunc supplicando humiliter
cum verbum non dedit. Ipsa vero molesta ex hoc et tenens
eum per manum rogavit ut soli ingrederentur cameram quia
ibi volebat revelare secreta. Tunc inclusi soli in camera
imperatrix sibi sermonem hunc modum incepit. O fili di-
lectissime Deus dedit mihi hoc bonum donum et dedit mihi
gratiam ut haberem talem filium sicut tu. Tuus volo
esse non noverca sed mater. Sed tamen non est iuvenis in mundo quem
tantum diligam nunc si portassem in meo utero non tantum essem attracta
sicut ad tuum amorem. Accipe ergo me in matrem tuam et ex tuo
corde creat vim consorcium et reputacionem amoris. Tunc dixit ...
pretendens ... ipsa sub ... fili carissime attende ad pulchri-
tudinem meam quam ad te habeo ... contempto amore patris tui

tibi. sinam voluntatem meam vtere ego accubitu meo vt eius
delectacione provocem concepta inmundos exprimag [illegible] totaliter
renuens dixit ipsa l interim tangere cum ipse per cameram fugere
cepit Tunc nouerca tamquam coluber incipiens diffundere
venenum dilaceratis crinibus vestibus precisis facie vulnerata
capillis emissis ad terram clamat me [illegible] porte franguntur
imperator finaliter intrat causam tanti doloris requirit et ipsa
cum lacrimis dicit Ingressus est filius tuus ad me et cum
per vim haberem ab eo prelata non possem me inclinare ad inudi-
ciam voluit maculare thorum tuum Tunc imperator furib-
undus recluso filio in durissimo carcere est quod imperator
multum allicieba[tur] ex historiis et ex parabola dictis tempore
visa est enim inducere ad interfectionem filii propter parabolas
premittendo vnde cum reclinaret caput et esset apodiatus sup-
er gremium imperatricis dixit Domine iam video quod vobis eve-
nit de filio vestro sicut accidit cuidam burgensi de viridar-
io suo Contigit quidam burgensis qui habens viridarium in quo
erat pinus tradidit eum laboratori colendum Eo autem quadam
die veniens ad viridarium vidit quod de pede pinus qui multos
et optimos fructus portabat nata est pinicellus qui vsque
ad frondes maiores iam erat protensus Et quia maior colo-
rem iam suum perdidit nec fructus ita copiosos nec ita bonos
portaret requirit causam ab ortulano qui ait quod pinicellus
causa erat qui attrahebat humorem Tunc dominus iussit precidi
maiorem propter gratiam iuventutis minoris Sed quod secutum est
iam pinicellus est eciam mortuus est quod maior influebat
ei humorem et vitam Hoc mi imperator in ortus est dignitas
imperialis vestra in quo vos estis pinus et filius vester pinicellus
iste rebellis rebaldus honorem vestrum iam depressit volendo vio-
lare me et ausus est surripere fructus vestros per ipsum impu-
gnat me volens violare Et si comunitas romana diuci-
us attenderit ad eius astuciam perdidat vos et eiciat de impe-
riali honore et hoc propter honorem filii vestri dimicare ergo
principaliter vt vestrum imperium vobis remaneat sine fine Tunc
imperator motus ad interfectionem filii convocato toto cetu ro-
manis propter scelus impositum cetus adiudicat mortis tunc
exurgens ille secundus sapiens cui nomen lentulus erat dixit O
imperator in quem respiciunt omnes leges et eius iusticia
divulgatur vbique attende ad hoc opus quod agis et vide
finaliter tibi contingat sicut accidit cuidam militi de optimo
fidelissimo leporario suo Tunc imperator affectans scire
parabolam licet non possit leg[er]e sapientibus credens quod ipsi corri-
gissent filium rescripsit explicationem eius Tunc sapiens dicam sed
supplico quod hoc filius tuus sit a morte quousque cum consensisset
secundus sapiens dixit hoc contigit vnus miles in terra ista qui habuit

Leporarium pro optimo et fidelissimo reputabat. In quadam basti-
ca posita extra villam in qua erant prata et fontes et
muri quibus vallabatur erant vicini et multum antiqui
et quia quoddam torneamentum debebat fieri in pratis illis
miles et domina militibus accesserunt ad pratum bastica in-
dimisso unico filio in cunabulis tribus nutricibus que
eum lactabant et pannos eius mundabant. Tandem incepto torne-
amento nutrices voluerunt relicto infante in camera solo
cum leporario ad spectaculum se contulerunt. Tandem exiit serpens
maximus de scissuris et fracturis murorum antiquorum
et ingressus cameram infantis et incepit ascendere in lectum
pueri ad devorandum eum. Tunc leporarius hoc attendens serpentem
invasit et facto magno certamine et vehementi
bello accidit ut versus est lectulus infantis puero sine le-
sione subtus manente et lecto supposito super stetit. Inter-
fecto igitur serpente a leporario et dimisso infra fenestram totum
pavimentum camere est sanguine maculatum. Unde cum nutri-
ces venissent de spectaculo ad lactandum puerum et cameram
ingresse et viso lectulo revoluto et macula-
tione sanguinis et leporario iacente circa lectulum crediderunt
puerum et exeuntes cum clamore et fletu cum
per devorasse puerum adveniissent dominus miles credens evaginato
domino et domina ad venissent leporarium interfecit. Tandem elevato lecto puer sanus
et incolumis est repertus. Tunc miles cum fletu dixit
heu misera salutem et protectorem meum perdidi sicut certus Romanorum
attendere quod recitabant in hac parabola. Tunc regina ait tamen
infans nutritus a tribus nutricibus scilicet ab ira a sapientia et a
iustitia. Serpens qui vult devorare honorem Romanum est ista
imperatrix que vult ponere maculam in gloria vestra. Sed lepora-
rius est filius imperatoris qui pugnat cum colubro ne occide-
retur Romanus. Tunc ergo imperator vis occidere leporarium qui
custodivit te et conservabit te et imperium tuum. Tunc imperator
imperatrix in sanguine viso in nocte multum ex corde flere cepit.
Tunc imperator compatiens intendebat consolationem illi dare et ut
esset magis consensa promisit ei quod in crastinum filius suus mo-
reretur. Tunc ipsa dixit propter quod credis quod eo affectarem
mortem filii vestri non propter me sed propter vos quod ex eis
quod fieri fileret fictam papiro quod ipse faceret de vobis sicut fecit
pastor de apro conscientia quidam aper qui elegit sibi quercum mire
pulchritudinis ut erat aliquod animal in nemore quod audiret
comedere glandes eius et ut refectione sub umbra eius nisi solus aper.
Tandem venit pastor vero ad colligendum glandes eius quercum quem
videns aper currit ad eum et pastor ascendit quercum et salva-
tus est. Aper vero stetit ad pedem arboris quem aspiciens pastor
glandes collegit et apro proiecit et non solum semel sed etiam
bis et ter et cum fuisset satiatus iuxta arborem iacere incepit.
Pastor vero clam descendens cum una manu quercum tenebat
et cum altera manu verticem apri fricabat ad cuius fricationem cum obdor-
misset aper evaginato gladio ipsum interfecit. Ita domine

imperator erat. De vobis vero est sicut aper. Rursus est dignitas
imperialis quam nunquam fuit ausus invadere nisi hic maledictus filius
vester. Et quid fecit ipse? quia vidit vos turbatum et furiosum propter
malum per eum factum, ipse collegit glandes persuasionum. Tunc sa-
pientum quem remittit malitiam veram, et cum obdormieritis
dissimulando tamen malum ipse evaginabit gladium et interficiet
bonitatem vestram. Tunc audito imperator: Neque ita erit. Sequenti
mane tunc surrexit secundus sapiens cui nomen erat Kratho
et ait: Quando sol perdit lucem suam et fons copiosissimus
est extinctus, et hoc in summa [illegible] invenimus in quo etiam
scientia obscuratur et una ancilla [illegible] ut hac summa excecata
exercitum [illegible] primat te sit. Primum Ypocratem
consultas, sancte imperator. Sapiens differebat dicere quousque
ab imperatore fuisset permissum quod de isto die iuvenis non re-
ciperet mortem. Quo facto et iuvene reducto ad carcerem
secundus sapiens dixit: Domine imperator et princeps Romanorum,
Ypocras fuit medicus peritissimus et habuit nepotem cum subtili
ingenio, et Ypocras quantum poterat facultates et experimenta
curandi, nepos tamen optime attendebat et ad receptas et ad
infirmitates et ad modum curandi. Hec omnia conscribebat in libris.
Tunc accidit quod fuit infirmatus filius cuiusdam comitis, et quia
Ypocras ire non poterat cum fuisset vocatus, nepotem suum misit,
qui considerans qualitatem egritudinis et complexionem infirmi ac parentum
proprietates reperit in infirmo aliquid non esse vestigium matris nisi
indixisset complexiones patris plene vel matris. Tunc illa amore
iuvenis mota revelat quod erat de adulterio concepta et patrem
nominavit. Ostendit tamen cognita eius condicione et proportionata medi-
cina cum apportasset in arte inveniens sanitati restituit et rediens
cum magnis donariis et Ypocrates quid fecerat iniciat. Tunc
magister videns sue subtilitate duxit ad viridarium herbarum
et requirit an diversitates herbarum cognosceret. Tunc tu vidisti
quod sit ex parte [illegible] dixit Ypocrates: Collige in de tali.
Tunc cum inclinasset se, Ypocrates evaginato gladio nepotem
occidit. Tunc facto eo infra dies fluxus ventris Ypocratem
invasit, quem sedare nepos suus super omnes viventes me-
lius sciebat. Tunc in causas magnum cedrum perforatum multis
foraminibus et plenum aqua Ypocras cum medicamine absque
clausura foraminum restrinxisset a fluxu, ait: Istud est
dei iudicium, ut ab hac infirmitate non possum curari qui
interfeci eum qui super omnes florebat, restaurando insensibilia,
et meipsum restringere non valeo. Ita dico tibi, imperator,
filius tuus in bonitate et sapientia viget super omnes Romanos. Et
ideo si tu interfeceris eum ex hoc quod diserunt [illegible] maliciam,
dum fluxum viscerum habebis per eius mortem per illam uxorem, tunc
dices tu: Maledictus sum eo quod interfeci eum [illegible] fuisset
eum protecturus. Tunc imperatrix audito imperatore [illegible] multo
malum [illegible] et [illegible] esse in secreto [illegible] cubiculo ait:
heu, domine mi imperator, [illegible] fuit dictum [illegible]

imperatoris stabile erat sed nunc video quod promissio vestra non continet
veritatem nec facietis iusticiam de vestro filio ideo accidet
vobis sicut cuidam militi de terra vestra qui fuit decapitatus
per proprium filium. Tunc imperator Narra obsecro et eas exau-
dietur petitio tua. Inquit unus miles fuit in terra vestra
qui a te fuit positus custos thesauri in quo servabat thesau-
rus et a rege quorum stipendia militibus donabantur. Surrexerunt
inimici et per multos annos milites expulerunt de hoc officio
et subtracta stipendia paupertati est affectus. Tunc vocavit
filium suum consilia mutuo vel ceperunt convenerunt ut thesaurum viola-
rent. Et de thesauro ceperunt necessaria vite sed quod dixe-
rant et per multos annos transisset. Dominus vero thesauri
mancata apparuit. Ingressus diligenter requirit iter secrete
custos vas impleri fecit visco et apposuit iuxta foramen
Tandem miles ingrediens ad furandum sicut solebat facere
illaqueatus est in visco et cum hoc notificasset suo filio
qui extra mansit filius evaginato gladio caput patris
abscidit ac secum portavit et iniuriam magnam fecit
ne cognosceret cuius corpus esset. Domine mi si velis
attendere sic faciet filius vester qui nunc inducit vos ad rapinas
et illicita sed quando videbit vos esse in visco diffamationis ab-
scidet caput vestrum et negabit paternitatem vestram. Crastino
vero sequenti die surrexit imperator et aggregatis con-
tionibus et precepto filio iussit eum ad mortem duci.
Tunc surrexit tertius sapiens et ait Heu nobilitas romana
attendat ad monstrum quod nunc audivit nam ut video sit pre-
ceptor filii in patris visceribus erga filium vestrum sit extin-
cta. Sed timeo valde ne imperatori accidet sicut accidit cuidam
militi de terra mea de iuvencula uxore sua. Tunc ergo
scisitatus quomodo esset dixit sapiens Tunc potero loqui cum
video filium vestrum trahi ad mortem. Prolonga ergo hodie eius
vitam et ego dicabo quod optas. Concessa petitione et reduc-
to iuvene ad carcerem. Tercius sapiens sic dixit. Domine
in terra mea fuit miles antiquus qui cum iuvenculam puellam
contraxit que se ipsum contempnens amasium facere affectabat. Et
quod hoc posse facere non poterat sine medicamento matris
sue voluntatem suam declarat. Cui mater Filia tu
ignoras adhuc quanta sit indignacio ut antiquo consilio ut po-
cius si posses invenire indulgenciam cum eo sic fiet re-
velas adulterum. Cui filia Ecce quemadmodum probabo. Tunc
mater Castissimum vir tuus in arbore mirabili non delectatur in qua
de arbore sicca in camera incide ego iam et pone ignem
et si factum vir tuus dissimulaverit signum est quod de
adulterio indulgeat consequenter. Cumque confirmasset et vir
suus dissimulasset multa fuit causa ad complendum
actum mundum. Tunc mater adhuc proba alio signo. Tunc
cum vestes habens pulcerrimas in quibus mirabiliter incedit vir

timus delectat sz etiam catulum gratissimum Ergo veste
destructa et interfacto catulo vir tuus non irascitur sig(num)
vocat amasium suum Tunc mater obsecro per alio signo
et tunc faces quod cupis Vir tuus sz facere qui voluit
tali die in quo omnes nobiliores et potenciores istius terre
venit esse Tu in quo ligabis (?) fimbrias mense et claves zone
tuam ancillarum et surgens subito et omnia iacies ad ter
ram et si vir tuus tunc dissimulauit facit pro ea hoc
quod affectas Sic cum fecisset et omnes inuitati de(s)parati
et confusi recessissent Vir suus vocat flebotomum
et facit extendi modicum eius brachia mulieris et apertis
venis de ea tunc fecit extrahi de sanguine quod vix respirare
poterat Tunc mater visitabat eam dixit matri Nunc
probaui viri antiquitatem iram ut cito fecisset amasium suum quod voluit
Possum certa dico tu enim es senex et habet vxorem ut facit amasium
et id si te inuenerit ad mittitur filium tuum (?) scilicet sceleris
perpetrabit Tunc imperatrix magis irata ex audito scelus et
ista nocte ingressus fuisset cameram ipsa prouoluta ad pedes
eius dixit Obsecro domine ut occidatis me quia plus volo
mori propter filium vestrum vel propter istos sapientes [illegible]
conantur facere de me sicut fecit quidam senescalus de vxore sua
Quidam enim rex fuit in terra nostra qui vocabatur grossus qui occupatus
tunc (?) infirmitate cum odiret summe mulieres consultum est ei
ut sapientes mulieres habeat et pro vxore reciperet Cui vocatus senesca
lus suus ei imposuit peruatam mulierem et iuuentam prouideret ei
mulierem Cui senescallus quid dabis mulieri volenti tecum esse
Domine rex Trado tibi claues thesauri et quid vis tibi
Tunc ille vxorem suam ipse nocte ei supposuit et adueniente
luce recuperare cepit Tunc nolens rex dimittere eam fuisset
iniuria mota contra senescalum eum suspendi fecit Certa dico imperator
isti sapientes cupiditate moti voluerunt me supponere filio tuo sz ego
attendens ad tuum honorem et non indignacionem sapientum contempsi
Et ideo quod melius accidisset si recedissent eius Tunc imperator ex pro
ximis iussit ut incastum (?) iuuenis occideretur mane conuocata curia
quod aspiciens certus sapiens sic ait O dilecto romanorum vbi est
tuo clemencia paterna que recessisti Attendat ergo dignitas
imperialis quod certus sum quod tibi accidet sicut militi summe
diligenti vxorem suam Tunc ergo imperator affectaret facere racione
Ille nolebat dicere nisi in ipse die dissimulaciet mortem filii tui
quod cuius aut sapiens Dic in ciuitas est in terra mea
in qua talis erat consuetudo ut omnes mechi in aliquo loco pro signo
nostro suspendantur incastum Ibi enim erat vir quidam miles qui
summe diligebat vxorem suam ex [illegible] in quadam turri eam
custodiebat Illa vero corruptorum variis duo [illegible] [illegible]

virum eius dormiret surgebat et ibat ad amatores suos. Quadam
tamen vice vir percepisset et ipsa in nocte recessisset clauso hostio
per se fenestram contemplabatur regressum eius. Que rediens et clausam
portam reperiens supplicabat viro suo ut aperiret ei ne alia
vice interficeret. Vir vero contempnens acquiescere ait uxor: Melius
est mihi ut me interficiam et tunc erit suspicio quod tu feceris
eum si tua interficeret me cum honore tuo. Tunc accepto
magno lapide proiecit in puteum clam rediens iuxta hostium unum
se abscondit. Vir vero territus timens ne hoc factum esset imperatori
tractum ab ea accepta fune ut extraheret eam de puteo et
sepeliret. Tunc cum funibus egressus aperto hostio illa ingressa est et
clausit et firmavit hostium post eum et stabat in fenestra sic ait
Ribalde nunc deprehendi adulteria tua. Quem rogans ut aperiret
et nollet et interim venit vigil tua et invento viro eum cepit et incarcera
tum misset. Contra dico in proposito imperator. Ista uxor tua fin
git amorem summum et hoc non fecit nisi ut detegant sua mala
eo quod proposuit interficere te et tunc imperium. Specialiter
cum cognosceres suas malitias. Imperator in nocte ad cameram
imperatricis accessit que vix loquens sic ait: Heu misera quo
sum [illegible] quoniam isti cum astucijs suis voluit me interficere
et auferre vitam meam vobis tam utilem. Quare non de me
vobis eveniret sicut cuidam regi mee terre. Fuit enim quidam
rex in terra mea habens civitatem potentissimam ad quam
veniens Virgilius fecit ibi duo miracula. Nam ignem posuit
in una parte civitatis qui absque lignis ardens pauperibus pre
stabat subsidium. Iuxta quem ignem erat miles ereus arcum
extensum tenens in cuius collo hec scriptura erat: qui percusserit
me extinguam. In alia vero parte civitatis Virgilius erexit statuam
et super eam erexit vel posuit speculum in quo representa
bantur omnes congregaciones que fiebant ad destructionem illius civitatis.
Et quia rex Cecilie habebat bellum cum isto rege nec poterat supe
rare propter reputationem speculi. Misit aliquos clericos ad predictam
civitatem ad videndum per quem modum posset capi. Cui attenden
tes dixerunt quod multum erat de rege et de speculo et quia
rex illius civitatis erat summe avarus. Unde ad destructionem spe
culi [illegible] dolo cum thesauri ad regem Cecilie quatuor
cophinos plenos receperunt ab eo. Ambo [illegible] venerunt ad
civitatem in qua erat speculum et in subterraneis civitatis transfo
ssata profundissima de nocte fecerunt et in uno unum cophinum
et in duobus alijs duos sepelierunt. Transactis aliquibus diebus
venerunt ad regem et presentaverunt se [illegible]
[illegible] de quibus sciebant sumere [illegible] quod de invencione the
sauri et quod in toto mundo non erat tot thesauri sicut in
si medietatem domini inventoris daret eis. Et omnes homines
[illegible] [illegible] promittens quod optabat. Post quod
dies prima ad eum accessit et ait: Domine mi rex
in nocte videbar mea [illegible] et cognovi quod in tali portali est
absconditus magnus thesaurus [illegible] inter thesaurum inveni
et rex in amore clericos se inflamat sicut [illegible] ita alij et

tra simul fecerunt. Tandem firmato regere in ea opinione
venerunt et firmaverunt quod sub columna speculi
erat infinitus thesaurus quod ne rex timet facere speculi
dixerat quod cum apud magistros stante columna et speculo in thesa-
urum infinitum poterat. Tunc ceci cupiditate moti cum
cum magna multitudine hominum foderunt iuxta columnam consensu eius
pertinitabant eo quod pro lignis maxima tenere. Tandem ut men-
tirentur ad ignem accendentes perfecerunt eum nam et ignis
qui erat in subsidium pauperum extinctus est statim.
Tandem accipientes ignem alibi posuerunt in lignis que susten-
tabant columnam et speculum et fugientibus columna cecidit
et speculum est confractum. In crastinum autem cives attenden-
tes quod propter cupiditatem auri totum bonum civitatis erat perditum
ligantes regem per ora foramine sui corporis cum auro li-
quefacto implebant. Tunc imperator attendens quod sic est
in proposito. Tunc cum habeo bellum cum filio tuo et in eo
tantum tua implicat domine sed igitur instare et speculum et
ille speculum sunt eo que providendo omnes populos paratas et
ideo quod faciat filius tuus contra me destruere et ideo misit istos
clericos et sapientes ... si tu es nimis cupidus audire
ea eorum erit finaliter destructio tua. Tandem in crastinum ante diem
surrexit imperator ut executori mandaret mortem filii sui.
Ad cuius pedes se proiciens quintus sapiens sic ait: Domine
mi imperator, propter papi mortem filii tui sed obsecro ut
tu dicas si vidisti quod exprime voluit uxorem tuam. Cui
imperator: certe non sed hoc audivi. Tunc sapiens: Verum
certe video quod eveniet tibi sicut burgensi de pica sua quam
narravero; affectas scire. Imperator postulat sapiens ut saltem
in die mors filii differatur et dato dicto sapiens sic dixit:
In terra mea fuit quidam burgensis habens avem quendam picam
que omnia que fiebant in hospicio suo domino referebat et
quod uxor burgensis habebat amasium et hoc pica in ...
eum nuncii sic domino retulisset. De indignata per recessum
viri ad aliquas longinquas partes ipsa est tali astucia. Nam
fecit eum picam et posuit in uno tecto iuxta tegulas et missa
ancilla super tegulas cum uno martello tonitrua cum face co-
ruscationes cum pictaciis aque pluviam fingi fecit. Tandem
reversus domino pica ex tempestate fatigata nullum solacium
ei fecit. Cui cum apprehendimus diu talia fecisset et paruisset ea
pica incepit dicere: Tonitrua coruscationes pluvie fuerunt
hic. Tunc dominus requirit si esset verum. Et domina dudum
tempore quo ibi fuerit. Ait uxor: Sic vicinos facta quod non
erat quod in anno isto tantum fuisset ... potestis pape quod sibi tunc intel-
lexerunt. Tunc burgensis voces placet uxori et picam interfecit quae
erat custos hospicii sui. Sic et pica est filius tuus cum re-
velabit mala per uxorem tuam et ideo ipsum interficere cum
delositatibus suis. Cui ... ia nocte imperator sensit ingressus
ad imperatricem illa scissis vestibus ... convenit dicebat
affectare mortem eo quod imperator non teneret verbum suum
de morte filii sui. Dc apparet cognosco quod illum cito occideret

instruas vias sicut sapientes excecauerunt regem herodem
affirmant enim quod rex in Ierusalem herodes nomine et tamen adhesit
septem sapientibus ut preceptum daret in toto suo regno ut omnes
facientes sompnia ad eos accederent pro expositione et darent
denarium aureum. Cum tamen diciores fuissent rege fecerunt eum
pacientem talem vexacionem ut quicumque appropinquabat ad porta-
lia ciuitatis perdebat visum sed redeundo ad domum propriam
recuperabat. Hoc autem ideo fecerunt ut eo mortuo sibi in-
uaderent regnum. Sic in per decem annos fuit herodes quod ciuitatem
non est ingressus. Deinde ergo quadam die assedit in solio. Dixit
herodes sapientibus. Cum ipse pro ymaginatis futura et ideo sub
pena mortis impono vobis ut dicatis mihi quare sit causa
huius perdicionis visus quando appropinquo portalia ciuitatis. Cum petentes
inducias diu non invenissent aliud quam faceret iam incantaciones
quam post venerunt ad quendam iuuenem nomine qui de matre
sine patre erat natus. Et quia iste revelabat quecumque secreta
affirmabant diuinacione regnum ut declararet causam excecacionis
Cum eum asserent se scire causam si non revelaret duxerunt eum
ad regem herodem. Tunc herodes interrogauit de causa. Tunc
Merlinus audiuit dixit educatis omnes id est hospicium et ingrediamur
ambo soli cameram tuam et ibi revelabo factum tuum clare. Cum ergo
factum esset ut Merlinus dixerat. Iussit removeri lectum regium
et soli existentes in camera elevauerunt lapidem unum sub quo erat
testudo profunda et in medio erat ignis et super ignem olla bulliens
et in circuitu ignis vii sufflatores cum follibus accendentes
ignem. Tunc merlinus quamdiu olla ita est super ignem tamdiu
sine excecacione non poteris egredi ciuitatem quod si ollam removeris
non amotis insufflatoribus statim morteris eis. Cum requireret
per quem modum posset fieri audiuit Merlinus. Isti septem insufflan-
tes sunt septem demones qui sunt hic parati ad preces sapien-
tiorum. Si ergo occideris vii sapientes vii insufflatores recedent
et si ob eadem omnes recedunt et tunc removebis ollam
et eis orata. Et ut cognoscas sapientes eos excecas aliquantu-
lum et statim in foribus pallacii affuit iuuenis qui septem
sapientes requirebat pro interpretacione sompnii. Quidam iuuenem
vocatus merlinus et sompnium dixit et interpretacionem som-
pnii. Sompnium tuum fuit tale. Videbatur tibi quod eras
iuxta fontem et de claritate fontis aspiceres intra se ex
aquam et in quodam foramine riuos aureos aspiciebas.
Ista capa est terra sicca inter talem fluuium in qua erat
archa lapidea plena thesauro in qua faciendo manum
mittens cognosces mane iter sompnii. Proba ergo
et post ea vade ad sapientes et videbis quod de sompnio
dicent et statim referens regi et vii. Cum eum invenisset
thesaurum et sompnium sapientibus explicasset et cum
mediacionis illi evasisset facta relacione ad regem ait Mer-
linus facio ego quod dixi tibi. Cum eum fuisset antiquior
sapiens vocatus sedente est interfectus statim vii insufflator

erant et ideo alii omnes occiderunt et omnes insufflatores
exanimes erant. Et extincto rege et olla deposita thesaurum de-
gredi potuit. Et cetera. Sic perdicionem vestram ista dico
imperator: isti sapientes excecaverunt te ne possis ad
interfectorem filii ingredi in iusticia quod si eos primo certe
tractare videbis quod mirum sit filium tuum conservare ad vitam.
Ait imperator: optime locuta es et promitto deo et tibi
quod interfecto filio quod ad opus cras occidam. Summo mane
cum clarescit dies imperator surrexit, filium carnifici
tradidit et precepit ut non reverteretur per viam aliquam
quousque inveniat interfectus. Tunc aliud dicit ducetur
ad mortem. Hoc audiens septimus sapiens qui non dum surrexerat
ascendens equum properavit ad eos et extrahens anulum de digito
dedit ductori exercitus ut cognosceret inveniret
tardare sub his locutus. Cui ad imperatorem quousque cum impe-
ratore coram eo nobiliter romanus venit. Clamant festinant tres pro-
bus [illegible] non electa dissolvunt et tanto fecimus. O
tenus occidere propter [illegible] verbum falsum uxoris maledicte mu-
lieris non probato facto nec firmato ordine iuris. Sed apte cognosce-
re quod tibi eveniet sicut invenit militi. Sermone diligenti. Ut ego
suam. Ait imperator: audiet affectare factum. Ait sapiens:
Quod loqui possum cum tam bonus consilius. Dicat ad mortem sub-
ito eum reduci ad carcerem et hoc differat mors eius et dictam
tibi quasi ea mirabile dicturus. Completis verbis ad voluntatem
Sapiens sic ait: Quidam erat civitatis quedam civitas in qua per
regem extitit ordinatum ut omnes vicarius per totam noctem cu-
stodiret interfectos per civitatem ne ab aliquo possent furari. Et
si aliquis civium tunc timeret interficeretur absque dilacione.
Reliqua quam in civitate erat unus miles iuvenis qui cum pulcher-
rima iuvencula contraxerat et tantum se mutuo diligebant ut
amor non possit ymaginari. Tunc accidit post annum iuvenis miles
est mortuus et ideo tantus dolor invasit uxorem quod posita super
eum sepulcrum non potuit removeri per quacunque necessitate ab illo.
Amici attendentes omnia domuntula ei fecerunt et sepulcro
vicini in qua uxor vitam gratie moderabatur et ei ab amicis ministrabantur
necessaria vite. Accidit quod post mensem de nocte media fuisset exorta
tempestas maxima et vicarius ville posita sua statione
civitatem tempestatis non possit ferre. Ingressus est civitatem necare
dum quando habitaculum tanquam mulieris stantis et sepulcrum viri
sui interius est ingressus et eam exhortas et ad consolacionem provocans
bibi est tacta in corde et cum hilaritate vultus movet eam magis
ad pulcritudinem mulieris et ad facundiam vocis movebat ma-
si uxorem haberet. Tunc vicarius dixit: non miles suum sine vica-
rius iste civitatis nec est mulier vincens cum et liberam contraheam
Vobis sed recede quod dies iam appropinquat et voca tuas partes
ad domum partam. Et tunc facto aliquo tempore ero sponsa tua. Cum
quod vicarius recessisset et redisset ad custodiam suspensorum reperit
quod unus erat amotus in isto intervallo de quo plus volebat quod unus

primitus mereret. Qui subito regressus ad domum literam
aperit fodiendo quia timebat quod loco fratris in patibulo poneretur
Tunc mulier apta ligones et fodiendo ex [illegible] hic no-
viter sepultus et ponamus eum in patibulo loco fratris et cetera
Quod miles mortuus [illegible] die [illegible] uxorem et vicinum ville
[illegible] ex fossa fuisset adductus ait vicarius nichil scimus
quia qui amotus est de patibulo vulnus habebat maximum in
capite et quare iste non habet timeo ut homo agnoscatur. Tunc
mulier extraxit gladium et percute caput eius et [illegible] in
vulnus idem. Tunc ille quia [illegible] abhorreret iam accepit et [illegible]
infortunium vulneris atrocissime ut caput percussit et [illegible]
cum vicario ad patibulum portavit et eum in furcis suspendit
Tunc vicarius attendens ad eius maliciam [illegible] fuisset eam absque
contrahere contempsit cum ea. Ista dico tibi imperator [illegible] mor-
tuus fuit filius tuus et tu solus debitum mortis. hec
perfida uxor tua cum alio contrahere cupiet nec recordari [illegible]
de te sicut de cane. Tunc imperator magna dolositas mulieris
Tunc imperatrix [illegible] omnes principes ad et paucos suos
cum maximis lacrimis petiuit licenciam fugiendi a terra
ex quo inimicos suos nollet [illegible]. Tunc imperator promitto
tibi absque dubio ut cras ad diem morietur filius meus
Tunc illa domine fecisti promissum tuum [illegible] sed scio quod mihi [illegible]
quondam [illegible] accidit id quod accidit cuidam militi de terra
[illegible] de filia sua. Fuit quidam miles qui filiam pulcher-
rimam habuit in sua iuventute eam corrigere contempnebat. Tandem
hec impregnata est a quodam [illegible] scutifero et miles propter
paupertatem quam habebat non potuit vindicare. Ideo filiam suam
[illegible] ad mortem et tunc illa [illegible] fugit ad terram longinquam
Tandem [illegible] a patre et matre in domo cuiusdam principis. Tunc
filia attendens accessit ad dominam terre et ad principes [illegible]
[illegible] et dixit de [illegible] quod erat unus ribaldus qui se-
cutus eam fuerat per partes diversas ut corrumperet eam. Tunc miser
[illegible] et in patibulo occiditur. Tunc ista attendens
[illegible] suum mortuum [illegible] ad terram propriam reversa est in [illegible]
[illegible] corruptori suo. Sic erit de te o imperator
si permittas filium tuum [illegible] cras occidatur. Immo. Et
septimus sapiens intellexit quod ad diem debebat filius [illegible]
[illegible] ad fores pallacii [illegible]. Et [illegible] cum [illegible]
[illegible] ducetur ad mortem. Septimus sapiens dato
aureo [illegible] carnifici ut differret mortem. Et [illegible] locutus
est imperatori. Domine imperator nunc dies exultacionis [illegible]
et expono me morti nisi dicam tibi tales rumores [illegible] est tibi
[illegible] quod in vita tua [illegible] non audisti. Et hoc [illegible]
nunc duo dona [illegible]. Tunc [illegible] non feci
Respondit sapiens [illegible] est non [illegible] esset [illegible]
[illegible] est ut ab [illegible] cras [illegible] tuus
loquatur nec [illegible] uxorem tuam. Tunc [illegible] imperator [illegible] consensit
et [illegible] firmavit. Et sapiens dicit [illegible] habetis
filium sanctum [illegible] et bonum [illegible] volunt
[illegible] septem dies si fuisset locutus statim mortuus
[illegible] quia cras erunt [illegible] et expono me morti et
ponatis me statim in carcere cum eo nisi cras loquatur

melius et sapientius quam aliquis homo vivens. Interim
iuvenis de patibulo et ad carcerem reducitur et cum tristicia
traditur suo patre pre gaudio flens et expectante [illegible]
Septimus sapiens allegavit sic imperatorem. Domine mi in terra ma
fuit quidam burgensis cuius filium de prima uxore cum imp-
[illegible] noverca ut posset eum confundere fidata fuit [illegible]
gni iuvenem ad custodiendum erat traditus et reposuit intra
fragmenta camere iuvenis. Post aliquos dies ad scruta
falso imposita a noverca sub [illegible] de mandato patris et
Hec quod parentes iuvenis sub [illegible] hoc scivissent intra
fecerunt novercam. Parentes novercae eam audientes interfecerunt
burgensem. Et ita filius et noverca et pater mortui sunt.
Sic ergo tu interficias filium tuum parentes interficient
tuos. Parentes imperatricis interficient te. Effuge ergo et
sana [illegible] ne [illegible] audies et evitentur tota mala.
Tunc imperator equum ascendens cum militibus ad ve-
nacionem [illegible] per venacionem accedit et quasi in nocte non
[illegible] est reversus. Imperatrix tristis de summo diluculo revert-
tit ad eum ut instaret de morte iuvenis. Custodes car-
ceris clamaverunt quod filius imperatoris rectissime loquitur
vadunt ergo ad imperatorem et [illegible] festinavit venire
et adducto filio de carcere filius prostratus coram eo dixit: Pater
mi indulgeat tibi Deus. Quia in festa iuste et
nunc postulo iudicium per lamenti ut pateant quanta sit
malicia et iniquitas uxoris tue et quanta sit innocencia
mea. Tunc pater vocem dilectissimi filii audiens
et eum osculatus et ruens super collum eius cum fletu insistit
eum indui imperialibus vestimentis et convocatis plamento
filius in presencia omnium retulit omnia que sibi dixerat
sua quoniam in presencia sit tacta et quo ex indignacione noverca
sua imposuerat et ideo iniuriam postulabat. Ergo negabat
et asserebat omnia fuisse vera que ipsa dixerat quae dant
pugiles per utraque parte. Et quod pugil imperatricis per pugiles
filii fuit devictus. Ipsa capta dum ducitur ad mortem
vel ad ignem confessa est plenariam veritatem de imposicione
falsa et aut. Tunc vitam expicior [illegible] mei [illegible]
in quo [illegible] de vie meo et septem annis [illegible]
quererent [illegible] et reduxissent eum ad me. Sed [illegible]
[illegible] in igne [illegible] est falsitas mea [illegible] cum eo
avem sit septem sapientes. Ecce est filius tuus qui [illegible]
veat falsitatem meam. Tunc [illegible] cum combusta fuisset et re-
dissent dum parabant [illegible] imperator rogat filium
ut aliquam pulcram revelacionem proponat. Tunc filius
fuit vos [illegible] et [illegible] unius castri qui filium [illegible]
tante subtilitatis ut voces avium sic intelligeret utro
tes homines. Et quod castrum prius erat in insula maris

Dum quadam die omnes irent ad castrum et aves multe
cantantes insequerentur navem in qua erant dixit pater
filio et uxori quam mirabile vobis esset intelligere istarum
voces. Tunc filius ego perfecte intelligo quid dicunt. Cui
pater Expone obsecro et revela. Tunc filius. Dicunt quod
vos veniretis cum domina matre mea ad tantam paupertatem
quod panem non habebitis ad comedendum nec vestes ad induen-
dum. Ego veniam ad tam nobilem statum ut ploratu manu-
um mihi detis aquam. Tunc pater indignatus cum piscat-
in mari et impetu irae de naufragio a nautis deprecatus
est et eiectus de mari et tandem venditus cuidam militi de
Sicilia. Propter scelus proiectionis iuvenis pater a suis civi-
bus est exheredatus et cum uxore apud Siciliam est exilio
relegatus. Tunc tres corvi insequebant regem Sicilie quo-
cumque ibat et quod per quindecim annos teneret ut de nocte
ne de die dabant ei quietem. Fecit promisit rex ut quicum-
que veniret exponeret de significatione corvorum et causam et lege-
re speret daret et filiam suam cum medietate regni sui. Tunc
iuvenis hec audiens accessit ad militem dominum suum rogans
ut putaret eum regi quod ipse sciebat significationem corvorum.
Tunc miles citissime ipsum putavit regi supplicando iuvenem
ut habito bono et medietate regni non esset iuvenem mer... sui
Tandem regni sumptam iuvenis recepit affirmatione sui
promisit. Quo facto iuvenis sic ait. Hic sunt duo corvi
terrimus antiquus et alius iuvenis. Tunc antiquus
lascivus vacans corvam quam habebat dimisit. Cum
dum habitaret quievit se in moribus Iste corvus
iuvenis habet ut directus ab alio in suam accepit nutri-
vit et protexit usque nunc. Et quia antiquior corvus dimis-
it a iuvenioribus ut vult recuperare istam quam esset dimis-
sit eo quod non potest invenire aliam iuvenem et auferre ab
iuvene qui sic eam protexit Et quia iste iuvenior non vult eam
dimittere sequuntur te et requirunt iudicium tuum debet
esse. Tunc rex habito consilio et vocatis corvis ad suam
sententiam dedit suam ut iuvenioris corvi esset corva et non antiquioris.
Tunc antiquior solus recessit cum corva sua. Tunc iuvenis de filia
regis et militis domini sui maiorem in suo hospicio constituit. Tandem
sic subito ad tantum venit honorem. Cum quadam mane equitaret per
civitatem vidit patrem et matrem sedentes ad portam cuiusdam hospicii
in vilissimo habitu et non cognitus ab eis sed ipsa cognoscens hospicium
descendit et misit pro cibariis ut in domo eorum prandet. Servi
portates aquam ad ablutionem manuum et accepit sibi a patre et a
matre aquam. Cum sedissent ad mensam ait iuvenis
Pena dignus est pater qui talem filium sicut ego sum patri sua
Cui pater non possent multiplicari pene con enormitatem
peccati tanti. Tunc iuvenis vos estis et tam piscastis mei in mari.
Pater declarando vocem audivi. Et ideo reddam vobis in mari
in malo quia adeo ordinata sunt ista ista dico vobis per malum propter
fecissetis me malum vobis per curasse sed deus cum scoderunt mea a tanto
malo

Fides multas perfectiones inducit in nobis Primo est virtutis
confirmativa. Legitur in hystoria Lambertica vel in legenda quod dum
quidam episcopus missam celebraret vidit tres guttas clarissimas
equalis magnitudinis super altare dimissas que simul defluentes
in unam gemmam sunt unite cum in medio eos posita statim certi
lapides coruscarent Tunc episcopus confirmatus est ad credendum
unitatem in essentia et trinitatem in personis Secundo est fortitudinis decla-
rativa Legitur in gestis comitis Montisfortinus quod dum ipse pugnaret
pro fide in quodam castro fuisset obsessus cum paucis die quadam
in conflictu vidit coram se multitudinem hostium infinitam [illegible] cum
rogasset deum pro adiutorio affuit coram eo domicella pulcerrima
mittens multa iacula in hostes Tunc cum devicti fuissent
et fuisset interrogata que esset dixit ego sum fides vera Exemplum ad idem
Quidam rex voluit edificare turrem fortissimam contra hostes et
dum incepisset fundare turris cum statim incipet cadere consilium
accepit a quodam sapiente quod nunquam firmum fundamentum posset
iacere turris ut possit fortitudinem habere nisi puerum virginem et innocentem
subtus fundamentum poneret Quod cum fuisset factum et turris fu-
isset facta et completa tunc fuit fortissima ut nec machine
nec iacula ei nocerent et peregit omnes inimicos Iste dominus
est spiritus sanctus turris est fides lapis fabulosus est mundus
in quo dicta non potuit perficere in [illegible] dei filius in fun-
damento fuit positus Tercio est devocionis accumulativa Miles
quidam visitans religiones cum quadam abbatie domini [illegible] obtulit angelus ob-
latam sibi fuit ad osculandum et quadam legeret in quodam libro
de trino statu cor in pixide [illegible] saltare pre gaudio Tunc
miles credidit tantum [illegible] ut [illegible] in celis cum corde letaretur
in terris Exemplum ad idem Domicella quedam tenens ad martirium
dum fuisset interrogata a quodam infideli quo recederet dixit ad amicum
meum celestem Tunc infidelis Mittatis unum cophinum de rosis
[illegible] que dabimus vobis ab amico vestro Tunc cum fuisset martiri-
sata statim affuit cum cophino pulcerrimo sicut dicitur Hoc mittit
sponsus meus Exemplum ad idem [illegible] cum quidam sacerdos hesitans circa
ea que sunt fidei non dubitanda sed inquirenda et credenda post fuit
[illegible] posita in extasi et vidit viridarium pulcerrimum in
quo licet essent mille arbores pulcre una erat ibi excelle-
[illegible] folia quasi aurea infinite pulcritudinis Tunc interrogat
a ductore que esset illa arbor respondit Ista est fides Fructus sunt
cruces tormenta et martirisaciones christi et sanctorum et hy-
mnes folia ornata tot laudes sunt de fide Ita nam fides est
porta celi porta virtutum porta dei thesaurus absconditus pulcri-
ficatio intellectus matrimonium dei et anime anulus arreg[illegible]
[illegible] meus [illegible] virtutum sentium fortitudinem contra hostes
vexillum tenebris medicina vulneris [illegible] anime lux del[illegible]
[illegible] habens [illegible] flores consilium intellectum prudencia corona
[illegible] et prudenciam Fides est inicium vite radix salutis
et omnium bonorum mater [illegible] sceptra antiqua [illegible] regia et
lapis probatus Ista ad se reducens [illegible] mabilit [illegible] regia et
virtutum fidem [illegible] est [illegible] dilectiva legitur
quod quidam vir [illegible] catholica fide [illegible] [illegible] ignatus [illegible]

inter infideles et hereticos loquentur de deo. Affuit quidam
peritissimus hereticus et eloquentissimus et dum vellet respondere cum
dicta iste ad celos oculos elevans sic ait Propono tibi in
virtute fidem christi catholice ut numquam verbum exprimeres contra fidem
tunc status effectus mutus loqui non potuit. In ore lucernam de celo
venit descendere que illuminat fideles in loquendo de trinitate
personarum et unitate essencie. Tunc hereticus convinctus conversus
est ad fidem christi et errores fortiter extirpat. Item ad idem hereticus
quidam videns christi designatores cruces illuminare corporis indare(?)
dixit quod opus hereticorum non faciebat similiter. Ludicque dissolvendo
errores distendo terram firmavit perdidit oculos et coactus est
petere sub signo christi fidelis christi cum et vocem ipsum
illuminavit talia verba fidem fuit impressa in mente eius ut per omnia
loca discurreret in quibus seminaverat errores fidem catholicam
commendando. Item ad idem dicitur in legenda beati petri martiris
qui dum predicaret de fide et eloquentissimus hereticus cum eo contenderet
cui magis audacter resistere facta oratione a beato petro sic balbuciens
factus est hereticus ut fatuus et amicis ab omnibus puteretur. Item
est fabulacio dicitur in libro de virtutibus quod fuerunt duo homines
qui associaverunt se in via quorum unus erat magus orientalis et
alius iudeus. Magus equitabat mulam quam nutriebat ad
placitum suum que portabat vinum et cibum necessarium. Dum igitur fabu-
larentur in via dixit magus iudeo que est lex tua et que fides
tua. Dicit iudeus Credo et credo quod in celo est deus quem adoro
et expecto bonum ab eo cum mee et communicantem et illi qui commu-
nicat mecum in fide mea et lege mea et credulitas mea est
quod qui discrepat mecum in fide mea et lege mea licitum est mihi
tollere sanguinem suum pecuniam suam vestem et uxorem parentes et
genitores. Insuper maledictum est michi si servo non sibi fidem
vel iuvo ipsum vel si facio secum misericordiam vel parco ei. Consequenter
inquit iudeus mago dic nunc tibi iam legem meam recte ego
mecum de fide et de lege tua. Cui dixit magus hec est fides
et credulitas et lex mea. Hoc est quod primus volo bonum michi
et filiis generis mea. Nolo alicui creature dei malum neque se-
quentibus legem meam neque discrepantibus in ea mecum Et
credo equitatem et misericordiam super omnia animalia vincti et nulla [illegible]
placet [illegible] eciam in quod si malum accidit alicui vincti quod
malum me contingat et me gaudet et affecto eciam me omnium
et prosperitatem et felicitatem accidere omnibus hominibus universaliter
Tunc iudeus dixit Etiamsi iniuria vel offensa sit fiat. Cui
magus Scio quod in celo deus est iustus et sapiens homines cum in
secreto intellige penitus celat de hiis que latent in suis creaturis qui
remunerat bonos iuxta suas bonitates. malos vero et transgresso-
res iuxta suas transgressiones. Cui iudeus quare ergo non servas legem
tuam. Cui magus. Quomodo fiet hoc. Cui iudeus eo sum filius generis
tui. et tu vides me ambulare peditem fatigatum famelicum
ego et tu es equester saturatus et unctus
hoc et descendens de mula apposuit. Cum magus vitas est
iudeus fecit eum equitare super equitaturam. quod et erat eidem
vinxit calcaria fecit mulam relinquens magum. Quod vero cum firmavit se
mulam stimulans et calcaribus urgens fugiebat quantum poterat

magnum relinquendo. Tunc cepit magus clamare: Expecta
me, quia confessus fateor sum. Judex vero dixit: Nonne mandavi
tibi leges meas et eas custodies, et tu fac similiter et custodi illam
et confirma eam. Tunc festinabat iuvenis et magus sequebatur
vestigia eius dicens: O iudex, noli me derelinquere in hoc deserto
ne interficiar a leonibus et moriar mala fame et dolorosa
siti. Aspice ergo miseriam meam. Judex vero nec respondebat nec
intendebat dictis suis, nec cessavit donec latuit visui eius.
Tunc ergo magus desperatus fuit de succursu, recordatus est persecucionem
suorum regis et filii sui et eius que dixerat iudex scilicet quod in celo
est deus iustus iudex cui nichil est opertum ut secretum. De quo
que in occultis suis latet. Erigens ergo caput suum ad celum
dixit: Deus meus, tu nosti quod credidi in te et in lege
tua et in tuis mandatis, sacrificavi te sicut precepisti. Confirma
ergo apud me laudes meas. His dictis non longe
vertit magus et ecce invenit mulum prostratum et ceciderat
de mula confracta tibia et lesus collo. Mula vero stabat ex
opposito a remotis. Quem videns magus cognovit dominum suum ascendere
ubi iacebat. Succurrite ergo ei et derelinquere eum in dolorem
mea, et me qui confusus confusus sum et mortuus indigeo
merito misericorde mei et firma leges tuas. Tunc contulit tibi
victoriam qua superasti me. Tunc inter eum magnus
increpare dicens: Tu maledicte peccasti in me et dereliquisti
me sine via. Cui iudex: Noli reprehendere propter quod ego
tibi quia hec est lex mea et fides mea, tamen quam iterum sed et
imperii paucos fere meos senes et antiquos huius et
lege preservantes. Tunc insertus est eius magus et portaverunt eum
sed debet vero ad locum destinatum et ipse tradidit eum sue
qui post dies aliquos expiravit. Audiens ergo rex ipse cum omni opera
eius magi fecit eum vocare et consumpsit eum in domicilio suo propter
pia opera sua. Ac sequitur.

Filii et filie erga parentes debent se habere hoc modo quod debent
eos diligere. Refertur quod quidam habuit uxorem suspectam de adulterio facta
vite. De ipso et alieno duos filios habuerat et unum de eo
Quod ipsa in morte nollet revelare quis esset legitimus et quem suspe-
ctum confitendum. Post mortem eius vir eciam moriturus. In testa-
mento suo quoddam videlicet quod habebat legabat filio suo
legitimo. Tunc eo mortuo quilibet volebat habere videlicet eo quod
quilibet affirmaret quod esset legitime natus. Tandem venerunt ad iudi-
cem et iudex visa difficultate iussit extrahi corpus patris de
tumulo et ligari in porta civitatis et qui rectius perforaret
sagittis et arcubus et duo fratres vero contra pectus et alii accepissent sa-
gittas et arcus, filius legitimus noluit percutere sed pelegit potius videri mo-
hoc. Iudex hunc cognovit esse legitimum et ei hereditatem
assignavit. Aliis exclusis de terra. Reducendo spiritualiter. Iste deus
est Cristus cuius uxor est eius vita que parit tam genera hominum

quedam sunt raptores quedam sunt blasfemi quedam sunt instruct
ore legittimi filius dei videamus cum legatum est vita eterna
Mar quedam blasfemi iaculant xpm iuxta cor. Sed raptores contra
membra quae intrat deprimere pauperes et confundere infirmos qui
sunt membra eius. Sed filius legittimus iacula et vituperia missa
contra xpm detergit et levit et ideo est dignus hereditate vita
eterna. Vltra ad idem racione quod fuit quidam rex qui habuit filium unicum
in cunabulis. Et cum moreretur rex tradidit eum cuidam procuratori
suo fideliter nutriendum. et quo tempore etatis advenisset restitueret regno
Mortuo rex infans cum alio infante cuiusdam etatis eius procuratoris nu-
tritur in loco occulto. Et dum tempus etatis advenisset omnes
regni ut rex naturalis susciperet regnum. Et quia procurator suum
proprium volebat sublimare et fecit nutriendo pueros dixerat-
que filius suus erat filius regis. et filius regis erat filius suus.
Quod cives nesciebant discernere eo quod occulte erant nutriti. A
quodam sapiente tamen sibi secrete dicebatur. primum signum erat tale
Vos accipietis statuta regis mortui et in presencia utriusque aliqui
reprobabunt et aliqui commendabunt. Et ille puer qui audiebat
commendaciones ille est filius naturalis regis. et ille qui audiebat contra
dampnaciones est filius procuratoris. Secundum signum sive experi
mentum est tale. veniet unus verum ex una parte et alius ex alia
et dicet in presencia puerorum quod unus regem voluerat verum mortuum
et alter finxit ex corde. Ille puer qui movebit se contra vulne-
ratorem et audiebit diligenter. iste est filius regis. Sed ille qui dissimu
labit. iste audiere est filius procuratoris. Tercium experimentum est
tale Vos ducetis ambos pueros per omnia est consilia patris et per
omnia hospicia in quibus fuit moratus et ultimo ducetis eos ad se-
pulcrum regis mortui quod est apertum per aliquem virum. Et ille
qui cum diligencia aspiciet et cum gaudio consilia et hospi
cia regis mortui et stare cum illis est sibi delectabile et ille qui
viso corpore patris flebit fortiter ille filius est naturalis et alter est
filius procuratoris. Quod cum cives istis signis eos probassent inventum
est quod ille quem procurator volebat sublimare non erat filius
regis. deprimebant procuratorem et eiciebant de regno. et ideo cives
suum dominum naturalem acceperunt et procuratorem et filium ligaverunt
in vinculis. Spiritualiter loquendo. iste rex est xpus. Procurator est
mundus et filius procuratoris est vanus peccator vel malus et filius
regis est iustus et boni qui in hac vita celi intrant. Et quia
cives celestes curie vel matris ecclesie filium naturalem regnum
et medii vere proponere sunt in tribus experimentis probant. Victo-
ria preceptorum statuta et consiliorum que statuta sunt xpo. Secundo in
exstirpacionem et in odio viciorum malorum et in dilectionem bonorum
qui fruerunt xpo. Tercio in complacencia virtutum castitatis pacie iusticie
et humilitatis et ter considerare que sunt consilia et in compassionem lacrimabili
mortis xpi quam aspiciant in cruce. Secundo deinde eis bisson inpendere
2 racione quod fuit quidam burgensis qui habuit duas filias quas habebat
dederit eis per dote ... quod pauper esset effectus. Nec ab ista nec ab alia
recepit necessaria vite. Et tunc ille reputavit se esse contemptum et
pater cognosceret. et ipse secrete accepto consilio a quodam sapi-

te impleuit archam ferratam magnis lapidibus ut cunctis clamet
constabat. Filie vero diligebant attendentes ad custodiam arche cre
dentes quod ibi esset thesaurus honorabant patrem et timebant atte
te. Tandem infirmatur pater et facto testamento archam cum omnibus
contentis legat tunc iste conventui ut non aperiretur quousque esset sep
ultus. Mortuo patre sepeliunt honorifice et postea aperiunt archam in
qua invenerunt solum lapides cum malleo quo fuerat confracta et ad
Legitur quod fuit quidam miles qui cum uxore sua dedit omnia filio ut
posset melius uxorem cum. Tandem pauperes effecti cum advenisset
mater ad domum filii ut patris debilitatem ostenderet et subsidium
postularet, filius subito audito adventu patris abscondit gallinam
que assabatur ad ignem et negato subsidio tunc in mensa de gallina 3
sumpsisset primum morsellum. Morsellus conversus est in bufonem et
intravit in eius ventrem faciebat cum ... per traxit in magnitudine
crevit. Tercio dicit eos imitare. Legitur quod fuit quidam pater qui omnia do-
nans filio omnia ... in emancipatum tandem vilificatus a filio dum in
angulo domus esset totus miser iacet. Filius filii ei compaciens
frequenter eum visitabat. Tandem supplicavit patri ut daret ei quatuor
tunicas de burello quas cum fecisset duas servat patri quod dum requi
reret quare duas custodiret dixit puer ut tibi dabo vos quando
veneritis ad istam miseriam in qua est avus meus ... propter ...
extimere parens suos honorat et diligere nutrivit. Sexto dicit &
eos honorare. Quedam filia matrem suam frequenter cum convicijs
affligebat. Tandem mortua filia et in ecclesia sepulta clamores
horribiles audiunt de nocte. Cumque surrexissent capel
lani et inspexissent portam ecclesie clausam viderunt
duos demones cum ... de sepulcro et secum portan
tes. Tunc miserrima clamabat ve mihi quia dampnata
sum in corpore et in anima propter inhonorem parentum. Septimo dicit eos
obedire. Legitur quod fuit quedam mulier que genuit tres filios duos
de adulterio et unum de marito suo. Cum habet unum verum 4
et ii discernerent a legittimo propter patrem in suo testamento
predictis sic dimisit. Maiori legavit radicem et truncum arboris. Medio
legavit medium et fructum arboris. Tercio legavit quicquid erat infra terram
et extra terram arboris. Mortua matre quilibet voluit habere totam
arborem et ideo venerunt ad medicum. Tunc ... dixit quod cuius
esset arbor qui laudaret se de maiori agilitate. Tunc primus laudavit
se sicut lepus currit et eo plus cum et aufferro pellem sive
redarcionem alicuius sine cursu vel mei. Secundus dixit tunc equus
velocissimus aufferro et ferra deponeo militer sine redarcione.
Tercius dixit ascendo super montes altissimos in medio quorum
flant omnes venti expandunt cultitram tante agilitatis sum quod licet
venti flant pluma sit sub subtilis subtilissima cultitra
sic aperta infra retineo omnes plumas ne una exeat extrahitur
Hec mater est vita. Primus est homo. Tres filii ... Primus
filius est voluntas sive racio que expoliat omni virtute
Secundus filius est mors. Equus corpus, miles anima, ferra quatuor

sc' pulcritudo diuicie fortitudo et nobilitas Tercio fluuius
est. Secundo duo montes duo testamenta ventus dona spus
sancti. tulit plena plumis vesica plena petris et iti spa
pirgi. homo i medio. Exemplum Ad hoc fuit quidam rex qui
infirmitate incurabili notabili a medicis cognita habuit
q nunquam curari posset quousque potum sumpsisset de aqua fontis iuue
tutis que erat medicina omnis languoribus tunc vocatis tribus
filiis suis supplicauit vt terras discurrerent aquam quereret et illi
qui portaret aquam inuentutis regnum dimitteret Tunc filii
accepta pecunia diuiserunt totam terram sic vt auctior iret per
riparias. medius per planicies et iunior per montes Finaliter
iunior dum iuisset per maxima nemora venit ad domum cuiusdam
sanis senis a quo est edoctus vbi est fons inuentutis sed pericula
diuisa sunt ab eo exposita quo non possunt cogi et superari melius
esset vt remaneret quam iret primum periculum erat obuiacio cuiusdam
colubri que debebat inficere Secundum periculum erat compositio
inuencularum quas non debebat respicere Tercium erat obuiacio mili
tum et baronum qui putabant confringi cum armorum si aquam re
ciperet Quartum erat apud palacium infra quod erat dominicella
tenens fontis clauem inuentutis. Vnde super porta erant campane
que sonum faciebant milites veniebant et inficiebant tangentes
et cum .i. periculum heremita dedit spongiam qua implerentur
campane ne sonum facerent vel audirent Tandem iuuenis
venit et cum colubram impassit cum tunica lactea aggrediens ipsum voluit
sit inficere angelus primum peratum milites pulcerrime sibi
occurrunt obuiam sed ipse velles facta absque verbo recessit ab eis
Et cum ad castrum pulcerrimum aduenisset milites et barones
occurrunt sibi obuiam se cum armis omnibus offert equos pul
cerrimos putant sed ille omnia contempnens ad palacium venit et
impletis campanis spongia dum ingressus fuisset palatium
venit pulcerrimam mulierem et sibi supplicauit vt de fonte
inuentutis preberet Tunc illa dictum est mihi a domino meo patre
quod cum illo milite gratias quod sua victoria de omnibus impedientes
sibi obiectis primam ad me solus peruenit Et quia tu es
ille nos sum de fonte inuentutis habebis sed et me habebis
in sponsam Tunc reuertens ad patrem cum aqua pacifica regnum
obtinuit regnum ab ea accepta iuuencula vxore Allegorice
spiritualiter isti tres filii sunt omnes qui per infirmi sunt tres status
hominum vnus status est regentes diuicias et ille vadit per riparias
alius est regiens diuicias et ille vadit per planicies Tercius
vadit per pomas et ille vadit per montes et sunt occurrit quasi
impedimenta affectio vindicte que colubrum terrena complacens
que sunt mulieres affectio rerum terrene et timor paupertatis qui sunt
milites aperti honores qui sunt campane Primum vita per
lacteam vere compassionis Christi. Secundum per fugam opportuni
tatis Tercium per spem remuneracionis Quartum per spongiam

Similiter tanquam messis palliatum contra invecta verum be
que est filia dei non sunt aqua remissionis culpe sed ad ipsa
habebunt etc.

Ferebatur multum malum facit in nobis. Scribitur enim in veteribus con-
firmatum legitur in libro de ... de ... ... quod cum quidam barbito-
sor furatus fuisset porcum vicini sui. Quidam pro rasione
barbe ad eum accessit et cum deposuisset caputium
et barbitosor elevasset capillos vidit quod ipse habe-
bat duos oculos retro in capite stupefactus clamans requirit quomodo
esset. Ait ille. Ego sum qui video in absconditis et aperta sunt
oculos meos aperta et vidi quod tu furatus fuisti porcum
vicini tui quem ... multos occidit. Quod cum multi essent consti-
tuti in eius presentia ab omnibus est confusus. Item ad idem quidam dum
cum lecta faceret aut socio suo cuius furatus est porcum nam
eos quos ... habebat plenos sanguine tunc ille
quod faceret elevavit ut probaret si esset sanguis in ... et
statim deprehensus est de furto. Item ad idem latro quidam furatus
est anseres pauperis hominis. Sacerdos in ecclesia ait sedeatis omnes.
Et cum dicerent sedere se non sederet omnibus uno inquirit ... ...
Ait sacerdos id est nunquam non sedet quod furatus est anseres tunc ille
... uno sedeo. Ait sacerdos redde ... ... Item ad idem
refert Jacobus de Vitriaco quod cum quidam latro aggressus esset merca-
torem per medium silvam et agnosceret quod portaret pecuniam ... in ...
loco apto accepto ense mercatoris ait moriens statim.
Ait mercator fac michi hanc gratiam ut post abscindas michi pugnam
cum quo tradidi tibi ensem et posito pugno super lignum
... id est cum magno impulsu ensem submitteret id est retraxit
manum. Gladius fortiter fixus est in ligno. Ait
mercator amplexatus latronem tam diu sibi luctaverit quousque
... ... ambos ... duxerit ad mortem. Et quia
latro asserebat ... sine causa mercatorem ... dicere
... sapientes ... e latro volens rex videre
... valeret et latro suspendi et mercator libe-
rari. Item ad idem legitur quod quidam furatus fuit ovem cuius nomine
... qui ... ...
ait populus ... dei quod ovis balat in ventre quod eam comedit
et statim ovis balatum dedit. Item ad idem ... quidam ...
associaret se cum quodam iudeo et in quodam passu occultissimo ...
... ... voluit interficere iudeum et ait iudeus
noli facere hoc malum ... totum scire. Ait ...
hoc dicet cum sim ... in loco secretissimo ait iudeus ...
... ... interfecit et pecuniam secum
tulit. Quadam die dum esset ad ... et in ... ... cap-
tas a suo domino ... ... ceperunt cantare ...
suo ... ... ait id est ... ...
et ... facere ... in memoria quod dixit sibi iudeus
dum ... ... suspectus haberet a domino suo et captus
confessa veritate ... est suspensus. ... ... refert

Jacobus de vitriaco. Cum quidam latro a secreta camera ingressus
fuisset molendinum et vidisset ibi quendam calvum ait simile miser
quod rex precepit ut omnia capita calvorum afferantur et faciendo
ipsos cum fugiens inter sepes et arbores vepribus pungentibus
et quietibus pro latrone ipsemet audit Ecce an vos estis et cum
attigissent in calvum ipse clamabat propter deum de ca
pite meo non faciatis ipsos sine capite intravit latro per aliam viam
repersus est. Item ad idem. Dum quidam sacerdos tuisset cum pulcerrimo
palefredo per locum in quo erant latrones et obviet princeps latro
num dicens volo confiteri et cum inter alia peccata expressisset
quod a quodam monacho abstulisset unum equum scilicet illum quem
ducebat sacerdos. iniuncta est ei penitentia ab eo ut quinque solidos
daret pro missis celebrandis. recte equum fuit a monacho. tunc
latro extrahens decem solidos de bursa ait quinque de tibi pro
equo monachi et quinque pro tuo quem volo retinere et acceptoque
equo dampnatum dimisit. Item ad idem Refert quod de quodam
vendidisset boves in foro et pretium esset ligatum in pitta ad potum
per quendam latronem et quesivit iste bursam non habebat latro de
camisia sua petens accipiens tradidit ei ut ibi suam pecuniam ligaret
Quo facto ie quod cum a poto recederet retro eum latro clamat capite istud
latrone quod fuatus est in pecuniam. Tunc fuisset captus et adductus
ad curiam latro audit camisiam quedam inscripta ppli
adest et ita pecuniam secum reportabat. Consimiliter latronum trahe
petunia et pauperi patibulo eleva, loquendo per penitentiam latro
est qualis homo mercator pecunia amore rei terrene
camisia delecto peti qua audit qualis cum nobis in
medio extremo. Item ad idem Refert Jacobus de vitriaco quod cum
quidam biterrensis haberet cuppam auream et custodiam vel pedes hoc
sciens unus latro empto luceo pisce ad dominam accessit
et ait Dominus mandat vobis ut per istum luceum quem invitavit
hospites hoc ad parandum et quod sibi cuppam mittatis quam
vult quod reparetur ut bibat de ea que ei tradatur ille
fugiens et socio enarrat dixit socius. Ego recuperabo lucium
et dominus discernet per eum tamen scita veritate de furto
statim latro accessit ad uxorem flentem et ait Gaudete quia
inventus est latro et dominus mandat vobis ut ei mittatis lucium
quia eum suspendi ad collum latronis vadat cum eo quem commoverunt tradi
dit et remansit magis delusa Loquendo per penitentiam Duo latrones
sunt demo et mundus Demone hic omnia propter res temporales
sic mundus eos retro recompensat penitentiam hominum ubique bonis
3 Item primo refert Jacobus de vitriaco quod cum duo latrones
captivos cum suis libris per quosdam nemus tuscia et
et latrones hic sacerdos quidam misit ut eos adduceret ad
habitaculum eorum sub pretextu confessionem audiendi et cum ibi
fuissent et vidissent honorem latronum et magnam multi
tudinem inportabili admonitio sacerdotis principes latronum
recepit mortem et fuit ex eis fuerit tamen contriti et
confessi et vitam desertes malam recompensaverunt visum

Item ad idem refert Cesarius quod cum quidam Jacobus haberet
Nepotem puerum et fuisset frater ebulio dum post mortem
suam avunculo suo apparuisset narrat ei quod sustinebat ma-
ximos cruciatus propter ebulio fratri absolucionem et elemo-
sinas per collaciones tradi quod fuit liberatus Item ad idem
dicitur quod dum quidam latro per horribilitatem suorum criminum fuisset
territus dum compunctus venisset ad primam invitatus est [illegible] confessione
et ubi [illegible] invenit flexis genibus dixit et
[illegible] Contigit quidam die insequenti ab isto gestibus et
[illegible] ob mansuetudinem ut vellet obmittere peccata sua flexit
et primam Laudat et infra [illegible] in paruo [illegible] per sanctos
angelos anima eius cum magna claritate ad celum portata Tercio
notandum refert Jacobus de vitriaco quod dum duo latrones [illegible]
convenissent unius voluit furari quandam coronam auream
a quodam mercatore [illegible] ut posset eam portare ad do-
mum suam Cum quidam concessisset cum custodia ire reduxit
eum ad sedem suum qui videbatur esse homo magne nobi-
litatis et qui valebat hic medietatem in furto [illegible] latro co-
ronam ad mercatorem reduxit et accusato socio suo domini
fuisset suspensus ite alius recuperatus coronam cum ea fugit

B[illegible] loquitur dei affectatum [illegible] in nobis propter ista
istas coronas que sequuntur Primo quod ad superna
elevat lectio [illegible] quod dum quidam
sanctus affectaret scire gaudium perfecte glorie
raptus in quadam visione vidit coronam tante
pulchritudinis pendentem in medio et eam circumcirca
non posset totam cum sua pulchritudine quanta erat respicere vidit ibi duo-
decim lapides tanti fulgoris tante pulchritudinis ut eius mens
tota raperetur Cum quereret a ductore que esset ista corona dixit
hec est gloria honoris et hii sunt duodecim perfectiones quas contempla-
bimur in ea prima agnoscet potenciam et perfectiones patris Secunda
contemplabitur perfectiones sapiencie filii Tercia contemplabitur
perfectiones fine bonitatis spiritus sancti Et cum non lapi-
des novem sunt contemplaciones novem que erunt de ordinibus
angelorum et cum ite mox vellet recedere ait ei angelus vade
et in rebus [illegible] quod contempleris eius pulchritudinem eius honorem
et eius valorem pulchritudo eius [illegible] ex [illegible] a [illegible] et ab
[illegible] in quibus sunt [illegible] pulchritudo et [illegible] subtilitatis in-
mensa valor eius [illegible] ex precio quo emitur ex operibus
quibus decoratur ex lapidibus [illegible] adornata honor est
eius [illegible] ex capite in quo [illegible] ex loco in quo [illegible] et ex his
[illegible] faciat [illegible] ubi [illegible] quod dum quidam sanctus sola
[illegible] non posset [illegible] bonos [illegible] est deum [illegible]

remoueret ab eo et cum sic diu cum lacrimis orasset rap-
tus in extasi vidit se esse in ripa fontis de cuius medio
arbor pulcherrima fructibus plena eleuabatur. Et dum quamuis
precepisset sibi eos videre illius pomis et requiem in eo sedere
gustasset eius ex alia parte copiosum fructum dulcem ab eo
sic ipsos abhorruit ut eos nollet videre. Ad quod contemplare
arbores et fructus affuit iuxta eum domicella pallida et
cum requireret quis esset dicit ei sum primatur missa a deo et
declaratorem tibi visionis quam vides. Est ista arbor quam
vides est gloria in qua est sanitas absque infirmitate iuuen-
tus sine senectute sacietas sine fastidio libertas sine seruitute
pulcritudo absque deformitate agilitas sine grauitate subtilitas
sine grossitudine impassibilitas sine nocumento vita sine
morte habundancia sine indigencia pax sine turbatione securitas
sine timore cognitio sine ignorancia gloria absque ignominia consolacio
sine tristicia. Verumtamen in deo attendi ad has fructus istarum arbo-
rum in qua sunt et non sentitis eos ista alii vero sentiunt in
bonitas est infinita ita quod omnes condiciones delectaciones carnales sub-
i natis tam redderes ad se ut appetitum minime haberet co-
3 medendi ios fructu gustato de quo supra ostenso. Ergo cogita-
cos clarificet. Item quod quedam affectans aliquis sacerdos de gloria
beatorum [illegible] cuidam sancto erat suspensus ut per [illegible] aliquis
in ea dicit. Item est sit pixidem argenteam sex laterum
In primo posuit deum et reginam in secundo sculpsit amenissimum
viridarium in tertio quoddam pulcram speciem in quarto quandam
coquinam nigram igne plenam et in quinto et in sexto quasdam
hostium et vocatio isto principe dixit quod in ea prius patet
aliquid cognoscere de gloria beatorum in primo angulo deo considerare quod
infinita bonitas trinitatis sit ex sua visione infinitas
delectaciones ex creaturis et quod omnis delicie et omnia bona
mundi in se erunt tamquam gutte peruissime que fluxerunt
de isto fonte in quo bibunt omnes electi. Et ibi videbit sanctam
trinitatem xpi et honorem quo deo est considerare quod mirabile
gaudium est in eo qui cognoscet mirabilem modum in omnem
ut cognoscere ad summam vnitatem sit trium taliue assumi de quo
in ii angulo considerabis amenitatem paradisi in quo est infinita claritas
tota puritas et summa laticia. In iii angulo considerabis angelorum
amenitatem quo erat perfecta amenitas et nobilissima. In quarto
angulo assumere corpus tui glorificatum quanta erit pulcri-
tudinem subtilitatem agilitatem et impassibilitatem. Respectu
aliorum est summa delectacio ut inferioris corpus summa de-
natum recta sum post prompta creacio in quinto considerabis
gaudium quod prebent electis ex dampnatis ubi est locus summi
cruciatus hostium stat ligati et petuit ibi inclusi in sexto

to angelo considerabiliter quantum gaudium sit electis quando commutant
carceres tenebrosos mundi in gaudium de morte ad vitam de nau-
fragio ad securum portum de bello ad triumphum
hic vel in gaudium plenum vel in gaudium securum preveniat
dum presens dicitur quia ibi hac interpretacione prixidis securus vivum gem-
tata sunt mundanorum laterna et gaudia vite quam vix in
re temporali placencia cupiebat et recordata hec ire longe per
hominum dolores certo gratulatur iste quod quedam affectans scire
distancia bonis spiritu misericie et suprime tale deum rogare
fecit deum ut modicam scintillam quam audit per angelum de
sunt ducta ad videndum quod audita voce Filomena de
celestis per quingentos annos visum et sunt quando non fuisset per horam
reductus ad monasterium et prelatum abbatis ibi
repertum est quantum statet ibi licet diceret se ibi mane fuisse

Eracacas accio multa bona donat in nobis primo est hono-
ris sublimacio Refert Barlaam quod quidam iuvenis
filius ditissimi principis monitus est ut contraheret
cum filia regis quondam Et quia iuvenis nullo modo
voluit facere relicto patre insulam lapsus est et ambulans
declinat ad domum servi cuiusdam pauperis et ibi filia sola
cum laniam operabatur manibus suis et assidue creatorem suum
laudabat Tunc iuvenis Cum ita sis pauper et tenuis quare
sic laudas et largitorem omnium bonorum Tunc illa sicut parva
medicina de magnis languoribus homines sepe liberat ita
in parvis donis graciarum accio que est domicella paradisi
conservatrix bonorum et inductrix efficitur multa paradisi-
alia. Ecce dona accepi a deo nam creat me ad ymaginem suam magna
alia eciam donat porta paradisi in aperuit et paratam
me ad primam expectat post expectacionem legem me tradidit
et suis consolacionibus me confirmat liberat de vinculis peccatorum
et de morte eterna vicino peccatori ne faciat quod hostes meos
non superabit quod in die alieno negligunt meos
ex meis mihi hoc et donis sic Tunc iuvenis
rogat patrem ut eam sibi daret in uxorem Tunc pater
dixit Non licet tibi habere filiam pauperis maxime cum sit unica
nec possum eam dimittere ut ducas eam Tunc illa
Tunc iuvenis Non sed manebo hic ut adiscam quod sacra
tunc senex probavit eum firmiter introduxit eum in
quandam cameram secretam et ostendit ei infinitos thesauros
quos graciarum accio filie sue dedit eis Secundo ad bonum
excitat Refert Helinandus quod cum fuisset frater loquentes
de miris operibus dei et de quadam precellissima ecclesia
aspiceret de qua non edificaverat opus fratris promptus
ad loquendum dixit Tandem confert consolacionem

visio buffonis dicit ibi ecce multa ita nil meruerem
ideo ut plus faciat me horreri quam buffonem. Et ideo quo
rens quamque buffonem video gratias ago deo quod me non
fecit tam ob exosam execrabilem formam.

E vyte peccatum multa mala conducit in nobis. Primo est dap
nationis eterne inductivum. Refert Gregorius in libro
dialogorum quod fuit quidam presbiter ataneshus nomine
qui diebus nostris fratres hiconium terribilem rem narrat
contigisse. Ibi namque monasterium quoddam galathe in tocina locuto
dicitur in quo quidam monachus magne estimacionis habebatur
bonis quippe tenebat moribus atque ibi omni actione sua conuis
sed sicut ex fine patuit longe aliter quam apparebat fuit.
nam cum ieiunare se cum fratribus demonstraret occulte manducare
conveniebat quod eius vicium fratres omnino nesciebat. Sed corporis superve
niente molestia ad vite extreme perducta. Cum esset
in fine fratres ad se omnes qui in monasterio erant vocavit
at illi ut putabat morientem tam viro magnum quid atque de
lectabile se ab eo audire crediderunt quibus ipse afflictus
et tremens compulsus est prodere cum hosti traditus tenebatur dicens
nam dixit cum me vobiscum ieiunare credebatis occulte come
debam ecce nunc draconi traditus sum ad devorandum qui
cauda sua mea genua pedesque colligavit caput autem
suum intra meum os ponens eiulans abstrahit. Quibus dictis
statim defunctus est atque ut penitendo liberari potuisset a
dracone expectatus non est. Quod nimirum constat quod sola au
dacia misit quod tunc hoste cum traditus fuit et innotescunt
et non evasit etc.

H ereses multa mala conducit in nobis. Primo etiam
dampnacionem. Refert Jacobus de Vitriaco quod quidam hereticus
monitus a suis annos aut manducatum monasterium
factum se simulaverat et sese in certa ligatum permitteret
hic conveniret et fratres suum confinxit in agmen
et fecit et clausa ianua quidam de monachis qui erat
ibi fractus suis vinculis ad hereticos accedit dicens
En recedat evaderunt manus inquisitoris per fraudem sed eo faciam
officium eorum et congregans multa ligavit consensit. Alter
ab illis quidam monachus solus fecit per via dicens de hete
tica et ipse reprehenderet quod solus fecerit allegando dictum
evangelium in fide alios ferunt. Nunc monachus dicit
et intelliget quia loco ad quem ipse erat velut et non recessit
fore et quia deus recessit a nobis et demo venit ad te
ideo vos deus mea eo quod sicdenis quia in loco nunc erat locus
corruptos solus vere non associatus. Tunc diabolus subito vene
ens eos de medio substraxit. Secundo conducit sacramentorum
penitentiam. Quidam hereticus fuit qui numquam ad abs in origine
fimistas volebat recipere sacratum nec audire vel [illegible]

Quadam die in villa ... quod firme sedebat et lepro-
sus cum corde pulcherrima ... hebat aquam pulcherrimam
in puteo ad quem accedens hereticus rogabat ut ei d-
aret. Tunc leprosus: Quomodo potes a me petere cum sim leprosus?
Audivit, non tangas aquam ne corrumpas. Et ita dico tibi
dixit leprosus et sanctus. Et talis hereticus dixit quod non canit
in duo vasa in sermone sine predicacione sed declina a malo
et fac bonum. Audivit aliquis quod si homo tenet ad sanctum Jacobum
et habet viam, sufficit nec ei quod dicat sic: Vade per
bonas et dimitte malas. Et ... non ymmo ... predica
malorum et directorum malorum. Ideo ... quos corrupi
tam ... in libro ... tum quidam hereticus venisset
ad cellam cuiusdam sancti viri ... fetor replet cellam
quod vix sanctus poterat ibi esse. Tum ... sanctus ... comesturum
et recessum eorum rogavit deum ut ostenderet ... fetoris re-
velatum est ei quod ingressus hereticus ... talis
Dominus episcopus ... predicavit ... et in sermone suo dicens
quod heretici canunt lupi et fideles canunt oves ... increpavit
hereticus quem excommunicat et naso abscidit ... mox
fortitudine et clamat ... unguis oves que sic
... momordit lupum ... En video quod ... istius
abbacie ... oves ... moram ... aliqui in ... quibus
sunt canes ad dilaceracionem luporum. Roma est sic abbacia
... canes et barones et principes ut lacerent vos lupos
et tollent ... regnum dei. Quarto
... ad manifestacionem vite ... Refert Cesarius quod ... hereti-
... conducti ad ignem ... prima ... ducere ... dubitare
... prima ... et ... a quibus ... fidelis ... confiteri
... et abnegasset ... vite ... apparuit extinctus ...

Histriones multa mala faciunt. Sermo defendebat ...
Philippus rex Francie histriones ioculatores inspici-
ens ait ... et vestes aufert
a membris ... histrionibus eas donat ... dampnacionem
provocat ... quem ... familiaribus cum
... mulierem quam molestabat frequenter ... nocte
... apparuit ei dominus ... flagella
... in ... ille
... ioculator ... eciam ...
... suos explicat et ... eam ... dixit
... ad mulieres ... sunt ... mei et ...
... implebo ... meam. Et talis ... refert ...
... senex factus febre correptus ad ...

cingula arboris se terisset vidit magnam turmam populorum
currere ad spectacula ioculatorum. Tunc ait: O filios stul-
ticia hominum, contemnunt ad feras homines repugnantes et
mortua iacula amplexantur et ne pterent cum naturali
velo stantes. Tercio nocentia induunt. Refert Jacobus de
Vitriaco quod quidam histrio pessime receptus in quadam abbacia qu-
res abbati carnes receptus mirabiliter comendat diui-
tias et cetera. Mittet ipse de gor ... per quos ... levitas de ... viacta
ad ipsam. Tunc abbas ... nocte ad abbaciam venisset
receptoriam hospitis depost et petitur multo ... sollicita
vitate se ... receptum ... ad ... Refert Jacobus
de Vitriaco quod quidam histrio venisset ad quandam civitatem et
... preciosum optime ... saltare cepit ... sacerdote ...
displicebat suis adventus sic ait: Nolo comedere ... ...
fallere tabulam que credat ... quod tu advenisti ...
ut me portam ... ... hostiario at
ex porta ... terminis ... ... vigilias ...
... clamat porta ad alios ... ... gravi
qui vita non indiget ... ... venisset ad ... in ... quadam ...
... quod cum quidam ... veniret ... ...
... nocte ipse ... clamat ... nescio quod potes-
... de nocte in tu eo ... ... de die et
... invenire de nocte ...

Hospitalitas multa bona induit in nobis. Primo est co-
ntra receptam refert ... quod cum quidam paterfamilias
receperet ob peccatores et ... ... vapore
... cum ... vellet aqua ad lavandum
... receperit ... ... admiratus ... cog-
... subito ... cognovit ... que receperat
... qui iacet ... est res temporalium multiplicativa. Refert quod quidam civis
... temporibus volebat comedere ... quidam die
fuit ... ad vesperam expectasset ut hospites ...
... ... habere ... ... senem in veste alba cum
duobus ... in platea ... mane et ... con-
ad ... hospicium ... accepit ab eo quod ne potest
... ... senex ... ... subdam
... ... et extendisset super mediam partem urbis statim
... est cum habitatoribus suis. Et ... alteram vellet
... ... ut propter hospitalitatem ... que
... ... quod ... ... mediam partem
... dimisset. Capitulum de humilitate

Humilitas multa bona induit in nobis. Primo est demonis
fugativa ... ... quod ... abbati monacho
sepe ... ...
... ... statim fuge

tepit quia cristus innascendo in predicando in societate eam secum
habuit Ut ad idem legitur quod cum in visione omnes infinitos laqueos appa-
ruisset beato anthonio beatus anthonius flens ait domine quis potest
evadere istos laqueos et responsum est sibi humilitas frangit eos
et quia est omnium donorum spiritussancti apotecaria sapientie via
ductiva cautela informatiua serpentis infernalis depressiva intro-
damentum bonorum agere ductus virtutum clauis pacis balsamum fun-
dendum infirmitatis et sponsa xpi vera
quidam senex inquietaret a devotione et interrogasset ab eo Ut ad idem quidam
visum vidit quod deponit armaturam perfectissimam humilitatis ca-
que reformat pacem inter deum et homines
et ornamento celeste est item armature est tenuis reformatio
diligentie qui altitudines fugit qui te contemptum portare qui presenes
quod humilia officia diligit qui sue agnoscit qui contumelias
et correctiones mansuete audit qui libenter obedit Sextum est
virtutum amplexatiua legitur in vitis patrum quod cum quidam pater septuaginta
ebdomadas ieiunasset ut deus revelaret secretum scripture et
angelus domini non ieiunando sed humilitatis elevat hominem ad
deum et homines si homo ascendat recte Primus gradus humi-
ascensus est se maiori subdere et se non preferre equali
subdere se equali nec preferre se minori Tercius est Quartus est
non curare est preferre modo tertia est preferre inferiori
Sextus est ferre Septimus est velle se preferri ab
aliis et in ipsis utiliter tibi dabitur a domino etc.

Iactantia multa mala inducit in nobis Primo est
humilitatis consumatiua legitur in vitis patrum quod cum duo
fratres per desertum eundo pretererent(?) invenissent qui
volebat eos invadere et unus eorum absque lesione eum
repressisset et deinde ex hoc iactaret se abbas ipsum
reprehendit dicens Hec iactantia humilitatem et per conse-
quens omnes virtutes expoliat Secundo est vitiorum
inductiva legitur in vitis patrum quod cum quidam monachus
quosdam fratres visitasset et iactando se mirabilia de celesti-
bus enarrasset cum fratres instarent apud
abbatem ut aliquid aliud diceret etc.

Incarnationis virtus multa bona inducit in nobis Primo est
peccatorum alleviativa legitur in libro de vii donis spiritussancti quod quedam
monachus exiens sine ordinem facta publica mere-
trix Tandem post multos annos rediens cum cogitaret
de morte dei et de inferno desperabat propter magni-
tudinem peccatorum et penarum cum cogitaret et considerabat
nimiditatem suam desperabat eo quod indignus in ipsum illuc ingrederetur
Cum consideraret de passione et de hiis que xpus sustinuit
desperabat sed cum venit ad considerandum nativitatem quomodo pro nobis esset puer
et quod puer cito placatur ingressa coram ymagine beate virginis
tota prostrata lacrimis rogabat ut per merita sanctissime incarna-
tionis remitteret sibi sua peccata et deinde cum flevisset audivit
vocem dicentem sibi quod merito incarnationis et vite infancie
remittebantur sibi omnia peccata Secundo est virtutum collativa legitur

De sancto Benedicto legitur in vigilia natiuitatis cristi expecta-
ret horam matutinarum visum est ei quod hora pareret filium que
esset dulcedo omnis amaritudinis lucem totius obscuritatis sancti-
ficacio omnis delicti et instinctu omnis virtutis et tunc cogno-
vit plenius vberiorem gratiam et habunde virtute quod erat virtute rex ipsa
Vt ad id legitur in libro de vii donis spiritus sancti legitur tum quidam miles
fuit in francia qui deo firmiter gereret deuocionem ad natiuita-
tis diem in matutinis oraret illam infanciam benedictam et fixe
contemplaretur in ea ~~raptus~~ raptus extra se vidit beatam virginem
in gremio suo baiulantem filium suum qui tenebat coronam
de rosis in duabus capsis et clamabat accipite flores mere-
tes duos capsellos vnum ad expulsionem mali et alium ad
3 promocionem boni Tercio est angelorum letificatiua legitur in libro
de vii donis spiritus sancti legitur tum in nocte natiuitatis Christi monachus can-
tando recognosceret Symbolum incarnacionis Christi vidit diuer-
sos angelos psallentes et omnem gregem inferiorum draconum
4 gloria in excelsis deo Quarto est temptacionum repressiua le-
gitur ubi quod quidam clericus in quadam necessitate positus vouit beate
virgini si eum liberaret religionem intraret Cum autem intrasset
regimini vis sic eum liberaret de exitu temptaretur ad ymaginem
dominicam predicatoris et sui saluatoris auxilium rogat ut
alta virginis accedit et sui saluatoris auxilium rogat ut
eum renuaret aliquam liberaret eum extremo genere gracias pecc
sustinere non valebat Cum autem consulatus pedes ymaginis totus
perfusus lacrimis tantam dulcedinem sensit in mente vt firmiter
5 esset ad remanendum in ordine iam suscepto Quinto est demo-
num fugatiua legitur ubi quod dyabolus in specie mulieris cum ma-
xima multitudine inregularum apparens theodoro ipse territus
fugit ad sanctum pacomium qui cum quereret sanctus a demone
durus esset vel ad quid veniat dicit eo sum ipse qui inda-
tetur quod apostolos dicta iuuenes et senes fortes et debiles
ad vitupatorem dei prouocaui et nunc huc veni vt discerem
istum si possem vel alium de societate sua sed video eos muro
vallatos et ideo nunc nihil proficere potui Tunc sanctus proprio tibi
vt virtute dei vt dicitis in quo esset est ipse murus et quid est
id quod tu plus odis in nobis Cui dicit demon verbum incarnatum est in-
rus et cum incarnatum est id quod dicitur omnem potestatem nostram Sex-
et illam summe abhorreo vero fugat omnem dyabolicam potestatem Sex-
6 to est honorum exaltatiua legitur ubi quod deo quidam moreretur
cum morte summe ridet rogant assistantes vt causam sui gaudii
exponeret Cui ipse nunc instat dies natiuitatis domini in qua pro
miseras nostras assumpsit miseriam deus infanciam fortis comita-
tl vite nostraz penuriam rex eternus nostram angustiam gloria patris
nostram ignominiam et quia video fratres meos letum et in
7 tanto bono ideo gaudeo et gaudens ad deum recedo Septimo
est gaudium delectatiua legitur in libro petri cluniacensis quod deum in nocte
natiuitatis domini quidam monachus vigilaret vidit beatam virginem tenen-
tem suum filium in suo gremio et ludentem cum eo Tunc dicebat
ad iuuenem o mater dulcissima quanta leticia mecum est hodie hominum
bus de natiuitate mea et qua vite ~~innocencia~~ innocencia doctrine
afluentiaz miraculorum excellencia sacramentorum preeminenciam

revelacionem Donavi eis Deo gratias Dicit quia invidia dimo-
tencia dum vidit deum esse unitum illi quem ipse diceret ut ipsum
daciat in virtute incarnacionis de quocumque loco etc.

Indulgencie sunt peccatorum solutive Refert Jacobus de 1
vitriaco quod dum quidam predicaret semel de indulgencia trans-
marina et quidam dubitaret an esset verum quod asse-
reret prostratus in oracione dubitans videns beatam virginem cum
uno baculo filium portantem et cum alio linteum valde pul-
crum et attendens quod omnes cruce signatos cum linteo tergebat
eos dicens Dimissa sunt vobis omnia peccata propter indulgenciam et sup-
addo quod de vobis filium in retribucionem eternam Audi e experge fac-
tus libenter lucratus est indulgencias predictas Item post
ratione etc. quod quidam invenis contra saracenos cum multis mortuos libe-
rtates existens per quadraginta dies repatriare voluit tristans 2
solacior erat et cum prebitans terrebat saracenos et protegebat fideles et quia
rogatus a quodam Christo fideli ut pro aliis quadraginta dies
remaneret cum eis Nunc invenis indulgencias pro me habui
et si possem lucrari parentibus meis libenter remanerem Tunc
pro virtute Jhesu Christi qui pro mundo sue passionis ad omnes
defunctos parentes reddo istas indulgencias et a universis
penarum absolvo Tunc apparuerunt ei parentes eius velud
stelle fulgide gracias reddentes de sua liberacione et referendo libe-
racionem et sic invenis ibidem remansit etc.

Invidia multa mala inducit in nobis Primo est 1
bonorum oditiva etc. in vitis patrum quod quidam senex
motus invidia contra abbatem pastorem eo quod homines adhere-
bant plus ei hoc audiens abbas pastor ex magna humi-
litate ad visitandum eum accessit qui extra continens se con-
tinuit et expectans eum ad portam vidit demonem talem se circum
illo igneo cingentem qui timore perteritus dum requireret quid esset
ait demon Servus sum principis tenebrarum et quia via infra est
illud infernalem invidie que est radix peccati relinque uno ictu
mortis et febris pestilencialis veni hic ad commendandum
tecum Qui subito ad abbatem ad abbatem exiens benigne eum
recepit et maximi amici facti sunt ex illa hora Secundo est bo- 2
norum excusativa Refert Jacobus de vitriaco quod quidam rex fuit qui concessit
uni avaro et uni invido quicumque unus peteret illud
bonum quod primus peteret duplicaretur et cum uterque differret pete-
re primus precepit rex invido ut primo peteret quod peciit et eruatur sibi
unus oculus ut proximo erueretur ambo volunt enim petere aliquid
bonum ne proximus id duplicatum haberet Item ad idem refert cesarius
quod quidam conversus fuit qui congregato maximo thesauro dum
invaret mortem in vas massam totam fecit conflari et in mari eiectam
ne fratres gauderent de invencione thesauri Dum autem moreretur vox
demonum audita est dicencium venite ad nos sociis nostris ut
lucro eciam sanctiores alios infirmiores accipies recolleccionem peteret repu-
tavit et ideo cum corone nostre invidie mittatur cum in cathedram
sempiternam doloris et luctus Tercio est maior impotencia 3
monachus quidam invidia stimulatus alteri imposuit quod daemone

Et cum abbas vellet illud acce visitatori dixit ad eum est
infirmatus et appropinquet morti vidit demones coram se ste-
tere qui timore perterrita compuncta de tanto malo confe-
ssus est vitaz 2c Capitulum de ira R
Ira multa mala inducit in nobis primo est demonum
1 associativa Legitur quod fuit quidam senex nomine ysaac qui summe
a demonibus timenda quia cum interrogaret quare esset ita dicit
ira est tempestas dissipans ab infernalis ignis spiritus pesti-
ferus hostis destruens quietem confederans hominem divinum corruptio
ymaginem dei inducta lucis demonibus signum famosum et ideo
ex quo fui monachus cum hoc summe diligit a demone non
irritat cor meum Secundo est laboris augmentativa Legitur in vitis
2 patrum quod fuit quidam qui in congregacione vixit absque ira po-
terat esse cum autem egrederetur et venit ad speluncam solus
cum quadam die situlam aqua plenam posuisset in terra subi-
to versa est deinde implevit secundo et tercio iterum versa est tunc
repletus furore vas confregit et ad se reversus dixit ecce solus
sum et vincit me ira revertar ad congregacionem quia ubique est
labor Nota ad idem abbas Johannes referens dcm aug dam
phus dicebat quod quidam prelatus fuit qui habuit filium quem
summe dilexit et diligenter instruxit Cum autem quadam die
bellus iniquum offendisset mortaliter cum de indulgencia peteret
dixit parens non indulgeo tibi nisi in hiis tribus annis portaueris
onera armorum et mercedem dederis hiis qui iniurias
3 et gemiscens te affligunt Cum cum fecisset libenter
ad suam graciam est receptus Tercio est vindicte provocativa Legitur in
vitis patrum quod cum quidam vellet se omnino vindicare de alio et hoc audisset
quidam senex cum fletu dixit Domine Jhesu Christe non est necesse
fratrem ut pro nobis sis sollicitus quia iam presentem qui thesau-
ros nobis apportat et vice nostra vindicat iras Nota ad idem
dlo in ho de vii [illegible] Refertur fuit quedam mulier
iris et litigiis multum vacabat Cum autem in die pasce fuisset rogata
ut faceret pacem et fecit Cum ad communionem venisset vidit corpus
cristi in carne realiter involutum in quodam linteo Cum autem
id recepisset et io die ad litigia et ad rixas redisset in presencia
toag illud linteum cum corde tristi exiit de ore eius et sima dei de-
scedit que eam per medium trucidant Quarto est in generatione ce-
4 privatia Legitur quod quidam princeps fuit multum offensus a quodam suo
suo et ira [illegible] habebat ab eo aut dominus in antiochia prelata
in posteris secunda est Dixit qui cum ira ut execute instigans
quia ira impedit animum ne possit cernere verum Quinto est
penges accumulatia Refert cesarius quod fuit quedam puella que
tre [illegible] erat dedita cum esset mortua et sepulta in cimiterio
ignis emergebat quadam nocte de ea Cum esset fuisset
videns ignis vox lamentabilis est audita hoc petiit tre
apertum sepulcrum et arsam Nota ad idem Refert Jo de vi quod fuit quidam
princeps et amici sui offensa a suis subditis continue se humiliarent
omnes qui offensa Cum autem quadam die vellet exire terram et
pacem recusabat cum autem quadam die vellet exire terram et
omnes prostrati coram eo indulgenciam postularent et ipse

infectus ira equum ascendit subito ergo globus igneus rapuit
eum et equum et vox audita est que dixit maledictio tua
dei super te est et super viatores. Item ad idem quidam bur-
gensis fuit qui rancore infectus nimias [illegible] fecerat pacem nolunt
et tamen esset mortuus et portatus ad ecclesiam et psalmi et ora-
tiones dicerentur pro eo defunctus retexit manus elevatus de lecto
et apposuit ambas suis [illegible] et vox audita est ut peperit pecto ei
Istud non solus multa [illegible] indicat in nobis primo tollit
rancorem [illegible] in lib° de [illegible] quod habes iram 1
totum suum amicum non poterat placare Inimicus quod scripsit in
forte eius [illegible] non solus et stati ipsemet [illegible] adiciensque
offendet ad remittendam offensam Secundo indicat amorem [illegible] 2
[illegible] fuit quidam iuvenis ignarus [illegible] sciat [illegible] vitam omne
petivit cum orasset [illegible] foras [illegible] diceret
tam suum totum [illegible] in eo apparuit ei angelus ut
dei et portabat folium [illegible] in quo erat hec scriptura
filii dei vivi [illegible] prepitus est est in pectore et ait angelus
ut demones vincat celos aperiat pectora expellat [illegible]
tissimam [illegible] attrahat et angeli famulant [illegible]
[illegible] tanto [illegible] sunt repleta ora et viscera eius
ut statim expiraret [illegible] angeli esse verum

Iudicium extremum debet timeri propter rationes seq- 1
uentes Primo est consolatoris [illegible] refero reprehensum
dicit Damianus in historia Iosaphat quod fuit quidam
rex magnus et gloriosus et factum [illegible] precedente
illo in curru deaurato cum regali obsequio obviasse ei
duos viros [illegible] sordibus indutos sive indutos vestibus
attenuatos et pallidas facies habentes rex ait cognovit
eos in maceratione corporis et exercitu sordibus et [illegible]
habentes ut cito vidit illos exiliens [illegible] de curru et interram
[illegible] adorant [illegible] et [illegible] amplexus est eos et affectuose
osculatus magnates vero [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] eum fecisse indigna regali gloria non tamen ausi sunt
eum reprehendere in facie sed germano fratre eius suggesserunt
ut ei loqueretur ut esset [illegible] excellencie diadematis talem inferret
humiliationem reprehenderet Rex ei [illegible] dedit [illegible] ut [illegible]
erat consuetudo autem erat illi regi quando [illegible] mortis
dictabat preconem [illegible] tuba [illegible] aliquem
clangere fecit cuius ad vocem cognoscebat omnis [illegible]
existere vespere ergo veniente misit rex buccinam mortis
[illegible] fratris sui et frater de salutatione sua iam desperasset [illegible]
tota nocte [illegible] domui sue disposuit summo diluculo
magnis ac lugubribus vestibus indutus cum [illegible] uxore sua et fi-
liis suis [illegible] ad foras pallatii fratris sui flevit et lugens
tunc rex ingredi ad se misit videns eum ita lugentem ait illi
o stulte et insipiens si tu preconem fratris tui germani times
et adversus quem [illegible] nichil deliquisse cognoscis quo

michi reprehensioz intulisti qua humiliari salutam c̃su-
latib sum sciens d̃i honorabile in mo significatem
et terribilem d̃ni cui sum cum magna et multa
incepimus petasse esomb sum ecce d̃nice meaz aspiciens
insipienciam isto visus sum mo mc vo et illoz qui
ad te submisere reprehensiom stulticiaz aspicere incrabo et
ita instrueb frem sum ad d̃num remisit efficat ast fieri
de lignis aucellas quor et certa regere i calo de bapismo
sine rectore cõmitati sic ad ideaz dicit qp qdam rex fuit que
nemo umqm potuit ride facere. Cui i quadam minus hoc
audisset ait. Si bomi in dace casto facez ride d̃nuud
dum regez ex facta i pmissioe cu ad regez accessissz et fecis-
set quicq potuisset ut rex rideret m̃ dinupetrant et ait
Rex ut apud monachos fuissz. nec propter hoc risit nec ridit
ubi d̃ez festo fet ei fr catedraz de lignis putridis qe vix
poterat reapere clauim sm summe catedre gladiu pedete
cu filio tenui et i confinis ignis capiosu sic ordinat ut
si hic gladius cecidissz occidissz virum pariter p mediu di-
visset. Si vo catedra fracta fuissz cecidissz i igne quez
neo p te extraxissz qin fuissz combustus effleti qd nimo
Rex ait ride nunc et no fleas. Cui ille respondit possit rideri
cu ita con me video sic ordinata. et ait rex. sic nec
ego ride possum qm video me i cathedra hoc est i mortali
tore huiss quor pedes et quor clavos cuius si franga p mor-
tem video ignem inferni subtus me et sup me gladiu
iusticie dei. Sic ego tu n rides nec ego qn cosidero eqz terribile
iudicium i quo pereg qd video occurrere ptimesco. Ideo est
vita sive iusticie ausrum. Dicit qp sicut fuerit duo socii
quos alt alterum summe diligebat. Cui i vo i infirmita
poribus soriaq evacet. Bocius volens scire eius statu pq mor-
tez sic ait. Rogo te care socie ut pq morte m apareas
ut si bn tibi fuit gaudeaz. Si vo mala compaciar. Cui
ie. faciez qd regnus duo pmittere. Bo i mortuo cu secu
va nocte eiq ad ventu expectaret apparuit socius inxta
eu. Cui ie. Cuius ingnit vales dicit quo die q migra
vi ad d̃inz fuert mortue sex milia p nie de qbq duo
ad distructa d̃imum medicium pvenissetq n fuere salua-
te n sex pne de quoz uno. eo sic Sm ym est v quod d̃ns
i evangelio ait Multi sunt vocati pauci vo electi. Iterum
Demus inordinata multa mala idnat i nobis. primo
est de morum vocatia rle i vitis patrum hq d̃ims
fies convenisset ut va confitatoz audient seu medo
senex vidit anglos dei stantes inter eos et letari qn d̃e
loquebant de divinis. Sz stati qu vterbat se et
loquebant de secularibq et de vanis angelos fugiebat
et demones accedebat et gaudia maxima ondebat
Ideo est pacs turbatia rle in lio de vn. Sz terr vetula ge
dicebat divinatrix requisita fuit de qdam muliere quit pos-
sset facere ut a viro suo diligeretur. Cui ia. Primo deluen

lo intrabis ortum et nulli venundo et redemendo facies verbum
et in eo ingressa ter genua flectes versus orientem dicendo
pater noster et pones te prostrata coram illa herba que est in angulo
horti et quod audies facies et velata facie redibis ad hospi-
tium tuum neminem salutando Cum ergo vetula premisisset ad
ortum abscondit se inter herbas iuvencula prostrata vetula
imitando vocem dixit Vade et pacem habebis Cum ergo iam
recessisset et vetule quod audisset intimasset illa hoc confirma-
bat dicens Filia benedicta est tibi quia si tacueris viro tuo in oma-
lo locuta non fueris pacem habebis et eris dilecta per eum
Exemplum ad idem legitur ubi quedam uxor multis molestiis per virum
et verberata fuisset venit ad quandam matronam petens
quod posset facere ut diligeretur a viro Cum matrona interrogasset
quid inveniret viri tui actibus dabimus tibi lepores
dilecta et pacem habebis Cum ergo quadam die vir eius
venatum et vellet loqui leporibus quanto magis loquebatur ad
magis fugiebat et minus aspiciebat eum Tunc rediens
ad matronam dixisset se credens viro iniuriosis movet quare
cam Tunc illa Optime te docuit lepus et si non vero tu ego
Sicut enim lepus non reballando a ... viris evadendo si fugiendo
et canes declinando ut vitat eorum laceracionem Sic tu fugiendo
insolentes mordacitates et non evadendo de viro pacem habebis
Exemplum ad idem dicitur ubi ... cum dominus vetula iret pro magna innueris
tuis cum bursa plena denariis denariorum sedebat inter arbores
Cum interrogaretur a vetula quid faceret dixit Remedio suo et affectu
ponere discordiam inter me et uxorem suam Et quia locum
non possum quod opto Et quia locus tua in habilis est ipso assequi
dabo tibi hanc pecuniam ut deducas ad virum que accedo ad facto
Dominum sufficit cum vetula iuvencula affirmat se secrete ad
iam adventuram erat vir suus et inde ad hoc veneat quod tu
reciperet tunicam pro nepharo facto Tunc accedens ad virum
secrete et dixit quod uxor sua amorem illicitum gerit ut
clerico esset sacerdotalis Et dum loquerentur rete quoddam
nam me existente in oratione audivi eos quemmetes quod verum colun-
stivum tedtault et ordinaverunt de facto Tunc iussit iuvencula
ad recipiendum pannum quem vetula emeret cuncta vetula... iuvencula
rat quod aspiciens uxor suspecta est de malo Et dixit vetula
tu vellet comedere tunc cepit per debito cogitacionem Tunc
ad peractum vele aliquis loqui cum domina Tunc socius vir fuit
suspicio mali intravit vetula ad dominam consilium dat ut
de pilis barbe viri cum rasorio secaret sumat et pulveres com-
viri in cibo comederit de aliam mulierem odibit Item accedit
vetula ad virum et dicit quod de consilio clerici pro uxore iam volebat
bat cum sufficere et ideo caveat ne sompnum cum aspicerit
Cum uxor cum rasorio vellet accedere et recipere de pilis bar-
be eius vir accipiens manum eius clamat et hinc accedere an a
cogitantur et discordia maxima stabilitur Cum aspiciens
demon dixit vetule triginta annis dei operam ut hanc

discordia excitacẽ et tu i teg diebꝫ pfecisti eam
optie cum habes ligamentu infernu et olga es melig
q̄ eo extrapuit cā et ad infernu portant Deq̄ at
3 p discietoꝝ vniq sacerdatꝯ revelabit Zelo e malorum
h magna zle v S. cy q̄da pnceps fuit q nō solu eat
regulatg i lingua i s3 h detractores adulatores comp
ta va tenentes sinne diligebat et secu eos ducebat
ad attendes eg tocius pndie cu qfudit exo Narcia
abaia mag excellete a gradu festo male pant
at c̄fine linguas porcos optia paratas Donat Cum
q3 De illis es inuitati et dus libentisse comedissz
ent oibꝫ alijs dimissis In sua camera interogat dus
coci qe fuit ta male paracōis nobilis tamen et
coptie pparatos vilius ~~...~~ coci Dc e dica vobis h ab3
sꝫ tractatus vilis recipe dictu meu Cui dus dic
scenc̄ Tunc coci Dc volunt vt eo sinnes vobis como
qo vos sentis D ves cum de aqua re vili spuali et
dina vilis loq s3 adulis loquntes. s3 de ribaldis et meretri-
bꝫ et i vudictis qe sit ligwe porcoꝝ come dentur ster-
cora de ithoriatis et ita optia ardiatis / qd audies dominus
cofusus in se emendat vita suam. Vl's ad idem effingit fabu-
la optra sed pepent vt in pulcri montes et ite nos
ocorax matrimonium cu sole Tandꝫ ob creature respicie-
tes pulcruez solis et pulcrinez mois et tradidemunt
p felicitꝫ arbores lapides persode herbas virtutes et potes
sum valoris debent pturie Cum omnes creature expectan-
tes ptu eq finat pepent et loco arboris pdux somag
loco fructum pduxit tepestates. loco herbaꝫ pduxit
spetes ignes sulfureu Tunc creature dixerunt Maledi-
cta sit mat tua qe tres filios dedit nobis Monsre
homo Vol sapia creature st qsolacores et orces de
certo e bon temporalia pnatia Refert historia cꝫ fuit
anglia qda rex illustris. rex diggi i memoria dimois
affluens no solu illis qe gnos st bonis et malis verum
eciaz illis qe animum faciunt acueletu pttibꝫ moribꝫ
honestis et gloss Iste tres filios hnit qe quid valent
in sciis et honestis moribꝫ emutrint Cui i mextimus
mte sue esset posita de herede regni sollicitꝫ cogita
ret volens expiri qo filios suos sapiencior esset quem pf
alyss heredem ostituet Et vocato pmo ait esili si me
saceo dims esse et tu ine votu tuu m de velles satisfa-
tere qo esset m de vel qd esset imde qd diliges et amplie
optares Cui filius Eliger vt essez fortissimus hominu
Et rex qe est io queso vt eligeo id p oibꝫ Et ie ingrint
vt possez hores mo impeio subiugare et oes inuitgmeos
demnare Tunc rex io elegiato iussit veme aliud Et scda
sup eadem questione ~~...~~ Eligerem inqt pater vt

essem pulcrior homo. Cum rex hec audiret electus causam
dixit et i.e. ut omnes homines ad meum amorem inducerem
et ad familiaritatem etc. regem super omnes alios per mea [illegible]
sitem statuerem. Tunc rex eo [illegible] vocavit et immolem
iussit venire. Cum fuisset [illegible] qua facie alius ille enim
multa maturitate indicit. Eligerem igitur pater ut tollerem
ab eo magnum esset ut tollerem gentibus et non sit [illegible] philosophi
epicurus et pitagoras tamen [illegible] seculos sapientes
poemo ut vera singulos in ore meo distinguerem ut illa
sublata [illegible] perferam. Audiens autem rex et admirans
eius tantam sapienciam, tertio eum prefecit et heredem regni constituit.

Ludus multa mala inducit in nobis quod est peccatum [illegible]
narratur in libro [illegible] vii [illegible] de quodam monacho qui prostratus
in die parasceves et raptus usque ad diem pasche dixit
quod viderat in inaudibili tormento quendam militem qui
bonus custos hospitalis fuerat. Cum quereret quare
ita sustineret, cum ad mortem cum cognovisset bonum finem
dixit quod propter complacentiam quam habuerat in ludis et
in volatu avium hec pena ei dabatur. Scilicet quod videbat quod aves
et quod canes dilacerabant eius membra. Ex alio veniebat
unus terribilis demon et taxillos igneos imprimebat in
pollicibus eius et cum duabus laminis igneis constringebat cum
unam ante et alteram retro et dicebat: Nunc habes tabulas
et taxillos tuos [illegible] est [illegible] cum [illegible]
[illegible] incarnacionis et videbat altare et
super illud altare [illegible] cum [illegible] apparuit ex alia parte demon et
edificat unum altare et super illud posuit taxillum. Cum [illegible]
maxime [illegible] demonum [illegible] altare [illegible] demonum ut
insinuaret quid esset illud altare ad quod sic avide et voluntarie
accurrunt multi. Et quid habet illud quod erat positum super altare. Audit
demonis altare est ludus quod super positum est taxillus in quo sunt
viginti unum puncta propter viginti unum mala que eo [illegible]
de ludo [illegible] est cupiditas [illegible] est [illegible] qua [illegible] ludit
[illegible] illud cum quo comedit et bibit. [illegible] est rapina
[illegible] usque ad [illegible]. Quartum est usura. Quintum est [illegible]
Septimum est contemptus [illegible]. Septimum est scandalum proximi. Octavum
est blasfemia [illegible] est omissio boni. [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tudecimum festiuus [illegible] [illegible] interruptio [illegible]
[illegible] medium. Decimum octavum est [illegible]
Decimum nonum est desperacio. Vicesimum est dei abnegacio. Vicesimum
primum est dampnacio. [illegible] sicut lex dei cum viginti et una littera
[illegible] et [illegible] ex alia parte videbat [illegible]
[illegible] altare cum [illegible] et cum filio et veniebat fulgura
et dissipabat omnem terram. Tunc vox facta est ad eum: Surge et
[illegible] quod ludus [illegible] et fugat et inducit [illegible] et
[illegible] de duobus lusoribus quorum [illegible] cum [illegible] blasfemabat
[illegible] qui plus lucrabatur [illegible] et dixit [illegible]
[illegible] et [illegible] blasfemabat [illegible]
[illegible] Tunc terra se apparuit et ignis de celo [illegible]
ivit

1 Tercium petitur multa mala tollerantur a nobis pro eo est
penam inferni Refert Beda quod fuit quidam qui
in mas carnis de vita fuit raptus per demones et ad-
ductus per diversa genera penarum et tunc cum revolutus
... non fuit permissus demoni ut eum laederet
reductus ad corpus diebus dimissis in fluvio congelato
consedit et in aqua se totum demergebat et post ... cum
in glacie stetisset balneum calidissimum intrabat Cum quidam
interrogaret causam tam fortis conversionis respondit ondit mihi
deus vilitatem peccati iudicare quia ibi est anxietas erubescencia feditas
foeditas et infamia. et etiam ondit mihi penam inexpressibilem
peccati et si vidissetis me amplioria faceretis Ille in vitis patrum
Cum quidam temptaret patrem apertu immundicie accensa candela
dixit secum. propterea et inde posuit in ignem inferni. videns
ergo si tu potes sustinere hanc flammam amplius compleas peccatum.
Qui cum combussisset sibi totum digitum ait malum est ingenti pec-
2 care Secundo est dampnacio penarum Refert Helinandus quod cum
quidam carbonarius per vite necessaria familiaris esset sub domino
Cum quadam nocte vigilaret et custodiret fossam carbonariam
vehementer accensam circa quasi feria media erat et postea apparuit
eques niger cum equitans evaginato gladio tenens et volens
mulierem corripere Quae cum fossam carbonariam circuisset eques
comprehendit iam et perforatam gladio in ignem proiecit et combustam
rursum extraxit et posuit super equum ante se et abiit Et
cum hoc pluries contigisset narrat comiti suo domino. qui confessus
diligenter ambo venerunt ad silvam et circa mediam noctem
cum signasset se per totum et circa tribulus vox et strepitus
et apparuit equus cum muliere et precipitavit eam in foveam
igneam et extraxit et vellet recedere sic prius Comes pre-
cepit ei in virtute crucifixi ut narraret quis esset Cui ille ego sum
miles vir et ista mulier fuit uxor istius militis que adultera
fuit meum Et quia in morte penituimus ad mille annos sumus
positi in hac pena et ipsa tunc affigitur in ictu gladii et pro-
iectione ignis quae non possunt exprimi. Nec eos possum graviorem dolorem
quem eo patior ab isto equo qui est demon infernalis in quod
necesse habeo equitare. Sed misse et elemosine nos liberarent
si offerantur pro nobis Cui comes statuit in hiis providens sic
pro ea liberatione ... Cum quidam satrapa miserabilis
tradet ad mortem fecit fieri calceos optime catenatos suppre-
licando per sepeliretur cum eis Cum quidam factum fuisset et miles
quadam equitaret iuxta sepulcrum eius splendente luna audiit vlu-
latus horribiles et fugiens conversus ipso vidit unum militem
cum equo igneo ad modum venatoris cum tor... concitatur canes
et aperto sepulcro istum per pilos eum ligabat ad brachia secum
3 ducere voluit Sed cum sic apparuisset quod pluribus emisit
effugeret. Et dimisso pilis equo et carbo tantum secutus est
eam quousque comprehendit et secum adduxit Cum mortuus
in sepulcro non est reptum nisi tamen capilli ... est ... ius
inloantia ... in ... cum ... quidam Stephanus fami-
liaris regis anglie scripsit epistolam in qua fuerit hec verba ...
de perfectione vite tue quia eos elemosinas iustitia primum

et amator pacis. Sed inimica p(otes)t mactaz in gloria(m) confes-
sio(n)is. Ergo obsecro quantu(m) dolere(s) quantu(m) erubesceres quantu(m) tibi
displiceret si filia tua fornicaret(ur). et ex te ipso scies quantu(m)
displicet deo ut sic filius tuus libidini et vilis pareat corpus
demet(ur) in te. Certa est malaru(m) familiaritatu(m) probacio corp(or)is iii
ale(xandri) v(ero) q(uod) cu(m) d(omi)n(u)s sibi simplex veniet q(uod) hec eos dicit ei generalis
i(n) specie similis q(uod) fecit, Imilis exeq(ui)mus monuit eu(m) ut
ita bibet et carnes comederet. Ac hec fecit q(uod) una mu-
lierem quam asserebat esse sanctam devote visitaret. Cum (et) conse-
-ruenem fuisse frequenter locuta sic eum attraxit ut i(n) singu-
lis carnibus motu aliq(uo) p(re)valuit. Aut statim adhuc
genus ad eu(m) veniret ut eu(m) inclinaret ad p(ecca)tum carnis v
domine familiaritez extunc multis contempsit. Certo est
corpus sol(itari)o dc(itur) ab aliis parte. Cu(m) eo sed excandesceret
i(n) amore cuiusda(m) mulieris decimicatu(m) est ei q(uod) mortua esset.
Aut d(omi)n(u)s recte vet ubi audiens audiunt eam sepultam
esse et sognio accepit putredinem ei i(n)vestis et tulit
in cella sua. Cu(m) autem p(ro) mediu(m) tempus ing(re)deret
posuit an oculos suos dicens: Ecce habes desideriu(m) tuu(m),
satia te. Et castigavit. Dont(ur) removent concupiscentie
eius. Sexto est demo(n)s assogatio ale(xandri) in hoc modo. vi
P(ro)qz mulier fuit que de adulterio concepit filium quem (post) no(n) multos
dies necavit eum eo q(uod) vir suus esset mortuus et o(mn)ia bona
cum ablata ab ea. Ideo multu(m) meret. et dum esset i(n) tristicia
generalis i(n) gravia sic ei apparuit dyabolus i(n) viro suo sustinere
duplicabo(r) tibi o(mn)ia que habebas. Cu(m) ergo ille consensisset i(n)
demo(n)s p(ro) septe(m) dies. veniat ad te. Quia in facto fuisset sine
dilatio(n)e regavit demo(n) ut i(n) tuo suo sub ei primo ut o(mn)ia ipse scelerosa
spososti i(n) hospicio. procedet ad p(re)ciu(m) carnibus. Sed p(ro)p(ter) hoc ut o(mn)ia tali
igitur et (ha)c cogna(tio)ne. Inde ut de die pauperes ipsi eam sibi
et de nocte expectat. Cum compleri (sensit) sibi recapiet
infirmitas est. Quia et consideratis o(mn)ib(us) malis o(mn)ia tamen
ro(gavit) in trice tenes agnoscere filium. ad retributio(n)em sui desperan-
cie procedebat ut tot d(omi)n(u)s sicut cauta tu(us) isse que ei revelavit
... dum filius sic confortassit eam et fecit tamen quod gratia fuit et
quod sperans de anima una confessore(m) peteret. i(n)i(ti)o et si
sua professio(n)e. Sed in tu(m) advenerunt demones qui sic eam
terruerunt. quod p(ro)p(ter) timore mortua est. Aut filius cu(m) confessore
eam mortuam invenientes p(ro) confessus est p(ro) ea p(e)c(ca)ta sua. et cu(m)
accepisset septe(m) annos de p(e)n(itenti)a et ipse complevit. apparuit ei
mulier dicens q(uod) licet vero multu(m) placuit dem(on)i(bu)s et
esset legata nichilominus ut tu(a) nunc d(omi)n(u)s me per tuam p(e)n(itenti)am
liberavit. Septimo est ne destruccio. Refert vincencius q(uod) de
ductus ho(m)o apparuit cuida(m) sancto viro in specie tunc que(dam) mon-
stro(s)i animalis. Nam auribus et cauda canis asinine. Lacerat
sc(ri)ptu(m) d(omi)n(u)s. Cum ergo territ et fugere vellet clamat(ur) ib(i) mo-
tu eis. Sed quia bestialis(er) vixi et i(n) carnalibus meis sum sic
mersus p(ro)p(ter) morte(m) sp(iri)t(u)s bestie tenere merui. Cu(m) ergo re-
quireret quomodo esset et que esset eius pena dixit, benedictus
sit no(m)e(n) sed ve maledictus vadit ... ad diem mediu(m) per

solacia loca sulfurea ~~et~~ fetida et bulliencia rapuer-
et post exitum in medium cuius meum et alia inebria-
sunt in inferno et sic ipse a'ciq gaudii futurum est. Et dum
hec dixisset venerunt duo terribilissimi et eum rapientes
et ceteri non comparuit. Dictum est eciam in vita sancte Refer-
vincencii quod fuit quedam mulier Eugenia nomine quam cum pater suus
vellet in matrimonium tradere iam fugiens cum duobus eunuchis
in habitu viri ad domum monachorum intravit. Eius virtutes
abbas considerans eam ad visitandum quandam dominam infirmam
misit. Que attendens ad eius pulcritudinem in amorem Eugenie concu-
piscencie exarsit. Cum quod concepta fuit illi expressissime Eugenia
eam repelleret sic aut discedere a viis dei deceptrix cuiusdam
habitum in hoc magnum demonis perfidie plena et illecebris
tanta. Cum quod timeret infamari accusavit Eugeniam
dicens quod ipse homo eam opprimere voluit. Cum esset quod philippus
pater Eugenie tunc erat baiulus in terra iam audito
facto nephario iussit capi monachum et parari tormenta.
Et cum ei putatus fuisset dixit ei baiulus: O scelerati-
ssima et amore istius christus tradidit nobis ut corrupta opera
tuo dei matrimoniale predicaque in animum dei. Cum
Eugenia istius cuiusque cum suis castitatem docuit et per sua
tibi vita eterna promisit. Cum quod iam meretrix mulier
cum suis ancillis eam accusabat instantium dum fuisset extra
omnis vestibus suis ut torquerentur apparuit mulier que credebatur
esse monachus. Tunc Eugenia ad philippum: Tu es pater
meus et ego filia tua, et claudia mater mea et de-
licatis tuis abhorrui ut liberius possem sine custo-
Tunc est inducta et elevata in ambone ut cuncti laudarent
de tanto facto. Et statim ipsa visibiliter descendit de celo et
mentem concrepsit cum suis seruatricibus ...

Maria vero diligentibus multas gracias dat
et
humano generi primo roborat. Legitur in
mariali magno quod cum in Constantinopoli ecclesia
beate virginis magna vi construeretur et due
columpne immense magnitudinis levari non
possent apparuit beata virgo in sompno operis
duci apponere tres pueros precedo ut inepta
columpnas et quod pueri parvuli et innocentes auxilio
tuo sunt elevabunt columpne per eos
Cum cum fecissent statim pueri illi eas velut paleas levaverunt.
Secundo vero maria maliciosos perfidos obviat. Legitur in mariali
magno quod dum archiepiscopus toletanus in assumpcione beate virginis
missam celebraret vox de celo audita est. Heu heu
iniuriam quorum sic sum advocata cur sufficit ut per verba
iudeos filius meus iterum crucifigatur illudatur et conspuatur. Tunc
celebrata missa dominus archiepiscopus cum magno exercitu intrasset
hospicia iudeorum invenit quod in quadam ymaginem cerea inducebant
ad tormenta que induxerunt in christo innocente. Sunt ibique vero dixe-
runt quod dum in tunica dissuta et vanitatibus mundi dedita suas
divicias omnes expanderet et cum suos parentes conversasset mo-

tuus et cetera. Tandem pro mutuo ad iudeos accessit. Et
cum iudeus nollet ei tradere sine pignore vel sine fideiussore
ait Inuenimus. Accipe dominum ihesum cristum deum verum quem pro
fideiussore. Cui iudeus. Credo quod non fuit deus sed sanctus
propheta. Et tamen porta mihi eius ymaginem quam ubi eam habeo pro
fideiussore. Qui cum eum duxisset ad ecclesiam beate virginis et ste-
tisset coram eius ymagine. Tandem accepta mutuo iudei commisit
cristianum et statuit in gremio matris. Accepta pecunia ultra
mare recessit et firme dictatus non fuit recordatus de missione
pecunie nisi per unum diem ante solucionem et contristatus in fleret
qua deliberacione cum fratribus fecit archa et posita in ea pecunia
commisit voluntatibus alloquens in hunc modum. Hoc ihesu christe pecuniam
exponendo tuam vouere iudeo sed nunc addidi super pecuniam
quam neglexi soluere. Ve pecuniam cum habeas volo tibi reddere
Rogo te ut tuis es ubique presens eam reddere ut tu per te et
pro me satisfacies iudeo prefato. Archa cum pecunia in mare
posita et cum esset infinita spacia terras intraspiciendo in ripa
aque super quam hospicium iudei erat situm archa apparuit et
rapta a iudeo accepta pecunia eam abscondit. Cum quod post magna
tempus mercator rediisset et iudeus debitum postularet affir-
mat cristianus debitum fuisse solutum et ponit in testem
fideiussorem. Cum quod venisset ad ymaginem cristi
ait cristianus. Hoc iudeo quod eo vitas et vita dicit inter
et hoc facto ipsa vero locuta est audiendo persolutum fuisse
et quod pecunia adhuc in tuo loco erat. Alias autem et cetera
Qui cum civitas quedam esset constructa ad honorem beate virginis
ad quam confugiebant populus qui impugnabatur ab hostibus
cum quadam die multitudo hostium advenisset et omnes ad ecclesiam
confugissent dux eius qui ferocior inuasor fuerat hostium staret
post latebris sic ait. Nunc videbo si saluat te ista ymago
et cum piccasset iaculum et sagittam sum devotus sed mox sa-
gitte igneo candentes de celo hostes fugauerunt de terra
Tunc vero spiritus vim et vocem restauravit. Alias autem et
quidam puer mutus ductus in virginis purificatione ad monaste-
rium beate virginis cum obdormivisset aliquantulum dum cantaret
tur responsorium. Beata maria virgo vidit quandam dominam
que consolari et ei supplicat ut eum iuvaret. Et statim virgo visum
sunt eius ut columba linguam et labia eius mollificaret
et surgens subito resumpsit. Et cum voces erant responsorium
restituta plenitate voce Et cetera. Quidam fuit quidam clericus qui
multas diuicias et honores habuit hic in domo esset
deditus hoc tamen in corde suo firmiter et tenuit ut quoniam
ecclesiam intraret et transibat coram ymagine beate
virginis genu flexo salutacionem eius dicebat hoc modo
Aue maria gracia plena dominus tecum benedicta tu in mulieribus et
benedictus fuit sanctissima ubera tua cum quibus lactasti
dominum ihesum cristum Amen. Tandem in desperacione cadens

V674.

propter infirmitatem corporis linguam et labia sua cum
dentibus amputat. Cumque iste peccator iacet in lecto ve-
nit ad caput lecti sui stare puellam pulcherrimam ut ei vi-
debatur ea expressit erat angelus dei plagas huius infirmi
videns et dicens o mater christi et fons pietatis
et corona glorie attende ad hunc infirmum privata lin-
gua que benedicebat ventrem tuum et ubera tua attende
o domina quomodo in te sperant homines et quod lingua huius
ardenti affectione te honorabat ut ego possit enarra-
re que tu laboras et eloquia hominis confiteris. Et omni
infirmitate eo medicina non potest loqui restaurari
virginis statim affuit beata virgo maria et missa ubera
in eam infirmum et infuso lacte linguam
et labia reparavit integre et statim sanatus perfecte
laudavit clementiam genitricis marie. Item sanat
leprosum. ubi est recitatum quedam domicella que in die annunciationis
marie que filabat cum filo lingua madefaceret sic adhesit
et nimium tumore labia coniunxit ut iam in filia aliam esset
immutata. Cum ergo omnes una cum ea ad altare beate virginis venisset
et cum magnis gemitibus veniam postulasset liberata
sana recessit. Item a submersione liberat seu sanat leprosum. Recitatur
cum quedam mulier duxisset proles suas salutationem beate virginis
et quicumque timeret et esset in aliqua necessitate eam invocaret cum
semel cum aliis pueris iuxta flumine luderet subito rapuerunt
omnes a flumine et cum alii cum blasfemaret ille salutationem
beate virginis exprimebat. Tunc una pulcherrima femina
accessit et filium suum consolavit et fovit et tamen
transactis puer salvus et incolumis apparuit et cum
matres requireret suos filios invenerunt submer-
sos et cognoverunt quod protegente virgine ille fuerat liberatus.
Item recitatur quod accidit in vasconia quod quedam mulier pregnans
partum cum ecclesiam sancti michaelis que erat in loco ubi fluxus
maris et refluxus visitaret cum rediret et mare prolos seque-
retur ut posset tam fugere propter fetum ab undis maris
rapitur et involvitur in mari. Tunc ad beatam virginem elevavit
vocem suam cum lacrimis supplicavit ut sicut in ipsa fuere humana
genus sic nunc esset sua adiutrix. Statim beata virgo affuit
et pallium super eam extendens ab undis maris protexit. Et cum
ipsa sabbato peperisset unum filium mirum et filium salvo
transacto maris periculo postulavit circuivit
et in columnes transacto maris periculo postulavit. Dicavit
et in columes cum quidam episcopis cum magno populo peregrinatorum contigit
Item recitatur quod quidam episcopis cum magno populo peregrinatorum loca
sanctam faciebat. Cum ergo fuisset in mari et tempestas fu-
riam ostenderet nauta attendens quo navis erat proxima submersioni
ibi est recepta barca cum episcopo et cum paucis navem exivit et attendens
vero scutifer quod devotus famulus erat beate virginis voluit se ponere
in alia et cum descendit ab undis maris raptus est et descen-
dit in profundo maris et ibi immemor virginis benedicta eum
supportaret ad eam affuit ei ad eius adiutorium et voluit ego
iterum fuit pallium beate virginis super cum finaliter navis convictus
submersi et omnes peregrinantes ibi existentes videbat
hominibus ascendere vitam per aliam et cum attendit

In illo uno animam [illegible] erat multum anxius pro eo confina-
liter. Anno venit ad ripam et invenit suum sanctissimum mo-
nachum et sanum et illum enarrat quod beata virgo ei affue-
rat et inter undas maris eum [illegible] absque aliqua lesione
tutus a confusione preservat. Legitur de quadam que fuit abbatissa quedam
3 que iusta in religione devota in vita, sancta in confessione in-
solentes acriter puniebat et ideo illas indignationem habe-
bat et quia non poterat ei nocere aliter, ad eius famam habe-
gerendam maximi secum amoris pretendebat ad se in-
venire corrupta ab eius nunc ad unum solatium, nunc ad
negligencias observandas, nunc ad nimiam crapulam, nunc ad
indumentum vestium ornatum ei trahebat. De suo famulo
concepit filium et cum eius [illegible] et in ventre, et in tibo
a monialibus esset cognita, simul omnes et singulis
eius factum reclamavit, et cum [illegible] et [illegible] adventum
episcopi expectarent. Cum que adventum episcopi abbatissa ingressa
oratorium beate virginis tota confusa lacrimis sic orabat
Beatissima virgo intemerata, refugium peccatorum, adiutrix
omnium tribulatorum, consule ut instantem confusionem meam non est
suum digna ex secreto peccati mei accede ad tuam presentiam et sup-
habundat tua [illegible] clementia ubi abundavit delictum. Cum
ac tota [illegible] lacrimis plena sic instaret apud virginem obdor-
mivit aliquantulum et in eo tempore apparuit ei beata virgo dicens
non enim est peccatum ut advocata peccatorum nec quamlibet in necessitate
deficiam et ideo optinui a filio meo dulcissimo peccatorum
remissionem et confusionis liberationem. Cum hoc fecisset duobus angelis
astantibus ut onere prolis eam exoneraret et filium uni heremi-
te portarent per quinque annos nutriendum. Cum que abbatissa [illegible]
expergefacta invenit se exoneratam, [illegible] et adveniente episcopo cum
honore conspecto ancillarum ostendit cum repellens eam cum obpro-
obprobrio dum per honestas personas de accusacione requireret veri-
tatem et absque signo corruptionis. Venit tunc eam [illegible]
rubuerit [illegible] prostrata ad pedes eius veniam postulat personaliter
moniales punire vellet. Renuit. Abbatissa est ei confessa et cum
miraculum beate marie post. Cum omnis sancte de puero [illegible] vitate
et heremita [illegible] imitavit et ad magnam sanctitatem pervenit.
Legitur de quadam que fuit quedam mulier que dicta magnis [illegible]
bonum faciebat ut quibusdam diebus flexis genibus [illegible] angelicam
salutationem dixit et [illegible] adulterabatur cum viro quodam vicino suo
parentem non fecerat [illegible] rogabat beatam virginem ut [illegible]
istam. Cum ad quadam die [illegible] molesta uxori istius [illegible] amicam
accessit ad altare beate virginis et eam allocuta est in [illegible]
modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] metricem [illegible] [illegible] aufert [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] diligam [illegible]
sicut [illegible]. Cum ymagine beate virginis allocuta mulier sic dixit
[illegible] [illegible] [illegible] die [illegible]
[illegible] et [illegible] obtulit [illegible] non [illegible]
[illegible] eam a confusione ex corde eius [illegible] subvertar [illegible] com-
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] mundi [illegible]
[illegible] se. Cum que [illegible] benedicta [illegible] complevisset [illegible]
[illegible] et adultera se convertit [illegible] valde [illegible]
3 [illegible] [illegible] legitur de quadam [illegible] [illegible]
[illegible] corrupta [illegible] dilexit [illegible] recepit [illegible]
[illegible] Cum ad quadam die [illegible] ad pilam [illegible] portale

ecclesie inueniens timens ne tangere ingressus ecclesiam
dum aspexisset pulcritudinem beate virginis quadam
nocte ipsam motus elegit in sponsam et in signum [illegible]
anulum digito ymaginis posuit. Tunc ymago manum
constricta signum desponsacionis monstrauit quem perterritus secus yma-
[illegible] et illi monebat eum ad religionis ingressum sed ille
attractus a concupiscenciis mundi post modicum tempus contraxit cum
alia. Et cum de nocte ingressus fuisset lectum ymago sibi appa-
ruit anulum demonstrans [illegible] infideliter eius ami-
[illegible] de sompno ita se palpabat querens ymaginem
et non inueniens eam iterum sompno detentus est. Dure-
simis verbis et comminacionibus reprehensus subito euigila-
tus surrexit de lecto et dimissis omnibus vanitatibus
mundi et complacencijs in heremo sue amate seruiuit.
[illegible] Fuit quidam miles diues et in bellis
famosus [illegible] temporibus [illegible] et
torneamentum debebat fieri in verona [illegible]
cum magno apparatu in quodam castro vnam puellam
iuuenculam aspiciens eam concupiuit ardenter. Vnde
vocato famulo pecunias magnas illi tradidit cum quibus pre-
[illegible] et [illegible] ad [illegible] actum amoris. Tunc parentes
[illegible] munere filiam tradidit famulo et post cibum et potum affectat
miles suscipere virginem puelle et [illegible] deuote
se beate virgini commendat. Cum autem miles recessisset [illegible] et [illegible] voce
flebili audisset [illegible] intulit miles cur ploras. Cui pu-
ella [illegible] virginitatem meam
deo vouerat et iam suscepissem habitum monialium [illegible]
[illegible] paupertas. Tunc [illegible] mentem
militis et [illegible] libidinem et lacrimatur [illegible] puelle
[illegible] est [illegible] honori beate virginis et non [illegible]
ut te integram [illegible]. Et teste [illegible] si vis venire mecum
ad meas expensas in monasterium monialium te introducam. [illegible]
[illegible] et [illegible] confessa et adiuto-
rio beate virginis eam in monasterio collocat promittendo [illegible]
[illegible] Moritur miles in torneamento et abbatissa [illegible]
[illegible] militis [illegible] fallax promissio [illegible]
[illegible] complere [illegible] impone [illegible]
[illegible] potest [illegible] beate virginis [illegible] lacrimis [illegible]
[illegible] filia [illegible]
[illegible] miles [illegible] sine [illegible]
[illegible] in loco torneamenti sepultus remansit [illegible]
abbatisse [illegible] monasterium sine [illegible]
et signum [illegible] locuta sum [illegible] valida [illegible] rosa
pulcherrima reperietur super tumulum eius et [illegible]
[illegible] abbatissa [illegible]
[illegible] puella [illegible] virginis [illegible] et
[illegible] signum [illegible] et
[illegible] monasterium [illegible]
[illegible] Fuit quidam sacerdos [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] sacerdos [illegible]
[illegible] ad [illegible] et fere [illegible]

Die contempsit et voles placere contristatis animas corporum et eternam vitam
permittat. Contra vero quedam ex parte vidue que iam sacra esse
bat presbiter placere intendens dimisit propter allegata reparantia posse
re contempsit. Tunc diaconus suo periculo iuste considerans presbitero
dolor imminebat quia vidua illo demisso assumpto corde tristi
ad eam venit. Et ingressus fuisset pallentem [illegible]
dei iaceus in suo fenno et in pravo statu momento assistens vidit familie
domum cum magna malicia angelos qui retinebat multum
confusione et omne precium confusionem impediebat. Et diaconus
tunc audire confessionem monita a beata virgine ubi contempto
cum pro absolutione corpus viciosa extraxisset. Primo beata stanti
tolerata tota vita coram eo [illegible] se prostravit. Tunc commu
insita vidua et datis omnibus ecclesiasticis sacramentis feliciter eius
nia cum tota sua coram [illegible] recessit et diaconus
ad dominum dimisit redies de porte vidit cattos et [illegible]
dimisit clamans Tollite cattos et subveniente iusso et
bat. Unde aliquantulum approximasset vidit ethiopem magnum
faciem accensam portantem et cum iam intenditur dimittis
ponere infelicem iam animam. Erit sententia [illegible]
monachus religiosus et beate virginis multum devotus cum fuit quedam
alter monachus qui modicum agitabat continuabatur ab eo et
ic devotus summe tenebat morte insuper affligebatur contra eum
at quadam nocte in infirmatorio iacet [illegible] quam suam
pro misericordiam eorum ne deserceret [illegible] et cum sic staret
vidit quandam professionem monachorum infirmatorium transeuntes
et ad accedentes ad eius lectum dixerunt [illegible] ingressi monasterio
fuit summus nos monachi sic et tu [illegible] ut audebis diligenter
tunc qui suffragia monachorum male solvunt honor devote
vigil et reverencia tantum quod summe eos precedebat deprecati
annullata in eis [illegible] in gloria patris in quo recognoscitur totaliter
annullata est in eis in non se inclinat [illegible] gladio tantum
etiam reformator monasterii [illegible] Christo affe
bat per fenestram esse vidit [illegible] vita vires et [illegible]
imitatis data pulcra semite affirmat visionem monachorum
Vita honoratores se et suos dilectos honorat [illegible]
nobilis qui intrabat in religionem cisterciensem dum a nigro sibi dato
non poterat statu adiscere dum papet meliorem esse humilitatem
superbiam statu [illegible] elegit [illegible] ut plus potuit adiscere
hec mala et que devotissime et frequentissime dicebat eo mortuo
et fossa eius visitata aqua alie [illegible] exibat de capite fossa
tunc multi et fons et convocavit abbatem et episcopum dum fodi fecissent
invenerunt librum de corde per pedes extrahe [illegible]
quedam clericus modo lucerne [illegible] imitatio quod publice erat infamatus
bat bonum tenebat quod semel in die genua flectebat ad orandum
et laudandam beatam virginem. Tunc cum fuisset mortuus et [illegible]
archiepiscopo eum [illegible] sepultus [illegible] electus archiepiscopo apparuit
reprehendens eum quod in cimiterio suum dilectum non sepelivit eo quod
perfecte fuerat [illegible] et [illegible] dei impensis statim fregit archiepiscopus
et ad sepulcrum eius accedens [illegible] de ore eius exibat [illegible]
[illegible] bonus [illegible] summe devotus etiam [illegible]
intrasset et in ea absconsus ut in angulo [illegible]
in media nocte [illegible] celesti multa [illegible]
dum missam requireret oblatus est ei bonus [illegible]
attendere lapis in quo sedebat se subtraxit ab eo

Tunc coacta ad altare accedit in veste nuptiali ornata. Cumque mini-
steria cum mirabili melodia et cantibus fuisset completa, virgo
benedicta bonitate vestem mirabilem dedit que adhuc in ecclesia illa
demonstratur. Item dominus [illegible] venerates me excellenciori veste
ornavit. Ille vero [illegible] fuit quidam miles senex qui deposito ho-
nore mundano in religione est professus. Cumque aspiceret et quam
forte erant nobiliores sanguine quam ipse dolebat simul et in
se confusus amarissime flebat et virginem benedictam rogabat
ut maculas suorum peccatorum deleret. Nichilominus simulque repu-
tabat labores nec plene servabat regulam disciplinae. Cumque
semel sederet in porta et laboratores de labore redirent, videt beatam
virginem eis occurrere et materno amore eos fovere. Cumque eam
amplexati essent sic hilares erant ex [illegible] quod laborassent.
Tunc ad istum seniorem se convertit virgo benedicta sic dicens: Ego sum
laborantium [illegible] consolamen et [illegible] caritatis.
Tunc ille non obstante senectute laborabit fideliter. Et alios
ad laborandum provocat. Item in [illegible] magno quidam reli-
giosus devotus beate virginis et [illegible] beate virginis et sin-
gulis per quinque [illegible] ibi [illegible] quinque psalmos dicebat incipientes
a singulis litteris nominis eius dicti. Primus psalmus erat Magnificat, secundus
Ad dominum cum tribularer, Retribue servo tuo, In convertendo, tertius Ad
te levavi. Et in fine cuiuslibet psalmi dicebat salutacionem
beate virginis. Cum autem quadam die aliis surgentibus ille non compa-
ruisset in choro, post ad eius lectum accedentes [illegible] discooperta
eius facie invenit quod quinque flores rosarum egrediebantur de eo
[illegible] de ore duo, de oculis et de auribus duo. Et convocatis
aliis dum cum magno gaudio ipsum defunctum portassent ad ecclesiam
diligencius intuentes viderunt in [illegible] flore qui egrediebatur de ore
eius erat scriptum Ave Maria, et tenentes ipsum per scripturas
elevatos laudaverunt virginem benedictam. Item [illegible] fuit quidam
subdiaconus in terra Ierosolimitana qui simul erat devotus beate
virginis. Cum autem in quadam sollemni festivitate per [illegible] beate virginis in
altari ministraret [illegible] dum diceret evangelium vidit demo-
nem in specie simie in porta ecclesie sedentem et rotulum maximum
erat in eius dextera et calamum in sinistra quo errores reponens [illegible]
[illegible] in eius rotulum scripturis implebat. Et dum
se [illegible] astaret et aspiceret videt beatam virginem retro altare
sedentem quae a quodam simeo [illegible] [illegible]. Cum autem simea
replevisset rotulum et pellem cum dentibus extenderet, motus est
[illegible] in [illegible] sedebat et cum caderet cum maximo strepitu
et de manibus eius evanesceret rotulus. Subdiaconus dimisso
altari simeo ad suspectum carte accessit. Et quia hec visio
[illegible] [illegible] ab istis. Dum hec levanta displicuisset episcopo [illegible]
[illegible] est execucione ordinis suspectum. Cum apparens beata virgo
[illegible] est eum et declarat visionem supradictam. Rursus simea
erat diabolus. Scriptura erant peccata. Simia expellens subsidium
beate virginis erat [illegible] ornatus et [illegible] filii mei et mea
[illegible] portant et [illegible] discipline [illegible] ad ec-
[illegible] et legere eius ora peccata [illegible] scripta in rotulo [illegible]
et id quod est secuta [illegible] ornamenti virgo [illegible]
apparuit episcopo et assignavit ei [illegible] [illegible] [illegible] eum [illegible]
restitui ad execucionem ordinis precipit. Ille [illegible] in [illegible]

virginis quod in anglia fuit quidam monachus summe devotus beate virgi-
nis qui quandocumque nomen eius audivit flexis genibus ei reve-
renciam exhibebat. Cum autem victus senio [illegible] fuisset
privati et sed absentes dum monachus prostratus pro reverencia
beate virginis non posset surgere, ait dulcissima virgo domina mea et statim
affuit beata virgo cum duabus puellis et erigens eum ad fortitudinem
iuvenis triginta annorum restituit. Ille [illegible] cum fuit [illegible]
[illegible] et diaconus filius regis ungarie qui sic erat devotus beate
virginis ut antequam comederet diceret eius horas. Cum autem infir-
mitate gravatus foret beate virgini quod si eum curaret specialissime
castitatem servaret ast statim vidit cameram luce repletam et se sana-
tum esse [illegible] ad quod fuit sanus. Facta morte patris ad eius heredem
aliquos et ideo [illegible] ab aliis regnum caret successore ut
contraheret et electa est sponsa consentiente ipse et ipsa ducunt
ad ecclesiam pro nupciarum mysteriis suscipiendis. Et cum ambo
essent an altare recordatus est [illegible] quod non dixerat horas
beate virginis et cum magna devocione dicet illam antiphonam
[illegible] pulcra es amica mea splendida virgo apparuit ante
altare duobus angelis assistentibus et ait [illegible]
pulcra sum et decora ut dicis cur me dimittens [illegible]
[illegible] His enim auditis adolescens clam fugiens ab urbe
[illegible] aquileam et super [illegible] heremiticam vitam duxit [illegible]
[illegible] instituit fieri festum [illegible] beate virginis
[illegible] [illegible] illustrando [illegible]
[illegible] ad honorem beate virginis et in [illegible] sabbatho
[illegible] composuit et [illegible] die in quodam sabba-
tho audivisset in ecclesia mirabilem armoniam [illegible]
[illegible] ipso matutinas dicente [illegible] surgens [illegible] et
subito [illegible] premissis ad ecclesiam videt mirabile
claritatem et choros angelorum matutinas beate virginis cantantes
et [illegible] in cathedra archiepiscopi [illegible]
matutinis [illegible] ad se vocat et [illegible] et
[illegible] illi [illegible] honorem [illegible]
et [illegible] thesauro filii [illegible] consumaverat
[illegible] quam celebraret [illegible] sabbatum [illegible] consulam [illegible]
[illegible] quidam clericus devotus beate virginis ad honorem [illegible]
ad que habebat devotionem erat [illegible] et inter cetera
[illegible] que [illegible] in suo corde [illegible] quando [illegible]
[illegible] antiphona flexis genibus [illegible] sustinueret [illegible]
[illegible] at erat ista Gaude dei genitrix [illegible] dicebat [illegible]
[illegible] ab angelo suscepisti gaude que genuisti [illegible]
[illegible] claritatem Gaude [illegible] gaude que genuisti et
[illegible] In eo sola mater [illegible] te laudat [illegible]
[illegible] [illegible] pro nobis [illegible] [illegible] creature
Cum [illegible] gravatus passus mortem et [illegible]
[illegible] apparuit ei beata virgo sic [illegible] dilectissima
ut [illegible] gaudiorum [illegible] enim est ut ex quo [illegible]
[illegible] mea replevisti in meis gaudiis [illegible]
[illegible] filio [illegible] in [illegible]
[illegible] quam [illegible] in partu labores mortem
[illegible] expectabat. Cum autem [illegible] fuisset a [illegible]

et vidisset eius labores instabat ut se beate virgini comme-
daret. qui in corde adherens beate virgini. tum pre dolore non posset
loqui sic tacite ait. O dulcissima domina licet non dignus sim ego
rogare te cum sim de genere eorum qui occiderunt filium tuum. Quo-
niam audivi a christianis quod clemencia tua se extendit ad
pauperes et ad divites et peccatores et ad iniustos. Si tu
[illegible] gracias liberacionis in confessione baptisabo me et ple-
in datam a te. Cum sic fleret subito absque dolore pepe-
rit filium. Et quia vir non erat in civitate surgens cum filio per-
rexit ad ecclesiam et baptizati sunt. Tandem venit maritus
suus iudeus et audita baptisacione uxoris et filii mali-
ciose cogitans gaudium incepit secum ostendere et in media nocte
surgens evaginato gladio filium interemit. Tunc mater
pro dolore tamquam insana hoc viso incepit clamare. Insurgunt
vicini. iudeus fugit. civitas accedit et quia locum refugii
iudeus invenire non poterat eo quod clausa esset civitas
Dum discurreret per civitatem vidit oratorium beati Johannis Baptiste
in quo sacerdotes in media nocte matutinas dicebant et
ingressus est. dum staret ante altare beati Johannis et contempla-
ret eius vultum benignissimum et enormitatem sui sceleris et pro-
pinquitatem sue mortis flere incepit acerbissime et ampli-
fiducia beate virginis loquebatur hec verba. Heu domina dulcissima
cognita potest esse benignitas et misericordia tua ut tamen illa
crudelitatem occidentes filium suum permittas stare in domo tua
et in presencia. Domina sum lupus quia agnum occidi superbus sum
qui innumerabili et ideo domina magnificet bonitas tua in me re-
ut me qui ex te fac de lupo ovem sicut fecit filius tuus
de paulo. fac de proditore fidelem sicut filius fecit de petro
fac me participem in meritis filii tui qui peccavit crudeliter
in me et doceres esse promissa in lege. et de te natum absque
viro et honore sic erat de hoc statu tua virginitate non fracta her-
mano ipse sic absorbet me iusticia filii tui cum iudeum
domina cum non absorbet et michil [illegible] iugulatum
in placitum in uxore et [illegible] verus est et cum eius non est
filius meus. Cum sic fleret ex corde venit tota civitas ipsum
invenit. Cum iste oratorium invenerit eum et ligare voluit
et a casu ingressi ut cognosceret quod non tunc audiret baptisata
Tunc iudeus. Ut baptismum ore et corde et supplico quod
volo recipere mei sceleris sunt portare multiplicando eum
in primo et ad mortem. Sed at rogare volo baptismum
sum ducit ad me et redemptorem meum accipio
in Christo que accedo de viris et sanguinem meum accipio pro aqua
baptismi et sanguinem meum accipio pro aqua
baptisatum baptismi eum Christi baptisatum promisit et eo bap-
tisato dum duceretur ad carcerem uxor eius contemplabatur
filium iugulatum et statim vidit eum vivere et dum redderet
matri in [illegible] compassio audita eius baptisacione civitas
cum et et cum [illegible] procedere vivo cum cicatrice in collo et
cum baptisatus esset adducto puer data est prefata vox

et i pncatogg pph hec dicit ptulisse Mat mazem
et totius gsolacl visco an partu vo i ptu vo pop
ptu mat ipe filii dei intacta se in sum fruitorem
adoptaret Tunc omis laudates reges im baptisatu libe
prumsert abire qui fimeo ex corde bte regini multa
g iudeos pfidiaz de ea consipsit Itl ad idem refert
cesanis qr ipe fere florecia fuit quida miles q derat
paritatibg iudi et p lasciviis cu dissipass omnia boa
sua a quoda villico qui demorbg adhesat gslm req
rit et quem mod possz ditari q eu duces ad quodda
nemng vocato demone cui orat et maifestata causa
quare veneat et facta vite qr ipo ditabiz iq militis
Respondit Facha ft in ista fom qr velis amre potius
Cuicis Miles assensit demo ta pmont abnegacionez
filii dei abrenunciacoz iruis ecce et fctos incornus
et ttmd fuit qr abnegaret regme et octas
et remaaet fuis subfsdys fuis misf et fsbrecorbg lu
qr duo pa fecissz ppens drecuparon du tum volu
sset facre dono ab eo at ipe a demoe recessit. i rato
est ymagiato ope feto du compuncto mgssz fusssz ettaz
cora ymagme regime cu maxis suspiriis et lacrimis eg
ymaz implorat et du i suo dolde raptus no attenderet
lat clamores sui gemitus et voce audibili dicebat Mat
nunc abtine in imaz sive dulgeciad dilictis mod fnat
viongi etta cu corpto columnaz se posint vt poss audire
quid ite tam euident et taz devote postularet aqestme
log filio suo hec va rspons me q dixisti nolo
mortez pctoris sz vt mag gusta et vivat Cristi volo
hunc pctorz et eu filg ertissz facias ne misiserere
pstratu coraz ymagne at matri quod hunc facias in milite
tu me negat ce deu Tunc mat filii et si g pecant
gesti gravat et fuis fuis eu indurcret ad hoc
petui attede Ego o filii mi quod pmisisti gravano qui
vbi i gtingz hoa ingemiscit pctor Tunc mi ingttitu eius
no recordabor Ecce ei n vis pce ppr te pce pptes
me matrez rogatez Tunc filii dimisi at ei bonuia
pctu qr dilexit te multu Tunc vox ab eo
et pace et amplius noli pectare quia mita matre dei
te ad pmaz attraxerunt iste qo fruges cu vidissz alm stantem
rete columpna intcogat eu si aliquid audissz qui deuncaes ci
secrete qe vidat ex visis ab ipis devoto et exaudite ab utroqz signis
habuit sic pmisios Itl le in miaclis bte vgs qr fuit quedam
mulier pctatrix stans in tiviis et cu trisset quida setius homo
dixit ei Soror ora deu p me Cu ia ex hoc vbo
suppsisset quedam gpcenaar de ima dei cu no desperaret pptes
multitudinez pctoz suoz ingressa est ettaz et recogita cuilg malis
suis flere incot coraz ymagine bte vgs et rogabat p eo sancto

vid(er)et qui se recommendabat ei. Ait filius virginis dicebat ad
matrem attende ad magistrum factum. Anima mea rogat pro isto
meo. Ait mater: et ideo fili dulcissime. Respondit: [illegible] tamen
propter amice tue filia quod respicis matrem ait propter amica ge-
nitris mee remittuntur ei peccata multa vade et amplius
noli peccare. quod confessa diligenter et magna devotione fecerunt deo
Decio demones fugat etc. ut [illegible] fuit quidam nobilis
qui primus et beatam virginem devote quandam orationem beate virginis
ac beato Johanni ewangeliste que incipit O intemerata quam die
dicebat cum magna devotione. Ait invidens diabolus assumpto
corpore cuiusdam dampnati se putat illi nobili ad serviendum
attende que assumens et per annum indefessum attentum eius in
serviciis vidisset. Deinde postea in quodam hospitali quod ipse edificaverat
erat ut infirmis et pauperibus providebat ut eis serviret atte-
rat, quod deum diligeret et mandata eius irrite (?) et appetencia exeque-
retur mandatum dei et serviret infirmis ut eos infirmi in-
uerecundi (?) laudes et mirabilia caritatem dicentes de eo. Vel semel ad
domini sui petebat pisces pro aliquibus infirmis quod ut dicebat
aqua commedere non valebat. Dominus misit ad forum et cum per
sonas non fuisset reperti. Iste dominus cum isto servitore nave ascen-
debat ad piscandum et cum esset in profundo fluminis diabolus intellexit
submergere eum. Sed servus cadaveris eam ungebat in uno ab eo moni-
tus potuit tantum. Reversi iterum a duobus venatores pro infirmis po-
stulat quia aliud ut dixit vinum non valebat. Ait dominus me-
surgens cum eo acceptis laqueis iaculis canibus et ambobus venien-
maxi invenerunt et cum dominus insequeretur per eum iste retro
luxuriabatur (?) occidere mittendo iacula sed cum se stat prang pulcri-
tudine innitebat se inter iactatores et milites ne aliquid
nunquam potuerant nocere. Iste reversus cum per dominam [illegible] die iste nobilis
cum invitasset quendam episcopum rogavit eum ut suum hospitale visitaret
et det consolacionem infirmis cum libenter attendens tunc nobili et
ad infirmis audisset mirabiles commendaciones de servitore eius
eo vocato cum revelacionem dei cognovisset quod esset demon
multis convocatis precepit ei in virtute ihesu christi ut diceret ei quis esset
et ad quid venisset. Cui demon locutus sum inquit princeps te-
nebrarum et veni ad dominum istum ut infirmatus iste hospi-
tali compararem confessionem et sacramentis precepti ipso veni ut
priuarem istum similiter quod est demon unius eius ut cum
[illegible] suum nec volui submergere in navi vel in mari vel
[illegible] naves non potui quia torda seita missa est que na-
vem firmat. Iaculare cum eam volui in nemore et dum
emitterem iacula parvus avicus de celo lapsus insponebat
se inter me et eum et suscipiebat sagittas infirmo esse
nocere non potui quia virga matris dei me reprimebat pro-
pter unam oracionem quam iste dicebat de festo quolibet die et cum istis
dictis demon tunc evanuit. Interrogatus episcopus quae oracio esset cum iudicit
O beata et intemerata. Multos liberat a morte etc. ut [illegible]
Fuit quidam pictor in Flandria qui ymagines beate virginis pingere so-
lebat cum omni pulcritudine et ymagines demonis cum omni horra-
bilitate et turpitudine. Accidit quadam die cum pingeret mag-
nam pulcritudinem ymaginis beate virginis in altissimo pariete et sub

pedibus deprimeret horribiliter et turpissimam ymaginem demonis
demo iratus confregit omnia fustibus scalam in qua pictor sedebat
et cum caderet dixit vox o maria adiuua me tunc
ymago picta manum extendens apprehendit brachium eius
et viso miraculo ab omnibus postquam scala subponitur quam ymago re-
traxit manum et dimisit eum Dnodeao blasfemates
tenuat rle v s dum quidam blasfemaret filium virginis ut ex
hoc faciat blasfemaret vetere edictum quod eum portauerat
state seinde et tugmllo tpe fulgur descendit de celo et
dimisit eum per medium Item legitur v s quod fuit quedam mulier
que insecuta a latinis dum recto columnam super quam erat
ymago beate virginis se abscondisset vel quod mittentes lapides con-
fregit brachium pueri ...v et statim copiosus sanguis co-
pit et cum ob mirarentur de facto et blasfemus effu-
sus ac si non fecisset stetit cum aliis et demo cum gladio
igneo et ymaginem ipsius suffocat cum Item acceptis legitur
v s quod apud constantinopolim quidam iudeus rapuit
ymaginem beate virginis quam cum proiecisset in latrinam subitanea
tanea morte periit nunquam ulterius comparuit Et quia alia
moratiua in latrinam illam feciter potest facere et commu-
nitate si statim qui ibi erat cum infamia magna clamabat
audientes christiani ingressi sunt locum et inuenientes ymaginem
quam eam extractam lauasset in prouincia ... et omnia collo...
v s quod in quadam ciuitate in basilica sancte sophie est quedam
ymagine que inde affectans videt cum fuisset ingressus etiam ad ymago
ymaginem et ad eius filium proiecit gladium et infixit in
eius pectore et quod statim incepit sanguinem emittere et accepit
eam et proiecit in puteum et dum fugeret capta a christianis
eo quod totus sanguine maculatus erat quod vidisset eius deus dum extra-
isset ymaginem ... apparuit in eius pectore qui
manet ibi usque hodie et iudeus viso miraculo conuertit se
suscepto baptismo Item legitur v s quod fuit quidam iuuenis relictus
a patre et dimissus cuidam militi ad nutriendum dum post
mortem patris decessisset male faciente ... post
et vindicans non obstante correctione tutoris incepit vendere
alienare possessiones suas Tunc iste miles quod remanserat
pro tutore volens fideliter seruare pro se quod dabatur
recipiebat et fideliter conseruabat omnibus destructis dum non amplius
ad vendendum haberet dum semel iret ad venandum cum quodam
malo et iuuenis milite iste dixit iuueni comparauit te
quod miles tutor tuus decepit te et apparat quod omnes
possessiones tuas Si velles mihi acquiescere eo ducerem
te ad unum dominum quem ego habeo et ille ditabit te
iuuenis omnibus ymaginibus consensit iuuenis et dum ingrederetur
nemus interrogat socium quis iste dominus vellet habere ab eo

p duracio(n)e ita durabat Tunc miles no(n) u(er)o y(m)me(n)
sus de(m)o(n)e q(uo)d venisset ad t(er)minu(m) Demo assuit cu(m)
magno apparatu et (con)tent(us) recepit militis et sotii
adve(n)tu(m) cui(us) exposuisset ca(usa)m sui adve(n)tus ait demo(n)
vos alii xp(ist)iani estis mihi odiosi et (con)t(ra)rii in adiutorio
meo q(uia) magnam graciam cu(m) xp(ist)ianis habeo. Et quid
estis d(omi)ni(us) ut(ile) (con)s(u)l(ere) nobis. Ergo vis habere
divicias et honores abnega Mariam esse matre(m)
Dei et abrenu(n)cia s(e) adiutorio suo. Et q(uia) i(m)t(e)mere(n)s
lic(et) mal(um) erat quod hoc diceret illo d(e)su(per) Maria
mat(er) (con)tra me ir(a)e. Et i(ll)o territu(s) i(n)cepit t(ame)n
ipsu(m) clamare Tunc demo iratus (con)tinuit q(uod) eu(m) adiuu(er)e
rat eo suffocato cu(m) ad monasteriu(m) porta. Et i(n)ue(n)ie(n)s
tecta remanens cu(m) deloct et tuoct(?) [illegible] ad cu(n)cte(?)
recta remane(n)s cu(m) [illegible] vigilia as(s)u(m)ptio(n)is b(ea)te v(ir)g(inis) du(m) fuisset
Et i(n)t(ra)ns ecc(lesi)am inuenisset ymago as(s)urge(n)s cap(u)t ei i(n)clinat et cu(m) ac
cita(m) i(n)cessisset ymago q(uo)d tu(m) hoc ipse no(n) videt s(ed) miles q(uo)d ei i(n)clinat et titor
hoc ipse no(n) videt s(ed) miles q(ue) eu(m) i(n)clinat et tutor
eius fieret du(m) cu(m) (con)tricio(n)e venisset eu(m) flere coram altari
b(ea)te v(ir)g(inis) regnat tam sic (con)fessio(ne)s et du(m) dixisset q(uod)
accidit et miles i(n)vocasset q(uo)d videret i(n) e(ccle)si
cia que i(n)gressus ymagini caput i(n)clinans sic aspexit tu(n)c
get (con)fessus vbiq(ue) p(ro)fessionib(us) loco ipse s(er)uiunt deo (con)st
recuperat(us) s(er)vi(?) fuit q(ue)da(m) religiosus cu(m) meditaret de celestib(us)
lec(?) q(ue)d(am) fuit q(ue)da(m) religiosus cu(m) meditaret de celestib(us)
agitato mag(n)a vorax ingressit cella(m) sua(m) cu(m) ac pte(?)
diceret q(uod) vellet eu(m) devorare et incepit rode(re) tibias eius
i(n)cepit clamare Ab hoste maligno eripies me d(omi)na genitrix
tunc statim v(ir)go b(ene)dicta visibilit(er) apparuit ei et
tunc v(ir)go. tunc statim demonu(m) fugat dicens recedite maligni
cu(m) vestra exercitu demonu(m) fugat d(icen)s recedite maligni
recedite. q(ui)a victoria nu(n)q(ua)m habebitis de meis devotis qui
evanescentes sic fornic(ati)o(n)is vo(?) b(ene)dicta cu(m) (con)solatu d(omi)nus
i(n)dicto suo restaurat ille i(n) i(n)sula b(ea)te virg(inis)
Tercia(m) [illegible] sic(ut) p(ro)ch(?) ut liberemus de [illegible]
q(ue) i(n) sc(ri)ptis hoc mag(is) vi(r) g(ra)cia p(ro) suis p(ro)p(ri)is ut liberemus de pe(?) [illegible]
facta est monachus. Tu(n)c ad laudib(us) b(ea)te marie v(ir)g(inis) (con)sistet
et dictat(ur) p(ro)l(ectio) maxima p(ro) sua scribet du(m) x(?) q(ue) (con)tinu(ar)et
tam iret ad litus maris sp(ir)itus p(ro) spacio pirate saracenorum eu(m)
subito rapuerunt et quida(m) d(omi)ni vendiderunt. q(uo)d pervenius
ei p(er)iciam filiu(m) suu(m) ad instruend(um) tradidit q(uo)d licet ipse
esset (sic?) diligencia eu(m) docuit ut eciam modu(m) dictandi
et scribendi sicut ipse habebat Tandem instat i(m)perator
Constantinopolitanus apud saracenu(m) ut i(n) realpe
raret et data p(re)cia remissus est. Et q(uia) ipse suam
excellenciam regebat totam curia(m) i(m)peratoris hoc audiens
i(m)mo ip(s)ius Constantinopolim venit et mox q(ui)da(m)
invidia cogitabat quo posset dispe(r)ere et obtinere eius
exaltacionem (con)fi(n)xit litteras sub no(m)i(n)e dicti Iordmani(?) in
qua scribebat Soldano Babilonie q(ui) debebat i(m)p(er)
ator exercitu grecor(um) ad p(ro)elio remotus duceret et

qd premeret ut sine aliquo impedimento posset tuam obtine-
at litteras precatus est et statim impetrata cognita est quod lit-
tera quodammodo esset et modus dictandi. Quidam quodam
tempus non posset negare ut littera mea modo dictandi
pius sum. Beata testem invoco quod hec litera non est ficta de con-
scia mea. Item cum ita expelleretur manus eius dextra am-
putatur et ipse cogitat [illegible] per eam. Item ad in
vigilia beate virginis fleret coram suo altari excusando
se quod dextra sua dictaria non posset solvere sic confirmat.
Item beata virgo ei apparuit et manum tradidit absciscam
cum brachio suo restituit et dum inde missam omni
celebraret in presentia omni sola vite de cibus et capto filio
Saraceni suam nostram confitens ut legitur in Cronicis Romanorum
positum quod fuit quidam clericus qui carnalibus vinctus a beata
hec requirebat ut ab eo hanc temptacionem auferret a beata
quadam die cum lacrimis instaret apparuit ei beata virgo cum ait
et liberatorem peti et exaltatorem presone. Item devoto
pecto facta est sic et dum presentaret in laudibus et sim
quadam die in die assumptionis missam celebraret mulier quedam
qua in iuventute sua amaverat manum eius osculata est
et eius pulchritudinem attendens et mollitiem et virginitatem
vitatem recordata est pristine voluptatis cepit irritari
ad turpitudinem. Et ad tantam consensit et dum oculos elevans
vidit reginam glorie virginem coram eo ut respiceret cum vo-
lentem et cognita eius indignatione penitencie cepit et habe-
amicus flere. Et dum sic flendo ipsam eam respiceret videt
per [illegible] aliquantulum stebat ab eum et recepta aliquali
consolatione missam complet et ingressus domum et clam manum
que fuit illa scandala sibi amputat. Item post aliquod tempus
papa romanus cum eum inmunaret eo quod ac non celebraret
ille iniqualiter et ipse ad virginem accedit cum celebraret
lacrimis sic dixit: O domina sanctissima mea dextra maximus
mea non sufficiat et omnia interiora mea solliciata sunt meis
tantorum beneficiorum tibi exsolvat laudes ita per me ut
gratiam in incorrupto domina per tuam virginitatem cuncta
deo dispono et ab eo agnoscens per tuam fecunditatem capti-
vus sum redemptus per tuum partum sic de morte et ne
exceptus per tuam plenam pietatem sic restitutus et de exilio
miserie ad patriam beatitudinis adductus. Domina gloriosa
me sic per fecunditatem tuam que peccata instituerant damnationem
tu salvat egrotum [illegible] sanat et nunc illuminat
tuos susitaret et laqueos dolorum conculcat. Item subito
manus nova de celo lapsa est et dato flebili eius. Dum
sanum dolo [illegible] abstulit ab eo restituit quidam clericus cum
tunc mirabiliter beate virgini et dum per laudes dicit de eo
sanissimi virginea quondam ab heretico dum in quoddam dicebat
confitentur affectavit dicere laudes eius in corde suo sicut
dicebat O rosa gratiosa respondit stella splendida

tionis glorie et vite edificat suscipe laudes interiori
mentis Tunc subito affuit ei splendor mirabilis et de ce-
lo lingwa que est nova dedit Tunc de ista virgine
laudes mirabiles expressit Item ad idem fuit quidam miles qui ho-
minem senatum manibus suis in festo annunciacionis beate virginis interfecit eum
etiam et eius sue incarnacionis exponeret eo quod occidisset quendam medi-
cum qui eam blasfemabat sic ait ei O domina gloriosissima cuius
dicatus hec dies gaudiosa apparet nam in hac die fuit indu-
formatus trinus filius incarnatus et unitate nature inseparabile se-
dere copulatus pro nobis crucifixus et mortuus in hac die exortus
pro gracie vite leticie et salutis et rex noster in celi regionem
nostram nos visitando accedit in hac die pro leticia tua eis de filio
tuo et Christi latere ecclesia procreatur in hac die fides firmatur ex pre-
sentia tua pro et festo festivitatis dei in ecclesia colitur sine celebri-
tate in hac die pro te ecclesia gloria per eum emissa et de die
per eius filius tui corporeum regum celeste porte inferni fracte
baptismi solvunt et in hac die celi distillat dulcedinem et terra
germinat salvatorem hic est desideratus a cunctis et non solamen imper-
petuum posset Cum autem sic fleret subito manus eius restitute sunt
Et posset et laudes matri virginis benedicte senatus deus penas
gratias et laudes reddidit in hoc de miraculis beate virginis Item fuit quidam mona-
chus ... alemannie in hoc de miraculis beate virginis devotus mortuus et in fine
eius quibus lenis moribus sed beate virginis devotus mortuus et in fine
anni apparuit sacristie sic dicens Ego in inexplicabili in quadam regio-
ne obscurissima positus et cum essem in tormentis inexpressibilibus
accidit ut regina mundi transiret et cum supplicassem et implorassem
eius auxilium tam liberatus sum Ita mitto a dampnacione liberata
est uti de Item fuit quidam monachus plenus malis moribus et ...
le ... qui cum causa confessi sine offensione vite bonum tunc
abbas et alius qui eum ... beate virginis dicebat et tres in septimana missas
habebat quod offitium beate virginis dicebat et tres in septimana missas
celebrabat et quanto devocius poterat ei serviebat ex corde
Cum autem esset infirmitate gravatus misisset ad abbatem sine pro-
Cum autem esset infirmitate ... alios custodes ad eum mitteret
abbate ut eum placaret et eius alios ... liberaret a dampnacione
per ut pro eo oraret beatam virginem ut anima eius liberaret a dampnacione
Cum solus remansisset et abbas fuisset ... cum
ecclesia Cum solus remansisset et abbas fuisset ... cum
sine ... et ... et ... cum monachis de
tredecim ab omnibus mortuus esse subito clamare incepit O benedicta
virgo Maria gracias tibi refero quod liberasti me a dampnacione
perpetua et rogasti filium tuum ut cum perfecta confessione et re-
demptore sacratissimi mori possem Tunc vocavit abbatem et fecit
integram confessionem et suscepto corpore Christi sic ait Dilectis-
sima virgo benedicta omni virtute ornata gloria refulgentissima
et regina summi superne honorate ex corde quod te ... cum
tradit celestia dona largiter et ad eum omnia cuncta moventur
Item fuit quidam clericus qui ... quoddam monasterium
in quo devotissime dicebat officium beate virginis cum hymno
... quidam cum peccatis suis scelerosus sine aliquo dampnacionis ...
et in medicis eius devotus. Sed hoc bonum habebat ubi in qualibet
die dicere officium virginis benedicte Cum autem quadam die fuisset tra-
ctus ad ... officium medicum et audiret quod dampnacio mea

tractabat et sonoros modos ea quod ipse tiorcz et non amorem
velles quia Dum dei sua dapnacionis vocacio quod faceret
supplicavit matri eius ut dignaretur pro me rogare Item
vos ad filium accedens pro me rogat ex hoc quod filium suum dicebat
et confessa contessa est curia mee liberacionis io facio si posse meum
ut idonea ad devocionem feles ut et ipsi hic breviter consignans
Nota Item in mariali magno quod fuit quidam zaruste qui devotus
beate virgini quociens altare eius transiret salutacionem angelicam
flexis genibus dicebat Cum autem quadam die victus mag
tarmq ad peccatum accederet et omissa salutacione et genu
flexione cum per viam potum mater filium transiret talem deposite
subingit et a dembe amplexa Cui at [illegible] angelo [illegible]
si forte salutis aliquid dignum invenisset sine invenient [illegible]
eo ne reperient et demoto [illegible] portare vellet et angeli
velle [illegible] et todz summo iudice eius
ne expellit et [illegible] eius malis [illegible] apud filium
presentata [illegible] et cum virgine [illegible]
[illegible] est [illegible] monasterium
[illegible] ad [illegible] et [illegible] ad [illegible] beate virginis [illegible]
[illegible] ad [illegible] surgens [illegible] multa enarrat [illegible]
[illegible] refert vincencius quod fuit quidam nobilis dives et potens
et uxor eius nobilissima cum qua multis elemosinas dederunt
et filios procreassent voverunt perpetuam continenciam
et [illegible] [illegible] opibus [illegible] libidinis
ad complendum actum [illegible] ea [illegible] accederet
[illegible] ex [illegible] secunda [illegible] et noctis
concepit mulier et peperit et cum [illegible] ad duodecim
annos [illegible] et [illegible] ad duodecim
Tunc [illegible] quod [illegible] filium [illegible] instanter
[illegible] et [illegible] filium [illegible] omni
flebat [illegible] filii [illegible] donacione
[illegible] flere [illegible] frequenter
[illegible] dolens [illegible] nocte [illegible]
[illegible] tanto [illegible] factum [illegible] consilium
[illegible] et [illegible] a [illegible] et [illegible]
[illegible] lacrimabili [illegible]
[illegible] ad quendam [illegible] sanctum [illegible] flens [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] a [illegible] per angelum [illegible] in die
[illegible] dixit senex ad [illegible] passiones eius
[illegible] cum lacrimis [illegible] ad [illegible] beate virginis [illegible]
[illegible] apud [illegible] vel [illegible] beate virginis [illegible] ipsa
se [illegible] ad celebracionem misse et [illegible]
[illegible] salutacionem [illegible] et [illegible] lacrimis pro
[illegible] et altare et [illegible] elevacionem [illegible] posuit [illegible]
[illegible] et ad [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] lacrimis et [illegible] senex [illegible]
[illegible] non distulit [illegible] et [illegible] postulabat
[illegible] inferno [illegible]

vt enarraret quod in illis
festo suo accedit precipiendo dicet pax dei te inuice
lego indixit. Cum autem senex festino dicet benediccionem recepta a sene
vixit et cum spiritu tuo. Et tali benediccione recepta a sene. Item fuit quedam
ad ipsa est reversa. Item legitur in mariali beate virginis. Item fuit quedam
que in interno
etiam quod libidinem dicatur hoc malum habebat quod interno
ipsa de libidine aduit. Deuota in honorem horas beate virginis
dicebat. Cum autem ad secundam suam libidinem transiret pre-
dicebat. Cum autem ad secundam horas beate virginis horas et ten-
quedam potens ioco mortis diuite beate virginis horas et ten
pectibus propriis femina est et a demonibus raptus. Cum
ipsum compellerent per beatam virginem cum duce ad iudicium ubi
compellerent in litis altricacione elegat beata virgo duos testes
pro ... sancte septimane ... fuit ubi te ueritatem te indicabo
sunt ex uobis tuus indicabis et que in ore eius
ipsum fuit. Sed in mea anglica quamuis mortuus est ideo
ipsa est salutatio mea anglica a morte affectu ... lingua
et salutem. Tunc papam a morte ... sepulturam ipsa sepulta
at cum in lingua et in ore eius scriptum fuisset ipsa. Ave
maria ait iudex reuertere ad corpus et age penitenciam
Quare ... repentant quo ... omnium

Ymago a maloru dat propterea super te victoriam fortis de hoste apertam
quod innocencie restitutio victoriam fortis de hoste aperiendi
falsi innocencie restitutio victoria matrem meam et dicit quod
labia tua et laudes dulcissima matrem meam et dicit quod
hec est primum in humane recompacione que pendens Dua cum vilis
dua ipsa et que peruenerunt tibi amaritudinis dulcedinem
pat fructum eternum eternum. Item legitur de ... Item fuit quedam abbas
quod rem non quod cum laborauit ... tamen fuisset tante
scatulis quod ... visum fuit quod beata virgo ... intimabat
hic raptus est ad iudicium et dum ferme plangeret rogans
a monachis ut diceret quid ... timet in eius
ideo a monachis omni nebula fontes ... super angelos
idem carite omnibus aqua viuam ... ex qua ...
et offenderet ... honoris sanctitatis benedictionis ... diffunde
pulcritudo pietatis ... est ... maria. In hoc ... retineat
in nobis et hec est vobis sufficiat quod ut esse salwo fieret
vobis et hec vobis sufficiat. Item legitur in mariali magno
saluetur ... benedicta ... in ... lombardia qui primam ...
fuit quedam ... captus spoliatus plagis afflictus missus in
carcerem ... Cum autem ... iniurias et depre-
dator omni ... manibus ... ligatum ad arborem
sed eum dimisit quod in dolore positus et expectaret mortis
aduentum ut diceret ... ad ... virginis benedicte et flens ad
eam suspiraret sic dicens O dua regina celi et terre ...
fica in hoc tamen ... de te ... Dicitur quod expulsatum
... quam habuisti super ... celum et terram celum et
... benedictam recepit ... anglorum per te
... die in ... per te salua et ... a demone per te
liberatum ... dulcissima ... virtute ... celo sublimior
... sancte ... speciosior ... pulcrior
adiuua me ... per te ... tercio pap ...
... et io adiuua me ... tribus

diebus sic mansisset et ex lassitudine paululum ob-
dormisset affuit quedam domina pulcherrima sive splendidissima
cum duabus puellis quarum vestimenta dissolvebant candida quibus mise-
rat gestamenta eum absolvit. Qui pre gaudio et admiratione
respexit que erat illa persona que eum liberaverat ex-
no in sompniis duarum celi assistentem et cuius claritate et videt
dum solo replebatur. Ad quam inquit que es tu domina que
Maria quam tu cum gemitibus advocasti. Ita ego sum
quod tua necessitas ... me peperisse redemptorem mundi
ad viam veritatis reducam. Ideo ad te veni et ad errorem
cognoscas ... foras et deducitur ad altissimam super
... ibi porta de mandato domine respiceret inferni vidit
vallem profundissimam et obscurissimam sulfureas flammas et
fetorem intollerabilem emittentem et cum tenebris ibi horrida
tormenta et absque ... torquerentur ibi ... et ...
tibus et ... eiularent et lamentarent ... carnifi-
augmentatio fiebat ... penis. Tertio inde terruit ... Cum vir
et negat stupenda que fecit in ... ignorant
stupescit ... in collatis a summo deo ... caput
... ad ... motere ... qui ... ... dulcissimas
dissimas ... ... splendi-
arum celestium ... splendidissimo ... Et certe
hec est hereditas quam ... sanguine filii mei
mei quam et tu possidebis ... vere ... et perfecte
et devotus sic ... eius et ideo elige tibi locum magis
dilectum et ... baptismo cum magna devotione ad villam et
suscepto baptismo venit ad villam ...

Fuit ... matrona que ... Benedicte
... et ... filios suos et filias et
... ... fuit ... ... quem ... et dicunt domine
Maria hec autem habebat filiam ... valde pulchram et modo
... ... et ... Quam autem in quodam festo solemni hec discurrisset per viam et pre
... ... magna ... ...
staret in quodam ... apparuit ei demon ... ...
... ... es tu ... ... surge
interea tu ... facere ... es ... ...
set ideo ... est ut tu veias cum illis ... ad ...
hospitium ... ...
Vel Maria ... me et ... incepit dicere Maria ... ... flamme
demo ... ... male dicta sit ... ...
hec ... ... te ... ...
... ... infernali ... ad ... fuit ... ...
... ... unicum filium devota erat ... ...
Cum autem filius eius ... et ... cum ... ... domina
... ... fuerat pater eius

cum diceret tercio mater virginis domino postulat cum
fidelitate compleri quod cum concederet filius dicit mater Rogo
fili carissime ut ad honorem dicte virginis quolibet die sa-
lutacionem angelicam ei dicas et in fine cuiuslibet tu con-
cludas sic. Virgo benedicta esto mihi adiutrix. recessit iu-
uenis opere complet promissum sed corruptus a mala societate
deterior homo cum a parentibus est effectus quia mortuis parentibus
ipse sed non correctus et sic frequenter de crimina vituperatus
expelli a patria sua ubi [illegible] cum suam ferre
non valens factus est princeps latronum et cum diu per-
mansisset in isto malo flagicio captus audita sententia sue mor-
tis cum in nocte in carcere premeditaretur mala que fecerat
et confusus quia reduceret in suo corde et dolorem ma-
tris flebat eo flente affuit ei iuuenis splendidus
qui liberacionem promittit et signum quod agnosceret [illegible] Captus
non libenter annuens. ait iuuenis ego sum demon missus
a principe meo et signum quod velis hec facere quod dictam
statim [illegible] Cui captus dicit scire quod quid dicens ipse
do tunc demo abnega [illegible] et omnia [illegible] esse et
in eternum. Respondit ei [illegible] et honori sine admi-
tione Marie virginis tunc captus plus vellem statim
suspendi et comburi et sustinere de [illegible] tortores
sicut et facere nunc statim virgine benedicta advocatrice mea
Recedere [illegible] et ut in [illegible] tua obtineam causam meam [illegible]
[illegible] non facere sed toto corde meo me [illegible] recommendo et de-
[illegible] quod demo fere non valens statim evanuit. tunc ic
reversus ad se cognito malo quod accideret [illegible] de [illegible] suis
cum inaudito fletu et suspiriis suis tenenat ad
[illegible] cuius salutacionem [illegible] dimiscat ita dicens
benedicta templum sanctissime trinitatis et oliva [illegible] fluit dul-
cedo attende ad [illegible] vilissimum peccatorem non pecto corporis
liberatorem sed indulgentiam delictorum et in puncto mortis
sit [illegible] rogamus sis mihi adiutrix o domina [illegible] que placa-
bo filium tuum necessarium non [illegible] [illegible]. quomodo recon-
ciliata sit et data adiuua ora pro me [illegible] quem [illegible]
re mei [illegible] at sic cum inaudito gemitu et misere
subsidium dicte virginis tota nocte deduxit [illegible] petens
mane facto requisito confessore et dicto [illegible]
est confessus et cum traheret ad patibulum [illegible] in via
rogavit [illegible] ut in puncto mortis eum iuuaret
cum transiret coram oratorio dicte virginis visa eius ymagine
cum lacrimis ingeret clamare advocatrix peccatorum admi-
ra me [illegible] statim ymago in presencia tocius populi [illegible]
se ei fecit et sub supplicat qui omnibus [illegible] cum staret ille [illegible]
[illegible] et [illegible] hoc dominum ut posset osculari pedes
ymaginis qui concedentes cum commovisset se ymaginem
ymago extendit manum et apprehendit eius

brachium non potuit removeri quousque indulta sibi
morte. Qui cum narrasset miraculum et quo in
tinnisz salutacionis rogabat beatam virginem vt in fine
eum iuuaret. Quidam rediens ad patriam cum fuit in puncto mortis
Sextodecimo ceratis illuminat beate virgini ... cum fuit coram beate virgini
cum devota beate virginis missa ... quidam sacerdos
altaris et ... rogabat ... dubitabat in sacramento
... immaculate. Quidam et in sabbatho beate virginis vt eum quam
... disparuit ostia quam celebraret missam
respiceret stupefactus vidit matrem qua sacrificaverat et ...
filium in vlnis teneret et ait ecce gloriosa ... se
... portat ecce quem consecrasti quem ... facta ...
quem tangis quem levas et ecce trado tibi in manibus tenuisti
accipe et perfice officium misse accepit filium meum
... et posuit super corporale et cum sacerdos
ergo ostia ... frangeret ... amplius in forma ... ad locum
forma panis monstrata est ei. Hystoria ad idem ...
fuit quedam mulier nobilis sed pauper habens duas f-
lias quas instruxerat ad honorem beate virginis pauper ...
ornata ... corrupcio ... coram altari beate virginis ... pauper
duxit sic dicens domina habes filias ... eas ad
et ... tibi offero et ... quod ... tamen ...
maius puellas virgines ... dotacionem ... et accepit
et cum recessisset invenit ... venerat ... maius vir
domus sue ... obtulit ... libras in quibus ... obligata ... pro eas ... suis ... filias ... secrete
... necessariis providit ... dicit ... ad
immaculate cepit ... Menias hic habent ... in
ambe filiabus advocatus. Sic ait ... ad ...
virginem mariam et istate cum fletibus et devocione ut
... conversacione vite ... Nunc ... ex corde rogantes
... quodam festo solemni ... virgines ... sermonem in platea
sedent in ... ... descendit de celo por-
tas duos capsellos ... ...
... in ... ... pulcerrimis albis
capsellos ... ...
misit et illis ... in via ... virginis ... ostendit
terre quod ibi adherent ... disparuit. Sunt ... veste
... ad honorem virginis ... duo ... ... princeps
constituit ... ... in quibus monasterium
... in mariali magno ... fuit ... ... duas
... ad latrocinium ... dicebat ... ... vocat
suspendentes in quarto die post suspensionem ... et cum
eum venissent ridentem et viventem ad videndum
eum interrogantes causam. Sic ait Beata virgo tunc ... sub
... manibus tenuit ... ne suffocaret me et ...
... tenet quousque ... confessus penitenciam pro peccatis agere.

mentis. Cum autem non possent et nocere cum vellet viso mira-
culo cum supplicaverunt de furtis. Item ad idem fuit quidam
princeps latronum qui de sermo veniens ad dominum pape
culpe in suis regebat quod in sabbathis ieiunaret per vile
innocentie sue tradidit. De quo dicitur a quodam sancto viro quod
quamvis ieiunaret in sabbatho ad honorem beate Marie
post multos malos in [illegible] sine confessione. Tunc latro et eos pro-
vocaret beate virginis quod in primo die predicte ieiunabat pro
multos annos continuatis semper ieiunavit ut promiserat latro
capitur et sub delatione decapitatur. Tunc caput passum a corpore
incepit clamare et querere dicte confessionem. Tunc stupefacti
decapitatores ad villam pro sacerdote miserunt. Revertentes
caput univit corpori. Tunc latro sic locutus est ad re-
verentiam beate virginis fecerat vitam et dictam fecerat decapita-
torum [illegible] vellet capere spiritum meum assistit beata virgo
que animam meam non permisit de corpore meo cum animam meam quo-
usque contritus sum plene confessus. Et confessus cuius petiit
postulavit devote suffragiis mortuus est in pace. Item de

Matrimonium multa incommoda infert. Primo quod est one-
ratum. Refert insuper quod cum a quodam sapiente
quesitum fuisset an duceret quare respondit sic:
Mulier est pulcra aut fetida. Si pulcra facile
adamatur; si turpis adamat ut ab aliis. Quare plus
volo esse solus. Item de constantia refert Ieronimus
quod quidam sapiens quereret an plus expediebat ducere uxorem,
quod non tradit uxorem vellet pulcram. Sed moneatur et
honestis parentibus natam, vel non. Sed sic non est ducenda. Et
efficacius [illegible] liberiores matronas ancillas per totas
noctes erunt [illegible] et affectabunt [illegible] varias
vestes aliaque docebat eo in conventu [illegible] de superior
ia est honorabilior. Si est turpis et vili [illegible] in odio
in merore in periculo te esse ponet. Tertia est deceptoria
virum aliquem qui fuerit prius quidam scolaris se invito multo
animatus. Cum autem quidam Valerius nomine vellet recede-
re ad terram suam et esset unicus patri suo promisit sociis ut
non contraheret nisi de voce et sensu eorum. Cum quidam venisset ad
terram suam et vidisset ibi iuvenculam pulcerrimam et dota-
tam a parentibus mittit literas ad socios suos.

Medicina debet habere has conditiones sequentes. Primo debet esse dis-
cretus. Refert Iacobus de Vitriaco quod fuit quidam dives
qui propter infirmitatem non valebat surgere de lecto et
vocato medico cum non vellet uti secundum [illegible] delicatus
dixit medicus recte est mortuus infra annum et sic dixit
sat alte ut posset infirmus audire. Tunc infirmus ti-
timens sententiam mortis quam habebat quasi attemperatus
sanatus est. Secundo predicator sicut Ieronimus asserit. Item refert

qui supra est. Fuit quidam sacerdos pinguissimus qui
ex nimia gulositate perdiderat appetitum comedendi. Cum
autem amici quinquaginta libras dedissent medico cui-
dam qui promiserat eum curare, fecit eum includi in quadam
camera, et ibi dimisso uno pane nigro suspenso et trabe
et baculo duarum palmarum. Cum quia ille diu ieiunasset, ex
nimia fame baculum proiecit ad panem et de micis caden-
tibus comedebat. Cum ergo emaciatus fuisset, sibi aptato (?)
sanatus exivit. Panis est mors, baculus est cogitatio
quo debet de esse firmiter. Refert qui supra est. Cum quidam pa- 2
tricius careret omni appetitu comedendi, nec inveniebat me-
dicum qui posset eum curare. Cum autem quidam pauper
medicus venisset et eum promisit quod ipsum curaret pauper (?)
quod alteri medico non acquiesceret, vadit ad apotecarium et solum
de siliquine fecit fieri electuarium unam pixidem plenam, et
cum ipse gustasset et vellet amplius, ille nolebat dare. Cum
sitem (?). Cum autem sic continuasset per aliquos dies ita dieta, ostendens pro
curata quantitate expense, et fuerunt duodecim denarii, et fuisset
sua gulositate ipse se correxit et medicus fuit remunera-
tus. Tercio debet esse amicus ... in suo ... Si quis 3
medicus habebat infirmum in abbatia ... dilectum. Cum autem
videt eum mori pre gravitate infirmitatis, considerans omnia
causis infirmitatis dixit infirmo quod necesse erat si vellet cu-
rari ut tot medicinas diversas reciperet quot earum infirmitates
haberet. Cum autem infirmus propter debilitatem sustinere non posset, nec
reperiret aliquis qui medicinas amaras, ideo vellet bibere,
medicus compassus infirmo se ponens in lecto omnes me-
dicinas bibit et infirmum curavit. Iste infirmus est homo, medi-
cus fidelissimus est Christus. Certa vero infirmus habebat
acutam analtiam (?), ideo sudavit sanguinem. Secundo habebat
apostema superbie, venas suas aperuit. Tercio habebat
tercianam odii, et in medio virgis et flagellis est curatus.
Contra gulam fecit dietam. Contra luxuriam sumpsit fel (?)
potacionem. Contra infidelitatem fecit balneum de aqua lateris.
Contra impatienciam fecit emplastrum de carne sua trita. Contra
infamias unctionem ... contra tendelitatem (?) fecit, fudit
lacrimas compassionis et pietatis. Contra accidiam fecit electua-
rium ex dulcitudine verborum suorum etc.

Mendacium multa mala inducit in nobis. Primo enim confundit.
Refert Jacobus de Vitriaco quod fuit quidam qui rogavit (?) scutife-
rum suum ut semper in curiis mendacia augmentaret (?) quod
ipse diceret. Cum autem in quodam magno festo nec
vellet deponere caputium eo quod esset aliquantulum
scabiosus, interrogatus quid habet, respondit quod habet aliquantulum
de ... in capite. Immo de ... habet totum caput plenum
scabie. At illi auferentes caputium invenerunt sic esse. Secundo
spoliat. Legitur in vitis patrum quod cum quidam sanctus heremita visitando
aliud sanctum heremitam rogavit eum ut diceret verbum edificacionis.
Cum ... custodivi ex quo conversus sum ut mendacium de ore meo
non procederet ... aliquo amore terrenorum ... amore celestium et
... medici confundunt et contemnunt sic ...

speciei a Domino deo consecutus sunt. [illegible] Primo debet esse misericors

Mercator debet habere has condiciones sequentes. Primo
unde refert Jacobus de vitriaco quod quidam mercator domum suam
combustam rogavit quemdam ut ad eum mercator [illegible] suam ad standum
cum rebus suis complevisset quod secundo debet liberalis esse. Cum iter
[illegible] suam [illegible] reedificare suam attracta
nundinali meliore [illegible] ad [illegible] sine dilatione temporis quo
ad iudicium probat [illegible] Aut mox [illegible] fraudem [illegible]
usque sua erat reedificata [illegible] adiacens ut sedens vel [illegible]
est [illegible] ad [illegible] sub [illegible] capitis [illegible]
[illegible] mercator [illegible] fraude [illegible]
ibi [illegible] fuit [illegible] cum uno ad [illegible] suam [illegible] voluit
[illegible] et [illegible] et ob [illegible] suas in [illegible]
[illegible] ad caput [illegible] nauta et sub
tenens ad caput [illegible] usque ad finem arboris ascendit [illegible]
ita tamen [illegible] usque ad [illegible] mercator ut posset
singulari [illegible] dixit [illegible] iste [illegible] ergo
[illegible] ad se [illegible] refert quod [illegible] fuit quidam mercator [illegible] fuit
[illegible] et [illegible] mala [illegible] vidit [illegible]
integritatem [illegible] et [illegible] mala [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] et ob [illegible] Aut [illegible]
vellet [illegible] comederet [illegible]
[illegible] dixit [illegible]
[illegible] quo [illegible] fuerunt
[illegible] ascendit [illegible] omnes [illegible] suas [illegible]
[illegible] cum [illegible] et [illegible] abstinuerunt
[illegible] et [illegible] ad [illegible] in [illegible] civitate
[illegible] fuerunt [illegible] fuit
[illegible] volebat [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] volut [illegible] [illegible]
[illegible] letitiam amplectans [illegible] in morte et in extremo [illegible] erit
dolor et [illegible] capitulum [illegible] ancille

Miles debet habere has condiciones primo debet esse prudens
refert Jacobus de vitriaco quod fuit quidam miles strenu-
issimus in armis servabat bladia sua cum [illegible] et
[illegible] et cum [illegible] magnis [illegible] ad torneame-
ntum [illegible] est ob equos et [illegible] post eos ad [illegible]
blada [illegible] reprehenderet a [illegible] audit hec [illegible]
[illegible] possit [illegible] secundo debet esse devotus refert quod [illegible]
[illegible] quidam miles faceret magnum [illegible] et vellet [illegible]
[illegible] lavaret [illegible] et ultimum [illegible]
[illegible] miles audit. Hec [illegible] facit [illegible] debe-
tis esse [illegible] et [illegible] refert Cesarius [illegible]
quidam miles [illegible] per viam cum equo vidit quod demon
affligebat [illegible] et [illegible] miles Cur istam [illegible]
[illegible] obsecro [illegible] ad torneamentum [illegible] demo
[illegible] in habenas [illegible] vel [illegible] vel aliquo [illegible] sequi
te et [illegible] nolunt Aut demon saltem pone me in [illegible]
tate [illegible] consensit miles cum [illegible] non [illegible]
[illegible] at miles [illegible] demon reprehendit [illegible]
Cur [illegible] at [illegible] audiret dicebat quod [illegible]
[illegible] at [illegible] miles [illegible] demonem voluit
[illegible] ad que demon quod [illegible] dissolutione [illegible] tibi
[illegible] tuus [illegible] te et per me factus
es gloriosus Cur ergo vis deserere me [illegible] miles vo

lo descripcio(n)e m(un)di tang(it) et p(ro)p(ri)e d(omi)na assume(n)d(o) et id(e)o in ho
noe c(ru)cifixi tibi p(ro)pio ut reddas q(uod) com(m)isit cu(m) redde(re)t
et fu(n)t dco ho(m)i(n)es infirmus i(n) quoda(m) hospitali Ideo d(ici)t
co(ntra) lectu(m) refert jacobus de vitriaco q(uod) fuit q(ui)da(m) p(er) talvi
cie alienos capillos portabat Cu(m) aut(em) vento flante
cent(um) s(un)t sublati cet(er)i videntes deridebat cu(m) Tunc miles
lectu(m) dixit no(n) mirami(ni) si alieni capilli me deserunt
q(uia) ia(m) diu erat q(uod) mei d(imi)s(er)u(n)t me Quarto d(ebe)t e(ss)e
liberalis Refert q(ui)d(a)m q(uod) q(ui)da(m) miles pecijt a quoda(m) doctore
q(uae) e(ss)et su(m)ma liberalitas Cui dixit Doctor Dare. Ego dixit
miles nos sum(us) magis liberales q(uam) vos q(uia) plura dam(us)
q(uam) vos Tunc dixit cl(er)ic(us) dic(it)e v(er)s q(uae) est maior crudelitas
cui dixit aufferre Cui dixit clericus et ideo vos estis mag(is)
crudeles q(uia) nos q(uia) recipit(is) et plura aufferti(s) Quinto d(ebe)t
ee pius Refert q(uo)da(m) miles q(uia) ex sua sup(er)bia pedes
cu(m) q(uo)da(m) crudelit(er) amputat q(uo)n(ia)m maculaverat aliqu(an)tulu(m)
cu(m) luto veste(m) ei(us) nova(m) Cu(m) q(ua) p(ro)p(ri)a ducti pes
ei(us) dext(er) incep(it) putrescere et ait nu(n)c cognosco q(uod) v(er)a
et iusticia dei est in eu(m) q(uia) i(n) hac vita vult me punire
p(ro) malis meis //

Misericordia multa bona inducit i(n) nobis p(ri)mo est peccato(rum)
cu(n)ctatio(n)e le(gitur) q(uod) fuit q(ui)da(m) sc(i)tus s(an)c(tu)s hom(in)e misericordia
r(ar)ptus vidit quedda(m) vitreu(m) plenu(m) foraminibus ta(m)
q(ua)m da(m) tilia de quo emanabat aqua dulcissima cu(m) q(uia)
custata v(er)a q(uo)m cu(m) tr(ac)ta requireret a q(ui)da(m) domicella sibi
assistente q(uod) e(ss)et tilia illa et quid vitreus Cui dixit tilia est
bonitas dei vitreus e(st) an(im)a dei attrahens omne(m) plenitu-
dine(m) gr(ati)as de p(ro)p(ri)etatibus i(n) nobis p(ri)mo enim peccatore(m) i(n) pecco
existente(m) expectat s(ecund)o ad conv(er)tend(um) cu(m) lavat t(er)cio recedente(m)
benigne recipit q(ua)rto penitenti integre indulget q(ui)nto
recedere volentem ad peccatu(m) impedit sexto desolato co(n)ti
nue venire (con)solatore(m) p(re)b(e)t septio spoliato amissa resti
tuit octavo indigenti de necessarijs p(ro)videt nono in
p(ro)pinquati et i(m)pugnato subvenit decimo i(n) bonis p(ro)movet
undecimo ad familiarit(a)te(m) adducit duodecimo regnu(m) eternu(m) tri-
buit et ideo dilige mia(m) si vis obtinere mia(m) dei ut
le(gitur) in vitis patru(m) q(uod) cu(m) q(ui)da(m) i(n) heremo de Guilhelmo
porta(m) ante(m) s(er)vat ei mercenario infirmo cu(m) q(uo) peccavit
in flumine transiret vidit i(n) opposito ripe demones tripu
diantes et expectantes qui p(ro)p(ter)ea no(n) venit q(uo)d illud n(on)
se reduceret ad m(isericordi)am dei t(ame)n vij dies m(isericordi)am dei alloq(ui)
in hunc mod(um) d(omi)n(u)s custos virtutu(m) errancium ductrix ove(s)
p(er)ditas reduc ad ovile et cu(m) sic fleret et transiret flumine
no(n) demones ibi repto et ingrediens cella(m) inclusit se i(n) cella
p(ro)p(ri)a et diu p(ro)p(ter) ea(n)dem flevisset et ieiunasset dum clenasset
capud catabrum lacrimas (con)fudit cu(m) p(ro)p(ri)a cu(m) dum finisset extin
ctus iuxta ad id refert Trupharsis de q(ui)d fuit q(ui)da(m) sc(i)tus extra
diu gentiliu(m) vita(m) duxisset oravit deu(m) ut revelaret
sibi cu(m) e(ss)et sibi i(n) vita eterna Cui apparens angelus dixit

q eet filius cuiusdam simphoniaci qui moabatur in extremo
vico ad quem p(er)ges actus eius inquirens ita edixit Sepe
fui fr latronum. et nullus satisfacter n q virginem quandam
raptam a socijs meis a corruptione servavi et servatam
cuidam honeste mulieri domini sui restitui Aliud
bonum recordor me fecisse vt inveni unam cuidam mulieri
errati in heremo trecentos solidos dedi pro redemptione viri
sui et filiorum qui in carcere tenebantur Quem dum eius
ad heremum cum paucis diebus fuisset mortuus vidit quod anima
eius elevatur ad celum Secundo oravit idem heremita cui esset
similis in gloria Responsum est ei quod primatis civitatis ad quem
pergens audivit ab eo quod nullis operibus quidem poterat
insistebat. et esset addit quod uxorem pulcram accepit cuius
filios per triginta annos coniugali ... cum a castimonia
tenere esset Iterum ad heremum cum post paululum fuisset
mortuus vidit quod anima eius elevabatur ad celum Tercio
oravit cui esset similis in summo et cum responsum est ei quod cuidam
mercatori qui habebat duas naves divitijs et
mercimonijs oneratas ad quem pergens ex parte dei
invitat eum ad primam et ad susceptorem virtutes misericordie dei
qui statim acquiescens vendidit omnibus et dedit pro pauperibus
secutus est eum. et post paululum cum moreretur vidit
quod animam eius portabant ad celum Tunc vltimo cum
senectus heremita appropinquaret morti vocato sacerdote cum
multis lacrimis ait Nemo sive fur sive meretrix
sive mercator sive publicanus. Et contempnendus quia
de omnibus istis deus elegit suos amicos quia anima eius in
motu oculi eos sanctos facit et bonos. et cum
narasset omnia dormivit in pace Item ad idem legitur in libro
de vita et profectu fratrum predicatorum quod fuit quidam
scolaris bononie qui deditus multis sceleribus vidit quod
erat in campo quodam magno in quo tempestas horribiliter
cadebat Tunc fugiens a facie tempestatis venit ad
quandam domum et postulabat intrare Tunc domina
intus inclusa sedit dicit Ego iusticia in hac domo
et vocor iusticia Vnum meum habitare non potest. cum non
sis iustus. Tunc recessit ad aliam domum et cum ibi simi-
liter postularet ingressum dicit intrasses quia ego
sum veritas. Tunc venit respondens ad aliam
domum et habitans ibi dicit Ego sum pax. et quia
tu impius non est pax ad me non intrabis Sed consulo tibi
vt vadas ad sorores meam que omnis miserorum recipit
que est cum aurea clipeus contra omnes dolorem
omne hominis et custodit gratiam dei Tunc ille pul-
sat ad hostium dixit hospita Ego sum vna que hos-
pitio que aperio hostium tali sive negociante prudenti
Anima quia de luto aque generas teneo clavem thesa-
uri dei pro salute laboratis fasto fertilitates sto contra tempe-

slaterum et cum negotio solem per legato mittit me alt-
issimi. Et 10 si vis habitare mecum relinqua inde et
ingere ordinem predicatorum quia ibi est verum fundamentum
virtutum et va(?) felix [illegible] statim ad fratres accedens ordinem
est ingressus. Secundo est flagellum sustentativum. Refertur in libro de
dono timoris quod fuit quidam nobilis miles misericors qui habebat
castam et castissimam uxorem. Mortua matre impetravit quod uxor adultera-
batur cum alio et cum vellet eam occidere primo petiit veniam et conce-
ssionem promisit. Liberata est sed deus eicit eam de curia sua ad decem
passus. Secundo addidit peccare et etiam postulans veniam perpetuam
dominus sed elongat eam a se per viginti passus. Tertio addidit
peccare et cum invenisset dominus dixit: fuge a me per triginta
passus. Et cum peccatum iteraret centum passus cadens
mortua est. Refertur finaliter. Iste miles misericordissimus
est Christus, castus est mundus. Peccatum est inferni(?)
est anima que adulterat cum demone et hec in iuventute et sponsa
sibi sed elongat ab eo per viginti passus quia retinet conversionem
peccatorum et relinquit ad complacentiam peccati. Tertio addit pe-
ccare in senectute et quod tunc elongat a deo per mortem et ibi
incessit passus infra que ad peccatum infernum cadit et
vadit ad dampnationem. Etiam [illegible] est fugiendum vocationem
Refertur in historia ecclesiastica quod cum post mortem deorum sacer-
dos ad templum accederet pro ymmolatione vacce subito porte te-
mpli per se aperte sunt super liminare templi sessimus et vacca
que debebat ymmolari inter manus sacerdotis peperit agnum. Tunc
angeli clamaverunt vocati estis blandiendo corripiendo
corrigendo promittendo inspirando et minando repulistis et ideo tu-
scanis ab hiis sedibus. Narratur est de monachis in vitis patrum
quod cum quidam peccator dimitteret a petris et con-
verteret se ad deum et reclusit se in quedam sepulcro ut ibi penitens
ageret demones eum trahere volentes pro gladios post ea
in monibus et cum sic non proficerent addiderunt flagella. Tunc
lux descendit de celo missa a vita dei quod demones fugavit.
Penitentem confirmat in bono. Tanto est a dampnatione liberatus.
Refertur de quodam fratre qui cum sororem carnalem
tuens ad eum in egiptum descendit eo quod mater esset infirma
nacionis cum [illegible] audiret eum venire dixit ei clam-
amatoribus suis indato capite et discalciata relictis
amplexari eum. Regnavit ab eo. Si vita bona soror sic. Tanto castus
mansit. Tanto est magis rebellis et in ea. Tunc
est manus confundendum in captionem tanto fratre est magis rebellis tanto
tanto de ea fit manus fessus in via regis. Tanto est magis senescens
timor et desperatior tanto medicus est magis confundens
per eum ordinatur. Tanto filius bonus a patre recessit tanto
letatius recepit redeuntem. Tanto filius magis confidit in
luto cecidit tanto carius mater fuerat. Et ideo confide in
me. Sed tunc vade velle capitulum timet et caliam pedes sequere
que rediit nolens ne redeat ad occasionem peccati. Misit eam
paliam magnam et cum reperisset eam mortuam et pedes missit eam
domus et superne et flet inter eam vidit lucem plenorum
et revelatum est ei quod vita putasset eo penitentiam conversam deo et eius
propter fervorem que habuerat acceptaverat et receperat eam

et remisceat quia omnia peccata sua sine mala [illegible] Legitur
enim quod fuit quedam mulier in egipto maria egipciaca nomine
que cum duodecim esset annorum relictis parentibus alexandriam
venit et ibi omni voluptati iocis ebrietati et libidini
tradita fuit Lagucio et peccatis exposita ut quod nullus honestus
ad portum curreret per ierosolimitana peregrinacionem inveniret
[illegible] senes laycos omnibus ad peccatum trahebat [illegible]
sibi sordibus se daret ut nichil possit sine dyabolo
ad partes ierosolimitanas venit et per decem octo annos
omnes ad adiungendos illas dyabolo afferebat Tandem
in die crucis sumptuosissime ornata ut in ecclesia homines exintes ad
[illegible] provocaret venit Et cum frequenter vellet intrare re-
pellebatur virtute divina Tunc cogitans sua peccata ad angu-
lum se traxit et flere uberrime cepit Et quia de loco illo
poterat videre ymaginem beate virginis proponit ipsi sua
[illegible] peccata et omnia vellet pro ea facere ut in ignatus
ad festivitatem peccatorum redieret et cum diu flevisset supplicavit
[illegible] sibi difficultate intrat ecclesiam adorat et officium audit et
dum flendo staret coram altari beate virginis apparuit ei domicella
dans ei velum et ait Ego sum maria que dono te velo
[illegible] dei et ultra iordanem et [illegible] salus [illegible]
[illegible] dei et [illegible] amore dei emisset tres panes [illegible]
denariis [illegible] [illegible] amore dei [illegible] et per triginta octo annos
est desertum que erat ultra iordanem et per triginta octo annos
vixit dei fuit vestimentum alimentum et [illegible] vidit
sanctus cosmas fuit [illegible] et [illegible] vidit eam elevatam a
terra cum splendore intenso et tunc [illegible] operat [illegible]
tunc quia ipsa [illegible] in amore dei Sexto
est indulgencie optima [illegible] in vitis patrum quod quedam [illegible]
inpugnata a [illegible] [illegible] vel adquedam civitatem
egipti et ubi [illegible] filiam sacerdotis ydolorum adamat eam et
petit a patre ut eam sibi daret in uxorem tum [illegible]
consilium demonis loquentis in ydolo dixit quod nullo daret
eam quod christum baptismum et deum negaret quod cum fecisset sacerdos [illegible]
[illegible] [illegible] suo [illegible] Et cum adhuc nollet eam
sibi dare in [illegible] tota [illegible] cum demone [illegible] intragasset
demonem [illegible] demo [illegible] [illegible] sine [illegible]
est et si ipse ipsum negat ipse non negat eos sed in omni
tribulacionem eorum [illegible] [illegible] [illegible] eis assistit et licet nega-
verit christum [illegible] quod nullomodo [illegible] eam [illegible] an
diceo [illegible] et reversus ad cor suum redivit ad se [illegible]
et confessus est [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eum [illegible] [illegible] vidit columbam super eum
volantem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
columba [illegible] in terra [illegible] [illegible] intravit [illegible] est in vitis patrum
[illegible] [illegible] refert [illegible] quod regina ethiopie misit
pictorem quod alexandrum [illegible] in tabula depinget [illegible]
filius regine ad alexandrum [illegible] postulavit et ipse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] alexander [illegible] venit
[illegible] victoria et regine ethiopie [illegible] [illegible] pallacia sua
et venisset ad cameram [illegible] erat eius pictura cognitus est quod esset
alexander [illegible] [illegible] ait regina [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sicut fecisti cum filio meo [illegible]
[illegible] ita regina [illegible] filius [illegible] [illegible] [illegible]

allexr̄ Et maior filius volens interficere quendam est instrua
Ex Cesario e amarum se Hondatia leg^r quod fuit quidam miles
in egipto qui nolebat parcere inimico suo propter confictam iniuriam
latronis qui erat admodum tunc coacto ut quidam sanctus
reverteretur Et ad pacem se inclinaret qui acquiescens [illegible] con-
firmata est pax et dicto abbati rogavit [illegible] latro
et ipse captus est sive capti ad iudicium dei et discussa
vitute et actus latronis et confessa est ei sua dampnacio
tunc sanctus cum pacem concessit rogat deum. dictum
est ei a deo licet dampnacionem eternam debebat de ima super ista
quod tu misericordiam egisti misericordiam consequeris. et tunc ad se rediens
misericordiam consecutus est. Item ad idem refert Cesarius quod in Teuto-
nia fuit quidam miles qui patrem alterius occiderat. interfecti
Cum autem filius occasionem cepisset et extracto gladio vellet eum
interficere ille ad pedes eius prostratus ait Rogo vos domine
ut amore crucifixi qui innocens est mortuus ut misereamini mei
quibus verbis compunctus ille illum [illegible] elevat et propter reverentiam
crucifixi non solum culpam remisit sed etiam consolatus est eum
Tandem ille transiens in ecclesiam intravit cum pluribus
et ymago crucifixi illi sancti [illegible] inclinat. Et quia
non poterat discernere cui inclinaret. Cum singulatim intra-
ssent sicut tunc facta est inclinacio. et cum tamen intergassent
exivit Et [illegible] Item refert Iacobus de Vitriaco quod fuit quedam
que unicum filium duxit cum [illegible] quod fuit [illegible]
tur. Cum autem [illegible] in [illegible] saltaba
falcem extendens puerum ignoraret interfecit quod audiens ...
cum [illegible] et [illegible] filium sepelivit. Cum autem in die pasce
in [illegible] pedibus eciam visitaret vel [illegible]
finem [illegible] in collo flexis genibus suis lacrimis manu
et [illegible] et ait. Domine [illegible] qui mortem suam
sit supplico ut mortem filii que ignoravit interfeci
indulgeatis in tali statu indulsit. Cum autem [illegible] ymago
crucifixi clamans [illegible] affixa applicat manus et amplexata
et deosculata est eam. Item legitur quod in campo mortali
pugnabant duo milites et cum prevaluisset unus
et [illegible] super palmam ad [illegible] et ad assidentes
clamat misericordiam eius et cum [illegible] hoc dixisset et
non vellet misereri ait [illegible] victo [illegible] non [illegible] tibi
misereri et [illegible] misericordiam tui et peperit ei. et post ea
[illegible] se amanter [illegible] ille miles [illegible]
et [illegible] miles victus est [illegible] et [illegible] clamant
[illegible] subsidium [illegible] ei [illegible] mirabile [illegible]
Missa multa bona [illegible] nobis [illegible] est ostendit super
matia leg^r quod comes [illegible] conferens erat devotus
audire missam [illegible] inter alias [illegible] volebat inte-
rumpere [illegible] die [illegible] missam audiret ad
principalis capitalis [illegible] loco [illegible] et [illegible]
[illegible] ut [illegible] et fugeret noluit sed missam
interpretacionem integre et devote audivit. Celebrata
missa cum [illegible] adiuvante [illegible]

celesti hostes deicit et vinculavit. Quod est mortis
2 liberativa exemplum in hoc de S. S. S. S. Fuit quidam miles
qui huius armiger eius accusatus est per emulos quod nimis
erat familiaris uxori. Et quia miles habebat furnum
tegularum et vitri in nemore, iussit rex de quo primo veni-
enti eo consilente ad rectores furnorum ut in furno proicia-
tur qui de hospicio suo veniret ad eos. Tamen missa
dicta summo mane a rege accusatus mittitur. Sed in via
declinat sicut consueverat missam audivit. Tandem
vivere volens scire an preceptum domini esset completum
de literis militis illuc accessit. Et quia ibi fuit primus
et procet aliud missus est in fornacem et combustus est.
Alius innocens audita missa ultro veniens salvatus est
et per eam [illegible] rem gestam quo videns dei mira-
culum sive mortem laudat dominum et multum dilexit eum.
3 Tercio est audiendo honorativa exemplum quod fuit quidam miles
qui tantam devotionem habebat ad missam ut pro quocumque re
temporali nolebat omittere auditionem eius. Cum autem
quidam amicus suus obsessus in quodam castro peteret eius
auxilium, iste cum quibusdam venit in adiutorium eius. Et dum
transiret per quendam nemus audivit campanam pulsari
pro missa et declinans a strata illuc pervenit et venit
ad quandam domum religiosorum et descendens de equo et
deponens arma invenit sacerdotem inter confitentem. Audivit
missam devote audiet et sacerdos esset ita elevacionem
audivit miles vehementissimos fletus fieri in clipeo suo.
Audivit et propter hoc vellet exire. Dum actu fiebat ele-
vacio vehementiores fletus audivit qui perseveraverunt usque
in finem. Audita tota missa equum ascendit et accepit
clipeum fracassatum et pergebat versus castrum iam obsessum.
Et cum eundo dixit intra se bene repugnabat tam te-
mere quia timuit declinasset. Nam non credebat quod propter audicionem
misse remansisset sed propter timorem. Habito ergo consilio secum ad
quendam consanguineum suum qui fuerat in prelio secrete venit
et interrogavit quid dixerunt alii milites de eo tamen audiret.
Hoc tamen milites quod omnes dixerunt una voce hodie
quod in mundo non est miles tante probitatis sicut vos estis quia
apparuerat quidam miles cum armis et equo prefati militis
et signo eius castrum recuperat et omnes debellaverat et sine
vincia exercuit. Cum ergo iste stupefactus ad alios mili-
tes accessit quod omnes dixerunt quod nemo tantam gloriam
obtineat de vero facto sicut vos habuistis hodie. Tandem
iste agnoscens miraculum cum fiducia accessit ad principes
pro cuius adiutorio veniat et rogavit ipsum pro pace et pro
una captivorum accessit. Et cum venisset ad dominum castri
capti et ad omnes homines eius unanimiter dixerunt: Domine,
nunc captivasti nos omnes et ita nos tu [illegible] hodie
[illegible] penitus vincasti. Ideo sumus in perpetuum
servi tui. Et quicquid de pace volueris facere parati

suis firmiter fortunae effecta in pace et confirmata in prima
Cum in milite quidam miles narrat vitam ponens volens de gesta
eam quam sine honore ... dicentes magni-
ficabant deum. Item fuit quidam qui tantam devotionem
habebat ad missam quod nunquam erat dies in quo esset
... quin saltem unam vellet audire. Cum autem semel mare
intraret per mare et accepta terra iter descendisset et vidisset
ubi ipse quandam ecclesiam illuc properans invenit quendam sacerdotem
qui missam incipiebat dicere et cum ille missam audiret ele-
vatis velis et illo relicto nautae navigare ceperunt. Cum ille
pavebant socii eo quod solus et in aliena terra esset relictus in to-
tum navi. audita missa deum navem recessisse relictus
parentem portat et deum ... fuisset ad ecclesiam et come-
disset panem de dato a sacerdote aliquantulum obdormivit et per
somnium invenit se in patria sua et in domo ipsa cum omnibus
mercationibus et rebus suis quae erant in navi et quas
emeret ultra mare. et cum post multos dies venissent
socii sustentati multis periculis. cum videntes deum lauda-
verunt excelsum. Narratio de peccatis diminuendis refert
quidam ad missam audiendam devotissimus et si decem vel plures
posset audire in die audiebat libenter. Cum autem vigilia
requireret quae esset causa respondit vos dicitis quod missa a commu-
nitate ad diminuendas poenas purgatorii sic missa valet
valet illis qui eam non audiunt illis plus valet qui eam
audiunt et ideo cum sim dignus ex peccatis meis multis
poenis purgatorii volo ponere in solio et in thesauro
dei aliquid in subsidio mei. Exemplo certo est in caritate
refert quod fuit quidam miles qui ad tantam paupertatem devenerat
quod nil habebat in quo viveret filium quem habebat
... vocato eo cum vellet mori dixit sibi consi-
lio tibi custodiendum ad hoc ut in divinis habundes, fili, hoc
est ut missam quotidie audias. et lege ... non frangas
... in est ut ... cum non ... ad ... est ... frangas
... assisteres. Cum autem ille ... impleret fideliter et quidam
die ex inductione cuiusdam ... papit res impossibiles
ut in profundum maris descenderet et veniret ad narrandum
quod ibi esset aliquando in furno calcis comburetur. statim
... visa de morte parata confessus est missam ex utroque
audivit et communicavit. et deum rogaret corpus christi interce-
deret. Deo ... qui viderunt salvas et in mari et in
terra ... ad insidiatores ... nam in melius est ut
exponas me tuae ... si iuste me proicerent in
fornacem ardentem. Et quia saccum plenum auro erat proiectum in
in mare intrans super mare saccum reportat et ipse sine
lesione exivit. Tunc princeps visus miraculo ... in
fornacem ardentem proiecit. et ... donoribus et divitiis ex-
altavit. Exemplo est in venite adoremus. Refert ...

quod cum quidam naute in mari naufragium passi fuissent
et quidam sacerdos credens ipsum esse mortuum ostiam
ymolasset pro eo. cum langueret fame in mari venit
ad eum quidam et panem obtulit pulcherrimum quo cum
incepisset et confortatus fuisset advenit navis et receptus
est in eam. et inventum est quod illa hora panem recepit
qua sacerdos pro eo ostiam ymolavit etc.

Mors debet timeri a nobis propter multas condiciones
primo propter statum mortuorum etc. Legitur in vitis patrum
quod cum multi advenissent ad Arsenium eo
quod moriturus esset et videntes eum flentem
dixerunt quod convenerunt [illegible] vite et tu times
mortem quibus pater respondit timeo quia iste timor semper
in me fuit eo quod moriens destituitur a sua fortitudine
a sua pulcritudine et a sua potestate. sed non est timor dei
[illegible] sed [illegible] [illegible] Secundo est timenda propter
passionis amaritudinem. Refert [illegible] quod cum fratrem Antho-
nius [illegible] [illegible] ut esset paratus quia mors mitte-
batur [illegible] [illegible] [illegible] peto quod [illegible] non habeo
Tunc angelus [illegible] mors timeri debeat eo quod et perfecti
eam timent. Si [illegible] petis [illegible] dimissa sunt [illegible]
[illegible] gloria dabitur a deo. Tercio propter redemptoris spe-
tiem sive pulcritudinem etc. in libro [illegible] [illegible]
princeps [illegible] obsidionem [illegible] multa sua quia [illegible] alio
magno habebat questionem ut eligeret [illegible] iudicem
Tunc ille eligo [illegible] mortem [illegible] apud illum non est
acceptio personarum nec parcit minoribus nec timet maiores
sed omnes capitali sententia dampnat quod ille audiens [illegible]
[illegible] [illegible] ad illud etc. [illegible] quidam [illegible] honoribus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et admonitorem [illegible]
[illegible] [illegible] semel [illegible] [illegible] fuit [illegible] in raptu et
[illegible] videbatur quod esset in quodam ponte strictissimo et
insequeretur a quodam inimico suo velocissimo evagi-
nato gladio [illegible] esset in [illegible] [illegible] pantem [illegible]
ad [illegible] pedes fugiens qui eum [illegible] in ignem et sul-
fureum flumen caderet [illegible] ei [illegible] domicella [illegible]
et eam extendens elevat eum. Tunc ille [illegible] [illegible]
[illegible] est iste pons. quis est iste inimicus et que est
vos [illegible] i. ego sum prima et [illegible] extensa est [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible] salvos. pons iste est vita [illegible]
inimicus velocissimus est mors ad quam non solum [illegible]
[illegible] [illegible] sed etiam ipsa incessanter [illegible] ad vos nec [illegible]
senectutem expectat sed in medio vite [illegible] pontem
[illegible] est horridus infernus. Ego vero salvaui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad mortem. [illegible]
[illegible] [illegible] ille ergo ad se rediens in magna [illegible]
[illegible] vitam suam [illegible] [illegible] [illegible] multitudinem
etc. in vita [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] moreretur vidit quandam multitudinem

ad vocatos venientes ad iudicium Cum fuisset interrogati
qui essent et quo veniret venerit Hic est gula luxuria
avaricia ira invidia accidia detractio superbia que ve-
nerunt ad iudicium ut arguent contra istum ut possimus eum dam-
nare Cum quidam vidisset bonos angelos in dextera eius leta-
tus est eo quod audivit in morte angelum demones petere
consciencia accusat malum sed non iustum sed si volunt dampnare
angeli eum ut tegerent ex operibus iustis sed cito est timendum
propter bonorum substractionem etc. Quidam cum Allexandro navigaret
fluvium cuiusdam fluminis ut veniret ad originem eius quidam
senex apparens ei de rupe suasit ei regressum et cum
[illegible] dedisset ei lapidem preciosum qui positus in corona
excellebat omnes sed positus in terra vilior erat omnibus
dixit rex isto lapide cognosce teipsum nam quamdiu vivit
homo honores divicias et bona habet sed mortuus [illegible]
[illegible] ad idem etc. in libro [illegible] quidam flagi-
ciosus nollet facere aliquam penitenciam propter Allexander dedit sibi
anulum diversorum colorum et ait saltem hoc fac ut quo-
tidie pones anulum in [illegible] considerabis quatuor que sunt in
morte statum quia nescit homo in quo statu morietur
locum quia nescit utrum in mari vel in terra tempus quia nescit
utrum in iuventute vel in senectute et modum quia nescit homo
utrum dives vel pauper subito vel non subito Cum [illegible] se
firme affligebat et rediens [illegible] aliam penitenciam elegit
[illegible] de [illegible] quedam mulier vadens ad forum
[illegible] portabat lacte et dum veniret cogitabat sic
De lacte emes gallinam et gallina dabit pullos et
de pullis emes porcos et de porcis emes vestes et equos
et equitabo dicens ho ho et iterum pes suus percussit
lapidem et ipsa cecidit et vas fuit confractum et lac effu-
sum [illegible] hec mulier est vita nostra que portat
[illegible] lactis iuventutis pulcritudinis et bonorum temporalium
vas [illegible] et [illegible] ordinatorum [illegible] lapis
mortis ferit eam et [illegible] cadit et perdunt omnes
divicie omnia ornamenta [illegible] pulcritudines et omnes
[illegible] vel [illegible] vel [illegible] vel [illegible] et [illegible]
[illegible] in libro [illegible] quidam [illegible] fuit
qui [illegible] portabant mortuum [illegible]
in camera sua [illegible] at regredi [illegible] volebat [illegible]
[illegible] est tamquam gubernaculum navis [illegible] faciebat [illegible]
tamquam [illegible] regere ut ego possim regere navem anime
me possim volare ad celos [illegible] computum [illegible]
memoriam mortis volo mecum habere [illegible] ad idem
[illegible] quod fuit quidam miles qui vita sua duxit voluptuosa
Cum autem quadam die equitando ex pondere fatigatus labore
et eciam calore ad quoddam pratum delectabile venisset [illegible]
[illegible] volo quiescere et volo quod exies [illegible] per
[illegible] quedam [illegible] in [illegible] debilem et
eciam [illegible] potentem [illegible] descendentem de equo ex una
parte [illegible] dextera habebat sex iuvenes pulcerrimos [illegible]

Dissimos ac etiam castissimos / ex parte vero sinistra tres
nigros aspectu ingratos. Tunc comitates sex pueros di-
xerunt simpliciter nimium morati sumus sit ita miles. Sex vero pueri
videntes dixerunt cum simus innocentes et ad pugnandum
vos vero corrupti et ad bella fortissimi timemus plenius debeti
pro [illegible] et vitam. Tres vero eis videntes dixerunt militem
Ecce sit sex et nos tres pugnemus duos contra unum. Si autem
noluerint est confusione digni. Tunc tres confestim pugnantes ad
invicem duo contra unum pugnati sunt. Tres vero sex pueros
turpiter vicerunt. Et ideo tu velles militem quare lucta
fuerit recipe. Sunt miles somnium excitatus et ait
scutifero suo: Nescit sum eo qui sunt in loco bono et se-
curo. Tunc inquit hora mortis reddit media. Surgatis
inquit magis sunt negotia que sunt sine dictatur
alter vero ait tu aut [illegible] in aperto loco et cum sit nox nescimus
quo vadamus. Domino inquit oportebat nos redire et equi-
tantes ad pedes cuiusdam montis devenerunt. Eidem quod ascen-
dissent invenerunt heremum et cellam cuiusdam senis heremi-
te. Et intrantes postulabat miles visionem somnii ut
exponeret. Tunc exponens ait: Miles qui descendebat de equo
suo inermis et impotens es tu qui descendes de equo
gratie et in noctem babilonis corruisti in peccato carnalis
complacentie et voluptatis. Sex iuvenes ex parte dextra
dextra sunt pulchritudo sanitas fortitudo et iuventus divitie
et spes longe vite. Tres vero qui a parte sinistra sunt infir-
mitas et mors et antiquitas. Tunc pugnant adversus primos
infirmitas cum dicat pulchritudinem et sanitatem antiquitas
fortitudinem et iuventutem mors divitias et spem longe vite.
Tunc ergo miles inquit heremita aperte nescit tres vero dicere
pugnant in te contra sex pueros et moveris morte eterna com-
pugnant. Nimis debilium oportet me aliter regere et relin-
quens divitias et saeculum [illegible] primarius mortem de quo
ad mortem paradisi pervenit.

Obaudiendum est pro mortuis post multas ne contra nos
clamant. Refert Cesarius quod fuit quidam miles qui rapinas
incendia adulteria incesta periuria exercebat multas
[illegible] post mortem apparuit et spaciabatur cuidam
filie sue quam adulterando genuit et cum nec per
crucis signum nec per gladium fugari posset habitum consilium
ab archiepiscopo ut de aqua locionis [illegible] de aspergeret
[illegible] et quod misse et orationes dicerentur pro eo. Quo
facto finis nunquam postea apparuit. Item refert Gregorius dyalogorum
[illegible] quidam fratres morientes crudelitates spoliatori intemperate
ei detrahebant ipse ait tunc visceribus et alios subditos
generales ait apparuit vobis de quo detraxiste viri inveni
maxime impedimentum gravissimum michi sine in me quod cum
a vobis et angelo vestro fuerit lectus satis nesciebam
tam calumnie prius [illegible] et si in titulo mortis ali-
quibus verum finis qui non detractionem sed compassionem vacat
Ezo debet pro eis orare ut nos honorat [illegible] quod sunt

quidam sacerdos qui ex devocione quam habebat ad mortuos
cotidie celebraret missam pro defunctis. volens autem deus ondere
quam gratum habet suum obsequium. contigit ut quadam die missam
pro eis celebraret et post completam diceret. requiescant in
pace omnes de cimiterio responderunt amen. Item alius fuit
quidam Nicolaus nomine qui ex devocione magna quam habebat ad
mortuos attendere cotidie dicebat officium defunctorum
Et cum quadam die dicti matutinis dum diceret laudes et
exprimeret istum versum Exultabunt sancti in gloria Respon-
derunt omnes mortui de sepulcris in vocibus cunctis et requiescant
in cubilibus suis. Tercio legitur de eis orare ut pro nobis orent
Recitatur quod fuit quidam miles mirabilis devocionis ad mortuos 3
et semper cum quociens cumque transibat iuxta cimiterium egrediens
descendebat et flexis genibus dicebat deus propicius esto
animabus eorum hic sepultorum et absolve eas ab omnibus delictis
suis. Et postea contigit quod quadam die insequerentur eum inimici
hic habet refugium in cimiterio dum transiret per cimiterium omnes
mortui surrexerunt cum armis sua defensionis [illegible]
urgentes cimiterium tenentes hostes perterriti sunt viso
miraculo milites honorantes pacem et amiciciam ei vo-
verunt. Item legitur quod fuit quidam sacerdos in pastoria qui
post apostolos summa devocione habebat ad mortuos et
populo monebat populum suum precipue die dominica ut
in die lune interesset absolucioni defunctorum ut
antea per aliquas septimanas consueverat et magna multitudo
ibi veniret Dum quadam die missa celebrata cum stola casula
circuiret cimiterium cum aspersorio aquam spargens benedictam
supra sua sepultura et corpora defunctorum benedictam
manibus aquam benedictam recipiebant locum ac hoc [illegible] extensis
hoc denunciatum fuisset episcopo et in ecclesiastica fide [illegible]
de die lune et non alio die septimane revelatum
est ei a sancto spiritu quia dies est animabus fidelium de-
functorum et mortuis eo die fundebant ad deum preces pri-
mi ia primaria fuit statutum et nunc tenetur deum et eo
vero die lune cimiterium aspergatur et misse pro toto mundo
celebrantur etc pro mortuis

Mulier multas pulcras et laudabiles condiciones
habet et multa bona in nobis 1
est sua sponsi delectacio Refert Jacobus de vitriaco
quod fuit quedam mulier habens virum qui tenebat
amasiam Dum cognovisset eum frequenter et male perfecisset
vir volens ire ad iudices uxorem interrogat si aliquid
vellet de eis render ipsa ita ut vas oblacionis de
aptatis inveni de vera fructu qui vadens et in [illegible]
audiens famam cuiusdam sapientis ad eum accessit et narrat
sibi dictum per uxorem ante sapiens eo non valebat tibi sed

dabo. Tu in mutabilis situs et de mutalis accedas
ad domum amasie et dices ei quod omnia perdidisti. Ite-
rum accedas ad uxorem et in vero situ similia dices
et apud quam maiorem inveneris fidelitatem hanc tene. Quo
facto amasia noluit eum recipere sed divulgavit
eum et sicut canis canem eum latrabat. Uxor vero
bene recepit eum, dedit ei vestem, confecit ei et bonum
prandium et consolata est eum dicens quod alia bona habebat
que nesciebat ipse. Tunc cum venissent [illegible] et
[illegible] uxor. Tunc
ie in bursa cordis mei portavi te sensum de quo
me rogaveras et cognosco quod vere diligebas me
bona uxor. Ut ad id refert Jacobus de vitriaco quod
fuit quidam mercator a quo abstulit deus magnas
libere fortunas suas. Cum autem fleret hoc dicit sue
uxori audiit ea. Domine mi nec vos nec ego debe-
turbari si deus abstulit mobilia sed debemus summe de-
lectare et non turbari quia non abstulit peccata. Tunc iste co-
gnovit bonitatem et veram dilectionem uxoris la-
boratis de pace satis fecerunt et iuste congrega-
verunt multas opes. Ergo o mulier est pacis promotiva.
Refert Cesarius quod fuit quidam qui subtrahebat multa
bona cuidam monasterio. Cum autem compunctus fuisset
ad abbatem, i e dicit ea sua esse, audit abbas: Si in vite
qua es christianus tu dicis esse tua relinquo ea. Si autem
monasterii volo ea. Cum autem miles dixisset quod essent sua
et venisset ad uxorem suam sanctam et bonam ea eo viso
clamavit: Recede a me pabulum inferni filius mortis
quia non pacem sed guerram pecuniam acquisivisti tibi et si
non finis via eius iniusta iam te premisse. Tunc
miles compunctus redit ad abbatem et restituit bona sua
et confessus de peccato primam recepit. Cum autem recessit ad uxorem
et ipsa optima recepisset eum dixit: Frater sicut homo
peccando facit guerram cum deo sic ad concordiam reducit
illos qui discordiam habent. Unum hoc sit officium nostrum ut pacem
habeamus in hac vita et perfectam in alia. Tercio mulier
est indicie amicitie. Refert Jacobus de vitriaco quod fuit quidam
miles qui habuit uxorem pulcherrimam et honestam ab alio mi-
lite concupisitam affectu inordinato et ut liberiorem eam haberet
eam mandans miles [illegible] pro domine faciebat. Rex autem domo
sciens domina nec illi nec circa circumque alii volebat
unde quod corrumpere et modis eo quod non dicit illi militi
qui ordinebat sibi tot signa amoris. Respondit domina
tras ordines voces quantum diligo vos et cum incastitatem
cepisset eum statim cognovit maritus domine quod ipse eam non
propter eum veniet. Ut ad id refert quidam [illegible] quod fuit
quedam domina nulla fuit custodia amiculi sui [illegible]
summe diliget custodiam sive [illegible] aut [illegible] ad

eam. filia mariti tractat vobis. qui est nobilis pul-
crior iuuenis et sapiens. et oportet quod cor eius habeas tu
eo tunc ita domina mihi si tu isto corde habes pre-
cordialiter mea et deus habet aliud preter. et deus non habet
tam. Ideo ego ipse sit dignus habendi totum cor. Magnum
amor alienus se vinat cordis meo vel ad id Refert
Iacobus de vi. quod fuerunt tres mulieres que colloquentes de
inferno mundi prima dixit quod pro inopia est factum ad
beatitudinem si consideramus fecerit qua mulier est necessaria
ad tempus parienti qua est in portando afflictiones quas est
sustinendo infernus est et non vita secunda dixit alius
dolor est considerari in parte mundi nam mulier
vidua mundi comedit alienam famem dormit ad alie-
num sompnum vigilat quando dormit dormire non audet loqui
non audet tacere non potest audire sermones suos laborat tamen
timet vel de morte viri vel de morte filiorum vel
de paupertate Et ideo videtur michi quod sit peior quam infernus
Tercia dixit verum malum pessimum ibi est quod non ordinat ad
deum suos labores Et tunc fuerunt reuertentes cantantes in
magna leticia Et mortuus cristo Exemplum est oracionis
conseruatio Refert quidam quod fuit quedam mulier multum deuo-
ta et oracioni multum insistens Tandem autem mortuo viro
remansit multis debitis obligata que in sua camera
habebat ymaginem crucifixi accepit anulum in quo erat
Aue maria et dicebat domine iesu criste amator ca-
stitatis et puritatis desponso tui vobis in sponsam et tunc Tandem
quod creditores venirent ad eam accedebat ad ymaginem
crucifixi et dicebat ad eum Deus ex quo es maritus
meus redimatis meum et iuuate me in debitis meis et 8
ex virtute crucis fuit secutum hoc vt remitterent maiorem
partem debiti et aliam ad voluntatem domine prolongarent
Exemplum est sanctitatis et bonitatis conseruatio Refert idem quod
fuit quedam mulier que accedens ad sermones quos dicitur
ibi aliquis conseruabat Tandem autem semel comedebat sermones
et vir despiciens interrogauit eam quid retinuisset de eis 7
audiuit quod dixit ipa nichil est audire petrum de eius
primam legendo et postea dulcissime deum Tandem quid est
tunc ad mentem reuertitur comedere panem et aquam
et fugere infernum Exemplum est hospitalitatis restauratio Refert
in miraculis beate virginis quod cum quidam miles vanitatibus
deditus consumpsisset omnia bona sua et demum cum apparuisset 6
et dimidio sibi promisisset si vxorem suam adduceret ita
esseno dum eam duxisset et ingressus fuisset ecclesiam
in qua erat oratorium beate virginis et vxor apparuit

Desolata est ea domus assumpta est filia dum cum mul-
te ad sermone accessisset Demo incepit clamare
non venias maledicta quia tu adduces in homines
loco tue uxoris Tunc mulier territa et prostrata
coram rege et reprehensa pro eo quod mala fuit uxoris
reformata est sicut hospitium etc.

1 Mirimur multa mala iudicat in nobis Exemplo est
conscriptum legitur in libro de [...] cum dum quidam
hispanus medicus in sermo ordinis predicatorum
intrasset et conventualia et mores immediate et
intrasset vidit quod die quadam sermo
ieiunii immutasset et erat ei pixida quedam
pulcerrima ... pro refectorium extrahebat electuaria et in-
innuentula que de pixide extrahebat Licet ad venisset ad istum
aspectum tunc fratres ponebat sic de ordine asinorum
est Tunc non constatio ... quosicut sic expositum ea
est cum non intelliget Dicta subsequens et de potu vel
suis asinus non immutat de cibo vel de potu vel
onere sibi imposito Tunc ego ... de ordine asinorum
qui cessabit immutat tria cum coratus et ponam
postulans imitans consequitur est Ut legitur in vitis patrum
quidam frater vidit in eadem mensa aliquos come-
dentes mel aliquos panem aliquos stercus et revela-
tum est sibi qui ... sunt qui ... orant ... ...
tum est sibi ... qui immutat et cibos ... dicunt
gratias agunt Tercio qui immutat ... fabula ...
ergo est ... equus et asinus et quia equus ha-
bebat custodiam et ... optime et ... fa-
ciebat custodiam in stabulo immutat cum eo qui
portabat pondus ... et estus quia sic non tractabat
2 Licet at quadam die exeunte asino in agro et equo cum
equo hostes invasissent et hostes tenuerunt ... domini
ie cum equo ... et salvatur suam vitam ...
asino ad domum ... dicit ... sibi Domine asino ...
non salvasti me hodie qui aut ... non potui ego non
immutans si melius ... equo ... vos ... in vo ...
... sunt in ... vos ... asinus ... equo
... qui ecciam si ... bona ... plus ...
... Nota quod quo ... audiet melodiam ...
nescit tu ... tam ... vel de
... fit ... Tercio est fatuorum ...
3 vocatio ... iacobus de vitrico ... quidam cum asino suo
vadens ad forum et filio immutabat videntes
asinum non ... tunc ascendens ... paululum
... immutabat quia ipse ... super asino et puer ibat
tunc descendens puerum posuit super asinum et ... plus

wissi alii murmurabant quod ipse cum esset senex deberet
super asinum equitare et puer ire. Tunc accepit puerum
et simul ambo equitabant asinum. Tunc alii murmuraverunt
dicentes quod pater et filius deberent portare asinum quam
ipse eos. Tunc pater ad filium: fili, addisce hic optime
lectiones quoniam quocumque ivimus gentes murmuraverunt. Et ideo
non cures de verbis sed in quantum posses facere utilitatem tuam

Mundus multa mala movet in nobis quod est vos
spoliatus. Narratur in libro de ... et fuit quidam
sapiens a quo duo petierunt in quodam bivio re-
quisierunt viam directam. Tunc dixit si iveritis
ad sinistram invenietis quandam civitatem in qua per triduum
recipiemini optime. Sed post tertium recipiet vos spoliabunt
vos et occident. Si vero ad dextram invenietis per triduum
viam difficilem. Post ea invenietis civitatem pulcherrimam
ubi cum magno gaudio recepti coronabimini et dita-
bimini omnibus optatis. Reloquendo spiritualiter per civitatem est vita
prima civitas est mundus ubi post tres dies scilicet divicias
delicias et honores quibus voluptates suas compleverit
spoliabitur et ducetur ad mortem. Secunda civitas est penitencia
in qua post triduum contritionis confessionis et satisfactionis iverit
in celesti gloria coronabitur omnibus optatis. Secundo est deformiter
ornatus scilicet in libro de ... et fuit quidam rex qui mon-
dam sapienti quinque questiones proposuit. Prima fuit quid esset
homo. Dixit mancipium mortis / hospes loci / viator transiens.
Mancipium mortis dicitur quia manus mortis evadere nequit
et omnes labores eius consumit. Hospes loci qui cito oblivioni
traditur et licet cum magno honore recipiatur et multa in ingres-
su hospicii promittuntur non solvuntur tamen. Viator transiens
dicitur quia comedendo dormiendo sine motu et sic de ceteris
appropinquat ad mortem et ad eam currit. Secunda quod fuit cui
similis est homo. Dixit aque nivibus quia calore modico (rose matutine et pomo novo acerbo minus)
aqua resolvitur et statim apparet. Sic homo ad modicam
febrem in terram mittitur et tunc apparet eius putredo. Quia in
iuventute habet colores ... sed in vespere senectutis habet colorem
marcidum. Pomo novo quia quando pendet in arbore ad
delectamentum prememoratur sed modico vento interius
tactum cadit sic de homine in iuventute multa sperat sed adveniente
morte omnia cessant. Tertia quod fuit quomodo se habet homo.
Dixit ut lucerna ad ventum que cito extinguitur ut stilla
vel scintilla ad mare que cito absorbetur ut lampas que cito
diffunditur. Quarta quod fuit ubi est homo. Dixit in bello
multiplici et diverso quia multa sunt homini bella contra quem si est
in peccato ut a deo destruatur in corde habet quinque bella

qua electa ecclesia bellat contra adversarios. Exterius habet
bellum quia res concupiscibiles pugnant contra eam ut cor-
rumpant eam ad se et avertant a deo. Tertia questio sunt
tum quibus septem homo cedit quod cum septem contra-
rie molestant eum qui sunt fames sitis calor fri-
gus lassitudo infirmitas et mors. Item legitur in vitas
patrum quod cum quidam ex eis in honoribus regnaret dixit
pro salvatore sua diversum est ei si vis salvari fuge
mundum qui est tamquam mare magnum tamquam desertum
tamquam bellum. Mare magnum est in quo sunt quattuor venti
contrarii timor vana spes vanus dolor vanum gau-
dium. Et alii quattuor collaterales scilicet prosperitas adversi-
tas gratia et malicia. Desertum est ex quo exeunt quasi
bestie ursus voluptatis leo superbie pardus avaricie
lamia malicie retinet sibi etiam [illegible] aliquos serpen-
tes concupiscencie oculorum scorpiones concupiscencie carnis
dipsas superbie superbie vite. Est etiam bellum in quo
temporibus et locis status quo infirmitas predam ho-
stes multi fortes [illegible] subtiles veloces pugnant con-
tra homines sapientes experti instant contra homines. Ideo est
diligentius precipiendum. Legitur quod fuit quidam qui summe
timens mortem quesivit si esset aliqua terra in qua
homines plus non morerentur quam in ista. Et cum audiret quod
sic et illuc ivisset et quidam bonus homo dum duceret
eum per civitatem et pervenisset ad cimiterium ostendebat
mortuorum tumulos iste vixit per quinque annos. Iste
per [illegible]. Et cum non invenisset qui pervenisset ad trigin-
ta annos deflevit dicens. Deceptus sum quod dictum erat
michi quod hic [illegible] sunt ruinosa. Tunc dictum
mundus est domus ruinosa via tenebrosa et vi[illegible]
laqueosa. Et ideo cum in qua homo vivit mundo non
cupiscant hic sed animi in quibus sunt homo deo ac[illegible]

Negligencia multa mala denotat in nobis. Unde
[illegible] indignatus tandem in quodam sermone quod
quidam clericus fuit in hispania multis lascivius
et deliciis deditus ut magis habundaret in[illegible]
fecit cedulam de suo sanguine a magno demoni quo-
dam in hac vita stetisset dum semel in sua camera so-
lus sederet apparuit ei quidam miles lapideus cum equo
et cum lancea de lapide et vibrata lancea ut lederet eum
sive interficere volebat eum. Dum quereret ex hoc vellet eum
interficere quod tam diu peccato dilexerat per infra eme-
dacione dimisit. Igitur cum neglexit quo quadam die ad
terribilissimo vultu dum excepisset lanceam contra eum. Ille
fugere incepit et miles lapideus reassumpta lancea insequ-
ebatur attente. Tandem deus et salvans se in eccle-
siam predicatorum miles amplius non intravit quod

remanens seculo et cum gravem vitam suam emendans
assumpsit habitum fratrum predicatorum. Cum autem dum oraret et
fleret ut cedulam factam de suo sanguine recuperare
posset, dum quadam die in oratione fleret ad ymaginem
crucifixi est erecta. Iste frater multis miraculis claruit. De quo 2
narrat exceptor lectionis in libro ... ter conversus quidam
pater recipit filium suum quo nomine vocabatur audit puer
nescio. Cum quod pater plus instaret audit puer nescio
Cum quod pater plus instaret audit puer non bonum est. Dum
cito oblitus verba cito oblivisceris omnium bonorum datorum
vobis. omnium bonorum preteritorum et omnium peccatorum operatorum
dolio est penarum accumulatio. Idem in libro ...
... cum quadam in oratione staret audivit horribiles 3
planctus cuiusdam dampnati. et cum quereret quid pla
geret audit quod tempus in quo penitentiam agere et etiam
acquirere poterat in quo peccata et deum offensa fecit. Idem
ad idem refert in vitis patrum quod fuit quedam mulier que
impediebat filium suum ab religione. Cum autem ipsa
mortua invenimus ecstatice in extasi posita ad divinum
iudicium rapitur et inter dampnatos vidit matrem suam
sedere que ait. Quid est fili quod venisti nobiscum ad dampna
tionem eternam. Nonne tu dixisti michi salutem tuam
desiderio salvari. Ubi est consilium quod affectabas. Demum tere
tus reductus et magnam penitentiam egit. Narratur est de 4
mone associatiam confinit quendam militem lascivis deditum
et contemptorem se facere predicti quia familiaris fuit cuidam
nigromantico rogabat ut demonem ostenderet sibi. Cum igitur
quadam die ad bivium cum duxisset et circulum circa
eum fecisset. venit demon et rogat militem ut aliquod
iocale vellet ei donare. Qui renuens dum miles rogi
taret ab eo quid plus diligebat. Et hoc dixit quod negligen
tiam. Cum autem et secundo interrogaret eum unde haberet
tantam sciam audivit cognosco omnia que sunt in celo et in terra
et infra terram et in gloria tua et tu enarrasti omnes
pectus. Simul demon vellet eum rapere clamat et libe
ratus a demonibus suam vitam totaliter emendat.

Obedientia multa bona indunat in nobis. Primo 1
est preceptoris observatio. Refert Cesarius quod fuit
quidam fratres qui frequenter audiebat de inobedientia
abbas dicebat eis in se regere virtutis erat. Nam non
reputabat obedientiam esse magnam virtutem. Tunc
dominus fecit recludere anulum in pixide et fratri
tradidit precipiens quod non aperiret ut inspiceret quid ibi
intus esset. Postquam non aliquantulum pixidem tenuisset
temptatus fuit aperire. Et aperiens anulus avolat

Tunc confusus ad dominum suum veniens confessus est
humiliter sua delicta superbia enim est homini. Quomodo
est ergo christus dixit est caritas quae duas partes
sibi praecepta primae tabulae et praecepta secundae tabulae annexa
est obedientia qui ego iussi duo obedientia praeceptorum dividunt
ad impletionem Tunc obedientia separat quod est peccata super
2 atia legitur in vitis patrum de quodam homo ex volun-
tate volens ingredi religionem abbas de austeritate
primo proponens dixit quod tanta promptitudine regreba in
facto religioso quod si diceret de in intrare furnum
ardentem quod esset paratus homo religionem intras tunc post
modicum tempus abbas volens probare praecepit ut ingrede-
retur furnum ardentem qui subito recedens et ingre-
1 diens inter flammas stetit absque lesione aliqua et sic
in prato floridis et pleno rore in eis letabatur Quantum
Tercias est virtutum sanctificationem Refert severinus quod
3 fuit quidam iuvenis ad obedientiam paratus quem abba-
tis probare volens plantatam lignum aridum quod dum
in confessione sapiens ineuntem ut tamen dum rigaret
id dum poneret fructum Dum autem iuvenis eius
tunc ingressione terminus per annum in capite anni fructus
dulcissimos tulit quem ex obedientia est assecutus Quarta
legitur de cum quidam religionem intrasset cum unico filio vo-
lens abbas eius obedientiam probare praecepit ut filium suum
proiceret ad furnum ardentem qui statim eum capiens
dum vellet eum proicere in furnum a fratribus est retentus
et tunc probatus est quod perfectissimus esset Quarto de se-
nectute dicit quod fuit quidam monachus perfecte et summe
obedientiae Dum autem flumen rapidissimo bove esse dere-
linquet ivit ad ripam dicens Sicut fui obediens
creatori et ordini ita sapio tu quod de cetero non noceas
monasterio et statim flumen diviens ad alia partem
4 exiit ias possessiones non lesit Quarto est virtutum
accumulatam legitur in vitis in vitis patrum quod quatuor fratres
ad quendam senem ad abbatem venerat vero diligebat
summe virtutes alius nullo impediebat unde de tribus
Tamquam summas virtutes habebat Quartus perfecte obedie-
bat Tunc abbas dixit quod maior et perfectior est qui unicuique
virtute cum virtute quam possidet retinet propriam
voluntatem sibi et virtute et voluntatem abstulit Quarto
ille fuit quidam vir perfectus valde quem assiduo
servicabat deum ut sibi dignaretur ostendere in quo
statu perfectiori modo sibi serviret Et non solum filium suum sed
etiam virginem gloriosam cum lacrimis exorabat Dum autem
quadam die flens in oratione instaret vidit celum apertum

et coram deo. Her ordines homo erat misericordie
et gracias agentium deo de pocionibus rebus temporalium vel
parentum uel tribulacionum. Secundus erat illorum qui omnem
affectum bonum habebant ad proximos ad hospitalitatem
et elemosinas et ad cetera opera pietatis. Tercius erat
eorum qui vitam sollicitudinem elegerunt et vitam com-
templatiuam contempserunt. Quartus erat quod diuine
et proprie voluntati ex toto omnino renunciauerunt. Et iste
quartus ordo duas habebat coronas unam in collo
et aliam in capite. Secundam propter multa virtutis aliam
pro renunciacione proprie voluntatis unde dictum est ei
Hic sta quia perfectissimus homo est

Oracio multa bona mouet in nobis. Primo est de- 1
plantatia. Legitur in libro de donis dei. Quedam beghina
in extasi rapta vidit quoddam pratum pulcher-
rimum et regem portabat similitudinem quandam domi-
cella que attrahens ad reginam supplicabat ut instaret pro
eo. Quidam iterum posita in extasi regina cebat quod eciam
sic familiaris esset regine. Cui dictum est. Secundo que
huiusmodi similitudinem pectoris regina beata maria. Secundo inuocatio
oracio pro cuius amore beata benedicta stat ante filium
ostendens pectus et ubera. Filius ante patrem osten-
dit vulnera et hec propter eos amore. Tercia ad se
redieris audit quia bonum esset orare. Quarto est an- 2
gelorum letificatiua. Legitur in vita beati Dominici fratres maxima
parte noctis laborassent in matutinis. Dicendis in
fine angeli tristimoniant per niceduit thorum cum ci-
mine instrumentorum ecco remeantes et dulcem sonum
Legitur in vita beati Dominici quod mulier simul cum tota deuocione
pater noster et aue maria dicebat ut homines vi-
dit columbam descendentem de celo et hauire lacri-
mas eius. Dum at ipse sola vite quandam diceret et
dimisit eam quosdam psalmos psallere et dum ios
diceret rogauit eam ut eo modo quo consueuerat ora-
ret. Deum. Tercio est homini dilatiua. Legitur in vita beati 3
rex francie habuit unum famulum qui cum omnis
minister ei remuneratorem petiit. Deum at rex cogitaret quod
possit ditare eum. Iterum ait ego optimum scio modum sed non domi-
nicorum bonos viros ut qui esse in presencia. Propter veniam
ad loquendum vobis secrete quod correctis statim huic infirmitati
innumera donandi a filia regis eo quod iungens familiaris
loqui regi. Sic oracio suum loquendo est tamen filia regis
quia orans regi celesti ad aurem loquitur. Ergo quod vult ditari
suum oracionem insistat. Legitur in vita beati quod quidam frater oraret
et regaret quo possit ditari suum. Et autem infirmus est sed

ora quod de nocte et de die infirmus inveniebatur
et senex stando et sedendo tam lucraris ut plus valet
unica gutta quam tota mundus. Tertio est hostium supe-
ratio illa ... quod quidam devotus qui semper in pro-
hemio orationis dicebat: Complaceat tibi domine ut eruas
me. Domine et ad iuvandum me festina. Cum autem semel
in extasi positus videbatur sibi quod esset inmissus ab
hostibus infernalibus circumdatus undique a desideriis car-
nalibus insuper lacessitus in igne voluntatis volens eum
vincere. Dum versum predictum expressisset, apparuit quedam
domicella porrigens sibi scutum pulcrum et fugatis
hostibus ait: Ego sum oratio tenens armaturas passionis
Christi. et ideo missa sum ut te liberarem ab hostibus.
Quarto est demonum fugatio. Refert Jacobus de hostibus
co cum quidam monachus in extremis laboraret et infir-
marii ... demones cum magna multitudine laboraret ad se ve-
nire dracones ad devorandum eum. Cum autem clamando et spa-
exprimeret quod videret dracones circumstantes. Dracones et
demones vero per aliud recesserunt. Tunc infirmus ex-
... ... orationes tunc sic demones expulsi
expulsat et mortuus est in pace. Item legitur in vitis
patrum ... quod quidam procurator demonum laboravit
reti ... ... ad eum maxima multitudo demonum
Cum autem fratres tenerent lectum et orationes multas
audita est vox dicens: quia isti cum ... multas dicentes
... nobis, et vadamus ad ... sic ... demones exire de infirmaria et narrata ...
orationes mortuus est. et inventus est ... ...
dicta erat vox ... ... migraverunt ... ...
patris ... cum demones ad tentationem cuiusdam in ...
venerunt et hoc quidam sanctus in spiritu ... fratres
fratie. Cum orabat. Cum autem demones ad quendam
fratrem unum venissent ... ... eos impediebat ne
possent tangere. Tunc senex ad fratrem accedens dicit
... quod ... ad tabernam et sentit odorem assati ...
... ut intraret et ibi comederet ... et oblivisceretur
... tunc ... malum odorem cogitationum ad orationem ...
Deus ... in adiutorium meum intende. Et narratur ... ...
Sexto est malorum afflictionum ... in ... ...
cum quidam monachi in dissolutis vigiliis stantes ad
matutinas dormire ceperunt. Cum autem hoc quidam senex
perciperet, dixit ... ut taceant et ... alii ...
... ... de matutinis ... clamat ... ...
... omnes expergefacti surrexerunt. Recitatur etiam de uno
... eos senex ... in claustro ... ... accideret
narratur ... ... vetula ... ...
... ... horas noctis sciebat ... molestie
portans in principio noctis ... balneat aqua ... ...
... tardius cantabat ... ... et tam

Jm tenuit quousque se cognovit et cantu horas
Spiritualiter loquendo hec mulier est suggestio dyabolica ga-
llus est clamans animus qui ad orandum ad laudandum sum-
mi creatorem surgit. et quod hoc displiceat suggestioni dya-
bolice tunc calcat primum i. demonis quousque ei au-
fferat virtute oracionis sicut legitur in vitis patrum ei quo-
quidam abbas ingressus fuisset ecclesiam in qua dicebatur
psalmodia vidit ethiopes parvos volitare
super capite unius fratris et aliorum sedentes super humeros
aliorum et revelatum est sibi quod per hoc causa vana
cogitatio fuit ipsis in divino officio dicitur sexto
est oratio directa eundo ad celum ubi Bernardus quesi- 1
vit ab eo quare x. clauso hostio orare mandat. cum tamen
alibi dicat in publicum audit ipse hunc primum ignem et
de nove succensum et absconde ne extinguatur sed quod
hic magnus ignis extingui magis ventis et aure de-
hic de sentibus cautem primam et magna dicta est regis
sublevata legitur in Karolina historia cum fuit quedam filia
regis que mortuo patre ne resurgeret et tempore ...
est fuit sed dominorum et corpus eius in exsequiis presbiteri
ad congregationem de divisis regimine voltuibus ad commendan-
dum et ad volare permisit loquendo spiritualiter iste filius 8
est diabolus cum acceditur ad cor dimovet ipsa ad divisa
ad divicias ad delicias et ad honores et divisionis
comedi a divisis prestis et volet fine cum eo ad claustra
infernum Nono est periculorum liberativa legitur in tripartita 9
historia cum rex persarum vellet capere antiochiam et
rumpens flumen destruxit muros dum christiani terrori-
sunt non habebant nisi ad Christum et ad orationem. dum per tota
noctem orassent et rex persarum credidit quod ... mane vellet in-
trare vidit muros civitatis totaliter reparatos: et sagittarios
celestes paratos ad defendendum quo territus fugit et cum
tanta confusione fuit cum at per exercitum nollet fugere de-
sperans exinde ... et mittens talium admiracionem
mostravit qui ... ut domini ... agmina fugerent
per x. pugnabat ... pro christianis. Decimo est
[illegible] portativa legitur in libro de [illegible] x
quod quidam rex cum haberet ... qui in pro suo tempore discrete
et optime pascebat ... dominum negocia
et cum ... a domino ... audit ...
timor non quod ... et ... vos diligo et optima
propter [illegible] loquendo spiritualiter iste magis est ...
omnes peticiones nostras et ... portat ... et
[illegible] sicut pallacium ... quod habeat ...
cum nimis non sit ... per appetitum delicias ...
sit nimis grossus per appetitum honoris: quod non sit nimis

Xl

carum pro appetitu comitatus quod non sit nimis
ponderosus pro appetitu vindicte quod non sit iracundus
pro peccato accidie quod non sit retrogradus pro peccato invidie
incurrit excommunicationem pro peccato malicie quod non sit clau-
dus pro rapinam iniuste pro detractorum ut negligens
quid tibi corporis Vndecimo est panis pretiosissima
Legitur de quadam paupercula muliere que intenta in tota
oratione et non haberet quid comederet deum de oratione
surrexisset panem candidissimum ad caput ipsius invenit. Re-
fert Gregorius quod quidam miles orabat fide-
lissime cum latinus fuisset aliquantulum ebriatus
apparuit ei quod domina decens cum capitulo rosarum
cum ergo quereret que esset, Ego inquit sum de qua... et
quot flores sunt in isto capitulo tot versus tibi et aliis
confert versus oros, Nam oratio liberat a quocumque
periculo augmentat virtutes impetrat quod hono-
spectat illuminat mentes vincit hostes fugat tempe-
states excludit demones nutrit et pascit repa-
ret honorat vivificat ... salutem deum placat
et omnes creaturas superat et exaltat celos aperit
coronat et presentem ... sanctificat. Legitur quod miles
erat cognatus episcopi et episcopus habebat optimum equum quem
nolebat concedere filio suo et postea episcopus ivit ad
spatium dicebat horas suas et ... in ecclesia cum fratri-
bus rogat ut ad horam dies equum tradat ...
... diebus vel tres minas cum equo ibat
ad campos et clamavit. Sed mane ... mouetur
pungebat eum cum calcaribus et faciebat eum saltare
et currere et sic fuit ... per ...
bat. Sed mane ... cum calcaribus ... currebat
et saltabat. Tandem reddidit equum filio suo episcopo et
... suo ... ad spatium et incepit dicere horas
suas equus saltare incepit fortissime et ...
... equum in maximo luto. ait frater ... episcopi
equus regnum militem et non capellanum ut ... et
non orationes et sic habuit equum ...
Equus est ... et ... sella et frenum ...
... bella ... est planctus et com-
passio. ... sella est ... recordatio
frenum ... equi ... quas ... et
... caput sunt ... Et rogatio ...
... est obsecratio altera ... sella est ...
tatio. ... a milite sunt ... et
supplicatio frenum ... est suffragium ... cal-
catia sunt psalmodia et laudatio Et quia ...
ut habet iste equum facit ut animus ...
equitantis precipite in luto ut vadit ad ...

non et ad ecclesiam etc.
Ornatus varius multa mala inducit in nobis
primo est inutilis ornatus zelo quod fuit quidam
[illegible]stus qui dum semel oraret in extasi positus
vidit celum apertum dum staret cum mirabili gaudio eo quod 1
multa pias apertiam intraret vidit venientes duos
dracones et illi extendentes primi rethe maximum 1
et ponentes coram ianua apertura prohibebat ut omnes intrare
volentes non possent cumque iste fleret et peteret a deo
ut demonstraret sibi quid essent dracones. et quid rethe id
assunt ei angeli dicentes draco unus est superbia. rethe
secundus est vana gloria. sed rethe est vanus ornatus draco
et iste clericus per manerie gloriam et per immundiciam mulierum ut
apperiam quam christus fecit suo sanguine claudit ne
celestia [illegible] possint ascendere et sic non possint
intrare gloriam [illegible] et dico tibi quod forte tot dam-
pnabuntur per illiatis mulieres allectrices et per vanos
ornatus quantum per magnam partem demonum infernalium
Secundo est damnacionis [illegible] ut habetur [illegible] 2
[illegible]. Quidam quedam femina rogat dominum frequenter ut osten-
deret sibi quid plus in mulierem odiret ut de illis posset se
custodire rapta sed vidit quandam comitissam statim tormentis
maximis et anxiatam absque una a crudelissimis demonibus
inferni [illegible] ad trahere de pena ad penam et tunc
ista eo quod fuit sibi familiaris dum viveret clamat heu heu
misera casta fui abstinens fui et elemosinaria
re sit non cruciator nisi per vano ornatu per quem fui perdita et palia
ignis infernalis [illegible] non comburitur nisi pectores et
[illegible] tunc illi que hic videbat dixit et sibi con-
tinuus ornatus fallax est in flammans omnes ignes dampnata pa-
est di portus vendens et trahens castra de demonum peccati
sicut [illegible] mulieris fuit a serpente assumpta unde
et [illegible] peccati. sic nunc ornamento mulieris utitur inter
ad [illegible] demones tunc veniret duo terribilissimi
[illegible] cum laceris igneis et [illegible] eam posuerit
[illegible] plumbo liquefacto plena tunc ita ad se rep-
sa cognovit quod id plus in muliere odibat deus. [illegible] le [illegible]
ut fuit quidam religiosissimus sacerdos qui pro matre sua mortua
[illegible] celebrabat et se magnis penis affligebat
quidam autem die dum pro ea oraret vidit eam tota se
statem et [illegible] super draconem crudelissimum ignem sulfu-
ream inspiratem. ab utroque latere corporis stabat unus demon et
cum catenis igneis [illegible] cruciatores intrantes in eam et
eam ligatam. de capite eius exibat lacerte multe et magne
que surgebat terrebant eius in oculis eius scorpiones stabat
et in auribus eius duo crudelissimi mures intrabant. firma
stabat an eam et cum crudelissimo lapide comminuebat et frange

de dapn[illegible] in inferno

bat eius labia comedebat et dentes eius. Serpens magnus
cingebat collum eius et stringebat ubera in manibus eius
anuli ignei et pedes cingebat subito veteri dracones
ferro candente. Cum quod ipse hoc vidisset territus tremebat et
non posset facere verbum iam clamat. Noli timere fili mi quia ego
sum illa que est mater tua vel uxor. ego sum a male
dicta et infelix mater tua que damnata eternaliter sum
ita penis. Tunc filius respondit vibus ait mater cur es
damnata cum fuisti confessa et suscepisti ecclesie sacramenta
Cui illa respondit vanitas mea que est quod sanctus vel
aliqua persona tam sancta et quod totam iuventutem meam in
lasciviis in pictibus in ornamentis vanis expendi. et ista
confessa non tamen cum proposito dimittendi. quod non dimisi
non voluntate sed propter honorem meum non fui contrita de
peccatis meis nec confessa de susceptione sacramentorum
sancta nec de inordinata affectione et palliatione con
fessionis mei et quod ... deformitatem et ...
... rerum turpissimarum ... nobis ut pulcerrimam
amatam ... sub vilissimo situ corporis abscondit et eo
... ... Civitatem ... damnata sum. Tunc
filius quid sunt ista pene ... mater. Dracones ... que
... est ... Datus per corruptionem sensus quod
ego sancta et affectam quod ... me habebat et
... occasiones multorum peccatorum. isti duo ... ...
quod ex utraque parte me affligunt ... retentionem bonorum
que ego sancta ... ut prendere me in vanis orna
mentis. Alter est proportionem quod sancta ad alias mulieres ut
... ornamentis et ... et pictis
se componerent. Cathene sunt ... propter vanitatem
angulorum et zonarum argentearum quas habebant circum
... et quot clavos argenteos ha
bebam tot clavos ferreos ... ita cathena ... infra
me qui crutiat me inhabilitatem. ... mamma
est propter tactus corruptos factos. Anuli ignei propter ostensionem
... Coluber totus est propter ostensionem corporis sine
... et quod sustinui ibi corruptos tactus. Stringit ubera
mea cum ... horribili. lapis. frangens os labia dentes
et linguam est propter corrupta oscula ... unde verba propter
lascivos tactus. Aures ... propter corruptionem
dissolutionem auditum. Scorpiones ... sunt propter
corruptos affectus ... capitis sed propter alienos crines
et ornatus varios et ... ... mee et
mei capitis. ... ... subito veteri dracones est propter
... et ... quos sancta ab oste
tatem pulcritudinis mee et ... maledicta sum a deo ... ... etiam
nec ... nec ... ... penam
meam et subito cum rabie ... ... draco ... ...
portabat tanquam ... cum horribili ululatu recedit
... ... et ... sancti patris ... ...

de inferno magistro est cum bz et dum circa ingressu
angelum esse pulcerrimam mulierem incedere cum mirabili ornatu
trahens se secum pater ad unum angulum fortissime
et amarissime flere incepit. Quo audito a discipulis suis requisitus
causa tanti fletus et tanti doloris respondit pater. Duplex causa
est una est ex parte mea et alia est ex parte illius mulieris
quam vidistis. Ex parte mea quia numquam fui eo tantum fervoris
nec amoris nec tantam diligentiam sicut ista circa deo et accedendi
ad eum sicut ista habuit ad placendum corpori suo vilissimo
et accedendi ad infernum. Ex parte mulieris est causa
doloris mei quia preciosum pannum ponit vanitati decoris
et bursellam sordidam corporis sui custodit ita care.
angelica carnes induunt tamquam domine et duas scilicet
quas tamquam vilissimas ancille glorianter de veste que
est signum confusionis et incepcionis peccati et ne erubescunt
signum portare in fronte de quo est signum stulticie 3
significatur. Legitur in libro de vii donis spiritus sancti quod semel
fuerunt due innocentie constricte fame tempore
datum est pomum cum una vellet dividere una elegit
corticem est videtur quia pulcra et apta. et alia elegit
substanciam pomi. Quo audito statim pater de eius cognoscens
quia ex discrecione naturali esset vanitatum amatrix eam
in carcere reclusit et alteram solempniter maritavit
allegorice per regem intelligitur deus qui duas filias una est humilis pura
et devota alia est pura superba et vana volens
regi placere prudentia utrique dat eis pomum scilicet
bona temporalia et est rotundum non agnoscentibus in per-
locorum vana elegit corticem quia pulcra ornamenta
pulcros ornatus laudaciones vanas et ideo quia talia
est postea in carcere infernali dampnata ab omni bono inclu-
sa et in omni dolore perpetuo cruciatur. Sed pura humilis
et devota elegit substanciam scilicet elemosinas facere de hoc quod
emeret vanos ornatus pauperes induere de hoc quod
poneret in longitudine vestium sermones audire quod po-
rtare et infirmos et desolatos visitare in ecclesia
tos et carceratas suas pro pulcritudine quas alie pon-
et hec tamquam prudens filia maritatur in celo. Monstrant
legitur in vitis patrum quod abbas serapion vadens in
egiptum vidit ibi unam meretricem corruptam vadens in
mense decoratam cum hostium ad capiendas parvulas animas in porta
ad quam senex in nocte volo ad te venire et ipsa expec-
ta me hic cum expectasset dedit quod aliquis apportaret
et ad comestionem necessaria qui veniens clausit hostium
cum ipsa et cum sederent ait senex expecta me aliquantulum
quia habeo dicere horas meas. Quod cum incepisset
dicere psalterium et per multos psalmos inciperet
rogare deum ut converteret eam quia ipsa non agnoscebat et orare

ad mortem trahetur et ad metum cognoscens quod nullo modo possit
periculum ad eam veniat sed pro salute sua prostrata
cum lacrimis ad pedes eius remanebat. Si una de-
faciendo primas lectionem habet in ea Dn̄i setius filia
sic sed attende obsecro quot et quanta exposuisti tem
poralit' ad pascendum oculos aliorum. et quo anima
tua movebatur saltem attende quo gaudebas in
vano ornatu qui est vestis dampnatorum. et quomodo
a vilissimis creaturis recipiebas pulcritudines tuas
Tunc duces eam ad conventum regnum cum magna
festivitate sicut tradatur sponso. Alius refert Jacobus de vitia-
co quod in terra regis anglie fuit quidam miles stultus
qui ad periculosum bellum vadens pulcerrimis sericis
et optimis armaturis vestiebat equum ornavit
at vel cum nichil de seipso curans. Accidit ut ipse
ab inimicis captus esset et interrogasset eos stultitie
... dixit quod credebam quod equus meus sic pastus
vestitus sic ornatus me de omni periculo liberaret
Tunc rex accepit eum et poni in portali et vo-
lo quod quicunque ingrediens conspiciat sic stultitiam
tam ponat in faciem eius dicendo. Spiritualiter iste miles
est homo sed caro est equus. et iste equus optime ciba-
tur optime vestitur. anima sed remanet pulcra sed
inda et spoliata et in vili serie peccati nostri remanet e
et ideo cum captus in bello demonum. inde non sicut
ponetur in portali inferni. et quia creaturas secuti fuerunt
de corpore ornamentum tot praeter lutum et stercora
sabunt super facies eius. Alius legitur quod fuit quidam sapiens
qui habens duos filios volens experiri quis eorum
esset prudentior ut inde heredem faceret. Accepit duo
pira unum corruptum interius et pulcrum et tintum est. sed exte-
rius rubicundum et pulcrum. aliud sanum interius et no
rubicundum exterius. Tunc unus sapiens accepit primum ru-
bicundum et pulcrum extra. Maior vero sapiens elegit pu-
rum sed sanum intus et cum iam comedisset. dolor et in-
firmitas invasit primum filium ex corruptione pomi. quia anima
et ideo infirmatus pater dedit hereditatem sed quod autem dilexisti.
isti duo filii sunt duo status vanorum et devotorum. Spiritual-
iter primum duo pira unum est corruptum interius scilicet
pulcrum exterius et hoc est vanus ornatus quia impossibile
est quod ubi sit vanus ornatus quin sit ibi corruptio mentis
Secundum est status peccatorum et iste elegit primam et imita-
tionem Christi dominum primum sequi infirmitates quare vanos ornant
tes sectantes sequuntur carismas proximos inficiunt
et spirituali mittere hinc praeponunt et [illegible] celestem

Quarto est demonis attractivus. Legitur in summa de
viciis et quod nobilis invitavit quendam nepotem suum
potentem. et propter honorem eius nichil fuit in tota do-
mo quod esset solempnius pannis aureis. Qui dum esset in
convivio ille respexit ubi posset spuere. et non inveni-
ens turpius quam barbam et faciem invitantis. Qui dum
in eam spuisset et servitores eum vellent interficere respon-
dit hoc percipiens est quod sine causa ille hoc non fecisset.
Tunc requisivit rex causam et ille dixit spuere est grava-
men. et attendi ad quamcumque partem et vidi decoratas
et pulcherrimos pannos. Tamen vero barba tua habet faciem
tuam erat plena pinguedine et turpitudine. ex malo
modo comedendi digne dicenda spuenda. Iste invitans est
persona vana que invitans est demonio. et quia persona vana
efficiat se viliorem conditionis quam quecumque creatura eo
quod vilissimas creaturas induit ad suas pulcritudines
unde est quod demon omne genus peccati radicat sicut
in faciem in mente ipsorum. Quinto est confusionis causativus.
Legitur quod fuit quedam mulier que multum familiaris erat
cuidam sancto viro. Qui dum ab ipso moneretur ut ab inordinato
ornatu eo quod esset displicibilis deo et quanto in hac
vita studuit ad maiorem pulcritudinem tanto in extremo
iudicio habebit maiorem confusionem. Illa vero pro nichilo re-
putans nullatenus se correxit. Qui dum ille sanctus homo
rogaret deum pro ea ut cognita vanitate salutis ei daret
Quae in solempnissimo et maximo festo in medio aliarum
mulierum excellentissime ornata sederet. subito omnia
ornamenta capitis et omnes pili expavierunt et caput
eius totaliter calvum fuit ipsa. Quae sic confusa cum
mantello capite cooperto ad domum vadens. Dum tristis
exire nollet visitata a sancto viro. ad quam sic ait. Rogo
ego te ut dicas michi si nunc confusionem habuisti. Tunc
illa ita summam. Homo sic michi si tu in domum personae
mortue libenter iaceres. Cui dixit. Certe non. Dic michi obsecro
si in isto castro libenter poneres vexillum regis hostis et ce-
teres sum. Certe dixit certe non. Tunc sanctus quanta miseria quantam
confusionem haberes in extremo iudicio ubi omnes angeli
omnes homines erunt presentes quando dicta de calvatam
si cum viliori veste quam posset esse apparebis in tanta
cuncto ego vobis placere ornamentis talis magis odiunt te
virtutes. Tu enim non solum in terra regis pompis vexi-
llum demonis scilicet vanum ornatum et per varium modum
vestium. sed in castro suo et in domo emita sanguine
suo. Heu cur non times cum alienis crinibus cum lascivis
ornamentis iacere que sunt partes rerum mortue. Tunc illa
compuncta promissa emendationem ad preces sancti viri
recuperat pilos. Legitur in libro de vino ff 64

quendam vidit quandam mulierem familiarem suam sibi
ad divinum iudicium. et demones stare contra eam accu-
santes in multis et inter cetera de vanitate ornamentorum
de occasionibus datis hominibus sibi ab aliis in viciis
et viciis eorum et de factione festivitatis. et de osten-
sione sue pulcritudinis et de perdicione missarum. Dixe-
runt vero demones maior aliis inveniens iuste in dexter atte-
de ad maliciam ita in viciis et iudica eam esse dampnan-
dam. et hec dicit domini racio. Racio prima est ita. Si aliquis
pingeret lutum in facie tua vel in ymagine tua vel
in ymagine matris tue sine dilacione dignus esset
dampnacione. constat autem quod dignior est ymago viva et
mortua. cum ergo ita maculavit et fedavit ymagi-
nem tuam vivam per suas picturas et suos vanos
ornatus multo debet dampnari. Postea magis non potest
vivificare [illegible] et pictus magister [illegible] qui vilis magis
cum felicibus [illegible] luto ut melioracione in ymagine facta
ab eo et quod hec fecit omnia ita multo debet dampnari
[illegible] super [illegible] Hoc primam dampna-
cionem ad [illegible] contrita est et confessa et pro parte satis-
factionem omnia ornamenta sua amore dei vendidit
[illegible] misit pro reliqua parte per trecentos annos in
purgatorio poni ubi [illegible] de ignis nimium [illegible]
de igne nimium sexto est salvatoris [illegible]
[illegible] soror [illegible] venisset ad visitandum
eum cum vano ornatu et superfluo i.e. noluit ad eam exire
eo quod soror sua non esset cum talibus vestibus [illegible] ad eam exi-
visset et in habitu humili et honesto i.e. exiens ad eam
dixit soror stultissime et maliciosissime factum est
quod homo plus diligit ventum laudacionis quam vitam futu-
ram. et quod per vanum ornatum frequenter filius dei et frater
noster occiditur. ut ex hoc habetur in vetitu laudacionis
et [illegible] carbo de igne [illegible] et ideo desistat quia
vanus ornatus est gladius [illegible]. et igitur
mediante portatur [illegible] sicut portas [illegible] mediante
tenetur ad restitucionem mali illati sic [illegible] ostencio
pulcritudinis [illegible] portas [illegible]

P acienciam multa [illegible] induit in nostro
[illegible] est honoratiam [illegible] nos
[illegible] timebat [illegible] et oracionibus
et disciplinis et [illegible]
iebat et [illegible] eius [illegible]
[illegible] attendentes monachi con-
tempserunt eum et ideo eum eicientes ex-
tra monasterium ad quandam vallem et [illegible]
et capitulis [illegible] fecit [illegible] ibi post

multos dies habitasset ibique omnia onera alia omnibus serpentes
ei obediebat ad nutum. venit autem vox ad abba-
tem dicens quere servum meum Simeonem qui nocte et die
sunt in cicasti. qui induta veste rubea patientie
et rosarum velleris tenet in suis manibus. vade ut te
qui non statim recuperis statum morieris. Quod autem abbas
festinanter misisset ad eum, ille recusabat redire dicens
eo corrupto et infecto sunt. et debeo habitare in
mea aliorum consimiliter vicem. Qui in quadam columna
altissima sursum positus invicem quod tradebat de cunctis
tore ceteros et omnibus aliis infirmantes curabat
tandem autem eum debet mori claritas super eum appa-
ruit et vox insonuit quare mansisti hic ostendens quietum
et clarum carceris scilicet primam veni mecum et statim
ia secta anima ad celos ascendit. Exemplum legitur quod quidam sa-
piens fuit qui nimis delectatus a quodam imperatore
et carcere altissimo arctissimo fuisset inclusus, cum sola
vite carcer fuisset et apertus ut exiret. Quo sic
ait que dimiae faciunt a vite scilicet timor mortis let-
tior carceris. ut ergo homines distat ista que non
hec in isto carcere volo mori. Ergo est demonum fuga
ita legitur quod fuit quedam heremita qui diu fuisset persuasus 2
a quodam demoniaco statim percutiens ei alteram maxillam
dedit demon clamans dicebat heremiticis plus onerat
in tribulacionibus quam in humilitate. et sic miles liberaliter
moratur in celamine quam in balneo et qui gloriosum te
repentasti portans obprobrium et vestes tue curvat
dicto stare non possum plus in isto loco. legitur et fuit
quedam mulier devota obsessa a demone et quod ubi ve-
niat quidam sanctus heremita qui virtute patientie firme
cat cruciatus clamat demon. video coronam rutilantem
a rebus imperio fabricatam. et hec est patientia quam
fabricant ecclesiastici et humiliter persistentes agros et in-
cendiis fures et raptores. Igitur mens mea et alterius
predico et omnia nocivas et ad ipsam modi et ideo am-
plius hic stare non possum et ea dimissa remansit
curata. tercio est latronum consolatio. legitur quod fuit 3
quidam pater ad cuius cellam ad furandum panes latro
frequentissime veniebat et cum eum ille vidisset dissimula-
bat et intra se dicebat indigentia coactus hoc facit
laborabo ergo ut in et ego habebo necessaria et tunc
preveniens sanctus ille ad extremam horam inter alios latrones
fuit latro et vocavit eum osculatus est manus eius
dicens gratias ago deo et istis manibus que multas cau-
sas bonis operis in contulerit. Tunc ille audiens compunctus

224.

et veniam postulans per eos meruerunt perfectissimi
sunt. Secundo est dei emulatio. Legitur in tripartita
historia et dicitur quod imperator qui quosdam hostes suos cepisset
et iusti instarent pro morte istorum dixit utinam possem mortu-
os ad vitam revocare ut ex sterilitate ubertatem et ex ulceribus
sanitatem ex fame satietatem. ex lapidibus panem habere
non enim magnum est occidere viventes. quia hoc possunt possessi
aralia et serpentes. sed magnum est et soli deo possibile fere-
tros per primam resuscitare. Ille in vitis patrum exfuit
quidam regrinauit senex dominus dic mihi viam rerum quibus
quod custodiam et salvari peccator respondit ei senex obsecro quod
audies et his unam causam salutis receptam tribulatio est quoddam
salvamentum ex tribus speciebus confectum ex zinziberis cogitationis
gaudiorum celestium ex piperis timoris penarum infernalium
et ex croco compassionis mortis christi et quia idem salsatum condi-
in olla patientie perfectissime virtutis est. Secunda tribulatio tamquam
ignis illuminat duricia mollificat lutum roborat feces excludit
est quia item ignis condita in lucerna patientie perfectissime virtutis
est. Tercia est unica consummatio sal modificatum. et quia sal
siccat in pixide patientie perfectissime virtutis est. Quarta tribulatio
est baculus regnum claudens mare inferni et aperiens regna
paradisi per quod omnes virtutes innuantur. et quia hoc pendet ad
figuram patientie et perfectissime est virtutis. tribulatio est corona
que in disco patientie consummata tamquam domus christi que per patientiam
apperit. est aqua submergens fideles in celo navantes elevans
sponsa modificans unum tempestas ignes extinguens que
de rupe patientie statuit. et ideo dico quod hec sit regula
omnis tue salutis quia innuat gesta temporis patientie pacientiam
et tace maxima res est. omnem precepit excedit. Ille in
vitis patrum est de quodam sene tribulatus fuisset visitatus
a quodam alio visitante ad consolatorem tribulati fratri exempla exem-
pla possunt fratri domus alicuius esset et igne succensa
sed ipse extinguere non posset portans de aqua dignus est
invidere dei et non odio consciam veram succensa est ignis concupi-
scentie et quia deus mittit nobis aquam tribulationis per quam ex-
tinguere laude digna est et non odio. Preterea si aliquis
captus ab hostibus suis super equum velocissime duceretur
ad mortem interficies equum vel vinculatis esset de ostibus
quis ducere ad mortem eterna est eorum laqueum super quo
residet spiritus captus et quia deus hanc equum per
infirmitatem liberavit ut sedere spiritus deducere qui cresset
to laudandus est et clamandus. Tercio equus fuit ille mi-
les bellaret et alio milite desuper inficeret et alius
occideret. Tercio si aliquis fortissimus debilitaret militi-
bus et eo honorabilem victoriam haberet et quia iam super-
abat. Propter eam debilitas ex hoc laudanda et acceptanda
animi. Sequitur de passione

ac

Passio benedicta cristi multa bona innuat i nobis 1
quo est infirmitatum curatiua le' in historiis anti-
quis et de allex' in tima dien penetret
puctus a quodam serpete inflare incepit
et tunc quedam peritissimus sapiens misit quoddam
in quo erant tres regule et i quolibet regula erant
dor folia et in medio foliorum fructus et precepit ut
si quis scit dormiet iacet super ia folia et come
det de fructu ibi contento sine defectu reciperet
sanitatem quam preceptum medicina diligenter obseruans ple-
narie est curatus et loquitur spiritualiter. iste allex' est homo
qui penetrans et affectans dicens sapientiam per venenum
serpentis superbie. i. demonis est infirmatus. i ideo pater
regis mittit carnem i. filium dei benedictum i quo fuerunt
tres substantie diuina corporis et anima. et istis fuerunt
septem quodam folia mirabilis pietatis i. dolorem
verba tua passionis prolata primum fuit pro recordacione
neglecta et orata / 2m fuit pro oronis patri sisi
pater et c et nos aptius mallis veniam a peritibus tutelam
a futuris cautelam prestacionem prestaret tertium pro obla-
cionibus Ego sum si me queritis sinite hos abire
quartum fuit pro reprehensione amice ad quid venisti
quintum fuit pro responsione Ego palam locutus sum
mundo Sexto fuit pro interpellacionibus qui flagellis cesus
spinis coronatus clauis constrictus patibulo affixus obbro-
briis saturatus suorum dolorum immemor ait pater ignosce
illis et c Septimum fuit fidelis associacione qui usque ad super-
pulchrum anima cum impio sed in pectore fuit et i ipsa hora
expiracionis lator per suis scelestibus crucifixus malicia sua
confessus et culpam recognoscens misericordiam impetrauit ut dictum
est hodie mecum eris in paradiso. quoniam totum quod habuit
obtulit deo cor fidem et os confessionis et ideo plus
ditauit quam petiit Octauum est pro commissione / mulier
ecce filius tuus et c O domina misericordissima quot
fontes dico lacrimarum erumpisse quot gemitus quat sin-
gultus de dulcissimo pectore et corde tuo et de pre-
ciosis oculis tuis cum attenderes immoretur unigenitum
tuum tum ligari flagellari et mactari et i cruce sine
culpa extendi et carnem de carne tua sumptam
ab impiis crudeliter dilacerari. Nonum fuerint recaperent
pro filio. Ideo dicitur per magro. hec anselmus Nonum fuit
deberet compassionis insultat inidei coronatum spinis
spuunt dehonestatum flagellis cedunt obbrobriis effi-
ciunt de ligno suspendunt lacea confodiunt. postremo

sepolint est derelicta est dei dimitas non paternitas et racmus solus Deus meus ut quid dereliquisti
me. clamat caput pro membris. hec augustinus. Decem
sunt verba sermonis dilectionis sicio. Undecimum sunt verba
consummate perfectionis consummatum est. Duodecimum sunt
ultime commendacionis In manus tuas commendo domine
spiritum meum. sequitur secundo solus stat fructus meriti passionis
christi. Et id est dicitur fructum meritum facies et mitte
solus sunt immoratus finis necesse est ut tam infecta
infirmitas expellatur a nobis. secundo est honoratiua
reconciliacionis in ho. de [illegible] d. ss. ex. Fuit quidam princeps cuius
nomen quod numquam volebat comedere quousque die quousque
rumores novos audisset de aliqua parte mundi. Cum autem
quadam die ieiunasset usque ad nonam expectando et
de fenestra sua aspexisset vidit navem properare ad
portum cum autem nuncios misisset ut audiret rumores
inventum est quod in navi tantum unus mortuus iacebat
et cum scrutati fuissent invenerunt in latere eius unam
litteram septem sigillis sigillatam et in quolibet sigillo
sua scriptura erat. In circumferencia primi erat proditio. In
circumferencia secundi oblatio. In circumferencia tertii derisio. In
circumferencia quarti flagellatio. In circumferencia quinti dampnatio.
In circumferencia sexti appensio. In circumferencia septimi [illegible]. Cum
apparuissent litteras invenerunt ibi a quibus fuerat mortuus
vindicta qua regnabat iam mortuus et iam per quibus fuerat
mortuus [illegible] item aggravans excitatio mortem ipsius
potentissime vindicaret. Loquendo spiritualiter per hanc navem
intelligitur crux christi [illegible] et per mortuum
ibi iacentem intelligitur christus [illegible]. et quia huiusmodi
homines quasi est accusatores ut expectat rumores novos
alias mandatos. sic accedamus ad crucem christi et inveniemus
litteram cum septem sigillis et cum septem literis quas revelavit
[illegible] septem. primum sigillum in quo scripta est proditio
signat eius venditionem in quo sapientia possessor [illegible]
[illegible] et [illegible] que [illegible] non valent comparari
pro vilissimo precio sunt vendita et data. Deus [illegible]
pro vilissima creatura [illegible] pro [illegible] pro [illegible]
pater filium comedendo bibendo salutando et osculando
non quidam [illegible] et [illegible] sed pro [illegible] impio [illegible]
[illegible] et hoc totum factum ut te venditum redimeret
[illegible] diligenter [illegible] Secundum sigillum sigillat
eius voluntariam sacrificationem. in cuius circumferencia scriptum
oblatio [illegible] ad [illegible] ligandum

ad fortitudinem constringendum et qui vilibus latronibus per vicos
et plateas vinctum vinciendum se tradidit ac etiam
fustigandum. quo peccator letatur ut tu non sit liber nisi
per vincula Christi quo congratulatur ut tu non sit sal
vus nisi per dolores Christi. quo peccator vanitatibus intendens tu
vitam non habeat nisi per mortem Christi et ideo septies
ligari voluit. in presepio. in orto. in domo anne
in domo cayphe in pretorio ad columpnam in cruce patibulo
in sepulcro, ut nos septem vincula rumperet peccatorum mor
talium. Primum sigillum fuit humilitas. et in hoc fuit
septima illusio que in quatuor locis fuit facta. primo in do
mo cayphe qui facies eius sole speciosior fuit ala
pis cesa blasfemiis sputis inidorum inhonestate
ingnominia Lucidibus velatus palmis cesus et incre
patus. et hanc illusionem blasfemia est comitata secundo in domo
pilati qui vestimentis propriis exuerunt et in ludibrium a militibus
tamquam fatuus purpura circumdatus spinis felle adorabatur rex iu
deorum vocatur et tamquam non valens salvare a longe saluta
tur enim aureolis tremebundus et veneratus. Spiritibus
vilis arundine percutitur et tamquam fragilis et nullam habens
potenciam. baculum arundineum in manum eius dextram pro regio
sceptro portavit et tamquam homo vilissimus et indignissimus. Spinitur
et tamquam ab sibi contempnendus commotata tota cohorta
gentilium. et iudeorum falsi testibus et dicens pectoris. et hanc
illusionem addita est alia ab herode iniquo rege et ab eo
suo exercitu contemptum et irridetur. et tamquam fatuus indutus
veste alba remittitur. hanc quarta est comitata qui per manus
cum affixus et extendens in cruce pro sua salute nostra
a principibus summis sacerdotibus senioribus scribis populis insul
tibus et eciam ipsis condampnatis et latronibus. preter euntibus moventes
capita sua blasfemabat vituperabat subsanabat felle
et aceto potabant. tertium sigillum est paciencia. in cuius commen
dacio septima erat verberacio. que fuit facta lignis lapidibus fla
gellis spinis pungentibus barbe evulsione spinarum impo
sicione et conculcacione. Quartum sigillum est fortitudo. in cuius
confessione septima erat dampnacio facta scilicet in domo anne ad puniendum
eum in domo cayphe ad illudendum in domo herodis ad ...
dendum in domo pilati ad crucifigendum ubi effudit salva
tor noster tociens tractus sue sanguinem qui scilicet pro nobis vo
luit iudicari crucifigi et mori. Sextum sigillum est dilectio
in cuius conferencia septima erat appropinquacio. qui quoniam portavit
crucem in humeris nec vacuam portavit crucem. qui quoniam recedebat so
lem celestem ad mortem festinat. Septimum sigillum est absolucio
et in conferencia ... erat septimum ... qui fons pietatis

fuit peracta cum nobilissimis tortis inter vilissimos la-
trones fuit extensum cum amarissima morte fuit reparata
dulcissima vita mundi. ubi captivorum libertas terre gloria
angelorum illuditur deus omnium flagellatur speculum sine macula
conspuitur et vita omnium occiditur. littera quarti que sunt ista septima
est primo quod iniqua fuit occasio ab his et a malis. primo
fuit occasio quod pro peccatoribus. que fuit occasio quod pro veritate
quo fuit occasio quod vilissime. quomodo patet occasio quod conver-
sionem nostram sicut legitur in libro de vii donis fuit quidam miles
qui ad terram longinquam veniens per devia via venit in deserto
periculosissimo et malo. et quod nullum vestigium nec consola-
tionem invenire potuit. occurrit ei quidam homo commorans in
deserto illo ad suum hospitium duxit eum et de sua paup-
ertate sibi ministravit. Cena vero. iste pauper homo habebat
septem filias que se occupabant in suo ministerio. ut multitu-
dinem vellet recedere rex requirit a paupere quid vellet ab
eo. Tunc pauper habeo septem filias pulcherrimas nec in
dote nec in pulchritudine deficiunt nec in genere licet sint
pauperes. et vos supplico ut unam illarum recipiatis in uxorem
ut alie querentes maritum possint tam libenter
recedens contraxit cum hora completorii cum una que vocatur
... secunda soror circa matutinas venit ad eum et supplicat
cum lacrimis ut eius sit marita sicut et sororis sue
quod compassus contraxit cum ea. sic prima hora hoc audiens
soror tertia supplicabat cum lacrimis ut efficiatur eius uxor
sua. et eius cum hac contraxit. Tercie vero hoc audientes
quarta in tercia. quinta in sexta. sexta in nona. septima in vespere
contraxerunt nuptias unde apprehendit septem mulieres
Tunc rex celebrato matrimonio cum omnibus filiabus istis
dimissis ac honoribus ditatur patrem istarum et suos parentes
et liberos ingressum et egressum dedit omnibus annuatim
de regno et imperio suo ut iam non pauperes sed divi-
tes vocarentur de regno suo. iste rex summus est filius
dei sed desertum ad quod processit est vita presens in qua fame
et siti calore et frigore lassitudinem et infirmitatem
ac eius mortem habuit et finaliter. iste pauper homo qui
eum recepit fuit Joachim quod vestivit eum cum pannis
suis in utero virginis benedicte. et quia habebat septem fili-
as que assidue sunt in horis canonicis contraxit cum
aliquibus qui debuit recedere per mortem. sic in completorio
contraxit per unam dempta cum humilitate quia fuit captus
ligatus spinis. et secundo in matutino contraxit cum paciencia
qui fuit verberatus illusus colaphis cesus barba evulsa
cum pedibus et pugnis mactatus ab invicem tanquam
opus cesar tondentes sicut sic prima contraxit cum pietate quia
illusus falso accusatus compaciebatur populo nequam

In via comparatur cum caritate qui carnes suas prebuit
verberantibus flagellacionum crucis etc. In septa comparatur cum obe-
diencia qui crucifixus felle potatus tormentis saciatus obedivit
consummatum est. In nona comparatur cum paupertate qui in cruce
mortuus et derelictus sitit etc. In XI vesperis comparatur cum pace
qui fuit in tumulo collocatus. Et has horas reputat ecclesia
in die nali in VII horis canonicis. Complectens autem istas
matrimonium celestis rex sponsam eius dotat per
nobis apparuit thesaurus sacramentorum nobis prestat
accessum et securum. Tercio est temptacionis separatrix.
Ut G. Fuit quidam rex qui ex negligencia sua separatim
tinte regna optima perdidit et quia habebat filiam 3
tam que pauper remansit post mortem patris. Regnum aliqui
possidebant et nobles in virtute cuius possent recuperare
hereditatem a patre perditam. Tandem audiens unus miles pro-
bissimus nobilissimus et pulcherrimus contraxit cum ea voluntate. Eo
pro formositate et clemencia ius inmerito sibi placeret
et celebrato matrimonio cum ipse invadens hostes sue
uxoris et recuperando totaliter regnum victus
tamen inventa tristis et mesta honorifice con-
sulens fecit et precepit et omnes armaturas et sepul-
tura corporis in sua camera reponi mandat et arma
illa a quibus abstulerat vir suus hereditatem et quam maliciose
se expulerant premere sumptus et pervenerunt mortem viri
sui volebat aliquis de terra sua vel facere pacem et con-
vocatum cum ea ipsa ingreditur cameram suam et contemplabatur
affectiones ictus vulneracionis laceracionis que apparebat in
armaturis viri que omnia sustinuerat propter suum amorem
et ut recuperaret sibi id regnum unde tunc contemptis ho-
stibus nolebat eis assentire. Loquendo spiritualiter iste rex fuit
primus homo plenum dominium super se et super creaturas
habuit. Anima vero ab hereditate celesti et temporali
fuit ejectus propter maliciam demonis. Ideo mortuus est pau-
per et relicta una filia scilicet humanitas natura. Sed quia filius
dei Christus contraxit cum ea moriendo propter amorem
suum recuperavit sibi hereditatem perditam. Et nunc qualis qui
rem unam ex hereditate morte et pena vult pacem facere
cum eo. Et reputat multos filios potentissimos quos
habet ut insignum factis cum eis contraxit. Et accedit
sponsa flagellatus ad cameram sacrosanctam scripture ecclesie
intus cum in que consurat armaturas sponsi mortui. Et
post considerare in cambam armature carnis et quomodo
altissimi filius fuit virorum nobilissimus gloria angelorum
est ludibrium pectoris speciose salutis penam vilissimum
reputatur in oculis intuencium. Nemo sublimior nemo
despectior isto vilius cum potentissimum in Christo

vilior est factus magis rex regum dominus dominancium
fuit vilis factus pro venalis expositus a vilissimo
populo vilissime passus in vilissimo loco crucifixus et inter
latrones positus cum vilissimis et iniquis hominibus
dampnatus et modo vilissimo est tractatus. etenim tamquam
homicida vel malefactor dominus bonus captivatur tamquam filius
in aspectu omnibus restringitur tamquam pestifer salva-
tor occiditur. et agnus tamquam fatuus de sapiencia
illuditur tamquam homicida vita hominum morti dampnatur
morti leprosus et mundus iudicatur criminis deo innocen-
cia tamquam flagiciosus confunditur ab omnibus et lutum
iudicatur et confusus [illegible] ab ovibus fustigatur
et tamquam servus vilissimus summus dominus conspuitur abie-
citur et conculcatur. est et alius [illegible] que pro considerari
2 debet. Secundo debes considerare eius paupertatem qui in
thesauro bonorum omnium fuit summa pecunia et artissima
paupertas non habuit unde vitam sustentaret. non habuit
pro eo [illegible] in morte staret non habuit qui veste indui
eum cooperiret. non habuit ubi caput inclinaret requiem. non
habuit aque dulcis saltem unum haustum anima deficiebat
et inimica insultabat. membra langwebat aceto
et felle potabat. Tercio considerare debes pacienciam sive benig-
3 nitatem qui non solum mala pacienter sustinuit sed [illegible] eciam
nocentibus nec nocere voluit immo apud patrem crucifixo-
res excusavit pro hiis rogando clamavit domine pater igno-
sce eis et [illegible] cum hereditas sua facta esset ei sicut leo in
silva qui viso venatore [illegible] magis sevit tu maior fuit benigni-
tas. attendat ergo devota mens ad istas plagas que non timu-
erunt iniquos armatos milites tortores coronam spineam vestimen-
torum divisionem aceti et fellis potacionem multitudinis irrisionem et im-
properia que non capiebat tunc exsolvebat. [illegible] confessiones
ad scutum paciencie eius ubi non fuit dolor sicut dolor eius
4 et angustie partiendum possidebat eum ut potest hoc indicari
ipse minatur ad obiecta crimina non respondebat contra
falsitates nec murmurabat voluntarie ad precedenda omnia
supplicia se offerebat pacienter omnia sustinebat. Quarto Bernar-
dus caput tremebundum celestibus spiritibus formas deus be-
nedictus [illegible] mediocres solet in morte caligant atque cinere
audientes cantus angelicos [illegible] peccatores insultus di-
cenciu[m] ~~confige~~ ~~conf~~ crucifige crucifige eum ab [illegible] dicebat au-
ctor[illegible] felle et aceto potatur facies speciosa pre filiis hominum
sputis iudeorum deturpatur manus [illegible] celos fundaverat cruce
clavis affixe extenduntur. pedes quos scabellum adorandum
quia sanctum est clavis astringuntur et quod plura lingwa
habuit ad orandum et matrem [illegible] commendans Cristo
7 et contemplax [illegible] sine innocencie ubi absque peccati labe tam
crudeliter sustinuit passionem. Nam attritus est propter scelera
nostra et vulneratus est propter iniquitates nostras et ideo in

impressa est qui de tam nobili de tam dilecta ac ignomini-
osa compassione non doleat cum non ex sua sed ex nostra culpa pas-
sus sunt omnia ita devote debemus considerare receptionem eius et
hec sunt tantis vbi totus expansus in cruce se totum dedit ossibus
carnem suam in cibum ac sanguinem in potum animam in precium bra-
chia in refugium cor in clipeum cor in amoris indicium aquam
in balneum sudorem in medicamentum clauos in salsamentum
spineam coronam in ornamentum vitam in debitum vitam et mortem nostris
[illegible] eam tenuit ergo plura retribuet pro tali receptione afferens fe-
cunditatem et ei dat sterilitas afferens honorem et ei dat con-
tumeliam afferens medicinam et ei dat vlnera afferens vitam
et ei dat mortem attende non solum ad hanc receptionem sed etiam
ad signum nove gracie quod Christus tibi exprimere monstra-
uit dat nove legis munita gratie sacramenta virtutum orna-
menta salutis monimenta bonis sue committit opprimenta ho-
stium impedimenta prosperitatis et felicitatis extra quibus pro
nobis tot viscera [illegible] tot fluenta gratie quibus dedit tot
refugia pingue tantam spem venie tot signa [illegible] tot re-
mouit impedimenta glorie tot solacia prestitit inscie tot co-
tulit ad victoriam labores prime tot cooperientia fuit corone
ut deret vita sedatam [illegible] voluntates [illegible] ingeminum
et carnem ut omnia tua sint sua et sua sint tua receptio conside-
est sella eius et hec sella fuit prima [illegible] et optime
complexionate carnis eius tam violenter et subita dissolucio
tempore fuerunt non fuit minima particula in qua sinus dolor
se non diffunderet [illegible] pro omnibus [illegible] per omnia membra per totum corpus
tenerissime fuit vulneratum nec lingua in innumis fuit a tanto
dolore cum aceto et felle sit afflicta [illegible] debemus considerare
[illegible] et [illegible] vulnerum pedum et manuum bono
debemus considerare ensem iusticie ibi [illegible] nam mali peregrini
liberatorem terre optime donatorem legis in firmatorem prophetarum
missionem [illegible] consecratorem et infirmitatum curatorem sacra-
mentorum salutis institutorem mali sacrilegos inimici precep-
erunt [illegible] ligauerunt illuserunt flagellauerunt dampnauerunt
crucifixerunt et occiderunt attende ergo o anima quod demo pacem
volunt facere tecum [illegible] remuneracionem debite astringeris
[illegible] patienti [illegible] sanguineum sudorem alapas contumelias
flagellorum instanciam coronam spineam sputa [illegible] contume-
lias patibulum suspendium [illegible] languidos oris [illegible]
fellita [illegible] amara caput inclinatum [illegible] et pas-
siones titulum famosum [illegible] vestimentorum vilissime [illegible]
mortis supplicium ac [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] pater [illegible] cum demone [illegible] misericordiam
tuam filios suos in sponsam [illegible] est [illegible]
in [illegible] sunt [illegible] nobilis quod [illegible] tene-
[illegible] inabiles [illegible] quod [illegible] liberales et [illegible]
donabat volens omnes superare quicquid habuit sine in-
pedimento sine [illegible] est largitus et [illegible]
seipsum dedit in maiorem liberalitatis signum [illegible]
[illegible] ite nobilis est Christus benedictus qui sua [illegible]

In incarnacione se in hostiam in cena in via in mactacione in pas-
sione in redemcionis precium tercio dedit crucifigentibus dexteram
flagellantibus faciem cedentibus et conspuentibus genas
vossidibus barbam evellentibus caput recolentibus dorsum
illusoribus sanguinem reis sudorem infirmis. fontem lateris
immundis lacrimas peccatoribus apostolo matrem Simonem cireneo
crucem latroni paradisum animam patri vitam morti insignum
perfecte libertatis ut nos compleret [illegible]
Item pugil quidam fuit regi valde dilectus quem per ma-
licias et fallacias sibi abstulit quidam adversarius suus
Quod cum litigarent coram rege ut questionem ducerent [illegible]
to enim die pugilles ex utraque parte [illegible] capiunt
certamine fuissent ingressi pugil fallax et iniusti vulne-
ravit aliud [illegible] et cum eum opprimeret et suffocaret et ex
tinguere eum vellet ut esset [illegible] intuitio [illegible]
anima flens velabat faciem suam pugil iniusti [illegible]
aliquantulum virtute nacta adversarium [illegible] ita quod se ab
eo eripuit et [illegible] subiecit et vicit ita quod se
[illegible] pugnabat [illegible] recuperat [illegible] adversarium confusio
in magna [illegible] loquendo homo est miles [illegible]
sua regnum celeste [illegible] concupiscencia [illegible]
[illegible] pugil [illegible] pugil [illegible]
[illegible] et in passione cristi ingressi fuissent campum
[illegible] sine [illegible] ad celos [illegible] sine [illegible]
[illegible] oppressit [illegible] videntes mater eius et [illegible]
magdalena Joseph [illegible] et omnis creatura [illegible]
[illegible] et [illegible] velabat faciem suam et
[illegible] sustentatus [illegible] passionem et resurgens
[illegible] nobis restituit [illegible] concupiscenciam [illegible] et
[illegible] refert [illegible] et [illegible]
[illegible] accensa extinguuntur et [illegible] fons est
[illegible] est [illegible] ad locum indicans ut [illegible]
[illegible] aqua [illegible] statim [illegible]
[illegible] et [illegible] rex [illegible] capsam sit
[illegible] colorem [illegible] aperi [illegible] foramine
[illegible] aqua [illegible] volenti [illegible] foramine
[illegible] fons [illegible] passionis extinguens [illegible]
[illegible] perfectissime [illegible] capsa marmorea est [illegible]
[illegible] cristi [illegible] ad locum [illegible] passionis
cristi. et [illegible] duodecim [illegible] in nobis
duodecim [illegible] et [illegible] ad nos fluunt
[illegible] petuo est ex amore [illegible]
[illegible] concordie [illegible] est [illegible]
[illegible] flagellacio et [illegible]
[illegible] est [illegible] voluntatem [illegible] est [illegible] volunta-
tem [illegible] et [illegible] voluntas matris
est. [illegible] est fluxus sanguinis [illegible]
[illegible] fluxus sanguinis pedis sinistri [illegible]

peccatum vel est originale vel actuale. Si originale
sic abluitur per apertionem aque lateris xpi. Si actuale per
apertionem sanguinis lateris xpi. Item de peccato vel includit
in se malum vel est factum mala intencione primum abluitur
per cruorem sanguinis manus Christi sinistre. Item de peccato vel
est ex nimio gaudio in prosperis vel non compaciendo
in aliorum adversis primum abluitur per cruorem lacrimas dextri
oculi. Item de peccato vel est ex inordinata custodia sen-
suum vel ex proprie interiorum primum abluitur per cruorem
mocionum hominis scilicet ex mellifluo lacrimabilis verbi et
sermones et ita nulla macula remanet in nobis qui in passione
Christi perfectissime purgati reperiuntur. Sexto est
malorum reprehensiva. Legitur enim quod fuit quidam miles pla- 6
cidus nomine qui cum magis contra suum propositum ad silvam
vadens vidit cervum pulcherrime forme in cuius cornibus cer-
vorum ad quem ceteris elongatis a sociis diu insecutus fuisset
venatus stetit et in medio cornuum apparuit crucifixus et per
os cervi hec verba placido dixit. Ego sum ihesus naza-
renus qui propter te [illegible] dilectoris mearum
vilissimo precio in vilissimo loco et vilissima mor-
te suscepi intentus propter miseriorum sublevationem propter
captivorum liberationem abundant magna largitas sum et
et opera induxerit dura vero et horridissima tormenta et [illegible]
fectibus grandes cape aliter potuissem. Placide volo hoc [illegible]
meam ut nomen iustitudinis a peccatoribus removere. Inveniam
me creatorem celi et terre sit perseque[illegible]. Qui autem dixit cur ergo
me docuit ad cum articulos fidei et ad domum adiuncta
cum uxore et filiis baptisata est. Alio autem die veniens
ad eum iterum apparuit et confortans eum ad eum dixit quod
multa passurus fuerat propter eum. Item legitur quod fuit quidam Bartholomeus
nomine qui diu siniam servatam habebat ad passionem Christi.
Christus ei apparuit sicut in cruce fuerat ita dicens. Cur solus
lesat nephandissimi vesaniam brutta alangwescunt lapides nemo
compatitur michi et ipsi abhorreret nimium passionem. Cur ergo
portat sertum de floribus cum caput meum sit perforatum
acutissimis spinis. Cur ergo portat anulos et cirotecas
in manibus cum eo acutissimos clavos portem in eis. Cur in
vestibus albis et variis tripudiat cum eo ducar per vicos et
per plateas illusus existens. Cur currit et saltat cum eo pedes
meos clavatos in cruce habeam. Cur extendunt brachia in
corrupcionem meum obprobrium et eo tam lata confossum in corde
dire lancee apertum ad me. Et eo suspiravit eos. Dicat
quod eo quod per septem criminibus hominum septem genera dolorum
sustinui contra superbiam et [illegible]. Et item data remedium
in mea coronatione scilicet contra avariciam. Et item data remedium
in brachiorum et manuum extensione. Item contra invidiam et item
data remedium in totius corporis mei dilaceracione contra

sunt impedita et istud dat remedium in illusionum et imagi-
nationum quinti sunt pigri et istud dat remedium in pec-
vinculacionem sexti sunt iracundi et istud dat remedium in apo-
labeis Septimo est hostium superatio zle in lio & in apo-
b b q quedam comes presentavit regi allexandro misit ar-
maturas tante firmitatis fortitudinis tante nobilitatis et tante pul-
critudinis et splendoris quod non erat aliquod iaculum quod ias
posset penetrare et quia in illis erant caracteres ad modum rosa-
rum timens allexander quod ibi latitaret aliquod malum arma-
turis apertis impetum est quod ille armature fuerant fabri-
cate sub signata constellacione et quod virtute celesti tan-
tam virtutem et firmitatem haberent zloquendo spiritualiter per allex-
andrum Christus intelligitur cui mittuntur armature a spiritu sancto
virtutis mirabilis ut per iaculum cuiuscumque peccati penetrari non
penetrari posset nam galea est corona capitis sancti clavis ut
per gladio et crux accepta pelle Christi pro scuto pro
calcaribus vulnera pro lorica livores flagellorum et in
omnibus istis relucet rosam quasi vulnera Christi in quibus
est impressa virtus a fontali virtute divinitatis ut
frangi per peccatum non superari possit unde ad hoc refert
Frater Vincencius quod Serapion fecit sibi armaturas contra
hostes infrangibiles et insuperabiles et examinatas
in omnibus ait quod iste nunquam frangi potuit nec superari quoniam sicut
filius nascens de virgine sit a patre suo attendens datum
et ita sanguinis eius armaturas confringat quia non intelli-
gere non poterant quod filius de virgine natus posset haberet
illis armaturas super septem fortitudo eterna dicebat ecce
videtis mortuum et crucifixum fuisse in cruce et gentiles
nunquam fuisset templum videret armaturas confractas
et perforatas fuisse unum ex hoc multa de terra eius conversi
et baptisati fuerunt zloquendo spiritualiter ille Serapion est deus
armatus sic enim peccata quae superari non poterant a
virtute sed nunc data est nova iacula nove armature
in passione Christi ut virtute eius omne peccatum destruxit et
6 virtutes augentur Octava est salvatio zle in lio &
vii b b b quia Virgilius fecit columnam pulcerrimam in
Roma posuit speculum pulcerrimum cuius illas spectans et
condiciones erat quantumcumque aliquod regnum parabat bellum
illi civitati vel insidias statim relucebat ibi in speculo
et tunc illi cives movebat se et parabat se ad
bellum ita ut sese per speculum salvaverunt ab hostibus suis
zloquendo spiritualiter iste Virgilius est spiritus sanctus qui in civitate
unde prius erexit columnam et hoc columna est crux
Christi cum in ea nigrum columna posuit speculum et hoc specu-
lum est Christus pulcrior virtus et virtus est electus crista lectio

divinitatem et humanitatem in quo perfecte relucet et repraesentat
ad salvatorem nostrum ob miseriae peccatorum et in pro quo victoriam
de eis habemus. Nam si aspiciamus primo caput coronatum
de spinis penetrabilibus et intima expellentibus perforans et
lancinantibus carnem usque ad ossa. Tunc inspiciamus
insurgere contra nos quae tolli non possunt nisi per ablationem
ipse voluit. Item si aspiciamus caput istius speculi videbimus
in eo meditationem et hic cognoscemus multitudinem pare-
insidias eo quod supplicat ad nostram conversionem et contemp-
nimus et renuimus affectat et fugimus. Tertio si con-
sideremus in isto speculo lacrimarum effusionem quas effudit pro
peccatoribus ut nos ad unam provocet et ad compassionem
tribulatis agnoscemus quod malicia parat insidias contra nos.
Quarto si consideremus in isto speculo aures in quibus verba
sua timoris falsorum impositorum contumeliarum vituperii
fuerat impressa et tamen perfecte humilis ut surdus
non audiebat cognoscemus quod peccatum superbiae insidias
nobis parat. Quinto si consideremus in hoc speculo os et
verba quae fuerunt summe clementiae dum pro crucifigentibus orat
peccata a petentibus relaxat pro nobis clamat quod pro tenero
habuit tantum dolorem et pro pluribus peccatoribus donavit
videmus quod blasphemia parat insidias contra nos. Sexto
si consideremus in isto speculo eius abstinentiam videbimus quod gu-
la parat insidias contra nos. Si autem consideremus eius mendicitatem
paupertas mea parat insidias contra nos. Septimo si consideremus
apertas manus videbimus quod avaritia parat insidias
contra nos. Octavo si consideremus brachiorum extensionem pro-
nimiam caritatem ideo videbimus quod invidia. Nono si
consideremus totam corporis livorem apparebit quod luxuria in-
sidias contra nos. Decimo si consideremus apertum lateris
cognoscemus quod ira insidiatur nobis. Undecimo si consideremus
pectoris elevationem videbimus pestiferam insidiam nobis
ad [illegible] quae sunt quaedam devota persona quae cum [illegible]
ascendit in oratione stetit vidit de clarissimo fonte [illegible]
ad nubem. Tunc autem elevata est candidissima et [illegible]
elevata efficitur rubea vidit tres distillat ab ea et plus
modo roris candentes super mortuos infirmos et
paraliticos necnon sive membrorum [illegible] et
deceret una cum lacrimis [illegible] implorans ut
haec visio [illegible] audire sive exprimere [illegible]
nemo quidem scit cum [illegible] in te fonte est [illegible]
elevatio [illegible] filius cum [illegible] in natura [illegible]
dus in morte ab isto praecordia peccatoris fluunt [illegible]
[illegible] habentes se [illegible] passionis
et quod contra peccata [illegible] sermone effusio est
contra luxuriam fellis et aceti potatio contra gulam eius

Secundo contra avariciam locus in quo erat suspensus qui
erat thaumaturgus contra iram fustigatio eius contra accidiam pati-
bulum crucis contra superbiam et sic quot sunt spirituales infir-
mitates tot remedia ita invenies in cruce. Exemplum legitur in libro de
virtutibus dei quod fuit quidam leo qui in quodam nemore fuit
a quodam magno serpente constrictus maxime et ligatus
et iminebat ei mortis periculum venit quidam miles
venando et interfecto serpente salvavit leonem quemad-
modum accidit unum quod leo secutus est liberatorem suum
et in quadam accidit quod miles voluit recedere in
navi non permiserunt leonem collocare. Cum ergo miles
recederet et leo sequi eum non posset in mari proiecit pro-
iecit se ad natandum tamdiu secutus est eum natando
quousque mortuus est. Moraliter loquendo spiritualiter leo est
homo serpens est diabolus vel peccatum. Miles leo est
est Christus et quia ipse ascendit navem crucis ut salvaret
nos sequi [illegible] sequi eum per mare penitencie et tan-
tum stemus in eo quousque moriamur nobis dicit [illegible]
legitur in libro de virtutibus dei quod fuit quidam pastor
videns leonem captum in vinculis eum liberavit. Et tandem
captus leo regi presentatur et in eius custodia ponitur. Cum
et pastor morti adiudicatus vinculatus et flagellatus
sumpsit proiectus leonem ad devorandum. Cum flagellatus
cognovisset licet esset famelicus ei non nocuit. Immo
cum lingua et unguibus crudeliter [illegible] vinculis detergebat. Cum visa fidelitate leonis pastor ereptus et ipse
tamquam custos leonis stabilitur. Moraliter loquendo spiritualiter leo est
homo ligatus vinculis peccatorum. Pastor vero liberans
est Christus qui damnatus ad mortem [illegible] nobis liberans
eos vinculo eius. Exemplum legitur in vitis patrum quod quedam leena
cetos suos catulos eos ad querendum senem abbatem adduceret
que cum signis et nutibus illum matrem [illegible] postulabat ad eorum
fletus expressis orationibus ad deum visum eis restituit. Cum in
exigit et omni pedora capta pellem ei portabat. Moraliter
spiritualiter leena mater est ecclesia fideles catholici per peccatum ceca-
te et per ignoranciam excecati et quia illuminati ita vero pellem
superfluitatum rerum temporalium per elemosinas debent
offerre. Exemplum legitur de quodam heremita qui in visione vidit sibi
super quem stabat iuvenis excellentissime et mirabilis virtutis
et accedentes multi cum diversis coloribus cum [illegible]
flores quibus afferebat ei unum florem dulcissimum quem ipse in suo
sceptro ponebat et ipse de quodam ramo quem tenebat in manibus
[illegible] palme cum [illegible] pro ramis et [illegible] pomum
sic Christus pro nobis passus in cruce

Paupertas multa bona operatur in nobis primo est malorum
fugatiua. Legitur quod quidam fuit monitus ut ordinem fratrum
predicatorum intraret. Dum retraheret propter paupertatem
ordinis. Quadam nocte in sua camera stetit vidit

quandam inmenenda portam i(n) celis cristi que ait ego sum
paupertas sedeo in dextera ut amatores collocem i(n) eadem patre me
amantes honorat angeli cristus recepit paradisum debet et pu
ritatem cristo dat Ter(ci)o e(st) summo mane surgeres caritate
accepta orare intrat Cassio(dorus) li(bro) in vitis patrum q(ui) quidam pater
habuit unum codicem de medietate se coopriebat et aliam
submittebat et quia calefieri maxime semel surrexit et
dixit Gratias ago tibi domine quia multi divites sunt in inferno
quod ego sum cum paupertate que est custos mea fundamentum cri
stiane religionis sanatiua vulneris anime instructiua
sobrietatis hic habito vado quocumque volo Quarto fingitur
fabula quod cum leo fuisset infirmus et quidam e i(n) externis laboraret
venit ad eum aper et dixit per culmos i(n) terminis eg
venit ursus et idem fecit venit asinus et percussit i(n) frontem
Tunc leo dixit eum eram i(n) virtute mea omnes timebant
sed nunc persequuntur me quia vident me pauperem et infirmum
Quinto est iusticia Refert Jacobus de vitriaco quod duo fuissent 2
pauperes unus simplex et alter sagittarius(?) similis sequebatur
vestigia messorum humiliter et i(n) nocte redibat oneratus. vesti
simplex cum maximo sacco ibat ad arcas et tenentes seco
te no(n) dabat Sexto est virtutum ostensiva Refert
Gilbertus quod cum quidam pauper a quodam summo divite do 3
mo elemosinam peteret et ille rogando diceret quod au
dia(?) commissa sunt in lapides retenta cum ipsa forma
ax multa bona inducat i(n) nobis Patet 4
P allexander quod dum tempore quereret ab quodam rege in gestis
dicat quod summe nobilitabat. dixit quod leges quod
tempus tua regna subiacent tuo imperio sic cor tuum
subdas pacificatione et concordie quia pax est ⁊
concordie tranquillitas mentis ordinata celestis et ante
desiderium caritas affectata locum est de finis est orbis
consolatio humilis adimpletio obediencie auspicatio
vite fugatio iusticie remedium laboris ingestio doloris
et fructus suavissimus Secundo exaltat Refert in vitis patrum
quod quidam interrogavit senem quid esset manus vero 2
cautela(?) respondit pater dixit qui audit malum verbum a
proximo suo et vincat animum suum hic promittit a pro
Cassio(dorus) li(bro) quod dum Johannes elemosinarius quendam ad suam
monet ad pacem et ille nollet acquiescere ille principem
ante populo i(n) ecclesia ut oro(?) dicitur dicet cum eo Tunc
dixit voce Dimitte nobis debita nostra et cum
ad eum attende quid dicas. et tu ille verbum id non
fecit et cum me ait hoc dices verbum dei te monet ad pacem non potuit
hic compunctus et tenui pace verbo respondit
P eccatum multa mala inducat i(n) nobis Primo est condem
pnacionis causatiuum Refert in vitis patrum quod quidam 1
vidit animas cuiusdam mali hominis educta de corpore
violenter et propter factum est ad demones quod cam

extinguebat exstincte eam velit nolit et sicut dicit
mittit unum regnum in pectus ita congregate super eum
malas penas et crudeles etiam sic quod nulla cogitatio
possit habere assit ei pena extrinseca flamma succendens
sed non illuminans timor incomprehensibilis dolor desperationis
et post ea angustias sicut refert Gregorius quod quidam miles
romanus eductus de corpore et post ea cito reductus ad corpus
dixit quod videbat pontem altum sub quo currebat fluvius
ingentium insuportabilis fetoris de quo elevabantur nubes
et quot guttas pluvie mittebat tot nova tormenta
torum quia causabantur ultra pontem videt prata virentia
florentia et odorem suavitatis emittentia de ponte in illa
cadebat et horribilibus tormentorum generibus cruciabantur
iusti vero securi transibant et dictum est eis de ponte
paupertatis amatores placabilis peccati pro quo deus pote
amorem eorum ut est placabilis cum peccatum sicut narrat
Beda in gestis anglorum quod quidam fuit conversus de statu
peccatorum in quibus primo erudiuntur erat sine apparentia
tantum in diebus dormiens infestes lascivus et obiecta
tibus nec peccatoris in se habebat videat quidam de
funus infirmus et funus visitatus a multis dixit quod
sicut beatus stephanus videbat celos apertos et fide
les videat quia porta intrare sic ipse videbat por
tam inferni et apertam et paululum minus videat ple
latum et cetos cruciatores omnium locum habere et
et exortacio ad primam eundit pectus dilexi et quare
me mire ad plurima sicut est statum expiat. Secundo est
ex continuis locis in hoc de re de de quod prius quidam
vel ad tentandum querendi sicut horrorem et proposuit sibi
questiones primo sicut causa non est nata et mor
tuus secunda que est nata et non mortua. tertia que esset
mortua et tamen non fetore corrupta ad primam eundit de
Adam et casta de pre etiam secundum dimittitur
ad secundam eundit duo scilicet Enoch et nihil quod non mort
tualiter ad tertiam eundit quod due persone scilicet uxor loth
et anima que moritur in bona fama. Tertio est feto
ris inrecuperabiliter in vite patris quod dum quidam senex
iret per heremum et duo conviverunt cum eo. et venissent
ad cadaver hominis fetidum et senex obturassent nares
suas. illi duo non obturaverunt. Cum autem accessissent ad
iuvenem pulcherrimo statu eum videntes dimiserunt ac ma
et obturaverunt nares suas quod senex stupefactus requi
causam dixerunt. nos iusti de famis quod fetorem
spirituales sentimus et non corporales et secundum corpus homini fetor
erat anima dei et anima sui et anima istius est peccatum
per quod omnibus adversitatibus in hoc causa bonus timor
venit peccatum et quicquid homo operatur committit in malum

de inferno ...

2

3

de fetore ...

quod firme fert dicitur est. Sunt arbores aliud non certo
est oneratum. Refert Gregorius quod cum sancti edificarent
quandam domum beati Benedicti et diabolus sedit super unum
proximum lapidem tantum quod fuerit non potuerunt eum mo-
vere et tunc ad preces beati Benedicti demone fugato facili-
tus statim sine difficultate lapidem levaverunt. Tunc
sequitur quomodo Petrus [illegible] est quod imago demonis
elongatur a consortio beatorum et ut cognoscatur quanta
pondus peccati sicut unum est non potest sustentari quin descendit
ad profundum inferni. Unde est quod demone tantum pondus esse stat
faciebat in lapide. Tertio est spoliatum. Legitur in libro
de vii [illegible] quod quidam miles pugnavit in torneamento
venit ad quiescendum sub quadam arbore et videntes in
latrones convenerunt ut spoliarent eum et furati sunt sibi
omnes vestes et arma. Primus furatus est caltam et
calcaria, secundus loricam, tertius scutum, quartus equum, quintus lan-
ceam, sextus camisiam cingulum et bracas, septimus
galeam. Unde excitatus surrexit et inimici eius super
eum irruentes vulneraverunt eum usque ad mortem. Spi-
ritualiter loquendo: sompnus i. e. pugil est Petrus, arbor est sile-
tio peccati, septem latrones sunt septem mortalia peccata.
Superbia furatur caltam timoris mortis temporalis et
eterne et vulnerat eum in oculis ne videat conditionem
sue fragilitatis. Invidia furatur loricam caritatis que omnia
precepta et virtutes continet et totum corpus protegit insuper
eum vulnerat in naribus ne percipiat et bonam famam
Christi et proximi possit sustinere seu sentire. Ira furatur
scutum patientie quod in sinistra manu ad adversitatem debet
portari cum cingulis tribus scilicet patientia in contumeliis
verborum, patientia in ambitione rerum temporalium, patientia
in ambitione corporis. Insuper vulnerat aures ne possit
audire verba correctionis monitionis et preceptorum. Accidia
furatur equum corporis dum totum eum occupat in lasciviis
et vanitatibus exponit insuper vulnerat pedes ne laborare pro
[illegible] peccati expeant. Avaricia furatur lanceam elemosine ne de lu-
a longe ferit hostem et diabolum quia elemosina ge-
nerat [illegible] et vulnerat manus ne ex extendantur ad pauperes vocan-
tur ne compatiatur. Luxuria furatur bracas continentie [illegible]
virginitatis et cingulum castitatis et vulnerat in lumbis. Camisia
furatur galeam salutis per quam caput domus custodit et con-
[illegible] assumitur et vulnerat in ventre et sic miser ducitur
ad infernum. Sexto est deceptus [illegible] deceptus
religiosa que [illegible] interrogaret a quodam sene per quem modum
fuerat religiosa reddit eum [illegible]
[illegible] pius et sanctus [illegible] patrem habui [illegible] matrem
[illegible] et [illegible] quod ambo morerentur

in morte matris fuit tranquillitas summa quod serenitas
aeris. Sed in morte patris tanta turbatio aeris et tanta
tempestas quod vix potuit sepeliri. Sed quod sola cum
cogitarem quem statum eligerem apparuit in quadam
cum terribili facie in cogitatione mea. Et magister
sequere me et duxit me ad templum. Post ea introduxit
in quo palacia tam diffusa sanctorum gaudentium pulcherrimum
patris et tanta habundantia ut declarare non possem habitudinem
sed ad patrem meum vidissem cum illis et cum eum rogassem
ut me retineret secum audivi non possumus quoniam fuerunt
secuta vestigia mea. Tandem ductor duxit me ad
domum obscuram in qua vidi fornacem ardentem
ex ligno fetido. Et cum vidissem ibi matrem meam plenam
miseriam usque ad dentes clamavit: Heu filia heu in
pacior propter opera mea adiuva me et noli me despi-
cere flendo matris tuae. Memento doloris partus
dicens te. Tunc cum commota essem et vellem ad
attendere ut eam extraherem, ductor prohibuit mihi dicens
Hec prostituit animam suam dyabolo in pena sponsi sui crucis
et exemit filios dei et filias et bona opera et vir-
tutes et quantum in se fuit tantum crucifixit dominum
Jhesum. Et quia deus summe odit peccatum et persequitur
ipsum in quocumque loco eo quod destruit omnia opera repa-
rationis [illegible] eternaliter est dampnata. Tunc post hoc
vitam patris elegi et non matris. Septimo informat
crudelitas probus homo habuit tres filios et quod omnes
stulti et fatui erant. Consulerunt amici ut decere
faceret eos in artificiis, ut si forte aliquam consequere-
tur discretionem et suam lucrarent sustentationem. Tandem
acquiescit ipsos consilio et primum posuit cum quibusdam
ferrariis secundum cum quibusdam cultelli fabris tercium
cum quibusdam carnificibus alias carpentariis. Accidit
quibus ut etiam sed propter fuit hoc fuit diminuta stultitia sed
primo augmentata. Tandem cum primus derelictus fuit solus
a suo magistro furnum calefactum ex multis lignis intrat
et ibi combustus est. Secundus cum fecisset cultellum tercio se inter-
fecit. Tercius cum fecisset tenuit et ostendit in fronte precipitavit
se ipsum et vitam finivit et loquendo spiritualiter
habes tres filios stultos. Primus est avarus et usurarius qui
congregat cum labore moneta in furno inferni. Secundus est quilibet
qui cum gladio ebrietatis et crapule se ipsum interficit
etiam. Tercius est ambitiosus sive superbus qui summe ele-
vatus se precipitat ad profundum inferni. Filius legitur fuit quidam
sacrifer qui veniens ad unam civitatem diu accepisset
hospitium et veniret tanta tempestas venit subito super
eam civitatem ut tota domus sua contracta minatur ruinam. At ille
surrexit de lecto et diu fugeret et ocurit sibi draco ymmo
devorare cupiens et ideo cursu velocissimo insequebatur
eum. Tunc ille aspiciens meret a recta via deviate et aspici

re montana. Et cum in distantia congrua esset
positus et iam evasisset pericula periculorum draconis vidit arborem
pulcherrimam et in ramis aves eius cantare dulciter et suavitatis
at cum esset delectatus in pede arboris unam mulierculam
tenentem pixides eneas sine ignicas et cum salute torvo
torvo vultu ei advenienti dicebat: Nullus accedat ad hanc
arborem quia folia eius omnes infirmitates inducunt nec medicina
umquam potest proficere illi qui eam tangit. Odor eius omnem
rem amabilem reddit amaram. Et flores depauperent
homines fructus eius gustantes occidit. Et cum mulier hoc diceret
eo quod aves cantarent cum domicellas ibi suam pixidem
apparuissent omnes aves incinerate fuerunt. Tunc mulier
clamavit: Maledicta sit arbor ista. Audiuit muliercula ho
maledictus qui accedit illi arbori, id est ego hic video ad ipsa est re
loquendo femina. Iste mulier est liberum arbitrium vel homo in terra
creata. Iste namque per mordiatum ... dimittit domum ... et
accedit ad ... periculosam affectionem. Unde at ibi ge...
per contemplationem ... creaturarum subito tempestas consurgit et ...
in morte proprium inveniunt unitum et pulcritudinem ... videt
quod unus dispensat alter ditatur, unus vilificatur alter exaltatur, unus ridet
alter plorat, unus tripudiat alter dolet, unus recompensat amicos alter perdit.
Et hoc totum per multa ... surgit et cordialiter amorem
inopit ... et tota ... periculosa fortuna ... bet
... affectionis ... invadit et fiat ... quo
... illi qui ... et quo honorat illum qui ... enim
... et ... ut adducat. Ad ... arboris peccati
eius folia sunt magnitudines peccati, aves sunt cantus et gaudia,
flores sunt carnalia delectabilia ... fructus sunt opera
completa peccati. In hac arbore stat honores potestates nobilitates
laudes adulationes et aves cantantes. Sed in pede eius stat quedam
muliercula que vocatur iustitia, clamat: ... non accedat ad ar-
borem peccati quia ... est ... odia pro deo ... peccati non potest nocere
homini ... peccati ... facit ... aufert deum, aufert
regnum celestium, aufert ... aufert homini ...
... peccator attendens ... sapientes et nobiles
... tunc iustitia ... aperit unam pixidem ...
... et incinerat eos quod attendens peccator ad deum ...

Pentencia multa bona in ... nobis ... est salutis
tam specialiter in vitis patrum ... cum sancti fratres venissent
ad mortem cuiusdam abbatis qui fuit perfectissime vite
subito facta est facies eius rutilans sicut sol
et dixit: Ecce sancti fratres ... Abraham ... et
prophetarum et apostolorum et sancti angeli ... cum eis ... et ...
eos ut prolongent ... ad penitentiam faciendam. ...
illi dixissent quod non indigebat penitentia ... ad penitentiam ...
... expoliatum ... sancti ... et ...
... nobis quod neque ad
principium perfecte ... nunc eam perfecte cognovi
... est penitentia ... in libro ... c. 8.
... sacerdos in Almania qui cum se nimis affli-
geret in penitentia ... quieti ... sit ...

Vidit Silacius quidam magnus sic esset totus ignes velles ibi esse usque
ad diem iudicii ut possem evadere penam ignis purgatorii quia
ibi est dolor summus horribilitas miserorum et defectus consolacionis
legitur quod quidam peccator quadam corrupta simul infirmitate rogabat
deum ut eum tolleret de mundo isto quod cum fecisset petitum suum
ei angelus dicens missus sum ad peticionem tuam expediendam
elige vel in duobus diebus in purgatorio esse vel duobus annis sustinere
hanc infirmitatem Ille gaudens elegit primum et moritur est post quam
modicum apparuit angelus existenti in purgatorio qui videns dixit
quis es tu Ait ego sum angelus dei qui te huc duxi Non es quia
angeli dei non mentiuntur et tu promisisti quod per duos dies essem hic et
sunt preteriti anni Ait angelus scias quod nondum per unam horam fuisti
hic nec adhuc disponit sepultura corporis tui Ait ille reduc
me iterum ad seculum quod cum factum esset ex dispensacione divina ille omnes
venientes monebat ad penitentiam et ad complementum penitentie eo quod
pena erat immensa usuriam et aer fetidissimus et minima durabat
tio est durabat legitur in vita beati patrum quod cum oraret deum ut ostenderet
loca ubi essent illi qui penitentiam non complenerunt in hac vita vidit vallem pro-
fundissimam et cavernosam ad quam veniebant multi et in ea erant aliqui
iacebant prostrati aliqui clamabant de penis et aliqui clamabant acutissime
flagellabant in mensas et cum horribilia tormenta vidisset affuit ei quidam
pulcherrima carbunculis portans in sinistra manu et cartam cum novem lineis
scriptam dixit rogaret quod esset vidit esse penitentia contempta ab hiis et similia
in vita presenti dilexisset sermo eos expedimisset de tantis penis sed me
ad eos veni cum tabernaculo propter eternalis retributionis et cum ostendit cedulam
mandata Si quis custodierit me autem habebit ... tormenta vitabit
Cum quod perlegisset cedulam In prima linea scriptum erat in cibis obedire mandatis
In ij.a scriptum erat fonte ... in ... In iij.a scriptum erat pace et
maiorem In iiij.a scriptum erat ... In v.ta scriptum erat carnem mortificare In vj.ta orationi
vacare In septima superbia vitare In septima ... In octava
... In nona linguas ... et hec est ... vite
... angelos Ait sciatis sequitur monebat ad agendum penitentiam ...
... studeat in omnibus ...
... querens Ait ... bonum
... potuit invenire ... querere bonum et assimilis sociis et ...
... carere rege et cum homines ... audivisset quod esset ...
in sua fulgens in eloquencia ... fortis ... eligerunt
in regem Cum in electum putasset ei dixit quod ... loquebantur ...
regnum ... et ... confidenter nobis ... regem
... anni ... per viginti ... per quadraginta et per quinquaginta
... vidit ... bonum ...
... in accipio ... et ... ad quendam ... erat ...
... et ... que erat ... confidere ... audita fama ...
... matrimonium copulaverat ... eis ...
et ... in ... vidit ... non ... cum ...
in ... ... et ... non accipio bonum
et de ... Ait ... bonum ... et ... accipio bonum
... recessit ... et venit ad ... et ... quosdam ... in quo
... et ... quod dixit ... ...
... nobiscum volumus manere Ait ... sufficiat
vobis ... et ... et ...
Ait ... dixit ... vos bonum ... bonum ...
tibile quero Tandem venit ad quendam sapientem et cum
audisset eum querere incorruptibilia bona et etiam

et etiam dixit et ergo tua bona bene scio quod via est
difficilis et arbor quedam altissima est in via et nullus potest
intrare nisi per arborem ad id bonum venit plures quo
de hoc fecit eos in fidem venit tu scis quod in ore duorum
vel trium testium debet stare omne verbum ergo vero addo
septem testes quibus adhibitis et receptis venit cum festinan
tia ad promissum bonum et dum festinaret se apparuit
ei deus unus ex eis rogandum dixit paratum bona
secula dimisisti ego tibi largior sempiterna ergo dilige
ter agnoscimus et credit ei scriptum qui est summum
bonum nullo summi mediante legendum est summus tamen regnum
homines uxores delitie avaritie divitie scriptus ultimus
est sufficiens arbor parata non qui vult per deum venire
oportet quod ascendat crucem prime et impetrat deum si que
sicut diligenter cito est placatum dicens in vita sua signe
ergo quidam interrogat patrem absolutum pastorem dominus pater v
sancta gratia de petitum et volo petere pro bonum vendit ab
sunt prima est lux errantium et clavis burse prime
diminuere et est necessaria in quod dominum beneficia attendimus
et io dico quod multum est non credo si ex toto corde pe
nituit homo gratiam et veniam sequitur pro maiori suscipiat de hoc
Sexto est hostium superatum hoc primas suscipiat deus
p cum cristianam autem captivitatem in historia anthiocena vi
petris implicati diu obsessi fuissent a turcis tandem
illo de voto fecerunt dux apparuit deus tandem
sunt tot ex parte facte de meo sanguine et tot
doloros quos sustinui in corde suscepto cum cristianam omnino
predicant firmati in petris et in crepusculo meis vestes
si amplexati fuerant columnam prime et ita eis ambitum
fugerit protegeret eos et salvabit et liberavit de ma
nibus hostium et pacem meam placabunt et cum ad gratiam
et confessi fuerant super multitudinem hostium milites vig
ti otto principes et sex centa milia et quadraginta milia
hominum eos occiderent victores extiterunt et aurum et argen
tum et cuncta que habebat rapuerunt et hoc in eadem ter
ra et dum cristianam ex eos petris esset obsessi et
in puncto mortis positi quod deus defuncti similiter sa
nctum ab oculo et in meo cor clamat unde est ita
factum deo sit pretium eo quod non solum mandat corpus sed
etiam meritum pacem dei monuit et odium de se ipso facit
simpliciter reddit homines et duos ad omne bonum complendum
servum facit dyaboli in eam imprimit ymaginem suam
abiciam facit et in tempore belli precipit arma ad amicitiam
monet et corruptionem facit in corde non est ad quem super
peccatorem dicit deus habet vestem et verissimum petit vere
vobis resignum nisi quod firmatis periculum prime quod fugat
demones placat deum trahit sanctos angelos ad ipsos
protegendum Tunc illi peccatores et soletes fecerunt

et p(ro)p(ter)q(uam) (con)fessi fuerit tanctes i(n) infinita multitudi(n)e
Sarracenor(um) p(ro)stratam victoriam de eis habuerunt Septi(m)o
1 est Concatinat(ur) lib(er) i(n) li(bro) de vii d(onis) sp(iritu)s s(an)c(t)i Fuit Gemb-
aldus no(mi)ne qui ex devoc(i)o(n)e q(ua)m habebat de voluntate
sue uxoris castitatem vovit p(er)petuam. Hic instigati(on)e per
demonem voto fragisset et cognovisset uxorem et ea
genuit filium que(m) appellat latinum iterum p(ost)q(uam) ea(m) cog-
noscens genuit filiam qua(m) appellat lupam. Hic po-
st vicibus et multis aliis licitis (?) venisset ad beatum
Remigium et cum contricio(n)e cordis fuisset (con)fessus pro
p(e)n(itenti)a inclusit eum i(n) quodam habitaculo ut septi-
manis ibi maneret. Hic aut(em) i(n) cena d(omi)ni. ite(m) petivit
inclusus fecit et instaret apud d(omi)n(u)m ut sua(m) p(e)n(itenti)am
acceptaret apparuit ei angelus dicens ita d(eu)s satisfe(cisti)
ad videndum p(ri)me i(n) q(u)o statuit fontes nunc divine
(com)munium lavatia et id (con)s(er)vare q(uod) acceptat d(eu)s p(enitenti)am
tuam. et in signum h(uius) cu(m) porta sit firmata et
cu(m) tumulo Remigii stante integritate sigilli et te fora(s)
invenies q(uod) cu(m) fecisset b(ea)to Remigio comendat (?) v(ir)tute
p(ri)ncipalis (?) refert Jacobus de vitriaco q(uod) Carolus imperator
h(ab)ens tres filios dum eos ad sua(m) p(rese)nciam advocasset h(abe)ns
tria poma tenens dedit unu(m) et precepit ut ea ape-
rirent. et q(uia) primus ex complacencia pomi ad prece-
ptum patris distulit aperire alius aperientibus d(edit) nob(ilis)
ut aperiendo statim duce regna et magna donat. Sed
at tercius tunc vellet aperire pomo abstulit et terra(m)
non dedit elongando (?) p(er)petua (?) ite(m) imperator est d(eu)s q(ui) h(abe)t
tres filios iustos et peccatores estimatores (?) ... q(ui) habe-
tem. h(abe)t pomum est p(enitenti)a // q(ui) non aperuit qui ad mor-
tem // negat // qui homo ut (?) // primi honorant et ultimi
confundunt(ur).

Peregrinatio de qua habetur has (con)diciones sequentes ad
hoc q(uod) opere opa (?) devocio(n)is in nobis p(ro)? debet
esse. Scribitur lib(ro) i(n) li(bro) de vii d(onis) sp(iritu)s s(an)c(t)i Cu(m) multi
venisset ad peregrinatio(n)em tumbam s(an)cti et i(n) via in
tabernis et ubi corrupte (?) occupati fuisset. Qu(i)
in aurore (?) ad audiendam missam venissent et sa-
cerdos gloria i(n) excelsis diceret facta est terre mo-
tus et tum tonitru (com)p(re)henso est sac(er)doti cu(m) tremulus (?) sup(er)
tangeret sup(er) altare. et tunc simul columba et fulgur
intraverit eccl(es)iam. et columba p(ro)texit q(ui) recte et in de-
vocione (?) venerant. et fulgur alios occidit aliquibus
fecit tractatia (?) aliq(ui)bus tam(en) de illis q(ui) mordinate ve-
nerat. ne sunt aliqui qui q(ui) mordinate venerat qu(i)
penitent(es) a fulgure stante serente (?) ... Sed cesa (?) fi-
2 libus li(ber) in vit(is) patr(um) cum abbas longinus dix(it)

Ad abbatem suum dixit tres habeo cogitationes prima est
ut peregrinationes faciam secunda ut biduanum ieiunium com-
pleam tota vita ut affectum hominum fugiam. Tunc abbas suus
respondit ei dico ad primam cogitationem tuam video quod nisi
tu ubique moderaris linguam tuam ubicumque perrexeris
perfectus peregrinus non eris. Ad tertiam cogitationem tuam dico
quod ieiunium tuum acceptum non erit nisi a malis cogitationi-
bus abstineas. Ad tertiam dico quod si non prius emendes
vitam tuam nisi alios cognatos non solus vitas tempore
potius. Tertio refert Calixtus papa quod cum triginta per-
egrini sibi invicem promisissent quod fidem peregrinationis
sancti Iacobi unus alterum non dimitteret nec desereret et
de hoc fidem invicem fidem dedisset. Unus vero illorum infir-
maretur omnes quod per quindecim dies eum portassent aliqui
afflicti tedio fidem frangentes dimiserunt eum. Nec re-
mansit cum eo nisi unus qui se non astrinxerat iura-
mento. Cum autem de vita infirmi desperaret et cum iste
usque ad montis pedem portasset eum. Deinde super montem de-
vixisset tum mortuus est. Vir magno horrore non valens ferre
quod solus tum esset solus et terra esset periculosa flere
et orans beatum Iacobum qui statim apparens ei flere
formam cum equo requirit causam fletus. Qui cum expressisset post
beatus Iacobus accepit mortuum ac se super equum et
in spacio unius noctis per duodecim dietas portat usque ad
montem gaudium qui est prope sanctum Iacobum usque ad
ram leucam et precepit canonicis ex parte beati Iacobi ad-
hi ut sepelirent corpus portatum. Tunc dixit beatus
Iacobus socio fideli que est recto se super equum
ut deberet sociis suis dicere qui in civitate eam portaverat
peregrinatio. Ideo placabilis est et statim dispensavit ut
omni ad eos accedere cum audisset intelligendum dispensavit
agerent. Ideo debet esse humilis refert Gregorius primam
dam matrona sepe etiam sanctos visitans cum magna devocione
peregrinos recipiebat. Deus quem peregrinacione homo que-
rit et sanctos homo satis facit de peccatis suis. Homo mittat
agnitus suffragia sanctorum. Homo vincat tres hostes. Homo
terrena expandendo. Tamen carnis affliccionem sustinendo
demonem celestia affectando et ideo ex quo non possum
peregrinacionem facere in pedibus domini famulo ero et recipiam
eos libenter. Tunc ait precepisset dispensatori suo ut recipia-
torum venerabiliter eos tractaret. Venerunt duo peregrini et cum
tum magna devocione eos suscepisset et elemosinam
dedisset. Dixerunt tum modo visitas nos sed nos in die
iudicio te requiremus et quicquid boni poterimus prestabimus tibi. Sic ergo peregrinatio multa bona meruit in

nobis primo pascit. Item cum quidam venisset de sancto
Jacobo et expendisset omnia bona sua ut habet quod comederet
Et in nona die afflictus tedio dormiret super sub arbore
vidit beatum Jacobum excitantem qui surgens vidit ad ca-
put suum panem albissimum et de eo comedens quindecim
diebus vixit sufficienter bis de eo in die comedens sup-
et sic in mane integrum inveniens quousque pervenit
ad domum suam. Item sicut legitur in historia [illegible] cum dum
cristiani in obsidione Antiochie fame vellent
fugari eo quod non haberent unde comederent cum flevissent
super eos ros celestis cecidit de quo pergustantes
sic sunt confortati ut decem diebus comedere non cura-
rent quousque hostes expulissent de terra. Item a morte
liberat. Item quod quedam mulier in hospitalo maris clementis
sancti oblita fuit filium suum sub capite cum recessit illuc
redientes invenerunt eum dormientem ubi eum dimiserat et
eum quesivissent cum ubi fuisset per annum credit quod intra
per noctem dormiverat. Item sicut refert calixtus cum [illegible]
tunc peregrini ad sanctum Jacobum venisset et rex illos
sum petivisset ut ab incarceratum et captura custodia
aliis recedentibus ille a saracenis est captus. et cum catenis
ad collum [illegible] ductus venditus est. Cum autem in catenis
existens adiutorium beati Nicolai postularet apparuit ei et
reprehendit eum quod salutem anime non postulaverat. Sed id
quod divino modo erat adductus. Tunc fractis catenis
cum una parte catene dum tenuisset que erat signum inablis
percutiens hostes et fugavit [illegible] aliis no-
[illegible] fuisset captus de catenis ad [illegible]
victor tum cum gloria [illegible] ad sanctum Jacobum de scto
apparuit ei in specie sancti Jacobi. et cum peregrinatorem
commendasset [illegible] ut evitaret pericula [illegible]
[illegible] sum. cum [illegible] et eo mortuo cum
[illegible] ad infernum portare vellet [illegible]
beatus Jacobus et compellens eos ad iudicium venire
[illegible] allegacionibus [illegible] a iudice [illegible]
beato Jacobo ut anima rediret ad corpus. qui surgens
[illegible] narravit. Item refert [illegible]
[illegible] peregrinus est receptus a quodam milite
[illegible] propter instanciam fugiens in nocte involuisset eum
in capa sua optima peregrinus fugit cum ea. cum autem
[illegible] ad tempus [illegible] pergere vellet ire
[illegible] et inveniens eum in presencia sue
uxoris dixit usque ad [illegible] expectabis eum quousque
ad sanctum Thomam venisset. et coram suo sepulcro
demo qui in specie peregrini ab eo receptus fuerat appa-
ruit ei cum capa [illegible] agnoscis me [illegible]
de tunc peregrinus cognosco capam meam sed te non
cognosco. Ego inquit sum demo qui in specie pe-

Qui fudatus sup(er) capud tuum et preceptum est m(ihi) a beato
Thoma ut portem te sic q(uod) absq(ue) lesione et fatiga-
cione cras sis in domo tua. q(uia) uxor tua in bere ut
alt(er)i p(ost) decem annos ista expectabat ultra 100
p(er) te assignatos tum intrasti de india sero q(ui)ngue
sua i thesaurum i cipho uxoris comedentis i domo
sp(onso) novo partem anuli. Sicut q(ue) alia partem illam cum sp(on)so
ingeniis suum esse maritum cognovit et valde leta sp(on)-
sa recepit maritum suum. Cum marito salvat. Refert Vincen(cius)
q(uod) duo fr(atr)es fuerunt unus pessimus at alt(er) conuerti devotus
Contigit pessimum mori et an(im)a ei(us) portatur p(er) angelos
ad celum. Alter d(omin)us non intret ita cito q(uia) negleg-
fuit purgetur. Ecce at p(ost) aliquos dies alt(er) negligens
mortuus fuisset nec angeli venit ad eum. et cum frat(er)
sita fuisset causa responsum est q(uod) iste pessimus a paren-
tibus multas consolationes habuit et ideo consolationes a parti
angelicis. Alius vero consolationes terrenas habuit et ideo non recepit ab
angelicam. Refert Cesarius q(uod) cum quidam pessimus in
mari morti appropinquaret qui uxorem et filios p(ro)pter
devotionem dimiserat aut socius suus vidit unum
sedem in apta in celo ut adimpleat promisso cuius
tamen dimisit uxorem filios etc. Et io gaude-
ter ad eam accedo q(uia) corona parata est m(ihi). et hoc
dixit expiravit

[H]ec pessimatoris fraude. Et homo moveri
ex multis p(er) ex ... naturali ... querit res
naturales diligit p(ro) suum ortum. Ecce at na(tur)a hu(m)a-
na ibi fuit formata et pater noster ih(esu)s cristus
ibi natus conversatus mortuus et sepultus
et mater nostra v(irgo) benedicta et mater nostra eciam ibi habuit
originem. Ad hoc monent nos naturalia et ciconie q(ue)
unam alam tenet in mari et i alia recapiunt ventum
et transferunt pisces. Eciam hec ostendunt talia ut in
Acrone et in salmone. Item sibi creatura sicut sol
luna et lumen celi talia eam (con)tinue faciunt ergo et ...
ca ... naturale requirit ut q(uo)d ... a suis inferioribus
velit facere suis superioribus. Et hoc est q(uo)d legitur in
historia tusmania. ubi dicitur q(uo)d quidam heremita in
templo domini de nocte orans ut cristum ... apparen-
tem et conquerentem ut filii sui cristiani sciebant
eum tam diu exheredatam terram et insignium suum
visionis eo quibus(dam) adveniencibus eis pro tectore
omnes captiuos cristianos tras impeciens expeditos
ideo debemus moneri p(ro)pter receptos ... Et legitur
in ead(em) historia q(uod) cum ... p(ro)pter p(re)ceptam nostram i terra capta
esset quidam pauper et devotus cum fugiebat et venit

ad tuendum patriam et cum terre motus etiam fuisset
tantus quod ille non posset dicere nisi deus adiuva me
apparuerunt ei duo viri quorum unus iuvenis et alter
senex erat. Et quia claritas eorum summa erat stupefactus
est. Illi confortantes eum dixerunt ut iret ad episcopum podi-
ensem qui ibi erat legatus et quod moneret eum
ut excitaret cristianos fideles ad recuperationem terre
sancte quod in ea omnia opera reparationis fecissent et in-
super quod vincula flagella clavi crux lancea spinea
et rubea erant in sinu et cristianos adiutorium
eorum [illegible] etiam ubi potius dicit lampades que
ibi erant tantum splendebant [illegible] in meridie. In-
super tercio deus monet excommunicatos. Legitur in
historia anthiocena quod cum quidam princeps in sua
camera vigilaret vidit coram se militem decore et forma
sua qui in obsidione cum [illegible] interfectus fuerat et cum
esset mirabilis pulcritudinis et refulgentie rogavit
eum. Erat ei tam mirabilis gloria qui ait non sunt mortui
qui in cristi servicio vitam suam finiunt. Ne debes mi-
rari tantam pulcritudinem meam qui tam pulcram mansionem
et statum dedit ei mansio sua in celo quam pulcritudo ab-
scondi non possit. Et nunc miles mortuus pulcriorem
pulcriter tibi preparavit quam eras perpetuo longe
dictu disparuit. Dicto autem princeps cum [illegible] [illegible]
convocatis sacerdotibus ma[illegible] revelat visionem fecit
et recepit ecclesiastica sacramenta. At cum [illegible] confessionem
lapide machine percussus mortuus est [illegible]
v Perimunt maledictionem dei incurrit. Refert gra-
tius quod cum romani legatos ad principes
tres misisset ut pacem cum eis firmaret
cum iuramento firmassent pecuniam et clam inverunt
in eos et occiderunt eos et omnes romanos quos
invenerunt sed maledictio dei in testatores periurum et
fidei super eos fuit nam primus [illegible] abscisa ab eis
emittebat [illegible] domestica et blada [illegible] et sagit-
tis [illegible] fugiebat ad silvas et ad montes desertos
104 [illegible] autem cum lacrimosis lamentationibus ab sua
[illegible] ad modum [illegible]
vindictam postulabat de periurio facta. Cum autem audiret de
moribus per imperatorem romanum omnes fuisset victi in campo
exceptis [illegible] militibus qui ascenderunt ad montes illi statim
congelati ad modum lapidis facti sunt immobiles a deo vindicta
evidentem [illegible] in historia ecclesiastica quod cum
episcopus ierosolimitanus iustissimus esset et propter rigorem
iustitie [illegible] subditis odiret [illegible] falsum imposue-
runt ei et iuramento firmaverunt [illegible] necat [illegible]
dicit nisi sit [illegible] quod a morbo regio consumeretur
[illegible] quod oculos emitteret [illegible] recedente ad [illegible]

nu pro falsis testibus cum omni pecunia sua rebus domo et
familia exuit. Sed a pedibus usque ad caput a mor-
bo regio consumptus. Tunc hec videns factum revelat et ex
magna contricione lugens oculos amisit. Tercio proxi- 3
mi deceptor. Refert Cesarius quod quidam decanus quendam
colonensem vicinum mercatus argenti de pecunia ecclesie sue
sui pro cardinali militi mutuat. Tandem mortuo decano
et canonica probacione non habentes petiverunt debitum a milite
ille negat et iuramento firmavit. Cum ad domum rediret
in media via stetit nec ultra procedere nec eciam retrocedere
potuit. Et quod eciam [illegible] confitens peccatum fuerat in corde
vovit et promisit quod ad locum rediret et suam maliciam
emendaret et pecuniam restitueret iuste recitatam. Talis sunt
quidam usurarius qui in morte compunctus duos clericos vocat
et pecuniam rapinarum et usurarum eis tradens pro sua
impetracione ieiunus satis secundum sua impetracione [illegible]
ordinavit ut fideliter et cito exequerentur et emen-
darent secundum iusticiam. Cum neglexeres illis infirmita-
tibus plurimum sunt etc.

Perseverancia multa bona meretur in nobis primo 1
est penarum diminutiva. Refert Petrus damiani
quod quidam dives promiserat mensa decem virorum
religiosorum iusticie et cum per tingentur tercia vice
in quodam anno graviter infirmitate carpitur et confessus
et pauperibus erogatis multis bonis mortuus est
et admirat suos ne tanquam mortuum eum lugerent
Cum autem abbas cum preciosis faceret. Sed oraret apparuit
ei iste mortuus totus tremens et cum requireret ab eo causam
tremoris vidit eam in quadam planicie et imperator quidam
cum exercitu suo me sequebatur. Et cum ad omnem partem
respicerem oculos nec reperirem refugium nisi quod ad te veni. Et
cum sic loqueretur venit ille imperator cum exercitu suo et
[illegible] in presencia abbatis et eum cruciabat et
clamat adiuva me o abbas. Tunc imperator velud
repeat dixit Cur petis adiutorium cum non
[illegible] in secto proposito promisso cruciaberis cum non persever-
erasti usque in finem. Et hiis dictis recessit. Ipse
abbas iniunxit multas oraciones pro eo et tandem
quod sunt liberatus. Secundo est demonis liberativa. Legitur accidit
quedam puella que emittens votum virginitatis quod sunt 2
nocte [illegible]. Diabolus ex hoc iratus est ei ad hono-
apparuit dicens nisi votum fregeris de corpore tuo
satisfacere faciam. Et si hoc non fiet patrem tuum et fratrem
tuam interficiam et si hoc non sufficit faciam tuos matrem
de faciam. Tunc puella plus diligo virginitatem sepe
corporis meum et parentes et fratres meos quod vos
reddam quod cum multeris [illegible] permittere paciencie

feceram. Cum autem demon multas iniurias intulisset
ei nec posset eum perseverancia infringere puelle precio
subiecit et quicquid mandat ei statim complet. Cum autem
quadam die unicuique quidam dolos iudicat in ea et super
inhonesta sibi dixisset mandat demonem cum torqueretur
precarum vellet desistere. In prima precepit demonem ut verberaret
eum et sic tamen perseverat per multos annos. Sensit demones
Alius refert beatus Ieronimus de quadam tentacione beatum Ni-
colaum ut remaneret propter multos cogitaciones infir-
morum tribulacionem et demonum expulsionem in quibus multum
prevalebat attendens sciens quod demon invidebat instigacione
vanam gloriam prestat se pedes tenens ex limine celle et
clamat trahite me demones si potestis et vobis
datum est quia aliter non egrediar nec illuc ibo. Et
statim ex perseverancia ista tentacio recessit. Alius in libro
de vita et perfectione fratrum predicatorum cuidam quadam vice sub
tentacione demonum exire ordinem ut posset in alio ordine
promoveri ad sacros ordines et per consequens missam celebrare
et melius animam salvare. Dum vero fecisset in statu in oracione
esset videt quendam ethiopem et quendam angelum
pulcrum in stare coram se et ethiops cum multis racionibus
probat quod debet exire sed angelus per oppositum validis
racionibus quod totum monstrabat quod remanere debet
nisi prius. Tunc quidam ait fundatum firmum est per-
severancia tua non quatitur a ventis et loca firmiora
uberiores et pleniores fructus reddat et arbores
quam loca mobilia, et ideo remanere volo. Tunc demon
confusus recessit. Tercio est constancia et fortissimo ostensa
3 Hec in libro de vitis patrum quod quidam miles flagi-
ciosus veniens ad quemdam heremitam de suis peccatis flagi-
ciosa primam rogavit dominum quibus cum diu esset id quod libentius
facit videlicet fecit festa. Tunc iniunxit ei ut in diebus
festivis dominicis et festivitatibus pape et apostolorum
ab omni opere servili cessaret. Sed prima dominica perveniens
tentatus boves dimisso dimisit et arare incepit
et rediens ad heremitam dixit se flagitasse primam iniunc-
tam quesivit ab eo que cibum abhorret. Ille dixit
porros et alea. Et tunc iniunxit quod de illis de cetero
tua non gustaret. Dum autem rediret vidit multos
porros et alea lancetis et comedentes cum tentatus
comedit et agnoscens miseriam suam. Dum redisset
ad heremitam dixit pater utique maxima est perseverancia
tenia et optime custodit et emendare eciam virtuti
prestat opera eciam ad agendum et ideo da primam iniunc-
4 tionem. Quam cum dedisset perfecte complevit. Quarto est
virtutum accumulatio. Refert beatus Iacobus Vitriacensis
ei quidam senex fuit qui dum in choro dormitaret

amorem dei ne oppressus somno dormiret clamabat ut iu-
venem cottidie vigilantem senex finxisset oppressus sopno
et licet iuvenis ad dormiendum finxisset flexit tentatum
ne monitorem frangeret dormire volebat. Quodam autem
expergefactus senex circa matutinas iuvenem invenisset
ad lectum suum orantem vidit quendam ordinem super
locum gloriosum et kathedram sive sedem et quod in sede
erant septem corone. et dictum est ei quod discipulus eius
iam lucratus fuerat ista nocte. Tunc senex mane facto
interrogavit iuvenem quid fecisset. Tunc dicit michi
non restiti cogitacioni mee que suadebat quod recederem dormi-
tum angustiis liberatus essem. Tunc senex cognovit quod
perseverancia est maxima virtutum.

Predicator verbi dei debet habere has condiciones se-
quentes. Primo debet esse humilis. Legitur in miraculis 1
beate virginis quod cum quidam puer duodecim annorum
custos porcorum esset horribili infirmitate gravatus cra-
tus per eam raptus est et vidit beatam virginem suppli-
cantem pro infirmo et valde humilibus necessitudinem
ipsius et suum filium invitissimum matrem quod maius stella
erat et quasi omnibus displicuerit et prevaluit
voluntatem suam. Tunc ancilla suam extollit et secundum
humilitatis et bonitatis exstitit predicator qui racione et sine
in malo suam humiliter fratres commonebat in
predicatoribus [illegible] ad [illegible] lectio in [illegible]
imperfecti [illegible] quidam magnus theologus in die
palmarum predicaret humiliter cuncti et de
asina [illegible] sermonem patefaciendo pulcherrimum asse-
rit ne tibi asina domini [illegible] Bone magister
[illegible] ad [illegible] et ita obmutuit
ordinem predicatorum et quidam iuvenis intrasset
eum extrahere detrahendo illi ordini. Et fama ex
altari dixit iuvenis tristis ne dicit vobis
rectam et perfectam foras vinceri [illegible] viderunt
monachi [illegible] invenimus legem dominum nostrum
ihesum christum non fuisse albus vel nigrum monachum
sed humiles et pauperes predicatores. Et ideo plus volo
sequi vestigia eius quam [illegible] alterius. Et tunc illi
confusi recesserunt. Secundo debet esse fidelis. Sicut refert
Jeronimus quod cum fuisset interrogatus quidam sanctus qualis debet 2
esse predicator dixit non sicut candela que alios
illuminat et seipsam consumit. Non sicut puteus
qui sordes aliorum lavet et sordes in se retinet

Non sicut campana que ceteros vocat et seipsam non vestat
sed sicut sol qui fulcit quod perficiendo cursum in se et aliis illuminat
generat. Tercio debet esse paciens. Refert cesarius quod cum quidam
3 predicator fuisset mortuus et cuidam socio suo apparuisset
post mortem dixit meritum anime sue. Dixit socius. Cum status tuus
tantum ostendisset anime mee una dicebat dampnatus eris quia non
servasti ordinem tuum alia dicebat dampnatus eris quia male
iuvenes gloriam predicasti. Cum ergo territus starem apparuit in
dominus noster ihesus christus dicens dimitte eos sequere me. Ita labor
et paciencia et affectus predicacionis nostre mei erunt tibi in
remissionem peccatorum et in augmentum glorie et corone. et ideo
statim assumpsit me ad inestimabilem gloriosam. Quarto debet esse com-
4 paciens. legitur in libro de vita et perfectione fratrum predicatorum
quod cum quidam predicator parum instructus in theologia mitteretur
ad predicandum eo quod haberet summam compassionem ad peccatores
cum ille recusaret propter insufficienciam suam apparuit ei quidam
dignitatis parvulus et tangens eius cor dixit vade. Unde regmam
spiritualis legitur in vita beati bernardi quod cum exponeret
cantica et quot verba sibi data retineret hec meditacionem
verba reciperent. facta est vox ad eum dicens Bernarde in
ita tenebrosa non habebis nec tibi dabuntur. Quinto
5 debet esse fervidus. legitur in vita sancti bede quod cum ex fervore
et predicacionis privatus lumine adhuc predicare vellet. Cum
quadam die a sociis suis portaretur in quadam loco ubi erat ma-
xima congeries lapidum et ipse predicasset fervens credens
habere maximum populum. Cum terminaret sermonem dicens per omnia
secula seculorum. omnes lapides dixerunt Amen. Sexto debet
6 esse mundus. legitur quod cum beatus [illegible] communis senex per octuaginta
dies ieiunasset et sedisset in eodem mansione tantum tamen dixisset
ut cum verbum facie septime possit intelligere ut valeret
dum iret ad alium senem apparuit ei angelus dicens confessio
medicina doctrix est facie septime et humilitas confirmata
et appellans ei verbum ut dictum facie septime cum consolatu
dimisit. Et ad idem refert beatus gregorius et fuit quidam
iuvenis eguerius nomine cum apparens aliquis iuvenis
per lumina dixit mors eius et in ea [illegible] in ore tuo et con-
ferre medicinam tangens linguam eius et ex tunc non
tacere non potuit. Septimo debet esse devotus. legitur de beato
7 gregorio quod cum exponeret iob et [illegible] sua per contumaciam
respiceret super ipsum vidit columbam niveam in eo rostro suum
in aure eius tenebat. Et ad idem legitur de beato Sebastiano quod
cum sic predicaret frequenter et multa de gaudiis paradisi
et de contemptu mundi et de penis inferni dixisset
uxor in[illegible] que muta fuerat clamavit Beatus vir
qui portat. et ego video angelum dei coram te tenentem
librum coram oculis tuis

1 Prelatus tenetur quod dicitur existat. Et hec hab-
tores sequentes. Primo debet esse discretus. legitur cum fuit
quidam episcopus parisiensis Guillermus nomine discretus
qui rogatus ut regi favere diceret ambres de
uxore sua que ei pepererat filiam. cum eidem narra-

re. vellet accedens ad eum dixit. Domine mi rex ru-
mores optimos vobis porto quia hodie domine vestre fcaac
datum est novum regnum. nam domina regina unam filiam
peperit que in uxorem dabitur magno regi per quam regnum tandem
filius prior erit. et si filium peperisset unum comitatum ei
dedisset et regnum vestrum diminutum fuisset. cum ergo me-
lior sit augmentatio quam diminutio melior est filia filio
Exemplum ad idem legitur quod fuit quidam episcopus in sua curia distractus
invitatus aquam vino non miscebat. Cum quidam quare recu-
saret dixit quod uxores aque ipsam super mensam [illegible] [illegible]
tus rudit episcopus quod vino. quod sic vos astantes regem esset potu-
um nec aliquid faceret ut [illegible] dicebat aliquis mercatum [illegible]
eo. si aqua ita stat coram me ut si vinum esset ita forte
sit id quod vos bibitis et vellet in nocte prohibeas [illegible] [illegible]
aqua tunc rex accepit quod una cum dissimulia [illegible] [illegible]
to sibi de meliori cum aqua fecit et quod super mensa et da-
cat porta Exemplum ad idem de quo fuit quidam episcopus qui mensam
cuiusdam reperies valde obligatam per predecessores suos [illegible]
expansis reddit et debita sufficienter solvit. Cum dicat a magis-
tro quod expansas mea predecessoris et meas [illegible] [illegible]
adit cum ad quendam [illegible] civitatem de spatium [illegible] [illegible] fuisset
flendo spatium recuperavit [illegible] vo [illegible] perdidisset. Item
[illegible] oculos suos lavat ut melius [illegible] [illegible] videns
aliquis dixit. domine magnum super cum est et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ait [illegible] sol [illegible] suos radios [illegible] [illegible]
oculos meos et [illegible] [illegible] Exemplum ad idem de quo quidam super
quendam rectorem [illegible] ad ingressum sui ordinis et abbas
[illegible] [illegible] prima mensa de vino ei dacet abbas [illegible]
[illegible] vas magnum [illegible] [illegible] [illegible] abbas fecit
[illegible] fecerat. qui religiosus [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
abbatis vase [illegible] [illegible] fecit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vasa [illegible] [illegible] finaliter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] interrogate an sufficeret [illegible] et quantitate vini
die diminui fecit vas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] alios [illegible] et esset [illegible] [illegible] [illegible] est ad
mala [illegible] ne [illegible] Exemplum ad idem de religiosis [illegible] [illegible]
[illegible] esset eiusdem [illegible]. et quod religiosi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ponebat [illegible] [illegible] dixit [illegible] ut
[illegible] [illegible]. [illegible] cum [illegible] ab ea [illegible] et in vase [illegible]
[illegible] [illegible] vas et inde lac effunderet [illegible] religio-
sus et vos similes estis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] religio-
retinet et quod bonum est effundit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de quo fuit quidam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. et cum hoc audisset [illegible]
[illegible] esse in quodam [illegible] in quo super [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] offerebatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sedebat [illegible]
[illegible] fecit eum [illegible] in [illegible] et sulphure [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
lecto [illegible] [illegible] sulphureo pleno. et cum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] blasphemaret ex vehementia doloris
[illegible] [illegible] [illegible] ad lectum suum [illegible] et cum mor-

tum ipet. Alia ad idem. Fuit quidam episcopus qui per viam equi-
tans quendam puerum secum ducebat. Accepit puer in dies
maximam multitudinem demonum quam episcopus non videbat. Ex-
clamavit Karitatem quod nos venimus fugiamus. Episcopus hoc
contemptores facti cum demones ipso cum fuissent clama-
verunt corruptor animarum transi et mundicie amator ve-
nobiscum ad locum mundum ut per ignes inferni tue con-
cupiscencie ignes extinguantur. Tunc eum cupientes secum
portaverunt puero remanente illeso. De zelo quod esse iusto
debet in libro de eodem domo ff. Fuit quidam episcopus tam re-
potulos habuit ut sederent coram eo in mensa ...
ma. Venit autem quidam magnus quadam die et posuit se
in illo ad sedendum ... regimento ab eo ...
... dicit hic in mensa est sic dignitates ut ...
... ista. ut ego me cognoscat ... me ...
mensa ... Fuit quidam
monachus Claravallis fuit electus in episcopum et voluntate
abbatis episcopatum recipere recusavit. Qui non multo post
est defunctus. et cum cuidam familiari suo apparuisset
et ... regimine episcopali ... facta
fuisset videlicet si episcopatum suscepisset eterna damnatus fuisset.
Et ... terribile verbum ... in ...
in tali statu est in quo ... non sit digna ...
... sollicitudo ... in libro de eodem domo ff. Fuit
quidam episcopus qui plus demonibus et variis hominibus ...
utilitate et bono ... episcopatus ...
mittat ad eum ... quidam cum ... dixit ei dilecte te
sum ... ut videas coram eo ad ... de ambo
tibi commissio et hereditate quam sanguine meo ... sunt
Et hac occasione facta fuit visum episcopo ut ad medicum ...
heret et cum esset coram Christo videbatur ... demones
... infirmitates ... ponent et ...
... quia fuit ... pauperes spoliavit ...
... et meretrices ... fuit ... vestes
sacerdotales et omnia ornamenta ecclesiastica erant ...
vestes ac corporales et ornamenta domus et utensilia
erant aurea et argentea ... erat ... de ... rei tem-
poralis optime curavit. Sed ... animas ... informacionem ...
... suo malo exemplo corrumpit et ...
... ei ... multa ... dampnate erant
sub suo malo regimine. Certa fuit ei studium ...
... studium spiritualis illud erat ...
erat ... nolebat salvari nec permittebat ... sal-
varentur. Tunc ... ipsa dixit sibi O maledicte
quod meo sanguine acquisivi sed tu ...
apparatum ... cum crucifixus acquisivi ... tu ...
expandisti cum coronam spineam acquisivi sed molle
pulvinar tuo capiti supposuisti tunc eo cum ...
... et flagellis quod acquisivi tu in vasis argenteis
... tunc eo ... acquisivi fel
cum aceto potando tu expandisti in delicatis ...
... et nectar ... Ego flendo clamavi ...
... oves reducere sed tu clamasti ut eas tanquam
lupus mactares. Et ideo talem diem tibi assigno ad audien-
dum sententiam diffinitivam cum autem evigilasset et de his que

intrat valde anxius et sollicitus sic famulis enarra
sset volentes ei placere et petentes de sub rebus suis de eius
anima cunctantes unum meminerit quod de sompnis illius
decreto non curaret tamen sic prima tempus labitur et usque ad
diem statutum pervenit et eodem die et eadem hora sibi assignata
venerunt ad eius cameram demones horribiles dicentes Ve
ve maledicte et venimus ut audies sentenciam diffinitivam
a summo pontifice de vita tua Ille vero hoc audiens
clamorat familiam dicens Expellite eos expellite
illi vero neminem videntes sed vocem audissent Episcopus autem
volens in demones irruere et eos de camera expellere
cum tanto impetu ad columnam camere que erat in medio
venit qui fracto capite expiravit Ille ad idem refert
parochiis de ultimo eius demones sunt capud tenuerunt
et platis in hac vita suspenserunt Animas vobis referimus
quod quot nobis commisistis tot nobis et eas perfectas
in eadem dignitate remisistis Exemplum ad idem refert
de vir ... Et fuit quidam homo bonus in lo
matutinas venire assuetus cum solo cum pulsacionem
venisset et in porta ecclesie expectaret vidit beatum
Martinum cum multis aliis sanctis cum luce mirabili per
transeuntes Qui ad tronum ipsius archiepiscopi ... per
fuissent accusatus misit enim sanctus Martinus cum
iudice qui sedebat in sede fulgenti et cum a sancto
Martino et aliis sanctis fuisset accusatus et ostensum quod
vilior asinus erat tercior quam miseri pauperes in
ex visa eius summa negligencia dixit Tunc cathedra erat et
cathedra cum pede percussa est in qua archiepiscopus sedebat
cecidisset venerunt tormentum magnum et eius animam extraxerunt Tunc ille bonus homo ad dominum archiepiscopum
attendens eius familia excitata ut quod archiepiscopo
narraret et intrantes eius cameram eum mortuum invenerunt Exemplum ad idem refert in libro de vir dotis Mercatores
per mare navigarent et tempestate coacti cum se
ad quandam insulam applicuissent invenit quedam senex
ibidem in quadam domuncula sub terrenea sedentem et
tabulam scribentem et legentem cum cum ab eo
scribet audivit Ego episcopus in insula sum et peteret
sciri et dixit meorum subditorum pro quibus in extremo
iudicio habeo reddere racionem Alius dixit Ego archiepiscopus sum et sub meo regimine infinitas animas
de hoc non curo nec unquam curavi Tunc senex dixit
pro quibus tormenta inmirabilia pacieris Exemplum ad idem
fuit quidam episcopus ... de suo grege multum sollicitus
infirmitatem corporis incurrit tamen at a medicis
...ret ut a tanto labore quiesceret aut medici medicinam
...meam pro tali gente prolongabo videntes Domine gratiam
quibus ipse dixit magis volo esse bonus episcopus pro tantum
... pro septem Exemplum ad idem refert Iacobus de ...
... de quodam episcopus quandam abbaciam visitaret monachos
... non valens aliquid de ea extrahere seu habere
per manus monachos antiquiores nominavit ad se vocavit
et iuvenes et tenuissimos ab eis interrogat tempus eorum

magis sit fraudulenta alii dixit [illegible] Tunc episcopus rogo te dic mihi magister
et frater [illegible] Tunc puer [illegible] potestis que [illegible] habebit vos quia non scivistis nec scitis
Tunc ait dicendus quod aliquid vellet sibi revelare Et factus
monasterium sibi optimas vestes dedit et cum instaret
ut quod diceret cum dicit puer festucam accepit et ait
vos nescivistis nec scitis nec scivi nec scio quot pollices
habet in longitudine ista festuca Sed ea dicebas et ma
[illegible] mensurare usque ad finem huius festuce Cum va
6 Vet ait invenies modum satis dexter debet esse humilis
Legitur in gestis romanorum quod fuit quedam papa filius fullo
nis et ne de sua dignitate superbiret in ipsa camera
fecit fieri furnum ut in sua mente cardinalem humi
liter sinaret Exemplum ad idem Refert cesarius quod fuit quidam
prelatus qui satis etiam satis bonam erat multum sollicitus
de meliori habenda ut in honoribus mundi dignitate ho
norabilior haberetur Quidam autem senex in habitu ru
sticali ad eum accessit et sub similitudine petebat ab
eo consilium dicens uxorem bonam habeo sed pauperem nec autem
animus meus me sollicitat ut cum alia nobili contrahere
et dimitte Est nec in licitum contrahere cum ea Respondit
ei prelatus nullomodo et senex ad eum Ergo et nobis ia
licet facere id nam ecclesia vestra sponsa est. [illegible] vos ista non
ita dimittetis nec tot signa vanitatis potestis ondere
sicut facitis si titulos habetis istam licet dimittere et talia
affectatis habere Prelatus ait hoc audiens in sua humi
litate permansit Exemplum dicetur esse primus legitur in speculo exemplorum
quod quidam prelatus cardinalis scilicet interrogavit quendam
senem ut coram ea proponeret verbum dei et quod in sermonibus
suis aliquid ad mores tangeret de vita et prelata
Senex vero in sermone suo sic ait Domini nostri cardina
les sunt cardines [illegible] sicut cardo non unctus murmurat
unctus ait suaviter claudit et aperit sic cardinales non
uncti donis dulciter aperiunt aliter murmurat et clau
Cardinalis hoc audiens ait sufficiat pater satis habemus
Exemplum ad idem legitur in speculo exemplorum quod fuit quidam
prelatus qui quandam abbatiam visitans cum ibi optimum
[illegible] vidit rogavit abbatem ut eum sibi donaret Cuius
abbas dicit removet eo quod ipse debilis esset et infirmus
eum [illegible] eum portaret dixit prelatus Ergo possis proprio
equo eum in ducere Abbas audit fateor me vobis
teneri ad obedienciam canonicam sed non ad [illegible]
Exemplum ad idem legitur ubi supra quod quidam prelatus semel cum pauperes
religiosos et lectores predicans in theologia diceret
quod dilatabat fimbrias suas, et ab omnibus vocatus
[illegible] Cui unus illorum religiosorum scilicet cum magis
plurimo et usque ad genua lutuosa occurrit illi prelato
[illegible] dixit ei Dic mihi [illegible]
[illegible] magnificas fimbrias meas. et ondit ob vestes
lutuosas Exemplum legitur ubi supra quod prelatus quidam scilicet [illegible]
religiosis rogabatur ut eis committeret causas suas qu
dixit Rogastis me de utilitate mea et ideo pastor

occidit quum non visitat et non dirigit quum debet et
pt et io quemque. et io quemque ovem in commissum
invenerit in verbis impedicatum solvite eam a ver
bus et reducite ad ovile. et quemque eam in spelunca
lupi inveneritis ipsam extrahite Ut habetur libro v. Exemplum Quidam fuit
quidam nobilis clericus qui ad quandam abbaciam veniens
devotum motum religiosorum intuens ad ipsos quidam fratres
sui volebant eum admittere etiam ipse intravit Quod et post
multum tempus ipse primus factus fuisset episcopus et a monasterio
vellet recedere fratres sui retinebant eum propter caput domine
Domine in dicitur vobis non deficiam nec vos si placet
michi non deficiatis quia fingentes se non audire ipso relic
quando et canonici compromittentes in eum suffraganeum
providerent ideo ut habetur eodem libro Exemplum quod cum beatus Bernardus
super palisiendum parisius essetur cuidam goliardus
nomine ei obviavit dicens Optimam inveni tela puncta
iacterem super palisiendum Tu facta audiens ait palisie
dum forte ponam et tecum ludam Goliardus utique taxil
los de bursa extraheo et ludens maxime decem octo
puncta prieat Sanctus vero Bernardus taxillos super suum
pedem poni fecit et cum eos proiecisset unus taxillus
tute divina permocendo est divisus et decem novem
puncta prieat et lucratus est goliardum et eum monachum 8
fecit. qui postea magis perfectus fuit Ideo debet esse
capaces de v. Exemplum De quodam prelato quendam religio
sum sibi subditum cum quadam muliere commiscerat vidisset
post incastitatem hoc modo correxit O frater vidisset
hac nocte nudus et sine zona iacuisti cum eam Et
dulce correctionem compunctus ipsa magis perfectus est et tam
fecit Ut habetur libro v. Exemplum ad quendam religiosum corrector apud tunc
suo prelato volens se disciplinam fortem dare et se permisisset
esset dixit prelatus ei nomine in correctionem permiseas si tibi
omnis peperassem in tunc dixit sic si non dicit quia ut habetur
v. Exemplum quidam prelatus multum a suis subditis infestari ut prelaciam
resignaret et ex parte altera quantum poterant amotionem procurabat
prelatus non nisi laborem et dolorem habet et sibi cum dixisset quod dicta
quia ei sic dixit festum beati Johannis instabat locata vos alium
quod nobis fuimus unum bono ex esse elemosinarius 9
hic ex eodem ibi quidam prelatus cum sibi una lampreda venit
ti nimis cara portata esset et in mensa posita vel quidam
pauper ad eum et omnino amore dei lampredam petit quandam
de coquina prelato sibi aportata. et quia prelatus sine erat
misericors et elemosinarius maxime in scutella cum lampreda
preda de aportari fecit et dum pauper eam recepisset eum paraside celos ascendit multi fide
lis deficit Ideo debet esse
religiosus qui bona sua monasterii fecit suo mercatores 10

Fregnt donat Cw at 1c ex hc no ditaret si mag
depaupabatur et certi qui no habebat tm ditarentur
a fratre suo reprehendi tanqz p bona in malis usibus
expenderet Cum mercator uidit parce viuo mercaturaz
meaz custodio et nulla eaz ostendo et mea bona quotidie
diminuuntur Cw at hoc eundem secto vno reuelasset vir
sctus ei dixit hoc facit pecunia furti tui vnd de
furto est et ideo deuorat oia bona tua a te que habui-
sti ab eo et restitue ei et sic eris q statu efficieris
diues qui cum fecisset et sume ditatus fuisset interro-
gatus a fratre unde tante venisset diuicie uidit pecunia
quam a te dotata de furto erat et a tuis fratribus subtra-
hebas et quam paurtate tibi eam restitui et monasterio io
a me et totaliter eam abieci et ideo sic sum ditatus ut in-
tis Conducio Et esse circumspectus legitur q in diocesi pictauiensi dum miles quedam sacerdotem interfecisset et ad
curiaz romanaz vadens obtenta absolucione literaz epo
apportat ut imponeret sibi pniaz salutarem et miles de suo
hospicio conuocat eum capi fecit et dixit ei Tibi impono
incarceracionem ppetuaz p pnia salutari cum pane ordea-
ceo et aqua breui et in carcere positus ibi moriendo eam
compleuit etc

Principes imperatores reges Comites et baro
nes deberent habere has condiciones sequentes primo
quod esse primus et liberalis ut legitur in speculo exemplorum
quidam miles pauper ab alexandro elemosinam
petiuisset et sibi dedit optimum ciuitatem et cum miles
renuit eo q tali muneri dignum se ne reputa-
ret allex ei uidit Et si tu non es dignus recipe-
re sum dignus dare ut legitur in eo dem cum quidam pauper
miles a quodam rege sue paupertatis petiuisset subsidium
cupaz aureaz i manu tenentem eam dedit multi eciam mi-
litis hec sunt fuit intuetibus regis qui cum eam vendidisset
et statum suum prouidisset et sunt quidam qui eam emit et
regi eam incrastinum presentauit Rex vero sumtoribus suis
ait Si duas dedissem due nobis putate fuisset
ut legitur in eo dem de eo sunt quidam rex tante liberalitatis
habebat totum pauperibus et indigentibus donabat
Cw at a baronibus reprehensus fuisset et de regno eum
deo p misisset dum semel ad venacionem eius optio
tret miles spoliatus ei dixit redeat de torneamento
qui cum a rege adiutorium postulaciter rex ait quinam ille
de certo me datur Cw tu fleuit p elemosina
instaret mags rex ei copassus quamm ille dare sed
no dat sed non manu qui posset vendere et tibi denarios

equum sibi dedit et loquendo similiter. Deus est rex denarii
scilicet celestia que in statu innocencie erat dabantur secundo
est gloria inutiles est pretor. tertius denarii scilicet terre preter
pone. secundo est primus. legitur quod cum quidam rex semel pau- 2
peres clericos ad mensam invitasset et coram eo in fine mense
comederent, unus caponem absconditum et vocavit rex unum
de clericis et interrogavit quam scienciam addisceret. qui ait: de
theologia domine rex. dixit: nonne ibi scriptum est: noli
de crastino cogitare? quare ergo signasti caponem? clericus
unde volebam sollicitudinem deponere et volebam
prius in sciencia exercitare. tertio est esse verax. legitur quod
cum quidam coram rege peteret beneficium nimis cum 3
clamaret rex unde non placet domine ... hoc scitis
refert et rex dixit qui ait de hoc quod in vobis verbo
meo expedivisti ... rex audiens ... scientiam g
fecit canonicum. est esse humilis. legitur in libro peregrino quod
quidam rex clericus volens absconditas inultas penitencias exter- 4
quere tales questiones eis penitenciales proposuit et audire
quid ipse vellet cum omnes stupefacti inter se hesita-
rent quidam pauper clericus sed melior et sapiencior
surrexit et dixit: [illegible] est sicut quod rex quia ad
non vult per triginta denariis et cum vos cum sitis sicut
minus valeatis. dico quod non valetis nisi per viginti novem
denariis. Quinto est esse iustus. [illegible] in talo de ba- 3
ulmo et ubi regere [illegible]

Per primo est esse mitis. legitur quod puer quidam deuo-
te clamaret non permittebat hospites dormire
cum autem clamore cessaret et hospites applau-
derent ei dicentes quam bonus puer est iste quia non
clamat. Tunc dixit puer: certe non sum nimis quamvis
melius clamem. Secundo est esse sobrius. legitur quod fuit 2
quidam qui duos filios habuit quorum unus petebat
de omnibus que ponebantur in mensa alius vero non. cum correctus
fuit ille qui multa petebat pater eorum dedit et cum
iste tussiret ut in simili [illegible] et pater se audiret
dissimulaverit et iam recessisset inter ut in fine comedisset
ait iste: frater, heu carne me vias nobis laniavit
Tercio est esse dulcis. legitur quod fuit quidam sacerdos qui repro- 3
tem proelio sic ipsum de in te de iudicia de legalibus
monebat. sed autem adultus recessisset ab eo et factus
consilii sequestratus qui dum eum super bonum equum
inveniret rarius arroganter ait ...de eo desperatus sum

q(uod) cum flandrib(us) et medianis victu simul agunt Certo
Et Cesarius dyalogo le(gitur) q(uod) fuit quidam homo q(ui) quotidie
uxorem verberabat Cum autem quadam nocte lectum intraret
et diceret Mesao q(uo)d tr(adi)di oblivioni Audit puer
dominam meam q(uia) hoc n(on) verberasti eam Item ad idem le(gitur)
q(uod) quidam puer capram quam ex no(min)e Sathanam vocabat
ad pastum ducebat Cum autem quadam die capra puerum
traheret inter vepres puer dixit Vade Sathana ego
veni ad demones vos s(ed) vos me ducatis applica de
tore et alia Et diabolus qui voluit trahere illos
et ad se ducere Item ad idem le(gitur) q(uod) cum quidam puer anse-
res custodiret masculus clamando invasit contra eum
ita q(uod) fugiendo cadit et fere sibi ipsi collum fregit Cum
autem ad vesperam de die cum anseribus domum revers(us)
fuisset cum baculo magistri retro portam se abscondit
et cum anseres magis ingressi fuissent masculum
eius cum baculo occidit dicens hoc intercepatur
requiret que heri fecisti Audit Similiter iuvenis
timorem et quia non potui me vindicare de filiis
vindicavi me de filiabus Sic faciunt pauperes
de offensis sibi factis a magnis vel divitibus vindicant se de
pauperibus Capitulum de purgatorio et

Purgatorium Et timorem propter instantes conditiones
propter pene acerbitatem Refert Gerhar-
dus de Fracheto q(uod) in lemovica fuit quidam
nobilis genere possessione dives multa gratia et devocione
clarus ut post patet Varro corripere(tur) lepra et forsitan ad
tormentum purgatorii et ad paciencie probacionem et etiam ad
meritorum cumulacionem Cum autem ad quinquagesimum predicta
infirmitas corpus eius vehementer vexaret et ipse cum
multa paciencia et graciarum actione sustineret pluries quadam
die in angustia positus allocutus est dominum ita dicens
Domine pater domini nostri Ihesu Christi pater misericordiarum et deus totius
consolacionis qui consolatur nos in omni tribulacione nostra
Domine et si dignus sum ista tribulacione propter multa
mea peccata Non tamen privari tua et consolacione tua
consolare me Domine et fac hanc unam ut transeat a me calix
iste et affirmes animam meam si tamen fuit beneplacitum tue
voluntati et expediens mee saluti Cum autem in amaritudine
anime sue ita secum reponeret apparuit ei angelus
Domini et ait Elige duas quas quicis Satis est
ne tu quod pateris et purgatorium peccatorum tuorum Preterea dum
oblatio tibi data a Deo ut vel hic vel alibi quinque
annos sustineas vel in purgatorio tribus diebus Ut tua
tibi Hic ille audiens cum toto corde affatus est ange-
lum ita dicens Semper ita volo et ita fiat

et fiat voluntas dei sicut in celo et in terra. Ac-
cepi at obsecro ut ita fiat ut non tribus diebus sed etiam
per centum dies in purgatorio patiar solum ut evadam hunc
corporis mei inestimabilem cruciatum. Quo audito angelus
animam eius accepit et in purgatorio eam posuit et discessit.
Transacta ergo modica mora iam cepit murmurare contra
et angelum et clamare: ubi est veritas ubi est condic-
tio: tres dies in statu dati. Tunc ait amplius est factum
nus sustinuisse hanc calamitatem hanc quam mille a-
hanc flammam. Angelus autem ei apparuit amaritudinem
clamas quid murmuras in prima peccata repetens. dicens Clama quid
ad eam nondum tria ... vix una hora sexto et angelus
protulisti sed nondum completum est sepeliendum pro te peccatorum
sepultura. Recipe ... ad corpus tuum et iam penam corporis
cum sustine ut ita possis evadere. Quod et factum est. Penam purgatorii

Rapina iniusta multa nocet in nobis primo et factum est
pauperes destructiam ... in filio ... primoe
... Unde mulier ... ad ... un ...
... cum filiis suis qui iniuste eam
exheredare volebat dicens: Ego quod per septima
nam tamen ... malum ... comedisse nunc
in sexta feria ... reddite me ... tu filius.
Secundo est penarum accumulatio. Refert Petrus 1
Damianum quod in theotunia fuit quidam comes
hoc famae qui post mortem apparens cuidam religioso scabel-
lum ... in summitate cuiusdam scale ... in ... pede erat ...
supinus iacens et in quo ... cadit multa. Dicebat autem
regi ... ita quod scala ... erat rapina
ab ... quo ... quodam modo ... Sui generis
ideo omnes sui successores fuerant dampnati et pene
omnium aliorum ... habebant in eo qui ... fuerant Ultima vero
eo sum ultimus ideo sto in superiori ... ne ego penam
in accresceat ut ... ut ... heredi ... ut restituat 2
Tertio est excecatio scilicet ... laborante quedam princeps in
extremis vel ... quidam sapiens sacerdos dixit ei: Illa
audivi quod iniustos ... dampnastis, viduas 3
et pauperes spoliasti et iudicia iniusta protulisti et io
oportet vos de omnibus confiteri. Quo audito princeps
... vocatis ... ministros meos videat ipsi quid
faciant. Cui sacerdos: Sicut meruisset pro bonis
ministros si habuisset bonos ita peccasti pro malos
quorum preter iram commisisti. Tunc princeps tamquam
sapiens omnes ministros vocari fecit et coram confiteri fecit
omnia mala que fecerat ex potestate accepta. Quo sapientibus
... dixit princeps sacerdoti: Modo scis omnia opera
mea mala. Da te michi et imponat penam de omnibus
istis. Attendat ergo qui homines suos ... medientibus

in diabolu vl baylume. Et habe' has conditiones
Religiosi bonus debet habere has conditiones
sequentes p° q ee inscitorabile. Cu cuidam
1 religiosi differrent in sexta feria de naia s'
vnitor dicebat recipiunt ne alii. et qui dicebat
quod non videbat volo ee singularis. qui dicebat
qui sit. videbat nolo quod caritas despiciatur in me. Cum at
semel pitancia de anguillis [illegible] donaret et sinitor
eum peteret eo quod quartanam pateretur. videt. Scio quod te
curabo quartanam sed nescio quo recuperarem anguillas
Secundo debet esse patiens. Rlc. Cum quidam religiosus
2 ad quoddam monasterium transiens campanam pulsaret
et tunc portarius venisset et eum interrogasset quare pulsasset
videt soror caritas recessit et voco eam. Cui portarius
et eo pulsabo quia soror pacientie recessit vt ad te ve-
niat. Et ad idem Rlc. Cum tunc quidam religiosus secularis tret
per maris cum quodam sene et in multo statu suo
dominus commendaret volens senex ipsum probare recepit
super suum asinum equitare. Cum at religiosus ipsum resi-
deret senex videt adhuc pacienciam domini religio-
sus portaret. religiosus at iratus recepit senem redarg-
ue'. Senex vero se ad suum asinum vertens dixit quod deo
... et ideo pacientia est prius... Tercio debet esse devotus
3 Rlc. quod quidam tota vitam suam in oracione ... in sta-
bendo ... expendebat ... molestatus semel quod nichil
intelligebat de illis que scribebat vbi angeli
apparuit et dixit ... sed a deo vt tunc ...
illumines ... ad ...
lectum et ... in ecclesia dei
Et ad idem Rlc. Cum in quadam abbatia fuerit tres nouicii
fuerunt multum in seculo. Cum at ... familiares esset
et secreta et munera reuelarent ... ignorante ...
ordinem disposuerunt eo quod de habitu clericali ...
essent electi sed alter multum voluntarius fuit asserens
quod ... multa bona haberent. Alius videt ...
ordinem factum sum maxime ... in ... libus
studium ... liber est ... precor ...
est suffragia ... est felicitas ...
... hoc audito ... tentasset ...
4 disciplinabilis Rlc. Cum quidam religiosus a suo super-
ore rectorem petiuisset et ei quendam devotum
sed remissum misisset. ... contemptui ...
remiserunt. Cum sed alium postulasset et eis quendam
rigorosus dictus fuisset ... sustinere non
potuerunt sed alium petiuerunt. videt eis ...
... missus est in duplici specie scilicet in specie ...
et specie columbe. mis vobis respondeam in specie ...

et misi vobis devotum in specie columbe Et quia
nentes acceptasti. et video vos indisciplinabiles
vt apparet. Sermonem in lectorem mitto quem de vobis
non curo. Quinto debet esse discretus vt legitur quod fuerunt duo
religiosi quorum vnus in suis orationibus in spe-
ciali petendo sed divine sapientie committebat Alter vero
opposito faciebat Cumque inter se collationem haberent
volentes experiri cuius discretionis orabat. cum quibus
posset in quadragesima. Aliquis petebat pluviam vel
serenitatem vel frigus vel calorem secundum quod suis agris
expediens videbatur Alter vero nihil petebat sed divine dispen-
sationi se totaliter committebat Cum autem tempus messi-
um advenisset messes terre eius qui in speciali pe-
tebat omnino steriles apparuerant sed e opposito messes al-
terius copiose et habundantes fuerunt et hec ratio
fuit quia iste qui se divine sapientie committebat erat discre-
tior Ut legitur quod fuit quidam laicus sutor in quadam abba-
tia qui suum abbatem petebat vt ei viginti libras tra-
deret quia sutoriam sufficienter pro omnibus monachis calcia-
mentis teneret. Cui abbas tradens quod petebat .i. e. ad
quendam portum maris venit. et tres naves que ibi ap-
plicaverant ... quas videntes alii mercatores qui causa
emendi venerant ... lana ... fuerat ne ... redi-
rent ad terram propriam qua lana pro tribus navibus emeret
tantum ... pro quatuor dederunt. et sic lana ... est ...
et ad monasterium rediens cum omnibus que emerat abbatiam
per suam discretionem ditavit Ut legitur quod cum quidam religiosus
ad quendam archidiaconum pro elemosina petenda venisset
dixit quod ad ipsum videndum veneat Cui archidiaconus
dixit quod plus ad aliquid petendum quam ad ipsum videndum
veneat. i. e. audivit Dominus Samuel dixit quod ad immolandum
domino veneat et tamen vnxit david in regem et utrumque
fecit sed vnum dixit Ita ego pro utroque veni sed vnum dixi
Ut legitur quod parisius fuit quidam religiosus qui ad
forum vadens piscem lucium nomine pro quadraginta turonensibus
emit quem emptor regis ... refutave-
rat Cum quod hoc regi dictum fuisset et eo vocato cum ipsum
reprehendisset religiosus dixit Domine in camera sit bene
... mei socii de partibus diversis et quibus in-
tradidit pecuniam ut eis pitanciam emerem ... quod non
constat plus cuilibet pitancia nisi duos denarios Rex autem
attendens ad eius discretionem ipsum quam plurimum commendavit
Sexto debet esse sobrius vt legitur quod fuit quidam religiosus qui
... fuit ... inter infirmos et ... qui ... come-
debat Cum in quodam ... corporali ipsos diversa
fercula ministraret in administratione cuius dicebat Come-
datis ... qui ... aliud restat Cum ... primis fer-
culis se replevisset et de ultimis delicatissimis ...

no possent vocatu servitore instabat ut demandaret prin
cer attinsatq coram suo prelato dicit verum est. sed quomodo me
attinsant non intellexerunt quia cum ipsi optimas vestes ve
lint habere optimas equitaturas et optima cibaria et tamen
hec omnia ista eis tribuet in vita presenti post hanc vitam nil
habebunt. Uti ad id zle quod cum quidam miles obviabat
cuidam quotidie et sic talis constanti interrogat miles quomodo
sibi successit dicit male quia quinque habemus quos fecim
la ymo non habemus nisi quatuor. miles dixit miserrime
ymlose in sufficit unum tibi at quatuor non sufficiunt Ergo
dabo quintum et aufferens equum et vestes ut vbeamt cum
at in luto pricat. Septimo debet esse humilis zle quod cum quidam
religiosus venisset ad regem francie pro petenda elemo
sina et ipsi vestes trnosas habentes manicas strictas et
sotulares et cum suam maximam paupertatem exposuisset rex
audit rex hec videns quod sint pauperes eo quod parum habu
ysti de panno ad manicas latas faciendas et parum de
corio ad sotulares largos faciendos. Octavo debet esse obe
diens. Refert cesarius quod cum quidam abbas albus precepisset
cuidam monacho mortuo quod carnes comederet i.e. minus
primas a deo prensus est propter inobedienciam quod versus
fabricem trahebat pro capones et carnes tamen et aliorum
animalium mortuorum cupidissime comedebat. Nono non
debet esse multum ad parentes. Refert Gregorius quod cum
quidam religiosus contra voluntatem sui prelati ad suos paren
tes visitandos accessisset cum reversus fuisset mortuus est
at cum tradi deberet ecclesiastice sepulture terra illum
volebat recipere corpus eius. Tunc at absolutus ab ira
transgressionis et ibidem portatus fuisset corpus versus terra sta
tim ipsum recepit.

Decimo debet esse iusta zle in libro exemplorum quod
fuit quidam miles qui habens concurrentem cum alio mi-
lite ipsum cepit et pro eius redemptione magnam quantitatem
pecunie ab eo recepit. Cum aliquid credens et intrans
ad suos propinquos et amicos recessit ut pecuniam
pecuniam assignato tempore solvere deberet. Dum at pro terram illam
pecuniam assignato tempore solvere deberet. Dum at pro terram illius
similiter quidam abbas dives transiret miles eum cepit
et eo deprædato ait Deus erat michi fidemissor pro quodam ca
ptivo. et quia vos estis de sua familia solvetis michi
Dum at aliquis miles venisset tempore assignato cum pecunia ille
ei dixit fidemissor tuus michi pro te solvit tolle hanc
pecuniam et sit tua. Sequitur capitulum de sacerdotibus

Sacerdotes debent habere conditiones sequentes. Primo
debet esse discretus zle in speculo exemplorum quod
fuit quidam sacerdos preceptor ecclesie tempore mensi
omnium erat dives et pauper. et erat aliquis
etiam pauper habens sed divites et opulentos
cum at a paupere divites requisisset ven-
venerunt ad domum dicit pauper cum

habens habeo duas famulas que domum meam regunt
vna est prudencia altera est abstinencia. et quia tu nullam 2
istarum habes ideo es pauper. Ergo dicit Ce(sarius) in sciencijs le-
gitur quod cum quidam sacerdos optimum prandium parasset
et duo religiosi ad suum hospicium declinassent. ait
sacerdos tacite et anxius fuit vtinam hoc ex comitacione
maiorem incurram. et ideo mecum comedere non potestis. Sed
vadatis ad villam et bonum hospicium vobis procurabo. Tunc quia
ipsi religiosi clauserunt super se hostium et mensam ponen-
tes bona iam comederent que sacerdos parauerat dicebat quod sa-
cerdos. Dum adhuc comederent porta clausa impetu cla-
mat fortissime aperite. Illi vero dentibus dicebant
dimittatis nos in pace comedere quia ex comitatu estis
et non debetis nobiscum participare. Aperientes quod ei fina-
cis suam gulositatem expressit. Tercio dicit Ce(sarius) deuotus 3
dle v. d. quod fuit quedam iuuencula infirma quam
suus sacerdos visitans ei promisit gallinam. Tunc at sacerdos
inuitasse iam post ea visitanda fuisset reuersus et gallinam
secum deportasset. sep post octo dies curata iuuencula
gallinam requisiuit. et a familia dictum est sibi quod gallinam
sacerdos habueat. iam dixit peiores sunt sacerdotes quam
demones. quia frequenter dedi demonibus et non acceperunt 4
semel dedi sacerdoti et eam comedit. Quarto dicit esse
diligens refert cesarius quod cum quidam sacerdos luderet ale-
as a quodam iuuene requisitus vt corpus Christi matri sue
infirmanti portaret. ille negat vsque ludus consummatus fuisset.
Tandem iam mortua sua matre. Dum sacerdos fuisset continue
infirmatus eius anima instabat vt ecclesiastica reciperet
sacramenta. Ille dixit Apertum video os inferni et demones
expectantes et ideo necesse habeo ire ad eos et hec dicens
expirauit etc.
Sapiencia multa bona inducit in nobis. Primo est 1
ditatiua. Narratur in speculo exemplorum quod quidam
famulus cuiusdam magni mercatoris per mare
vadens in nauem magnis mercacionibus oneratam
opposito vento flante ad terram Saracenorum venit
et papires que secum erant porrecta ad Soldanum intro-
ex parte sui domini Soldano omnes iam mercato-
res presentauit. Soldanus autem tanto munere letatus merce-
templo plus quam valeret nauem suo magistro remisit. Secundo est 2
illuminatiua. Narrat vbi supra quod fuit quidam merchug nomine qui
vna inaudibilis edificatos. Videbat nauem sed intus stabat
quid faceret pater eius. Audiuit. Dixit vero Dano duo faciat
Secundo homo claudebat manum cuiusdam agri. Quarto
dixit quod de vero dane faciebat duo. Alij interroga-
tus quid faceret mater sua. audiuit quod plorabat pro simul

ausus · qua plorabat in partu. Cum interrogata esset
frater similis videret quod extra vbi venam et quicquid
capit ipse perdit · et quicquid non capit remanebit
Et et hoc quod expandit vestem Et ad solem. Cum
videns sacerdotem pueros ad tumulum portantem
cantando et flere parentes ait quomodo plorant debent
plorare et et hoc dixit quod filius
erat sacerdotis. Cum videns quendam latrones ementem
aut speculatores non quod et eunt latrones et hoc dicebat
quia erat [illegible]

Satisfactio

Satisfactio multa bona inducit in nobis. Primo est
demonum fugatiua. Legitur quod quidam fuit sanctus
pater ad quem complurimi confluebant propter gratiam quam
habebat in exhortationibus et confessionibus audien-
cia confluebat. Contigit autem vt quidam caste-
llanus pergeret ad eum vni et ferme miles erat duo
quo ad et quid venit interrogabat ipsos. tunc cum
castellanus dicto quod ad terram sanctam ad ei confitendum pergeret
finis cepit intra se cogitare et dicere. Ego qui semper
raptor extiti et vniuersorum malefactorum
humilimus deberem vere quod certi qui non in tot sicut ego deferrent
ut tam peccata enormia commiserunt. Ex alia autem parte cogitabat
quod penitentiam quam sibi pro delictis commissis iniungere faceret vel
ferre non posset. Tandem deo ordinante ad virum sanctum venit
et eidem sua peccata plenarie est confessus. Confessione facta quam absolucionem
sanctus pater ipsum interrogat si septennem penitentiam ferre posset.
Cuius respondente quod negat quia nesciunt ita si per tres
annos eam complere posset. Cum dixit non affirmative
iterum interrogauit. si per annum quam per medium aut per mensem
predictam penitentiam faceret dixit se non. Postmodum idem sanctus
pater ipsum interrogat si in quadam deserta ecclesia que non multum
longe a suo castello erat posset saltem per unam noctem
integram in remissionem peccatorum suorum vigilare ex quo nullam
aliam penitentiam recipere volebat. Cuius respondente quod sic dixit ei
sanctus pater. Caue ergo ne de tota nocte exeas etiam
quicquid tibi contingat sed constanter in oratione persiste. Recessit quod
assumpta penitentia ab eo et ad castrum properauit. Nocte quod
adveniente ecclesiam iam dictam ingreditur et equo dimisso
ad portam. Cogitabat quod melius erat complere
penitentiam dum poterat quam assumptam de die in diem differre.
Deo quod stante coram altari dum oraret omnes demones
in religionis [illegible] maior dicat hodie
quendam virum amicum amisimus qui in longis temporibus
noster fuerat. Venientem ergo eum hic sibi penitentiam iniunctam com-
pleat quam non faciat et ab ecclesia recedat et iniunctam

de pena [illegible]

primam abiciat a nobis. peritus est amissus. Est ne quis
inter vos qui sciat taliter ipsum ab ecclesia expellere. Respon-
dit quidam. Ego si in principes ipsum eiciam. qui dixit ei
Vade ergo et fac quod vis. Demon itaque in specie cuiusdam
doctoris militis se transfiguravit. De cuius consilio miles
cuncta faciebat eo quod multum discretus erat. Veniens ergo ad
militem dixit quod ei. Cum ergo in loco tam desolato
sine defensione aliqua advenistis et remanetis hic necessarium
quia tales inimici vestri vobis insidiantur. qui si vos
hic scirent esse in mille frusta vos dividerent. quo-
tamquam insipientiam egistis. Cui miles. Iniunctum est
mihi pro penitentia ne de tota nocte exeam. et ideo hinc
nullatenus exibo. Ait ei. Nisi exieritis certe non dabo
vobis aliquod consilium et sic perdetis amorem meum et ero
vobis de certo inimicus in omnibus factis vestris. Miles dixit
quicquid michi feceritis debeam ergo pro peccatis meis vigi-
labo nullatenus hinc exibo. Demon itaque confusus recessit
et que gesta fuerunt retulit principi suo. Amor igitur
lapidis est et negans de penitentia separari. Quesivit no
princeps demonum utrum esset aliquis qui ipsum decipi-
endo ab ecclesia expelleret. Surrexit quidam et dixit. Permitte
me perficiam ego eum decipiam et ab ecclesia expellam
Cui princeps demonum ait. Vade et fac quod dicis.
Ivit itaque ille et in specie sue uxoris se transfiguravit
deferens in duobus suis brachiis duos suos filios
parvulos quos ille habebat et venit semimortua
clamando et capillis omnibus laceratis et dixit militi. En
hostes nostri invaserunt castrum nostrum et ceperunt omnia
bona nostra et duxerunt heredes nostros captivos et me
de domo mea propria eiecerunt. Sed cito eos persequimi-
ni illis qui evaserunt poteritis capere eos et omnes
alios liberare et meam iniuriam vindicare. Respondit mi-
les ut prius. Tunc illa dixit. Nisi cito veneritis istos
filios vestros proiciam et numquam eos videbitis. Certe habe-
bo illos quod proiciat super ecclesie pavimentum. Nec propter
hoc miles de loco orationis in quo proiectus fuerat
est remotus. Recessit quoque demon secundus ab eo confusus
et principi demonum dixit. Nichil perfeci. potui
eo tamen amor sit adamantis. Princeps tunc ceteris
demonibus dixit. Cuius ne victi redit quidam
dux [illegible] et secundus me decepcio et tercius dixit
Si iubeas ipsum decipiam. Vade inquit et fecit
et fac quod promittis. Exivit ergo ille et simulat principem
esse accensam in omnibus locis que circa ecclesiam erant. Pigmen-
tum quia flamma per fores ecclesie videbatur intrare. Incipit
ille demon clamare et dicere. venite ad me ad exti-
nguendum ignem intrate. quod miles audiens contempnebat
et immotus permanebat. Tunc diabolus
ad fores ecclesie duxit quemdam hominem quem vestibus nomine

dix homo bos invenit et invenire debet ad exting-
uendos ignes putatis vos a deo exaudiri qui sua-
cetas propter peccata permittitis. tunc miles audit pro nichilo
sex pro aliquo quod possit contingere non credo quia hoc in
prima est initium. Recessit quoque tunc demon ab eo confu-
sus et contristatus facere penitentiam demonum precibus enarrat
Dixit quoque princeps demonum. poteramus ne aliud venire
qui ipsum sciat ab ecclesia expellere ne ob preces confundamur
summisit quendam ut ad eum temptandum accederet qui se
in specie sacerdotis transformavit. qui venit et campanas
ecclesie fortissime pulsabat et post ea lampades et
candelas accendit. et cepit explicare altare et
multitudinem professores ibi aut nomine tuo es talis miles
qui audit etiam. In magnis es excommunicatus. quia
ignes posuisti in tali loco et pro tali facto celebraris
cito etiam. quia matutinas sit non dicam nec pro
consequens celebrabo nisi prius excuses. Miles ei sicut aliquis
audit dicit quoque demoni infelix non sufficiat tibi
pro tot mala acceptus commiseris et modo vivam
propter te a deo sum obsequium. ego enim me ad celebra-
dum disposui. que excusas et nullatenus me impedias
a divino officio. Miles non nullos voluit ei acquiescere
sed demon confusus ab eo recessit et facto quoque mane miles
completa hora recessit et ad castrum properat ubi demon
uxorem filios et servorum mortuos invenerat et totum
castrum dissipatum sicut ei false per demones fuit mani-
festum. et omnes eos sicut reliquerat sanos et incolumes
invenit. Revelatum est quoque sancto viro quod prefatus miles
tot coronas beatitudinis habeat in celis quot tentaciones
quas patienter et viriliter superabat. Hoc enim est quod illos
qui nolunt resistere dyabolo sed ad eius modicam tempta-
cionem primas frangunt et impossibilitant. Secundo est exemplum
2 tua scilicet in hominem et cum dux quidam uxor cuiusdam placatarum
carens prole per ea quendam dominus supplicavit erat quam
tu nollet deus exaudire promisit dyabolo quod si eo pro-
curante conciperet et prolem quam haberet post ipsum illi daret
tunc concepit et peperit filium qui Robertus nominatus
tamquam puerulus dentibus et mamas nutricis suges ipsas
mordebat et adultus pueros alios percutiebat ludos
destruebat et rapiebat virgines deflorabat homines
capiebat et captos occidebat et multa adulteria com-
mittebat. Et cum procedente tempore crescebat eius ma-
licia. miles factus deterior effectus est. Cum
ait mater eius comminacionem commota querelis de eo
dicebat. quod ita eum sinistra laborabat quod ipsum corrigere
veret. quia constabat quod tam male fuisset conceptus per eius
malum operaret ipse audiens et ipsum excogitans non pugna-
natus gladio dixit eam ipsam occideret nisi panderet ei
sui causam. Ipsa autem hoc preterita eidem retulit quomodo

ipsum diabolo dedit. Tandem audiens Romam venit ut
ipse confessionarius loqueretur. et cum sepe repulsus fuisset
ad hoc laboraret. tandem in quodam genuflexu pedes
tenens dixit quod prius se occidi permitteret quam a papa
recederet inconfessus. Et cum papa ipsum finaliter audivisset
misit eum ad quendam sanctum virum inclusum. Qui in
perplexus stat et rogat dominum ut ei notificaret penitentiam
quam debet imponere. Cui columba missa celitus
cartam detulit in quemodum penitentiam continentem ut videlicet
non loqueretur sine licentia dicti heremite sed se fatuum
simularet iniurias et illatas pateretur portaret. iaceret
cum canibus et que ab eis auferret tantum comederet. Tandem
penitentiam ergo iam dictam suscipiens licentia ab heremita se
fecit. at ad civitatem regiam perveniens pueris ipsum persequenti-
bus. aulam regis ascendit in qua cum canibus pugna-
bat que eis proiciebantur rapiens. Cum autem rex ossa
et alia quedam canibus proiciebat libenter ut videret
illum cum canibus certantem. Attendens autem rex quod
ea tantum comederet que a canibus abstulerat multa
eis proiciebat ut illi essent in cibum. Erat cum canibus ia-
cens in oratorio cum fletu. tunc rex compatiens molestari
ab aliis non sinebat. Cum autem ipse pro rege instaret et oraret
procederet n. rex ad bellum et barones regum eius depasce-
bat. Duxit eum angelus ad fontem qui erat in orto regis
ibi quod imponens eum super equum in armis albis et cetera
rubea. eum monuit quatinus obtenta victoria cuncta iuxta
fontem deponeret. qui ad exercitum perveniens prostratis hostibus
cunctos quod angelus dixit adimplevit. Filia regis unica
puella valde sed muta de fenestra sue camere hoc vid-
it. Reversus at rex quesivit quis esset miles armis albis
indutus. qui cum non inveniretur eius predicta filia ipsum
digito ostendebat. Cum at hostes redissent cum maiori exer-
citu Robertus ab angelo monitus regem et exercitum eius
liberavit et hostes superavit. Tunc rex certos suis militibus
precepit quod eum caperent si eum aliter ducere non possent eo quod
ipsum de tanto recepto beneficio honorare cuperet. Unus autem
miles volens eum capere sed non valens eum in crure cum
lancea vulneravit et ferrum in vulnere remansit. ipse autem
iuxta predictum fontem armis depositis ferrum abiecit
et amplastrum super vulnus posuit. Tunc videns filia regis
accurrit et ferrum accepit. Dicente at rege quod filiam suam
in coniugem daret militi qui vicerat si veniret sine [illegible]
[illegible] fecit. Senescalus cum suis [illegible] vulneravit et ferrum
cum lancea apportat quem miles cognovit qui Rober-
tum vulneravit. Non tamen dicere audebat ferrum id non esse suum.
Cum at puella desponsaretur a senescalo debet signis quod quia
poterat resistens fatuum ostendebat. que cum verberibus urgeretur
a patre apparuit dominus ob eius que missa ferrum recoes

portat quod nullos sum esse cognoscens in sua hasta
posuit. Heremita autem diuina revelacione adveniens
ei precepit ut loqueretur et viterum diceret pecatores quod vix
fet. Cum rex vellet ei virginitatem suam dare in coniuge
et regnum suum dimittere non acquievit eius voluntati. Set
cum homines prius sui eum repeterent ut eis donaret quan-
dam que de eo dicebantur ac eis non respondit et omnia
relinquens cum dicto heremita heremiticam vitam duxit. Ter-
cio est virtutum ostensiva. Legitur in libro de vitis patrum quod duo
fratres in heremo manentes rogaverunt deum ut eis ostende-
re dignaretur ad quam mensuram glorie pervenerant. Quibus respon-
sum est quod non pervenerant ad mensuram Eucharii pastoris
cuiusdam cum uxoris. Tunc relinquentes heremum quesierunt
et eius uxorem in tugurio inventam interrogaverunt
eam ubi esset vir suus. Eucharius vero in sero cum ovibus
venit. Lavit quoque pedes eorum et cum se vellet gustare dicentes
nisi prius sua et eius uxoris opera scierent. Dixit se opini-
onem simplicem et nullum facientem bonum computacione
dignum. Et illis dicentibus quod deus eos misisset facta sibi
revelacione. Eucharius timens dixit quod iam oves a parenti-
bus habebat et quicquid ex eis proprie poterant in
tres partes dividebat. Primam in usus pauperum
expendebat, aliam in recepcione peregrinorum. Terciam vero
in usus proprios et quod semper virginis permanserat seorsum
de nocte iacentes saccis induti, de die autem vestibus aspiciens
custodiebat oves et alia opera faciebat. Cetera autem
secreta nemo sciverat ante id tempus. Illi autem mirati glori-
ficaverunt deum. Exemplum de vitis patrum quod cum pastor magis cuiusdam
sancto viro sinistre confessus, ut ipsum ad condignam penitenciam
posset inducere faciendam. Ei iniunxit ut fontem quereret
cuius aqua sursum ascenderet et de eo plenum utrem
quem ei tradidit sibi apportaret. Qui sui mandatum sus-
cipiens et circuiens per annum terram aquam quesivit. Quam
cum invenire non posset ad sanctum virum rediit et cum
ad eo accederet eo flente accidit una gutta in utrem cecidit
et statim repletus est uter. Quo videns vir heremita ait
Ecce habeo quod diu quesivisti. Hic est fons qui sursum ad
deum ascendit et flentem ad eum ascendere facit. Hoc ego tibi
aquam quam ego dabo etc.

1 Silencium multa bona inducit. Primo est a malis
preservativum. Refert Gregorius quod abbas Superius
dixit duo patri. Nunc fuit per quadraginta annos
fuerat donum deprecatus ut linguam suam custodi-
ret. Secundo virtutum fuit quod dicit quod sedere in cella
a turbis et bellis protegit a lingua a visu ab
2 auditu. Et insuper divinam docet. Tercio est virtutum

donatum Refert Cesarius quod cum quidam scolasticus pater meus
gata quo virtutes acquireret Responsum est. Verbo non loq
as quousque necesse fuit etc. in speculo exemplorum Cum duo
duo monachi simul morarentur. Miles quidam qui ex
devocione religionem intraverat utramque linguam viderat
unam videlicet per linguam theotonicam usque ad unum pontem et
de ponte precipitabatur in fluvio mergendus a canibus
qui eum tenebant dentes Silencium vero dilexisti ut
lingwa tua gaudie quiescit vade nobiscum Secundum in
ante vidit elevari per angelos ad gloriam eo quod pacem
et taciturnitatem amasset Capitulum de societate

Socius debet habere has condiciones Primo
debet esse fidelis etc. in speculo exemplorum Cum
duo socii fuerint qui euntes ad torneamen-
tum inter se convenerunt ut in lucro et dampno
essent communes quia fidelis societas omnia
communia Cum autem unus ingressus fuisset
torneamentum sine duellum alio ext-
manente Cum lucratus fuisset arma et equos alter
petit partem suam. alter audit Dicit non fuisti par-
ticeps in ictibus et laboribus sic nec debes esse particeps
in bonis per me acquisitis [illegible] firma iti socii st-
istus et bonis. Duellum vero est firma etc. ut
cum duo socii ad venandum euntes unus arcum portaret
et sagittas. alter vero securim Cum autem ursa eis occurrisset
irata. unus iuxta arborem ascendit. alter vero remanens infe-
rius se prostravit ne ab ursa in aliquo fuit lesus
Cum autem ursa recessisset et iste de arbore descendisset
dixit illi qui prostratus iacuerat quid dixit tibi ursa
illa audivit. Dixit mihi non esse confidendum in socio nisi
fideli Tertio debet esse discretus etc. ut de quodam milite
se obtulit ad regis famulatum Et quia discretus erat rex or-
dinavit ut sibi vinum propinaret in mensa Cui socii
invidentes fingentes quod de alio vino esset potaverunt
dentes. quod istorum vinorum est melius Cui ille Bonum
est. bonum fuit. bonum erat Tunc ipsum posuit custo-
dem sui capitis eo quod et dixisset quod audacissimus erat Sed
cum quadam die rex cum pluribus equitasset et iter aquam de-
mentallo vellet exire Miles reflectando in se faci-
ebat qui enim mori vellet Tunc iter pugnum elan-
sum elevavit et regi talem ictum dedit quod ad terram
se prostravit Et circumstantes milites vellent eum occidere
rex hoc fieri prohibuit dicens Duo mihi dixit et
quod erat bonus cognitor vini et quod erat audacissimus
et utrumque optime cognosco esse verum etc.

Sortilegia multa mala inducunt primo decepcionem
Exemplum in speculo exemplorum quod fuit quedam vetula que
semel ad quendam sacerdotem dixit quod bonum
locum pro eo teneret id est nocte quadam cum
faculis eius cameram intraverat. et ipsum
discoopertum invenerit. et nisi ipsa eum cooperuisset
fortissime verberasset. Cum sacerdos
dixit. per quem locum intrastis. id est dixit per fornellum
quia per quem locum volui intravi. Tunc sacerdos Ven-
ditis hodie ad eccam inferni. et dabo penam vobis
Et nunc cum venisset inclusit caminata. et cum egregie
cum virgis eam verberaret. dixit. Ex quo intrastis
per fornellum exite per campanile. Item ad idem exemplum v. 8.
Fuit quedam mulier que habuit amasium dicebat quod cum sancti
ibat ad hospitium amasii sui. Cum autem vir eius induxisset
ut ea iret et hoc premeditasset amasius quoddam in hospitio
paratum cum luminaribus et suppellectilibus tantum cum cam-
baculis verberaverunt quod eorum tunc sincera non fuit. Et
cum ipsum verberabant continue dicebant. hoc tibi damus
quia non diligis bonam tuam uxorem. Ille autem miser
2 delusus ab intimis uxorem dilexit. Secundo inducunt
demonis illusionem. Exemplum v. 8. quod cum beatus Germa-
nus in quadam villa hospitatus fuisset et de nocte
surgens vidisset aulam plenam quorumdam come-
dencium hospitem interrogat qui sunt illi. Cum id est respondit he
iste sunt vicini nostri qui vadunt cum fascibus et mittens eum
ad domum eorum invenit eos in lectis. et tunc cognovit
quod illusio demonis erat etc. — Superbia

Superbia multa mala inducit. Primo est ingratitudinis
iniciativa. Exemplum quod cum rex persarum venisset con-
tra grecos cum mille ducentis navibus. Cum de morte
cogitaret et ad quid mortuus devenisset id est excer-
citus. ait. Superbia consuetudinis et malicie ma-
ter est. Nam gentes vocant me regem immen-
sum cum sim rex luti et pulveris — vel Su[illegible]

Superfluitas multa mala inducit. Primo est mendicitatis causa
tiva. Exemplum in libro de donis quod abbas Johannes dixit
parvam sarcinam dimisimus id est nos metipsos
gravem portare elegimus id est ut nos iustificemus
2 et alios condempnemus. Secundo est utilitatis depressiva
Exemplum v. 8. quod quidam monachus probatissimus per longum tempus
infirmitate intollerabili fuit. Cum fratres non poterant
subvenire quia que sibi erant necessaria non habebant
ancilla famula dei eius afflictionem audiens rogavit fratrem
monasterii ut ipsum ad se afferri faceret eo quod in civitate
facilius invenirent necessaria. Cum eum factum fuisset

et ei per tres annos obsequium impendisset. ceperunt ho-
mines mente corrupta de sene et virgine malum
suspicari. Cum autem senex tunsita oppugnaret et facta
esset ad demum ut virgini restitucionem dignaretur de statu
virginitatis. rogavit senex qui convenerat ut per eius
tunsitum baculum suum in eius fossam plantaret. et si
in caritate sua permanet malorum suspicio vera appareret
Si vero folia et fructus produceret falsa esset. Tunc senex
moritur. baculus super fossam plantatur. et statim frondere
et florere cepit et fructus produxit. Ecce attendentes ma-
li et suspiciosi de falso crimine imposito glorificaverunt
deum. Item refert Jeronimus quod frater quidam quesivit abba-
tem Poemenem dicens Vera humilitas est ut homo se
reputat inferiorem alio. Cum ego video adulterum vel homi-
cidam quo modo me reputabo eo inferiorem. Audit abbas
id est scilicet adulterium vel homicidium perpetravit. ego autem
ad horam sum homicida mente mea et eam adulterare
facio. id est ego vera iusta est qui sua peccata condempnat. et hec
sola iusticia est ut se ipsum reprehendat:

Sensus tactus multa mala inducit in nobis. Re-
fert Jeronimus quod cum quidam heremita cum matre sua
per viam iret et ipse eam portando deberet
transire flumen manus suas involvit pallio
ne eam aliquo modo tangeret. Cum autem ab ea reque-
situs fuisset quare hoc fecisset. Audit. Sensus tactus
est periculosissimus hostis et scintillas causat libidinis. et ideo
quia caro est mulieris sicut ignis et homo stupa. et ideo
cavendus est. Item legitur in libro de donis quod cum quidam
clericus quandam visitasset reginam et ipsam ex eius pulchritu-
dine mota eum corrupta respiceret. Abbas quod sibi tacta
est per unam omnis sancta tota. tenendo eius manus pulcras
sicut digne essent id est tante manus tam pulcre tractare
late mea. Tunc manum ad se retrahens ait Longa
decet. ut mea digiti tam vile cadaver tractat
cum meretricibus ipsis sinistre habeat cibum meum. Ego
solutum sine. Item in libro purgatorii beati patricii quod
cum quidam sanctus heremita in quodam monte staret iuxta
quem demones exsufflabant et nocte quia angem lectum
intraret et septem psalmos penitenciales cum letania
diceret et alias abstinencias innumerabiles faceret demones
inter se convenerunt quo possent eum decipere. Tunc
surrexit unus et dixit quod infra viginti annos deciperet
eum. et rogatus ab omnibus ut compleret. Ecce diperat
id est quandam puellam pulcram in tirnabilis existentem
in via posuit iuxta quam sacerdos transiens quem

dicere affectabat septem psalmos dd sicut consueverat
puella invenit. quam ex compassione nutrire fecit
et eam in filiam adoptavit et adultam iam secum duxit
et cum ad annos pubertatis devenisset eius pulcritudine
electus cepit eam tangere atque contangere. et in eius
amorem exardescere. cum autem ab ea actum nephandum
petivisset et ipsa concessisset. et usque in crastinum
hoc fieri distulisset illa nocte demones ad
locum solitum venientes et de casu sacerdotis compluri*m*
exultantes eo quod eum qui populum sanctis eruditionibus de tota
parrochia eis aufferret. in hoc quod perpetraret corona-
verunt. in die autem sacerdos puellam accipiens in lecto
eam posuit ut eam corrumperet. et cum carnem suam
commotam sentiret. ad cor suum rediens puellam iussit
expectare et foras exiens genitalia amputavit
dicens comede ~~comede~~ demones comedite et
congaudete de tam vili michi cibo quem mea ruinam expe-
ctabatis. nam ex meis illicitis libidinem meam custo-
dio. et puellam in quodam monasterio monialium
pegit. ea vero nocte demon qui sicut coronatus terribi-
lissime sunt flagellati etc.

Temptatio duplex est. una est persona de qua
legitur in vitis patrum quod abbas quidam rogabat
abbatem pastorem ut rogaret deum pro amotione
suarum temptationum. cui ille dixit quod cum homo
temptatur est in bellis ex quo anima temptata coro-
natur. unde rogandus non est deus ut temptationes
aufferret sed ut virtutem tollerandi et resistendi donet.
qui ad eum referit secundum quod et cum quidam iuvenis tandem
semi temptationem suam retulisset et ille rogare vellet deum
ut eam ab eo aufferret ait iuvenis nolo quia pro quamquam
occasione amplius ieiunio oro et vigilo. sed hoc
solum rogo ut deus det constanciam resistendi mihi et for-
titudinem prestat. secundo temptatio est notoria. legitur quod beatus
anthonius et in extasi positus vidit mundum laqueis
plenum. et cum quereret quis eos laqueos posset evadere
responsum est quod paupertas sola quae licet circum
sunt ab eis laqueis non capitur. sicut non possunt pisces
circumaves laqueo. nec feram piscis non eam tangat. Item
legitur in libro de donis quod cum quidam frater in lombardia
predicaret et demonem quendam obsesso expulsisset requi-
situm non habet invenit mille artes. quoniam mille modos
habeo homines seducendi. Et ut credas quod dico verum
ego sum qui decapio magnos theologos et decretali-
stas phisicos et logistas potentes et mercatores mili-
tes et barones. et sunt pro omnibus consiliantes hominum
discurrentes usque ad domicellas dominas que enim sunt
in cameris blandientes adulantes omnem modum temptandi

Testimonium falsum multa mala inducit
in nobis. Primo est p[er]imo no avarum
Refert cesarius quod fuit quidam presbiter in regno
regno francie qui quandam vineam cuiusdam
pauperis hominis concupiscens, et cum ille eam
vendere vellet illi presbitero tantum est usque malicia
nam ille mortuo vocatis testibus falsis ad sepulcrum
illius ivit et pecuniam infra inclusit et possessionem
vinee intravit. Cum uxor defuncti fuisset de hoc in
ta causam regeret, ille emisse se vineam affirmabat
et viro suo precium tradidisse. Cum autem lis super
hoc mota fuisset et coram iudice ventilata causa
sufficienter probata lata est tandem sententia contra viduam de vinea.
Que tunc non desistens coram rege proprio clamare cepit.
Rex secrete testes examinat et dimisit. Sed inter se
invenit secret non secreta vite et diligentissime exa-
minata et in occulto per falsos testes affirmabat in-
venta falsitate pecuniam et vineam vidue tradi man-
davit et presbiterum vivum iussit sepeliri. Secundo est
oditum zle in miraculis beati Andree quod cum quidam 2
iuvenis a matre propria ad scelus nephandum provocatus
esset et ille hoc facere recusasset, illa coram preside super
hoc scelus constanter accusat. Captus quoque inveniens
beati Andree ad interim supplicat postulavit. Tunc
beatus Andreas accedens ad presidem innocentem innocuo a-
audiebat. Sed cum preses non acquiesceret statim terre motus
factus est maximus qui confregit carcerem innocentem
liberavit et fulgur de celo cadens matrem nephariam
interfecit etc. Capitulum de vana gloria.

Vana gloria multa mala inducit in nobis.
Primo est honoris remotiva. zle in vita Marie de Oge-
nias quod cum predicator quidam veniret ad visitandum eam 1
ante eius adventum coram se videbat quendam hominem
nebulosum superfluitate capillorum deceptum quem
quedam meretrix plumbata et ornata circumdans partem lucis
que ei dabat quam partem tenebrositatis removebat. Te-
nebrosus est vanam gloriam habens quem odit meretrix
compuncta de peccatis suis. Secundo est malorum inductiva. Refert
secundus quod cum quidam scolaris inde vellet scutiferum accepisset 2
librum et in ipso legeret usque ad horam nonam non curens
comedere nec venire ad prandium nisi vocatus per alios fuisset
et illi quod erat paratum comedissent. Cum congreget de eis
qui propter hoc vocatus non fuerat. Illi audientes dixerunt
Tu senex es et totus spiritualis et non indiges rebus vel cibis
carnales necesse habes comedere. Tunc ille penitens dixit
video quod necessaria est martha sicut et maria. Tertio
est demonum amativa. Refert secundus quod cum quidam senex 3
tentatus de vana gloria clamabat vobis. Sed petunt medi

veniant nunc et videant de quibus debeo gloriari et tunc
victi ab eo fugierunt. Item legitur in libro de donis quod cum
quidam clericus sompniasset quod de quodam monticulo populum
benedicebat sermonem de se habuit quod [illegible] deberet
propter hoc avarissimus est effectus et quicquid poterat pecunias
congregavit cum questor fieri debet et omnes meditarent
istum questorem optimum in fore populo convocato. capa [illegible] secta
mediam et cum quodam brachio argenteo in quo reliquie
incastrate ad benedicendum populum super monticulum posuit
recordatus quod ibi sompnium suum et videns quod completum erat
quod sompniaverat vicerat brachium argenteum quod tenebat
et cum fecisset eum populus de hoc suspirium indignatus
ipsum fortissime verberavit quod fere mortuum dimisit. et accedentes ad domum eius archam quam aperientes omnes eius
pecunias accipientes [illegible] operibus applicaverunt. Item refert
Iohannes sanachoita quod cum quidam in heremo eius vitam
angelicam duceret de suis glorians virtutibus ipsum neglegentia maxima arripuit demum [illegible] libidinis et cum
se ad mensam posuisset panis ei niger apparuit. quem
cum lacrimas effunderet sed non suffi[illegible] incrastinum ei apparuit
sordidissimus et quasi a vermibus corrosus. magis quam ad libidinem [illegible] vellet [illegible] et per tellam
fratrem [illegible] ab eis rogatur ut [illegible] cogitacionibus proponeret
et dicat [illegible] cogitaciones turpes a mente expelleret
qui ad se rediens ait. quo in inferno [illegible] alios de
[illegible] potes compuncti quam in [illegible] se posuit et angelus
ei [illegible] dixit venit [illegible] te. Item legitur
in collacionibus patrum quod cum quidam senex per quinquaginta annos
[illegible] abstinenciam fecisset et maxime perfeccionis
vitam duxisset cum ex perfeccione vite de se nimis presumeret
et cum certis tamquam perfectus participare vellet demon quasi
sub angelum apparens ad tantam insaniam duxit ut se
[illegible] in puteos supponens vel presumens de se quod deus ipsum
sua [illegible] cum absque lesione [illegible] et extraheret. Item
est [illegible] et [illegible] est [illegible] refert Cesarius
de vitiis quod vani gloriosi huius seculi sunt similes [illegible]
[illegible] qui in vita sua honorifice in manibus portatur passer et
[illegible] recreatur et post mortem in sterquilinio proicitur. Item
legitur in libro de donis quod cum quidam miles in vanitatibus [illegible] adulatoribus sua bona omnia expandisset
cum in morte [illegible] ab aliis [illegible] rogaverunt quedam
ut [illegible] dacet [illegible] que [illegible] tenet in manibus dixit pro
[illegible] dare nunc omnes laudes et vanam gloriam quam
umquam habui pro quibus bona mea omnia expandi. etc.

Verbum dei audire est multum utile propter multas 1
raciones sequentes. Primo est anglorum letificativum
Refert Jeronimus quod cum sancti patres congregati
fuissent ad loquendum et ad audiendum verbum dei, unus
videbat coram se angelos gaudentes et plaudentes et de
ore uniuscuiusque flores colligentes. Qui autem de mundanis
et vanis loquebantur quasi dolentes demones videbant
et eos contempnebat. Secundo est nocivum. Refert Jacobus 2
de vitriaco quod cum quedam mulier in sermonum sequela de
villa ad villam quasi omnia bona sua expendisset, cum semel
in paupertate maxima posita non haberet quid comederet
et quasi fame moreretur subito velut lepus et ponebat se
in suo gremio denarios ibi evomit et statim fugiens
disparuit. Ex qua pecunia mulier per magnum tempus sumpsit
vite necessaria. Tercio est bonum excitativum. Refert Jacobus
quod cum quidam consideraret quomodo et quare homines ex verbo dei pro- 3
venerint, rogavit deum ut ostenderet sibi quomodo demon gerere(?) dignaretur
ut magis in sermone dormirent. Cum autem abstinuisset et sermonem
verba confitacionis proponeret vidit quod primum et tercio ibat
per capita inveniens claudentes oculos ad provocantes
ad dormiendum. Similiter et ceteros per sermonem proposuit
sociorum vidit demones invenies provocantes
Quarto est vite restaurativum. Legitur in miraculis sancti pauli 4
quod cum semel predicaret cesaris cum magna complacencia
predicatoris sancti pauli audiret aliquantulum obdormiens
cecidit de quadam fenestra. Cum autem mortuus putatus
fuisset sancto paulo ait in virtute dei tibi precipio quod sur-
gas. Qui statim revixit et clamavit toti populo ait fra-
tres audite libentissime verbum dei. Quia verbum dei est da-
pifer mense eius, est dispensator thesauros eius, est me-
dicina curans omnes infirmitates, est fons saliens
in vitam eternam, est radix arboris ex qua fuit vita
Quinto est demonum fugativum. Refert Jacobus de vitria- 5
co quod cum quidam abbas cum quodam monacho litterato rede-
ret de suo capitulo, cum in quadam silva intrassent
occurrunt eis monachi ipsos rogantes quatinus ad eorum
monasterium declinarent. Qui euntes abbatem pulcer-
rimum invenerunt alias eis ignotum cum magna multitudine
monachorum et rogantes monachi illi abbatem ut eis verbum
confitacionis proponeret. Cum post matutinas ad hoc faciendum
intrasset capitulum sermonem de angelis eius proposuit
et loqueret de ordinibus eorum, pereuntes (?) ad ... monachorum
exivit capitulum. Et cum abbas hoc videns mona-
chos quereret quare recederent ~~viderunt~~ quidam nos fecimus

qui tradit de illis ordinibus et ideo isti non valen-
tes facere verba sua sunt ~~[struck]~~ dicentes quia loquebantur
tur de illis ordinibus recedebat Nos autem sinug
de superioribus ordinibus nolumus plus te audire et
statim tota illa abbatia evanuit. et sic abbas cum
6 suis invenit se inter paludes et deserta Sexto est
peccatoris expulsivum Refert Cesarius quod cum quereret
a beato Bone quod maliciam et duriciam cordis posset
reprimere ~~respondit~~ ut durus lapis ut mollis
aqua et gutta sepe cadendo lapidem penetrat sic
verbum dei nichil venenosum recipere ut clavus
vel putridus fontem et fons expellit venenum ser-
pentis cornicula certum pennas rostrum et aquile in
tres. Sic verbum dei Refert Cesarius quod quidam
ad patrem accedens conquerebatur quod verbum dei libenter
audiret sed statim obliviscebatur ut aliquid retinere
potuit. Volens ei patefacere tradidit ei calamum
inductum fumo et fuligine denigratum precipiens
ut ad fontem iret et plenum aqua portaret qui
vadens et frequenter in fonte immergens dum nil
ibi remaneret de aqua ad patrem tristis abiit Cui
pater noli tristari fili mi. quia si non plenum
aqua portasti saltem inductum calamum reduxisti sic
verum est de verbo dei quod licet non retineat saltem animam
abluit quam per ea tristis Septimo est meritorum accumu-
7 lativum Refert Cesarius quod quidam pater videbat in
sompnis quod de eius ore vitis exibat pulcerrima
totam terram implens et diversis volucres celi
de eius fructibus comedebant tanto uberiores
et copiosiores erant quanto angeli ad eum descen-
dentes tradiderunt de manu eius librum ut et
fratres scriptum dicentes Hec tibia est multum portans
atque sit ibi ... tot cuiusque ad deum dicentes Octavo
8 est mirantium creatum Refert Cesarius quod cum quidam
ad abbatem felicem venisset ut ab eo verbum edificationis
audiret sic ait Sin rupe magis verbum fructificat
ymo prudens fatuus reputatur nec in fluxu aque
nec in aere sed in terra culta et bona. et ideo quia isti
... pro hoc adducti sunt quod dicens rupes pro tantos
et in media sunt quod dicens aque per corruptionem et in-
medicina sunt quod dicens aeris pro vanitates et superbias
ideo in eis non fructificat verbum dei. sed in terra culta
aratro penitentie dei fructus optimos producit Item
legenda de Barlaam Refert Barlaam ad filium

regis ioseph venisset dixit se lapidem virtutis mira-
bilis habere contra omnes infirmitates contra venenum
contra senium. Cum autem ille lapis ab omni quereret respondit
Barlaam iste lapis sanctus preciosus est verbum dei qui portatus
in anulo bonitatis cordis omne peccatum expellit ac vene-
num malicie fugat vetustatem erroris depellit et omne
vulnus languoris [illegible] mortis claudit et sanat. Nono est
vitium cognatum vitio zelos. Unde cum quedam inmuncta
virgo devotionem maximam ad verbum dei audiendum haberet
et de ecclesia ad ecclesiam discurreret, quidam nobilis eius pulchritudine
captus eam ad corruptionem sollicitat quod nullo modo consenciens.
Cum semel ad sermonem iret ipse cum equo post eam ascendens
ut ipsam raperet. Tunc illa attendens cum lacrimis deum orabat
ut pro virtute verbi sui ad virginitatem suam illesam preservaret
statim quod dictus est. Incurrit subsidium et virgo adhesit ca-
piti equi et precipitans [illegible] in aquam submersit.
Cum autem virgo audito sermone deum rogasset ut propter
virtutem verbi sui sceleratum resuscitaret, post paululum ille surre-
xit et miserabilia de inferno et de utilitate audiendi verbi
dei narravit. Unde quidem [illegible] ignorans cum predicabat quod
de deo [illegible]. Tunc fuit quedam senex qui [illegible] sermones
nostros ad sermones in civitate deceptus propter quod lectas se
portare faciebat pro verbo dei et predicatione sancta audienda.
Accidit semel portatus in regressu portantes conterentur
et in pede [illegible] mortem quiescendo dormierunt. Cum
evigilati fuissent invenerunt se in suo loco a quo propter quod
lectas distabant etc.

Virginitatis multa bona inveniunt in pro nobis primo
est dei amativa. Refert cesarius quod tunc quedam
virgo monasterium monialium intrasset ut per-
fectius melius posset suam custodire virginitatem
fingens se fatuam viliora et indigniora ceteris
monasterii officia et iniuncta operabatur. Cum hoc per multos
annos cum mirabili humilitate complevisset ut in mensa
comedisset nec calciamenta portasset nec velum in capite
angelus domini cuidam heremite apparuit dicens Vade ad
tale monasterium et invenies ibi mulierem iunceos portantem
super caput panno fracto. Illa enim melior est vita quam
tua. Nam diebus ac noctibus contra cor suum pugnat et propter
hoc a deo recedit. Cum autem cum magno gaudio heremi-
ta illuc venisset vocatis monialibus omnibus cum illa deesset
supplicat ut omnibus ullam excepta veniret et cum illa
venisset et eam vidisset cum signo dato ab angelo
ad pedes eius prostratus eius benedictionem petebat. Illa ab here-
mita idem fieri petebat. Cum autem moniales here.

unde dicebant quod fatua esset ut cum deberet hoc
facere ait heremita vobis omnibus esset fatue non ista
Et narrabat eis quod ei fuerat revelatum ab [illegible]
potestate veniam petebat de illusionibus et verberibus ei iniuste
factis. Ergo est virtutis ostensiva. Refert Cesarius quod cum
quedam virgo nolens ydolis sacrificare ad lupanar ducta
fuisset. leo quidam per medium civitatis intrans et transiens
iuxta eam se ponens et a corruptione eam servavit.

Tercia est demonum amativa. Refert Cesarius quod cum
quidam usurarius et simul avarus moreretur et suis
uxori supplicavit ut in terra magna poneretur
cum eciam sepeliret poneret magnam pecunie quantitatem
que iussa complevit. cum parentes defuncti quadam
nocte ad eius tumulum venissent ut iam pecuniam extraherent
viderunt duos demones tenentes pecuniam liquefactam
quam ingerebant sive infundebant per os eius. Item refert Cesarius
quod cum quidam usurarius moreretur vidit campum plenum demonibus
nigri specie corvorum et cum morti appropinquabat clama-
bat dicens modo sunt super tectum modo sunt infra domum
modo intrant cameram modo tangunt lectum modo sunt
super pectus meum [illegible] cor et statim mortuus est. Quarto est
peccatorum retentiva. Refert Cesarius quod Parisius fuit quidam usura-
rius qui compunctus rogavit quendam ut eum doceret quomodo
salvari posset et quia de usuris erat eciam fateri pro-
ponebat. Cui dixit Vade per vicos et plateas
clamans ut lesi per te et defraudati ad te veniant
et te expolient omnibus bonis tuis in pena omni-
um iniuriarum et omnia restitue. et nisi ita feceris a te
nullam pecuniam deleo. qui complens omnia et per medium
per plateas ita tenens clamabat dum esset per vicos sic
[illegible] mea pecunia. Item refert Cesarius quod quidam usurarius
compunctus omnia bona sua pauperibus erogavit. Cum autem
quidam sacerdoti dixisset iussit sacerdos infra saccum
ponere de elemosinis taxatis. et cum intrasset in usura-
rius saccum apparuisset invenit eum plenum bufonibus.
Tunc sacerdos ait Tales elemosine quas de alieno
dedisti. Usurarius vero dixit ei Quid ergo debeo facere
ut sim salvus. Tunc sacerdos: Cognosco non habes de
quo satisfacias. includam te in archa cum istis bufonibus
ut per unam noctem iaceas cum eis. Tunc usurarius
acquiescens. intrasset sola ossa sunt inventa et illis
effulget miraculis ut eius sepulcrum [illegible] a [illegible]
[illegible] Item refert Iacobus de Vitriaco quod cum quidam

vsurarius moreret nolens propter sua vendere ...
vsuras restituere largas elemosinas erogauit et
suis heredibus precepit vt restituerent & fecerunt facto
suis. Cum mortuus ad sepulturam portaretur cum in medio
platee processio obuiaret. Due aquile descenderunt
et eum eleuatum portauerunt vt nunquam de celo comparuit
Hoc est dei iudicium. Fuerunt duo vsurarii quorum vnus
infirmatus alter vero correptus est. et cum correptus aliud
visitasset ait Deus tibi mandat per meas clausas
vt te corrigas. Alter vero promittens emendacionem cum fuisset
sanatus et peiores vsuras prioribus exercet. Deus sibi
visum abstulit. Cum socius correctus dixit ostendit littere
apte quibus deus correxit te et cum nec sic desisteret
medietatem corporis per paralisim amisit. Correctus est
conuersus inducens dictis patribus de vita eius quod sola
in suo fine voles omnibus quod confusibilis esset vsura
ait Surgat vt accipiet bona mea dei cum surgeres
acceperunt et destruxit per omnia ministeria perstatur
generaret omnibus bonitatem dedit. Alio vero dixit Surr
gant vsurarii ad iudicium et cum ibi multi essent
[illegible] se omnes absconderunt ne viderentur
quibus secretus dixit heu miseri quid facietis in
extremo iudicio cum mala vestra demonstrabuntur coram
omni creatura. Alle [illegible]. Cum quidam vsura
rius esset mortuus et nullomodo de camera [illegible]
posset vt ad sepulturam portaretur sciunt sacerdotes [illegible]
tarum multum se mutuo diligunt et ideo elegantes
quatuor vel septem vsurarios scilicet et rogauerunt eos
vt ipsum portarent cum statim corpus sumentes eleua
uerunt et ad sepulturam portauerunt. cum autem
nullus hoc facere posset. Alle in speculo exemplorum. Cum
cuidam vsurario negata fuisset ecclesiastica se
pultura et amici sui vellent eum in campo sepe
lire Basilius [illegible] dixit Ex quo rex cele
stis expulit eum de terra sua nunquam rex terrenus
recipiat eum in suam. et dimittetur eum volucres ce
li deuorauerunt illud. Alle le [illegible]. Cum quidam
vsurarius esset mortuus. et sacerdos nollet eum sepe
lire intra sancta fuit cum sua vt super asinum im
poneret qui in cimiterio pascebatur vt [illegible] eum
portaret ibi sepeliret. Cum statim eum ad patibulum
portauit vbi suspensus vel sepultus est. Et hic est finis.

De A
Abstinencia
Accidia
Adulacio
Adulterium
Advocatus
Ambicio
Amicicia
Amor
Angeli
Apostoli vel eorum
Avaricia
Audita verbi
De B
Baptismus
Ballivus
sive rector
Bellum
Beneficia cle
Rustica
Blasfemia
De C
Cantus vanus
Caritas
Castitas
Clerici
Cogitacio
Conversa
Compassio
Altercacio
communionem
Confessio
Confessor
Conspiratus
Consuetudo
mala
Consolatio
Contemplacio

Contricio
Convivium
Corea
Correctio
Corpus Christi
Crux
Crucesignati
De D
Deceptio
Decime
Delicie
Desperatio
Detractio
Diabolus
Diligere
Discipulus
Divicie
De E
Ebrietas
Elemosina
Eucaristie sacramentum
Executor
Excommunicatio
Exemplum
De F
Femina
Fides
Filii et filie
Furtum
De G
Gloria dei
Gratiarum actio
Gula

De H
Heresis
Histriones
Hospitalitas
Humilitas
De I
Iactancia
Incarnacionis
virtus
Indulgencie
Invidia
Ira
Iesus
Iudicium
extremum
De L
Locutio
Ludus
Luxuria
De M
Maria
Matrimonium
Medicus
Mendicantium
Mercator
Miles
Misericordia
Missa
Mors
Mulier
Murmur
Mundus
De N
Negligencia
De O
Obediencia
Oracio
Ornatus
De P

Paciencia
Passio Christi
Paupertas
Pax
Peccatum
Peregrinacio
Penitencia
Peregrinatorum
Periurium
Perseverancia
Predicator
Prelatus
Princeps
Pueri
Purgatorium
Sequitur de R
Rapina
Religiosus
Restitucio
De S
Sacerdos
Sapiencia
Satisfactio
Silencium
Sompnus
Sortilegus
Superbia
Suspicio
De T
Tactus sensus
Temptacio
Testimonium
De V
Vana gloria
Verbum dei
Virginitas
Usura. Et
sic est finis
huius regi
stri Amen

In principio erat verbum / Deus erat verbum In
principio erat verbum / et verbum erat apud deum / et deus
erat verbum Omnia autem per ipsum omnia facta
essent in creatione. Verbum factum est caro / ut omnia
per ipsum fierent in creatione Johannes primo Cum
autem desponsata esset virgo maria viro Joseph
Math primo Missus est angelus Gabriel a deo
ad virginem desponsatam dicens Ecce concipies et
paries filium Illa credens ait Ecce ancilla domini
et concepit de spiritu sancto Luce j° Cumque cum inve-
nisset Joseph habentem de spiritu sancto voluit
occulte dimittere eam Sed hec eo cogitante
apparuit ei angelus dicens Noli timere accipe
coniugem tuam Mt j° Eo tempore exiit edictum a
Cesare augusto ut describeretur universus orbis / ad
quam descriptionem ibant singuli in civitatem suam
ascendit ergo et Joseph cum maria desponsata
sibi uxore in bethleem ubi virgo peperit et na-
tum in presepio reclinavit Luce ij° Nato itaque nocte
domino apparuit stella magis in oriente Mt ij°
Eadem quoque nocte angelus pastoribus apparuit
annuncians eis gaudium magnum natum scilicet
salvatorem mundi qui venientes in bethleem
cognoverunt de verbo quod dictum erat eis
Luce ij° Et post octo circumcisus est puer
et vocatum est nomen eius Jesus Luce ij°
Transactis autem diebus tredecim venerunt magi
in Jherusalem querentes ubi est qui natus
est rex Judeorum Herodes quoque edocti a scribis quia in
bethleem Christus nasciturus esset Profecti
sunt in bethleem ductu stelle quam viderant
et intrantes domum invenerunt puerum et ado-
raverunt eum / munera quoque ei obtulerunt Mt ij°
Completis autem purgationis diebus Marie Symeon
vir iustus qui responsum acceperat a spiritu
sancto non visurum se mortem nisi videret
christum domini Et cum inducerent puerum pa-
rentes in templum / accepit eum Symeon in ulnas
suas dicens Nunc dimittis etc Luce ij° Et cum
perfecta essent ea que secundum legem erant imp-
lenda reversus est Joseph cum puero in Nazare-
th Luce ij° Tunc apparuit angelus Jo-
seph dicens Surge accipe puerum et matrem

eius et fuge in egyptum futurum est enim ut herodes
querat puerum ad perdendum eum qui consurgens
secessit in egyptum Mathei ii° Et tunc occidit
omnes pueros qui erant in bethleem et omnibus
finibus eius a bimatu et infra Math ii° Mansit
autem Joseph cum puero et matre in egypto sep-
tem annis Et tandem mortuo herode monitus
Joseph per angelum redit in Nazareth cum maria
et puero. puer autem crescebat et confortabatur plenus
sapientia luce ii° Cum autem factus esset annorum duo-
decim ascendit in ierusalem cum parentibus ad diem
festum remansit que in ierusalem et non cognoverunt
parentes eius inventus que post triduum sedens
inter doctores ubi dixit ei mater fili quid fecisti
nobis sic Descendit que cum eis et erat in nazare-
th subditus illis. Et ihesus proficiebat etate et sapientia coram
deo et hominibus luce ii° etc. In illis diebus predicat
Johannes baptista penitenciam in remissionem peccatorum
et baptisat etc. Mt iii Mr i° luce iii° Eo tempore erant
tres secte iudeorum a quibus vita hominum et opinione
distantes scilicet saduceorum phariseorum et esseorum pharisei
pharisei filateria cartarum qui decalogus erat inscrip-
tus scriptis in brachiis et in fronte et spinas in
fimbriis ferebant dicentes se magis in alia vi-
ta usque ad resurrectionem tractare dicebat Sa-
duceorum negabat resurrectionem putantes animas cum corporibus
interire Esseorum vita arta quasi monachi dicebat omnes
animas a principio creatas prius incorporandas hos ob argue-
bat Johannes dicens Genimina viperarum etc. Mt iii° luce
iii° et tunc interrogaverunt eum pharisei Si esset cristus
vel helias vel propheta qui dixit se vocem clamantis
in deserto Johannis i° Tunc ihesus incipiens quasi
annorum triginta venit a galilea et baptisatus est a Johanne
et aperti sunt celi super eum et vox patris audita
est etc. Mt iii° Mr i° glosa magistralis Tunc statim ductus est in
desertum a spiritu ubi ieiunavit et tentatus est a dya-
bolo etc. Mt iiii° luce iiii° Mr i° Post hoc vidit Joha-
nes ihesum ambulantem et dixit ecce agnus dei Jo-
i° et audientes duo quorum unus Andreas secuti sunt
eum Andreas vero adduxit fratrem suum Symonem cui
imposuit dominus Cephas nomen seu petrus Jo i° In
crastino vocat dominus philippum et dixit ei sequere me
Johannis ii° Die autem tercio facte sunt nuptie in Chana
galilee ubi convertit ihesus aquam in vinum quod fuit
inicium signorum eius publice factorum Johannis ii°
Et in primo pasca ascendit Jerosolimam et eiecit

vendentes et ementes de templo Johannis ij° Cum aut
inde exiens ambularet iuxta mare galilee et turbe irr-
uerent in eum ascendit in nauiculam symonis et docuit
de nauicula turbas et dixit petro vt laxaret
recia in capturam qui conclusa multitudine piscium
procidit ad genua ihesu dicens Exi a me domine
Luce v° Post hoc venit ihesus in Nazareth vbi die
sabbathi in ysaya legit Spiritus domini super me
Luce iiij° Post hoc iuit in Judeam et discipuli eius
baptisabant baptisabat etiam Johannes in Enon iuxta
Salim et remittebat multos ad ihesum Unde turbati
sunt discipuli Johannis inuidia quos redarguit Johannes
dicens Illum oportet crescere Johannis iij° Cum
arguebat herodem Johannes propter herodiadem propter
ea incarcerauit eum herodes Matthei xiiij° Marci vj° Cum
audiret ihesus reliquit Judeam et abiit iterum in Ga-
lileam et habitauit in Capharnaum in finibus
zabulon et nepthalim et cepit predicare penitentiam
agite Matthei iiij° Marci j° Et hic fuit annus predicationis
sue primus In quo cum sequerentur eum turbe ascen-
dit in montem et aduocans discipulos docuit eos di-
cens Beati pauperes spiritu Matthei v° Luce vj° Ibidem
[illegible] fecit magnum sermonem precepit quod discipuli
vt predicarent et dedit eis potestatem eiciendi demones
[illegible] Matthei x° decimo et vndecimo capitulis
Cum autem descendisset de monte curauit leprosum
cui ait Vide nemini dixeris Matthei viij° Marci j° Luce v°
Et cum intrasset Capharnaum curauit sanauit puerum
centurionis Matthei viij° Luce vij° Ibidem ingressus synagogam
eiecit ab homine spiritum immundum Marci j° Luce iiij° Et
primus egrediens de synagoga intrauit in domum
petri et sanauit socrum eius Matthei viij° Marci j° Luce iiij°
Inde recedens intrauit ciuitatem Naym et suscitat
ante portam filium vnicum matris sue Luce vij°
[illegible] sero de jo et offerebant ei infirmi
et sanabat omnes Matthei viij° Marci j° Luce iiij° Post hec
rogabat eum quidam phariseus vt manducaret cum illo
et ingressus domum discubuit vbi mulier peccatrix
attulit cum alabastro vnguenti et stans retro secus
pedes ihesu lacrimis cepit rigare etc vbi dimissa sunt
ei peccata multa Luce vij° Et accessit vnus scriba dicens
Magister sequar te. cui ait vulpes foueas habent Matthei
viij° Luce ix Alteri vero dixit sequere me, at ille di-
mitte me sepelire patrem meum, cui dominus
dimittas mortui mortuos sepeliunt Matthei viij° luce ix
Tercius vero ait sequar te sed permitte renunciare hiis qui
domi sunt Cui dominus Nemo mittens manum ad aratrum

Et aspiciens retro aptus est regno dei luce ix. Tunc ascen-
dit in naviculam et dormivit / sed orta tempestate ex-
citatus est a discipulis et imperavit ventis et
mari et facta est tranquillitas mt viii° mr iiii°
luce viii° Cum autem venisset transfretando in regionem
Gerasenorum occurrerunt ei duo demoniaci quorum unus
adoravit eum dicens et quid nobis et tibi fili
dei venisti ante tempus torquere nos mt viii° mr
v° luce viii° Et misit demones in porcos quem
indigene rogaverunt ut transiret a finibus eorum
mt viii° mr v° luce viii° Deinde autem quidam civitatis fricat
rogabat ipsum ut sequeretur eum / Cui dixit dominus
vade in domum tuam quod et fecit et abiit in de-
capolim et narrat suis mr v° luce viii° Jhesus
igitur ascendens in naviculam redit in civitatem
suam scilicet Capharnaum ubi sanat paraliticum
a quatuor viris per tegulas dimissum mt ix° mr
ii luce v° Inde autem descendens in Judeam vidit
levi alphei sedentem in teloneo nomine mathe-
um quem vocavit et secutus est eum mt ix°
mr ii luce v° Cum vero rediret in Galileam tran-
siens per Samariam venit ad puteum ubi sermonem
habuit cum muliere samaritana Johannis iiii°
Inde veniens in Chana Galilee rogatus est a re-
gulo ut sanaret filium eius qui incipiebat autem mori
Cui dominus filius tuus vivit et sanatus est puer
ex 1a hora Joh iiii° Post hoc levi fecit convivium
domino in domo sua in quo publicanis et pecca-
toribus cum ihesu discumbentibus reprehendebant hec iudei
et pharisei mt ix mr ii° luce v° Arguebant
etiam ibi discipulos quod non ieiunarent. quos dominus
excusat dicens Non possunt filii nupciarum quamdiu cum
illis est sponsus ieiunare mt ix mr ii° luce v°
Post hoc phariseis petentibus signum responsum est
a domino generacio prava et adultera signum querit
et addidit dominus de regina austri et de ninivi-
tis mt xii° luce xi Tunc extollens quedam
mulier vocem de turba dixit Beatus venter qui
te portavit Cui dominus quin immo / luce xi Et cum
quererent eum mater et fratres eius ait Quicumque
fecerit voluntatem patris mei etc et extendens
manus super discipulos dixit Ecce sunt fratres mei
mt xii° mr iii° luce viii° Adhuc eo loquente
princeps nomine Jairus accessit et pro filia intercessit

Mathei ix° Mr v° Luce viij° Et cum veniret ad suscitan=
dum eam mulier quedam sanguiflua tetigit
fimbriam eius et curata est Mt ix° Mr v° Luce
viij° Post hoc ingressus domum archisinagogi
filiam eius suscitavit Mt ix° Mr v° Luce viij° Et
inde venit in domum suam nazareth et duos
cecos illuminavit mutum etiam demoniacum a demo=
nio liberavit Mt ix° Cum autem laudaret eum
turba pharisei dicebant In belzebub principe
demoniorum eicit demonia Mt xii° Mr iii° Luce xi°
Quos multiplicater redarguit Dominus loquens
de regno diviso et de vasis fortis armati Mt
xii° Mr iii° Luce xi° De peccato quoque blasphemie
in spiritum sanctum et arbore bona et mala et de
thesauro bono et malo proposuit parabolas
Mt xii° Post hoc intravit in quoddam castellum
et mulier quedam Martha nomine excepit illum
in domum suam ubi Martha ministrabat Maria
autem soror eius verbum audiebat Luce x°
Cum autem Johannes cum audisset in vinculis
opera Christi misit ad eum duos discipulos suos dicens
Tu es qui venturus es etc. ubi commendat Johan=
nem Christus multipliciter vocans eum plus quam prophetam
et angelum ante faciem suam missum et quod inter=
natos mulierum maior eo non surrexit Math xi°
Luce vii° Post hoc designavit Dominus
et alios septuaginta duos discipulos et misit
eos binos ante faciem suam Luce x° Cum reversi cum
gaudio dixerunt Domine demonia subiciuntur
nobis in nomine tuo quibus ait Nolite gaudere
super hoc sed quia nomina vestra scripta sunt in celis
Luce x° Tunc exultavit Dominus dicens Con=
fiteor tibi domine pater celi et terre quia abscondisti
hec a sapientibus Mt xi Luce x° Post hoc statim in
sabbatho factum est cum transiret dominus per sata
discipuli evellebant spicas et manducabant et
quos cum arguerent pharisei excusavit eos dominus
Mt xii° Mr ii° Consequenti autem sabbato curavit hominem
habentem manum aridam Mt xii° Mr iii° Luce vi°
de quo pharisei consilium faciebant adversus eum
quomodo eum perderent Mt xii° Sciens autem hoc

Ihesus exiit in montem orare ubi pernoctavit in oratione
Luce 6to Mane autem facto vocavit discipulos suos
ipse nominibus quos elegit apostolos sedenterque eo secus
mare congregate sunt ad eum turbe tam ascendens
in naviculam proposuit parabolam seminantis Mt 13o
Mr 4to Luce 8vo Post proposuit parabolam semi-
nantis bonum semen cum superseminantis superseravit
inimicus zizaniam Mt 13o Mr 4o Statim post
hec proposuit parabolam de grano synapis Mt
13o Mr 4to Post hec proposuit parabolam de fermento
abscondito in tribus satis farine Mt 13 Lu. 13o
Et tunc discipulis querentibus cur in parabolis loquere-
tur Respondit ut videntes non videant et audientes
non intelligant et exposuit eis parabolam seminantis
Mt 13o Mr 4to Luce 8vo Post hec dimissis turbis
venit in domum et exposuit discipulis parabolam ziza-
niorum et alias proposuit parabolas de thesauro abs-
condito in agro et de inventa et empta margarita
et de sagene missa in mare Mt 13o Et hec
sunt que fecit Ihesus anno predicationis sue secundo
Anno vero sexto transit in patriam suam cum disci-
a
pulis cum predicaret unde dicunt iste sapientia
Nonne hic filius fabri est [illegible]
Respondit Nemo propheta acceptus est in patria Mt
13o Et cum proposuisset eis similitudinem de
vidua Sareptana ad quam solam tempore famis Helyas
missus fuerat exacerbati eum ex civitate duxerunt
ut precipitaret cum Lucemio Eo tempore Herodes mi-
sit decollare Johannem baptistam Mt 14o Marci
6o audiens autem Herodes famam de Ihesu et dubita-
bat an esset Johannes qui surrexit a mortuis
et querebat videre eum Mt 14o Marci 6o Luce 9o
Quo audito Ihesus secessit in locum desertum et secuti
sunt eum turbe et fecit eos discumbere super
fenum ubi de quinque panibus et duobus piscibus
saciavit quinque milia hominum Mt 14o Mr 6o Luce 9o
Ihesus autem cognoscens quod homines vellent eum facere
regem Johannis 6o fugit et ascendit in montem
solus orare Mt 14o Mr 6o [illegible] Luce 9 Joh
6o Discipuli autem erant in mari et navicula
iactabatur fluctibus et quarta vigilia venit Ihesus
ambulans super mare discipuli vero putabant fanta-
sma esse Mt 14o Mr 6o Tunc Petrus ivit ad

eum super aquas ubi videns ventum validum timuit
et cepit mergi et cetera Mt xiiii° Cum autem ihesus ascen-
disset in naviculam cessavit ventus Mt xiiii° Luc
vi° Venerunt ergo ipse et discipuli eius in terram Gena-
sareth per bethsaidam Mt xiiii° ubi attule-
runt in grabatis et in lectis qui male habebant
eos Mr vi° Altera die venerunt turbe ad eum miran-
tes quomodo illuc venisset et comedantes
cibum quem de celo eis manna proferebat quibus
dominus ait ego sum panis vivus qui de celo
descendi si quis manducaverit ex hoc vivet
in eternum Johannis vi° Dicentibus eis signum
quo ut sic dare nobis carnem suam ad man-
ducandum Respondit dominus Nisi manducaveritis
carnem filii hominis et cetera Joh vi° Tunc ubi multi
audientes abierunt retrorsum dixit ihesus ad duo-
decim Numquid et vos vultis abire Cui petrus
Domine ad quem ibimus verba vite eterne habes et
tunc dixit illis ihesus Nonne [illegible] ego vos ele-
gi et unus ex vobis dyabolus est Johannis vi°
Eo tempore rogavit eum quidam phariseus ut pranderet
apud eum Luce vi° Et pransus est ipse et discipuli
eius Non lotis manibus quod cum pharisei arguerent
ait dominus Quod intrat in os non coinquinat
hominem et probat eos ypocritas et transgressores
mandatorum dei Mt xv° Mr vii° Inde abiit in
fines Tiri et Sydonis ubi sanavit filiam Chana-
nee que a demonio vexabatur Mt xv Mr vii° Post
hoc accesserunt ad eum multe turbe secum mutos
claudos et alios plurimos debiles quos proiecerunt
ad pedes eius et curavit omnes Mt xv Et exiens
inde venit per Sydonem ad mare Galilee inter medios
fines Decapoleos ubi sanavit mutum et surdum
digitos in auriculas ponens sputo linguam tangens
et dicens Effeta quod est adaperire Mr vii° Post hoc
facto ascendit ierosolimam ad diem festum pentecostes
Erat autem ierosolimis probatica piscina quinque porti-
cus habens ubi sanavit in sabbato languidum triginta octo
annis infirmatum Johannis v° Dixit autem ei
dominus Tolle grabatum tuum et ambula Et propterea
sequebantur eum Judei quia fecit hec in sabba-
to Ihesus autem dixit eis Pater meus usque modo operatur
et ego operor Et subdidit ibi multa de se et de
patre suo et de antichristo venturo Judei autem
querebant eum occidere quia patrem suum dicebat

Deinde Johannis vj° Iterum post hec abiit Jhesus trans
mare Galilee in desertum ubi de septem pa-
nibus et paucis pisciculis saciavit quatuor mi-
lia hominum Mt xv° Mr viij° Et ascendens in navicu-
lam cum discipulis venit in partes Magedan ubi docuit
eos cavere a fermento phariseorum Mt xvj° Mr viij°
Luce xij° Deinde venit in partes Cesaree
Philippi et interrogavit discipulos suos dicens
Quem dicunt homines esse filium hominis
Cui Petrus Tu es Cristus filius Dei vivi Precepit
eis ne cui dicerent quia ipse esset Cristus et predixit eis
passionem et resurrectionem suam Luce ix Petro vero dicente
Absit a te domine redarguit Mt xvj° Mr viij° Dein
discipulis suis et turbe dixit Si quis vult venire
post me abneget semetipsum Mt xvj° Mr viij° Luce
ix et post dies sex vel secundum Lucam post dies octo
assumpsit Jhesus Petrum et Jacobum et Johannem et
duxit eos in montem excelsum Tabor ubi transfi-
guratus est ante eos Mt xvij° Mr ix° Luce ix Descen-
dens autem de monte venit ad turbas et salutatus est
Sequenti vero die sanavit lunaticum quem discipuli sanare
non poterant Mathei xvij° Mr ix Luce ix Deinde venit
Capharnaum ubi misit Petrum piscari et invenit
staterem in ore piscis tollens tributum in theloneum Mt xvij°
In illa hora accesserunt discipuli ad Jhesum dicentes Quis pu-
tas maior est in regno celorum De maioritate enim ipsi
contenderant in via Propterea statuit parvulum in medio eorum
dicens Nisi efficiamini sicut parvuli non intrabitis in re-
gnum celorum Mt xviij° Mr ix Luce ix Post accedens Jo-
hannes dixit Magister vidimus quemadmodum quendam in nomine
tuo eicientem demonia qui non sequitur nos et pro-
hibuimus eum Cui dominus Nolite prohibere eum et cetera
Mr ix Luce ix° Post hec proposuit de scandalis Mt
xviij Mr ix Luce xvij Post proposuit parabolas de ove centesi-
ma Mt xviij° et de decima dragma inventa et de
filio prodigo Luce xv° In quibus ostendit fieri gaudium
in celo de pusillis et peccatoribus penitenciam agentibus Post
hec subdit de fratre corripiendo et adiunxit quodcumque
ligaveritis super terram erit ligatum et in celis Statim
quesivit Petrus si dimittet fratri suo usque ad
septies Cui dominus Non dico tibi Petre usque septies
sed usque septuagesies septies Mt xviij° Luce xvij°
Et ad probandum quociens dimittendum esset subiecit
parabolam servi cui dominus dimisit decem milia talenta dum

misereat, sed propter eius magnitudinem eo quod conservi sui
noluit misereri. omne propter quod dimissum debitum
revocavit Mt xviii° Post hoc venit in iudeam trans Iorda-
nem galilee ubi curavit infirmos galileos qui secuti
fuerant eum Mt xix° c° x° Eo tempore accesserunt
phar phariseii ad ihesum dicentes Si licet homini
dimittere uxorem quibus respondit quod non liceat excepta
fornicationis causa Mt xix° c° x° Ubi etiam addidit
de tribus eunuchis dicens ut qui potest capere ca-
stitatem capiat Mt xix° Deinde cum audissent pluri-
mi quod commendaret castitatem optulerunt ei parvulos
castos quibus imponens manus ait, talium est enim
regnum celorum Mt xix° Mr x°. lxvii° Hoc facto rediit
in galileam quia iudei querebant eum occidere Eodem vero
tempore quidam asserens se filium dei quosdam galile-
os seduxerat et eos cum duxisset in montem
volens ascendere in celum dum sacrificaret ei sed pilatus
superveniens occidit eum cum sacrificantibus Quos iudei
reputaverunt eos ideo perisse quia nequam erant et negociaverunt (?)
ceteris galileis ait dominus hominibus sceleratis
iudeos penitus nisi egerint penitentiam luce xiii° Et ad hoc
dixit eis similitudinem ficulnee non facientis fructum
luce xiii° Eo tempore cum doceret in sabbato in synago-
ga curavit mulierem quam inclinaverat spiritus infirmitatis
decem octo annis sic quod non erat non poterat respicere
sursum que cum argueret archisynagogus quod in sabbato
curasset dixit ei dominus ypocrita unusquisque vestrum sol-
vit bovem aut asinum in sabbatho et ducit adaquare
et filiam abrahe non oportuit curare in sabbato luce
xiii° Tunc accesserunt ad ihesum quidam dicentes Vade
hinc de galilea quia herodes vult te interficere quibus
ait dominus Ite et dicite vulpi illi ecce demonia eicio
et sanitates perficio hodie et cras et tercia die consumor
luce xiii° Accedit circa diem festum Scenophagie
licet fratribus diceret quod non ascenderet Johannis vii° ubi
cum Judeis multa dixisset et adhesisset (?) credentibus (?)
me interficere et dixit turba demonium habes quis
te querit interficere et querebat eum apprehendere sed nemo mi-
sit in eum manum quia nondum venerat hora eius Jo
vii° Tunc quidam de turba ait ad ihesum Magister dic
fratri ut mecum dividat hereditatem Cui dominus ait quis
me constituit iudicem inter vos. et monuit tamen ab
omni avaricia proponens similitudinem de divite qui dilatabat am-

plicare horrea sua / tunc dictum est stulte hac nocte
morieris que autem congregasti cuius erunt luce xij
Post hoc tum multa dixerunt de se et de patre suo
et de iudeis et de abraham / tulerunt lapides iu-
dei ut iacerent in eum ipse vero abscondit se et exivit
de templo Ioh viij° Et preteriens vidit hominem
cecum a nativitate quem sanat Ioh ix Tunc
occurrit ei adolescens in via dicens Magister
quid faciam ut habeam vitam eternam / tunc dominus
sua mandata et addidit ut venderet omnia et daret
pauperibus qui abiit tristis eo quod diues erat Mt xix
Marc x° luce xviij° Tunc ait ihesus facilius
est camelum per foramen acus intrare quam divitem
intrare in regnum celorum Cui petrus ecce nos
reliquimus omnia quid ergo erit nobis / tunc dixit
vos qui secuti estis me sedebitis super sedes
duodecim Mt xix Et subdidit omnis qui re-
liquerit domum vel fratres aut sorores aut patrem
aut matrem centuplum accipiet et vitam eternam possi-
debit Mt xix Mr x° luce xviij° Audientes hec
avari pharisei deriderent de contemptu mundi tractabat eis
ideo proposuit eis exemplum de divite purpurato et la-
zaro mendico luce xvj° Ad discipulos ait proposuit per pa-
rabolam de villico iniquitatis et concludens facite vobis
amicos de mamona iniquitatis luce xvj° Post hoc
proposuit parabolam de patre familias qui conduxit
operarios in vineam suam Mt xx° Finitisque parabolis
Finitis intravit in domum cuiusdam principis sabba-
tho manducare panem ubi ydropicum sanat luce xiiij°
In ipsa hora ad invitatos dixit parabolam quomodo
primos accubitus eligerent et subdidit cum invitatus
fueris ad nuptias recumbe in novissimo loco luce xiiij°
Et hec sunt que fecit ihesus anno predicationis sue secundo

a Anno vero tercio facta sunt encenia ierosolimis
et hyemps erat et ambulabat ihesus in porticu
salomonis ubi ait iudeis Ego et pater unum sumus
eo quod dixerant ei quousque animas nostras tollis si tu es
christus dic nobis palam / sustulerunt ergo lapides iudei ut
lapidarent eum / ihesus autem transiens per medium illorum
ibat et exivit a manibus eorum Iohannis x° Et abiit
trans iordanem ubi nunciatum est ei de lazaro / et ait discipulis
eamus in iudeam Cui dixerunt iudei volebant
te lapidare et iterum vadis illuc quibus ait ihesus Nonne

Duodecim sunt hore diei venit ergo bethaniam
vbi lazarus suscitauit Johannis xj° Propterea colle-
gerunt pontifices et pharisei concilium dicentes
si dimittimus eum etc quibus Caiphas ait vos nescitis
quidquam Expedit vobis vt vnus homo moriatur
pro populo Johannis xj° Et post suscitatum lasarum
Dominus Jhesus cum iret in ierusalem transibat per
mediam Samariam ad galileam et ingressus cum
quoddam castellum occurrerunt ei decem viri leprosi
quos cum vidisset et mundasset vnus ex eis tantum
samaritanus deum magnificauit ceteri enim erant
judei luce xvij° Tunc autem cum premisisset nuncios
in ciuitatem samaritanorum non sunt recepti vnde
irati Jacobus et Johannes dixerunt Domine vis vt
dicamus et veniat ignis de celo et consumat omnes
sed dominus prohibuit dicens filius hominis non venit perdere
animas luce ix Et ait discipulis Ecce ascendimus hierosolimam
et consumabuntur omnia que scripta sunt de filio hominis
et predixit eis passionem et resurrectionem suam Math xx°
Marci x° luce xviij° Tunc mater filiorum zebedei ad
dexteram et alium ad sinistram suam in regno suo
audientes discipuli indignati sunt de duobus Math
xx° Marci x° Post hoc facta est contencio inter
discipulos quis eorum videretur esse maior quibus dominus
ait Reges gentium dominantur eorum luce xxij°
Post hoc Dominus cum ingrederetur Jericho zacheus
ascendit in arborem sicomorum luce xix Et egre-
diens Jericho illuminauit duos cecos sedentes iuxta viam
Math xx° Marci x° luce xviij° Post hoc venit in
bethaniam et mansit in domo symonis leprosi
quem curauerat et fecerunt ei cenam sabbatho ante
palmas Martha ministrabat lasarus discumbebat
Maria vnguento precioso pedes eius vngebat Vnde
Judas ait potuit hoc vendi magno et dari pau-
peribus Cui dominus bonum opus operata est in me
Math xxvj° Marci xiiij Mane autem facto cum venisset
Bethphage misit duos discipulos suos in Jerusalem
vt adducerent asinam et pullum Math xxj° Marci xj° luce
xix Cum appropinquasset ad descensum montis oliueti

Substernebant vestimenta sua et ramos de arboribus
cedebant pueri etiam venienbat obviam ei turba
etiam multa que precedebat et que sequebat cla-
mabat osanna filio david Mt xxi° Mr x lucē
xix° Joh xij° Et ut appropinquavit videns civitatem flevit
super illam dicens quia si cognovisses et tu luce xix Et
cum intrasset ierusalem commota est tota civitas
dicens quis est hic populus dicebat hic est ihs
propheta a nazareth Mt xxi° Et ingressus templum
facto flagello de funiculis eiecit vendentes
Anno domini sancti — et ementes et sanat in eo cecos et claudos
Mt xxi° Mr xi° luce xix Audiens vero scriptura petens
Luce xx — sub ait solvite templum hoc et in tribus diebus
[illegible] — excitabo illud Joh ij Et videns eos qui mitte-
bant munera in gazophilacium viduam pauperem
Anno domini [illegible] — duo minuta mittentem preciosa commendat Marci
xij luce xxi° Et dixit ad quosdam qui de sua
iusticia confidebant proposuit de publicano et pha-
riseo parabolam luce xviij° Cum autem vespera esset
recessit in bethaniam Mt xxi° Mr xi° Nicodemus
autem qui erat unus de principibus venit ad ihm nocte
quem dominus docuit de nativitate hominis spirituali Joh
iij° Rursus diluculo feria secunda revertens in ierusalem
esuriit et cum accessisset ad ficum non inveniens in ea fruc-
tum maledixit ei et statim aruit Mt xxi° Mr xi° Cum
autem venisset in civitatem et ingressus esset in templum
adducunt scribe et pharisei mulierem in adulterio
deprehensam ut iudicaret coram ihu Johannis viij°
Eadem die philippus et andreas cum nunciassent
ihu quod quidam gentiles eum videre vellent ait dominus
venit hora ut clarificetur filius hominis pater clari-
fica filium tuum et vox de celis insonuit clarificavi
et iterum clarificabo Johannis xij vespera facta recessit
in bethaniam Marci xi° Et facto mane feria tercia
cum rediret in ierusalem viderunt aridam ficum et ait
petrus Ecce ficus aruit et dixit dominus si ha-
bueritis fidem quecumque volueritis fiet vobis Math
xxi° Mr xi° luce xviij° addidit etiam quia in oracione
oportet fidem adhibere et cum instancia orare ubi
proposuit eis parabolam de iudice et vidua luce xviij°
Et cum venisset in templum interrogaverunt seniores
eum in qua potestate hec faceret et ipse interro-
gavit eos de baptismo Johannis Mt xxi° Marci xi°

Luce xx° Deinde proposuit eis parabolam duorum filiorum
quorum unus dixit se non iturum et tamen ivit secundus
dixit se iturum et non ivit Mt xxi° Et aliam pro
posuit parabolam de patre familias qui plantavit vineam
et locavit agricolas qui servos et heredem occiderunt
et addidit de lapide reprobato qui constitutus est in caput
anguli Mt xxi° Mr xii° Luce xx° Addidit proposuit pa
rabolam de rege qui fecit nuptias filio suo Mt xxii°
de eodem dicit Lucas sed sub aliis verbis homo quidam
fecit cenam magnam Luce xiv Deinde pharisei
volentes capere eum in sermone interrogaverunt si
licet censum dare cesari Mt xxii° Mr xii° Luce xx° Sa
ducei vero interrogaverunt eum de septem nupta cuius
esset uxor in resurrectione Mt xxii° Mr xii° Luce xx°
Deinde unus de scribis legis peritus accedens interro
gavit quod esset mandatum magnum in lege et quod
faceret et quod dominus primum dixit esse mandatum
deum diligere secundum diligere proximum Mt xxii°
Mr xii° Luce xx Interrogatus autem quis esset pro
ximus proposuit parabolam de vulnerato qui incidit in
latrones Luce x° Post hec miserunt principes
sacerdotum ministros ut apprehenderent eum quibus ait
dominus queretis me et non invenietis et multa
alia que habentur Johannis vii° Deinde facta
est dissensio inter alios eum dicebant hic est
vere propheta alii hic est christus alii numquid a gali
lea venit christus Nonne scriptura dicit quia
ex semine david de bethleem castello Jo vii°
Propter hoc congregatis ihesus phariseis interrogavit eos
dicens quid vobis videtur de christo cuius filius sit
cui cum dixissent david et ipse obiceret ipsis de
psalmi centesimi nono dixit dominus domino meo
Mathei xxii° Marci xii° Luce xx° Ad turbas ait
dixit super cathedram moysi sederunt scribe et
pharisei Mt xxiii° Et dicens que sunt cavenda
in phariseis Ve vobis scribe Mt xxiii° Mr
xii° Luce xi° Deinde subdit veniet super vos
omnis sanguis iustus Et item jerusalem jerusalem
que occidis prophetas Mt xxiii° Hec locutus est ihesus
et abiit et abscondit se Johannis xii° Abiens

autem cum egrederetur de templo ostenderunt ei discipuli sta-
turas templi Math. xxiiij° Mr. xiij° Et inde recedens
venit in montem oliveti sedens contra templum
dixit discipulis suis signa eversionis templi et urbis
et docuit eos fugere Luc. xxj° Item loquitur et ab arbore
fici dixit parabolam Math. xxiiij° Mr. xiij° Item loquitur coram de
die iudicii monuit eos attentos esse quia dies
illa novissima veniet repentina de qua nemo scit
neque angeli dei in celo Mt. xxiiij° Luc. xxj° neque
filius Marci xiij° Propter quod docuit eos ut vigilarent
et orarent ponens similitudinem de patre familias
qui si sciret qua hora fur veniret vigilaret utique. Po-
suit etiam parabolam de homine peregre facto pro-
ficiscente ianitori precepit ut vigilaret Marci xiij° Profecto
hec subdidit parabolam de decem virginibus et aliam
de quinque talentis Mathei xxv° et aliam de nobili
quodam qui abiit in regionem longinquam accipere
regnum et reverti Luc. xix° Conclusit de divisione
bonorum et malorum in extremo iudicio quando bonis dicet
venite benedicti patris mei / malis vero ite maledicti
in ignem eternum Mt. xxv° Consummatis autem illis sermo-
nibus dixit discipulis suis suam passionem post biduum
futuram Math. xxvj° Quarta feria principes sacerdo-
tum et seniores populi quidam inierunt [illegible] in atrio
Cayphe ut ihesum dolo caperent et occiderent Eadem die
pacta est Iudas cum eis de tradicione eius pro xxx argenteis
Mt. xxvj° Mr. xiiij° Luc. xxij° Ihesus autem tota die
illa mansit in Bethania cum discipulis et matre sua. Quin-
ta vero feria premisit discipulos in civitatem ut pararent
pascha Math. xxvj° et ostendit eis hospitem et hospicium
cenaculum grande stratum Marci xiiij° Luc. xxij°
vespera facta venit ihesus et discubuit cum xij
Mt. xxvj° Mr. xiiij° Luc. xxij° / Et surgens a cena
lavit pedes discipulorum dicens exemplum dedi vobis
Iohannis xiij° Cumque recubuisset iterum turbatus est
spiritu Iohannis xiij° et dixit unus ex vobis tradet
me Mt. xxvj° Mr. xiiij° Et contristatis illis addidit
qui intingit mecum manum etc. Mt. xxvj° Mr. xiiij°
Innuit ergo Iohanni Petrus ut quereret a domino
quis esset qui eum traditurus erat / itaque cum recubuisset
ille supra pectus ihesu ait domine quis est. Cui dominus
cui intinctum panem porrexero Iohannis xiij° Et cum

Rudit iudas numquid ego sum Rabi Math xxvj° Ce-
tum continuo accepit ihesus panem et benedixit
similiter et calicem et dedit eis Mt xxvj° Mr
xiiij° luce xxij° Post hoc dixit illis vos omnes
scandalisabimini in me in ista nocte Ad quod petrus
dixit et si omnes scandalisati fuerint ego non scandali-
sabor, cui dominus predixit quod ter negaturus esset
eum Math xxvj° Mr xiiij° luce xxij° Et statim sub-
iunxit longum sermonem consolatorium scilicet Non turbet-
ur cor vestrum Et multa alia que habentur Joh xiiij° xv°
et xvj° capitulis, Quo facto orauit pro omnibus qui
credituri erant in eum dicens Pater manifestaui no-
men tuum hominibus Et subdit Non autem pro eis rogo
Johannis xvij° Et statim exurgens egressus est in
villam Gethsemani trans torrentem cedron Et cum
intrasset ortum contristatus est valde et procidens
in faciem suam in terram orauit semel et iterum
vt transferret ab eo pater calicem Mt xxvj° Mr
xiiij° luce xxij° Post hoc redarguit discipulos dor-
mientes et cum abijsset tercio orare factus est sudor
eius vt gutte sanguinis decurrentis in terram luce
xxij° Tunc apparuit ei angelus de celo
confortans eum qui surgens venit ad discipulos
et ait eis dormite iam et requiescite Et post
pusillum quasi in continenti dixit sufficit Mr xiiij°
Surgite eamus et adhuc eo loquente Ecce
iudas venit et cum eo turba multa Mt xxvj°
Mr xiiij° luce xxij° Ihesus autem sciens omnia que
ventura essent super eum processit et dixit Quem
queritis, et cum hoc dixisset ceciderunt in terram
et ait secundo eis quem queritis qui continuo surrex-
erunt Johannis xviij° Et accedens Judas
osculo tradidit eum et statim manus iecerunt
in ihesum Math xxvj° Mr xiiij° luce xxij° Et
apprehendentes ligauerunt eum Johannis
xviij° Petrus autem amputauit auriculam
Malcho Math xxvj° Mr xiiij° luce xxij° quam
dominus sanauit luce xxij° Et ait petro
mitte gladium tuum in vaginam tuam Math
xxvj° Ad turbas autem dixit tamquam ad latronem

ceptis cum gladijs et fustibus statim qz discipuli relicto
eo fugerunt Mt xxvj° Mr xiiij° luce xxij° Ministri
autem duxerunt eum ad annam primum qui erat so-
cer Caiphe Johannis xviij° Adolescens autem quidam
sequebatur eum amictus sindone super nudo et tenuerunt
eum Ille autem relicta sindone fugit nudus Mr
xiiij° Petrus autem sequebatur a longe Et Johannes
qui erat notus pontifici duxit eum ad atrium
principis sacerdotum Jo xviij° Ubi statim accedens
ad ignem et calefaciens se ad vocem ancille ne-
gavit dominum Mr xiiij° luce xxij° Johannis xviij°
Tunc pontifex interrogavit ihesum de doctrina
eius Cui cum dixisset quid me interrogas unus
ministrorum dedit ei alapam Johannis xviij° Et statim
misit eum Annas ligatum ad Caypham
Johannis xviij° Ubi cum Petrus iam tercio negasset
dominum respexit eum ihesus luce xxij° At ille
audito galli cantu exivit foras et flevit amare
luce xxij° Facto autem mane feria sexta adduxe-
runt falsos testes qui accusaverunt eum
et de reedificatione templi Mt xxvj° Mr xiiij°
Tunc adiuravit eum Caiphas si esset christus
filius dei benedicti Et cum dixisset videbitis
filium hominis etc princeps sacerdotum scidit vestimenta
sua et quidam expuerunt in faciem eius et ve-
lantes colaphis ceciderunt et palmas dantes
duxerunt eum vinctum in pretorium Mt
xxvij° Mr xv° luce xxiij° Johannis xviij° Tunc
autem cum videret Judas prima ductus retulit
argenteos et se suspendit Mt xxvij° Et cum
nollent ingredi in pretorium ut non contamina-
rentur exivit ad eos Pylatus quam tunc
accusationem affertis adversus hominem hunc qui
dixerunt ~~cui dixit~~ Si non esset hic malefa-
ctor non tibi tradidissemus eum dicit se regem
et commovit populum a galilea usque huc Cumque
pylatus audisset galileam misit eum ad herodem
herodes autem illudens ei induit eum veste
alba et spernens eum remisit ad pilatum luce
xxiij° Pilato autem sedente pro tribunali in loco

qui dicitur Litostratos et licet cognoverat eum absol-
vere in die festo, licet sciret quod propter invidiam
tradidissent eum, licet audiret et diceret nullam
invenio in eo causam et licet uxor eius protesta-
tione premonuisset eum dicens Nichil tibi
et iusto illi Math. xxvii° tamen clamantibus Iudeis
tolle tolle crucifige eum, dimitte nobis Barrabam
quia si hunc dimittis non es amicus Cesaris
et flagellatum tradidit eis Ihesum ut crucifigeretur
Math. xxvii° Mar. xv° Luc. xxiii° Iohannis xix°
Tunc milites presidis illudentes ei circumdederunt
eum zelo et purpura et corona de spinis
in capite et arundinem in manu eius dederunt
et genu flexo dicebant Ave rex Iudeorum
et expuentes in eum arundine percuciebant
caput eius, post hoc induerunt eum veste sua
et duxerunt extra civitatem baiulantem crucem
et tunc angariaverunt quendam Symonem
Cirineum. Sequebantur autem Ihesum mulieres
flentes quibus ait dominus filie Ierusalem
nolite flere super me etc. Luc. xxiii° Et sic
duxerunt eum in locum calvarie que hebra-
ice dicitur Golgotha ubi crucifixerunt eum et
duos nequam cum eo Iohannis xix. Et dum
crucifigeretur dabant ei vinum cum felle mixtum bibere
Math. xxvii° Et secundum Marcum dabant ei vinum
mirratum Marci xv° Ipse autem dicebat pater
ignosce illis quia nesciunt quid faciunt, post
hoc diviserunt tunicam eius unam in quatuor
partes, super aliam vero inconsutibilem miserunt
sortes Math. xxvii° Mar. xv° Luc. xxiii° Ioh. xix°
Interim scripsit Pylatus titulum litteris
grecis hebreicis et latinis Ihesus Nazarenus
Rex Iudeorum crucem cum superposuisset et
illi latrones blassfemabant eum qui cum
eo crucifixi erant Math. xxvii° Marci xv° Unus
vero ex eis scilicet sinister blassfemabat postmodum
ad se conversus dixit Memento mei domine

Luce xxiii° Et preterentes dicebant vath Mathei
xxvii° Marci xv° Stabat autem iuxta crucem mater
eius et maria Cleophe et maria magdalena
et ~~Johannes~~ Johannes, et commendans matrem
Johanni ait ecce mater tua, et econverso ecce filius
tuus Johannis xix Erat autem hora sexta
et facte sunt tenebre usque ad horam nonam
super universam terram Math xxvii° Marci xv° luce
xxiii° Et circa horam nonam clamabat Jesus
Hely hely etc Et cum blasfemarent eum dixit Sicio
et porrexerunt spongiam aceto plenam Math xxvii°
Marci xv xv° Johannis xix° Et clamans voce magna
pater in manus tuas commendo spiritum meum Et
inclinato capite emisit spiritum Et velum templi
scissum est, terra mota est petre scisse sunt, mo
numenta aperta sunt et multa corpora sanctorum
surrexerunt Math xxvii° Et ait centurio Vere
filius dei erat iste ut Math xxvii° Marci xv° vel ut
ait lucas hic homo iustus erat luce xxiii° Post
hoc rogaverunt iudei pilatum ut frangerentur eorum
crura, et cum latronum fregissent crura ad ihesum ve
nientes eo quod iam mortuus esset non fregerunt
eius crura, sed unus militum lancea latus eius
aperuit Johannis xix Cum autem sero factum esset
Joseph ab Arimathia petiit a pylato corpus ihesu
Math xxvii° Marci xv° luce xxiii° Et cum deposita
esset de cruce venit Nicodemus ferens mix
turam mirre et aloes quasi libras centum
hoc corpus involutum sindone et ligatum
cum aromatibus posuerunt in monumento
novo in petra exciso, et cum sepelliebatur erat
ibi maria magdalena et mater eius et alie etiam
mulieres que secute erant eum a galilea minis
trantes ei Sepulto quoque domino recessit Joseph
cum Nicodemo a monumento, mulieres autem sedebant
contra sepulcrum Math xxvii° Marci xv° Altera autem
die que est post parasceve venerunt iudei
ad pilatum dicentes iube custodiri sepulcrum
Math xxvii° In prima die post parasceve hoc est
in sabbatho maria magdalena et altera

Maria siluerunt secundum mandatum Luce
xxiij° Vespere autem sabbati cum adhuc tene-
bre essent id est in nocte que lucescit in prima
sabbati ibat mane cum aromatibus ad sepulcrum
Math xxviij° Et tunc cum celum iam albesceret
dicebant quis revolvet nobis lapidem Marci xvj°
Tunc terre motus factus est et ea tunc dominus
resurgebat post hoc descendit angelus de celo
qui revolvit lapidem Math xxviij° Et viderunt
mulieres lapidem revolutum et angelum domini
sedentem super eum custodes autem iacebant velut
mortui pre timore angeli Math xxviij° Et tunc
dixit angelus mulieribus Nolite timere
scio quia iesum et queritis et cum mente consterna-
te essent ecce duo viri steterunt secus illas
in veste fulgenti qui dixerunt quem queritis
non est hic surrexit Luc xxiiij° Euntes cito
dicite discipulis eius quia surrexit Mt xxviij° Atque
fugierunt invaserat enim eas pavor et tremor
et nemini quoque dixerunt Marci xvj° Sola
vero magdalena currit nuncians petro et Johanni
et dicens tulerunt dominum meum etc Johannis
xx° Cucurrerunt ergo illi et viderunt sepulcrum Johannis
vacuum et crediderunt vera esse que dixerat
mulier et continuo redierunt ad hospitia Mag-
dalena autem tamen que cum eis venerat reman-
sit ad monumentum plorans et dum fleret
prospexit in monumentum et vidit duos angelos
Illi dicunt ei O mulier quid ploras quem queris
Respondit ia quia tulerunt dominum meum Tunc
conversa retrorsum vidit iesum stantem existimans
ortulanum esse Sed post agnoscens voluit te-
nere pedes eius sed dominus prohibuit eam
Johannis xx° Interim custodes nunciaverunt
principibus que facta fuerant qui corruperunt
eos pecunia ut dicerent discipulos corpus esse
furatos Mt xxviij° Eo tempore ibat magdalena in-
nunciare discipulis sed invenit suis mulieribus que cum
ea fuerant occurrit eis ihesus dicens Avete ille
autem adoraverunt eum tenentes pedes eius

qui dixit eis ut nunciarent fratribus ut irent in
galileam ibi enim videre Math xxviij° Que cum
nunciassent illis non crediderunt Marci xvj° visi
quod sunt eis alia mente luce xxiiij° Solus autem
petrus currit ad monumentum et cum rediret
mirans apparuit ei dominus luce xxiiij°
Eodem die apparuit duobus discipulis euntibus in
Emaus qui eum cognoverunt in fractione
panis reversi sunt in ierusalem nunciantes
xj congregatis que gesta fuerant luce xxiiij°
Eundem autem non credebat quorum unus erat
Thomas quo egresso cum colloquerentur et sero
esset eiusdem diei et fores essent clause
stetit iesus in medio eorum et ait Pax vo-
bis luce xxiiij° Johannis xx° Et cum putarent
se spiritum videre dixit palpate et videte quia
spiritus carnem et ossa non habet luce xxiiij°
Et ostendit eis manus pedes et latus luce xx-
iiij° Johannis xx° Adhuc autem illis non cre-
dentibus comedit cum eis partem piscis assi
et favum mellis luce xxiiij° Gavisi sunt
ergo discipuli viso domino Johannis xx° Et
dixit iterum pax vobis / et insufflans ait accipite
spiritum sanctum quorum remiseritis peccata etc Joha-
nnis xx° Post hoc absente domino redit tho-
mas cui cum discipuli dixissent vidimus dominum
noluit credere nisi vidisset figuram clavorum
Post dies autem octo ianuis clausis iterum iesus
stetit in medio discipulorum et erat ibi thomas
quibus ait Pax vobis deinde dixit thome
infer digitum tuum huc et vide Joh xx°
Post hoc manifestavit se iterum iesus ad
mare Tiberiadis ubi discipuli piscabant
Stans ergo iesus in littore precepit ut mitterent
in dexteram navicule rethe / cumque impletum
esset piscibus ait Johannes dominus est /
Quo audito petrus misit se in mare
succinctus tunica Alii vero discipuli navigio
venerunt ad littus / eo tempore omnes simul
discumbebant / et iesus cum eis comedentes

panem et pisces assos et nemo audebat eum
interrogare quis esset scientes quia dominus est
Johannis xxi° Et cum prandissent dixit dominus
Petro Symon diligis me plus his / qui respondit
Tu scis domine etc Tunc dominus Pasce oves
meas / et cum predixisset ei mortem suam / ait
Sequere me Cumque sequeretur eum ab eunte petro
de Johanne ait Domine hic autem quid / cui
dominus sic eum volo manere Johannis xxi°
Tunc abierunt undecim in galileam in montem
ubi constituerat illis iesus / ibique iterum videntes
eum adoraverunt eum / quidam tamen dubita
bant an ipse Math ultimo et ideo exprobrat
incredulitatem eorum et duritiam cordis
Mathei ultimo et adiunxit Data est michi
omnis potestas in celo et in terra / Math ultimo
Euntes ergo in mundum universum predicate
Evangelium omni creature Math ultimo Do-
cete omnes gentes baptisantes eas in nomine
patris et filii et spiritus sancti Math ultimo Qui crediderit
et baptisatus fuerit salvus erit Marci ultimo
Signa autem eos qui crediderint hec sequentur
in nomine meo demonia eicient Marci ultimo
In die ascensionis venit ad eos in ierusalem
et convescens Actuum primo dixit eis Sedete
in civitate donec induamini virtute ex alto luce
ultimo Et ipsi interrogaverunt eum si in hoc
tempore restituet regnum israel qui respondit non est vestrum
nosse tempora vel momenta que deus posuit in
sua potestate / sed accipietis spiritum sanctum et
eritis michi testes in omni Judea et ierusalem
ad usque ad ultimum terre Actuum primo Et ecce
vobiscum sum usque ad consummationem seculi
Mathei ultimo His itaque dictis duxit eos
secum foras de ierusalem in montem olive-
ti luce ultimo Tunc benedixit eis / et
videntibus illis elevatus est Actuum primo

Et ferebatur in celum Luce ultimo. Sedet que
ad dexteram dei patris omnipotentis Marci
ultimo. Sunt et multa alia que fecit iesus
que si scribantur per singula. nec ipsum arbitror
mundum capere eos qui scribendi sunt li-
bros Johannis xxi

Finis gestorum ihesu christi concordia
per omnes quatuor ewangelistas per
que poterit sciri quod unus ewangelista po-
suit et alter ommisit et quoto anno
predicationis sue quid fuit et alia quam plurima

Primum preceptum appropriatum respicit personam
patris. quantum ad voluntarium obsequium omnibus operibus
quod debetur divine potestati. Et hoc explicatur cum
dicitur. Non adorabis deos alienos. Quod quidem pre-
ceptum xpus exponit. ait iiij° dominum deum tuum adora-
bis et illi soli servies. In quo evidenter deorum pluralitas
excluditur et unus solus verus deus colendus esse probatur
Quod tamen ex pluribus patet videlicet deutronomio vi. Audi isra-
hel dominus deus tuus unus est. Exodi xx Non habebis
deos alienos coram me. Non facias tibi sculptile neque
omnem similitudinem que in celo est desuper et que in
terra deorsum. nec eorum que sunt in aquis sub terra. Non
adorabis ea neque coles. Ego enim sum dominus deus tuus
fortis et zelotes. visitans iniquitatem patrum in filiis in
terciam et quartam generationem. eorum qui oderunt me. et faciens
misericordiam in milia hiis qui diligunt me. et custodiunt precep-
ta mea. Exodi xx. propterea quatuor secundum Jeronimum mala
cogitatio cum delectatione. secunda consensus. tercia opus. et quar-
ta nolle penitere de malo facto. quod super Amos prophetam ca-
primo. hoc dicit dominus super tribus sceleribus gaze et
super quatuor non convertam eum. Super quo dicit Jeronimus
Cultura et quarta generatio peccata patrum sic dominus comminatur fi-
liis reddituros non inequalitate iudicii ut alii peccent

et alij puniantur sed magnitudine clemencie diu semper
expectat penitenciam Et quod in prima generacione delinquitur
non prius corripit et emendat nisi tercia et quarta generacio
venerit Ut dictum est secundum augustinum Quod unum solum
deum verum colere debemus et adorare tripliciter
Primo quidem fide integra Secundo spe sincera Tercio caritate
perfecta Et secundum hoc accipitur triphariis intellectus primi pre
cepti propter primum scilicet secundum quod fides dicitur integra
propter tria Primo quia actu suo non est diminuta Secundo
quod est bonis operibus approbata Tercio quod est caritate in
formata primum patet Nam fides secundum augustinum habet
triplicem actum Nam uno modo fides credit deum Sicut cum
aliquis credit ipsum esse primam causam omnium creaturarum
Secundo alio modo credit deo sicut qui credit quod ipse omnipotens
est et quod unicuique retribuet secundum vita sua et isti duo
actus sunt imperfecti et possunt eciam ipsis demonibus convenire quia
demones credunt et contremiscunt Unde possunt eliciti a fi-
de informi Tercio modo fidelis credit in deum et iste ac-
tus fidei perfectus est et caritate informatus Quia secundum
Augustinum in deum credere est per amorem credendo in
ipsum ire et ei per fidem informatam Quia fides sine o
peribus tamquam fini ultimo inherere Secundo fides integra
debet esse bonis operibus approbata et per caritatis efficaciam
vitaliter informata Quia fides sine operibus est est sicut
cadaver mortuum sine anima propter quod scribitur in canonica
Jacobi fides sine operibus mortua est propterea autem expo
sicionem non solum dampnantur infideles non baptisati sicut
Judei qui preter unum verum deum credunt in messiam et
Sarraceni qui credunt in machometum verum et quatuor ge
nera hominum baptisatorum contra hoc preceptum peccant et
dampnantur primum genus est decipiencium sicut heretici qui
filios suis subrepcionibus simplices in fide subvertunt Qui eciam

excommunicati sunt ipso iure Extra de hereticis excommunicamus et
similiter sortilegii et divinatores de quibus extra de sortile-
giis extimatur cum inspectiones sortilegas faciunt aut ex sim-
plicitate committunt peccatum mortale Et si sacerdos vel hoc ex sim-
plicitate hoc fecerit per annum debet sequestrari ab altaris ministerio lai-
cus vero si hoc fecerit quadraginta dies peniteat et quoniam ex-
ete punietur et excommunicetur clericus vero officio et beneficio privari
potest ut patet in decreto quod ponitur extra de sortilegiis xxvi q. v ubi
dicitur non licet christianis elementa colere nec lune et stel-
larum cursus observare in iungiis faciendis nec in herbis
colligendis nec in incantationibus licet attendere omnes enim artes
huius et quadam pestifera societate hominum et demonum qua-
si pacta infidelis et dolose amicicie percuncta sunt fugiende
christiano unde qui talibus credunt aut ad interrogandum eorum do-
mos introeunt vel eos ad domos proprias introducunt sciant se
fidem katholicam et baptismum prevaricasse et paganum
et apostatam dei inimicum et iram dei graviter in perpetuum incurris-
se ut patet xxvi q. v non observetis Et ad hoc genus infi-
delitatis reducitur observacio dierum egyptiacorum et ceterarum horarum
computacionibus faciendis et iungiis faciendis et herbis col-
ligendis et huiusmodi ut patet xxvi q. v non liceat ut in supe-
riori decreto visum est Et ut autem magis appareat quando tales
actus divinacionis et sortilegii peccatum mortale aut veniale
considerandum est quod actus divinacionis et sortilegii quandoque potest tripli-
citer primo credens se per illum actum realiter assequi quod
intendit puta aliquem amorem vel furti revelacionem vel
fortune eventum prognosticari sicut si quis eam qua contrahere
debeat credat eius amorem hominis dependeat ab libera vo-
luntate humana cuius motus solum subest potestati divine Et
similiter revelacio occultorum et prognostico futurorum Certum
est quod qui talia credit posse consequi pactum divinacionis opor-
tet quod credat in illo actu consistere ad divinum numinis et propter-
quod fidem et baptismum hoc est veritatem professam in baptismo
abnegat et deterior est pagano quia decidit a fide professa

Quod no facit pagan9 et incurrit iram dei ipe
tuu nisi peniteat et hoc est grauissimu pctm mortale
quia corrumpit fidem que est fudamentu spualis edifi-
cij Scdo modo licet no credat pactu illum realiter
assequi quod intendit wlt tamen curiose expiri vtr
aliquid sit efficacie in tali actu vl no et hoc itm
mortale licet no sit ita graue ut primu Et vo est ex-
talis est dubius et fluctuas in fide postq gtra vita
tem et simulitatem fidei petit tria expiri que sit vl
scire debet p fidem katholicam esse reprobata Tcio
modo si ex sola leuitate et simplicitate talia exerceat
ullus tamen credens hoc esse vtutis et efficacie nec
ciam expiri intendat an in hoc aliqua efficacia exi
stat sed solu explenite et simplicite faciat Et h
videtur solu pctm veniale maxime ad laycos y
diotas s(e)c(un)d(u)m contra ad clericos qui scire tenentur hoc graue
esse prohibitu semp pctm morle p hoc mira deuiat
eos p annu commune seruandos quia solu induitur
speto mortali Quantu autem ad obsuanciam dierum Sciendum
cundum est q si certu tpus obsuetur in huius actibus
que dependent a causa nali puta ab influencia ce
lesti sicut pocionis sumpto et agri seminato hoc no est
ydolatrie s sagacitatis et prouidencie Si vo hoc ob
suetur in huius actibus qui solu dependent ab hominis
libero arbito puta inicatio vxoris traductio et belli-
congressio Cu igitur sola vtus diuina possit imprime
et mouere liberum hominis arbitrium oportet q tali inten-
cione mentis huiusmodi exercet q credet talibus actibus in
esse ad diuinum intuitus et per gsequens peccat mortaliter ex
premissis ergo patet potest q obsuacio dierum et tpum
quos est ydolatrie et infidelitatis quos est proui

dentie et sagacitatis quibus autem per obediencie et necessitatis
ut patet in festis colendis et in ieiuniis secundum statuta
ecclesie celebrandis patet ex hoc quam necesse
sit homini ut in talibus actibus et consimilibus ad discre-
tum confessorem recurrat per quem possit informari quando
predicti actus sint peccatum mortale vel veniale Secundum genus
est infide debilium qui tempore necessitatis vel fidem simpliciter
deserunt ut patet in apostolis fugientibus a Christo vel qui
fidem plus volunt servare in corde licet ore non audeant
confiteri qui sine dubio peccant et postea dampnantur quia
secundum apostolum Ro. x° corde creditur ad iusticiam ore autem
fit confessio ad salutem Et ideo sacramentum confirmationis in-
stitutum ut quilibet audeat nomen Christi confiteri Tercium genus
est infide negligencium qui articulos fidei negligunt ad-
discere cum possint et debeant eos scire Sed numquid layci
tenentur omnes articulos fidei explicite Ad hoc respondent
doctores Quod scire omnes articulos fidei explicite
hoc est fidei iam perfecte que plus requiritur melius [?]
scire autem omnes implicite hoc est fidei diminute et per
quam mortale scire autem quosdam explicite et quosdam impli-
cite hoc est fidei necessarie et tales sunt articuli quorum festa
in ecclesia celebrantur ut puta Christi incarnacio nativi-
tas passio et resurrectio vel quorum usus est frequens in
ecclesia et articuli decimi [?] qui ex frequenti benedictione sci-
ri possunt et quia in parvo simbolo apostolorum paulo plus
continentur quam duodecim articuli Ideo videndum est quod quilibet
christianus cum ad annos discrecionis pervenit tenetur discere et scire
illud simbolum nisi esset doctoris impossibilitas vel nisi prohi-
beret tarditas ingenii Unde ad removendum impedimentum
predictum statuerunt iura quod parentes tenentur suos filios spiritua

vos docere simbolum et dominicam oracionem ut patet per de-
cretum Augustini. Quod ponitur in de consecratione dis. iiij ca. vos
ante omnia tam viros quam mulieres qui filios in bapti-
smo suscepistis moneo ut vos cognoscatis fideiussores
apud deum extitisse pro illis quos visi estis de sacro fon-
te suscipere. Ideo semper eos amonete ut castitatem
custodiant iusticiam diligant caritatem teneant. Ante=
omnia simbolum et oracionem dominicam et vos ipsi tenete et
illis quos accepistis ostendite. Tercium genus est se certo
sciencium et presumptuose fidem scrutari volencium qui nichil
volunt credere nisi possit eis liquida racione demonstrari
Qui plerumque in errore labuntur quemadmodum Augustino
qui volebat Trinitatem racione comprehendere. Et tales mortaliter
peccant et meritum fidei amittunt vel perdunt. Quia sicut
Gregorius fides non habet meritum ubi humana racio prebet experi-
mentum. Unde tales presumptuosam perscrutacionem dehor-
tatur Sap. altiora te ne scrutatus fueris. Quia qui scru-
tator est maiestatis opprimetur a gloria. Et ideo dicit Bernhardus
fidem presumptuose scrutari temeritas credere pietas est
nosse vero vita eterna est. Secundo adorabis per sinceram to-
tam spem ponendo in ipso deo et hoc racionabiliter digne
racione quia in ipsum homo totam spem suam ponit sine quo nec
potest ad momentum subsistere nec aliquid boni potest operari
Joh. xv^o sine me nichil potestis facere et qui ex ingenita
bonitate tibi in ulla necessitate umquam novit deficere. Unde=
super illud Mat. xiiij^o Ego sum nolite timere dicit Glosa Ego
sum qui in omni necessitate vobis semper presens assisto et numquam
invocatus vobis deesse potero. Ideo scribit Ysaias Quinimmo spe-
rant in domino et delictum est. Tercium autem quia sicut du-
plicem spem est duplex adoracio sive cultus dulie latrie
quem species salutis et spes in solo deo est ponenda et ideo

solus adoratur adoratione latrie et anima xpi cuius et cor
pus xpi ratione ypostatice unionis Secunda est species suffragii
que potest haberi in creatura dignissima ut in virgine glo
riosa et ideo ipsa adoratur adoratione yperdulie que impor
tat excellentem cultum venerationis Tertia est hec species poni
in aliquo sancto in celo vel etiam in mundo propter eius excellentiam
virtutes conditionis admirari et talis adoratio proprie dicitur
dulia propter hanc autem expositionem dampnantur quidam heresi
ci qui pravis suggestionibus homines retrahunt a sanctorum
veneratione et vitiose dicentes quod nec beata virgo nec aliquis
sanctorum debeat adorari quia ad impetrandum effectum gratie in
ullo ut dicunt per ipsos possimus adiuvari cum solus deus
sit causa et dator gratie Et hoc quod dictum est nephan
dum et hereticum licet enim deus solus efficiens sit causa
gratie beata virgo et ceteri sancti adiutorie per modum suffragii
dispositivum possunt esse gratie causa Est etiam notandum quod ex ista
expositione audiri nos de ydolatria calumpniantes obicientes
nobis illud Exodi xx° Non facias tibi sculptile et non
adorabis neque coles ea Dicendum quod non adoramus
ymaginem ut res quedam est quia sic esset ydolatria Sed
inquantum est ymago signum alicuius rei et quia idem est
motus quo quis fertur in ymaginem inquantum signum est
et in ipsam rem cuius signum est Ideo etiam est eadem oratio
qua veneramur ipsam ymaginem et rem cuius est ymago
Sed adhuc obiciunt quod cum in lege veteri nunquam fuerit
usus ymaginum que tamen est figura nove legis ergo nec
in lege nova debet esse Dicendum quod quia deus in
lege veteri non fuit humanatus nec homo factus ideo nec
debuit habere figuram nec ymaginem Sed ultimus obicitur
quod nec in lege nova usquam invenitur nec videtur expressio
de ymaginibus ergo videtur quod non sint traditiones simpliciter
et dicitur contra quia narrat augustinus de civitate dei quod

panum ipse facici sup posuit et impressit et regi abagaro
transmisit Et btus lucas dicitur depinxisse ymaginē
xpi que ambe rome servantur sunt aut introducte yma-
gines ppter tria primo ppter simplicium ruditatē ut qui
nesciunt legē in codice saltem legat in picture Scdo ppt
affectuum tarditatē ut qui devote non moventur exau-
ditis moveantur ex visis Tercio ppter memorie labili-
tatem ut si a memoria labantur audita ut sepe conti-
git qz p unam aurem intrat p alteram exit saltem me-
morie teneantur visa et principaliter depicta Tercio ado-
rabis caritate pfecta ex toto corde sz et ex tota anima do-
minum deum tuum diligendo et omnem actum sine dilectio-
nem abiciendo Quod confirmat glosa exodi xx° sic
dicens Quod tu hoc mandatum servare decrevisti homo
vare et cole unum deum tuum sicut in baptismo promisisti
hoc est bellum denunciasse omnibus hiis quibus in ba-
ptismo renunciasti solum confitens patrem et filium et spm
sctm Sed nisi tu sic toto corde diligas deum unum
tota anima et tota virtute ei adherentes non sumus perfecti
pes dni unde talibus dicitur nescio vos Sz hic in-
cidit racionalis dubitacio scilicet in hac vita aliquis
possit preceptum dilectionis adimplere Ad quod dicendum Quod
perfectio dilectionis potest primi dupliciter primo ut ex clu-
datur omnis actus extraneus sic non potest in hac
vita adimpleri ut scz actu homo semper deum diligat ex
toto corde i. intellectu sine divisione ex tota mente i. in-
tellectuali memoria sine oblivione et ex tota anima i.
voluntate plena sine retractione Sz hoc non patitur
fragilitas presentis status Scdo ut excludatur omnis
actus contrarius caritati et sic potest impleri in via quia
caritas potest esse adeo pfecta qz omnem actum mortalem

pcti concludat Qualit aut homo ad tantam pfectionem caritatis concrescat ex unitate moralit patet considerandum ex hoc potissimum cognoscit concludere ex homo pfecte incorporatur caritati dei Ad quod pfecte intelligendum duo sunt declaranda primo qualiter ymago xpi caritatis fuit signata et in quibus coloribus fuit signata Secundo qualit sue caritati tamquam forme exemplari debeamus imprimi et ei pfecte primo nobis possibili conformari Circa primum sic primus color est spiritualis 2us gre 3us dicitur pt primum est sciendum quod forma et ymago xpi fuit colore triplici insignita primus color potest dici huiusmodi 2us talium tertius dicitur primus color est virtualis essentie Secundus gratialis affluentie tertius supernalis in existentie de primo patet Nam gradus sui amoris mensurabatur ex tota virtute anime sue et omni virium ipsius et ex tota virtute cordis et secundum ultimum posse quia potest copetere cuicumque virtuti create Et ideo iste color signatur dicitur virtualis esse essentie quia gradus sui amoris mensurabatur secundum ultimum posse totius anime totius cordis et totius virtutis sue nature De secundo patet nam sue virtutis gradus mensurabatur secundum ultimam pfectionem omnis gratie et omnis virtutis sue sive sit gratia gratis data faciens sive gratia gratum faciens vel gratia et virtutes Omnes enim istas gratias et omnes virtutes et omnia dona ad pfectionem ptinentia xpus in summo habuit Et ideo scribit Joh 3o Quod non fuit ei datus spiritus ad mensuram Quod non est intelligendum quod gratia xpi fuit infinita quia sic non esset creata sed quia non accepit gratiam ad mensuram aliorum hominum vel etiam angelorum sed longe excellentior quia tanto excellentior angelis sed effectus quanto differentius pre illis nomen hereditate habet

po Unde ꝫ etc quod gra xpi dicit^r gra capitis quia sicut in capite est plenitudo om̄i sensuū in alijs autē membris corpo͛is est solū sensus tacte Sic in xpo fuit plenitudo om̄s gr̄e Qualibꝫ aute sc̄is fuit gr̄a limitata et ad cctā sp̄em sue adē͛tiū modū h̄endi determinata Sicut etiā a capite ceteris membris i͛fluitur motus et sensus Sic a grā ipius xpi influitur nobis sensus de votōis et motus bone opacōis Et ideo signatur ille color gr̄alis affluencie dicit^r quia sua dilectio om̄ē p̄fectionē gr̄e apphendit declio patet na tanta fuit excellencia caritat̄ xpi ꝙ nō solū mente ipius inseparabiliter iungebat ipi deo vim etc totā naturam h̄uanā inseparabilit̄ vniebat diuino supposito Et ex hoc fuit tres prerogatiuas ꝯsecuta nobilissimas ꝑima ꝫ quia essencialis subsistencie ipius nature h̄uane ꝫ esse p̄sonale et ypostaticū ipius verbi diui Scda est ꝙ ex hoc xp̄us dicitur dei filius n̄alis etc s̄c͞dm naturā h̄uanā quia non existit in esse diuo et ypostatico ꝙ est p̄priū filij p̄naturā Tercia ꝫ ꝙ om̄s honor et cultus latrie qui exhibetur ipi deo et s̄c͞dm naturā h̄uanā ꝯpetit ipi xp̄o et io dicit aplus adorat eum om̄es angeli dei et io bn̄ dictū est ꝙ iste color dicit^r esse diuīg quia sue caritatis p̄fecte potissime mensuratur ab esse ypostatico et diuo ꝑpter s̄c͞dm est sciend̄ ꝙ illi forme exemplari debem̄ triplicit̄ ꝯformari p̄mo in hoc ꝙ homo ex caritate tenetur deo viuē et ei soli ꝯplacē s̄c͞dm vl timū posse sue cognicōis affectionis ut etiā opacōis

ita quod in exteriori conversacione tam lucida excelsa sanctitate
splendeat et vel interiori mentis illustracione tanto decore gracie
refulgeat quod veraciter sibi conveniat quod de unigenito scribi-
tur: Hic est filius meus dilectus in quo michi bene complacui. Ta-
lis enim homo efficitur speculum et exemplar vite divine
di omnibus secundum conversantibus quia suo exemplo virtuose cogit
et dulciter allicit ad vivendum et placendum sibi. Et ideo sta-
bit de talibus Ysaias: Omnes qui viderint eos agnoscent
eos, id est approbabunt vitam et sanctitatem conversacionis eorum et
dicent: Isti sunt semen cui benedixit dominus. Secundo quod ho-
mo ex caritate vivat deo secundum omnia dona virtutum et gracie
que ab ipso recepit, hoc est omnia det per devotam graciarum ac-
cionem in deum refundendo nichil de hoc suis meritis vel vi-
ribus ascribendo, sed omnia in prima vena largitatis divine
humiliter refundendo ut ex hoc influencia donorum et
graciarum sibi largius augeatur. Et hoc subtiliter in-
nuit Salomon Ecclesiastes: Ad locum unde exeunt flumina re-
vertuntur ut iterum fluant. Et per hoc quod homo dona gracie
per humilem recognicionem in deum refundit, sibi fluminis gracie
copiosius ampliatur. Tercio in hoc quod homo ex caritate
deum diligat secundum eandem formam et modum quo ipse
Christus dilexit hominem, ut eum primo eum dilexit constat
autem quod Christus eum dilexit fortiter, dulciter et constanter:
quia tanto amore et tam flagranti desiderio nostram sa-
lutem appetiit quod coram Pylato stans ad interrogata re-
spondere noluit ne ex responsione data prolongaretur
tempus sue passionis et nostre redempcionis. Dulciter

quid quod tam prompto affectu et leta mente creatoris
dulcore pro nobis passus fuit ac si passionis acerbitatem
et opprobriorum calamitatem sibi summas delicias reputaret
Constat enim non quia tam precipites nos dilexit quia
vinculum amoris numquam admonementum dissolvit ut patet per hoc
prima unione sui cum humana natura nec propter mortis
acerbitatem nec propter mortis penam et opprobriorum mul-
tiplicitatem numquam voluit admonementum separare et ideo Leo
papa dicit quod tanta fuit illa unio quod nec penis nec op-
probriis poterat dividi nec morte dissolvi sic etiam tu si ve-
lis in primi forme exemplari sue dilectionis debes ipsum
diligere ardenter ut ardor sue dilectionis omnem transitoriam
affectionem in te absorbeat et adeo dulcis quod in dulciore
sue dilectionis tibi omnis adversitas transitoria dulcescat et
adeo perficiatur ut nulla res transitoria te a primus amore
evellat ut dicere possis cum apostolo quis nos separabit a cari-
tate Christi Sic ergo patet tercio quod deum debes adorare
unitate perfecta Sed est sicut contra hoc preceptum faciunt su-
perbi cupidi et gulosi Nam superbus pro deo colit vanam gloriam
Cupidus nummos sue pecunie Sed gulosus ventrem suum
ventris ingluvie Unde dicit apostolus quod avaricia est
ydolorum servitus et de gulosis dicit quorum deus venter
est Nam hoc est regulare secundum Jeronimum et augustinum quod
illud quod unusquisque super deum vel equaliter deo diligit quod hoc
sibi pro deo constituit quia dum illud sic diligit Sed sicut
quod superbia in triplici genere pro deo colitur vel exercetur in
pompa seculi sicut in gemmis tornamentis et vestibus
preciosis et hoc est mortale si fiat propter pompam et ornatum
aliter non puta si fiat propter exercicium militare vel ut homo
decencius aliis appareat Aliquando exercetur in virtutibus et reli-
giosis actibus et illa secundum augustinum est multo deterior prima

Quia magis decipit sub specie religionis et hoc contingit
quatuor modis primo cum quis bonum quod habet a se habere
existimat sicut fecit phariseus se preferens publica-
no Secundo si hoc sibi datum existimat credit tamen pro
suis meritis erogatum Tercio cum quis iactat se habere quod
non habet cum sibi datum putat Quarto cum abiectis ceteris singula-
riter vult videri hoc glosa super illud Luce xviii° duo
homines ascenderunt committitur superbia in penitencie sicut cum
quis propter contemptum et inobedienciam abstinet a communione
vel non confitetur tempore statuto ab ecclesia ut si hoc ex temeri-
tate fiat peccatum mortale sed non si fiat ex obediencia et re-
uerencia penitenti Similiter eciam contra preceptum faciunt
qui confitentur deum ore factis autem negant et offendunt de
quibus conqueritur dominus in ysa populus hic me labiis hono-
rat cor autem eorum longe est a me Ex premissis patet
qualiter confitendum sit de transgressione primi precepti sa-
ni et primo de prima exposicione quidquid contra fidem
deliquisti Corde aliqua contra fidem sentiendo vel te-
nendo opere incantatores querendo vel querentibus fidem
adhibendo dies egypciacos et ceteras lunacios supersticio-
se seruando veram fidem debiliter tenendo et cum non propter
talia opera querendo vel circa articulos negligenter addiscen-
do et ore aliquid contra fidem dicendo vel veritatem doctrine
fidei deridendo vel fastidiendo Item de secunda expo-
sicione si in aliquo bono creato spem tuam posuisti de
proxima sollicitudine spem tuam a diuina prouidencia
subtraxisti Et si hoc in aliquo verbo vel exemplo
apud deum adiutorium retraxisti vel si in ecclesia propter sa-
lutem et diuinum suffragium non orasti sed pocius propter sanitatem
vel utilitate aliqua corporali Item de tercia si aliquid

gtra deū deliquisti ul tibi si acciones tuas p se in eius
honore nō ordinasti ul si vitā tuā exemplari sic
dilectioni nō qformasti Et tunc quidquid contra cari-
tatem deliquisti Ex quibus ac patet qz est necessa
rium sit cuilibet ad districtum qfessorem recurrere per quem
predictis plenius valeat informari

Scdm preceptum est qz nō assumes nomen dei tui
in vanum Ubi scdm augustinum prohibetur iura
mentum frivolum et tam periurium utrique eum
et qui inutiliter iurat et qui sic iurat assumit nomen
dei in vanum quia homines sine causa nominat divinam
veritatem secundum eam nominatim qtempnit periuran-
do Et hoc preceptum tripliciter exponitur uno de iussi-
one iuramenti ut sit sensus Non assumes nomen dei tui
in vanum extrahibilit sz iurando ul periurando Et
sa per ordinem sunt declaranda primum qz qualiter et quibus
modis illud preceptum male iurando violatur Sed
est que sint attendenda in hoc quod aliquis licite
et sine peccato possit iurare ul iuramentum recipere Tercio
videndum sit que est illa per quam quis arcatur
ius mito rethatur propter quem est sicud Quod
nomen dei in vanum assumitur male iurando tripliciter
primo quis iurando vane glorie et inutiliter et
hoc fit divinam veritatem sine causa nominando et
obtestando Secundo iurando dolose et fraudulenter
ut incautelis proximum tuum decipiendo et iuran
do rem tuam esse meliorem quam sit ul quod plus
tibi qstitit quam fecit Tercio iurando temerarie

et pertinaciter Quod iterum fit tribus modis execra-
biliter iurando ut si aliquis iurat per intestina dei vel
per pulmonem vel per cor et sic de ceteris Secundo irrisi-
ter iurando ut cum aliquis sine causa iurat per quinque
vulnera dei Hec enim iuramenta quantumcumque sint vera
quia tamen primum sonat in dei blasphemiam eo quod
aliquid deo ascribitur quod sue dignitati non convenit
Secundum autem sonat in dei irreverenciam sua vulnera
preciosa in vanum assumens unde nobis tota salus effluxit
Unde si talia iuramenta ex deliberatione fiant sunt pec-
cata mortalia propter quod in quibusdam terris talia iuramenta
sic sunt restricta quod quicumque deum in talibus offendit
aurem vel digitum vel cetera quecumque lingwa perdit Sed et
talia fiant ex cursu lingwe et indeliberate sunt venia-
lia sicut et primi motus infidelitatis Tercio scienter
periurando et veritatem divinam pertinaciter contempnendo
et hoc secundum theologos et ceteros iuristas contingit quatuor
modis et quolibet eorum periurium committitur Primo cum
quis scienter falsum iurat et hoc semper est morta-
le peccatum vel ignorans hoc fiat putans esse verum quod iurat
Et non tantum qui periurat videtur periurus censendus
quia deus non iudicat ex operibus sed ex cogitationibus
ut patet xxii q ii Sciendum autem quod periurium
sollempnisatum et deliberatum est peccatum mortalissimum
Unde per duos digitos quos ponit super sanctos significat
quod corpus et animam suam reus sue animam dat in potestatem
dyaboli deliberatum vel iuramentum licet non sollempni-
zatum si tamen seriose iuret et plene deliberet tum

Vide finem per historiam Romanorum ibi adhuc restat tria folia

f. 309-312

oculi domini intelliguntur in scriptura diuina vbi Oculi domini super
iustos. Palpebre domini sunt iudicia eius vbi Palpebre
eius interrogant i. probant filios hominum que neque fatigantur
eorum obstinationibus si operentur neque insistant cogitatione sed
confirmantur. Aures domini exauditio eius vel exaudire dignatur vbi Aures
eius in preces eorum. Os domini est sermo ad homines in propheta vnde
Os domini locutum est. Verbum domini filius dicitur vnde vbi Eructauit
cor meum verbum bonum. Brachium domini est filius per quem omnia
operatur vnde vbi Et brachium domini cui reuelatum est. Manus domini
est operacio vel opus eius vnde vbi Manus tue domine fecerunt. vel inic-
ul vindicta. Job. Manum tuam longe fac a me. Dextera domini filius
vel virtus eius vbi Dextera domini fecit virtutem. Digitus domini est spiritus
sanctus propter impressionem donorum que a deo dantur et inueniuntur tam in fine
hominum siue angelorum. In nullis enim membris nostris magis apparet
particio quam in digitis nec discordat et membrorum diuersitas cum
edificet corpus vnitas. Exodi Digitus est dei etc. Vterus domini
secretum est ex quo genuit filium vnde vbi Ex vtero. Pedes domini sunt
stabilitas eternitatis. vbi Et caligo sub pedibus eius. Vestigia
domini sunt operum secretorum signa. vnde vbi Et vestigia tua non cognoscentur.
Item vel semite mandatorum. Job Vestigia eius secutus pedes mei.
Gressus dei est aduentus vel visitacio eius vbi Viderunt gressus tuos
deus. Arma dei adiutoria eius in sanctis vnde vbi Apprehende ar-
ma et scutum. Scutum dei est protectio eius vbi Scuto bone voluntatis
tue etc. Framea est vltio diuina in impios vnde vbi Effunde frameam.
Arcus dei est intencio comminacionis diuine vbi Arcum suum tetendit et
parauit. Sagitte dei sunt precepta diuina vel apostoli vel flagella
vnde vbi Emitte sagittas tuas. Gladius dei est vindicta vel
sermo dei. apostolus Viuus est sermo dei. Tuba dei est vox diuina
manifesta. Currus dei est sedes dei vel quadrisonitas cum
gloria. vnde vbi Currus dei etc. Virga dei regni significatio vel correc-
tio discipline vbi Virga tua. Baculus dei est sustentacio con-
solacionis vnde vbi Et baculus tuus ipsa etc.

Hec sunt de libro sancti Augustini De essencia diuinitatis
dei et de inuisibilitate et immensitate eius Capitulum

Simplex enim natura est immutabilis atque imperturbata neque est
aliud ipse et aliud quod habet secundum ipsum et quod habet et
quod est. Configuraliter video caput vero legimus ipsam essenciam diuinita-
tis eius que omnia precedit et cui vniuersa subiecta sunt intelligere debe-
mus. Capillos vero capitis eius sanctos angelos seu vniuersos ele-
ctos simpliciter accipi oportet. Oculos habere dicitur pro eo quod omnia
videt et nichil eum latet. aliter vero oculi domini respectus gratie
intelligitur. Palpebre domini occulta atque atque incomprehensibilia

iudicia eius sine spiritualis in divinis libris locutio innuit. Au-
res cordis dicitur propter quod omnia audit et intellectualiter illi sub silentio
latet. Fauces dei inspiratio eius in corde fidelium. Fauces dei
cognitio divinitatis eius ad electos. Aliter vero fauces dei significat
invisibilem essentiam divinitatis filii dei. Os dei filius dei
patris id est Christus dominus. Aliter vero sermo eius sine visio accipitur.
Verbum dei filius dei patris. Lingua dei mistice signat spiritum sanctum
per quem deus pater secretum suum hominibus manifestat. Labia
dei utriusque testamenti concordantia intelligitur. Brachia
dei patris filius eius et spiritus sanctus intelligitur. Ysaias: Et bra-
chia mea populos iudicabunt. Aliter vero dextera dei significat
gloriam patris vel eternam beatitudinem. Dicitur autem dextera dei ele-
cta creatura in celo et in terra, sicut et per sinistra filius in-
telligitur reproba creatura. Manus dei dicitur ut ibi: Digitus
dei singulariter spiritus sanctus accipitur, a quo lex in duabus tabu-
lis lapideis in monte Syna narratur esse scripta. Hec enim scripsit
qui scribenda dictavit. Sicut enim digiti cum manu vel brachio
manus vero seu brachia cum toto corpore unum sunt, ita pater
et filius et spiritus sanctus tres quidem sunt, sed essentie una substantia divinitatis.
vel ut sunt digiti dei pluraliter sancti intelliguntur apostoli et prophete quos
spiritus sanctus libro legis et prophetarum sua inspiratione descripsit,
de quibus psalmus: Videbo celos, opera digitorum tuorum. Per celos
enim librorum legis ac prophetarum, per digitos ut dictum est prophetas
insinuat. Ymago dei invisibilis filius est unigenitus. Aliter
natus est ymago dei patris in filio, id est non aliunde sed a semetipso,
id est de substantia sua per omnia sibi genuit equalem. Aliter vero in ani-
[illegible] quoniam non ex se, id est de sua substantia, sed de nichilo creavit. Sicut
aliter est ymago cuiuslibet regis in filio eius, que a semet-
ipso sibi similem genuit. Aliter vero in anula eius sive in cera
est ymago illius expressa que non est ex ipso. Cor dei patris
archanum sapientie eius mistice innuit, ex quo videlicet filium suum in-
possibiliter sine initio, ipso dicente per prophetam: Eructavit cor meum verbum
bonum etc. Alas habere legitur deus pro eo quod more avis electos su-
os tamquam pullos gratie sub se colligit et fovet, et ab insidiis
dyaboli et malorum hominum protegit. Unde psalmus: Sub umbra ala-
rum tuarum etc. Scapulas habere dicitur, quia infirma membra ecclesie patienter
quasi in scapulis suis portat et portando protegit. Unde psalmus:
Scapulis suis etc. Venter dei patris secreta origo substantie eius
accipitur, ex qua origine ineffabiliter ante omnem creaturam filium
filium suum genuit. Unde: ex utero ante luciferum genui te. U-
terus dei incomprehensibilia iudicia eius mistice insinuat. [illegible]

de cuius vtero egressa est glacies Posteriora filii dei incarnacionis eius accipit que extremo tempore ob redempcionem generis humani facta est. vnde dominus ad moysen Posteriora mea videbis De dextris domini stabilimentum virtutis ac potencia eius eo quod vbique sit presens et vniuersa illi sint subiecta Alias vero pedes filii dei incarnacio intelligitur sicut humanitas que diuinitati subiecta est tamquam capiti pedes sicut per eo quod eciam sicut mundi ipsa incarnacio facta est Aliter per pedes dei id est christi significati sunt predicatores de quibus dicitur Appropinquant pedibus eius accipient de doctrina illius Vestimentum filii dei aliquando caro eius que a diuinitate assumpta est aliquando accipitur ecclesia que per fidem et dilectionem ei coniuncta est Palmi christi iam dicta ecclesia intelligitur Calciamenta mystice signant incarnacionem eius. vnde in ydumeam extendam calciamentum meum id est plebi gentilium manifestabo incarnacionem meam Hec sunt dei aduentus dicitur filii dei in iudeam et regressus eius ad patrem ascendere dicitur deus cum filius dei carnem de nobis assumptam in celum velud captiuam duxit Ascendere super faciem suam deus legitur cum quibusdam reprobis corde contingentibus cuius cognicionem suam abscondit Sedere dicitur deus non corporaliter humano more sed potencialiter super omnem creaturam regnalem presidet. vnde psalmista Deus sedet super sedem sanctam suam Sedere eciam deus dicitur super cherubin quod interpretatur plenitudo sciencie sicut multitudo sciencie per quod significantur sancti angeli sedet et in sanctis suis eo quod sciencia eius et dileccione pleni sunt. psalmus Anima iusti sedes est sapiencie id est christi Descendere deus in mundum legitur cum nouum aliquid quod ante non fuerat in creatura operatur Transire deus dicitur cum a cordibus quidem hominum in quibus ante fidem habitare credebatur postea surripiente perfidia vel quolibet delicto ab hiis recedit et ad alios transit quemadmodum de iudeis ad gentes de hereticis ad catholicos

Exempla multa de cibalibus et specialiter de quodam monacho qui male pascebat suos fratres

Quidam abbas dedit monachis suis tria fercula tantum Dixerunt monachi iste parum dat nobis comedere rogemus deum vt cito moriatur et sic erat rogatum sic quod alia cito mortuus est Substitutus est autem alius qui tantum duo dedit fercula Itaque monachi dixerunt Nunc magis orandum est vt moriatur iste Tandem mortuus est Substitutus est tercius qui tantum vnum ferculum dedit Irati monachi dixerunt iste pessimus est inter omnes et fame nos interficit rogamus deum vt cito moriatur Dixit vnus monachus Rogamus deum vt det ei longam vitam teneat eum nobis Alii admirati et mirantes quererebant quare hoc diceret. qui ait. video quod peius erit malus

scitus peior. Iste possit Timeo cum fuit mortuus alius peior suc-
cedit qui penitus nos fame vincet
Ansus rapuit sibi unam columbam et de-
voravit. Alie columbe accepto consilio conquerunt et di-
xerunt duci. Est autem dux avis magno capite et maior
aquila et ideo et ideo columbe agreste sunt ei de miso qui faciat
eis iusticiam quia sua socia interfecit. Audita querela respondit
dux cum magna intergitate Kilot Domino audito dixit co-
lumbe quod bene intonuit Kilot de miso faciet unum morsellum
Iterum venit ad aliam columbam et rapuit. Accesserunt columbe ad
ducem postulantes quod faciet eis iusticiam. Respondit Kilot Kilot quod
sonuit ducat. Optime faciet iusticiam. Rursus tertiam columbam acce-
pit. Columbe iterum venerunt ad ducem ut iniuria reciperent et
ipse respondit Kilot. Tunc audientes dixerunt. Quid est hoc quod sem-
per dicit Kilot et nunquam facit iusticiam. Recedamus a regno suo
et infestemus eum sicut pessimum et stultum. Bene est quod tunc columbe
et aves que viderunt ducem infestarunt eum. Sic plerique qui principes
et dominos clamat quod reges et maiores faciat iusticia de iniuriatis. Di-
cunt faciam et sicut unum Kilot. Nunquam quod faciunt hoc et ad
falsas persistentes refert qui dicit Kilot Kilot Sabo Sabo et
nichil aliud habet a talibus nisi unum Kilot. Sic de stabo
cum aliis facit tumultum quod dominus faroishe promittunt repas et dat
aut veritas etc.
Columbes invenerat nidum de rosis et floribus aromatum. Dixit
aquila rex avium quod nidus ille deceret avi nobilissime
et fecit vocari volucres celi. et querebat omnibus audientibus
que esset avis pulcherrima respondit cuculus. Cuculus. et iterum
querebat aquila que esset avis velocissima. Dixit cuculus.
Tercio querebat que esset avis fortissima. Dixit cuculus. Iterum que-
rebat aquila que avis melius cantaret et dixit cuculus. At
indignatus ait: Cucula infelix semper te laudas et nunquam a-
lios commendas. et tu nec es pulchra nec nobilissima nec
fortissima nec bene cantas sed semper idem clamas et ideo sunt in
condempnationis quod te penitus quod nec istum nidum nec alium in-
quam habebis. Unde cuculus semper posuit ova sua in nidum
alienis. Sic plerique religiosi semper seipsos commendant et
opus suum laudat. Quere a religiosis quis ordo sit me-
lior. Dicunt fratres minores sunt perfectiores. Cistercienses monachi
nigri omnes se laudant. Sic plerique magistri dicunt suas summas
suos tractatus meliores. Sic milites et omne aliud genus ho-
minum semper cantant cuculus sed magistri et fratres se seipsos vilipen-
dunt. Unde Gregorius. Tunc opera tua preconia reservat tibi apud

nos inceptos per simulitate decipitur Idem dicitur in tra glam grego
place ei qui de celo nos aspicit non curamus Job xxxi si osculatus
sum manum meam ore meo que est iniquitas maxima Augustinus Anima
sua osculatur qui laudat quod operatur et hec est iniquitas maxima
Augustinus Anima lavari vult ab hiis vituperante te non defenderis
ab hiis iudicante te nec cupiet ... te Gregorius Iusti bo
na sua non vident que vident aliis .i. placent . ideo inde mens di
gnior efficitur unde sibi indigna videtur . Unde veritas nos instruit dicens
luce xvii° Cum feceritis omnia que precepta sunt nobis dicite . servi
inutiles sumus quod debuimus facere non fecimus

Cornix scilicet videns se turpem et nigra gesta est
aquile . aquila surgit et quelibet accipiet unam plumam de plumis a
vibus et fecit sic accepit de cauda pavonis de alis aquile colum
be et sicut sibi placuit decoris avibus Cornix videns se ornata
cepit deridere alias aves . venerunt ergo aves . et conquerebantur aquile
de superbia cornicis Respondit aquila . accipiet quelibet avis suam
pennam et sic humiliabitur Annon facto cornix derelicta fuit et nuda
sic miser homo de ornatu suo superbit Exornat ovis lana sua
terra lumine boves corio et capre cornu suum Ciragrali et agni pe
lles suas . et remanebit miser homo nudus et turpis et ita
fiat saltem in die mortis qui nichil secum portabit de bonis
suis . hoc exemplum valet contra divites qui de multitudine divici
arum suarum gloriantur sed deus eas auferet et sic humiliatur

Usurarius in nido accipitris
peperit ovum suum in quo creatus est pullus alii fecerunt simul quod
nidum sed pullus usurarii semper maculat nidum . qui dum accipiens
accepit ait Quis est qui nidum maculat Ancilla pulli dixit
de pullo usurarii Tunc accepit accipiens pullum usurarii et extra
nidum proiecit dicens de ovo te eduxi de natura non poterat
et confractus est totus . sic deus hos pullos suos in nido celi qui
celum sua maculat . et ideo quod celum proiecit eos in puteum
inferni ubi pessime confugent . hoc exemplum valet contra curiales qui
socios invident et accusant tales etiam quibus tota curia maculat

Vetula que pomum
Una sua in nido ... Brunette . Brunetta vero pullum cuculi nu
trit et tantum magis magis efficitur . venit brunetta cibum offert . pullus
cuculi os suum aperit et deglutivit et devoravit Sic plerique tum ultimum
nutriti et promoti fuerunt per aliis contra illos insurgunt et dimisimus
molestat . tales sunt filii cuculi . filii parentes et fratres fratrem si posset
devoraret ut hereditatem possideret Tales dicunt filii ... eius in rez
et magistrum suum interficeret maledicta sit talis nutrita

Ortica manens in locis humidis
et ymis rogavit aquilam ut portaret eam in altum despexit

cum vidit campos colles et montes et nemora. accepit aquila
tortuca in altum portavit et dixit tortuce: vides iam que nunquam
vidisti montes Dixit hec video vellem hic esse in foramine meo
Et ait aquila sufficiat tibi hec omnia vidisti. et dimisit eam
cadere et tota confracta est. Moralitas. Aliquis venit in paupertate
tecto et desiderat et desiderat ascendere et super pennas ventorum vo-
lare Rogat aquilam i. dyabolum qui aliquando eum exaltat quia
per peccata et rapinas. et prelaturas ascendit et dyabolus ipsum por-
tat cum intelligit statum suum periculosum esse et mallet esse in pau-
pere tecto. tunc dyabolus facit ipsum cadere in puteum inferni ubi totus
constringitur etc.

f

Cum lupus ab uno osse strangulabatur quesita fuit medicina:
Dixit subditi sui Ciconia que longum rostrum et poterit hoc
os a gutture extrahere. Quesita est ciconia et merces ei magna
est promissa. venit et os a gutture extraxit mercedem quesivit
lupus nichil dare volunt dicens Nonne cum caput tuum in ore
meo fuit potui te interficere non sufficit tibi quod permisi te vivere
Sic et rustici et pauperes cum serviunt dominis suis nullam mercedem
habere possunt. dicunt ei domini homines mei es. nonne magnum est si
te non occidimus si te permitto vivere

Vetula quidam dicitur tempus sancti Martini in yspania parvula ad mo-
dum reguli habet cum gracilles tybias. contigit quod sole
calescente circa festum sancti Martini procedit se circa arborem ad solem
et erexit tybias suas dicens Hyac si celum caderet eam sustinere
et cum tybias meis. et cecidit folium unum iuxta illam et cum
eum super tybias meas. evolavit dicens O sancte Martine cur non succurristi ancille
tue Tales sunt multi qui ad tempus credunt et tempore tem-
tacionis recedunt. tales fuit petrus qui paratus fuit in mortem
et in carcerem ire et cum vidisset dominum male tractari i. ad vocem
ancille. ait mulier nescio quid dicas non novi illum filium esse
intendentes et mittentes arcu positi sunt in die belli etc.
Capitanei quibusdam militibus qui cum sicut caput ferratum vel
non sunt timida dicunt se stare contra reges francigenas et debellare
fortissimos Sed cum sunt communi et vident gladios vel lanceas
tunc se dicunt o sancte Martine succurre ancille tue

Vidam calvus habens oculos lacrimantes insufficiebat predices
Et ait una Aspice quam bonus et sanctus homo. Et alia ait Aspice
armanda dicas cum bonum. respondit nonne vides eum lacrimantem
Et altera respondit Nonne vides qualiter nos interficit Sic plerique
sunt lacrime quibus qui lacrimando nos interficiunt Sic clerici
prelati et magnates ut videtur hic orant lacrimantur

stamas dant sed simplices et subditos excoriant et puniunt male
dicte sunt oraciones et lacrime talium etc.

Vedem amicula dicitur frangens os et rostro suo ossa frangit
et pinguedinem et medullam comedit. Quando per duriciam os non potest
frangere portat illud in altum et super saxum permittit cadere ita quod per
totum frangitur. Sic dyabolus pluribus extollit prelatos episcopos et postea
cadere permittit et quanto gradus altior et profundior tanto profundius cadit
lapis ab alto quam ab ymo. Sic ipsi reges et comites et similes profundius
cadunt ab alto in infernum quam pauperes

Aquila quando vult pullos suos erigit capita eorum ad solem quem in re
verberatis oculorum radiis intuetur solem conservat et nutrit. Illum
vero qui solem non potest respicere quasi non suum proicit. Sic deus vult pullos
suos in celo qui illos sunt deo et ea que dei sunt contemplantur
nutrit et conservat. Illos qui nesciunt respicere nisi ad terrena proicit in
exteriores tenebras

Ciconia semel repulsa causa fuit cum uxore sua et cum rostro oculum
eius extraxit verecundata ciconia quod fecerat iniuriam uxori in
tulit in aliam regionem volare cepit. Obviat ei corvus et querit
causam itineris. Ciconia dixit quod cum rostro oculum uxoris extraxit
Dixit corvus Nonne adhuc habes idem rostrum. Dixit ciconia quod sic
Cornix ergo fugies. Nam ubicunque fueris semper rostrum tuum tecum porta
bis. Sic quidam faciunt mala peccata et in alia regione vel in clau
stra fugiunt cum rostro suo i. malicia sua maliciam peccandi secum
mecum secum portant solummodo illi animam mutant qui trans mare
currunt vel alias exter seu illi vero qui ipsi fuerunt in seculo peior
es vel peiores sunt in claustro quia ... ve vobis scribe et phariseis qui
cir. ma. et a. ut fa. n. p. f. et fuit sibi filius orte sanctus ipsi
sim tolere etc.

Iterum quod quidam hereticus in tholosanis partibus in loco alto predicavit
quod deus verus non fecit mundum visibilem nec animalia nec corpora
dicens. Cernite facit deus benignus muscas cum sit immunda animalia
et venit una musca in faciem heretici, simulat at ipse eam fugat
illa statim ex parte altera sedit. Sic item eam fugarunt tercio
hinc et inde in faciem heretici insiliunt quod veraciter compressio in
precipium se dedit et confractus est. Ecce quomodo musca iniuriam sui crea
toris vindicavit etc.

Consuetudo est quod fenix que est unica in terra cum iminet tempus
mortis sue tollit frutices et ramos aromaticos et facit
inde nidum suum et accendit nidus et comburat fenix et ex illa
combustione nascitur alia fenix. Similiter vir iustus propinque iminen
te morte debet multiplicare bona sua opera et in illis vitam mor
talem finire et ita alia oritur vita immortalis

Alto scilicet cepit milvus et fortis cum uno pede tenebat. Et aut

falco dixit nonne habes tam magnum caput corpus et rostrum
ut ego pedes et ungues ita fortes quare permittis ita te te
neri et cito te infestari videt milvus Respondit quia ita sum fortis
et membra habeo ita robusta sed michi deficit cor Sic plerique
sunt ita robusti ut alii ita potentes ita divites ad opera
facienda sed non habent cor et plerique possent bene conventus regere
et dignitates ordinis alicuius tenere sed non habent cor
Volatilia simul congregata invenerunt rosam pulcerrimam
et pulcritudinem et contendebant de illa cui daretur et dixerunt
quod avi pulcerrime. contendebant etiam que avis esset pulcerrima
quedam dixerunt quod columba alie quod pavo. venit bubo et di
xit se esse pulcerrimam et quod debet habere rosam Omnes conci
te sunt in risum dicentes Tu es pulcerrima per antifrasim quia
inmundissima Expectaverunt de sententia diffinita usque mane In
nocte clare videt bubo et aliis omnibus dormientibus
furatus est rosam quo capto mane dederunt aves sententiam quod num
quam volaret in die nisi inter alias aves habitaret et inte
nebris clarius videt et si de die appareret omnes aves eum
morsu ipsum et lesione infestarent Mistice Rosa ista est
ecclesiasticum beneficium et inter quam duas sunt que appetatur
Sicut rosa est flos florum sic hoc inter omnia est dignissima cre
atura creaturarum Cui igitur debet habere rosa de pulcerrime
avium que pulcritudine est pictura virtutum et pulcritudine
bonorum operum contigit. venit autem bubo avis turpissima id est impius
homo viciis et peccatis omnibus deturpatus et dicit habere rosam id est hoc
beneficium debet esse suum vere nisi ridet et deridet et abiudi
cat ei omne beneficium Sed nostris dormientibus venit bubo a
vis tenebrarum que videt clarius de nocte id est negocia te
nebrarum sunt melius tractat rusticos corrodiat villas tales me
nebrarum sunt melius tractat rusticos querit et ita laborat quod ab ipsis bene
ficiis acquirere et consumere querit et ita laborat per hostium id est amorem ihesu christi sed
furtim optinet et non intrat per hostium sed ut latro Similis monachus qui
aliunde et ideo fur est et latro Similiter mundana multiplicare ob-
medientibus novit seculariter tractat et mundana multiplicat Et sic plerique non
dignitates et dignitates in claustro acquirere Et sic plerique non
pro ipsis sed barrabam acquirunt Erat autem barrabas latro et
sunt pessimi latrones a regibus et principibus acquirunt beneficia
ipsis beneficia inspectant Sed quid erit in die mortis et
omnes angeli tam boni quam mali et eos nisi tale bono
rum clamoribus et tormentis infestabunt quando in dicium
durissimum in hiis qui presunt fiet potentes tormenta patientur
et fortioribus fortior instat cruciatio Tunc dabit sententia quod

nunquam extinguetur Bubones autem aves celi volabunt sed in tenebris
exterioribus ubi erit fletus et stridor dentium perpetuo habitabunt etc.
Pellicanus quando pulli
crescunt rostra et percutiunt et ipse eum interficit eos postea quum
videt pullos mortuos pietate motus extrahit sanguinem de latere
suo et super respergit et vivificat Sic adam et eva ipsum deum
percusserunt et cum transgrediendo preceptum ipsius pomum vetitum comederent
et ipse percussit ipsos et interfecit eos. Deus vero mortuus primo exi-
vit sanguinem et aqua exivit de latere suo et respersit super pullos
i. super genus humanum et revixerunt Aqua aspergit cum baptisatur
sanguine qui in fide passionis Christi salvatur et ipsum sanguinem ipsius
in sacramento sumit. Versus. Ut pellicanus fit matris sanguine sanus
Sic genus humanum fit Christi sanguine sanum. Unde Christi filius factus
sit pellicano etc.
Venit vespa ad araneam nichil volens semper in foramine habitare
plus volare per unam diem quam iacere per decem. et ait aranea
Ergo firmabo tibi firmabis gallonem vini. Deinde venit bibamus et
quum defecerit vinum persolvetur Venit vespa bibamus in super arborem et
ait aranea. nequaquam sed portabo ad opus tuum unam cortinam albam
et pulcram et sit ambo sedeamus et bibamus. unde tele araneorum
cortine lombardice dicuntur. Vespa descendit super cortinam i. telam
aranee et statim involuti sunt pedes eius et capitur. et cepit
cum alis se excutere et non potuit et ait Maledicta sit talis cor-
tina quia exire non possum. Certe dixit aranea nunquam viva
evades et accessit ad vespam devoravit eam. Hec cortina est
pulcra mulier. mundi amenitas divitiarum curiositas que dicuntur
cortine diaboli et qui se in eis inmittunt se expoliare nequeunt sed
a diabolo devorantur. Iob xviii Misit in rethe pedes suos et in ma-
culis eius ambulabat
Scrabo semel volavit per flores amigdalinas per pomeria per rosas
et per fiolas et per alios diversos flores tandem percussit se in ster-
quilinium ubi erant stercora equorum et boum et invenit ibi uxorem
suam que quesivit unde veniret. et ait scrabo Circuivi terram et trans-
volavi eam vidi flores amigdalarum rosarum et aliorum florum fiolarum
et liliorum sed nunquam vidi ita amenum locum sicut est iste ostendendo
sterquilinium Sic plerique clerici monachi et layci audiunt vitas
sanctorum tussent per lilia virginum. per rosas martirum. per fiolas confessorum
sed nunquam videtur eis ita amenum. ita aliquid placidum sicut meretrix
sicut taberna. sic coacervatio carnis quod totum est sterquilinium et fetidum et
congregatio peccatorum. Ideo dicitur ecclesiastici viiii Omnis mulier que est fornica-
ria quasi stercus conculcabitur in via. maledictus et innaturalis est
scrabo talis. Talis impius est cui magis sapit stercus peccati quam
corpus. Loca dicit. Audivimus stercora sunt qui expectat sua vitam sanctorum

Aquila semel doluit oculorum et vocavit
corvum qui dicitur physicus avium. consuluit quid contra dolorem oculorum fa-
ceret. et ait corvus: afferam tibi herbam optimam que oculos sanabit.
Et ait aquila: si hoc feceris optimam tibi dabo mercedem. Corvus
accepit cepe et spurgia et simul distemperavit et posuit in oculos
aquile et excecata est. venit corvus ad pullos devoravit et in-
tus percussionibus infestavit. et dixit aquila: Maledicta sit me-
dicina tua quia iam nichil video. Insuper et pullos devorasti.
Et ait corvus: quamdiu vidisti non potui gustare de pullis tuis
et tamen hoc multum affectabam. et ideo desiderium meum est impletum.
Mistice. Aquila est prelatus qui habet oculos suos apertos ut possit
pullos suos id est gregem suum sibi commissum custodire. Dyabolus autem
gregem domini desiderat inficere et devorare. et ideo prelatus quamdiu habet
oculos dyabolus frustratur. Dyabolus autem facit emplastrum de congerie
rerum temporalium et ponit in oculos prelatorum ut celestia contemplari
non possint. Totum studium eorum circa oves et boves et redditus a-
grondos. et ita spirituales oculi sunt excecati. et sic dyabolus pullos
eorum rapit et devorat et ipsam aquilam hinc inde privatos infestat.
Hoc pactum voluit inire Naas Amonitas cum Iabis Galaad ait
eruerem oculos dextros et sic dimitterem eos in pace. i Regum xi. Naas
dicitur serpens antiquus qui oculos spirituales a prelatis et clericis eruit
ne celestia sed terrestria que a sinistris sunt valeant contemplari. Multi
adquiescunt multi sunt monoculi et magis diligunt tenebras quam lucem.

Vidaz accepit scrabones et
et ligavit ad aratrum cum bobus. et ait quidam: cur hec dignitosa
animalia ad aratrum ligasti. et ait rusticus: quia totum iuvat quantulum
non respondet. stimulat frequenter scrabones sed semper lentescebant
vaccarum invenerunt semper ibi moram fecerunt nec alicui obedierunt.
Tales sunt plagis peiores quos dominus stimulat et flagellat nun-
quam tamen a sordibus peccatorum se retrahunt. De quibus Amos propheta
Misi in vos mortem in via Egypti percussi gladio iuvenes vestros
ascendere feci putredinem castrorum vestrorum in nares vestras et non
redistis ad me dicit dominus etc.

Apes semel invitaverunt scrabones et apposuerunt apes mel et
favum. scrabones parum comederunt et avolaverunt. Tercio scra-
bones invitaverunt apes mensa posita apposuerunt apibus fimum
boum. apes noluerunt gustare et recesserunt. Apes sunt doctores
ecclesie viri contemplativi qui invitant impios et apponunt favum
mellis id est precepta domini et legem Christi que sunt dulciora super
mel et favum. sed impii parum vel nichil gustant. et si aliquis invi-
tant impii stercora boum id est immunda opera vel verba ebrietates
gulositates apponunt ita quod impii cito corrumpuntur. Corrumpunt. Corrum-
punt bonos mores colloquia prava. Ideo cum illis conversare qui
te meliorem faciunt. illos admitte quos tu potes facere meliores etc.

Gallina frequenter congregat pullos /
suos sub alas propter contra milvum. venit semel milvus vola-
tans super pullos suos et illa vocavit eos et illi venerunt sub alas
suas excepto uno qui invenit vermiculum et super illum permansit ut
comederet. Interea venit milvus et illum pullum rapuit. Sic deus vo-
cat nos ut fugiendo peccata ad alas sue protectionis fugiamus. Sed
plerique volante diabolo ad Christum non fugiunt sed viciis peccati adhererent
vel luxurie vel ebrietati vel cupiditati. Tunc venit diabolus et peccatorem
rapit. Sed fugiamus ad alas Christi de ipso cogitando. ipsi comparando ipsum
imitando et salvi erimus etc.

[M]ilvus semel consideravit alas suas et ungues et ait Nunc
ita bene armatus sum sicut nisus et accipiter. Tales alas pedes
et ungues habeo quare perdices non capio. et scivit locum ubi multe per-
dices erant et impetu fecit super eas ita quod cum rostro accepit unam
cum alis duabus ~~et duas~~ et quia omnes retinere non potuit omnes ami-
sit. Verum ut dicitur qui totum capit totum perdit et de tecto magnum labo-
ravit ut aucas silvestres caperet etc.

Corvus semel rapuit pullum columbe et venit columba ad iudi-
cem supplicans quod redderet pullum suum et ait corvus. scis ne can-
tare. et ait scio. sed minus bene. et ait corvus cantat ergo. Cantavit
columba nec scivit. et ait corvus. canta melius vel pullum non habebis
et ait columba non possum. respondit corvus nec pullum umquam habe-
bis. et corvus cum prole sua pullum devoravit columbe. Sic
domines vel baiuli rapiunt bona alicuius simplicis et imponunt ei
delictum vel calumpniam. venit simplex pignus petit recipi precepto
bone vel alicuius competentes re permittit v. solidos vel plus vel minus secundum
facultatem suam. Dicit ei baiulus Scis nescis cantare nisi canta
melius pullum non habebis. Dicit simplex nescio. non possum
melius cantare quia egenus et pauper sum ego et plus non possum da-
re. Tunc domines pignus retinet et aliam rem et sic pauperes
devorat etc.

Upupa pulcra est varietate colorum distincta et omnia ista ce-
sta dixit philomene Ista nocte cantabis super duos ramos
alta vel quiesce in nido tuo. Tunc acquievit et in nidum upupe
descendit. sed stercora fetentia invenit ita quod ibi quiescere non potuit
et avolavit dicens Magis volo super ramos duos quam in tali
loco quiescere. Upupa que in tali fetore nidificat .i. in stercoribus
signat mulierem formosam domicellam luxuriosam que aliquem habet
lectos suos ornatos et suaves sed cum fetore luxurie fetidissimos.
Philomena signat religiosos super duos ramos .i. austeritates re-
ligionis habitantes et deum horis nocturnis laudantes. et hii magis
eligunt super tales ramos consultare quam in tali fetore luxurie
quiescere. Sic monacho dominicano contigit ad quem hospita venit
de nocte rogans eum quod cameram suam habitaret qui ait Veni
igitur ad illum locum et super carbones vivos se posuit hic faciens

quod desideras at illa confusa et confusa recessit
Aranea qui venit iuxta in tela sua capit eam et nil facit
Sed qui venit burdo vel vespa audiens sonitum aranea
in foramine suum fugit. Sic est de episcopis quibusdam et prelatis quando
parvum et medium incidit in retibus eorum per debitum vel falsam
accusationem illum accipiunt ardent et comedunt. Si vero venit
comes et minatur tunc abscondit se episcopus vel prelatus. In ore
alloquente officiali horror invasit istum. hoc est comminante domino
horror invasit prelatum meticulosum
Contigit quod animalia sua celebraverunt festum. Busso invitavit illuc
filium suum sed oblitus est subtelares suos novos. Accessit
Busso aliquod animal velox quod posset ad festum promovere. Videbatur
sibi quod lepus bene curreret, vocavit eum et mercedem constituta dixit
ei quod subtelares novos ferret filio suo. Dixit lepus. Quomodo possum
discernere filium tuum in tali convivio. Dixit busso. Ille qui pulcrior
est inter alia animalia est filius meus. Advenit lepus. Nunquid columba
est filius tuus vel pavo. Dixit nequaquam. Quia columba habet nigras
pedes varios pavo turpes pedes. Dixit lepus quis ergo est filius tuus
Busso qui talem habet caput quale est meum. talem ventrem tales tibias
tales pedes ille pulcior filius meus illi deferas subtelares.
Venit lepus cum subtelaribus et narravit leoni et ceteris animalibus
et bestiis qualiter busso pretulit filium suum. comederunt. et ait leo tu
tamen ama et vide Arabes amat ranam rana pulcra esset diana
nam vidi quendam iuvenem amatorem quandam vetulam decrepitam
conquerebat consilium quomodo possit ab amore eius separari. et dixit diaconus
quod sibi esset magis ... diliget quia non esset minus pulcra. Dixit quod sibi esset in
tantum quod non esset magis pulcra. Dixit quod sibi esset in
mundo pulcra. Similiter contingit quod aliqua pulcra maritum tamen unum rebal
dum plus diligit quam maritum. similiter cum pectoris quae est sponsa
Christi plus diligit unum bussonem quam speciosam forma pre filiis hominum
quicumque plus diligit unum bussonem quam speciosam forma pre filiis hominum
quidam peccatores cum fornicationes adulterium furtum perpetrat pulcrum maritum
derelinquens cum fornicationes adulterium furtum perpetrat pulcrum maritum
relinquit bussonem diligit quem amplectitur. Bussoni adheret pulcrior
sibi videtur busso quam sol et luna vel ipse deus. Heu quibus error quem
libus decrepita constituta deceptio. Alma domine oculos nostros. ut temporalibus
libus ... veritas conspicua deceptio. Alma domine oculos nostros. ut te in
terminio intelligamus intellectu super omnia diligamus. Augustinus in domine fecisti
omnia et quia pulcher es. pulcra sunt quia bonus es bona sunt
ista sunt sicut tu conditor eorum nec pulcra sunt nec bona sunt et

N quod

In refectorio fuit quidam murilegus qui omnes mures excepto magno
rato cepit et interfecit. Cogitavit cattus quomodo et qualiter murem illum
magnum deciperet et devoraret. Tandem fecit sibi radi coronam
induit cucullam et fecit se monachum inter alios monachos sedit
et comedit. Videns hoc ratus gavisus est quod vellet ei nocere
Ratus quod saltavit hinc et illuc. Cattus dissimulavit ad horam

in hoc vero cum unguibus eum rapuit cepit et tenuit. Dixitque ratus
Unde talem crudelitatem facis? nonne monachus es? quare me non
dimittis? Dixit catus nunquam tantum bene predicabis quod te dimittam.
Sed cum volo sum monachus et devoravit ratum. Sic plerique qui
non possunt obtinere divicias vel illud quod diligunt [illegible] fingunt
se bonos esse et sanctos. Qui sunt [illegible] et demones transfigurantes se
in angelum lucis. Et alii faciunt se monachos vel celerarios
priores abbates episcopos et sic faciunt se catos ut rapiant unum ratum pro pecunia
qui [illegible] [illegible] quod desiderat nunquam tamen predicabis quod ratum suum
dimittat. Sic aranea filum de se extrahit telam ordit. tota se c-
onsumit ut una musca rapiat. tandem venit ventus et tota tela
cum aranea et musca dissipat et asportat. Sic clerici in sy-
nodo per ventos et pluvias per montes et valles laborant totos
se exhauriunt ut unum sibi beneficium unicam ecclesiam etc et est unicam
muscam rapiat. Musca aut multiplicat dici aut stimulans
a'marcians aut tumultuans. Item quando habet ecclesia et impedit
animae ei incumbit sollicitatus quod bona temporalia congregat et multiplicat
tunc habet muscam stimulantem. Qui cum habet magna societate multas
equitaturas magnam pompam ex beneficio tunc habet muscam tumultuantem
autem. tandem venit ventus et totum asportat. Impetus venti
est mors vel ignis vel adversitates quae totum statum corporis totam
fortunam destruunt. Vide supra [illegible] fortuna
Vidi mus domesticus quaerebat a campestri quid comederet. Qui
respondit duas fabas quae est sicca grana vel tritici vel ordei. Et
ait mus domesticus arida sunt cibaria tua mirum est quod fame non
peris. Et nos sumus silvestres et tu quid comedis? Respondit ecce pingues
pingues morsellos carnes album panem et dixit domesticus mus
veni mecum et optime comedes. Quod placuit silvestri. Venit ad
murem domesticum. Exivit silvestris [illegible] de foramine. ecce quam
bona [illegible] comedit silvestris et cepit unum morsellum et
saltavit cattus per murem et mus evasit in foramen et ait
domesticus. ecce frater quam bonos morsellos frequenter comedo
maneas mecum per aliquot dies. Respondit silvestris boni sunt mor-
selli. Si haberes singulis diebus talem saltum et quod sunt domesticus
t aut qualem unum magnum murilegum qui me fere totum devoravit
Respondit domesticus ecce ita est quod pater et mater mea devo-
ravit et multotiens vix evasi. Et ait campestris hic nollem
habere totum mundum cum tali periculo remaneas cum morsellis tuis
potius volo vivere cum pane et aqua in securitate quam habere omnes
delicias cum tali saltu. Unde versus Rodo malo fabam quam caro [illegible]
rodi. Sic plerique si intelligunt [illegible] [illegible] indignum
et symoniaci et usurarii cum tanto periculo comedunt quod semper

super morsellum acquisitum male sedet cattus .i. dyabolus qui animas de-
vorat ideo mallem panem et aquam comedere cum securitate conscientie
quam omnes delicias cum illo socio
Item animal quod dicitur antilopus et alterum tenuium ludit cum virgul-
tis quod non potest caput educere quo audito venatores perve-
niunt et interficiunt eum. Sic plerique ludunt cum negocijs huius
mundi tandem implicantur tot negocijs quod detinentur et eva-
dere non possunt et sic a demonibus perimuntur
Item animal quod vocatur ydrus et involvunt se in luto ut
melius possit labi et tandem intrat in os cocodrilli qui
dormit et intrat et mordet cor et sic perimit cocodrillum.
Ydrus signat filium dei qui assumpsit lutum nostre carnis ut
facilius laberetur in os dyaboli et sic intrauit in cor dyabo-
li mordens ipsum interfecit etc
Ulpes casu cecidit piscinam vnam in puteum venit lupus et quere-
bat quid ibi faceret que ait bone compater hic habeo multos pi-
sces magnos vtinam partem mecum haberes. et ait ensegnas quo
possint illuc descendere Ait wlpecula super est vna situla et pone
te intus et venies deorsum Erant enim ibi due situle; quarum cum vna
ascendit alia ascendit lupus sedit in situla superiori et cepit
descendere. wlpecula in situla inferiori cepit ascendere et quod obvi-
auit sibi ait lupus. bona commater quo vadis et ait satis come-
di ideo ascendo tu descendes et invenies ibi mirabilia Descen-
dit miser lupus nec invenit aliquid nisi aquam venerunt mane
rustici et extraxerunt lupum et vsque ad mortem verberaverunt/
Wlpecula signat dyabolum qui dicit descende ad me in puteum
peccati et invenies delicias multas et multa bona. stultus
et invenies ... ... agnoscat et descendit in puteum culpe sed ibi nichil ita invenit etc
agnoscat et descendit in puteum culpe sed ibi nichil ita invenit etc
sermonem. Tandem venerunt rustici .i. dyaboli et extraxerunt miserum
vim et verberauerunt perimunt. Dyabolus multa bona ad promisit sed mul-
ta mala ad persoluit etc/
Leo lupus et wlpis condixerant sibi ad invicem quod venarent
wlpis cepit ansem lupus arietem. Leo bovem magnum
Dixit leo lupo quomodo preda partiretur. Dixit
tum debuerit prede. Dixit leo lupo ut preda partiretur. Dixit
lupus vnusquisque habeat quod cepit. Leo sum bovem. ego arietem
wlpis ansem. Leo iratus erexit plantam et cum vnguibus
extraxit totum corium de capite lupi. Et dixit leo wlpi quod
dividet predam. et wlpis ait comedite de arieta quantum
vultis quamdiu tenetis recentes carnes et postea de ansere quantum
vultis quamdiu duas recentes et quod remanserit de bove noctibus nob-
et nos simul et ait leo certe bene dicis quis te ita bene para-
re docuit et ait wlpis Dne ille per capello rubeo mei socij

demonstrato capite corrodiato Sic deus percussit primo penitus pro
pter inobedienciam s. multis infirmitatibus fame siti et mendicitate et tandem
morte et ille est ille rubeus capellus qui debet nos castigare quando
quoniam deo offendere debemus pro castigato pestilencie stultus sapiencior
efficitur
Vidam habuit caseum in archa
venit ratus et incepit eum rodere cogitavit presumptuosas quid
faceret tandem habito consilio posuit intus murilegum et ille devoravit
ratum et caseum Sic plerique episcopi ponunt parochiam suam in custo
dia capellanus qui devorat parochiam Tandem apponit archidiaconus
qui devorat parochiam et capellanum hic est caseus et ratus
Mus voluit transire aquam et rogavit ranam ut eum
transmitteret Dixit rana liga te ad tibiam meam et sic ducam te
ultra qui fecit sic venit milvus et asportavit utrumque Similiter
est cum parochia data est alicui stulto et insufficienti venit dominus
et asportat utrumque i. parochiam et capellanum
Senex mus semel voluit esse monachus magnus presbiter obti
nuit cum habitu recepit Postquam iam indutus esset et cucullam posuisset
ipsum ad litteras debuit addiscere pater noster et semper respexit agnus vel
arietes dixerunt ipsum cum respiceret ad crucifixum et ad sacrificium et ille semper
dirigit oculos suos ad arietes Sic plerique sunt monachi qui semper habent
mat intentum bonum semper habent oculos ad pingues escas et bona
Fili si sene fatuum vel insensatum velles instruere numquam relinqueret
antiquum morem vetus retorta frangi potest plicari non potest vetus im
tinus addiscit ambulare Item quod sit ita asinine nature cum numquam
volunt relinquere antiquam consuetudinem Vnde pectinas azinum ablue
azinum rade azinum numquam tamen venies ad bonum equum etc. De cane
quod tinctus est nec aqua nec pectine tollitur etc. Si potest ethiopes mutare
pelle sua et pardus varietatem suam et vos poteritis mutare vos
ad bona opera facere cum didicistis mala quod consuetudo retinet in natura
quod sedeat in domitam. Difficile est consueta relinquere ubi sordibus
imbuti nequeunt dimittere sordes etc.
Oves conqueste sunt leoni de lupo quod satias earum multas devorarunt
leo congregavit consilium quesivit a porcis et aliis animalibus qualiter
lupus conversaretur inter eas Respondent porci Dominus lupus curialis est
liberalis et largus hoc dixerunt porci quia lupus frequenter invitavit
eos ad comedendum agnos et arietas quos rapuit Dixit leo hoc
non dicunt oves Audiamus eas et ait una ovis Domine rex lupus
rapuit michi ambos parentes meos et filium meum devoravit et
ego sum quasi dilacerata clamaverunt alie oves Dixit leo sententiando
quod lupus suspendatur et porci simul quod de bona ovium simul comederunt
Et factum est ita / Lupi sunt divites huius mundi qui rapiunt et ex
coriant oves christi i. pauperes et dant porcis i. aliis divitibus ad devoran
dum et comedendum et favorem capiunt venit deus ad iudicium oves de

talibus lupus conqueretur porci forsitan tales lupos laudabunt sed
inimicum et faciet deus suscitet lupos et porcos in finem
Contigit quod quidam presbiter parrochialis habebat xii oves
et voluit peregrinari et commendat oves suas ysengrino
i. lupo compatri suo et mandat ei quod bene conservaret eas confitens
et statim ysengrinus autem cogitavit de omnibus et unam die
comedit unam alia die aliam ita quod vix venit presbiter reus
qui reversus fuit Querebat a compatre suo quid esset de omnibus
aliis Dixit ysengrinus quod per tempestatem venit mors super eas
et dixit presbiter parrochialis da michi pelles et invenit sed dentium
vestigia lupi Et ait presbiter reus mortis et facit lupum sus-
pendi Ita episcopus committit oves suas sacerdotibus ad custo-
diam Sed plerique pravos adeo nec per negligenciam oves comittunt
Qui sunt mortibus digni sed quod gravitatem ... ad solutiones
submittit Ergo vere presbiter i. episcopus ad medium longos
lupos et oves faciat suspendi
Lupus et agnus bibebant de uno rivulo et ait lupus
Quare turbas in aqua mea et ait agnus non turbo quia
vos bibitis superius et aqua de vobis ad me descendit
Et ait lupus Maledicto contradicis mihi et es ita audax et
statim devoravit agnum Ita divites et potentes pro nulla ca-
usa si litteris respondeat pauperes ipsos devorant
Milvus semel fuerat in gallinario supervenerunt
homines cum baculis et ... fugerunt eam ita quod vix
evasit per foramen retrorsit ut posuit de super cumulum fimi se re-
iit et tunc cepit petere capellanum qui ad eam veniat et
pecta sua audiet. Venit ergo tancredus i. gallus qui est capella-
nus bestiarum et aliquantum timens mores raynaldi a longe
sedit Raynaldus pecta sua confitebatur et ut citam posuit reso-
sui visus capellanum et ait capellanus quare ita appropinquas
michi. ait Raynaldus infirmitas magna appellat me hoc facere
petere in ... dixit alia pecta et ore aperto posuit se versus
gallum cepit eum et devoravit eum Tales sunt plerique mona-
chi subditi layci qui fingunt se infirmos et debiles et in
semper sunt in mete ut capellanos et maiores devorant
Asini viderunt quod homines
male et dure tractavit eos simulando et onera eis imponendo
videbat etiam quod timebant leones et dixerunt adinvicem quod acciperent
pelles leonum et sic homines timerent eos fecerunt sic Asini ergo
induti pellibus leonum saltabant et discurrebant homines fugerent tales
tes eos leones Tandem asinus cepit ronchare homines diligentius
consultantes dixerunt eo non sola sit asinorum accedentes pro-
pius detexerunt tandem et viderunt caudas et pedes eorum Et
dixerunt ecce isti sunt asini et non leones Ceperunt asinos et

tum vocaverunt eos. Isti azini sunt clerici seculares et pigri ad opus dei
ut eos circa sextam horam teneat assimulant azinum sancti Benedicti qui multo-
tiens audivit voces azinarias istorum scilicet de luxuria et de avaricia
loquentium. Et tunc pessimus dicere qui tales porci sunt azini diaboli
istorum magistri sancti Benedicti
Nota quod vocabatur Gautherius quaerit locum ubi semper gaudeat et nullam
molestiam nec in corpore nec in corde sustineat. Egressus est et
invenit duas puellas cum matre sua obviant et venit ad eam
Gautherius et salutavit. Illa interrogat eum gautherium domina quid
querit. Respondit gautherius domina quero sed locum ubi semper gaudeam
et nec in carne nec in corde doleam. Ait domina esto maritus
meus et meum manebis habebis bona mea domos terras vineas
et ei monstrat aulam et cameram placuit ista gautherio
quaesivit ubi de nocte quiesceret. domina ostendit ei lectum circa lectum
erat ursi ex una parte lupi ex altera vermes ex tertia serpentes
ex quarta. et ait gautherius quomodo eo hic iacere semper istis bestiis
nam et ait domina necesse quia maritus meus mortuus est et te
tamen oportet mori. Ait domina vides hunc locum qui erat video
ursi te interficiat si in isto vel prima nocte vel secunda vel tercia
vel in decimi vel amplius lupi vel vermes et serpentes devorabunt
te et tua. Ait gautherius domina alia bona sunt sed lectus mi
oportet ut te et tuo mundo vellem semper in hic iacere. Recessit
gautherius et venit ad quendam regem ubi rex decesserat. exponit
habens regnum gauteri tradiderat quod quaesivit. et ait gautherius locum
quero ubi semper sim laetus et nunquam doleam. Duxit habens
iste rex et habebis bona mea hec pallatium hec camere
et ut extra demonstrat et similiter lectum predictis bestiis circumval-
latum et ait gautherius oportet me iacere in tali loco. Respondit
ille et ait nunc necesse hec bestie respondit ursi te interfici-
ant et alie bestie te et tua devorabunt. Sic factum est de aliis re-
gibus sed necesse est respondit gautherius periculosum hic regnum lectum
abhorreo et ideo recedo. tandem perrexit venit ad quendam locum ubi
erat pulcrum pallacia columne aureae et tabule aureae habens ubi
Gautherium receperunt et cum domini ostendit voluit totum scilicet ami-
si lectum postea intravit. Gautherius de lecto territus recessit.
Tandem venit ad quendam locum ubi invenit senem sedentem ad pede
scale que ascendit ad celum et habebat tres ... quaerit
senex a gauterio quid querit et dixit locum ubi semper gaudeam
et nullam molestiam habeam. et ait senex si ascendis per ista sca-
lam invenies quod queris. Mystice quilibet nostrum hic tam vel aliquid
istorum trium querit vel pulcra mulierem vel luxurias. Sed si diligenter
attendit in quo lecto iacere oportebit summo studio ista fugeret
Quia in capite lecti stat ursa id est mors que nemini parcit. De qua
Osee: Occurram eis quasi ursa raptis catulis et dirumpam
interiora iecoris eorum. Sic enim ursa raptis catulis ex magna ira nemini

pareat ita ut mores lupi sunt consanguinei et ministri regum et ma-
gnorum qui omnia bona mortui devorant et si mortuus salvetur
vel dampnetur nil curant. Vermes autem comedunt et devorant cor-
pus. Serpentes sunt demones qui animam impii asportant et devo-
rant et diversis penis affligunt. Unde est cum mors Ysengrini de-
latabit vermes bestias et serpentes. Ideo quia impius dividit in
tres partes. Serpentes id est demones apportat animam. Bestie id est heredes
bestiarum id est vermes portant bona sua. Vermes cadaver recipiunt
Un quidam magnus obiisset amicis apportantibus usurarium
mortuum et denarios et offerunt ad altare eius quod portant et di-
xerunt corpus istius habemus et denarios suos quos dedit nobis
et ait non sit ita sed mei quia si vos et vermes habebitis ca-
daver ego habebo animam et demones habebunt animam. Sancte go-
sich fecit ... ascendite scala iacob cuius unus gradus
contritio secundus confessio tertius vera satisfactio. Si istos tres gradus
ascenderitis ad gloriam vite eterne saltabitis ubi sine fine gau-
debitis et nullam molestiam sustinebitis.

Ve sorti debebat sunt pro festum simie et dixit unus
vedialis ... quod plus ... pro festum quam tu pro veritatem
audit alius et ego vedialis statutis ... mendacium
in quadam congregacione simiarum. et dixerunt simie ei quid tibi
videtur de nobis mendax dixit vos estis pulcerrima inter omnia
animalia super terram et honores assistant vobis numquam vidi tam pul-
cram congregacionem et mirum honorauerunt eum argentum et aurum
dederunt ei ~~quid tibi videtur~~ dederunt. Venit veridicus et dixerunt
simie ei quid tibi videtur de congregacione ista. Ait dixit numquam vidi tam
turpem tam fetidam congregacionem et irate simie vocaverunt eum egregie
et vix evasit manus earum. Sic quidam noceret etiam vera loqui. Unde ad
adulatores in omnibus curiis laudantur et ditantur. et ad ecclesia veniunt
et si Christus veniret vel Johannes Baptista vel Petrus et diceret veritatem
eiecerent eos ab omni bono et repellerent. Quomodo etiam essent ipsis ad vide-
ndum. Unde plus diligitur corvus quam philomena dulcis modulatio.
Quidam nuncius dixit cuidam litterato quale gaudium erat
in paradiso et ait litteratus. Tale gaudium quod nec oculus vidit nec
auris audivit nec in cor hominis ascendit. et ait laycus quid multum
dilligebam cum canibus et avibus venari. Nunquam erunt ibi canes et
aves. qui ait absit ut canes intrat in tam amenum locum et aves.
laycus. Certe si ibi essent canes et aves plus affectarem venire
illuc. Respondit litteratus. Leo fecit cum aliis bestiis magnum convivium
celebravit et venit compluras bestias et dedit aliorum diversa genera
et multas delicias. festo celebrato reverse sunt bestie ad propria. Ysengrinus
invenit in via porcum ~~et ait porca~~ comedentem drastam et ait porca
Unde venis Ysengrine. qui ait de nobili convivio leonis. et tu non fuisti
ibi et ait porca fuerunt ne ibi plurima farina et pulvis et multe delicie
Ait lupus utique multa et pulcra farina et bene parata. ait porca sunt

ne ibi drascam aut acinum et ait lupus qui quibus maledicta absit
quod in talibus quinis tam vilibus cibis apponeretur Ista sunt multi qui nichil
reputant nisi drascam hoc est luxuriam suam et bonum vinum vel delicias
carnis. de hiis dicitur in Osee iij° Diligit dominus filios israel et ipsi respiciunt
ad deos alienos et diligunt vinacia uvarum. Glossa id est diligunt drascam
quod est drasca remissa quod remanet in vino etc.

Azinus fecit videbat quod porco dabant panis pulmentum et drasce
et huiusmodi et tamen nichil laborabat nisi quod bene comedit ibat dormi-
tum. Cogitat azinus porcus iste habet bonam vitam comedit et bibit et
nichil laborat. et ego tota die laboro et nichil comedo. fingam me infirmum
Et fecit sic. Jacuit in pace stimulavit eum dominus eius qui surgere noluit
sed gemuit ait dominus uxori sue asinus noster infirmatur Dixit ista est [illegible]
ei pane et farina et porcis ei aquam. et fecit sic. Azinus parum come-
dit in principio postea satis tamen impinguatus est. et dixit azinus intra se
nunc habeo bonam vitam. Cum vero porcus fuit impinguatus. fecit dominus domus
venire carnificem cum securi et cultello ut porcum interficeret. carnifex per-
cussit porcum cum securi in caput ita quod cecidit. et cultello extraxit san-
guinem de gutture. Quod videns azinus perterritus est timens quod ipsum etiam
interficerent cum impinguatus esset. et ait versus se Certe magis laborare
et vita pristina durare Cum sic fecisset exivit stabulum et saltavit ante
dominum suum. quod videns dominus restituit eum pristino statui et labori et bona mo-
re mortuus. Porcus signat divites qui se bene induunt bene come-
dunt bene quiescunt et nichil laborant Tales sunt clerici et usurarii porci vero
dyaboli in quos spiritus immundus intravit et misit eos in mare .i. in a-
maritudine(m) [illegible] et tandem [illegible] in [illegible] Azinus quem
reputat [illegible] est vir iustus sive in studio sive in claustro laborans
in debitis et melius est quod in labore portemus corpus in superna [illegible] quam
sicut porci [illegible] secum .i. summam dampnationis suum caput re-
[illegible] et tandem precipitari in gehenna [illegible] labore hominum non sunt
et cum hominibus non flagellantur [illegible] dominus deus [illegible] in [illegible]
[illegible] eius tenacitatem

Contigit quod animalia fuerunt invitata a leone ad magnum prandium
fuerunt invitati [illegible] quesivit leo a quolibet quid libentius
comederet volens singulis satis facere. Et ait [illegible] ratos Co-
gitavit leo nisi omnes haberent de hoc ferculo esset [illegible] tandem
fecit venire [illegible] fecit de ratis Catulus optime comedit Alia
[illegible] dicentes [illegible] ipsi [illegible] apposuit nobis et [illegible] tale
prandium [illegible] fuit Sic [illegible] faciunt aliqui viri magnorum
[illegible] tamen sunt ibi aliqui [illegible] quibus nichil placet nisi [illegible]
[illegible] et [illegible] illorum [illegible] omnes tam volentes quam nolentes re-
tinent usque ad noctem ut omnes possunt in [illegible] ventre [illegible] et a
[illegible] [illegible] dare etc.

[illegible] [illegible] et [illegible] cornu rogavit quod [illegible] ut in
altum posset volare et carmina montium et arborum respicere Cor-
vus pedes [illegible] apposuit ut [illegible] sursum [illegible] et [illegible] in tantum

vendiderunt quod nichil potuit corvus · ait anima quae nunc non elevas
Dixit corvus Acutum video ut elevem te tantum ponderas ut elevare non
possit. Quidam misit pro quadam petitione rogavit dominum et cum adesset pro eo
reversus est petitor dicens · Domine non sentio quod orationes vestrae valeant
michi contra peccatum ita lapsu pacior ut prius · et ait ministris · veni
mecum · iverunt ergo simul · et stetit in quadam loco tendit de equo ad terram
et ait peccatori quare non erigis me · et ait peccator nequeo quia tu
sepe traxisti ad terram quia sepe peccas sed si velles mecum te ipsum erigere
possemus etc.

Simile est de divitibus sicut de ludo scaccorum quando enim ponitur in
saccum quidam dicuntur reges quidam milites quidam pedites · Et
si ludit de talibus qui aut potest mittere probet dicitur postea in sa
cculum sine ordine ponuntur. Si omnes homines de uno sacco i. de ven
tre matris veniunt postea in hoc mundo ludit ut placet unus cum
alio unus amittit alius lucratur · qui aut potest mittere probet dicitur
sed tandem conveniunt omnes in eundem saccum · scilicet corpora in terram et animae
in iehenna ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat

Constancia est necessaria ne sis similis militi qui vertitur
de terra ad pulverem venti · Ventus est verbum detractorum vel adula
torum vel ad iram provocantium · ergo qui audit si stultus et cadit in iram
vel tristiciam et talis non est constans ergo constans esto ne
a terra id est a caritate cadas

Vulpis obviavit catto et dixit, ait et Raynaldus quot fraudes
vel astucias nosti · ait cattus · certe nescio nisi unam Et ait vulpes
quod est illud · Respondit cattus · quando canes me sequuntur scio scandere
super arbores et sic evadam · et quesivit cattus · et tu quot scis respondit
Raynaldus scio decem et adhuc habeo sacculum plenum veni mecum
et docebo te artificia mea quod canes te non capient · Annuit cattus
ambo simul iverunt et ecce venatores et canes sequentes eos · et ait
cattus audio canes et iam timeo · ait Raynaldus noli timere bene
te instruam qualiter evadas · et appropinquabant canes et venatores · Dixit
cattus certe amplius non vado tecum · volo uti artificio meo et saltavit
super arborem · Canes ipsum dimiserunt et Raynaldum secuti sunt · et tandem
eum ceperunt · quidam per ventrem · quidam per tybias · quidam per dorsum ipsum per
ceperunt et cattus in alto sedens clamavit Ray Ray · aperi sacculum
tuum certe omnes fraudes tue non valent nisi unum meum · Per cattum
intelliguntur simplices qui nesciunt nisi unum articulum · scilicet salire in celum
et sic evadere canes et venatores i. demones · Per Raynaldum
intelliguntur advocati causidici fraudulenti qui habent decem et septem
fraudes insuper sacculum plenum · Veniunt venatores et canes infernales
scilicet demones et venantur homines · sed in instanti salvati fraudulenti a de
monibus capiuntur · et potest dici isti Raynaldi aperi sacculum tuum omnes
fraudes tue non potuerunt te liberare a dentibus et manibus demonum

Quidam simplices fuerunt ad terminum
citati ut solveret censum domino suo et non habuit unde contra cito

posset negocium parare. Et dixerunt ad invicem quid faciendum est. Unus i-
stat dixerit quod sententiandum est qualiter velox suspendatur tenuitur
in bursa ad collum eius. et dicatur ei quod nichil deficiat ad curiam domini nostri
et fecerunt sic. Sed lepus cum bursa currit ad nemus in quantum potuit
et ipsi nescierunt quo denario quod deveniat. Sic faciunt plerique
cum venit quis de alto passo vel sancti anthonii vel alii questuarii qui mul-
ta promittunt et medicina multiplicat per pecunia et homines illis crede-
ntes multas oblaciones faciunt. et ipsi cum oblatis equos ascendunt
et sic lepus velox velociter aufugit et oblaciones in comessacionibus
et ebrietatibus et forte cadem nocte in crassis meretricibus expendunt
In Anglia tone eciam et dimitte iuxta Elemosinas tuas de cibis par-
entibus pertudis quos nosti indigere et maxime domesticas. Similiter
sunt quidam domines qui pauperes sibi subditos affligunt et operibus
largissimo subveniat et in hoc quod in alienos mittunt. filii sunt galli-
ne que pullos suos educat. et benivole quod filium cuculi ad finem ma-
lum nutrit. In hoc quod proprios homines affligunt similes sunt lanie que fi-
lios suos laniavit etc.

Formice que colligunt et congregat cumulum frumenti ut inde vivat
in yeme et veniunt quidam porci et totum dissipaverunt et comederunt
Sic multi avari multa congregant et veniunt quidam latrones vel
tirampni principes. vel in morte consanguinei ut totum comedunt asportent. Un-
de psalmista thezaurisat et congregat. et ignorat et relinquet alienis divicias
suas etc.

Contigit quod lupus defunctus est. leo bestias congregavit et exequias
fecit celebrari. lepus aquam benedicta portavit. Edi cereos
portaverunt. Arieti campanas pulsaverunt. meliores fossa fecerunt. Vulpes
mortuum in feretro portaverunt. Bernardus et ursus missam cantaverunt
Bos evangelium. Asinus epistolam legit missa celebrata et ysengrino
sepulto qualia et bonis epulis splendide comederunt et consimile sine
desideraverunt. Sic ete contigit frequenter quod aliquo divite mortuo rapto-
re vel usurario abbas vel prior conventum bestiarum nigrorum vel albarum mo-
nachorum non sunt nisi bestie. leones per superbia. vulpes per fraudulenciam
versucias per cupiditatem. arietes fetentes per luxuriam. asini per servitutem. edi
per asperitatem. lepores per metum quod trepidaverunt timore ubi non erat timor. Ti-
ment enim amittere temporalia. que non est timendum. boves per rerum laborem
quia plus laborant in terrenis quam in celestibus. Hii sunt boves qui
emunt qui ad canonem domini venire recusaverunt. Contigit quandoque quod si fuerit
magna congregatio in anno v vel vi qui optimus est in eis quasi-
specialiter. et qui nequior quasi summa de seque. sic contigit quando quod non fuit
magna congregacio vix unus insensibus invenitur et qui optimus est inter
eos stimulat et pungit ad maximi pallium. i. cardinem et fine

Contigit quod quidam cervus voluit credere suscitatem sua super
congregacionem. et unus vicinus hoc simulavit poteriora sua et ca-
mis recessit longinus et super metis latrauit Dixit unus magis volo

q latebis sup me a longe quam tanquam de gre. Sic melius
est appellare stultos et pp̄os de societate sororum. Sicut latet per-
dicionem eternam qui tetigit picem coinquinatur ab ea.
Unicornis insequebatur quemdam hominem qui cum fugiet
invenit quandam arborem in qua erant pulcra poma et subtus
erat fovea serpentibus plena et buffonibus et reptilibus ipsam rode-
bant duo vermes. Unus albus et unus niger. Homo ascendit
arborem et pomis vescebatur et frondibus delectabatur et non atte-
debat quod duo vermes ipsam rodebant. qui cecidit et in foveam
corruit. Tristicie unicornis est mors quam quilibet insequitur et ne-
mo potest resistere. Arbor est mundus cuius poma sunt diversa dele-
ctabilia cibi potus et pulcra vestes et cum frondes pulcra
verba sunt. Duo vermes arborem rodentes sunt dies et nox que
omnia consumunt. Miser homo in pomis delectatur in hiis pomis
et non attendit periculum donec corruit in foveam inferni ubi sunt
diversa genera reptilium id est demonum. miserorum homines semper torquentur. Tunc
dicitur malo secius qui etiam est anima.
Vulpis volens semel aquam transire per navem et promisit naucle-
rio mercedem. nauclerus vulpem in navi ultra flumen portat
et mercedem postulat. Cui vulpis bene dabo et mingit in cauda
sua et aspersit in oculos naucleri. Cui aut pessima mercedem
michi tribuis etc. Cum primo sunt primo cum tempore perdit
Simia libenter comedit nucem sed cum gustat corticis
amaritudinem nucleum intrinsecus relinquit et nucem proicit. Sic est
de stultis hominibus qui sub amaritudine presentis vite latet gaudium id est
gaudium vite celestis sed stultus quia non vult iejunare vigilare et
aliqua amaritudine penitencie sustinere amittit dulcedinem vite eterne
Sed stultus maluit in perpetuum puniri quam ad tempus aliquid pati ad
veritatis etc.
Testudo portat domum super dorsum suum in petram incidit et parvum
dictatum fecit hii sunt potentes divites et qui quam cum quadragin-
ta vestibilibus vasis argenteis et domo tota incedunt et ideo tarde ve-
nimnt ad paradisum. Propheta divitie si affluant nolite cor apponere
Dicit quidem fecitus non sunt vituperande divitie quibus utetur deus
telam. Apostolus ad thimotheum Cum volunt divites fieri incidunt in varias te-
ptaciones id est alqumen divitias Glossa Non abhorret apostolus divitias sed
morbum divitiarum que est superbia quia videt se magnas divitias
magna familia pulcra vasa equos pingues et huius filia hy
superbit hoc est morbus et vermis divitiarum Aliqui hy sunt bene di-
vites qui possidet divitias sed non amat nec cor apponit sed ut pau-
peribus distribuat. Item testudo duo cornua erigit sed cum palea vel
stramina tangit intus trahit et infra testam se includit. Ita est de quibusdam
cornutis quam levi tribulacione vel adversitate tanguntur cornua sua tra-
hunt et quasi fugiunt quasi in cavernis se includunt et non opponunt
se murum pro domo domini etc.

Lupus et lepus sibi obuiauerunt. et ait lupus super omnia animalia
es animal meticulosum. audeas contendere cum aliquo animali. Et ait
lepus tecum licet contendere [illegible] et ego peticium. lupus
indignatus ait Cras [illegible] sentiabis dentes aureas quam vim quod te vincam
Ait lepus. placet michi. summo mane sum securus de ista summacione. Et am-
bo dederunt fideiussores quod factum est. Lupus et lepus constituti sunt
in campo ad pugnandum. lupus insequebatur. sed lepus velocius
currebat. lupus iam fatigatus rursus super terram se proicat. et am-
plius currere non potuit. et ait lepus victus es et ad terram
prostratus. et ait lepus qualis esset pugna cum sis in corpore ma-
ior me et ore tuo apto posses me devorare sine toto [illegible]
ego non pugno nisi cum pedibus id est fugiendo sicut sepe in campis
pugnaui et vici et tu victus redde quod debes. orta est contencio
inter eos et alcione diffinitum est quod lupus fuit victus. Similiter
qui vult pugnare contra luxuriam uel cum mundo semper pugnat et numquam
vincit hoc cum fugit id est ad verbum apostoli fugite fornicacionem. id est dicit Augustinus
quod fugite ne appropinquetis. Dauid. Si amotus fuissem a Bersa-
bee victus non fuissem. si appropinquas prope mulieri quasi lupus
te devorabit. nisi fugias quia in solo tactu et visu uel ipsi ali-
quando dyabolus intrat

Vulpis quando esuriat fingit se mortuam et iacet in plano et lingua
eiecta. coruus uel milvus videns hoc credens predam invenisse
venit et rapiat linguam et subito a vulpe rapitur et devoratur.
Sic dyabolus fingit se mortuum quia non audit nec videt et dicit linguam
suam hoc est esse illicitum delectabile concupiscibile. Sic sunt multe
mulieres cibus delicatus vinum sapidum et huiusmodi quae cum delectatione ca-
pit homo rapitur a dyabolo. Similiter assatur caseus in ut ponatur
in muscipulam quem cum sentit ratus intrat in muscipulam ut caseum
rapiat et rapitur a muscipula. Sic est de illicito. caseus assatur
cum mulier parat et ornat ut alliciat et rapiat ratos id est stultos ho-
mines. Rapiunt mulieres fornicando rapitur a dyabolo. Unde glosa predam quam
rapis in muscipula est rapis alienam rapitur a dyabolo

Vulpis esuriens et algens venit ad gallinarium et
rogauit gallinas ut aperirent et intrarent. nolumus quia es inimicus
noster et semper nocuisti nobis et ait nichil mali vobis faciam
et hoc [illegible] omnes fratres vobis iuro. Dixerunt galline non credimus tibi
Dixit vulpis credite firmiter. et hic quia iam frigore et fame confecta
debeo moriri et si mortua fuero imputabit vobis deus. Ga-
llus et galline pietate moti hostium aperuerunt et post [illegible] quomodo
ut vulpis intrauit. et calefacta est Tandem promissione oblita
cepit unam gallinam et comedit. postea aliam et omnes [illegible]
Vulpis est aliquis pauper fraudulentus qui ut bene comedat
et bene induat petit ad hospicium uel ad hostium id est introitum ad claustrum
ut concedatur. ut possit inter simplices religiosos supplicat. Vnde ali-

oqm si romanci in seculo piret ut dr. et dus ciaz sua p(er)ret
ab eis. religiosi aut ima mosi illu intromittuf. qui r spe
placionis cquesat. s p(ro)fessione facta oues fecs flut plures re
frcs plua calcaneta plua tibia erigendo alys mind
do. alys detrahendo. alios supplantado. alios accusando. ali
os ad petm alliciendo &c
Vp(er)ilo erat ita notus q oues se optime custodiebat ab ca
gula no porbat ouibs suas nec a aspectu canu qui eas
custodiebat Cogitauit lupus sibi q sanra pella ouiena ind(u)a
et nec alias oues nec muttam. et sic potiredo cu ipis habuera
oues et agnos comede. et fecit sic. Ita est de quibusd qui
inddut vestes religiosas ut appareat oues xpi. ut sic pe po
ssint alios opprime et deuorare. Tales aut sunt q veniunt
in vestimentis ouium. intus aut sunt lupi rapaces et vulpes frau
dulentes. Tales sunt fr(atr)es mochi. fr(atr)es predicatores qui nil aliud q(ue)rut
a diuitib(us) nisi suas vineas et denarios. Vn malle vicinum
here iudeu vel paganu q(ua)m itm religiosu. si reddem q albe
here indeu vel paganu quam itm religiosu. si reddem q albe
vestes mo sanctificaret duarem collu meu q(ua)ntum possem por
tare &c
Vnd(e) comes stratam publica solebat spoliare horces in p(ro)uin
ti qui aromatib(us) vtebat cu armatis se et defendebant
et comes predictus induit se ad suas cappas mochoz cist(er)cien
et venit ad societate mercatoz. qui respicientes viderut in
dutos vestibus religiosis et dixerunt hic veniunt boni homines
secure possimus ita et plane incedebat Comes cu suis secutus
est eos et, accersitus ab ipe cu suis deposuit cappas deposuit
et in mercatores irruerat et eos spoliauit. hoc idem faciunt quod
mochi qui veniunt ad diuitem vsurariu et si possunt sub spe
stantis oibus suis ipm despoliat
vis alba et ovis nigra agnus et tercius adinuice de rli
gione contendebant. et ait ovis alba ecce qm alba ve
stem porto hec signat mundicia et innocencia qua nullus ha
scior sit oibus. Dixit nigra ymo ego. Nam ipis sum optimis
mundo ipis et despectabilis nimis. Ipem reputo et despicio sui
agnus ymo ego sum sanctior omnibus. q(ui)a itm tennnere porto t
in hoc imitor ieiunium et cetera alterius alys clamo Ait tercius
ymo ego sanctior sum omnibus. nam vtor cilicio qd sit de pilis ca
prarum hec barbam prolixa qua nunqm rado facio ut appare
am pulcer Mystice istis quatuor animalibus potest sero omne ge
religiosoz potest intelligi. p oue alba oues q vtunt vestibus
albis. p oue nigra oues vtentes nigris ut mochi nigri et
canonici. p agnu oues qui portat itm ut hospitalarii et
templarii. et sic sunt aliqui ut se contendut quis eorum sit me
lior. B oues albe et nigre nisi alia habeant sanctitates q(ua)m
vestes albas et nigras tunc sunt de illo vellere ovium de quibus

dicit pus sicut oues in inferno ponet sunt filii templarii et hospita
larii non alia in carne et in corde cruce habent ut sunt cruce avaricie
et gule et luxurie cruciet et mittem a grupiseris superbie et a
varicie · Azini sunt dyaboli ipm ad infernum portantes gloriam tu
autem tu simulat sicut barbati qualecumque barba habeat nunquam
sunt gloriam et una nisi in corde habeant gratiam et coram deo et hominibus
vir vel vetulam nulla facit nigra candida vestes omnia · nequam nisi
facit nequam turpe azima si quis barbatum facit sua barba bene
in toto mundo non esset sapor illo vel ince
Vabea feuilis tussimit super bussone et aut busso deus confu
dat tot duos sta patest dicte capellanus · Archidiaconus
petit procuratorem officialis · scutiferi · sutellares · camisia vel pellicia
sicut filii hamli sinetes portam regis vel vice comitis petit talia
ab homine paupere · et ille post dicit deus confundat tot duos
vres habent quilibet qualiter se possent a catto pravo
Et aut quidam unus sapiens habet campanellam in collo eius
et tunc potuimus ipm audire quorum precepit et insidias omnes pra
vere · placuit omnibus hoc consilium · et ait unus unus · quis li
gabit campanella in collo eius · dicit unus certe non ego · Et
alius dixit certe pro toto mundo nec ego vellem et appropinquare
sic plerique contingit cum monachi vel clerici insurgunt contra ipm abbatem vel
priorem · dicentes · vel esset iste amotus et alius homo et placet
omnibus · Quando dicitur · Quis opponet se ei · quis accusabit
eum seu ita cum vigesies in nocte surgit filii et dic tunc cognositum
in cognitum fio et dies noctes quare de mundo habeat despectus quia
die mensis sathemorth qui est martis dudecimus · Onager aut generat
signorum quis sunt diem noctis corporalis, hoc est cum videt cum ge
tur plus qui ambulabit in tenebris consilius est admiratoria lucc
· i · ad xpm qui surgit per singulas noctes et quere esca sua qua
perdat · nec surgit nisi cum esca sibi querit · ut job dicat numquid sine
causa clamat onager agrestis nisi pabulum desideravit · et apostolus vi
gilate nisi quare adversarius vester dyabolus circuit tamquam leo rugiens querens
quem devoret cui resistite in fide · Omnia filii signorum tibi dyaboli
quare simia habet caput · et caudam non habet et licet sit turpissimum animal
in a posteriora eius turpius et horribilius est · sta et dyabolus caput
quod habuit cum erat angelus et archangelus in celis sed quia superbia
et dolosus erat intrinsecus perdidit caput · nec cauda habet · quia sic
ab initio a celo precipitatus ruinam ita et in fine totus peribit cum omnibus
qui sequuntur · paulus dicit de eo · quem interficiet cum spiritu oris
sui · et hoc est etc · Allegoria cipsere · dicit quod celsi vise ode
secerunt visitare · Postquam enim incarnata est semper mansit nobis
cum et ambulabit cum fidelibus precialiter vel in xpo paupere · unde apostolus
dixit pauperes semper habetis vobiscum me autem non semper habebitis cum
ascenderit in celum · unde apostolus, dico homines hic manere civitate
sed futuram inquirant habencie inquirere

Hec sunt in hoc sexto secundo loco auctor naturam aquile cognitum
talis est postquam senuit querit fontem super quem volat in al-
tum pennis minutis alis ab ardore solis cadit in ipsum fon-
tem aquilinus aquis iuvenescit et pristina vigorem recipit a rostra ve-
tustate prohibendo petra actit obliquum os et sic potest escam recipere
sicut in primo libro plenius dicitur Aquila mistice intelligitur homo
qui ab originali peccato in fonte baptismatis renatus emundatur
Paulus dicit bibebant omnes de spirituali fonte consequente eos pe-
tra. petra autem erat christus Et david in psalmo. renovabitur ut aquile
iuventus tua. Physiologus dicit Item naturam habet aquila. quod cum senu-
erit gravantur ale eius et oculi eius obducuntur caligine. tunc querit
fontem aque vive et contra fontem volat in altum usque ad ignem solis
ubi incendit alas suas. sic et caliginem oculorum emundat. si legitur
aut de radio solis deinde descendit ad fontem et tria vice se mer-
git et statim renovatur Ergo et tu homo si sis gentilis vel siluis
vestimentum vetus et caligant oculi cordis tui quere spiritualem
dominum qui dixit Nisi quis renatus fuerit etc. Vel ergo baptisatus fueris
de qua et spiritu sancto. tunc renovabitur ut aquile iuventus tua Item
augustinus describit de aquila dicens Cum autem senuit aquila crescit ei
rostrum superius curtum ex quo impeditur manducare. pergens autem ad pe-
tram frangit sic et manducat et vivit cum decus vult. sic nos per
tutum ad petram vel ad christum per rostrum intelligitur vetus tunica qua de ca-
tuma contraximus. renovamur autem in aqua baptismatis et per ea possimus
tonere de corpus domini Item Iorinus refert quod cum senuit aquila
ponit alas a celi usque ad ignem ethereum summum et de illo comburit
alas suas sicque cadens in mare (?) sine penas suas et pascitur
tam pullis suis usque dum renovatur Sic et nos per gratiam spiritus sancti
comburimur et arescunt vicia et peccata nostra Item Ieronimus in futuro
ad renovationem perpetua / Est autem aliud animal / agnosa / atnola
nomine acrium nimis ita ut nullus venator possit ei appropinquare
habens duo cornua longa in similitudinem serre. secare potest ma-
gnas duo cornua longa in similitudinem serre secare potest ma-
xiuos quercus et densas et suffulta quod arborum incidendo statim et in
illa resistit Cum vero sitiunt venit ad flumen magnum eufrate et
bibit Et autem sunt ibi virge subtiles et molles incipit ibidem lude-
re cum virgis illis et in ludendo obvinculat se ipsum cornibus obligatum
cum virgis illis et in ludendo obvinculat cornibus obligatum
ambobus cornibus vociferat omnem auditum quod evadere non potest cum talibus
virgis circumseptus et tunc quibus venator absconsus audiens vocem
eius et ligatum occidit De qua et tu homo qui sitis abstinentiam
concisus cornibus tuis abscidisti forte quecumque cupiditatis libidines
silva secularium et pompam diaboli contemnere vel angelice potestates
Duo cornua sunt duo testamenta. sed noli ludere cum virgulto vel lu-
xuria ne te obliges et mactabis in scyptam adversarii qui te videbis
ob septem vitia occidit. vir autem sapiens et prudens viciis et mu-
ieribus se cavit Sunt autem duo lapides vel masculus et femina. in

ergo professor intellige multos perisse propter vicium ... cautus esto
ut possis hic salvus fieri in futuro autem beatus in celesti gaudio re-
gnaris finaliter cum Christo. Esse ferunt hanc diffinitionem tractans de
exametro et pentametro. Duas aquile naturas assignat quas libere
figurante attendit. Aquila cum senio nimis senex fuit sic sereno
aere continuum per se celum volat et approximante sole donec eius
ales comburat tunc approximante sole caligine oculorum cum pennis
senectute contractis amittit. Deinde in fonte semper manante se breviter
immittit se et sic renovatur. Dimittit ergo se per renovare se et ...
peccata volet in celum i. in mundum istum et eius gloriam despiciendo per
se i. per caritatem post compunctionem acceptis calore caliginem oculorum
i. tenebras ignorancie quas ex senectute i. peccatorum collegit
natione contraxit amissa mittat se in fontem semper manantem i. Christum
qui est fons aque vive i. in fonte baptismatis et sic renovatur
i. deposita vetustate peccatorum novus efficitur in bonis actibus primam
id est dignam donec novus i. iuvenis fit i. apparet. Vel cum rostrum
habet longum et curvum et non potest comedere in petra illud dimittit ut
comedere possit. Sic ergo si est oblicum os i. os maledictum illud per
cibare feriendo in petram i. ad Christum preces fundendo et sic ...
primum debet etc.

¶ Cum senex sperns nomine etc. Hanc diffinitionem tractans de uno
quod alias scilicet metro dicolo et tetrastrofon. Dicolon dicitur quasi
habens duas membrorum varietates. colon quod est membrum et dia quod est
duo. et tetrastrofon dicitur quia sunt in minori et in toto versu sit metri re-
plicatio. et dicitur a tetra quod est quatuor et strophos quod est conversio quia pri-
mus et duo sequentes versus constant ex quinque pedibus, primus pes tro-
cheus, secundus spondeus vel trocheus, tercius spondeus, reliqui dactilis
et quartus trocheus et dicitur saphicum a Sapphone que hoc metrum invenit
Quartus versus constat ex duobus pedibus scilicet primo dactilo secundo
spondeo vel trocheo. Iam senex etc. De antiquo serpente aliud idem ex-
emplum datum est de phariseis ... regule ... si progenies vipe-
rarum. Quibus enim dicit fugite a ventura ira. Phisiologi dicunt de natura vipere
... quando cognitum facit masculus immittit os in femina et illa de gly-
ciens semine abscidit virilia masculi ex hoc statim moritur. Intellige
quod sunt facti ... cum autem creverint catuli in ventre vi-
pere ... mordentes latus eius et sic exeunt mortua matre
vipere autem comparati sunt pharisei obstinati operibus et desideriis similes
occidunt enim Christum et matrem etiam persecuti sunt. Item evangelio
dicit Estote ergo prudentes sicut serpentes respondent phisiologi et di-
cunt tria sunt genera viperarum. Primum cum senuit impedimentum habet oculorum
ut non videat ... facit. ieiunat enim quadraginta
dies et noctes donec consumpta carne et ita subtrahat pellis o-
ssibus eius ... vadens querit ... petre et per ipsum transitum fa-
cit sic ... pelle veteri et ... angusta est porta et ar-
ta que ducit ad vitam. Secundo est draconis cum pergit ad bibendum

enomit sp(irit)us veneni sui in spelunca vel in fovea sua. Imite
mur et nos dracone(m) ut q(ua)n(do) veniamus ad actum lecte .i. divinos
sermones in eccl(esi)a dei audire nos afferamus nobiscum palmulas et
maculosas si p(ro) lumbez et veras confessiones ingrediam(ur) templum
dei oratores et psallentes in cordibus n(ost)ris deo. Item natura
draconis est cum videt odorem ... timens fugit ab eo si aut(em)
offertur approp(ri)at ... et nos intelligamus q(uod) pr(ius) q(ua)m
adam erat in paradiso nudus non prevalebat adversus eum dya
bolus serpens antiquus. Est et aliud volatile quod ...
physiologus dicit de eo quod cum senuerit et impeditur oculis ita
donec solis lumen videat. Hec sua natura talis est petat medi
...tum querit iuxta contra ortum solis ... et p(ro)ferente
... et captis oculis renovat(ur). Sic et tu ipse quoniam ... ...
... quoniam oculi cordis tui caligat ... intelligibilem
... et ad solem iusticie d(omi)n(u)m n(ost)r(u)m ihesum christum ...
nomine ... ... ad ... tua lumine in
... sue ... qui illuminat omnem hominem venientem in hunc
mundum. Aliud animal est quod est in nilo flumine et vocatur ydrus
physiologus dicit de eo satis quod inimicum crocodillo habitat quod ...
cum videt crocodillum in littore fluminis dormientem ore aperto vadit
et volutat se in limo quo possit facilius illabi in fauces. Veniens i(gitur)
insilit in os crocodilli qui cito vivum eum transglutit. Ydrus autem
dilanians omnia viscera eius exit vivus de visceribus crocodi
llo mortuo ac disruptis omnibus intestinis eius. Designat
mortem vel infernum vel ... ... in nomine salvatoris ihesu christi
assumpta materia carnis mortali descendit ad infernum et di
rupit omnia viscera eius eduxit pene omnes qui ab eo devo
rati tenebantur in morte ... triumphans morti: ubi est mors ...
quies victoria tua et ... O mors ero mors tua ...
... ... corpus cum eo surrexerunt ... ...
est animal ... lapide ... grece ... nomine ... ... sunt
... ... dicit ... ...
et vocatur filtinus a filite quod est lapis et ... ... require
... in signum folie.
Exemplum nobis de formica dat physiologus quia tres sunt nature eius. Prima
est cum egreditur de spelunca ambulat ordinate .i. secundum
ordinem suum ... ore suo singula in speluncam sua por
tat. Alie vero formice que vacant natura et ei obvia non tollunt
... ... eius sed ... ille et congregat ab a
... ... non fecerunt ille virgines sed fatue quia accepto oleo
... lampadibus ... ... alius ... non
... de oleo vestro quia extinguentur ... sapientibus intro
... fatue foris ... natura eius secunda
quando recondit frumenta in spelunca sua scindit singula grana per medium

Genesis

IN PRINCIPIO ERAT

In principio creavit deus celum et terram. Et sequitur
fiat firmamentum in medio aquarum xxiii. q. v. Scimus ergo
in prin. de quest. d. ii. c. quia corporis v. ergo sic admirand
est c. paruus e in altari pg prin. de pe di. ii. c.
quod vero rep. infra v. vii. b. p moisen et lxx
di. c. vi in prin. in glo. xcvi di. c. si imperator
xxxii. q. vii. c. flagicia infra de ferris. tri. c. i.
in verbo simul. Fecerat quoque deus duo magna luminaria
luminare maius ut preesset diei luminare minus ut preesset nocti
et precedit fiant luminaria in firmamento celi de maio. c. sol ce   2 obe
Producat terra animam viventem in genere suo iumenta et rep
tilia et bestias terre iuxta species suas xxx v d. c. vi in prin. Et cre
avit deus hominem ad imaginem et similitudinem suam de pe di. ii. c. prin
cipes et c. adam c. principium xxxiii q. v. c. hec imago lxxx di.   viii
c. cives infra palea c. xii q. ii c. qui abstulerit magistrum et feminam
creavit eos xxx q. x. c. ita medium v. pg obv. Crescite et multi   nar
plicamini et replete terram xxvii q. i. c. ii. prin. in pa glo. extra me
dium xxx q. i. et ii in textu iiii q. iii c. dixi v. laudaverat in
glo. xxvi d. c. denide v. in paradyso xxxiii q. i. c. nuptiis infra de
frigi. c. fi. in glo. Vidit quoque deus cuncta que fecerat et erant
valde bona et precedit et vidit deus quod esset bonum xx iii q. iii c.
quod v. flotiani xxxii q. i. c. nuptie Et factum est vespere et mane
dies sextus pg c. sexto in prin. Requievit die septimo ab omni opere
quod patrarat de feriis c. licet Formavit deus hominem de limo
terre et inspiravit in eum spiraculum vite viii d. c. i. de con di
i. c. hy duo xxxii q. ii c. moises Plantaverat autem dominus deus paradi
sum voluptatis a principio in quo posuit hominem quem forma
verat. s. ex in capo damasceno xl di. c. illud. Fluvius egre
diebatur de loco voluptatis ad irrigandum paradisum qui inde di
viditur in quatuor capita xv di. c. s. ult. prin. ibi vel totus paradisi
fluvius de conse. di. iii c. de paradiso De ligno autem scientie
boni et mali ne comedas. In quacumque enim die comederis mor
te morieris xi q. iii c. evidenter v. videre et c. quod ergo xxx
ii. d. c. ii. ibi unus ieiunandum de aeruit de ieiu. c. ult. in
ce. Faciamus ei adiutorium simile sibi xxx q. i. c. ad limina ibi
adiutorio mutuo ad uxorem xxxiii q. i. c. eum p bella ibi a
domino iungitur mulier viro xxvi d. demum ibi deus instituit te
dum

xxxi q i c decet xxxv q ii et p[er] b hiis ita in p[rese]nti no[n] obs et q
iiii c dixit sara in p[rinci]pio ¶ Edificavit d[omin]us de[us] ex costam quam
tulerat de adam in mulierem et produxit et misit d[eu]s soporem in
adam xxxi q i c cum non ibi una costa a principio e[st] xxx iii q v
c tristi de sum tri c v in fine et hic in paradiso xl di c unde
de diuor gaudeat hec nunc os ex ossibus meis et caro de car-
ne mea xxvii q i ¶ In p[rese]nti in p[ri]ma glo an modo de pe d ii q
adam in v vaticinabatur in glo de biga c debitum de frigi c
si in glo et de hoc ait xix adeph v quomodo relinquet
homo patrem suum et matrem et adherebit uxori sue xxvii q iii c
a[ut] societas in glo et c lex divine in textu xxx v q x c i lxx
iii di c admoneant v extre ties in glo de divor gaudeat et
c debitum et de hoc ait xix ¶ Et erunt duo in carne una pro
c lex divine in textu et e q c sunt qui dicunt et c gaudeat
xxx ii q iiii c i et xxxi q i c quod xxxii q iiii c dixit sara
in sa glo et c porro de biga c debitum et de hoc adeph v
et i ad cor vi ¶ Erat autem uterque nudus s[cilicet] adam et eua dixit
enim serpens ad mulierem nequaquam moriemini sed in quocumque die comede-
ritis ex eo aperientur oculi vestri et eritis sicut dii scientes bonum et
malum xxxv d c iii ibi serpens suasit gule et vi di c i in
peccandi ¶ Vidit ergo mulier quod bonum esset lignum ad gustandum
tulit de fructu illius et comedit dedit quoque viro suo p v s
peccandi in [...]ona enim xxxiii q v c mulier ibi p[ro]naitatio p[ro] illa
mulier causa est et c adam insi xl v d c de incerta xv q iii
et in si ibi p[ro] peccato quod mulier induxit et de consec di ii c in calice
ibi culpa p[er]fectam et ¶ Cumque agnovissent se esse nudos consuere
runt folia ficus et fecerunt sibi perizomata de pe di ii c ut
cognoverunt autem et opponit et c serpens et c sed ut adam ¶ Adam
ubi es de pe di v in sua ¶ Abscondit se adam et uxor eius
a facie domini dei de po di i c et vere ¶ Vocem tuam audivi
et timui eo quod nudus essem et abscondi me de penitentia et venit
et pe di iii c in medio xxx ii d c vi ibi latebra post abinvi
¶ Cur hoc fecisti de pe di i c deinde quin noluisti
ibi primi parentes de culpa sua iecisti et ¶ Mulier quam dedisti
mihi in sociam dedit mihi de ligno et comedi ii q v c adam
xxx iii d c i in v protoplasti ¶ Serpens decepit me et come-
di de po d i c serpens et de con d iii c sic nostis mul-
tiplicabo erumpnas tuas et conceptus tuos in dolore paries

filios v di c eu emixa pq c super eis In v secuta in glo. ¶
Sub viri potestate eris et ipse dominabitur tui xxx in q v maius tu in pri
et c hec imago ibi pene famulatus lex ce nolunt ic et c eu ap
ud in glo s. ¶ Maledicta terra in opere tuo xx iiii q iii c eu s
et c s qui in pri et c se In sudore vultus tui vesceris pane
tuo s d c prius at in glo. l d c in capite in textu Donec
revertaris in terram de qua sumpta es quia pulvis es et in pul
verem reverteris xxx q n c in cetiato xx vii q i & s at s p &
in pri ¶ Fecit quoque deus ade et uxori eius tunicas et pelliceas
de pe di s c adam Emisit eum deus in paradiso voluptatis
p ca adam et xl di c. quelibet et p l di c in capite Factum
est ut offerret caym de fructibus terre munera deo de con di i
c s eccl in glo ¶ Respexit deus abel et ad munera eius ad
caym autem et ad munera illius et non respexit xxx xc di c
neque in q vii c in omnibus x iiii q v c septem de pe di i c. ind
quid et di v c i ubi meditum v respexit et p c. di eccl
in glo. cum fer surrexit caym adversus abel et interfecit eum
xxx v di c vi In v platonis vii q p a & eu at Ubi caym
malicia non exercetur ubi e abel fr tu q Qui respondit nescio ‖ vuit
nunquid custos fratris mei sum ego de pe di c i et & denique
in pri et di in c indas et di v in mitaz xx iiii q iii & s q ‖ vuit c male
in pri Maior est iniquitas mea quam ut veniam merear p dicti eius sup
& denique pq pri Egressus caym a facie domini habitavit in
terra profugus de pe di i c et ver et p & denique pq pri
Et edificavit caym civitatem s di & hic e Dixitque vo
lamech accepit uxores duas xxx i q i c quod xx iiii q iii
c an vo Quia occidi virum in vulnus meum septuplum dabi
ultio de caym De lameth vero septuagesies septies
xv q i & s obiit p c an vo et p c quod Tempus quod vixit
adam nongenti xxx anni lxxx iiii di c porro Et facti sunt
‖ dies ‖ os mathusalem nongenti lxix anni p c porro in v am
plius ¶ Videntes filii dei filias hominum quod essent pulchre acce
perunt sibi uxores ex omnibus quas elegerant xxx v q i & hac
itaque pq q pri v s q d ic non permanebit spiritus meus in homi
nem in eternum quia caro est erunt quoque dies illius c. xx annorum de pe.
di i c. predixerat v legis in glo. Videns autem deus quod multa
malicia hominum esset in terra penituit eum quod hominem fecisset xxx v.

350.

q. i. ¶ hac itaque p q im ibi ipsum ad iracundia iec penitz eum me fe
cisse hoiez de pe. di. iiii c. iiii in verbo tene in glo ¶ Ex omnibus
aiantibus mundis tolle septena et septena masculum et femi de
aiantibus vero inmundis duo et duo masculum et feminam xxii. q. i.
mptie ¶ Consumpta est omnis caro que moueba super terram
// in diluuio ¶ hominum et e // xx iii q. v c. Crudeles ibi ipsi ibi // Porro archa ferebatur super aquas
xx iiii q. i. c. ¶ ex eo solo insi et c quam neutrum v si qs in ar
cha iec ¶ Remansit autem noe solus et qui cum eo erant in archa
vi di ¶ hic ita v ¶ Duo vero ibi ppt hominum caritate iec ¶ Emisit
coruum qui egrediebatur ¶ et non reuerteba donec siccarentur
aque super terram de vero sic ¶ d in glo ¶ Ad ima s. columba reu
aden cum sit noe vespam portans ramum olive virentibus foliis in ore
suo de fac vnction c. p i to gn si ¶ Odoratus e q dno odorem su
auitatis de qse. di ii c no o Sensus et cogitatio hominum pna
sunt in malum ab adolescentia sua xii q. ii c. i. ¶ Crescite et mul
tiplicamini et replete terram xxvi di c deinde b c i ¶ Cepit qz noe
vir agricola exercere terram et platauit vineam bibens qz vini
inebriatus est et nudatus in tabernaculo xxv d ¶ c. i. ansi er
c. vi v Primus noe ¶ Quod vidisset cham verenda patris sui ee nuda
ta nunciauit fratribus suis qui operuerunt verenda patris xi c. vi
di c in septimus ibi non fecerunt iec et ibi si pudoratos iec ii q vi
c. qlis et c sma et p c pleriqz et ¶ Item obicitur insi xv q
v. de civid insi xl vii di c quantuis ibi in archa noe intege
octo hoies vnus reprobus e ¶ Maledictus chanaan cham seruus erit
fratribus suis p c vi vbi non est hodie similiter et sequitur ¶
hic ita v ¶ Item cham pccor et p c. qlis et p c sma de
civid insi xx iiii q iii ¶ si qui v ¶ Post noe tempore s. nemroth ce
pit esse potens in terra et erat robustus venator coram dno vi di
¶ hic ita v ¶ Dixit vero ¶ Venite faciamus lateres et coquamus eos
igni et faciamus nobis ciuitatem et turrim p v ¶ Dux vero insi vi
xit ad heber xxx iiii p amen xxx v q. i. ¶ ac itaque impn ¶ Dux
erunt at abraam et nazor vxores nomen habraam sarai c q ¶
I tempn ¶ Eduxit eos de vr caldeorum i ¶ itaqz impn v ¶ Ad abra
ham iec xxx ii q iiii ¶ hic ita ibi in idolatria relictis ¶ Faciam
te in gentem magnam benedicam te et magnificabo nomen tuum
atque in te benedicentur vniuerse cognaciones terre xxx ii q iiii ¶ hic ita
impn i c bir xi ¶ Benedicam benedicentibus tibi et maledicam ma
ledicentibus tibi xx iiii q iii ¶ si qui impn et c cum secundum homi

q pulc sis mulier et q cu viderint te egipcij dictur sunt uxor
ipsius est et interficient me et reservabunt te ¶ Dic ergo obsecro te
q soror mea sis ut bene sit michi propter te et vivat anima mea ob
gratiam tuam xxii q ii c quamvis et q precedent xxii q iiii c ne quis
locus iste in glo et q v c ad summum in glo de pe di i et ex dem
q iii v reges i c xx ¶ Melchisedech rex salem proferens panem
et vinum erat enim sacerdos dei altissimi benedixit ei scilicet abrae i q i
viii de cons di ii c in calice in pu et c accepit xxi di c de
nique lxxxiii di c porro in glo s de consti c translato ¶ Et de
dit ei decimas ex omnibus xvi q vii c decimas xxiii q v c dicat in
glo non accipiam ex omnibus que tua sunt p c dicat in 4 glo
¶ Convenerunt in valle silvestrem que nunc est mare de pe di i c
s continuo in glo sim hanc sol ¶ Noli timere abraham ego protec
tor tuus sum et merces tua in aeternum magna nimis p c dicat
¶ Ego dominus qui eduxi te de ur caldeorum xxxv q ii c hac itaque
in pa glo ¶ Nondum enim complete sunt iniquitates amorreorum
xxiii q v c … vos possideres et q vii c ii ibi nobis dominus de
dit ic ¶ Dixit ergo sara marito suo ecce conclusit me deus ne
parerem ingredere ancillam meam si forte ex illa saltem suscipiam
piam filios xxxii q iiii c dixit sara et c q e i in pn et c
qui … xxiii q vii c tunc valet ibi ap aliquos ic xxi d c ismahe
li ¶ Agar ancilla sarai unde venis et quo vadis revertere ad
dominam tuam et humiliare sub manu ipsius xxiii q iiii c qui et c
si ecce xxiii q iiii c recitat ibi ancilla superbiente ic ¶ Dabo
que tibi et semini tuo post te terram peregrinationis tue xxx iii q iiii
q hinc ita de rele miss … marthe q recepit ibi temporalia
promittebat ic ¶ Hoc est pactum meum et observabitis inter me
et nos xxv q i q hinc ita in pn ibi et qui legem dedit ic ¶ In
fans octo dierum circumcidetur masculus omnis generationis tue circumcisi
o sunt delebit anima illa de populo suo xxx v di c ab exordio
in verbo implete in glo et in textu ibi mandacion lege ic p q
hinc ita v ¶ Item octava die debap maiores in eo ergo q xxiii q vii
c si baptisata ibi qui de circumciso nascebantur c q ap … c ex quo
¶ Eadem circumcisio est abraham de pe di iii q alii eo ibi circum
cisio data e abrae ic ¶ Tulit quoque butirum et lac vitulum xxxv
di c in an si pln di q primo ibi quod abraham ic et c

gestamur descendam et videbo utrum clamorem qui venit ad me
opere compleverint ii q i c deus de caelo qui ... in psalmo de symo
c lit. helij ¶ habeo duas filias que nondum cognoverunt vi-
rum educam eas ad vos et abutimini eis sicut placuerit vobis dum-
modo viris istis nichil faciatis mali xx di c quod ait vii q i ¶ Cum vo-
cata sit ibi ut loth id xxxii q vii c offerebat xlii di c i ibi quo
abraham et loth pro hospitalitate id et v et xxxvii q ii c ergo
sus ¶ Ingressus est ut advena numquid ut iudicares in q o actus
tuos ii q vii c leges ¶ Egressus itaque loth locutus est ad gene-
ros suos qui accepturi erant filias eius xxvii q ii c egressa
et c ... ¶ Ergo dominus pluit super sodomam et gomorram
sulphur et ignem de caelo et subvertit civitates istas et circa
regionem et universos habitatores urbium xxiii q v c quid ergo in
pen. de pe. di i c si ... ... in i glo et q ... hiis ita ...
¶ Et parvulos sodomitarum id xxiii q iii c si de pe di iii ... ...
de extra ... ... ¶ Respiciens quoque uxor eius post se versa est
in statuam salis lxxx di c i in ii glo ¶ Ascendit loth de segor
et mansit in monte duae quoque filiae eius cum eo dixit quoque maior
ad minorem veni et inebriemus eum vino dormiamusque cum eo de-
deruntque itaque patri suo bibere vinum conceperunt ergo duae filiae
loth de patre suo peperit quoque maior filium et vocavit nomen eius
moab ipse est pater moabitarum usque in presentem diem ¶ Minor quoque
peperit filium et vocavit nomen eius amon ipse est pater amonitarum
usque hodie xxxv di c a an si xxxii q iiii c dixit sara ... si
xv q i c inebriaverunt xl di c i glo ¶ Dixit quoque de sara uxore
sua soror mea est xxii q ii c qui ... ... quod in simplici corde
fecisti et ideo custodivi te ut non peccares in me et non dimi-
si ut tangeres eam xxxii q iiii c nec et q v ... c ad dum in
glo et c c xii ¶ ¶ Orante autem abraham sanavit dominus abime-
lech et uxorem ancillas quoque eius ut pepererunt xxxiii q i c si per sor-
tiarias de po di i et deinde in ... reges in textu et in glo ¶
¶ Cumque vidisset sara filium agar egyptie ludentem cum ysaac
dixit ad abraham eice ancillam hanc et filium eius non enim erit
heres filius ancille cum filio meo xlvii di c quantumlibet lxi di
c ismaeli xxxii q ii c non omnis et q iiii c ... ... et
... ismael et c dictat de homi. c ... in glo et ... c exhibi-
ta in glo ¶ Temptavit deus abraham et dixit ad eum tolle

filium tuum quem diligis ysaac et offer in holocaustum super vnum
montium quem monstrauero tibi et sequitur dixit quod ad pueros
expectate hic cum asino ego et puer illuc usque properantes
postquam adorauerimus reuertemur ad vos et sequitur non extendas manum
in puerum perdit quod post tergum arietem inter vepres quem obtulit
in holocaustum pro filio xxii q ii c abraham et c quicquid et c non
enim xx iii q v s non licet vbi habraam non plus et c lex extra et q
si c reddidit pecunia digna tradat in eam speluncam coram
vobis in possessionem sepulcri et sequitur neququam ita fiet agrum tibi
trado et speluncam que in eo est et sequitur dabo pecuniam pro agro
et sepeli mortuum et sequitur terra quam postulas quadringentos ar-
genti siclos valet istud est precium inter te et me xiii q ii c q
sta et c preterquam Sepeliuit abraham saram vxorem suam in spe-
lunca dupplici que respiciebat mambre hec est ebron xiii q ii c ebron
de sepulturis c i Ecce rebecca coram te tolle eam et proficiscere et
sit vxor domini tui xxxv q i c i in prima Suscepit quod eius et matri
dona obtulit et sequitur vis ne ire cum homine isto que respondit va-
dam xxxii q ii c honorantur Rebecca quod conspecto ysaac descendit
de camelo et tollens cito pallium operuit se xxx q v c nec
illud Abraham vero aliam vxorem duxit nomine cethuram xxxii
q iiii c i et c i Fuerunt autem dies vite abrahe c lxx v
anni lxxiiii di c porro Sepelierunt abraham filii sui in
spelunca dupplici que sita est in agro ebron ethei contra mambre
vbi sepultus est ipse et sara vxor eius xiii q ii c ebron de sepul-
turis c i c xlix Dedit deus et ysaac conceptum rebecce sed collide-
bantur in vtero eius paruuli vii q i c in apibus ibi bella gesse-
runt Qui prius egressus est rufus erat et totus more pellis
hispidus vocatumque nomen eius esau l vi di c nasci mixti ma-
ter go esau et ille reddit primogenita et sic accepto pane
et lentis edulio comedit et bibit vii q i c quam periculose
de pe di i c Judas in pa glo xxii q ii c sed in pri
xx iii q v c est ordo in glo si post tibi tua et porro
singulares mane manerent ibi multos abimalech et ysa-
ac xxii q i mane inter Asser in venacione tua et fac
aliquos ut comedam f lxxvi di c esau dixit quod Jacob
Ego sum esau primogenitus tuus xxii q ii c sed in pri de quo mor-
tuo Gaudeo ibi Jacob amenda ut Qui maledixit tibi

sit ille maledictus et qui benedixerit tibi benedictionibus repleatur xxiij
q. iiij c. si quis v. ¶ Item ysaac iuste vocatum est nomen eius Jacob
supplantavit me en altera vice l. q. i. c. nunquam an. fi. ibi iacob qui
per supplantatorem etc. ¶ Irrugiit eiulatu magno flevit s. esau etc. de
pe. di. iii c. inclas ibi lacrime quippe etc. ¶ Noli accipere uxorem de
semine chanaan xxv q. i. et hac itaque v. hinc etc. ¶ Vidit quod Ja
cob in sompnis scalam angelos quoque dei ascendentes et descendentes
per eam lxxviij di. c. i et ii q. vii. et obiter v. hos eciam significare
vult angeli etc. Surgens autem mane tulit lapidem quem supposue
rat capiti suo et erexit in titulum fundens oleum desuper de c. di.
l. c. altaria i in glo. ¶ lapis iste quem erexit in titulum voca
bitur domus dei xvi q. vii c. ex hoc dixinus in prin. ibi causa constru
xit etc. ¶ Cunctorum que dederis decimas et hostiam offeram tibi
e q. c. decimas deo in tex. et glo. ¶ ¶ Servivit igitur iacob pro rach
el vii annis et sequitur quare liam imposuisti in xxix q. i. v. fi. obi
cit illud xxxv q. i. et i. in prin. Videns autem dominus quod displiceret
liam aperuit vulvam eius sorore sterili permanente de consecr. c. ii an
fi. de iog. uiro c. lex. an fi. habeo inquit famulam balam ingredere
ad illam ut pariat dedit quod illi balam in coniugium et sequitur sed
lia quod parere desisset zelpham ancillam suam marito tradidit
xxxij q. iiij c. obiter Jacob in uxores et c. recitat v. quod go
in filiis Jacob etc. et v. procedit et q. vii c. talis vz ibi apud [illegible]
quos etc. et de dinor [illegible] ¶ Laban iuravit per deum
sachadech [illegible] lxx [illegible] xxii q. i c. movet in fi. ¶ Ip
sa est autem dina filia lie ut videt [illegible] regionis illius quam
cum vidisset sichem rapuit eam et dormivit cum illa de pe. di. v.
c. i an. fi. in verbo dina in tex. et in glo. ¶ ¶ Mortua est ergo rach
el et sepulta in via que ducit effratam hec est bethleem xxxii
q. i. et ocur ¶ ¶ Ecce autem post tres menses nunciaverunt iude dicen
tes fornicata est thamar [illegible] di. c. dominus deus de q. di. iii c. aqua
[illegible] glo. ¶ Igitur ioseph ductus est in egyptum emit quod eum
phutifar eunuchus pharaonis i q. i sic eunuchus i c. [illegible] ¶ Sep
tem spice tenues et vento urente percusse septem anni s. venture
famis etc. et sequitur in fi. ¶ Crescebat autem cotidie fames in omni terra
vigesimo c. non omnibus ibi exceptis fame periclitantes etc. filiam phutifar
[illegible] sacerdotis eliopoleos c. xxx ¶ ¶ Iamque fertilitas sub pretate pha
raonis [illegible] et fertilitatis in manipulos redacte segetes et congregate
sunt in horrea egipti xx iii q. fi. et [illegible] in prin. ¶ ¶ Dixit Jacob
filiis suis audivi quod triticum venundatur in egipto descendite et emite

nobis inicia ut possimus vivere et non consumat inopia v q u t
non omnis ibi exercet fames etc. Pro salute pharaonis non conte
dicitur hinc xxxii q i et si obiti Cyphus quem furati estis ipse
est in quo bibit dominus meus et in quo augurari solet Et sequitur
an ignoratis quod non sit similis mei in augurandi scientia xxvi q v c
quod ait de homini Elator in glo Ego sum inquit Joseph frater ve
ster quem vendidistis in egiptum p c quod ait ibi ut eorum docerit etc.
Joseph vivit et ipse dominatur in omni terra egipti xii q i et sic erat
ibi posita erat misericordia c plus in glo Et emit ergo terram egipti et
subiecit eam pharaoni preter terram sacerdotum etc. et statuta ci
baria ex horreis publicis prebebant xxxiii q si et confirmiis dei mu
ca c non minus et de h c i y conside vim Extendens manum scilicet dex
teram posuit super caput Effraim minoris fratris sinistram ad super caput
manasse qui erat maior natu benedixit ergo Iacob filiis Jo
seph et di c eternitatem in v septima in glo ibi et d ep iacob
etc. Non crescas scilicet ruben quod ascendisti cubile patris tui et macula
sti stratum eius xxxiii q iii c si agere Sepelite me scilicet iacob cum
patribus meis in spelunca duplici que est in agro efron quem
emit Abraham Et sequitur ibi sepelierunt abraham et saram ux
orem eius ibi sepultus est ysaac cum rebecca coniuge sua ibi
et aliam conditam est xiii q y c ebron de sepul c i b c xxv
Ruben ipsa quod plerique tusciarum et reges Et sequitur cele
brantes exequias planctu magno impleverunt septem dies
xiii q iii c quam alii Deus visitabit vos asportate vobiscum
ossa mea de loco isto e q c prior p c ebron i exo xiii

Sequitur Exodus

Non sunt hebree sicut egiptie mulieres ipse n obstetrices
habent scientiam et prius quam veniamus ad eas pariunt Et sequitur
et quia timuerunt obstetrices deum edificavit eis domus
domos xxii q ii si quis Percussum scilicet moises egiptium
abscondit sabulo xxiii q iii c non non inferenda de pe di ii
et oppone in prima et xxiii q iii c imminet in verbo boni in glo
de q d i c i in v phis Suscepit mulier et nutrivit puerum
scilicet moisen adultum tradidit filie pharaonis quem illa adop
tavit in locum filii p et opponitur in prima glo Accepit ergo scilicet
moises sephoram filiam eius scilicet ietro p et opponit in v re
ligi Videbat scilicet moises quod rubus arderet non combureretur de
di i c sunt qui arbitrantur in verbo misterii in glo Solve

calciamenta de pedibus tuis locus in quo stas terra sancta est in
p. v. misterium in tex. et glo. Ego sum deus patris tui abraham
et deus ysaac et deus iacob xxx q. iii c. veniat primo pri. di.
et filiis in vbo recusi in glo. et p. i c. iii vidi afflictionem populi
mei in egipto et sicut gloriam clamor filiorum israel venit ad me i
q. i c. tenemus ibi in immitatem cum populus israel. Et postula
bit mulier a vicina sua vasa argentea et aurea et vestes et
spoliabit egiptum xxx vii di. et si. cum xx iii q. v. c. dixit xxx
q. ii. c. sequimur pueris xxiii q. vi c. ii ibi deus nobis dedit et c.
diuos c. gaudens i c. xvi Proiciat virgam suam moises que versa est in
colubrum et apprehendit caudam et versa est in virgam dominus dixit re
uelata vbo forte de hac c. te ex erimento deus abraham deus
ysaac et deus iacob s. b. c. iii Ipse sed aaron loquetur pro te ad populum
et erit os tuum de pe. di. ii et oportet in v. os eius viii q.
i c. in scripturis ibi ss qui vocatur a deo tamquam aaron i iiii xvi
Tulit aaron virgam coram pharaone que versa in colubrum pie
cedit quod maleficiorum virgas que ipse sunt in dracones sed deuo
rauit virga aaron virgas eorum i q. i c. teneant in textu et glo.
xxvi q. v c. nec mirum in principio et circa medium v. quemadmodum de
di. ii c. renuncians v. forte induratum est cor pharaonis xxiii q. iiii
c. nabuchodonosor ibi ad obduratos cordis. Et eleuans
virgam percussit aquam fluminis que versa est in sanguinem fecerunt
quod similiter malefici p. et c. teneant in glo. et p. c. renun. v. c.
rebat. Et extendit aaron manum super aquas egipti et ascen
derunt rane fecerunt autem et malefici similiter p. c. teneant in glo.
xxvi di. et hic circa. Et extendit aaron manum virgam
tenens et facti sunt cinifes in omnibus et iumentis fecerunt quod s
similiter malefici ut educerent cinifes et non potuerunt p. et
hinc circa et p. c. teneant in glo. Digitus dei est hic p. c.
teneant in glo. Pluit quod deus grandinem super terram egipti et
percussit grando cuncta que fuerant in agris ab homine usque
ad iumentum i q. iii et Ite pecto v. Et pecto egiptiorum
Et sument de sanguine eius scilicet agni et ponent super utrumque
poste et in superliminaribus domorum de c. d. ii quod sit
sanguis in p. n. xi di. c. ecclesiarum in glo. Immolate phase
fasciculum quoque ysopi tingite sanguine qui est in limine et
aspergite ex eo superliminare et utrosque postes p. c. ecclesiarum

in v̊ septua in glo ibi vm tn vide ic p̊ c quid sit sanguis
in pri et e di ii c accipite Petierunt ab egiptijs vasa ar
gentea et aurea et vestem plurima ti c iii Ciii vna domo
comedetur nec offeretur de carnibus eius foras sed agni xx iii q.
i & s an si v Alter ad dnm q gin an si c qa ex sola C
Sanctifica m ee oe primogenitum et scdm primogenitum asini
mutabitur omne at pogenitum hominis precio redimes de
noto c magne sc xx ii et xxxiii et nu c iii et om In
manu forti eduxit nos dns de terra egipti de domo seruitutis
xx vi q iii c porro an si xx iii q v & hinc nondum in v̊ psa
ctes nisi si gois an si ibi de egipciaca seruitute de pe di
iii & filijs p deutonomio v c Cumque introduxit te dns in terram
cananei que iurauit patribus tuis xx iiii q vii c ii vbi et ipa
iudei ic et q v & si v̊ psaltes ibi sic abrae promissum
e Cum indignatus est pharao et noluit nos dimittere xx iii q
iii c nabuchodonosor in pri et in v̊ ab dnatoris et & preces
v q v hec ob spem quasi ic Loquere filijs isrl xxx ii q iii
& hii ita ibi vel domini isrl i c xxx iiii Tulit quoque moises
ossa ioseph secum quos adiurauerat filios isrl dicens visitabit
nos ds auferte ossa mea vobiscum gen l c Cumque extendisset manum moises super mare diuisa est aqua et ingressi sunt
filij isrl per medium maris sicci de con di ii c renua v̊ crud
elitati ic Reuerse quoque sunt aque et operuerunt currus et equites
cuncti exercitus pharaonis nec vnus quidem superfuit ex eis
xx iii q v c qui gladium in pri ibi egiptios submersit in fluctibus
ic de pe di ii & opponit in pri ibi att in virtute signorum ic
et di iii & auctas in pri de qsti di iii & nec quicquam an
si Sumpsit ergo maria prophetissa soror aaron tympanum
in manu et percuciebat dicens canticum dno glose magnificans
r equum et ascensorem deiecit in mare ii q viii & Ir obici
in pri nec potuerunt bibere aquas de marach eo quod essent
amare et ad misisset moises lignum in aquas in dulcedinem verse
sunt de con di ii c renua v̊ marach ad flumina i in glo
melodia passio sic Manhu quod significat quid est hic de con
di ii c renua in ii glo et de hac c cotidie in fine Esse

vobis pluam panem de celo p[rim]o c[apitulo] cena in p[rimo] et c[apitulo] inquit Iste
est panis quem dedit nobis dominus ad vescendum cor[inthios] c[apitulo] nunc moi
ses Colligat unusquisque singula capita de q[uo] di[cit] in c[apitulo] ne
quaquam v[erbi] cinq[ue] et similitas Nec qui plus collegerat amplius habuit
nec qui minus paraverat repperit minus de q[uo] di[cit] ubi p[ro]s Cum
que incaluisset sol liquefiebat in die vero sexta collegerunt cibos
duplices p[rim]o c[apitulo] cena in v[erbo] obnoxium En ego stabo coram te
ibi s[upra] petra oreb percuties que petram exibit ex ea aqua xxm
q[uo] m[odo] c[apitulo] ad supra de con di[stinctione] c[apitulo] cena pa[ra] p[rimo] ibi aq[ua] de pet[ra]
fluxit etc et n[on] sitiebat et c[apitulo] in calice Ubi non erat aqua ad bibendum
populo qui iurgatus cum moisen ait da nobis aquam xxm q[uo]
in c[apitulo] displicet an med[ico] ibi israhelite recusatores et inmurmura
tores il[lo] de pe[nitentia] di[stinctione] i. e opponi[tur] ult[imo] p[rimo] v[erbo] an non caritate
Cumque levaret moises manus vincebat israel sin autem paululum
remisisset superabat amalech xxvi di[stinctione] c[apitulo] fi[nali] Venerunt aaron
et omnes seniores ut comederent panem cum eo s[...] it[em] coram domino
de pe[nitentia] di[stinctione] i. c[apitulo] quoniam Cumque intrasset tabernaculum moises nama
cognato suo que fecerat deus pharaoni Et sequenti altera die
sedit moises ut iudicaret populum qui assistebat moisi de mane
usque ad vesperam lxxxviii di[stinctione] c[apitulo] i Moises ascendit ad dominum
vocavit eum dominus de monte et sanctificavit populum suum p[rim]o c[apitulo] i
Omnis qui tetigerit montem morte morietur et sine inmaculo
sint sine ho[...] de s[...] tri[nitate] c[apitulo] i in v[erbo] in g[...] phen[...] bus Non
habebis deos alienos de pe[nitentia] di[stinctione] iii et filius in v[erbo] pravitatem
in glo[sa] Non adorabis ea s[ed] sculptilia xxvi q[uaestio] v c[apitulo] nec mirum
an finem i math[...] c[apitulo] in Ego enim sum dominus deus tuus fortis
zelotes visitans iniquitatem patrum in filios in tertiam et in quartam
generationem i q[uaestio] iii et eodem xxm q[uaestio] qui ex his omnibus de remi[ssione] c[apitulo]
v et p[er]sone i de verbo c[apitulo] v Ego sum dominus deus tuus non habebis
deos alienos xxiii q[uaestio] iii c[apitulo] quando aut si v[erbo] erudire Non
assumes nomen domini dei tui in vanum ut cum habuit in p[ro]
te dominus qui assumpsit nomen domini sui frustra xxii q[uaestio] iii c[apitulo] mate
Memento ut diem sabbati sanctifices non facies omne opus
xxx v di[stinctione] c[apitulo] ab exordio in v[erbo] implere in glo[sa] xv q[uaestio] i et his ita
pa p[rimo] ibi apostolus quoque contra[...] sabbatizare de fer[iis] c[apitulo] ii et i
de regu[lis] iur[is] c[apitulo] in hora prie[...] tuo et vi di[stinctione] et his ita

x precepta
decalogi

xxxvij di. ceteris. i. q. ij. xix. et xxx q. iiij c. peccatum in glo. si Ro
occides p⁹ ex his itaque vij di. in textu et glo. xiij di. c. ij et xxiij
q. v ex i et c. si non licet de pe. di. j. c. homicidium Ro mechaberis
j. di. c. inter alia in glo. xxxij q. iiij c. meretrices et xxxij q. v
c. vna Ro loquaris contra proximum tuum falsum testimonium xxij q. v
c. si non licet de pe. di. j. c. homicidium Ro furtum facies p⁹ c. inter
alia in glo. p⁹ c. meretrices et xxxij q. v c. vna Ro concupisces
rem proximi tui p⁹ c. inter alia in glo. xxiij q. vij c. si debet c. quod
autem et alibi de exceptione preceptis non xxxij q. ij c. quidam in omnibus x di.
non licet in textu xj di. c. ecclesiasticarum in principio xxxv di. c. ab exordio ibi
in datione legis etc. de pe. di. j. c. leves sunt in v° decalogi in tex
de q. di. iiij c. quia et c. si et di. v. c. in omnibus et leuitici xix c.
de voto v. c. ¶ Cunctus populus audiebat et cetera vos vidistis
quod de celo locutus sum vobis in q. ix c. testes in v° que videtur
in glo. Quecumque viam s. offertis et boues in omni loco in quo
fuerit memoria nominis mei xxx q. j ex his obiicitur vero sic dominus per
misit etc. xxij q. j c. considera Si emeris seruum ebreum sex annis
seruiet tibi vij di. in fine ¶ Ro si alterius ei acceperit proinde dabit
puelle nuptias et vestimenta et precium pudicicie non negabit
xxxij q. iij c. meretrices in glo. ¶ Qui percusserit hominem volens
eum occidere morte moriatur qui autem non est insidiatus sed deus
tradidit eum in manum eius constituam locum quo fugere debeat xv
q. j illa c. nec frontem l. iiij di. c. nullas in fine ibi morte moriatur
et xxij c. et iiij c. xxxv ¶ Si quis ex industria occiderit proximum
suum per insidias ab altari meo euelles eum vt moriatur de ho
mi. c. j ¶ Qui furatus fuerit hominem vel vendiderit eum conuictus
noxe morte moriatur De furtis c. j. Si rixati fuerint viri
et percusserit alter proximum lapide vel pugno et ille non mortuus
non fuerit sed iacuerit in lectulo si surrexerit et ambulauerit
foras super baculum suum innocens erit qui percusserit ita tamen quod operas
eius et impensas in medicos restituat de i. iiij c. j Si quis
autem mors eius fuerit subsecuta reddat animam pro anima
oculum pro oculo dentem pro dente xiiij q. j c. quid debet xxij q. ij
c. si quis periurauerit xxiij q. iiij c. se et q. iiij ex his ibi tunc
pene cogebant ad bonum etc. de pe. di. j c. habent ibi lex
per moisen i. vindicta legis etc. hij j. leuitici xxiiij et de voto

xix Si exierit infans nondum formatus sub percussione mulieris pg-
nantis dapno multabitur. Si autem formatus fuerit dabit animam pro
anima 32 q 1 c quod vero non formatum et c moyses ij q v c consuluisti
Si quis aperuerit cisternam et foderit et non operuerit eam cadet-
que bos vel asinus in eam dominus cisterne solvet precium iumentorum
quod autem mortuum est ipsius erit de iniur c ij Si autem sciebat quod bos
cornupeta esset ab heri et nudius tercius non custodivit eum domi-
nus reddet bovem pro bove et cadaver integrum accipiet de i-
niur c iij Si lesit quispiam agrum vel vineam et dimisit iu-
mentum suum ut pascat aliena quicquid optimum habuit in agro suo
vel vinea pro dampni extimatione restituet de iniur c iij Si
egressus ignis invenerit spinas et comprehenderit acervos frugum
sive stantes segetes in agris reddet dampnum qui ignem succendit
c ij et v Si effringens fur domum sive fodiens inventus fuerit
et accepto vulnere fuerit mortuus percussor non erit reus sanguinis
quod si orto sole hoc fecerit et homicidium perpetravit et ipse moriatur
de homi c iij Si latet dominus domus applicabitur ad deos xij q
i sacerdotibus x d c suscipitis Si seduxerit quis virginem ne-
dum desponsatam et dormierit cum ea dotabit eam et habebit eam
in uxorem si pater virginis dare noluerit reddet pecuniam iuxta mo-
dum quam virgines consueverunt accipere de adulte c j 3 § vij q
iij c Maleficos non patieris vivere et hinc capiet
in pri c si non licet et quosdam infra de i c periculose in glo v
licet Morte moriatur ... de i c multos infra si b c xxj dist
non dicitur pri c sacerdotibus xij q 1 c futurus de hereticis c
ex iniuncto principi populi tui non maledices 33 q 1 c pati
vero scriptum est Decimas et primitias tuas non tardabis offerre
xvi q 1 et hiis ita in pri xvj q 1 et de hiis de con di v c
xl in si c in fi ij Primogenitum filiorum tuorum dabis mihi deci-
mo c magne b c xiij et xxx in Non suscipies vocem mendacij
ij q vij c accusatio ij Non accipies munera excecant
etiam sapientes et subvertunt verba iustorum xi q iij c pauper hoc
apparebis in conspectu meo vacuus de con di c omnis xan q i c
xvj de vtono Non eris misericors ut sortiris iudicium in cau-
sa xxviij q 1 c imperatores in pri et glo ibi Non maledictum
xxx q iiij et hiis ita pauperis que non misereberis in negocio
xxiij q iiij c ne committo Omnia que dixi vobis custodite
xxv q 1 c dominus in pri Solus moyses ascendet ad dominum

et seq. ingressus moyses medium nebule ascendit in montem et fuit
xl diebus et xl noctibus xxxviii di. c. 1 de ieiunio nisi q.
s. ffacies quinque vectes de lignis sethim q. mittet per medias
tabulas a summo usque ad summum ipsas quoque tabulas deaurabis
et fundas in eis anulos aureos per quos vectes tabulata conti
neant p. q. cete in pn et c. se ffacias et vectes altaris de
lignis sedim et montees petulos p. q. q. cete in pn Appli
ca quoque ad te aaron fratrem tuum cum filiis tuis ut sacerdocio fu
ngantur mihi xxi di. q. q. in pn lxxv di. c. 1 in b moysi hec ad
cetum vestimenta que facias romale xi di. q. 1 in pn viii in ve
ter. xxxvi di. q. cete in pn xxiii di. c. plt Pones autem in racio
nali iudicii doctrinam et veritatem que erunt in pectore aaro
p. q. cete in pn Deorsum vero ad pedes eiusdem tunice per
circuitum quasi mala punica facies mixtis in medio tintinna
bulis ut audiatur sonus cum ingreditur et egreditur sanctuarium in
conspectu domini et non moriatur l in di. c. 1 v. hinc moysi 3 v.
in exodo. Cum tuleris de sanguine qui est super altare et de oleo
unctionis asperges aaron et vestes eius filios et vestimenta eorum
consecratisque ipsis et vestibus tolles adipem etc. xi di. q. 1 in pn
ar. xc vii di. c. non oz odorem suavissimum in conspectu domini de
q. di. n. c. non oz ffacies labium eneum cum basi de bessilana et
lavabunt aaron et filii eius manus suas ac pedes quando ingre
ssuri sunt tabernaculum xxvi di. q. cete in ffacies et altare
de lignis sethim et de con di. 1 c. altaria in glo At facient
cuncta que precepi tibi tabernaculum federis et archam testimonii
et cuncta vasa tabernaculi mensam quoque et vasa eius et vestes
sanctas oleum unctionis de q. di. 1 c. 1 in pn de sac. unc. c.
1o au. si Chy sunt dii tui isrl de pe di. in q. filys a v
medanta in glo quam pple iste dure cervicis sit dimitte me
ut irascatur furor meus contra eos faciamque te in gentem
magnam et seq. ite et redite de porta usque ad portam
per medium castrorum et occidat unusquisque fratrem suum et sec
at dimitte eis hanc noxam aut dele me de libro tuo quem
scripsisti xlv di. c. disciplina xxiii q. iii c. ad superbia et
q. ss et hic p. c. gmulisacius et c. quid crudelius et q. v
c. reos xxiii q. 1 c. non offeramus de pe. di. 1. q. quam autem diu

& opponit pª pn et di m c Illud et di m · & & filijs et d'hl
di · & ecom · et c siquis sposterа m si oz · di c · Ibitami sup m pn
glo · v q o c no dis ibi ssplin gtnaciez ie Cnqz appropinquasset moises
ad cast vidit vitulu et choreas iratq gr valde picit tablas
et gfregit ad radicez mons xxxij di c iemnnu Qui peccaue
rit m delebo eos de libro meo de pe di m an c s exbono In
gresso aut illo s · moise tabnaclm scedebat descedebat descedebi
m colupna nubis loqbat qz ad moise et sez Cnqz ille ven
tem m cast nupt eiq iosie no recedebat de tabnaclo xxxij
di c s xi q m c simmo ò hmc é et patdy de re mt i · li vj
Cnqz gredet moises tabnaclm vniusa plebs asspiciebat t
ga moys dor mgredet tetorm xxxiij di · c 1 b none loq
bat at dns ad moisen facie ad facie sic solet ho loq amico
suo vm c 1 c moises de pe di ij & opponit Et eadj di
xitte eis nopo hat obsecro dne a p na facie ie pa pn
y quo aut In mio c · xij Ecce mqt é locus aput apud
me et stabis sup petra xxiij q h c e sola ò in petra vi
debis posteriora mea facie aut mea vide no poteris p c mo
ses m glo ij loque filijs isrl b c xiij fecit tu formatil fue
lint cu dijs sint et adorauerint simulac cor uocet te asspi
az ut comedas de mmolatis xxxij q m c sic scias xxvi q ij
c si Nec vxores de filiabz s · aliegenarum accipies filijs
tuis ne pqam ipe fueric fornicate fornicari faciat filias sua
m deos suos xxxviij q 1 · sic tibi vlt medin p · m at cui pla
cet c xx v q 1 & 1 v m loge Primogenitu asm redimes primo
genitu filioz tuoz redimes de noto c magne b c xxij Primi
tias frugu tue offeres m dm dmo de q di v c qdragesima
m si · sijmus et xxxvij di & ecom Qui credit m gtate prm
m filijs de pe di m c · quid e qp dz Vectes qs fecit deligm
setl quos vestiuit auro et quoz misit m anulos xxxvj di
& erre m pn fecit et labru eneu cu bas sua de speculis
mulierz p & erre m pn Pfectu est em ome opus tab
nacli de q di 1 c 1 m pn applicabis qz aaron et filios ei
ad fores tabnacli et lotos aqua mdues scis vestibq ut
ministret m p c 1 · m pn Leuiticus

Intestinis et pedibus lotis adolebitq ea s · pctoq sacdo
tis sup altac m holocaustu et suauez odoez dno de
q di b c o · m glo plr di ij c no oz de pe di i c

libent' ibi in lege sacrificiorum etc. Res quippiam fermenti aut mellis
adolebi^r in sacrificio domini primicias tm coro offeretis xxxiii di. &
sic ecclesiasticis v in leuitico etc. Quicquid obtuleris sacrificij sale condies
nec auferes sal de sacrificio tuo in omi oblacione sal offeretis de q. di.
iii c. sal Si agnum obtulerit coram domino ponet manum sup caput
victime vi di. & hic ita ibi de agno etc. Si sacerdos qui vnctus
est peccauerit delinquere faciens populum offeret pro peccato suo vitulum
de voto c. magne ar. xi q iii c. pape ibi ad subditos etc.
Si peccauerit princeps offeret hostiam coram domino hircum de capris im-
maculatum de pe di. ii c. vlt hec idem i in x glo. Si peccauerit
anima et audierit vocem iurantis testisque fuit quod ipse vi-
dit aut conscius est nisi indicauerit portabit iniquitatem xxii q v.
an c. hec vides Vestietur tunica sacerdos et feminalibus lineis
de q. di. i. c. i. per p^m ibi domino cum vestibus sacris etc. Ignis au-
tem in altari semper ardebit quem nutriet sacerdos subiciens
ligna per singulos dies de p. di. iii c. vlt hec idem i in ii
glo. infra ibi ignem etc. de cele. miss. c. si. Sanguinem
omnis animalis non comedetis in tab' xxx d c. si quis carne l. c. xvij
Tolle aaron cum filiis suis et sequitur statim quod obtulit aaron et
filios eius xxi di. c. i in prin. l. di. & eg ibi in sacerdotum consecrationem
est etc. viii q i c. in scripturis ibi si quis vota a domino etc. in mo-
dum c. Aptauit rationale in quo erat doctrina et veritas xxxvi
di. c. cite in prin. dabit et vnctionis oleum quo liniuit tabernacu-
lum cum omni suppellectili sua vasis et illud super altare et omnia vasa
cum labium quod cum basi sua sanctificauit oleo de q. di. i. c. i in prin.
Tollite hircum pro peccato et vitulum atque agnum anniculum et sine
macula in holocaustum vi di. & hic ita ibi de agno etc. xxxi
q i & si obiit ibi premisit etc. de pe di. i & que penitent ipsi
et pro peccato populi offerens mactauit hircum de pe di. i c. vlt h idem
i in i glo. inpu. Egressusque ignis a domino deuorauit eos
s. filios aaron et sequitur Tollite sacrificium quod remansit de ob-
lacione domini et comedite illud absque fermento iuxta altare quod sanctum
sanctorum est et sequitur vlt hec idem quod oblata sunt cum quereret moises
hircum combustum reperit et sequitur iratusque aaron in aitu(?) & quod videas de
di. in pe. c. vlt hec idem i et ii et iii q i c. sic eunuchi Sanc-
tificabor in his qui appropinquant mihi et in conspectu populi glo-
rificabor pe c. vlt hec idem ii in verbo legislator in glo. Vos

ad nō ingredientem foras tabnacli xxxij di. c. propositi pa pn
ibi eā vetā ie vinū et omē qd inebriare pt nō bibet
di. q. j. et c. imaculatū comedetis at in loco sto qd datū ē
tibi s. aaron et filijs tuis de oblacōnibz dni et sequitur edetis
in loco mūdissimo tu et filij tui tm ac filie tue tecū tibi
ad et liberis tuis reposita sūt hostijs salutaribz filiorū
isrl xxxj di c. tene ibi que de alia tabn ie et c. plimos
ibi grandis facultas legi attributa ie xxxij q. iiij q hic ita
et p c. int hec ead n. cetis ad ruminat et hz vngulam
si nō diuidit eaz sic camelg int et inda reputabit xxxij
q. i. c. nuptie in n. glo. Mlr si suscepto semie pepit mascłm
imda erit septe diebz iux dies supacionis menstrue et die
viij circūdd' infātulg ipa vo xxxiij diebz manebit in san
guie purificacōnis sue omē seme nō tanget nec ingredie
sctuariū donec implea dies purificacōis sue Si aut filiā
pepit inmūda erit duabz septimanis ebdomadis iux ritū fluxg
menstrui et lxvj diebz manebit in sanguie purificacōis sue
xv di q. i. et c. ead cōpa xxv q. j. q hic ita v. Iter quinque
ie xxxiij q iiij c. si tu de purga pa par c. j to Cūqz cō
pleti fuerint dies purificacōis sue defert agnū anicłm
in holocaustū et pullū columbe sive turturē p v. Iz qui
ge homo in cuius cute et in carne orta fuit diuisa color
sive pustula aut lucens quasi plaga lepre adducetur ad
aaron sacerdote ie xxiiij q. j c. quod de pe di j q denegz
et lepra pe v di c. erit ibi iudices esse, mādati sue ie
et signabāt sacerdotes nros qui iudicat int lepram et le
pram i. petrū et petrū xj q iij c. aliorz fuiss diuid' c. mx
in pri c quid ad eū xx di q. i. qm si sūt legi p reuera
blem Offerebat s leprosus pro se duos passeres viuos ie
de pe di j q hic idem ibi sacrificiū ex lege offert ie et c.
que perit in pri Vir cui pat fluxus seminis inmūdus
erit et sequitur vir de quo egredit' semē coitg lauabit
aqua corpus suū et inmūdus erit usqz ad vesparz vj di
c. j. i. n. glo xlij di c. v au si vo vij bn p moysen Si
sexuatg fuit cui lex di sustinet passioz die viij sumet
duos turtures aut duos pullos columbar dabit qz eos
sacerdoti de pe di iij c. int hec ieru. in v nō relinquet
ij

in glo. v. ste ic. Mlr que recitit redeute mese pati flux
sagnis vii diebus separabit a viro suo dicit qui tetigit eam
inmdus erit usque ad vesperam v. dip. et xxx iii q. iiii c.
sicut in glo. s. iiii. t. vetu et c. accanos de pe di in an
e mtanz Si coge toient ad ea vir ipe sagnis mestr
alis inmdus erit vii di. p. c. si ita ¶ Trodeses snamitas
dno de q. di ii c. no oz Sanguine inmise carnes no
comedetis qr aia carnis in sagnie e q. ii c. moyses et c.
vii Anima que comedit mortuum contaminata erit usque ad ve
speram in mo xxx xix c. i Turpitudinem mris tue no discoo
operies et cetera de mltis aliis plombibus ibidem xxx q. iii c. pie
tate c. na oz xxv q. i c. i in si q. viii c. hic salubriter ibi oid
ho ic xxxiii q. ii c. si qs vel duabus de cetero spa. c. licad mo
dima lege ¶ Ad mlierem que pati mestrua no accedes et se
aia que fecit de abhominacionibus his quippiam peribit de me
dio ppli sui x v. di c. adeo et ipe et p. c. salubriter xxx ii q. i
c. qr ad ae in libro indabr Sancti estote qr ego sanctus sum
dns deus ne. xxx i d. tene lxxi di c. oz lxxx di c. pp. cinqui
et c. plimos Non perinrabis in noie meo no polues no
dei tui xx ii q. iii c. accon ibi inamenta incedas ic c. non
et q. i c. Remq. et c. qui i zach. viii No considerabis psona pau
peris nec honorabis vultum potentis de pe di iii c. Si ex bono
ult. pn ibi acceptio psonarum ic xlix di c. qm pr. i. deutono.
c. i Diliges amicum tuum sicut teipsum xx iii q. iiii c. eam in lege
in pn peribit aia illius de ppls suo c. ea vindicta in si ibi
em ic Agr tuum no seres diverso semine veste que ex duobus
texta no induetis i de ito. xx ii Morte moriat. xx iii q.
iiii et exhis v. in illa ic q. v. c. si no lia v. qsdam ¶ Rn
pn matri qz maledixit sanguis eius sit sup eum lxxxvi di
c. tentud Si mechatus quis fuit cum uxore alterius morte
moriat mechus et adultera xx vii q. i c. ome et c.
qm desponsata et q. nix in si. i. deutono. c. xx ii Mulier
qm succubuerit cuilibet iumento sit interfecta cum eo xv q. i
c. mh xxx iii q. v. p. c. icos Qui coierit cum uxore patris
abo absque liberis morientur xxx ii q. vii c. iste Viduam et re
pudiatam et sordidam ac meretricem no accipiet sacerdos pon
tifex xxx ii q. i c. qr aut ibi plenum e ic Ho de semine tuo

prsamilias qui habuerit maculam non offert panes deo suo nec
accedet ad ministerium eius si cecus si claudus si paruo vel grandi
et torto naso si fracto pede vel manu Si gibbosus si lippus
si albuginem habens in oculo Si iugem scabiem si inpetiginem
in corpore vel hermosus xl di. c. i. in prin. xxxiiii di. c. vlt.
adeo ibi lex diuina et xxxvi di. c. i et i q i c. sacerdotes xlviii
di. c. si l iiii di. c. [illegible] q vii c. testes ibi diuina imbu
auctas et ¶ Dies septimus quem et sabati cognomen e de fe.
c. hec omne opus non facietis in eo sabbatum domini e xxv q i c.
hijs ita in prin. [illegible] legibus et ¶ A vespere usque ad vesperum
celebrabitis sabbata vestra de con. di. iii c. i in prin. de fe. c. ii Cum
blasphemasset nomen domini et maledixisset ei adductus est
ad moysen et sequitur educ blasphemum extra castra et lapidet eum po
pulus xxiii q v c. quid ergo in fi. ibi [illegible] maledixerat
et de pe. di. iiii c. quales et c. precedenti ¶ Item blasphemans
nomen domini morte moriatur [illegible] xxiii q v p c. reos Oculum
pro oculo dentem pro dente restituet [illegible] xxv et i oculo [illegible]
[illegible] c v. Sanctificabit quinquagesimum annum et vocabitis re
missionem cunctis habitatoribus terre tempore [illegible] ei iubileus et de pe
di. [illegible] c. quia [illegible] Item per domum [illegible] non [illegible]
adversus et frugum sit habundantia non exigetis [illegible]
c. [illegible] et [illegible] frugum [illegible] accipi de vsuris c. [illegible]
et p. io an. c. t c. i ic in clem. in [illegible] diuina decima nobis
[illegible] pro [illegible] lxxviii di. c. [illegible] ibi nouo
testo et ¶ Homo qui votum fecit et nomen et spopondit
animam suam deo sub extimatione dabit pretium l siclos argenti
ad mensuram sanctuarij de pe. di. i. [illegible] c. que [illegible] fine
ho fuit [illegible] siue [illegible] non vende nec redimi poterit
quibusque [illegible] sint [illegible] sanctum sanctorum erit domino
xii q ii c. nulla ¶ Omnes decime terre siue de frugibus
siue de pomis arborum domini sunt et illi sanctificantur et [illegible]
omnes decimacionum et ouium et caprarum que sub pastoris
virga transeunt quicquid decimum venit sanctificabitur domino non eliget
bonum nec malum nec in altero commutabit si quis mutauerit et quod
mutatum est et pro quo mutatum est sanctificabitur domino et non re
dimetur xvi q vii c. omnes decime de decimis c. i. et c. tua

n c iii aliquibus c tu na sit

Numerus

Ad orientem iudas fige tentoria xi d c cantare p doctores
in glo in vbo orate Aplica tribum leui et fac stare in conspe
ctu aaron sacerdotis ut ministrent ei iii d c i leuite aaron
et filiis eius custodiam sup cultum sacerdocii xviii d c tene ibi que
ex alia tribus ic lxxx ii d c propositi c plimos ex quo percussi
progenitos in terra egipti sanctificaui in [illegible] p'm nasci in israel
xv q n c i ut hiis p i c viii Tolle leuitas summas filiorum
caath de medio leuitarum per domos et familias ut serent et
ministrent in tabernaculo federis xciii d c diaconi sunt v suffi
cit cuius [illegible] vxor mariti qs [illegible] dormiens [illegible] alio
vir ic [illegible] [illegible] de vbo ad vbum n q v et hec [illegible] Et sic vo
luit dno consecrare a vino et ab [illegible] ip inebriare pt abstine
bit xxxv d et i et c vi nolentur Loquere aaron et filiis israel
ergo benedicatis filiis israel lxxxii d c plimos [illegible] [illegible] famu
tas ic xxx n q iii et hic ita ic Inuocabunt nomen meum sup
filios israel et benedicam eis q i et dem a dno Igitur obtulerunt
duces in dedicatione altaris die qua vetum e oblacionem suam
an altare de [illegible] d i c i [illegible] [illegible] nominis ic Tolli
te leuitas de medio filiorum israel et purificabis eos [illegible] hunc
ritum aspergantur aqua lustrationis de q d iii c [illegible]
in textu Ex die q percussi omne primogenitum in terra egipti
sanctificaui eos in ic xv q i c in hic [illegible] in Tulit leuitas
pro cunctis primogenitis filiorum israel de nouo c magne 6 c in
[illegible] xiii hec e leuitarum a xxv annis et 6 ingredientur
ut ministrent in tabernaclo federis lxxviii d c in [illegible] de con
d i c [illegible] pu Congrega in lxx viros de filiis israel et sen
et auferam de spiritu meo [illegible] eis de pe d n et oppor
tet pu Locuta e maria aaron sup moisen [illegible] vxorem
ethiopissam et dixerunt [illegible] moisen locutus e dns
none et nobis similiter est locutus et sen [illegible] ecce maria
apparuit tandem lepra q in [illegible] et sen separate diebus extra cast
ic lo d et ecoii n q vii Item obiecit xxxiii [illegible] h c
[illegible] xxxiii q in [illegible] c [illegible] ibi p petiri inur
[illegible] ic xxviii c i [illegible] c tane in glo Ore eis ad os

loquar s. exo c. in Reversi qz exploratores terre per xl dies in oi
regione circuita venerunt in moysen lxx viii di. c. ieiunii ibi
post exploraciones etc. Cum murmurati sint contra moisen et aaron
cuncti filii isrl et sequitur locutus e dns ad moysen usquequo
multitudo hec pessima murmurat contra me et sequitur quo omnes viri
quos misit deus ad considerandam terram et qui reversi murmurare
contra eum omnem multitudinem detrahentes terre quod esset mala mortui
sunt atque percussi in conspectu dni iosue autem filius nun et caleph
filius iefonne vixerunt ex omnibus qui perrexerant ad considerandam
terram xv di c. alienis xxiii q. et hec et c. displicet
ibi murmurationes etc. 1 q. iiii et hiis ita vero electi qui in murmu
racionem eorum etc. et vero iste peccato quoque plebis etc. p. c. ieiunium
ibi omnes in solitudine caderunt etc. etc. xxiii q. v c. quid quo ibi
israhelitarum cadavera duos prostravit in heremo et de c. d. i.
c. tenet in pri. ibi si pane illud etc. ii. ad cor. x. Factum est autem
dum essent filii isrl in solitudine et invenissent homines colligen
tem ligna in die sabati obtulerunt eum mosi et sic cuiusque adu
xisset eum foras obruerunt lapidibus et mortuus est sicut preceperat
dns p. c. quid quo in si de pe di iii c. quia et de precedenti
Separamini de medio congregacionis huius ut eos repente dis
perdam et sequitur percipite universo populo ut separet a tabernaculis
chore datan et abiron et sequitur dirupta est terra sub pedibus
eorum et apiens os suum devoravit eos descenderunt quoque vivi in
infernum 1 q. 1 c. si quis ignem misit et q. iiii et hiis ita vero illud idem
vii q. 1 c. demus xxiii q. 1 c. non offeramus c. didicimus q. iiii c. si
et c. dist. ibi maledicat etc. di. in standum c. licet devitanda et fortis
sime dist. sponi vinum carnis non vino peccante contra hos ita
tua de semet de pe. di. ii. et opponitur in verbo opposui Recce
dite a tabernaculis hominum impiorum et nolite tangere que ad eos
pertinet xxiii q. iiii c. 1 et c. recedite c. infra Precipe elea
zaro filio aaron sacerdotis ut tollat tabernacula que iacent
in medio ignis hinc illuc quoque dispergat quoniam sanctificata sunt in
mortibus peccatorum producat quoque ea in laminas et affigat altari
et sanctificata sunt ut cernant ea pro signo et sequitur ne quis accedat
adat alius alienigena et qui non est de semine aaron ad
offerendum incensum dno de q. di. ii c. et supra xxx i di. c. tene
ibi quoque de alia etc. lxx ii d. c. proposito vii q. 1 c. dimissis in

f. viii. q. i. c. in scripturis ibi si quem vocavit dominus tamquam aaron
de qua c. quilibet c. t. c. amicitiae par di. c. quorumdam in re-
vocatione li. vi et c. sequitur ut filios mei mortuos et viventes
pro populo deprecatus est s. aaron de pe. di. ii et opponitur in 8 oppo-
situm Dixit dominus ad aaron tu et filii tui ministrabitis in taber-
naculo de pe. di. ii et opponitur in vero electus l. di. et c. ecclesie et
c. precedenti et exo. iii et levitici viii Filiis autem levi dedi om-
nes decimas in possessionem pro ministerio quo serviunt in tabernaculo
de deci. c. i. in prin. et c. tua ii et c. in aliquibus et c. cum non
sit Precipe levitis atque denuntia cum acceperitis decimas a filiis
israel primitias offerte domino id est decimam partem decime de deci. c. i.
pa. prin. v. insuper exceptis et c. ii et c. tua ii Primitias autem quas vove-
rint et obtulerint filii israel tibi dedi et filiis filiabusque tuis iure
perpetuo de deci. c. i. b. hac vero primitie in terra eorum nihil posside-
bitis nec habebitis partem inter eos ego pars hereditas tua. i. deuteronomii
c. xviii Precipe filiis israel ut adducant ad te vaccam ruffam
etatis quam eam eleazaro sacerdoti et comburent eam cunctis viden-
tibus eam pelle carnibus cum sanguine fimo flamme tradens
et de q. di. iii c. nequaquam in ii glo. di. iii c. aquam de pe. di. iii
c. ut hec vero in sho. nc in co c. Qui tetigerit cadaver
hominis propter hoc vii diebus erit inmundus aspergetur de hac aqua
die iii et vii et sic mundabitur si die tertio aspersus non fuerit
vii non poterit emundari // c. p. // nequaquam Omnis qui tetigerit huma-
ne anime morticinum et aspersus hac commixtione non fuerit non
polluet tabernaculum domini et peribit ex israel p. c. nequaquam de pe.
di. iii an c. in canones Quicquid tetigerit inmundus inmundum
faciet i q. i c. arrianos et c. veniam viii levitici iuxta ely-
mi. Rengrum de pet. ac iubes aqua potui esset Cumque
elevasset moyses manum percutiens virga bis silice
egresse sunt aque largissime ita ut populus biberet et iumen-
ta Dixitque dominus ad moysen et aaron quia non credidistis
mihi ut sanctificaretis me coram filiis israel non introducetis
hos populos in terram quam dabo eis de pe. di. ii c. si is qui
se v. sufflendum et opponitur 8 cum non caritatem xxiiii q. iii
c. tu sup. super de tele. mis. c. in quadam Considerat enim moyses
petram eneam et posuit eum pro signo quem percussi aspicie-
ebat

sangwant lxiii d. q vero in fine v° meoria passionis xi. Si-
cut moises misit ad seon regem amorreor dicens
rogo ut transire me liceat in terram tuam et sequi qui concede-
noluit ut transiret israel per fines suos xxi iii q ii c si q v c si no
licet ibi bella gessere ie q apperuit dns os asine et locu-
ta e quid feci tibi cur me percutis ecce iam tercio vidit balaa
qr tu meruisti et illusisti m utinam haberem ut percuterem et sequitur
protinus apperuit dns oculos balaam et vidit angelum stantem
in via evaginatum in manu tenentem gladium n q vii c se
q alterum cum balaam de hereticis c cum excomunicato q dixit ergo balach
ad balaam veni mecum in alterum locum unde partem israhelis vi-
das cum totum videre non possis unde maledic ei parte c sc. et
de ut r xxiii c et pi q Item cum balaam in pri Et ecce unus
de filiis israel intravit coram fratribus suis ad scortum mediante
videntem moise et omni cetu turba filiorum israel et cum vidisset
phinees perfodit ambos virum scilicet et mulierem in locis genita-
libus cessavitque plaga a filiis israel et occisi sunt xxiiii milia
hominum p q Item cum balaam mist. xxx iii q iii c. si xpe et
q. si h p c quimhazaiq in glo Et q v p c reos i q. si e con-
tra c legi q Tolle filium iosue virum in quo est spiritus dei et pone
manum tuam super eum qui stabit coram eleazaro sacerdote et
omni multitudine et dabis ei precepta cunctis videntibus et audi-
at eum omnis synagoga filiorum israel viii q i c moises c lic. c
si quo Incensum odoris suavissimi offere de q di — c no
oz q Mulier si quippiam voverit et se constrinxerit que est in do-
mo patris sui et in etate pupillari si cognoverit pater et
tacuerit voti rea erit Si autem contradixerit vota et iurata irri-
ta erunt Si maritum habuerit et voverit aliquid et viri non contra-
dixerit voti rea erit Si autem contradixerit et irritas fecerit pollicitatio-
nes eius propicius erit ei deus xxxii q ii c mulier xxxiii q v c
manifestum et c noluit Decipies autem urbes que ad fu-
gitivorum subsidia separantur tres erunt citra iordanem
et tres in terra chanaan tam filiis israel quam advenis xx v
q i c illa in glo. et c si deutonono xix et exodi xxi et
iosue xx c

Deutronomius

Ita primum audietis ut magnum nec accipietis cuiusquam
personam i q vii p c cum deinde c noluit de presump- ma-
data

xi q iii c simo ~~...~~ xxvi q viii c sacerdos in q iiii c ii de
pe di iii c si ex bono vlt pn de pbe c plt de actus c qlt et
qn i c ix b leuitici xix j roma c ii ephe v et col c iii Non
videbit quispiam de homibus generationis huius pessime terram bonam
pter caleph nec tu ingredieris illuc s moyses s iosue xxiii
q iii c cu supna de pe di ii c si eni an s v supfluu et di
iii c q auctas de q di ii c renu in pn in b mortui Nolite
ascendere nec pugnetis no eni sunt nobiscu ne cadetis cora
inimicis vris lxxvi di c 7cii iii ibi missi sunt na ascenderunt Noluit
que seon rex dare transitu xxiii q ii c si Dns tradidit dns deus nr
nobis et pcusit no fuit vicus et ciuitas que nras effugeret ma
nus de q di ii c renu in pn illi mortui sunt 2c de pe di
iii q in pn auctas ¶ Tradidit ergo dns deus nr in manibus nris
og regem basan et vniuersu ppim eius pcussimus no fuit oppidu
quod nos effugeret et seqr taliter illo tpe terram duorum de manu re
gum amoreorum xxxiii q v c hinc v psecutores 2c Non adorabis ea // nondum
s sculptilia xxvi q v c nec mirum an s apt c iii b ego c xx Non
occides xxiii q v c si et po c reos vi di c his ita nos me
chabeis xxx q iii c meretrices q vi c no mechaberis ¶
Furtu quod no facies xiiii q v c penale ¶ Non loquaris contra
pxim tuu falsum testimoniu p c s no lic Ego dns deus tuus
qui eduxi te de terra egipti de domo seruitutis b extra xiii
Ego eni sum dns deus tuus emulator reddens iniquitatem patrum
sup filios b extro xix c Non vsurpabis nome dni dei tui
frustra qa no erit impunitus qui sup renu nome eius assump
sit xx q i c hemus c si petiui c si et de iustis preceptis
xiii q i c s ergo in vbo precepta pgimus b extro xx Audi isrl
et obsua ut facias ea que precepit t dns et bene sit t
et multiplice amplius sicut pollicitus e dns de pane 7 tuorum
t terram lacte et melle manantem de consti translato in glo
Diliges dnm deu tuu in di c si vi di c his ita in glo
i apt xxi No temptabis dnm deu tuu ii q v nlla i apt iii
Cu introduxerit te dns in terram qua possessurus ingredieris
et deleuerit multas gentes coram ante et hethei et gergeseu
et amorreu xxiii q v c si v psecutores nec i inibis cu eis
fedus ut misereris eorum nec sociabis cu eis coniugia s cu
alienis xxviii q i c sic eni vlt medium vl aduer 2c xx v
q i c itaq v hinc ciuia No in sole pane viuit homo i apt

5

c. viii. ¶ Eduxit rivos de petra durissima et cibavit te manna
in solitudine de q di · ii c · terra in prin ¶ Scriptis tabulis de ma-
nibus meis conspexi quod eas in conspectu vestro de hoc viii di · c
Serviendo ibi moises de monte descendens x. ¶ Circumcidite ergo
preputium cordis vestri xxii q i ¶ si in verbo preputium in glo. Faciat
si deus de iudicium pupillo et vidue amat peregrinum xxiii
di · c · desolatis ¶ Omnis locus quem calcaverit pes tuus erit. i
di · c · omnis ¶ Cave ne offeras holocausta tua in omni loco quem
videris sed in eo quem elegerit dominus di · i · c · sed ¶ Decima fru-
menti vini et olei tui primogenita armentorum et pecorum
et omnia que vovetis et sponte offerre vultis et primitias
manuum tuarum comedes in loco quem elegerit dominus deus
tuus et tu filius tuus ac filia servus et famula atque levites
qui manet in urbibus tuis Et preceditur in loco quem elege-
rit dominus illuc omnia que precipio offeretis holocausta ho-
stias decimas et primitias manuum vestrarum et quicquid precipu-
um in muneribus que vovistis deo ibi epulabimini coram
domino deo vestro vos et filii vestri ac filie famuli et famule
et levites qui in vestris urbibus commorantur neque enim habet
aliam partem et possessionem inter vos i c xxiii · xii q i ¶ habita
xii q i ¶ de his et c si ibi de decimis c · eod. quoque
¶ Si surrexerit in medio tui propheta aut qui somnium se vidisse di-
cat et predixerit signum atque portentum et evenerit quod locutus
est et dixerit tibi eamus et sequamur deos alienos quos ignoras
et serviamus eis non audies verba prophete illius aut somniatoris
quia temptat vos dominus deus vester ut palam fiat utrum dili-
gatis eum an non in toto corde et in tota anima vestra dominum
deum vestrum sequimini et ipsum timete xxii q v c ne mireris in fi.
¶ Si te voluerit persuadere frater tuus vel filius tuus vel filia tua
vel uxor que est in sinu tuo aut amicus quem diligis ut
animam tuam clam dicens eamus et serviamus diis alienis non
acquiescas ei neque audias neque parcat oculus tuus ut
miserearis ¶ Sed statim interficies xxiii q · v c legi quoniam c
est iusta in n. glo. ¶ Si audieris in una urbium tuarum
aliquem dicentem eamus et serviamus diis alienis statim
percuties habitatores urbis illius in ore gladii et delebis
et omnia que in illa sunt usque ad pecora quicquid etiam supel-
lectilis fuerit cum ipsa civitate succendes xxiii q v c.

si audieris. Decimam partem separabis de cunctis fructibus tuis
qui nascuntur in terra et comedes in conspectu domini dei tui
in loco quem elegerit decimam frumenti vini et olei et pri-
mogenita de armentis omnibus offertis et se et comedas
totam domino deo tuo et epulaberis tu et domus tua et
levita qui intra portas tuas est cave ne derelinquas
eum quia non habet partem in possessione tua xvi q. i. c. decimas. ita
c. insatiabiles. c. decime. ibi ex debito requiruntur etc. et ibi de
legato etc. q. iii. c. sic etiam q. vii. c. omnes decime. ibi semper pre-
ceptum est etc. de q. di. v. c. quadragesima in fine dicta c.
l v. etc. In anno tertio separabis aliam decimam et repones
intra ianuas tuas venietque levites qui aliam non habet
partem nec possessionem tecum et peregrinus pupillus ac vidua
qui intra portas tuas sunt et comedent. per c. i. de decimis per
totum et etc. tua n. c. in aliquibus c. tua nobis. Non apparebis
ante dominum vacuus de cons. di. i. omnis christianus. c. extra xvi. Non
accipies personam nec munera quia munera excecant oculos sapientum et
mutant verba iustorum xi q. iii. c. pauper. ¶ In ore duorum aut
trium testium peribit qui interficietur ii q. iiii. c. i. et xxxiii q.
ii. c. admonere. xxxv q. v. c. si sit. c. xix et Iohannis viii. Si
difficile et ambiguum apud te iudicium esse prospexeris inter
sanguinem et sanguinem causam et causam lepram et lepram
et iudicum inter portas tuas videris verba variare. Sur-
ge et ascende ad locum quem elegerit dominus deus tuus veniens-
que ad sacerdotes levitici generis et ad iudicem qui fue-
rit illo tempore quaeresque ab eis qui indicabunt tibi iudi-
cii veritatem et facies quodcumque dixerint qui presunt lo-
co quem elegerit dominus et docuerint te iuxta legem eius se-
querisque sententiam eorum nec declinabis ad dextram vel sini-
stram. Qui autem superbierit nolens obedire sacerdotis imperio
qui eo tempore ministrat domino deo tuo et decreto iudicis
noluerit obedire morietur homo ille. q. si sunt etc. per venera-
bilem xi q. iii. c. absit. in q. i. in fine xx v. q. i. c. n. ibi omnibus
preceptis etc. ¶ Non habebunt sacerdotes et levitae partem et
hereditatem cum reliquo populo Israel dominus enim ipse est hereditas

cor. xii q. i. c. clericus & nu. xviii q. ii. an c. conveniat. Tres
civitates separabis in medio terre et sequitur ad unam sunt predicta
urbium fugiens et vivens xix q. i et c. si & nu. c. xxxv
et exo. xxi c. Si quis autem hominem odio proximi insidiatus
ei morietur nec misereberis eius xxiii q. iiii c. Est iniusta
in penis. Non assumes et tufferes timore proximi tui quos
siverint priores xiii q. ii c. i et xii q. i c. In legibus xxiii q. iii
c. tufferunt xxv q. i c. iii et iiii q. i c. si quis episcopus xvi q.
ii c. ut memoratos xii q. i c. i. de sepulturis c. ii i. pub. 22
Cum invenerunt sacerdotes fratrem testem dixisse falsum quod
fratri suo nocere voluit reddet ei sicut fratri suo facere cogita-
vit. Non misereberis eius sed animam pro anima oculum pro oculo dentem
pro dente manum pro manu pedem pro pede exiges in q. x ix
c. nichil loquitur et in p. c. c. In iustam penam et ar. ii q. iii c. i
xxxiii q. ut hec mago & exo. xxi et levitici xxiiii In
ore duorum vel trium stabit omne verbum & c. xiiii de ver. sig.
fortius in glo. Quis est homo qui desponsavit uxorem et
non accepit eam vadat et revertatur in domum suam ne forte
moriatur in bello et alius accipiet eam xxxvi q. ii c. tua
Non permanebit cadaver eius suspensi in ligno sed in eadem
die sepelietur quia maledictus a deo est qui pendet in ligno
xiii q. ii c. pg doctorum et xxxii q. iiii et his ita in verbo ma-
ledictus in glo. et i ad gal. c. iii. Non auferat matrem de me-
dio vel filio di c. si illud ii q. i c. multi xi xvi q. i c. in cau-
sibus xxvii q. i c. ii et i car. c. vii. Non indueris veste vi-
li xxx di. c. si qua mulier. Non seres agrum tuum de altero
semine nec arabis in bove simul et asino. Non indueris ve-
stimento quod ex lana linoque contextum est vi di. c. his ita in glo.
xvi q. vii c. i nona de elec. cum causa de aposta. consulat & levit.
xix c. Si dormierit vir cum uxore alterius uterque morietur
i. adulter et adultera xxxiii q. ii p. c. omne & levit. c. xx.
Si puellam virginem desponsaverit vir et invenerit eam
aliquis in civitate et concubuerit cum ea utrumque adducent
ad portam civitatis et lapidibus obruentur puella quia non cla-
mavit cum esset in civitate vir quia humiliavit uxorem proximi
sui. Si autem in agro et sequitur ipse morietur solus xxxvi q. ii c.
cum desponsata et in vetita in glo. xxxiiii q. ii c. non solum

in pri. xxx q v c. qualis Si duxerit vir uxorem et postea
odio eam habuerit quesierit occasiones quibus dimittat obiciens
ei nomen pessimum et dixerit uxorem hanc accepi et ingressus
ad eam non inveni eam virginem tollant eam pater et mater
eius et ferent secum signa virginitatis eius ad seniores
urbis et sequitur expandent vestem coram senioribus civitatis
et verberabunt illum et non poterit dimittere eam omni tempore vite
sue / quod si verum est quod obiecit lapidibus obruetur et xxxiii
q v c inventa in glo xxxiii q iii v c hec imago Si invenerit
vir virginem puellam que non habet sponsum et apprehendens
coierit cum ea illa et ad iudicium venerit dabit qui dormivit
cum ea pater puelle l siclos argenti et habebit eam in
uxorem xxxvi q ii c tria xxx ii q v c meretrices in glo ¶
Ammonites et moabites post generacionem non intrabunt in eccle-
siam domini in eternum quia noluerunt nobis occurrere cum pane et
aqua in via cum egressi estis de egipto et quia conduxerunt
contra te balaam ut malediceret tibi 1 q 1 c ato. ß exo xxiii
Non ingredietur mamzer hoc est de scorto natus in ecclesiam domini
usque ad decimam generacionem de temporibus c in si et persone Non erit me-
retrix de filiabus israel xx ii q iii c meretrices in glo ¶ Non offeres
mercedem prostibuli xx iii q v in summa de decimis c ex transmis-
sa in glo non feneraberis fratri tuo ad usuram pecuniam nec
fruges nec quamlibet aliam rem xxiiii q iii c pretacta in glo
in v° usura Si iter veneris in segetem amici tui frange
spicas et manu conteras falce autem non metes xiiii q 1 et his
ita contra precipit dominus cum ix 3 in c sepe xxv q 1 et hiis ita
de elec. c. venerabilem in pri. l ait xxii marca n ¶ Cum vo-
tum voveris domino deo tuo non tardabis reddere xxii q 1
c si in glo ubi reddes domino iuramenta tua Si fuerit inter vos
homo qui nocturno pollutus sit in sompno egredietur extra castra
et non revertetur priusquam ad vesperam lavetur aqua et sic post
occasum revertetur in castra v di c 1 in glo Quod autem semel eg-
ressum est de labiis tuis observabis xxii q 1 In tantum ibi est
loquela ¶ Si acceperit homo uxorem et non invenerit graciam ante
oculos eius propter aliquam feditatem scribet ei libellum repudii

et Dabit in manu eius et dimittet de domo sua n forte mor
tuus fuit no pt maritus recipe eam in uxorem que polluta e
et abhominabilis facta e coram dno ne pctare ttam tua quam
dns ds dedit t possidenda xxiiii q i & si obiat ibi ptmitte
ba dae libellum ic c tone in i glo xxx v di ab exordio xxx
iiii q ii c no satis Non accipies loco pignoris inferiorem
et superiorem molam de pe di i c superius in glo no ligabis os
bovis triturantis in aggera fruges tuas xiii q i & hiis ita
i tot ic Cum habitaverint fres in simul et ex eis absque liberis
mortuus fuit uxor defuncti no nubebit alteri s accipiet eam
fr eius et suscitabit semen fris sui et sequitur si ac noluerit acce
dat ad eum mulier coram senioribus et tollat calciamentum de pedi
bus eius spuet qz in faciem eius viii q i c olim xxxiiii q i
c nuptiarum in pri glo xxxv q i & i de pe di i c sint q arbi
trat in glo n ibi maledictus ic de resti spo c lecto n vo
dicta lege de dimor c si i luce xx Hy stabunt ad bndi
cendum dnm deum sup montem garizim iordane transmisso Sy
meon levi iudas ysachar ioseph et beniamin et ex regi
one stabunt ad maledicendum in monte ebal ruben gad age
zabulon dan et neptalim xxviii q iii c si go c eod go et
& si qui Audite celi que loquar de pe di iii & anctas
Constituit terminos populorum iuxta numerum filiorum dei de q di i &
hy dno Ignis succensus e in furore meo et ardebit usque
infin novissima p & anctas et n q vii c actatio i ibi
Admiidcibus flammis ic Mea est ultio et ego retribuam
eius eis in tpe xxiii q i & i ibi in v mdeca ic i Roma pri
Qui dixit prid suo et mri nescio vos et ignoro illos et
nescierunt filios suos hy custodierunt eloquium tuum xx iii di
c dyaconi sue impri Confugierunt qz eod s moisen filii isrl
xxx diebus xiii q ii c qr aliq

Josue

Misit qr rex iericho ad raab meretricem dicens educ viros
qui venerunt ad te et ingressi sunt domum tuam explo
ratores quippe sunt et scitum dimisit go eos p fune
de fenestra xxii q i & eod go i c vi et in glo in vo
memoria passionis Iordanis aut ripas alvei sui
tpe messis impleverat steterunt aque descendentes que
runt de q di ii c rena v iordanis Pagani at timuerunt

dixit dominus ad Iosue hodie abstuli obprobrium egipti a nobis xxvi q ii
c si illud Dixit quod civitas iericho anathema et omnia que in ea
sunt Quod sola raab meretrix vivat cum universis qui cum ea in do
mo sunt i q iiii et in te peto b c ii Tercio dedi in manu tua
iericho cum [illegible] et regem eius omnes quoque fortes viros xxiii q
v et si ibi per filios israel noluit deus punire ut Ita et achar
tulit aliquid de anathemate iratusque est dominus contra filios
suos israel xlv di c si illud ibi uno peccante ut l di c si quis
diaconus [illegible] xxiii q iiii si ea de q di i inscita i q iiii in te peto
timuit et et in te peto achor et [illegible] de [illegible] c ito li vi Conste
derunt quod tam multa pugnatorum qui statim terga vertentes percussi
sunt a viris urbis hay et corruerunt ex eis xxxvi homines
s et in te peto achor [illegible] plebs ut Cumque [illegible] sors invene
rit accedens per cognationes suas et sequitur invenit achor et ait
Iosue confitere et indica mihi quid feceris s et in te peto [illegible]
[illegible] xxvi q ii et i ibi sors descendit super ut de pe di
in summa [illegible] aliud dicitur ut ponite insidias post civitatem xxiii q ii
c dominus Dixerunt seniores gabaonite de terra longinqua venimus pactum
vobiscum habere cupientes et sequitur fecit quod Iosue ut dixerat et libe
ravit eos ut non occiderentur decrevitque eos esse in ministerium
cuncti populi et altaris domini cedentes ligna et aquas comportantes
xxiii q iiii c inimicos et in pre et in sequitur xxiii q vii c ubi
dominus potestate ut que ita intelligitur de gabaonitis secundum [illegible]
ad h de cle c venerabilem [illegible] Hec est quam possederunt filii
israel ut xxxii q i c recitat [illegible] in [illegible] ibi regnum cum suburbanis
[illegible] ut Nomen ebron antea vocabatur cariatharbe adam ma
ximus ibi inter enachim situs est i sepultus xiii q ii c ebron de
parte urbes fugitivorum ut xv q i c illam glo et c si [illegible]
xxv Ossa quoque ioseph que tulerunt filii israel de egipto sepe
lierunt in sychem xiii q ii c in te [illegible] c ebron et [illegible]
contra [illegible]

Judicum

Vebosei [illegible] ierusalem non deleverunt filii beniamin
in ierusalem usque in presentem diem xxi q iii c nolite Itaque filii
israel habitaverunt in medio cananei et hethei amorrei
[illegible] et iebusei et sequitur fecerunt quod malum in conspectu
domini xxiii q v et si [illegible] [illegible] Iratusque est dominus contra israel

et tradidit eos in manum chusan rasathaim regis mesopota
mie. seruierunt que ad dominum qui suscitavit eis salvatorem et
liberavit eos othoniel de primo c. iii. etc inde. ¶ erat autem delbora
uxor lapidoth que iudicabat populum in illo tempore et se
debat super palmam xxv q. iiii et in v iudicium in glo. xxiii
q v et f. in f. humiliavit deus, decimo in die illa iabyn regem
chanaan coram filiis israel et f. in f. ¶ ascendit que ignis de
petra et carbones azimos que panes consumpsit angelus autem
domini evanuit ex oculis eius. sedeon iii c. ad septimum ¶
¶ et dedit dominus victoriam filiis israel in die illa insequi que ge
deon nuncios in omnem montem effraym et sequitur apprehensos
que duos viros madian oreb et zeb interfecit xxiii q. v et f.
in f. ibi morti tradidit ¶ ¶ filii autem israel fecerunt mala in con
spectu domini et que quos natura dominus et iratus tradidit eos in manus
philistiim et sequitur afflicti que sunt israel et clamantes ad dominum dixe
runt peccavimus et cetera et sequitur cum sic deus noluit super miseriis eorum
de primo c. i. et deinde v. deinde ¶ fuit itaque in illo tempore ie
pte galaadites vir fortissimus et pugnator filius meretricis inne
ris meretricis et sequitur votum vovit domino dicens si tradideris fi
lios amon in manus quicumque primus egressus fuerit de foribus
domus mee mihi que occurrerit revertenti in pace eum holocaustum
offeram domino et sequitur humiliati sunt filii amon a filiis israel
et revertente iepte occurrit unigenita filia sua et sequitur et
fecit ei sicut voverat 1 dicit c. nasci xxii q. iiii c. unusquisque
xxii q. v si non licet in f. ¶ ¶ concussis que columpnis domus ceci
dit super sanson super omnes principes et ceteram multitudinem multo
que plures interfecit moriens quam vivus occiderat. xxiii c. si non
licet in f. et xxiii c. reos ibi malos trucidasse et de divi
ce gaudeo ¶ venerunt filii civitatis illius filii belial i
absque iugo de primo c. i. c. resuscitatus belial ¶ interrogatus que est
levita maritus mulieris interfecte coram omni stelo (?) peccatum
esse qui venit in gabaa beniamin cum uxore et ecce homines
civitatis illius nimium incredibili furore libidinis uxorem
meam vexantes denique mortua est quam acceptam con
cidi et misi in partes in omnes terminos possessionis meae ¶ et
sequitur egressi que filii beniamin de gabaa occiderunt de fi
liis israel xxii milia et sequitur consuluerunt que eum et filii
domini israel et dixit deinceps ut procede an non et cetera in

ascendite et sequenti filii beniamin egredientes tanta cede
in illo debachati sunt ut xviii milia virorum prosternerent et
sequenti consuluerunt quod dominum alii dixerunt certe ascendite ult denique ad
pugnam quem ascendite ait cras enim tradam eos in manus vestras
et sequenti percussit eos dominus in conspectu filiorum israel et interfecerunt
etc in c. xx c. usque in fine Ruth

Regum primo

Dominus vobiscum de c. i. c. ho i c. placuit mihi vin
to bibi Tunc ely ait ei scilicet anne vade in pace et deus
israel det tibi peticionem tuam quam eum rogasti et sequenti concepit
anna et peperit filium vocabatque nomen eius samuel et se
quitur et adduxit eum postquam ablactaverat in vitulis et tribus
modiis farine et amfora vini in domum domini in silo i q u
c. i et xx c. i c. conceptus xxvi c. v c. nec mirum in verbo a nati
vitate xx iii c. v c. quod dominus in fi. ¶ Pedes sanctorum suorum serva
bit et impii in tenebris conticescent xl ix di c. i v quovis
¶ ant in domino peccavit quis orabit pro eo i d c. alieni de pe
di i & quia ab eo petitur puerorum scilicet filiorum hely grande coram
domino quia retrahebant homines a sacrificio i d c. de hiis vide ¶ Ma
gis honorasti filios tuos quam me xl vi di & nate de symo liquido
in pre pugnaverunt quod filistiim et cesus est israel et sequenti inter
filii vero sui scilicet hely mortui sunt ophyn et finees archa
dei capta est cumque nominasset ille scilicet nuncians archam dei ce
cidit hely de sella retrorsum et fractis cervicibus mortuus est
i q iii c. ¶ Alterum peccatum invenimus b Ubi peccata israhelitarum
etc v ¶ Item peccato filiorum hely etc xx vi q iii c. h ibi in capti
vitatem ducti sunt etc et q. v. c. [illegible] et c. sequitur
in pri ibi et per una illos reges etc et q iii x ¶ Ite ab
abyno ibi putabat posse evadere etc per Samuel ¶ Constitue
nobis regem ut iudicet nos xx v di c. ab exordio in gla
ibi si deus est qui iudicat etc ¶ Ecce inventa est in manu
mea quarta pars argenti domus dei ut indicet nobis viam
nostram et sequenti neque comesturus est populus donec ille veniat
quia et ipse benedicat hostie et deinceps comedent qui
vocati sunt et sequenti assumens itaque samuel saulem et
puerum eius duxit et dedit eis locum in capite eorum qui fuerant

inuitati et sed leuauit at tapinas armid et posuit an saul
i q i c indicet xlum di c ycin ar et de sac vne c i ... Tulit
aut samuel lenticulam olei et effudit sup caput eius sa-
ulis et ait ecce [illegible] unxit te dns sup hereditatem suam in
principem et sic ut saliet in te spus dni et prophetabis cu eis
s prophetis et mutaberis in virum alterum lxx v di c i in libro
exemplo in glo et ii q vii (Item obiecit ibi a samuele vincti
in regno is (Item cu balaa ubi agitur sacerdotibus ungebatur
i q i c paciam c dns teneam c prophamt i xx et c xv Item
est ibi qm dicit saul non regnabit sup nos in q vii (fi di
saul cu esset a dno reprobatus i c xv ¶ adiurat at saul
populum dicens maledictus vir qui comederit ad vesperam et
scilicet porro ionathas non audierat et cu adiuraret pa-
ter eius populum extendit ergo summitatem virgule et intinxit in fa-
vum mellis et convertit manum suam ad os eius Et sic hoc
faciat michi deus hec addat qr morte morieris dixit qr populus
ad saul ergo ne ionathas morietur qui fecit salutem hanc ma-
gnam in israel hec nephas est vivit dns liberavit ergo populus
ionatham ut non moreretur xx ii q iii (Item in summa de iur-
iur c et si xpo xx vi q ii (& de maio c in ibi mor-
te id ibi in glo ... i c xxv ¶ Et dixit sa-
ul ad dnm dne ds israel da in iudicium ... in q vii (
i Saul medicauit populum ... nunc ergo vade et percute a-
malech et interfice a viro usque ad mulierem et paruulum atque
lactantem bouem et ouem ... iii (Item peto cuius Item
peto amalechitarum ... vii di (Item cu balaa in fi ...
in q in c ... in pri ¶ Melior est enim obediencia qm victime
et ascultare magis qm offerre adipem arietum qm quasi ariolandi
est repugnare et quasi scelus ydolatrie nolle acquiescere
xvm q i c ... xxx in di & viii lxxx i di c si qui sur-
i q iii ¶ Item peto cuius xvi q vii c ... de
maio c illud p archi de off ord [illegible] quamvis in
verbo iubemus et de sepul c ... li vi i extra ... c iii
pro eo ergo qr abiecisti sermonem dni abiecit te dns ne sis
rex s tu saul in h vii & fi ibi saul cu esset a dno re-
probatus i c xv ¶ Dixit qr samuel ad dnm ... ad me

agab rege amalech et oblatus est ei agab pinguissimus
et in frusta concidit eum samuel xxiii q v p c reos n
q vii ¶ ¶ Item de balaam an fi i q iiii ¶ Item petro reus
ergo samuel secutus est saulem et adoravit saul dominum et p
scidit revertente [illegible] ut adorem dominum deum tuum xxvi q v c
nec mirum an fi ibi predicatur de eo [illegible] adorandum [illegible]
¶ Et dixit samuel ad saul misit me dominus ut ungerem
te in regem super populum isrl. i q i c. dominus viii q i c audacter
f c x ¶ percussit saul amalech et apprehendit agab regem
amalech vivum et pepercit xx iii q iiii c e impstat ibi
saul quod dixit offensa et c ¶ dixit quoque dominus ad samuel usquequo tu
lugebis saul cum ego proiecerim eum de pe di i c p dixerat ¶ Tulit
ergo samuel cornu olei et unxit eum s david et directus
est spiritus domini a die illa in david lxx v di c i in verbo que
plo lxxviii di ¶ hic regulae de di ii ¶ oppo[illegible] in verbo
prophandi ii q vii ¶ Item de balaam ibi a sacerdotibus in
[illegible] ¶ Igitur quandocumque spiritus domini arripiebat saul david
tollebat citharam et percutiebat in manu sua et re
focillabatur saul et levius habebat recedebat enim ab eo spiritus
malus de pe di i ¶ demoniacus ibi saul vexatus est ¶ Quia
licet quod david adversus filisteum et interfecit f ii q v mo
nomachia in hiis erat sicut david [illegible] de pn nul c i
in glo ¶ percussit saul mille et david decem milia de q
di f c i in vo [illegible] in s glo ¶ dedicata ergo saul ei s
dad michol filiam suam uxorem xxxii q i ¶ quamvis ¶ [illegible]
[illegible] et saul inter prophetas i q i c mille c
prophantur c x ¶ Affuit autem david de naioth xvii q i
c suscitatur ibi c finisse et de pe di ii c fugerat
ac c s cum i c se cuple et se ¶ Et respondens sacerdos ad
david ait non habeo panes laycos ad manum sed tantum
panem sanctum si mundi sunt et pueri maxime a mulieribus m[illegible]
[illegible] et videt david et medius [illegible] dedit ergo ei
sacerdos sanctificatum panem panes propositionis x q i c si
xv q i ¶ hiis ita xxxii q iiii c i de q di i c thy

ydibg msi dr v c disciplos in glo ¶ Surrexit itaque dauid
fugit in die a facie dni saul et p posuit aut dauid sermo
nes in corde suo et extimuit valde a facie achis regis
et mutauit os suum coram eis et colebant inter manus eorum
defluebant qz saliue eius in barbam et sequitur vidistis hominem
insanum dimitte ne ingrediatur in domum meam xxi
Et conuenerunt ad eum scilicet dauid omnes qui erant in angustia
constituti oppressi ere alieno et amaro animo et factus est prin
ceps eorum vii q i c omnis qui ¶ Abiit ergo dauid et fugit
ad ollam in speluncam cum ingressus est saul ut purgaret ve
trem porro dauid et viri eius in interiori parte spelunce late
bant Surrexit ergo dauid et precidit oram clamidis saul
silenter post hec percussit cor suum eo quod dauid abscidisset oram
clamidis saul y q & Iterum obiicitur i q i c dicunt ¶ Propicius
mihi sit dominus ne faciam hanc rem pro xpo dni ut mittam
manum meam de pe dn y & opponit ibi quomodo oram
sua precepit ic i q i c sacra ms c dnb p & Its obiicitur
i c xx vi c ¶ Quare persequitur rex israel canem mortuum
et pulicem vnum p & opponitur in v mali in glo ¶ hec
faciat deus inimicis dauid et hec addat si reliquero de
omnibus que ad eum scilicet nabal pertinent usque mane mingentem
ad parietem et sequitur nunc ergo domine viuit dominus et viuit
anima tua et sequitur et ait dauid ad abigail benedictus dominus
deus israel et benedicta que prohibuisti me ne irem et sanguinem
ulciscerer xxv q iiii c quod dauid c iurauit super aliquid q i
in summa de iure iur c et super xpo s c xliii Sauel autem
dedit michol filiam suam vxorem dauid ... filio lays xx
v q i c quod autem ¶ Quis enim denique extendit manum suam in xpm
dni et innocens erit propicius mihi sit dominus ne extendam manum
in xpm dni q i c dicitur aliquid in eo dauid aliquid
verebatur ic s c xxiiii ¶ Pythonissa in samuelem et sequitur in
tellexit saul quod samuel esset et inclinauit se super faciem
suam in terra et adorauit et sequitur autem tu et filii tui me
cum eritis ic xxvi q v c illud q v c nec mirum cum mcd

Regum secundo

Quare non timuisti mittere manum tuam ut occideres
xpm dni vocauit quoque dauid unum de pueris suis &

ait accedens iterum in eum qui percussit illum et mortuus est
de pe. di. ii. c. opponitur ita meus ibi morte mea quiesse
tulit id i. q. i. vindicavit occisum et cetera dnus ¶ Rex qui cum ve
nerunt ad aream nachor extendit manum suam oza ad archam
dei et tenuit eam quoniam calcitrabant boves et declinaverunt
eam iratusque est dnus indignatione contra ozam et percussit eum super
temeritatem qui mortuus est ibi iuxta archam dei ii. q. vii. c. sicut
obiit ¶ Dixit david ad michol vilior fiam plus quam factus
sum et ero humilis in oculis meis de pe. di. ii. c. opponitur
ita meus ¶ Cumque completi fuerint dies tui et dormieris cum
patribus tuis suscitabo semen tuum post te quod egredietur de utero
tuo ipse edificabit domum nomini meo i. reg. vii ¶ Tulit
rex david es et multum nimis de quo fecit salomon omnia
vasa in templo de q. di. i. ipse ibi collegerat expensas ut ¶
fecit quod nomine sibi cum reverteretur capta syria cesis xviii milibus
de pe. i. ibi ... sanguinem que fundeat id ¶ Cumque Bersabee
cum ingressa esset ad illum scilicet david dormivit cum ea mittens
quod david inmaculavit ei et ait concepi et scripsit et dixi ad uriam
vade in domum tuam pedes tuos dormivit autem urias ante
portam regine cum aliis servis dni sui et sequenti ergo facto est
mane et scripsit david epistolam ad Ioab misit quod per manum
urie ponite uriam contra adversum belli ubi fortissimum prelium est
derelinquite eum ut percussus intereat et factum est et mortuus est urias
ab othens et sequitur audivit autem uxor urie quod mortuus esset
planxit eum transacto quoque luctu misit david et introduxit eam
in domum suam et facta est ei uxor l. di. c. ergo c. ponderet
et c. cum ex audiero c. ut consumet xx q. vii. c. ¶ Rex ad david
c. iter cum balaam xxxiii q. i. c. si obierit xxxii q. ii. c. nasci
de pe. di. i. c. denique ii. di. david et c. si petrum di. ii. c. opponitur
cum si di. ii. c. totam di. iii. c. si misit l. di. c. dnus inpu
ibi adulterium id i. q. vii. c. ii. v. nomi cum id iii q. vii. c.
si in. pu. de offi. dele c. cum olim ii. de q. di. i. c. i. in verbo
efficacam ¶ Dixit dnus quod filius mortuus est vii qui fecit
h' one iii q. vii. c. si ¶ Tu enim fecisti absconditum ei non faciam
verbum istud in conspectu solis et in conspectu omnis israel de pe. di. i.

c nec at ibi in insurrecto fecisti ic ii q vii ✠ Iter cu balaam
It cu dad et dixit fz dauid ad nathan peccaui dixit q na-
than ad dad dnc dns qz transtulit peccm tuu de pe dn
c tota c ille tang et c illud i q vii c ii m pn v nomi c
ie ¶ Percussit qz dns puulu que pepit vxor vrie dad
et desperatus e dnm dad de ipso puulo et ieiunat dad
ieiunio nec comedit abud audiit at dic vii ni moict
infans et surrexit ei qsolatus e dad bersabee vxorem suam ingres-
susque e ad eam dormiuit cu ea que genuit filiu et vo-
cauit salomone xxiii q ii p c hc ipm ibi vnius ebdoma-
dem ieiunii obtulit ic et vbo. f c iii in glo ¶ Dixit amon
ad thamar veni cuba me cu soror mea et fz noluit
at acquiesce p ribus cuius fz prualens viribus oppressit et cu
buit cum illa fz precipeat qz abo pris sinis diceret ob
fnate cu te molestus est fuit amon v qz ptulite eu
et nitisitate fecerunt ro plici ut precipat absalon de vii di
c nate ¶ Et ait dad simis simis surgite fugiam neque
enim nobis effugium a facie absolon pre de regno
expulic xxiii q v c qz de pe d i c si pcm c sic pm
Et dedit dns regnu in manu absolon filii tui et ecce
pmittite mala tua qm vir sagwinu es de q di i c
in vbo effundeat ¶ Tendeunt go absilon tabnaculu
in palacio ingressus qz adgcubiat pris sui coram vniuso
isrl ipse xlv vii di c nate Et pcepit rex dicens sua
te in puere absolo p c stim se ¶ accidit at ut occurrer
absolon simis dauid sedens in mulo cuq ingressus fuisse
mulus subtus qdensam qercum et magna adhesit
caput eius qrcui et illo suspenso mortuus est et eciam
mulus ptransiit et sic tulit go iacob tres lanceas et
infixit eas in corde absolon p c nate et c i c d
cii ¶ Spus dni locutus e p me sa dauid et sermo eius
p lingua mea xxxvi di c ecce ibi dauid scientie
precipit it ¶ Desideraunt go dad aqua et lac et fe
hauserunt aquam de cisternas bethleem x vii in si ad da-
uid at ille noluit bibere fz libauit eam dno xl i s

cy de pe di n. et oppoit ult med' ¶ Dedit go Jacob
mu descriptionis ppli regis fed dad l qum et hic ita vi l^a
david ¶ Et mortui st ex pplo ad ari usqz bersabee lxx
milia viro^r de q. di l. c. l in vbo pphitam in glo de pe
di n c fugeat at c. st em ii palipo xxi ¶ Dixit qz
david ad dnm cu vidisset angelm cedentez eo sm qui per
tam ego inuq egi isti qui oues sut qd fecerut vtatur
obsecro ma tua q me et domo pris mei ¶ Et post et edi
ficavit altare dno ibi dad obtulit holocausta de pe di in
talibus

Regum tertio

Adonias aut elevaba^r dicens ego regnabo ut compr
it eu pressimus aliqui st dad dicens que hec fecisti xlon
di. et cete ¶ Et reddit rex dad dicens vocate ad me
bersabee et ait rex salomon filius tuus regnabit post me
viii. q i. c moises ibi salomonem instituit re in glo ¶ Sump
sit qz sadoch cornu olei et unxit salomonem lxxviii di
& hic regulare ¶ Dormivit igi^r dad cu patribus suis et se
pultus e in civitate dad xiii q in c. sicior ibi oppositus e pres
sup et ¶ Apparuit at dnus salomoni p sompnu nocte
dicens postula quod vis ut dem t^i et sequi^r dabis go servo
tuo cor docile ut possit iudicare pplm et dixit dnus ad
eu ut dimittas st postulasti t^i sapiam ad discernendum iudiciu
ecce feci t^i sm sermones tuos et dedi t^i cor sapiens
et xxxvi di & cete ibi salomo dicaas ut xxxvi di &
st eciam ibi in daniele et salone ut c ix et c v et l q
palipo c. i ¶ Dilexit aut salomo dnm de pe di q. c st
cum ibi salomo amabilis dno ¶ Afferte in gladium et di
vite infante vivum et seq^r date huic infantez vivum et
no occidat de pstip c afferte in q vii & st ibi ad eq
infantem affluebit ut ¶ Et nobiez cogito edificare nomine
dm dei mei templu sic locutus e dnus dei david pr
meo filius tuus quem dabo pro te salium tuum ipse edificabit
nomini meo dei q. di l. c. i. ibi absolo dedit qz dnus sapiam
salomoni b c in fecit salomo oia vasa in domo dei

altare aureum et mensam et candelabrum etc. p(ost) v(ero) salom(on) etc. di
c altaria i in glo xii q iii c ... glo v dimes in ydea
templum etc. ¶ Et ait dominus ad david vestrum tu non edificabis
m(ichi) domum sed tu filius tuus qui egredietur de renibus ipse
edificabit domum nomini meo meo i q vii c t ii ibi non edifi
cabis etc. ¶ Si quis cognoverit plagam cordis sui et ex
facies ut deus vincunque suum omnis vias suas sic videris ca
kig quia tu nosti solus cor omnium filiorum hominum xxiiii q i c p
niedosum ibi deus omnia videt etc. deus de c di i c si xxvi
q iii c sciendum in ii glo q v c consulimus ¶ Fecit ergo salom(on)
in tempore illo solempnitatem celebrem et omnis israel cum eo viginti de
bus et xiiii et in die viii dimisit populos de c di i c i b
salom(on) et c solempnitates in glo i ii palipo vii ¶ Factum est a(utem)
cum perfecisset salom(on) edificium domus dei et apparuit ei dominus
secundo sicut apparuerat ei in gabaon de pe di ii si cum v(ero) salom(on)
tu ebis etc. b c iii i secundo palipo ix ¶ Et regina saba an
dita fama salomonis in nomine domini venit temptare eum in enig
matibus viii q i c uxor ¶ Rex autem salom(on) adamavit mulie
res alienigenas et sequitur cum iam esset senex depravatum e(st)
cor eius per mulieres ut sequeretur deos alienos tunc edi
ficavit fanum cananos ydola moab in q vii c ... xxvi q
iiii c salom(on) ¶ Venit ergo ieroboam et omnis populus ad roboa(m)
videt quod populo dimisso consilio seniorum et locutus est
eis secundum consilium iuvenum et sequitur ut secutus est quomodo
dominum fratrem david preter tribum tribum meam solam ¶ Venit
autem roboam iherusalem et congregavit universam domum iuda
et tribum beniamin vii q i c ... et c demique xvii q i c
ceteraque i ii palipo c x ¶ Dixitque roboam in corde suo nunc re
vertetur regnum ad domum david et sequitur excogitato consilio
fecit duos vitulos aureos et posuit unum in bethel al
terum in dan i q i c sequitur vir in verbo ad ieroboam c cum
sequitur ¶ Non comedas panem et non bibas aquam ibi ne
reverteris per viam qua venis et sequitur comedit ergo panem in do
mo eius et bibit aquam ¶ Et sequitur non inferetur cadaver tuum in
sepultura patrum tuorum et sequitur qui cum abisset invenit
eum leo in via et occidit i q i c sequitur ingmit in pri vii q i c de

mo3 xm qn c sotor ¶ Et moiq3 volebat implebat manu suã
et fiebat sacerdos excelsoz ꝯ i · q · l · c eos in vo ty tag in glo ·
¶ Dixit raboam vxori sue tolle q3 in manu tua x panes et
crustulam et vas mellis et vade ad illum scz ꝓphetam ipe
enim indicabit tibi quid venturum sit isti puero i q l c indicat
e q s ¶ Viuit dns deus isrl in cuius conspectu sto si non erit
his annis nec pluuia nisi oris mei verba ¶ Et factum e verbum dni
ad eum s · heliam dicens ¶ Recede hinc et vade contra orientem
et abscondere te in torrente carith et ibi de bibes de torrente
te coruis q3 precepi ut pascant te abijt ergo et fecit iuxta verbum
dni coruis q3 deferebant et pane et carnes p l di c deliciis
ibi helias carnes comedit ic et p 7o an de tele c v · in
pn in clem · px in q l q f obiat vii q l c · scisitatus ibi ꝓphās
fugisse ic de mir me c s p x in vbo ceps in glo · ¶ Cum inter
ficeret iesabel ꝓphetas dni ic p m q m nimis ibi occideret
impius ꝓphetas ic ~~dni ic~~ et c · de ista iesabel e q q f obi
it ¶ Non ego s · helias turbaui isrl s tu s · achab et domus
patris tui qui dereliquistis mandata et secuti estis baal p m
q m q f ibi achab contra nos tolet a baal ic p m q m c
qui peccat in v a rege ibi os q3 claudatur in duas partes
xl ix di c f de regular c · an ple in glo · ¶ Cecidit autem ignis
dni et deuorauit holocaustum i q l c cum sepe tunc in glo ¶
Dixit q3 helias apprehendite sacerdotes baal · cumque cum apprehen
dissent duxit eos ad torrentem cison et interfecit eos ibi p c
nimis ibi occiderunt impios ꝓphe in pn ic et q v p c
teos ibi malos trucidasse ic q m c qui peccat et q f
obiit in vbo monstrat et c ea vindicta ¶ Et angelus dni
tetigit eum scz heliam et dixit surge et comede respexit
et ecce ad caput subcinericius panis et se graditur eum tibi
restat via qui ab surrexisset comedit et bibit et ambulauit
in fortitudine cibi illius xl diebus et xl noctibus usque ad
montem dni oreb p 7o an d tele c · i co in pn in clem ·
¶ Et ait ad eum s helias dicens vade et reuertere in domum
tuam p desertum in damascum cumque perueneris illuc vnge
asael regem super syriam et hyeu filium nansa vnges regem

regem sup isrl helisen aut filium saphat unges pphaz
de sac viii c 1 ro ¶ Timuit go helias et consurgens abijt
quocumque eum ferebat voluntas xiiii q 1 c sciscitaris ibi prophe
tas fugisse et profectus go helias repperit helisen qui stabat
relictis bobus currit post heliam et, seq reversus tulit
par boum et coxit carnes et dedit pplo lxxxvi di c no
sitis v. 1 Re xxi ¶ Locutus est go achab ad naboth dicens
da m vineam tuam et faciam m ortum olerum cui inquit
naboth. no dabo hereditatem patrum meorum meorum et
seq dixit ad eum iesabel uxor sua dabo t vineam na
both scripsit itaque ~~litt~~ litteras ad maiores natu summite
duos viros qui eum et filij testimonium dicant et sic quod ob
rem eduxerunt eum extra civitatem et lapidibus interfecerunt
et seq hec dicit dominus ecce occidisti insuper et possedisti in
loco hoc in quo linxerunt canes sanguinem naboth lambent
quoque sanguinem tuum et mingentem ad pariete et
seq canes comedent iesabel uxor sua et abhominabilis
effectus est in tantum ut sequeretur idola itaque achab scidit
veste sua et operuit cilicio carnem et carnem suam ieiunavit dor
mivit quoque in sacco factus est autem sermo domini ad heliam
nonne vidisti achab humiliatum coram me quia go humilia
tus mei eum non inducam malum in diebus eius l di si eos
pxm n si c querior pxm q in c si de pe di 1 c demq
v achab di in c achab c talis in fine pt c sic achab
e minimite dic ego sum ita et tu sicut populus tuus et populus
meus unum sunt de sua tri c dapnamus

Regum i. iiii capitulum

Respondens helias dixit quinquagenario ¶ si homo dei sum
descendat ignis de celo et devoret te et quinqua
ginta tuos descendit quoque ignis de celo et devo
ravit eos pxm q in c qui ppms et de sobriet c ca vin
tamt eos pxm q in c qui ppms et de sobrietat c ca vin
dicta an si c mimicum ibi boni malos ic q si c legi
de q di n c renuo an si ¶ Dixerunt quoque viri civitatis
iericho ad heliseum ecce habitacio huius civitatis optima
est sed aque pessime et terra sterilis et seq afferte m
vas et mittite in illud sal et seq hec dicit dominus sana

vlt
m' acq̄z et nō erit // in eis mors ic̄ dc q di m c aq // vni
u̅se at moabite ꝯuocauerūt omēs qui accincti erat bla
teo 1 q 1 c ti̅to xxv di c iij ibi fit mētio de ystis ¶ Obsecro
itaq̄ ut accipias bndictionē a s̄uo tuo f. naaman q̄t ic
s helyseus r̄ndit viuit dn̄s an̄ q̄ sto q̄r nō accipiam
¶ lw q̄ vim faceret penitꝰ nō acq̄euit et sc̄ et sequitur c
giezi p̄ceptum vacuū ut q̄r accepisti argentum et ac
cepisti vestes s. lepra naamā adhērebit tibi et semi tuo
in sempiternū et egressus ē ab eo. s. helyseo leprosus q̄i nix
1 q 1 c qui studet c ite c q̄isi c eos in ꝯ q̄rtus c iudicas
in f. q iij et hiis ita v gēci delinq̄te ic̄ xxij q 1 in summa
et c. mutabunt de symo. c. cū erc̄ et c sic p. ¶ Cum q̄
venissent filij p̄phetarum ad iordanē cedebat ligna accidit
autē ut cū vnus mat̄ suariūs cadet ferru̅ securis in
aq̄z et s. cq̄ p̄cidit go s. helyseū lignum et misit illuc na
tauit ferru̅ dc q di 1 c. iudicas in vbo helyseus venit
q̄z helyseus damascū et benadab rex sirie egrotabat
et ait rex ad azael tolle tecū munera et ꝯsule dn̄m p
eū si euadē potero de infirmitate mea iuit go azael hn̄s
secū munera et oīa bona damasci onera xl camelorum
1 q 1 c. iudicas helyseus autē vocauit vnū de filijs p̄phe
tarum et ait illi accinge lumbos tuos et tolle lenticulam
olei et fundes sup caput hyeu et sc̄ vnxi te in regē s.
p̄phm isrl̄ et p̄cuties domū achab et mictentem ad pa
rietem ad pariete et sc̄ cū vidisset ioram hyeu dixit pax
atic r̄ndit que pax adhuc fornicationes iezabel matris
tue et veneficia multa vigent porro hyeu tetendit ar
cū suum manu et p̄cussit ioram int̄ sc̄ scapulas et egressa
est sagitta p cor eius et ↄ ait hyeu tolle et p̄rice eum
in agro naboth et sequitur que est ista precipitate eā et p
cipitauerunt eā et sc̄ in agro iezabel nec comedet
c. canes carnes lxx v di c. 1 in vbo exemplo in glo 1 q iij
et hiis ita in f. ibi peccante achab post eius ic̄ xxiij
q iij et f. obitur ea vindicta an̄ f. ibi q̄ alij multi ic̄
xx iij q iij et a in p̄n̄ de pe di iij c achab in glo f. ¶

Congregavit ergo hyeu omnem populum et dixit achab coluit baal parum
ego autem amplius colam eum nullus sit qui non veniat sacrifi-
cium enim grande est in baal ¶ Porro hieu faciebat hoc insidiose
ut disperderet cultores baal ¶ Et sequitur percusserunt ergo eos in ore gla-
dii et sequitur in fine dormivit hieu cum patribus suis et sepelierunt
eum xx n q n c vtile xm q n c sicut ibi appositus est apud pa-
tres suos et id xn c in fine ¶ Et sepelierunt eum iosiam cum
patribus suis pro non appositus est apud patres suos quod non moriendum
parentes pro filiis neque filii pro parentibus sed unusquisque in peccato suo
morietur l q vi c quemadmodum ibi non moritur id est et sequitur dormivit
ergo iosias cum patribus suis et sepultus est in pace non appositus est apud
patres suos ¶ Et nesciat ergo iste doctrina sua in syriem usque ad diem
hanc adduxit autem rex assyriorum de babilone et collocavit in civi-
tatibus samarie pro filiis israel xx iii q iii et ¶ Iste ab aquilone ibi in
captivitate imminentem id est ¶ Anno tercio osee regnavit ezech-
ias ipse dissipavit excelsa et contrivit statuas et succidit
lucos confregitque serpentem eneum quem fecerat moyses siquidem
filii israel adolebant ei incensum xl in de et vi in speculo in ba-
culo arundineo alias confracto egiptio super quem si incubuerit homo
comminutus intrabit manum eius et perforabit eam sic est pharao
rex egipti omnibus qui confidunt in eo xx iii q iii et i v baculus
misit ad ysaiam ad ezechiam dicens hec dicit dominus deus et sequitur quam
sit in me et superbia tua ascendit in aures meas et sequitur factum
ergo est in nocte illa venit angelus domini et percussit in castris assy-
riorum C lxxx v milia de quo dicitur quamobrem in verbo mo-
ritur in glo xx iii q v et i in glo ¶ In diebus illis egrotavit
ezechias usque ad mortem et venit ad eum ysaias dixit
ergo ei hec dicit dominus preparare domui tue morieris enim tu et
non vives qui vertit faciem suam ad parietem propter quod obrem
xl vi di c ii ar ¶ Porro fecit manasses rex israel ahola
con. persicus id est l q vi c ii ¶ Venit ergo nabucodonosor rex ba-
bilonis ad civitatem et protulit inde omnes thesauros domus
domini et transtulit omnem ierusalem et universos principes et omnes
fortes exercitus x milia in captivitatem duxit ergo eos capti-
vos in babilonem xx iii q iii nabucodonosor in pu et
ibi captivitate id est q v et fi in sa glo et xx n q n autem in
¶ Assirii et q iii et ¶ Ite peccato ergo plebis id est i c secundum

die venit nabuzardan princeps exercitus sui regis babilonis in
ierusalem et succendit domum domini regis et domos ierusalem et muros
in circuitu ierusalem destruxit reliquias autem partes populi transtulit columpnas
nas autem ereas que erant in templo domini confregit et es eorum
transtulerunt omne es in babilonem xl iiii di c i. lxxxv di. c
ieremias ibi multi primum rupti etc et ibi reliquie ierusalem dissipate sunt
et ibi in hoc mense a nabuchadonosor rege etc xvii q vii
c et hoc diximus in primo ibi a romanis etc de pe di iii c iii sa
habes in verbo exinanite s c precedenti etc

paralipomenon primo

Super creditates et thezauros domini primum in expositionibus in verbo exe
dra. Heman quoque et ydithun canentes tuba et quatientes
cimbala et omnia musicorum organa ad canendum deo filios
autem ydithun fecit esse portarios s dad xxi ibi dad
cantatores et cantores instituit etc et c. i. in fi. de q di c i
in verbo aplicuerit et de c viii Salvavit quoque dominus dauid
in cunctis ad que pergeat de pe di ii c. item viii paulisper ibi dad etc
Dixit quoque dauid ad ioab ite et numerate israel a bersabee usque
ad adam et refferte in numerum et sequitur misit quoque dominus pestilenciam
in israel lxx milia virorum i q iiii et hiis ita [illegible] Ait dad ad sa
lomonem fili mi voluntatis mee fuit ut edificarem domum nomini
dei mei sed factus est sermo domini ad me dicens multum sanguinem
effudisti et plurima bella bellasti non poteris edificare do
mum nomini meo tanto effuso sanguine coram me et precedit
et ab hac causa ante mortem suam omnes preparavit impensas i q ii
c. ii ibi non edificabis de con di i c in verbo prohibi
tum et ibi dad collegerat expensas i. c. xx vi et ii par. c vii
s in verbo c vii Divisit eos dad s sadach de filiis ele
asar abimelech de filiis ythamar secundum vices suas in ministe
rio dixit ad eius hic est filius eleasar principes per familias
xvi et filius athamar viii cum erant principes secundum
[illegible] in de con di i c in verbo amplicavit Noluit autem
dad numerare eos a xx annis inferius quia dixerat dominus multiplicare
israel quasi stellas celi xx. z ii regum c si. Dominus autem dixit in
si non edificabis domum nomini meo eo quod sis vir bellator
effundens sanguinem de q. di i c. Ibi dad prohibitus est edi
ficare templum etc c xxi

paralipomenon secundo

Da m sapiaz et intelligēciā dixit aūt dñs ad salomōne qr no
postulasti diuicias ideo sapia et sciā data sunt t(ibi) s(ecundu)m
Regum in si· 1 pap vij ¶ Sic quia completū ē omne opus
quod fecit salomon in domo dni de quo dr 1 c· 1· 2ᵒ salomon quo fi
lius eius ic s(ecundu)m medici xxj q vij c et hec diximus ibi salomone
constitutū ē ic xxx q q iiij c salomon ¶ Nichel quia erat almud
in archa n(isi) due tabule quas posuit moyses in oreb quando
lege dedit filijs isrl xl v di c disciplina ibi in archa tab'
nachi ic ¶ Cumque fuisset voluntas dauid patris mei ut edificaret
domum nomini dni dixit dns ad eum non edificabis michi do
mum s(ed) filius qui egredietur de lumbis tuis de quo dr 1 c ibi
templum dni edificare voluit ic s(ecundu)m pali xxj et n iij c cum
¶ Et edificauit domum dei rex et vniuersus populus cum eo fecit
quo solempnitate salomon in tempore vij diebus et omnis isrl cum eo
et precedit sustinuit salomon medium atrij ante templum dni op
tulit zobias et holocausta ic de q di 1 c 1 v· fecit salomon et
v medici et c solemnitates n infi s(ecundu)m in reg viij ¶ Regina quia
saba cum audisset famam salomonis venit temptare eum in enig
matibus vm q 1 c vbi s(ecundu)m in regum x c 1 ¶ mathi c xij ·ln
dit quia rex s· roboam dna derelicto consilio seniorum locutus
ē iuxta iuuenum voluntatem et sic recessit isrl a domo dauid
vij q p c demiq s(ecundu)m in reg c xij ¶ Non est apud dnm no
strum iniquitas nec personarum acceptio nec cupido munerum ij
q in c pauper deuotione ¶ Iratus quia ē ozias et tenens in
manu turibulum ut adoleret incensum minabatur sacerdotibus sta
tim orta ē lepra in fronte eius n q vij c ¶ Ite cum balaam ult'
mers ¶ Transferte indiciapha ascriaulo xxiii q iii c ic ce
dite ibi ezechiel ic vbi dz ee ezechias ¶ Regnauit ma
nasses annis fecit malum dno iuxta abhominacōes gencium
et sic ideo super induxit s· duces principes exercitus regis
assiriorum ceperunt quam manassem et vinctum cathenis et compe
dibus duxerunt babilone qui postquam coangustatus est ora
uit dnm et egit penitenciam valde coram dno deprecatus quia
est eum et exaudiuit orationem eius reduxit quam eum in ierlm
in regnum suum l q vij c n v Sicud manasses de pe· dis

c. si enim an. si. b. manasse ¶ Octo annorum erat Josias cum regnare cepisset fecit quod quod erat rectum in conspectu dei. ij c. no enim b. Jos ias. vit scriptum ¶ Noluit iosias reverti verum preparavit dimicare in campo mageddo ibique vulneratus est a sagittariis mortuus est id p. c. no enim b. Josias ¶ Et ideo electo gemma cordis mei pro ardore de sum et c. ij. li. viij ¶ Carissimus enim nobis deus b. cum suo populo eius sit deus illius cum eo ascendit ierusalem ut edificaret domum domini et precedit hec dicit cirus rex persarum j q j c. propheta in glo. primo esdre

paralipomenon ijo

At surrexit iosue filius iosedech j di. c. ibi de pe. di. ij. c. si. quis ibi hec dixit rex persarum cyrus significatus est et gratie ind dixit ipsius cum eo ascendat in ierusalem p c. propheta vacabat ad edificationem templi in ierusalem usque secundo regni darij regis persarum xvj q. vij c. et hic dixit ibi templum reparatum fuit ab esdra id est p c. propheta in glo. ¶ Vinum scripsit forte est vinum ¶ Alius scripsit fortior est rex ¶ Tercius scripsit fortiores sunt mulieres super omnia autem vincit veritas vin di. c. consuetudo in glo. ¶ Veritas manet et non invalescit in eternum et vivit et obtinet in secula p c. consuetudo ¶ Nunc ergo videatur a nobis o rex per quesitum in regalibus biblio techis cyri regis que sunt in babilonia c. consuetudo in glo. ¶ Et nobis annunciamus ut omnibus sacerdotibus et levitis et patribus cantoribus et famulis templi et scribis templi huius ut tributum neque illa indictio irrogetur pro arduis detentis quicquam in verbo domino li. vj si gen t. xlvij ¶ Exurgat esdras dixit vos inique fecistis colloca do nobis in matrimonium uxores alienigenas et separamini discedite a gentibus terre et ab uxoribus alienigenis vin di. c. consuetudo in glo. xxvij q j. ¶ lx. si enim b. tua et et c. tamen et ~~xxx~~ q j. ¶ hac itaque l di. c. ~~tamen et xxx~~ ville de pe di. ij c. si enim b. sa lomon ibi a dei amore discessit

Tobias

Unum accepit deus animam meam corpus meum sepeli et honorem habe matri tue omnibus diebus vite eius xxx q ij. sicut p c. ebron ¶ Elemosina ab omni peccato et a morte liberat de pe. di. j c. minor c. medicina ar. xlj di. c. primo ¶ Quod ab alio oderis tu fieri vide ne tu alicui alteri facias j di. in principio xlv di. c. licet. l. in fi. l di. c. ponderet impium ij q j c. j xxxij q. iiij c. sepit sacio in ij glo. j. math. vij. c. Job

Vir erat in terra hus nomine Iob et erat possessio eius vii milia
ovium et tria milia camelorum et sequitur et ibant filii eius et
faciebant convivia per domos unusquisque in die sue et mitten-
tes vocabant tres sorores suas et sequitur consurgensque diluculo offere-
bat holocausta per singulos i q in c [illegible] xl vii di c [illegible] ¶ Di-
xit ergo dominus ad sathan ecce universa que habet iob in manu tua
sunt ¶ Et sequitur nudus egressus sum de utero matris mee nudus
revertar illuc dominus dedit dominus abstulit sicut domino placuit sic factum
est sit nomen domini benedictum xx q i c [illegible] in glo xlvi di c
sic hii xxi q v c si in glo de pe di [illegible] c per sicut [illegible] debentes
¶ Dixit autem illi scilicet iob uxor sua benedic deo et morere ait ad illam
quasi una de stultis mulieribus locuta es xxxm q [illegible] c quemad-
modum nunquid homo dei comparatione iustificabitur ecce in angelis suis repperit
pravitatem quanto magis hii qui habitant domos luteas de pe di
ii c si [illegible] in fine ¶ Ecce non est auxilium mihi in me necessarii quoque
mei recesserunt a me xxxm q ii c non extimemus in textu xxx
v q i c ergo in tex ar ¶ Militia est vita hominis super terram xxx
q in [illegible] et hiis ita [illegible] glo de pe di ii c sicut enim [illegible] di in c
ex bono ita puta ¶ Si repente interroget quis respondebit ei vel quis
dicere potest cur ita facis de pe di iii [illegible] sub [illegible] persona [illegible]
ecclesiastes viii ¶ Si iustificare me voluero os meum condempnabit
me si innocentem probavero me pravum comprobabit de pe di ii c si enim
anima mea ¶ Etiam si simplex fuero hoc ipsum ignorabit anima mea
[illegible] ¶ Nunquid non paucitas dierum meorum fini-
etur brevi xx i q in c [illegible] ¶ Pelle et carnibus vestisti me
de pe di ii c sicut [illegible] vestimentum ar ¶ Interroga
iumenta et docebunt te ¶ Homo qui sicut flos egreditur et conteritur
et fugit velut umbra et nunquam in eodem statu permanet de
pe di v c ne tales in tex ar lxxxix di c [illegible] in glo
¶ Breves dies hominis sunt xx i q in [illegible] ¶ Constituisti ter-
minos eius qui preteriri non poterunt xxx q in [illegible] c de [illegible]
¶ Ecce inter sanctos eius nemo immutabilis et celi non sunt
mundi in conspectu eius de pe di ii [illegible] ¶ Congregatio hypo-
crite sterilis et ignis devorabit tabernacula eorum qui liben-
ter munera accipiunt pro [illegible] xi q iii c qui recte ¶ Ecce enim
in celo est testis meus et conscius meus in excelsis xi q iii c in

ter vba. Si sustinuero infernus domus mea est et in tenebris stravi lec
tulum meum. putredini dixi pater meus es et cetera. Quidam per infernum hic
aut vita l. in glo. in v. in resurrectione a peccato. Tympanum tenent
et citaram et gaudent ad sonitum organi ducunt in bonis dies
suos et in puncto ad inferna descendunt. Quidam per infernum hic tempore
in glo. in vo. non orat. Ecce etiam luna non splendet quia per hoc quod patet et stelle
stelle non sunt munde in conspectu eius de pe di n c si enim an fi et
e di q fi. Absit a me ut iustos vos esse iudicem donec deficiam
non recedam ab innocentia mea et c. n. di c. n. in fi. Habet argentum
venarum suarum principia et auro locus est in quo conflatur ferrum de
terra tollitur et lapis solutus calore in es vertitur l. di c ferrum cum glo
Ecce timor domini ipsa est sapientia et recedere a malo intelligentia
xxvi q n c gm sine i pn ar. Induitus sum iusticia et vestivi me
sicut vestimento et diademate iudicio de pe di n c sapientes. Cumque
sederem quasi rex circumstante exercitu eram tamen merencium consolator et
deinde mulis mee egressa est merces l. in glo. in o elemosina per quod
si abscondi quasi homo peccatum meum sic ex pa de mlti c iiiniuriarum de pe
di l f agite ibi cetui in c. Super singulos gradus meos pronunciabo
illum. f. potentes de pe di n c cum. Stans in pn. Et super gentem
et super omnes homines qui regnare facit ypocritam propter peccata populi
vii q i c audacter n. l. in glo in vbo potabis. Hominem qui similis tui
est nocebit impietas tua l q m c homines. Deus potentes non abicit
sed non salvat impios et iudicium pauperibus tribuit l. in glo. in v a p
lima. Ecce behemoth quem feci tecum fenum quasi bos comedet forti
tudo eius in lumbis eius et virtus illius in umbilico ventris eius nervi
testiculorum eius perplexi sunt et se ipse principium viarum dei sub
umbra dormit in secreto calami in locis humentibus protegunt
umbre umbram eius circumdabunt eum salices torrentis xvi q i c nemini
in pn de pe di n c si enim in si c principium in pn. Sub pal
leviatan erat radix scoliis et circumdat sibi amice quasi lutum de pe di
n c ticiq in l glosa et c.

Psalterium

Quare fremuerunt gentes et po. me. ibi. Astiterunt reges terre
et pn. que in omni terra ex. et ad v. xxxij. c. rx. vndi
c victor in glo. xvi q vij c non invenit c si iuste. Et nunc reges
intelligite erudimini qui iudicatis terram. Servite domino in ti. et exultate ei cum tre. p
c. na invenit et c. si eca et q xxi q i q. i. de pe di m c sic
achab in glosa

Verba mea auribus et sequitur odisti omnes qui operantur iniquitatem perdes
omnes qui lo. mendacium [illegible]
Domine ne in furore tuo arguas me de pe. di. i. et hec idem vero hic
vocatur medici Convertere domine et eripe animam meam salvum me
fac propter misericordiam tuam Quoniam non est in morte qui memor sit tui
in inferno autem quis confitebitur tibi laboravi in gemitu meo lavabo per singulas noctes lectum
meum lacrimis meis stratum meum rigabo l. di. t. si christus conversus
dei di. i. t. prestita in glo.
Domine deus meus in te speravi sequitur Eripe me ab omnibus persequentibus me
de pe. di. ii. et opponit vero alius medium Judica me domine secundum iu-
stitiam meam et secundum innocentiam meam super me idem Consumetur nequitia
peccatorum et diriges iustum scrutans corda et renes deus de pe. di. i. si iniquus in
fi. in glo. ne se va. t. i. impiis
Domine dominus noster sequitur omnia subiecisti sub pedibus eius pro lo. an. de
celi t. i. co. inde
Confitebor tibi domine in toto corde meo narrabo sequitur In laqueo isto quem
absconderunt in quo est pes eorum de pe. di. i. sunt qui arbi-
trantur in vero peccatis in glo. qui laudatur peccator in desideriis anime et i-
niquus benedicitur xxxvi di. t. domine sedet in insidiis cum di-
vitibus in occultis ut interficiat innocentem de pe. di. ii. t. sicut vero libet
Tibi derelictus est pauper orphano tu eris adiutor lxxxvi di.
ta. consolatus in glo.
In domino confido sequitur dominus interrogat iustum et impium qui autem di-
ligit iniquitatem odit animam suam de pe. di. iii. t. qui vult in glo.
xlv di. [illegible] et qui emendat in fi. ar. pluet super peccatores laqueos ignis sul-
phur et spiritus procellarum pars calicis eorum xvi q. i. t. revertimini ar. i in glo. in
verbo plenaria
Salvum me fac domine et sequitur in circuitu impii ambulant pro lo. an. de
cole. mis. t. i. in clem.
Dixit insipiens et sequitur deum non invocaverunt illic trepidaverunt ubi
non erat timor de offi. dele. pastoralis in fine eciam in glo. de et edi.
t. si in glo.
Domine quis habitabit et sequitur qui intrat sine macula et non dolum qui
pecuniam non dedit ad usuram xlvi di. t. qui [illegible] q. iii. t. [illegible]
absolutus et t. qui de usuris t. in et in et e. t. t. i. parte h. vi
Conserva me domine quoniam speravi in te sequitur dominus pars hereditatis mee
xii q. i. t. clericus xxiii q. ii. si et cete an. t. quecior de preben.
t. cu. si funes ceciderunt mihi in preclaris pro t. clericus in glo.
de elec. cum terra ar. propter hoc Dilatatum est cor meum et

exurt. lin mad p lg an. de reli. t. 1to in si. in resem. Erim no
delin. a m. in inferno ut dabis sctm tuu vide corr. utilitas in
glo. de q. di. y. t. icnad in vo corruptionem

Exaudi ds iustitiam meam. et se. de vultu tuo iudi. pro eo
tui videat equitates. De ap. t. ut virg. et ut cele. by. t. v.

Diligam te dne et se. inclinavit celos et descendit. u q. vy
Q obtu. Et posuit tenebras latibulum suum circuitu eius
tenebrosa aqua in nu. aereis xxx di. t. i. et lxxvi di. t. vo sapf
in pu in glo. persequar inimicos meos et comprehendam illos et non
convertar donec deficiant. xx m q. my. t. si etiam

Celi enarrant gloriam dei. Se in omnem terram exivit sonus eorum et
in fi. orb. terre verba eorum xxx di. t. ita dns xxxvi di. t.
si in glo. de elec. fundamenta ti. vi. s. ad roma. In sole posuit
tabernaculum suum de pe. di. y. t. initio in glo. Exultavit gigas ad
cur. via de q. di. y. t. qr corpus in pu. Delicta quis intel. ab oc-
cultis meis de pe. di. y. t. si enim in pu in vo ex dy. ab alien. glo.
di. in q. illud

Exaudiat te dns se. hy in curribus et hy in equis nos autem in nomine
dni dei nri invocabimus xx m q. y. p. t. vy.

Dne in virtute tua se. Desiderium cordis eius tribuisti et vol. la. eius
non fraudasti eum xx m q. i. t. archa. in glo. si ppm orare pro ipsa
etiam sibi ...

Deus ds respice et se. ipsi vero consideraverunt et inspexerunt me
divi. sibi vestimenta mea et super vestem meam miserunt sortem. i q. vy. t.
sic. dm hesterni. Edent pa. et satu. de q. di. i. t. dehemus
in glo.

Dns regit me et nil mihi deerit in lo. pas. ibi me col. Virga
tua et ba. tua ipsa me conso. sup. xl. di. t. disciplina de q.
di. y. t. in calice. Parasti in conspectu meo mensam adv. eos qui
tri. me. Inpinguasti in oleo cap. me. et ca. me inebri. quam
preclarus est. i. t. in calice de cons. di. y.

Dni est terra et plenitudo eius vni di. t. i. et xvi. q. y. in civitate
t. ubicumque y de con. t. ina. y

Ad te dne levavi et se. delicta iu. me. et ignor. m. ne
me. xxx q. i. t. de his de pe. di. y. t. si peccatum in glo. Diriget
man. in iudicio docebit mi. vi. sui. xvi. q. i. t. nos autem vniverse
vie dni misericordia et veritas xx m q. y. t. sane. i. in fine in glo. xx
vi q. i. t. impudicitias xxx m. q. y. t. admonere in si. in glo. de Ipse
t. secedes impu

Iudica me deus quoniam ego in innocentia mea ingressus sum d' pe
d. i. n. c. opposit' ult' med' et c. s. cum v dauid Proba me
dne et tempta me ure renes meos et cor meum p v
dauid Non sedi in consilio va. et cum iniqua agen no intro
pxx iiii q iii c. cum qq Dne dilexi decorem do. tue et locum
habitacionis glie tue pxx iiii q ii c. omnibus In quorum manibus in
iquitates sunt dext. eo. repleta est muneribus i q i c. sunt non nulli
in glo. p. i q iii c. q uerte de sompno et s. c. istos ar.
Dns illuminacio mea sc' Credo vi. bo. do. in terra viuentium
de q di iiii c. sicut insatiatus ar.
Exaltabo te dne sc' Ego autem dixi in habundancia mea
non mouebor in et ul ii i c. mutac' Auertisti faciem faciem tuam
a me et factus sum conturbatus ibid Que vtilitas in sanguine
meo dum descen. in corrup. p xvi q uii c. 7 hec dixit
In te dne speraui sc' miserere mei dne quoniam tribulor conturbatus
est in ira oculus meus anima mea et venter meus quoniam defecit
in dolore vita mea et anni mei in gemitibus xii q i hec tunc
v cum vero
Beati quorum remisse sunt iniquitates et quorum tecta sunt pecca
de pe d mille tantum inf in glo. et c. illud in tex. Quoniam
tacui inueterauerunt omnia ossa mea dum clamarem die de
pe di i c. exto itaque et c. denique. ausi. Delictum meum cogni
tum tibi feci et iniusticiam meam non abscondi de pe di i c. fi. Dixi
confitebor adu me in iusti in do. et tu re. impie. pec. me
tum q i. c. si quis de pe d i in pu. li. diuisiones pcum di c. hec dixi
et c. fi. et di iii c. illud vestri medull. a. nd. ad qui non app
missum i q i c. ut sanat.
Benedicam dnm in omni tempore sc' gustate et videte quoniam suavis
est dns di iii c. i. c. testes in glo. Diuerte a malo et
fac bonum p. Io. an. de pe c. fi. Vultus autem dni super facientes
mala de pe di iii c. hec ista et c. ordita
Iudica dne nocentes me expugna. sc' fiat via illorum tenebre
et lubricum et angelus dni persequens eos pxx iii q iii pr. c. de
ego humiliabam in ieiunio animam meam et oracio mea in sinu
meo conuertetur c. siue non est in glo.
Dixit iniustus sc' verba oris eius iniquitas et dolus noluit in
telligere ut bene ageret xxx iiii di. de si q iii c. excellentissimum
de pe c. quisquis in glo Iusticia tua sicut montes dei Iudicia

abyssus multa ps xxxv q iij c quod ignoret in glo ar. homines
et iumenta salvabis domine ps xv q i et exeo in glo
Noli emulari in malignantibus. in glo. in verbo invidia sc. recede pe.
illa que via tua de d ij c tibi dico Declina a
malo et fac bonum de pe d i et hic auctibus et c s pectus
in glo. nota id dimitte a malo ic mps indicat dum et
illud non sufficiat abstinere a malo ic ps xxij q v c de fer. ps
viij q i c sic enim in verbo illicitum de pe c. si mete dominus aut
non derelinquet eum in manibus eius nec dampnabit eum cum iudi
cabitur illi ps xxxiij q iij non impetuum de re iudi c i li vi
Domine ne in furore tuo ij sc. Putruerunt et corrupte sunt cicat
rices mee de pe d iij c tota in si et d iiij et si quis ser
ctitus sum et curvatus sum usque in finem tota die ps xxxix d i c i v
gressus sum Domine ante te omne desiderium meum et gemitus meus
a te non est absconditus de pe d i c. magna
Dixi custodiam sc. thezaurizat et ignorat cui congregat ea ps iij
di none
Expectans expectavi sc. multiplicati sunt super capillos capitis
mei et cor meum dereliquit me. ps lo an decideli c i in si in
fine
Beatus qui intelligit sc. verbum iniquum constituerunt adversum me
Numquid qui dormit non adiciet ut resurgat l d i c spon
debet et c pacem
Iudica me deus et discerne causam meam de gen. non sta de
a d ij c tredec ps al
Eructavit sc. Dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem. propterea unxit te deus
deus tuus oleo leticie pre consortibus tuis de sac unc c i Asti
tit regina a dextris tuis in ve. de cantate ps m q v c s paula
Omnis gloria eius filie regum ab intus in fimbriis aureis pe c i
pro patribus tuis nati sunt tibi filij consti. eos pi s oem terram ps xxom
d i c quorum vites
Omnes gentes plaudite manibus iubilate deo in voce exultationis
ps xxxiij d i c i in glo
Magnus dominus et laudabilis nimis de c d iij c. accessit
deus in domibus eius cognoscetur cum suscipiet eam de pe d ij c dum stat
in pr alcam glo.
Audite hec omnes gentes sc. fr non redimet ho et n dabit deo placa
tionem suam et pretium redemptionis anime sue et laborabit ieternum

ii pte

et vincet adhuc infra xiij q ii c impii

Deus deorum sequitur immola deo sacrificium laudis et redde altissimo vo
ta tua de voto et plus peccator autem dixit deus quare tu enar
ras iustitias meas et assumis testamentum meum per os tuum tu vero
odisti disciplinam iij q vij c ideo testatur et per quod qui j q in
c extimant videbas furem currebas cum eo et cum adulteris
filium matris tue ponebas scandalum vij q i c ex merito

Miserere mei deus secundum magnam misericordiam tuam de pe di iij c totam di j c
Miserere ut david amplius lava me ab iniquitate mea et a peccato mu
nda me per c totam. Quoniam iniquitatem meam ego cognosco et peccatum meum contra me
est semper per c totam et c illud di j c ecce Tibi soli peccavi et ma
lum coram te feci ut iustificeris in sermonibus tuis et vincas cum iudicaris de pe c totam di j
c et ut ei. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum et in peccatis concepit me mater
mea di iij c secundum vult per p rude columpna di iij et sequitur in fine
iij q iiij c vii. Asperges me domine ysopo et mundabor lava
me et super nivem dealbabor di j c totam exaudieris. Averte faciem tuam a pec
catis meis et omnes iniquitates meas dele de pe di iij et opponit in
fine. Redde mihi leticiam salutaris tui et spiritu principali confirma me di j c puder
et per c cum exaudiens p c secundum vult per. Docebo iniquos vias tuas
et impii ad te convertentur p c peccatori et p c cum exaudiens de pe
di iij c totam libera me de sanguinibus deus deus salutis mee de pe di iij
c ut haec vero iij in glo super verbo pacientie. Quoniam si voluisses sacrificium dedis
sem utique holocaustis non delectaberis p et opponitur ante fi de pe di iij. Sacrificium
deo spiritus contribulatus cor contritum et humiliatum deus non despicies p respondet de pe
di j c sacrificium in prin j c in actibus di iij et opponitur in fine

Deus in nomine tuo salvum me fac sequitur voluntarie sacrificabo tibi et confitebor xx q iij
c prius

Exaudi deus orationem meam et ne despexeris deprecationem meam de pe di c si autem et
dixi quis dabit mihi pennas sicut columbe et volabo et requiescam.
Ecce elongavi fugiens et mansi in solitudine vij q j c hi igitur in
prin et c. Redimet in pace animam meam ab hiis qui appro
pinquant mihi quoniam inter multos erant mecum de c di xxj non in nostris

Miserere mei deus miserere mei quoniam in te confidit anima mea sequitur filii
hominum dentes eorum arma et sagitte et lingua eorum
et gladius acutus de pe di j c periculose et c nichil laqueo
paraverunt pedibus meis p c periculose in glo.

Si vere utique sequitur iustitiam loquimini sequitur letabitur iustus cum viderit vindictam manus suas
lavabit in sanguine peccatoris xxiij q v c

Deus repulisti nos sequitur da nobis auxilium de tribulatione quia vana salus
hominis xxiij q iij c vi

Nonne deo subiecta sed nolite sperare in iniquitate et rapinas
nolite concupiscere divitie si affluant nolite cor apponere
p̄gma xii q. i c. clerici i. in q. expositionibus in verbo habere
Exaudi deus orationem meam cum deprecor xv di. c. si cum si. Antequam
Accedet homo ad cor altum et exaltabitur deus de pe. di. ti. c. i. in vo. quiaphe
nabilis i. in expositionibus in vo. sindesis
Te decet ympnus deus sed introibo in domum tuam syon de con di.
v. c. et n
Iubilate deo sed introibo in domum tuam in holocaustis reddam
tibi vota que distinxerunt labia mea et locutum est os meum in
tribulatione mea pro Remundo xvii q. iii c. sunt qui opes de voto c.
primas i. in glo. in verbo votum
Exurgat deus et sed deus in loco sancto suo qui inhabitare facit unius
moris in domo xx iii q. i c. omnibus Animalia tua habitabunt in ea
parasti in dulcedine tua pauperi deus xxviii q. vi et ex his In ecclesiis
benedicite domino deo i. in expositionibus in vo. supplicationibus
Salvum me fac deus quoniam intraverunt aque usque ad animam meam de con
di. ii. c. cum omne in si. in verbo intelligi Quoniam zelus domus tue co
medit me xxiii q. iii c. qui peccat de custo. eucha. c. si. Adversum
me loquebantur qui sedebant in porta xi q. iii c. qui i. in expositionibus in
verbo portis Non me demergat tempestas aque neque absorbeat
me profundum neque urgeat super me puteus os suum de pe. di. i.
c. Deinde alii ex his iterum in si. Obscurentur oculi eorum ne vide
ant de consecratione eorum ff. memoria xxx di. [illegible] c. si. Deleantur de libro vive
ntium et cum iustis non scribantur de di. iii p. c. in domo fiat
habitatio eorum deserta et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet xxiii
di. c. i. in si.
Deus in adiutorium meum intende viii q. i c. ad vo. in si.
In te domine speravi non sed os meum annunciabit laudem tuam tota
die salutare tuum lxxxviii di. c. quoniam Quoniam non cognovi litteraturam
introibo potentias domini de con di. v. c. cuidesse et p. c. quo
Deus iudicium tuum regi da Descendet sicut pluvia in vellus pro consue
tudine xvi q. i c. reductus i. in glo. in v. pluvia Et adorabunt
eum omnes reges terre omnes gentes servient ei xx iii di. i. displicet
Quam bonus sed posuerunt os suum in celo et lingua eorum tran
sivit in terra xxii di. c. nimium Quia zelavi super iniquos pa
cem peccatorum videns i. in glo. in v. invidia In labore hominum non sunt
et cum hominibus non flagellabuntur de pe. di. i. c. superbis
Ut quid deus repulisti in finem lxxxvi di. c. [illegible] in glo. Sed

lena manus tuas in sibias eorum in finem xxiij q v et fine obliviscaris
voces inimicorum tuorum superbia eorum qui te oderunt ascendit semper
de pe di in c talis in glo.
Notus in iudea deus p. xvi q vij c et hec dixinus in glo. Et
factus est in pace locus eius et habitacio eius in syon de i mun
//clerc et c y li vi vovete et reddite dno deo vestro xxx in q v c mani
in glo xviij q i in pri de voto c magne c ii e in glo xxvij q i c s
sicut sacro in fi in ii gm d c si in glo.
Attendite scilicet panem angelorum manducavit homo de q di v c re
nam in pri c omnia et dereliq c i in clem. Et recordatus est
quia caro sunt spiritus vadens et non rediens de pe di i c hec ide in
glosa
Deus venerunt gentes venerunt gentes scilicet effunde iram tuam in
gentes que te non noverunt et in regna que nomen
tuum non invocaverunt xxiij q v c si
Omnis ignis scilicet incensa igne et suffossa ab increpatione
vultus tui peribunt de pe di v c si cui an pri in glo
Exultate scilicet sumite psalmum et date tympanum psalterium io
cundum cum cithara de di. c. te in ii glo et xv di q i c hiis ita
Deus virtutum scilicet extendit palmites suos usque ad mare et filii excelsi omnes xvi di c i
stirpe pauperem et egenum de manu peccatoris liberate xxiij q iij c s
Deus quis similis erit tibi de pe di i c parat
Quam dilecta scilicet qui habitant in domo tua domine in secula se
seculorum laudabunt te xxiij q iij c omnibus. Etenim benedictionem
dabit legislator ibunt de virtute in virtutem de pe di v dico statim
in pri de eter c tu mysterium in glosa
Benedixisti scilicet veritas de terra orta est et iustitia de celo prospe
xit de pe di i c eq et xxxiij q x c i
Inclina scilicet custodi animam meam quoniam sanctus sum xxxi di c te
nete at at.
Fundamenta eius in montibus sanctis de clerc fundamenta li vi
Quae dominus salutis mee scilicet numquid mortuis facies mirabilia aut
medici suscitabunt et confitebuntur tibi de pe di i c hec de hinc
etiam medita
Misericordias domini meas scilicet si autem dereliquerint filii eius le
gem meam et in iudiciis meis non ambulaverint de pe di m
et que
et hac pietate in spat sed prophanabo testamentum meum et que
procedunt de labiis meis non faciam irrita de pemi c primo
Qui habitat in adiutorio scilicet cadent a latere tuo mille et decem milia
a dextris tuis xxiij q i c ite xvi di c qui bona de pe di m

O BOE
IESU P
Ma

ait c si ex bono ibi nō accedat altari tuo ſm Bnud'
Bonū est ꝯfitē dnō sc̄ Iustꝯ ut palma florebit ꝑ vij di c j
in glo
Dnꝯ regnauit decorē indutꝯ ē sc̄ testimonia tua credibilia
facta sunt nimis domum tua decꝫ scitudo dn̄e de ī mi et c ij
li vj
Venite sc̄ pocupemꝯ faciē eiꝯ in ꝯfessionē paridꝯ de p ben c
dnōd li vj venite adoremꝯ et pudaꝯ an deū j mque possita
mbꝯ in vo an extimat
Cantate j sc̄ ℞m omīs dꝯ gētiū demonia xxvj q v c qm sū
Confessio et pulcritudo in ꝯspectu eiꝯ de pe di m c tota ms
Dnꝯ regnauit irascātur ipli sc̄ moises et aaron ī sacerdotibꝯ eiꝯ
xxij di c v ms
Jubilate deo omīs sc̄ ꝑ pl̄ms eiꝯ et oues pascue introite por
tas eiꝯ in ꝯfessionē de pe di j ꝙ demūꝫ ms
Misericordia et iudiciū cantabo tibi dn̄e de pe di j nllꝯ debite
in glo Dethente secreto ꝓxīū suo hūc ꝑsequebar xxiij q iij c
inimicū c qm pcitat in p ij de acc c ingressoribꝯ in glo
Dn̄e exaudi j ℞ma desecerūt sic fumꝯ dies mei et ossa mea
sic cremiū aruerūt vij q j c cū vō in fi ℞ma cinerē tanqꝫ panē
manducabā et potum meum cū fletu miscebā j di c si qꝰ diaꝯ
Benedic j sc̄ ~~pondices semi inimicꝰ~~ ℞m ꝓpicia omnibꝯ ini
quitatibꝯ eiꝯ qui sanat omīs infirmitates tuas de ꝯ di ij c
iterat ℞m replet in bonis desiderū tuū renouabit ut aqla
juuentꝯ tua c di c c in qmꝯ in glo
Benedic ij sc̄ ꝑ ponentes semi inimicꝰ et h'bam fmituti hōin xx in
q j ꝙ hiſ ita vt exhilaret in oleo faciē et panis cor hominis ꝯ
firmet de pe vnt c j to an fi de ꝯ di v c accipite ℞m re
spirat terā et facit eam tremere j j glo ī ō media passꝰ
Confitemini j sc̄ dixit et venit locusta et bruchꝯ cuiꝯ nō erat
nūms ꝑ gnūd xvj q j c icutim j in ꝯpositoribꝯ in ꝯ li bruch
Confitemini ij sc̄ et stetit fineeſ et placauit et cessauit ꝯquassacio
et reputatū ē ei j iusticiā ij q vij ꝙ ℞ ov balaam in fi xxiij
q iij c ep xc et ꝙ fi hec ꝑ c gimluzanꝯ in glo et q v p c tob
et q fi c occidit
Confitemini iij sc̄ ℞ma saciauit aīaꝫ inanēꝫ aīaꝫ esurientē
saciauit bonis sedentes in tenebris et vba mortis de pe di
iij c ad hūc instaut ult med'
Deꝯ laudē meā secquīt fiāt fiāt filij eiꝯ orphani et vxor

1', B ( )
(V>)

eius vidua nutatores transferat filii eius et me ducet et cum
te de vita cum imbis sensibus scrutate fenerator omnem substantiam eius et
diripiant alieni labores eius xxviii di t. i in si Cum inclinat
exeat generatio et oratio eius fiat in peccatum de pe di m c mil m
in memoria reddat iniquitas patris eius sequitur et separatio eius accipiat alt lxxviii di c pono in glo
Dixit dominus sequitur donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum pre
qr et chis ita al' c incta pri dictum et in glo de ver sig
c qr dia. Tu ma. dominus et non pe ad. tu es sacerdos in eternum secundum ordinem
melch. de ait mi c et. s xr de q d i n c sacerdos et
c. pro dedi qm sit lge c prenevablem
Confitebor sequitur memorias fecit in ab ini suorum xl in di c qm ar
Beata viscera sequitur dissipat sed dit pauperibus lxxxvi di et in in
pri
Laudate pueri sequitur Sit nomen domini benedictum xxvi q vii c miste i glo
In exitu Israel sequitur mare vidit et fugit. tor. co. c. retror de q di
i n c rend ult meo Cum ima mea et vita mea neq di
gen. xlii. et decem xx in q v et si deno c magne
Credidi sequitur Quid retribuam domino pro omnibus que retribuit mihi Calicem salutaris accipiam de q di i iteat in glo. Ego dixi in excessu meo omnis homo mendax de pe di i di i n c si in pri in glo
et each di et si
Confitemini sequitur bonum est confidere in domino quam confidere in homine
a in expositionibus in vi qui A domino factum est istud et est mirabile in oculis nostris de q di n c quod sangu et v dimitas vbi
Beati inmaculati est ving pe usque ad drum cu tribularer ut
no et pe di m pma gplato in sup scription ab. mede Gal c xviii
Beati immaculati in via de pe di tribulo Itemque sequitur in iustificationibus tuis meditabor non obliviscar sermones tuos xxxviii di
c omnis
Legem pone sequitur Ante actos meos ne ri. nu. xxx u q v
c nec solo in glosa
Memor esto sequitur Media nocte surgebam ad confitendum tibi super iudicia iustificationis tue xci di c psbit et dele uns c. psbiter
Remor esto sequitur Bonitatem sequitur bo in lex oris tui super milia auri et argenti xlv di c omis in glo. Voluntaria fac domine
Quomodo dilexi sequitur voluntaria oris mei beneplacita fac domine di xx q in c psy
Omnium apes prescientis sunt me quia sequitur Iniquitatem odio habui
et abhominatus sum xxvi c affectu De pacis in die laudem dixi tibi
super iudicia iustitie tue p c psbit et p c p o de iele uns

// scz psbit

Ad dnm cu tribularer clamavi p z v // cap stata in titulo.
Letatus sum in hiis que dicta sunt in domo dni ibimus xxiii di c ordis
Nisi dns scz laqueus contritus e et nos liberati sumus p 7o an de
ded e c impleverit in clem.
De pfundis clamavi ad te dne dne de pe di i c demigr an si.
Memento dne david scz sacerdotes tui i q i c dns iuravit dns
da. ne. et non fren eu de incr inr c si xc sacdotes eius induta pal.
xl di c i
Ecce qz bonum et qz ioc hit fra in unu in q i c nulli xi q i c n
sic unguentu qd descendit in bar barba aaron de pe. di i q c
quiritz in glo de sac unc c io
Laudate nomen dni scz dia quecunqz voluit dns fecit in celo et
in tra de q di y c omnia
Sup flumina babilonis illic sedimus et flevimus du recordarem tui
syon de q di i c hy dnosin salicibus in medio eius suspedimus
organa nra de pe di m c in salicibus Quo cantabimus canticu
nrt. ali ibid Qui dut exinanite exinanite usqz ad funda
mentu in ea ibid et xxx q v c. s paulus in s filia bibilon
misera p c in salicibus Beatus qui tenebit et allidet parvulos suos
ad petram ibid et i q iii c eod q in glo.
Dne pbasti me et cognovisti me scz si ascedero in celu tu illic
es si descendero ad infernum ades de pe di i c et ucit in glo
Imp imperfectum meu viderunt oculi tui et in lio tuo omnes
scribent de q di iiii c in pactis
Dne clamavi scz no declines cor meu in vba malicie ad ex
cusan. excu. impet xxii q i c p diator de quie c quito de usis
c tu tu de ceptos pla c mit
Voce mea ad dnm clamavi voce mea ad dnm pcatus sum
p 7o an de icle. c io in clem
Dne exaudi n scz et no intres e in iudicium cu servo tuo
dne. qz no iustificabitur in cospectu tuo omnis vivens de pe di
n c si.
Benedictus dns deus meus scz confiteantur tibi dne om opa tua
et sci tui bndicant t d in di c cum ar. oculi omniu in te sperant
dne et das illis esca in tpe oportuno xv q i c dico in
glo.
Lauda aia mea dnm scz qui custodit veritatem in seculum fac iudiciu
iniuriam paciētibus xxiii q iii p c iusticie
Laudate dnm qm bonus e ps xxxiii q v c i in textu tituo
Laudate dnm de celis xxx v q x c i in glo Quia ipse dixit

et facta sunt ipse man. et creata sunt ubi d. et dix. di i c paul
eorum altum p p i c. rena an si statuit ea in eternum et in secl
secli precept po. et no pt p c xl. Exultationes dei in gut eo to
l. di c p q in b diatus in vo vo di ctum xx ii di c i in glo ar
cad alligandos reges eo in qpe. et no. e. in ma. fe. lv. jo. an
de hic c i in eclesiastico in pn

Parabolarium

Laudate dominum in sanctis eius de relig. c. i° in pn in eclesiastico
Fragra aut idea icthe an celos penatorum p. Bern. xxm
q in c cv in lege mea. Nesis sapiens reliciti p in. Et p
// a p d tedit habe fiduciam in domino ex toto corde tuo et ne innitaris
prudencie. hora den de tua sta 1 9 1 e no e putada xx in q
tue de gsa e ne innitaris v. in sua xvi q i c. dextime in glo. Quem diligit deus corripit
p c in q in c ca v indicta de puer tano c cv / in iuventute
1 c xm Nam et ego filius patris mei tenellus et unigenitus
coram matre mea. De ver. sig. c in Nec capiant proprius ab eis
impiis n supplantaverunt de in q i c ulti in pn Iustorum autem
semita quasi lux splendens procedit et crescit usque ad perfectam diem
de pe di i c. sno ventiba Nec des alienis honorem tuum ne
forte impleantur extranei viribus eius / viribus et labores tui sint
in domo aliena xxx vm di e none in fi. Cv ade apem et
d. ysce qua operatrix e et castiw opus facat sim hac inceptam
de q di v. c inrig in glo. Fili mi si spoponderis pro amico tuo
defixisti caput ex manu tua de remis e in p et venia. Et
Dic sapientie soror mea es et prudenciam voca amicam tuam de
pe di n caitas ... in vo ... non est vir in domo sua. s
virginis matre si xl vi di c nasa ar Da sapienti occasionem
et addetur ei sapientia xx in q vi c. in des in fi. Filia perplexa lecti
stat pre in xcv di c esto. i xi v. In multiloquio non deerit peccatum xlv
di c i an si ar Statera dolosa abhominatio est apud deum xlv
di c omnis ex. Ubi fuit superbia ibi erit et contumelia ubi est
humilitas ibi et sapientia de pe di i c. ay e que pervenit ar Qui
ambulat fraudulenter revelat archana sed qui autem fidelis e celat
amici commissum p c q v c qui ambulat. Verba impiorum insidiantur
sanguini / iustorum liberabit eos. i q n e fi. de pe di i c. ibi qd
iustorum e io qr Cum op nomi bagit inde iustos e q aut
inlct tepte ... et xx q v c incanti ibi
testis fidelis ... labium fimile firmum erit in perpetuum qui aut te
stis erit repentinus concinnat linguam mendacii p e fi. Filius

sapiens doctrina prius xv v di c esto. Qui custodit os suum cu-
stodit animam suam qui inconsideratus est ad loquendum sentiet mala p
c si. Verbum mendax iustus detestabitur impius autem confundet p
c si. Qui parcit virge odit filium suum qui autem diligit illum
instanter erudit xiii q ii c nimium c displicet c ea vindicta
v q v illud ovid in prin xlv di c sal[omon] de maio c polite in ii
glo de exp c si qui in glo phoc xiii q i c patrus q r no
te parentes c nec non nos se c xxiii b c in Testis fidelis non men-
titur profert mendacium dolosus testis xxii q v c mitanti Risus do- 59
lore miscebitur et extrema gaudii luctus occupat ar l xix v di
c ne mirens Innocens credit omni verbo astutus considerat gressus
suos xxii q iii c innocens Habeat autem testis fidelis et profert
mendacia dispicellus ar in q i c nullus in v libell In multitudine
populi dignitas regis et in paucitate plebis ignominia principis i
q iii c hys ita v Ite david Victime impiorum abhominabi-
les deo vota iustorum placabilia i q i c non est putanda in q
vm c in quibus xxii q v c sepius Filius sapiens letificat patrem
f t x Domus sedicionis demolietur dominus de pe di v c principium m[?]
ar Longe est dominus ab impiis et orationes iustorum exaudiet p s
sepius et p c in quibus Cor hominis disponet viam suam
sed domini est dirigere gressus suos xl vii di c nate in f i c ex
Quid prodest habere divicias stulto cum sapientiam emere non possit
et xxiii lvi di c nasci Sicut igne probatur argentum sic a deo
temptat in glo in v fonte Impius vir in profundis veniet per
catorum contempnit xviii di nec licuit de pe di i c de maioribus glo
Qui prius iudicat quam audiat stultum se esse demonstrat xxix
di c i ar Iustus prius est accusator sui de q di v c tercio infra
Qui expellit mulierem bonam expellit bonum qui autem tenet adultera
stultus et insipiens est xxxii q i c ii Domus et divicie dantur
a parentibus a deo autem proprie uxor prudens xxvi di c deinde ult
pro xxxiii q i c cum probetur Que exercicia diuina qui mise
rit percipiet xlvi di c si Luxuriosa res vinum et tumultuosa
ebrietas quicumque hiis delectatur non erit sapiens xxxv di c
luxuriosa et c luxuria Qui ponit dire medio est cor meum purus
sit apertum de pe di v c si enim ult prin ibi noo medii apertum et
Ex studiis suis intelligit puer de pe sup c ex studiis Ira duo

digniter congressus vi quasi aut homo pt intelligere viam suam
p. x. xxi. ¶ Exultatio iuvenum fortitudo eorum et dignitas
tamen senum canicies lxxx iiii di. c porro hostie impiorum abhomina
biles que offeruntur ex scelere i q i c non est putanda ¶ Dives et
pauper obviaverunt sibi utriusque operator est dominus viii di. c i
ac ethicis c nomen bonum xc i q i c xii ¶ Sicut dedisse et ex
ibit a deo in [illegible] v q iii c in loco in fi. Nos tristificamus(?)
magis atque graves possemus pretermissis in q iii c in legibus
vii q i c precipue epi ix q iii c i et xiii q i c i et xiiii q iii c
tristentur xxv q i c iii et xxiii di. c dyaconi sint et ceci
de sepulchro x i f de primo c xix Noli sentire pi uti discipli
ina si enim prosperis eris vita non moriet tu virga percutis eum
et animam eius de inferno liberabis plus di. ¶ Talon xx in di. c di
splicet c ea vindicta v q v c non omnis f c xiiii c Noli esse
in quivis patrem nec in comessacionibus eorum qui carnes ad
vescendum conferunt de c de v c ne eleves in pri ar et xl iiii
di. c ante ¶ Time quod doloris eorum ad mortem xx iiii q iii c non in
fundam i ac c iii ¶ Septies in die cadet iustus et resurget de
pe di. iii c septies ¶ Time deum fili mi et regem et cum de
tractoribus ne commiscearis ¶ Tamen repente consurget perditio eorum in
q iii c c detractores ¶ Tunc viderunt oculi tui ne proferas in
iurgio [illegible] cito ne postea eam emendare non possis cum dehone
staveris amicum tuum v q v c ¶ Tamen amblat ¶ Sicut avis ad
alta transvolans et passer quolibet vadens sic maledictum frustra prola
tum in quempiam superveniet xi q iii c illud ¶ Sic noxius est qui mittit lan
ceas et sagittas in mortem ¶ Ita vir qui fraudulenter nocet ami
co suo fuit deprehensus dicit ludens feci de pe[illegible] c i melior
sunt vulnera diligentis quam fraudulosa odientis oscula
v q v c non oportet c non osculabatur xxiiii q iii c nimium ¶ Dili
genter agnosce vultum pecoris tui pastoris de pe. c ii ¶ Lin
laudet te alienus et non os tuum extraneus et non labia tua
xl vi di. c Ditatus usuris et fenore liberali in pauperes ca
congregat et [illegible] ¶ Tamen decipit iustum in via mala in inter
itu suo corruet et simplices possidebunt bona eorum xiiii
// que q vi c // admodum nisi ac ¶ Tamen abscondit scelera sua non
diriget qui autem confessus fuerit et reliquerit ea misericordiam consequetur
de pe. di. i c agite in glo. q [illegible] ut uc c i in glo ¶

// furez

Qui cum fure participat odit animam suam de fur. c. q ad fure
Mediocritatem et divicias ne dederis m[ihi] tribue tantum victui meo
necessaria ne forte saciatus illiciar ad negandum et dicam quis
est dominus et egestate compulsus furer et periurem nomen dei
mei in q. in Lxx scriptorum in glo. Regem locusta non habet
xiii q i c. q m ve in glo. Tria sunt difficilia mihi et quartum
penitus ignoro viam aquile in celo viam colubri super petram
viam navis in medio maris viam viri in adolescentia xxx
q i c i. de presump. c. ex strophis in glo et facit ar. de q. di. in
c. que. Qui autem fortiter premit ubera ad eliciendum lac exprimit
butirum et qui vehementer emungit elicit sanguinem in di. q c. denique
de pe. di. i c. sapiens in fi. in glo. de ieiunio c. in si. et pro malo

Ecclesiastes

Vanitas vanitatum et omnia vanitas xxxv q. ii c. In eclago
in glo. de pe. di. ii. et fi. in textu. Quid est quod fuit ipsum
quod futurum est de pe. di. iii c. in domo Thi fiat de q. ii. Ego
ecclesiastes fui rex in Israel et proposui in animo meo querere et in
vestigare sapienter de omnibus que fiunt sub sole xxx vi
di. c. Sic eis in daniele et salomone ve. Dixi ergo in corde
meo vadam et affluam deliciis et fruar bonis de pe. di. iii
c. in tantum in fi. Sapientis oculi in capite eius de .q. d. liii c. autem
presbiteri de pat. vnc. Lxx. Tempus tacendi et tempus loquendi xxx vi
di. c. clerici. Cuncta subiacent vanitati et omnia pergunt ad unum
locum de terra facta sunt et in terram pariter revertuntur xiii q ii c. in cau
sa zing. e. et q. non his cum filius vi frem vii q i c. factus
in fi. Et pe. sch. ex eis cadicel non his sublevatus se et p
tendit archus e. q. de nob. // ss. // esse q. bind xxxi di c. Inia
bus viii q. i c. i. et c. illud de stamo c. ii de q. di. i. ut illud
palea c. ff. nunc difficile rupi de tem. c. i. multo ei est
melior obedientia quam stultorum victime viii q i c. sciendum s. p.
b. i. reg. c. xv. Multo melius est non vovere quam post votum promis
sa non reddere xvii q i c. si quis i. ceteri v. Avarus non implebitur
pecunia xiiii q iiii c. cupiditas alexon di. c. sic hiis post pu
het dixit ei aspicias pro que ita fiet de pe. di. iii c. quam in si. sub
et exponitur b. Iob ix. Vidi impios sepultos qui etiam cum
adhuc viverent erant // et laudabuntur in civitate quasi iustorum operum
sed hoc vanitas est xi q iii c. nec a pretorum ar. Et cetera non proferat

// in loco sancto erant

tito sua tam malorum absque timore ullo. Filii hominum expectant mala
xi i. si m. c. parum misi. Et ei nescit homo utrum amore an odio dignus
sit xi q. i. c. sacerdotibus an fi. ex. Dulce lumen et delectabile
est oculis videre solem xi di. c. cautiones p. doc. i. in uno orare
faciendi plures libros nullus est finis p. x. d. o. an. in prohemio clemen
tinarum in glo. c. sedendi

Cantica

Deum time et mandata eius observa hoc est omnis homo l. di. i. pr.
in glo. xii di. c. oia. Oleum effusum nomen tuum et ser
tiemque sil. in auctorem communitatorum dolorum de pen. vii. c. i. in
an fi. Pulcre sunt gene tue sicut turturis xlii di. c. predicam
Introduxit me rex in cellam vinariam ordinavit in me car
itatem xxx di. c. i. in glo. Ferculum fecit sibi rex Salomon de lignis
libani de c. di. i. altaria. i. et Sicut fragmen mali punici ita
gene tue absque eo quod intrinsecus latet et procedit oculi tui sicut
columbarum absque eo quod intrinsecus latet xxiii q. v. c. non est in glo.
Ortus conclusus fons signatus Emissiones tue paradisus malorum
punicorum pomorum fructibus Et iste fons ortorum puteus aquarum
viventium xxiiii q. i. c. omnibus Ego dormio et cor meum vi
gilat vi di. in sua. Manus mee distillaverunt mirram de sac
ris i. co. ult. phi. Oculi eius sicut columbe super rivulos aquarum que
sunt lote et resident iuxta fluenta plenissima xxxv i di. c. ec
ce misi. Una est columba mea perfecta mea una est matri sue
electa genitrici xxiii q. i. c. loquitur c. omnibus c. prodeda de c. di.
iii c. alamo Nasus tuus sicut turris libani xlix di. c. i. b. pro
fectus est ut mors dilectio de pe. di. ii c. valida

Sapientie

Perverse enim cogitationes adeo de pe. di. i. c. turbis at Spiritus
enim sanctus discipline effugiet fictum i. q. i. c. Et ideo
i. q. iii. c. salvator xxiii q. iii c. de illis de pe. di. iii c. in
hec itaque ii de c. di. iii c. considerit et c. qui an fi. Quos autem
mentitur occidit animam xxii q. ii. c. nec aut ...a c. si quibus adte
non fugerit et q. v. c. in . Venite ergo et fruamur bonis
que sunt de pe. di. ii c. si enim vult medius ibi manducemus
et bibamus id de c. di. i. c. in . Fulgebunt iusti tanquam
scintille in arundineto discurrent in uno dotes corporis. Filii
adulterorum in consummacionem erunt et ab iniquo thoro extermi
nabitur semen xxxii q. iiii. c. dicat lvi di. c. fi. Cani sunt autem
sensus hominis et etas senectutis vita immaculata. lxxxiiii di.

xo e porro Rapt9 e ne malicia mutaret intellectu eg aut
ne ficcio deciperet aiaz illi9 de pe di m c s[e]c[un]d[um] bono in pu et
q sequit Ex agno aut q[u]o[n]d[am] nimia potestas aut potes con
uicta pacietur viii q i c Illud p[ro]p[ter] q in p[re]cipue ac 7 ne non
et venit in me sp[iritu]s sapie et p[re]posui illa regn[i]s sedib[us] et di
ciab[us] ml ee dixi in c[om]paracio[n]e illi9 xxxvi di c ecce v[er]o salon
xxi q ii c qm sine inp[ro]b[a] i pali c i c Candor e eni lucis etne
et s[e]c[un]d[um] ymago bonitatis illi9 de cele mis c sane de pe di i
c ip ac Et reddidit iustis m[er]cede[m] labor[um] suor[um] et deduxit
eos in via mirabili de remiss c nisi q[uo]d q[uo]d ipse Ideo iusti ru
laru[n]t spolia impior[um] xx[iii] q iii c i et c ii c quadmodu[m] mis
ne clari ul mo c idem Raz et sine his vno sp[irit]u poterat
ot[iu]m di p[er]secucionu[m] passi abiepit[is] sedib[us] suis xx[iii] q iiii c q[uod] patiat
ubi p[er]secucionu[m] patimur ab ipsis sedib[us] iure re Diligis eni q[uod] sunt
et nichil odisti eor[um] q[ue] fecisti xx[iii] q iiii c s[ed] in glo mis de q
di ii et dixit et c iterum mis Et qua bonus et suauis e
sp[iritu]s tuus dne p[ro] 7o an de rele c ii in v[er]bo suauitatis mole
s[ed] inexpositio[n]e in v[er]o q[uo]d Et q[uo]d tempe in aq[u]a sup[er] v[er]tu
teygine ex ardebat vndiq[ue] i q i c sic enim m[irum] Angelor[um]
esca nutriuisti p[o]p[u]l[u]m tuu[m] et parati[m] pane[m] de celo p[re]stitisti
ei sine labore om[n]e delectamentu[m] in se habente et oi[um] sapo
ris suauitate[m] et s[e]c[un]d[um] et deseruiens vniuscuiusq[ue] voluntati ad q[uo]d
q[ui]sq[ue] volebat c[on]uertebat de c di ii c cottidie mis Ex tenia in
pu et p[ro] 7o an de rele c i in v[er]o suauit[er] in clem Ut s[ci]ret[ur] in
q[uo]d p[re]uenire solem ad b[e]n[e]dictione[m] tua[m] et ad orie[n]te[m] lucis te ado
rare s[ed] oportet ut no[n] xl di c certa[m] ut no[tatu]r

Ecclesiasticus

Omnis sapia a dno deo est p[ri]m[um] c ii c in cetia[m] in glo xvi
di q[uo]d in glosa de pe di ii c qm ulto ii xvi q i c re
u[er]tim[ur] ibi sciat dei vendicamus re Execratio aut pec
catoris cultura dei xxi q iiii oi[um] cultura Fili accedens
ad s[er]uitute[m] dei sta in iustia et timore et p[re]para aiaz tua ad t[em]ptacione[m]
ad t[em]ptaco[n]em xxvi q i c imp[er]ator[um] in v[er]bo subtilia in glo de
pe di ii c s[ed] eni v[er]o libel Ve duplici corde scelestis
et peccatori terra[m] ingredienti duab[us] vijs xxii q ii c ne q[ui]s
de regulari c aud[ito] de apostata c q[uo]d da[m] Cor durus habebit
male in nouissimo de pe di iii c sunt plures mis et c

Ignem ardentem extinguit aqua et elemosina resistit peccatis e di c mlt
in glo 7 di i c medicina libera cum qui inuiciam pati de manu
superbi xx iii q iii c non inscenda ibi crupe et h pn xx iii Non
tardes quia ad dominum et ne differas de die in diem i in glo in v
confessio Confitem fuit mora dum de pe di in c si refrigerescere
v uelut ar h cetera ibi c v Et mortuo non phibeas gratiam
xiii q ii c i cetera multas ante posuit auro et argento xj q iii
c pauper holi de mortuo inuite tuo gaudere scias quia omnes morimur
x iii q ii c in cetera Regum agere misereri differt xxiiii iuin
sticiam xx iii q v c si de rebus Et nunc superbus tua et c nisi
p c i cetera Omnis potestas vita breuis langueret plixior grauat
medicos sic et rex hodie e et cras non erit moriet xl q iii
c pauperes Et in inicium pecti e oris superbia de pe di i ay c que
penitus i in glo in v petrum superbie Qui non sciens interroges nec vim
pees querens pns ea audias ito videas vl v sj q iii c cor
xv q si c si inst Bona enim in mala aduertens insidiatur et i
electis ponit maculam ij q vii c i Attende tibi a pestifero
fabricat enim mala ne forte inducat super te subsanaciones xi q
iii c in auth ibi sacri testimonii et Qui bene fecerit bene sciito cum
bn fecero iux illud defendet elemosina et xl v di elegantem
in glo xvi q i c si cupis in glo Et nunc medecin mercatori
a spente pcesso de pe di i q ad in glo Qui Et in tetigit
picem inquinabitur ab ea i q i c orciano ar Omne aial
diligit sile sibi ar xiii di c nerui in pn lxx iiii di c ho
notatur de eletione transmissa Et nunc sibi necesse e cum aliis loqui
et de pe di i c hiis potestas ar iux illud cuiet mulli q
secundo dissidet ipse h in iuribus Qui de terra accanit homines
et H accanit ex ipso admittendus sibi sile xx iii di c demde
ibi H instituit et ne demoricis in errore impiorum antimor
te confitere a mortuo q mchil pit confessionem de pe di i c hic
id v Iste ei mortuo et q de missionibus inst Et nunc viuit mortuus
accanit oida sil xx v di c vii in n glo de pe di ii c pn
cipium in glo de sua tu c i in v sil et si hec in illa dictinct
ionis opus quae commemoratur gij i ne designatur successio tempo
ris ordo ne sic cumulus p c principium de hic de sua tu Cum iu
dicium parea inscitia t et anguem loquens vi q i c sic unne 7
c si clericis mensi pc compresteriam tua n cas xlvii di c

ruina. Item recedit cito lenis tarde et indurabit xi q iii
c nec solum ille p[ro] glaud' amicicia corporis et vsus decem. et ii ecclesia
hominis commutavit de illo xli di. Et si anfi ex. Eucarinia et de
na extetat oclos medicans xl q iii c pauper vienulis iuras repleti
iniquitate et non discedet a domo eius plaga d[e] m[an]u m[ea] c et s[ed] et Sic
cinamom[um] et balsam[um] aromatizans odorem dedi de pe dic v c i[us]
Flores mei fructus honoris et honestatis p[ro] 7o an de sta mo. c
simpliciter inclem. Item qui edunt me adhuc esuriunt et qui bibunt me adhuc
sitient. i in glo mo sitis. Quasi figulus probat fornax et homines iustos
temptacio tribulacionis de pe di ii c si ein vi liberi abstinete alite
et minuet peccata p[ro] 7o an de seppul c ii in obo actibus in ele vita
neque hospitalia de domo in domo xxiiii q ii c q[uo]d dignior ar
i in glo mo hospicia. Misericordia ac tue placeste deo de di i c q // pe
mult. dessponsa c ut opa in glo. ubi auditus n[on] e n[on] effundas sermo
ne ar vi q i c ex muto v[e]l neo libent. Cibaria et virga et onus
asino panis et disciplina et opus servo de pe di ii c caritas est i
v[e]l subiectio in glo. Immolacio ex iniquo oblacio est maculata et
et bona iniquorum non probat altissimus nec respicit in oblacoem
ha iniquorum ut in mltiez sacrificiorum propiciabitur peccatis qui offert sacrificium
ex substancia pauperum qui victimat filium in conspectu patris sui pa
nis egencium vita pauperis est qui defraudat illum homo sanguinis
est qui effundit sanguinem et qui fraudem facit mercenario fratres sunt xx
iii q v c immolans et c. Item Item qui baptisatur a mortuo et iterum
tangit mortuum quid prodest lavacio eius de pe di iii an c.
in tam Oracio humiliantis se nubes penetrabit de iclii c i[us] nisi in
clem. p[ro] 7o an. Immoda sunt et i nuita mirabilia p[ro] 7o an ibi
in pud magne glo. Qui ei que de terra sunt mystica quitar
xxxiii q ii c ut citato. Curam habe de bono nomine hoc ei magis
permanebit tibi quam mille thesauri magni et preciosi xii q i c
nolo in pu p[ro] gnud'. Melius est nomen bonum quam divicie
multe c pub abhorian sui filii pariter xl vi di. Et si Q[ui] di
lectus a domino deo suo samuel propheta xxvii q v c ut nullus in
libro a nativitate

Ysaias

Omne caput languidum et omne cor merens a planta pedis
usque ad verticem non est in eo sanitas vi q i. Ex omni Lavamini
mundi estote de pe. di iii c lavamini et q c. ii. Quiescite
agere perverse discite benefacere querite iudicium subvenite oppresso iudicate pupillo defendite viduam

lxxviii di. c. deplat' divini tim(oris) mysterio & ari lxxxviii di. c. ci-
nens in s(e)c(undo) ¶ Propterea captivus ductus est populus meus quia non habuit scien(tiam)
et nobiles eius interierunt fame et multitudo eius siti exaruit
propterea dilatavit infernus animam suam etc. usque ibi [illegible] iustificabitis
in iusticia prout pravis . & [illegible] ad [illegible] xi q iii c. ve qui dicitis
malum bonum et bonum malum ponentes tenebras lucem et lucem
tenebras ponentes amarum in dulce et dulce in amarum prop(ter)
ve qui dicitis e q c. [illegible] homines xxiiii q iii c. [illegible] negli-
genter ¶ Et volavit ad me unus de seraphim et in manu eius
calculus quem forcipe tulerat de altari et tetigit iniquitatem
tuam et peccatum tuum mundabitur et audivi vocem domini dicentis
quem mittam et quis ibit ex nobis ecce ego dixi ego sum mitte me
viii q i c. in scripturis dehiti e amplius in glo(sa) [illegible] alleviata
est terra zabulon et terra neptalim [illegible] populus gentium
qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam de cele-
ris [illegible] per arch(idiaconum) de cons. fundamenta in [illegible] legis li. vii
math. in ¶ parvulus enim natus est nobis [illegible] ¶ Item cum
balaam in [illegible] xxxvi di. ab exordio ibi [illegible] venit in fine tem-
porum ¶ ¶ Et factus est principatus super humerum eius de sa-
lute [illegible] ¶ ¶ Ve qui condunt leges iniquas in di. et
ex ¶ Ad cuius fugietis auxilium et ubi derelinquetis
gloriam vestram [illegible] in aliorum ¶ Ve assur virga furoris mei
et s(e)c(un)d(u)m ipse autem non sic arbitrabitur xxiii q iv [illegible] in textu et
in glo(sa) ¶ Numquid gloriabitur securis contra eum qui secat in
ea aut exaltabitur serra contra eum a quo trahitur [illegible] et xx
di. in [illegible] ¶ ¶ Requiescet super eum spiritus domini spiritus sapientie
et intelligencie spiritus consilii et fortitudinis spiritus sciencie
et pietatis et replebit eum spiritus timoris domini xxxi
q i ibi septem dona [illegible] in expositione [illegible] gra(tia) ¶ Abie-
tes quoque letate sunt super te et cedri libani [illegible] di. in prin-
cipium in [illegible] ¶ Quomodo cecidisti lucifer de celo qui mane
oriebaris xx [illegible] lucifer ¶ ¶ Comedent et bi-
bant [illegible] mortem c. di. c. [illegible] petrus in [illegible]
feneator et [illegible] qui mutuum accipit xiv q iii [illegible]
[illegible] putat ¶ Et tunc sola vexatio intelle-
ctum dat auditui [illegible] custos xxxviii di. [illegible]
ca ¶ Clausit oculos vestros prophetas et principes vestros qui
vident visiones operiet et [illegible] prophetas

iste ore suo et labiis suis glorificat me cor autem eius longe
est a me et timuerunt mandato hominum et doctrinis Sed est
peribit enim sapientia et sapientibus eius viii di. c. si. i. math.
xv et xx. liiii di. diaconi sunt mo. pyt. ar. Destempestate
et sic michaeli et no. auc. xxxviii di. c. vii. Supplicia carne
est connexa de pe. di. i. sunt qui arbitrantur. Ubi parasti quesite
de ap. quod fronte in glo. dixit dominus tunc ugimus eum son et ca
nis in ulcum de pe. di. ii. caritas nunquam in glo. Stultus enim
fatua loquitur xxiii di. leginus in pri. Domus eius dissipa cum
multitudo urbis relicta est xx iii q. v. q. si. ubi principe deberis
set eos. Et erit opus iustitie pax et cultus iustitie silencium
xxiii q. v. q. si. et c. eximio ibi nead liberentur. Et a mi pre
cit avaricia ex voluptate ex excutit manus suas ab omni
munere sed iste in excelsis habitabit i. q. i. c. sunt nonnulli xi q.
iii qui recte de symo. et si quis omnium. Beati qui seminatis
super aquas de cele. miss. cum marthe Confortate manus disso
lutas et genua debilia roborate ar. xlix di. c. i. iii u. clam
domus Ecce confisus super baculum arundineum istum super egyptum
cui si innixus fuerit homo intrabit manum eius et perforabit eam
Sic pharao rex egypti omnibus qui confidunt in eo xxiii q. iii
c. i. Egressus autem angelus domini et percussit in castris assiriorum
c. lxxxv milia xxiii q. v. q. si. in glo. i. Egrotavit ezechias
usque ad mortem et intravit ad eum ysaias et dixit hec dicit
dominus dispone domui tue quia morieris tu et non vives
xi q. iii. c. i. Prohibemus De mane usque ad vesperam finies
me xi q. iii. quid ergo Audi verbum domini ecce dies domini
et bonum est verbum domini quod locutus est xxxv q. ix. c. i. ibi verbum
domini stabit in eternum Complanum complanum pple meum xv di.
c. si. mss. Vox clamantis in deserto parate viam domini rectas facite
in solitudine semitas dei nostri ar. xlix di. c. i. v. clam
quod Et me apprehendit sicut digitus meus in terra xi di. et
ecclesiasticus p. quid Amarite que ventura est in futuro
et sciemus quia dii estis vos xxvi q. v. q. si. i. Ecce sum
meus suscipiam eum si. math. xii di. puer meus ii q. vii. q.
ite cum balaa(m) m. si. Clamo meam altum non dubito xxix di.
nullus m. si. ar. Magnus invenimus omnis metiuntur ii q. vii. pau

lux est ipsa que habet ministerium de dictum et c ecce
nunc tempus. Ego dominus et non alter deus formans lucem et creans
tenebras faciens pacem et creans malum xx iiij q y nova in
colliciam / amos iiij. Descende sede in pulvere virgo filia
babilon sede in terra non est solium filie caldeorum quia ultra non vocab-
beris mollis et tenera tolle molam et mole farinam denu-
da turpitudinem tuam discoopi humerum revela crura transi flu-
mina revelabitur ignominia tua xl vij q v sic paulus In
quid oblivisti pater mihi infantie sue xv q vi ad romanos
in Ecce ei iniquitatibus meis vexit eos et in sordibus
nutrit dimisi meis xxv q i et hac ita in fide de c che
ra ibi pone hunc ic et in glo i osee iiij Consurge con-
iuge inducere fortitudine tua sion xv di c si mistus pulve-
re motes posse annadere bonorum predicatis salute i q i
crucidal in fide in glo. i. viij q i olim missus di in peni-
tentibus in glo. xv iij di diaconi sint mundi / ad Rom x
Abundanum quia fecit vasa domini i q i nunc Recedite et
te nunc pollutum nolite tangere xxv iij q iij c ecce et c accepi
te procedite xxx iij q iij tractu in fide i tren iiij vere lagoces
nos ipse tulit et dolores nostros ipse portavit de pe di
ij di c in uno petrus tele nisi eum marthe Sue omnis
ad acciperem diva et quia agnus coram tondente se obmutue-
scit et non aperuit os suum pe c si cum ulterius prius ibi et tam-
quam agnus Generationem eius quis enarrabit xx iiij q
i non turbatur in glo. de sua tu. c i in verbo ineffabili
per stelas pppli peccati eum de pe di in talis Omnes si-
cientes venite ad aquas xv di c si mistis Derelinquat im-
pius viam suam et vir iniquus cogitaciones suas de pe di
i et omnibus his Et filios advene qui adherent domino
ut colant eum viij di c si melius b xxix c Et letificabo
eos in domo orationis mee et sic domus mea domus
orationis vocabitur cunctis populis lxxx viij di c y et q iij
palnatur in fide xv q vij Et hec dixi ius in principibus
muti non valentes latrare xl iij di c i in pri Propter iniqui-
tatem avaricie eius iratus sum et percussi eum abscondi
a te faciem meam sic abyt moria cordis reduxit eum

reddidi
et reddidit consolaciones eius de pe di in c tal Clama ne
cesses quasi tuba exalta vocem tuam l in di c i pe pri Et
ut ad lites et contenciones ieiunatis et percutitis pugno im
pie xxx in c in Jano in glo. Quid non collegatimes
impietatis xv q vi audite Et tamen tuam ne desperes
tuam xiii q ii non extinguens ibi nemo unquam tamen suam
xxi di oo in glo. lxxxix di de eo in glo Iniquitates
vestre diviserunt inter vos et deum xi q iii qui diripotete in
qua prophanis te ... si quis Surge et illuminare
ierusalem xv di c sic misi Spiritus domini super me et qui unxit
me de pa dne c ito in luce mi Gaudens gaudebo
in deo xv q si misi Ego dominus diligens iudicium
et odio habens rapinam in holocausto de c di v n medi
cus Dies enim ulcionis in corde meo xx in q in c ... at
an si Tu ea pri iii et habitaverunt nos et ... ignos
cunt nos xiii q ii de iudicantis Non erit ibi infans cetus
annorum morietur et puer centum annorum maledictus erit
in q in paulo di q quinto Qui immolat bovem quasi qui
interficiat virum qui mactat pecus quasi qui excerebret canem
qui offert oblacionem quasi qui sanguinem suum offerat qui
recordatur turis quasi qui benedicat idolo l q i p ipsam Vermis
eorum non morietur et ignis eorum non extinguetur xix
q iii c quia

Ieremie

Priusquam te formarem in utero novi te et antequam exi
res de vulva sanctificavi te et prophetam in gentibus dedi te
lxxviii di q hic regulare de remune iusti in pri Et
dixi a a a domine deus nescio loqui quia puer ego sum
viii q i in scriptura p c nasci in pri Ecce dedi verba mea in
ore tuo Ecce constitui te super gentes et super regna ut evel
las et destruas et disperdas et dissipes et edifices et pla
tes xxvi di q ecce si di cau c a tempore de maio polite
de his que fi apla ... xv vi di si imperator xi q vii in
sta v q i c vos ibi sapiebant et et a c sacerdotes et
c sacerdotes de oss lega f n levi ... in templum eos et tamen tam fuces
pucies construantur te usque admittere xxv q i q hinc eam
l c xl vi Iurabit dominus in veritate et iudicio et iusticia
// fili

et videtur cum gentes in populo laudatur xxii q ii et maximus
et contra et f[ilii] ibi et prophetis etc et sic hinc etc
ibi per incarnationem iniuriae prohibuntur etc de nu[meris] iii etc et si fi
honorate nobis nomine et nolite scire super spinas corda
filii insipientes sunt et vecordes sapientes sunt ut faciant
malum bonum autem facere nescierunt xxii q v c et hec dyo
in fi ¶ surgite et ascendamus in nocte et dissipemus domos
eius scilicet ierusalem in pro ibi a romanis destructa
advenae et pupillo et viduae non faciatis calumpniam et sanguinem
innocentem non effundatis in loco hoc xxiii q v regum
quid est quod dilectus meus in domo mea facit scelera multa
de q di y qui scelerati ¶ noli orare pro populo in bono et eciam
neque exaudiam preces eorum de di i per totum ¶ solus
sedebam quoniam amaritudine replesti me xi q iii qui sunt vos
beati estis quia peccatis mei xxiii q iiii tradite ibi vehementer
increpavit ieremias peccatores etc c moniam in fi chaleda
ho qui confidit in homine xxiii q iii et ibi in homines tuffene etc
si quid ¶ repente loquar adversus gentem et adversus regnum
ut eradicem et destruam et dispergam illud di primam
agerit gens illa a malo suo quod locuta est adversum me agam
et ego penitentiam super malo quod cogitavi ut facerem ei xxii q
iiii in inmutabile de pe di i si agat etc et quod obrem ¶
non enim peribit lex a sacerdote neque consilium a sapiente neque
quod sermo xi in di quia omnium sunt v unde ante ve pastoribus
qui dispergunt et dilacerant gregem xxiii q iiii tuffe
cum ¶ cum ceperint in babilone impleri lxx anni visitabo eos
nos de pe di i per totum et et de ius v de unus plebs
salva domine populum tuum reliquias israel xxiii q i in doctorem
glo ¶ in excelsa audita est vox lamentationis et fletus
luctus rachel plorans filios suos et noluit consolari super eos
quia non sunt lx di precepta i ait et ii patres comederunt
uvam acerbam et dentes filiorum obstupuerunt xxv di unum
in fi ¶ in ma hec dicit dominus domus david sunt ad domos regis iuda
etc ¶ ecce dies veniunt dicit dominus et suscitabo david etc
quod locutus sum ad domum iuda xxii q iii ¶ hic ita ibi dicit do
minus inde vel domini etc ¶ vade dic viris iuda xxii q
iii ¶ hic ita dicit dominus iuda etc ¶ unquam locuti sunt preceptum

in igne donec consumet omne volumen ieremie xxxvi c. i. ra
afferam ¶ ¶ Interfecerunt ismahel et xx viri q cu eo erat et
percusserunt godoliam gladio et interfecerunt eum xli c. ieremias
nullus remanebit de eis nec effugiet a facie mali quod ego
afferam super eos scilicet ubi deus super nos ierusalem unde tubi
dissipate sunt et ¶ ¶ Annunciate egipto et regnavit in memphis
s c ii ¶ Maledictus qui agit opera dei fraudulenter ar de ecclesia
n il clericorum ¶ Dicite capta est babilon confusus est bel victus
est maradach confracta sunt sculptilia eorum l c vi q m secundum
in s ibi cursione templorum et simulacrorum propheta predixit ie
l ii mense autem quinto scilicet venit nabuzardan princeps militie et
incendit domum dei et omnes domos ierusalem et omnem domum mag
nam igne combussit et totum murum ierusalem in circuitu destruxit et
in d ic c ubi nunc primum ruptus est civitas ie

lamentaciones ieremie

Quomodo sedet sola civitas plena populo xv d. c h ii q i. s
peccavit in glo ii // princeps provinciarum facta est sub tributo
d i. g d multiplex et c na iniq prophete tui viderunt sibi falsa
et stulta nec aperiebant iniquitatem tuam ut te ad penitentiam pro
vocarent xlii di c. i. v. hinc ieremias ¶ Conclusit vias meas la
pidibus quadris xxxiii q iiii in p c de thuris ¶ Bonum est viro
cum portaverit iugum ab adolescentia sua in ypocritis in v s
neca ¶ Opposuisti nubem tibi ne transeat oratio de pe d i c.
quomodo in glo. ¶ Recedite polluti clamaverunt eis recedi
te abite nolite tangere b ysa. l ii

Baruch xv

Post hec in terra visus est lxxxvi di c ii a... c i exceptis de q v. ieiu

Ezechiel

Et factum est in tricesimo anno aperti sunt celi et vidi visiones
dei lxxxvi di hec regula ibi ezechiel ie i c in pretere q
erat penne eorum alterius ad alterum nec revertebatur cum ince
derent sed unumquodque ante faciem suam gradiebatur scilicet quocumque spiritus
ibat illuc et rote pariter de sup... iii c. i. ... in v. ioh in clemi c
r et apoc ¶ Et vidi et cecidi in faciem meam et audivi
vocem loquentis fili hominis sta super pedes tuos et loquor tecum
scilicet et statuit me super pedes meos et audivi vocem loquentis
ad me fili hominis mitto te ad filios israel l di quod est hoc ¶ fili
hominis vade ad domum israel et loqueris verba mea ad eos xxx ii
q iii et hec ita ¶ Spiritus quoque levavit me et assumpsit me

xxx q v epi in ezechiel xx b c. 4 ¶ Et linguam tuam adherere fa-
ciam palato tuo quia domus exasperans est. de re [illegible] ut &
ppt malitiam et tu dormies super latus tuum sinistrum et pones
iniquitates domus israel super eo numero dierum quibus dormies super
illud et assumes iniquitates eorum 1 q 1 x ysaias ibi sunt quinge-
nti et [illegible] petro [illegible] in medio 1 c. ix ¶ Transi per mediam
civitatem in medio ierusalem signa thau super frontes virorum gementium
et dolentium super cunctis abhominationibus que fiunt in medio eius
x1 di [illegible] in glo xxiii q iiii no p e c iiii ¶ O me aut [illegible]
que videritis thau ne occidatis et a sanctuario meo incipite l. di
et purgabit ¶ Ve qui [illegible] ambulant [illegible] ambulantes [illegible]
non ascendistis ex adverso neque opposuistis murum pro domo israel
ut staretis in prelio in die domini [illegible] in dec ult in pri 1 q iii [illegible]
// di in pri vii q 1 [illegible] mo c 1 ic ¶ Et ipse edificabat
parietem illi autem liniebant eum luto absque paleis xliii di [illegible]
consuunt pulvillos sub omni cubito manus et faciunt cervicalia
sub capite universe etatis ibidem ¶ Et interficiebant animas que non mo-
riuntur et vivificabant animas que non vivunt xi q iii plerumque
¶ Et portabunt iniquitatem suam xxiii q iiii forte xxiii q v in prin
1 ad ro xiii ad gal vi ¶ Et cum nata es in die ortus tui non
est precisus umbilicus tuus de pe di v [illegible] in glo ad omne
caput vie edificasti signum prostitutionis tue et divisisti pe-
des tuos omni transeunti et multiplicasti fornicationes tuas de pe di
v [illegible] ¶ Et samaria dimidium peccatorum tuorum non peccavit
sed vicisti eas sceleribus tuis et iustificasti sorores tuas [illegible]
[illegible] et samaria 1 q 1 [illegible] ¶ Ecce hec est iniquitas [illegible] et porta-
[illegible] tua [illegible] soror tua sodoma et filie eius et
filie tue revertentur ad antiquitatem vestram l di [illegible] ¶ Patres
comederunt uvam acerbam et dentes filiorum obstupescunt [illegible]
xxxvii di [illegible] ut anima patris ita et anima filii mea est
xxiiii q q di iiii [illegible] in pri filius non portabit iniquitatem patris neque
iii s l et
c s [illegible] pater portabit iniquitatem filii iustitia iusti super eum erit 1 q
p c [illegible] in medio et p c 1 de pe di iiii quod est [illegible] in glo et
in pri 1 q vii [illegible] ibi non morientur filii pro patribus ¶ Si autem
impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis que operatus
vivet est vita vivet et non morietur omnium iniquitatum quas operatus
est non recordabor de pe di iii [illegible] l di pon-
derent ¶ Si autem averterit se iustus a iustitia sua et fecerit iniqui-
tatem secundum abhominationes suas quas operari solet impius [illegible]

iusticie eius quas fecerat non recordabuntur de pe di iii et hac
saturitate et c 9 auxerit ad ostia non accomodavit et oplag
non accepit xviii q iii plerisque et c putat deserunt consulunt Ecce
nolo mortem morientis sicut qui dicit et vivet iii q iiii lib. qui
xxiii q 5 c hys aquis. xxvi q iii c plt et c amplius di i qui di
vitas di iii c adhuc instat xxiii q ii admonere deberemus ad
abolendam in glo de his qui si ori c i patriarcha de immu. et c
c ii debere. xxiii q ii. Stetit rex babilonis in capite duarum vi
arum divinationem querens commiscens sagittas interrogavit ydola i
in glo. in v. part. vsuram et superhabundantiam accepisti xiiii q iiii put
at c c quod plerique de vsuris c iii 2 iiii 2 c consulunt Ecce
ego super te tyro et ascendere faciam contra te multas gentes xiiii q iiii ty
rus in pri. Tu signaculum similitudinis plenus sapientia et perfectus
decore in deliciis paradisi dei fuisti omnis lapis preciosus operimentum
tuum sardius topacius iaspis crisolitus berillus saphirus carbunculus
smaragdus aurum opus decoris tui et foramina tua in die qua
conditus es preparata sunt tu cherubim extentus et protegens et posui
te in monte sancto dei in medio lapidum ignitorum ambu
lasti de con. di 4c. sed filius es et ut eius inspectum de pe di
ii proprium et c si enim misi in omnibus xxi et p et quo reperi
ubi crystallum candor de con di 4c. di ii hydrus ubi de eiusdem cerimoni
do et suspicio te xxvi q v. nec mirum ubi mediator ubi prophetica
oracula fuisse legitur xxvi q 5 c exigitur viii de pe di i et
demum in pri ibi non renovabatur. adiutus te. Tyro eo qui fuisti
vacuus absque cultu domini ipsi qui apprehendit te manu et
confractus es xxiii q iii c i Fili hominis nabuchodonosor rex ba
bilonis servire fecit exercitum suum servitute magna adversus tyrum
et merces non est reddita ei Ecce ego dabo nabuchodonosor regem
babilonis in terra egypti et accipiet multitudinem eius xxiii q v c si
Cedri non fuerunt altiores illo paradyso dei et abietes non
adequaverunt summitatem eius et platani non fuerunt eque
frondibus omne lignum paradisi dei non est assimilatum illi et
pulchritudini eius quoniam speciosum fecit eum in multis condensis fron
dibus de pe di ii proprium et c quod ubi reperi ubi crystallum candor
de con di 4c. xxiiii Tu quoque fili hominis dic ad domum israel
xxxiii q iii c his ita Nolo mortem impii sed ut convertatur impius

a via sua et vivat sec(undu)m, Iniquitates eius quas fecit ab im-
pietate sua sc(ilice)t aut dixero impio morte morieris et con-
versus a peccato suo vitam vivet et non morietur omnia peccata eius
que fecit non imputabuntur xxvi q vi his qui ⁊c agnovimus
et confitetur et c si presbiter xxvi q i s. si. infi. et c que po
in glo. de pe di i c h et idem impn et c verbum in glo ⁊c
pp sicut in sic nos mandatum ⁊c. de co vii di. i summa et c si
i q vii c ii i vi glo. xx q i si. petrus ibi s. propheta dicit le
Quod infirmum fuit non consolidastis et quod confractum est non al-
ligastis et quod abiectum est non reduxistis et quod perierat non
quesistis sed cum austeritate imperabitis eis ⁊ cum potencia xxxiii
q iii displicet et q vi evitaverat xlvi di c i. Tollam
quippe vos de gentibus et congregabo vos de universis terris et
adducam vos in terram vestram et effundam super vos aquam mundam
et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris et ab omnibus idolis
vestris mundabo vos et dabo vobis cor novum et spiritum novum po-
nam in medio vestri et auferam cor lapideum de carne vestra
et dabo vobis cor carneum et spiritum meum ponam in medio vestri
ie de c d in nec qz qz impn A Et sicut Gedeon cum iniqui-
tate sua capta sit domus isr(ae)l xli lxxxvi di icimus ibi eze-
chiel in civitate et i c sequitur A In xxv anno transmigracionis me-
postquam percussa est civitas in c peccata sunt sc. et ecce vir veniens
ad portam que respiciebat ad viam orientalem et ascendit per g-
radus eius de pe di ii dn sctam in pn et infi. et in glo.

Daniel

Et ait rex preposito eunuchorum ut introduceret pueros et
doceret eos danielem ananiam misael et azariam sc(ilicet) pro-
posuit autem daniel in corde suo ne pollueretur de men-
sa regis neque de vino potus eius xxxvii di c si quis ⁊c quam
de mensa In hora qua audieritis sonitum tube sc(ilicet) aut statuam
auream quam constituerat nabuchodonosor rex sc(ilicet) bud letus
deus eorum vero sydrach misach et abdenago sc(ilicet) a me pro-
positum est hoc decretum ut omnis populus qui locutus fuerit blasphemiam contra
deum sydrach misach et abdenago dispereat et domus eius
tota vastetur xx di c i et xi q iii. Imperatores xx iii q iiii
cum multa et c non invenit c. nabuchod ibi pa ~~...~~ in magn(itudin)e
ie Videbam et ecce arbor in medio eius et altitudo

nimia et sequitur propterea rex consilium meum tibi placeat et
peccata tua elemosinis redime et iniquitates tuas miseri-
cordiis pauperum forsitan ignoscet delictis tuis sequitur respondit que
rex et ait nonne hec est babilon civitas magna quam ego edi-
ficavi in robore fortitudinis mee et in gloria decoris mei
Cum adhuc sermo esset in ore regis vox de celo ruit regnum
transibit a te sequitur eadem hora ex omnibus eiectus est et fenum ut bos
comedit et rore celi corpus eius infectum est donec capi-
lli eius in similitudinem aquilarum crescerent et ungues avium
sequitur in ipso tempore sensus meus reversus est ad me et ad honorem regni mei
decoremque perveni xviii q iiii minori xxiiii q v c i ibi reve-
lata est de pe di 4 c 4 demigis in nabucod in pri ibi primam
meruit fructuosam in Baltasar rex fecit grande magnum
convivium precepit ergo ut afferrent vasa aurea et argentea que
asportaverat nabucod pater eius de templo quod fuit in ierusalem
ut biberent in eis tunc allata sunt sequitur na et rex nabucho-
nosor tunc ut sequitur hec est autem scriptura hec digesta est mane
techel phares xii q ii ante in pri de ho pos c ii de qua di-
vestimenta Et Ego daniel intellexi numerum annorum ut compleretur
desolacio ierusalem anni lxx et posui faciem meam ad dominum roga-
re et precari deprecationibus in ieiuniis sacco et cinere sequitur exaudi domine
placare domine attende et fac ne di[illegible] in glo ibi orabit
versus templum ut de pe di i perduxerit Qui autem docti fuerint
fulgebunt quasi splendor firmamenti et qui ad iusticiam erudiunt
multos fulgebunt quasi stelle in perpetuas eternitates in glo
in v prima de magis t ps Et dixi ego daniel separate
eos ab invicem procul et diiudicabo eos sequitur mox ego si in
dixisti eam colloquentes qui ait sub scino et alt sub prino [illegible]
in primis in vos si cum [illegible] in glo et q [illegible] omnes
in [illegible] michi loqui in glo xxxiiii q iii [illegible] ubi [illegible]
se [illegible] ut de testi c ii in glo et venerabili et in [illegible]
in v de loco Et erat vir habitans in babilone et nomen eius
ioachim et accepit uxorem nomine susannam xxxi q v c
do [illegible] Deus eterne qui absconditorum es cognitor qui no-
sti omnia antequam fiant ii q i d iiii q v omnipo c consuluisti
de pe di ii c i et di iii ut hec habitat et xxvi q vi

agnomina in fi. Eorum dicitur ad mortem suscitavit dominus pue-
ri morte cum homine daniel xiii xx annos ic ii q vii Ite in
balaad v. Ite in daniel et v daniel [illegible] ant [illegible] quod bel
comedebat hec nomine et daniel quod blasfemavit bel et dixit
daniel rex fiat mihi ubi tum se[cundum] misit porro illos qui fecerant
eum ca[usa] [illegible] intro misit in lacum et devorati sunt in momento
xxv c ii unilit ibi quamvis inistos ic xxiii q vi [illegible] ca

Osee

At dixit dominus ad osee vade et assume tibi uxorem forni-
cationum et accepit gomer uxorem xxxii q i et fi et c fi
Propter hec ego sepiam viam tuam spinis xxiii q iiii p c de [illegible]
et dicam non populo meo populus meus es tu xxxii q iiii [illegible] in
in paucitate in glo xxv q i et i ibi itaque vocabo non plebam meam
et [illegible] xx Et dixit dominus ad me adhuc vade et dili-
ge mulierem adulteram sed et fodi eam mihi xv argenteis in choro
ordei et dimidio coro ordei xxxii q i et fi et c fi. Sanguis san-
guinem tetigit xx iii q ii ad monendum misi in glo de pe di iii [illegible]
hec [illegible] in ii glo Noctem ego tacere feci matrem tuam xxv q
i et [illegible] ic [illegible] Quia tu scientiam repulisti repellam te
ne sacerdotio fungaris mihi xxxviii di omnes [illegible] misi
[illegible] peccata populi mei comedent i q i [illegible] et q ii pastor
ii q vii et Ite in balaad [illegible] peccato regnum [illegible] ic in q i [illegible]
Ideo fornicabuntur filie vestre adultere erunt xxxii q ii q [illegible] Au-
dite hec sacerdotes quia laqueus facti estis speculationi [illegible] ii q vii
pauli [illegible] Quia misericordiam volui et non sacrificium et scientiam dei plus
quam holocausta i di. ponderet misi Et ne forte dicant in cordibus
suis omnes maliciam eorum me recordatum [illegible] circumdederunt eos adinven-
tiones sue coram facie mea facte sunt de pe di iii ne
forte Ve eis quoniam recesserunt a me vastabuntur [illegible] renovati
sunt [illegible] a furore lingue sue [illegible] de ubo ad [illegible]
[illegible] et filius Qui invocabat [illegible] cognomine te israel i q i
prophetavit ibi in nomine tuo [illegible] et non ex me
lxog principes extiterunt et non cognoverunt [illegible] Scribam eis
multiplices leges meas que velut aliene computate sunt de p[illegible]
[illegible] Hostias offerent et immolabunt carnes et comedent et do-
minus non suscipiet eas [illegible] illud maledictum [illegible]
[illegible] lxxxi [illegible] maledictum et c [illegible] in fi si [illegible]
[illegible] non libabunt domino vinum et non placebunt ei sacri-
ficia eorum quasi panis lugentium i q i [illegible] misi et c [illegible]

infra et c. oppositio infra et xxxiiii q. 1 dedicatus . Item quomodo dabo te
sicut adamas ponam te et Seboim conversum est in me cor meum pariter
conturbata est penitudo mea non faciam furorem ire mee de pe. di. 1
§ contrario xxxii q. vii flagitia. Item adhuc sedere te faciam in taberna-
culis sicut in diebus festivitatis de pe. di. 1 ne scriptum. Item pereat Sa-
maria quoniam ad amaritudinem concitavit Deum suum. Sed sanabo contritiones
eorum et diligam eos spontanee quia aversus est furor meus ab eis
de pe. di. 1 si agamus ne scriptum ibi venia etc.

Iohel

Residuum eruce comedit bruchus et residuum bruchi comedit
rubigo xxxiii q. 1 revertimini 1 in compositionibus [illegible] bruchus
Item convertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio et fletu et
planctu et scindite corda vestra et convertimini ad Dominum Deum vestrum
de pe. di. 1 c. hic ibi in glosa xxvi q. vi c. etc.

Amos

Super tribus sceleribus Damasci et super quatuor non convertam eum de pe.
di. 1 super tribus. Item ego sum qui ascendere vos feci de terra Egipti
ut possideretis terram Amorrei. Sequitur ecce ego stridebo super vos et
peribit fuga a veloce et fortis non obtinebit virtutem suam de pe.
di. 1 si agamus infra. Item si erit malum in civitate quod Dominus non fecit xxiii
q. iiii. Sic plurimum in verbo promittit xxvi q. v. nec mirum v. nec de verbo
b. xlv. Item pluam super unam civitatem et super alteram non pluam; pars una
compluta est et pars altera super quam non pluam aruit de con. di. 1 Item plu-
percussi vos in vento urente et in aurugine multitudinem hortorum vestrorum
et vinearum xxiii q. 1 revertimini 1 in compositionibus ibi . Item virgo
Israel proiecta est in terram suam non est qui suscitet eam xxx q. v.
sed paulo. Item hostes iusti accipientes munus et pauperes in porta
deprimentes xi q. iii pauper et c. quia. Item odi et proieci festivita-
tes et non capiam odorem coetuum vestrorum et si obtuleritis mihi holo-
caustomata vestra et munera vestra non suscipiam et vota pinguium
vestrorum non respiciam 1 q. 1 [illegible] xxiiii q. 1 [illegible]. Item ecce dies ve-
niunt dicit Dominus et emittam famem in terram non famem panis
neque sitim aque sed audiendi verbum Domini viii q. 1 audacter.
Item in die illa deficient virgines pulchre xxxii q. v. sed paulo. Item plan-
tabo eos super humum suam et non evellam eos ultra de terra quam
dedi eis et predicit et convertam captivitatem populi mei Israel etc. de pe.
di. 1 si agamus.

Ionas

Et miserunt sortes et cecidit sors super Ionam xxvi q. iiii c.
Ethibita [illegible] et naviculam Ione etc. xxvi q. ii c. 1 c.

no exemplo et c nestim Adhuc quadragita dies et niniue sub
uertet scilicet quibus sat signita et ignoscat deus et vidit deus opa eorum
quia sunt de via sua mala et misertus est deus super malicia
quam locutus fuerat ut faceret eis et non fecit xxv q iii tria quippe mi
c i qumutabilis et c ud semper de pe di i importuna et deni
quam nimiuite et c probe in di c niniuite vii q i vereor i math
xii homines et iumenta non gustent quicquam nec pascantur et aquam non
bibant i in glo in c rem Et calupniabatur virum et domum eius
i xpi benedicti die nasci veterum ego repletus fortitudine spiritus
domini et iudicio et uirtute ut annuntiem Iacob scelus suum et israel
peccatum suum i di cui andreas fi Audite principes
eius in muneribus iudicabant et prophete in pecunia diuinabunt
et super dominum requiescebant dicentes nunquid non dominus in medio
nostrum non veniet super nos mala propter hoc causa uestra syon quasi ager arabitur
et ierusalem quasi aceruus lapidum erit et mons templi in excelsa siluarum
i q i iudices in xxv c ixxv di c tale iudices xxv vii q i nulli c omne
illi prophetauit et uetustus quia factus sum sicut qui colligit in
autumpno vindemie non est botrus ad comedendum xxi pt sit
dec tua xvi q si c et hec dixinus Naum

Deus emulator et ulciscens dominus de pe di in marcie Non
exurgit duplex tribulacio in quibus de pe di
in eodem Et quo sunt illud vel e alia translacio ubi in
erat deus bis in id ipsum xxxi di presbiter xxv qui c si p c quod
ipse et p c auctas in pu et c erat et c hic a iudicibus pri
in q v reliquereis ar et xxv q iii attendendum et p arch
de here super eo de eo qui mit impos c ico de pe scelus
de ic uoi c i glo si li et p io an de sy ueglia c ico
in eodem Dormitauerunt pastores tui rex assur p c ma
ibi adducti regis assiriorum id Iustus autem in fide
uiuit xxv iii q i c ubi sana de pe di in c in domo de
fac vni c ico li in pr i ad roma c r sacerdotes eius pol
luerunt sanctum iniuste egerunt contra legem lxxxi di oz illi sacerdo
tes in titulo Et derelinquam in medio tui populum pauperem
et egenum et sperabunt in nomine domini reliquie israel xxv vii q i
in decore in glo. In aggeo

Et qui mercedes congregauit misit eas in sacculum pertusum
de pe di in depressio et multiplice in domum et ex su

stam illud sc(ilicet) gl(oria) domus mea deserta e(st) 1 q 1 t ypha Et
ingressi sunt et faciebat opus in domo domini et procedit in aug
scriptura de q di n solemnitas in glo Et magna erit gla
domus istius novissime plus quam prime et procedit in anno secun
secundo regis et p c solemnitas n in glo. Sic et ponitur ite
sic et gens ista ait facie mea dicit dominus et sic de operibus
manuum eorum et omnia que obtulerunt ibi contaminata erunt
1 q 1 pt ypla

Zacharie

Convertimini ad me, dicit dominus exercituum et convertar ad vos
de pe di 1 et ubi ut ubi xxvi q vi et ecce qui
tetigit vos tangit pupillam oculi mei n q iiii actacio
1 et viii q 1 qui nos sp(er)nit lxxx vi di si imperator ipsi ibi recipi
pite vi q 1 oves cibus oculos eligit et 1 ibid f x Et
vidit in domo ihesum sacerdotem magnum stantem coram domino an
gelo et sathan stabat a dextris eius Ite et ihesus vestitus erat
vestibus sordidis sc(ilicet) auferte sordida vestimenta ab eo et posu
erunt cidarim super caput eius mundam et induerunt eum ves
tibus 1 di ihesus de pe di n si cum v ihesus Et Ecce vir oriens
nomen eius xi di exactos p dei 1 in glo in v orac ieiunium
quarti et ieiunium quinti et ieiunium septimi et ieiunium decimi erit
domui iude in gaudium et leticiam et in solemnitates precla
ras veritatem tu et pacem diligite et procedit sic cogitaui ut
affligerem vos cum ad iracundiam provocassent me patres vestri
dicit dominus et non sum misertus sic conuersus cogitaui in diebus
istis ut benefaciam ierusalem et domui iude xxx vi di ieiunium
1 in expositionibus in v virtutes Et Et in amentiam mecum ne
diligatis xx v q iiii in actacio percutite pastores et disperge
tur oves ut illud omnia inebriata sicut caput xii di c
1 et illud capite laqueus stete ie vi q 1 et viii et c ex mi
to de q di n celebrantur 1 math

Malachie

Nonne erat frater iacob fr(ater) esau dicit dominus dilexi iacob esau
autem odio habui fol vii di quantumlibet 1 ad roma viiii
Quod si dixerit idumea destructi sumus sed revertentes
edificabimus que destructa sunt Hec dicit dominus isti edi
ficabunt et ego destruam 1 q iii et hiis ita ipsi Et dominus
exercituum ad vos sacerdotes qui despicitis nomen meum et dixistis

426

in quo despeximus nomen tuum offertis super altare meum po-
llutum panem. si offeratis cecum ad immolandum nonne malum
est. non est mihi voluntas in vobis dicit dominus exercituum et
munus non accipiam de manu vestra lxxxi di. [illegible] xlix di. c.
si [illegible] sequitur. Quis est ex vobis qui claudat hostia et incen-
dat altare meum gratuito non est mihi voluntas [illegible]
[illegible] Mittam in vos egestatem et maledicam benedictionibus
vestris lxxxi di. presbiteri i q i maledicam et c. multi [illegible] super
[illegible] labia enim sacerdotis custodiunt scientiam et legem requirent
ex ore eius quia angelus domini exercituum est xxxvi di. c. certe [illegible]
di. c. i et xl di. [illegible] sacerdotibus de heli [illegible] Ecce co-
[illegible] angelum meum [illegible] angelus in math.
[illegible] Ecce venit dicit dominus et quis poterit cogitare diem adventus eius
et quis stabit ad videndum eum ipse enim quasi ignis conflans et
emundat quasi argentum et purgabit filios levi et colabit eos
quasi aurum et quasi argentum et erunt domino offerentes sacrificia in iu-
stitia et placebit domino sacrificium iuda et ierusalem sicut dies
seculi et sicut anni antiqui l di. et purgabit in [illegible] Reverti-
mini ad me et revertar ad vos dicit dominus exercituum et
dixistis in quo revertemur et si affiget homo deum suum quia
vos configitis me et dixistis in quo configimus te in de-
cimis et in primitiis et in penuria vos maledicti estis et
vos fraudatis et configitis gens tota inferte omnem decimam
in orreum meum et sit cibus in domo mea et probate me
super hoc dicit dominus si non aperuero vobis cataractas celi
et effudero vobis benedictionem usque ad habundantiam et increpabo
pro vobis devorantem [illegible] xvi q i revertimini [illegible] c. i et c. omnis
[illegible] et de decimis tua [illegible] Et orietur vobis timen-
tibus nomen meum sol iustitie xxiiii q i [illegible] de [illegible] di.
in [illegible] et cessavit loqui [illegible] accessit
quidam monachus sacrificare idolis super aram et vidit matha-
thias et doluit [illegible] trucidavit eum super aram xxiii q i
si audieris et statim [illegible] ad eos et constituerunt ad-
versus eos prelium in die sabbatorum [illegible] si nulla [illegible]
[illegible] pugnaverunt in sabbato [illegible] et [illegible]
[illegible] altare [illegible]
[illegible] etatis [illegible] et [illegible] et

sc̄ et fecerunt dedicacionem altaris diebus octo. de quo dicitur in parale
pomenis ubi ... in glo. Et recordatus est malicie bean qui erant
populo in laqueum et in scandalum insidiantes ei in via xxxiiii q. i. c. si.
Et hec scriptum est in tabulis encis et miserunt in ... ut esset
apud eos memoriale pacis et societatis ... sit romanus in
gentibus mediocrum in mari et in terra et ... xii q. i. et hinc
Et agnovit rex alexander exercitus magnus et amovit castra
contra demetrium et commiserunt prelium duo reges et fugit exer
citus demetrii xxiii q. i. ... bella ibi media ... historie
libri ...

Machabeorum

Nam cum persice ducerentur patres nostri sacerdotes qui tunc cultores
dei erant acceptum ignem de altari occulte absconderunt in
valle ubi erat puteus altus et siccus et in eo contutati sunt
eum ita ut omnibus ignotus esset locus. Cum autem preterissent
anni multi ... non invenerunt ignem sed aquam crassam et iussit
sacrificia aspergi aqua ipsa et accensus est ignis magnus ... se
cundum ... de ... c. si. Et appellavit autem ...
hunc locum nephtar quod interpretatur purificacio ... c. sic cum ...
in glo. Et ... relicti ... ... est ... regnum antio
chus ambulabat nason ... omne ... ... adito re
ge ... ... et ... talenta ... c. sic cum ... Et ...
... exititissi ... vita anthiochus assumptis nason ...
mille viris ... est ... civitate ... ad ...
latibus Et ad ultimum ... ... civitate menalaus fugit ...
et ... et celestis manibus ... ...
... xx ... q. v. et si ... anthiochus ... non medico ...
... ... de ... in ... anthiochus
Ac ... ... sc̄ facta ... xii milia dragmas
argenti misit ierosolimam offerri ibi pro peccatis mortuorum ...
... et religiose de resurrectione cogitans ... eos qui ...
... resurrecturos ... super ... et vanum videtur orare
pro mortuis xiii q. ii. ... ... Et ... legis ...
... ... mori ... menelaum xxiii q. v. et si ... non ...
... ... Machabeus autem confidebat semper ...
... a deo ... Et ... singulos autem illorum arma
... clipei et haste munitos ... optimis ...
... ... obviam ... ...
... ... orare ... ...

h' apprimisse et alim virg tate et glas inducto inablez ebmad
esse het est sextz amator et ppli ysel het e q. mlta crat
p ppla et inhya etate fta extendisse aut ieremia de
tiang et dedisse gaudium dicere accipe sctm gladim ms
ft sn adeo quo decies ad'upatos ppli inei ysel de pes
i q yd aut m glo

Matheus

Salmon aut genuit boas de raab pxm q 1 c Ew ar
ga et m pxut q 1 olim m 1 glo. Boas aut genuit obeth
ex ruth obeth aut genuit yesse. yesse aut genuit da
uid rege. Dauid aut rex genuit salomone ex ea que fuit
urie l.ul. d. dns Ioram aut genuit oziam 1 q m si m lib
ita ms. Iudas aut genuit phares et zaram de thamar
p' e q no di m ag m glo. Iacob aut genuit ioseph virum
marie px vii q y si mx ms c pnsym e invcta e genuit de
vcr. pg. e m. Ioseph aut vir eius cu eet iustus et nollz
ea traducere occulte uoluit ipam dimittere n q l c pccata
Ecce anglz dni apparuit in sopnis 7oseph dicens ei 7oseph
fili dauid noli timere accipe mariam coniugem tuam pxvii q y
hui desponsata 1 et h mx ms. c genuit e pg qm. Donec
peperit filium suum primogenitum p e genuit m glo. de v pg e i°
Cu natus esset ihc in bethleem iude in diebus herodis regis
ecce magi venerunt ab Ierosolimam dicentes vbi est q natus
e rex iudeorum vidimus eni stellam eius in oriente et venim
adorare eu et p' et apertis thezauris suis obtulerunt ei mu
nera aure thus et mirra mirra de q di y e vena an si c
m q m ms di m e si. ed glo et pxv q x e 1 de sppnk e 1 m glo
et px vii di si m si gt pxvi q n egi ms. Ecce anglz dni
apparuit in sopnis ioseph dicens surge et accipe puerum et ma
trem eius et fuge in egiptum futurum e eni ut herodes quat
puerum ad pdendum eu vii q 1 si h' me et c sufficitatis px m q m
si anctas ms. vbi sit mencio de herode. Vox in rama au
dita e ploratus et vlulatus multus rachel plorans filios suos
et noluit consolari, q' n sunt e. z. cic. pxvi. In diebus illis
venit ihs iohes vbi a p dicatus mt c sto lxxvii di c h in glo
ve. Apniam agite appropinquabit eni regnum celorum pxx m q
m c d xhis omnibus pxx m q y audimus de pe di 1 agite
m glo. et c demos m si d q di. m ng regnabat in y
glo de cele nus. cu mathe c cetera vbi pmittit eina

urge ¶ Vox clamantis in deserto parate viam domini p c. no leg
bat in 70 c 1. Tunc exibat ad eum ihrlm et omnis iudea baptiza
bantur ab eo in iordane confitentes peccata sua de pe di 1 et demg
v euan° 1 q 1 dedit de q di in almis ¶ Ego autem post me ven
turus est fortior me est cuius non sum dignus calciamenta por
tare 70 1. Ipse vos baptizabit in spiritu sancto et igne pax di
¶ cuius ventilabrum in manu sua et mundabit aream suam et
congregabit triticum suum in horreum paleas autem comburet
igne inextinguibili in luce iii ¶ Tunc venit ihesus a galilea
in iordane ad iohannem ut baptizaretur ab eo lxxviii di p s bit
xxv di circa in f. 1 q 1 dedit ¶ Iohannes autem prohibebat eum di
cens ego a te debeo baptizari et tu venis ad me. Respondens au
ihesus dixit sic enim decet nos implere omnem iusticiam de q di
in p acs de s ha ti. dapnamus in p n de ocle in f. c in q
dam in glo de big a c debitum ¶ Baptizatus autem ihesus confestim
descendit de aqua et ecce aperti sunt ei celi et vidit spiritum dei
descendentem sicut columbam et venientem super se et ecce vox de
celo dicens hic est filius meus dilectus p c f acs di in i c fi
xix di c sim p c. dapnamus in p n et p c contra in glo
¶ Tunc ihesus ductus in desertum a spiritu ut temptaretur a dyabo
lo et cum ieiunasset xl diebus et xl noctibus postea esuriit de
q di v. sim c xl xxxvii di si quid in glo si in f. ¶ Non in so
lo pane vivit homo sed in omni verbo quod procedit ab ore dei de
oss or. ut certa b de uto c viii. Non temptabis dominum deum tuum
q v in fine et c. michor xx q ii quicit xxxi q fi
s ulla de pu tano c fi. b de utono vi ¶ Dominum deum tuum
adorabis xxvi q v nec mirum cum fi. integrum b de o.
xx. credentes v. ¶ Tunc reliquit eum dyabolus et ecce angeli
accesserunt et ministrabant ei xxii q 1 exemplum ¶ Exinde ihesus
cepit predicare lxxxvii di p s bit et c de sap in p m pmaiagi
te f c in ¶ Venite post me faciam vos fieri piscatores homi
num xxiiii q iii quis nos ut ibi in glo sed vo vocasti et
q iii c. q. et q fi. sepe ibi electi sunt et xxiii q 1 c in uibo
in iudea in glo xxxv q 1 sicut ibi. de plebe ~~iudeorum~~
iudaica apostolos elegit et lxxxiii di eorum in fi. ¶ At ille
s petrus et andreas continuo relictis retibus secuti sunt eum

q v vm populus gentium qui ambulabat in tenebris vidit
lucem magnam habitantibus in regione umbre mortis lux orta
est eis de quo dicitur in adhuc restant si ypa m // Videns autem
ihesus turbas ascendit in montem et aperiens os suum docebat
[illegible] Et [illegible] Iste autem in novo docet [illegible]
qualis sit eius [illegible] modus exponendi sermonem domini [illegible] Beati pau
peres spiritu quoniam ipsorum est regnum celorum Beati mites quoniam ipsi
possidebunt terram Beati misericordes quoniam ipsi misericordiam
consequentur [illegible] omnibus et secundum precepta [illegible]
[illegible] monemur [illegible] pauperes [illegible]
Beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur de quo dicitur [illegible] Beati
qui esuriunt et sitiunt iusticiam de quo dicitur [illegible]
[illegible] Beati pacifici quoniam filii dei vo
cabuntur [illegible] Beati qui persecutionem patiuntur propter iusti
ciam [illegible]
[illegible] accepta de quo dicitur [illegible]
Beati estis cum maledixerint vobis homines [illegible]
[illegible] Gaudete et exultate
quoniam merces vestra copiosa est in celis [illegible] tenetur [illegible]
[illegible] // Vos estis sal terre [illegible] sacerdotes et [illegible]
[illegible] si sal evanuerit in quo salietur ad nichilum vale
bit ultra nisi ut mittatur foras et conculcetur ab omnibus [illegible]
Vos estis lux mundi [illegible] Sic luceat lux vestra coram homi
nibus ut videant vestra bona opera et glorificent patrem vestrum qui
est in celis [illegible] Non veni solvere legem sed adim
plere de quo dicitur [illegible] Iota unum aut unus apex non
preteribit a lege donec omnia fiant [illegible] opusculum beati
leonis [illegible] apex Dico autem vobis
quia nisi habundaverit iusticia vestra plus quam scribarum et phariseorum non
intrabitis in regnum celorum de quo dicitur [illegible]
Audistis quia dictum est antiquis [illegible] qui irascitur
fratri suo reus erit iudicio [illegible] homicida
[illegible] Qui autem dixerit fratri suo fatue reus
erit gehenne ignis [illegible] Vade prius
reconciliari fratri tuo et tunc veniens offeres munus tuum [illegible]
[illegible] Audistis quia dictum est antiquis non mechaberis
[illegible] Ego autem dico vobis quia omnis qui dimiserit uxorem [illegible]

concupiscendum eam iam mechatus est eam in corde suo xxxii q v
sic enim et s(ecundum) paulum et qui viderit et q vii non solum ¶ Quod si
oculus tuus dexter scandalizat te erue eum et proice abs te xxxiiii
q iii illud xxxiii q i vxor mea ... ix. xxxiii ¶ Non periurabis in
nomine meo xxii q i hemus et c. si ibi i euang(elio) perfice autem reddes
autem domino iuramenta tua e q c. s. petrum q iii nate xxvii q i c si
in glo. de iur. iur. et s(upra) xx ¶ Sit autem sermo vester est est non
non quod autem habundantius est a malo est ii q v c iii et xxii q i c i et
c ii et c ita ergo et c et mirabar et c. s. petrum q v c si de ec-
clesiastici ¶ Ego autem dico vobis non resistere malo xxiii q iii c
ex his q i de occidendis oculum pro oculo et dentem pro dente B lev(iticus)
xxiiii ¶ ¶ Ego autem dico vobis nolite iurare omnino neque per ce-
lum quia tronus dei est neque per terram quia scabellum pedum eius est
neque per ierosolimam quia civitas est regis magni neque per caput
tuum iuraveris quia non potes unum capillum album facere aut nigrum
xxii q i considera et c hinc et c et p. c et s. xxx ¶ Si quis te percusse-
rit in dexteram maxillam tuam prebe ei et alteram s(cilicet) luce vi ¶ Et eum
qui vult tecum iudicio contendere et tunicam tollere dimitte ei
et pallium xiiii q i c i ¶ ¶ Et quicumque te angariaverit mille
passus vade cum eo alia duo milia xiii q i c i ¶ Audistis quia dictum
est diliges proximum tuum et odio habebis inimicum tuum ¶ Ego autem
dico vobis diligite inimicos vestros benefacite eis qui oderunt
vos et calumpniantibus vos ut sitis filii patris vestri qui melior est
qui solem suum facit oriri super bonos et malos et pluit super iu-
stos et iniustos ¶ Si enim diligitis eos qui vos diligunt
quam mercedem habebitis nonne publicani et ethnici hoc faciunt
xxiii q iii cum inlege et c. precedens c. precepta c ea vindicta q
v c xxvi q e c. c hiis ita ibi quantitas et xxiii q iii p. c iii
et c qui in pri. xxxiii di. c si de pe di iii in tantum de q di iii
ne quem in terra vestra xxiii q iii c. xx de exceptis sedens in pri
in glo. s(cilicet) luce vi ¶ ¶ Estote ergo perfecti et sicut et pater vester celestis
perfectus est de sua ... ¶ ¶ Amen dico vobis rece-
perunt mercedem suam de pe di iii tunc ii c seqm ¶ ¶ Tu autem
cum oraveris intra cubiculum tuum et clauso hostio ora patrem
tuum in abscondito xl di persimonia in glo p. 70 an de
voli c i eo in fi in electione ¶ Et pater tuus tibi xl q iii audi sic
ergo orabitis pater noster qui es in celis xl q iii cum aliquis xii
q ii abstulerit de pe di iii de cottidianis xxix q ii c i

c si ferma ¶ Sanctificetur nomen tuum ps q in pe qui dicitur in glo
¶ Adveniat regnum tuum at xx m q v om vn q i p̄stitutus ad
si xx m q i t si in pri ¶ Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra
r m q n cs. Prepostere dc q di n in calice de terminus insi q
pono panem nostrum cottidianum da nobis hodie pre c in ca
luce insi p 7o an p c 1o Insi ¶ Et dimitte nobis debita
nostra sicut in calice de pe di 1 ¶ Tres sunt et di n s ey im
r petrus 1 et di m de cottidianum insi et c adhuc insuper insi de
q di n vera ad medium ¶ Sicut et nos dimittimus debitoribus
nostris dcq d n panem de pe di m dt dcq et p r petrus 1
et p c in calice ¶ Et ne nos inducas in temptationem p arch
de psen. p paup li vj at de pe di ny in salaby insi d
libera nos a malo xx n q i ita go et fiat ad oia praeter
ra xx m q v s audicis ubi ubi hora ic ¶ Orantes no
lite multum loqui p 7o an p c 1o insi ¶ Cum ieiunatis nolite
fieri sicut ypocrite tristes 1 in glo in p o ieiunii ¶ Tu autem cum ieiun
as unge caput tuum et faciem tuam lava de p sac vnc c
1o ¶ Nemo potest duobus dominis servire xxvj di ¶ Statuaq pro
q i cj de pe di 1 p c resuscitatus di n q vonos et d n
c 1 an med de regla s ampla in glo de apasta c dda
in glo 1 luce xxj ¶ Querite ergo primum regnum dei et iusti
tiam eius p 7o an p c 1o insi nolite de solicitudine in cra
stinum ph q i hebat ¶ Nolite ergo iudicare secundum iudicem
in quo enim iudicio iudicaveritis iudicabimini n q i dcq 1
luce vj ¶ Et in q mensura mensi fueritis remetietur vobis de aqu
ylet 1 ¶ Quid autem vides festucam in oculo fratris tui et
trabem in oculo tuo non vides sic eic p o trabem de oculo tuo
1 q i multi in pri in q vn q ich testa xxx n q vi v p 1 de
sta mo c si in glo p c 1 ic ¶ Dcq oma fenestra in glo 1
luce vj ¶ Nolite sanctum dare canibus neque mittatis marga
ritas vestras ante porcos xl m di c n et ps q m nolite
1 et c qui xx m q m c ¶ Damnd xxx q i oma et sola de pe
di 1 non nulli l di s q mis de ppostea ibi t dm prepta
ic ¶ Petite et accipietis querite et invenietis pulsate et
aperietur vobis p acthi in phe vj h in pri 4 luce xj ¶ Omnia
ergo quecumque vultis ut faciant vobis homines ea et vos fa
citatis illis hec enim est lex et prophete 1 di in pri xj di ora
xl v di lez 1 et x l di ponder in pri n q 1 r 1 et q vijd
recto insi vj q i q his ita insi xxx n q m dixit para

in glo. et tob' in. Quam angusta porta arta via que
ducit ad vitam et pauci sunt qui inveniunt eam de pe di
in circa m. augustin in glo. Ex fructibus eorum cognoscetis
eos de reg vit c n. Omnis arbor que non facit fructum
bonum excidetur xvi q i alia ar xxxv in obs. q. m. ibi non venientes
fructum in ficulnea decem. Quamvis Non omnis qui dicit mihi domine domine
intrabit in regnum celorum. Regnum xi q. in qm oportet et mi
ci in v q evangelium dicit in in illa die domine domine in nomine
tuo prophetavimus s' et tunc confitebor illis quia nunquam novi
eos i q i prophetavit ix q in c v. Erat enim docens eos sicut
potestatem habens et his ita in pri. Et ecce leprosus veniens
adorabat eum dicens domine si vis potes me mundare et extendens
ihc manum tetigit eum dicens volo mundare et confestim
mundata est lepra eius et ait illi ihc vade et ostende te sacerdoti
tibi et offer munus quod precepit moyses in testimonium illis.
xxx in d. Omnis de pe di i v hic et v hinc evadens
et c que permiti in v precept et et demum v leprosus di in
adhuc instat di vi c in prin. i q i non est xxxv q i v ita
in pri. luce vii. Et iudens centurio ait illi domine non sum dignus
ut intres sub tectum meum xx in q i nolo de q di in cottidie
i luce vii. Filii autem regni eicientur foras in tenebras exteriores
ibi erit fletus et stridor dentium xxxv di ecce i c xx
in et c xxv. Alius autem de discipulis eius ait illi domine permitte
primum ire et sepelire patrem meum. Ihc autem ait illi sequere
me et dimitte mortuos sepelire mortuos suos
de pe di i et demum v in evang. xx in q in optimo ei in
glo. i luce ix. Et cum venisset ihc trans occurrerunt ei duo
habentes demonia et clamaverunt dicentes quid nobis et tibi
fili dei venisti huc ante tempus torquere nos xxx in di si quid in
glo. Tunc ait paralitico surge tolle lectum tuum et vade in
domum tuam v v in evang. de pe di in productor in verbo
emendacionem et adhuc instat i luce v. Et cum transisset inde
ihc vidit hominem sedentem in theolonio nomine matheum et
ait illi sequere me et surgens secutus est eum i q i et omnis q in
c v in v raro et in textu in ... theolonarios. Et videntes
pharisei dicebant discipulis eius quare cum publicanis et peccatoribus
manducat magister vester. Et ihc audiens ait non est opus
valentibus medicus sed male habentibus euntes autem discite quid

est misericordiam volo et non sacrificium Non enim veni vocare iu-
stos sed peccatores Mt ix q i. Mt. i c v et i marci xii Et erant
vos et pharisei ieiunantes discipuli autem tui non ieiunant
et ait illis ihesus numquid filii sponsi possunt lugere quamdiu cum illis
est sponsus venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus et tunc ieiu-
nabunt lxx di ieiunium mt i marci ii Et ecce mulier que
fluxum sanguinis patiebatur xii annis accessit retro et tetigit
fimbriam vestimenti eius et salva facta est mulier ex illa hora
v di ad eius de pe di iii c mt hec yroni in summa v
Et cum venisset ihesus ad domum principis non est mortua puella
sed dormit etc. et dixit puelle surge et surrexit puella
de pe di i v denique v in euangelio ubi legitur suscitasse etc.
xx di post mt i marci v Et transeunte inde ihesu se-
cuti sunt eum ii ceci clamantes et dicentes miserere mei fili david
etc. Et tetigit oculos eorum et sanati sunt p v in euangelio
ubi alios illuminasse etc. de pe di iii ad hec instat xx q i in summa
pe xiiii Egressis autem ihesu ecce obtulerunt ei hominem mutum
demonium habentem et eiecto demonio locutus est mutus de pe
di iii sicut pharisei in pri[ncipio] luce xii Tunc dixit discipulis suis
messis quidem multa operarii autem pauci rogate ergo dominum
messis ut mittat operarios in messem suam xxi di in novo t
luce x Duodecim discipulorum nomina sunt hec petrus andre-
as frater eius philippus et bartholomeus iacobus zebedei
et iohannes frater eius thomas et matheus publicanus iacobus
alphei thatheus simon cananeus et iudas scarioth qui
et tradidit eum hos xii misit dominus dicens in via gen-
tium ne abieritis et in civitates samaritanorum ne intra-
veritis sed potius ite ad oves que perierunt domus israel euntes au-
tem predicate quia appropinquabit regnum celorum xxv di v i lxxxiii di
tor epo ii q i c e accusatio mt viii q v c vi ibi ordina-
te etc de q di iiii aliud ibi mt discipulos erat iudas etc
lxxxiiii di v hic reglac ibi et cum aliis etc i q i dedit in principio
c dixit in ii glo [illegible] c sequitur c xxv ii q i michi c de marta
xxv q iiii c ii et iii c cum magnum autem c sicut potestatem et
ibidem et xxxv q i v hac ita quod ibi de plebe iudaica duo-
decim apostolos elegit etc vii q i v cum autem ibi quos duodecim admisset
etc et ibi ad predicandum misit etc xi q i exemplum de pe
di iiii in pri[ncipio] v si iudas vii q i denique et p c aliud [illegible]

xxiij q i si lege ibi symo cananeus idem Gratis accepistis gratis
date i q i gratia in glo. si c. baptisandi c. quos c placuit in de-
cime dat c dicto solvere c quiaddo si sunt nonnulli xvi q i c
cellacio de magis c ij Nolite possidere aurum neque argentum in
zonis vestris neque virgam xi q iij ita. xx q iij pax i luce ix
Dignus est operarius cibo suo i luce x In quamcumque civitatem vel cas-
tellum intraveritis interrogate quis in ea dignus sit et ibi ma-
nete Intrantes autem domum salutate eam dicentes pax huic
domui xl iij di c ij et xiij q ij v. hiis ita au si xxiij q i c i ar
Et quicumque non receperit vos exeuntes foras de domo vel civitate
excutite pulverem de pedibus vestris xxx q i qui dignior i luce
ij ac Amen dico vobis tollerabilius erit terre sodomorum et go-
morreorum in die iudicii illi civitati i q i nonne Ecce ego
mitto vos sicut oves in medio luporum estote prudentes sicut ser-
pentes et simplices sicut columbe xxxvi di v cate vi q i ex merito
xvi q ij si cupis Cum autem persequerentur usque in fine hic sal-
vus erit cum persequentur vos in civitate una fugite in aliam
vij q i sicut alter et v. hij tre et constitutus xxiij q iij v. i
Non enim vos estis qui loquimini sed spiritus patris vestri qui loquitur
in vobis ar. de c. di iij cathecuminus Quod dico vobis in
tenebris dicite in lumine et quod in aure audistis predicate su-
per tecta xi q iij nolite timere de hetr. c. ex merito i luce xij
Et nolite timere eos qui corpus occidunt animam autem non possunt occi-
dere p. c nolite timere xxiij q v in pri xxxi q ij lotharius
xxij q ij c quamvis in pri i luce xij Omnis ergo qui confitebitur
me coram hominibus confitebor et ego eum coram patre meo de
pe di iij adhuc instant xi q iij existimant de sent exc
c i co ausi si i luce xij Non veni pacem mittere sed gladium xxiij
q i sit h'ij Qui recipit prophetam in nomine prophete mercedem prophete
accipiet et qui recipit iustum in nomine iusti mercedem iusti
accipiet lxx iij di nolite pati Ecce qui mollibus vestiuntur
in domibus regum sunt xxi q iiij c i Ecce ego mitto angelum
meum s. malach' iij Omnes enim prophete et lex usque ad iohannem
prophetaverunt de pe di ij si ei v. paulus i luce xvi Et
recipe ipse est helias qui venturus est ipse sed iohannes baptista xxiij
q ij v. si ibi xpc iohannes dixit heliam ie ... hic i c xvij
et luce i Venit autem ihesus neque manducans neque bibens et

et dicunt ecce homo vorax et potator vini et iustificata est sa-
pientia a filiis suis xxxv di. c. vi in fi. xli di. qui sciat in i glo. et i
luce vii. Ve tibi corozaym ve tibi bethsaida quia si in
tyro et sidone facte essent virtutes que facte sunt in vobis o-
lim in cinere et cilicio penitentiam egissent. Verumtamen dico vobis tyro et syndo-
ni remissius erit in die iudicii quam vobis [illegible]
missius erit quam tibi i q i nonne ipse in quem de tyriis et nabuc-
donosor ex glo. i luce x. Tollite iugum meum super vos et di-
scite a me quia mitis sum et humilis corde xi q vi qui sat
se. Iugum autem meum suave est et onus meum leve xxxviii di. de
hiis de sta. mo. c i et quia vos incelem p. lo an. In illo tempore
abiit ihesus per sata sabbato discipuli autem eius esurientes cepe-
runt vellere spicas et manducare. pharisei autem dixerunt ecce disci-
puli tui faciunt quod non licet facere sabbato. At ille dixit nonne legi-
stis quid fecerit david quando esuriit et qui cum eo erant intravit
in domum dei et panes propositionis comedit quos non licebat ei
comedere neque hiis qui cum eo erant nisi solis sacerdotibus. aut non
legistis in lege quia sabbato sacerdotes in templo sabbatum violant
et sine crimine sunt vi q iii scriptum xxxv q i et hiis ita in pri. ibi
ipse et tunc amit apostolos et xxxi q i c si de qua di. v. discipulos post hoc his
ita ibi et nos in sabbato comedimus de fer. c. licet i maria n
luce vi. Si autem sciretis quid est misericordiam volo et non sacrificium numquam
damnassetis innocentes de pe. di. i libenter b c xl. Ecce puer
meus electus ii q vii b. In te cum Balaam in fi. b. ysa. xlii. Tunc
oblatus est ei homo demonium habens cecus et mutus et curavit
eum ita ut loqueretur et videret de pe. di. i in sua pluries b c si
i luce xi. Omne regnum divisum in se desolabitur xxv q ii si ca i
luce xi. Et si ego in belsebub eicio demonia filii vestri in quo
eiciunt xxi di. d. i. et i q i eos de pe. di. i homicidiorum in fi. in
glo. et c hiis potest. Qui non est mecum contra me est et qui non
colligit mecum dispergit i luce xi. Qui autem dixerit contra spiritum sanctum
blasphemiam non remittetur ei neque in hoc seculo neque in alio
futuro xxv di. qualibet de pe. di. i b. pt. cad et c hiis potest
in prima glo. i marci iii. Dico autem vobis quia de omni verbo
otioso quod locuti fuerint homines reddent rationem de eo in die
iudicii xxv di. ii al. in fi. xx q v quoniam xx in q iii nn congestum
in fi. Ex verbis enim tuis iustificaberis et ex verbis tuis con-
dempnaberis xxi di. nunc autem viii i ex merito ibi sua summa medicina

bint ic vir minimite surget cum generacione ista et adprinabit
eam qui primas egerant in predicacionibus Jone Regina austri ubi
venit a finibus terre audire sapienciam salomonis De qua dicitur in o mi
minite ibi minimitas in evangelio dominus concedit ic vm qui vo
s[?] 6 et in psalmo ix et in regno x luce sed Reuertatur
in domum meam vnde exivi de qua dicitur in reuertar luce xi Et
facit fructum aliud tricesimum aliud sexagesimum porro aliud
tricesimum in marco iiij Cum autem dormirent homines venit inimicus
et superseminauit zizania Sic magis homo hic fecit de electis licet
deludendo Vis imus et colligemus ea et ait Non ne forte col
ligentes zizania eradicetis simul cum eis et triticum Sinite vtraque
crescere usque ad messem et in tempore messis dicam messoribus colligite
te primo zizania et ligate ea in fasciculos ad comburendum triticum
autem congregate in horreum meum xxiiij q ii o i q in cunctis c q ideo
xxiiij qui in nostris n q i multa si q n autem c nolite i et i q i dominus
in glossa et xxv q n c si mihi Que cum impleta essent educere
tis et sextus lectis electis elegerunt bonos in vasa sua malos
autem foras miserunt de eo in affirmacionem sequela p c multi ubi ibi
intra illa verba et xxiiij q ii et c i mihi xxiiij q i qui in vero in
viciis in glossa Non est propheta sine honore nisi in patria sua et non
facit ibi virtutes propter incredulitatem eorum i q i p c plurima inste
et vero opponi sumite Herodes autem tenuit iohannem et alliga
uit eum Dicebat enim illi iohannes non licet tibi habere eam scilicet herodi
adem vxorem fratris tui xxvi dicitur et iohannes Die autem natalis
herodis saltauit filia herodiadis et placuit herodi vnde cum
iuramento pollicitus est ei dare quodcumque postulasset ab eo at illa
premonita a matre sua da michi caput in disco iohannis baptiste
et contristatus est rex propter iusiurandum xxii q iiij c vnde quamuis actiorum
in marco vj de homine Navicula autem in medio maris
iactabatur fluctibus i q i vero hic ita tamen sic tibi [?] ic xxiiij q i
non turbat Quarta autem vigilia noctis venit ad eos am
bulans super mare xxv viij dicitur sicut in glossa Quare discipuli
tui transgrediuntur tradiciones seniorum non enim lauant manus
suas cum panem manducant ipse enim videns ait Quare et
vos transgredimini mandatum propter tradicionem vestram Quare Hic ysaias
hic labiis me honorat cor autem eorum longe est a me sine
causa autem colunt me docentes doctrinas et mandata homi
num dicitur c si xii dicitur omnia in dicto c ysa xxix non quod intrat

in os coinquinat hominem. tunc accedentes discipuli eius dixerunt quia
pharisei audito hoc verbo scandalizati sunt. Sed sinite illos ceci sunt et
ductores cecorum. Cecus autem si ceco ducatum prebeat ambo in fo-
veam cadunt. Sed que autem procedunt de corde de ore exeunt ea co-
inquinant hominem. De corde enim exeunt cogitationes male homici-
dia adulteria fornicationes furta falsa testimonia blasfemie
hec sunt que coinquinant hominem. Illotis autem manibus man-
ducare non coinquinat hominem. xi q iii inter verba ex tylo de ieiu-
nio per totum de voto magne xxxvii di vos fratres xxxviii di de ipsis
xii v opponunt autem de pe di vi c i in principio de ieiunio per tota
cum vero ceterorum xv q vi c i et xxii q v vix i infra c fuge de ho-
mine sed dignum in glo. j marci vii et luce vi // hoc sed infra
inf ad audiendum que pertinent donum [illegible] xi q vii vero cite p c q
tes de pe di i importunita hoc c bonum sumere panem filiorum
et mittere canibus xvi q i si cupis infra de cananea p c importu-
nitate de pe di vi c i Et ascendens in montem sedebat ibi et ac-
cesserunt ad eum turbe habentes secum mutos cecos debiles et
alios multos et curavit eos xi q vii vero hoc obiit ibi et liberare
posset docet ut de pe di i de inquisitione vero in euangelio di iii adhuc i-
stant [illegible] Quem dicunt homines esse filium hominis de baptismo maio-
res in principio Audientes autem petrus dixit tu es xpistus filius dei vivi
xx iiii q i non turbat in glo c meor c fi c petrus infra de c
maiores Et ego dico tibi quia tu es petrus et super hanc
petram edificabo ecclesiam meam et porte inferi non prevalebunt
adversus eam et tibi dabo claves regni celorum et quodcumque
ligaveris super terram erit ligatum et in celis xix di ita dominus
xx di vero i et c i et l di fideliter c ponderet c ut constitueret
sicut in alterum c cuncta c scripsi xi q vii iniusta ibi vere fungi-
mur c talis et aut c quis iii di vii dudum ibi dominus insti-
tuerit ut xix di nolite infra xii di c ii et xi q i clericum
q i vero sed et c meor c rogamus c petrus c loquimur
c omnibus c qui explorare c iudicium in vero euangelio c quorum q
ii vero i et c ii c nec quisquam q iii sed dico de pe di ii sed eam an-
tecedit di i agite c que penitet c multiplex di iii penite-
tie x di suscipitis lxxx iii di c iii et lxxxvi di c i infra
et c quis dubitet i q iii salvator in principio lxxiii di c in
nomine infra et xi q iii c absit c audi c nemo contempnat c
accepisti xxiii q iii ipsa pietas in principio ibi accepit ecclesie ut xx
iii q iii admoneri infra de maior. et obe. solite de sententia excommunicationis legi per re-

mirab'lez de ser quo. A nobis u dete. indi. eu li vi z t u inst
inclem. Si quis vult post me venire abneget semet ipsum
et tollat crucem suam et sequatur me de pe di i sunt qui arbi-
trant' de excess. pla. minus i m pn. ¶ Quid prodest homini si mundum
universum lucretur anime vero sue detrimentum patiatur de sermo math
eus i mce ... Et tunc reddet unicuique secundum opera eius xli
di. confestatur inst. Et transfiguratus est coram eis et resplenduit facies
eius sicut sol ... ¶ Assumpsit ihc petrum iaco
bum et iohannem et duxit illos in montem excelsum seorsum ...
... obiam ... in ... ascendebat ... ¶ Ecce vox de nube di
cens hic est filius meus dilectus lxxx m di ... filius
de q di m c fi. hc ... in porochie
et ieiun. ... de te. et t ... ier'lem i maria ix ¶
ut autem non scandalizemus eos vade ad mare et mitte hamum
et eum piscem qui primus ascenderit tolle et aperto ore eius invenies
staterem illum sumens da eis pro me et pro te ... magnitudine in
mt dba ... glo. xxii ... c i
et aliud xxviii ... ¶ Amen dico vobis nisi conversi fu-
eritis et efficiamini sicut parvuli non intrabitis in regnum celorum
Quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste hic est maior in reg-
no celorum de ... inst. ... xxiiii ... di
... ¶ Qui autem scandalizaverit
unum de pusillis istis qui in me credunt expedit ei
ut suspendatur mola asinaria in collo eius et demergatur
in profundum maris ... de no. op. in
... ¶ Ve homini illi
per quem scandalum venit ... et de regular. c. ... ¶ Si
autem manus tua et pes tuus scandalizat te abscide eum et pro
ice abs te ... xxviii q v ... uxor i ...
... ¶ Amen dico vobis quod gaudebit
super eam ... magis quam super xcix que non erraverunt
... ¶ Si autem peccaverit in te frater tuus vade
et corripe eum inter te et ipsum solum si te audierit lucratus
fueris fratrem tuum ¶ Si autem te non audierit adhibe tecum unum
vel duos ut in ore duorum vel trium testium stet omne
verbum quod si non audierit dic ecclesie ¶ Si autem ecclesiam non au
dierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus xxvi q vii ...
xxv q vii c fi i q m ex multis in v conspicit in glo de

iudi non it detesti in oi de mt. iur' iur' qz ad modum debiti ode-
tincto insti j lucē xvij ¶ Iterum dico vobis quod si duo ul tres
ex vobis consenserit sup terram de oi re quacunqz petierint fiet
illis a patre meo qui in celis est vbi enim sunt duo ul tres congre-
gati in noīe meo ibi ego sum in medio eorum xxx di. de quing
j q. j cum septima xx iii q. j l. v. si aut et c. aliena xc. di. non
non dico tibi vsqz septies sed vsqz septuagesies septies de pe.
di. iii septies et adhuc instar insti. j q. vij c. ij in glo. vij de
iur' iur' qz ad modum de adul. c. iii in glo. ¶ Serve nequam
omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me nonne ergo oportuit
et te misereri conservi tui sicut et ego tui misertus sum et ira-
tus dominus eius tradidit eum tortoribus quo vsqz redderet vniu-
sum debitum sic et pater meus celestis faciet vobis si non remi-
seritis vnusquisqz fratri suo de cordibus vestris de pe. di. iii v. illud
sed plū di. iiii v. j eo glo. c. tradidit de q. di. iii quo insti. ¶
Si licet homini dimittere uxorem quacunqz ex causa non legistis
quia qui fecit hominem ab initio masculum et feminam fecit eos propter
hoc relinquet homo patrem et matrem et adherebit uxori sue et erunt
duo in carne vna quod ergo deus coniunxit homo non separet
¶ Qm moises ad duriciam cordis ur' pmisit vobis dimitte-
re uxores vras ¶ Dico aut vobis qz quicunqz dimiserit uxorem
sua nisi ob fornicationem et aliam duxerit dimissam mecha-
tur xxxij q. vi. c. j c. homerdy xx di. c. j. et ij et xj di. c. ca-
arum in pn xxvj di. de eis de xxviij q. j l. si quis in noīe xxiii
q. ij ebion xxiiij q. ij sunt qui dicunt c. ffl serp'ssi c. agato
sa de tusla c. ij. et iii et fi. de spon. c. j. de gran. c. iii. de
hys que fi. oa. c. ii. in glo. xxxj q. j hac ratione cu glo xx
viij q. j idolatria xxx q. v. quis xxxj q. j c. ij q. v. precepit c.
precepto q. vii. aplus c. dns c. placuit c. omnis xxxii q. j
ij. j et xxxv q. ix ex go. j q. x. c. j. et xxviij q. j imp'caret
ita ineod' vij q. j sic xxxi q. ij de neptis c. lotharius d'q-
ex publico de eo qui cognouit consanguineam de diuor. gau-
demus [illegible] i marci x ad corinth vii ¶ Dicunt ei disci-
puli si ita est causa hominis cum uxore non expedit nubere qui
dixit illis non omnes capiunt verbum illud sed quibus datum est
sunt enim eunuchi qui de utero matris sic nati sunt et sunt
eunuchi qui castraverunt se propter regnum celorum qui potest
capere capiat xxxiij q. v. tum salubriter insti xxxii q. vij

c omnes iusti xxi q i impetrare xxxiiii expedit enim an medio ihesum qui
sunt prope et i ad terre vii et aut visus ad via ingredi sua
mandata dei de q di u eade Omnia plex tua et mei tuam
xxxiiii di. ceterum e ero xxi mathei vii Diligetes xxxiiii tuum se
xxiiii di xx m q m ca vindicta iusti e sicut v. si no leg de spe
tempore xx m q m ca vindicta iusti et sicut v. sive no lex de spe
di n caritas e ... vii c xxo de saper et in inglo ic xx n et
mar x. Si iustus ... ce... que hec et ea pampi
lunc x iii q i. v. i. de etateada antes inglo i mathei x luce xxiii
... vos ... ora et scanni sunt ... quod ... est nos
Ec nos ... in glo. Amen dico vobis quod vos qui secuti estis me
i q i ordinatos inglo. Amen dico vobis que vos que secuti estis me
in generatione cum sederit filius hominis super sedem maiestatis sue sedebitis
et vos super sedes xii indicantes xii tribus israel inglo in probo p.
mia. Et omnes qui reliquerit domum vel fratres vel sorores aut patrem
aut matrem sed templa accipiet ... et ... c. in glo. xxviii q i.
v i i mathei x luce xxiii. Receperunt autem et ipsi singulos dena
rios de q. di v iciun de i integro e ... Multi enim sunt vocati
pauci vero electi. de pe di iii s. ex bonis ult mo... Ecce ascendimus
ierosolimam et filius hominis tradetur sed et tradent eum gentibus
ad illudendum et flagellandum et crucifigendum de pe di i. periculose igitur
... quicumque voluerit inter vos maior fieri sit vester minister lxxx di
diaconi sunt ... xxx m q ... c ... in glo ... q ... nullus
pas. Turbe autem que precedebant et que sequebantur clamabant
dicentes osanna filio david de c di m nulli in glo. xxx m q m
v i. ibi turba ... in ... mathei xi. Et cum
vat omnes vendentes et ementes de templo et mensas numulariorum
et cathedras vendentium columbas evertit ... di. v salomon ...
di c n e ... a q ... et c. ... i q i. indictos et c. qui studet
c q ... salvator ... et c. ... alterius ...
i. et xiii q vi c et hec diximus ... xx iii q iii minimum c q
pectat q v si audiet ... ibi ... e ... de symo ...
Domus mea domus orationis vocabitur vos autem fecistis illam speluncam
latronum i q m ... et p. c et hec diximus de ...
et ... Et videns fici arborem secus viam venit ad eam et
nil invenit in ea nisi folia tamen et ait illi numquam nascatur fructus in
... et arefacta est continuo ficulnea xx iii q iii ...
... de scisma. c ... mathei xi et luce xvii Novissime
autem misit ad eos filium suum dicens verebuntur filium meum
... et apprehensum eum eiecerunt ... vinea et occiderunt xxiii q m
... inglo. i mathei xii luce xx Ideo dico vobis quia

auferetur a nobis regnum dei et dabitur genti facienti fructus eius
ff q m nolite i ibi habitet in illis xx m q vii c n ¶ Simile est re
gnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio suo et misit
servos suos vocare invitatos ad nuptias et nolebant ve
nire Iterum misit alios servos dicentes dicite invitatis
ecce prandium meum paravi tauri et altilia occisa sunt et
omnia parata venite ad nuptias illi autem neglexerunt venire
et abierunt alius in villam suam alius ad negociationem suam
reliqui vero tenuerunt servos eius et contumeliis affectos occi
derunt Rex vero missis exercitibus perdidit homicidas illos xx m
q vii c i in lege mo pecc' insi 7 q i b i q vi c i an fi // Tunc
dixit rex ministris eius ligatis manibus et pedibus mittite
eum in tenebras exteriores ubi erit fletus et stridor dentium xxv di
stinctione b c vm ¶ Tunc abeuntes pharisei consilium inierunt ut cape
rent ihm in sermone de pe di vi c i ita inter de ap dilecti m i
glo insi ¶ Cuius est imago hec et superscriptio dicunt ei cesaris
tunc ait illis insi Reddite ergo que sunt cesaris cesari
et que sunt dei deo xx m q f c querior et v pecc et q i m
litare c quid culpa^r doctor qui c plt i mara xii luce xx //
In resurrectione enim neque nubent neque nubentur sed sunt sicut ange
li dei in celo xxx i q i c xxxv q i ad ign^r mo de s i xxxii q i in
pacatur an v celestia xx m q i nuptie ¶ Diliges dominum deum
tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et in tota mente tua
de pe di ii caritas e de sat vnc c i ita in di c si et ... v
his ita in glo s de viclo vi ¶ Secundum autem simile huic diliges
proximum tuum sicut teipsum p c caritas e in v gitur in se in glo s
c xix i ad ro xiii ¶ In illa die accesserunt ad eum saducei qui
dicunt resurrectionem non esse xx m q y non estimat ... resurrec
tionem non credunt ¶ Super cathedram moysi sedebant scribe et pharisei
omnia ergo quecunque dixerint vobis servate et facite secundum vero opera
illorum nolite facere dicunt enim et non faciunt alligant enim onera
gravia et importabilia et imponunt in humeros hominum digito
autem suo nolunt ea movere xix v i q i omnia c sanctificationis c non
glos in q vii v fi xvi q vii et hec dixerunt insi xvi q vii alli
gat de cons di iii baptismus xxv q i c nulli ibi nominare ... nosti
Unde sacerdotem ic ¶ Et qui iurat in trono dei et in eo qui sedet
super eum sed amen dico vobis id de mr nir et s ppe ¶ Et multi
pseudo prophete surgent et seducent multos sed surgent pseudo

& erit pseudo pphe i marci xiij et i q iij saluator in pn &
a di ni pueniut. ¶ Et qm habundauit malitia refrigescit cari
tas multorum de verbis ec. c. si. ¶ Prima aut persecucionem in iusti
cia iusticia in fine hic patitur. Lu vij q i suggestum de pe di ii no
veniebant c aplis insti et d iiij et al c ii. qm incipit
sic itaque insti. xxiij q iij si cuncta v demigus p quid ec c.
¶ Sic fulgur exit ab oriente et paret usque ad occidente ita erit
adventus filii hominis xx di ceteris p dec. f in glo iu orac
ubi fuit corpus ibi congregabunt et aquile xxiiij q i qm vete
¶ Celum et terra transibunt uba aut mea no transibunt xxx q g ec c
in pn i marci xiij luce xxi ¶ De die aut illa et hora nemo
scit neque angeli celorum si pater solus xxvi q v v i. ex i in glo
in v cessio ¶ Dua aut molentes in mola de pe di i frequens
in glo. ¶ Primus putatis e fidelis seruus et prudens de pe. di i v
q aut i luce xij ¶ Tunc sile e regnum celorum x v ginibus s
quinque erat ex eis erant fatue et quinque prudentes i q i opponit
di si. xxx q v si paulus de pae vnc it ¶ Amen dico vobis
nescio vos i q i prophetavit in glo lxxx iij di diaconi sub in
pn xl q iij extimat de pe di vi c i in v nesto cognuit i in ex
positionibus in v negatores i luce xiij Et inutile seruum eice
in tenebras exteriores illic erit fletus et stridor dencium ec c viij
et xxij ¶ Cum aut venerit filius in maiestate sua se separabit
eos abinvicem sic pastor segregat oues ab hedis i q i dud
in i glo xxiij h viij c i insti xxiij q i cestus xxiiij q i nec a g
ubi veniunt iudicij diez ec l. di si qms diaconi aiis ix q iij
aliorum ibi disceptacionem ec x q i cognus ibi iudicat ec x i q i
pte sedibus insti ibi veniat ec ¶ Et congregabunt ante eum oes gen
tes si ter bonum gs mali lvi di sposuit Venite benedicti patris mei
possidete regnum vobis paratum a constitucione mundi de pe di iii
adhuc instat v confitentur in glo vii q i pastoralis ibi future
retribucionis ec ¶ Discedite maligni in ignem eternum lxxxvi
di vides ¶ hospes eram et no collegistis me xlv di v i in pn
xvi q i reuertimur ibi pauperibus ec xx i q vij offerebat in glo xx
in q ii. aux in pn c. et xxvi ¶ Cum aut esset ihc in bethania
in domo simonis leprosi accessit ad eum mulier habens alabastrum un
genti preciosi et effudit sup caput eius recumbentis de pe. di i.

quentiz enim glo. Et quid prodest hec potuit enim unguentum istud
venundari multo et dari pauperibus xxvi q. i v. i da propter conspicit vn-
genti ic xxvi q. iii si forte. Et ait mihi quid vultis mihi dare et ego eum vo-
bis tradam at illi constituerunt ei xxx argenteos i q. i. Et cum sur-
dz ibi iudas in yscariothem ic et t. eos t. xx de q. di iii ic ultima
ibi cogitavit ic. Et querebat autem non in die festo de pe di i
piclaso in glo. Amen dico vobis quia unus vestrum me tradi-
turus est n q. i. unus Christum intingit mecum manum in parapside
hic me tradet de q. di n c. omne in v. perditorem in glo. i
q. i xxv in glo n q. i s. peccavit in n glo xxvi q. n c si pa pu
Cu dispositi ipse p. v. perditorem. Cenantibus autem illis accepit ihesus
panem et benedixit et fregit dedit que discipulis suis et ait acci-
pite et comedite hoc est corpus meum de q. di ii timores c. scrip-
tura c. q. corpus c. panis est in altari c. non oz panis cum glo-
c. tenuit in fi. t. accipite c. et accesserunt de cele. miss. c. cum mar-
the i q. i xx in glo. et in tex. ibi sic ceteris c. sanctificastis xxvi
q. iii c. n c. q. magnum c. p. q. potestatem ibi xxv ut iuda ab-
iecit ic xxviii di c. si n q. i de maria c. mulier in pn q. i r. v. cu-
am ibi eucharistia dedit i de off. ordi c. n. Et accipiens ca-
licem gratias egit et dedit illis dicens bibite ex hoc omnes hic est
enim sanguis meus novi testamenti qui pro multis effundetur in remis-
sionem peccatorum p. c. panis est in altari de cele. c. i co in cle. m. //
Et illo dicto exierunt in montem oliveti xl iiii di c. i de q.
di i de ypmus percutiam pastorem et dispergentur oves gregis i q.
i sic fert v. vulneratio xxxiii q. v c. n et lxiii di c. pl. s. zach-
iii. Et si omnes scandalizati fuerint in te ego numquam scandalizabor
v q. i mutatur. Amen dico tibi quia in hac nocte antequam gallus
cantet ter me negabis l. di. c. tua miss. ait illi petrus et si
oportuerit me mori tecum non te negabo de pe di n q. multi
Sedete hic donec vadam illuc et orem n q. vi v. 7 ke obi-
ri ibi ut pronotaret in orationem ic. Et procidit in faciem suam dicens
vn q. i v. tres ibi in sitis ic. Pater mi si possibile est
transeat a me calix iste viii q. i non mea sed tua voluntas
fiat xl q. iii nolite timere in glo. et xxvi q. i v. i miss. in glo.
Tristis est anima mea usque ad mortem de cele. miss. in glo.
Tunc accesserunt et manus iniecerunt in ihesum et tenuerunt
eum de q. di iii de po. interdum in glo. Et ecce unus ex
eis qui erat cum ihesu extendens manum exemit gla-

et percussit servum principis sacerdotum amputavit auriculam
eius xx m q m p mebris q si c y. xx m q .i. si petrus
Tunc ait illi ihesus converte gladium tuum in locum suum xx m q i
v.i. et q si v.i. ¶ Omnes enim qui acceperint gladium gladio peribunt
xx m. q my. d. ete qr mali c illi gladium et v p ced q
v. v. i q. si. v. i ¶ An putas quia non possum rogare patrem meum et
exhibebit mihi plus quam xii legiones angelorum xx m q i v io ¶ Tamquam
ad latronem existis cum gladiis et fustibus comprehendere me de biga
c m de maio et obe c solute in glo / tunc exspuerunt in faciem
eius et colaphis eum ceciderunt ¶ alii autem palmas in faciem eius dederunt
xlv. di d i ibi consuetudo posuit ad flagella ic xx m q my nimi
tus sibi flagella vehant ic ¶ Et iterum negavit petrus cum iura
mento se et cepit tunc detestari et iurare quia non novisset hominem
et continuo gallus cantavit scilicet et egressus foras flevit amare
xx y q my s n e et v p ced de pe di. y du stam an si et c
s qm wt h caym an med di m c i mss et xx m q my ipsa
pietas mss. xlv di litz i. et l di v ceoh c poder c ep tua
ist c considerandum et v pced c fidelior y q i mlti mpu vps
i. imitare xx q m no salud y i lute xx y ¶ Et vinctum adduxe
runt et tradiderunt pontio pilato presidi de q di m c r i lu sub
pontio pilato crucifixus ic peccavi tradens sanguinem iustum
¶ At illi quid ad nos tu videris de pe di vi c i et di m mt h ysrod
i ans c iudas c mt inde z mt ora de pe d i i his potant
by et di m d. i. illi elegit ic ¶ Et abiens laqueo se suspendit i q
i qm similiter xx m q v si no lz m pu c m dixisti de pe di
m ℓ iudas c mt ora c mt inde ¶ principes autem sacerdotum
acceptis argenteis dixerunt non licet mittere eos in corbanam
quia pretium sanguinis est xxiii di lectat sanguis eius super nos
et super filios nostros i q m his ita dicta sunt ¶ Exeuntes autem in
venerunt hominem cireneum nomine simonem hunc angariaverunt
ut tolleret crucem eius xx m q i no afferamus in glo de
di y x qr uero resp hr mpu ¶ Et terra mota est et petre scis
se sunt et monumenta aperta sunt et multa corpora sanctorum qui
dormierant surrexerunt i m glo m v incola passionis
xx m q y peior m d vipstitutionis in glo ¶ Et accepto corpore
ioseph involvit illud in syndone munda de q di i confl
to de sepulchro i ¶ Et erunt novissima eius peiora prioribus
de pe di m mt h et yerud ¶ Vespere autem sabbati quae lucescit

in p'ma sabati lxxv di q' aparuit m'i in glo ¶ Et ecce terre mo
tus factus e magnus j in glo m ii in ecc'a passionis Respon. Et
ait angelus dixit mulieribus nolite timere vos scio enim q' ihm
q'm crucifixus est q'ritis non e hic surrexit enim sic dixit de q
di in c f. ubi t'cia die resurrexit ic lxx vj di ig' et d no ait di
i hy dno ait f. de pe di ij dn stam an fi tibi in vitate angelo
ie ¶ Euntes ergo docete omnes gentes baptizantes eos in noie
patris et filii et sp'us sancti de q d m in glo et e ipe e prima
aus' e sequens psbit' e mla xix di ita dns in pri xxx vi di v
ecce ¶ Et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad co
nsumacionem seculi de rebus et e j c° melcm ca(u)sa xc lo an

Martius

Veniet fortior me post me cuius non sum dignus p'cumbens
solvere corrigiam calciamentorum eius j. iohannis i c. ait in
Veniet autem dies cum auferetur ab eis sponsus et tunc ieiu
nabunt. j. ma ix ¶ Et factum est iterum cum sabatis ambularet p
sata discipuli eius ceperunt progredi et evellere spicas de q di v
sep'tu de q di v. discipulis f. deinde p'm et ait jn ¶ Et qui
blasphemaverit in sp'um sanctum non habebit remissionem peccatorum in eternum
prov di q'lis f ait jn ¶ Et aliud cecidit in terram bonam et dabat
fructum ascendentem et crescentem et afferebat unum triginta sexaginta
unum centuplum et aliud centesimum de q di m ut quique in
venit lucrum e m tue e regnum dei quemadmodum si iactat ho
semitem in terram et dormiat et exurgat nocte et die et
semen germinat dum nescit ille ult ei t're fructificat p'o herbam
deinde spicam deinde plenum frumentum in spica et cum ex se
produxerit fructus statim mittit falcem quia adest messis de pe di
n dn stag ¶ Exiit sp'us immundus ab hoie et interrogabat
eum quod tibi nomen est et dixit ei legio in nomen est qa
multi sumus de pe di m sur plures. j luce viij ¶ Et venit
quidam de archisinagogis noie iayrus sce et non admisit q
q' n petrum et iacobum et iohannem et veniunt in domum archi
sinagogi et vidit tumultum et flentes et plorantes multum
he ipse vero eiectis omnibus assumit patrem et matrem puelle et
qui secum erant et ait puella tibi dico surge et confestim
surrexit puella de di i v demisit ne mortuos in glo et
b c n q i quo peniteret au fi et di y sic tibi p'ma qu
e(t)e in v mortuos at xxx di c pli m'i f ait ix i

luce . viii ¶ Et mulier que erat in superficio sagoinis eam re-
gi ad eam super ait ix ¶ Et statim elevata incepit ipsum tangere omnem
fimbriam que exierat de illa quinimo ad lex di traditi in
ii vitiis ¶ ¶ Cum introisset filia eius scilicet herodis et saltasset et placuisset
herodi rex ait puelle pete a me quod vis et dabo tibi
licet dimidium regni mei cum que exisset dixit matri sue quid
petam at illa dixit caput iohannis baptiste scilicet et constatus est rex
propter iuramentum scilicet et decollauit eum xxiii q iiii unusquisque et n et
accionem ut ait sexta ¶ ¶ Honora patrem tuum lxxxvi di xxii q iiii
iudicat etiam ibi patronum scilicet eivangelium ut ait xix ¶ ¶ Ab intus enim de
corde hominum procedunt male cogitationes adulteria fornicationes
homicidia furta et xv . q . v . et s . q i . t . i . et sibi ad gloriam et ay
xiiii q v si quando xx ii q v quoniam peiorare . ut ait xv . ¶ ¶ Et adducunt
ei surdum et mutum scilicet et statim aperte sunt aures eius et so-
lutum est vinculum lingue eius et loquebatur recte de pe di iii sunt
plures in principio ¶ ¶ Effeta quod est adaperire de cons di iii tangere ¶ ¶ Cre-
do domine adiuva incredulitatem meam de pe di ii dico statim
¶ Hoc genus demoniorum in nullo potest exire nisi in ieiunio et oratione pro to an de
rel . t i co inst melem ut ait xvii ¶ Habete in vobis sal et pa-
cem habete inter vos xl in di . t i v si cuius rector ¶ Et quicumque volue-
rit inter vos primus esse erit omnium servus ita et filius hominis non venit
ut ministraretur ei sed ut ministraret et daret animam suam in redemptionem pro
multis lxxxiii di diaconi sunt vlt pn ix q iii nullus primas . ut ait
xx ¶ ¶ Quos deus coniunxit homo non separet ut ait xix ¶ Quid tibi vis
faciam cecus autem dixit rabi ut videam scilicet et confestim vidit de
pe di i c demum v certa q et di iii c ad hunc mister ¶ Omnia
ubi dec e vado quecumque habes vende et da pauperibus xiiii q ii
c i ut ait xix ¶ ¶ Amen dico vobis nemo est qui relinquit domum aut
patrem aut matrem aut fratres aut sorores aut agros propter me et
propter evangelium qui non accipiet centies tantum xxviii q i c i . et c si
infidelis xxvi di . c si ut ait xix ¶ ¶ Et qui preibant et qui sequebantur
clamabant osanna de cons di iii multi in glo . ut ait xxi i luce
xix ¶ ¶ Cumque vidisset ficum a longe habentem folia scilicet nil invenit
preter folia et dixit ei iam non amplius in eternum ex te quisquam fructum
manducet ut ait xxi ¶ ¶ Et non sinebat ut quisquam transferret vas per
templum de cons to cuthara e si ¶ ¶ Omnia quecumque orantes petitis cre-
dite quia accipietis accipietis pro to an de rel c to inst rele .
¶ Ad hunc habens unum filium misit illum dicens verebuntur filium meum

colom aut dixerunt hic est heres venite occidamus eum et secundum ce
ciderunt xx iiij q iiij de illicita mss. b ait xxi. ¶ Quis magis est ma
ior hec et supscriptio lxxviij di. c lacob mss. ¶ Reddite ergo que
sunt cesaris cesari et que sunt dei deo xi iij q i nulla ac b ait
xxi // Amen dico vobis quia vidua hec pauper plus omnibus mi
sit et precedit must mss at duo minuta xxxiiij q i cedi de
pe di v c i ausi s lege xvi ¶ Exurgent enim pseudo xpi et
pseudo prophete et dabunt signa i q i m salvator in pri b ait xxiiij
Celum et terra transibunt verba autem mea non transient xxx q iiij fr
-mitas b ist ¶ De die autem illa et hora nemo scit neque angeli
in celis neque filius nisi pater i in glo. de confessio Et iudas scariot
unus de duodecim abiit ad summos sacerdotes ut proderet eum
illis et audientes gavisi sunt et promiserunt pecuniam se datu
ros et querebat quo opportune eum traderet i q i m abiit i q
i sunde ibi redemptorem vendidit Et accepto calice gratias agens
dedit eis ut biberent ex illo omnes et ait illis hic est san
guis meus novi testamenti qui pro multis effundetur de cele. mss.
rv matthe b ait xxiiij Sumite hoc est corpus meum meum ibid
Et assumens petrum iacobum et iohannem secum cepit pavere et
tedere xi q iij nolite in glo Et cum esset bethanie in do
-mo symonis leprosi et recumberet venit mulier habens alabastrum
ungenti etc de pe di i quinque mss. ¶ Collegerunt autem quidam
secuti erant eum amictum sindone super nudo lxxviij di et hic re
gulae ibi iohannes evangelista etc ¶ Summus autem sacerdos scidit ve
stimenta sua ait xi q vi et iste abiatar etc a fine ¶ Pilatus autem vo
lens satisfacere populo dimisit barrabam et tradidit illis ihesum
flagellis cesum ut crucifigeret xlv di et ibi glo xpi deorsum
posuit ad flagella etc xxx q iiij nimium ibi flagel
lauerunt iudei etc b ait xxiiij Erat autem hora tercia et cru
cifixerunt eum de pe di. i periculose de ver. sig. nichil obstat
de q di i nocte lxxv di c i in glo. Crucifige eum de p c pe
riculose Surrexit non est hic lxxvi di et nos agimus b ait c. s
Euntes in mundum universum predicate evangelium omni creature xxx
vi di et ecce xxxii q iiij et heres ita xxi di in novo ¶ Qui
crediderit et baptizatus fuerit salvus erit i q i cito ibi probat
gratiam de sancta ter. in vesta de baptis. maiores In nomi
-ne meo demonia eicient de c di iiij si nos sanctus act xxiij
xix c Super egros manus imponent et bene habebunt i q i ma

in glo Et dns q̄d ihc p9 q̄m locutꝫ ē eis assumptꝫ ē in
celum et sedet a dextris dei de q̄ di .ii. t. i. msi ibi sicut
et dns lz c oia msi et di in lenim̄ msi i act̄ t i q̄l Illa
vadens intuerunt ihū qui cū eo erat lugentibꝫ et flentibꝫ
de q̄ di in sabato

luce **lucas**

Apparuit ille anglꝫ dni stans a dextris altaris incensi illi scꝫ zach
arie cogitato se audita ē deprecacio tua i q̄ i. none xx
ii q̄ in t hic ita Rnt sicut istud q̄m virum no cognosco xx
iii q̄ ii t tu ipo q̄ Et ma no erit impossibile apud deum oē verbum
xxii q̄ ii c ii in glo Ecce ancilla dni fiat in h verbum tuum xx
ii q̄ in exciat in pn in glo i, Ecce complies in vtero et paries
filium lex di nasa ibi motco virginis le Et factum ē ut impleti
sunt dies officij eius s zacharie abijt in domum suam xx iii di
tenete ibi zachariam legis s descendebit de templo dei lxx vi di
ppositi p9 pn Sorte exijt scꝫ zacharias ut incensum poneret xx
vi q̄ ii t i Exultauit in gaudio infans in utero meo xxv di
vi msi illi annunciauit et q̄ q̄ Rmo respexit humilitatē ancille
sue s̄ 20 an de s n t ti c i co in pn v origmali in clem Illu
minare hiis q̄ in tenebris et in umbra mortis sedent de po di in
adhuc inste ult med p insuper nunc dei in q̄ q̄ visitabit
nos oriens ex alto xxiii q̄ i q̄m uetꝫ in pn in glo Et ipe
sit Iohes bapta precedet an illum in spn et virtute helye xx
ii q̄ sicut ibi sicut Iohes dixit hc cha lc b. ait xl et xi q̄ Exijt
edictum a cesare augusto ut describeretur vniuersus orbis ii q̄ i mag
nd i in expositionibus in v consitione Ecce em euangelizo
vobis gaudium magnum qd erit omni populo qr natus ē vobis
hoc saluator de q̄ di i. nocte xxxv di s q̄nd vere ē. ait ii
Gla in altissimis deo et in terra pax hominibꝫ bone voluntatis
de q̄ di i c de ympnis c hy dno q̄ Et p9 q̄ consummati sunt
dies octo ut circumcideretur puer i q̄ i none xxv q̄ i t hic itam
pn de q̄ di in ppe l si q̄ Sedm legem moysi tulerunt illud i
ierlm ut sisterent eum dno sic et ut darent hostiam sm qd
dictum ē in lege dni pullos columbarum p c none et in glo
p t hic ita in p ii et p c ppe msi Et erat anna prophetissa
filia samuel xxx in q̄ v q̄m msi Et factum ē p9 triduum inue
nerunt illum sedentem in medio doctorum audientem illos et
interrogantem xxx vi di t ecce Et ut p fecerunt oia sm legem

dum redit sic sunt in galilea civitate nazareth puer qui creste-
bat et confortabatur plenus gratia de sepul c i in glo ¶ Factum est verbum
domini super iohannem zacharie filium in deserto l c iii c lc iohs
in deserto quomodo ubi eum heremiticam vitam le ¶ Facite ergo fructus
dignos penitencie de pe di i c ... ¶ Qui habet duas tu-
nicas det unam non habenti et qui habet escas similiter faciat se n ap
... constitutum est vobis s publicani faciat lxxx vi di non sa-
tisf ... omnibus c qui ... ¶ Interrogabant eum et milites
dicentes quid faciemus et nos et ait illis neminem concutiatis
neque calumpniam faciatis et contenti estote stipendiis vestris lxxx.
vi di parati ... culpatur c ... ¶ Genimina viperarum
quis ostendit vobis fugere a ventura ira ... c lc iohes in sic
clamans ¶ Ego quidem aqua baptiso vos veniet aut fortior
me post me cuius non sum dignus solvere corrigiam calciamentorum
eius ¶ Ipse baptizabit vos in spiritu sancto et igne ... di c ... ¶ Cuius
ventilabrum in manu eius et purgabit aream suam et congrega-
bit triticum suum in horreum suum paleas aut comburet igne
inextinguibili ... multi ... ad hec ... c i ...
in ... de ... baptizat ... math ... ¶ Factum est
aut cum baptisaretur omnis populus et ihu baptisato et orante
apertum est celum et descendit spiritus sanctus corporali specie sicut columba
in ipsum et vox de celo facta est tu es filius meus dilectus et
ipse ihc erat incipiens quasi annorum xxx et putabatur filius ioseph
qui fuit hely de ... lxxviii di c presbiteri in textu
et glo et ... ¶ Spiritus domini super
me propter quod unxit evangelizare pauperibus misit me de sac-
... ¶ Hodie ... c ...
minat ... negligencie sacerdotum ... ¶ Amen dico vobis quia
nemo propheta acceptus est in patria sua ...
glo de ... ¶ ...
... ¶ In veritate dico vobis multe vidue in diebus helie erant
in ... ¶ Socrus autem simonis tenebatur magnis
febribus et rogaverunt illum pro ea de pe di i c de ...
in evangelio et di vi c i ¶ Ut autem cessavit loqui dixit ad simo-
nem duc in altum et laxate retia vestra in capturam ...
non turbe lxxxvi di ... ¶ Volo mundare et con-
festim discessit lepra ab illo ... vade et ostende te sacerdoti
de pe di ... hec ... lepra et c de ... in evan

et cum penitus mundus precepit dicit c adhuc instat xxj q nove b
math' viij ¶ Ait paralitico surge tolle grabatum tuum et vade
de pe di xxj q demum d in euangelio ibi aplica ic di m adhuc
instat ibi multos debiles ic b q ait ix ¶ Et ecce multi publicani et publica
ni et peccatoribus manducantes et bibentes xxiij q iiij infideles
b ait x ¶ Non egent qui sani sunt medico sed qui male habent
q i xli de pe di j ecce di m adhuc instat b ait xi
factum e cum in sabbato cum transiret per sata evellebant discipuli
eius spicas et manducabant confricantes manibus de q di c
discipulos b ait xij ¶ Factum est autem in diebus illis exiit in
montem orare et erat pernoctans in oratione ii q vij ¶ Ite ascendam
ibi volebat pernoctare ic ¶ Et elegit xij ex ipsis quos apostolos nominavit
et symonem quem vocavit petrum ij q vij dudum in premissis ic xxiij
q v ¶ j in prin ¶ Et descendens ihesus de monte stetit in loco cam
pestri ii q vij ¶ Ite obviam ibi demonibus precepit ic ¶ Beati qui
nunc fletis quia ridebitis de pe di j flent ¶ Beati eritis cum vos
oderint homines sed gaudete in die illa et exultate ecce enim
merces vestra multa est in celo j q j teneant xxiij q iiij ¶ et post pc
ip xc b ait vi j xc ¶ Diligite inimicos vestros et benefacite his qui
oderunt vos e q iiij ¶ exhib omnibus et ¶ precepta c ea vindicta
xxiij q iiij ¶ si xxiij qui recipit puerum b ait v ¶ Si autem poten
te tibi ne xl di ¶ Nestramus in glo xvj q j ¶ si cupis in glo ¶ Et
si diligitis eos qui diligunt vos que vobis e gratia sed et quidem
et peccatores hoc faciunt xxiij q iiij nj in glo ¶ Verumptamen diligite
inimicos vestros et benefacite et mutuum date nihil inde spe
rantes de usuris c iiij et iiij c consuluit c ad nostram in glo et b si
in glo et p Io an c ii c v in s dma in clem ¶ Estote ergo
misericordes sicut et pater vester misericors e per c exhib omnibus de
reg iur c ij ¶ Nolite iudicare et non iudicabimini xxiij q i
c j de reg iur c ii in glo b math vij ¶ Dimittite et
dimittetur vobis de q di n pane ¶ Numquid potest cecus cecum ducere
nonne ambo in foveam cadunt xxxviij di ¶ si xxxiiij di q ipsis
de pe di j que penitet de v c j in pri et ¶ si b ait xv
¶ Non e discipulus super magistrum ii q vij ponsul ij q i sacerdotes
et c omnes ¶ Quid autem vides festucam in oculo fratris tui tra
bem autem in oculo tuo non consideras b ait viij ¶ Et qui te
percusserit in una maxilla prebe ei et alteram xxiij q i q debe

xxii q ii si quis pcu q xxiii q i ecce aut xlv di c. pmi s ait v. Et ab
eo qui aufferet tibi vestimentum etiam tunicam noli phibere xiiii q i c.
et p c qd debet. Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum de q di ii c. canti
dicie xxiii q i noli s ait viii c. Cum autem appropinquaret porte ciuitatis
ecce defunctus efferebatur filius unicus matris sue et hec vidua
erat Adolescens tibi dico surge et resedit qui erat mortuus
de pe di i c. demus in v. mortuos c. flecat c. que pemus in fi
di ii sic libus di in ad hunc instat di vi c. i. Venit enim Io
hes bapta neque manducans carnem neque bibens vinum et dicitis de
monium ht venit filius hominis manducans et bibens et dicitis
ecce ho devorator et bibens vinum et iustificata est sapientia ab
omnibus filiis suis xli di q diat s ait xi c. Et ecce mulier que
erat in ciuitate peccatrix ut cognouit quod ihs accubuisset in do
mo pharisei attulit alabastrum unguenti ut l q vii q ii ibi maria
eciam p quisiam et in vº sex . Remittuntur ei peccata tibi re
mittitur ei peccata multa quia dilexit multum cui minus dimittitur
minus diligit de pe di iii sepcies t illud infra xx iii q ii legitur
ibi mortuos vel de bapteni maiores fe[...] q phi Et maria que vo
cabatur magdalena de qua demonia septem exierant de pe di iii
sue plures. Exijt qui seminat seminare semen suum Secundum cecidit in
spinis. Cecidit hii sunt qui audiunt et a sollicitudinibus et di
uicijs et voluptatibus vite euntes suffocantur et non refe
runt fructum xl ix di c. i. c. gibbosus. Quod tibi nomen est at
ille dixit legio quia intrauerunt demonia multa in eum Et e
xierunt ergo demonia ab homine et intrauerunt porcos p c sue plu
res s ait v. Et mulier quedam erat paciens fluxum sanguinis
ab annis xii Secundum accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti
eius et confestim stetit sanguis eius v. di ad eius de pe di iii
unt hec yrinam infra s ait ix maria vº Adhuc illo loquente
venit quidam princeps synagoge dicens ei quia mortua est
filia mea Secundum ipse autem tenens manum puelle clamat
puella surge et surrexit continuo s maria vº. Conuocatis au
tem xii aplis dedit eis virtutem et potestatem super omnia demonia xxi
di c. i. et lxxxiii di. Quibus n q viii eglis ubi legatum sunt
tibique c. attacio infra. Nichil tuleritis in via neque virgam neque
peram neque pecuniam xi q iii ita xx q iii pmi s ait x. Et quicumque
non receperit vos exeuntes de ciuitate illa eciam puluerem

pest vicarie excutite in testimonium super illos xx m q i que
dicitur b math' x ¶ Venit enim filius hominis saluare vniuer-
sum et de hoc mathei b ait xvi ¶ Domine vis dicimus
ut ignis descendat de celo et consumat illos sicut helias
fecit et conuersus increpauit illos scilicet Iacobum et Iohannem nescitis
cuius spiritus estis xx m q iii ... et ... percute et ... ca
vindicta ... et ... mali Sine ut mortui sepeliant
mortuos suos tu autem vade et annuncia regnum dei b ait ...
Nemo mittens manum suam ad aratrum et respiciens retro aptus
est regno dei de pe di ii ... ait di iiii ... respiciens retro
... magne de ... ipso ... in glo ... de elec quando
lxvi ¶ Messis quidem multa operarii autem pauci rogate ergo dominum
messis ut mittat operarios in messem suam xii di ... de hec
... b ait lxx ¶ In quamcumque domum intraueritis dicite
primum pax huic domui xx m q i ... in eadem autem domo ma-
nete edentes et bibentes que apud illos sunt ...
... ad hec xi q iii ad mensam ... ¶ Dignus est enim operarius
mercede sua xii q ii ... lxxxviii di quia ...
... b ait x ... ¶ Designauit dominus et alios sep-
tuaginta duos ... lxviii di ... lxvi
di septuaginta ¶ Ve tibi corozain ve tibi bethsaida quia si in
tyro et sidone facte fuissent virtutes que in vobis facte sunt
in cilicio et cinere sedentes penitentiam egissent tyro et sidoni
remissius erit in iudicio quam vobis xx m q ... nabucd. ca
glo. ... de tyriis b ait xi ¶ Qui vos spernit me spernit
qui autem spernit me spernit eum qui me misit viii q i ... vos
spernit xci di ... q v ... q vii ... et in q i ...
... de pe ... in glo et ... de ... c ... b vi
b zach c ii ¶ Gaudete omnes quia nomina vestra scripta sunt in
celo i q i tenetur b c vii ¶ Videbam sathanam sicut fulgur de
celo cadentem de pe di ii ... ca ... et ... c pri-
ncipium xl di ... xxiii q ii ... ¶ Diliges do-
minum deum tuum ex toto corde tuo sed et proximum tuum sicut teipsum
xx m q ... ca vindicta ... b math xix et c xxii
¶ Samaritanus qui ... ibi ... venit secus eum et videns
eum motus est et alligauit vulnera eius infundens oleum et

venid xl v di disciplina de pe t omis ¶ Curam illius habe et
quodcumque supererogaveris ego cum rediero reddam t xl i di para
molam ¶ Et mulier quedam martha noie recepit illud in domum su
am de regularibus lis infi ¶ Martha martha turbaris erga plu
rima sed maria optimam partem elegit que non auferetur ab ea d' remis
inst' ausi ¶ Amice commoda mihi tres panes quoniam amicus meus
venit de via ad me et non habeo quid ponam ante illud et ille
deintus inquit noli molestus esse iam hostium meum clausum est sed
propter improbitatem tamen eius surget et dabit illi quotquot habet necessarios de
pe di i importunitas ¶ Et ego dico vobis petite et dabitur vobis querite
et invenietis s ait viii ¶ Et erat eiciens demonium et illud
erat mutum s ait xii de pe di in sup pluries ¶ Omne regnum
in se ipso divisum desolabitur xxvii n sup ea p aich de re mor
abbate imperii h vi. b ait xii ¶ Si autem in belzebub eicio de
monia filii vestri in quo eiciunt xx di q i b ait xii ¶ Qui non est
mecum adversum me est et qui non colligit mecum dispergit
xxiii q i qui necat infi xv q questionibus infi b ait xii ¶ Revertar
in domum meam vii xxiiii de pe di iii revertar b ait xii
¶ Regina austri surget in iudicio cum viris generationis huius et
condempnabit illos quia venit a finibus terre audire sapientiam sa
lomonis et ecce plus quam salomon hic viri ninivite surgent in genera
tione hac et condempnabunt eam quia audierunt predicacionem Jone
et ecce plus quam Jonas hic vm q i vcor s ione m et ait u
¶ Verumtamen quod superest date elemosinam et ecce omnia munda sunt vobis
xii q ii c sicut de pe di i medicamentum ¶ Dico autem vobis
amicis meis ne terreamini ab hiis qui occidunt corpus xi q
iii nolite timere xi q iii lotharius xxiii xxiii q iii c s ait
x ¶ Que in tenebris dixistis in lumine dicentur et quod in aure
locuti estis in cubiculis predicabitur in tectis s ait x ¶ Omnis
quicumque confessus fuerit me coram hominibus et filius hominis confitebi
tur illum coram angelis dei de pe di iii adhuc instat b is
hominis cuiusdam divitis uberes fructus ager attulit xlvi
di sic hii in titulo ¶ Sint lumbi vestri precincti et lucerne ar
dentes in manibus vestris de pe di i c quid ad s ait xxiii
¶ Ille autem servus qui cognovit voluntatem domini sui et non fecit
vapulabit multis qui autem non cognovit et fecit digna pla
gis vapulabit paucis xxx vi di c si xxiiii q iii ca videtur
¶ Erunt enim quinque in una domo divisi tres in duo et duo

in tres dimi dentur xxviii q i ¶ Arborem fici habebat quidam
plantatam in vinea sua sed ecce tres anni sunt ex quo venio querens
fructum in ficulnea hac et non invenio succide ergo illam
ut quid terram occupat i in glo super Aug sed ait xi ¶ hanc autem
filiam abrahe quam alligavit sathanas ecce xviii annis non
potuit solvi a vinculo isto die sabbati de pe di iii adhuc
instat ubi filius abrahe bis et peregrinus xxiii q iiii duo ista
ubi liberabit hominem ¶ Restitue nobis vii sextis de pe di v c i in
verbo cognovit sed ait xxv ibi erat fletus et stridor dentium
xxv di cast sed ibidem ¶ Exi cito in plateas et vicos civitatis
et pauperes ac debiles cecos et claudos introduc et ait servus
domine factum est ut imperasti et adhuc locus est et ait dominus servo
exi in vias et sepes et quos inveneris compelle intrare xxiii q iiii ipsa pie
tas pa pri et insi q vi c i insi Si quis venit ad me et non
odit patrem suum et matrem et uxorem et filios et fratres et sorores
adhuc autem et animam suam non potest meus esse discipulus xxviii q i
c x qui non odit ¶ Quis ex vobis volens turrim edificare
nonne prius sedens computat sumptus qui necessarii sunt si habeat ad
perficiendum ne postquam posuerit fundamentum et non potuerit perfi
cere omnes qui vident incipiant illudere ei dicentes quia hic ho
mo cepit edificare et non potuit consummare de pe di iii c
opus insi ¶ Quis ex vobis homo qui habet centum oves et si
perdiderit unam ex illis nonne dimittit xcix in deserto et
vadit ad illam que perierat donec inveniat eam et cum inve
nerit eam ponit in humeros suos gaudens et sic congratula
mini mihi quia inveni ovem quam perdideram Dico autem vobis
quod ita gaudium erit in celo super uno peccatore penitentiam
agente quam super xcix iustis qui non indigent penitentia de pe
di i serpens c iii importuna xxvi q vii penitentes l di
quia tua xxiii q iiii c ex his omnibus q vi c i sed ait quanti
mercenarii in domo patris mei habundant panibus pro
fund x q iii nec numerus i in expositionibus in o qui ¶ Et cu
piebat implere ventrem suum de siliquis quas porci manducabant
xxxviii di c hinc ¶ Cum autem adhuc longe esset vidit
eum pater ipsius et misericordia motus est et occurrens cecidit super col
lum eius et osculatus est eum de pe di i importuna di iii
adhuc instat ubi non filius dissipatorem et ic cito proferte

456.

stolam primam et induite illum de pe. di. ii quo tenonai. Filius
tuus hic mortuus fuerat et revixit perierat et inventus est
xvi q. ii spadmax. homo quidam erat dives qui habebat villi
cum et diffamatus est iste apud illum quod dissipasset bona
ipsius et vocavit illum et ait illi quid hoc audio de te redde
rationem villicationis tue iam enim non poteris villicare de eodem. q.
li. impr. facite vobis amicos de mamona iniquitatis ii
non est in putanda negligo xvi q. ii c. ii neglo. xvi q. v p. c. q.
habetis xxxii q. iii. sit non sunt de dec. extra missa ? glo.
homo quidam erat dives qui induebatur purpura et bysso fi
lii recordare quia recepisti bona in vita tua xxi q. iii i sua
de pe. di. i c. hec est in vo. velut di. iii tanen. Nemo fug
per duobus dominis servire s. ait xi. Lex et prophete usque ad Iohannem
s. ait xi. Impossibile est ut non veniant scandala ve homini illi per quem
veniunt. i. in expositionibus in vo. pe. Si peccaverit frater tuus in
te s. ait xvi. Si septies peccaverit in te dimitte illi de pe.
di. iii septies. Et dixerunt domino adauge nobis fidem de pe.
di. ii dum stam. Sic et vos cum feceritis omnia que precepta sunt
vobis dicite servi inutiles sumus de pe. di. ii si enim in phigo.
Et cum ingrederetur quoddam castellum occurrerunt ei decem viri le
prosi quos ut vidit dixit ite ostendite vos sacerdotibus et factum
est dum irent mundati sunt de pe. di. i c. hec est in vo. hunc eciam le
prosi c. de migr. d. in evan. et c. quo penitus in prin. et plu. me
illud de negle. c. i. b. c. v. Phariseus stans hoc apud se ora
bat deus gratias tibi ago quia non sum sicut ceteri homines raptores
iniusti adulteri velut etiam hic publicanus. Publicanus a longe
stans nolebat oculos ad celum levare sed percutiebat pectus
suum dicens deus propicius esto mihi peccatori. Amen dico vobis
descendit hic iustificatus ab illo in domum suam de pe. di. i
in potentia et c. ecce i v. quecumque misi et c. perfecta in v.
humilitas in glo. Adhuc unum tibi deest omnia que cumque habes
vende et da pauperibus xvi q. i c. i sup. s. matri x. Nemo est
qui reliquerit parentes aut fratres et se. et non recipiat multo
plura in hoc tempore et in seculo venturo vitam eternam xvi q. i
c. i et xlii di. c. i s. ait xix et mati x. Tradetur enim gen
tibus et illudetur et flagellabitur et conspuetur et postquam fla
gellaverint occident eum et die iii resurget de pe.

di j preciose in glo ¶ Factum est autem cum appropinquaret iericho cecus
quidam sedebat secus viam mendicans etc. et clamat dicens ihesu
fili david miserere mei etc. et confestim vidit de quo di j domi-
nica in quadragesima di in adhuc instat ibi illuminavit cecum etc.
et ait ix ¶ Item or sepe orare et ingressus de sicut pro iohanne an-
te rectus [illegible] ¶ Zachee festinans descende quia hodie in hoc
domo tua oportet me manere et festinans descendit et accepit illum
gaudens de quo di in [illegible] theolonarius
id est publicanus matheum et zacheum etc. ¶ Stans autem za-
cheus dixit ad dominum ecce dimidium bonorum meorum do pau-
peribus [illegible] ibi zachee etc. Et si quid aliquem defraudavi
reddo quadruplum [illegible] in antiquis c. cum devotissima
[illegible] ¶ Et cum appropinquaret iam ad descensum montis
oliveti ceperunt omnes turbe descendentium gaudentes laudare
dominum benedictus rex qui venit in nomine domini et ait [illegible] ¶ Et ut
appropinquavit videns civitatem scilicet ierusalem flevit super illam dicens quia
si cognovisses et tu [illegible] et hic dominica ¶ Dixit autem
dominus vinee mittam filium meum dilectum cum hunc viderint
verebuntur quem cum vidissent coloni cogitabant inter se dicentes
hic est heres occidamus eum et ut nostra sit hereditas et eicientes
eum extra vineam occiderunt [illegible] de illa [illegible] in glo
et ait [illegible] ¶ Reddite ergo que sunt cesaris cesari et que sunt
dei deo et ait [illegible] ¶ Magister moises scripsit nobis si frater alicuius
mortuus fuerit habens uxorem et hic sine liberis fuerit ut accipi-
at eam frater eius in uxorem et suscitet semen fratri suo et deute
xxv ¶ Respiciens autem vidit eos qui mittebant
munera sua in gazophilacium vidit autem et quandam viduam
pauperculam mittentem duo minuta et dixit vere dico vobis
quia vidua hec pauper plus quam omnes misit [illegible] et
ait [illegible] ¶ In patientia vestra possidebitis animas vestras
[illegible] pono in corde vestro [illegible] et [illegible] ¶ Celum
et terra transibunt verba autem mea non transibunt et ait [illegible]
attendite autem vobis ne forte graventur corda vestra in crapula
et ebrietate xxv [illegible] ¶ Hoc est corpus meum quod pro vobis
datur hoc facite in meam commemorationem etc. hic est calix novi
testamenti in meo sanguine qui pro vobis fundetur [illegible] civitatem

458.

in pn xto di ei in glo. de q di ii t i insi in glo. plt et c
septua c in sacp t tu ome in pn t in xo. sedm c iterat
de cele insi cu mathe dicit c i co in cleis ait lxxxii
i pa ad cor xii ¶ Timebat vo plebez xx iii q iii t fi. Et ga
ilis sue permaz illi dare i q i q insti tudz ibi te de sitoez re
diolt ic ¶ facta e aut qtencio int eos quis eoz videt
esse maior. Dixit aut eis reges gentiu dnant eoz se
vos aut n sic si qui maiore fiat sic iunior et q p cessor e
sic ministrator. Nã quis maior est qui recumbit an qui ministrat
xxvi q vi ibi nil p qtencioni ic sm gnid et xx iii q ox c ordo
in glo. lxxx iii di diaconi sit pq pn ix q iii nllq primas
et gnid de q di v in oib insi ¶ Ait aut dns simoni Symo
ecce sathanas expetiuit vos ut cribraret sic triticu ego
aut ego aut rogaui pte ut no deficiat fides tua et tu a
qn q ap qfirma fres tuos xxi di. c.i. et in q i i nlli in v
que de pe di ii. s ca v petrus i bapti maioes in pn at
illi dixerunt dne ecce gladii duo hic de indi. nom
in glo ¶ Et factus in agonia plixius orabt v zo an. de cele
c i co. insi. iudeam ¶ Et factu e sudor eius sic gutte sanguinis
de currentis in terra de cele. insi in q ad i ¶ Et cu vidisset ancilla
las sanauit illu i q i an t indices et p c insi et xx iii q i
s petrus ¶ At ille negauit eu dicens mulier no noui illu z di
ix e ca ii et c pondet c ignia tua insi xi q i no solu ii
c ait xxvi ¶ Et quersus dns respexit petru xx iii q iii sic
no est et c pec de pe di i c hec v lep sunt ¶ Et eg
ssus foras petrus fleuit amare i a po dr c ut q silue
s fiechat xx ii c in actione de pe di. vi c i et di. i petra
in pn sic. ait xxvi ¶ Pilatus aut audiens galileam interroga
uit si ho galileus eet et ut cognouit q herodis ptate esset
remisit eu ad herode in q vi t i in glo. ¶ Ducebat aut et
alii duo neqz cu eo ut interficerent de sepe sed p in pn
Pater dimitte illis no. en sciunt quid faciunt xv q i c.i
p am etia in glo. et p c i p p c insi ¶ Vnus de latro vo
bes priuita eius inscriur sancto xvi q vii sic dns amen
dico tibi hodie mecu eris in paradiso xxvi q vi sic psbi
t agnonii de pe di i im portuna et di vii ille s c q
di iii bapti uiceii i pn de pe di iii nisi hec ynd i an f
¶ Et obscuratus e sol i in glo. in vo uicora passio ¶ Pater

in manus tuas commendo spiritum meum de cele. mis. in quadrag. Et
ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum quod erat in spacio
stadiorum lx. ab ierusalem nomine emaus &c. et ipse ihesus appropinquans
ibat cum illis oculi autem eorum tenebantur ne eum agnoscerent l. ii.
opponit q. xx iii q. iiii c. his ita in glo. de peregrinationibus Nonne
oportuit pati xpm et ita intrare in gloriam suam de pe. di. iii ut
hec ergo ii in c. hostia ii in glo. Et incipiens a moyse et
ab omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus scripturis que de ipso erant
xxvi. di. c. ecce vero sic ead. De ihesu nazareno qui fuit vir pro-
pheta potens in opere et sermone de sta. mo. ca. ad monasterium q.
por intrepit dominus pe. xiii q. ii saiorum in ii visitacionis in glo. que
la Palpate quia spiritus carnem et ossa non habet de con. di. ii in glo. At
illi obtulerunt ei partem piscis assi. Et favum mellis et ad man-
ducasset sumens reliquias dedit illis l. ii di. c. i.

Johannes

In principio erat verbum extra de summa tri. c. i. in glo. dicitur legimus in verbo filius ta-
men tunc in glo. de cele. mis. c. cum Marthe. Omnia per ipsum facta sunt extra
v. i q. v. c. i. in fi. xxii di. c. i. Et sine ipso factum est nihil de pe.
di. q. hec ideo in vero velint Erat lux vera que illuminat
omnem hominem venientem in hunc mundum xxi di. c. i in fi. de heretic.
cum ex in medio Quotquot autem receperunt eum dedit eis potestatem filios
dei fieri de pe. di. iii q. hanc societatem vero ex qua Qui non ex
sanguinibus neque ex voluntate carnis neque ex voluntate viri
sed ex deo nati sunt de q. di. iiii c. nisi Et verbum caro factum
est et habitavit in nobis l. di. quid est hec in glo. et de
q. di. ii in c. quoniam ubi caro mea facta est id est de biga extunc de
ich c. pro in clem. Et vidimus gloriam eius gloriam quasi unige-
niti a patre de dolo pat. de deca. prochia nos Lex per moy-
sen data est gratia autem veritas per ihesum xpm facta est et peccata
de plenitudine eius omnes nos accepimus de q. di. i c. i vero
iudei et. di. iii c. vi. de pe. di. i. habent de purgata ca. c. i
Deum nemo vidit umquam unus qui i. c. moyses in glo. Ego vox
clamantis in deserto dirigite viam domini sicut dixit ysaias propheta de
electi c. cum cum in medio de q. di. iii regnabat G. ait in
cuius non sum dignus ut solvam corrigiam calciamenti eius de pe. di. i.
sed quam arbitrantur in glo. c. ait xiiii Zacharie i. luce x in
Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi xxx iii. q. i. in pri.
in glo. de q. di. iii nemo et di. iii. c. vi. ibi digito ostensus

et xxxvi di c vj · infi ibi ammagnit ix et testimo$m$ phibuit
the tho iohanes dices qr vidi spm descendete sic columba
de celo et mansit sup eu et ego nesciebam si qui misit me bap
tisare in aq ille m dixit sup quem videris spm descendete et
manetem sup eu hic e qui baptizat in spu sco de pe di n q
rend in 1 glo de q di m c si di in p agi c almd e baptis
c venit et di v c n elect xix di x e de pat vnc c
3co infi ¶ Et ego vidi testimo$m$ et phibui qr hic e filius dei
p e ¶ Et invenit in teplo vendetes oues et boues et columbas
et nummularios sedetes et cu fecisset qsi flagellu de funi
culis oes eiecit de teplo p xl v di e salon lxxviii d c m et
q l qui studet in in salvator c ex multis n q vii actua° 1 in pri
xxiii q iii d i vind ibi iudei flagellat xviii ix ¶ Auferte ita
hinc et nolite face domu patris mei domu negociacionis
lxxxviii di c plt 1 q iii ex multis xix q iii qui sup aut xx
¶ Ipe aut no credebat semetipm eis eo qr ipe nosset oes
de q di iii pr glam in glo de pe di m s ex bono au fi
ibi scribat ic ¶ Oportet nos nasci de nouo ame ame dico t
ni qs renatus fuit ex aqua et spu sco no pt intrare in regnum
dei de q di iii c ex q° in glo et c filius et c na dubito de
bapti maiores c debitu et c seq ¶ Spus vbi vult spirat et
nescit vn veniat aut quo vadat de reme · infi e viii ¶ Si
cut deus dilexit mudu sic ut ois qui credit in eu no peat
s; heat vitam eterna xx iii q iii e exhibit oibus vbi gl p itam
p prmag uercam ic xxii q 1 · qr aut sui 1 iudaco n ic ¶ Qui
credit in eu no iudicat qr aut no credit ia iudicatus est
de pe di iii au c in domo ¶ Oi · n · q male agit odit lu
ce xviii q n · p inicasio lxxx di · clias in glo si de agi de le
gislatio de pe · di · 1 p c resuscitatus ¶ Qui aut fat vita
venit ad luce ut manifestent opa que viderit fut fca
p c · resuscitatus ibi qui odit malu in luce agit ic ¶ Pos
hec venit ihc et discipli eius in tra iudea et illic de
morabat cu eis et baptizabat de q · di iii cy a rolmuo
¶ Non eni ad mensura dat deus spm de q dom uic qs ta
mediud ¶ Qui aut biberit ex aqua qua ego dabo ei non
sitiet in etnu de pe di · n rena ult pri ¶ Dicit ei ihus
vade voca viru tuu videt mihi samaritana dne no hab

viros quoque enim v[ir]os habuisti et hunc quem habes non est tuus vir
dicit ei mulier domine ut video quia propheta es tu xxiiii q[uestio] i
quo de ver[itate] s[an]c[t]i intelligi in glo[sa]. Meus cibus est ut faciam
voluntatem eius qui misit me de pe[nitentia] di[stinctio] i ut h[ic] Iohannis iiii
xxxiiii di[stinctio] c[apitulo] i. Ex civitate autem illa multi crediderunt in eum Sa
maritanorum propter verbum mulieris testimonium perhibentis quia di
xit mihi omnia quecumque feci xxiii q[uestio] iiii q[uestio] ibi crediderunt ic
[illegible] et p[ro]p[ter] [illegible] q[ui]a [illegible] spiritus est deus xxiiii qui [illegible] aut
[illegible] i. ad a[r]t in. Ecce sanus factus es iam noli
peccare ne deterius aliquid tibi contingat de pe[nitentia] di[stinctio] i c[apitulo] [illegible]
[illegible] in [illegible] ibi [illegible] et c[apitulo] ii di[stinctio] c[apitulo] i di[stinctio] [illegible] in ad
hunc [illegible] ibi multas debiles [illegible] de pe[nitentia] di[stinctio] i ad infirmitas
i c[apitulo] viii. Amen amen dico vobis non potest filius quicquam facere
nisi quod viderit patrem facientem de c[onsecratione] di[stinctio] i c[apitulo] [illegible]. Neque enim pater
iudicat quemquam sed omne ~~[illegible]~~ iudicium dedit filio. Sicut
enim pater habet vitam in semetipso sic dedit et filio vitam habe
re in semetipso et potestatem dedit ei iudicium facere de pe[nitentia] di[stinctio] ii
c[apitulo] [illegible] ergo ibi omne iudicium dedit pater iudicium filio suo
[illegible] non ego possum facere a me ipso quicquam sed sicut audio iudico
de c[onsecratione] d[istinctio] v c[apitulo] [illegible]. Quia non quero voluntatem meam sed voluntatem
eius qui misit me patris xii di[stinctio] c[apitulo] i. Si enim crederetis moisi
crederetis forsitan et mihi de pe[nitentia] di[stinctio] [illegible]. Sequebatur eum non forte
et sequebatur eum multitudo magna quia videbant signa que faciebat
super his qui infirmabantur xxxix di[stinctio] c[apitulo] i ibi [illegible] [illegible] do
minus sanabat et. Accepit ihesus panes et cum gratias egisset
distribuit discumbentibus xxx vi di[stinctio] c[apitulo] ecce et i c[apitulo] l et hunc ix
et [illegible] c[apitulo] vii [illegible] testes in verbo pascebat. Amen amen dico
vobis non moises panem de celo sed pater meus dat vobis panem
de celo verum d[istinctio] [illegible] di[stinctio] ii ut moises. Quia descendi de celo
non ut faciam voluntatem meam sed voluntatem eius qui misit
me [illegible] xii di[stinctio] c[apitulo] i. Hec enim est voluntas eius qui misit me
patris ut omne quod dedit mihi non perdam ex eo de pe[nitentia] di[stinctio] iii [illegible] ex
bono ult[...] med[...] ibi ut omne quod dedisti [illegible]. Et scriptum est
in prophetis et erunt omnes docibiles dei quia patrem videt quisquam
nisi is qui est a deo vm q[uestio] i moises [illegible] c[apitulo] i. Amen amen dico
vobis qui credit in me habet vitam eternam de pe[nitentia] di[stinctio] iiii an
t[e] in [illegible] et d[istinctio] ii c[apitulo] ad [illegible]. Ego sum panis qui descendi

de celo sicut ubi manducaverunt et hic panem vivet in eternum ppp
q i quo nisi et p. t c̄i gre et c̄ di. q quid ad repbi. pxm
q m c i. do g di n sspes in glo. et t forte t veua. in pu
t oia t pt no dereliq t i° in eternu. Patres vri mo
manducaverunt mana in deserto et mortui sunt p. t reua
in pu. Et panis quē ego dabo caro mea ē p mūdi vi
ta de q di n t et t vty vtz in pu et t oia. Amē
dico vob' n manducaveritis carnē filij hominis et biberitis
eius sanguinem no habebitis vitā in vobis. Hec h' dixit
// doceb in sinagoga in capharnaum sc' qui c̄ hic sermo qui
pt eu audire pxm q. i. et q s at t que dignior in
glo de pe di i t pa t duplicit t utrq nisi. di in utra
Qui manducat meā carnē et bibit meu sanguinem in
me manet et ego in illo de g. di n quid sui manduca
re t cre de t in xpo pt in pu et ult med' t panis n
nisi de celo. nisi eu marthe. Caro ei mea vere ci
bus et sanguis meus vē ē potus de q di n gr corpa p
pu t in qm q t duplicat t vtz in pu t in xpo p
nisi pu de celo t i° in eternu. Sicut eni misit pr misit
me et ego vivo ppt patrē et qui manducat me et ego
vivo ppt patrē et qui manducat me et ipse vivat ppt
me p t in xpo et t mutat t qui manducat Si ergo vi
deritis filium hois ascendentē ubi erat prius spus ē qui
vivificat caro no pdest quicq verba que ego locutus sum
vobis spus et vita sunt p. t ex bono au si. i. i. ad co
in Propterea dixi vobis quia nemo pt venire ad me
nisi fuit ei datū a pre meo. px. m. q m nabuco d'
nisi in glo. et t de tyriis et p f. s ex bono an si. //
Ex hoc multi discipuli eius abierunt retro dixit ergo
ihc ad xij nunqd et vos vultis abire pxm q m dy
licet de pc. di m. s ex bono et q pccā de g di y.
forte. Respondit ergo simō petrus dne ad quē ibimus v̄ba
vite eterne hes px m q i que dignior et p t forte
Nonne ego vos xij elegi lxxxm di q h' regulare illi
iohes in aplis ē electus et Et ex vobis ē unus diabolus
dicebat aut de iuda i q i xpe' vi q i eu aut ibi qs et

ad misset id. Erat autem in prima die festum in tecorum scenophe
gia de pe. di. i. ne forsitan. Circumcisionem accepit homo in sabbato
et non solueba(tur) lex moysi in indignamini quia totum hominem sanum
feci in sabbato xxv. di. i. c. his ita pq pri. de pe. di. iii. super plu
res de bap. maiores. Nolite iudicare secundum faciem sed iustum iudi
cium iudicate ar. ii q. i. sed. Si quis sitit veniat ad me et
bibat xxx iii q. v. Iste saluabit alios qui sitit ihesus autem inclinans
se deorsum scribebat in terra ii q. vii. c. Iste obicit i q. i postulatus
mis. xxxii q. vi c. i. de pe. di. vi. et c. i. et vi q. i. beatus in i glo.
Mulier ubi sunt qui te accusabant sed nec ego te condempnabo
vade et amplius noli peccare. l. di. placuit mi. xxxii q. i. separat
de pe. di. i. libenter ubi in c. ... id c. alys c. in glo. et di
ii. c. l. et di. iii. c. apostolus et c. adhuc instat c. hac auctoritate xi q
in summo ibi ... In lege vestra scriptum est quia duorum hominum testimo
nium est ii q. iii. c. i. et xxxv q. vi. c. fi. xxxiii q. ii. admonere de test.
in omni. et c. licet. de testa. cum causa et c. sicut. de verbo xiii
et xix c. Ego qui testimonium perhibeo de me ipso et testimonium perhi
bet de me pater de test. in omni. Si me sciretis forsitan et patrem
meum sciretis de pe. di. i. his plurimis in glo. Si filii abrahe
estis opera abrahe facite nunc autem quaeritis me interficere ho
minem qui veritatem vobis locutus sum hoc abraham non fecit xx q. iii
c. i. de pe. di. ii. c. resuscitatus ... di. ... Vos ex patre dia
bolo estis i q. i. cito turpe ... et ... resuscitatus. Quis
ex vobis arguet me de peccato ii q. vii. c. ... testes de
here. cum ex iniuncto. Nonne bene dicimus nos quia samaritanus es tu
et demonium habes ... ego demonium non habeo de presump
tione. Si quis sermonem meum ... discipuli mei
eritis de pe. di. iii. ... ex bono au. fi. Amen amen dico vobis
quia omnis qui facit peccatum seruus est peccati i q. iii. an ... nec
ar po q. i. ... et ... ihesus autem abscon
dit se et exiuit de templo et precedit tollerent ergo inde lapi
des ut iacerent in eum vii q. i. c. hec nunc xx iii q. iii c. i. Ra
bi quis peccauit hic aut parentes eius ut cecus nasceretur xxx
iii q. iii c. i. de pe. di. iii principes in v° pena in glo. de
... Hec cum dixisset expuit in terram et fecit lu
tum ex sputo et liniuit lutum super oculos eius et dixit va
de et laua te in natatoria syloe quod interpretatur missus ...

captiui etate h' ipe desslogt de q di x cu pximulitar de
the de j mte testi i'mo pastoralis s'm Bened. ca cu qspi
tanciat inde i ut s' q'mo a sitet cu xpm ex sinagoga
xviij j c. xij ¶ amen dico vobis q'm no intrat p hostiu
in ouile ouiu s' ascedit aliu'de ille fur e et latro j q'
dermacos xxxiij h' sc tres p'sonas de mr. patro. relatu
¶ Qui at intrat p hostiu pastor e ouiu huic hostiari
apit. j q' ut euident ¶ Ego su pastor bonu xv j q' j pdi
cator in ... pncps aplorum phu in exposicombg in uno
pastor de dolo cu dilectu ¶ Bonu pastor aiam sua dat
p ouibg suis mercenari aut et qui no est pastor
cuius no sut oues ppe videt lupu venicte et dimittit
oues et fugit xxx in q in tres p'sonas et c qmb n p
et q m au c mapimiach vij q j c hec me et c vco
in pri xlm dic t in pri n q viij c cite s c testes v q v
uq q decenint nisi j c ppl maliciad viij q j sut in
cena ¶ Et alias oues hec q no s... ex hic ouili Et pe
di mi c hec societate et illas oz me adduce et fia
vnu ouile et vnus ba pastor & bap c si ¶ Opa q e fa
cio in noie patris mei hec testi .. phlbet de me de
sta. moch q' dei in pnd p° f. xviij ¶ Potestate hco po
nendi s' aiam mea et ptate hco sumendi ea de ecle
-mis in gnadu ¶ Facta sut et encenia in iclmis e
et yems erat et amblabat ihc in teplo in porticu salo
de q di j potemitates n ¶ pr meu qp dedit in in olba
maiq e. de fu tu. dap. qnda v amiaz de q di n m
p° pr in j eglo ¶ Et lacrimatus e ihc et fecit ihc
ut vidit ea plorante et iudeos qui ad ea veneiat
plorantes infremuit spiritu xm q n de mai. de pe di
t j ¶ Tollite lapide dicit ei martha due ia fetet q
quadruanus e de pe di j cutut in q glo. de sen. gx a
nobis n ¶ Ihc aut eleuatus sursu oculis dixit pr gras
ago tibi qm audisti me de ecle mis ad marthe //
hec cu dixisset voce magna clamauit lazare veni
foras et statim prodiit qui fuerat mortuus ligatus manus
et pedes et facies eius sudario erat ligata et p
cedit eite quo amabat ad xl q n ligatus de pedib

xhc ibi v hic est lazarus c quatuor et q demum v mortuo c
que petit misi et di xii c adhuc instat di vi c i defer extra
anob' n ¶ Solvite eum et sinite abire p. c. quatuor et p c.
que petit et c p anob' ¶ Credit nunc esse si mortuus fuerit
vivet de pe di iiii an c in secundo hic ad ascripto non dixit
sed cum esset pontifex anni illius prophetavit quod ihesus moriturus erat pro gente et ihesus
et non tantum pro gente sed ut filios dei qui erant dispersi co
gregaret in unum i q dictum est ad dno c dnis pa pu q von ey
in v caife de pe di iiii q hanc potestatem in pu c qt qt at
lazarus vero unus erat ex discumbentibus ¶ Maria ergo accepit libram
unguenti sed et domus erat impleta ex odore unguenti ¶ Dixit co
gitaverunt ad principes sacerdotum ut lazarum interficerent de pe di
i quatuor ¶ Quare hoc unguentum non venditum trecentis denariis et
datum est egenis dixit ad hoc quod non de egenis pertinebat ad
eum sed quia fur erat et loculos habens ea que mittebantur portabat
sic nedas i q i xxx ix di iii v pacleg xx i q i ... hebat c exempl
n q i de marta vi q i ... ibi ... sicut eum fuit v
xiii q iii c iii et c duo ista i c xii ¶ Amen amen dico vobis
nisi granum frumenti cadens in terra mortuum fuerit ipsum solum manet
¶ Si autem mortuum fuerit multum fructum affert de q di ii in pacio
in glo de ... tu sum ... in hore i in glo in v panis ii
¶ Venit ergo vox de celo clarificavi et clarificabo de q di iii c ... ne
iudicium est mundi nunc princeps huius mundi eicietur foras de q
di ii in v pacifica in glo in pu ¶ Et cum accepisset linteum
precinxit se deinde misit aquam in pelvim et cepit lavare
pedes discipulorum xx v di certe misi xx iii q i c que dixi
de pe di iii adhuc instat misi de q d iii non liceat iglo.
¶ Dixit ergo ei petrus non lavabis mihi pedes in eternum xx i q
ii beatus ¶ Respondit ergo ei ihesus si non lavero te non habebis partem
mecum de pe di i pt fieri in ... et in glo ¶ Qui lotus est
non indiget nisi ut pedes lavet et est mundus totus de pe di ii
Si autem an med i q i ... misi de q di iii ...
et c s eos vos non omnes ... et due et ...
... de mag c ii ... ¶ Amen amen dico
vobis quia unus ex vobis me tradet ii q i ... ¶ Erat ergo recumbens
unus ex discipulis eius in sinu ihesu quem diligebat
ihesus xx iii di loquitur ibi de ... salvatoris ¶ Ille
cum intinxisset panem porrexit et cum intinxisset panem dedit

dixit Iudas simonis scariotes de q. di. j. cu. eet c. et scd. q. sic in dag
q. xi et ex oppositi ¶ Philippi quia sicut modicum vobiscum sum de pe di
iiij ex hac societate v ex ani ¶ animam meam p te ponam de pe di
ij q. vult ¶ Quidam enim putabant quia loculos habebat iudas q.
dixisset ei ihc. b. c. xij ¶ In domo patris mei mansiones multe sunt
si quo minus dixisse vobis quia vado parare vobis locum de pe
di iiij i domo et ex pecco ¶ Ego sum via veritas et vita vnde
sm consuetudinem et consequenti xi q. xiiij aliqui et c. cuiusque loquitur
de iusticia v. et tu affirmant v. vitalis de q. di ij sic et ult
pn xxxv q. iiij c. i in prin de q. di c. plt. q. j ei. b. q. j
xxij q. ij sic quibus princeps de eccle mis. in quadam ¶ cognovissetis
me et patrem meum cognovissetis de pe di i. qz. abiit in gl.
¶ Vos autem videbitis quia ego vivo et vos vivetis ¶ In illo die
vos cognoscetis quia ego sum in patre meo et vos in me et ego
in vobis de q. di ij in xpo pat. ¶ Qui autem diligit me dili
getur a patre meo et ego diligam eum et manifestabo ei meipsum
¶ Venit enim princeps mundi huius et in me non habet quicquam xxiij q. iiij
an c. quicquid de pe di ij s. enim ult pn ¶ Pacem relinquo
vobis pacem meam do vobis xxiij q. j c. bella ¶ Iam vos mundi
estis propter sermonem quem locutus sum vobis de di iiij c. illud ali
ud ¶ Maiorem autem dilectionem nemo habet quam ut animam suam ponat
quis pro amicis suis de pe di ij c. q. vult v. q. v. ubi dixit de renun
c. ij ex quo c. q. vult inst. de pe di ij ¶ Non vos me elegistis
sed ego elegi vos et posui vos ut eatis et fructum afferatis
et fructus vester maneat de elect. p. mandato ego inst. ¶ Cum autem ve
nerit paraclitus quem ego mittam vobis a patre spiritum veritatis qui a
patre procedit de q. di v. c. plt. in glo. plt. et in titulo q. j c. j. j.
c. sequenti ¶ Absque synagogis facient vos sed venit hora ut omnis q.
interficit vos arbitretur obsequium se prestare deo xv q. j c. j.
¶ Adhuc multa habeo vobis dicere sed non potestis portare modo xxiij
q. ij c. i venta in glo ¶ Cum autem venerit ille spiritus veritatis doce
bit vos omnem veritatem de q. di v. c. plt. et sic de renunc. inst. c.
viij ¶ Ille me clarificabit quia de meo accipiet et annunciabit
vobis de q. di v. c. plt. et ibid. in titulo ¶ Non enim loquetur a semet
ipso sed quecumque audiet et loquetur de q. di v. c. si in glo. an
plt. ¶ Vos autem contristabimini sed tristicia vestra vertetur in gaudium de
q. di j c. hiis duo inst. lxxxvi di [illegible] inst. xiij q. j placuit
ij et c. lxxxvi di. c. tam multa ¶ Sicut dedisti ei potestatem omnis car
nis ut omne quod dedisti ei det eis vitam eternam de pe di iiij

Joh. xv
do. inst. actu
[illegible]

siego ex bono ult meo' ibi ut omne qd dedisti ei ¶ Pater sancte serua
eos in noie tuo quos dedisti michi ut sint unum sicut et nos de ce
le missi. cu matthe c.vi. sic de sui. tri. dispensacio ¶ Non pro eis ro
go tantum sed pro eis qui credituri sunt per verbum illorum in meo ut omnes
unum sint sicut tu pater in me et ego in te ut et ipsi in nobis
unum sint ut mundus credat quia me misisti xxxv q x c i de q di
n in ipso pater in patre et p c cu matthe ¶ Iudeos pontifices mit
the p male locutus sunt testimonium phibe de malo ¶ Si aut bn tan
me cedis lxxx di c dnc n q vii c presumunt et q cete p t
testes et p t s qms. vos xxiii q i c paruls vii q i suggestus
in verbo ptulit de symo. c in ¶ Simon ergo petrus habens gladium
eduxit eum et percussit pontificis seruum et abscidit eius auriculam
dextram xxxiii q i s petrus xx q iii ꝑ medrus ¶ Mitte gladium
tuum in vaginam 6 aut xxxii Nobis non licet interficere quemquam de
pe di i. nitex et in glo. ¶ Regnum meum non est de hoc mundo si de
hoc mundo esset regnum meum ministri mei decertarent utique ut non
traderer iudeis xxxiii q iii c i c et ii q vii c cete p t testes i
glo. ¶ Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in mundum ut testimonium
phibeam veritati de sta. mo. qui dei in pn 6 t x ¶ Omnis qui est
ex veritate audit meam vocem dicit ei pilatus quid est veritas
i q m qstis in glo de dolo c veritas ¶ Erat aut caiphas qui
consilium dederat iudeis quia expedit unum hominem mori pro populo
i q i inlte ¶ ¶ Cohors ergo et tribunus et ministri iudeorum cophe
derunt ihm et ligauerunt eum de q di iii de penitencia ¶ Non
hres ptatem aduersus me ullam nisi tibi datum esset desuper xxiii q
chune eam xxiii q i qd culpat et p arch' de hora c fili v
Nos legem hemus et sm legem debet mori quia filium dei se fecit
xxiii di in summa ¶ Erat aut parasceue pasce hora qi vi de pe
di i vel pre pilate ro ver. pp. nil obstat ¶ Ecce rex v
illi aut clamabant tolle tolle crucifige eum p c pilate ppt ea q
me tradidit t maius pctm ht ibid ¶ Exiuit in eum qui dicit
caluarie locus ubi crucifixerunt eum et cum eo alios duos hinc
et inde medium aut ihm xxvi q iii ieiunia ¶ Iudi sciebat cam
supracam de c a eius sit et predicit calant tunica inconsutilis
de sup contexta p totum xxvi q vi sic dum ¶ Mulier ecce filius tuus
xx u q ii iniu in glo. ¶ Deinde dicit discipulo ecce mater tua xx uij
q ij q cete impossibilitas et c pug ibi et c. s om ¶ Con
summatum est et inclinato capite tradidit spiritum de cele mis

in iudeam ¶ Ad ihm autem cum venissent viderunt eum iam mortuum
non fregerunt eius crura ¶ Et pe di in mt cum in glo ¶ Sed
unus militum lancea latus eius aperuit et continuo exivit sanguis
et aqua ibidem et xxxiii q v hec ymago de sn te t i co in te
d q di y c i et c iid oz c vena pp pu c in calice di x ¶ Et
q vidit testimonium perhibuit et verum est testimonium eius p e in glo
¶ Cum sero esset die illa una sabatorum et fores essent clause ubi erant
discipuli et stetit in medio discipulorum et dixit eis pax vobis
xxviii q ii hec cppe in tio de q di y hc qz in glo di y cy
in glo ¶ Sicut misit me pater et mitto vos hoc cum dixisset in
sufflavit et dixit accipite spiritum sanctum quorum remiseritis peccata
remittuntur eis et quorum retinueritis retenta erunt i q i remis
pend c enal c ut euid y q f in ml xxiii q i ¶ Sicut ad
et c loqui de pe di i mlexplex et di in adhuc mstat c i
et c ut hec yrud y ibi vicarios constituit ic de g di in
quo in pn c este tantas in glo et di v nonnisse in glo
f et i q xxi c i ibi diim obw ¶ Nisi videro in manibus
eius fixuram clavorum sed non credam i c Sic cppe astendit ad
simon petrus et traxit rethe in terram plenum magnis pisci
bus et pecdo exierunt et ascenderunt xxxiii q i ro
tubka lxxxv di eorum s g xxt x ¶ Simon iohannis diligis
me plus hiis dicit ei etiam domine tu scis quia amo te dixit ei pasce
agnos meos dixit ei iterum simon iohannis diligis me ait
illi etiam tu domine scis quia amo te dixit ei pasce agnos meos
dixit ei tertio simon iohannis amas me contristatus est petrus quia dixit
ei 3o amas me et dixit ei domine tu omnia scis tu scis quia
amo te dixit ei pasce oves meas xxviii di in nono
glo xxvi di an c q g vi q i imitac viii q i in scriptis
xii q ii nulli xxv q i c y de pe di ¶ Et hiis auctoribus
in pn c obw in glo et di vii c i an fi l di eo et c sed
uo et quod petrus et c considerantes de cpole tunc legitur de cla
gestitate de maio et obe salute ✠ et p to an te ind
c y in pn in clemene ¶ Conversus petrus vidit illum discipulum
quem diligebat ihesus sequentem xcii di legit ibi aat pp
¶ Hunc ergo cum vidisset petrus dixit ihesu domine hic autem quid dicit ei ihesus sic eum volo manere do
venias tu me sequere xxiii q i c fi in glo.

Ad romanos primo

Testis enim est michi deus cui seruio in spiritu meo in euangelio filij
eius quod sine intermissione memoriam vestri facio in orationibus
meis xxii di. c. ii. et xxii q. i in summa et c. si peccauit deinde
ij c. et si xxx. Iustus autem ex fide viuit de pe. di. iij in
domo xxiiij q. i vbi sana de pe. vn. Istud dicitur in persona a-
bacuc ij ad gal. iij c. ad hebr. x. c. Dicentes enim se esse sa-
pientes stulti facti sunt xliij di. c. i. ij. v. albugie. Persecutionem tibi
tradidit illos deus in passiones ignominie xxxij q. iiij. Nabu-
cad. ibi tractatur de peccato et in q. iiij. Propter quod tradidit eos deus in desideria cordis eorum
et in passiones. Nam femine eorum immutauerunt naturalem vsum
in eum qui est contra naturam. Similiter autem et masculi relicto naturali vsu
femine exarserunt in desideriis suis inuicem xxxij q. vij. vsum ibi
explicatur [illegible] Repletos enim iniquitate malicia et forni-
cacione nequicia plenos inuidia homicidio [illegible] contencio-
ne dolo et xxv q. v. al. v. et quod apostolus. Qui enim talia agunt
digni sunt morte et non solum qui faciunt ea sed etiam qui
consentiunt facientibus xj q. iij notandum in summa xxiij q. i. c. ij in summa. In
quo enim iudicas alterum teipsum condempnas xxij q. viij michi
xl di. c. si. Non est enim accepcio personarum apud deum de pe. di.
iij si ex bono pe. pu. et q. di. iij ne consideres in modo demensa
turis et sequitur in glo. xi q. iij vn pa. c. tali xi de vitono c. i de probe.
c. pli. Cum enim gentes que legem non habent naturaliter ea que le-
gis sunt faciunt ipsi sibi sunt lex xxv q. ij dixe. Nam ceteri
quod primi secundum legem obseruarent. Sed et predicatores legis sig-
nifico tua opinio facta est xxv q. ij v. si in summa. Est autem
deus verax omnis autem homo mendax de pe. di. ij c. s. et in pu-
niendo. Iustificati ergo per graciam ipsius xxij q. di. iij c. an pl.
Traditus est propter delicta nostra et resurrexit propter iustificacionem
nostram de con. in summa eo. matthei viii si tacet exto apta sec
pli. Vnius hominis peccatum in hunc mundum intrauit et per peccatum mors
ita et in omnes homines mors pertransijt de penitencia de q.
di. iiij tpius in summa et c. placuit vt quicunque. Lex subintrauit
delictum omne in comparacione sed per vnius iusticiam in
iustificacionem vite sed vltimo predicatoris dedicere est
sed futurum c. resurrexit de fi. tri. c. firmiter. In memoriam Lex
autem subintrauit ut habundaret delictum i. q. i. habundans i. glo.

4?0.

Scientes quod tribulacio paciencia operatur de pe. di. ii c. contricio ipsa Cari-
tas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis
q. i. mis. xi. ii in illud de q. d. iiii ergo et caritas // An ignora-
tis fratres quia quicumque baptizati sumus in christo in ei consepulti sumus cum illo
baptismum in morte ut quomodo surrexit christus a mortuis per gloriam
patris ita et nos in novitate vite ambulemus Si enim complan-
tati facti sumus similitudini et resurrectionis eius erimus de q. di. iiii pro
in pri. et c. i. quem nos et ut ondet Scientes quod christus resurgens
a mortuis iam non moritur mors illi ultra non dominabitur de q. di. ii c. ita
et c. quid sit sagis in pri. xiii q. ii scripsi in glo. c. xxviii
q. i. c. nuptiarum et c. s. xxxiii q. i c. i in pri. de c. di. i c. hoc
dno Quod enim mortuus est peccato mortuus est semel xxxiii di. c. res
q. de q. di. i sufficiat ibi et pe. sed passus non est di. ii c. est i.
et xxxiii q. ii quamquam ut non pe. in pri. ac xv q. Ita et vos existimate vos mor-
tuos quidem peccato viventes autem deo in christo ihesu domino nostro de q.
di. iiii vel ondet Non ergo regnet peccatum in vestro mortali cor-
pore ut obediatis concupiscentiis eius l. di. ponit in s. de q. di.
iiii non exequo Humanum dico propter infirmitatem carnis vestre sic-
ut enim exhibuistis membra vestra servire inmundicie et iniquitati ad
iniquitatem ita nunc exhibete membra vestra servire iusticie in sanctifi-
cationem xl. di. omnis xxxiii q. i requisisti de pe. di. i. ullus ci-
te in glo. et di. ii c. tronos ibi aplo redarguit quod per auch.
de here. c. ii in o. magis li vi. Nunc autem soluti sumus a
lege mortis in qua detinebamur ita ut serviamus in novita-
te spiritus de q. di. iiii non exequo de pe. in pri. ullus i ad cor. c. iiii //
Peccatum non cognovi nisi per legem nam concupiscentiam nesciebam nisi
lex diceret non concupisces de consti. non concupiscas Non enim bonum
quod volo hoc facio sed quod nolo malum hoc ago xxxiii q. v s. pau-
lus in pri. in glo. de pe. di. ii vel hec sententia in glo. et di. v s.
adhuc instant in o. consentimus in glo. xxxiii q. iiii vir cum pro-
pria in glo. Video aliam legem in membris meis repugnantem
legi mentis mee et captivantem me in lege peccati que est in me-
mbris meis vi di. c. i nisi xv q. v s. paulus in pri. de q. di. iiii
c. ii et de consti. non concupiscas in glo. Infelix ego homo quis me
liberabit de corpore mortis huius xl di. dispensacio in glo.
et xv q. i. c. i et pe. c. s. paulus de pe. di. iii s. aplus omnia co-
missa peccata post baptismum plorat et c. p. ductior in glo. xxxiii
q. i. c. s. aio etiam in Qui enim in carne sunt deo place-

no pnt vobat ad in carne no est si in spen hxx dr posuisti
si quis at spm xpi no ht ns e eius xl qm nil ¶ Et renuit em
spote agunt hij filii sunt dei xix qn dne misi de regul lrez de re
ruint ins q vij ¶ No em accepistis spm servitutis in timore
s; accepistis spm adopcionis filiorum in quo clamamus abba pr
xxm q iiij q ex hiis omnibus inst et q vi q exhibs ¶ Si aut
filii et heredes xxxij qm dicat i ad gal iiij c ¶ Extimo em qd
no sunt condigne passiones huius tpis ad futuram gliam que re
uelabit in vobis i q in salvator inpn ¶ Na expectacio creature
reuelacionem filiorum dei expectat de pe di in hac proectatez
v quis at ¶ Et ipsa creatura liberabitur a servitute corrupcionis
in libertatem gle filiorum dei ibid ¶ Et ipsi intra nos ingemi
simus adopcionem filiorum dei expectantes ibid ¶ S; ipse spus
postulat p nobis gemitibus inenarrabilibus xxiiij q i ¶ Si aie
¶ Scimus at qm diligentibus deum oia cooperant in bonum his
q s m proposito vocati sunt sci de pe di ij c talibus et c aplo
sub q eandet et di iiij c p ex bono pij pn et cca med'
¶ Tem — cum proprio filio suo no pepcit si p nobis omnibus
tradidit illu v q v no oes ibi quis no pt ¶ Ar ¶ Quis ergo nos
separabit a caritate xi tribulacio an angustia an fames sequitur
certus sum quia neque mors neque vita potit nos separare a caritate
n q vn paulus n ingo de pe di in adhuc instat et c s m
tex ha qp possibile erat legi sec silus sine inuittes in sh
tudinez carnis peti xxiij q q dulcez de h di in silinus ¶ Veri
tate dico in xo et no mencior testimonium phibente in gscia
mea xxij q i ¶ Optabam em ego ipse anathema
esse a xpo p fribus meis xiiij di qp ait in glo Ne em oes
qui sunt in isrl hij sunt israhelite neque qui semine sunt p
missionis extimat in semine i q i cito tpez ait sc Iacob
dilexit esau at odio habuit xlvij di quitiuls b mallach c i
¶ Igit no uolentis no currentis s; dei miserentis de pe di ij
sunt em v liber et arch ht exponit de sua tu c ioo in
pn li vj ¶ Ergo cui vult miseret et quem vult indurat do
di in deis ¶ Vocabo non plebem meam xxv q i q hat
itaque s osee c ij ¶ Si fuit nus filiorum isrl tanqua arena ma
ris reliquie salue fient xxviij q i indicans in glo ¶ Testim
phibeo his q emulacoz dei habent s; no sm sciaz xv q i q
sfinis em legis xc ad iusticiam oi credenti de q di in

fre. infra. Corde autem creditur ad iusticiam ore autem confessio fit ad sa-
lutem. Super q. iii. nolite timere de quo dicitur in baptismi vite xxxiii
di. c. ps. de pe. di. v. c. pe. Quos enim conclusit in vocavit non
dum salvus est de pe. di. iii. adhuc instat cara medicina et di.
i. q. ii. dimittatis ac i. actum c. ii. Sine penitentia enim predicabit
misericordia mittatur de heret. cum excommunicato c. excommunicamus i. quod quoniam nulli
Quomodo predicabunt nisi mittantur. peccatores evangelizandum pacem b. vide c. ii. Et
quidem in omnem terram exivit sonus eorum xci di. iii. nono sine
penitentia enim sunt dona et vocatio de qua di. iii. sed de pe. di. i.
c. est. i. Conclusit deus omnia in incredulitate ut omnium misereatur
de qua di. ii. sed cum p. liberi et di. iii. totam. O altitudo divi-
tiarum sapientie et scientie dei quam incomprehensibilia iudicia eius et
investigabiles vie eius de pe. di. iii. ex verbo et iii. ex de sen-
tentia c. i. in verbo incomprehensibilia. Non plus sapere quam oportet
sapere sed sapere ad sobrietatem lx iii di. c. i. ult. verbo de pe. di. iii. ad
huc instat impium de renunc. c. i. li. vi. Sicut ex uno tempore
multa [illegible] membra habemus omnia autem membra non eundem actum ha-
bent ita multi unum corpus sumus singuli autem alter alterius
membra lxxxix di. c. i. de sen. ex. dampnamus vii q. i. non ho-
spitalitatem sectantes lxx iii di. in nomine. Nulli malum pro malo
reddentes xx iii q. iii. sex. Benedicite persequentibus et nolite ma-
ledicere xx iii q. i. q. illicita et q. v. qui et c. cum sit in sil.
et q. dey. providentes bona et non tantum coram deo sed etiam coram
hominibus xi q. i. nolo. sed n. ad terminum c. viii. Si fieri potest quod ex
vobis est cum omnibus hominibus pacem habentes xi q. iii. nec vita
Non vos met ipsos defendentes karissimi sed date locum ire xi
q. iii. ira xxiii q. i. q. i. et c. iubella et q. v. q. i. Mihi vindicta
et ego retribuam dicit dominus xxiii q. i. q. i. et c. iubella i. adhec
x. e. de iudicio xxxii. Si esurierit inimicus tuus ciba illum si sitit
potum da illi xxii q. iii. q. ex his omnibus et q. sceptra. Omnis
anima potestatibus sublimioribus subdita sit xi q. i. ma-
gnum xxiii q. v. prest q. v. q. de maio. et obe. solite decem q.
Non est enim potestas nisi a deo xxiii q. i. q. hic ecclesia xxiii q. i. quid
culpatur et q. iii. q. et parrochi de heret. c. i. li. vi. Itaque
qui resistit potestati dei ordinationi resistit non enim sine causa
gladium portat xxiii q. v. q. i. et q. v. non solum et c. sunt q.
dam. Reddite ergo omnibus debita cui tributum et cui vectigal

xxiij q. si au[tem] c[on]gruencior Diliges proximum tuum sicut teipsum & c[etera] ar[ti]c[ulus] xij
plenitudo ergo legis e[st] dilectio q[uod] v[idelicet] lex eterna d[icitur] .d. dei fides perfecta
dies ad appropinquat i[n] [glo]sa in glo[ssa] m[agistri] v[ero] missa Non in comessacionibus et
ebrietatibus xliiij di c[apitulo] i Ut Ecclesias eius ordinat ne sic sic m[er]c[itur] [?] de s[?]
decretis de q[?] di v. c. no[n] mediocriter in[?] Tu quis es qui
iudicas alienum servum suo domino stat aut cadit xj q. i inter
in[?] et c. dei in[?] xxiij q. i c. Reuertimur xxx q. v nullum & uim ui[?]
c[?] vniuersis Unusquisque in suo sensu habundat lxxvi di[stinctio] ut[raque] / ob
enim fabrica[?] an[?] lex inmal[?] de pe[nitentia] c[?] exeo i[n] ij ad corinth[ios] v
Unusquisque nostrum pro se racionem reddet deo xxxiij q. v forte et
c s[?] quos A catholica xxiij q. iiij in p[ri]n[cipio] i ad gal vi c. si ezech[iel]
c xiiij Non ergo amplius inuicem iudicemus xxxiij q. i c. i Bonum
vnam[?] sine si[?] maximum deus[?] sumus xxvij q. viij no[n] obs[er]uet
in[?] xxiij q. i c. i in[?] Bonum non manducare carnem et non bibere
vinum xxx v di ab exordio ar[ti]c[ulus] de q. di iiij talem Beatus qui
non iudicat semetipsum in eo quod probat xxvi q. i c. ex hinc Qui
autem discernit si manducauerit condempnatus est q[uia] non ex fide xxv q. i c. i sic
enim in p[ri]n[cipio] et c. exhis de pe[nitentia] di iij illud & p[er] s[e] p[?] [?]
omne de s[?] p[?]mas ii de resti[tutione] spo[liatorum] lit[teras] Ita ut abiciunt
lex peccatum usque ad illiciti replecionem enim xxv q. i c. si
p[?] guid[?] Cum in yspaniam proficisci cepero incidat nos xj q. iij c.
[?] beati   i cor[inthiorum]

prima corintheorum

Hoc autem dico q[uia] unusquisque vestrum dicit ego quidem sum pauli ego autem
apollo ego vero cephe ego autem xpi xxv di olim nos autem predi-
camus xpm crucifixum iudeis quidem scandalum gentibus autem stul-
ticiam ipsis autem vocatis iudeis atque grecis xpm dei virtutem et dei sa-
pientiam xxxviij di si vix lxx di nasci xj q. iii extimant Uide-
te enim vocacionem vestram fratres quia non multi sapientes secundum carnem
non multi potentes non multi nobiles sed que stulta sunt mundi elegit
deus & probenda pro[?] Si enim cognouissent nunquam dominum glorie
crucifixissent xxviij di sequitur veri in glo[ssa] xxij q. ij vtile animal-
is autem homo non percipit ea que sunt spiritus dei sicut de c. di iiij
sic mpacio[?] Spiritualis autem iudicat omnia et ipse a nemine iu-
dicatur xxij q. v moreris in glo[ssa] Tamquam paruulis lac vobis
potum non escam xxx v q. ij c. scripsi de pe[nitentia] et re[missione] dei i ad hebr[eos]
v Ego plantaui apollo rigauit sed deus incrementum dedit Ita

neque qui plantat est aliquid neque qui rigat sed qui incrementum dat
deus qui plantat autem et qui rigat unum sunt xix di c sm iq
p s inqt c s iustg c s xc c multi xxiii q in ipsa pictura an
si de q di in baptismg c alind insi di n vti cra med
de o. tad no sint de sila. tu dapnaui vngqsp at sepq in
cedez aedpiet sm sind labore xx q iii pnb insi ar lxxxviii
di qui in pn x h q y qmenep suffragio xxi q i relacio de
sepul. c i ¶ Fundamentum enim aliud nemo potest ponere preter id
quod positum est quod est xpc ihc l q i cu paulg de psbi no bap.
c. si de elect. fundamentum in pn li. vi de sma. tri. c i in clem
Si quis autem superedificat super fundamentum hoc aurum argentum la
pides preciosos ligna fenum stipulam uniuscuiusque opus mani
erit dies enim declarabit quia in igne revelabitur sed ipse autem
salvus erit sic tamen quasi per ignem xxv di c al de pe di y sic ei
li liberi Si quis autem templum dei violaverit disperdet illum deus
xxxi q i x c inceo xxxvi q i siccd insi Templum enim dei sanctum
est quod estis vos xxviii di de eximuq p c sciencis s c v. ¶ quia at
ma fuit nos at xpi ihc xc aut dei xxiii q viii c v c. spat
ensi. ¶ Mihi autem pro minimo est ut a vobis iudicer aut ab huma
no die vi q i btus michel at in astiuns sed s nc in hc in
sistatq sit n qon paulg y in glo. de pe di h & oppoitui
in v ¶ Iusticia me dne sm iusticiam meam et sm innoce
ciam meam di in adhuc instat an si. et & illud ita
oz nolite an tempus iudicare quo adusque veniat dns qui et
illuminabit abscondita tenebrarum et manifestabit consilia cordium
y q i nulli in pn xi q i sac dunfg insi xxx q v an c nulli
in pn xi q i nullus ¶ Quid autem habes quod non accepisti & q
di iiii p exbono in o aptkou in glo. et di y apls sub
q cuideut de q. di y q passg in pn ¶ Non ut confundam
vos hec scribo sed ut filios meos carissimos moneo xxxviii
q i. p cm ult med ¶ Ego enim infirmo c ingrnd di si in vi
tate xxviii di. omne in virga veniam an caritate et spu
mansuetudinis de pe di i i porti y insi ¶ Ego quidem ab
sens corpore pns autem spu iam iudicavi ut pns eum q
sic operatus est ¶ In nomine dni nri ihu x y q i de maria xxiii
h i q s at x q y cpm i in glo de dolo vitatis ¶ Congrega
ti vobis in meo spu cum virtute dni nri ihu x tradere
hg di hoies sathane in intitum carnis et spus salvus sit

in die d(omi)ni n(ost)ri ih(es)u x(risti) xl v di(stinctio) salon(itane) c. si ille(m) p(ro)p(ter) c. de maiori(tat)e xx q(uestio) iii
audi c. om(n)i(bu)s xxiii q(uestio) iiii p(ro)p(ter) c. q(uod) ip(s)e c. nimium c. q(uo)n(iam) peccat c.
q(uo)n(iam) crudele xxiii q(uestio) iiii (et) si q(uo)n(iam) c. ap(osto)li(ca)e c. non(n)e (et) infra xxiii
q(uestio) i c. ii et xvi q(uestio) i alia. Nescitis q(uia) fermentu(m) modicu(m) totam mas-
sa(m) corrumpit xxiii q(uestio) iii resecande p(ro)p(ter) c. si ille(m) ibi (et) infra. vna oue
morbida et cetera et xxiii q(uestio) iii (et) i. in v. i. nono. i. ad gal(athas) v. (et) ex-
purgate igi(tur) vetus fermentu(m) ut sitis noua consp(er)sio sicut estis azimi
et enim pascha n(ost)r(u)m et cetera. Itaque epulemur non in fermento vetere
neque in fermento malicie et nequicie s(ed) in azimis sinceritatis et
veritatis de cele(bratione) (et) infra c. si scripsi vobis in ep(isto)la ne commisceamini forni-
caris h(uius) m(undi) aut rapacibus aut ydolis alioquin debueratis de
hoc mundo exisse nu(n)c autem scripsi vobis non commisceri si is qui fr(ate)r nominatur
int(er) vos est fornicator aut auarus aut ydolis seruiens aut ma-
ledicus ebriosus aut rapax cu(m) h(uius)mo(d)i nec cibu(m) sumere quid enim
(michi) de hiis qui foris sunt iudicare xl viii di(stinctio) (et) i et i q(uestio) i si q(ui)s igitur in-
fra n(on) q(uestio) i multi xxiii q(uestio) iiii compescit xi q(uestio) iii ani(mam) c. nolite i. et c.
ad mensam et tengalduu(m) c. sic ap(osto)l(u)s c. excommunicatos c. q(uo)n(iam) in ecclesia
et xx iii q(uestio) iiii p(ro)p(ter) c. cu(m) in legit(ur) c. infideles xxiii q(uestio) i si autem infra
et q(uestio) iiii c. i infra xxvi q(uestio) v (et) i. infra et vi c. aliquam et c. eos
xv di(stinctio) (et) alliga(ti)s v et c(on)sumuis opus xxxv q(uestio) ii de hiis de
d(omi)nor(um) gaudentes de iud(i)c(io) c. i. et c. postulasti de off(icio) deleg(ati) (et) in
fabulis de p(ro)p(ter) c. quanto (et) infra in gl(osa) Ante(quam) mallum ex vob(is) p(ro)p(ter)
xlv di(stinctio) si ille(m) p(ro)p(ter) c. nichil. Nescitis q(uonia)m angelos iudicabimus
q(uan)to magis s(e)c(u)laria q(uo)n(iam) s(ed) sunt sub leg(e) c. si venerabilem (et) infra de
secularia ergo iudicia si h(ab)ueritis contemptibiles qui sunt in
eccl(es)ia illos constituite ad iudicandum sibi ea q(ui)d omnino delictum
est in nobis q(uo)d iudicia habetis int(er) vos xi q(uestio) i (et) ex hiis ii c. plac-
uit ii ubi p(ro)curatores causae referatur ad ecclesiam et xlvi di(stinctio) (et) si clerici
n(on) magis iniuriam accipitis fraudem patimini xxiii q(uestio) iii (et)
nolite errare neque fornicarii neque ydolis seruientes neque adul-
teri neque molles neque masculorum concubitores neque fures ne-
que auari neque ebriosi neque maledici neque rapaces regnum
dei possidebunt xxx q(uestio) v. quib(us) xxi di(stinctio) de iniq(ui)s xxv di(stinctio) (et) al(ia) infra
xxiii q(uestio) iii (et) illicita xlviii di(stinctio) (et) i. i. ad gal(athas) v. Quod et al-
ius b(...) vero h(uius) negocium ad usus alterius iudicare apud
infideles et non apud s(an)ctos ii q(uestio) i plurimi ibi q(uo)d legat(ur) d(omi)naris
et (et) declarant illi n(on) magis operis et cetera et c. placuit ii infra
Omnia mi(chi) licent s(ed) non o(mn)ia expediunt m(ichi) licent s(ed) ego sub nullius potestate

xedigat xi q i aliud xxxiii q i c de pe di i aliud § x ¶ Ite
sunt qui membra mea templi sunt x tollens ergo membra x faci
es membra meretricis in eo c d n nescitis quia qui membra mea
templum sunt spiritus sancti c m d et ercle inquit dno in carne pa
scit c y dm adheret deo unus spiritus e de sng. tu dampna
ntis de bigamia. debitum d me ei petiit cognoscens fecit hoc et cor
pus c qui ad fornicatorem in corpus suum peccat xxxvi q n § illud
xxx q i quingt d Erupit enim cunctis pro magno ait d l
di ihe et p. lo an d ich c i lo nisi melem in vbo i pau
bonum e bonum e mulierem non tangere xxxii di hos etiam
¶ p fornicationem autem habeat unusquisque uxorem suam et una quaque
virum suum habeat di nuncius nisi xxx n q n § his ita xxvii
di de his nisi vxori vir debitum reddat similiter autem et uxor vi
xx i di quia in glo d qui leprosi c n ¶ Qui potestatem sui corporis
non habeat et vir sui corporis potestatem non habeat si mih xxvii
q n sunt qui dicunt nisi xxx q i noste de qualiquam q d c
quam non debet de rapto c plu Nolite fraudare invicem nisi for
te et consensu ad tempus ut vacetis orationi xxx i di tene et
pte lxxx n di propositum xxvii q i p c cum societas p c noste
xxxiii q iii xxpiano c ergo xx n q n c ita ¶ Iterum in id
ipsum ne temptet vos sathanas propter incontinentiam vestram p c no
ste et p d his ita xxxiii q v sz ¶ hec et autem dico sz indulgen
tiam non sz imperium p c viii nisi xxx n q n quod ¶ Iis qui c m
be qui xvii q i imperat in pu in glo ¶ hiis autem q matrimo
nio iuncti sunt precipio non ego sed dominus a viro uxorem non discede
re q s discesserit manere innuptam aut viro suo reconciliari vir
uxorem non dimittat xxxiii q i ad ne in pu in glo et x di
c i nisi et q c y et xx v q i omne xxxi q n de uxoretis xxx n
q v dz c hortatur et q vii apostolus xxxiii q i de ¶ cum vii q i
p vir xxvii q n agatora in v quoniam in glo xxx q v glo
s ait xix Nam ceteris ego dico non dominus si quis frater habet uxorem
infidelem et hec consentit habitare cum illo non dimittat illam
quia mulier habet virum infidelem et hic consentit habitare cum illa
non dimittat virum xx viii q i d i et c ca nunc in pn et c ss
ei ctta med et c idolatria de simon gaudemus ¶ Sanctificatus
est c ei vir infidelis per uxorem fidelem alioquin filii vestri im
di essent nunc autem sancti sunt p c ia nunc et xx viii q i d i et q
n d i quod si fidelis discedat non ei c similiter subiectus
frater aut soror in huius xx viii q i si illi non c si in fideles i q et

n de dimor quo et c gaudemus vir cum sit nisi si vir salvum
faciet aut vir sit ut si mulier salvam faciet p c nec nunc
uniusquisque in qua vocatione vocatus est in eadem permaneat
xxx q ii ubi in glo xxi q i c i et ex de regular lig in pn
¶ de virginibus aut preceptum domini non habeo consilium aut do tamquam
misericordiam consecutus a domino xx viii q i sic et ult pn xxx v q i ista
nomine lxxx iiii di c in ipsius ¶ existimo hoc bonum esse propter instan-
tem necessitatem quoniam bonum est homini sic esse xxx iii q v tunc salvabi-
tur non expedit nubere et c ¶ [illegible] xxx ¶ alligatus es uxori noli que-
rere solutionem de [illegible] quod si autem acceperis uxorem non peccasti
et si nupserit virgo non peccavit tribulationem carnis habebunt huiusmodi
xxvii q i de viduis ubi de [illegible] moribus [illegible] ¶ reliquum est ut qui
habent uxores tamquam non habentes sint et qui flent tamquam non flentes et
qui gaudent tamquam non gaudentes et qui emunt tamquam non possidentes
et qui utuntur hoc mundo tamquam non utantur xxxi di c lex xxxiii q c i
et xxx iii q v c sum [illegible] glo ¶ preterit figura huius mundi i q iii [illegible]
ita ibi mundo in textu tenebit [illegible] xxx v q v c i in [illegible] temporibus i [illegible]
an[illegible] ¶ volo autem vos sine sollicitudine esse qui sine uxore est sollicitus est que domini sunt cogitat
quomodo placeat deo qui autem cum uxore est sollicitus est que sunt mundi
quomodo placeat uxori et divisus est de clericis q [illegible] bono ad
utilitatem vestram dico non ut laqueum vobis iniciam p c de viduis
[illegible] ¶ et qui matrimonio iungit virginem suam bene facit et qui non iungit melius
facit xxxii q i sic enim ubi qui dat nuptum bene facit et xxx v
q i c hac itaque [illegible] ¶ mulier alligata est legi quanto tempore vir
eius vivit quod si dormierit vir eius liberata est a lege cui vult nubat in domino
xxvii q i c hinc colligitur xxvii q i de viduis ii q ii adde p c
sic ult med xxx q ii c i et xxxi q i hac ratione et c quod in
pn c deg et c si et q ii c i et vii q i sic alter xxx iii q i c
i et q ii c [illegible] uxor debitum impendat [illegible] et si c
[illegible] ¶ [illegible] cum [illegible] masculus [illegible] i ad corinthios vii c
[illegible] xxxi q i c si [illegible] puto [illegible] quod
spiritum dei habeam p c sic enim [illegible] qui statuit in corde suo [illegible]
hoc iudicavit in corde suo servare virginem suam bene facit [illegible]
et matrimonio iungit virginem suam bene facit xxxii q ii [illegible] al' c
[illegible] ¶ scientia inflat caritas vero edificat dicimus [illegible]
[illegible] ¶ de esca [illegible] que idolis immolantur scimus quia nihil
est idolum in mundo [illegible] aut [illegible] idoli [illegible] idolatria
[illegible] xxvi q ii si [illegible] sit in glo ¶ [illegible]

cessat scandalizat fratrem meum non manducabo carnes in eternum xxxv
di. c. i. Decreuit nisi ex pergam de re op. nunc c. ii. Si a peccatoribus
et consortia eorum inficiat peccatis ii. q. v. Si mala de adulterio sig-
nificasti servus ne ... patrare inter sorores tua ad eundum sed certi
apostoli et fratres domini et cephas xxxi di. Ubi xxxviii q. i. Ad nunc nisi
lxv di. porro ubi Jacobus fr. domini de q. di. i. Jacobus. Item nisi mi-
litat suis stipendiis umquam quis plantat vineam et fructum eius
non edit quis pascit gregem et de lacte eius non manducat
xiii q. i. Ex his ita xxviii q. i. Ad nunc nisi lxvi di. porro
ubi Jacobus fr. domini de q. di. i. Jacobus. Item nisi militat suis
stipendiis umquam qui plantat vineam et de fructu eius non edit
quis pascit gregem et de lacte eius non manducat xiii q. i. Ex his //
ita xxviii q. i. Ad nunc nisi de presbyteris et ex officio. Non alliga-
bis os bovis triturantis p. Ex his ita de pben et stirpande ...
de ictono xxiii ... ad dicitur v. Numquid de bonis ecclesie domini xvi q.
i. Ex eo di. nos vobis spiritualia seminamus non magnum est
nos carnalia vestra metamus p. Ex his ita de q. di. ... nisi
de presbyteris et ex officio de re c. h. off. ordi. ... epe ... Si alii
potestatis nec propter sit quia potius nos? ... Ex his ita
xxviii q. i. Ad nunc nisi sine non usi sumus hac potestate sed omnia susti-
nemus ne offendiculum demus evangelio p. e. Ad nunc nisi et
de eius cum apostolis in principio xxx mq m c. i. nisi di. v. nos ... vesti-
tis qui in sacrario operantur que de sacrario sunt edunt q. altario
deserviunt cum altario propagant p. Ex his ita de pben cum sim
et c. extirpande i. q. ii. sacerdos xii q. i. Ex his xvi q. ii. Dotes
ita et dominus ordinavit his qui evangelium annunciant de evangelio
vivere ego autem nullo horum sum usus i. q. ii. sacerdos Item est in
magis meis quam ut gloriam meam quis evacuet p. i. sacerdos in
h. de q. di. ... ad ... ut cum in ... non evangelizavero
non est in gloria necessitas enim in incumbit xxviii q. vi. Ex his
Si autem hoc ago volens mercedem habeo si autem invitus dispensatio
mihi credita est que est ergo merces mea p. Ex his ita cum
liber essem ex omnibus omnium me servum feci ut plures
lucrifacerem xxviii q. i. Ad nunc ... Item factus sum infirmus xlv
di. ... his qui sub lege sunt quasi sub lege essem cum ipse
non essem sub lege de q. di. ... ipse ... Item castigo
corpus meum et in servitutem redigo ne forte cum aliis predi-
caverim ipse reprobus efficiar xxxv q. v. Si paulus in principio de pe

// nube

di n c x v paulus Nolo eni vos ignorare fratres quoniam patres nostri omnes
sub lege // fuerunt et omnes mare transierunt et omnes in moyse ba
ptisati sunt in nube et in mari de quo di iiii ut quicumque insi-
piens aut omnes eandem escam spiritualem manducaverunt et omnes eundem
potum spiritualem biberunt de quo di ii ingt c ullo Bibebant autem
de spirituali consequenti eos petra petra autem erat xpc di i alia
n i in glo di ii venia ult pu et c in calice xx di ita dicens
m dr c i insi de eleccione fundamenta c h ing li vi di no in
pluribus eorum beneplacitum est deo nam prostrati sunt in deserto de
pe di iiii an c ex autono p c venia ult pu hec autem
omnia in figura contingebant illis scripta sunt ad correctionem nostram
in quos fines seculorum devenerunt xxxv q i c hac itaque an
si ubi omnia figuralia et xii q ii glo xx q iiii qui igitur de
pe di ii si cum v paulus de q di iiii ne ii insi Ita
qui se existimat stare videat ne cadat b d r c l v inge
de pe di ii nam hec scribendo Corinthiis innuaverit se eisdam
eorum innuaverunt et pierunt ab existimatore xx di alie
ng b iiii xiiii Nonne qui edunt hostias participes sunt alta
ris de q di ii relatum Germana potest deum bibere et ca
lice demoniorum xxx iiii q ii no satis in pri Quid in heret
si vos omnia expediunt b c vi Siquis vos infidelium vocat
vos ad cenam et vultis ire de quod apponitur vobis mandu
cate nihil interrogantes propter conscientiam xxx di s c s carnem glo
et i q iiii c si x i q iiii ad mensam xxxv q i omnes de in c
qu sunt in glo Quis. quis autem dixerit hec immolatum est idolis
nolite manducare p c si quis carnem xxx ii q iiii sunt p c
si et xx iiii q iiii c i ausu et p c qui sunt in glo quia que immolant
gentes demoniis immolant et non deo xxxii q i consideranti Si
ue ergo manducatis sive bibitis vel aliud quid facitis omnia
in gloriam dei facite xxvi q i no observatis insi Volo autem scire
vos quod omnis viri caput xpc est caput mulieris vir caput
vero xpi deus xxxiii q v In caput de xpc unc c i eo d histrio
ne agente in adorph p Vir quidem non debet velare caput
suum quoniam imago et gloria dei est mulier autem gloria viri est
xxxiii q i hec imago et c mulier de q di i nulla opt dr
quod mulier velamen habere super caput suum propter angelos et

ignoīa
prodit dis aut mlr orans et prophans no velato capite de
turpat caput suu xv q iii c i xxxi d iii epi et p c mlr
cribus xxxii ho c s. ꝯ xiii vir qs si coma nutrat ignīa e
illi / mlr vo si coma nutrat gla e xx iii di phibete / Nā
oz ee hereses ut qui pbati sut manifesti fiant in nob' i q iii
similatur in pri xxiii cum c s. / Conuenientibus nobis in vnū
iā no ē ccenā dnicā manducare xv di c si aut sñ xliiii
di cum ibi quemnet cena dm ic ar xxx di c s. Et aliq̄s
esurit alius ebrius e xvii q vii c i in glo. Nūqd et tali
te pptz cenant dns xv di c si aut sñ / Hoc facite in meā
commemoratioz de c di ii septima. ubicūq iterat' nisi de ecli-
c ico in clem / Quicūq bibet ac calicem hō et sic de pane illo edat
et de calice ~~bibt~~ bibat de c di ii cv olim p pri m' aplice
c. qm scelerate c. spes in glo. i q i palo stat dr et de pe
di i ꝯsunt in glo. ccam et manducat et bibit i q i an c dom
ā c sp ypocriam q i clicos xi q iii & eiudet xx iii q iiii for
te & c di ii quid e xiii manducare c timmoez v. sta c.
sic indas di iiii ao in nobis xxx q i quid insi / Nam si
nos metipos diiudicaremus no vtique diiudicaremur h
de pe di iii sunt / Itaque fres mei cu conuenitis ad manducandum
inuicē expectate si qs esurit domi manducet ut non in
iudicium conueniat. cetera aut cu venero disponam de c di ii liquido
/ Diuisiones vo gratiarum sut spūs m / Alter at operat omnia au
tem spūs diuidens singulis put vult i q i multe / Et neo
pt dicere dns ihc nisi in spū sco xx iii q i / Alij
s. autem discretio spuum de pe di ii s cui mo demonem
Si em vnum corpus e et hct multa membra omnia at membra
corporis sut ita et xpc de c di i c i de hrtu cu ex i mcto
de c di i c i in glo. Si totum corpus oculus ubi auditus e p
c.   Vos aut estis corpus xpi et membra de membro de
clar. significasti nisi Et quid posuit deus in ecclia pmo aplos
scd' ppharas 3o doctores de hrti. cu ex uniucto c sit i vno
s ad cor iii / De spiritualibus nolo vos ignorare fres xv
di c i aut si. Si ei in vno spu omnes nos in vnum corpus
bapti sumus xi q iii si qs hoiez / Emulamini at carisma
ta meliora p / Sunt xx iii q iiii qs magnus i in glo i vo
inordiā / Et adhuc excellentiorem vobis viam demonstro

de pe di n caritas e vlt pu Si linguis hominum loquar et an
gelorum caritate autem non habeam factus sum velut es sonans aut cim
balum tinniens 1 cor 13 opponit Et si habuero omnem sciam et
omnem fidem ita ut montes transferam caritate autem non habeam nil
sum Et si distribuero omnes facultates meas in cibos pauperum
nil michi prodest de q di in splz de pe di n c evidet
et cum ii ibi apud apostolum etc et di vn illa Et si tradidero
corpus meum ita ut ardeam caritate autem non habeam nil michi prodest
de pe di j pt si in glo et di m t si de remiss inst q ippe
de hiis fuisse in glo et t inde Caritas nil agit ppe etc
n q in illud xxiii q 11 c ubi pana Caritas nunquam excidit
de pe di n caritas nunquam sive prophetie evacuabuntur sive lin
gue cessabunt 1 di c q dyaconi in v detinuit testem in glo
Nunc autem manent fides spes caritas tria hec maior autem
his est caritas de pe di n caritas e in v hec caritas ar
Nolite querere effici semper ar n q v n t paula
Quod si aliquid revelatum fuit sedenti prior taceat xvi di
cito Canones tacere [illegible] in di ... in thymo n
Si quis autem ignorat ignorabitur xxviii di c si xxx viii di
qui ea xv c 11 Omnia autem honesta et secundum ordinem
in nobis fiat ar xx vii c vii erga deum vigens plus
quam quaquam subiectus sit de in vis e Jacob novisse at omni
tamquam abortivo visus est michi xxiii q vi c 1 de relenius
in mathe Ego sum minimus apostolorum qui non sum dignus
vocari apostolus quia persecutus sum ecclesiam dei viii di quia
1 thy c Gratia autem dei sum id quod sum et gratia eius in me
vacua non fuit et habundantius illis omnibus laboravi
xxiii q iiii humus non pt c vi c 1 de remiss inst q ippe
Quoniam quidem per hominem mors et per hominem resurrectio mortuorum
et sicut in adam omnes moriuntur ita et in xpo omnes vivifica
buntur de q di in regnante ar de sn a fu c 1 ro item
s ad Roma v c Cum ar subita fluctuat illa via sequitur
ut pt etc via in oibus de pe di n non revertebatur insi
in glo Cottidie maior ppi glam mag fiet q hec in
xpo ihu xxv q 1 c n c ut nominis de nil nisi et si xpc
habuerit et bibamus tras cum moriem de pe di n sci

v petrus et ibi quis ei non libenter audiat uel Corrumpunt ei
mores bonos et confabulationes pessime uel colloquia ma
la xxx v di. tbat in glo p 7o an ecclesie mus e 1 in v colloqa
in clem l[ib]ro omnis caro s[ed] alia quidem hominum alia pecorum alia
at volucrum alia piscium p[er] l[ib]ro modus iij di. Cemes dz eius cor
ruptibile et mortale hec induere immortalitatem de s[e]c[un]da ter
c[ia] 1 m v nuc gestant venia at ad nos ad marcum nam
p[ro] imperio xxii q ii c n[on] Si quis non amat dominum nostrum ihesum xpm
sit anathema xxiii q iii c[apitulum] Emulzarius xxiiii q iii c[apitulum] s[ed] qui

n ad cor

Dicentes qui se scire passionem cristi se credit ad consolationem
De sepul c 1 l[ib]ro glo no hec est testimonium conscie mee
qui nunc vba de pat vnc c 1o Ergo aut teste in aug
nedo q[uod] parcens ne veni ult corinthum ix q m c[apitulum] pba ibi
regali aut id Eum aliquid donasti et ego non et ego q[uod]
donaui si quid donaui ppt vos ipa x de ecc vitam
anathema xxii q iii c preceptum l[ib]ro cum cognoscam cagi
tatus eius xxvi q v nc mirum ult. medo p c prepta in s[ecundo]
Alma x bonus odor sumus s[ed] aliis quidem odor mortis in
morte aliis at odor vite in vitam xxiiii q iii nabuchod[onosor] in
ph de pat vnc c 1o c n Circa am oscendit s[ed] unificat
c q di n c 1 de pe di iiii s[ed] exhono auf f. 7o vi. di s[ed]
e xxiiii q iii quidem antropomorphite f 7o in q[ua] ubi aut
spus dni ibi libertas xix q ii due sunt de remitt ut c
nos de regular lib et p 7o an de hiis e s[ed] in clem in ius
pt q[uod] no desistimus s[ed] licet is qui foris e n[ost]r[u]m homo corrump
it et is qui intus est renovat de q di iij no contro q[uod]
Omnes nos manifestari oz an tribunal x ut referat vnusquisque ppa
corporis sine bonum siue malum de pe et re cu ex eo xxiiii q
di qui ep m f ab com inim Quum si vnus p omnib[us] mortuus e x et
ita o q[uod] omnes mortui sunt et p omnibus mortuus e x et
qui viuit iam no vivant sibi s[ed] ei qui p ipsis mortuus e et
resurrexit vnu c 1 in strpma xxiiii di nisi Etenim q no noue
rat petum fecit deus de pe di n s[ed] ei ult pu ibi qui ad pec
catum no scatis ic adiuuantes at exhortantes ne in uacuum
gram dei recipiatis f c[apitulum] mundus de q di 1 sufficit et di iii c
1 in glo m b Ecce nunc tempus acceptabile de pe di 1 c
ce Ecce nunc dies salutis nemini dantes ullam offe
sionem ut non vituperetur ministerium nostrum xliiii di c 1 nisi

di. or. n. q. v. si mala de q. di. my. pm adul. pcg In caritate
non ficta de pe di y ficta et q si i ad thimo. 1. ubi finis
precepti est caritas de corde puro et conscientia bona et fide non
ficta p q si in pri Per gloriam et ignobilitatem per malam et per bonam
famam ut seductores et veraces 1 q 1 sunt plurimi Tamquam
nil habentes et omnia possidentes de cons. pla. nimis 1 s px
xm di t lex Superhabundo gaudeo p 7o. an. de
ich. c 1co in o lacrimas in clem. Que ei participatio iusticie
cum iniquitate aut que societas luci ad tenebras que autem con- ya ad or pi
uencio x ad belial de pe di 1 p excessivitatem di n c si eius
p pri xxiii q n no par. Certe enim hec ipsum secundum deum contrista-
ri vos quantam in vobis operatur sollicitudinem sed defensionem
sed indignacionem sed timorem sed desiderium sed emulacionem sed vindictam
In omnibus exhibuistis vos incontaminatos esse negotio xxiii di
assertum Non enim ut aliis sit remissio nobis autem tribulatio xxii
q xxi c in glo. xv q 1 c cum si Providemus enim bo-
na non solum coram deo sed etiam coram omnibus hominibus xii q 1 nolo s.
ad Rom. xii Qui parce seminat parce et metet de pe et re-
cum exeo unusquisque prout destinavit in corde suo non ex tristicia
aut ex necessitate hilarem enim datorem diligit deus xxiii q viii c ex
his Consilia destruentes se et in promptu habentes ulcisci in obe-
dienciam cum impleta fuerit vestra obediencia xxiii q iii de ex-
cuis xxiii q vi De dolo vitavi de postu pla c 1 Despon-
di enim vos uni viro virginem castam exhibere xpo xxxvii di ya ad corinth c 1
c 1 et xxviii q impedimur cum si dehiga debitum in glo Ita
cum essem apud vos et egerem nulli onerosus fui de cens. ad
apud Ipse enim sathanas transfigurat se in angelum lucis xxvi
q v epi c nec mire xlv med xxii q 1 c 1 de regular licet ne-
cuit mo. c m Libenter enim suffertis insipientes cum sitis
ipsi sapientes xxxiii q iiii p c ei xx in glo. In laboribus non
plurimis in carceribus habundancius in plagis supra modum in
mortibus frequenter 1 q 1 in publicatori in pri clu sed aplo p mul-
tas tribulaciones ic vii q 1 c si ibi attendit ic 1 act. xxvii Ter
naufragium feci vii q 1 ad utilitas Quis infirmatur et ego
non infirmor vel quis scandalizatur et ego non uror vii q 1 c cu-
vero v q 1 c Ite abicar xxiii q 1 que digmor Et per fene-
stram in sporta dimissus sum per murum vii q 1 c hec tu ic.

si c scisitatus dri fugasse aplos ic Scio hoiem in xo an annos xiiij
sive in corpore sive ex corpore nescio deus scit raptum usque ad ter
tium celum xxiij q ii satonis xxvi q v epi cuius scilicet phungdi aut
glaborpme aut nichil ii in infirmitatibus meis de iemunt
nus et alia vo ca Et ne magnitudo revelacionum extollat me
data e in stimulus carnis mee angelus sathane qui me colla
fiset de q di v et stat xxiij q iiij p c qui eius in vltimo mltimo
di in glo revelaciones sunt ic xxv q v si paulus in pri
Propter quod dominum ter rogavi ut discederet a me qui dixit m
sufficit t gra mea nam virtus in infirmitate pficit v q v nd dis
Cum enim infirmor tunc potens sum p c alia vo Nec enim de
bet filii parentibus thezaurisare xvi q i pdicator de cest cdaplo
Timeo autem ne forte cum venero non quales volo inveniam vos
xi q iii autessor nisi Et more quorum non tunc stat de viij q
q ii et i et c placuit quod dixit et paciam ut primus bis et nunc absens
hiis qui ante peccaverunt de pe di iii nisi tesca in glo An
experimentum queritis eius qui in me loquitur in me xpc xxvii
q i pe enim an fines

ad Galatas primo

At ~~licet~~ licet nos aut angelus de celo evangelizet vobis preter
quam quod evangelizavimus vobis anathema sit xi q iii et si quis vobis
Adhuc hominibus placerem xpi servus non essem dixit c si Et
quondam sup modum persequebar ecclesiam dei xxiii q iiii quis non pat
honem ic i ad phyl in Qui enim operatus est petro in aplatum
operatus est et in me gentes ar xi q iii ad mensam i in glo
v aplos sive gentilis Cum enim venisset cephas antiochiam
in facie ei restiti quia reprehensibilis erat scilicet cum gentibus ede
bat cum ei venisset subtrahebat et segregabat se timens eos
qui ex circumcisione erant scilicet si cum vidisset quod non recte ambularet
ad veritatem dixi cephe coram omnibus Si tu cum iudeus sis gentiliter
et non iudaice vivis quomodo gentes cogis iudaizare viii di qui
de contempta ij q vij paulus nisi pro non et c ecce p c testes
i in expoicionibus in v veritatis evangelii O insensati gala
the quis vos fascinavit non obedire veritati de pe di ii q
honos ar i q i marchio in ti i c v Maledictus omnis qui pendet
in ligno xxiii q iiii Qui his ita in v maledicta in glo si dut
Quid igitur lex propter transgressionem posita ar iiii di c i et xix
q ii duo in pri Sed conclusit scriptura omnia sub peccato de pe di ii
Si enim v ubera di iii c tolo Itaque lex pedagogus in fuit

xxiii q iii ex his Quicumque enim in xpo baptizati estis xpm
induistis de c. q. di. iii. quo misi. Non est iudeus neque grecus non est
servus neque liber non est masculus neque femina omnes enim vos unum
estis in xpo ihu xxix q ii c. i. de coniugio servo. c. i. Itaque et nos
cum essemus parvuli sub elementis huius mundi eramus servientes
scilicet quo gentium litere ad infirma elementa quibus denuo servire
vultis dies observatis et menses et tempora et annos timeo autem
ne forte sine causa laboraverim in vobis xxvi q iii igitur hic
hermogene et de ebionite xxxii q vii non observetis q. i. c. hiis
ita At ubi venit plenitudo temporis misit deus filium suum factum
sub lege et eos qui sub lege erant redimeret de c. q. di. iii. per
hec misi. Dicite mihi qui sub lege vultis esse legem non legistis de
ebionite Quoniam autem estis filii dei misit in corda via clamantes
abba pater xxxii q iii. an c in lege Quid Scriptum est filius et heres
deum xxx ii q iiii dicat ait s. ad roma. viii. Sed quomodo tunc qui secundum
carnem natus fuerat persequebatur eum qui secundum spiritum ita et nunc xxxii q
iii c. si certa in pri. Eice ancillam et filium eius non enim erit
heres filius ancille cum filio libere xxxii q ii non autem q iii c. ii et
c. dicit Illa autem que sursum est ierusalem libera est que c. si certa in pri.
Ecce ego paulus dico vobis quia si circumcidamini xpc vobis nichil proderit
xxviii q i. sic enim ult. medii xxv q ii sunt in glo. et de hap. mai.
aet. in pri. Nam in xpo ihu neque circumcisio aliquid valet neque prepu
cium sed fides que per caritatem operatur de pe. di. ii. circumciso et c. ecce
go Quicumque ab illa c. sermo de c. aplo di. i q. pe. xxviii q i
c. i q i nonne. parat in glo. si. de sitimus tu in ... ca de pac
vinc c. ... Modicum fermentum totam massam corrumpit xxiii q iii resecande
xlv di. Sed illud ibi. pe. et una ove morbida ... cor
... et abscondat qui vos conturbat ii q iii accusatio i. ibi
apostoli constituerunt ne facile et et c. si quis eiga ibi apostolorum
Caro enim concupiscit adversus spiritum de pe. ... in glo. ii. Quod si spiritu
ducimini non estis sub lege xxiii q iii c. ex his xix q ii. due sunt
si. de regul. iur. Manifesta autem opera carnis que sunt fornicatio
immunditia impudicitia luxuria idolorum servitus ii q v que vo
lo ... xxxii q iii in eo in glo. et in tex. ibi in unditia co
messationes luxuria sed ... xxv di. q al. v et ... aplo xxiii q
in here... xxvi q v c. i. et xii q i c. si urgenti misi i ad ... v

Nunc p[er]dito nob[is] sic p[re]dixit q[uonia]m q[ui] t[a]lia agu[n]t regnu[m] dei no[n] p[os]s[idebunt]
qu[a]nt[um] ut q[uas]i illi qui de p[rese]n[t]e d[icitu]r c. pane c[um] canedo xxx q[uo] q[ua]l[ite]r xx
di' de migr[atione] xxv di' q[uod] al' m[e]r[ito] xxxiiii q[uaestio] iii q[uod] illicita de ici c. i s[ed]
ad cor[inthios] v. ¶ Affect[us] s[unt] o[mn]i[bu]s q[uo]r[um] capitatu[m] sunt ho[mines] in x[rist]o electo vos q[uod]
sp[irit]uales q[uo]s h[uius]m[od]i min[us] instruite in sp[irit]u lenitatis s[ed] alt[er] alt[eri]us
onera portate et sic ad implebit[is] lege[m] x[rist]i l. di. patet in q[ua]m
postulat[is] xx in q[uaestio] iii q[uod] p[re]cepta de p[er]s[onis] sup[er] mandata in glo[ssa] de
electis plu[ribus] dilecta in glo[ssa] ¶ Unusq[ui]sq[ue] enim suu[m] onus portabit
xxiii q[uaestio] iii p[ro] q[ui]b[us] a catholica c. forte xxiii q[uaestio] iii in p[rese]n[t]i x[rist]i g[rati]a
xxiii ad rom xiiii ¶ Communicet autem h[ic] q[ui] cathezizatur v[er]bo
ei qui se cathezizat in omnib[us] bonis xvi q[uaestio] i q[uod] hic itaq[ue] ¶ Quod
enim seminauit ho[mo] et metet de p[rese]n[t]e ca[usa] ex eo a[d] ¶ Ergo dum
t[em]p[u]s h[abe]m[us] operemur bonu[m] ad o[mn]es maxime ad domesticos
fidei de p[rese]n[t]e d[icitu]r c. i ca.

Ad ephesios

Benedictus deus et pater d[omi]ni n[ost]ri ih[es]u x[rist]i q[ui] benedixit nob[is] in o[mn]i
benedictio[n]e sp[irit]uali in celestib[us] in x[rist]o sic elegit nos an[te] m[un]di
co[n]stitucio[n]em ut essem[us] s[anc]ti et i[m]maculati in co[n]spectu ei[us] i[n] cari-
tate q[ui] p[re]destinauit nos i[n] adopcio[n]e[m] filior[um] p[er] ih[es]u[m] x[ristu]m i[n] ip[s]um
s[ecundu]m p[ro]positu[m] volu[n]tatis sue in laude[m] gl[ori]e sue in q[ua] gratificauit
nos in dilecto filio suo de p[rese]n[t]e di' iiii studiet q[uod] sic itaq[ue]
in d[omi]ne ¶ Et Iacobi na[tur]a filii ire s[un]t et ceteri de p[rese]n[t]e di' iiii
q[uod] hac p[ro]ictate de q[ua] d[icitu]r iiii s[ed] i[n]misse xxvi q[uaestio] i s[ed] a m[e]r[ito] de
p[rese]n[t]e di' ii s[ed] enim v[e]l eligat ibi ut m[e]r[it]os ¶ Sup[er]edificati s[ecundu]m fund[a]-
mentu[m] ap[osto]lor[um] et p[ro]ph[et]ar[um] de p[rese]n[t]e di' iii s[ed] ap[osto]l[u]s ¶ Prout pote-
stis legentes intellige[re] p[ru]denciam meam i[n] misterio x[rist]i de q[ua] di' iii
ex hiis ¶ In caritate radicati et fundati ut possitis co[m]p[re]hendere
que sit latitudo longitudo sublimitas et p[ro]fundu[m] et d[icitu]r cetera
p[er] ibidem vn[us] d[omi]n[u]s vna fides vnu[m] bap[tis]ma vn[us] d[eu]s et p[rese]n[t]e
vnu[m] corp[us] et vn[us] sp[iritu]s sic vocati estis in vna sp[e] vocacio[n]is
v[est]re xxiv di' esto i q[uaestio] i l[ex] h[oc] c[um] c[on]tra hac regula xxiiii q[uaestio] i et c. loq[ui]tur
et c. scisma m[er]ito de p[rese]n[t]e di' iiii c. ii de q[ua] d[icitu]r iii ca. itaq[ue] de
sum[ma] tri[nitate] c. i ca in clem[entinis] de sen[tentia] ex[communicationis] c. i in clem[entinis] ¶ Et ip[s]e dedit
quosdam q[ui]dem ap[osto]los q[ui]dam aut[em] p[ro]ph[et]as alias v[er]o eva[n]gelistas
alios aut[em] pastores et doctores de hiis ex c[um] i[n] ut[ilita]te c[um] sit
in vno ad col' xx ¶ Ut iam no[n] simus paruuli fluctuantes et
circu[m]feramur o[mn]i vento doctrine xxii di' c. ex de hyn ¶ Deponite
vos s[ecundu]m p[ri]stinam co[n]u[er]sacio[n]em veterem ho[m]i[n]em q[ui] corrumpit[ur] s[ecundu]m de-
sideria erroris de q[ua] di' iiii c. i ¶ Renouami autem sp[irit]u ment[is] v[est]re

et induite novum hominem qui secundum deum creatus est in iustitia et
sanctitate veritatis e di. qstio c sto ex quo pq pm de di ij quo
renovatur i de aposta. c quod in dad. Item sum quando movet, inebria sum
Bindt xi q iii s quius hoies. Estote ergo imitatores dei de q
di iiij pq qz vob ins. Fornicatio autem et omnis immunditia nec
nominetur in vobis sicut decet sanctos aut turpitudo aut stultiloquium aut scurri
litas que ad rem non pertinet xliij di. cleros xxx q iiij in eo. Hoc enim
scitote intelligentes quod omnis fornicator aut avarus quod est ydolo
rum servitus non habet hereditatem in regno xpi ~~et~~ et dei xxxij q j cum omnes et
pe iugeri ins q iii salvator xxvj q v c i et vi q i quo de preb
avaricie s ad gal. v ij ad colocen iij. Nemo vos seducat ina
nibus verbis propter hoc enim venit ~~et~~ ira dei in filios diffidencie xv
vij q i sit ij ins et vi et ho. cle. ut clerici de excess. prela. cum
de rap. in archiepiscopatum in glo. ij ad colo. iij. Eratis enim aliquando
tenebre ~~nc~~ aut lux in domino de con. di. iij c hac providencia
te. Surge qui dormis et exurge a mortuis et illuminabit te xpus
de pe. di. i c j in tua glo. Redimentes tempus quoniam dies mali sunt
xvij q iii c si. de pac. in ŝ de iz in glo de symo. dilec. i in
glo. Et nolite inebriari vino in quo est luxuria xxxv di. c vir
volentem de q di ij in calice de mir. iii et p. xxxv. Sed implemini
spiritu sancto loquentes vobis metipsis in psalmis et ympnis
et canticis spiritualibus de c di. i c   et p. to an. de celi c i to
ausi inccleem iii v cantica thales v in g simplex subdite sit sit
sit domino quoniam vir est caput mulieris sicut xpus caput est ecclesie
xxxiij q v c si. xxx in q v s. v. s. ia ad col. iij. Ut exhiberet ipse
sibi gloriosam ecclesiam non habentem maculam aut rugam aut aliquid
huiusmodi xxi di. quamvis de pe. di. i ecclesia et p. io an. de sum. tri.
c i to in v. immaculata in illem. Ita et viri debent diligere
uxores suas et corpora sua xl vij di. c nec. Nemo enim umquam
carnem suam odio habuit xxxi di. omnino in glo. lxxxix di. dece
ter in glo. xiij q ij non existimemus. Propter hoc relinquet homo patrem
et matrem et adherebit uxori sue et erunt duo in carne
una. Sacramentum hoc magnum est ego autem dico in xpo et
ecclesia de pe. di. ij c adam in glo. de biga. debitum. Quibus
in. Filii obedite parentibus vestris in domino hoc enim iustum est.
Honora patrem et matrem xxx di. c i. Et vos patres nolite provo
care

filios vestros ad iracundiam sed nutrite illos ad disciplinam et correpti
onem domini xliiii di legati et apostoli acceptio non est apud deum b
de electione c i Induimini vos armaturam dei ut possitis stare ad
versus insidias diaboli xxiii q i c In omnibus sumentes scutum
fidei in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere
xi di nolite sed ut in qui resistit Pro quo facio misterium euang
elii pro quo legatione fungor in catena ista de pe di u
penitentes.

ad philip **Ad philipenses primo**

Paulus et tymotheus servi ihesu christi sanctis omnibus in christo ihesu qui
sunt philippis cum episcopis et diaconibus lxxxxiii di lectoribus
Testis enim michi deus quomodo cupiam omnes vos xxiii q i i Quidam
quidem propter invidiam et contencionem quidam autem propter bonam volun
tatem christum predicant quid ex caritate xxiii q iiii Quam magnum
sit Quomodo sive per occasionem sive per veritatem christus annuncie
tur et in hoc gaudeo et gaudebo xx di c sunt xvi q i Cri
tiniq in glo utriusque c pe in de regular c in officia in
clem Michi enim vivere christus est et mori lucrum vii q i c si et pe
di i si quis Coartor autem e duobus desiderium habens dissolvi et esse cum christo
multo magis melius permanere autem in carne necessarium est propter vos
i q i c porro Humiliavit semetipsum factus obediens usque ad
mortem mortem autem crucis de q di i timorem xxiii q iiii quis
pe in pn ac ut in nomine ihesu omne genu flectatur celestium terres
trium et infernorum de re iu ii c di vi In medio nacionis
prave et perverse de cler offic Inter quos lucetis sicut luminaria
in mundo c ii i q vii c nescio Omnes enim que sua sunt que
runt non que ihesu christi xlv di licet non nuncius lxxiii di nostre viii q i
sunt in catia de ie iunii quidam decernere cum apostolo et cetera para
bones et e ti oi liui iame emulacionem persequens ecclesiam de
xxiii q iiii quis non pe b ad gal c i Unum autem que quidem retro sunt
obliviscens ad ea que priora sunt extendens me ipsum ad de
stinatum sequor bravium superne vocacionis in christo ihesu de pe
di i peccata Quorum deus venter est et gloria in confusione eorum xvi
q i hi idem Nostra autem conversacio in celis est et hec deus nobis revelavit
ix di nali Scio et humiliari scio et habundare et pe
nuriam pati omnia possum in eo qui me confortat xli di quod
deus nisi xt i di ellig i in glo Gaudium et corona mea
proam de relig t iod c licet in b corona in clem

ad colocenses primo

In omni opere bono fructificantes et crescentes in scientia dei xxxvi
di. Et si ex. ibi super epistolam colocenses et ¶ Ipse est caput corporis
ecclesie. Per totum an. de inv. mr c. i co mede ¶ Gaudeo et adimpleo
ea que desunt passionum Christi in carne mea pro corpore eius quod est ecclesia
de pe. vne c. h. co v. si vb. In quo sunt omnes thesauri ab
sconditi xxxvi di. Et si ex. infra. Hoc autem dico ut nemo vos
decipiat in sublimitate sermonum. vii q. i. sug. ... ¶ Delens
quod adversus nos erat cirographum decreti de pe. di. i ille
tantum in v. dole. Et spoliate vos veterem hominem cum actibus
suis et induentes novum eum qui renovatur in agnitionem dei se
cundum imaginem eius qui creavit eum de pe. di. ii c. Ubi vera
si de q. di. iiii c. i c. ho ex quo imperii ubi apostolica quam
est ad eph. in ¶ Mortificate ergo membra vestra super terram et avari
ciam simulacrorum servitus est ad eph. v. ¶ Omne quodcumque facitis
in verbo in opere omnia facite in nomine domini nostri Jhesu Christi xxvi
q. v. non licet q. vii. nos absurdum infra. ¶ Sed cum ... facit
et recipit ... gessit ... est simul c. illud xxxii q.
iiii. Intr. cetera infra. ¶ Ista ... apud deum
devotionis et ... verbum dei in ... ad
eph. v. ¶ Sermo vester in gratia sale sit conditus de q. di. iiii
sal.

(ad thessalonicenses)

Epistola ad Thessalonicenses primo

Memores estis fratres laboris nostri et fatigacionis nocte et
die operantes ne quem vestrum gravaremus predicavimus in vobis
ewangelium dei xii. q. i. di. et q. i. ¶ Sicut ... sine ... vos
possidere in sanctificatione et hoc xxxii di. ... ¶ Ne quis su
pergrediatur neque circumveniat in negocio fratrem suum ... de
... Nolumus autem vos ignorare fratres de dormientibus ut non con
tristemini sicut et ceteri qui spem non habent ... ¶ Cum dixerint
pax et securitas ... ¶ Spiritum nolite extinguere de q. di. iiii ...
¶ Omnia probate quod bonum est tenete ab omni specie mali abstine
te vos xv di. Sicut ... ¶ ... scripta de ... ...
xx ii q. v. de forma ibi ... abstine ... c. i ...
in glo. xxxi di. agatosa de vi. et ho. ... homi
ne co q. ... venies de sermo. audivimus

Epistola ad Thessalonicenses secunda

Quoniam nisi venerit discessio primum et revelatus fuerit homo
peccati filius perditionis ... vii q. i. ... ¶ Denunciamus
autem vobis ut subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordi
nate

xxvi q vii ergo ita et cum essemus apud vos hoc denuncia-
vimus vobis quod si quis non vult operari nec manducet Ar xvi
q i generaliter de pe di v si paulus apostolus [illegible] desiit
Audivimus enim inter vos quosdam ambulare inquiete nil operantes
sed curiose agentes scilicet ut tardo plerique operantes sine pace
una dicunt xxiii q i hoc ita ibi videte quis fuerat co-
num et alienum cibum etc at quod dictum est tercio

Prima ad thymotheum primo

Lex iusto non est posita xix q ii due sunt xi q iii quod ipsi te-
nent quod apostolus [illegible] de regularibus [illegible] Qui prius blas-
phemus fui et persecutor et contumeliosus sed misericordiam dei
consecutus sum quia ignorans feci viii di quicunque de pe di
i penes in v glo et di iii quia hac parte i q vii [illegible]
[illegible] peccant in glo [illegible] et et non [illegible] in pe [illegible]
[illegible] ad cor xv Quos tradidi sathane ut discant non bla-
sphemare xxiii q iii qui peccat et c quod autem Finis
autem precepti est caritas de pe di ii caritas est in pe
ibi finis [illegible] preceptorum [illegible] ad corinthios vi Obse-
cro igitur primum omnium fieri obsecrationes orationes postulationes
gratiarum actiones pro omnibus hominibus pro regibus et omnibus qui in subli-
mitate constituti sunt de c q di i de [illegible] Hoc enim bonum
acceptum est coram salvatore nostro qui omnes homines vult salvos
fieri xxiii q iiii quamvis [illegible] de bap maiores [illegible] absit et
[illegible] de sen [illegible] lxxxiii di diaconi
sint [illegible] Mediator dei et hominum homo christus ihesus x di quia xxvi
di [illegible] xi q iii quid de pe di i [illegible]
[illegible] Docere autem mulierem non permitto xxxiii q v mulierem
[illegible] et c mulier [illegible] ad cor [illegible] Adam primus
formatus est deinde eva et q v nec illud Et adam non
est seductus mulier seducta fuit in prevaricatione xxxii q v adam
et c q c mulier Salvabitur autem per generationem filiorum si permanse-
rit in fide et dilectione et sanctificatione xxxiii q v nec salva-
bitur in pe Si quis episcopatum desiderat bonum opus desiderat viii
q i [illegible] episcopatus xxiii q iii displicet in pe Oportet ergo
episcopum irreprehensibilem esse unius uxoris virum sobrium
ornatum prudentem pudicum hospitalem doctorem non viole-
ntum non percussorem sed modestum non litigiosum non cupidum

sue domui bn̄ ꝑpositū hn̄tes filios subditos cū oi casti-
tate xxxv di c. 1 et ꝑ totū xxxv di c. 1. xliii di c. 1 et
c. nete lxxxii di ꝑpositi 1 q. viii c. ii ibi signū sed apls
ut et v. cpri ii q. viii sciant sacerdotes et c. si xxxiiii di vo
quicquid xliii di c. 1 in pn̄ xlv di c. 1 et lxxxiiii di i noie
lxxxiiii di legimus mt. viii q. 1 quis nos [illegible] ibi apls
legi ut in q. v suspectos in glo xxxiiii q. 1 dedicas ibi apls
ca ut de ieiunio mt. v. ꝑpone ¶ Si quis aut domui sue p
ee nescit quo ecce dei diligentiam habebit p c. nete in
fi. et xxv q. 1 c. ii. ibi aplicat ut xlii di c. 1 in pn̄ ibi ad
domestica ut Non neophitum ne in supbiā elatus in iudicium
incidat dya. lxxviii di c. 1 et c. 1 ¶ Oportet aut illum testio-
nie bonum habere ab hiis qui foris sunt prin q. 1 licz de q. di 1 in
benig de pe vnc c. 1 co [illegible] ¶ Archilevi pli predicas s
oz ee xcviii q. 1 diaconissa in glo ꝯtrarios quomodo oz
te in domo dei [illegible] xxiii di c. ꝯstitutio de cleri adfinali
in pn̄ ¶ Tanti patum hn̄tes [illegible] 1 q. viii dedicas ¶ Exercere
te in pietate nā corporalis exercitacio ad modicum vtilis
e pietas aut ad oia vtilis est pmissionem hns vite q.
nunc e et future xlii di c. 1 ¶ Nemo attende lectioni ex-
citacioni et doctrine sc̄ attende tibi et doctrine insta in illis
xxxvi di c. ecce mt. xxxiii di c. 1 ¶ Noli negligere graciā dei
que data e tibi ꝑphiā cū inpositione manuū psbitr lx
xxxiiii di legimus et di ecce ¶ Seniorem ne increpaueris ii q.
vii paulus ad ¶ Iusticia ei ꝑ [illegible] f. [illegible] xliiii di
c. si ¶ Viduas honora que vere vidue sunt 1 q. ii c. ante
¶ Si quis aut suorum et maxime domesticorum curam no h. ne
gauit et e infideli detior xxvi di c. ante nete ac de
pe d. i in c. vt ¶ Vidua eligatur et no minus lx annorum que
fuit vnius viri i vxorem [illegible] opibus bonis testimonium hns
si filios educauit si hospicio recepit si scorum pedes la-
uit [illegible] q. 1 i [illegible] xxx 1. q. 1 c. [illegible] lxxiiii di in noie l
xlii di c. 1 ¶ Adolescentiores viduas devita cū ei luxu-
riate fuerint in xp̄o nubere volunt hn̄tes dampnacionem
que pmā fidē irritā fecerunt xxvii q. 1 de viduis sed volo

ac [illegible] nubes [illegible] [illegible] [illegible] dare ad [illegible]
maledicti [illegible] xx q ii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ei [illegible]
[illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] xxvi q v [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] laborat
in v et doctrina xxv di [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonis
[illegible] [illegible] ad [illegible] ix et dignus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
xxxviii di [illegible] xxii q ii [illegible] suffragio de [illegible] c i [illegible]
x [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sub duobus [illegible]
[illegible] xii q ii [illegible] ii et c [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ac tota hominibus [illegible] ut et ceteri more [illegible]
xlv di [illegible] xxiii q iii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lxi di in
[illegible] xxiii di c i et [illegible] di [illegible] [illegible] [illegible] nobis
[illegible] et c t c [illegible] li vi [illegible] [illegible] [illegible] bibe [illegible] modico vino
[illegible] [illegible] stomachum de [illegible] di v [illegible] tibi ii [illegible] et [illegible]
xl [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] xxxiii
di c i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] xxii q i [illegible] ita [illegible] ac ibi videte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sub [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dignos arbitrentur liiii di c [illegible] [illegible] [illegible]
nomen dei et doctrina blasphemetur xvi di de [illegible] [illegible]
xliiii di [illegible] de bap. [illegible] [illegible] i ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] blasphemie xvi di c i [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] corruptorum [illegible] questum esse pietatem
iii q v accusatores iii et xvi q iiii et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] xlvii di [illegible] [illegible] habentes autem alimenta et
[illegible] [illegible] [illegible] x q ii [illegible] c [illegible] [illegible] c [illegible]
di [illegible] c [illegible] [illegible] xxxi di [illegible] xli di c i ibi [illegible]
in de [illegible] [illegible] xiiii q i ad hec [illegible] et [illegible] de [illegible]
c i [illegible] li vi [illegible] radix omnium malorum est cupiditas xlix di
[illegible] [illegible] xlviii di [illegible] de [illegible] di ii [illegible]
[illegible] c ii [illegible] i apoc xix [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] apoc xix Sta ad thimotheum 2°

Nemo militans deo implicat se negotiis secularibus x di
[illegible] lxxxviii di c ii et lxxxi di [illegible] ad [illegible] xvi q i [illegible]
[illegible] [illegible] xxi q iii [illegible] et c placuit et c [illegible] [illegible]

q. f. c. quamvis excelso et c. reprehensibile de pe. di. v. quia
ne cle. vel mo. Sed ut laborantem agricolam oportet primum de fruc-
tibus percipere xxx q. i c. Nihil ita ¶ Sedem civium necio in agro
labor. de q. di. in. quod si. verbum dei non alligatum per 70. au-
de regular. inutile in v. assertum ¶ Sed firmum fundamentum dei stat
habens signaculum hoc cognovit dominus qui sunt eius de pe. di. ii
Firmum di. iii. c. an. In domo non solum sunt vasa argentea
et aurea sed etiam lignea et fictilia xxiii q. iiii quisquis
tamen quod vii c. i. et xxiii q. ii quam et c. constituit ¶ Servum autem do-
mini non oportet litigare sed mansuetum esse ad omnes xi q. iii sic per-
gotes xl vi di. c. i. de studiis ita ¶ Habentes speciem quidem pietatis
virtutem autem abnegantes de c. di. in. c. plures et hos ex-
citamus i. v. credentes ac v. q. ii. non nisi ¶ Ex his autem sunt qui
penetrant domos et captivas ducunt mulierculas onera-
tas peccatis que ducuntur variis desideriis semper discentes et numquam
ad scientiam veritatis pervenientes quemadmodum autem Iannes et Mambres
restiterunt Moysi ¶ Ita et hi resistunt veritati homines corrupti mente
et reprobi circa fidem sed ultra non proficient in sapiencia et insipiencia eorum
manifesta erit omnibus sicut et illorum fuit xxiii q. v. nec mirum ¶ Et
omnes qui pie volunt vivere in Christo Iesu persecutionem patientur
vii q. i. pregrauatus xxvi di. c. si. xlv di. sicut ac xxiii q.
iii c. etiam ¶ Testificor coram deo et Christo Iesu qui iudicatu-
rus est vivos et mortuos per adventum ipsius et regnum eius
predica verbum insta opportune xliii di. loquatur in. c. mortuos
xxiii di. quam esse i. act. x. pa. pe. c. in. ¶ Argue obsecra
increpa in omni paciencia et doctrina xlv di. c. i. c. cum beatus
de hac re c. c. in medio in glo. ¶ Erit enim tempus cum sanam
doctrinam non sustinebunt sed ad sua desideria coacervabunt
sibi magistros prurientes auribus et a veritate quidem auditum
avertent ad fabulas autem convertentur xxiii q. v. nec mirum periculosa
quia relicta tractacio apud carpum auferetur x. di. si in ad
intorium in ¶ Tu vero vigila fac evangeliste mo de q. di. i h. q.
in glosa.

Ad Titum primo

Quamvis iam gratia corrigas et constituas per civitates pre-
sbiteros sicut et ego disposui tibi si quis sine crimine est unius
uxoris vir filios habens fideles non in accusacione luxurie aut

no subditas ¶ Oportet enim episcopum sine crimine esse sicut dei dispe
satorem lxxxiii di legimus pro pri et infra xxv di nunc autem et
c. si xxvi di c. i et preterea xxxiiii di cognoscant xlviii di c.
i et v nec lxxxi di c. i et ad thimo iiii Non violentum sed sob
rium di c. ut pateat sicut exhortatur doctrina sapie et
cos qui contradicunt arguere xli di c. si et xlvi di c. i ¶ Cretenses
semper mendaces male bestie ventris pigri verum testimonium hoc
verum est xxx vii di c. relatum in glo. i q i dominus ¶ Omnia munda mundis
coinquinatis autem et infidelibus nihil est mundum lxxxiii di proposui
sti i q i dominus ¶ Confitentur se nosse deum factis autem negant xl
iii extimat ar c. de inde c. et per mideos aug. ¶ Ut ad ole
scentulas hortare ut viros suos ament xxxiii q i c. i infra xx
xiii q v cum caput in glo. ut doctrina salvatoris nostri dei or
netur in omnibus xxxiii q v cum caput ut non blasphemetur verbum
per c. cum caput in glo. si ad thimo vi ¶ Ut abnegantes im
pietatem et secularia desideria sobrie et iuste et pie vi
vamus in hoc seculo de q. di iii c. i xxxiii di quos quos ¶ Expec
tantes beatam spem et adventum glorie magni dei de q. di v iciun
¶ Admone illos subditos non litigiosos sed modestos xlvi di c.
i et n q vii sic sacerdotes ¶ Ut iustificati gratia ipsius heredes
simus secundum spem vite eterne de q. di iiii c. an pe ¶ Hereticum
hominem post primam et secundam correctionem devita sciens quoniam subversus
est qui eiusmodi est xxx q i que dignior quem dixit apostolus xxvi
q v epi in prin xlvi di sicut in glo.

ad hebreos primo

Qui cum sit splendor glorie et figura substantie eius sedet ad dexteram
maiestatis in excelsis de pe di ii illa nia dei quod ...
offensus est xl annis non he illi qui peccaverunt quorum cada
vera prostrata sunt in deserto de q. di ii renua pa prin de pe di
iii iii v auctas ¶ Et videmus quia non potuerunt intrare in req
uiem ipsius propter incredulitatem pro auctas ¶ Ergo sunt quos
introire in illam et hii quibus prius nunciatum est non introierunt propter
incredulitatem pro auctas festinemus ergo ingredi in illam re
quiem xv di c. si aug. Viva est enim sermo et efficax sunt acutior om
nium qui n penetrans de pe di ii c. i et di iii nunc hec ratio
i ult. medi. et di iiii circa infra ii q i de q. v epe ¶ Omnis enim
pontifex ex omnibus assumptus xv di c. si aug. Nec quisquam honorem sibi ius
mpcet sed qui vocatur a deo tamquam aaron vii q i in scripturis de

dei· qz step̄z s· ad cor in ea ¶ Narrat int mittentes cogitacionis
per similes ad perfectionem eius sensum non vicissim iacientes de fu
damento et ~~opt~~ operibus de quo dicitur in intromittentes ¶ Impossibile
est enim eos qui semel sunt illuminati sunt gustaverunt eciam donum ce
leste et participes sunt facti spiritus sancti gustaverunt nichilominus bonum
dei verbum virtutes quoque seculi venturi et prolapsi sunt rursus revocari
ad penitenciam rursum crucifigentes semetipsis filium et obstentui
habentes de quo dicitur in [illegible] paulus [illegible] at de nobis
dilectissimi meliora et viciniora saluti tam et si ita loquimur
quod paulus ¶ Non enim iniustus deus ut obliviscatur operis vestri et
dilectionis quam ostendistis in nomine ipsius qui ministrastis sanctis
et ministratis de quo dicitur in non est tam ministerium quod paulus et
dicitur in quod intromittentes ¶ Homines enim per maiorem suum iurant
et omnis controversie eorum finis ad confirmacionem est iuramentum de
qua in et [illegible] ¶ Hic est melchisedech rex salem sacerdos
dei summi qui obviavit abrahe regresso a cede regum benedixit
ei [illegible] dicitur deinde ¶ Assimilatus autem filio dei manet sacerdos
in eternum secundum [illegible] sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech
[illegible] dicitur [illegible] de quo dicitur [illegible] sacerdos et [illegible]
[illegible] ¶ Dabo leges meas in mente eorum et in corde eorum
superscribam eas [illegible] ¶ In qua arca testamenti ur
na aurea habens manna et virga aaron que fronduerat et
tabule testamenti [illegible] disciplina ¶ Christus autem assistens pontifex
futurorum bonorum [illegible] de quo dicitur [illegible]
[illegible] in sancta [illegible] sanguinem introivit semel in sancta
eterna redempcione inventa per [illegible] et [illegible]
tor [illegible] ibi operatur [illegible] de quo dicitur [illegible] minor
¶ Si enim sanguis hircorum aut taurorum et cinis vitule aspersus
inquinatos sanctificat ad emundacionem carnis quanto magis san
guis christi qui per spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum deo emun
dabit conscienciam nostram ab operibus mortuis ad serviendum deo vive
ti de quo dicitur in aqua [illegible] in gloria de quo dicitur in
ille [illegible] et [illegible] ibi obtulit de
[illegible] matthei [illegible] ubi testamentum [illegible] mors
intercedat testatoris [illegible] dicitur [illegible] et [illegible] matthei
¶ Umbram enim lex futurorum bonorum [illegible] dicitur [illegible] ¶ Holocaustomata

em peccatibus nobis primo accepta notitia veritatis iam non reli
quitur pro peccatis hostia de pe di m net hec vero ¶ Irritam quis
faciens legem sine ulla miseratione duobus vel tribus morit
// m q ij c j et c placuit ¶ Michi vindicta et ego retribuam
xxiii q i c ib ad rom xij ¶ Nam et vinctis compassi estis et
rapinam vestrorum bonorum cum gaudio suscepistis xxiii q m c i
rapina bonorum etc. ¶ Iustus autem meus ex fide vivit xx
m q i xlii sana de pe di m i domo c ad rom i ¶ Est autem
fides sperandarum // rerum // substantia argumentum non apparentium de sua
ti m ipsa fide catholica ¶ Moises grandis factus negavit
se esse filium filie pharaonis de pe di ij s opportet m pri etibi
fide moises comedat etc et di m p c intimittetes ¶ Fide
qui vocatur abraham obedivit in locum exire quem accepturus
erat in hereditatem de pe di ij s em v paulisper xxxv q m
quid ignoret ij qui m ¶ Fide raab meretrix non periit cum
incredulis xxiii q ij c si ¶ Deficiet enim me tempus enarra
tem de gedeon barach samson iepte david lvi di nasti
ibi repte etc ¶ Nunc autem meliorem appetunt i celestem de pe di
m p c intimittetes ¶ Quem diligit dominus filium castigat quem
recipit xxiii q m ea vindicta i capit m et v q v non dis
ac ipsi ¶ Remissas manus et genua dissoluta erigite et
gressus rectos facite pedibus vestris et non quis claudicans erret
magis ac sanetur xlix di c v claud et v c intimittetes //
¶ Doctrinis variis et peregrinis nolite abduci xi di nolite et
c si xij di de his in pri in glo ¶ Per ipsum ergo offeramus
hostiam laudis semper deo i fructum laborum pro eo ac de ade
[illegible] ca melem

Actuum primo

Cepit ihesus facere et docere xliii di c i et lxiii di sacerdoti
gla xxiii q i om in gla ¶ Non est vestrum nosse tempora vel mo
menta ac xxv q i c i ¶ Et eritis mihi testes in ihrlm et in
omni iudea et samaria usque ad ultimum terre xi q m extima
vit ¶ Et cum hec dixisset videntibus illis elevatus est de q di
m c si et di v ieiunium mensis et c plt mensis lxxvi di vigil
maria c si ¶ Sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem
in celum xxii q i glo m p orac et orantes dixerunt tu domine
qui nosti corda omnium ostende quem elegeris sortes cecidit sors
super mathiam lxi di c i impu xxvi q i c i et c non statim

c no exemplo et suspensus cepimus medicus s medius 1 q 1 constitu-
xxiii q v si non licet in pri et c tu dixisti de pe di iii ms ora
s ait fratrem. Et facta e repente de celo sonus tamquam advenie-
tis spiritus vehementis et replevit totam domum ubi erant
sedentes et apparuerunt illis dispertite lingue tamquam ignis se-
ditque supra singulos eorum et repleti sunt omnes spiritu sancto et ceperunt
loqui variis linguis xl iii di ergo 1 q 1 multi c. ut evidenter
xxiii q iii ca de indicta ms xxiii q 1 c. sed et pa pri ubi conste-
dit et de pe di 1 c. principaliter in glo et di ii dw sicut cum sr de q di
ins et di iii spc et c uerit et c accepisti in glo et di v
novissime in glo s et c ieiunium ms de cele ms in q dicit
s lo an in glo c inde lxxv di c 1 in glo. Et pro ben pe mos
est matheus ebrius ei sunt cum sit hora diei tercia de q di 1 nocte
lxxv di c 1 in glo et an xlii di c s. Et audi quibus mo
cant nome meo dum saluus erit de pe di iii adhuc ut instit-
ult med xxx q 1 q d et ibi lege nolui tesi et e. ad ignem x-
Et med facies vi sed petrus vero ait ad illos penitemini agi-
te et baptizate unusquisque vestrum in nomine ihesu xpisti et accipietis donum
spiritus sancti xxiii q iii c ethice omnes de pe di 1 c eos 1 de q di v
et di iii agit et aqua in glo ubi apostolis baptiza-
bat eos et di iii agit et aq dat in glo. Et in regum recepunt simones
in nomine xpisti et c. Et qui ergo sermonem illius accepit baptizati
eos s petri baptizati sunt et apposite sunt in die illa anime circiter
tria milia p c spc et xxi di nova xlv di lex 1 et l di si e-
licet ms. Et deus abraham deus ysaac deus iacob xxxii q iiii fornica-
p pri b ecco ms sup c x. Et penitemini igitur et convertimini et dele-
antur peccata vestra p c agitur b c ii. Et multitudinis credencium erat
cor unum et anima [illegible] et nemo eorum que possidebat aliquid
suum esse dicebat [illegible] bat s erat illis omnia communia xii di c
h et 1 q ii et [illegible] siquidem xii q 1 c ii et c scimus et c
q tua v de [illegible] ecclesie de sua tu dampnamus. Et nec quisquam
egenus erat inter eos quotquot enim possessores agrorum aut
domorum erant vendentes afferebant precia eorum que vendebant
et ponebant ante pedes apostolorum xii q 1 c ii et c videntes 1 q
ii c viii. Et dividebant autem singulis prout cuique opus erat xxxii
di s qui xii q 1 quia. Et anania cur temptavit sathanas
cor tuum mentiri spiritui sancto sed audiens ananias hec cecidit
et expiravit sed dic michi mulier si tanti agri vendidisti ac-

illa dixit eccam tam sc̃e p manus al' aplorum fiebant sig̃ et
p̄digia multa in plebe · xxviii di · q̃ in intrognti et q̃ n
q̃ i et xii q i c ii et xvii q i ananias xx iiii q oini p e q̃ p
et c ea vendita nisi et c fi · et c legi et c attendit de q g v
c plt nisi ¶ Mag̃ ac augebat in dno credentiu multi do
ita ut eicerent infirmos et ponerent in lectulis et gbatis ut
venientis petro salutem umbra eius obumbraret quemq̃ illorum
et lib'arentur ab infirmitatibus suis lxxix di · testis in glo
¶ Obedire oportet magis deo q̃ hominibus xi q iii si dns c q̃ le
ssi xv q vi iurat' de sen · ex · iclaud ¶ Et illi q̃ dem ibant
gaudentes a conspectu concilii quoniam digni habiti sunt pro nomine ihu
contumeliam pati xxiii q iii c i et q iii p e · cxx c p c i v
ibi sepe mali persecuti sunt bonos et n bo equum non derelin
quere verbum dei et ministrare mensis lxxxiii di · c · iii di le
gimus nisi ¶ Hos statuerunt an conspectum aplorum et orantes
imposuerunt eis manus xxi di · c si · lxxx di diaconi vii
di dilp ¶ Et elegerunt stephanum et philippum sc̃e et nico
laum advenam anthiochenum xxviii q iii dilecti et inualuit
r q vii no ott omnes xxiii q ii solet ab philippus et ¶ Eodem
tpe natus est moyses et fuit gratus deo et nutritus fuit in
domo patris sui tribus mensibus exposito autem illo sustulit
eum filia pharaonis et nutrivit illum sibi filium de pe
di ii c opponit in pri ¶ Et eruditus est moyses in omni sapia
egyptiorum xxxvii di q̃ si eq et si · ecm de mensa et c tur
bat ¶ Ego sum dns patrum vestrorum deus abraham deus ysaac
deus iacob xxxii q iii c ii in pri si c iii ¶ Solue calci
amenta pedum tuorum locus enim in quo stas terra sancta
est de pe di i sicut enim arbitrat in glo b exodi vii
¶ Dura ceruice et incircumcisi cordibus et auribus vos sp̃ui s
resistitis sic et patres vestri xxiii q vi si ¶ Et eiecerunt
stephanum extra ciuitatem et lapidabant eum et testes deposuerunt vesti
menta sua secus pedes adolescentis qui vocabatur saulus
l di · c eq lxxviii di c hic ioglac ¶ Tunc simon magus
et ipse credidit et cum baptizatus esset adherebat philippo
i q i multe p sacre ib simony et q iii salvator ibi
ad finem auc fuit io ¶ Cum audissent apli qui erant

Jerosolimitis quod recepisset samaria verbum dei scilicet tunc impo-
nebant manus super illos et accipiebant spiritum sanctum. xxvi. di. c. si
[illegible] de [illegible] di. v. manus et di. iii. et [illegible] ix glo
i q i dedit de [illegible] c. i. [illegible] cum si[illegible] vidisset autem si-
mon quod per impositionem manus apostolorum daretur spiritus sanctus ob-
tulit eis pecuniam dicens date et mihi hanc potestatem ut cuicumque
imposuero manus accipiat spiritum sanctum. petrus autem dixit ad
eum pecunia tua tecum sit in perditionem quia donum dei existima-
sti pecunia possideri non est tibi pars neque sors in sermone isto
cor enim tuum non est rectum coram deo penitentiam itaque age ab hac
nequitia tua et roga deum si forte remittatur tibi hec cogitatio
cordis tui. In felle enim amaritudinis et obliga-
tione iniquitatis video te esse. xxiv. di. quod [illegible] i q i petrus
et [illegible] c. [illegible] c. [illegible] c. placuit [illegible] c. [illegible] gesserit
in glo. et c. [illegible] c. [illegible] studet c. [illegible] liqueat
c. [illegible] c. [illegible] i et c. salvator [illegible] xxvi. q. iii
[illegible] et c. [illegible] qui de [illegible] di. iii. non dubito de simo-
[illegible] et c. [illegible] et xxx. iii. di. [illegible] q. iii
[illegible] ita [illegible] c. [illegible] ibi sequitur [illegible] apostolorum [illegible] et in [illegible] simon
et [illegible] Saulus [illegible] ad [illegible] et
sic agnus coram tondente se sine voce sic non aperuit os suum de
[illegible] c. [illegible] Et subito circumfulsit
eum lux de celo et cadens in terram audivit vocem dicentem
sibi Saule Saule quid me persequeris etc. tremens ac stupens
dixit domine quid me iubes facere etc. Surrexit autem Saulus
de terra apertisque oculis nichil videbat etc. vade quia vas
electionis michi est iste ut portet nomen meum coram regibus
et gentibus et filiis israel etc. et confestim ceciderunt ab oculis eius
tamquam squame et visum recepit et surgens baptizatus est i q [illegible]
c. [illegible] in verbo peccavimus in glo. [illegible] ibi paulus [illegible] xxx. di.
c. [illegible] [illegible] xx. [illegible] [illegible] et c. [illegible] ibi
paulus [illegible] et c. [illegible] nos [illegible] et xx.
[illegible] paulus [illegible] paulus di. iii. [illegible]
[illegible] di. iii. [illegible] In ioppe autem fuit quedam
discipula nomine tabita etc. factum est autem ut infirmata mo-
reretur etc. et [illegible] petrus ad corpus dixit tabita surge

at illa aperuit oculos et viso petro resedit t q i. tercia
ptm q s. c petrus. ¶ Vir aut quidam erat in cesarea noie
cornelius centurio religiosus et timens deum faciens elemo
sinas multas sc. dixit ad illum sc. petrus angelus orationes tue
et elemosine ascenderunt in memoriam in conspectu dni p
vi di deinde misit u q vn no omne de q d iij no dub
to ¶ Et nunc mitte viros in ioppen et accersi simonem q
cognominatur petrus hic dicet tibi quid oporteat facere sc. constitu
isti misi ad te et tu bn fecisti veniendo ad nos u q iiij pe
trus et q pce misi ¶ Aperiens petrus os suum dixit in
veritate comperi quia non est acceptor personarum deus i q viij p c
tali de pe di in s ex bono pr pri b ad rom n de utono c
l ¶ Sz in oi gente qui timet deum eum et operatur iusticiam acceptus
e illi ptm q iij. c hiis ita de ipsi ad deum ¶ Vos scitis
qd factum e p vniuersam iudeam incipiens a galilea p9
baptism qd predicauit iohes ihm nazarenum et quo vnxit
eum deus spu sco et virtute d pt vue c i co ¶ Et precepit
nobis predicare ppło et testificari quia ipse e constitutus a deo
iudex viuorum et mortuorum ptm q i q i misi q iii fil sunt
loqui p uenerabiles b u ad thymo iiij ¶ Et iussit eos ba
ptiȥari in noie dni x d q d iij et a quodam l di fide
liol misi da p bap c i ¶ Cum ascendisset aut petrus iherosolima
disceptabant adversus illum qui erant ex circumcisione dicen
tes quare introisti ad viros prepucium habentes et manducasti
cum illis sc. s go eandem gratiam dedit illis deus sicut et no
bis qui credimus in dnm ihm xm ¶ Ergo quis eram
q posse prohibere dnm u q iiij petrus pstatus et q pces
misi ¶ Surge petre et occide et manduca ptm u q u
c in he u et ptm q i rogamus ibi pmitti apud nos e
¶ Rex sao ve qua inupt dni angelus suus de pe di u
q d stas misi in ubo predicaret ¶ Erat aut iratus herodi
tyriis et sidoniis sc. ppls aut clamabat dei vo
ce no hois confestim aut percussit eum angelus dni et
consumptus a vermibus expirauit ptm q iiij do tyrus et pe
di iij q auctas misi et r productor in glo. et ptm q
v. q nd go ¶ Erat aut in ecclia que erat antiochie et do
ctores in quibus barnabas et symon sc. ministrantibus at

illis et ieiunantibus dixit illis spiritus sanctus segregate mihi barnabam
et saulum in opus quod assumpsi eos tunc ieiunantes
et orantes imponentes manus eis dimiserunt illos xiii di. c.
si in glo. et c. quod dicit xxviii di. c. hic ignorantia xxiii di.
vtinam ac xxx di. c. si. de pe. vnic c. si. ¶ Resistebat autem
illis elymas magus querens avertere proconsulem a fide saulus
qui et paulus dixit et nunc ecce manus domini super te et
eris cecus et non videns solem usque ad tempus et confestim ce-
cidit in eum caligo et tenebre xlv di. c. salon xx in q.
iii p. c. quod x c. c. quid cardele qui peccat ibi ut dictat
non blasphemiae ic q. s. c. legi ¶ Inveni david filium
iesse et virum secundum cor meum i q. om c. i et xxiii q. i. nolite
pe. di. ii c. opponit ita meum et c. p. cum non david et
dixit dominus … david peccaret s. cum regnaturo saule mi-
ret samuelem ad ungendum eum in regem i q. vi his p. c. n
in b. dixit ¶ Quem me arbitramini esse non sum ego sed ecce
venit post me cuius non sum dignus solvere calciamenta pedum
eius de pe. di. i. sufficit quem arbitrantur in glo. b 7o ¶ Da-
vid autem in sua generatione sed dormivit et appositus est ad
patres suos xxiii q. i. scriptor ¶ Vobis … oportebat primum loqui
verbum dei sed quia repellitis illos et indignos vos iu-
dicatis eterne vite ecce convertimur ad gentiles xxxiiii q. m
c. n. in b. societate xxxv q. i c. hac itaque in … translata
in text. decrevimus. nisi … ¶ Quoniam per multas
tribulationes oportet nos intrare regnum celorum i q. in salvatori
in pri. … ad cornua xi. Et nil distinxit inter nos et illos
fide purificans corda eorum de c. di. in … a se-
culo est … et abstineat se a contaminationibus simulacrorum
et fornicationis suffocato et sanguine … di. … carne
¶ Ecce discipulus quidam erat ibi nomine timotheus filius mu-
lieris vidue fidelis patre gentili hunc voluit secum pro-
ficisci et assumens circumcidit eum propter iudeos qui erant in illis
locis xxxv q. ix sinas in glo. ¶ Factum est autem euntibus nobis
ad orationem puellam quandam habentem spiritum phitonem obviare
nobis que questum magnum prestabat dominis suis divinando

hec subsecuta paulum et nos clamabat dicens isti homines
servi dei excelsi sunt qui annunciant nobis viam salutis hoc
faciebat multis diebus dolens autem paulus conversus dixit spiritui
precipio tibi in nomine ihesu christi exi ab ea et exiit eadem hora xx
xvi q ii illud infra c. si non sufficit ... cesos nos publice
indampnatos homines romanos miserunt in carcerem et nunc
occulte eiciunt nos ... di s. i. ad mortuum i q xxiii c. ... murmurat
seminator verborum hec dicit xl iii di c i in v seminis prete
riens enim videns simulacra vestra inveni et aram in qua
scriptum erat ignoto deo quod ergo ignorantes colitis hoc
ego annuncio vobis deus qui fecit mundum et omnia que in eo
sunt ... in ipso enim vivimus movemur et sumus xxx vii di
... cum glo xxvi q v non observetis infra xxiii q i dedit
in glo de q di iii ... in glo ... in quo ergo baptizati
estis qui dixerunt in iohannis baptismo de q di iiii aliud in glo
his auditis baptizati sunt in nomine domini ihesu christi i di aqua de
et p c. ... et x ... cum imposuisset manus
illis paulus venit spiritus sanctus super eos ... in glo
in glo multi quoque credentium veniebant confitentes et annun
ciantes actus suos de pe di i c demum infra temptaverunt
verunt autem quidam de circumeuntibus iudeis exorcistis
invocare super eos qui habebant spiritus malos nomine domini nostri
ihesu christi dicentes adiuro vos per ihesum quem paulus predicat
de q di iii nullus autem infra ibi miracula ... et c non sufficit
nolite turbari anima enim ipsius in eo de q di v c plurima infra
plurima miracula ... consummando cursum meum et ministerium
verbi mei de q di iii cum ... mundus a sanguine omnium non
enim subterfugi quominus annunciarem omne consilium dei vobis
attendite ... lxxx iii di ... lxxx v di ...
vii q i ... xxiii q ii admone infra argentum
et aurum aut vestem nullius cupivi sicut ipsi scitis quoniam ad ea
que mihi opus erant et his qui mecum sunt ministraverunt
manus iste omnia ostendi vobis quoniam sic laborantes oportet su
scipere infirmos xvi q i predicator ... di c i et ix q iii ca
... xii q i c i et i q ii sacerdos autem de ... c plurimi in
glo de q di i iniquos ... de ... ad apostolos ...

ul mo. c. i. s. ad tessalo. c. y dat venisse ubi dei dni ihu
qui ipse dixit beatius e dare qz accipe p c p dicitur de
xele. inf. ad mathe. e de symo. et s. gols in glo. Virum
aut e zonathis sic alligabunt in ihlm iudei et tradent
in manus gentiu xx iiij di. nimium illi traditi sunt apli
ab hominibus habentibus ptatem et Crucientibus eum dudum Et
imitatione ebrimo cohortes qz toto qfudi ihlm qui statim
assumptis militibus et centurionibus decurrit ad illos xxij
cum mastiamus i v pte. Ego sum vir iudeus natus tarso ci
licie nutritus in ciuitate ista secus pedes gamaliel eru
ditus iux veritatem pterne legis emulator legis xx in q i pa
tuss ibi in lege eruditus e. Et cum funderetur sanguis steph
ani testis tui ego astabam et custodiebam vestimenta lapida
tium illum l. di. q. eg. Et cum astrinxisset eum s. paulus loris
dixit sibi astanti centurioni si homines romanum indempnatu
licet vobis flagellare x di. si mando tu si xvi c
Percuciet te deus paries dealbata et tu sedes iudicans me
s. lege et q legem iubes me pcuti et q stabant dixit
summum sacerdotem maledicis dixit autem paulus nesciebam
fres qz princeps e sacerdotu scriptu e ei principe ic v qxo
dri et xxiii q i patingis Iudicis queritur rogare ut crasti
na die pducas paulum in qsilium tu vero no credideris eu
pdiant eum ex eis viri apliq qz xl. xxiii q iij
mastianus et q pte. ins v q v de occidend s. in q i s pec
cauit in y glo. Cezarem appello lxxx di. c i. in glo. u q
ny catholicos in glo. Ad quos rndi qz no e qsuetudo
romanis dapnare aliquem plqz in actaturs pntes habeat
accusatores locum qz defendendi accipiat ad abluenda crimina
in q ix oia c. sequi et c abs et c si. Et multos in car
ceribus inclusi a principibus sacerdotu ptate accepta xx iij q
iij nimium ibi traditi sunt apli ab hoibus ~~ptem~~ ptatem
Ut autem iudicatum e eum nauigare in ytaliam et tradidit pau
lum cum reliquis et custodibus centurioni iulio sc et ad multis
diebus tarde nauigaremus et vix venissemus q qtra phi
bente nos vento ad nauigium tre vii q i. adimpletur xxiij
q ij beatus au
Jacobi pmo

Beatus vir qui suffert temptationem quoniam cum probatus fuerit
accipiet coronam vite quam repromisit deus diligentibus se
de temptatione mala ... vir in ... Omne datum optimum et omne
donum perfectum de sursum est descendens a patre luminum ...
pio de pe di mr pl ex bono in ... applicaz in glo. de decima
tua ... Ira enim viri iusticiam dei non operatur ... in an
c qui ... Estote autem factores verbi et non auditores tan-
tum fallentes vosmetipsos quia si quis auditor est verbi et non
factor similis est viro consideranti vultum nativitatis sue in spe-
culo de pe di ... enim ... liberta... Si quis autem putat se re-
ligiosum esse non refrenans linguam suam sed seducens cor
suum huius vana est religio ... in loco ... Quicumque autem to-
tam legem servaverit offendat autem in uno factus est omnium reus ...
... deponi ... ult pu et c ... in glo.
de ... Iudicium sine misericordia fiet illi qui non
fecit misericordiam ... perfecta ... Sicut
fides si non habet opera mortua est ... ult
pu et ... de ... Et demones cre-
dunt et contremiscunt ... ult pu ... Sermone dimiss... potes-
tas ... nobis et ipsi ... ad iudicium ... paup
Similiter raab meretrix nonne ex operibus iustificata est ...
In multis enim offendimus omnes ... ult pu et
... Si quis in verbo non offendit hic perfectus est vir ...
... inopia in glo. ... Adulteri nescitis quia amicicia
huius seculi inimica est deo quicumque ergo voluerit amicus esse hu-
ius seculi inimicus constituitur dei ... ex hiis omnibus ... Lite
aut qui dicatis hodie aut crastino ibimus ... ignora-
tis quid erit in crastinum ... conspiciant ... in pe
... Scienti igitur bonum facere et non facienti peccatum est illi ...
ult pu ... fratres mei nolite iurare neque per celum neque per
terram neque per aliud quodcumque iuramentum sit sermo vester est est non non
... et ... in ... et
... Infirmatur aliquis in vobis inducat presbiteros ecclesie
et orent super eum ungentes eum oleo in nomine domini et oratio fidei sal-
vabit infirmum ... Et si aliud et ... aliud ...
·1· ... in pu in ... enim ... in glo. Confitemini ergo alter-
utrum peccata vestra et orate pro invicem ut salvemini de pedi.

l. agito in glo et q cu i intextu et c. s di v in sua xxv
di c trime de tusar. veniens in glo. x. q i q ar i in x pa
ciantibus ni v no debeant. Helias ho erat silis nobis pas
sibilis ut oroz oravit ut no pluet sup tiaz annis tribus et me
nsibus sex. Et rursu oravit et celu dedit pluuiam et tia de
dit fructu suum xx m q m q si obici. In que desiderat
ageli pspice. i. in expectionibus in v angelorum. Vos aut
estis genus electu regale sacerdociu gens sca pplus aq
sitionis ut uirtutes annuncietis eius qui de tenebris uos uoca
uit in admirabile lume suum de pac vnc c. i^o sustancto le vi
ar. x vi. di c i ms. vi. q i. c i ibi pcipiebat. Subiecti
estote oi humane creature ppter deum sive regi tamq pcelle
nti sive ducibus tamq ab eo missis ad vindictam malefactorum
laude vo bonorum xi q i magnum q m q sit v n q vn q ad
balaam anus de maio. sohte de hoia. postulasti. xx v q j
satage deum. Deum timete reges honorificate vnj di c i. ubi
reges venim ie. Servi subditi estote in oi timore dnis
lv di q licet no in glo. xi q i mag. Xpus passus est p no
bis nobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius sc ut pccatis
mortui iusticie vivamus. l. di c. xvi q m ponu ms xxm
di c ij. Qui pccatum no fecit nec inuentus e dolus in ore eius de
pe di q sic cui ult pu de q di m p ag et c sel q j vij
p c. testes innocentes q do pnac de. Qui cu malediceretur no
maledicebat et cu pateretur no comminabatur xl v di c pmj p c
s cu ult pu. Qui pccata nra ipe ptulit in corpore suo s
c v the l di. the. Dnm aut xpm sanctificate in cordibus ves
tris parati aut semp ad satisfactionem omi poscenti uos rone de ea q
in nobis e fide et spe xxvi di. ctre ms. de pac vnt. c. i^o
Xpus et xc pccatis nris semel mortuus e iustus p iniustis de
q. di. y. sel. i. ct. c. itcat. in pu di i sufficit xxxm di usq
vn q j suggestu in v ptulit et c pcede. Qn expecta
bat dei paciencia in diebus noie cu fabricaretur archa in q
pauci i. octo aie salve sunt p aqua vi. di q sm v cstinent pl
in di. ql tuleu. Quod nos nc silis forme salvos baptisma fa
cit no carnis depositio sordium sed conscientie bone interrogacio

506.

in den de q di in uetust ¶ no reddet vos eis q opatus e
indicac omnes et mortuos de q di n o infi(d)el di c ii
s xxiii di c n & n ad t(er)cimo. iii. ¶ Caritas opit multitudinem pecca(torum)
i q l infra xxv q iii c sancto xxiii q iii ipsa pietas an s q
vii quadmodo de pe di n ¶ vel go di in ille tantu in o legi
t n in te ad hunc in stat de bap maiores in principio

Prima petri primo

Scti estote ic xxxi di tene s leuitici pix pati ou posteri
iic t m et xxvii q iii c ecce qd sacratz ¶ si q(ui)s loquit(ur)
q(uasi) s(er)mones dei si quis ministrat tamq(uam) ex uirtute q(uam) admi
strat deus ut in oibus honorificet(ur) deus i q in no solu glorificet
ant deu in isto noie qm tepus e ut incipiat iudicium a do
mo dei l di et p(ro)gabit ¶ seniores go qui in vobis sunt
obsecro co(n)senior et testis xi passion et eius que in futu
ro reuelanda gl(ori)a(m) comunicator l. lxxxiii di legimus n q vii in
sca ibi tamq(uam) regula misiam ic ¶ pascite qui est in vobis g(re)
gem dei p(ro)uidentes no coacte s(ed) spontanee s(ecundu)m deum neq(ue)
turpis lucri gra s(ed) voluntarie neq(ue) ut dominantes in clero
s(ed) for(m)a facti gregis ex aio ut cu(m) apparuit princeps pastor(um)
p(er)cipiatis i(m)marcessibilem glorie corona lxxxxvi di ¶ ex hic et lx
xxiii di c s ¶ Humiliamini go sub potenti manu dei ut exaltet
in tpe visitac(i)o(n)is in q i nulli ¶ Sobrii estote et vigilate q(uia)
adu(er)sarius v(este)r diabolus tamq(uam) leo rugiens circuit q(uer)ens que(m) deuo
ret qui in s p c ulti vi q i ¶ viii xxv q i c s(u)p(er) n in v(er)bo apo
stolicis

Scda petri Scdo

Novit deus pios de te(m)ptac(i)o(n)e eripe de pe di n s(e)cun(dum)
d(ere)linq(ue)ntes rectam viam errauerunt s(e)c(u)ti viam balaam ex bosor q(ui) merc(ede)m iniq(ui)tatis
amauit correptionem vero habuit uesanie subiugale
mutum aial hominis voce loquens prohibuit p(ro)phete insipiencia(m)
n q vii sequit ¶ hii sunt fontes sine aqua et nebule turbi
nibus agitate q(ui)bus caligo tenebrarum reseruat(ur) sup(er)bia enim vani
tatis loquentes pelliciunt in desideriis carnis luxurie eos q(ui)
paululum effugiunt p c s(e)c(un)d(u)m de pe di n s(e)c(un)d(u)m e petra n
¶ Si enim refugientes coinquinac(i)o(n)es mundi in cognitio(n)e dni et sal
uatoris ih(es)u x(rist)i his implicati superant(ur) facta sunt eis posteriora
deteriora prioribus melius erat eis no agnoscere viam iustic(ie)
q(uam) post agnitam retrorsum conu(er)ti ab eo qui illis traditum e s(an)cto

madata de pe di in requisiteret Et Canis reversus ad vomi
tu suu et sus lota in volutabro luti l. di hy glu xxiiij q i
c. ii et xxxi q ii de his de pe di in sut aut q dicut et c.
unisi et c minime et di v s qui de q di in 7 uibi de
eo qui cog. tau. c in et ii g in in sctis ibi cuius regula
infirmat et Et adveni et aut dicis dni ut su xl i di c i
pe pii in v in dic dni p dnd ius in glo in v dicis

Prima Johannis primo

Si dixerimus quoniam peccatum non habemus ipsi nos seducimus et veri
tas in nobis non est Si confiteamur peccata nostra fidelis et iustus
est deus ut remittat nobis peccata nostra et emundet nos ab
omni iniquitate Si dixerimus quia non peccavimus mendacem facimus
eum et verbum eius non est in nobis hec scribo vobis ut non peccetis
sed et si quis peccaverit advocatum habemus apud patrem Ihesum Christum iu
stum et ipse est propiciacio pro peccatis nostris non pro nostris autem tantum sed pro totius
mundi et in hoc scimus quoniam cognovimus eum si mandata eius
observamus qui dicit se nosse deum et mandata eius non cu
stodit mendax est et in eo veritas non est qui autem servat verbum ei
us vere in hoc caritas dei perfecta est et in hoc scimus quoniam in ipso
sumus si in ipso perfecti fuerimus qui dicit se in ipso manere
debet sicut ille ambulavit et ipse ambulare de pe di ii s
cu in pn et ult et an med de q di ii novissima Et ... di
xpbit et quemadmodum emy i q in ex his ita B i ad ror vy
Ex nobis prodierunt sed non erant ex nobis nam si fuissent ex
nobis permansissent utique nobiscum xxx in q iii nabuc de
pe di in sed ex bono et ex si itaq de q di in solet Et
vos unctionem quam accepistis ab eo maneat in vobis et
non necesse habetis ut aliquis doceat vos sed unctio eius docet vos
de omnibus de pe di ii inic de par hinc c i to in pnd
Videte qualem caritatem dedit nobis pater de q di ii spes i in glo in v
pnnia Omnis qui facit peccatum et iniquitatem facit et peccatum est
iniquitas de q di in ille caty inst. Omnis qui natus est
ex deo peccatum non facit de pe di ii s cu in pn et ex pred.
di i p c ipe di ii ronos et di i c i Omnis qui odit fra
trem suum homicida est et scitis quoniam omnis homicida non habet vitam eternam in se
manentem de pe di i, homicidarum In hoc caritas est xi q iii c i ibi
allegat Cum ipse prior dilexit nos et misit filium suum pro pi
ciatorem peccatis de q di ii iterat inst v q v ve oie xxxiii q

in quib(us) no(n) p(otes)t ~~deu(m)~~ Sed nec v(er)o unq(ua)m videt o(mn)i q(ui) mor-
tu(u)s in glo(ria). facit de pe(ccato) di(ctu)m. Qui aut(em) timet n(on) e(st) p(er)fect(us) in caritate et no(n) videt
deum. Ex(emplu)m in q(uo)d(am) q(ue)madmod(um) an(te) s(upra). Timor no(n) e(st) in caritate sed
p(er)fecta caritas foras mittit timore(m). Ex(emplu)m in q(uo) in quib(us) no(n) p(otes)t q(ui) vi(dere)
c. 1. Ex hist(oria) de pe(ccato) di(ctu)m. s(e)c(un)da dicit. Nolite om(n)i sp(irit)ui credere
s(ed) p(ro)bate sp(irit)us si ex deo s(un)t de p(ro)p(ri)o p(re)s(enti) p(ro)pt(er) nos. Ego sum(us) de
pe(ccato) di(ctu)m. in s(e)c(un)do bono ubi Joha(nn)es s(upra) ibi hec e(st) victoria que
vincit mu(n)d(um) fides n(ost)ra. Ex(emplu)m q(uo)d s(upra). Q(uonia)m tres sunt qui testi-
moniu(m) dant in celo p(ate)r v(er)bu(m) et sp(iritu)s s(an)c(tu)s et hii tres unu(m) sunt
et tres sunt qui testimoniu(m) dant in t(er)ra aqua sp(iritu)s et sanguis
de s(un)t s(upra). condempnac(i)o de cele mis(eri)s in q(ua)ntu(m). Est pe(ccatu)m ad
mortem no(n) p(ro) illo dico ut roget quis de pe(ccato) di(ctu)m h(abes). C(on)tra al(iu)d
l(ibrum) di(ctu)m aliu(m) di(ctu)s mis(eri)tas p(ecca)t(u)m e(st) de pe(ccato) di(ctu)m in ille tantu(m)
in s(upra). Scim(us) q(uonia)m om(n)is q(ui) natus e(st) ex deo n(on) peccat
s(ed) g(e)n(er)atio dei (con)s(er)vat eu(m) et malign(us) no(n) tangit eu(m) de
pe(ccato) di(ctu)m s(upra) in p(rimo) et q(uo)d p(ro)p(ter). Filioli custodite vos a si-
mulacris p(er) t(otum) s(upra) in p(rimo). Ex(emplu)m q(uo)d aug(ustinus) pericim(us) f(ide) v(e)-
ritate eius audivit nos p(at)r(e)m di(ctu)m s(upra).

Sec(un)da Johannis p(ri)mo

Senior electe d(omi)ne et natis eius quos ego diligo in
veritate. Ex(emplu)m in di(ctu)m loquim(ur) eu(m). Om(n)is qui recedit et no(n) p(er)ma-
net in doct(ri)na x(rist)i deu(m) no(n) h(abe)t. Qui p(er)manet in doctrina
hic et filiu(m) et patre(m) h(abe)t. Ex(emplu)m q(uo)d. Cu(m) s(upra). Si quis venit
ad vos et hanc doctrina(m) no(n) affert nolite recipere eu(m) in do-
mu(m) nec ave ei dix(er)itis. Qui enim dicit ei ave co(m)municat op(er)i-
bus illius malignis p(er) t(otum) om(n)ib(us) et xi q(uo)d in p(rimo) ap(osto)li et t(otum) ex(communi)-
catos.

Tercia Johannis p(ri)mo

Senior gayo carissimo que(m) ego diligo in veritate. Ex(emplu)m in
di(ctu)m loquim(ur). Sc(ri)psissem fors(it)an ecc(lesi)e s(ed) is qui amat
p(ri)matu(m) ger(er)e in eis dyotrepes no(n) recipit nos. Ex(emplu)m p(ro)pt(er)
h(oc) s(i) venero co(m)moneam eius op(er)a que facit. Ex(emplu)m q(uo)d hinc esset.

Jude p(ri)mo

Sicut sodoma et gomorra et finitime civitates. Ex(emplu)m s(upra).
facte sunt exemplu(m) ignis et(er)ni pena(m) sustinentes
de pe(ccato) di(ctu)m l(ibro). s(ed) cu(m) michael archangel(us) cu(m)
diabolo disputans altercaret(ur) de corpore moyse non
e(st) ausus iudiciu(m) inferre blasphemie s(ed) dixit imp(er)et t(ibi)

xxiiii q iii s igitur ¶ Ve illis qui in via caym ambulaue
runt et errore balaa mercede effusi sunt et contradictione core pe
rierunt ¶ De q di iii sic ibi apl'ius b scilicet ubi q impiorum lo
quntur ¶ Hii sunt qui segregant semetipsos animales spiritum
non habentes xxiiii q i scisma in pri in glo. et q iii c illis

Apocalipsis

Johannes septem ecclesiis que sunt in asya xxix di
c. ¶ Qui dilexit nos et lavit nos a peccatis nostris in
sanguine suo et fecit nos regnum et sacerdotes deo et
patri suo. De hoc di iii nichil contrarium cum i in glo. s. et
xx iii di legitur in v sanguine ¶ Ego sum alpha et o principi
um et finis de q di iii presente ius. ... v finis al' e sub
c. Si quis aut aliqui sequitur non habet ibi p s a z i c xvi
c. ¶ Et conversus vidi septem candelabra aurea sc et candela
bra septem vii ecclesie sunt lxxx v di diaconi sunt in pri et
de ore eius gladius acutus ex utraque parte exibat de pnit ex
de oie eius ... ¶ Memor esto unde excideris et age penitentiam
et prima opera fac sin autem venio tibi et movebo candelabrum
tuum de loco suo x di. c. sua c quo de pe di i minor
c sunt qui arbitrantur ... et di v f em v Johes ¶ Sed
hoc habes quia odisti facta nicolaitarum xxiiii q iii quidam
ii nicolaite ¶ Ecce missurus est diabolus aliquos ex vobis
in carcerem ut temptemini p v Johes ¶ Esto fidelis usque
ad mortem dabo tibi coronam vite i iii v in glo prima ¶ Scio
opera tua et laborem et patientiam tuam sequitur et sustinuisti
propter nomen meum et non defecisti s. hoc adversus te pauca
quia caritatem tuam primam reliquisti p v Johes ¶ Et ...
ephesi ecclesie scribe q iii ... epo in tio et q fi ¶ Et hoc sci
ent omnes ecclesie quia ego sum scrutans corda et renes de
pe di i c magis ¶ Scio ubi habitas ubi sedes e sathane p v
Johes ¶ Sed habes pauca nomina in sardis qui inquinaverunt
vestimenta sua et ambulabunt mecum in albis quia
digni sunt p v Johes ¶ Suadeo tibi emere a me aurum ignitum ... ... et album
et ambulabis et sume et primam age ... ¶ Et collirio unge
oculos tuos ut videas xix di c i v lupus ¶ Ego quos
amo arguo et castigo xxiiii q iii ea vindicta s. ad heb.
d. n ¶ Et statim fui in spiritu xxvi q v epi cum s. ¶ Et de

Diaconi [illegible]

trono procedebant fulgura et tonitrua et vii lampades ar-
dentes ante tronum que sunt vii spiritus dei [illegible] in circui-
tu sedis quatuor animalia plena oculis ante et retro scilicet singula
eorum habebant alas senas de [illegible] scriptum in [illegible]
[illegible] Et vidi in dextera sedentis super tronum librum scriptum
intus et foris signatum sigillis vii et nemo poterat in celo
neque in terra neque subtus terram aperire librum scilicet et vo[illegible]
de senioribus dixit michi ne fleveris ecce vicit leo de tri-
bu iuda aperire librum et solvere [illegible] in [illegible] sine Ex
tribu iuda xii milia signati de quo [illegible] in glo
Hii sunt qui venerunt de tribulacione magna et lave-
runt stolas suas in sanguine agni de quo [illegible] ille
tantum in [illegible] in glo [illegible] Et cum clamasset locuti sunt
vii tonitrua voces suas [illegible] Diaconi sunt in [illegible] Et
angelum quem vidi stantem super mare et super terram levavit
manum suam ad celum et iuravit per viventem in secula se-
culorum et [illegible] Vade accipe librum [illegible]
et [illegible] lector Et proiectus est draco ille magnus serpens anti-
quus qui vocatur diabolus de quo [illegible] ibi ad in-
fima descendit [illegible] Aque quas vidisti ubi meretrix sedet
apli sunt [illegible] de [illegible] martha
Post hec audivi quasi vocem magnam tubarum multarum in ce-
lo dicentium alleluia scilicet et iterum dixerunt alleluia de quo di
[illegible] Omnes alla [illegible] et de ore
eius procedebat gladius utraque parte acutus de [illegible]
ore [illegible] Rex regum et dominus dominantium de [illegible]
[illegible] ad thymo [illegible] Et apprehendit draconem
serpentem antiquum qui est diabolus et sathanas et liga-
vit per annos mille et misit eum in abyssum et clausit
[illegible] ibi [illegible]
[illegible] ibi ad inferna descendit lucifer [illegible]
[illegible] ibi [illegible]
[illegible] Et diabolus qui seducebat eos [illegible] in stag-
num [illegible] et vidi tronum magnum et candidum et sedentem
super eum et [illegible] et locus non est inventus ab eis de quo di
[illegible] ibi angelorum [illegible]
Absterget deus omnem lacrimam ab oculis eorum et mors non

et amplius ~~neque~~ luctus neque clamor xxi q i . . . ultra
in glo. Ego sum alpha et o initium et finis ib c i. Ecce
noua facio omnia ar xxx v di ab exordio Ego sicienti
dabo de fonte aque vive gratis ib eundem xxx iii q v te
saluabi[t] v q stat. Fundamentum primum iaspis 2 zaphirus
3 calcedonius 4 smaragdus 7 sardonix 6 sardius 7 cri-
solitus 8 berillus 9 topasius x. crisopassus xi iacin-
tus xii amatistus de pe di y s em . . . ibi ut xii in-
ciuitas e lapides etc. Qui nocet noceat adhuc et qui
in sordibus e sordescat adhuc xl . . . di quilibet in q iii
c si in glo. Ego sum alpha et o primus et nouissimus ib c i
Et qui audit dicat veni xxxvi di c cate de pe vii
c i v q y Et qui sitit veniat xxx iii q v tu saluabit[ur]
Nemo iudicus est apertus ut infans vnius diei xv vita
eius de pe di y s em ult pri ibi in aplo. Qui ignora-
tis altitudines sathane xxiii q v nec mirum ult med
Iusti septimo testimonium omnia inebria caput sequitur xii di c
i. He . . . elemosina in manum tua plus di . . .
in glo. xvi q i si cupis in glo sed quidam dicunt . . .
glo. b. mar . . . nolite ordinare paruulos meos de c di in
quer. Non est qui impleat . . . de est qui . . . cat x
xxv di ab exordio in glo. In deuteronomio lex de pre
gardina et dare . . . prediocie sue xxii q iii men
tes in glo. Decimatores et . . . facite filios ipse
c g c meo b. arch de statu regu c i v li vi. Non est
lra . . . nostram . . . in veteri lege reddere duo
inrumenta xxii q i . . . petrum xxiii q i c si in glo de uu m
et s . . . b ait v. Aaron vestem talarem hebat xx
iii q i c plt. In osee in pectus omnis meus vestram de
pe di i . . . in glo. et xxxv q i c hac itaque Lex dat
neque v . . . estates accipiens xiii q iii plerique. Salom
quidam modum exorcizandi inuenit xxiii di c i. Salom
ait melius vitas a pueris quam a semi . . . hec iiii q iii
c i in glo. et posuit infra impotentes sic et alia multa quam
beatus petrus dixit et fecit in . . . Sunt omnes diabolus

dei xxiij di t y in glo xo q 1 c ss obiat et forte sunt mistra
xij b gn in ¶ Accedo in beatu petre aplm prauthe c ne
fides et disciplina dm blassemet lim di generalis mis
et posui s in poetis in b deo ad auditorij mam omia
finit lxxvij di c hinc ¶ Ubi sunt sepulti filij adam in
ysmael et madian et cetera gnti de cethura ite eam
ite filij iacob xxiij q ij c cu ¶ Non invenio ubi ysrahel
te captivitate sibi imminente egyptiorum suffragio pu
tabunt se posse evadere xxiij q iij c ite aliquis ¶ Non
omnis qui parcit est amicus ut omnis qui verberat i
nimicus xxiij q iij nimium in pn v q v no omnis et forte
sunt verba augusti ¶ Melius est cum se veritate diligere
q cum lenitate decipe ibid ¶ Thezaurisant iustis divi
cie impiorum xxiiij q vij quadmodum mis ubi dr qc in
pverbijs in libro iuvenum ponitur xxm q iij c s qm
¶ Maledictus qui non reliquerit semen suum super terram xxvij
q iij c his ita et q ij c 1 in glo ss ¶ Apostoli declara
bant doctrinam xxxij q iij qum obia in exodo virginitas in
tam nobilet angelicam xxxij q vij omnes mis in ypsi no
aquirens mercedem meretricis ut pcio sanguinis de
dei ex tusmissa in glo ¶ In sacra scriptura iniuriam
facit martiri qui orat pro martire de cele. mis ed mar
the in fine Deo gratias propter malam pennam non valui
scribere kyennam

Incipit historia Romanorum

mistice designata de milite
qui ad peregrinandum profectus est

Dorotheus imperator statuit
pro lege quod filii parentes suos
sustentaret. Erat tunc temporibus in
imperio quidam miles et fuit militis
sa et ex ea filium genuit. Profectus
est miles ad peregrinandum captivitas
sua est fortiter vinculatus. Statim
scripsit filio suo et uxori sue pro
redemptione sua. Uxor hec audi
ens intantum flevit quod ceca facta est.
Dixit filius matri. Volo ire ad
patrem meum ut eum a vinculo
redimam. Dixit mater filio non ibis
eo quod sis unicus filius meus
et gaudium anime mee et posset
tibi contingere sicut patri tuo accidit.
Tu patre absente quem interim pa
tem alere. Tu es filius patris
tui. Et de utero meo exivisti. Ego
sum ceca. Ipse autem pater tuus
Concludo ergo te quod nullomodo a me rece
dere debes. Respondit filius et
matrem suam licet filius tuus sum
tamen pater meus principalis causa gene
rationis mee. Pater meus profectus
peregre tu autem es domi. Ille captus
et fortiter vinculatus. Tu autem es li
bera manus ab inimicorum meum et
Tu vero inter amicos es. Ille in
clusus. Tu non. Tu vides ille
non videt lucem, tribulaciones et
miserias patitur. Ego autem eadem
peregre volo et eum redimere et
sic fecit etc.

Mistice. Imperator
est celestis pater qui statuit pro
lege quod pueri id est filii honorant
et sustentant parentes et in omnibus
eis obediant. Sed quis est pater
et que est mater. Certe pater noster
Vnde deuteronomio xxxii. Nunquid non ipse est pater
tuus qui possedit te et fecit te
et creavit te. Dat quod patri puer
tenetur. Pater cum de me ver
berat et corrigit sed mater dul
citer et benigne tractat et puero
mulcet ipsius. Vult nos per multe
flagellare prout dicitur mos et
tunc ergo est in peccato mortali ille
iacet in carcere dyaboli. Sed pater vult
ut laboremus pro redemptione nostra.
Vnde tunc ergo postulat fructuose vincit di
lucidat patrem de carcere et redimet
patrem ipsum qui est pater noster. Sed mater
id est mundus non permittat hominem se
ipsum in paupertate et bonis operibus.
Illa enim mater terra id est mundus dicat
homini fili mi quia eo sic pater mi
hi manifestus quae fuit ...
tantum in iuventute celeriter.
Sed bonus filius non audit consilium
mundi non ergo expectemus senectutem
et etatatem. Sed studeamus celeriter
vitam nostram emendare ut possimus
ad vitam eternam pervenire etc.

De Gorgonio qui uxorem pulcherrimam accepit

Sed. [illegible]

Gorgonius regnauit in ci=
uitate romana qui uxorem
pulcram accepit que ei filium
genuit. Creuit puer et ab omnibus
est dilectus. Cum autem decem annos
in etate complesset mortua est impera
trix mater eius et honorifice sepulta.
Post hoc ex omni consilio imperator
aliam uxorem duxit que filium prio=
ris uxoris non dilexit sed multa obprobria
ei intulit. Imperator hoc percipiens
volens placere uxori filium ex imperio
ad studium misit. Filius medicine artem
didicit sed in tantum profecit quod factus est
phisicus optimus. Post hoc imperator
audiens quod filius in studio in tantum pro=
fecisset gauisus est valde. Verumptamen
cecidit in magnam infirmitatem. Imperator
misit litteras ad filium ut ad eum quantu
cius posset veniret. Et filius vt ei
voluntatem patris intellexit ad patrem
venit et cum operacione medicinali
eum sanauit. Unde fama eius per totum
imperium volabat eo quod filius talis
phisicus factus esset. Post hec impera
trix nouerca eius usque ad mortem infir=
mabatur et multi medici adducti fu
erunt qui de eius vita desperabant.
Hoc audiens imperator filium suum rogauit
ut eam curaret. Ait ille peticiones
tuas exaudire nolo. Cui imperator Si
sic agis extra imperium te expellam.
Ait filius Si sic iniuste agis et
inconsulte facis. Unde tibi constat
quod extra imperium me expulisti per
eius suggestionem. Cum absencia
tanta fuit doloris tui ac infirmitatis
Eius presencia est tanta doloris nouerce
mee et ideo nolo medicinam ei dare quia
si ei manum apponerem et nichil pro=
ficeret michi imputaretur. Et ait pater
Eundem morbum habet quem ego habui.
Respondit filius Pater licet sit eadem
infirmitas non tamen eadem complexio
in te et in illa quia quicquid ego feci
tibi gratum et ratum habuisti cum pallacium
tuum intraui contentus fuisti. Sed si no
uerca me videt magis grauatur. Si
ei loquar dolorem incendit si tango
eam extra se erit. Ideo nichil magis
prodest egris quam curari ab eo quem
volunt quem et quem affectant. Et
sic per tales raciones euasit patris
indignaciones et mortua est nouerca.

Applicacio. Iste imperator est deus.
Adam primus pater qui imperium habebat
scilicet paradisum in illo habuit gloriam
et honorem et dominum totius mundi
eum deus constituerat. Imperium illud
gloria et honore etc. Iste desponsauit
pulcram uxorem sibi scilicet animam ad ymagi
nem dei creatam de qua generauit et genuit
filium scilicet dominum nostrum Ihesum Christum ex
pura carne productum quam ad ymagi
nem dei creata honorauit. Sed uxor
i. anima moritur simpliciter loquendo per
peccatum quod commisit. Statim malam
aliam uxorem duxit scilicet iniquitatem
per quam a paradiso eiectus et in mundo
isto misero ponitur Ubi in sudore
et labore viuat. Et filius dei qui
erat filius eius etiam tamen de im
perio celesti per eius iniquitatem
descendit de celo qui factus est summus
medicus. Ille omnes infirmitates
nostras curauit in tantum quod fama eius [illegible]

volavit et in terram et ad infernum Secundo
pater Adam infirmatus fuit primo peccato
gravissimo in corpore et in anima In corpore
quia perdidit paradisum in quo fuisset et
numquam aliquid mali sensisset In anima
quia a deo erat separatus Christus autem
optime et perfecte sua passione illum cu-
ravit Secundo noverca quia Adam decepit
sanavit scilicet dyabolus cui datus erat qui eo
inductus numquam curare volebat Dic
ergo michi quare ~~fuit decade~~ et ex
quo eandem habuerunt infirmitatem
quia ambo peccato infirmati sunt et
ceciderunt et tamen non ambo sunt curati
Ad hoc Secundo ~~quam~~ licet ambo peccaverunt
tamen aliis et aliis modis quia dyabolus propria
voluntate cecidit ergo noverca id est iste
dyabolus curari non potuit Homo vero
per dyabolum cecidit ex materia plasmatus
et oleum nunc pecierit id est dominus ipsum
curavit Studeamus ergo si per aliquod
peccatum iste medicus sit expulsus aut
ut per opera nunc revocetur ad curandum
nos ab omni infirmitate anime et corporis
et per quod vitam eternam obtinendam

Ex naaman *nota mentem lep*
sirinum militi
P
ositum anima humana quam ante peccatum pul-
cra erat ad similitudinem dei creata est
Sed lepra Scilicet mortale peccatum quod homo
committit Secundo puella que per innoci-
ciam nuditum optat Scilicet consciencia
que compulit ut vadat ad prophetam Helize-
um hoc Scilicet ad confessorem et mun-
dabitur ~~pec~~ *De tornamento et hastiludio*
[illegible]
Romanus
A
ssignavit dives valde qui
tornamenta et hastiludia multum
multum diligebat Unde quodam

tornamentum fecit proclamari et quicumque
in tornamento se fortius haberet munus
ab imperatore reciperet Unde multi ad
tornamentum venerunt Imperator ordina-
vit milites ut dividerentur quod ita quod
ex una parte plus valentes ordinavit
et tot ex alia parte Illi vero qui primo
ordinati fuerunt omnia scuta sua in uno
loco ad hoc deputato per ordinem posu-
erunt Hoc facto imperator precepit ut qui-
cumque ex alia parte scutum alterius cum ha-
sta sua tangeret ille cuius scutum erat tac-
tum ad tornamentum ascenderet et
una virgo ad hoc electa eum armari deceret
Deinde contra alium luderet et si eum
in ludo obtineret illa die corona regis
coronatus esset et iuxta latus regis
in mensa collocaretur Miles autem quidam
hoc audiens diligenter omnia scuta
respexit et ad unum scutum in quo vole-
bat ludere tetigit et in continenti puel-
lam se armari fecit Descendit igitur
puella et contra eum ludebat in
quo ludo caput eius amputavit
illius qui scutum suum tetigerat mer-
cedem condignam ab imperatore re-
cepit ~~Christus~~ Imperator iste Scilicet
deus pater qui tornamenta dilexit
quando contra dyabolum pugnavit homo
in celo gravissimum Scilicet bellum inter
deum et dyabolum Et postea Michael
et angeli eius preliavit Deus autem
fecit tria scuta vel signa scilicet potestatem
que Scilicet scutum patris Sapientiam que Scilicet
scutum filii Bonitatem que Scilicet scutum
spiritus sancti Et illa tria scuta posuit
in uno loco ordinato scilicet in humana
natura quando creavit hominem ad similitudinem
suam scilicet animam hominis Undelicet omnibus

bestijs Ecce potencia que scutum est
patris Item secundus homo qui portabat
scutum scienciam de omnibus rebus Ecce sa-
piencia que est scutum filij Item tercius
homo certus fuit in gratia in dilectione
dei et proximi Ecce signum bonitatis
spiritus sancti Malignus autem spiritus
in malo obstinatus volens pugnare
contra deum percussit hominem in quo
tria scuta fuerunt sicut in personarum est
et unum scutum tetigit scilicet potenciam
que est scutum patris dicens Si comederitis
de ligno vite eritis sicut dii scilicet po-
tentes scientes bonum et malum tactum
est ergo scutum dei Deus pater misit
scutum i. filium suum ut malignum
hunc a nobis expugnaret Iste filius
dei armatur una virgo electa scilicet vir-
go maria de qua humanitatem nam assumpsit
et nos ad vitam eternam perduxit

Nobilissimus in civitate Babilonie
regnabat qui tres filios habuit
quos multum dilexit qui semel
cogitabat de regno suo disponere
vocavit tres filios coram se et ait
Qui vestrum pigrior est ille regnum
post mortem meam habebit Ait primus
michi regnum debetur Et hoc ideo
quia in tantum piger sum quod ad ignem
sedeo potius corpus meum comburi
permitto quam pedem retraherem
ab ignis incendio Secundus ait
Ego sum aptior ad regnum nam
si funis in collo circum aptatur magnam
pigriciam ad abscindendum funem ma-
num non levarem Tercius ait Domine
ego regnare debeo quia in pigricia

aliis excello quia si in lecto meo
iacerem et stillaret super utrumque oculum
aqua stillicidium propter nimiam pigriciam
in statu meo iacerem non me re-
moverem ad partem dextram vel sinis-
tram Rex hoc audiens regnum ei
legavit reputans eum pigriorem
Moralitas Rex iste est diabolus
qui est rex super omnes filios superbie
Per primum filium designatur ignis superbie
qui exurit in societate per iram per quam
semper ad malum tendit magis enim
eligit ipse igne cremari quam
a tali consortio separari Secundus
filius designat quemlibet peccatorem
qui licet peccatis suis funem videt
se constrictum cum quibus mox sus-
pendendus est ad inferni patibulum
Tercius filius aut super cuius oculum
dextrum et sinistrum stillat aqua co-
gitur quod omnis ille qui doctrinam
de gaudiis paradisi et suppliciis inferni
intelligit et tamen pigricia stratum peccatorum
suorum non se deserit nec se de amore
et despectu peccatorum ad dextram nec
ad sinistram vertit ut penam declinat declinat
saltem metu tormentorum etc.

Alexander regnavit qui dominium
totius mundi obtinuit Acci-
dit semel quod grande exer-
citum collegit et quandam civitatem
obsedit qui in eodem loco plures
milites amisit sine omni vulnere
Cum vero de hoc admiraretur philosophos
et sapientes vocavit et ait Magistri
quid hoc potest esse quod ita subito milites
mei sine omni vulnere moriuntur

et inficiunt. Dixerunt illi Est quidam
basiliscus super murum eius qui ante
milites inficit. Ait Alexander
Quale remedium contra basiliscum
Qui dixerunt Optimum quod potest
speculum elevatum inter exercitum
et murum ubi basiliscus moratur
Et si basiliscus in speculo respexerit
radius eius et intuitus in semet
ipsum redigetur et sic morietur
et sic factum fuit et alexander civitatem
expugnavit Moralitas Hic habemus
medium summum remedium elacionis
vel superbie et consideracio proprie fragilitatis
quia si quaerit quare homo superbiat
videtur quod ipse virtute pondere
tauet Considerans autem propriam volu=
tatem vel fragilitatem tamquam in speculo
revertat ad se speculum ipsum unde venit
quo tendat et qualis erit et sic con=
siderando suum defectum basiliscum id est
superbiam expellit et mortificat

82

91 Quidam miles fuit qui habebat
castrum forte et pulcrum in quo
due ciconie nidificabant
et sub castro erat fons clarus in
quo ciconie balneare solebant
Accidit quod femella pullos foveret
masculus vero pabulum volabat ut
cibum pro femella et pullis colligeret
Sed illo absente femina adulterata
est statim autem masculus venit
ad fontem descendit ut se lavaret
ne masculus fetorem adulterii
sentiret Miles ad hoc videns admira=
batur Accidit semel cum ciconia
iterum adulterata esset miles fontem
clausit ne ciconia balnearet in illo
Illa vero cum fontem clausum videat
ad nidum reversa est Et veniens
masculus sentiens in ea fetorem
adulterii volavit extra Et reversus
multitudinem ciconiarum secum adduxit
Et militi videntes ciconiam occi=
derunt et devoraverunt Moralitas
Iste due ciconie masculus et
femina Christus et anima designantur
quia anima est sponsa Christi et quo=
tiens est adulterata per peccatum ad fontem
confessionis recurrat et mundat se
Sed miles qui fontem clausit est
dyabolus qui semper nititur impedire
ne currat ad fontem confessionis
Cum Christus qui masculus in die
iudicii te lotum non invenerit id est
non confessum sine dubio contra te
sententiam fulminabit et cetera sequitur

Legitur de quodam impera=
tore romano construente sibi
pallacium et fodientes inve=
nerunt sarcophagum id est fundamentum
aureum tribus circulis circumdatum
Et talis erat superscriptio Expendi Ro=
mani donavi Moralitas Iste im=
perator est quilibet christianus qui
debet et tenetur construere civitatem
id est cor deo patrem ut eius volu=
tatem per omnia faciat per viam con=
templationis et sic non invenire poterit
sarcophagum aureum id est animam
virtutibus plenam mediante divina
gratia cum tribus circulis aureis
id est fide spe caritate circumdatam
Primus est quod ibi scriptum Erat primus

Expendi in seruicio dei. Sed dic
michi carissime quid expendisti
Respondeat bonus christianus corpus
et totum tempus meum vite mee. Item
quod sequitur. Confirmaui dic michi
quid confirmasti Respondeat bonus christianus
cor contritum deo et in omnibus
paciens. Item quod sequitur. Donaui
dic michi quid donasti Respondeat
bonus christianus dilectionem ex tota
anima et ex tota mente et dilectionem
proximi secundum preceptum domini. Item
sequitur habui dic michi karissime
quid habuisti Respondeat bonus
christianus miseriam vitam et in peccato
conceptus sum et in originali
peccato natus sum et de vili ma-
teria plasmatus. Item sequitur recepi
dic michi carissime quid recepisti
Respondeat bonus christianus per dei
graciam dilectam animam per confessionem
purgatam. Item sequitur expendi dic
michi quid expendisti Respon-
deat bonus christianus tempus meum
in bonis operibus. Item sequitur
donaui. Quid donasti Respon-
deat bonus christianus consensum
et assensum et voluntatem dei
mei. [illegible] Ergo magna gracia
et dileccio dei qui hic punit homi-
nes mentem peccati. Et sic cor-
pus et animam nostram [illegible]
[illegible] possimus in regno sine
dubio obtinemus [illegible] etiam
Sarcophagus est lapis suppositus
sepulcro mortui etc. Sequitur

Est quidam princeps qui narrat
Qui cum inimicis resistere
non posset et devincere hostes fecit
cautelam. Simulauit fugam et
sua tabernacula cum victualibus
dereliquit in quibus multa dolia ple-
na vino infecto per semel cuiusdam
here hostibus dereliquit. Ita
quod quicumque biberet de vino isto
statim obdormiuit. Venit etiam
hostes suos famelicos et sitibundos
et quod vinum cum gaudio simul bi-
berent bene sciuit quod et fecerunt
et statim quasi et semi mortui dor-
mierunt. Predictus vero princeps
rediens omnes aduersarios suos occidit.
Moralitas. Hac cautela vtitur
dyabolus contra multos quos videns
se non posse superare simulat se
fugere et procul abesse et hoc sub
bona specie amicicie quousque inebriat
et alia mala excitent sicut eis
placet qua multos decepit.

Rex quidam erat qui habuit
tres filios. Qui cum mori
voluit primogenito suo dedit
hereditatem. Secundo filio suo dedit
thezaurum suum. Tercio filio dedit
anulum preciosum qui plus valuit
quam aliorum duorum possessio. Duobus
autem primis dedit anulos sed non
tam preciosos quia omnes anuli
fuerunt eiusdem forme sed non
eiusdem virtutis. Post mortem
patris primus filius dixit Ego ha-
beo anulum preciosum patris mei
Secundus dixit Et ego tan-

dunt filius. Non inquit, sed ipse est iustus qui eos habetis et qui hec seniorum hereditatem et alius thezaurum. Sed ego ego meliorem et preciosiorem anulum. Applicacio. Fratres iste est Christus qui tres filios habet scilicet Iudeos Sarracenos et Christianos. Iudeis dedit terram promissionis. Sarracenis dedit thezaurum quia ipsi in talibus habundant. Sed nobis dedit anulum preciosum id est preciosiorem qui precellit omnes divicias scilicet fidem katholicam quia per fidem tamquam per anulum Christus animas sibi desponsavit etc.

137

Narrat Eusebius in Cronicis de quodam imperatore qui imperium Romanorum in maxima equitate regebat nulli parcens tam divitibus quam pauperibus. Senatores autem romani propter hoc imperio eum privaverunt et tamquam pauperem eum fugaverunt. Ipse statim ad Constantinum accessit ita quod se sapienter ac strenue habuit et postea electus fuit in imperatorem. Qui cum congregavit exercitum obsedit Romam. Et cum Romani evadere non possent quin ab eo caperentur, inito consilio miserunt ad eum seniores civitatis qui nudis pedibus et corpore prosternentes veniam pecierunt sed nichil profecerunt. Post hec iuvenes eorum miserunt nec illi expedire potuerunt. Ergo miserunt mulieres et non valuerunt. Ultimo miserunt parentes suos inter quos fuit mater imperatoris ipsius que se denudans pectus ei ubera que suxit ostendebat. Quod cum vidisset imperator naturali amore compaciens totam offensam dimisit. Applicacio. Iste imperator scilicet Christus qui per peccatum de civitate id est de corde hominis expellitur ac de mundo isto scilicet quando ipsum iudei crucifixerunt. Ille sic expulsus ad patrem pervenit ubi eligitur in imperatorem ac iudicem. In die iudicii veniet cum exercitu angelorum. Committamus ergo seniores patriarchas et prophetas ut nos eruant. Si autem nos noluerit exaudire tunc mittamus iuvenes id est apostolos martires confessores et virgines. Et si illos noluerit exaudire, cum devocione bona rogemus matrem domini nostri Ihesu Christi et illa obtinebit nobis graciam apud eundem qui vivit et regnat in secula seculorum. 8

Quedam nobilis vidua paciebatur multas iniurias a quodam tyranno qui devastavit bona illius. Illa vero multas lacrimas emisit in se posita. Accidit una die quod unus peregrinus venit in domum suam. Videns eius desolacionem et tristiciam pietate motus cum tyranno pro ea bellum inire voluit tali condicione: Si in bello pro ea moreretur baculum suum et peram cruentatam in camera sua custodiret et mediam eius haberet. Quod ipsa promisit. Peregrinus

vo cum tyranno pugnauit et eum
interfecit. Sed ipse ex graui vulnere
mortuus est. Domina audito quod do-
minus fecit quod promisit. Sed postea
ad illam dominam venit quidam Co-
mes potens petens eam in uxorem.
Ista intra se cogitauit et forte iste
comes cameram meam intrabit
et verecundia erit michi si videbit
baculum et peram peregrini et fecit
ea amouere et sic pacti sui quod
promisit oblita est. Moralizacio. Domina
ista est anima hominis. Tyrannus
est dyabolus qui eam priuabat here-
ditate regni celestis. Per multa tempora
Christus in terra dolebat ut miser quia
in inferno posita erat donec peregrinus
venit in domum nostram id est Ihesus Christus
qui de celo descendit in peregrinatorem
huius mundi. Baculus est signum
crucis. Pera eius erat humanitas
sine caro in qua latuit diuinitas.
Sed comes qui peciit eam in uxorem
est mundus uel dyabolus uel superbia uel
auaricia. Et obliuiscitur quod promisit
in baptismo. Deus nos propter quem bel-
lum commisit sustinuit sine habuit
gratia dyabolus recepit animos ut frequenter
memoriam in camera cordis habeas
de morte et passione quam pro nobis
sustinuit. Iam studeamus vitam
nostram emendare ut ad vitam eternam
peruenire valeamus ad quam nos
perducat qui viuit et regnat etc.

Narratur quod quidam imperator
nobilis habuit pulcherrimam filiam
sibi similem quam commisit Senato-
lo magnum honorem conferre si eam
custodiret usque ad reditum suum.
Et ille oblitus est precepti domini sui
et male tractauit filiam imperatoris
in tantum quod totam suam pulcritudinem amisit.
Post modicum tempus imperator re-
uersus misit nuncios Senatolo
pro filia. Senatolus autem vocauit
tres amicos suos quibus confidebat
querens ab eis quis iuuaret in conspectu
domini sui imperatoris. Dixit primus
amicus: Ego tecum vado usque ad ex-
itum domus. Secundus dixit: Ego va-
do tecum usque ad portam. Tercius dixit
et promisit eum adducere ad dominum
ut pro eo responderet. Statim fecit
filiam balneari et lauari et ungere
optimis ungentis et preciosis vestimentis
indui ita quod nulla penitus macula
in ea appareret. Moralizacio. Iste
imperator est ipse filius dei viui.
Filia autem est nuda anima ad filiacionem
dei creata. Senatolus est caro
pro qua anima est sepe misera. Nuncii
sunt ~~viii~~ vale tribulaciones quas
mittit dominus homini. Sed primus
homo amicus sunt passiones que
ducunt illum ad exitum mortis. Secundus
amicus qui fuit sunt filii et paren-
tes qui ducunt eum usque ad sepul-
turam. Tercius amicus sunt bona et
sancta opera et elemosine ieiunia et deuo-
te oraciones que ducunt eum ad summum
imperatorem et ungunt eum et lauant
et pro eo respondent quod graciam dei
obtinebit. Studeamus ergo nos apud
laudem et vitam eternam obtinebimus.

Quam nobis prestare dignetur ihesus
pater et filius et spiritus sanctus etc.

29 Fuit quidam imperator qui
statuit pro lege sub pena grandi
ut quilibet iudex iuste iudicaret. Acci-
dit quod quidam iudex muneribus cor-
ruptus falsum iudicium dedit. Impera-
tor hec audiens servis suis precepit
ut eum excoriarent ut amplius
falsum iudicium non daret et sic fac-
tum est et pellem eius in loco
ubi iudex sedere debuit deposue-
runt ad designandum quod quilibet iudex
cogitaret ut amplius falsum iudicium
non daret. Moralitas. Imperator iste
est dominus noster ihesus christus qui ista
iusticia legem dedit pro iuste iudi-
cate filios hominum. Iudex qui male
iudicat est quilibet homo qui se
ipsum iudicare quid quot et quantum et quo-
tiens contra deum deliquit. Sed si
muneribus et temptacionibus dyaboli
sit corruptus debet excoriari hoc
est omnibus peccatis suis per puram con-
fessionem denudari et pellem ab eo
poni et quod semper doleat quod ipsum ne-
quam offendit et per consequens vitam
eternam obtinebit etc. Sequitur

30 Quidam imperator fuit qui
statuit pro lege quod cuilibet
victori de bello vel de hastiludio
vel tornamento venienti exhiberentur
triplex honor et tres molestie. Primus
honor fuit quod populus civitatis obviavit
sibi cum tali et leticia et tripudio

Secundus honor fuit quod omnes cap-
tivi ligatis manibus et pedibus solue-
bant et ipsum sequebantur. Tercius ho-
nor fuit quod victor indutus tunica
iovis et purpura sedebat in bi-
ga qua trahebatur quatuor equis
pulcris et ducebatur ad capitolium
i. ad pallacium civitatis. Et ne tunc
superbiret de istis honoribus triplicem
molestiam oportebat eum sustinere
illa die. Prima molestia fuit quod
ponebatur cum eo in curru unus qui erat
vilis condicionis scilicet ribaldus ut
daretur intelligi quod quantumcumque vilis esset
condicionis quod tamen ille ad honorem
potest pervenire si hoc cum probitate
sua meretur. Secunda molestia fuit
quod servus eum colaphizabat ne ni-
mis superbiret et dicebat ei Nosce
te ipsum et noli superbire et memento
te hominem esse. Tercia molestia
fuit quod cuilibet licebat eadem die
dicere victori quidquid vellet scilicet
obprobria et vicia. Moralitas. Impera-
tor iste est pater celestis. Victor de
bello veniens est dominus noster ihesus christus
qui victoriam contra dyabolum obtinuit.
Sed in die palmarum triplex honor
ei fiebat. Primo quod populus ei obvia-
vit cum leticia quia omnes de urbe obvi-
abant cum ramis palmarum et ves-
timentis et pueri clamabant Osan-
na filio david. Secundus honor fuit
quod omnes captivi etc. Captivi fuerunt
iudei et omnes peccatores in peccato
ligati qui eum sequebantur viden-
tes signa que faciebat. Tercius
honor fuit quod victor indutus
tunica iovis ista fuit indutus di-

nitas humanitati coniuncta quia trahebat quatuor equi albi seu pulcri i. quatuor evangeliste qui de eius divinitate et humanitate sunt locuti et scripserunt Contra istos tres honores temporales molestia fiebat ei nam quidam vilis conditionis sed satis pessimus secum fuit positus Secunda molestia fuit quod unus servus eum collaphizabat Tercia molestia fuit quod iudei in faciem eius conspuerunt et multa obprobria et vicia ei dixerunt etc. Sequitur aliud

De morte alexandri cum sepultura eius aurea fuit plures philosophi ad eum venerunt De quibus unus dixit Alexander de auro fecit thezaurum et nunc ergo de thezauro auro Alius dixit heri ei non sufficiebat allexandro totus mundus hodie sufficiunt ei due ulne vel tres de panno Tercius dixit heri alexander a morte multos potuit liberare hodie non potest ipse mortis pericula mortis superare Quartus dixit heri allexander in populo imperabat Quintus dixit heri alexander premebat terram hodie ipse premitur ab ea Sextus dixit heri alexandrum omnis timebat hodie unum vilem deputat Septimus dixit heri alexander multos amicos habebat hodie nullum habet amicum Octavus dixit heri alexander duxit exercitum hodie ducitur ad sepulcrum

Misterium Iste alexander potest dici quilibet dives et potens huius mundi qui laborat magna diligentia circa mundana et temporalia plus quam circa animam in peccatis iacentem Quem adducti sunt doctores et expositores sacre scripture qui dicunt dives huius mundi fecit ex auro mundano thezaurum sed post mortem eius thezaurus i. terra fit vermibus cibum de corpore suo Item licet totus mundus non sufficit avaro quia quanto plus habet tanto plus cupit habere Item divites dum vivunt populo imperant sed post mortem terra dominabitur eis quia totum corpus eorum consumet Item dives quamdiu vivit amicos habet sed post mortem omnes recedunt et eum derelinquunt Item dives quamdiu vivit potuit secum ducere multos sed post mortem ab aliis ducitur Unde Christus dixit petro Alius te ducet quo tu non vis etc.

Refert Valerius quod quidam Paccuvius flens dixit vicino suo habeo arborem infelicem in orto meo in qua uxor mea prima suspensa post me secunda et nunc tercia et iste dolor est intollerabilis Dixit Arrius ait ei vicinus cui nomen Miror apud te in tantis bonis successibus tot lacrimas emisisse Rogo te da mihi surculos arboris quia intendo dividere inter vicinos ut quilibet habeat arborem in orto suo ad uxorem suspendendam et sic

~~Mistice~~ Hic debet poni in cor-
dibus ut anima habeat integram
memoriam passionis dominice. In ista
arbore tres uxores hominis sus-
penduntur. Superbia vite et carnis
concupiscentia oculorum. Homo carnis in
hoc mundo ducit tres uxores
quarum una filia carnis que vocatur
voluptas. Alia est filia mundi que
vocatur cupiditas. Tercia est filia
dyaboli que vocatur superbia. Sed cum
peccator ex gracia dei et spiritus sancti infu-
sione confessionem puram et satis-
factionem incipit facere tunc iste tres
uxores voluntatem suam non habent.
Superbia se suspendit sine humilitate
et castitate. Voluptas se suspendit
sine ieiunio. Cupiditas elemosinarum
largicione. Sed iste vicinus carnis
qui pecijt surculos arboris est bonus
christianus qui continue debet querere
non tantum pro se sed eciam pro aliis. Sed pa-
trinus qui flevit est miser homo qui
magis carnem et ea que carnis
sunt diligit quam ea que sunt spiritus.
Cum talis ad formacionem boni vel
ad rectam viam poterit produci et
sic vitam eternam eternam obtinebit.

116

Septimus regnavit in civitate
Romana qui quandam pulcram
puellam sibi desponsavit
que concepit per ipsum et peperit
filium. Ipse tamen postea habuit filium
et utrumque filium primum et secundum ad
nutriendum ad longinquas partes
dedit. Isti duo filii erant per omnia
similes. Cum ergo ad longum tempus ste-
terunt mater secundi filii desideravit
ut videret filium suum. Rex vero
mandavit pro duobus filiis misit. Cum
autem venissent tam similes erant
per omnia quod nullus nescivit quis filius
eius esset. Rex ei hoc indicare
noluit. Ipsa hoc audiens flevit
amare. Imperator cum hoc vidisset
ait ei noli flere. Iste est filius
tuus et ostendit ei filium quem de prima
uxore genuit. Ipsa hoc audiens
gavisa est valde et totam curiam
eius dedit eidem filio. Ad nutriendum
dedit alio qui nichil et nil curabat
qui erat proprius eius. Imperator
cum hoc audisset ait illi. Quid
satis decepi te sine dubio. Iste est
filius tuus quem peperisti. Ipsa cum
hoc intellexisset statim ei adhesit
et alium sprevit. Imperator cum hoc au-
disset ait ei. Iste non est filius tuus
sed unus illorum. At illa quare sic
agis mecum. Indica michi et dic ve-
ritatem rogo te. At ille nolo et
hec est causa. Si tibi dixissem
veritatem unum velles diligere et alium
odire quod est inconveniens et ideo
volo quod ambos equaliter nutrias.
Et cum ad etatem legitimam per-
venerit tunc dicam tibi veritatem et
gaudebit cor tuum. Et sic factum est
et postmodum innuit de hac veritate
sciuit. ~~Mistice~~ Imperator iste est
dominus noster Ihesus Christus. Duo filii
sunt electi et reprobi. Mater est
sancta ecclesia. Sed Christus non vult ut
mater sancta sciat quis sit electus et

quis sit rex vel rebus. Sz ambos in civitate
intrat. Quia si facit inter ecclesia
tunc unum diliget et aliud odiret
et sic non esset pax et concordia
Sz in die iudicii faciemus tunc quod
sunt electi qui reprobi etc.

Refert sacius ita dicit in pau-
pertate quod tam unum dolium habuit
pro domo cuius hospicium semper diri-
gebatur ad solem. Alexander
magnus cum suis militibus et fa-
milia accessit ad eum quia multa
de ipso audierat quod prudens esset in
multis rebus et in paupertate volunta-
ria permanebat. Et dixit ei rex
ut peteret ab eo quod sibi placeret
et hoc sibi dare vellet. Et ille pro
omnibus nichil petiit nisi tantum ut inter
eum et solem non staret. Et sic al-
exander cum suis recessit et omnes
naciones devicit ab uno paupere
victus est. Moralizate. Per istum pauperem
intelligi quilibet homo quia pauper
fa sumus nimis. Dolium sz vita
nostra pro qua sicut dolium sz volubi-
le de loco in locum sic vita nostra
sz permutabilis de statu ad statum
nunc homo tristatur nunc letatur
iam sanus iam infirmus. Cum nos in
isto dolio sedentes id est in vita presenti
sic ad xpm sedere debemus qui sz sol
iusticie nos vertere debemus. Sz alex-
ander magnus qui querit si
volumus aliquid hic sz dyabolus
qui nobis ostendit vanitatem mundi
et offert nobis non sperancia. Sed nos

nichil aliud petere debemus nisi
ut non stat inter nos et xpm verum
solem. Sed quando in eo sz hoc
non permittit. Sz xpus dedit nobis
lumen sue gratie. Removeamus
ergo impedimentum inter nos et ipsum
et odios nostros deigamus et ipse
prestabit vitam eternam etc. Sequitur

Refert valerius in suo
libro quod quidam puer no-
bilis iuxta altare stetit Alexandro
magno sacrificante cuius accepto
thuribulo carbo ardens in bra-
chio pueri delapsus sz et licet ar-
maret et odor ad circumstantes veniret
puer tamen brachium immobile
tenuit ne sacrificium impediret
Alexander vero eum circumspi-
ciens sic volens puerum examinare
Moralizate. Per istum alexandrum
qui omnes naciones vicit intelligitur
xpus qui contra dyabolum et mundum
victoriam obtinuit sicut ipse ait
Confidite quia ego vici mundum
Xpus sacrificium fecit quando pro nobis
mori voluit. Puer assistens altari
alexandro sacrificanti est quilibet
homo quia sacrificium bonorum operum
offerre debemus illi qui se pro nobis
obtulit. Sed carbo ardens cadit
super nos quando dyabolus per aliquam
temptacionem nititur nostra bona opera
impedire. Est temptacio quasi ignis
Unde psalmus igne me examinasti
Sz ad modum pueri brachium immo-
bile tenere debemus per brachium

intelligitur fortitudo animi que in nobis
debet esse ne sacrificium bonorum operum
impediatur. Jacobi. Beatus vir qui
suffert temptationem. Secundum alexander
in libro veritatis dominator mundi
atque animal diuinus nos puniuit
sit ut penitenciam expiatam
et ut nobis corona vite largiatur

185.

Sicut ait Apolonius quedam arbor in media
ciuitatem montem synay cuius fruc-
tus dulcissimi erat odore et in arbo-
rem quandam serpens manebat
qui vocatur iaculus erat odorem
arboris multum odiuit et ideo ut flo-
res et fructus arboris destrueret
ad radice arboris venenum eam infe-
tauit quod videns ille qui arbore
custodiuit tyriacum assumpsit in
quadam virga et virtutem eius arboris
infudit qui venenum cito expu-
lit et radice infecta arbore ste-
rilem fructificare fecit. Mistice
per arbore infecta intelligitur quilibet
homo et fructus illius sunt bona
opera etc. De fructibus eorum cognos-
cetis eos. Hec arbor scilicet homo
dulces fructus ante peccatum fecit hos
fructus serpens antiquus sustinere non
potuit sed venenum posuit in radi-
ce dum posuit in primo parente
Et sic arbor ista fuit infecta quod
fructum dulcem proferre non potuit
quia per illa bona opera quecumque
meritoria ingredi non
potuit. Secundum sapiens detulamus

scilicet pater celestis tyriacum infudit
in vna virga arboris. Hec virga est
virgo mater maria etc. Ysaie. Egre-
dietur virga de radice Yesse. Intelligitur
virga portus scilicet tyriacus qui filius
dei missus est in vterum virginis
et qui de virgine natus scilicet virtus
venenum peccati antique enormiter sua
virtute expulit et per quem nobis
eternam vitam donauit. Amen

Refert alexander philosophus de
ruatibus rerum quod virgilius in a
ciuitate roma nobile pallacium
construxit in medio pallacii stetit
ymago que dea romanorum vocatur
et tenebat pomum aureum in manu
sua et per circuitum pallacii erat yma-
go cuiuslibet regionis que subiecta erat
regioni romanis lignea campana in
manum tenebat. Et si non regio aliqua
insidias romanis ponere ausa fuit
statim ymago istius regionis campana
pulsauit et statim miles eximit
equo ereo insedens in summitate
pallacii hastam vibrabat ad regi-
one eandem respiciebat et statim
romani armauit se et contra re-
gionem eandem exierunt et eam
deuastauerunt. Mistice. Ista ciui-
tas scilicet corpus humanum quod quinque partes
habet exitus tamquam quinque sensus
intelligitur ciuitate construitur nobile pal-
lacium id est anima racionalis cuius in medio
stat quedam nobilis ymago po-
mum aureum in manu tenens. Ista
ymago scilicet similitudo qua anima habet
cum anima dei quod bene aurea dicitur

Tria enim sunt regna in quibus ista que impugnant pallacium destruere i. corpus et animam adversum tria habemus scilicet ista tria regna scilicet mundi carnis scilicet dyaboli. Sunt tres ymagines ymago mundi scilicet cupiditas ymago carnis scilicet voluptas ymago dyaboli scilicet superbia. Iste sunt ymagines trium regnorum de quibus dicitur Omne quod est in mundo aut est superbia vite aut concupiscencia carnis aut concupiscencia oculorum. Cum ergo homo considerat quod iste ymagines corpus et animam volunt perdere tunc ymago i. tamen dicitur tamquam pulsacio et viriliter contra eos stare etc.

86 Erat quidam imperator qui statuit pro lege quod si mulier deprehensa fuerit viro suo in adulterio fuit quod vir eius aut filius si haberet unum oculum infigeret. Accidit quod quidam miles uxorem pulcram habuit et tempore ad bellum ivit et dextrum brachium in bello amisit. Medio tempore uxor adulterata est. Quod cum miles audisset contristatus est valde. Et ait filio suo Fili mi secundum legem statutam uxor tua morietur. Sed quia dextrum brachium in bello amisi non possum eam occidere. Ideo volo quod tu secundum quod preceptum est eam occidas. Ait filius pater non licet quod lex hoc precipit tamen alibi secundum legem habetur Honora patrem et matrem etc. Si ergo occidere eam contra legem dei facere etc. Mulier salvata est. Applicacio. Sic est de deo et anima eius in materia scilicet domini nostri ihesu christi deus erat valde austerus. Scilicet pater in passione christi dextrum brachium amisit i. austeritatem quia cum passionem oculum pro oculo precepit. Ergo quomodo contra legem preceptum moritur totiens mori debemus. Et precepit pater filio pro lege ut occideremur. Sed filius non wult quia animam carnem assumpsit etc.

In medio Rome in quodam loco aperta est terra semel et quasi terra infinita patuerit. Super hoc dii sunt interrogati. Qui dixerunt non clauderetur vorago nisi aliquis voluntarie se in mergeret. Sed cum nemo in velle posset, quidam homo nomine Marcus Curtius scilicet dixit si per annum in Roma pro libito arbitrio me vivere sinitis, anno elapso gaudens et voluntarie me in mergam. Roma concedit consenciens nunquam sibi clauserunt cum rebus et uxoribus libere uteretur. Anno elapso cum nobili equo sedens se immersit, statim se terra clausit. Applicacio. Per Roma mundus iste designatur cuius medio scilicet infernus in centro terre qui erat apertus ante adventum christi et infiniti in eum ceciderunt. Cum abyss i. apertus terris respexerunt quod nunquam clauderetur donec virgo pareret filium qui per gratiam dyabolum impugnaret et animam cum deo iniuste ad inferna descenderet. Sic tamen debebat quod nunquam de cetero infernus erit apertus nisi aliquis eum voluntarie aperiret per sua peccata etc.

Tiberius imperator regnavit qui post eum imperium prudens augustus clarus eloquio fortunatus in bello fuit. Sed postea resolutus artibus libidinis militie nulla bella gerens plurimum romanum graviter afflixit filios ipsos plures quos consules interfecit tyranniam obicit. Huic quidam artifex vas vitreum dimile seu fabricale obtulit. Quod Tyberius ad parietem iecit. Igitur artifex malleum proferens et vitrum velud cuprum fabricat. Tyberius mox ipsum decollari precepit dicens: Si hoc alius in consuetudinem veniret pro nichilo reputaretur aurum et argentum. Moralitas. Tyberius iste signat aliquos qui antequam ad aliquam dignitatem fuerint promoti satis humiles sunt et pacifici. Sed cum promoventur toti huic oppositum. Et ideo dicitur quod honores mutant mores sed raro in meliores. Artifex qui obtulit vas vitreum est pauper qui divitum munera offert. Sed si ei non placet frangit ut vult recipere. Si autem pauper magis acquiritur plus contra ipsum attendit et omnibus bonis spoliat etc.

187 Erat quidam rex qui habuit unam filiam caram cui edificavit pulcrum pallatium in quo manebat ad nuptias ei una pedissequa que cum filia regis in pallatio manebat. Habebat tamen nuntios qui describebat habuit et unde et quid ipse foris agebat ipsi reserabant. Contingit [illegible] esset ipsi que filia regis et pedissequam tam regi quam aliis multum displicebat. Moralitas. Rex iste est deus filia eius tam pulcra est anima. Pallatium edificatum est corpus de quatuor elementis fortum. Pedissequa est caro. Si pedissequa vel nutrix est bona et puer bonus erit. Nuntii sunt aures et lingua per que cor in [illegible] et lingua loquitur. Unde psalmus: Tempus loquendi tempus tacendi et tempus ridendi. Tempus tacendi est in die iudicii quando peccator peccatum obtinuerat quia quod cum loquitur contra clamabit elementa. Lingua tristis resonabit et [illegible] allegabit. Ita cor [illegible] tempus describit quibus flendi loquendi ridendi. Primum tempus flendi est quadragesima. Secundum ridendi est pascha. Sed nunc tempus est loquendi. Sed quid loqui debemus tamen duo scilicet in confessione et in oratione. Item tres [illegible] requisiti sunt. Unde est fortius in mundo. Unus dicit quod vinum. Alter dicit quod mulier. Tertius dicit quod rex. Et omnibus vincit divinum [illegible] est spiritus sanctus qui apostolos [illegible] inebriavit quod totum mundum quod vicerit [illegible]. Est virgo beata maria que ipsum regem duxit ad hoc quod passus fuit quia si caritas [illegible] non fuisset passus non fuisset. Rex vero est oratio devota quia rex in suo regno potest facere quod quod vult. Ita devota oratio potest intrare in conspectu dei et obtinebit quod quod placet.

Legitur in vitis patrum quod quaedam heremite querebat [illegible] quod quilibet diceret suam virtutem 197

Primus dicebat quod esset multum humilis
ut sibi videbatur. Secundus dixit quod es-
set paciens. Tercius dixit quod li-
benter audiret verbum dei vel loqui
de deo. Quartus dixit quod libenter
oraret. Isti quatuor orantes con-
cordes quod deus eis manifestaret quis
eorum videretur aptior. Et audierunt
vocem dicentem: Primus ex vobis me
rapit. Secundus me tenet. Tercius
me ligat. Quartus me deducit quo
vult et sic quilibet tenebit in suo
loco etc.

Quidam rex nobilis potens
atque sapiens uxorem habuit
dilectam que debite dilectori in uxor
tres filios apud eum genuit ex
adulterio qui semper erant patri rebelles
et in nullo obedientes nec similes.
Deinde de regine semine genuit
quartum filium et instruxit. Accidit
autem ut rex finito vite sue dierum mo-
reretur, corpus autem suum in regali sar-
cophago clauditur. Post cuius obitum
quatuor filii super dominio regni litiga-
bant. Miles quidam qui erat quondam
secretarius mortui regis specialis
regni primatibus et militibus sic di-
cebat: Audite consilium meum. Expe-
dit vobis ut corpus sepulti regis de
sepulcro tollatur et quicumque filiorum
arcu sagitta teneat et quicumque cor
eius profundius sagittaverit ille regnum
habeat. Placuit omnibus consilium et
patrem suum de loco effoderunt et
ad arborem ligaverunt. Primus sagitta
iaciens manum dextram patris sui
vulneravit quam de re tamquam heres
unicus et regni dominus gestabat.
Secundus torquens sagittam primus
in os patris sagittavit. Tercius at
corpus patris perforavit qui se pre-
prius fratribus regnum putabat sine
omni lite certissime possessurum. Quar-
tus vero cum accederet corpus patris
quievit ingemuit et voce lamen-
tabili dixit: Absit a me quod ego
corpus patris mei vivum aut mor-
tuum unquam ledam et osculabatur
eum. Hiis datis Principes regni simul
quod totus populus eundem iuvenem
eligentes tamquam verum heredem et re-
gem eum in patris solio locaverunt.
Et alii tres fratres omni dignitate sunt
privati ~~[illegible]~~ Rex nobilis
sapiens atque dives designat regem
regnum scilicet regem regum qui humanam
naturam per dilectam speciali privilegio
sociavit que tandem fornicata
post deos alienos debite dilectori
in uxor tamquam adulterata tres filios
genuit scilicet paganos iudeos et he-
reticos. Primus manum dex-
tram regis vulneravit dum doctri-
nam eius ipsi pagani repulerunt
et suos famulos ad eos missos valde
vulnera et mortis supplicia inferebant.
Secundus filius videns regem regum
naturaliter in os sagittat quando dicebat
iudei crucifige eum ligno denique
potum cum felle potaverunt et aceto.
Tercius filius scilicet hereticus regem summe
non desinit cottidie perforare cum
tali iaculo et hoc quod heretici inducunt
fideles quibus et cor vivum et anima

in christo iaculis sue prudentie doctrine galatearum de quibus psalmista: Et acuerunt linguas suas. Et ibidem: Sagittas suas in pharetra. Sed certus filius id est homines christiani et sanctus in re verum sede corporis patientes sui. Sed domini ihesu christi sed debet illud considerare et obediens esse in omnibus et mandata ipsius custodire ipsum diligere ex toto corde et ex tota mente et proximum suum sicut se ipsum diligere. Talis elevatur a principibus id est a sanctis angelis et omnibus sanctis in solium sui patris hic sed in vita eterna ubi cum christo regnat sine fine etc.

136

Quidam fur ad cuiusdam divitis domum nocte venit ascendit tectum auscultare cepit si aliquis in domo vigilaret. Quod hospes in domo considerans suaviter uxori dixit: Interroga me alta voce qualiter bona que habemus acquisiciam et non desistas quousque dicam tibi. Tunc illa dixit: O bone domine dic mihi cum non fueris mercator nec usurarius qualiter tantam pecuniam quam habes acquisisti. Vir quasi coactus precibus ait: Noli alicui dicere que dico tibi: fur quondam fui et nocturnis furtis que nunc habeo congregavi. Cui illa: Mirum quod non fuisti deprehensus. Cui maritus: Magister meus docuit me quoddam verbum quod septies dicebam et tunc per aliquam fenestram vel foramen in domum super radium solis vel lune descendebam et sic sepe evasi. Cui illa: Obsecro te domine dic mihi illud verbum tante virtutis tociens furabaris. At ille: Tibi dicam, nulli alteri dicas. Et verba ista septies dixi: fallax fallax. Hic dicto illa obdormivit. Sed vir finxit se dormire et stertebat. Tunc fur gavisus dixit septies id est verba predicta et super radium lune laxatis manibus et pedibus sedere voluit per fenestram in domum cecidit et magnum sonum fecit fracto quasi crure et brachio iacuit semivivus. Dum autem hospes evigilans a sompno quereret quid hoc esset et quare ita dixisset. At ille: Verba fallacie me deceperunt. ~~Reg~~ Fallax hunc ledit qui verbis eius obedit. Sed qui non credit sibi tutus ille recedit // ~~[illegible]~~ Fur iste est dyabolus qui per malas cogitaciones peccati cottidie hominibus foramen facit per consensum. Vir cum uxore dormiente est bonus prelatus qui cavere est despensatus qui inter se debent copulari quid dyabolus facere faciat eadem per radium lunarem id est per graciam spiritus sancti qui nos intus illuminare debeat. Dyabolus est fur qui in nocte peccati animas laborat capere et ideo prelato necesse est semper vigilare ne oves sibi rapiat et eas secum deportet etc.

124

Quidam miles quendam regem a quo feodatus fuit graviter offendit. Misit ad regem milites et amicos ut pro eo intercederent. Rex eius amiciciam sub hoc pacto obtinuit sed quod ad curiam regis

Pedester et equester id est semi ambulans et semi equitans veniret et quod secum duceret fidelissimum amicum et ioculatorem suum et inimicum suum profidissimum. Qua de re miles totaliter cogitare cepit quomodo ista adimplere posset. Quadam vero nocte cum peregrinum quendam ad hospicium recepisset occulte dixit uxori sue. Scias quod peregrinus magnam pecuniam secum portat. Volo igitur si tu consulis ut hunc peregrinum occidere et habebimus pecuniam. Ait illa bonum est consilium et placet. Cunctis dormientibus in domo circa diluculum miles surrexit et peregrinum suscitavit et abire fecit et unum de vitulis occidit et in frusta fecit posuitque ea in sacco et excitavit uxorem dans quod ei saccum ut in angulo domus absconderet et dixit. Caput cum cruribus et brachiis in hoc sacco posui totum autem corpus cum intestinis in stabulo sepelivi. Hec dicens uxori aliquantulum de pecunia dedit ac si eam peregrino mortuo abstulisset. Cum autem dies esset ut se duo regi presentaret accipiens adventus tamen et filium suum parvulum in gremio et uxorem suam assumpsit canemque pulcherrimum post se adire fecit cepit. Cumque castris regis quod erat vicinum appropinquaret. Dextrum crus suum super dorsum pulcherrimi sui posuit velud equitans et incedens per aliud gradiens pedester quod pedester et equester castrum regis et curiam subintravit. Quo viso rex cum astantibus mirabatur. Ait autem

rex ubi est amicus tuus fidelissimus. Miles statim evaginavit gladium vel cultellum et canis aurem abscidit. Canis cum clamaret et fugeret ad parvam horam vocavit eum ad se. Canis sanguinolentus statim ad militem. Et inquit miles. Ecce domine amicum fidelissimum mecum adduxi. Cui rex ubi est ioculator tuus. Ait ille parvulum suum filium ostendit dicens. Ecce domine non est ioculator in mundo qui mihi tantum solacium conferat sicut cum filium meum coram me ludere video. Dixit ei rex ubi est inimicus tuus. Statim uxori sue dedit alapam dicens. Quare tu tam impudice dominum meum regem intueris. Illa statim clamabat. Maledicte homicida quare me percutis. Nonne in domo tua lamentabile homicidium perpetrasti. Audite domine rex propter modicam pecuniam quendam hominem pauperem peregrinum occidit. Quod miles audiens iterum ei dedit alapam dicens. Maledicta cur falsum dicere non formidas. Que ira statim accensa coram omnibus exclamavit dicens. Venite in domum suam et ostendam vobis locum in quo abscondit caput crura et brachia et sepelivit ad stabulum in quo totum corpus dereliquit. Ob hoc astantes ad preceptum regis ad hospicium militis properaverunt. Primus autem miles saccum aperuit in quo partes vitulinis carnibus. Et defossis terram defodientes visis carnibus obstupuerunt. Astuciam quod militis cognoscentes dignis ipsum laudibus

contulerunt. Cum postea domino regi
specialiter vinctus esset anxius ~~cristi~~
Iste miles qui suam regis
graciam perdidit est quilibet peccator qui
ad optinendam domini graciam debet mittere
milites et amicos id est apostolos et alios
sanctos. Sit autem dominus suus satisfaciat
venit pedester et equester precedens
dico quod bona temporalia et terrena conte-
mplando. Tunc quia suum adeptus est
panniculo suo fidelissimo secreto adduxit
id est angelum vel confessorem suum qui animam
suam habent custodire qua licet sepe
gladio peccatorum suorum vulneravit et offe-
dit tamen fideliter ut amicus suus se-
creta coram familia et principibus reve-
lare et dolere deberet. Tenebat
osculatorem id est sinum peccatorum in gremio
id est in consciencia que si bene regatur anima
mea delectat. Morte non sua assumpsit
pro minimo suo confidissimo secreto duxit id est car-
nis molliciem aut demonum falla-
cia sive mundi que sua secreta coram
familia regis et amicis et coram suis
angelis atque omnibus suis innumerante
mortis hora in perdicione perdit qui
peccatas fallacias sic fefellit occulte
vitulum mactando et in secreto domi
angelo fortificando ut contra vim homini-
dum impetrando id est modicum in debitum
non existendo sed ieiuniis et orationibus
aliis quod bonis operibus sapienter insis-
tendo per que tandem sui graciam domini
quam perdiderat rehabebat. Studea-
mus vitam nostram emendare ut bonis
operibus insistentes etc. Et vinculat
Et merito laudabiliter miles ... et dis[illegible]

Erant duo fratres carnales unus
clericus et alter laycus. Sed illi
in quodam claustro fuerunt recepti ad
chorum. Cum autem clericus tempus suum can-
tando legendo dictando consumpsisset
deducte. Quadam vice fratrem suum
interrogat quid tempus suum deduxerit
litteras ignoraret. Cui ille: Olim litteras
didici quas cottidie volvo et revolvo
in corde meo. Quarum prima est ni-
gra, secunda rubea, tercia candida esse pro-
batur. Cui dum inquireret nomina
litterarum illarum ille: Videlicet prima est
recogitacio omnium peccatorum meorum que
tanquam nigra sunt et pena que
torquet et cruciat cor meum et erit
cogitacio tenebrarum caliginis et inferni. Secunda
est rubea que est recordacio rosei san-
guinis creatoris mei que in cruce
pro me misero peccatore de quinque vulneribus
sui sacratissimi corporis fudit misericor-
diter et habundanter sive habunde.
Tercia est candida sive desiderium celestium
gaudiorum et eorum que sequuntur agnum
dei in albis quocumque ierit. His au-
ditis clericus erubuit simul cum
doctrine dictibus litteris fratris sui oc[illegible]
sua quod nichil reputabat. Nullus ergo
clericorum vita aut mores diiudicet
simplicium laycorum nescit homo utrum
odio vel amore dignus sit etc. Quid
quod agunt homines intencio iudicat omnes

Rex Tharsis qui tres magos
qui Christo munera obtulerunt
in honore eos habuit et eos in Colo-
niam pervenit. Et tres coronas aureas
regaliter factas eis obtulit exemplum

ibidem pauperibus distribuit elemosinas
ipsos honorando. Quadam autem noc-
te cum dormiret vidit in sompnis
tres preciosas coronas quas eius de-
siderat in capitibus eius descendentes cum
magno lumine et claritate ad se ve-
nire et audivit singulos singulariter
sibi dicere. Primus scilicet senior sic ad ipsum
dixit O frater multa hic thesauri sed plu-
rima tecum deportabis. Secundus dixit
O frater infeliciter venisti sed multum fe-
licius ad patriam remeabis. Tercius dixit
fide audisti sed completis viginti quat-
tuor annis mecum in celestibus nobiscum
regnabis. Primus ergo dixit offerens
ei pixidem plenam auro. Accipe
thezaurum sapiencie per quem tibi subiectum
populum iuste iudicabis quia honor
regis iudicium diligit. Secundus accepit pi-
xidem cum mirra ei obtulit dicens
Accipe mirram penitencie per quam carnis
motus illicitos refrenabis quia optime
regit qui se et ipsum bene regit. Tercius
ei obtulit pixidem cum thure ple-
nam dicens Accipe thus devocionis
per quod miseros levabis quia sicut
ros herbam irrigat ut crescat sic
clemencia regis ipsum ad peccata prelati
exaltat. Spiritualiter. Rex iste David
primo potest dici quilibet bonus christianus
qui tenetur tres coronas offerre tribus
regibus scilicet patri et filio et spiritui sancto. Primo
tenetur offerre coronam fidei quia potens
est quia nos ex bono fragili fidem
potenti quia potest opprimere et anichilare.
Ista corona scilicet fidem in baptismo
fideliter promisisti reddere cum abrenun-
ciasti diabolo et pompis eius. Secun-
dam scilicet spem filio tenemur reddere
quia sapiens est et pro nobis natus est. Quod
spem in ipsum debemus habere patet ex multi-
plici de causa. Primo quia nos in tantum
dilexit quod de celo descendit et diabolum
vicit. Secundo quia pro nobis est et pro nobis
passus est et ideo spem etiam sibi cotti-
die offerre debemus. Tercia coronam amoris
offerre debemus spiritui sancto quia ipse amor
patris et filii est et per eum amorem dei
et proximi habere et invenire possimus.
Et si ista tria pio corde offerimus sine
dubio ista tria que secuntur a patre et
filio et spiritu sancto obtinebimus. Primo
a patre aurum et thezaurum virtutum per
quas virtutes possimus corpus et animam
regere et contra diabolum mundum carnem
pugnare et sic deo placere et vitam
eternam possidere. Secundo a filio pixidem
cum mirra per quam corpus mundum intelligi
mundatum per mirram penitencie quia ipse nobis
viam penitencie ostendit in cruce. Tercio a
spiritu sancto thus scilicet graciam suam ut simus
devoti plena caritate et quod omnia opera
que facimus gracia dei deleatur et vitam
eternam habeamus. Quam nobis prestare dignetur
pater et filius et spiritus sanctus etc.

764

Habetur in quodam libro de
colloquiis Petri ad Ihesum. Vidi
quosdam viros quos aliqui honestos
sinceros arbitrabantur. Primo vidi
comedere avenam mali ita avide
ut per utraque parte oris exiret. Secundo
vidi statuam suum fonte sulphureo
et pice plena de qua fetor intol-

scabilis exivit. Tercio vidi in arde-
ti fornace iacentem cui licet talis calor
sufficere non valebat unde mittebat
tamen scintilla de fornace volantes.
Quarto vidi super pinaculum templi sede-
tem ut ventus carpet et ossa appa-
ruit quod omnis homo aperto ore eum
videret. Quinto vidi qui membra sua
manus et pedes et quod quasi morsu suo
devorabat et alios deridebat.
~~Moralitas~~. Per primam personam que aliena
iniuste concedebat scilicet possumus com-
parare avarum hominem. Ecc. Avarus enim et
semper non habet et tamen laborare non cessat.
Luce de divite qui dixit Destruam
horrea mea. De secundo qui sedit
super foveam talis significat luxuriosos et
gulosos hominibus applicabitur et quorum
deus venter est. De tertio qui vidit
in ardenti fornace ille significat illos
qui divitiis et honoribus se exponunt
ut eis sufficit ea que habent et dicunt
ambiciosi de quibus dicitur Nonne abstu-
listi pignus fratrum tuorum sine causa
et nudos spoliasti. De quarto qui sedit
super pinaculum templi significat isti
qui omnia opera bona sua faciunt ut
videantur ab hominibus sicut ypocrite.
~~Math. in Evang.~~ Amen dico vobis
receperunt mercedem suam. De quinto
qui membra sua devorabat per illum
significantur detractores qui omnia opera
bona sua denigrant ut a detractoribus
cessare velint etc.

Refert Valerius quod Zelogus 50
imperator statuit pro lege ut
si quis virginem deflorasset

utroque oculo privaretur. Contigit quod filius
principis filiam cuiusdam vidue deflora-
ret. Mater hoc imperatori ostendens
ait: Domine legem quam fecisti impleri
facias amore dei. Ecce filius tuus
filiam meam rapuit et eam oppressit. Rex
hec audiens precepit ut duo oculi filii
eruerentur. Dixerunt satrape ad
regem: Domine tu unicum filium habe-
tis qui heres tuus esset unus
vicarius et dampnum toti mundo quod im-
peratorem certum post discessum tuum non
haberemus. Et ille: Nonne vobis
constat quod ego legem istam edidi et
opprobrium mihi esset quod legem istam non
tenerem. Sed ex quo filius primus
contra legem fecit supplicium legis per-
petrabit. Sapientes dixerunt: Roga-
mus una voce quod apud filium vindic-
tam non faciatis. Rex non precibus
eorum victus ait illis: Ergo ita
sed audite me. Oculi sui sunt oculi
mei. Ergo dextrum oculum meum eruatis
et filio meo sinistrum et tunc lex
erit impleta. Et sic factum est. Unde
omnes regem laudabant quod erat
tam iustus iudex in omnibus etc.
~~Moralitas~~. Imperator iste est dominus
noster Ihesus Christus qui istam legem edidit
ut quicumque virginem defloraret id est animam
in baptismo lotam duos oculos a-
mittere deberet scilicet visionem dei et omnium
electorum. Contigit quod contra legem fecit
sed quilibet homo qui per peccatum animam suam
deflorat. Sed Christus qui est pater noster
omnium unum tamen oculum in cruce amisit
scilicet vitam suam apud patrem. Et ideo de-
bet ut unum oculum tunc id est os gaudias

tias et carnis delicias pervenire ac[illegible]

198 Alexander Poro regi Indorum
tamquam miles intravit in forma militis
simplicis explorando eius potenciam et
statum. Quem Porus rex putans Anti-
gonum Alexandri militem honorifice
suscepit. Alexander se Antigono
nomine per cuncta fercula de latone(?)
vasa argentea deaurata dapiferis
clam et furtive vendicavit et misit
in sinu suo tamquam esset sua. Cau-
satus enim et Poro regi imputatus
est et sic reddit: O domine rex ego
audiens maximam famam tuam super
famam Alexandri in milicia et ex-
pensis ego simplex miles ad te veni
ut tamquam maiori tibi assisterem et non
sibi. Nam lex est Alexandri in curia
sua omnes milites in eius mensa ex-
istentes omnia aurea et argentea sibi
tibi allata deferunt tamquam propria secum non
minore eo cenes(?). Eandem consuetudinem
in curia tua tamquam volui servare. Quo
audito milites Pori regis Alexandrum
sunt secuti et honorati sunt magnis
muneribus et cum eo contra Porum regem
bellum inierunt et ipsum Porum occiderunt
et totam Indiam Alexandro magno
subiegerunt. Moralitas. Iste rex Al-
exander est dominus noster Ihesus Christus qui
tamquam in forma simplicis militis i. in habitu
humanitatis curiam istius mundi intravit
et explorans curiam et statum et pote-
nciam quam Porus rex i. diabolus in
mundo habuit qui vasa aurea et
argentea scilicet animas fidelium [illegible] tamquam
propria et omnes fortes et principes qui
eum audierunt et in eum crediderunt
diabolum reliquerunt et secuti sunt deum
dominum nostrum. Vos qui secuti estis eum et etiam
a deo magna munera acceperunt in
vita eterna. Quam nobis prestare dignetur.

57 Titus in civitate Romana regnavit
qui statuit pro lege quod dies
primogeniti sui ab omnibus celebra-
retur. Et quicumque in illo die nativitatis filii
sui aliquod opus faceret morte mo-
reretur. Promulgata lege vocavit
ad se Virgilium magistrum et ait: Karissime, hanc
legem constitui sicut tu constat(?). Nam sepe
multa opera possunt perpetrari et occulte
committi ad quorum noticiam non possum
pervenire. Rogo te ut per tuam industriam
vel aliquam scienciam componas per quam pos-
sim scire qui sunt isti qui contra legem
deliquunt. At ille: Domine, fiat voluntas
tua. Statim Virgilius arte magica quan-
dam magicam statuam in medio civitatis fecit(?)
statuit. Statua illa omnia opera illa die
commissa narrare solebat et per accu-
sationem statue multi sunt morte condem-
pnati. Erat autem in civitate Romana quidam
faber nomine Focas qui in die nativitatis
primogeniti laborabat sicut ceteris
diebus. Cum autem semel in strato suo
iacuisset Focas faber cogitavit
quot per accusacionem statue multi fuissent
mortui. De mane surrexit et ad
statuam ivit et ait: O statua, statua,
tua accusacione multi ad mortem

posita fuit. Romanus dixit: Si me
accusaveris caput tuum frangam et
ideo copulo tibi ut de me nichil
loquaris. Hiis dictis in domum pervenit.
Statim imperator illa hora prima
sicut solitus erat nuncios ad statu-
am misit ut ab ea quererent si aliquis
contra legem aliquid commisisset. Cum
ad statuam venissent et mentem eius
retulissent, ait eis statua: Levate
oculos et videte que scripta sunt in meo
fronte. Illi vero cum oculos suos le-
vassent tria in fronte eius viderunt sz
Tempora mutantur et homines de-
teriorantur. Qui voluerit veritatem dicere
caput fractum habebit. Ideo euntes
di(cite) vidistis sicut vos vultis ad placitum.
Et ait statua: Ite et nunciate domino
vestro hec que vidistis et legistis. Nuncii
abierunt et omnia domino retulerunt.
Imperator cum audisset precepit mi-
litibus ut se armarent et ad statuam per-
gerent et si quis contra statuam fecerit
aliquid eiusdem manibus et pedibus liga-
rent et ad eum ducerent. Milites vero
illuc venerunt et statue exposuerunt impera-
toris salutacionem dicentes quod placet
imperatori quod illum qui contra legem fecis-
set accusaret. Et quis esset qui
minas ei imposuisset. Ait statua:
Capite Focum fabrum, ipse enim est
ille qui in nullo legem tenet
et michi minas fecit. Qui statim Focum
comprehenderunt et eum imperatori presenta-
verunt. Ait ei imperator: Quid
est quod audio de te quod legem non
tenes editam? Et ille: Domine legem
istam tenere non possum quia

omni die octo denarios oportet me
habere et illos non possum habere sine
labore, ideo legem istam non possum
tenere. Ait ei imperator: Et quare
sunt octo denarii? Qui ait: Omni
die per annum teneor duos denarios
reddere, item duos accommodo, item duos
perdo et duos expendo. Ait impera-
tor: Dic michi planius de istis denariis.
Sic iste: Domine mi, audite me. Duos
denarios teneor dare patri meo
quia ipse michi in iuventute tribuit que michi
indiguit et nunc est egenus et ad
...at ut sibi subveniam in pauper-
tate, ideo omni die duos denari-
os sibi trado. Item duos denari-
os filio meo accommodo qui intrat
scolas, si ipse proficiat michi reddet
illos sicut ego iam facio patri meo
si contingat me depauperari. Item
duos denarios omni die perdo erga
uxorem meam quia non michi conte-
ntatur sed michi est contraria et sua
propria voluntate et propterea quidquid ei do
hoc totum perdo. Item omni die pro
me ipso duos denarios expendo
in cibis et potibus. Istos predictos
denarios non possum habere sine conti-
nuo labore. Date ergo iustum rogo
iudicium. Ait imperator: Satis bene
dixisti; iudicasti, vade et fideliter labora.
Et sic ab omnibus romanis commen-
datus est, et post mortem impera-
toris Focas per suam prudenciam in
imperatorem est electus qui post
tunc imperium regebat. Et ipso
mortuo aliquis remansit in imperio
ipsius inter alios imperatores de-

picta est et super caput suum erant octo denarii depicti sunt. Reducite scripture. Imperator iste est pater celestis qui statuit pro lege quod quicumque diem primogeniti sui violaverit morte morietur. Dies ista est dominica vel alii dies festivitates festivitates ab ecclesia institute. Unde dixit Memento diem sabbati. Sed heu plures plura committunt peccata illo die quam ceteris diebus quia magis visitant tabernas et plus inebriantur quam aliis diebus. Sed virgilius qui statuit statuam intelligitur prelatus sive predicatores ad hoc ordinati quod annunciant virtutes et vicia penam et gloriam. Sed heu predicator potest iam dicere sicut statua dixit Tempora mutantur et cetera. Hic enim manifeste videmus quod quondam tempora erant magis apta propter pacem et bonam vitam hominum quam nunc sunt. Terra enim dabit fructum suum magis habunde quam modo tempora mutantur propter peccata hominum quo homines deteriorantur sicut clare videmus quod aliquo tempore erant magis devoti homines quam modo. Immo in pueris plus regnat malicia quam quondam in senibus. Quare hoc ergo totus mundus in malicia positus est. Ideo si predicator voluit veritatem dicere et peccata divitum et potentum revelare non audet. Et famulus est quilibet bonus christianus qui fideliter laborat cotidie ille tenetur patri suo et patri suo duos denarios scilicet amorem et honorem. Amorem quia ipse nos in tantum dilexit quod pro nobis unicum filium in terram misit morte turpissima condempnari permisit. Honorem quia ab ipso omnia bona procedunt et sine ipso nichil agere possumus. Iste duos denarios accomodare filio debemus. Et quis est iste filius nisi dominus quo legitur Ysa. Parvulus enim natus est nobis filius datus est nobis scilicet filius dei. Et quales ei accomodare debemus nisi duos denarios scilicet bonam voluntatem et bonum actum quamdiu vivimus et quando nos egemus eius in die iudicii et quando nos iudicare apparebit tunc reddet nobis illos duos denarios in vita eterna. Quia ut scriptum est Centuplum accipiet. Iste duos denarios perdimus super uxorem. Uxor ista est caro et corpus nostrum que semper contrariantur spiritui nostro et anime nostre. Duos denarios quos expendimus super ea est mala voluntas et malus actus que communiter operantur ex alia parte. Istos duos denarios perdimus et similiter punientur vel hic vel in futuro. Iste duos denarios cotidie expendimus super nos metipsos scilicet dilectionem dei et proximi scilicet toto corde et tota mente diligere deum et proximum sicut nos metipsos. Si sic istos octo denarios sic expendimus ad vitam eternam perveniemus.

Gencianus imperator regnavit qui statuit pro lege quod quicumque malefactor esset captus et coram iudice ductus si tres veritates dicere posset quas nullus abicere posset

qui vere esset sine omni fallacia quicum-
que malefactor esset vitam ob-
tineret cum omni hereditate. Accidit quod
quidam miles contra imperatorem
surrexit et multa mala in imperio
perpetravit quia multos interfecit. Tan-
dem imperator eum comprehendit
ligatum et ad iudicium fecit adduci. Cum vero
ad esset dies iudicii dixit ei iudex
Karissime nosti statutum legis. Qui ait
Eciam domine. Tres veritates oportet me dicere
si volo mortem evadere. Ait iudex
Cito ergo statutum legis impleas
aut certe eris hodie suspensus in pati-
bulo. Ait ille Domine iudex fac si-
lencium. Quo facto ait ille Ecce
domine hec est prima veritas quam omnibus
dico quod toto tempore vite mee fui ma-
lus homo. Iudex hec audiens dixit
circumstantibus Est ne verum quod iste dicit.
Ait illi domine si non fuisset ma-
lefactor huc in statu presenti non venisset.
Ait illi iudex Dic ergo secundam ve-
ritatem. Ait ille Secunda veritas est ista
[illegible] et multum michi dis-
plicet quod in ista forma huc veni.
Ait iudex iste credimus. Dic ergo terciam
veritatem et te ipsum a morte salva.
Ait ille Hec est tercia veritas Si se-
mel evadam numquam in ista forma
huc in istum locum voluntate pre-
nirem. Dixit ei iudex Certe
satis sapienter te ipsum liberasti
vade in pace et sic salvatus est.
Moraliter. Imperator iste est dominus
noster Ihesus Christus qui statuit legem

istam. Quod quicumque malefactor in presen-
tiam dicto iudice in confessore
dicat tres veritates tam veras quod de-
mones contra illas non possunt obicere
regnum celeste obtinebit. Prima
veritas est quod dicat Ego sum malus
homo et in multis peccatis innodatus.
Secunda veritas est quod dicat Valde multum
displicet quod deum tantum offendi et ideo
per viam contricionis potes dolere. Tercia
veritas est quod dicat Si semel possem
evadere satisfaccione numquam plus
voluntarie ad ipsum peccatum redirem
et sic per consequens vitam eternam recipies

Ezechias regnavit qui tres
filios habuit quos multum dilexit.
Rex iste continue gwerram habuit
contra regem Egypti et omnia sua
expendit preter unam arborem. Ista
magnam virtutem habuit in tantum quod omnes
infirmi qui de fructu eius comede-
bant sanitatem acceperunt excepta
lepra. Cum autem idem rex usque ad
mortem infirmaretur et evadere non pos-
set fecit vocari primogenitum suum dixit
Fili mi te et fratres tuos dilexi quod omnia
que habui in gwerra expendi preter
illam arborem et quia tu es primo-
genitus meus de eadem arbore tibi lego
omne illud quod est sub terra et supra.
Alio vero dedit omne quod est in la-
titudine et altitudine. Tercio vero ait Tu
es filius meus minor tibi lego omnia
de illa arbore quod est planum et
humidum. Ait ille Sicut alii duo be-
nedixerunt patrem dicentes Deus et pa-

teli & tunc tibi retribuet et sic
cumpsit spiritum & honorifice est sepul
tus. Quo facto primogenitus cepit ar
borem occupare tamquam esset sua
hoc audiens secundus ait Quo modo
iure lignum occupas Et ille quia
hereditarius sum quia pater meus dedit
michi de ligno illo omne id quod est
substancia & succus & ideo totam arborem
tamquam meam occupare volo Et ego
pater meus dedit michi longum profundum
& latum in radice & in eius summitate
et ideo lignum est meum sicut & tuum
Hoc audiens iunior frater ait fratribus suis
karissimi quare vultis lignum occupare
plus quam ego Ipse pater meus dedit michi
de ligno omne quod est spissum & hu=
midum ergo meum est tamen & non vestrum
Sed audite me fratres ne discordia
inter nos fiat fratres cum simus Eamus
ad regem qui est hic prope & sicut
rex iudicaverit audiatur inter vobis
sumus contenti Et illi consilium est
bonum & perrexerunt ad regem et unus=
quisque regi racionem suam proposuit sic
superius scriptum est Rex cum audisset
racionem eorum dixit primogenito
Tu petis primus coronam in arbo=
re ideo oportet quod sis primus minutus &
fiat balneacionem de dextro bra=
chio ipsius sanguinem trahere Et
hoc facto dixit rex istis tribus fra=
tribus Ubi est pater vester sepultus
Et illi in tali loco Et statim fecit
eum exhumari et unum os ex cor=
pore extrahi et iterato sepeli=
ri Hoc facto vocavit filios suos
& ait Accipite os istius regis

mortui & in sanguine primogeniti
sui involuite et sinat quanto
possit Hoc facto tunc ad ventum
& ad solem ponite ut sanguis fir=
miter & fortiter adhereat ossi et sic
factum est Cum autem os cum aqua la=
varetur exsiccatum esset & os cruen=
tatum appareret tunc precepit rex ut
lavaretur cum aqua & sic factum est
Cum autem os cum aqua lavaretur statim
sanguis evanuit et os in suo
colore permansit Tunc ait rex
secundo filio sicut primus qui tibi san=
guinem traxit & minutus est et os
patris in sanguine positum ad solem
& ad ventum posuit & cum ibi os
lavaretur cum aqua sanguis evanuit
& os in suo colore permansit sicut
primus Hoc videns rex ait iuniori
filio Oportet te minuere sicut fratres tui
quod & factum est et cum os patris in sa=
nguine eius positum fuisset et
ad solem & ad ventum positum et
exsiccatum fuisset Quo facto cum
os lavabatur cum aqua sicut primus
nec per fricacionem & locionem po=
terat sanguinem evellere ab osse
nec separare quin os semper appareret
cruentatum Quo viso Rex ait Vere
tu es filius legitimus nam sanguis
eius ex osse isto precessit fratres
autem tui bastardi sunt & non le=
gitimi sed ex adulterio occulte
nati sunt Do tibi totam arborem
& hereditatem eius et factum est ita
Sic omnes laudaverunt sapienciam iudicis

q tam prudenter iudicatis. Karissimi
imperator iste est deus qui illius
xpus qui pugnauit contra regem
egipti i. dyabolum et omnia que
habuit expendit in guerra Unde
ipse ait Volucres celi nidos habent
filius autem hominis non habet ubi reclinet
Et nil remansit sibi nisi unum lignum
scilicet arbor crucis et quicumque gusta=
uerit de fructu istius arboris i. quicumque
passionem xpi in mente seu in me=
moria habuerit quicumque egrotauerit
sanitatem recipere poterit et hec prima
uera racionis excepto lepra i. de=
peccato de uita dei Per istos tres
filios designantur tria genera hominum scilicet pri=
mum diuites ac potentes quibus
datur quod est sub et supra scilicet terra
et in aere ita quod omnia obediunt
eis Sed illis uenit aqua superbie
ac luxurie et totum delet ita quod locum
non tenent nec prima in talibus locum
obtinet Per 2m intelliguntur iudi=
ces tam seculares quam ecclesiastici et
talibus uenit aliquando aqua auaricie
i. bursa plena denariis et de bonis
in eis euacuatur Sed numquam extra
tat oculos iudicii Isti duo filii [illegible]
put arborem crucis obtinere nec fruc=
tum eius gustare scilicet vita eterna Per ter
tium filium signatur xpiani simplices quorum
sanguis non potest delere quia aqua su=
perbie luxurie et auaricie et ceterorum
uiciorum numquam delebit bona opera
illorum quia firmiter deo adherent
Et ideo fructus istius arboris debe=
tis scilicet vita eterna etc.

Darius imperator in ciuitate ro
mana regnauit qui tres fi=
lios habuit quos multum dilexit
Cum uero mori deberet legauit primo=
genito totam hereditatem suam Se
cundo legauit omnia que tem
pus acquisiuit res mobiles et in
mobiles Tercio legauit tria iocali=
lia scilicet unum anulum monile et unum
pannum preciosum Anulus ista uirtute
habuit quod quicumque eum habuit in digi=
to gerebat gestabat graciam omnium et
per illam graciam quod quod ab eis quereret
obtineret Monile istam uirtutem habuit
quod quicumque illud in pectore gestabat
quod quod in corde suo optaret quod
esse posset possibile hoc obtineret
Pannus istam uirtutem habuit quod quicumque
super eum sederet et ubi cogitaret ue
nire statim fuisset Et ista tria dedit
minori filio et ait ei Karissime Ionatha
quia sic vocabatur ista tria tibi do quia
aliam hereditatem non habebis nisi ista
tria Sed mater tua ista in custodia
habebit Et cum de istis indiges unum
post aliud tibi dabit Hiis dictis spiritum
emisit et honorifice est sepul
tus Post hec primi duo filii eius
legata occupabant Tercius uero filius
a matre anulum postulabat cum aliis
clenodiis ut ad studium pergeret
Dixit mater anulum tibi trado ut
fortius studeas et caueas a mulieribus
tamen ne forte anulum perdas cum
ceteris clenodiis Ionathas anulum
recepit et ad studium profectus est
in quo satis solliciter studuit Post

Hoc cito una puella in platea
ei occurrit formosa et graciosa et
eam secum duxit in domum et cum ea
iacuit et eam nimis nimis dilexit. Jo-
nathas anulum in digito portavit
et graciam et amorem habebat et quid-
quid ab eis peciit obtinuit. Concubina
cum vidisset hoc ait ei: Domine mi
mala loquuntur quia aurum et argentum
non habes et tamen tibi nichil deficit.
Qui ait ille: Deus plus habet quam aurum
et argentum. Potens est michi dare
necessaria. Et illa per verba dulcia et
suavia istum vicit quod sibi dixit quod
ille anulus talem virtutem habet quod quicum-
cumque in digito portaverit sicut pri-
mus dixi. Et ait illa: Domine mi
in conviviis es et in solaciis cum ho-
minibus, possibile est quod anulum perdes.
Da michi ergo anulum ad custodiendum
et satis fideliter tibi custodiam. Il-
le vero dictis eius credens anulum
sibi tradidit. Cito post hec graciam
et amorem hominum perdidit. Ille hoc
videns quod expense deficerent a-
nulum ab ea peciit. Et illa pre-
sens simulavit et intravit cameram et ap-
peruit cistam et alta voce clamavit:
Heu michi domine, fures cistam ape-
ruerunt et sic illa tamen iocalia ami-
sit. ~~Desiste~~ Imperator iste est
dominus noster Ihesus Christus. Imperatrix
est mater ecclesia. Tres filii sunt
tamen genera hominum in hoc mundo. Per
primum filium intelliguntur divites
et potentes quibus deus dedit
mundum ad propriam voluntatem.

Per secundum filium signantur sapientes hu-
ius mundi qui per sapienciam acquirunt quid-
quid habent [illegible] Desiderantes eligens
paupertatem. Per tercium filium intelligitur
bonus christianus cui dedit dominus
tamen iocalia scilicet anulum fidei, monile
spei graciam et pannum caritatis. In
quamdiu portaverit fidei anulum
graciam dei et amorem habebit
et tamen quidquid desiderat obtinebit
sicut scriptum est: Si habueritis fidem
sicut granum synapis et dixeritis
huic monti etc. Si vero monile
id est spem in pectore portaveris quid-
quid cogitaveris obtinebis. Si vero pan-
num caritatis habueris ubicumque
volueris obtinebis. Quia caritas non
agit perperam etc. Sequitur de p-

19

Domianus imperator regnavit
multis annis qui cum in statu
suo iaceret elevatum est cor
eius ultra quam credi possit et di-
cebat apud se: Est ne alius deus quam
ego sum. Hiis cogitatis obdormivit.
Mane vocavit milites suos et
ceteros et ait: Karissimi comedamus
et ad venandum vadamus. Sump-
tis cibis ad venandum equitavit. Dum
vero equitasset calor intol-
lerabilis invasit eum in tantum quod vide-
batur sibi velle mori nisi in aqua frigi-
da posset balneare. Respexit a longe
vidit aquam latam et dixit militibus
suis: Hic maneatis donec ad vos
redeam. Qui festinanter equitavit
et de equo descendit vestimenta

deposuit et ad aquam intravit et
tam diu ibi remansit quousque totaliter refrigera-
tus fuit. Dum vero sic in aqua fuis-
set, venit quidam ei per omnia similis
in vultu et in gestu et induit se vesti-
mentis suis et equum eius ascendit
et ad milites eius equitavit et ab
omnibus sicut imperator est receptus
quia ipsum omnes credebant ipsum impera-
torem esse quia in omnibus ei similis erat
ad domum imperatoris cum militibus
equitavit. Post hec Jovinianus descendit
de aqua nec equum nec vestes invenit
admirabatur et contristatus est valde quia
nudus erat. Cogitavit intra se Quid
faciam et tandem ad se reversus ait
Hic prope manet unus miles meus
vadam ad eum et vestimenta et equum
mihi dabit et sic ad pallacium ibo et
videbo quomodo et per quem totaliter sum confusus.
Jovinianus ad castrum ivit militis
ad portam pulsavit. Janitor quesivit
quid vellet. Ait ille Januam ape-
ri. Sum Jovinianus imperator. Dic do-
mino tuo ut vestes mittet mihi
et equum quia omnia mea perdidi. Qui
ait Mentiris pessime ribalde quia
dominus meus iam cum imperatore et
aliis militibus ad pallacium equitavit
et iam reversus est et in mensa sedet.
Recte domino meo dictum dicam. Ja-
nitor intravit et militi omnia nar-
ravit. Miles precepit ut introduceretur.
Et sic factum est. Miles cum eum vidis-
set in nullo notitiam eius habuisset.
Ait ei miles Dic quis es. Ait
ille Jovinianus imperator sum
et te militem feci tali die et

tali hora. Ait ille O ribalde qua
audacia te audes imperatorem vo-
care. Jam dominus meus cum militibus
suis ad pallacium equitavit et ego
cum eo sum secutus et sum reversus. Verum
est quod tali die et hora factus sum
miles per dominum meum imperatorem.
Sed quia presumis te imperatorem vocare
impunitus non transibis. Et statim fecit
eum egregie verberare et expellere. Ille
vero sic expulsus et percussus flevit
amare et ait O deus qualiter hoc potest
esse quod ille quem militem feci me
non cognovit. Cogitavit similiter prope est
dux quidam consiliarius meus specia-
lis vadam ad eum et per ipsum habe-
bo vestimenta et equum. Cum vero ad
portam ducis pervenisset pulsavit.
Janitor cum ipsum nudum vidisset
admirabatur et ait Quis es tu et
qualiter sic totaliter es denudatus. Ait
ille Dic domino tuo duci. Ego sum
imperator perdidi totum et ideo ad eum
veni ut mihi in hac necessitate subveniat.
Janitor intravit et duci dixit
quod quidam nudus esset ad portam
qui diceret se imperatorem esse et
introitum peteret. Ait dux Cito
eum introduc ut videamus quis
sit. Janitor eum introduxit sed
dux eius notitiam in nullo habuit.
Ait ei dux Quis es tu. Ait ille
Ego sum imperator et te ad ducem
promovi et consiliarius meus specialis
fuisti. Ait dux insanis miser
et quia presumis te imperatorem vocare
impunitus non transibis. Fecit eum
in carcerem extrahi et ipsum verberare

fecit usque ad effusionem sanguinis et sic recessit. Ille sic percussus et sic male cruciatus magnos gemitus et suspiria emittebat et ait intra se: Heu mihi quid faciam? Opprobrium hominum et abiectio plebis factus sum. Ad pallatium meum ibo et forte mei servitores noticiam mei habebunt. Post suspiria ad pallatium nudus accessit, ad portam pulsavit. Janitor vero hunc cum vidisset ait: Quis es tu? Dixit ille: Et non nostis me? Qui ait: In nullo. Et ille dixit: Hic amor quod portas vestes meas quas tibi dedi. Et ianitor: Mentiris, vestes domini mei imperatoris porto. Et ille: Ego rogo te amore dei quod vadas ad imperatricem et si non vult credere dicas ei occulte illa signa que nemo scit nisi novit nisi ego et illa. Dixit ianitor: Non dubito quin sis vesanus. Tamen domine mee imperatrici verba tua dicam. Janitor ad imperatricem flexis genibus omnia retulit verba. Illa vero contristata ait: O domine imperator, audite mirabilia, quia privata inter nos quidam ribaldus nuncius per ianitorem demandavit et dicit se imperatorem esse. Ipse cum hec audisset precepit ut introduceretur. Cum introductus fuisset dixit imperator omnibus in aula sedentibus et stantibus: Karissimi, audite verba que iste dicit. Dic eciam quis es tu et quare venisti. At ille: Imperator sum istius imperii et veni ad loquendum imperatrici. Dixit imperator omnibus existentibus in pallatio: Dicite mihi sub iuramento quis nostrum inter nos sit imperator. Et illi omnes dixerunt: O domine, iste ribaldus mirabilis est, nunquam illum nequaquam vidimus, sed te a iuventute nostra quod noster dominus imperator fuisti. Sed ad imperatricem dixit: Dic mihi domina, nosti tu illum hominem qui dicit se imperatorem tuum esse? Et illa: O bone domine, cur talia a me queris? Nonne quadraginta annos tecum steti et pueros tecum habui? Imperator dixit ei: Omnia ausus fuisti imperatorem te nominare? Ideo iudico ad caudam equi sis ligatus, et si amodo ausus fueris talia dicere, morte turpissima morieris. Et precepit pallatoribus ut ad caudam equi traherent eum ita quod tamen non moreretur, et fecerunt. Post hec vero expulsus. Et quasi desperatus ait intra se: Vadam ad confessorem meum et forte noticiam mei habebit quia sepe confessionem meam audivit. Venit ad heremitam qui ad fenestram sedebat in cella, pulsavit, et ille ait: Quis est ille qui pulsat? Qui ait: Jovinianus imperator. Aperi mihi et loquar tecum. Ille vero aperuit fenestram et cum vidisset statim cum impetu fenestram clausit et ait: Recede maledicte, nescio quid dicis. Tu es dyabolus in specie hominis. Ille hec audiens ad terram cecidit et crines de barba pre dolore extraxit

et lamentationes usque in celum dixit
dicens Heu mihi quid faciam et statim
recordatus qui de nocte in strato
suo cor eius elevatum fuisset dum
dixit Est ne alius deus quam ego
Inde pulsat ibi ad cellam heremite dicens
Amore illius qui pependit in cruce
audi confessionem et si nolueris fe-
nestram aperire clausam eam habeas
quousque finiero Et ille placet Et
tunc de tota vita sua confessus
fuit et precipue quomodo se contra deum
erexit dicens Ego non aliud credere
dixi quam me ipsum Heremita fenestram
aperuit et post absolucionem noticiam
eius habebat et ait Benedictus
deus iam noticiam vestram habeo Pauperes
vestes habeo induite et ad palla-
cium vestrum ite et omnes noticiam vestram
habebunt Imperator induit se et
ad pallacium perrexit et ad portam
pulsavit Janitor vero portam ape-
ruit et ipsum honorifice suscepit
Et ille habes noticiam mei Qui
ait Domine per optime sed miror quod
hic steti et non vidi vos Ille vero
pallacium intravit omnes ei assur-
gunt et capita ei inclinant Sed alius
imperator in camera erat cum impera-
trice Quidam miles de camera
exivit et eum intime respexit
ad cameram redijt et ait Domine
mi est quidam homo in aula cui omnes
honorem faciunt qui in tantum assimilatur
vobis in omnibus quod quis vestrum impera-
tor esset penitus ignoramus Et
ille foras vadam et veritatem

discuciam Cum pallacium intrasset illum
per manus accepit et iuxta se sedere
fecit et vocavit omnes nobiles et
imperatricem et ait Audite me Iste
homo est imperator sed aliquando ipse
se contra deum erexit unde punitus
fuit imperio et noticia ab ipso recesserat
quia ut cum venit ad satisfa-
ccionem deo fecit et penituit eum fe-
cisse Ego vero angelus sum custos anime
sue et imperium suum custodivi quamdiu
penitenciam fecit Et quia deo perfecte
penitenciam satis fecit ut vidistis animo
sitis ei obedientes et cum vobis commen-
do et statim ab oculis eorum evanuit
~~Reffice~~ // Imperator iste potest dici
quilibet homo qui totum mundum habet
qui propter divicias honores et po-
tencias se erigit contra deum et eius
precepta non obediens vocavit mi-
lites id est quinque sensus suos pergit ad venandum
id est ad mundi vanitatem Contigit calor
magnus id est temptacio dyabolica eum arri-
puit quod quiescere non potest usque ad aquas
id est in peccatis totaliter potest frigidus factus
et vestita id est opera sua sine custodia
dimittit sed primo de equo descendit
id est a fide quam in baptismo suscepit pro-
misit tunc cum pompis dyaboli
abrenunciat Deinde deponit
vestimenta id est cardinales virtutes anime et
fit nudus et miser id est mundi vani-
tates descendit Quid est faciendum
ad domum militis primo pergere id est ad
idoneum qui est ubertas quia tunc dicat
Quando deum dereliquisti cum hoc in corpore
emendas et non fatearis te impera-
torem vanum esse quia opera vani

per peccatum anichilasti quod id te ex-
pellit quousque emendatus fueris
Quid ergo ultra faciendum ad diuite
pergas i. ad penitenciam que quociens
minuat donec deo reconciliatus
fueris Contricionem te ponit i. quod
deo placet decet et reliqua ab corre-
ctione i. cordis operacionem per quam pur-
ueris i. peccatum execat Fili vade
ad heremita i. ad confessorem de
omnibus in quibus contra deum deliquisti
primam agas statim deus et angeli
et omnes sancti noticiam tui habebunt
et te in societatem eorum honorifi-
ce accipient et omni tempore cum pro-
orare i. cum anima tua habent noticiam
tui qui es homo dei et per consequens
eternam vitam obtinebis etc. Sequitur

Hambrigal regnauit mul(tis)
annis qui tamen unicam filiam
habuit quam multum dilige-
bat Accidit una die quod cum mili-
tibus suis et familia magna ad
venandum equitaret supervenit ma-
gna nebula in obscura silva et
separavit imperatorem a tota fami-
lia et post unum cervum currebat Cum
vero imperator aciens respiceret (?) si inveniret
nec milites nec familiam inveniebat
Illi querebant eum ex una parte et ipse
eos ex alia parte Cum vero solus
equitabat nox appropinquabat Cum
autem sic in silva equitaret errauit
in nocte et nesciret quo intenderet
vidit lumen de longe et equum ad
talcaribus percussit et ad domum quan-
dam nemoris venit et erat valde
obscura nox et ad domum pulsat
et hospicium amore dei petiuit
Tunc forestarius noticiam predomi-
ni non habebat et quesiuit quis esset
et quo tenderet et quid sic tarde
in nemore sic equitaret Imperator
respondit Ego sum simplex homo et captus
in via erraui et nox super me venit
Ideo rogo te ut me suscipias ista
nocte Et ille ait Intra in nomine
domini Illa que habeo libenter tibi imperti-
bor Ille vero intrauit et hospes
equum suum locauit et mensam posita
sibi satis bene ministrauit de omnibus que
habuit excepto vino quod non habuit
Interea quesiuit a forestario Dic
michi karissime cuius est domus ista nemo-
ris Et ille domini mei impera-
toris Et ego sum eius civis et de illo
sibi custodio et ista est uxor mea
et de vicinia partium Cum vero iam tempus
esset post cenam ad unum lectum in
honesto locauit imperatorem Cum
vero in primo sompno dormiret venit
ad imperatorem vox dicens Accipe acci-
pe accipe Hac voce audita expergefa-
ctus est ex sompno imperator ait
Quid est hoc quod audio accipe et
nichil accepi Iterum obdormiuit
Et ecce vox secundo dicens Redde
redde redde Ille vero expergefactus
ait Quid est Primo audiui acci-
pe tribus vicibus et nichil accepi
Iam secundo audiui redde quid
debeo reddere cum nichil accepi
Item tercio dormiuit cepit sentire

Uxor hospitis in partu laborare
cepit et filium pulcherrimum genuit
seu peperit. Deinde tercia vice vox
delapsa est ad eum dicens Fuge fuge
fuge nocte ista natus est puer
qui post te regnabit. Imperator
cum hoc audisset contristata sunt omnia
viscera eius et ait inter se Quid
est quod audio fuge quid fugere debeo
et qua de causa. Cum hec cogitasset
vocem clamantis infantis audivit
et per vocem cognovit quod esset masculus.
Cogitat inter se Numquid puer iste re-
gnabit post me. Mane facto equum
ascendit vocavit ad se forestarium
et ait Secrete dico tibi quod ego sum dominus
tuus imperator. Ille hec audiens in
terram cecidit veniam petens si eum
in aliquo offendisset. Ait illi Noli
timere immo teneor tibi quia in tempore
noctis dedisti hospicium et alia atti-
nencia. Sed dicas michi numquid uxor tua
nocte ista peperit filium. Et ille Ita
domine. Tunc ait Ostende michi eum. Quem
cum eum vidisset imperator puerum
intime aspexit et in fronte eius quoddam
signum vidit et tacite consideravit.
Deinde dixit forestario Istum filium ha-
bebis ad nutriendum et ego illum in
filio adoptabo. Post unam quindenam
pro eo mittam. Et ille Non sum dignus
ut puerum meum nutriatis. Sunt
deus regnicolis vobis subiecta humiliter
via. Et ipse se inter se loquentibus
familia regis venit ad eum et ad pal-
lacium perduxit. Post unam quinde-
nam vocavit ad se tres suos pueros

De quibus maxime confidebat et ait
ad illos Per iuramentum quod michi fecistis
equitate ad forestarium illius nemoris
et parvulum quem uxor sua genuit
ista nocte qua in hospicio suo fui vo-
biscum adducite. Et cum prope nemus ve-
nitis fortiter puerum occidite et sque-
na morte cor eius michi adducite
volo ipsum. Ait illi Domine fiat volun-
tas tua. Statim ad domum foresta-
rii equitaverunt et puerum eis ad nu-
triendum petebant. Ille vero sicut ho-
mo innocens puerum ipsis tradidit. Cum
vero prope nemus equitarent dixerunt ad
invicem Hic est locus aptus ut puerum
occidamus et in preceptum imperatoris
puerum ad terram posuerunt et inbuit
cum in precepisset unus ex eis
dixit Pro qua causa peccatum est istum puerum
non occidere. Respondit alter Veri-
tas est et esset magnum peccatum. Et
ideo studeamus inter nos vitam pueri sal-
vare et imperatori super hoc videre erit
unus. Audite consilium meum. Hic
in nemore sunt multi porcelli parvuli
unum ex hiis occidamus et cor ipsius
imperatori presentemus et dicemus quod cor
pueri fuit et sic erimus excusati et
puer per nos non morietur. Dixerunt
ceteri Bonum est consilium. Sed simus
simul coniurati ut nullus aliud prodat
fiat est ita. Deinde puerum in concavo
unius arboris posuerunt et cor por-
celli imperatori presentaverunt. Erat autem
copia ignis in aula imperatoris. Et
cum ipse cor porcelli accepisset
statim in ignem proiecit et ait Ecce

q p9 me regnat ia potest vide quid
cōtint sompnia sua Sꝫ a vō die co=
mes quidā nomine lempoldus
in eo nemore in q° puer erat ꝫ
venatus Currebat cervus ꝛ ayn ca=
nes tenebit Cervus vō recto trami=
te ad illā arborem venit in qua=
puer iacebat Canes cū inseque
bantur Sꝫ cū puerꝫ vagiatē ꝛ cla
matem audisset iuxta arbore ste
terit Comes vō cū hc audisset
admirabatur ꝛ ad arbore cū servis
suis accessisset ꝛ plorate puerꝫ
audivit Et videns puerꝫ pannis
ī volutū dixit suis festinate et
puerꝫ m adducite puerꝫ ī gremio
accepit ꝛ secū ad castꝫ duxit Co
mes nullū puerꝫ habuit Dixit qꝫ vx=
ori sue Karissima dicemus corā ppl'o
q filius m' sit et spes qꝫ dē gaudēm
habebimus Et illa in optime placet
Infra paucos dies erat fama p
totū comitatū qꝫ comitissa pulch=
rimū filiū pepisset Unde multi gavisi
sunt Crevit puer ab hominibꝫ di=
lectus Cū aūt septē annos comple=
visset ad studiū ꝫ positus et mo
nio pfecit Et sic in studiis usqꝫ
ad vicesimū annū pmansit Post p=
dictos annos Imperator pcepit pcla=
mare quoddā convivium et omēs no=
biles divites ꝛ paupes sūt voca=
ti Inter quos venit lempoldus
cū uxore sua ꝛ puer ad ipm ministrat
Imperator vō puerꝫ intime inspexit
vidit signū quod in fronte eius vi=
derat in domo forestarii qm natus

erat ꝛ noticia sua p oīa habebat
Dixit qꝫ comiti finito prandio
Dic m cuius sit filius iste iuve=
nis qui corā te ministravit Et
ille dixit filius meus ꝫ quē uxor
mea pepit Ait Imperator p iu=
ramentū quod m fecisti dic veritatē
Et ille Dñe ergo ita sine dubio
tuus filius sit ignoro Et ille quō
go ad eū venisti vl unde ve tibi
Ait comes Iā sunt viginti anni
ergo in tali nemore venatus fui
ꝛ cepi istū puerꝫ pannis ī volutū
in venī in quadā arbore derelic=
tū Imperator hc audiens consulte
illos ad se vocat qui pnuncii mis=
si erant et dixit eis Carissimi recolitis
qꝫ iā sūt viginti anni q vos ad do=
mū forestarii pfilio suo destinavi
Dicite m sub pena vite vt veritatē
quid actū fuit de puero Et illi dixerunt
Si securabitis nos t veritate dicemus
Et ille hc pmitto fiet Et illi
Nimia pietate erāmus moti consili=
ati fuimus qꝫ puer nō occideretur
sed loco eius quedā porcellum
occidimus ꝛ tibi cor eius ptulimus
Cogitat Imperator iste est qui post
me regnabit tm hoc si potero pveniā
et ipm ad mortem ptrahā Dixit
qꝫ comiti puer iste nobiscum
in curia mea manebit Et ille dixit
ergo ita instanter petitis fiat vo
luntas vra Igitur iuvenis iste ī curia
regis mansit Sꝫ imperator de die
in die cogitabat quō eū morti
traderet Erat tunc Imperatrix
in ptibus longinquis in alia terra

cum unica filia sua. Imperator vocavit
iuvenem ad se et dixit: Fili, oportet ire
ad imperatricem et litteras ei ex parte
mei presentare, quia rumores de ipsa
et filia mea longo tempore non audivi. Et
ille: Domine, presto sum voluntati vestre per
omnia obedire. Et statim vocavit unum
tantum de scriptoribus suis dicens: Scribe
in litteras imperatrici sub hac forma: ut
quam cito litteras legerit ac intellexerit,
sub pena mortis statim latorem presentium
vilissima morte condempnet, ita quod nul-
lo modo periculum mortem eius deficiat;
si non fecerit, loco eius mortem tur-
pissimam subire non evadet. Litteras anu-
lo signatas iuveni dedit ut mane
in aurora iter arriperet. Puer vero
sollicitus de negocio domini sui mane
surrexit et per diem equitavit et ad
domum cuiusdam militis venit hora
nona lassus ex itinere a milite ci-
bum et requiem petiit. Miles vero
videns eum honestum esse ex parte
imperatoris missum graciose ipsum sus-
cepit. Facto prandio ad dormito-
rium iussit eum ire. Puer vero fati-
gatus ex itinere statim obdormivit. Et sop-
no ipso dormiente miles cameram
intravit videns pixidem cum litteris
ad caput suum, modo non temptatum erat
pixidem aperire, quod fecit. Cumque aper-
uisset, videns litteras imperatoris an-
nulo signatas imperatrici directas,
intra se cogitavit: Aperiam et quid in
eis continetur videbo, quia ipsas
iterum claudam. Cera spissa erat impo-
sita. Statim eas aperuit et legit
sub qua pena mortis ille iuvenis

ad mortem positus esset. Contristatus
est valde et intra se cogitavit: Do-
mine, quam grave peccatum esset talem iuvenem
tam formosum ad mortem ponere. Certe
non fiat ita. Et statim aliam litteram scri-
bi fecit: O imperatrix, te precipio sub pena
vite ut latorem presentium litterarum cum omni
gaudio et solempnitate suscipias et
sibi unicam filiam meam iuxta tenorem
postquam ad te venerit in uxorem
tradas et ad nupcias omnes nobi-
les invitas. Et si non feceris, morte
turpissima te condempnabo. Hoc facto mi-
les litteras clausit sine fractura sigilli
et imposuit in pixidem et iuvenem
excitavit et ipsum tenuit illa nocte.
Mane vero valefecit et versus im-
peratricem perrexit. Cum autem venisset
ad eandem satis honorifice eam ex
parte imperatoris salutat et ei litteras
presentat. Illa vero cum litteras legisset et
iterum ~~intellexisset~~ intellexit, osculata
est ipsum puerum et ait: Bene sis
venturus, fili carissime. Preceptum domini
mei libenter adimplebo. Fecit statim
vocare omnes nobiles tocius regi-
onis ut tercia die in convivio impera-
tricis interessent. Illi hec audientes ob
statim venerunt cum magna solempnitate
et die tercia inter iuvenem et filiam regis
matrimonium est solempnizatum et festo convivio
dona multa a nobilibus recepit, et re-
cesserunt. Puer autem remansit cum uxo-
re sua imperatrice. Cito post hec impera-
tor versus partes illas venit. Au-
diens eum imperatrix adventum ipsius
dixit genero suo: Fili mi, veniam
obviam domino regi. Cui ait: Domina, parata

sū Cū vō regi obviasset rex pos-
tulatq̄ ꝫ imperatricē Et p9 q̄ꝫ pu-
er vidisset tōvo vultu recepit
eū Dixit ꝙ imperatrici filia mor-
tis est eo Que ait dn̄e mãz pe-
to Dic m̄ quid merui Ait ille ꝯ
pena mortis ꝯscripsi ut istū iuuene
iussisti eciam morte tradi nam ꝯ-
traria quae libitis meis nō obedivis-
ti Que ait O dn̄e literam tuā adhuc
habeo in qua plane cōtinet ꝯpe-
na mortis ut iussisti cōdna filia mea
illi iuueni in uxore dare Ait im-
perator nunq̄ feci ꝫ Que ait Ecia
dn̄e ia singulis noctibꝫ simul dormi-
ūt Ait ille Ostende m̄ literam quā
tibi misi Cū aūt imperator literam
legisset et vidisset ait O quā ma-
gna stulticia ꝫ in nobis aliter
ordinare q̄ꝫ deus ordinat Et sta-
tim osculatus ꝫ puerū et eū in
filiū recepit Qui p9 morte im-
peratoris loco eius laudabiliter regnat
~~Misterium~~ Imperator iste est dici
quilꝫ homo qui totaliter in mundanis
delectatur pergit ad venandū i. ad vite
di vanitatem Tunc surgit nebu-
la obscura i. temptacio dyabolica per quā
miser hō ab omnibꝫ virtutibꝫ separat
pergit vagando i. sine via dei usqꝫ
ad domū forestarij puenit Domus
illa designat ecclesiam ad quā hōꝫ
refugiō refugere et ibi recepto
Nunquam est audire accipe accipe acci-
pe Primum accipe deus intellige ac-
ceptam animam ad ymaginem dei creata
tā quāꝫ sensibꝫ ꝓ 2m accipe deus

intellige animam dī quā imptaverit
nobis quātuscumqꝫ malus sis te vio
emendare Item nō primum redde
intellige q̄ deo debes reddere mundā
animam quā in baptismo recepisti
Per 2m redde intellige corpus de
omnibꝫ que tibi deus ꝙ nullū ma-
lū in puniti et nullū bonū irre-
muneratū Per tercium redde intellige
q̄ te totum ꝯmittas in dei misericor-
dia Item per primū fuge intellige
mundū dyabolum et carnē que demus
fuge tota mente Per 2m fuge in-
tellige oraciones et cam omnes peccati
q̄ nō solū fugiendum ꝫ sꝫ eciam ea
que ad peccatum inducunt Per tercium fuge
intellige demus mortem eterna
que habuit pueri i. alter addua
ꝙ accipe consiliū redde debitum
fuge supplicium Tunc miles i. confes-
sor tuus te benigne ~~tractat~~ trac-
tabit et faciet te apud abstinencia
et prudenciam cordis appetere per bona
informacionem et doctrinā et aliqua
scripturā i. mala vita mutabit
et faciet i. animā tua bona vita ut
eam mundā possit reddere deo et
sibi eam in uxore dare Imperator ꝯfes-
sabo ea m̄ et tunc erit in magna
convinio cū omnibꝫ nobilibꝫ i. cū
omnibꝫ sanctis in vita eterna ꝙ nobis
ꝯparare digneris etc.

[D]ocianus regnat super oīa
uxore dilexit et hec ꝓpter tria
Primo quia fidelis 2° quia pul-
cra 3° quia obediens et stabilis
esset De fratre suo ut etc.

Tiberius in civitate romana reg-
nat qui miro modo melodiam
dilexit. Cum semel audivit quod ad ve-
nacionem equitaret audivit quandam
melodiam quod sibi videbatur quod
nunquam melodiam audivisset. Post
iam melodiam equitavit solus et cum ad
locum venisset vidit unam aquam ma-
gnam et latam. Iuxta hanc aquam pauper
quidam sedebat qui cytharam percussit
et de illa tota melodia procedebat.
Ait ei imperator: Dic michi quomodo tam
dulcis melodia de cythara procedit.
Ait ille: Domine per octo annos sic hic
sui et mansi et dedit michi deus talem
graciam quod quam cito cordas tetigero
tam cito suavis procedit sonus de
cythara quod pisces istius aque veniunt.
Per paucos dies ex alia parte aque ve-
nit quidam sibilator qui in tam dulce-
sibilat quod pisces dimittunt me et
vadunt ad eum. Et ideo rogo vos ut
virum adiutorem contra ipsum michi
dignemini impertire. Ait imperator:
Ecce in baculo meo hamum aureum
habeo illum accipe et in profunditate aque
liga et deinde cytharam et cordas
tange et sic sibilator recedet confusus.
Piscator hec omnia fecit et cytharam
cepit tangere ad cuius tactum pisces
venerunt statim. Piscator eos cum
hamo aureo ad terram traxit. Sibi-
lator hec videns confusus recessit
et pauper ibidem tempore vite sue re-
mansit in pace. ~~Moralitas~~ Impera-
tor iste est dominus noster ihesus christus

qui multum melodiam i. puram oracionem
diligit. Venator per sua animalia i.
per animas quas dyabolus venatur auferre.
Aqua vero in qua sunt pisces est
iste mundus plenus peccatoribus. Pau-
per sedens iuxta aquam est predica-
tor qui cytharam facit sonare cum
qua debet pisces i. peccatores ad terram
trahere i. ad regnum celeste. Sed heu
predicator incipit cytharam facere so-
nitum per culpe i. populo dei predicare
statim sibilator i. dyabolus sibilat
tam dulciter ita quod predicatorem peccatores
non audiunt quia diversas habet
melodias quia alios facit dormire
alios garrulare et sic de singulis.
Cum ergo predicatore hamum divine
gracie petere per quem possit homines
peccatores ad deum trahere etc. Omnibus

Claudius regnavit qui habuit
unicam filiam quam multum dilexit.
Cogitavit intra se quomodo eam pro-
movere posset. Ait: si eam in uxorem
diviti dedero et ipse stultus fuerit fi-
lia mea est perdita. Et si ymmo pauperi
dedero sapienti sibi et filie mee satis
acquiret. Erat tunc in civitate quidam
philosophus nomine Socrates quem impera-
tor vocavit ad se et ait: Karissime placet
tibi filiam meam in uxorem ducere? Et ait
ei: Etiam domine ymmo gaudeo eam
ducere. Ait ei imperator: Ergo tibi
placet eam ducere, dabo tibi eam sub tali
forma quod si moriatur ante te tu a-
mittes vitam tuam. Elige ergo si placet
tibi eam ducere an non. Ait ille

statte in tali condicione in platz
ea ducte imperator ea socrati
cum magna solempnitate desponsatur
et per aliquod tempus quiete vitam
duxerunt cum sanitate bona. Pos-
tea uxor incepit infirmari. Socra-
tes contristatus est valde et intrat
quoddam nemus flevit amare. Et
dum fleret ecce Alexander in eo
nemore venatus est. Miles quidam
Alexandri vidit Socratem et ait ad
eum: Quis es tu? At ille: Ego talis
sum dux et dux tuus est servus dni
mei. Ait ille: arctius non est maior
in mundo dominus meo Alexandro. Sed
ducam te ad dominum meum et videbis
quis sit dominus tuus de quo talia dicis.
Et cum ante regem Alexandrum ductus
fuisset, ait ei Socrates: quis est dominus
tuus de quo dicis sum servus eius est
ille dominus meus est ratio eius servus
est voluntas. Et quia per voluntatem
regnum tuum usque nunc gubernasti et
non per legem rationis, servus domini mei es.
Sic ratio mea qui est dominus. Prudenter hoc
Alexander ait: Iste prudenter iudicavit.
Nobis ad eum. Et ab illo tempore rex reg-
num suum gubernat ratione et non voluntate.
Et sic Socrates in dolore mansit in
nemore. Et dum sic flendo iret,
venit quidam senex ad eum et ait:
O bone magister, cur tam doles? Socrates:
data tibi filia imperatoris sponsa in tali
condicione quod quandocumque uxor mea
moriretur ego vitam amitterem et ipsa iam
ad mortem infirmatur et si moriretur
vitam meam nullo modo potero salvare. Ait
senex: et fac, si in consilium meum et

fac sicut uxor tua de sermone regis
est et cum rex precepit invenimus fuit
uxor tua plus diligat sanum et uber-
ram partis sum cum sagittarius. Et tu ani-
pe hic tres herbas et de una fac
ei potacionem ut bibat mane et
de aliis duabus fac emplastrum et
ponat super stomachum et si istam
doctrinam impleverit sanitatem pristinam
habebit. Socrates ista vero omnia im-
plevit et uxor eius sanata est. Au-
diens imperator quod Socrates per sa-
nitate sic uxoris laborasset cum
ad magnas divicias et honores
promovit. ~~Refusit~~ Imperator iste
est Christus dominus noster. Filia
pulchra est anima ad ymaginem dei creata
quam dedit in uxorem pauperi Socrati.
Quia at hoc sit pauper audit. Iob.
Dominus nudus egressus sum. Sed scire de-
bes quod sub tali condicione dominus dedit
animam homini ut si in eius societate
moriretur scilicet per mortale peccatum iam
vitam amitteret scilicet eternam. Si ergo anima
infirmatur per peccatum fac sicut Socrates
intra nemus id est ecclesiam et ibi inve-
nies senem id est confessorem per cuius con-
silium salvaberis et fac secundum con-
silium. Primo diliges plus in sagittario
regis id est per frequentem memoriam
et passione Christi in corde tuo. Deinde
inde collige tres herbas scilicet contricionem,
confessionem et satisfactionem. De prima fa-
cias potionem id est ut doleas de peccatis
tuis. Et fac de aliis duabus herbis
emplastrum id est integram confessionem
et satisfactionem et salvaberis et pro quibus
vitam eternam pervenies ~~ad quam~~

Gorgonius regnavit in civitate romana
prudens valde in cuius imperio
erat quedam mulier nomine flo-
rentina nimis pulcra. Que tam pul-
cra erat quod tres reges propter illam
commiserunt bellum et quod ex omni parte
illorum trium regum infiniti omnes erant
de die in diem occubuerunt. Satra-
pe ac nobiles imperii hec audientes
ad imperatorem dixerunt Domine propter istam
florentinam que est in imperio tam grato-
sa quod propter eius amorem infiniti mor-
tui sunt et nisi cicius remedium facias
infiniti in imperio peribunt. Audiens hoc
imperator statim anulo suo signatas
litteras sibi misit. Ut florentina sine
dilatione ad eum veniret. Nuncius
cum has litteras accepisset et antequam ad
eam venisset mortua est florentina
Nuncius rediit et imperatori nunciat
quod mortua esset. Imperator contristatus
est valde quod eam videre non posset
Statim omnes pictores imperii convocat
Cum autem venissent ait imperator ta-
ipsis. Erat in imperio meo quedam
mulier nomine florentina que mortua est
et eam non vidi que erat tante pul-
critudinis quod infiniti mortui sunt propter eam
Rogo ergo cum omni diligencia et ymaginem
eius in pariete michi depingite sicut prius
fuit quasi viveret per quam picturam pul-
critudinem eius possim videre quod tot
mortui sunt propter eam. Ait illi Domine
sed difficile petis. Omnes pictores
totius mundi non depingerent equivalentem
ad eius pulcritudinem excepto uno pictore
qui latet in montibus. Audiens imperator
pro eo misit. Cum autem venisset ait
imperator Cum omni diligencia facias michi
ymaginem florentine in sua pulcritudine
et dabo tibi mercedem condignam. Ait
ille Domine fiat voluntas tua. Set ti-
bi unum peto ut omnes pulcre mulieres
que sunt in imperio sint in conspectu meo
per unam horam. Qui fecit sic. Cum autem pul-
cre mulieres essent ei putavit ex hiis
quatuor pulcriores elegit et alias
licenciavit. Pictor iste cum rubeo
colore incepit ymaginem depingere
Et que prima quatuor mulierum habebat
oculos magis grossos et nasum et alia
membra sic ymaginem posuit et secundam cum
pulcritudine complevit. Cum autem comple-
ta esset ymago videt imperator eam
Quam cum vidisset ait O florentina
o florentina nunquam te vidi pulcriorem
in hac vita mirum non quod tot pro amore
tuo occubuerunt. O florencia o flore-
tina si videres super omnes pictores istum
diligere deberes qui in tanta pulcritudine
te depinxit quod omnes ymaginem tuam
delectantur videre. ~~[illegible]~~ Imperator
iste est pater celestis. Florentina tam pul-
cra designat animam ad ymaginem dei
creatam que est obsessa per tres reges
scilicet demonem mundum et carnem per peccatum primi
parentis et aquis est deflorata et ma-
culata. Unde tot occubuerunt quod ob
ante adventum Christi ad infernum descen-
derunt. Hec videntes seniores im-
peratoris id est patriarche et prophete pro re-
medio clamabant ad dominum dicentes
Emitte agnum domine dominatorem terre

Et plura alia ante adventum Christi. Sed
heu ante adventum Christi mortua est
Florentina id est anima. Tunc pictores sunt
vocati. Qui se excusaverunt apud im-
peratorem quia inter angelos et homines
erat [illegible] nec erat inve-
ntus qui sciret ut posset ymaginem
id est animam depingere quantum ad suam pul-
chritudinem. Sed pictor qui de monte venit
scilicet dominus noster Ihesus Christus qui de celis
descendit ut istam ymaginem refor-
maret et hoc rubeo colore quia proprio
sanguine. Hic elegit quatuor colores id est
quatuor dignitates dedit anime
scilicet agilitatem immortalitatem clari-
tatem et subtilitatem. Vel sic primo de-
dit anime esse cum lapidibus. Secundo vegetare
cum plantis. Tercio sentire cum animalibus.
Quarto intelligere cum angelis. Et sic yma-
go anime est completa. Imperator id est
deus sic dicebat: O Florentina id est
anima, multum debes istum pictorem diligere
id est Christum super omnia diligere qui proprio san-
guine te depinxit in tantam pulchritudinem.
Dicat ergo quilibet vestrum unum Pater noster
et unum Ave Maria cum bona devotione
ut nos hodie sic depingat quod pos-
simus ad eternam vitam pervenire. Ad
quam ille nos perducat qui nos proprio
sanguine redemit. ~~Et~~ Amen.

105 Theodosius in civitate romana
regnavit prudens valde qui
lumine oculorum amisit sive ami-
serat. Edidit quandam legem quod unus
campana in pallacio habebat ut quicunque
aliquam causam tractare haberet cordam
campane traheret et pulsaret. Ad
cuius pulsationem iudex ad hoc constitutus
fuisset descenderet et unicuique iudi-
cium faceret. Erat tunc quidam serpens
qui sub corda campane nidum fecerat
et ibidem pullos produxit. Una quadam
die cum iuvenes serpentes repere
poterant aliquis serpens cum pullis
suis extra civitatem propter ad solem.
Cum vero serpens sic absens esset
quidam bufo nidum intravit. Ser-
pens cum reversus fuisset ascendit
ad cordam campane et pulsavit ac
si diceret: Iudex descende et fac
mihi iudicium. Iudex cum campanam audis-
set descendit et neminem vidit. Et
cum iudex recessisset serpens iterum
pulsavit. Hoc audiens iudex iratus des-
cendit et serpentem cordam campane
trahere vidit et bufonem locum eius
occupare. Qui statim ascendit et
imperatori nunciavit. Ait imperator:
Cito descende et bufonem expelle
et occide ut serpens locum suum re-
habeat. Qui et fecit. Serpens in
domum suam intravit cum pullis suis.
Post hoc vero imperator in stratu suo
iaceret. Serpens cameram suam
intravit portans quod in ore suo lapi-
dem preciosum. Et hoc videntes came-
rarii imperatori de introitu serpentis
narrabant. Et ille ait: Nolite eum
impedire, credo quod nullum malum
faciat. Serpens vero super lectum eius
ascendit et se ad faciem imperatoris
annexit et cum ad oculos eius venisset
lapidem super oculos eius cadere mi-
sit et statim clarum visum recepit. Ille

vero non modicum gaudebat sed quia diu
vixit lapidem bene custodivit et in
pace vitam finivit. ~~Moralitas~~ Impera-
tor iste est quilibet homo mundanus totus
cecus quantum ad deum sed quantum ad mun-
dum videns. Campana suspensa
est lingua predicatoris que cunctis
temporibus debet pulsare. Sed corda campa-
ne est sacra scriptura per quam predicator
debet virtutes et vitia intimare quod
homo per virtutem possit ascendere in celum
et per vitia ad infernum pergere. Sed ser-
pens qui fecit nidum sub corda si-
gnat confessorem discretum qui debet
se ponere super scripturam id est nidum id est
cor hominis peccatoris. Sed index id est gratia
hominis debet attendere et omnia peccata
confessione corrigere. Sed si busso id est dya-
bolus occupabit id est cor hominis tunc
serpens id est sacerdos debet pugnare cum
dyabolo et peccatorem informare quod dyabolo
sit resistendum et sic eum expellere
de corde hominis. Iste serpens por-
tavit lapidem de cuius virtute impera-
tor recepit visum. Hic discretus confes-
sor per dulcem et suavem et benignam
informacionem debet peccatori dare bonam spem
de vita eterna dicens quod non desperet sed
confidat quia quacumque hora peccator
ingemuerit salvus erit et hoc per istum
lapidem recipiat visum spiritualem et
per quem vitam eternam [illegible]

Legitur quod quidam rex habuit le-
onem et leenam et leopardum
quos multum dilexit. Hic vero sto-
cum leo absens esset leena
cum leopardo adulterium commisit. Sic-
ut leo fetorem adulterii in ea sen-
tiret solebat se balneare in fonte
iuxta castrum regis. Rex vero sepius
cum hoc vidisset quadam vice cum
adulterata fuisset fontem claudi
iussit. Leo vero veniens cum adultera-
tam eam sensisset coram omnibus eam
occidit. ~~Moralitas~~ Rex iste est pa-
ter celestis. Leo est dominus noster Ihesus Christus
scilicet leo de tribu Iuda. Sed leena est
anima hominis que sepius adulteratur
cum leopardo id est cum dyabolo. Cum sic sit
adulterata eat et confiteatur et sal-
vabitur. Sed si discedit per mortem
sine confessione et contricione leonis
vindictam evadere non potest ~~etc~~

Tyberianus in civitate romana
regnavit qui unum ortum habuit
in quo diversa genera arborum
fuerunt plantata. Custodem constituit
ut ortum fideliter custodiret. Erat
autem quidam aper in nemore qui
ortum intravit et in una parte murum fre-
git et multas arbores destruxit.
Superveniens custos orti et aprum vapulavit
et sibi aurem sinistram abscidit. Ap-
er vero aure amissa clamavit et
exivit. Post paucos dies aper
iterum intravit. Ortulanus vero aprum videns
iterum verberavit eum et aurem sibi
dextram abscidit. Qui clamavit et
exivit. Iste diu non obstante aper
tercia vice intravit et multa mala
commisit et in orto destruxit. Quod
videns custos tandem ipsius abscidit

et sic trahit' exiuit Iste hoc dum no obstante q'rta vice intrat et q' nulla iustitia puetiat in orto Ionatas cu hec vidisset cu lancea ipm p medium cordis tsfixit et ipm occidit Sz Ionatas ipm cito tradidit ad portandu regi Et cum aper pntatus regi fuisset d' corde ipius q'rentibz q'siuit Verni vo ad coquina ueniut et cor apri quesierut et no i veneiut Respondit totus Dicite dno meo q aper ipm cor hit et si no volt credere eo pbabo Verum dns ista dixerit dixit rex quod ĩz q dicis nuq' aial esset sn corde Producite in totu Qui stati fuit vocatus Dixit ei impator Ostende m quo cor aper no habuit q si no pbaueris multa amittas Et ille Dne omis cogitacio a corde pcedit Vn sequit' vbi n' cogitacio ĩz ibi nec cor Quapp aper iste pmo ortu intrauit et multa mala comisit Custos vo orti videns aure sinistra sibi abscidit Qui clamat et exiuit Si cor huisset de aure amissa cogitasset hec no fecisset 2a vice intrat et dextra aure amisit Post aure dextre amissioz nichil cogitans d' amissione iteru intrauit et qo cor no habuit Rex vo hec audiens no potuit hre contradicere et sic euasit totus ~~Moralitas~~ Imperator iste ĩz dns nr ihus xpus qui suos ad ortos et pomeria ac vineas dilig't i status homis sic sut viri eccl'ici viri religiosi bom iam in quoy cordibz plantat diuersa gra bonaz arborum i virtutu sicut sut dece pcepta vij opa mie et cete virtutes ponatas ĩz moris q' ita rapit viui p9 aliu Aper ĩz quilz ho qui orto suo i in statu suo multa mala comittit pg baptismum Sz custos i xpc auffert a nob aure sinistra i alios modos infligit ut vita nram corrigamus Et qn nos no emendamus tunc auffert a nob aure dextra i pueros et parentes Et si miser ho p h'uc modu no emendat tunc auffert ab eo diuicias i temporales Sz si miser ho adhuc no pegitat ut in aliquo se emendat et apeto no wlt desistere Tunc deus p Ionata i p morte occidit ipm totaliter et coco ipm tradat i dyabo ad comedendum Tunc in die iudicij deus cor homis querit i aiam qua sup oia diligit Tunc totus i dyab dicit q aper i ho no hut cor i aiam qua si huisset nuq' pcepta dei violasset quia sic deus amittet aiam q ĩz multu dolendu

Anthonius regnauit in ciuitate Roma qui tres virtutes huit in se spma virtus erat fecer omi homi tunc existenti Sc'a quod ac diues Tcia pulcer et in statura longus Qua dm sine vxore vixit Tandem amici et omes sui dixerut

ad eum. Hunc casum bonum esse dixe-
runt dicentes pro lege quare. Et nobis
constat quod satis dives et potentissimus
sum. Dimissis ... Iste per diversa reg-
na et provincias et in pulchritudine virginem
et sapientem querite. Et parum in anti-
quitate et venerit licet sit paupercula
eam in uxorem habebo. Illi perambulaverunt
per multa regna tandem invenerunt
puellam in quadam civitate pulchram
nobilem et sapientem sed pauperculam.
Statim ipsi imperatori omnes virtutes nun-
ciaverunt. Imperator vero volens eius sapientiam
experiri vocavit nuncium et ait et
te trado pannum lineum habentem
in longitudine et latitudine tantum tres polli-
ces. Vade ergo ad puellam et eam ex
parte mei saluta et trade ei ex parte mea
pannum lineum et quod in sua sapientia
sua faciat unam camisiam longam et
latam pro corpore meo. Et si hoc fecerit
uxor mea erit. Nuncius perrexit ad
virginem et eam ex parte imperatoris sa-
lutavit dicens ei Ecce pannus lineus
in longitudine et latitudine tres pollices
tum si camisiam feceris pro corpore domini
mei te in uxorem ducet cum magno
gaudio. Que ait Quomodo fiat istud
ergo ex quo non sunt nisi tres polli-
ces et hoc in longitudine et latitudine ca-
misiam facere. Sed in principio vas sculp-
tum concedat in vas in quo ego possum
quod operari possum et camisiam
longam et latam ei promittam. Nuncius
sed virtus nunciavit quod imperator
de responsione virginis. Et statim ei im-
perator et conveniens misit illa

vas de tam parva quantitate in quo vase
operari sed satis longam et latam pro
corpore imperatoris et statim eam in uxorem
duxit cum magno gaudio. Carissimi
imperator iste est dominus noster ihesus
christus potens dives sapiens et
pulcher et in istis virtutibus omnes
creaturas excellit. Sed puella generosa
de stirpe regum nata. Hec est beata virgo
maria mater dei et hominis que
fuit virtute plena et gratia plena
et fuit sapiens. Sed ipse propter istas
tres virtutes misit rex regum nuncium
gabrielem archangelum qui eam
ex parte sua salutavit dicens Ave maria
gratia plena etc. Et pannus missus
fuit gratia specialis tres huius pollices
id est tres potestates quia ibi erat potentia
patris sapientia et clementia spiritus sancti
de quibus concepit vas id est utero sancti-
ficatum id est utero matris sue deus fecit
camisiam sua latam et longitudinem
quam de ea assumpsit hic videns per-
celestis eam regina celi coronavit
ubi pro nobis filium interpellet et filius
patrem. Et ubi tot sunt peccata non
possumus destruerdari etc. miseria

Pompeius regnavit in civitate 84
Roma in cuius imperio erat quedam
ducissa nimis pulchra et in omnibus
graciosa et ... in vicino ma-
nebat quidam miles pulcher et in
omnibus placens qui istam ducissam se-
pius frequentabat et ad eam multum
diligebat amore ordinato. Convenie-
bat ille omni die ducissam visitare

Accidit vna die q(uod) d(omi)na q(ue)nda(m) fal
cone(m) sup(er) manu(m) portabat. Que
cu(m) vidisset miles mi(ra)ndus et di
ligent(er) rogauit ut sibi falcone(m)
concederet. Et illa falcone(m) t(ibi) con
cedo s(ed) videas q(uod) tu(m) i(n) eo delecteris
q(uod) nec obliuioni nos tradas. Cui
ait. D(omi)na absit h(oc) a me q(ui)a vos magis
teneor vos dilige(re) (et) sepius. D(omi)na
ei falcone(m) concessit et ita reces
sit miles/ et tu(n)c falcone(m) diligebat
et cu(m) eo in campis ludebat q(uod) d(omi)na(m)
diu no(n) visitauit et de ea no(n) ma
gis cogitabat. D(omi)na no(n) sepius p(ro)
milite misit s(ed) ipse venire noluit
Tandem d(omi)na l(itte)ras ei misit ut ad
eam veniret sine om(n)i dilatione
(et) secu(m) falcone(m) aportaret. Qui (et) fec(it)
Qui cu(m) venisset ait ei d(omi)na. Trade
m(ihi) falcone(m). Et ille. Ecce d(omi)na/ et
dedit ei. Que ait vere (est) quia eu(m)
plus dilig(is) quam me et iste falco
c(aus)a separac(i)o(n)is n(ost)re q(uia) me no(n) visi
tas. Statim caput falconis coram
milite decorpe(?) t(ra)xit (et) ait/ non
habeas p(ro) malo s(ed) p(ro) bono q(uia) visi
tas me sicut prius. Moraliter. Im
perator iste (est) p(ate)r celestis. D(omi)na tam
pulcra (est) diuinitas humanitati coniunc
ta. Miles (est) quilib(et) xpianus qui tene(tur)
d(omi)nam diligere i(d est) diuinitatem sup(er) om(n)ia
dilige(re) (et) sepius visitare p(er) op(er)a mi
sericordie. S(ed) falco sunt bona t(em)pa
lia que deus dat homini ut bona
in eis operet(ur). S(ed) nu(n)c heu cum
recordatur de dei dilectione nec ip(su)m
visitat sicut prius solebat. Deus (er)go
videns aufert sepe de homine

bona t(em)poralia s(cilicet) sanitate(m) (et) p(ro)sperita
tem ut ip(su)m diligat sicut prius q(uia)
no(n) odio ip(su)m habeat sed q(uia) ip(su)m
diligat. Iux(ta) illud. Deus quos
diligit corripit (etc.)

Olim erant tres socij qui
cu(m) irent. Accidit q(uod) vna die ci
baria no(n) possent i(n)uenire
p(re)ter vnu(m) pane(m) et erant valde
famelici. Dixerunt ad inuice(m). Si pa
nis in tres p(ar)tes diuidat(ur) no(n) suf
ficit vnicuiq(ue) pars ad saturitatem
habenda(m) (er)go consiliu(m) de illo pane
erit vnus ex eis. Dormiamus hic
in via. Et quicu(m)q(ue) melius sompniu(m)
habebit ille totu(m) sumat. Dixerunt
bonu(m) (est) consiliu(m) et ceperunt dor
mire. Interim socius qui consili
u(m) eis dederat surrexit (et) cum dor
mientib(us) totu(m) pane(m) comedit ut
vna(m) mica(m) socijs dimisit. Hic so
cios excitauit d(icen)s. Surgite ve
locit(er) et quilib(et) sompniu(m) suu(m) dicat.
Dixit primus. Dulcissimi audite mira
bile sompniu(m). Vidi vna(m) aurea(m) sca
lam descendentem de celo p(er) qua(m) an
geli descendeba(n)t (et) ascendebant et
anima(m) mea(m) de corpore meo acceperu(n)t
(et) ad celu(m) duxerunt et ibi vidi p(at)rem
(et) filiu(m) (et) sp(iritu)m s(an)c(tu)m (et) totu(m) gaudiu(m)
quod nec oculus vidit nec auris au
diuit nec in cor hominis ascendit
et illud (est) sompniu(m) meu(m). Dixit s(ecundu)s
vidi sompniu(m) terribile (et) horribile(?)
sompnio(?) vidi q(uod) demones eu(m) inferni(?)

serpentibus et ignitis animam meam de cor-
pore meo acceperunt et ad infernum
deduxerunt et in quodam loco pleno
serpentibus ardentibus me quiescere fecerunt
et dixerunt Quamdiu deus regnabit
in celo tamdiu in loco isto perma-
nebis Et hoc est sompnium meum quod
vidi Ait tercius qui consilium fecerat
Audite sompnium meum quod vidi Venit
quidam angelus ad me et ait karis-
sime vis videre ubi sunt socii tui Re-
spondi Etiam domine Ait michi vos tres
unum panem dividere et panis iuxta me
iacet Dixit veni sequere me et duxit
me ad portas celi et cum venissem
ad celum vidi unum scilicet te qui raptus
fuisti ad celum et sedentem in thro-
no aureo et multa fercula et vina an-
te in una mensa habuisti Et dixit
michi angelus Ecce socius tuus habundat
in gaudiis in cibis et potibus ubi
in eternum permanebit Iam mecum veni
et ostendam tibi socium secundum Cum vero
primum secutus fuissem duxit me ad por-
tas inferni et vidi te ibidem sicut tu
michi dixisti in quodam loco pleno serpen-
tibus iacentem et cottidie ministrabant
vinum et panis in magna copia Tunc
quesivi et dixi Dilectissime socie michi ex-
plica quod te in tali loco iacere video dic michi
quamdiu hic manes et dixisti michi
Quamdiu deus regnabit in celo
Surge cito et comede totum panem
nec me nec socium meum amplius videbis
Ego vero tunc hoc audiens surrexi
et totum panem comedi sicut tu michi
dixisti ~~Ecce~~ Per istos tres so-
cios dominus intellige tamquam homines

scilicet primum iudeos et sarracenos secundum
divites et potentes huius mundi
tercium bonos christianos Per panem totum
divinum signatur gaudium eternum panis
iste est celum divinum nec ista tamquam
homini et tamen multa alicui magis
altari nec Primi sunt iudei et sarra-
ceni credunt quod sunt in celo et quod ce-
lum debet ingredi Sarraceni pre
promissio Machometi cuius doctrina
ipsi tenent qui promisit eis reg-
nare in celo Iudei credunt per doc-
trinam et per doctrina colunt eam sicut
ipso tenet qui sompnium Secundus socius
sompniavit se esse in inferno signat
divites qui possident divicias in-
iuste quesitas et potentes huius
mundi qui sunt possessiones quas si
illi male tenent teneat nisi peniteant
et restituant ad infernum deducantur
Tercius socius est bonus christianus
in bonis operibus et virtutibus qui totum
panem comedit et per consilium angeli
id est christi sancta vita degit et panem id est
regnum celeste possidebit etc

Lucius regnavit qui statuit
pro lege quod quicumque puerum ad
nutriendum acciperet et si in eius
custodia puer lederetur vitam amit-
teret Accidit quod imperatrix peperit
puerorum pulcherrimum Hoc audiens
quidam miles intime imperatorem
rogavit ut sibi filium ad nutriendum
daret Dixit imperator Tibi filium com-
mitto sed caveas quia si filius meus
apud te lesus fuerit vitam amittes

Ait ille: Domine, michi placet. Recepit
puerum et secum domum duxit et uxo-
ri sue ad nutriendum dedit. Illa vero
satis bene nutrivit puerum, qui erat ab
omnibus dilectus. Accidit quod quo-
dam tempore vindemiarum miles cum domina
sua ad vindemias perrexit, et puerum cum
familia sua domi in cunabulo mi-
serunt. Sed post quam dominus et domina exie-
runt, omnis familia eciam exivit ad
villam ad choream et puerum sine cus-
todia in domo miserunt aperto ho-
stio. Erat quidam lupus circa villam
qui multa mala fecerat hinc et
inde, villam intravit et cum vidis-
set domum militis apertam, intravit
et puerum de cunis rapuit et ad sil-
vam cum puero festinat. Erat tunc in
tempore quidam pastor qui cum videret
lupum fugientem cum puero arborem al-
tam ascendit et cum cornu suo suffla-
vit. Hoc audientes homines aliqui de
equis, aliqui pedibus post lupum cuc-
currerunt. Lupus autem cum audisset stre-
pitum et clamorem tantum post se, proiecit
puerum post se cadere. Sed homines isti
cum puerum vidissent multum gaudebant
et precipue miles. Sed puer lesus in
fronte erat et sanguis effluebat
sibi. Post hoc cum optime fuit cura-
tus, Imperator post paucos dies
pro milite misit ut veniret et filium
suum secum duceret. Ille vero ad manda-
tum imperatoris venit cum tremore.
Cum autem imperator puerum vidisset
signum vulneris in fronte vidit et ait
militi: Carissime, quid est hoc

quod hic in fronte video pueri? Qui ait
miles: Domine, accidit ad vindemias per-
rexi. Omnia sibi de lupo et pastore
et familia narravit, et sic puer est
lesus. Ait imperator: Tibi et tue fa-
milie commendavi et tu contra legem
deliquisti. Qui ait: Domine, fateor
me deliquisse et tuam graciam peto. Ait
imperator: Ego te recongnosco et do-
lere te deliquisse, tibi remitto et stude-
as quod deliquisti corrigere. Et ille
promisit. Imperator eum postea ad
magnas divicias et honores promo-
vit. ~~Moralitas~~ Imperator iste est domi-
nus ihesus christus qui istam legem statuit
ut quilibet filium id est animam ad nutriendum
accepit si de custodia eius lesa fuerit
per mortem penam ipse incidet. Miles
iste est quilibet christianus et per baptismum
lotus et per longum tempus animam custodi-
vit, sed postea sepe exit ad vindi-
mias id est ad mundi spectacula et vanitates
et cum eo uxor id est carnalis concupiscencia
per quam homo sepius deducitur et seducitur
et omnes sensus sui secuntur. Ita quod pu-
er id est anima sola in cunabulo dimittitur
sine custodia cordis. Et lupus id est
diabolus circuit querens ut devoraret,
videns domum apertam id est omnes sensus
apertos intravit hostium cordis et
secum puerum id est animam rapit ad mor-
talia peccata. Pastor id est bonus prelatus
cum hoc videret ascendit arborem
sancte scripture et cum cornu id est ore suo
dei predicare ad cuius clamorem fa-
milia id est intellectus et memoria cu-
currit post lupum et tunc lupus id est

dyabolus dimittit puerum id est animam eadem
hora tempore quo anima tua et sana eam
per penitenciam Tunc imperator id est pater ce-
lestis reddet te hereditatem condignam
hoc est dabit tibi regnum celeste etc.

Adrianus regnavit 86
in civitate romana qui statuit
pro lege quod si mulier adulterium
committeret in carcerem perpetuum tradi
deberet Accidit quod quidam uxorem
habuit que ex adulterio concepit cum
vir absens esset Unde per duos annos
in statu incarcerata est Et filium pul-
cherrimum peperit in carcere et ibidem ma-
nsit puer in carcere crevit et lumen
numquam vidit Una dierum dum mater
flevit amare et sic puer eam nemi-
nem sensisset ait O mater cur af-
fligitur anima tua ~~crudelis~~ O fili causam
nos ambo materiam flendi et dolendi
habemus quia sumus in tenebris et in
miseria Puer ait Omnia ista que dicis
penitus ignoro nec unquam vidi quia
in isto carcere natus sum et quamdiu
copiam cibi et potus habeo de-
illis omnibus que dicis non curo Tunc
temporis ultra hostium carceris erat impera-
trix que eam sepius in carcere
visitavit ei loquendo que cum audisset
lamentacionem inter matrem et filium pi-
etate mota ad imperatorem accessit
et flexis genibus pro liberacione eorum
eo fundebat preces et obtinuit quod am-
bo sunt liberati et marito suo
reconciliati et ei plenam pulcritudinem
reddidit id est peperit et sic vitam in bono
finivit Reductio Imperator iste
est pater celestis qui istam legem edidit
quod quecunque mulier esset adulterata
in carcere perpetuo tradi deberet
Sed miles iste est dominus noster ihesus
christus uxor eius est anima Sed heu
anima sepius adulterat cum totiens
quociens mortale peccatum committit Unde
dei iudicio carceri includitur id est po-
testate dyaboli Unde apostolus Quicunque
opera facit eius servus erit Unde in
isto carcere peperit filium id est peccata
Et in peccatis conceptus sum et concepit
me mater mea Sed tamen anima contingit
dit cogitando quanta gaudia in
regno celorum propter peccata sua amise-
rat et ideo magis flendi et dolendi habet
Sed puer ille qui dixit dum copiam
habuero etc Intelliguntur homines
huius mundi qui cogitant et dicunt
O si possem vivere pro mea volunta-
te non aliud gaudium optarem Tales
qui huius mundi vanitates cogitant
ad infernum descendunt Sed imperatrix
que lamentacionem istam audivit est
beata virgo maria que pro nobis semper inter-
pellet et rogat Sed istos quos
videt in peccatis dolere de carcere id est
de potestate dyaboli deducat ad vitam eternam

Gallus in civitate romana reg- 65
navit Temporibus illius fuit qui-
dam qui cum equitaret in via
venit ad unam crucem in qua ex
omni parte erat scriptura talis Ego
si per istam viam equitabis in hospicio
equus tuus non habebit sed tibi

nichil ministrabit. Ex alia parte erat
scriptum: Si per ista via equitabis, pro-
pter tuo bonum hospitium habebis,
sed equus male ministrabit. Ex
tercia parte erat scriptum: Si per via ista
ibis, tu et equus tuus bene habebitis,
sed antequam recedebitis, egregie eris
verberatus. Ex quarta parte erat scriptum:
Si via ista ibis, ambo satis habe-
bitis, sed equum tuum ibidem dimittas
et te oportet pedibus ambulare. Et
tunc cum hec vidisset, admirabatur et inti-
me cogitabat qua via deberet
ambulare. Equitare cepit et intra se ait: Pri-
mam viam volo equitare, quia bene erit
mihi et equo meo male. Per eam via-
tor vadit. Equitat et venit ad domum ca-
stri in quo erat miles qui eum beni-
gne recepit et laute ei ministravit,
sed parum vel nichil equus comedit.
Mane surrexit et ad domum equitavit
et omnibus narravit que viderat. [illegible]
[illegible]. Iste vir potest dici quilibet homo
qui debet equitare pro salute anime sue. Equus
qui eum portat, id est corpus. Columpna que
stat in medio vie, id est consciencia hominis,
ad modum crucis extenta, vel potest te provo-
care ad malum. Alia pars ad resistendum
malo. Vide si vadis per istam viam ubi
tibi bene erit et equo tuo valde male,
bene facis. Ista via id est via penitencie.
Hospicium id est celum, in quo tibi bene erit,
sed corpus penitencia [illegible] cor tuum. Omnis
ergo per istam viam vadit sapienter vadit
et facit. Alia id est via in qua hos-
picium invenies, in quo equus satis
laute habebit, sed tu pessime. Via
ista id est gulosi via et luxuriosi qui
secundum voluntatem carnis vivunt. Apostolus:
Quorum deus venter est. In
isto hospicio anime erit male ministra-
tum. Alia id est via ubi tu et equus
tuus bene habebitis et vel via ista est
via peccatorum, sicut sunt divites
qui laute vivunt et in fine dolent,
et ideo omnis ille in fine mortis
post mortem verberabitur. Quarta via est
qua si ambulaveris bene tibi erit, sed
equum tuum ibi dimittes et vel via ista
id est boni christiani qui de omnibus sunt
de victu et vestitu id est contenti. Et
quicquid deus sibi dedit, deo regraciatur
ad modum Job dicentis: Dominus dedit, dominus
abstulit. Iste equum dimittit, id est
carnales concupiscencias et mundi vanita-
tes propter deum. Quia ipse dicit: Omnis qui
reliquerit patrem aut matrem et cetera, cen-
tuplum accipiet et vitam eternam possidebit.

190 Imachus regnavit in civitate
Roma. Erat tunc temporis quidam
miles nomine Dermatus
qui quandam terram imperatori habebat,
quam imperator multum desiderabat.
Intime cogitabat quo terram occu-
pare posset et sibi usurpare. Vocavit
militem et ait ad eum: Vade et quere
michi nigrum equum et canem nigrum
et falconem nigrum et cornu nigrum,
ita quod ista omnia habeas hodie post
octo dies, quod si non feceris, terram
amittas. Miles cum hec audisset

contristatus est valde quia unde ista
haberet penitus ignorabat. Venit
domum ad uxorem suam et flevit amare
Nota valde. Uxor autem dixit: Domine, dicebat
vade primo ad confessionem. Facta
confessione et peracta satisfactione
deus tibi auxilium prestabit. Miles
vero confessus pure erat. Quo facto
equitavit per quandam viam pulcram
versus silvam tristis spatiando venit
ad unam foveam super quam unum senem
sedentem invenit habentem bacu-
lum in manu sua. Ait ei senex: ca-
rissime, unde venis aut quo vadis?
Et ille: Domine, de civitate et quo vadam
penitus ignoro. Ait senex: Accipe
baculum istum et sequere viam istam nec
declinabis ad dexteram nec ad sinistram et
videbis a longe unum castrum nigrum.
Cum illuc veneris statim exibunt milites
qui tibi dant quicquid petis. Dic eis: Vadit
ille qui est dominus baculi vobis precipit
ut michi detis equum nigrum etc. Cum omnia
ista habueris licet dixerint ascende,
non ascendas nec cornu sufflabis nec ca-
nem tecum permittas nec falconem volare
sed omnia ista domino tuo portabis et ba-
culum michi reportabis quia hic expec-
tabo. Miles baculum recepit et viam
trium dierum iniit. Tercia die vidit castrum
nigrum a longe. Cum autem appropinquas-
set ecce quasi armigeri sunt induti
ei obviabant et dixerunt: Domine, quid sit
tibi intra castrum et cibum sume. Et
ille: nullo modo castrum intrabo sed dominus
istius baculi precipit vobis ut detis michi

equum nigrum, canem nigrum, falconem
nigrum et cornu nigrum. Qui dix-
erunt: Sed nos domino obedire. Statim
ei dederunt omnia que petivit. Et dix-
erunt militi: Bonum est te ut equum as-
cendas et cornu sufflabis. Respon-
dit miles: nec hoc nec illud faciam.
Equum et canem in una manu duxit
falconem in manu portavit et cor-
nu circa collum et ad senem pervenit
et baculum sibi tradidit et gracias
egit. Senex ab oculis eius evan-
uit. Miles ad castrum imperatoris
properavit et omnia sibi predicta tradidit.
Rex cum audisset quod miles veniret
et omnia secum portaret gavisus est
valde. Sternens cum sic sederet
audivit canes latrantes. Quesivit
quid hoc esset. Dixerunt: Servi cer-
vum est et canes post eum currunt. Di-
xit rex: Adducite michi equum nigrum
et ascendam et canem nigrum et falconem
nigrum et cornu nigrum. Quod factum est.
Rex autem cum cervum videret cornu suf-
flavit et equus exultavit. Cervus per
tramitem ad infernum currit. Rex cum
equo, cane, falcone et cornu per viam
intravit nec postea amplius visus est.
// Moralitas // Rex iste est dyabolus qui
cupit a nobis auferre hereditatem
nostram scilicet regnum celorum. Miles iste
est bonus christianus qui debet dyabolo resis-
tere et pergere ad uxorem id est ad consci-
entiam, que eum consolatur ut eat ad confes-
sionem et tunc invenit pulcram viam
i. viam penitencie per quam ambulare debet.
Sed senex super foveam sedens est Christus

cum baculo crucis quem baculum de-
bemus in mente tenere et passionem
eius sepius in mente habere. Sic
in peruenimus castrum nigrum id est
cor nostrum plenum peccatis. Sed servi
qui exeunt sunt peccata que ex-
eunt a corde per confessionem et sic
peccata possumus extrahere per baculum
id est per virtutem passionis Christi. Sic nobis

6

Honorius regnavit qui unam
filiam habuit quam multum dil-
exit primo quia pulcrior cunctis vir-
ginibus, secundo quia sapientior et eciam
benignior. Post mortem patris illa
regnum possedit. Hoc audiens quidam
rex totus tirannus venit ad eam
et multa ei promisit si ei consentiret.
Illa vero seducta consensit et ab
eo deflorabatur. Sed post defloracionem
illam fleuit amare, sed nichil ei pro-
fuit. Tirannus vero postea eam ab
hereditate expulit. Illa vero sic ex-
pulsa gemitus et suspiria emit-
tebat et de violacione flebat et de-
misericordiam a transeuntibus petebat. Cum
autem una die sederet flendo
venit quidam miles, pulcritudinem
eius videns captus est in amore
eius et ait: O carissima, dic michi
que es tu et ob quam causam hic
sedes. Ait illa: Filia imperatoris
sum sed per quendam regem sum seducta
et deflorata et insuper privavit
me regno meo. Ait miles:
Placet tibi esse uxor mea? Que
ait: Eciam domine. Ait miles: Da

michi fidem tuam quod nunquam alium preter me acci-
pies et ego pergam contra tirannum,
pugnabo et terram tuam acquiram. Sed
si mortuus fuero in bello nichil
aliud peto nisi quod arma sanguinolen-
ta tecum custodias in signum amoris.
Si vero aliquis venerit ut te in ux-
orem ducat cameram tuam in qua
arma mea sanguinolenta pendent
claudas et memoriam mei habeas.
Et ait: Absit hoc a me ut alium acci-
piam preter illum qui amore meo obiit.
Et ait: Eciam domine fiat. Hoc promitto
si absit quod in bello moriaris. Statim
se armavit et contra tirannum perrexit.
Audiens hoc tirannus statim contra hunc iuit
et simul pugnabant. Miles vero ty-
rannum occidit, tamen miles in bello vul-
nus mortale accepit et terram puelle
acquisivit. Sed tercia die mortuus est. Et
post mortem eius puella per multos annos
planxit; arma sua sanguinolenta
super parietem in camera posuit et
sepius ea visitabat et quociens ea
vidit totiens fleuit. Multi ad eam ve-
nerunt ut maritum duceret et multa
promiserunt. Sed illa antequam responsum dedit
prius ad cameram intravit et arma
diligenter inspexit et ait: O domine, tu
pro amore meo mortuus es et hereditatem
meam acquisisti; michi absit ut alteri
copularer. Deinde foras exiuit
et dixit: Votum feci deo animo vivo
non copulari. Illi hoc audientes re-
cesserunt et sic toto corde vite sue
casto animo in viduitate permansit.
Moralitas. Imperator iste est pater celestis

filia pulcra et erat adin magne di
tata cui qua et pot^a patris sapiencia
filii et clemencia spiritus sancti Cui reg
num datum est et per suggestionem tyranni
i. dyaboli illud amisit et penitus deso=
lata est qui comedit pomum postea
sedebat in via i. in mundo diu gemens =
pere et petebat clemenciam a transeuntibus
i. aquam clemencie graciam dei expec
tabat Contigit quod quidam miles per
viam equitavit i. filius dei in humanitate
qui ei compaciebatur Cui deo in ba
ptismo promisit quod nullum alium virum pre
dictum nisi ihesum xpm velit accipe
et hec quod dixit Ezechiel fac =
re Miles vero i. xpus armavit
se armatura humanitatis et pugnavit
cum dyabolo et victoriam obtinuit tamen
vulnus mortis accepit et mortuus
est in humanitate ideo arma eius
sanguinolenta etc i. sicque mentes =
tuam de passione xpi hic debemus
et si nobis alique temptaciones eve =
niunt per dyabolum mundum et carnem cur =
ramus ad passionem xpi et sic temptacionem
vincere possumus et vitam eternam possi
debimus etc

Ptholo=
199 meus regnavit in cuius imperio
erat quidam miles qui volebat
equitare ad quandam civitatem Contigit quod
pergebat per quoddam desertum et erat
horribilis draco ex una parte iacuit
leo ex alia parte iacuit Et miles vo
lebat viam dimittere et retro vidit
mare post tergum et angustiam dimittatem

evaginato gladio in una manu et
in alia manu corona tenentem dixit
Sperne resiste tene sertum habe
sine corona // Misticus // Iste qui
pergit ad civitatem est quilibet xpianus qui
intendit ire operibus celum Istum est
ire per desertum huius mundi i. per multas
tribulaciones Draco est caro tua
ipsa qua debes hic spernere neque
do voluntate sua leo est dyabolus
cui debes resistere et fugiat a te mare =
est mundus qui est fugiendus
et sic expone verba Sperne mundum
resiste dyabolo tene carnem sertum
i. coronam recipe prudencie sic ita
feras vitam eternam possidebis Quam nobis
prestare dignetur pater et filius et spiritus sanctus

Darius 62
regnavit potens valde
in cuius regno erat quidam
miles qui pulcram uxorem habuit
que sub eo adultera est Contigit
quod iste miles ad peregrinacionem profectus
uxor sua amasium suum vocavit habebat
autem domina ancillam que totum a...
intellexit Cum vero amasius intra=
sset erant tunc tres galli in domo
Circa mediam noctem cum amasius
cum domina iaceret primus gallus
cantare cepit Domina cum hoc audisset
dixit ancille Quid dicit iste gallus
iste et sic fuit Et post hoc secundus
gallus cantavit Ait domina ancille
Quid dicit gallus Ait ancilla
Gallus dicit dominus meus contu...

Per veritatem quam dixit Ego pastus
sum modo per illos Ait una Dicitur
gallus iste et sonus eius Cito post
tertius gallus cantavit Domina cum hoc
audisset dixit ancille Quid dicit
gallus Ait ancilla Gallus dicit
Audi vide tace si vis vivere cum pace
Misticum // Imperator iste est pater celestis
anima est vero est et uxorem mistica
que in baptismo Christo est desponsata
Et amasius qui eam seduxit est diabolus
qui nos seducit per superbia vite per
delectacionem concupiscenciam per carnis volupta-
tem Sic totiens committimus mortale
peccatum quociens committimus adulterium
Christo Set ancilla est hominis vita vel con-
sciencia que innuit contra peccatum
et stimulet hominem ad bonum Primum
primum gallum qui cantavit intelli-
git qui te per pudore arguet Hec audi-
entes iudei Christum occiderunt totiens
nos occidimus Christum quociens et quam-
diu in peccatis delectamur Per secundum gal-
lum intelligitur sancti martires qui veri-
tatem in veritate predicaverunt et ideo
sunt interfecti Per tercium gallum qui dixit
Audi vide tace intelliguntur predicatores
qui non audent dicere veritatem set pacem
volunt habere

Cesar regnavit prudens et po-
tens valde qui quoddam
palacium construere volebat Erat
tunc in imperio quidam carpenta-
rius nomine Tirius subtilis val-
de quem imperator ad construendum
palacium vocavit Miles quidam
erat in imperio qui cum videret subtili-
tatem et probitatem eius sibi filiam suam
dedit in uxorem et cum magna solemp-
nitate nupcie facte sunt Hec facto ux-
or militis vocavit carpentarium ge-
nerum suum et ait Ego filiam meam
in uxorem duxisti ecce dabo tibi cami-
siam istam satis pulcram et bonam et
dixit Camisia ista hanc habet virtutem
si eam vteris toto tempore vite tue nunquam
locione indiget nec frangitur nec consumitur
quamdiu te cum uxore tua fideliter
habeas et ipsa eciam Si vero hoc absit
aliquis ex vobis matrimonium violaverit sta-
tim camisia turbabitur et indiget
locione sicut ceteri panni Carpentarius
gaudenter accepit et vestit et ait
Camisia mater pulcra domina mihi de-
disti ita nos matrimonium violare po-
terit quin per camisiam sciatur Post pau-
cos dies carpentarius vocatus est ad
imperatorem qui venit et camisiam
secum portavit et uxorem domi dimi-
sit Imperator cum eo tenuit pro palacio
construendo Carpentarius labora-
bat et in omni opere camisia vteba-
tur sudores diversos emisit sed numquam
camisia deturbabatur ita quod multi mira-
bantur Venit quidam miles qui interro-
gabat eum dicens Magister quid hoc potest
esse quod in continuo labore permanes
et in sudoribus et camisia tua nunquam
lavatur Respondit locione non indiget
Ait ille quare est cum hucusque Ait ille
Mater uxoris mee mihi dedit etc.

Item vnus alius et ut super miles co-
gitat Ego faciam te camisiam la baiz
lauari et statim cogitat ad domum carpe-
tarii ipso nesciente vxor carpentarii
satis gratiose recepit cum miles statim
de amore inordinato loquebatur ei Domina
ait Domine nunquam huc venisti camisiam huius
domini dixit Etiam domina et multa sibi
promisit Et illa fiet ita Et dixit
ad militem venite mecum et ipsum ad
vnam cameram vacuam introduxit Cum
autem introductus fuisset illa foris
hostium clausit cum vna sera et ait
Ibi me expectate quousque tempus habeo
Dum ista ipsum inclusum tenuit et per
vnam fenestram sibi panem et aquam
ministrat Ille sepius eam rogat ut eum
abire permitteret Et illa non exibi-
tis donec maritus meus ab imperatore venerit
Post hec cito secundus miles a carpentario
quesiuit sicut primus dominus et cogitat
quomodo vxorem eius decipere posset Ve-
nit ergo ad vxorem carpentarii que in-
clusit in aliam cameram sicut priorem De-
inde venit 3us miles in hunc modum
sicut primi duo cui contigit sicut vnus
de illis militibus absentibus facta
est magna questio in curia imperatoris
Post multos dies carpentarius venit ad
domum vxoris sue non modicum gau-
dens quia aut honorifice fuisset
cum et camisiam inspexit videns quod
camisia satis pulcra et mundam
et ait Benedictus sit deus in camisia
apparet enim quod vera dilectio et verus
amor est inter me et te karissima

dicta tibi aliqua Cum essem in curia
imperatoris venerunt ad me tres
milites vnus post alium de cami-
sia me quesierunt et eis veritatem
dixi et recesserunt et amplius non
sunt visi Et illa de illis mili-
tibus pauca tibi dicam quia ad me
venerunt vnus post alium et multa mihi
promiserunt ut eis consentire deberem
sed nichil mali in me invenerunt
et eos inclusos teneo et eis panem
et aquam ministraui sed equis cor-
poris laute ministraui Carpentarius
gauisus est valde de constancia
vxoris et milites saluos abire
permisit fide data quod nunquam talia
perpetrarent quod et factum est Et sic car-
pentarius et vxor sua in magna dilec-
tione permanserunt Moralite Im-
perator iste est pater celestis qui hoc pal-
lacium construxit id est cor hominis bonis
virtutibus in quo palacio deus delectatur
commorari et delectare iuxta illud
Delicie mee esse cum filiis hominum
Miles est xpc habens pulcram filiam
id est animam Carpentarius est homo
vanus qui ista filia accepit in vx-
orem cum camisia Camisia est
fides katholica sine qua impossibile est
saluari et quamdiu homo manet
in vita bona tam diu fides non
violatur Tres milites qui venerunt
ad carpentarium sunt superbia vite
concupiscentia oculorum et concupiscentia carnis
quas tu debes homo includere in camera
contricionis confessionis et penitencie et be-
atitudinem recipiet a patre celesti

sʒ vitã eternã Quã nob' p̄stare dignet̄

Sagittarius quidam sive au-
ceps philomenã cepit quã
cũ iugulare vellet ait ad
167 illũ Quid p̄dest tibi si me interficis
quia ventrem tuũ implere non possum
Sʒ si me dimittes tria consilia tibi
dabo Que si diligenter servaveris ma-
gnã vtilitatem inde consequi poteris
Auceps sive sagittarius de eius lo-
quela stupefactus p̄misit eã dimit-
tere Si tria consilia sibi daret Ait
illa Primũ est qd nunquam rem que
apprehendi non potest p̄ntellam quam
studeas apprehendere Secundũ est de re
p̄dita irrecuperabili nunquam doleas
Terciũ est verbũ incredibile nunquam
credas Si ista tria custodies bene tibi
erit Ille eam volare p̄misit et in
volatu dulciter cantavit Finito can-
tu dixit sagittario Ve tibi quia ma-
lũ consiliũ habuisti qui me dimisisti
quia magnũ thezaurum perdidisti Et
ille dixit non carissima quid est ait
quia in ventre meo habeo margaritam
que est maior ovo struccionis Ille
tristis ad eam ait Veni ad me et
bene tibi faciam et intrabat eam ibi
capere credens id quod dicebat ei Cui
philomena Nunc te fatuum cogno-
sco quia de re perdita et irrecuperabi-
bili doleas et nequeas capere et
bene p̄ tria tu me temptabas in-
super margaritam grandem sicud
ovum struccionis in meo ventre credis
esse cum ego tota non sim sicud

ovum struccionis Stultus es et in stulticia
tua permanebis Et hijs dictis evo-
lavit // Mystice // Iste auceps potest
dici quilibet xpianus per baptismum lotus
in quo recepit arcum et sagittas cari-
tatis Arcus est fides Sagitte autem
sunt alie virtutes quas homo debet habere
contra dyabolum mundum et carnem Capit
philomenam id est dominum nostrum ihesum xpm
qui dyabolo abrenunciat et omnibus
pompis eius Sed miser homo qui
philomenam cogitat occidere quociens
cogitat mortale peccatum perpetrare Sʒ ipse
dedit tria consilia Primum est qd nunquam
rem que apprehendi non potest etc Res
ista est sancta trinitas in qua sunt tres
persone et tamen unus deus quem nemo ap-
prehendere non potest Secundum est consilium
de re perdita intelligendum est quod perdimus
corporis sanitatem aut divicias quas
deus aufert non doleamus Sed gaudere
magna est dilectio qui hec permittit ut
in eternum non pereat Tercium vero consi-
lium est verbum incredibile etc Ecce multi
per dyabolum decepti sunt Dyabolus enim homini
multa suggerit et multa promittit quod
patet in Adam et Eva quibus dixit
Si comederitis de ligno isto eritis sicud
dii quod crediderunt et turpiter eiecti sunt
de gaudijs paradisi Sic adhuc multi
credunt dyabolo et sibi adherent propter
consolaciones Studeamus ergo etc

Erat quidam
rex qui pulcram filiam habuit
sed in voto fecerat quod nunquam

aggrederetur non tamen perpetraret. Primum erat quod diceret veraciter quot pedes esset in latitudine in longitudine et profunditate quatuor elementorum mundi. Secundum quod mutaret ventum primum de alio scilicet aquilone in orientem. Tercio quod portaret prunas ardentes in sinum suo tamen nudam carnem sine lesione corporis. Cum sic facta esset ista proclamacio per totum imperium et contigisset faceret filiam eius de uxore duceret. Multi venerunt et temptaverunt ista tamen sicut facere poterat. Erat tunc quidam miles in partibus longinquis. Qui cum hoc audisset venit ad palacium regis ducens secum unum servum et unum equum furibundum et intravit ad regem et ad puellam et honorifice ab omnibus est receptus. Dixit ad regem Ecce ad vos veni ut ducam filiam vestram in uxorem. Ait rex Ergo fac tria que proclamata sunt et erit uxor tua. Cui miles Paratus sum facere. Ait rex Primo dic quot pedes sunt quatuor elementa in longitudine et latitudine et profunditate. Qui ait Domine faciam. Vocavit famulum suum et ait ei Cito ponas te super terram. Statim se posuit super terram. Cum autem sic prostratus esset Cum autem prostratus sic iaceret miles a capite usque ad pedes totum corpus suum mensuravit. Et post ait regi Ecce domine primum est probatum. Crede michi in longitudine et latitudine quatuor elementorum non sunt nisi sex pedes et in profunditate nisi unus pes cum dimidio. Ait rex Quid hoc ad quatuor elementa? Ille respondit Omnia ex hoc corpore

ponuntur ex quatuor elementis. Sex pedes elementorum tamen quidem famulum mensuravi qui totaliter continet quatuor elementa. Ait rex Satis bene declarasti illud. Iam procedamus ad secundum scilicet muta ventum ab aquilone in orientem. At ille libenter. Statim duxit famulus suus adduxit unum equum furibundum ad infirmum. Cum autem adductus fuisset miles dedit equo quandam potacionem et pulveres ad nares ipsius et statim sanus est. Sanus hoc facto caput equi in orientem posuit et ait regi Ecce domine ventus est mutatus ab aquilone in orientem. Ait rex Quid hoc est de vento. Et ille Nonne constat prudencie vestre quod vita cuiuslibet animalis brutum non est nisi ventus. Quamdiu equus meus malum paciebatur erat in vento aquilonis quia omne malum panditur ab aquilone. Est modo per pocionem et pulverem liberatus est et sanus factus est. Ideo est in oriente a quo omne bonum panditur quia modo aptus est ad omnem laborem. Ait rex Satis clare illud probasti. Iam ad tercium procedamus. Ait ille paratus sum. Statim coram omnibus manus suas implevit prunis ardentibus et in sinum suum posuit et hinc et inde in palacio portavit. Et tamen omnis in nullo lesa fuit. Ait rex Filia duos satis bene declarasti. Dic michi quod ignis non ledit te. Ait ille Hoc non est ex virtute mea sed habeo in loculo

meo quecunque lapidem qui tecum cum mun-
de portavit nec aliquem nec aliquam
ledi poterit et lapidem regi ostendit
Statim cum magna solempnitate filiam
suam ei dedit in uxorem // Moralitas //
Imperator iste est dominus noster Jhesus Christus
filia pulchra est anima ad ymaginem
dei creata quam deus in baptismo vo-
tum fecit qui nunquam alicui viro con-
iungeretur nisi ea pertractaret tria questiones
suae quot pedes continent quatuor ele-
menta hoc est intelligendum quod quilibet
debet mensurare familiam suam id est carnem
suam quando deliquit et ipsam domare
que componitur ex quatuor elementis
Secundum est ventum mutare ex aquilone
in orientem id est hic vitam nostram de
malo statu in bonum mutare Equus
sequentibus designat peccatorem qui dominus
est in servicio dei unde oportet ei
dare predicationem id est contritionem in cor-
de confessionem in ore satisfactionem
in opere Sicut hic est ventum mutare
Unde Job Tanquam ventus est vita
mea Tertium est ignem circa carnem
sine omni lesione portare id est carita-
tem habere ad deum et ad proximum meum
sine omni lesione et rancore
cordis Vel per ignis luxurie et ava-
ricie et aliorum viciorum que sepe
consumunt corpus et animam ista te non
potest ledere si lapidem tecum in ba-
culo portas lapis est Christus baculus
est cor tuum unde qui deum Christum
secum semper mente portavit nunquam
ignis alicuius peccati animam suam ledit et
sic per consequens animam suam sponsam Christi habebit

et vitam eternam possidebit

Quidam rex erat qui tantummodo
filium habuit quem multum dili-
gebat Filius iste a patre licenciam
recepit ut mundum visitaret et
amicos acquireret Ait rex michi bene
placet nec mundi in vanum laboras pere-
grinus per septem annos et in mundo co-
nversatus est Finitis septem annis rediit
patri cum eum vidisset gavisus est va-
lde et ait Fili mi dic michi quot
amicos acquisisti Ait ille tres unum
autem plusquam me diligo secundum tantum quantum
me tertium non tantum sicut me Sed pro eo
paruum feci Respondit rex Fili mi
amicos temptare cum necessitas Consi-
lium tibi do porcum occidas et ad saccum
ponas et in nocte ad illum vadas
quem diligis plusquam teipsum Et dic
ei Carissime casu occidi si meum cor-
pus in veritate fuit filius eo mortuus Unde te
rogo ut in hac nocte me succurras
et corpus istud in domo tua abscond-
as ne tandem michi veniat Et tunc
videbis quis eorum sit verus amicus
tuus Respondit filius Bonum est
consilium Statim occulte occidit porcum
et in sacco super dorsum recepit et ad
domum primi amici venit et pulsat
Amicus eius surrexit et quesivit
quare venisset Ait ille casu hominem
occidi et corpus eius super dorsum meum por-
tavi et rogo te ut in nocte succur-
ras et in domo tua sepelias Ait
ille tacissime sicut ipsum occidisti sic
per ipsum penam sustineas si tamen me

corpus in vetitum esset filius mortis esse
Certe quia amicus meus fuisti et me plu-
rimum te dilexisti ad patibulum tecum
ibo et tres vel quatuor ulnas tibi dabo
ad involvendum corpus tuum cum sus-
pensus fueris Ille hec audiens ad secun-
dum amicum ivit et ille sicut primus pro ra-
cione narravit Ille videns
Carissime credo tu me tenes esse
stultum quod eo vitam meam ponere pro te
quia si meum contra vetitum fuit morte non
evaderem Certe propter amiciciam quam habuisti
erga me ad patibulum tecum tunc
ibo et te consolabo quantum possum vel
Quia enim omnibus mori Ille ad tercium
amicum venit qui dixit Dic michi tamen ad
vetus tui Certe in veritudo et naturale
quia nunquam aliquod bonum pro te feci Certa
sui homines interfeci et corpus super dor-
sum meum in sacco portavi et si corpus fuit
inventum in vetitum fuit filius suus et ideo ad te
veni ut in tali necessitate me subvenias
et corpus mortui in domo tua sepeli-
as Certe ille Crede michi corpus et illud
super dorsum portabis et loco tui ad
patibulum ibo Die vero statuto appa-
ruit et venit ibi pro eo contra
// Mystice // Imperator iste est pater
celestis Filius est quilibet homo
qui post septem annos et quamdiu vivit
in isto mundo tempore et acquirit sibi
tres amicos Primus amicus est mundus
quem plus diligit quam se ipsum quia sepius
se in periculis mortis pro bonis temporalibus
acquirendis immo sepe vitam amit-
tendo et homines dimittit tamen mundus
quia sepius dat tres vel quatuor

ulnas lineas panni ad involvendum
corpus suum et ideo qui confidit in eo
stultus est Secundus amicus quem tam di-
ligit sicut se ipsum est uxor et
pueri qui tunc nati sunt id est post mor-
tem tecum vadunt plorando ad
sepulturam sed infra paucos
dies tui obliviscuntur et uxor
tua alium ducet Tercius amicus pro
quo nichil aut parum facimus
sine sentimus est Christus cui amore
pauca bona facimus sed in multis
eum offendimus Ille in tempore
necessitatis pro nobis mortem susti-
nuit Studeamus ergo etc.

109

Erat quidam
avarus sedens in una marina
qui magnum thezaurum ha-
buit et totum thezaurum in uno
trunco posuit iuxta ignem in do-
mo sua non procul Contigit una
nocte quod venit magna pluvia
ut fuit magne inundaciones
aquarum ad eandem villam per omnes
domos intravit et truncum cum pe-
cunia levavit et bene per tria miliaria
ad aliam villam natavit Faber
cuiusdam ville truncum videns ad
domum traxit et cum securi fregit
et in plures partes divisit et sic
divitias pecunia cecidit Et ille
gavisus est valde et gratias egit
deo Avarus per multas villas trun-
cum quesivit Tandem ad eandem
villam pervenit et diligenter de trun-
co quesivit Et faber ad ipsum
audiens dixit Tabernam pro

debis et avionibus exploratis si
truncum invenerunt. Ille accessit
et usque mane expectavit. Faber
in nocte fecit fieri pastillos tres.
In primum posuit ossa mortuorum,
in secundum posuit terram. In tertium vero
posuit totam pecuniam. Quando venit
et ait ad eum: Ecce ego tibi tres pas-
tillos presentabo. Unum eligas quem
tu tibi cupis exire. Ego vero te-
nebo secundum pro me et uxore mea
et tertium pro pueris meis. Quando ac-
cessit et accepit tres pastillos
ad manum et ponderavit quis esset
maior sive gravior. Invenit pas-
tellum terra plenum de magna ponde-
rositate, quem elegit. Dixit ei faber:
Karissime, adhuc semel eligas
ne sis deceptus. Et sic tribus vicibus
elegit unum pastellum. Faber hoc
videns pecuniam pro se et uxore et
pueris suis servavit. Tristicia iste a-
varus est primus Adam cui non sufficie-
bat quod deus totum paradisum ei commi-
sit et dominum eum constituit tamen ten-
tatus consensit. Omnia subiecisti sub pe-
dibus etc. Sed quia deus esse vole-
bat quando pomum comedit, tunc ma-
gnum thezaurum habuit in trunco
corporis quia habuit multas virtutes
in statu innocencie. Sed cum dormi-
vit in peccato, accessit venit aqua
superbie et avaricie et abstulit truncum
cum pecunia. Ecce truncus ablatus
de uno loco ad aliud, id est ab immor-
talitate ad mortalitatem. De-
inde avarus tenuit etc. Sic Adam
tamen mundum istum laboravit pro pane
suo quousque illud in sudore vultus sui ac-
quisivit. Truncum et dum venit non po-
tuit, id est primum statum suum innocencie. Faber
vero qui ipsum direxit est dominus noster Ihesus Christus
qui fabricavit corpus et animam. Quousque illud
vidit deus cuncta que fecerat. Sed quando
venit ipse thezaurus etc. per suam passionem
passionem acquisivit nobis thezaurum regni
celestis. Sed notandum per istos tres pastel-
los intelligere debemus tria genera hominum. Per primum
pastellum in quo sunt ossa mortuorum de-
bemus intelligere potentes huius mundi, id est
superbos, quia licet faciant aliqua bona opera
tamen eadem bona opera sunt quasi arida propter
peccata mortalia in quibus iacent nec con-
fitentur. Per secundum pastellum in quo est terra
intelliguntur sapientes huius mundi qui sunt
pleni terra, id est totum sensum suum ponunt
in terrenis rebus et modicum curant de
spiritualibus. Per tertium in quo iacet pecunia
abscondita intelliguntur boni christiani et
simplices timentes deum, in quibus
manent virtutes quas in baptismo re-
ceperunt. Unde dicitur: Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum
est regnum celorum etc.

Quidam rex erat qui statuit pro
lege quod quicumque aliquis mori
vel occidi vel suspendi deberet
quod duo buccinatores summo mane ante
hostium deberent buccinare. Et ille qui
deberet mori vestimentum nigrum induebat.
Contigit quod rex magnum convivium fecerat
et quod omnes nobiles et pauperes fuerunt
invitati. Cum autem omnes venissent
et saciati fuissent, venerunt buccinatores
de diversis generibus musicorum et omnium me-

sodiaz audierunt Et cum omnes essent in
gaudio Rex caput inclinauit valde
comedit nec ferculla sepius flexit
Satrape et alij hec videntes contristati
sunt valde Rex vero vnum fratrem habebat
qui pallacium turbat hinc et inde
ut de ciuitatos consolaret vocauerunt
illum et dixerunt Domine nos lauit inst
tat per hylaritatem volunt nos non audit
proffet et quod sit causa penitus ignoramus
Rogamus vos ut ab eo queratis causam
tristicie ut si aliquis ex nobis eum offe
dit parati sumus satis facere pro eo et
frater hec audiens accessit ad eum et ait
Rogo te dic mihi causam tristicie Cui rex
Die crastina hora prima dabo responsum
mane sero Rex duos buccinatores ius
sit venire ad se et ait Precipio vobis
ut catis ante hostium fratris mei et canite
tubas Statim satellites regis ipsum fratrem
nigris vestimentis induebat et eum
ante regem presentauit in camisia et se
moralibus Et erant quatuor viri cum gla
dys acutis circa ipsum stabant vnus a dex
tris et alius a sinistris et vnus ante et
alter retro Hec sic dixit ei rex letare
frater Cui ille Domine non possum letari
cum omnia ista circa me sunt Mystice
Iste rex est dicta quilibet homo christianus
qui habet se regem de bonis virtutibus et
sensus suos in dei seruicio ordinare
Buccinatores sunt signa que deus ante
diem iudicij premisit Surget gens
contra gentem etc. Ista cottidie debemus
hic cogitare intra hostium cordis nostri
Vnde Eusebius Siue comedo siue
bibo uel quid quid ago semper videtur mihi illa
vox terribilis sonare in auribus meis
Surgite mortui venite ad iudicium
dei Iste debemus indui vestimentis
nigris et deponere omnes delicias
et voluptates huius mundi et cogit
tare quod mori debemus sed nescimus
qua hora nec ubi uel quando aut quo
Vnde nichil certius morte et nichil
incertius hora mortis Vnde sapiens
nescimus vtrum simus digni odio
uel amore Iste debet cogitare de
fouea infernali quod si semel in eam
ceciderit nunquam exibis Iste de
quatuor tortoribus debet timere et proprie
de dyabolo Vnde si timueris in corde tuo
si te castigaueris ad aliqua que
sunt contra deum omnia ista auertet
vocabis et sic deum videbis et ad
vitam eternam peruenies etc.

Vitillus regnat qui statuit 73
per legem ut quis de ceciis
fuit per totum regnum sum
centum solidos haberet Ab eo accidit
quod quidam socij vnde sex uel quatuor
venerunt ad quandam ciuitatem ad vnum
hospitem et ibi magnam pecuniam
expenderunt et tandem non habuerunt
ut hospiti satis facerent Ille eos
includit et iurauit quod non inde ve
nirent donec soluerent vltimum qua
drantem Vnus ex ipsis dedit co
silium ut mitterent sortem cui inter
ipsos eueniret oculi quod tunc iret
ad palacium regis ut peteret centum
solidos pro mercede quod rex statutum fecit
de cecis Et cecidit super illum sors

qui coplum dederat et statim spoli(?) pu-
ex teraverunt eum Postea ductus
est ad palatium regis et pulsavit
Venit ianitor et diligenter eum in-
spexit dixit illi tercio karissime
male legem intelligis Lex loquitur
de cecis natis aut ex infirmitate
aut senectute vel qui adeo sunt op-
pressi Tu vero pridie clausos oculos
habuisti sed in thabirna oculos tuos
declusisti (?) ideo quere alibi solucionem quia
de domo regis nichil habebis
// Moralitas // Imperator iste est dominus
noster ihesus xpistus qui istam legem edidit
ut quis quis cecus etc. Sed cecus potest
intelligi quilibet homo qui in infir-
mitate et paupertate et tribulacione
positus est et patienter sustinet celi
solacia (?) in vita eterna habebit iuxta
illud Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum etc. Ceci
qui ad thabirnam sedent sunt multi in
isto mundo residentes quibus tha-
birna id est divicias vina id est bona mun-
dana opprimit tales sunt sed ceci quia
cum peccata committunt ut deus ipsos dolet
sed peccata peccatis addunt et exultant
in rebus pessimis tales cum difficul-
tate graciam dei obtinebunt Ianua
serta (?) cadit super eos ut pri-
vatur oculis spiritualibus quod deum non
possunt videre Studeamus ergo sic so-
brie in thabirna istius mundi bibere
id est opera bona perficere quod nichil te-
neamur dyabolo et recipiemur in reg-
num celorum etc. Sequitur aliud

74

Adrianus regnavit in civitate
romana potens valde qui habebat
tantum unicum filium quem multum di-
lexit Cum tamen iam deberet mori vocat
filium suum et ait Fili carissime unum
pomum aureum habeo preciosum valde
in virtute benediccionis mee vade per plura
regna civitates et castra et ubi ma-
iorem stultum inveneris da eidem istud
pomum aureum Dixit filius Pater libenter
mandatum tuum adimplebo Hiis dictis
emisit spiritum Post hec post paucos
dies filius transivit per multas provincias
civitates et castra Tandem venit ad
quoddam regnum in quo novus rex cum
multa solempnitate eligebatur Ille hec
videns quesivit que esset consuetudo
huius regni utrum filius alicuius regis
regnum istud post mortem patris occupa-
ret Dixerunt ei sibi quod consuetudo huius
regni esset quod quolibet anno eligeretur
rex et per totum annum quamdiu est potest pa-
rere et disponere quicquid sibi placet
Sed finito anno spoliabitur omnibus diviciis
ac honore et nudus in exilium ducatur
ubi fame et frigore morietur Filius
imperatoris cum hec audisset regem no-
vum electum et coronatum accessit ad eum
et eum intime respexit Qui cum vi-
deret iuvenem consolatum ac in suo corde
letatum cogitavit Ubicumque fui tamen talem
stultum nunquam inveni sicut istum regem
Hic possum benediccionem patris mei adimplere
Accessit ad regem et pomum sibi ex
parte patris presentavit Et iste karissime
Una de causa pater tuus pomum istud

m̄ dedit tu nō habeatꝫ sui noticiam
nc aliquod similitudo sibi fecit Cui ait
Dn̄e nō dedit tibi singulariter nc nomē
tuū expressit Qꝫ ubi pomū aureū
dari me multa regna ciuitates castra
circuiui et multos stultos inveni sed tm̄
nalem fatuū nunquā inveni sicut tu es
Ideo pomū istud ex precepto patris
mei tibi dedi Ait rex Dic michi carissi
me quare me iudicas tam nalem
fatuū Cui ait Quod sit esse maior
fatuus quam tu es tibi constat quia in fine
istius anni ab omni honore et diuicijs
spoliaberis et ad exiliū positus eris
ubi mala morte morieris et hoc nō
obstante regnū illud accepisti et iam
gaudebas ac si semper rex esse debeas
et iam nalis es fatuus et propter hoc pomū
id tibi dedi Ait rex Benedicta sit hora
qua huc venisti pomū id michi datū
plus valebit quam totū regnū meū
Statim quam diu id erat omni die aurū
et argentū vinum blandū oleum premi
sit ad exiliū et omnia necessaria preter
familia ac si tricentos annos viuere
debuisset Infine anni depositus ac
spoliatus fuisset in exiliū missus Qꝫ
mundus ubi omnes habundancias diuiciarum
invenit usque in fine vite sue duxit
// Reductio // Imperator iste Qꝫ pater
celestis Qꝫ filius Qꝫ dns noster ihesus
xpus qui dat pomū aureū maiori
stulto Pomū aureū designat istū
rotundū mundū quem deus dat maiori
stulto in homine Sic ipse debet quod
inter omnia alia homo sit dicit rex ad
dirigendū viam salutis et homo sit sic

qui nō regnabit nisi per unū annū
hoc Qꝫ per breue tempus in vita eterne
unus ignorat si per diem nalem viuere
possit Et cum homo ista sciat tunc nō
cessat ad mundana laborare et
addere peccata peccatis et tunc in fine mortis
ab omni honore et diuicijs spolia
bitur Fac ergo tu sicut fecit rex
Si deus dedit tibi pomū aureū
mitte ad exiliū que vetera sunt
bona et que tibi necessaria sunt elemosinas
Quia sicut aqua extinguit ignē et
Et mitte orationes et ieiunia et cetera
bona opera tua Et tunc spoliatus
fueris per morte invenies ibidem omnia
necessaria et omnes copia in vitam
eternam Quam nobis prestare dignetur
pater et filius et spiritus sanctus etc

Vidam rex
erat potens qui in regno
suo nolebat invidos pati
quantum percipere poterat Erant in re
gno suo duo physici et quando que
unus illorum fecerat hoc et alter facie
bat credidit quod unus alterum invide
bat Cum per bonum pacis dixit unus
ad aliū per multū tempus socij fuimus
et inter nos sit discordia inter nos
per unū factum probabimus quis sit me
lior inter nos in arte medicina
Et quicumque defecerit inter nos ille
sit dispulus alterius Dixit alter michi
placet bene Qꝫ dic michi quomodo debemus
probare quis unus sit melior vel
subtilior Et ille hoc sit probato
Si oculos tuos ambos sine dolore

ciuitatē z in mensa corā militib3
ponā z tibi itm ad caput sn dolore
restituā Et ꝗ̄ p᷑ hec clarū visū habeas
sicut prius z ista oīa sine lesione
z dolore oculorꝝ ꝑficiabo Et mi=
serunt sortem quis prius poneret
oculos z cecidit sors sup illū qui
capitulū dederat Qui dixit volē=
go nichil ꝑplus et venerunt et
positus fuit sup mēsaz Statī arri=
pit pixide cū nobili vngēto et
vnxit pmo oculos socij z cū sb=
tili instrumēto oculos socij extraxit
z sup mēsaz posuit z ait kaꝛis=
sime nūqꝫ dolore sensisti Et sta=
tim cū nobili vngento loca vnxit
z quelib3 oculū ad locū suū posuit
z ait kaꝛissime da gloriā deo et
dic quid de oculis tuis sentis Q'
ait dico veritatē nc dolore sensi
qn oculos meos extraxisti nc
qn ad loca sua posuisti et tam clare
video sicut prius Ait secūdꝰ ca me=
dicꝰ intulit pbato et ait in eodē
mō mōstrare Aliqn digitis meis
cū ille vos sine lesione oculos
amici socie extraxit z sup tabu=
la corā hominib3 posuit z ait so=
cio nūqꝫ lesionē sentis Et ille
Penitꝰ Dum sic ad inuicē loq=
rent' exiit d pruīn venit vnus coruꝰ
z vnū oculū rapuit z comedit
Medicus hec videns turbatꝰ ē
z ait int' se nisi duos sibi resti=
tuā ero in ꝑpetuo sumꝰ suꝰ ꝯfe=
ssepit inꝰ se vidit vnā capra
cui stati oclm eruit et in loco

ocli ablati i posuit Cū istos duos
oculos in locis suis posuisset ait
kaꝛissime da gloriā deo et dic quid
ē tibi Qui ait Optime mi magis=
trasti nullū dolore sensi nc extrahē=
do nc in ponendo sed vnū ē qꝛ qn ani=
tor vnus ex oculis meis sp respiciat
sicut ad arbores z ad alta s3 i hoc
nō ē vis Omnes videntes hec sciē
istos medicos laudabat z ab illo
die sci sunt amici ad inuicē z d va
die simul manserunt ptota vite sue
// Reisiatcū / Imperator iste ē pr ce=
lestis Isti duo medici sunt in arte
sua sunt duo genera hominū in isto mūdo
s3 potentes mūdi z sapientes Po=
tentes mūdi sunt pīti p potenciā
mundana acquirē bona / et sapientes
p sua sapientia mundana et eterna
congregare Exepe inter istos ē tri=
gia in tm qꝛ z vtroqꝫ oculos ex=
trahit i dilectoꝫ dei z pximi qꝛ
p istos oculos quib3 hō deo videre
dum in die iudicij Dic mi quid
extrahuntur ecce p vngentū z instrumentū
i p potentiā dei spoliat paupes
z sapientes p cancellos legū z sp=
tuarꝫ duos oculos sine dolore cor=
porali amittunt s3 dilectoꝫ dei et
pximi Sed quo restituunt ecce p in=
strumētū contricionis z vngentum
confessionis Sz oculꝰ vnꝰ rapit'
p coruū i dyabolū s3 oculus po=
tentis z oculus capre loco eius
ponit' i ad tempus quā diu durat
contricio tūc arbores respiciat i
precepta diuina s3 tpe mali post po

Primus oculus est dominus noster ihesus qui no-
ster oculus noster est secundum totum corpus mun-
dum quod erat a nobis extractum qui pro nobis
mortem in cruce sustinuit Item 2m
oculum nobis cottidie extrahit sacra
doctrina per quam debemus dirigi ad vitam
eternam Sed venit heretica et doctrinam
extrahat et multos in errorem ducit
Sic est secundus oculus extractus Item
duo oculi extrahuntur ab vno iu-
dico et hoc qui pauperis alterius infirmitati
compatitur Item secundo medico duo ocu-
li extrahuntur ab vno medico et
hoc quando homines hoc alteri in necessitate et
tribulatione subvenit ita quod se ipsum
attenuat et proximum amicitiam con-
servat Oculi isti sunt restituendi vn-
guento contritionis confessionis et satis-
factionis et vitam eternam obtinebimus

200 Quedam civitas
erat iuxta mare que a bestiis
venenosis multa mala patie-
batur Inter illas bestias erat draco
ferocissimus qui omni die ad civitatem
veniebat et cives ei cottidie vnum
animal ad comedendum dederunt Quelibet
se consilium dicunt quomodo civitatem posset
ab hiis bestiis et principue a dracone
liberare Tandem venit vnus ex
longinquis partibus qui consilium eis de-
dit quod leonem caperent et in ligno alto
suspenderent quem cum bestie viderent
fugerent et principue draco Cives autem
leonem ceperunt et mortuum cum cla-
vis in fixerunt ita quod ipsi pro tota civitate
viderunt Quod cum draco videret
draco recessit et alie bestie cum
secute sunt nec amplius vise sunt Et
sic civitas liberata est // Moraliter //
Civitas ista signat mundum qui diu
a demonibus multa mala patiebatur
Inter peccatum primi parentis Draco est
dyabolus qui non tantum vnum animal in vna die
sed omnes animas cum post passionem ad infernum
secum duxit Donec leo de tribu Iu-
da id est christus in cruce suspensus fuit

201 Miles quidam erat predo
magnus qui habebat vnum
famulum fidelem Quadam
die cum ad quoddam nemus equita-
ret credidit quod viginti marcas
perderet Cum vero pecuniam non inve-
nisset famulum interrogavit si pecuniam
invenisset Qui iuravit quod nichil
sibi constaret de ista pecunia sed quia
famulum suspectum habebat pedem
sibi dextrum amputavit et relicto
eo domum rediit Erat quidam
heremita prope viam qui cum clamorem
servi audivit statim ad eum properavit
et ad cellam suam introduxit
et ad oratorium suum intravit et do-
minum nostrum imprecavit eo quod illum
innocentem pedem suum perdere per-
misisset Cum diutius orasset
venit angelus domini ad eum et dixit
Noli loqui ad ipsum deum Scias itaque
hominem istum quandoque pedem suum
amisisse ante multa tempora de eo
eodem pede matrem suam quando

ungia perpetravit malis modis pro quo
nunquam penitenciam egit. Ponc igitur cu-
stodiam ori tuo et dominus tuus non im-
perat ad iste sit iustus iudex fortis
et paciens. Misticc. Miles iste
est dei filius ihesus christus. Adam qui perdidit
hereditatem id est paradisum de quo expulsus
fuit famulus fuit totum genus huma-
num a deo recedens. Adam commisit
quod amiserat et non in veteri testamento per
propriam passionem nos sibi reconciliavit.
Servum famulum id est genus humanum dextrum
pedem amputavit quando nos per peccatum
primis id est morte detinemur. Sed dexter
pes id est mortalitatis amor est abla-
tus et amputatus per eius passionem. Here-
ditas est eterna militans per baptismum
perfeccionem recepit et in donis calce-
dus imbuit. Pauper vero venit
hereditatem perditam id est dominus noster ihesus christus
qui erat pauper natus paradisum dedit
per suam passionem nobis etc.

Onclanus in civitate romana
regnavit prudens valde
qui pulcram uxorem habuit quam
multum dilexit. Imperatrix concepit
et pulcrum puerum genuit cui nomen
Dyocleciano imposuit. Cum autem
sex annorum esset puer mater
usque ad mortem infirmabatur.
Videns quia evadere non posset
mortem vocavit imperatorem et ait
Domine de hac infirmitate non pos-
sum unam peticionem antequam moriar
liceat. Peto. Qui ait: pete
quod vis paratus sum ad implere.
Et illa dixit quod post mortem meam aliam
uxorem recipies. Rogo ergo ut illa
potestatem super filium meum non habeat sed
mittatur longe ab ea. Et imperator
multis diebus planxit mortem eius. Et
multo tempore uxori copulari noluit. Se-
mel intra se cogitat de filio suo. Et
mane facto vocari fecit nobiles suos
et super hoc consilium habuit quod filium tra-
deret ad nutriendum et ad doctrinandum.
At illi: Domine rome sunt septem sa-
pientes qui omnes magistros mundi scientia
et sapientia excellunt. Unus eorum vocetur
et illi puer tradatur ad nutriendum
et ad doctrinandum. Imperator statim literas
misit ad illos septem sapientes
ut sine omni dilacione ad eum ve-
nirent. Illi autem statim ad eum venerunt.
Et ait eis imperator: Tantum unicum
filium habeo sicut vobis constat quem vobis
ad nutriendum et ad doctrinandum dabo ut
per vestram doctrinam post mortem meam im-
perium possit regere. Ait primus: Domine
tradas mihi filium tuum ad nutriendum et ad
doctrinandum et eum faciam eum scire quicquid
ego scio et quicquid omnes socii mei sciunt
infra septem annos. Secundus ait: Domine
multo tempore est servivi et a te nulla
mercedem recepi et nichil aliud pe-
to nisi quod filium tuum mihi tradas ad nu-
triendum et ad doctrinandum et eum faciam
eum scire quicquid ego scio et quicquid omnes
socii mei sciunt. Et sic omnes socii
quilibet specialiter per se petivit filium
dari ad nutriendum et ad doctrinandum. Et
unusquisque defalcavit unum annum ita
quod ultimus dixit infra unum annum.
His dictis imperator ait consilium

regratiamur vobis quod quilibet vestrum cupit
filium meum accipere ad nutriendum et
ad doctrinandum. Illi omnes gratias egerunt
et puerum acceperunt et ad domum per-
rexerunt. Et cum domum pervenissent
sibi speciale commodum et pulcherrimam
cameram fieri miserunt et per omnes pa-
rietes camere septem artes scrip-
serunt quod puer omni tempore tamquam
in libro suam doctrinam videre poterat.
Magistri satis diligenter cottidie eum
instruxerunt. Finitis septem annis magistri
inter se dixerunt: Bonum est ut dis-
cipulum nostrum temptemus quantum profecit. Ait
primus eorum nomine Cantillus: Quomodo pro-
babimus? Ait Katho: Ipso dormien-
te ponamus sub quolibet cornu lecti
unum folium de lauro et sic sciemus.
Cum vero a sompno suscitatus fuisset
oculos suos in summitatem camere erexit.
Magistri hoc videntes dixerunt: Domine quare
de camera oculos sic erigis? Ait ille:
Non miror aut summitas aut altitudo
istius camere inclinata est aut terra
elevata est. Omnes hec magistri videntes
dixerunt: Si puer iste vixerit aliquid
magnum erit. Interim sapientes et no-
biles imperii dixerunt ad imperatorem:
Domine tu unicum filium habes et per le-
gem est quod moriatur. Bonum est ut ducas uxorem
ne imperium maneat sine herede. Ait impe-
rator: Ex quo ita est querite mihi re-
ginam virginem pulcram et eam in uxorem
ducam. Tandem filiam regis Castelli pul-
cram nimis ad imperatorem duxerunt
Dolor et eam in uxorem recepit et omnibus pueri
imperatrix ab eo recessit et ambo

diu simul vixerunt. Imperatrix
concipere non potuit de quo multum
doluit. Cum vero audisset quod impera-
tor unicum filium in longinquis
partibus haberet cogitavit intra se quomodo fi-
lium imperatoris occidere posset. Ac-
cidit una nocte cum mutuo iacerent
Ait imperatrix: Domine primam petitionem
peto a te. Qui ait: Proponas. Ait
illa: Constat tibi quod adhuc non
concepi et multum sum turbata. Tu uni-
cum filium habes in longinquis partibus
cum magistris quem meum reputo filium.
Rogo ut pro eo mittas ut de eius
presentia gaudere possimus quia ipsum diu
[illegible] me. Ait ille: Fiat vo-
luntas tua quia ipsum diu non vidi. Sta-
tim septem magistris litteras sub pena
mortis misit ut visis litteris filium
suum ducerent ei. Cum vero legissent
litteras in crepusculo noctis stellas
inspexerunt si expediret secundum tenorem
littere puerum ducere ad imperatorem. Clare
in stellis viderunt quod si puerum tempore
assignato non ducerent omnes capita
amitterent et puer occideretur. Et contris-
tati sunt valde. Puer de camera
exivit et causam tristitie ab eis que-
sivit. Ait illi: Domine nuncius venit
ut te ad patrem tuum mittere debeamus
et propter hoc stellas conspeximus et clare
vidimus quod si te patri tuo presentabimus
illo tempore assignato in primo verbo quod
ab ore tuo prolatum fuerit eris moriturus
quod si non fecimus vitam nostram amittemus.
Ait ille: Illa nocte eciam stellas vi-
debo. Cum respexisset clare vidit quod

magistri viri dixerunt Sed cum vltimus
vidisset in vna parua stella vidit
quod si per septem dies post quam ad presentiam patris
sui veniret ab omni voce se absti-
neret quod non loqueretur et omni die ad
suspendendum traheretur et cum diffi-
cultate saluaretur Magistros suos vo-
cauit et ait Ecce stella ista parua
satis clare et aperte docet quod si non absti-
nuero etc Vos estis septem magistri
quilibet vestrum cum sapientia vna die po-
test me saluare Cum magistri stellam
vidissent quod vir dixerat vna voce
dixerunt Gaudeas fili quod sapientia
discipuli nostri nos omnes precellit in sapientia
Ait Cantillus Domine vitam tuam
prima die saluabo Secundus et
2a die te saluabo et sic omnes ma-
gistri dixerunt per ordinem Hiis dictis
cum comitatu magno versus impera-
torem equitauit Magistri cum vidissent
quod imperator venit obuiam
pueris dixerunt Domine nos recedimus
Et ille memento mei tempore necessitatis
Rex non cum filio appropinquasset am-
plexatus est eum et osculatus et dixit
ei fili mi quid est multo tempore te non
vidi Ille vero caput inclinauit ei et
nichil loquebatur Rex non multum
admirabatur Cum non ad pallacium
venisset Imperatrix cum magno
ornatu et duabus et ancillis eum
secum ad cameram duxit et alios de ca-
mera iussit exire et puerum iuxta
se locauit et ait ei O bone dyo-
cleciane sicut deus quod patrem presen-
ti mitte ut gaudere de presentia
tua Eciam dico tibi quod in amorem

tuum me ipsam virginem custodiui ut tibi
virginitatem meam tradere loquere ergo michi
ut simul viuamus Puer non reddidit ei
verbum Illa hoc videns ait O bone dyo-
cleciane si amorem tuum carnalem non
concedo filia mortis sum Et hiis dictis
amplexata est puerum et eum osculari
voluit Puer vero faciem suam auertit
Et illa O fili cur talia agis Ecce nos
nullus videt dormiamus simul Ille vero
caput ab ea diuertit Illa vero vbera
sua et pectus eius ei ostendit sed ipse ab ea
recedere voluit Illa vero hoc videns ait
Si michi loqui non vis dabo tibi tabulam
in qua michi tuam voluntatem scribas Et
puer scripsit Absit a me domina quod vio-
lem pomerium domini mei ac patris quia
simul in conspectu dei peccatum et patris ma-
ledictionem incurrerem Non amo te ut thorum
extendam non me stimules Illa cum
legisset cum dentibus momordit et ve-
stes suas usque ad vmbilicum lacerauit
et faciem suam usque ad effusionem sangui-
nis et omnia ornamenta capitis depo-
suit et clamore valido clamauit dicens
Succurrite michi propter deum quia dyocleci-
anus iste me opprimet Imperator cum esset
in aula audiuit clamorem imperatricis
et agili cursu cameram intrauit et
milites eum sequebantur et quesiuit causam
clamoris Et illa O domine imperator iste
non est filius tuus sed est diabolus qui
me ad peccatum quantum potuit sollicitauit
Et quia ei consentire nolui usque me
opprimere volebat Et ostendit sibi faciem
et vestes Imperator furore repletus
precepit satellitibus ut eum ad patibu-
lum ducerent et suspenderent Sed a

pe dixerunt Dne tu unicu filiu
hes nos et bonu tam simul cu ce=
ide lex est posita p transgressoribus
q p legem moriat Ecce rex sen=
tencias in fine sno unicu filiu suu
occidet Hoc ille audiens precepit ut car=
ceratur et die crastina cora eo iudi=
ciu fiet q fieri et Die crastina puer
ducit ad iudiciu et condempnat duci
ad patibulu cu tubis canentibus
et ecce clamor populi fuit et dus Heu
unicus filius imperatoris duci ad mor=
tem Cu vo eum duceret Ecce p9
mgr nomine Cantillus obviavit
pplo Cu vo puer magrm videret
caput ei inclinat ac si diceret magistro
mei cu venerit cora pre meo ecce
ad patibulum ducor magr ait pplo
nolite festinare cu pueo quod deo
iuva q ipm hodie de morte liberabo
Audierunt oms O bone mgr festina
ad pallaciu et salva tuu discipulum fes=
tinat ad Imperatore et ipm flexis
genibus salutat Ait imperator magro
t ben sit tradidi tibi et socijs tuis
filiu meu modo muti fuit et ecce
peius et uxore mea voluit opprimere
ppr hc hodie moriet et vos morte t=
pissima condempnabo Ait magr quomo
ad prm Audeo nomit deo q in mea
societate optime loquebat sz q mo
no loquit nomit deus q no fallit
Si quia dicat de p uxore vra nomit
deus q septe anis nobiscu stetit et
nunqua talia de eo percepimus Eundem vob
pcto dica q si filiu vrm occidere vult
ppr vrm uxore vra peius vobis
contingat qua illi militi q lepo=
rariu suu optimu sibi nimis di=
lectu occidit ppr verbu uxoris sue
de quo postea multu dolebat Ait
Imperator magro dic m illud Dne
no dica q2 anqm finiro puer
posset suspendi et tunc nil vale=
ret quod dixisse Sz si vult q di=
ca vob cum revocare puer et
ponat i carcere et p9ea vobis
dica et illud potest fieri Impera=
tor puero revocari fecit et i carce=
re poni usqz ad crastinu et tanc
puer p magistros liberatus est et
noverca igne cremata est // Mi=
stice // Imperator signat quelz
xpianu qui hz unicu filiu i aiam
qua debz ad septe una tradere p
qua posset salute etiam adipisci
et septe artes in alias virtutes
fructuosas cottidie animo i prime
noverca i caro petit ut puer do=
num veniet q2 caro sp concupiscit
adversus spm Fac ergo tu sic fece=
runt septe sapientes Si invenias
i cogitatio veneat ad cor tuu
respice i stellas i i celu doctrina
et ibi i venies quo possis evadere
morte sp etia Si sic no feceris
septe capita sapientes amittet
Puer vo no loquebat p septe
dies et se ipm salvat cu magri
suis et imperatrice combri fecit etc

Erat quidam miles strenuus
qui tm unicu filiu hnit
sicut vos Imperator habetis

et tam dilexit illum quod tres mulieres
pro custodia pueri ordinavit, quarum una
ut aleret eum, secunda ut eum a sordibus
lavaret, tercia ut eum ad dormien-
dum portaret. Postea habuit unum
leporarium et falconem quos nimio
dilexit. Leporarius ista virtute habuit
quod cum aliquam bestiam cepit illam te-
nuit usque dominus suus venit. Item cum
ad bellum ire debuit et in bello
vincere, canis ante dominum suum equum
ascendere volebat fecit tres vel qua-
tuor saltus in equum quod dominus suus bene
deberet succedere. Si vero non deberet suc-
cedere bene, cum dominus suus equum ascenderet
canis caudam equi tenuit et ullu-
latum emisit. Super ista duo signa
miles erat expertus cum processerit ante-
dictum nec in vanum estimavit. Accidit
quod miles ad tornamentum ivit
et mulieres domum exierunt et puerum
solum dimiserunt et in aula canis
iuxta puerum iacebat et falco sedit
in pertica. Quidam serpens venit
et ivit contra cunabulum ut puerum
occideret. Falco hoc videns ammo-
nuit canem quod de surge et iuva
puerum et sic canis a sompno excitatus
vidit serpentem, contra eum surrexit
et ambo simul pugnaverunt et dum sic
pugnarent serpens canem momor-
dit quod sanguis copiosus exivit
adeo quod terra in circuitu cunabuli
plena erat sanguine. Canis le-
porarius magno impetu serpentem
occidit ita quod cunabulum fuit sub-
versum cum cunabulum quatuor cornua

longa habuit quod facies pueri non tetigit
terram et ille sanus permansit. Et canis iuxta
parietem iacebat et vulnera sua lambe-
bat. Cito post hoc mulieres venerunt.
Cum vero cunabulum eversum viderent et
sanguinem in circuitu putabant quod canis
puerum occidisset et non viderunt nec
consideraverunt quid actum fuit de puero.
Et statim ex aula fugam dederunt. Cum
essent in fuga, ecce domina eis obviavit
et ait: Unde venitis? Et ille dixerunt:
O domina, heu nobis et vobis, canis quem
dominus diligit puerum occidit et super-
ficies terre circa cunabulum plena est
de sanguine pueri. Domina super terram
cecidit et flens et eiulans dixit:
Heu michi, quid faciam quod orbata sum filio
meo. Miles vero domum venit et cum
dominam sic clamare conspexit quesivit causam doloris.
Et illa: O domine, heu nobis, canis tuus
quem tantum diligis unicum filium nostrum occidit
et ipse ibi prope parietem saciatus de san-
guine pueri iacet. Miles multum com-
motus aulam intravit. Canis surrexit
et applausit domino sicut antea fecerat.
Miles gladium extrahens et canem uno
ictu caput amputavit. Hoc facto iverunt
ad cunabulum et puerum salvum invene-
runt et serpentem mortuum circa cuna-
bulum invenerunt. Miles per ista signa co-
gnovit quod canis ad defensionem pueri
serpentem occidit. Tunc miles cum clamore
valido et fletu et scissis vestibus clamavit:
Heu michi quod propter verbum uxoris mee canem
meum occidi. Heu michi quod ante ipsum pe-
nitenciam accipiam. Lanceam fixam in tres
partes fregit et nudis pedibus ad terram

statim precepit et vita in bono finivit. Tunc magister dixit: Imperator, audiste quid ego dixi. Sicut ille bonum exemplum indedisti, sine dubio filius meus hodie non morietur. // Moralitas // Miles iste est gratia homo mundanus datus mundo, qui habuit unicum filium, id est animam. Canis est ille que hominem dirigit. Miles ad tornamentum vadit. Sic homo sepe ex divina precepta vadit ut mundi spectacula videat. Tres nutrices que puerum custodiunt, id est animam, sunt contritio, confessio et satisfactio. Contritio animam alit bonis operibus. Confessio a sordibus lavat. Satisfactio ad dormiendum et quiescendum in bonis operibus ducit. Dum id est caro clamat filius meus mortuus, id est si vita prius elige vivere non potes. Miles lateram fregit, sic et tu multa mala, id est bonum preminimum et elemosinam, et sic ad eternam statim, id est ad vitam eternam pervenies etc.

Quidam imperator erat qui habuit quoddam nemus in quo erat aper crudelis in tantum quod multos occidit civitates. Imperator de hoc multum doluit et fecit proclamari quod qui aprum occideret filiam suam cum toto regno suo post mortem suam in uxorem acciperet. Erat quidam pastor qui cogitavit aprum occidere. Nemus intravit. Aper eum cum vidisset contra eum cucurrit. Ille vero arborem ascendit. Aper incepit arborem corrodere, quod videbat pastor quod cito vellet cadere. In arbore erat bonus fructus, et de illo fructu aprum proicit. Aper de fructu comedit et repletus fuit et incepit dormire. Quod pastor videns occulte cultellum extraxit et aprum occidit et filiam imperatoris in uxorem duxit. // Moralitas // Imperator iste est pater celestis. Nemus est mundus. Aper est diabolus, aperte multos occidit ante Christi incarnacionem et secum ad infernum duxit. Pastor est filius dei qui carnem de beata virgine assumpsit. Unde ipse dicit: Ego sum pastor bonus etc. Arborem ascendit, id est crucem, per quam diabolum occidit. Fructus huius arboris est sanguinis domini nostri Ihesu Christi, per quem diabolus fugam dedit. Accepit et ipse filiam regis, id est animam sanctam deo acquisivit et ad vitam eternam perduxit.

Quidam erat in una civitate miles senex qui habuit quandam iuvenculam uxorem quam nimis dilexit eam, et omni nocte hostium domus ipse met clausit et claves sub capite posuit. In civitate preceptum fuit quod una campana erat pulsata; si quis post illam pulsationem ambularet de nocte a custodibus esset captus et tota nocte incarceratus et crastina die in pilloria positus. Miles iste non poterat uxorem complacere quod sibi placuit ad actum. Claves accepit et hostium aperuit et ad amasium ivit. Cito post hoc miles a sompno excitatus uxorem non invenit, hostium clausit et solarium domus ascendit et ad fenestram domus accedit, sedit. Post hoc circa mediam noctem

venit mulier et pulsat. Ait miles
O pessima mulier id est corpus cur
quod adulterium commisisti Ait miles dico
tibi quod foris manebis donec custodes
veniunt et te incarcerabunt. Ait
illa O domine cur talia agis dico
tibi veritatem Cum tecum esse in lecto
venit ancilla corporis mariti mei
ut eam sine dilatione visitarem
et ideo oculte exivi Statim ei appe=
ruit et eam benigne accepit // Mi=
stice // Miles iste deus noster ihesus christus est
qui animam nostram desponsatam accepit
et eam in tantum diligit quod eam in lecto
suo ponit secundum illud Canticorum Delicie
mee esse cum filiis hominum Miles
hostium claudit et claves sub capite
ponit Sic christus hostium inferni claudit
et apperit quod nobis per amorem suum
ianuam regni celestis apperit Sed
heu peccator sibi claves furatur cum di=
vina precepta non facit et mandatum
divinum violat et de peccato in peccatum
ambulat. Lex est porta quam campa
na pulsatur post cuius pulsum si quis
in nocte ambulaverit incarcerabitur
Campana nichil aliud est quam predicacio
divina per quam et quod cotidianum fit vo
cant nos et extra hostium domus
id est statim certiam ... vetus fuit pu=
giles id est demones rapient et ad
carcerem infernalem deducent

Quidam
erat in civitate roma=
quidam miles qui unicam
filiam habuit Miles iste omnia bona

sua expendidit Erat tunc temporis Oc=
tavianus imperator qui in una turri ma=
gnum thezaurum habuit Cum predictus miles
ad talem egestatem pervenit quod totam
suam hereditatem vendidit Ait ad filiam
Iste imperator magnum thezaurum
habet et in illa turri foramen faciemus ad
turrim et de auro accipiemus quantum nobis
placet Et ambo in nocte surrexerunt
et foramen latum in turri fecerunt ambo
intraverunt et tantum thezaurum acceperunt
quod ambo portare non poterunt Miles
sicut prius expendit et ordinate cepit
Custos turris cum magnum vidisset
deportatum thezaurum narravit impera=
tori Ait imperator Nisi te custodem
thezauri mei constituo de auro re=
spondebis Ille vero iterum turrim intravit
et circa foramen caldarium implet
pice et bitumine ut si quis plus in=
traret per foramen in caldarium caderet
et resurgere non posset Hoc facto turrim
clausit et exivit Cito post hec mi=
les iterum cepit egere venit ad filiam
et ait Filia iterum copiam de auro acci=
piamus De nocte surrexerunt et ad
turrim venerunt Pater prius intra=
vit et usque ad collum in caldarium
cecidit et alta voce clamavit Filia
mi noli appropinquare quia evadere non
possem Si enim viderit utique te invadet
Ait pater absit quod aliquis fiat
quis fuit ... sed statim evagina gladium
tuum et precide mihi caput meum et sic quod
nullam noticiam mei habebit et sic tu
et filie mee evadat confusionem Illa
Statim caput patris amputavit et in
quadam fovea proiecit et fortiter fuit

de morte patris nunciat. Quo cum audi-
sset fletus et suspiria emiserunt.
Post hec custos terre nunciat et corpus
sine capite invenit. Amicabatur et im-
peratori dixit. Ait imperator: corpus
ad caudam equi liga et per plateas tra-
he, et in qua domo fletum et clamorem
audieris, illius domus dominum cum illis
domus hominibus accipe et ad patibulum
suspende. Custos fecit. Cum sic corpus
per plateas traheret et ante domum eius
venisset, filie eius cum hoc viderunt
in domo ediderunt clamorem validum.
Cum vero filius clamorem audisset, se
ipsum cum securi ad crus percussit quod san-
guis in magna quantitate exivit. Satel-
lites cum clamorem audissent, relicto
corpore domum intraverunt et causam
clamoris quesierunt. Ait filius: So-
rores mee vulneraverunt me, et os-
tendit illis vulnus. Ipsi vero cum vulnus
vidissent, verbis eius crediderunt et sic
exiverunt et corpus militis in patibulo
suspenderunt etc.

Cives quidam
erat in civitate romana qui habebat
picam que loquebatur perfecte quid-
quid videbat vel audiebat. Ille civis habuit
iuvenem uxorem que maritum suum
non dilexit quia debitum carnis ei
reddere non poterat quod volebat.
Aliter illa alium dilexit et cum ma-
ritus absens esset in negocio suo,
pica in reversione narrat omnia ma-
rito que audivit a domina. Maritus sepius
arguit mulierem. Illa negavit et
dixit: Cum credis pice maledicte?

Et ille: Pica mea negat mentiri.
Accidit quod maritus ad partes lon-
ginquas pergeret. Illa adamatum
suum sibi iunxit, et ille de nocte
venit et ait ad dominam: Pica illa
maledicta nos accusabit. Sed cum
per aulam iuit ubi pica erat, pi-
ca cum loqueretur audivit hec verba:
O bona domina, ultra quod credi potest
pica iam timeo. Pica vidit: Licet
te non videam, tamen voce tua bene au-
dio. Tu iniuste agis quod cum uxore
domini mei viris dormire. Scias quod
omnia domino narrabo. Domina ait
ad amasium suum: Noli timere, noc-
te ista eius vindictam in illa pi-
ca. Circa mediam noctem domina sur-
rexit et ancillam vocat et ait: Ac-
cipiamus scalam et super domum as-
cendamus, et super tectam ubi pica
erat foramen fecerunt et lapillos
parvos et arenam et aquam quod tota
nocte super picam miserunt ita quod
pica quasi mortua erat. Secunda die
venit dominus et ait: O pica, quid
est tibi? Et ait: Domina tua iterum cum
alio dormivit in absencia tua,
et numquam ita male habui sicut
illa nocte, quia vero scio quod grando
nix et pluvia per totam noctem super
me ceciderunt quod fere sum extinc-
ta. Domina cum hoc audisset dixit:
Per totum annum non erat nox ita
clara et amena sicut ista nocte.
Maritus a vicinis querebat qui
hec ipsi dixerunt. Tunc domina dixit
marito: Satis aperte intelligere potes

quia pica mendax est. Civis intravit ad picam et ait: Quare uxorem meam per mendacia diffamasti? Cui pica: Novit deus mentiri nescio. Cui dominus: Nonne tu dixisti quia nocte ista fuisset grando, nix et pluvia, sed vicini mei in opposito dixerunt. Et picam occidit. Cumque picam occidisset, respexit in summitatem domus, vidit foramen et scalam et statim per eandem scalam ascendit ad tectum, vas aqua plenum et lapillos et arenam invenit. Statim visis hiis fraudes cognovit et statim alta voce clamavit: Heu michi qui propter verba uxoris mee meam dilectam picam occidi que erat solatium meum. Et ab uxore sua recessit.

Miles quidam senex sed in suis (?) iuvenculam pulcram uxorem habuit, dilexit. Credidit quod plures annos simul fuerunt et nullam prolem genuerunt. Cum autem una dierum eadem iuvencula ad ecclesiam iret, mater eius obviam dedit que ait: O bona filia, quid est tibi? Que ait: Possetne tibi placere in tanta tristitia (?) iacere, quia cum marito nullum solatium habeo. Ideo et ideo alium diligere volo. Cui mater: O bona filia, ego et pater tuus tanto tempore fuimus simul et numquam de tali fatuitate intellexi. Certe non fuit mirum, quia ambo eramus iuvenes. Sed aliud est de marito meo qui est senex frigidus et impotens. Cui mater: Dic michi quem vis diligere. Cui illa: Certe presbiterum istius ville, quia secretum meum non potest nec audet revelare. Sed si alium amarem, ille forsitan diceret et sic me derideret. Et ideo presbiterum diligere volo. Cui mater: Consilium meum habeas. Senes ~~non~~ sunt valde crudeles, quam ob causam incipias temptare maritum tuum prius et si sine pena evadere possis, presbiterum diligas. Et ait: Arborem quam ipse habet in orto suo quam novit plantavit, illam succide et in igne pone. Cui illa: Cito faciam. Post hec miles ad venandum cogitat (?). Domina dixit ortulano: Ecce dominus tuus in adventu suo frigidus est. Ortum intremus et aliqua ligna succide et igne fac ut calefiat. Ortulanus preceptum accepit et abiit inde in orto, ligna collegit. Similiter ipsa securim accepit et arborem totaliter succidit et in igne posuit. Altera autem die mater iterum ei obviavit, et ait ad matrem: O bona mater, presbiterum diligere volo. Ita feci sicut me iussisti et nichil profuit. Cui mater: O bona filia, adhuc semel virum tuum tempta. Que ait: Iam (?) scandalis debeo eum temptare? Dic michi modo. Que ait: Unum caniculum habet quem multum diligit, illum totaliter occide et si cum evadere possis, presbiterum diligere. Cum nox adesset et lectus de purpura et serico factus esset, prius in cameram intravit et lectum ascendit sicut solitus erat. Domina quem

Dna ipsa per pedes accepit et ad pa-
rietem proiecit quousque mortuus esset
apostolus hoc videns ait Confessa mihi
iterum laus mihi Que cooptus pudore pa-
nis et caniculus delecto venit et tu
lorum mirum confiteor Illa in tempore flere amarius
dixit affectu confessa tunc ad pueros remitto
Tercia vice venit ad matrem et dixit O
mater amica pena magna que per tuum hoc
me abstinere fecisti sed in primis tibi quia
me amo non impediret Dic in-
tercia vice in quo cum temptare deo Et ita
ait Domina dic ubi hic convivium
et plures nobiles utriusque sexus
circumquaque ibi et tu ibi cum omnibus fueris
locata et mensa plena sit ferculis et
potibus tunc occulte clave tua in fine
mappe liga et perficias ita ut Et quia
debilis incedere eo sum cultellum in ca-
meram dimisi et de sede tua cum im-
petu surgas et mappam cum omnibus fercu-
lis et potibus trahes et sic tunc pena
mariti tui evadas presbiterum diligas
vel quemcumque volueris Et ita cum omnes men-
sa locati fuissent apposita clave cum
impetu surrexit et omnia ad terram proiecit
Cyphi aurei et argentei et alia vasa
in terra iacuerunt et preciosa cibaria omni-
bus vero ultra quam dici potest verecundiam
pariebat Statim mappa et alia nova
ordinatur et cum omni gaudio omnes sollici-
tabat ut cibum lautum sumant et
biberent et sic omnes fuerunt saciati
Finito convivio omnes gentes militi
dabant mane facto miles audita
missa domum venit et lecto ubi ia-
cebat dominam accessit et ait Surge cito
surge Et illa non Que hora tua domine
ad quid surgere debeo Qui ait ut sis
minuta extra parte brachiorum Que
ait Domine numquam sum minuta Et ille
vix Que iam fatua es primo arborem
meam succidisti secundo canem occidisti ges-
tra die in terris in magna confusi-
one cum mappa tu clave traxisti
et tu ista que corrupto sanguine tuo
Et ideo illum corruptum sanguinem tuum ex-
trahere volo ut ulterius me ulterius te decep-
tes confundas Illa flens surrexit ma-
nibus elevatis dixit Domine misericordia mei
Et ille noli mirari petere et nisi bra-
chium cito extendas apostolus ait Ba-
lneatori venite satis percude Ille ma-
gnum ictum percude dedit quod color faciei
mutaretur pre nimia copia sanguinis
et hoc facto miles ait liga brachium
Et ait ad eandem Extende aliud bra-
chium Que ait Domine misericordia mei
Ecce iam morior Qui ait Istud cogi-
tare debebas quando tanta mala fecisti Ista
aliud brachium extendit balneator per-
cussit quod sanguis magis exivit quod
quasi semimortua iacebat et brachi-
um ei ligare fecit et dixit Ad lectum
tuum vade et de cetero cogita emendare
Illa per viam sua misit Que cum audis-
set gravissima valde venit ad filiam Et
filia cum vidisset matrem ait O mater
karissima fere sum mortua Et ait mater
presbiteri tunc quia senes sunt crudeles numquam
amo viros diligere presbiterum Que ait
numquam aliquem diligam preter dominum meum

Octauianus regnauit diues val-
de qui aurum super omnia cupiebat
Illo tempore erat in ciuitate Romana
magister Virgilius peritus in arte magica
Ciues eum rogauerunt ut aliquid compo-
neret ut ab inimicis premuniti essent
Ille arte sua turrim construxit et in summitate
in circuitu turris tot ymagines fecit quot
erant prouincie in mundo et in medio stat
ymaginem que pomum aureum in manu te-
nebat et quelibet ymago faciem suam ad
prouinciam sibi assignatam vertebat Cumque
aliqua prouincia contra ciuitatem Romanam se op-
ponere volebat tunc ymago prouincie as-
signata campanam pulsabat omnes autem alie
ymagines pulsabant Romani hec videntes
omnes armabant se et cum magno exer-
citu aduersus prouinciam pergebant ita quod illa pro-
uincia se occultare poterat ut se de Ro-
manis excusaret vindictam quam per Roma-
nos esset pronunciata Post hec magister
Virgilius ad consilium pauperum fecit mag-
num ignem in quodam loco ut pauperes
ibi possent calefieri et iuxta eundem ignem
vnam aquam ex quodam fonte bullienti
premisit quod omnes pauperes sitis ibi extingue-
bant aut balnearent iuxta ignem et aquam
ibidem fecit ymaginem vnam stantem et in fronte
eius erat scriptum Qui me percusserit
vindictam et tormenti habebit sine accipiet
Illa ymago plures annos ibi stetit
tandem venit vnus clericus et superscriptionem
legit Qui me percusserit etc Ille co-
gitat quale vindictam accipies tu me
tunc credendo quod daret tibi allapam et
sic pedibus tuis in terra thezaurum inue-
niens Et ideo nolles quod aliquis te

tangeret ne tardes Clericus ei allapam
dedit quod ymago cecidit et extinxit
ignem et aquam euacuauit et nullum
thezaurum inuenit Pauperes de tactu
ymaginis contristati sunt valde di-
centes Pereat ille qui ymaginem propter
sua cupiditatem destruxit et nobis ma-
gnum solacium preparauit Post hec conuene-
runt tres reges qui Romanis multas
iniurias fecerunt et inter se dixerunt
Quomodo poterimus nos vindicare de Ro-
manis et dixerunt Inuanum laboramus
quamdiu turris cum ymaginibus steterit
nichil contra eos agere poterimus Tunc
surrexerunt tres milites et dixerunt
Quid dabitis nobis et turrim cum yma-
ginibus destruemus Reges dixerunt
Quid et quantum petitis Et illi qui
dixerunt Quatuor dolia plena auro
et argento Et illi fiat voluntas vestra
Illi tres milites pecuniam receperunt
scilicet quatuor dolia plena auro et argento
et versus Romam perrexerunt Et tunc ad
primam portam ab extra profundam fossam
fecerunt et vnum dolium plenum auro
sepelierunt Deinde ad secundam portam
secundum dolium Et ad terciam tercium dolium
et ad quartam quartum dolium posuerunt
Hec facto satis occulte ciuitatem intrauerunt
Et statim imperator eis obuiauit
et eos salutauit dicens vnde estis Et
illi Domine de terra longinqua et augu-
res perfecti sumus et nil aliud per
niam decernimus nisi vbi aurum et absco-
ditum et audiuimus de vestra probitate et
ideo ad vos venimus si de nostris seruicio
indigetis Et ille probabo vos Et

Illi nil aliud petimus preterquam de ini-
dimidiam partem de inventis. Ait ille
bene dicitis. Et secuti sunt imperatorem
post cenam dixerunt imperatori: Domine
si placet nos dormiemus et senior
ex nobis sompnium videbit et cras vobis
dicemus. Ait ille: Ite in nomine domini
deus dat vobis bonum sompnium. Illi me-
runt et nocte illa ad gaudium dormi-
erunt. Mane ad imperatorem venerunt.
Ait senior: Domine bonum sompnium vidi
quod extra primam portam civitatis est fos-
sa fossata in qua est dolium plenum
auro absconditum. Ait rex: Eamus in
nocte et videamus si vera sunt que
dicitis. Cum ad ante exivissent
dolium quod deposuerunt extraxe-
runt. Rex cum hoc vidisset gavisus
est valde et medietatem auri eis
dedit. Et ait secundus: Ego sompniabo
nocte ista. Ille mane se sompnium
vidisse ad secundam portam plenum do-
lium auro. Similiter tercius et quartus ita
quod quilibet tamen ad qualibet porta invenit
plenum dolium auro sicut posuerunt
et sic regem deceperunt. Tunc omnes
ad regem dixerunt: Domine si ista noc-
te sompniabimus speramus quod maiorem
copiam auri inveniemus. Ait rex: Deus
dat vobis bonum sompnium et utile. Ma-
ne regi dixerunt: O bone domine bo-
nos rumores habemus. Ait ille: Dici-
te mihi. Ait illi: Nos omnes sompnium
vidimus quod in fundamento istius turris
ubi sunt ymagines tantum iacet de
auro immenso quod omnes equi urbis non
possent portare. Ait rex: Scribitur quod

destruatur turris cum ymaginibus per quas
ab inimicis urbs defendimus? Presumunt.
Ait illi: Nos manum capiemus fundatio-
nis sic subtiliter fodientes quod turris for-
tius stabit et aurum totum habebitis sed
est quod hoc de nocte fiat ne populus nos
impediet. Ait rex: Ite in nomine
domini et cras ad vos veniam. Qui venerunt
in nocte et ceperunt fodere quousque turris
parata erat cadere. Deinde ignem
sumpserunt et velociter extra civitatem
processerunt fere ad unum miliare.
Venerunt turris cum ymaginibus cecidit
et sic ymagines erant destructe.
Mane venerunt cives romanorum
et turrim cum ymaginibus destructam
viderunt et ultra quam credi potest do-
luerunt et regem acceperunt. Ait ille:
totum processum de illis militibus eis
dixit. Et illi cives dixerunt: propter
tuam cupiditatem destructi sumus. Unde
tua cupiditas in te ipsum redundabit.
Et statim acceperunt et os eius auro
impleverunt et ipsum in turrim vivum
sepelierunt. Mistice. Imperator
iste potest dici quilibet homo in baptismo
lotus qui debet super omnia salutem anime cu-
stodire et turrim id est cor cautius deco-
rare et ymagines id est sensus ad deci-
piendum preparare. Ymago id est mens sic
stetit id est ea que debet tenere amicum
nomine ad malum id est caritate id est ad ipsos
aspicere. Item quelibet ymago habet campa-
nam unam ad pulsandum contra adversarios
suos id est quilibet istorum quinque sensuum debet
pulsare preceptum domini contra machi-
naciones adversariorum id est demonum

588.

P[er] capam pulsata et sic eius p-
mansit contra omnes ad superiores i. dyabolum
mundum et carnem. Virgilius fecit yma-
ginem in qua erat scriptum Qui me per-
cusserit etc. Ymago ista est dia-
bolus qui habebat potestatem vite et ignis
gracie quia sic erat percussus per dyabolum
quod fons vite et gracia i. mortalitas
ei ablata erat quando totum humanum genus
infecit. Per tres milites intelligun-
tur tria peccata scilicet superbia concupiscencia oculorum
et concupiscencia carnis per quam homo sepe
decipitur. Primus portauit dolium in porta
dolium scilicet cor diuitum et potentum
in terra absconditum cum superbia oculorum
quorum annichilatur et bibunt vinum quod lu-
cebat biberunt comederunt et mortui
sunt et ad infernum ceciderunt. Secundum do-
lium scilicet auaricia que absconditur in auaris
qui tantum cupiunt quod semper possidere
sed per lucifero et ad...Tercium dolium scilicet
gula vini ... quid quod agunt et atque
sunt totum in ventrem ponunt. Secundum
quod apostolus quorum deus venter est. Quartum
dolium scilicet luxuria per quam pe-
rierunt sapientes fortes diuites et
pauperes. Per ista quattuor dolia multi pe-
rierunt et adhuc pereunt etc.

De imperatore qui in pallacio solum videbat et non septem sapientibus

Quidam imperator Rome reg-
nauit qui secum habuit septem sa-
pientes per quos totum mundum
regebat. Et isti septem arte ma-
gica ordinauerunt quod imperator intra
pallatium clare vidit et extra pallatium
nichil vidit. Isti septem ordina-
uerunt sub pena statuta ut quicumque

sompnium vidisset ad eos veniret
cum multa auri et interpretacionem sompni
ab eis obtineret. Una dierum cum im-
perator cum imperatrice in mensa sedebat
flebat amare. Ait ei imperatrix Do-
mine propter quam causam affligitur anima tua.
Ait ille Quia sum in magna causa scilicet quod
extra pallacium videre possum. Ait illa
Septem sapientes in regno tuo habes
per quos regnum tuum regitur. Mitte
pro eis et infirmitatem tuam eis ostende
sub pena mortis eis precipiendo ut
remedium apponunt et ut credo vi-
sum obtinebis. Ille statim pro septem sa-
pientibus misit et illi venerunt. Ait
eis imperator Constat vobis quod intra
pallacium bene video et extra pallacium
veniens nichil. Ideo sub pena vite
vestre et visum meum extra pallacium
meum habere faciatis aut morte tur-
pissima vos condempnabo. Ait illi Domine
difficile rem petisti tamen dare debetis
nobis indutias dierum et vobis re-
spondebimus. Ait ille Multum bene placet.
Illi intra se cogitabant et nullo modo
potuerunt inuenire ut regem extra
pallacium videre facerent. Cum in mundo
ambulauerunt hinc et inde si aliquem
possent inuenire qui faceret super hoc
consilium eis dare. Contingit quod quidam
milites in ciuitate transirent et pauperes
in platea ludentes viderent. Homo
quidam cum multa auri ad sapientes
venit et ait O boni qui luget sop-
nium hac nocte vidi, indicate in-
terpretacionem et aurum vobis etc. in tempore
tu vobis dabo. Quidam puer cum hoc

vidisset ait ei noli eis aurem dare
sed dic mihi sompnium et ego interpretacionem
indicabo. Ille ait hac nocte vi-
debam quod in medio pomerii mei fons
erumpebat aquis tot rivuli pre-
debat quod totum pomerium plenum
fuit aqua. Ait ei puer vade do-
mum et accipe ligonem et in eodem
loco fode et tantum thezaurum in-
venies quod tu et omnis parentela tua
divites eritis. Ille vero domum rediit
et tantum thezaurum invenit quod ipse et
omnes sui facti sunt divites et puero
marcam auri obtulit. Ait ille ab-
sit quod pecuniam a te accipiam vade
et ora deum pro me. Sapientes cum hec
audissent dixerunt puero O bone
puer quod est nomen tuum. Ait ille Mer-
linus vocor. Illi dixerunt Bone vi-
demus quod magna sapientia est in te
vivit et libenter apponeremus si possis
nobis veritatem indicare. Ait puer
proponatis. Dixerunt duo imperator
cecus in pallacio videt set extra
pallacium cecus efficitur. Si scies cau-
sam cecitatis indicare et remedium appo-
nere mercedem condignam dabimus tibi. Ait
ille Optime scio. Tunc ipsum ad im-
peratorem duxerunt. Ait imperator
ad puerum Scis tu michi remedium ce-
citatis apponere. Ait ille Eciam domine. Et
ait ad imperatorem Ducite cameram
intremus vos et ego et imperator et vobis
dicam quid sit faciendum. Cameram in-
traverunt sapientes vero foris steterunt
in aula. Tunc puer coram imperatore

vidisset vocat eos et ait ad eos
Isto lectum totum amovete et vide-
bitis mirabilia. Cumque vero lectus amo-
tus fuisset. Sub lecto erat quidam
fons habens septem bullas bullientes.
Et ait puer Ecce quam diu fons
iste sublectus videtur visum vestrum extra
pallacium impedit ymo imperator
annullabatur. Et ait puer hic puteus
non est aliud nisi tantum quod fons iste potest
amoveri. Ait imperator dic michi ut
quid. Ait puer Septem bulle bu-
lientes non possunt extingui nisi unus istorum
septem sapientum quos habetis falso
nomine et arte magica vos extra pal-
lacium cecum fecerunt et remedium
apponere ignorant. Si vero vultis exti-
guere bullas faciatis amputare capi-
ta eorum. Hoc facto fuerunt bulle extinc-
te et fons evanuit. Ait puer
Iam equum ascendite et extra pallacium
equitabimus. Cum extra pallacium equitaret
clare videbat et gavisus est valde et puero
filiam suam dedit in uxorem. Moralitas.
Per istos septem sapientes intelliguntur
septem mortalia peccata que excecant
hominem et confundunt regnum tam male
quam spirituale. Quid est faciendum hoc dispen-
sando imperator fecit. Et per Merlinum
ductus ad imperatorem sibi visum restitu-
tuit. Sic discretus confessor debet eciam
intrare cordis sui et lectum ma-
le vite per penitenciam amovere. Sic in-
veniet fontem id est divicias cum septem bul-
lis id est septem mortalibus peccatis manentem.
Quid ergo est faciendum. Ecce amputare unius
magistri id est caput publice per gladium

elemosine humilis. Deinde caput ava-
ricie per gladium elemosine. Caput
luxurie per gladium castitatis et sic de
ceteris vicijs. Hoc facto sine dubio fortis
in septem bellis evanesceret et sic cla-
ro visu recipies et vitam eternam obtinebis.

Fuit quidam imperator qui statuit
pro lege quod quicumque sibi vellet
ministrare deberet in porta dare
tres ictus et unum imperator ad mini-
sterium recipit. Venit quidam abbas
ad portam pallacij et tres ictus fecit.
Janitor introduxit eum qui ab im-
peratore servicium pecijt. Ait imperator
Quid tu scis in ministrare. Et ille Do-
mine diligenter serviens primum quod scio
vigilare cum alij dormiunt et dormire
cum alij vigilant. Secundum quod scio probare
bonum potum et cetera. Tertium quod scio invitare
homines ad convivium. Quartum quod scio
facere ignem sine fumo. Quintum quod scio
ducere homines qui vadunt sine periculo ad ter-
ram et redibunt. Ait imperator Ista
sunt optima servicia tu manebis mecum.
Et constituit eum preparatorem totius regni.
Ille vero in estate cum alij dormierunt
et quieverunt continue laborabat
et quod necesse fuit in yeme hoc
in estate providebat. Sed in yeme cum
alij laborarent ipse quievit. Imperator
hoc videns vocavit unum de camerarijs
suis et ait illi Accipe cyphum meum
et pone in illo acetum vinum et mustum
et da ei bibere et videbimus quid di-
cet. Cum vero gustasset Ait Fuit bonum
sed bonum et erit bonum. Imperator ait
ei Et invita plures amicos meos
ut proxima dominica nobiscum comedant.
Et iste invitavit tam inimicos quam amicos
imperatoris et impleta est aula. Et
tamen non fuerunt sibi capitales inimici
sed imperatori semper detrahebant et non fu-
erunt promptj ad finem. Et cum hoc
imperator vidisset commotus est valde.
Et vocavit abbatem et ait Sicut tu
dixisti mihi quod scires bene invitare
ad convivia et dixi tibi quod invitares
amicos sed tu invitasti inimicos. Et
ille Domine videbo vos. Omni tempore
amici vestri bene veniunt et vos sepe
sed inimici tui vero et ideo invi-
tavi eos ut per bonum convivium tuum de
inimicis tuis fiant amici tui. Et sic
factum est. Quilibet qui ad civitatem de tecto
regi in omnibus obediebat. Ait rex
Dic michi quomodo servicium tuum. Et
ille ipso sub habebat aut ligna de-
siccata ad solem in estate quod quando cito
igni apponerentur clarus ignis fiebat
sine fumo. Ait rex bene fuit hec factum
cum socijs et amicis suis. Deinde
dixit abbati Quintum ut ad ter-
ram sanctam sequatur me ad litus maris.
Ille eum sequebatur. Et cum ad mare
venisset Ait ipse videtis quod ego
video. At illi Ignoramus. Qui
ait Ecce rupes magna in media ru-
pe est quedam avis et residet in
nido suo cum avibus sed quamdiu residet
in nido totum mare est in tranquilla pa-
ce et tunc quilibet homo potest transire mare.
Sed cum avis extra volat totum mare
perturbat. Ait illi Quid possumus facere
cum avis sed in nido ...

Est alia avis que est invidia i(dest) avis
que sepe destruxit nidum proprium et
cum viderit nidum fetidum evolat de
nido Et illi quo possumus istam avem
defendere Et ille inimica avis fugit
sanguinem agni et quando nidum aspersus est
sanguine agni quamdiu est una gutta
in nido invidia avis non audet accedere
et hoc fecerunt etc. sepius ibat et redi-
bat Imperator cum hoc audisset ipsum
cum maiori honore ad miliciam promo-
vit // Mystice // Imperator est pater ce-
lestis qui istam legem statuit quod quicumque in
porta esset tres ictus faceret per oracionem
elemosinam et ieiunium [illegible] regnum ce-
leste et in mundo isto feliciter invictus
Sed pauper albas est homo egressus etc. qui
in Capue? [illegible] deo quinque servicia
[illegible] est vigilare in bonis operibus quando alii
dormiunt in peccatis [illegible] vigilare quia
[illegible] qua hora etc. Secundum dormire de-
bemus in aptos cessare quando alii vigi-
lant in malis operibus sicut fures latrones
et fornicatores Tercium [illegible] est gustare
bonum potu [illegible] est pena que fuit bo-
nis qui hic penitenciam fecerunt quod [illegible]
ta regnat in celis Et bonum est quam-
diu sumus in hac vita agere penitenciam
per quam possumus pervenire ad vitam eternam
erit bonum quando in die iudicii quando cor-
pus erit glorificatum cum anima Quintum est invitare
homines quod est dare bonum exemplum et docere
predicare et hortare ad vitam bonam Quintum
est facere ignem sine fumo in caritate et
[illegible] ut non in ore dicat Diligo proximum
et in corde lateat ira Quintum est dure-
viam ad terram sanctam i(dest) ad celum anime est
mundus qui fuit mare sed est in mundo

sic mundus iste modo dives modo pau-
per modo sanus modo eger [illegible]
est corpus humanum Sed nidum est cor hominis
omnibus in nido est spiritus sanctus quem in bap-
tismo recepisti quod quamdiu est spiritus
sanctus tecum manet securus potes ad
terram sanctam i(dest) ad vitam eternam pervenire
Sed avis que est invidia est diabolus qui omni
tempore nititur fedare nidum cordis per ma-
las cogitaciones sensus et actus
omnibus est spiritus sanctus [illegible] nidum cordis
tui volabit Quid est ergo faciendum Sic
aspergatur nidum cordis tui cum sanguine
agni i(dest) quod semper habeas memoriam passionis
Christi in corde tuo etc. per quem inimicus avis
i(dest) dyabolus numquam potest venire ad te etc. per-
venies ad terram sanctam hoc est ad vitam eternam

Iudas pauper fuit in quadam
villa qui ivit singulis diebus
per ligna ad quoddam nemus ma-
gnum Contigit quod [illegible] vice in magna
densitate nemoris et cecidit in una
profunda et lata fovea de qua non
poterat exire In ista fovea erat hor-
ribilis draco alatus alteri erant multi
serpentes et omni die serpentes simul
descenderunt ad quendam lapidem qui erat
in medio putei et unus post alium lapidem
lambebat et tunc ibi per ordinem ascende-
runt Deinde ascendit draco lambebat lapi-
dem et tunc per tota die quiescebat
pauper cum hoc vidisset cogitabat quod eo
comedere neque bibere [illegible] etc. moriar va-
dam ergo ad lambendum lapidem Surrexit
ivit ad lapidem et incepit lambere
et venit omnem saporem quem desi-
derabat et ita erat refocillatus [illegible]

omnez cibu gustasset post paucos
dies audiuit tonitruu magnu et
horribile ita q omes serpentes exie=
runt de fouea & draco p9 eos vola
bat Pauper timuit se ad caudam
draconis & sic draco ipm de fouea
leuat & cu ad magna distanciam pie=
tit et clamare cepit Et eius cla
more homines venerunt & ipm
extra nemus duxerunt // Applicatio //
Iste pauper est homo mundus egressus de
vtero matris intrat nemus i istu mun
dum & cadit i fouea peccati quam
cito fit mortale peccatum ubi iacet in
magno periculo et in potestate dyaboli
Sed serpentes q nobiscum latent sunt 5
sensus nri Sed draco est dimi potest
q descendit propter nos de monte cum cru
bat Sed ipse Cum ipso sum i tribula=
tione Sed lapis iacens in medio est
in quo omes serpentes & dulcedinis i ve
niunt Sed ipse tribulatione et angus
tie recurre deinde ad lapidem istum
sed ipm lambere i vocare ipm cum
bona & deuota oratione Sed tonitruum
magnum est pura confessio & integ
tota sacerdote sed quo tonitru i confes
sione serpentes tenent i omes demones
fugat & omes mi sensus de puteo
mortalis peccati educunt Et draco i po
tencia dimi que nos extrahit de fo=
uea mortalis peccati Et plati ecclesie ducet
te extra nemus i ducet te ad vitam eternam

Erat quidam imperator qui habuit
quoddam nemus in quo erat vni
cornus tm nec audebat appropinquare
Hoc audiens imperator a magistris nat
vnicorni quesiuit Illi vero dixerunt
q vnicornus nudas virgines & multu
nudas diligit et de tactu earum mi=
tum delectatur Imperator statim fecit
inquiri duas puellas pulcriores quas
in imperio poterat Quod factum i ve
te sunt puelle pulcerrime virgines et
ambe nemus intrabant totaliter denu=
date vna pelui accepit & altera
gladium & incipiunt dulce cantare
per nemus Hoc audiens vnicornus venit
ad eas & cepit mamillas earum la=
bere Ille virgines tm extimabat q
vnicornus dormit in gremio istius
que peluim portabat Secunda pu=
ella videns vnicornum dormire cum
gladio ipm occidit Et alia puella
sanguinem eius i pelui accepit & de
illo sanguine rex fecit sibi fieri
purpura // Applicatio // Imperator iste
est celestis vnicornus est dominus nr
ihesus xpc q erat ante incarnationem valde
austerus Due virgines sunt eua & maria
q ambe erant nude ab omni peccato Eua
in primo maria i vtero sanctificata fuit
Eua portat gladium i peccatum per quod
xpc mortuus est Sed maria tenuit
peluim i vterum in quo vtero conceptus
erat xpus & quando nat assumpsit vni=
cornus est xpus lambebat vbera
per vbera deinde intellige lege antiquam
& nouam quas xpc lambebat i im=
pleuit xpus sanguinem fudit de cuius
sanguine ait mater facte sunt purpura
ad vitam eternam et

Amen vidit
statuam cuius caput ex auro
purissimo pectus & brachia

ex argento venter et femur de ere tybie
pedum fere quedam pars fictilis Daniel
istam statuam videbat et abscisus est
lapis sine manibus et percussit statuam
istam videbat et pedibus ferreis et
fictilibus et comminuit eos et statuam
totam fregit // Mistice // Ista statua
significat homines malos et falsos huius
mundi in diversis gradibus constitutos
Caput statue erat de auro optimo
per quod intelligere debemus ypocritas et ad-
ulteratores per pectus pectus intelligitur quali-
tas vel gratia hominis per brachia opera
ypocritarum qui sunt brachia et pectus
de argento quia clamant et predicant
et iactant se sicut bona opera et sed cum ty-
bia sint in eis per femora ex ere in-
telliguntur homines dediti gule et luxu-
rie quorum deus est venter est Tales
sunt ventres erei qui vino vel numquam
saciati et fumis et immundiciis per tybeas
ferreas intelliguntur homines divites cupidi
animi vincti in mediocritate et ferro
Divites dicuntur tybea quia tanquam colum-
pne ipsi deberent parietes sustentare
sed ipsi sunt ferrei et duri per cupiditatem
et avariciam per pedes partim ferreos et
partim fictiles intelliguntur mali prelati
et mali predicatores quia pes est ultima
pars hominis qui designat humilitatem
pes eciam designat amorem unde pes
meus est amor meus unde per pedes de-
signantur prelati predicatores qui populis
debent signa signa amoris et humilitatis
ostendere Lapis de monte sine manibus
abscisus est Christus de beata virgine natus
sine viri semine qui ipse tales percu-

tiet et destruet in die iudicii mor-
te eterna etc.

Vicesimus

In civitate romana regnavit qui statuit
pro lege quod si aliqua virgo
rapta esset si eam aliquis de manu ra-
ptoris liberaret eam in uxorem duceret
si ei placeret Accidit quod quidam
tyrannus rapuit unam virginem et duxit
eam ad quoddam nemus et ipsam de-
floravit sic eo volebat eam occidere
Illa vero alta voce clamavit Miles
quidam per medium nemoris equitavit et
vocem puelle audivit et illuc pro-
peravit et cum clamoris ab ea que-
sivit dixit illa Domine pro amore dei
succurre mihi iste me rapuit et de-
floravit et quod peius est occidere me
proponit Ait raptor Hec uxor mea
est et amore fugit propter adulterium ideo
eam occidere volo Statim ad invicem pug-
nabant et diversos ictus dederunt Tandem
miles victoriam obtinuit tamen graviter
vulneratus Obtenta victoria ait mul-
ieri Numquid tibi placet quod te in uxorem
ducam et te cum solempnitate desponsabo
Domine ait Etiam domine sum hec fide
mea do vobis Fide data ait miles
In castro meo aliquos dies permanebis
quia ad amicos meos pergam et pro omnibus
nuptiis pro nupciis celebrandis providebo
At illa pro certo sum parata voluntati vestre
obedire Miles ei valefecit et iter ad terram
suam perrexit Cum autem miles absens esset
pro necessariis procurandis Tyrannus ad
castrum militis accessit ad quod puella
erat et pulsat Illa introitum negat

Tyrannus ei multum promittere volebat et eam in uxorem honorifice ducere Illa vero ei credidit et eum introduxit et ambo simul nocte dormierunt Miles post unum mensem recessit Sed et ad ianuam castri pulsat puella sibi non reddit Ille hoc videns cum cordis amaritudine dixit O bona puella aperi et ostende michi faciem tuam Illa fenestram unam aperuit et ait Ecce ego sum iam proponas quid quod tibi placet Cui ait Miror de te quod ignoras quantum vel quanta pro te fecerim et vulnera plurima pro te sustinuerim et vestibus suis depositis ait Ecce carissima vulnera diversa pro hac vita recepi tua aperi ergo ianuam ut te teneam in uxorem Illa vero faciem suam avertit ab eo et ianuam non aperuit Miles cum hoc audisset secundum legem statutam allegat dominus et captivam liberans duceret eam in uxorem Iudex cum hoc audisset pro milite et raptore misit Cum venisset ait iudex Nunquid iam mulierem rapuisti et ille miles eam de tuis manibus liberavit Et ille Etiam domine Iudex ait Ergo secundum legem pro sua voluntate uxor eius est quare ergo te de uxore alterius intromisisti quando castrum suum intrasti Ille ergo obmutuit Et conversus iudex ad mulierem dixit O tu puella vir tuus domini uxor istius fuisti quoniam quia te de manu raptoris liberavit Ergo quia fidem sibi dedisti Quare ergo ianuam castri sibi non aperuisti Illa non poterat respondere Iudex sententiam dedit ut ambo in patibulo suspenderentur etc. Karissimi sed Omnis vero iudicem laudabat qui talem sententiam dedit Moraliter Imperator iste est deus qui istam legem dedit quod libera captiva sed anima captiva Raptor est dyabolus qui non tamen eam per peccatum defloraverat sed etiam eam ebriam detinere volebat Sed ipsa clamabat quod olim nunc percepit dominus Emitte domine agnum dominatorem terre Cuius clamorem audivit quidam miles quoniam filius dei qui erat eques humanitatis Iste filius descendit in nemus huius mundi et bellum contra dyabolum per humanitatem gessit de quo bello vulnera diversa accepit et mortuus est sed secundum humanitatem vere erat vulneratus quinque in carne et dyabolus in potestate vij. vs. Fortis in pugna forte et ambo ceciderunt Christus restituit spolia per baptismum in quo animam dat fidem quod dyabolo abrenunciat et ut deo adhereat per alias virtutes quas recepit in baptismo de quibus fit castrum contra dyabolum Iterum deus ascendit in celum et ad prandium invitat nobis ut in gloria eterna sibi coniungamur Secundum illud Vado parare vobis locum Secundum premium in castro corporis hic sunt raptor id est dyabolus mulier id est anima aggreditur quod eam per mundi vanitatem seducat et eam aggreditur quod redimat Sed aliter Christus animam aggreditur et si non corporaliter sed spiritualiter Sicut in Apocalypsi Ecce ego sto ad hostium pulsans sed si anima non cognoscit deum non dicit vulnera in cruce ut emolliat cor tuum Sed qui ingrati sunt non sunt digni filium dei animam recipere Et ideo iudex celestis in die iudicii dabit sententiam eterne dampnationis etc.

Narratur quod lex fuit quod semper
senior divideret et iunior eli-
geret. Cum istud circa quod ma-
ioris discretionis est dividere quam
eligere senior aut discretior est etc.
Alia lex fuit quod legitimus filius ex ancilla
hereditatem acciperet sicud filius libere.
Contigit autem duos fratres unum de li-
bera et alium de ancilla hereditatem
dividere. Senior sic divisit ex una
parte totam hereditatem posuit ex alia
parte matrem et nichil aliud. Tunc
frater eligit matrem et nichil aliud
obtinebat et accessit ad iudicem et
fratrem accusavit quod eum ab hereditate expu-
lisset. Sed quia ille hoc eligit etc.
Moralitas // Deus pater habet duos filios
unum ex libera et alium ex ancilla. De
libera scilicet Christum qui est cum eo consubstan-
cialis et coeternus. Sed de ancilla scilicet hominem
quia quo ad corpus est de terra et iste est iunior.
Sed Christus est senior et hereditatem divisit
ut quod esset matrem id est terram et terram po-
suit ex una parte et ex alia parte hereditatem
celestem et deum adoptacionem homini
dedit quod si matrem eligeret hereditate
careret. Sed revera peccatores mobiles
matrem eligit ut frequenter id est terram. Non potest
accusare quem non qui dividit sed qui
eligit etiam [illegible]. Patet ergo quod in peccato
mortali existens vitam eternam amittit et
de vera [illegible] pro mediatore.
Copulo ergo ut non matrem eligamus
sed mundum sed despiciamus vitam eternam
ad quam nos perducat qui vivit et regnat.

Quidam princeps erat cuius populus
in civitate quadam claudebatur

obsessus valens tante copule populus
suis quod eis esset utilius precepit
ut unus de militibus suis obsedientibus
accederet qui ab obsessoribus consilium
perciperet. Ordinatur quod telis suis et
lanceis et sagittis artificialiter fecit.
Confortamini et estote fideles et
et obedientes omnibus // Moralitas //
princeps iste est deus qui plus in
civitate obsessus sit peccatores in mundo
qui a demonibus obsidentur sed non obsta-
cit [illegible] contra [illegible] missus
peccatores sagittat cum amplius laborat.
Sic bonus miles Christus luxuriam sagittat
cum castitate [illegible] contra gulam contra
avariciam.

Refert Josephus (Augustinus) quod mos
erat antiquus quod corda impera-
torum post mortem comburebantur
et cineres in solempni loco ponebantur.
Accidit quod quidam imperator moriebatur
cuius cor cum ad ignem positum fuisset
non potuit consumari [illegible] aut [illegible]
annihilabatur et omnes mirantes et as-
picientes [illegible] vocaverunt et ab eis
causam quesierunt. Tandem dixerunt
quod imperator fuisset intoxicatus
et propter venenum non posset combu-
ri cor eius. Tunc extrahentes cor eius de
igne cum tiriaca fugaverunt venenum
et iterum ad ignem posuerunt in cineres
est redactum // Moralitas // Sic spiritualiter
est de hominibus veneno mortalis peccati in-
toxicatos in purgatorio est cor corda
igne suis [illegible] nisi confessione
media peccata sua deleat et sequitur

26

Regina que concepit filium de suo
rex adulterio qui filius per gra
iusticialiter fuit sic in consilium regis
Rex vero considerans iusticiam eius
cogitat quod non esset filius suus
et diligit ab ea quesiuit utrum
filius suus esset ut ad principem
regie renuntiauit quod nunquam narraret
et quod ipsa decesso se carceret Ita
demum ipsa dixit quod non esset filius suus
Rex tamen volens eum regnis prius
post mortem sibi regnum dedit sed
sic ordinauit quod vestes suas quamdiu
viueret faceret fieri de diuersis generibus
et coloribus set de vili panno et medie
tate de optimo panno et quando vilem pa
num respiceret de superbia et vicio non
cogitaret quia que retraheretur Dum vero
pannum nobilem inspiceret quod non nimis
humilem se exhiberet Tunc in illud dicit Psalmus Humil
meditate meo Mistice Sic tamen vita
per modo uxoris carnalis diligit velut
nos tenere ne perpetuam adulterium commis
sionis vestes demum sicut de vili pa
no quia filii iusticie sumus id est terre vna
pars panni Set tamen vita vilissima quando
consideramus quod vilitate non superbia
Alia pars panni Set nobilissima sicut alia co
gitat demum eius nobilitatem et non
esse nimis humiles id est non sufficiant nos
pretas Et si ista duo continue nostram sua volu
erimus observare ad regnum eternum perue
niamus Quod nobis prestare etc.

Legitur de quodam viro transeunte
viam publicam vidit unum serpen
tem ligatum a pastoribus ad arborem
qui pietate motus ipsum soluit et in

sinum suum posuit Qui tum esset ca
lefactus in sinum cepit virum mordere Qui
ait quid facis Cur malum pro bono
reddis Ait serpens Quod natura
dedit nemo tollere potest id est difficiliter
aufferetur et ideo continue naturam meam facio
Statim vadit ad quendam sapientem
hominem et ei totum processum narrat
Qui dixit de hac causa per auditum ig
noro veritatem sed volo ut serpens
ligetur prius et tunc iudicium dabo
Et sic factum est Tunc ait sapiens
Serpens si potest evadere discedat et
tu bone amice noli amplius la
borare ut serpentem soluas quia semper
facit quod natura dedit Mistice Iste
homo potest dici homo xpianus qui in vetere dyabo
ligatur sed qua diu manet in vite
prauitate Set dyabolum soluit quando cito
peccata confitetur et in sinum suum posuit quando
cito in mortali peccato Set iste serpens
et iacens animam eius mordet Quando
homo Set faciendo etc. vade ad sapientem
id est discretum confessorem qui dabit tibi spe
ciale consilium quod per opera sue dyabo
ibi ligatur nunc de certo soluatur quia eius
natura malum facit Cum ergo sit sic
separatis recedimus Contra sic dicitur pec
qui iterat vias suas malas sicut canis
rediens aduomitum suum etc.

Quidam dux erat … q… … ℓ…
qui habuit ianitorem unum quia
ad duo suos petiuit ut eum in
tuitu sua quam habuit ianitorem fa
cere unum mense ita quod ab omni qu
pope mansuetudo scabiosos maniu
et aures non haberet unum denarium haberet

Dns illi concessit et sigillo roborat
Sed in officio suscepto stetit in porta
civitatis ut videret transeuntes si lucrum
ex officio posset habere Quadam vero
die gipposus cum cappato portam
intravit Janitor vero ab eo dena-
rium petijt secundum dm civitatis preceptum
Sed gipposus nichil ei dare volebat
Janitor manus in eum iecit et capu-
tium rapere voluit et vero eum mona-
chum statim ianitor ab eo duos dena-
rios petijt Ille dare noluit Jani-
tor eius capucium traxit et scabio-
sus apparuit Janitor tres dena-
rios postulat gipposus tamen resis-
tere denudato corpore apparuit quar-
tus no habuit Janitor quatuor denari-
os postulat Tunc descendunt cappa
et palium abstulit et una mamma ca-
ruit Janitor quintum denarium postulat
et sic ille qui unum denarium dare
noluit quinque denarios dedit Misti-
ce Dns i.e. deus mundum
vel Janitor deus dyabolus confessor qui
habet stare in porta civitatis
hominum in qua sunt quinque fenestre
per quas mors intrat Sed per istud gip-
posum scabiosum monachum etc. debemus
intelligere hominem plenum viciis qui
septem mortalibus peccatis et involutum qui
per quos tenetur sive velit sive nolit
reddere denarium in agone penitencie si desiderat
obtinere gaudium eternum etc.

214

Legitur in scolastica hystoria
quod in illa fuit quedam columpna enea
in cuius summitate erat ymago
salvatoris cuius fimbrias ad mo-
dum ad pedem columpne quedam herba
nascebatur que in altum se extendit
in tantum quod ymaginem eneam tetigit ad
tunc omnibus morbis valet medicinam Mi-
stice Per unam istam columpnam intellige
quemlibet fidelem hominem id est Dedit te co-
lumpnam in prima ecclesie hec ymago
posita in summitate columpne cuius fim-
brias Sed filius dei incarnatus fim-
bria Sed inferior pars vestis per quam
intelligitur humanitas que Sed inferior di-
vinitate quia secundum humanitatem passus fuit
in sancta cruce hec ymago posita
fuit in superiori parte columpne id
quod ex passione Christi debemus habere in memo-
ria Sed pes huius columpne Sed amor
hominis per herbam quam est amare intelligitur
contritio hominis sive dolor Tunc herbam
de pede columpne crescit qui confi-
ti dilectione qua habet homo ad deum surgit
dolor in corde peccatoris et in tantum augmen-
tatur et crescit quod deum tangit ad ymag-
inem eum inclinans et sic totius morbi
peccati dedit medelam et peccatoris vitam
eternam etc.

Misericordia homo vide principium tuum me-
dium et finem et venies quod plenus
sis miseriis Job homo natus
de muliere etc. Si respicis principium videbis
te pauperem et nudum Si medium in-
venies te in mundo et angustiantem
Si finem videbis te terra corpore Unde
legitur quod quidam rex quesivit quatuor
questiones a quodam magistro Quid est
homo Respondit magister ad primam questionem
scilicet quid Sed homo mancipium mortis homo
species loci viator transiens mancipium
mortis quia mors manum evadere

no pt quia mors omēs labores
eg ꝛ dies rapit et ꝛ qui meruit
hebit miliū vel suppliciū Item ho
ꝫ hospes loci qr cito obliuioni tra-
det Item ꝫ viator quiescēs qr dormi=
endo vigilando comedendo vel aliud
faciendo sp ad mortē erit Et ideo dem9
nos puidē de cibo spūali cū opibꝫ
uitę Dicta qstio Cum filius ꝫ ho
pdidit glaciē que p calore solis
cito soluit ꝛ corrumpit Studeam9
g° bona opa exercere ꝛc

37 Egit q aquila in alto indifi
cat cui9 pullis insidiat ser=
pentes Serpens videns se non
posse ad pullos aquile appropinquare
pp altitudinē Tunc aerē venenis
insufflat ut pventu ad pullos deductū
eos occidit Sꝫ aquila hoc videns ap=
portat lapidē q vocat achites et
ponit i nidū et iste lapis sua virtute
depellit ventū i fectum veneno ser-
pentis ne ad pullos accedat // Mystice
p aquila que alte volat et ē diuiti
vijus ho intelligit cui9 vita et desi-
derium ꝫ actiones eleuat hōi appꝫ
nr̄a conuersacō in celis ꝫ fugat co
ispacōne dei dems pullos i. nr̄a bona
opa ponit Serpens antiquus ꝫ dyab9
qui querit iaz omēs pp appropriarē ac
mortis peti Sꝫ ipse spr vitę emine-
ciaz apositū sum no pt adimplere Tūc
vadit dyab9 ꝛ temptat illos omēs
veneno supbie cū laude huāni cis
comedat Quia sepi9 cotigit bonis
viris q pp appetitū laudis bo opa
faciunt et moriunt pulli qo admilū

Attynam9 go pctā i. xpm ꝛ po=
nam9 ipm int opa nr̄a venenū
vane glie s ut digam9 nr̄a opa
ad deū et erit nobis retribucō mag

38 Egit in gestis romanoꝝ qd int
duos fres erat tanta discordia
q fere vnus omēs terras ꝛ bona al=
teri9 destruxit Audiens hoc ꝯpulis9
impator quilꝫ tempit gtra fres desu
etorē prauitatē Ille vo offensā im=
patoris ptimens venit ad frem suū
cui tot mala gtulerat petens
veniā ab eo rogans insup quatin9
int ipm ꝛ impatorē pacē refor
maret Constantes no dimisit eū
meruisse s pena quibꝫ fr̄e aquo
offensa habat pdidit Respondit nō ē
inquit diligencius pro tempe qui i bello
ꝫ mitis ut agnus sed in pace
senciū ut leo hic go fr̄ meus erga
me no pmeruit tn cū reconci=
liabo si potero qr i iniuria qua m
intulit satis ꝫ vindicā in eo Et
pt impatorē ꝛ frem suū ꝛ seipm
reconciliat et pacē reformauit
// Mystice // Isti duo fres sunt filii
dei ꝛ ho int quos sepi9 orit ma=
gna discordia qr cū ho comittit
mortale pctm tūc psequit filiū dei
frem suū qr cū ho fac id pp quod
xpus sustinuit mortē quasi i ipd
filiū dei morti tradit ꝛ tūc offe=
dit suu9 impator pr celestis Si
cam9 g° frem nr̄m i. xpm ꝛ pe=
tam9 veniā ab eo cū contricōne
cordis et ipe illud psufficie vindicā
reputabit et nobis culpā remittet

et pater mittet nos et patrem celestem benignius reformabit. Sed igitur tu times eius iusticiam fuge ad eius misericordiam quia maior est eius misericordia quam ira quia vm post miserationes eius super omnia opera eius etc. 91

Dicitur imperator pugnaturus contra inimicos suos super eventu belli consuluit appolonium cum responsum est quod aliter non vinceret inimicos suos nisi ipse prius gladio hostili interficeretur. Imperator hoc audiens convenit adivinare ne aliquis lederet corpus. Consideravit regem. Quod considerans postquam cognovit mutavit regalem habitum arma accepit et exercitum penetravit. Quod videns unus militum cum lancea usque ad cor penetravit et per mortem suam populum suum de manibus inimicorum liberavit. Spiritualiter. Sic dominus noster ihesus christus consuluit deum patrem vel pugnaturus contra dyabolum patres qui agnoscere mutavit habitum suum id est humanam assumendo quia si iudei cum viri dominum agnovissent nunquam regem glorie crucifixissent. Inimicitie vero die belli unus militum stans iuxta crucem cum lancea eum usque ad cor penetravit. Et sic per mortem suam totum genus humanum de morte eterna liberavit.

Erat quidam homo qui semel debebat ire de uno regno ad aliud vel ad quendam pontem quem transire debebat. Sed antequam videbat leonem ferocissimum ex parte dextra vel draconem ex parte sinistra subtus mare. Cum autem ista cum videret nolebat ultra transire. 191 Et ecce angelus stetit contra eum in via habens gladium et coronam in manu sua dicens homo resiste et habebis sertum sive coronam. Statim cum angelum vidisset et hec audisset omnia pericula evasit quia leonem et draconem occidit et coronam ab angelo obtinuit. Spiritualiter. Per istum hominem debes intelligere quemlibet christianum qui habet transire omni die versus patrem celestem super pontem periculosum id est vitam humanam que est fragilis. Sed leo est dyabolus, draco est caro, mare est mundus, ita quod ista nos impediunt quantum possunt. Sed attende si contra eos pugnare volueris Deus tenet gladium id est potestatem suam et te eciam iustificat. Sed si bene pugnabis coronam vite eterne obtinebis. Hunc mundum pro quo est quod pugnare debemus. Et ecce vide quod angelus dixit homo mundum resiste dyabolo et carnem sertum id est coronam dat tibi deus si ista impleveris etc.

Plinius narrat quod quidam homo in mense maii exivit ad quoddam nemus in quo steterunt septem arbores plenis foliis de quibus appetens tot frondes collegit quod portare nequivit. Venerunt tres viri et ipsum extra nemus duxerunt sed in exitu nemoris cecidit in foveam et subito est propter magnitudinem ponderis. Spiritualiter. Istud nemus est mundus plenus arboribus id est peccatis mortalibus. In isto nemore id est in mundo sunt septem arbores id est septem mortalia peccata ex quibus homo tum colligit et fac 46

pondus quod portare non potest nec levare i. ad gradum de pueritia quamdiu in peccato manet. Sed ecce tres viri venient custodes nemoris qui tres sunt ministri scilicet caro mundus et dyabolus et immittunt homines diversis peccatis usque ad exitum anime et tunc diriguntur in profundum inferni propter magnitudinem peccatorum ponderis etc.

Quidam rex habuit tres filios et lapidem preciosum valde. Qui in morte se ... uni ad filium quem plus dilexit. Unde fecit fieri tres anulos equales et duos lapides vitreos similes precioso lapidi et singulis anulis singulos lapides fecit imponi. Et ne deciperet fecit vocare filios suos et cuilibet anulum dedit. Sed quem dilexit illi dedit meliorem. Post decessum patris quilibet credebat se habere anulum preciosum cum lapide precioso. Audiens quidam sapiens ait probare volumus quis anulus expellere potest infirmitates et ille est preciosior. Et fecerunt sed duo anuli nichil operabantur sed tercius infirmitates expellebat. Unde patuit manifeste quod cui pater eum plus dilexit. Moralitas. Isti tres filii sunt tria genera hominum qui sunt filii patris celestis. Alii sunt Iudei et Saraceni, Christiani. Manifestum est quod patrem nostrum plus diligit quod ei anulum reliquit qui cecos illuminat morbos sanat demones fugat et ceteras virtutes operatur. Iste anulus est fides sancta. Unde Christus: In nomine meo demonia eicient etc.

Refert Valerius quod quidam pretor unam nobilem feminam pro adulterio capitali sua dampnatam et carceri tradidit ibidem fame occidendam quam custos carceris non statim occidit sed pietatis motus aditum ipsius filie semel concessit observans tamen ne quid alimonie inferret ne fame periret. Post multos dies pretor admiratus unde femina in carcere vivere potuit quod filia matrem per lac suarum mamillarum sustentasset que naturalis sive fidelitas et audita narratione pretor se ad pietatem inclinatur et ipse femine impetravit veniam. Moralitas. Iste pretor est pater celestis qui dampnavit genus humanum propter peccatum quod et carceri infernali tradidit et adiudicatur ut ibi occideretur et diversis penis affligeretur. Sed custos carceris i. dominus noster Ihesus Christus sua motus pietate misit filiam i. suam matrem genus humanum ad vitam et ei lac sue passionis dedit ne esuriendo moreretur et patris offensam mitigat et ei peccata remisit etc.

Legitur in vitis patrum quod quidam vidit ethyopem in plura ligna succedentem et alligata levare temptabat. Qui cum videret quod esset gravia dissolvit et magis apposuit tunc magis onerosa erant et tunc magis apposuit et fecit ea ita ponderosa quod nullo modo poterat levare et sic seipsum onere occidit. Ille ultimo perrexit vidit quod quidam in quoddam vas aquam fundebat de fonte

et in finib publice fluebat qz vas erat plenum foraminibz et tu infudere non tenuit Ultimus processit et erant duo viri porte ciuitatis appropinquabat qui lignum longum transuersum ferebant et alter alteri noluit cedere et ambo foris manebant // Moraliter // Ethyops qui auget pondus lignorum est homo qui sibi accumulat pondus peccatorum et morte etiam deprimitur et in desperacionem incidens penitenciam non curat Ille vero qui infudit est ille qui elemosinam et alia bona opera facit propter quandam laudem et eam sic amittit in futuro est Cogitatur penitenciam et incipit ea in futuro procrastinare penitenciam quam futuro parum cogitat quod bona opera sunt ea in quibus conquirat Et qui ferebant lignum transuersum hij sunt qui portant superbie iugum quia unus alteri alteri cedere non vult porta ciuitatis ingredi non potest etc.

Ampcinus statuit pro lege quod quilibet miles post mortem in armis suis sepeliri deberet et quicumque defunctum armis spoliaret morte moreretur Accidit quod ciuitas nobilis a quodam rege tirannizata erat obsessa et in circuitu ciuitatis multos ponebat per insultum spoliari in tantum quod ciuitas erat periculo perdenda Ciues multum timebant quia resistere non poterant Dum autem in periculo sic starent Quidam miles generosus et formosus audax et strenuus intra ciuitatem et ciuibus nimium compaciebatur ex eo quod eos in tanto periculo viderit Ciues vero cum strenuum eum vidissent ad ipsum accesserunt et dixerunt Domine domina nos esse vides in quali periculo positi sumus Et ille dixit Ex illo periculo liberari non potestis et maxime forti ciuitati estis absentes Ego vero sicut videtis arma non habeo et contra inimicos sine armis non impugnare et ideo vos non possum iuuare Quidam sapiens hec audiens dixit ei Domine infra paucos dies quidam miles generosus in sepulcro erat est sepultus in optimis armis si arma eius accipere et tunc illis pugnare posses et nos a morte liberare Ille hec audiens perrexit ad sepulcrum defuncti et arma eius accepit et induit hoc facto solus ad bellum perrexit et victoriam obtinuit et inimicos fugauit et ciuitatem ab omni periculo liberauit hoc facto arma reposuit defuncti unde accepit Ciues vero inuidia sunt moti eo quod tam gloriose triumphasset ipsum apud iudicem accusabant quod contra legem fecisset quia defunctum armis spoliasset Judex eum citauit et obiecit quod contra legem egisset quia defuncto arma accepisset Et ille ait Domine sed ut videtis ex duobus malis minus malum est eligendum a malum sunt quod lege age Et maius malum esset ciuitatem perdere et ipsam gladio perire Ego arma eius abstuli non ut defunctum spoliarem sed ut ciuitatem iuuarem Inmediate facta victoria in eodem loco arma posui Et si mala intencione defunctum spoliasse arma ibidem non re=

posuisse et ideo hoc signum evidens
quod pater omne bonum fecerimus et non de-
trimentum defuncti. Dixit iudex: res
ista locum non habet et hoc quia ideo sur-
rexit ad furandum et perforat domum
forte impeditur ne aliquid deportat
ratione perforacionis cum mala. Et ideo ymmo
perforacio talis sepius est bona quia
tunc dominus domus potest videre ubi lateat
periculum et ibi emendabitur. Item satis
clare videmus quod si una domus in
civitate accensa melius est et sepius
quod tectum illius domus prosternatur sine ani-
chilatur quam quod cetere domus de illo
igne rapiunt accipiant et tota civi-
tas comburiatur. Ego non minus malum
ymmo bonum est quod ego arma defunc-
ti accepi et civitatem liberavi quam
quod civitas cum ipso esset destructa et
sua sepultura defunctorum spoliata. Iu-
dex vero hoc audiens ait illis qui eum ac-
cusabant illum tamen mortis in eo in-
venio quid vobis videtur. Et illi: reus
est mortis cito de medio tollatur. Iu-
dex statim precepit ut moriretur. Post cuius
mortem factus est planctus magnus in
civitate. Mistice. Imperator iste est
pater celestis. Civitas obsessa est mun-
dus qui longo tempore a demonibus obsessus
fuit. Inimicus erat multa prava per que
homo in potestate dyaboli detinebatur. Miles
fortis et pulcher qui intravit civitatem
est dominus noster Ihesus Christus qui multum dignitate
quadam comparatur. Erat enim pul-
cher pre speciosus forma pre filiis hominum.
Et erat fortis quia non est alius qui
pugnat pro nobis etc. Miles iste
Ihesus Christus videns quod civitas i mundus
non poterat liberari a potestate dyaboli
per bellum pervenit ad sepulcrum id est ad uterum
beate Marie virginis et ibi arma
militis defuncti id est Ade invenit carnem
humanam quam induit quando factus est homo
homo etc. Et istis armis toto tempore vite
sue contra dyabolum pro nobis pugnavit.
Tradidit vero dicens: sitio et die parasceve
quod foras exivit scilicet dominus noster Ihesus Christus
et contra dyabolum pugnavit et victoriam
obtinuit et genus humanum a morte
eterna liberavit. Sed iudei pessimi
in vidia moti eum in multis accusaverunt
ut morte moreretur. Cum dixerunt
Crucifige crucifige eum. Iudex Py-
latus tamen mortis in eo invenire non
potuit. Tercium morte turpissima condemp-
natur cum ille vero arma reposuit quando
corpus pessimum in terra que terre cum misit
vim salubrius erat quam quam ut ipse
arma humanitatis assumeret qua totum genus
humanum perditum fuisset eternaliter. Unde Cay-
phas: Expedit vobis ut unus mori-
atur homo pro populo etc.

Firmeus regnavit

Potens qui tamen semel per impi-
um cestatem Occidentem pauper ei ob-
viabat satis elegantis pulcritudinis
et elemosinam ab imperatore petivit.
Dixit imperator: Dic michi unde es tu et quod
est nomen tuum. Qui respondit licet in-
dignus homo vir sed et vocor Ingratus.
Dixit imperator: Si scirem quod bonus esses
te promoverem. Et ille: Domine factus
sum ad promittendum. Imperator predicte
motus eum secum duxit ac tenuit
unum infra breve tempus tamen bonum et pru-
dentem se in curia imperatoris habebat

quod cum diuitem fecerit et postea cito eum
Marsalium totius imperii constituit se-
le vero cum exaltatus fuisset eleuatum
est cor eius quod omnes pauperes opprimebat
et nullam misericordiam eis fecit. Imperator pallacium
imperii iuxta dimidium miliare erat
quedam silua animalibus plena siluestribus.
Imperator ordinauit quod in eadem silua fouee
diuerse fierent in magno profundo et ex-
fude quod esset cum frondibus cooperte. Conti-
git quod vna dierum marsalius spaciatus
fuisset et solus equitaret ad siluam
et eleuatum est cor eius cogitando
se maiorem in regno post imperatorem.
Et sic in silua equitauit tempus hinc et
inde cum equus equitando ad vnam predictarum
fouea cecidit et non poterat exire.
Contigit eadem die quod vnus serpens
magnus in eandem foueam cecidit. Mar-
salius clamauit sed nichil ei profuit
quia nemo eum audiuit eo quod longe ab ho-
minibus distabat. Contigit quod eadem die
quidam pauper nomine Guido ad sil-
uam iuit cum asino pro lignis colligendis.
Marsalius strepitum audiuit et clamauit
O karissime quis es tu? veni et educ
me de ista fouea et te ad diuicias
promouebo. Guido hec audiens ait quis
es tu qui sic clamas? Et ille Ego
sum Marsalius imperatoris et sic casu
in fouea cecidi et magnus serpens
post me cecidit hic intus quem val-
de timeo. Et audi carissime mi pro fide
mea et domini mei imperatoris promitto
quod si me eduxeris crastina die te ad
tantas diuicias promouebo quod diues
eris et omnes tui toto tempore vite tue.
Quod pauper audiens gauisus est valde

Et tunc cordam longam habeo quam ad te
descendere permitto cum eadem te succin-
gas et te sursum traham. Et cum cordam
descendere permisit serpens vero cum vi-
disset cordam ad eam saltauit. Sed pauper
credebat trahere marsalium serpentem
extra foueam traxit. Hoc facto serpens
ei applausum fecit. Deinde miles
marsalius clamauit O carissime iam de
serpente liberatus sum cordam iterum permit-
tas descendere. Quo facto miles succin-
xit se et Guido eum extraxit. Illis
duobus sic extractis miles statim equum
ascendit et versus pallacium equitauit
et totum actum occultauit et nulli dixit.
Mane facto Guido ad pallacium iuit
ad ianuam pulsauit. Ianitor venit et cur
pulsasset quesiuit. Et ille propter
deum dic marsalio quod hic pauper
qui hesterna die cum eo in silua lo-
quebatur et graciam ab eo expectat. Ianitor
vero humiliter marsalio intimauit nun-
cians de eius aduentu. Et ille va-
de cito et dic ei ex parte mei quod cito
recedat neminem in silua vidi. Ia-
nitor omnia verba Guidoni retulit. Qui
audiens tristis recessit. Vxor eius
ipsum consolans ait pauper esto for-
tis dominus occupatus erat sed crastina
die iterum temptabis. Mane facto iterum
ad pallacium iuit et ut prius ad ia-
nuam pulsauit ut ianitor negocium
suum ut prius marsalio proferret.
Ianitor vero prece motus ad marsal-
lum accessit et ait Domine mi pauper
hic venit ad portam clamat quod hic hes-
terna die fuit ut cum eo loquatur.
Et ille dic ei quod cito recedat. Et

si tercia vice venit cum sic peccunia ut
vix ambulare posset. Janitor hec
audiens omnia Gidoni retulit. Ille
vero tercio domum intravit. Uxor ipsius in quan-
tum potuit eum confortavit et ait: Caris-
sime, iam cum tercia vice temptaveris deus
si vero deus preciosum meliorem dabit. Pla-
cuit Gydoni. Ac vero sicut prius ia-
nitorem rogat ut negocium suum mar-
scalco intimaret. Qui ait: Nunquid tibi
dixi intencionem suam? Timeo enim quod si
iam ei de tuo adventu dixerim quod ma-
lum tibi faciet sicut promisit. Qui ait:
Tercia vice eum temptabo. Janitor hec audi-
ens aulam intravit et marscalco de adventu
pauperis nunciavit. Ille vero ira repletus
exivit et ipsum percussit et quasi semi-
vivum in platea proiecit. Uxor eius
hec audiens venit cum asino et ipsum domum
duxit et non potuit ambulare et sic
quod per duos menses infirmus iacebat. Cum
autem esset sanus, statim ad silvam cum asino
equitavit et sicut prius ligna collegit
et ecce serpens qui de fovea exi-
verat sibi obviam dedit portans in ore
suo lapidem triplici colore coloratum.
In una parte erat albus, in alia niger,
in tercia rubicundus, et ante Gidonem
tandem proiecit. Gydo lapidem sustulit
ignorans eius virtutem. Ivit ad unum sa-
pientem qui virtutes corporum cognovit
lapidum, interrogando eum ut virtutem la-
pidis ei diceret. Ille cum virtutem lapidis
vidisset ait: Tibi dabo pro lapide
centum florenos. Et ille noluit vendere.
Ait ei sapiens: Quicunque hunc lapidem
habet et obtinet, princeps erit, et si la-
pidem vendit pro minori precio quam valet

ad ipsum revertetur et crescit rebus ac ho-
noribus et dilectus erit deo et hominibus.
Gydo hec audiens gavisus est valde
et breviter per virtutem lapidis infinita
acquisivit et miles effectus est et di-
cior in regno non fuit. Imperator
cum intellexisset quod sic per virtutem cuiusdam
lapidis ditatus fuisset, pro ipso misit
ut ad eum veniret. Et cum venisset ait
ei imperator: Carissime, audivi quod la-
pidem preciosum habeas. Rogo te ut ip-
sum michi vendas. Et ille: Absit quod hec faciam,
quia per eum factus sum dives. Ait imperator:
Elige de duobus unum: aut lapidem ven-
das aut extra imperium meum te excludam.
Gydo hec audiens dixit imperatori:
Domine, ergo sic est, lapidem istum ven-
dam vobis, sed unum dico vobis: quod si
non michi dederitis valorem lapidis, adhuc
redibit. Ait imperator: Ergo sic erit:
triginta milia florenorum tibi dabo.
Gydo recepit et lapidem imperatori
dedit. Altera die imperator Gidoni
dixit: Carissime, vide lapidem istum quem michi...
Ait ille: Ubi est lapis quem vobis heri
dedi? Illum reposui diligenter fui
apud thezaurum meum preciosum cum
inventum in mea archa. Qui ait: Non
est ita. Ecce quod vobis dixi quod ad me
rediret, si valorem eius non obtinerem,
et sic ad me reversus est et ipsum hodie
in archa mea inveni. Et ecce quod vobis
cum tercio nichil amplius petendo.
Et lapis apud vos manebit. Aliud
non. Imperatori totum statum narrare
incepit a principio usque ad finem quomodo mar-
scalcus ad foveam tradidisset eum super se
et quod egregie verberasset et quod

apposite lapidis preciosi antequam cepisset
Imperator cum hoc audisset commota
sunt omnia viscera eius contra marcellum
et ait Care quid guido de te narrat
Ille negare non potuit Ait impera=
tor O pessime hec sequitur non tuum ingra=
tus Care magna ingratitudo que te de
periculo mortis liberauit et tu eum ad
mortem vbertasti O miser care
Care animal irracionale serpens mercede
ei reddidit tu vero cum racionalis sibi pro
bono malum reddidisti Et ideo omnia
bona tua mobilia et in mobilia
et officium tuum sibi do Guidoni et ipsum
marcellum loco tui pono et te hodie
in patibulo suspendi iubeo et sic
factum est Et omnes nobiles et ignobiles
imperij hoc audientes iudicium eius mi=
rum placuit Guido valde prudenter
imperium rexit et ab hominibus dilectus
vitam suam in pace finiuit // Moralitas //
Imperator iste est deus qui omnia videt
Sed pauper iste ingratus est homo qui creatura
plasmatus qui nichil a se ipso habet Job
nudus egressus sum etc Sed deus istum pau=
perem premonuit et cum domum paradisi
et mundi constituit ut omnia et obedi=
ret preceptis Omnia subiecisti sub pedibus eius
Silua signat mundum qui est plenus fo=
ueis id est periculis sed homo superbit ideo in fo=
uea cecidit quia contra preceptum domini de
pomo comedit et hic per diabolum ingratus
Serpens autem de fouea cecidit et sig=
nat discretum confessorem quia sicut dicitur quia
serpens portat in lingua antidotum
contra venenum Sic confessor fert
in lingua verba dei peccatori informando
et ad bonum statum reducendo quemadmodum
portat venenum Sic confessor sima=
liter debet dare peccatori quia penitencia
agentibus hominibus videtur venenum
contra corpus Simia autem tandem saltat
Sed guido id est christus traxit marcellum de
fouea dyaboli cum corda sue passionis
Sed miser homo non obstante ingratus
est deus meus ihesum christum et hoc quia legem
diuinam violat Guido causam vbertatis
Sic christus verberatus qui homo moriturus fuerit
tunc iterato christum crucifigit Serpens
dedit lapidem triplici colore colora-
tum id est bonus confessor et discretus per bona
informaciones facit sepius dat lapidem
id est christum quem reprobauerunt edificantes
quia sicut lapis triplici colore sic christus
erat primus albus pulcher prius speciosus
pre formam etc Item niger per passionem
Vidimus eum et vidimus eum non habentem speciem etc
Item rubicundus per effusionem sanguinis
Quicumque igitur istum lapidem in corde suo
portauerit erit acceptus deo et angelis
gloria et honore coronabitur et vitam
eternam possidebit Sed istum lapidem
id est christum non potest vendere a se ipso quam
diu homo manet in bona vita Quia
voluit vitam guidonis sequi in scita bo=
ni venit Sed ingratus id est in operibus in pa=
tibulo inferni suspendetur etc

Quicianus regnauit
in ciuitate romana prudens
valde ac per omnia iustus nulli
parcebat quin per viam iusticie incederet
Accidit quod sui ex odio eum habuerunt semel
quod in mensa sederet venit quidam ad
portam et pulsabat Ianitor venit et que=
siuit quis esset Ait ille mercator
sum et aliqua habeo ad vendendum

pro utilitate imperatoris. Janitor hec au-
diens ipsum introduxit. Dixit illi
imperator: Karissime, quid habes ad vendendum
pro utilitate mea? Qui ait: Domine, tres sa-
piencias. Ait imperator: Et quanto michi
qualibet sapienciam dabis? Qui ait: Qualibet
vobis dabo pro mille florenis. Imperator
ait: Et si michi sapiencie tue non profue-
rint, pecuniam perdam. Qui ait mercator: Domine,
in vestro regno ego maneo; si sapiencie mee
non valuerint, reddatis michi sapiencias meas
et ego reddam vobis pecuniam. Ait impera-
tor: Bene dicitis. Dic michi sapiencias quas
vendere vis. Qui ait: Domine, prima sapiencia est:
Quidquid agas prudenter age et respice
finem. Secunda sapiencia est: Nunquam viam pub-
licam dimittas propter semitam aliquam
si tu diligis vitam tuam. Tercia sapiencia est:
Nunquam de nocte hospicium capias ibi
ubi dominus domus est valde senex et
uxor iuvencula. Has tres custodi et
bene tibi erit. Imperator dedit ei pro qualibet
sapiencia mille florenos. Primam sapienciam
scilicet Quidquid agas fecit scribi in aula et in came-
ra, in locis omnibus, in latino et in vulgari,
et pannis et in manutergiis et in propriis
vestibus. Propter suam iusticiam multi de im-
perio ut eum occiderent/ occulte cum bal-
neatore convenerunt pecunia ut cum
barbam ei raderet sibi guttur ab-
scinderet. Barbitonsor accepta pecu-
nia hoc promisit. Accidit quod imperator
radi volebat. Venit barbitonsor,
lavit barbam et incepit radere. Vidit
in manutergio scriptum: Quidquid agas etc.
et fuit liberatus. Cogitavit: si eum occidam,
finis meus erit pessimus, quia morte
turpissima condempnabor. Ergo est bonum

ut finem istum respiciam et malo proposito
sibi desistam. Qui stetit perterritus ita
quod novacula cecidit de manibus. Sibi
imperator ait: Karissime, quid est?
Qui respondit: Domine, miserere mei. Et per capi-
tulum narravit sibi. Ait imperator:
Sis fidelis amodo, hec tibi dimitto. Et
cogitavit: Prima sapiencia vitam meam
salvavit/ et plures detractores pati-
bulo suspendit. Iste alii inimici impera-
toris sibi invidebant, cogitaverunt
quomodo eum occiderent et dixerunt ad
invicem: Tali die equitabit in illam
civitatem, simus absconditi in silva per
quam transit semita, et cum eum ibi quo
in secreto occidemus. Imperator eos non
sperabat sibi. Et cum equitaret per pub-
licam viam, dixerunt aliqui cum illo equi-
tantes cum eo: Domine, bonum est per semitam
ire, quia propinquior est et melior. Impera-
tor inter se cogitabat: Secunda sapiencia est
quod a via publica propter semitam non di-
mittam, sed per viam latam pergam. Vos igitur
qui vultis per semitam ire, et viam para-
te, et ego alta veniam. Illi vero qui semi-
tam perrexerunt ab eis occisi, quia cre-
debant inimici quod imperator esset inter
eos. Imperator cum hec audisset cogi-
tavit: Ecce hec est secunda sapiencia que
vitam meam salvavit. Illi vero videntes
se deceptos cogitaverunt quomodo ipsum ne-
carent. Dixit unus ex eis: Tali die
pernoctabit in civitate ista in uno hos-
picio in quo omnes magnati hospita-
ntur. Concordiamus cum hospite et uxo-
re pro precio, ut cum imperator dormi-
et, occidamus eum et milites qui cum
eo dormierint. Cum igitur imperator

ad ciuitatem venisset et in hospicio eos
se recepisset Eunuli tunc tenue-
runt cum hospite et uxore eius quod im-
perator dormiret quod eum occiderent et
promiserunt magnam pecuniam eis Et
imperator ad se fecit vocare hospitem
domus Cum vero hospes imperatori fuisset
presentatus apparuit senex valde Sed
imperator inquit uxorem habes Qui ait
Etiam domine Et imperator ostende mihi
eam Quam cum imperator vidisset appa-
ruit iuvencula etatis in etate xviii
annos Imperator post camerarium vocauit
camerarium suum et ait illi Cito aliam
preparam in lectum occulte quia hic non
iacebo Et sic imperator occulte ad
aliud hospitium iuit et ibi dormiuit
Et septem milites in camera iacue-
runt Et hospes et uxor ignorabant
quod imperator exiuit et ipsum puta-
bat cum militibus in camera dormire
Circa mediam noctem cameram intrave-
runt et septem milites unum post alium
occiderunt Mane facto imperator cum mi-
litibus misit et ad illud hospicium ve-
nit querens ubi essent milites Ho-
spes ait domine surrexerunt et ad vos
perrexerunt Sed cum ipse hospes impera-
torem vidisset admirabatur quia crede-
bat ipsum occidisse Imperator autem
per milites inuestigauit et cum eos oc-
cisos inuenit turbatus est valde et infra
se cogitabat Ista tercia sapientia vitam
meam saluauit Bona hora erat in qua
pecuniam meam pro istis sapienciis de-
di Et statim hospitem cum uxore sua
et tota familia sua in patibulo
suspendit Imperator autem quamdiu

vixit ab istis sapientiis fructum obtinuit
et in bona pace vitam suam finiuit
Moralisacio Imperator iste potest dici
quilibet homo xpianus qui habet imperium cordis
sui ac anime regere Ianitor in porta
est libera voluntas aperiatur qui venit
ad portam Sicut dominus in apocalipsi dicit per
illud Ego sto ad hostium et pulso etc
Qui vult tres sapientias vendere pro tribus
florenis id est pro anima tua quia floreni sunt
virtutes anime Prima sapientia est Quid-
quid agas etc hoc est quod quodcumque bonum facis hoc
pure debet fieri propter deum et honorem eius
et in omni facto tuo considera finem prius
et memorare novissima tua et in eternum
non peccabis Secunda sapientia est Noli viam
publicam etc Via publica est via
decem preceptorum quam debes tu tenere
usque ad mortem et nunquam per semitam
male vite ambulare sicut faciunt here-
tici quia ibi latitant latrones et multa
pericula que sunt contra salutem anime Tercia
sapientia est non debes hospitium in domo
senis petere Et senex iste est mundus
qui habet iuvenculam uxorem id est vanita-
tem et falsitatem quia omnia sunt in mundo
nova vanitas dicitur nemo potest deo
et mundo servire Similiter qui contra legem
in ipsum conspirant sunt demones qui per mun-
dum hominem occidere et si non potest per se tunc
conveniunt barbitonsore id est carne quia
sicut barbitonsor radit pilos sic caro
radit a te omnes virtutes quas in bap-
tismo recepisti Sed si cogitaueris de
fine id est de morte quia nescimus quando uel
qualiter uel qua morte debemus mori
Et si sic homo cogitaret recederet

abeo omnis mali actus. Studeamus ergo istas tres sapiencias nobiscum tenere primo in omnibus actibus nostris respiciamus finem. Secundo ut per viam publicam id est preceptorum ambulemus. Tercio quod mundo et eius vanitatibus non acquiescamus. Quod si fecimus vitam nostram in bona pace finiemus.

16 Dorianus regnavit Rome dives valde qui sibi basilicam construxit in fundamento vero fodientes invenerunt sarcophagum aureum ex omni parte litteris aureis circumdatum et talis erat suprascriptio. Expendi donavi servavi habui habeo quod perdidi punior quod expendi habui quod donavi habeo [illegible]

102 Gelius Gelenius Rome regnavit dives valde in cuius regno fuit miles devotus et multum nobilis qui habebat pulchram uxorem sed adulterabatur nec desistere volebat. Miles hoc considerans contristatus est valde et cogitavit terram sanctam volo visitare ut uxor mea vitam in melius commutet et ait ad eam: Terram sanctam visitare intendo te ipsam in custodia gentis et discretioni tue te ipsam committo. Cum ergo profectus esset domina quedam [illegible] sibi licitum adamavit et cum eo adulterabatur. Ait illa: Si unum facere posses me in uxorem habebis cum omnibus rebus meis. Et ille ait: Quid est quod facere debeo? Tunc ait: Maritus meus ad terram sanctam perrexit qui me non multum dilexit. Si cum per aliquam artem occidere posses in terra aliena te ducam in maritum volo. Et ille: Hoc sibi faciam et tunc uxor mea eris. Tunc ait: Hoc tibi fideliter promitto. Ille ymaginem suo nomine in aliis partibus constituit prefati militis fecit ut in pariete ante oculos fuerit posita et per tres dies arte magica ymaginem formabat ut aliquo modo corpus militis omnia mala permitteret. Et ecce miles quadam platea transivit. Obviatur sibi magister Virgilius qui cum eum intime respexisset ait ad ipsum: Karissime, secretum habeo tibi dicere. Et ille: Magister dic mihi placet. Et ille: Hodie filius mortis es si tu auxilium meum non habueris. Uxor tua meretrix de morte tua tamen adulterium ordinat. Miles hoc audiens quod vir de uxore dixisset et eam non vidisset ei adhesit et dixit: Bone magister salva vitam meam et mercedem condignam tibi reddam. Qui ait: Libenter te salvabo. Magister balneum de aqua calida in magno solio ordinari fecit. Quo facto fecit cum vestibus exui et ad balneum intrare et ei speculum politum ad manus dedit et dixit: Ad eum respice diligenter in speculum et videbis mirabilia. Miles cum in speculum videret magister ultra balneum preparatum legit et ait ad militem: Karissime dic mihi quid vides. Et ille: Quendam virum video in domo mea qui posuit ymaginem ceream ad ymaginem meam in pariete. Et ait magister: Quid modo facit? Et ille: Iam accepit arcum et superposuit sagittam acutam et vult statim ymaginem sagittare. Ait Virgilius

Si tu diligis vitam tuam cum videbis sagit-
tam volare ad ymaginem totum corpus
tuum in balneum pone donec ego dixe-
rim Miles vero cum hec vidisset eum
arcum trahere totum corpus suum sub aqua
occultavit Hoc facto ait magister Relevia
caput tuum et respice in speculum
Cum tu fecisset ait magister Quid
iam in speculo vides Ille ait ymagi-
nem non sagittatur sed sagitta a latere
abiit et post hec multum dolet Dixit
magister Iam respice in speculum quid
facit Dixit iam propius ad ymaginem
vadit et sagittam in arcum ponit ad
percuciendum ymaginem Et ait magister
Fac sicut prius fecisti si tu vitam tuam
diligis Miles vero cum hec videret ar-
cum trahere totum corpus suum submersit Dixit
magister Respice quid modo vides
Cum tu vidisset dixit ad magistrum
Modo dolet quod ymaginem non
percussit et uxori dicit Si ymaginem
tercia vice non tetigero filius mortis
sum et modo vadit iuxta ymaginem valde
prope ita quod ut videtur quod iam non possit
decipi quin tangat ymaginem Magister dixit
Absconde te sicut prius donec ego dicam
Quo facto ait ei magister Surge et re-
spice in speculum et vidit quod adulter
ymaginem non tetigit sed sagitta
rediit est et ipsum inter pulmonem
et stomachum percussit et mortuus
est et uxor mea sub lecto meo foveam
sibi fecit et ibi illum eum sepelivit
Dixit magister Surge velociter et indue
te vestimentis tuis et ora deum pro me
alia mercede a te tunc nolo et de ce-
tero caveas tibi de mala muliere

Ille deo gratias reddidit et ad propria
est reversus Cum vero domum venisset
uxor vero applausum fecit Ille vero totum
eventum per aliquos dies dissimulat
post hec pro patre et pro matre et aliis
amicis misit et coram omnibus ait
Karissimi hec est causa quare pro vobis
misi Ecce uxor mea adulterium
commisit sepe et quod peius est mortem
meam machinata est Illa autem cum
iuramento negat Miles vero totum
propositum adulterii narrat eis et ad-
iecit Si mihi non creditis venite et vi-
dete locum ubi est ille sepultus Illi
tamen eam intravit et sub lecto mi-
litis sepulcrum invenerunt Statim
iudex est vocatus qui sententiam dedit quod
ipsa igne cremaretur Quod sic factum est
et omnia ossa sua in pulverem redac-
ta sunt et pulvis eius maledictus
per aerem est dispersus Miles vero hones-
tam virginem in uxorem duxit et in
bona fama vitam suam finivit // Mora-
liter // Imperator iste est dominus noster
Ihesus Christus Miles est quilibet homo uxor
est caro tua propria tociens adulteratur
quociens peccatum mortale committit homo
Hec videns dominus iter ad terram sanctam id est
celum per opera bona et in via occurrit
magister Virgilius obviam id est discretus
confessor qui peritus est informare
Clericus adulter accepit arcum Clericus est
mundus Sagitta acuta est avaricia
superbia per quam sagittam multi occi-
duntur peccando sed in lavacro cum sagitta
in ipsum est reversa et ipsum occidit
ymago anime huius post eo de terra qua

sicud cera fluit a facie ignis sic pecca-
tores pereant a facie dei. In psalmo. Quid
ergo scilicet faciemus ne dyabolus nos sagit-
tat. Certe intremus balneum. Illud
balneum scilicet confessio pura per quam la-
vamur demum ab omni sorde peccatorum. Et
demum habere speculum pectoris in manu
id est sacram scripturam in manu tenere quod est
libenter audire verbum dei et vera confessi-
toria et sic evademus sagittas dya-
boli. Et quia tunc auribus id est mundo vel
mundana gloria te tangent tunc sagit-
ta superbie vel luxurie avaricie tunc
in involve totum corpus id est totum quod fecisti
in balneo confessionis totum evanescit
et nunquam tangit ymaginem anime tue
et tu sicut sic balneatus et mundatus
et ad ultimum id est dyabolus contra. Induc te
vestimentis tuis id est bonis operibus et
virtutibus quas in baptismo recepisti
et perge ad domum cordis tui et ex-
trahe cor defunctum adulterii id est ma-
las delectationes. Deinde uxorem tuam
id est carnem tuam comburere igne peni-
tencie ut ossa id est peccata inveterata
consumentur id est annichilentur et per peni-
tenciam calidam id est per cordis amaritudinem
expellantur. Deinde duas virgines
id est carne viciis purgata de qua pluries
id est novas virtutes acquires et sic vi-
tam eternam possidebis.

Fuit quidam
miles placidus nomine for-
tis strenuus qui pulcram uxorem
habebat et duos filios. Tandem quo se-
mel ad venandum equitavit vidit
a longe cervum magnum gerentem
inter cornua crucem auream et eius

vir(?) scilicet ad eum et ait Quid me
persequeris Ego sum Christus pro te crucifixus.
Ille hoc audiens statim de equo descen-
dit et in terra genua flexit et veniam
pecijt. Erit eius. Elige unum de duo-
bus an in iuventute aut in senectu-
te oportet te multa pati pro nomine meo.
Qui ait Domine in iuventute fiat vo-
luntas tua. Hijs dictis eius evanuit.
Placidus domum equitat et statim cum
uxore et duobus filijs per multa bona
informatus baptizatus est et Eusta-
chius vocatus. Hec fecit omnibus relictis
meditacione et ierunt pueros secum por-
tantes et ad quandam aquam cum na-
vigio transierunt. Et cum transivisset
nauta ab eis precium quesivit. Ille
vero solvere non habebat. Nauta dixit
Mulierem dico tibi pro precio dabis. Ille
vero cepit eum rogare quod sibi uxorem
dimitteret. Sed nauta sibi uxorem dem-
dimittere noluit. Eustachius cum
duos parvuli mei ex hijs unum recipe.
Nauta vero ait Nullum vero puerum volo
sed uxorem hic dimittas quia satis pul-
cra erat. Eustachius licet invitus
ibi uxorem dimisit pueros secum ac-
cepit unum in brachio et alium in dorso
et sic tristis recessit et iuit ad aquas
magnas venit quas transire debe-
bat et propter aque profunditatem unum
puerum dimisit in terra quousque alium
portaret. Cum vero reverteretur ubi
alium reciperet et dum esset in medio
fluminis leo veniens unum rapuit
antequam ad eum pervenire posset. Ille
vero tristis valde ad alium puerum venit

et antequam ad illum veniret ursus eundem
rapuit et ad silvam properavit. Aspiciens vero
flevit amare et ait: heu mihi domine, heu
mihi, pereat dies in qua natus sum, uxo-
rem meam et duos parvulos perdidi. Cum sur-
rexit flens et tristis et iniit viam tri-
ginta quousque ad unum regnum pervenit.
Cuius rex continue guerram contra alium
regem habebat. Videns rex Eustachi-
um strenuum militem ipsum conduxit
ut secum maneret. Ille vero bella con-
tinuabat et ad omnia paratus erat, ita
quod fama eius ubique volabat. Rex
autem videns eius audaciam ipsum magnum
et principem constituit exercitus quia in aliis
satis se prudenter habebat. Contigit quod
ad quandam civitatem cum exercitu intraret
in qua moram faceret, et erat mulier
de partibus longinquis in ea civitate in quadam
domo hospitata fuit et post eam duo
iuvenes venerunt aliunde et in eadem
domo hospitium receperunt, nec unus
alterius notitiam habebat. Cum autem sol
in solario sederet isti duo iuvenes
inter se conferebant de multis. Itaque unus
ab alio quesivit unde esset. Ille
respondit: de terra longinqua sum, sed tamen recordo
et parvulus eram quando terram intravi. Ex-
unum recolo quod pater meus erat miles
d'ta qui nos eduxit in qua ipse et mater
mea cum fratre meo eramus, sed tam pau-
per erat quod matrem meam pro naulo
nautis navis tradidit in pignus quia
non habebat unde solveret. Deinde pater
meus me et fratrem meum secum por-
tavit, et cum ad quandam aquam venis-
set me in terra dimisit ut interim
fratrem meum transportaret. Et cum

in terra posuisset et rediret ut me ultra
aquam portaret, antequam ad me veni-
ret leo me rapuit et ultra contra
silvam cucurrit. Pastores cum canibus
persequebantur et me de faucibus leonis
eripuerunt, et in civitate ista aliquot
tempore nutritus sum amplius. Et dicere nes-
cio de mea progenie. Mater vero eorum
venerat et ibidem hospitata. Et cum au-
disset hos sermones auscultavit quousque
iuvenis alium audivit loqui. Deinde
alius cepit loqui socio suo: Caris-
sime, ita quod dixisti sum de partibus tuis
et quod accidit mihi nunc refero
quod eo modo de patre et matre et fratre meo
unico contigit. Dum pater meus ultra
aquam me portasset, dum ad fratrem
meum rediit ipsum leo rapuit, et cum
ad me rediret antequam ad me veni-
ret ursus me rapuit. Pastores
persequebantur, ursus me dimisit illico
et in tali platea et in loco nutritus
sum. Quid autem sit de patre et matre
penitus ignoro. Mater cum hec audisset
vocavit eos et ait: Karissimi, ego sum
illa mater in custodia navis relicta
et vos estis filii mei. Statim cecidit
super colla eorum et osculata est eos
et ait: O filii, ecce misericordia dei vi-
sitavit quia vos video. Si esset deus
tam propicius quod patrem vestrum invenire possemus.
Venite et sequimini me, si deus faceret
misericordiam nobiscum. Summo mane surrex-
erunt et matrem per civitatem sunt secuti.
Et ecce Eustachius princeps militie
cum magno comitatu obviavit eis.
Illa tamen cum vidisset in fronte eius
respexit videns quod signum quod ante

portabat ait intra se Credo quod hec
sit dominus meus Eustachius statim cucurrit
ad eum et ait O domine audi me si pla=
cet dignitati tue Quis es nomine
tuo Et ille ait Eustachius vocor
Quo audito illa uxor pre gaudio cecidit in terram
ambo eam levavit et ait Domina
quid est hoc Que fudit O domine sum
uxor tua respice in me Cum vero eam
recognovisset coram omni populo osculatus
est eam et ait O domina carissima dic
michi quomodo de manibus nautae
evasisti Que fudit postquam a me recessi=
sti cum duobus parvulis surrexit tem=
pestas tam grandis quod navis et nau=
ta periclitabatur et ego sola evasi et ab
illo die deus michi dedit habun=
dantiam de victu et vestitu Quam iterum
osculatus est eam dicens Domine deus tu
facis mirabilia utinam possem filios
meos invenire Que ait Domine dic michi
quid actum fuit de filiis nostris Ille ce=
pit dicere quod leo unum et ursus alium
rapuisset Tunc illa omnia eis Tunc rex
licentiam ei dedit et mercedem condig=
nam eis dedit et ad patriam suam perrexit
cum uxore sua et filiis et vitam suam in pa=
ce finivit Moralitas Iste miles
potest dici quilibet homo mundanus qui circa ve=
nationem mundanam delectatur Set si respi=
ceret posset videre cervum id est dominum
nostrum Ihesum Christum inter cornua id est brachia crucis
qui vertit se ad eum et dicit Pe=
nitere tu autem penitentiam ... ge est
contra peccata tua et tunc ... te sus=
cipiat Tunc ergo si iste miles vult de=
scendere de equo superbie et patiens
fit sicut ... prius et tunc veniet

ignis id est dominus et comburet omnia prava
tua In via oportet te ire ultra mare
id est tale mundum navis ista est bo=
na vita Nauta est prelatus Uxor est
anima commissa corpori Duos parvulos
dilectio dei et proximi Set sepe dilectio
dei tollitur a corde hominis per leonem id est
per diabolum et dilectio proximi per ursum
id est mundum sic videmus quod aliquis plus
diligit mundum quam mundum filius
mortem patris desiderat ut totam
hereditatem possideat et ibi dilectio
proximi totaliter tollitur Deinde miles
id est bonus christianus debet pro bellare id est pug=
nare vilit ut mercedem eternam
accipiet Et sic pastores id est predica=
tores parvuli ponuntur id est dilectio dei
et proximi et in una civitate id est ecclesia
sancta nutriuntur Set quod uxor id est anima viro
cognoscat est per signum in fronte
est quod homo se ad deum convertit et de
omnibus peccatis veniam petat et sic
ad patriam pergat id est ad vitam eternam
Quam nobis prestare

Alcimus regnavit Rome po=
tens valde qui unicam filiam
habebat quam multum dilexit
In tantum quod quinque milites ordinavit
qui eam custodirent et super illos
quinque milites quendam custodem
constituit ut si aliquis ex illis
quinque militibus deliquerit quod per eundem
custodem puniretur De inde in aula
unum canem habebat ligatum in die et
in nocte solvebatur ut curiam custo=
diret Et audivit quod imperator adultam
filiam volebat vocavit ad se unum philosophum

Et ait Ad tuam curam iam recedo tibi filiam meam committo ut in omnibus necessariis sibi caute provideas ita quod nullum habeat defectum et quod in adventu meo querelam non audiam. Item istum canem bene et fideliter custodias et quidquid de omnibus istis facias de consilio custodie militum fiat et si bene feceris mercedem condignam recipies et habebis. Deus det omnibus vale faciat et ad terram sanctam perrexit. Marcellus ista omnia ad medium tempus fideliter implevit. Postea necessaria omnia quantum ad puellam et milites subtraxit. Similiter de custodia militum saepe eum redarguimus sed nichil profecit. Canem autem delectabiliter nutrivit in tantum quod ligaturam fregit et discurrebat hinc et inde et multa mala perpetravit. Puella propter nimium defectum medicine non exurgebat, milites vero propter defectum multa latrocinia et furta committebant. Item canem sine ligatura optime pavit et custodivit. Audivit quod in moenibus venerit quod imperator de novo reverteretur. Marcellus hec audiens valde est perterritus. Cogitat non potest esse quin accusatus essem apud dominum meum de filia eius et de militibus et de multis aliis transgressionibus quas perpetravi. Melius est prevenire quam negligere et me ipsum accusare et veniam petere. Spoliavit se ipsum vestimentis suis omnibus excepta sola camisia

et femoralibus et in manu dextra tres laqueos accepit et imperatori obviam venerit. Imperator tamen cum eum a longe videret mirabatur quare in tali forma veniret. Cum autem appropinquasset flexis genibus imperatorem suscepit. Ait imperator Karissime quare in tali forma ad me venisti? Ait ille O domine quia aliter non inveni causam vobis non possum dicere nisi in vestra potestate constat de vestra voluntate et ante omnia peto quod [illegible] quare veni sub forma ista. Ait imperator Ad quid portas istas tres cordas? Qui dixit Primam cordam ad ligandum me manibus et pedibus quousque sanguis veniet. Secundam cordam ad trahendum me ad caudam equi quousque ab ossibus carnes separentur. Tertiam ad suspendendum, scilicet ad suspendendum me in patibulo tam diu quousque aves celi cerebrum capitis fuerint [illegible]. Ait imperator tam humiliter [illegible] et tam vile te ostendis tibi remitto quicquid contra me deliquisti. Dic ergo breviter que sunt dicenda. Ait ille Domine filia tua quam mihi ad custodiendum et nutriendum commisisti ex defectu nimio panem ab aliis mendicat. Item de militibus quibus debebam tuis necessaria ministrare debui [illegible] in tantum quod furta et latrocinia commiserunt propter necessaria non habentes. Item canem bene nutrivi in tantum quod ligaturam fregit sepius et multa mala perpetravit. Imperator cum hec audisset commota sunt omnia viscera eius et ait Pessime si tu propriis [illegible] mortem turpissimam condignam fecisses sed quia te remisisti non iudico sed

telcit perge ad filia mea cu militibz
ducas ad me Margaleus perrexit et fi-
lia optimis vestib9 vestiuit et ea
ad imperatore duxit et pace cu militibz
fecit Et qui qui p ip fuit Sz usqz ad
ultim9 quadrantez restauit Imperator
at p9ca filia margaleo i vxore dedit
milites ad diuicias z honores pmo-
uit Et sic margaleus i pace post tm
gressione cu vxore viuit et ambo vi-
tam i pace finierut // Moraliter //
Imperator iste Sz xpc filia Sz aia ad
ymagine dei creata cui9 deus p custo-
diam dedit quinqz milites i quinqz
sensus Custus istoru quinqz sensuu
e ratio que debet eos regere Sz caus
Sz tas tua pua margaleus e deo cui
deus oia tradidit ad custodiendu qui
perrexit ad terrz suam i adterlu Sz
ho sepe p mittit puella i aiaz me-
dicale h9 Sz d peccato i pctm cadere ita
qr omibz virtutibz spoliat quas in
baptismo accepit milites i quinqz
sensus ppter defectu custodie at disp-
tiue sunt sic latrones z sz vnus vide-
do que sunt nociua audit9 audiendo
q sunt illicita vn mediata z tria et
sic de singulis Sz tamen i carne dei
deus mirus curat optie nutrit Sz
de nocte i i tenebris cui9 mundi
ab omni pctio solui dz ut possit cetra
vicia laborare de die i cet mundi spta-
cula dz ligari Sz sepe ligatur suam
i diuina pcepta violat quando mor-
tale pctm comittit Sz io ms impera-
tor vetiuz esset ad iudiciu Si at
sapientes fuerim9 dem9 fac sicud
fecit margaleus depone omibus ves-
tes i veteris vita ex excipit fluente
i fide spe z caritate et tres cordas
nobiscu accipe z ei omitte Si vo
no fecim9 mi adustam i pcta et
dyab9 nos accusabit cu pua gtya
Vn em qua dm sum9 i hoc
mundo cu tribus cordis i vna cor-
da Sz ad ligandu nos Sz gtrito
que dz cor nrm ligare et penetra-
re qr sanguis i pctm expectat Sm
contrito va cu pposito satisfaciendi
z abstinendi ome pctm delet Se-
cunda corda ad trahendu nos e co-
fessio que debet nos trahere a prinici-
pio vite me usqz ad cor9 in tm
qr carnes i affectiones separentur
ab ossibz i anob Tercia corda ad
suspendendu nos quinqz aues celi ro-
hic Sz satisfacio Vn apostolus Suspe-
dium elegit aia mea i satisfactioz
ppter quinqz aues celi i angeli sunt
nob i refoullati Vn ait Gaudiu
Sz angelis est hic e refoullacio i
sume gaudiu Et si sic fecim9 deus
offensaz nob remittit Et tunc filia
possim9 ducere i aiaz ad vita sa-
lutis et induere optimis vestimentis
i virtutibz Et milites i quinqz sensus
p imaz reuocare Sz carnem i car-
nem heam9 sp sub iugu et si ista
fecim9 vitam etnaz obtinebim9
Qm nob prestare dignetur pr et filius
et spus sanctus Amen . . .

~~[illegible]~~

est peccatum mortale Si autem hoc solum fiat cursu verborum et nec sit sollempnizatum nec deliberatum sic est veniale Secundo periurium dicitur iuratio indiscreta sine dubia et cum aliquis iurat de quo dubitat an sit verum si hoc fit ex deliberatione et proposito sic est mortale et maxime quando est sollempnisatum Si autem incaute et iocosa levitate fiat sic est veniale Tertio dicitur periurium iuramenti transgressio aut quando iuramentum est illicitum et cum iurat quis non dare elemosinam et sic fit periurium proposito et peccat iurando sed non peccat contra veniendo Cum a secundum Isidorum In malis promissis rescinde fidem et in turpi voto muta decretum Aut est licitum ut cum quis iurat quod nolit ludere et proposito et consulto et sic semper mortaliter peccat quotienscunque ludit Si autem quis iurat dare elemosinam et ieiunare vel peregrinari tunc si transgreditur ex necessitate vel impotencia excusatur a periurio Si autem ex voluntate periurus efficitur Quarto dicitur iurare [illegible] Quinto dicitur periurium iuramenti receptio cum cum periurat et cum periurare compellit utrumque periurium est ut xx q v c i Cuius ratio est quod cum aliquem compellit ad iurandum et scit eum falsum iurare vincit homicidam quia ille corpus iste animam immo duas animas illius scilicet qui iurat falsum et suam ipsius qui recepit ut patet xxii q v ille et capit qui exigit propterea secundum est sciendum quod ad hoc quod aliquis licite possit iurare vel licite exigere aut ex recipere iuramentum considerandum quod exigens iuramentum considerandum quod aut est persona publica ut potestas iudex et talis non peccat quia tenetur ex ordine iuris recipere iuramentum sive sit verum sive falsum Aut est persona privata et tunc aut exigit ad obligationem confirmationis et hoc fit sine peccato aut ad veritatem

subversionem ut tunc sit eum falsum iurare et sic peccat mor-
taliter aut addubitationis remotionem ut cum pro re litigiosa
iuratur et sic non peccat exigens iuramentum ut sit finis
controversie scribitur Heb. vi° ut cum quis innocentiam suam
purgare iuramento et hoc casu debet sibi credi nisi contrarium
possit per testes convinci. Ad hoc ergo quod aliquis sine omni
peccato iurare et possit iuramentum recipere tria requiruntur
Primo veritas ex parte conscientie Secundo iudicium i. discretio sive de-
liberatio ex parte rationis Tertio iustitia ex parte rei iurande
i. quod illud quod iuratur sit iustum et licitum Et predicta
tria ideo dicuntur comites iuramenti quia debent comitari
quodlibet licitum iuramentum prout hic notavit glossa xxii q ii
Et animadvertendum propter tertium est secundum quod quilibet a periurio debet
retrahi propter tria mala que ex periurio incurrunt et similiter
propter tria bona que ex periurio amittunt. Nam primum ma-
lum quod ex periurio incurrimus est pene austeritas quod secundum ca-
nones pro periurio manifesto et sollempnisato debet imponi
pena septennis Secundum malum est reatus immanitas qua
secundum Hostiensem hoc enim in pena comparatur homicidio volun-
tario unde secundum Augustinum Qui cogit alium periurare dupli-
citer periurus tanta vincit homicidam Tertium malum est fame
irrecuperabilitas quia per periurium infamis efficitur nec postea
quantumcumque peniteat in testimonium admittitur Extra de testibus
Sicut sunt tria bona operatur in homine quibus ex periurio
denudatur Primum bonum est amor et conservatio veritatis hominem
a servitute liberat unde scribitur Io. Si veritas vos li-
beraverit vere liberi eritis Secundum bonum est quod ipsum omnibus
virtutibus fecundat Eccli. xxiiii° penetrabo inferiores partes
terre et illuminabo omnes sperantes in domino Tertium bonum quod hominem
de deceptione stultitiis assecurat unde scribitur Sapientie
vi° Concupiscentia i. amor sapientie perducit ad regnum perpetuum

Sed hic notabiliter est sciendum quod ex illo verbo quod xpus
dixit ego dico vobis non iurare omnino quidam simplices
sumpserunt occasionem erroris sic intelligentes quod xpus inhi-
buit omne iuramentum tamquam omnino illicitum et sic multi heretici
senserunt et sentiunt Sed hic non hoc sed primo quod xpus
prohibet in hoc vero non prohibet iurare simpliciter sed solum sine
causa legitima et necessaria nostri iurandi et hoc propter per-
iurii periculum evitando Secundo hoc exponitur de transgressione vo-
ti sub hoc sensu non assumes nomen dei tui invanum votum sci-
licet deo factum transgrediendo Quia secundum hugonem de sacramentis
libro in parte xii votum est testificatio quedam promissionis spon-
tanee que ad solum deum et ad ea que dei sunt referuntur Ex
quo patet quod in hoc precepto transgressio vnde ad maio-
rem huius evidentiam circa votum sunt quatuor principaliter inquirenda
Nam primo inquirendum est quid sit votum et que et quot requi-
rantur ad ipsum votum Secundo vtrum votum licitum semper obli-
get ad servandum Tercio vtrum per votum simpliciter possit quis
contrahere matrimonium Quarto inquiritur vtrum melius sit ex
voto facere quam sine voto propter primum est sciendum quod votum
nichil aliud est quam spontanea promissio cum deliberatione
vel obligatione firmata Ex quibus patet quod ad votum tria
requiruntur primum propositum voluntatis quod debet fieri ex animi liber-
tate non autem ex coacta necessitate Ex quo patet quod si ali-
quis cogatur metu cadente in constantem virum ad aliquid vo-
vendum non tenetur exsolvere Secundum est deliberatio voluntatis
quia si aliquis subito bonum aliquod concipiat non obligatur
ad servandum ex voti necessitate sed solum ex quadam decentia et con-
gruitate inquantum divina et bonis instinctui non est resistendum Tercium
est quod votum sit de re bona quia si bona de re mala non obligat
dicente ysidoro in malis promissis ut supra exponitur ex

q in ppter sctm est sicud q votu licitu semper obliget
adsuandu si vovens sit sui iuris quia eius transgressio est petm
mortale exceptis quatuor casibus primus est si aliquis vovit
ex condicione tunc cum no existente condicione no tenetur exsol
vere votu puta si quis vovit ieiunare bte virgini ut sa
netur tn dic si no sanatur infra tpus pfixum no obli-
gatur ad exsolucionem voti Secundus est si accidit dispensacio
eius qui pt que debet intelligi dci fieri in toto nisi in eqi
bonum vel in melius qmutetur Circa qua queri potest vtrum
papa in voto qtinencie sollempnizato possit dispensare
Et dico q quidam dicunt q.o. hugo hostien et in notariq
quod sic Cum in omni voto sint et maxime in tali li-
bertas ptate ipe Et hoc dicit posse de plenitudine potestatis
et maxime si quis vtilitas regni vel prouincie hoc exposcat
Sed abb in iiii sniarum dt Quod votum qtinencie sollempni-
zatum nullo recipit dispensacionem quia hic nichil melius
dignius vel vtilius potest qpensari cu no sit digna pon-
deracio anime qtinentis ut scribit psalmus Unde in qta summa
ingrorum papa in voto qtinencie dispensare no pt nec valet
illud q dicitur de vtilitate regni vel prouincie quia scdm
Augustinum no sunt facienda mala ut eueniant quecumque bona
Unde tpibus bti mathei Effigenia virgo dedicata deo no-
luit nubere regi cum tamen se cum omni populo pmitteret fieri
xpianum nec matheus apostolus adsentire voluit sed pro eo pocius
mortem sustinuit et hanc opinionem sine pindicio reputo-
tutiorem Tercius casus est si impotencia et sic impossibi
litas accedat Nam quod quid votu sicud impediret si prius
esset ita superueniens voto facto obligacionem aufert Unde
si aliquid possibile sit dum vovetur et postea fiat impossibi-
le tollitur obligacio quantum ad hoc puta si aliquis di-
ues vovit edificare ecclesiam postea paupertate superve-
niente perficere no possit no obligatur hoc tamen intelli

gendo qd si sciens ꝫ omo impotens absoluta ꝫ a toto Si
autem sit impotens impte ita qd totu pficere no possit
tunc remanet solu obligatus ad illud quod potest et no
ad ad Tercius casus est si vouens no sit sui iuris tu cum
votu sit spontanea pmissio melioris boni cu delibacione
firmata ut visu ꝫ patz qz solu ille vouere pt et pquens
ad votu suu obligatur qui sui iuris existit et ideo quicunqz
subest voluntati alicui no pt aliqd vouere qz illud cui sb
est ad debito subiectionis impediat Unde seruus qui sub
est dno no quid quia vouere qz ipm impediat asimo dnus
vir etc quia subest mulieri quantum ad reddicionem debiti et
ecunqz mulier no potest vouere continenciam sine eius licen-
cia Nec etc pegrinacoes longas excepto voto terre scte lic3
abstinenciam et similia vir no possit vouere sine licencia
mulieris Mulier vero quia subest viro in omnibus ideo
nichil potest vouere sine consensu viri Nec etc monachus
sine assensu plati Similiter epus quia subest ppe in hiis
que ad epatum ptinent ideo no potest vouere pegrina-
ciones longas nec etc religionem intrare sine assensu
abstinenciam aut et hiis sine pt vouere et elemosinam
que no abstrahit a'mistrone sibi quissa clericus ut
scolaris quia subest ipi epo quantu ad bñficium ideo nichil
vouere potest qz ipm abstrahat asimo bnficij lic3 alia
vouere possit inquibus sui iuris existit filius eciam et
familia in hiis quia subest pri in hiis qz ad regimine
domus ptinent ideo eciam eciam nichil vouere possit Hec no
tant Gamfredus et Hostien ꝫ cu mulier nichil vouere
possit sine assensu viri unde dubitatur utrum pccet con-
tendo votu ad qz sine licencia mariti Dd quod ddm n
faciat temerarie licet cum votu uxoris et om qui no

sunt sui iuris non sit similiter sine consensu eorum quibus su-
biciuntur non tamen peccant vovendo absolute loquendo
quia in eorum voto intelligitur debita condicio scilicet si quid supi
oribus placuit vel si expresse non revocantur contrariis tamen
sufficit tacitus consensus secundum innocencium puta si superior
sciat et contradicat argumentum xx q 4 ii Si in qualibet secundum
tamen quod licet uxor non possit vovere sine consensu viri si
tamen faciat non debet contra venire auctoritate propria sed vir
illud potest irritare si vovit antequam matrimonium sit contrac
tum quovis modo sive sint adimpletum ymo tenetur quod plus est si
mulier deconsensu viri vovet abstinentiam peregrinacionem vel
huiusmodi et postea ei vir contrarium prohibeat debet obedire viro
et non peccat viro obediendo licet vir peccet illud quod
consensit retractando vel tenetur prohibendo xxxiii q 4 v noluit
In hoc casu tamen distinguendum est quia aut dedit licen
ciam in facie ecclesie et quia in iudicio tenuit secundum petrum non
potest revocare aut dedit in privato et tunc ante usum licencie
potest revocare puta si dedit licenciam de ingressu religi
onis sed postea non potest Thomas et albertus dicunt quod si vir de
dit expresse licenciam coniugi de castitate vovenda non potest
eam postea votum emissum revocare sed intellige non potest hoc sine
peccato Sed si vir solum dissimulet et postea plenam deliberacionem revo
care velit potest et mulier sibi tenetur in hoc obedire

milibus militia vel cum mille toto
tempore vite sue vel sex annis in subsi-
dium terre sancte militare videtur quod
prelatus super hoc consulendus est qui ali-
quid certum diffiniendo Item quid
si abbas ante signatus vel abbas ali-
us vovit quod mitteret vel ex-
penderet in subsidium terre sancte cum
maritans propterea vero ingredi religi-
onem nunquam liberatus est omni-
no Et videtur quod et hoc est verum
quo ad laborem peregrinationis
non tamen quo ad potentiam paupertatis
quia nec episcopus nec abbas nec ab-
alius absque licentia superioris pre-
sumit mutare votum terre sancte nec
ipso iure mutatur per ingressum
religionis nisi quo ad laborem
peregrinationis Item in redemptione
sine commutatione debet superior
considerare facultates voventis
et expensas quas facere posset
si votum impleret eundo mo-
rando redeundo et omnia
sine diminutione transmittat
in subsidium terre sancte Ex. et
ead. super hiis In votis autem
aliarum peregrinationum puta
sancti Jacobi et similium idem est
dicendum hoc tamen excepto quod
ad locum peregrinationis mittat
oblationem quam ibi facturus
erat alias autem expensas
compensato labore in aliis que
magis placere deo credunt debeo
salvo meliori iudicio quantum ad hos
dicit Ex. et c. Item non
quod impubes non doli capax
nec consentire potest nec deo se ob-
ligare et si intrat religi-
onem ipsa auctoritate potest exire
licet infra annum et diem a tempore
scientie Sed quare addit diebus
adaucti Re. quia sic placuit

iuris auctori Item quid si vovit se
ingredi religionem et tunc venerit
ad etatem vel mortuus fuerit sed fuit
prius nunquam potest iterum revocare sta-
tim tot dicendo Ru. et Ho. Henricus
opinionem quod non sed Jo. contra
opinionem que quadamque est potest
statim nec datur ei annus et
dies sed ingressus est in tempore ad religionem
Et hoc ideo quia ingressum religi-
onis exprimit aperte propter quod
ipse ad votum non Item si contra
dispensat et renovabit ingredi
votum continentie et post consentit
nunquam tunc veniet ad etatem
tenetur observare Ru. et Jo. contra
opinionem et non quia semel
absolutum fuit aperte et ob-
ligatio semel extincta non re-
viviscit Idem dicendum de se non
dato restituto de religione
et propterea nunquam mittitur Idem
de viro reverso ab uxore propria
mortua hoc omnes et Jo. Item vir
non tenetur ad votum nec red-
dere sed tantum adicit quod re-
moto obstaculo debet implere
promissum et votum servare Item non
quod ante carnalem copulam potest
ingredi monasterium invito viro
et econtra Sed quid si dicat se
velle ingredi tunc vir exigit
debitum ab ea et tamen postulatio
nato dicit Ru. quod episcopus debet
arbitrari tempus ita ut propria
ingrediatur Item nunquam potest
se transferre ad quemque vel re-
cipere Ru. si vovit licet
presumi quamquam desponsata quod
ex sit in vito viro sed tamen hoc
dicit quod non possit nec obliget
se ad observantiam regularem
vel solemniter renuntiat sibi
et dum spem ita quod servat
continentiam et obedientiam et non

licat primum quo elapso si in-
fuit ... iussa cogatur obedire
viro per excommunicationem vel in-
grediatur religionem non ad pro-
bandum sed ad faciendum professionem
ita quod infra duos menses vel simile
spacium faciat professionem ex
capitulo quinquagesimo ... primo
Item quid si datum est ab episcopo tem-
pus mulieri et maritus interim per
violentiam cognoscit eam nunquid
ex illo non obstante poterit ingre-
di religionem infra tempus sibi assig-
natum aut impedietur intrare
propter matrimonium iam per carnalem
copulam consummatum Respondetur quod diver-
si super hoc diversa senciunt. Pe. quod
ipsa in iussa fuit et faciat profes-
sionem tacitam vel expressam solvi-
tur matrimonium et vir rema-
nens in seculo potest aliud ducere sive
deprehensus eius inivit sive con-
dicere eo. Sed tamen notavit contra
super id est desponsata ad eo
ipso videtur novisse iure contine-
ntiam quia consensit uxori intrare
Sed ego non credo. Sed quid si non
vult intrare sed suscepto aliquo
velo religionis vult in seculo caste
vivere. Respondetur quod non vult sufficit
et consummatum est matrimonium iam
consensu autem se astrinxit voto ad
observantiam ... in quo casu
compelli potest ut relicto seculo re-
ligionis ingredi ... exequatur extra
de conversione coniugatorum Ex parte
Item quid si aliquis concellatus
et exequatur votum sive quis dicit
... voluntariam cognoscat
marito nunquam consummatur matrimonium
et credo quod sic Sed nunquam potest
adhuc interesse vel aqua sancta
... et dicunt quod potest
potest noviter sed dicunt tamen faciat vo-
tum de non reddendo ... et de
vendicando continentiam et suppleat

se regule monachali et vivat
... eam Sed aliquis credit
post mortem eius cui ... quare
debeat Respondetur ... Sed contra
qui debet ei succedere ab intesta-
tato. quod non sunt cedat omnia
cui subsunt cum voto aut per-
severationis ... quia nemo quicun-
que potest vovere alteri in voto ...
... Sed tamen ... tamen in voto
ierosolomitano quod potest vir
vovere et adimplere invita u-
xore Sed movenda est quia conceditur
sit aut sequatur virum et vir
non potest quod ... episcopus et
... Item quid quod si platus
possit absolvere religiosos subdi-
tos ... preservationis
... religiosum Respondetur
quod ... religiosus ...
quoniam ... hoc quod de-
... Item nunquid religi-
osus potest vovere aliquid sine licentia
prelati sui et dicunt quod non. Item
... Sed secundum possit aliquis
vovere sine licentia episcopi ...
abstinentiam potest vovere. Sed perpetua
... sed est beneficiata
... Item nunquid potest mulier vovere
... sine consensu viri sui Respondetur
quod non. et dicunt quod non. et si fe-
cerit vir potest revocare et eam
absolvere ... Respondetur et ...
... Sed volunt mulier quod non
potuit implere sine scandalo
viri ut dicit ... et ...
do. in voce vir potest revocare Di-
cit potest sine scandalo ut lege ...
... vel sic non potest revocare vir
Item quid si mulier vovit de consensu
viri et post revocat ... tene-
tur obedire viro Respondetur quod te-
netur et ipso non petit ...
... sed vir ... quod non volunt
Item quid si tenenda sit vota que
fiunt in ... vel in infirmitate et
... quod fiat in ...

et p[ro]pterea soleat d[icitu]r si querunt
intentione obligandi se tenent
ter p[er]petuo q[uod] iiij d[icitu]r qui opes/
Jo[hannes] credo ut intelligit q[uod] no[n] ver-
git in peiorem exitum tercedens
t[ame]n q[uod] tua possit auct[oritat]e sup[er]-
ioris in melius mutari Item si
q[ui]s vovit ieiunare in aqua et
pane et no[n] implet p[ro]pt[er] in-
firmitatem no[n] peccat q[uia] expec-
tandus e[st] donec cesset impe-
dimentum Item quid si q[ui]s ma-
nens in s[e]c[u]lo possit facere votum
solempne q[uo]d impediat matrimo-
nium s[ed] et dirimat contractum Resp[on]-
deo q[uo]d si p[ro]p[ositum] consentiat in contine-
nciam p[er]petuam et tradat se de
obs[er]vancia voti in manum publice
p[er]sone q[ue] i[d] recipiat nomine dei tra-
dicione enim ad solempniza-
tionem voti quatuor requiruntur
p[rim]o e[st] consensus de p[ro]posito in con-
tinencia p[er]petua 2o expressio
consensus in verbis / 3a publice
p[er]sone si no[n] ad e[st] vicarius dici-
tur loco nomine dei recipiat vo-
tum t[un]c no[n] est nisi votum simplex
q[uod] emittitur aperte in s[e]c[u]lo re-
manens sicut vir sicut mulier [illegible]
cit vir[illegible] et dicunt q[uod] i[n]ter
no[n] sufficiunt si fiat obliga-
tio ad aliquam certam regulam
vel ad aliquam religionem ut ex-
de[illegible] [illegible] et qui cle-
rici vel convertes consummate
vel admittam regulam ut eius
ius faciunt obedienciam [illegible]
[illegible] publice p[er]sone est vo-
tum solempne et est s[im]pliciter
[illegible] q[uod] faciet [illegible] regulam [illegible]
[illegible] [illegible] est q[uia]
[illegible] fuerint aliquid [illegible]
re[illegible] [illegible] Ex[tra] [illegible]
[illegible] videt[ur] q[uod] votum virgi-
[illegible] no[n] sit solempne [illegible]

possit dici publicum q[uia] ibi no[n]
sit obligatio ad obediencia[m] vel
ad aliquam regulam vel votum [illegible]
ut in p[re]dicto loquar e[st] simplex
et no[n] debet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] matrimonium stabit Ex[tra]
qui clerici vel voventes consol-
vunt Item quis appellat[ur] publica
p[er]sona Et [illegible] [illegible] vel [illegible]
ep[iscop]us et qui sup[er] [illegible] [illegible] [illegible]
datum est et qui de consuetudine
conp[er]tinentur vota recipere ut
abbates priores [illegible] [illegible]
dicit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] publica p[er]sona e[st] ep[iscop]us abbas
et quilibet sacerdos et medioc[r]es
et canonici [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] ad [illegible] Ex[tra] q[ui]
clerici vel voventes consummate
et [illegible] [illegible] vidua Item no[n]
q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] no[n] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et voluntaria [illegible] solvere / De statu [illegible] et [illegible] religiosorum

Abitus e[st] de [illegible] ad
religionem [illegible] [illegible]
tes ~~ad religionem~~ [illegible] mo[na]chi
[illegible] vide [illegible] e[st] de statu mo[na]chorum
et regularium religiosorum [illegible]
videndum e[st] [illegible] vivere debeant
et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
ad statum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mo[na]chi p[ro]fitentur quidam durior[em]
quidam [illegible] [illegible] vita [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad statum aut [illegible] [illegible]
[illegible] q[uod] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab ab-
bate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Ex[tra] et mo[na]chi Item
[illegible] [illegible] debet recipi [illegible]
[illegible] Ex[tra] de [illegible]

statis et c. cum. Item non decet
hoc soli monachi ponam in monaste-
riis et prioratibus. Extra et c. cum monachi
et c. [illegible] poterit vel curas
ut monacho nunc vel cum dispensatione
potest committi. Sed circa hoc dubium
fuit. Sed hodie nunc quod expressum est
Extra de voto et voti redemptione
perpetuas. Sed dico de canonicis re-
gularibus. Multum differunt mo-
nachi et canonici regulares quia
monachus semper tenetur habere secun-
dum formam sui ordinis. Extra et c. cum mo-
nachi et extra de capellis monachorum
capitulo. Sed regulares ad hoc non
tenentur nisi commode fieri possit quia
oportet ad cautelam. Extra et
in posterius. Item portari et obe-
dientie nullo modo presumas fraudare pro-
prietatem et abbatie aliquam et
dans et accipias aliquo contrario
aliena. Extra et c. cum monachi. Item
ordines qui ad electionem capituli
canonice fuerit constituti non de
facili immutantur nisi pro iusta et
rationabili causa sed si sint dilapida-
tores vel incontinentes aut aliquod
pro utilitate maioris officii et hoc
de consilio fratrum. Extra et c. cum monachi
et quod est consuetudo fratres quantum
tempus canonicum per electionem
canonicam ut sint ad voluntatem
abbatis priores amoveri. Extra
et c. cum ad monasterium. Item non
quod tota sit desperata regule sed
ut sint obedientes [illegible]
et per ipso et virtute obedientie
precipitur eis districte ab in-
ceptio presenti et attestatione divini
iudicii ne nec quis monachorum aliquo
modo proprium possideat. Et si quis
monachus habeat in continenti resig-
net. Alioquin si in vetito sint
apud ipsum in morte et eciam
sepeliri[?] quemadmodum fecit beatus Gre-
gorius narrat se fecisse in dialogo

de quodam. Extra et c. cum ad monaste-
rium. Item in oratorio refectorio
dormitorio continuum sit silen-
tium. In refectorio nullus omni-
no carne vescatur. Extra vero
refectorium non in angulis ut ta-
men sed in infirmatorio esu car-
nium uti licebit prout deinde aut
abbas pro aliquo tempore vocare
ad refectorium et melius refici-
tur. Item debiles et infirmi qui
minutione indigent et aliquam
medicinam non seorsum in cameris
sed in infirmatorio necessaria sibi re-
cipiant. Item debilibus et deli-
catis quibus cibis vesci non
possunt providere alibi sic scala
in aliorum. Item illos et adaugen-
da officia monasterii deputatur
qui sint fideles et discreti. Item
prior prefectus per abbatem exemplo
vita et doctrina alios in statu
zelo religionis excitet et frangat
ut de linquentes corrigat et
castiget obedientes vero foveat
et confortet. Item abbatis
quanto frequentius potest cum sit
in conventu vigiles tam in diebus
generibus ut de officiis suis com-
misso dignatus deo possit
facere rationem. Qui si procuratores
sui ordinis sint negligentes vel
remissi ab officiis deponentur
nisi estimat abbas quia per se
de presente in aliquo possit mo-
nasterio desperare quia abdicatio
proprietatis per custodiam castitatis a
deo sint annexa regule monachi
ut contra ea nec summus pontifex
possit licentiam indulgere
quod exponet sed in omni casu non
potest papa hoc facere [illegible]
[illegible] contra appellationem
de voto per [illegible] in ipso ca-
pitulo et hoc pro omni [illegible]

dedit Innocentius iii. extra et eius ad
monasterium. Item notandum quod abbas potest
dispensare in irregularitatibus monachorum quoad
executionem. tamen non cum isto nec cum
illo cum quo necessitas postulaverit
extra et eius ad monasterium. Item cum
eo qui ordines recepit in seculo fur-
tive et si postmodum intrat re-
ligionem potest abbas dispensare ut
ad maiores ordines ascendat extra
de eo qui ordines furtive accepit. Cum
lator. Item potest dispensare contra ca-
nonis late sententie ut qui unus mo-
nachus debet suum confratrem monachum
non percussisse et valde enormis p[ro]
plenius dicitur extra de sententia ex-
communicationis cum illorum. Item dis-
pensare potest in cella secundum constitucionem
cum aliquo monacho [illegible] quod vult
cysterciensis. Item statuit in superioribus
Innocentius papa ut in singulis pro-
vinciis fiat capitulum abbatum et
priorum de triennio in triennium ad
ad quod congregati unius ordinis et se eligun-
tur diffinitores [illegible] disponi-
endo qui debent [illegible] ordinis
et observancia regularis tractabunt
et ab illis unius ordinatum fuerit
inviolabiliter observari. omni excu-
sacione contradictione et appellacione
remotis ordinantur etiam in eo
religiose [illegible] singulas provin-
cias visitant quorum offitium est
de statu monasteriorum et observan-
tiis regularibus diligenter inquirere
corrigere et reformare que providunt
corrigendo contumaces et rebelles
compescendo delinquentes etiam visita-
tores [illegible] visitatorum
vestigia diligenter et eorum excessus
suis et negligencias corrigant re-
quiritur taliter [illegible] ut iusta eius
culpa debita pena reportetur
hec autem non solum in monachis mo-
nasteriis sed etiam in monialibus de-

observari. et hec omnia supradicta sunt
extra et in singulis et c. ea que.

Item est de monachis quod monachi
in religiosis domibus
ponuntur. videndum est de domibus autem
auctoritate construi debent. pro quo notandum
est construende sunt domus religiose
auctoritate episcopi. ita tamen si in eis divina
celebrari debent. et postquam non sunt
ad eius iurisdictionem pertinent. pro viginti
quatuor [illegible] et ea ipso quod loca sunt
religiosa in diocesi episcopi. absque impe-
dicione construi debent extra et de
xeno[do]chiis et [illegible] necessarie
vacillitate. nisi se probant exemptos
extra et eius [illegible]. Item est domus
Deo dedicata usibus humanis depu-
tari non debet. predicandum vestes non va-
sa Deo dedicata extra et [illegible]. Item
Innocentius tertius prohibet ne quis de
cetero novam religionem inveniat
sed quicumque ad religionem voluerit con-
verti unam de approbatis assumat
Item prohibet ne quis in diversis monaste-
riis locum monachi habere presumat
nec unus abbas pluribus monasteriis
presidat extra et ne nimia religionum
diversitas et qui vult novam domum
fundare de nova religione et institucionem
accipiat de approbatis

Tractavimus de domibus religi-
osorum videndum est de capellis
eorum. et quid iuris habeant monachi
in suis capellis et quid episcopi diocesani
pro quo notandum quod duobus modis sunt
capelle vel ecclesie monachorum secundum
edificatione et donatione vel episcopi
edificatione et donatione. et funda-
cione habeant in eis omnia temporalia
et episcopi spiritualia pro viginti quatuor [illegible]
et c. [illegible] sed ex donatione
vel collatione distinguere. aut col-
late sunt eis ab episcopo vel a principibus.

Si ab epo distingwe aut sic cta sic
aut cu oi iure simpl. Si secta sic
te id ius tm sunt qd appsu e forma
Si cu cu omi iure tunc debent et
spualem et tpalem institucone z.
intelligit. illud aug c. possessio cig
et institutio. xvi q ij visis. Si aut
prong loco religioso confert eccliaz
ul capella. non plg iuris hz accep
tor qm dator xvi q i Si qs
in factu sunt. ex q offo epi et
te debent ius pronatg.

III, 37 Jctu e de capellis et cays
indictorum Jam videam de cays
sctalim clicorp et pmo
quit sit ius pronatg et ex qbg
pveniat et quot sufficiat. quius
et quid si decat ccy plures sunt
patroni. et discordia e int eos.
Jus pronatg e auctas et ptas
pvidedi eccie pveniens ex bnfi
cijs. pvenit aut ius pronatg
ex fudatoe ex costitucoe et dots
collatoe xvi q vij filius ws
pronum faciunt dos edifica
co fudus et no) ex hig ius
pronatg vrsal. ex fudatoe
eccie ey c et ceterum et c nob
pro tm ex refectoe ul repacoe.
Competit aut aliquid ipi pro
honoris aut abs oneris honoris,
ut si no sit eccia collegiata sz
ut sit ibi covetg putabit ipe
prong clericu instituendu epo.
qz si collegiata e eccia cleticop
ut electo. et cu qsst quest
pg statim electone. ex e t nos
bus sit habit honoru pfesso
nis qz pung et i pecessione
xvi q ij pyc nectis et ex
et nobis. Jtem Si vergat ad
i opia. alendg e debitus eccia
sit et hz et hz aliquid oneris qz
tenet ees ab onerib et oppsso
nib defendere xvj q vij filius
Dz ees pvide ne tpalia ututis

qsumat. xvi q vij filius
Et ut i offico hora geat
sacdote xvj q vij apostaim
Ut prono debe. honor onus et
emolimentu, putet psit de se
dat alat egeus cusserit aut
ius pronatg i al'm heditant sue
cessione. ex e t relatu Jtem
donacoe ut si laycg aliui reli
gioso loco cferat ius pronatg
ex e t illud. Jtem pmutacoe
pmutat. u ius pronatg bu cu
aquo alio spuali xvi q vij
nemi. Jtem accessione ut cu tu
sit cu uniusite, vi g Si qs
emit villam et p qsequens ex
ius optinet pronatg i ea si
ipe totu dominium emit ex
e t cu z i xb Jus pronatg
super facit nomg heres res
pmutata donatg vedico qz
Jtem no) qm proni discordat
i putando puta qz ung putat
vnu et alius aliu, tunc epus
dz illud illud recipe qui ma
iorib meritg iuvat et qui plurib
appbat ex e t cetera iquibus
et q e viij oi laycis c qui
putet secus e si collegiu ul
eccia ex pna sit qz tunc qui
sior e ipe pacior est iure ex.
e t cu aut. Et io qz paug
nius ius sunt clerici qm laici
xvi q vi Si qs, Si vo pares
fuerit putatores et eqles te
ibi hs ps pst qui maioritas iu
ua iuvat. Jtem si putati fuerit
eqles iudicio epi relinquendu
qm recipiat ex e t cu aut.
Si aut questio fuit sup iure
pronatg puta qz iste dicit
se ee pronu. et ille similit
u. i. ad iiij or menses no cotor
dat. ul i. pop ex tunc epus
ordinabit eccliam. et pvidebit
ei ne detrecto i dicu ul a'o mo
qz qm ptes no covenunt.

relinquat arbitrio superioris. Ext.
eadem et c. eum ptt. Item nota quod si
patronus putet aliquem si recipi-
atur ab episcopo potior est. Ext. et
eodem aut. tm. ratione institutionis.
in putationibus quod plus iuris habet
in institutione prelatus quam in puta-
tione patronus. Ext. e. ti. et de
officijs delegati dilectus. Item
quod per patronum inchoatum est non per-
fectum est. in p. eorum. ex libri. Ext.
et cum aut. Item nota quod
patronus advocatum ecclesiam
potest filium suum putare clericus non in
veniat est possessione prohibita. Ex aut.
ipsum putare nemo potest. Ext. et
plur. Et nota quod laycus in
patronatus alio layco sine consensu
non potest dare. Ext. c. t. preterea. et
sit confirmatione. eius electo
vel religioso sine auctoritate epi-
scopi dare possit et confirmari. Ext.
c. t. illud. Item dicit quod divi-
sum iure putatum a clerico et
a layco. Item layco ligatum
clerico non. Ext. c. t. pasto-
ralis. Item si laycus putet in-
dignum non valet. Et perdit ius
suum ea ratione scandali minus
dignum in laycis quam in clericis.
Ext. c. t. cum aut. Item si pro
nuntius putet probum honestum et
ydoneum et si episcopus malicione
recusaverit ipsum admittere tene-
tur in deberito confirmati providere
ut episcopus puniat qui deli-
quit. Ext. et pastoralis. Et
quod sufficit quis sit dignus
vel indignus tunc ex de quibus
pertinet est quod sit dignus in
probe. Et dignus. Ext. destructi
nis ecclesie. et de premunitio-
nibus dividui. Item de repens. et confirmationibus.

III, 38

Item de iure patronatus preveniens
tuis dicendum est de iure
census qui tempus putatur quod sit
ab ecclesiis et quod sit tempus
et a quo et in quo poni debeat
et de penitentibus. Census est quedam
prestatio que de proventibus ecclesie
solvitur. Imponitur aut tempus
ecclesiis auctoritate episcopali
Ext. et preterea. Item nota quod patronus qui
confert res proprias ecclesie potest impo-
nere tempus ecclesie cum assensu episcopi. Ext.
et preterea. Item nota quod episcopi et prelati
alij possunt novos census imponere
nec etiam veteres augere. Ext. et p-
hibemus nec etiam preterea redditum
suis usibus applicare. Ext. et
prohibemus. Et est quod archiepiscopus
episcopi proventus procurationum ecclesiarum
ultra modum sibi debitum retinere
non potest nisi ad tempus occasione quod
fecit. Ext. ut etiam assim. insuper
sed dum ... et ut nemini. Et nota
quod quibus censum potest dici novus quod
non est positus in ipsa fundatione ecclesie
ymmo ex eius collationibus. Vel de-
nique tanto tempore solutus quod ad pre-
scriptionem sufficiat. Ext. et preve-
nit. Item nota quod si quis clericus
invenerit se maiore censu sol-
vere tempus indebitum solvendum
non est. Omnem enim qui censum petit
probare sibi debitum esse et qui sol-
vi debeat. Ext. et pervenit. Item
nota quod quamvis teneatur non etiam
preveniens ... inducto
Significatum. Item nota quod nemo
exactiones pedagiorum sta-
tuere potest sine consensu regum vel princi-
pum. Ext. et innovamus. Item
nota quod potest fieri exactio in ecclesiis
taxatis non ab episcopo taxatum
aut annuo cathedratico. Sed quod
est sine ratione cathedratici. ut sunt
duo solidi et qui placuit. Item
etiam ut certum de eius ...
de quibus est. et qui unus illis
aut exactione non solvit non
... et qui ... Item
nota quod episcopo solvit ...
de eodem ecclesiis. etc et inostis

Ex(tra) e(odem) t(itulo) c(apitulo) cum venerabilis. Et est triplex
procuratio. una que debetur racione vi-
sitacionis quam episcopus visitat ecclesiam
et vult corrigere errata. Ex(tra) e(odem) t(itulo)
procurationes. Et tunc debet esse cum mo-
deracione visitatoris ne nimium gra-
ventur loca. per expressum certum ut si
archiepiscopi episcopi per se visitant pro-
curationes plus vel L equitaturas vel
maiores habeant. Episcopi autem xx vel
xxx cardinales xxv archi-
diaconus v vel vi decani vel
minores duobus equis contenti
existant et intellige de ecclesiis illis
que sunt divites super aliquibus. aut
ecclesiis talis sit mensura ut ex ac-
cessu maiorum minores non gravan-
tur. Ex(tra) e(odem) t(itulo) c(apitulo) cum apostolus. Alia
que debetur racione consuetudinis prout
quam hic servitum. Tercia vero est pacti
quia in prima est in ipsa fundacione
prout quam hic elevatum. Ex(tra) e(odem)
et deinde predicta super ecclesia. Item
quod si episcopus indigeat et sit
manifesta vel et racionabilis causa
potest cum caritate moderatum a sub-
ditis auxilium postulare et col-
lectam aliquam ordinatam facere
puta si vult ire ad curiam. Ex(tra) e(odem) t(itulo)
cum apostolus. Item nota quod est quod sin-
gulis annis episcopus potest visitare
suam provinciam suam et si necesse fuerit
quociens voluerit. Ex(tra) de officio
archidiaconi ad hec. Item de
certe legato et iudicis dum pre-
ponitaciones tenent impedit vel per
privilegium sunt exempti. si
exemptos Ex(tra) e(odem) t(itulo) c(apitulo) inter cetera
Item metropolitanus visitat provin-
ciam. potest sinodum in subditis suffraga-
neorum suorum facere si ei procuracio-
nes debeantur. Ex(tra) e(odem) t(itulo) c(apitulo) Romana in principio.
Item quarto utrum principes et mili-
tes possunt facere exactiones in sub-
ditis. Videtur quod possunt tamen possunt

sine causa non. Sunt autem cause hec
una propter defensionem patrie. Secunda
si vadit ad exercitum et dicitur
in absencia. Tercia si iniusta
guerra captus sit. Quarta si va-
dit ad principem pro obtinendo privi-
legio pro se vel subditis suis. Item
quod si filiam maritat vel filium facit
militem in aliquid potest aliquid ex-
igere. Item moderate potest. Secundo quid
est dicendum de questis et aliis
collectis que sunt in pluribus
in subditos. Videtur quod duces vel
potentes qui a prelatis vel ea quam
a principio iniusta sunt bona
fide vel quam maxime vel ville de
novo conceduntur clerici et sic
se defendit subditi clerici se ut sunt
furtum committant. Si autem dupli-
plus sic ea exigunt tenentur
ad restitucionem. Item quid dicendum
est de theoloneis. Videtur si sunt
antiqua et imposita ab hiis
qui potuerunt imponere scilicet re-
gibus et principibus et ex iusta
causa id est propter defensionem strate
publice et pace ea et recipiunt
facit id est pro quo instituta sunt
dummodo transeat quam ab illis sunt
qui potuerunt instituere. Si vero
sunt nova non potest absque
periculo anime aliquid recipere
nisi cum sit quod instituta sunt a
principe et propter utili... Item queritur
de transeuntibus qui non solvunt
theolonea. Videtur quod furtum
committunt et tenentur ad restitucionem.

Item est de temporibus quibus debetur
ad ecclesiam. Item quare ecclesia
indiget consecracione. Secundo dicendum
est de ipsa. Per quos et non quod solus
episcopus potest et debet consecrare ecclesiam
et debet consecrari in missa et

aliis solempnitatibus de con. di.
i. c. ii. Item nota quod in tribus
casibus debet reconsecrari ecclesia licet
hic quidam posuerunt sex primo quando
parietibus consumitur secundo adulte-
rium destructo mensa remota
corporibus duabus faciunt iterato
templa sacrari. unus casus est
cum dubitatur an ecclesia sit conse-
crata de con. di. i. Ecclesie. Secundus casus
si ecclesia sit combusta ita quod sit de-
structa per adustionem. de con. di.
Ecclesias. et primo quod licet tectum vel
aliqua pars comburatur dum tamen pa-
rietes integri maneant non reconse-
cratur ecclesia. ibidem. et si unus
vel duo casus predicti ecclesia est
destructa et de novo reparata
secundus tamen esset si parietes non
funditus sed successive essent immu-
tati quia tunc non esset reconse-
cranda sed reconcilianda de con.
di. i. Si motum. Item propter altaris
remocionem vel mense destructo
non tamen debet ecclesia reconsecrari
sed altare tamen. Sicut cum dicitur est con-
secrato altari alia ecclesie. ibidem
c. t. adhuc si tabula al-
taris movetur ab illa mutua
quam adhuc stipiti sit que iacet
vel enormiter fuerit reconse-
crari altare et non ecclesia sed
si ecclesia destructa et non altare
reconsecratur ecclesia et non altare
Item propter homicidium sanguinis effusionem
in non est reconsecranda sed re-
conciliada ibidem c. t. proposuisti
Et quando si ecclesia. Item sicut de-
dicatio ecclesiarum sic et reco-
nciliatio ad episcopum pertinet. et
non potest alii presbitero committi
quia ad ordinem episcopalem spectat
propter aliud tamen consecrare et
permittere de facto. ibidem c. t. aqua
exorcizata cum quo tamen re-

conciliada est per episcopum si ecclesia est
consecrata ibidem et aqua benedicta
per episcopum etiam reconciliari posse
per eum episcopum non negamus. et sa-
cerdotes de sumptis quod si dicta
presbiterum non obstante consuetu-
dine provincie contraria venientes quia
dicitur est potius corruptela quia
licet episcopus committere valeat que
iurisdictionis sunt que autem ordi-
nis episcopalis sunt non potest clericis
inferioris gradus committere. sed autem
mandatum episcopi presbiter reconciliat ec-
clesiam aliquam quod quomodo intelligitur
tolleramus. Item ecclesia prius non
debet dedicari nisi prius eam plenissime
fuit dedote. et debet esse talis
dos ut ecclesia talis possit ali re-
ctores et expensis in episcopalibus
fiunt i q. i. placuit. Item nota
quod in tribus casibus reconcilianda est
ecclesia. sed propter adulterium homi-
cidium et sanguinis effusionem
2m quod prius dictum est et quod intel-
ligitur de enormi effusione sed
si modica esset vel quod aut propter
effundendi sanguinem tunc secus
est de adulterio intelligitur manifesto
et non occulto vel si dicitur corpus
consecratur ibidem de adulterio signi-
ficasti. quod intelligitur de simplici
fornicatione ibidem. et si ecclesia
Item nota est in eodem privilegio
gaudet ecclesia non consecrata sicut et
consecrata quo ad hoc ibidem et
c. plus et quo ad hoc viola-
tores eius non consecratam sunt
sacrilegii iudicandi sicut consecrate
ibidem de emunitate c. ult. Item nota
quod tamen diebus dominicis quam pluralis
ecclesie sunt consecrari ibidem c. t.
Sed vel retinetur aut consecrande
sunt diebus dominicis et aliis festis
precipuis sed forte minuetur arti-
culis inuitis ibidem sed in que cor-
rupta debet velari presbitero si sponte

corrupta est et est manifestum non debet
velari. Si autem est occultum quamvis
per se ipsam corrumpit procurando
ipse seminis effusionem est velanda
non debet quia talis non est virgo licet ei
debetur aureola. Sed tamen Hostiensis contradicit
si velari debet per dispensationem ab
episcopo et secundum eum in hoc posse episcopum
dispensare. Si autem violenter et sine
consensu corrumpitur velari potest et ipsa
virgo est et ei debetur aureola propter
victoriam. Si vero in vita violenter
castitas ei duplicabitur ad co-
ronam. Eodem modo per [illegible] [illegible]
corrupta fuerit reparatur integritas
meritis vel si in sompnis polluatur
vel etiam dum videt lascive vel cum
temptatur imaginando contra, etsi
concupiscat in carnali copula, dum
tamen non procurat cum effectu seminis
effusionem per paenitentiam reparari
et habebit aureolam. Item monaste-
rium aut ecclesia auctoritate episcopi edificatum
vel hospitale ullo modo debet quieti dedi-
catum seculare, sit vel vestimen-
ta vel alia deo consecrata esse deco-
ra religiosis domibus, adhuc debet si ve-
tustate corrupta fuerint debent comburi
et cineres in loco honesto
recondi. Lignea alia possunt poni
in aliam ecclesiam vel dormitorium
de quo dicitur in ligno. Item non debet si
altare ligneum vel fictum sed la-
pideum vel calix de ligno quia po-
rosum vel de vitro quia fragile
vel de cupro quia provocat ad vomitum
sed de auro argento vel puro stan-
no, sicut notatur de conse. di. i. altaria.
Item sacerdos non debet eodem die celebrare
missam in eodem altari in quo episcopus
celebravit. Item corpus defuncti
sepulti in ecclesia non debet aqua [illegible]
missa in pro defunctis quia dum cor-
pus est in ecclesia licet sub decantatus
Item [illegible] quod cum sacerdos [illegible] in-
flumen vel fuit eucharistia debet stola

[illegible] [illegible] xxxiij di. Ecclesia
Item quaeritur si missa sit de sola
consecrationis ecclesie videtur quod quidam
dicunt quod sit secundum Hugonem dicit quod
non et hoc puto esse verius. Item
si episcopus consecrat ecclesiam et
postea tenetur missam utique ecclesia
est consecrata et videtur quod sic in
Hugonem et ita tenent moder-
ni episcopi. Item quaeritur si altare
totum sive sui dissolucione et
tabule affixe motione mo-
de loco ad locum utrum sit reco-
secrandum videtur quod Hostiensis quod non est
reconsecrandum dum modo lapis
superior non separetur ab eo cui
compaginatur. Item quid si unus
lapis de altari fuit motus
numquid altare est reconsecrandum
videtur si lapis tangens tabu-
lam fuit motus altare est consecrandum
secus est de lapidibus qui sunt
in cornibus altaris qui collocantur
sed in illis consecrando altare.
Si autem de illo loco lapis fuit
motus puto quod non impediat.
Item quid si aliquid additum
fuit altari ad longitudinem
vel ad latitudinem videtur quod non
est credendum quod Hostiensis quod debeat consecrari
ubi sit facta augmentatio quod amittit
formam. Item quid si capella non
ad [illegible] lapidi videtur quod non est
in eo celebrandum. Item quid si
[illegible] cadit de ecclesia et in [illegible]
[illegible] vel lapide cadente [illegible] op-
primatur videtur quod in his non est
reconciliandum. Hugo de c.
di. i. Ecclesias. Item quid si [illegible]
[illegible] in ecclesia et moritur [illegible]
[illegible] videtur quod ecclesia est reco-
secranda quia [illegible] accipit tamen mortis

vm adiro sanguinis si polluatur quo ecclesiam et moritur in ea non est reconsecranda. Item quid si martir moritur in ecclesia occisus [illegible] aliquos quod non est reconcilianda quia talis effusio etiam non polluit sed consecrauit. Item numquid propter occultum adulterium vel fornicationem occultam reconcilianda est ecclesia. Responsio quod non nisi sit manifeste. Item quid si [illegible] stat in propria persona. Responsio quod est reconcilianda et hoc est verum si est manifestum. Item numquid episcopus potest dispensare cum notorie corrumpentibus ut [illegible] vel [illegible] et consecratur. Responsio quod non secus si esset occulte.

Tractauimus de dedicatione ecclesie et altaris. Et quia non debet dedicari ecclesia nisi cum solempnitate misse, restat nunc videre de celebratione missarum et sacramento eucharistie. Et primo cum dicatur missa pro ea de certis pertinentibus ad ipsam missam. Missa enim dicitur ut dicit Augustinus eo quod celestis missus ad consecrationem corporis domini adueniat iuxta illud: Iube hec perferri per manus sancti angeli tui in sublime altare tuum etc. Item nota quod sacerdos non debet in die celebrare nisi unam missam excepto in nativitate domini in qua potest celebrare tres. [illegible] dupliciter duas ad me. In qua agitur de eterna [illegible] nativitate obscura et ignota [illegible] devote celebratur. Et prima [illegible] ad [illegible] quia est de presenti [illegible]. Secundum etiam [illegible] missa de ea qui fuit de [illegible] sicut [illegible] temporalem. Tertia de [illegible] temporalis ibi puer natus est nobis etc.

Eterna in celo. Ibi In principio erat verbum. Et in tribus missis cantantur. In aliis autem diebus potest legere duas, unam pro defunctis et aliam de die si necesse fuerit propter necessitatem, quod sit videlicet infirmorum [illegible] vel [illegible] ubi tempus laboret [illegible] numquam vel duas propter aliquam necessitatem cantet. Hec omnia [illegible] de consecratione di. 1 Sufficit. Et eciam consuluisti. Immo ut Augustinus approbat quotidie unam missam celebrare non est vituperandum de consecratione di. 1 [illegible]. Et qui in nativitate celebrat duas cantet in prima non sumat ablutionem sed in secunda. Quod si in prima sumeret non liceret ei postea celebrare. Extra de [illegible] consuluisti. Item queritur utrum missa celebrata pro defunctis plus valeat ei pro quo sit quam aliis. Respondeo quod dicitur [illegible] de candela accensa in domo [illegible] tantum valeat tamen illi magis [illegible] est et de missa. Item nota quod [illegible] baptizatus missa [illegible] proficit pro defunctis [illegible] quod statim sunt in gloria celebrantur tamen pro eis gratiarum actiones deo referende ut Augustinus. Sacrificia altaris sive elemosinarum [illegible] offeruntur [illegible] pro valde bonis [illegible] pro illis qui sunt in purgatorio propitiationes sunt pro valde malis dampnatis in inferno et si nulla sunt adiumenta [illegible] faciendis [illegible]. Item [illegible] et [illegible] et timor [illegible] facit martirium [illegible]. Item sacerdos si nullum habeat [illegible]

632.

sibi dicit dominus vobiscum quia sacerdos publicus persona est et loquitur ad omnes fideles in ecclesia. Restat iam videre de sacramento eukaristie quod quidem inter cetera sacramenta gracia [illegible] aut eukaristiam [illegible] fit [illegible] puritas [illegible] ordo sacerdotalis [illegible] recto conficientis et forme verborum puritas materie quia de tritico puro debet fieri hostia quia dominus comparat se grano frumenti tritico. Electius est enim et purius ceteris granis ex quibus fit panis. Ita caro Christi fuit de purissimo sanguine beate virginis Marie. Et caro eius fuit depurata ab omni labe peccati. [illegible] fuit sumpta caro Christi. Si autem alterius generis admixta fuerit [illegible] quia nisi granum fit admixtum ut penitus absorbeatur a tritico corpus Christi inde non conficitur. Item panis non debet esse fermentatus sed azimus [illegible] quia fermentum corrupcionem [illegible] ad [illegible] non fermento [illegible] et alibi [illegible] fermentum totam massam corrumpit [illegible] quia dominus non comedit cum discipulis [illegible] fermentum. Sed azimum in agno paschali ritu legali [illegible] dic [illegible] Et sic preceptum erat Exodi [illegible] ut [illegible] die et [illegible] non inveniretur fermentum in domibus eorum [illegible] qui conficiunt de pane fermentato. Item ordo requiritur sacerdotalis [illegible] servat. Item intencio [illegible] et si hereticus sacerdos conficiat corpus Christi dummodo sit in forma verborum et intencio [illegible] facit ecclesia [illegible] illi [illegible] procul dubio conficeret [illegible] de [illegible] et de degradato sacerdote dummodo [illegible] formam verborum et intencionem conficiendi [illegible] et [illegible] ut melius dicetur corpus Christi. Item [illegible]

vel [illegible] sacerdote [illegible] sacramentum non in merito conficientis sed in virtute Christi conficitur. [illegible] sacramenti non mutat vita ministri [illegible] deterius non fit per deteriorem [illegible] fit [illegible] per presbiterum meliorem. Item forma verborum requiritur [illegible] quia [illegible] corpus meum [illegible] mediantibus quibus fit transsubstanciacio et illa [illegible] ita quod illis [illegible] non prolatis non est ibi sacramentum [illegible] non fuit de [illegible] Item [illegible] hoc est corpus meum [illegible] quod fit demonstratio [illegible] quos [illegible] demonstraret corpus Christi et fit demonstratio ad intellectum. Et dicit Petrus [illegible] totum est [illegible] totum est [illegible] Et non [illegible] cum non est de [illegible] de [illegible] non debet. Aliud [illegible] est [illegible] non fit transsubstanciatio. Et aliud est forma [illegible] non [illegible] de forma vini [illegible] quod vino debet admisceri aqua una gutta vel due vel tres quod penitus absorbeatur a vino non [illegible] maiori quantitate fit [illegible] quia vinum [illegible] et [illegible] unde [illegible] aqua vino [illegible] glosa [illegible] libro [illegible] aqua [illegible] qua [illegible] liberat [illegible] aqua [illegible] vino [illegible] adiungitur [illegible] dicitur [illegible] Et si per negligenciam obmitteretur aqua [illegible] esset sacramentum [illegible] corpus Christi. Si vino [illegible] non [illegible] deficit aque et [illegible]

tectus est quod obumpsit. Item si vinum pu-
tatur propter accidens non consistit in specie
sanguinis etc. Item quid est faciendum
si sacerdos tempore sumpcionis comperit
vinum obumpsisse dicunt aliqui quod
apposito vino illi speciei [illegible] con-
secrato sicut in die Parasceve [illegible]
species sacramenti panis dimittere
[illegible] et si apponatur et consecre-
tur et [illegible] et [illegible] ab
illo loco ubi [illegible] consecrato vini
[illegible] et [illegible]
et melius [illegible] venire
[illegible] alias [illegible]
non melius videtur quod sic [illegible]
[illegible] plura pericula que possent
accidere et [illegible] [illegible]
propter negligenciam et [illegible]
quod [illegible] panis [illegible] corpus [illegible]
[illegible] et sanguinis sacramentaliter
[illegible] sanguine [illegible]
sacramento [illegible] panis [illegible] corpus
[illegible] corpus accidens. Item quid
fiet si casu [illegible] in consecratione
[illegible] assumit [illegible] quod
non est sumenda [illegible] quod [illegible]
[illegible] reponenda vase mundo et
[illegible] reliquiis venerari. Item quid
fiet si sacerdos [illegible] Et
[illegible] corpus [illegible]
[illegible] prius [illegible] quod sumat
[illegible] corpus [illegible] et [illegible] aliam
hostiam [illegible] officium celebrare
[illegible] sumat. Item [illegible] corpus
[illegible] dum durat
[illegible] panis [illegible] panis
vadit in ventrem manet [illegible]
[illegible] illa [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] desinit non quecumque
[illegible] corporis quod [illegible]
[illegible] dum [illegible]
[illegible] quam diu [illegible] non
[illegible] secundum [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] sacramentum [illegible]
desinit sentiri non est sacramentum

Item [illegible] quod [illegible] sunt corpus [illegible]
et sacramentaliter [illegible] sunt qui
[illegible] et [illegible] corpus
[illegible] altari [illegible]
et manducasti [illegible] fide [illegible]
te [illegible] dilectione [illegible] sacramentaliter [illegible]
[illegible] panis et vini sunt
[illegible] utrumque [illegible] [illegible]
sacramentaliter vel utrumque [illegible] quod dig-
[illegible] dimittit venialia peccata
[illegible] augmentat graciam ra-
[illegible] debilitat fomitem
[illegible] contra hostes [illegible] dyabulum
Item [illegible] que [illegible]
corrumpendo vel [illegible]
[illegible] ad illas [illegible] quas videbis et
non ad [illegible] corpus [illegible]
corpus [illegible] gracia. Corpus [illegible]
[illegible] masticatur dentibus [illegible]
[illegible] illa [illegible] et [illegible]
[illegible] quod est corpus [illegible] et non
[illegible] corpus [illegible] videre gustare
[illegible] corpus [illegible] corpus
quod latet [illegible] et [illegible]
[illegible] possunt repellere et [illegible]
[illegible] et [illegible] et ad [illegible]
[illegible] non est [illegible] corpus
quod [illegible] corpus [illegible] vel [illegible]
[illegible] vel [illegible] non [illegible]
[illegible] ad corrupcionem [illegible]
[illegible] ad [illegible] corpus [illegible]
quod [illegible] accidencia que vi-
dentur in sacramento non [illegible]
[illegible] sed [illegible]
quod [illegible] naturam
accidentis. Item sacerdos [illegible]
[illegible] sed [illegible] corpus [illegible] non
[illegible] corpus [illegible]
[illegible] retinere non possunt. Si autem
contigerit [illegible] aliquem [illegible]
ibi [illegible] integre et [illegible]
[illegible] possunt comburantur
et cineres [illegible] altaris [illegible]
[illegible] debet sacerdos corpus
[illegible] sit [illegible]
[illegible] aut [illegible]
aut [illegible] [illegible]

amone sacerdos ut non accipiat et
si ille nolit desistere peccatum est ac-
cipientis et non dantis. Si autem e-
cultus dabitur ei. Item nunquid melius
esset dari [illegible] et pueris in pas-
cha ablatam non consecratam [illegible]
quam non. Quia sacramentum nullam [illegible]
habet simulatorem ut est peccatum
ut [illegible] nunquam peccatum. Item queritur de
duobus sacerdotibus quorum unus
simulat se celebrare et non cele-
brat [illegible] consecratam mortaliter peccat
[illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] tunc
celebrat in consecratione mortaliter peccat
alter vero celebrat [illegible] mortaliter peccat
[illegible] corpus [illegible] peccat [illegible] quod
[illegible] quia simulat [illegible] et de homine
Item nunquid [illegible] illusionem vel [illegible]
pollutionem nocturnalem abstine-
ndum est a perceptione corporis [illegible]
[illegible] pollutio est [illegible] ma-
[illegible] in vasis seminalibus non va-
[illegible] retinere [illegible]
[illegible] et debilitate [illegible] retinere
et magis [illegible] [illegible] [illegible].
et [illegible] non est peccatum. [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] a perceptione ut solet
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fit [illegible] imaginatione [illegible]
[illegible] et [illegible] est peccatum [illegible]
meruit cogitatio prohibita et
[illegible] [illegible] vel veniale vel
vel mortale peccatum. Et si dubitat
de [illegible] [illegible] [illegible] Et
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ibi culpam agnoscere [illegible]
[illegible] [illegible] a [illegible] a time-
Item et dicit [illegible] [illegible] si [illegible]
diligenciam aliquid stillaverit de san-
guine in terram lingue lambat et lo-
cus radatur et igne comburatur
et cineres iuxta altare debent re-
condi. Si super tabulam [illegible]
stilla vadet et igne comburatur
et iuxta altare recondatur. In utro-
que casu sacerdos XL diebus peniteat
et tot diebus ieiunet et a

celebratione cessat. Si autem super
altare [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
diebus peniteat. Si super linteum
[illegible] corporale IIII diebus
peniteat. Si super [illegible] vel [illegible]
[illegible] si super [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] palle tincte ter debent la-
vari super calice et ablutio
recondi. Item si casu vel [illegible]
[illegible] in calice ceciderit [illegible]
et sanguis sumatur. Id vero quod in
calicem cecidit [illegible] [illegible] et
diligenter abluatur et in piscina
mittatur. Item si de corpore aliquid
ceciderit super pallam vel super aliquod
vestimentum non [illegible] sed abluatur
et ministro sumatur. Item si super
lignum vel lapidem ceciderit [illegible]
[illegible] de sanguine [illegible] teneatur.
Item in penitenciali Bede dicitur
Si quis per ebrietatem vel voracitatem
eucaristiam evomuerit XL diebus
peniteat. Clericus presbiter monachus
dyaconus LXX. Si [illegible] [illegible]
[illegible] se [illegible] ebrietate peccat
mortaliter [illegible] si [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] penitencias
per arbitrium discreti sacerdotis posse
imponi. Item nunquid [illegible] vestibus
[illegible] officio misse deputatis
[illegible] lapide [illegible] posset
[illegible] corpus [illegible] si fiat
[illegible] sacramentum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sacramentum [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] lapide
celebrat [illegible] [illegible] [illegible]
deponendis et peccat mortaliter
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hostiam [illegible]
[illegible] consecratam. Item queritur
si dyaconus liceat [illegible]
[illegible] si necessitas re-
quirit et [illegible] presbi-
tero [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] presbitero [illegible] [illegible]
[illegible] absente presbitero si

sint nature. Item queritur si post [illegible]
aliquis liceat communicare. Respondeo quod non.
Item queritur si in nocte vel ante dictas
matutinas vel in prima possit dici
missa. Respondeo quod sicut ante diem
celebrat tamen sit contra consuetudinem
generalem ecclesie et peccat mortaliter
nisi episcopus secum dispensaret in casu
ut si quis infirmaretur ad mortem
et non possit habere eucharistiam.
Idem est de hiis qui celebrant post
missas matutinas aut ante pri-
mam celebrant non peccant mor-
taliter, si autem premissa prima dicit
etiam sufficit quod suppleat quod per
negligenciam sit commissa. Item
secundo quid si quis non dormivit
de nocte unquam potest dicere missam.
Respondeo si quievit tam diu quod possit
digestio celebrari [illegible] horas
potest celebrare missam de [illegible].
[illegible] hec secundum Io. in talibus [illegible]
Item [illegible] si liceat ei communicare
qui eadem nocte dormivit cum mulie-
re. Respondeo si reddidit debitum
coactus vel cognovit eam tamen
placens ut dicitur statutis ab ecclesia
communicare xxxiii q. iiii vir cum
[illegible]. Item unquam pueris danda est
eucharistia. Respondeo quod qui habent
x vel duodecim annos et habent
habere reverenciam ad corpus Christi
[illegible] habentes in diebus [illegible]
[illegible] et in octavo anno
vel decimo communicare possunt. hec
secundum Io. [illegible] iiii summarum. Item quid
de hiis qui sunt [illegible] tormenta-
ti. Respondeo quod non debent communicare
quia non sunt in statu salutis. [illegible]
quia tormenta sunt [illegible]
[illegible] quia intercessiones sunt [illegible]
[illegible] et gloriam tempora-
lem [illegible] malorum ma-
lorum [illegible] rapinis [illegible]
homicidiorum invidiarum [illegible]
secundum Io. Item unquam potest confici de
frumentato [illegible] et [illegible]
frumento et azima non valeat

siliginis panis [illegible] quia in utrisque potest confici
sed melius est quod fiat in azimo. Et qui
sciens conficeret de frumentato graviter
peccaret et esset suspensus deponendus
[illegible] et tamen [illegible]
[illegible] quod presbiter [illegible] pane fermentato
et in [illegible] ligneo missarum solem-
nia celebrare presumpsit. et ita [illegible]
[illegible] ab officio et beneficio [illegible]
[illegible] non post panis. Item unquam si
quis de frumentato conficeret vel ageret
[illegible] de confectione [illegible]
[illegible] quia de [illegible] fermen-
ti [illegible] ille panis sed si quid
frumento illo admisceatur piper
vel simile quod non mutatur toto
corpore [illegible] sed reliquum quod est de frumen-
to tritico et [illegible] si in
toto tritico absorbeatur. Item unquam
potest confici de farina tritici. Respondeo
quod non nisi redigatur in pane. hoc
[illegible] iiii et [illegible]. Item
Item unquam de corrupto vino potest con-
fici. Respondeo si est parum corruptum
potest si caret [illegible] mutatum est non.
potest [illegible] de vino acetoso potest confici
sed non de aceto. Idem est de vino mix-
to si absorbeatur [illegible]
[illegible] non impedit aliter impe-
dit. Item unquam aqua est de necessitate
sacerdoti. Respondeo quod non. et qui non
apponit [illegible] vel [illegible]
peccat mortaliter qui non [illegible] negligen-
cia venialiter. Item unquam potest confici de
vino [illegible]. Respondeo
si [illegible] conficitur
[illegible] sit [illegible] aut vino [illegible]
et post eam confici. [illegible] sit
si aliud [illegible] non potest [illegible] aut aliud
[illegible] potest [illegible] potest [illegible]
[illegible].

III, 41

Quinque de sacramento altaris

Et quia sacramentum altaris
non precedit in renatis per baptismum
restat inde videre. De baptismo
et primo quid dicitur [illegible]
et [illegible]. et effectu eius ex parte

modus est quod baptismus est aptior
quo absolute tunc etiam forma verborum
l. q. 1. decretalis. Institutus autem a
deo fuit ut auctoritas valet et exemp
lariter quia baptizatus fuit a Johanne
auctoritas usque confirmavit. qui dixit dis
cipulis ite docete omnes gentes
baptizantes eos in nomine patris
et filii et spiritus sancti amen. Materia vero confirma
ta regulariter est in [illegible] et sa
lutis in facto qui dixit nisi quis re
natus etc. Efficitur in passione
quia a morte christi efficax est baptis
mus etc. sed apostolus consepulti
sumus cum christo per mortem eius in bap
tismo significative quia aqua
et sanguis fluxerunt de latere
et aqua significabat baptismum
sanguis eucharistiam. Species bap
tismi sunt tres scilicet fluminis fla
minis et sanguinis. Baptismus
fluminis fit in aqua materiali
et qui liberat a culpa originali
et actuali in [illegible]. Flaminis
est fidei eius qui desiderat bapti
zari et non est qui eum baptizat
[illegible] baptismus proprius sanguinis est
de [illegible] non [illegible] baptisme appli
cari et qui liberat a culpa tamen
et fortasse a pena sanguis
est cum quis occiditur in [illegible]
baptizatus [illegible] et quia
liberat a culpa et a pena in
pueris tollit baptismus origi
nale in adultis quod [illegible]
originale et actuale si autem
quis ficte accedit non operatur remis
sionem peccatorum licet caracter ei
imprimatur. Si vero recipit opa
tum ficto recedit de quo dicitur
[illegible] vale. Forma vero est hec
Ego te baptizo in nomine patris et filii
et spiritus sancti et amen et si quis dicit
intelligere quod est in nomine ego non

nus est forma baptismi quia si quis
vero baptismum intelligere ego ad-
de quo dicitur [illegible] retulerunt et ita
dicit [illegible] cetera vero sunt
de forma. Et ita dicit [illegible]
Evidens [illegible] dicit [illegible]. Et ego
tu [illegible] teneo. Item si quis dix
erit baptizo te in nomine patris
et filii etc. baptizatus est [illegible]
in nomine ego [illegible] forma. Item
de puero non dum nato si capi
tis natus aut medietas cor
poris est apte pedibus aut ma
nus et baptizetur in forma ecclesie
reputandus est baptizatus
quia non est [illegible] tamen [illegible]
minatum. Credo quod [illegible]
in toto nascatur puer est rebap
tizandus ad cautelam. Si aut
medietas apte pedibus nata
est aut solus pes aut manus
credo quod baptismus non [illegible]
[illegible] sed [illegible] illud est de
ficatum et si ita decederet credo
ei non [illegible] negandam [illegible] sepul
turam [illegible] forte [illegible] sufficiat
quod ad [illegible] quia non potest [illegible]
[illegible] ecclesiam alii dicunt
baptizari [illegible] in quacumque parte
corporis aqua tangit. Quia de quo
dicitur [illegible] in quamvis [illegible]
[illegible] non masculus qui
[illegible] forma. Cum baptismus
[illegible] est circumcisione quia
[illegible] non pertinebat ad feminas
[illegible] offerebat. Item
de quibus dubium est an sint bap
tizati baptizantur sic si non es bap
tizatus ego te rebaptizo
[illegible] non dum baptizatus es ego
te baptizo in nomine patris et filii
et spiritus sancti amen. Et intelligere quod ista
[illegible] forma [illegible]
[illegible] vocatur [illegible]
[illegible] Item si [illegible]
[illegible] fuit de forma baptismi

modum. quorum si alterum vel utrumque fuit
obmissum nihil agitur secundum Thomam et
clementinam, id est forma verborum supradicta
et aqua, extra, c. et hoc nihil appo-
nebas. unde nihil in talima in vino
nec mixtura nec in sanguine nec
in melle nec in oleo nec in butiro
nec in cervisia nec in aqua rosa-
cea nec similibus nec distinguis aqua
magis elucido secundum in pura aqua
quia si baptizemus extra c. et
hoc nihil apponebas. sciendum autem bap-
tizemus in aqua tantum. item
... et pura est item similitudinem
quia sicut aqua exteriores sordes et
immunditias abluit sic baptis-
mus interiores ... ut nullo in
opera ... sicut vinum vel
oleum non ... vel melius quia de
altare tempore ... tangebant et
aqua tangebat ut reddiderat ...
ut ... dicitur in ... generaliter ...
ter in ... quia infidelis ...
... baptizemus item nullus se ipsum
baptizare potest quia nihil baptizante
et baptizato esse distinctio personarum
extra c. debitum. item nemo debet
cogi per tormenta vel supplicia ad
baptizandum secundum quod baptizatus esset
posset cogi ad observanciam fidei
fidei Christianae aut ullatenus secundum pe-
nitus ... vel rem nec caracterem
recipit ... extra c. maio-
res. item dormienti vel amenti
si baptizaretur imprimitur carac-
ter videtur quod si dormiret vel
timeretur ... aliquam ...
propositum nec baptizaretur imprimitur
caracter ... autem non ...
propositum non recipit extra c. maio-
res. ... aut iterantes bap-
tismus ... leges est decapitandus
secundum vero canones irregularitatem
incurrit ... ab
heretico ... et absque ...
baptismo di. c. confirmandum. item qui
dubitat probabiliter utrum baptizatus

confirmatus vel ordinatus sit item ...
dubium sit baptizari ordinari et
confirmari. quia non dicitur esse iteratum quod
... esse factum. extra de presbi-
tero non baptizato. Item quod si sacerdos nolit bapti-
zare aut ... pro ... quod simoniacum est ... aquam
... baptizo nullo modo ... a sacerdote videtur sed ... pe. ... ut aliud baptizet ... sacerdos ... laycus ... bap-
... quod non ... puer ... ego ... baptizo ... baptizavi extra c. et ...
Item quod si ego dicat ego te
baptizo in nomine patris et nihil addatur
videtur quod nihil agitur quia omnes partes
... in ... ubi
puer moritur ... tunc
... est puer rebaptizandus Item
quod si dicatur ego te baptizo in nomine
... quod in ... po-
... si baptizemus ... forma ...
non potest ... si baptizaret nihil
ageret ... theologos ... contrarie
dicunt quod posset si ... bapti-
... quod ... Item quod
si dicatur ego te baptizo in nomine trinitatis
quod nihil fit quia ... trinitas requiritur
explicite ... et non implicite. Item
quod si dicitur ... baptizo in nomine
genitoris geniti et flaminis ...
videtur quod nihil fit quia ... est
... principalibus ... contrarium
... dicitur quod posset fieri ... vero
... extra de verborum significatione
... Item quod si aliquis addit
aliud ad formam ... si addit
aliquid quod ... intellectum impedit
ut si dicatur in nomine patris genitoris
vel maioris ... autem addere
salvat intellectum non impedit ut
si dicatur in nomine patris ingeniti ...
... Item quod si
... ut dicatur in nomine
filii et patris et spiritus sancti ... si
fit ex ... vel oblivione non.

impedit. secus si aliter haec prius intendu
cendo tunc impedit. Item quod si ali
quid interponatur videtur quod modica
interpositio verbalis interpositio non impedit
ut si dicatur In nomine patris accipe
candelam et filii porrige mihi sal
et spiritus sancti impone longa interpositio
impedit. Item unus presbyter in ago
nia sit salvatur si baptizatur ab
videtur quod non contra legem communem
contra in verbo causa secundum eundem doctorem. Item quod
ne baptizaretur tunc moritur sine bap
tismo et salvatur aliter non. Item quod
si puer in parte natus sit et per
ditur aqua cum debita forma verbo
rum est baptizatus videtur si perfun
ditur per principales partes corporis sicut facies
vel pectus baptizatus est. Si autem
circa per corpus sicut pedes pes vel
manus aspergatur aqua aut aquae
et ita sentiunt omnes theologi
sed apparatus Henrici dicit quod in tali
casu puer idem puer baptizatus et
non dicit talis sumptum etiam si re
pultura. Item numquid sufficiat quod asper
gatur una vel tribus guttis aquae
videtur quod non. Sed dicit aspergi sufficiat
Item nota quod si puer non de sancto
sacerdote vel patrinus aliquis
obligatur propria. Item infra fidem
et moribus. Item numquid vir vel mulier
possit levare virum puerum de fonte
videtur quod licet possit fieri tamen non decet
sicut .xxx. q. iii. contra vero. Ex
quo patet quod inter eos qui levat non
contrahitur propinquitas spiritualis. Item
numquid qui levat puerum de fonte possit
eundem tenere in confirmatione videtur
quod sic de consecratione di. iiii. in catechismo
qui erunt levantes videtur quod nunquam
tamen sive vir sive mulier de consecratione di.
iiii. non plures. Item tamen male se
habeat. Item videtur quod licet abba
tibus vel monachis de baptismo
suscipere parvulos vel monialibus sicut
patet quod in placuit et de consecratione di. iiii.

non liceat quod ibidem de cautis reli
giosis ac de postulatione et plus

Item quia saepe contingit quod a[liquis]
non credens esse baptizatus
promovetur ad ordines. Quid e[st]
in talibus faciendum. Item sit videamus
Extra eodem sicut quod si aliquis non bapti
zatus ordinatur non recipit ca
racterem ideo baptizetur et ite
rum ordinetur. Eodem modo si sacer
dos dubitat se esse baptizatum
baptizetur et usque ad sacerdotium
promoveatur. Quod non iteratur
quod ambigitur esse factum. Ex ista c. [illegible]
veniens. Et haec est ratio quia baptismus
est ianua omnium sacramentorum ut patet
in di. xviii. Item de illis qui se credit
baptizatos in fide vivit et moritur
credens esse baptizatus et hostiam
et perfectum deo offerendo sit perfectus
et in virtute non fuit bapti
zatus. Ex ista c. Apostolicam. Eodem modo
de illo qui natus de parentibus
paganis fidelis nutritus est
cum violenter praesumitur quod fuit
baptizatus baptizatus est. Et haec
praesumptio certitudo sit tenenda
donec evidentius fuerit contrarium
probatum in obituarii eodem c. veniens

Sequitur capitulum de eucharistia
Licet autem ipsa digna est omni
custodia videndum tamen est de eius
custodia extra eodem non decet quod in cunctis
ecclesiis sub fideli custodia debet
eucharistia custodiri ne manus
vel vinctis vel sortilegiae accedere
possent et sortilegia et vene
ficia inde facere. Ex ista et ter
tium quod poena dicitur ibidem. Omnes si
negligentes fuerint custodire
ut tribus mensibus suspendantur
ab officiis. Et si propter eorum incuriam
aliquid nefandum contigerit
graviori subiaceant ultioni. Ex ista.

et statuimus et dec. di. oziu
nob. custodierit intro alia eius
auriliensi statuti ecclesia qui ab
eo custodierit sacrum et cum rosal
fraud et cum aliquot at ecclesia ta
medeat extra dies primitat et
aut perdidit id est ita aut pro
eius tradit et non inventa fuit
prout dies primitat sicut scriptum
est in concilio generali ut orato
ria vasa pallio corporalia mensa
et mitra consueta ecclesiae et
reliqui dicitur de reliquiis etc.

44 Ecce quia dictum est de custodia
eucharistie que dignior est omni
veneratione videndum est de reli-
quiis et earum veneratione pro quo
sciendum quod antique reliquie non
debent ostendi extra capsam nec expo-
ni venales quia per hoc religio-
ni christiane sepe detractum est
et ideo precepto sicut nullus reli-
quias de novo inventas venerari
publice audeat nisi ab episcopo
sedis tali consummatio fuerit et
auctoritate romani pontificis et pre-
stes legitimos sunt approbatum
nec plati debent admittere eos ab
visiones quod occasione questus
eius si gesserit extra et de eo
ipso et e ordinamus sicut mox
reliquie sunt furtive subtracte ut
reponantur in honestiori loco
lude que non ipsius castellum quant
titi totiens questores silentio de
sacro tollitur per qui quilibet questus
credo esse sumonianum vide
sicut quidem si ab prior mortem fat
unicam mox teloneum est pro sto
fiet que non debet toli et sinus ta
menzet apapa est et
ordinamus sicut non que impo
cessione nulli liceat portare cap
sam cum reliquiis in sit sed ma
tony xxx di non liceat etc.

Abitum est sup. de custodia
et observatia corporis que super
nos sunt ut cultura sua
conservatur et reliquiis sanctorum rest
tat iam videre de obs servitiis corporis
que ad nos pertinet ut de ieiunio
quod iudicat dominus apostolus pro quo
notandum que tempore est ieiunium pro suo
corpore et dicitur etiam uniuersali absti
nentia cibi et affectionis magnitudinis
tali de uno est spirituale et optimus
amabili petrus parum ut restet
ieiunare animo in ieiunia a
peccato spirituale ligno cruciate ieiunans etc.
et sequitur sine adulteris et coite
tionibus et pugna sicut non que
dominus primo instituit ieiunium in pa
radiso quod postea sanctificat ipse
in ieiunat xl diebus et xl
noctibus in deserto sicut non que
ista maior debet esse in ieiunio
largitatis leticia gratia et me
sura, de primo dicitur ysaias dicitur ma
durantur eius si non ieiunare
da pauperibus ut ieiunium tuum
sit salutaris non bona maxi
bus lucis de leticia dicitur statim
dicitur in xiii sed ieiunatis nol
ite fieri sicut ypocrite tristes de quo
dicitur in libro regum quod Jonatas
qui fuerunt gratia maturata di
ad mediatatem morti de me
sura dicitur libris angelis agens
auiditate ciborum lassata potest
attonitus et unitus terras sicut
non quia tempore sunt regularis ob
servanda circa mensam pauperum
et pastorum clericorum sunt ut vita
abstinentiam non mordeat perfectos
non irrideant presentes sa
bula non recitat unde sunt
laici legunt cibum ad na
les sustentationem sumant in summo
et in fine ipsius deo dicant xl
di observandi et tunc non liceat
sicut non primo dicitur ymundicia quod si
festum dominus apostoli vel alterius

sancti cui ieiunandum est in sexta
feria die sabbati precedentis vigilia
debet ieiunari extra et exceptis Item
omnes vigilias apostolorum sed secun-
dum vigilias philippi et iaco-
bi et iohannis evangeliste quia illorum fes-
tivitates sunt in solempnitate paschali
et in isto infra natale domini ce-
lebrantur. De vigilia vero bartholo-
mei in ieiunando consuetudo re-
gionis observatur. An autem vigilia
semper debet anticipari ut praesumi-
tur et de die quidam vero celebrant
diem passionis sue et illi preveniunt
diem et ieiunare debent die precede-
nti alii celebrant diem mortis sue
quia sequenti die passionis sue mor-
tuus fuit. et ibi dicendum quod ieiunan-
celebrantur secundum consuetudinem re-
gionis Item nota quod qui in festo
vel in aliis temporibus non ieiunandum
est propter magnam ciborum copiam
et multitudinem inevitabilem vel debi-
litatem magnam, ex feria sexta
comedit carnes non est puniendus
ex quo talis quod satisfaciat cum aliis
operibus bonis et pro isto doleat
quia bonorum mentium est ibi culpam
ponere ubi culpa non est Et hoc secun-
dum scotum et consilium. Item
nota quod qui vel voto vel regula-
ri observancia sunt astricti in
sexta feria si festum nativitatis
christi ipso die venerit. carnibus
propter festi excellentiam uti possunt
vel ut replecendi sunt qui ob
devotionem volunt abstinere ex-
cepto et explicari Item utrum pue-
ri tenentur ieiunare Respondetur quod a xxi
anno et supra obligantur ecclesie
ad hoc una certa. vel certo aliquo
compellendi an hac etate Item
utrum pauperes excusantur a ieiunio
Respondetur paupertas non ex-
cusat si in tali casu quod non sit

pro aliquo tempore quod sufficit ei ad
comestionibus Item an peregri-
ni excusantur et consimiliter duorum
a ieiunio Respondetur si utrumque pos-
sunt sed ieiunare et ambulare
non excusantur. si autem laborar-
tur est et sic utrumque facere non
possunt excusantur. et idem in religi-
osis de quibus colliberis et aliis similibus
Item quid de hiis qui consur-
gunt a mensa et vadunt ad
vinum Respondetur quod non solvunt ieiuni-
um si per reddituum comedunt Item
quid de mulieribus pregnanti-
bus et nutrientibus pueros xxi an-
nis Respondetur si timent de periculo
partus et de puero. et tunc non
possunt ieiunare. et sic debent solvere
ieiunium. et idem de infirmis Item
utrum petenda est dispensatio
ad solvendum ieiunium Respondetur quod
si causa manifesta est omnibus quod sol-
vi non est necessaria si autem latet
petenda dispensatio ad minus a
sacerdote Item utrum potus an
prandium solvit ieiunium Respondetur
quod non. sed quid de potatoribus qui
non possunt abstinere a potu Respondetur
quod licentia datur ut cibos ut bi-
bant aquam ad prandium Item
utrum electuaria solvunt ieiunia Respondetur
quod si causa necessitatis vel medicine
sumuntur non solvunt. Si autem
ad potandum ut ebrius possit magis
bibere solvunt ieiunia.

III, 46 Utrum est a ieiunio quod licet
mulier a partu. sed contra
legem moysi mulieres post par-
tum immunde iudicabantur et ab
ingressu templi arcebantur Vide-
tur ergo quod consimiliter debeant
a quo non quia post quam umbra
legis cessavit et veritas evange-
lii illuxit Si post partum mulieres
se presentant intrare ecclesiam non

petat ut edicq e ei deneg[ar]adum
ne pena illar[um] [con]trat[ur] eis in ecc[lesi]a[m]
Si [tame]n ex veritate volunt aliqua
ulter[ius] abstine[re]. Sic facit ex[tra] et
volunt / et ma[x]i[m]e ubi ecc[lesi]e [con]sue-
tudo approbata tenet h[oc]. q[uod] ex lege
suadendu[m] potest. ut di[cit] Cassiodor[us] et
d[icit] aug[ustinus] in lege nature precipieba[tur]
ut si mulier masculu[m] pareret [xl]
diebus. Si v[er]o femina[m] lxxx dieb[us]
a templi ingressu cessaret. Nunc aut[em]
post partu[m] statim i[n]gredi non p[ro]hi-
bea[n]tur. etiam volu[n]tas eis
carnis n[on] dolor p[ar]tus i[n] culpa
e[st]. Si e[nim] mulieris culpa[m] p[ro]hi-
bemus intrare ecc[lesi]am ip[s]am e[ius]
pena[m] [con]temus ~~tam~~ i[n] culpa. Si
v[ero] in lege et c[etera] Si mulieris ut
menstrualia reputaba[tur] in munda.
Nunc v[er]o q[ue] a m[en]struis suis fluxe-
tis detinet[ur] p[ro]hiberi etiam intrare
n[on] debet q[uia] ei n[on] suffluita q[uae]
pena e[st] n[on] culpa i[n] culpam repu-
tari n[on] debet / sic et comunionis
misterio[rum] i[n] istis dieb[us] p[er]cipere n[on]
debent p[ro]hiberi. Si aut[em] ex ve-
neratione p[er]cipere n[on] p[re]sumunt
laudanda e[st]. Sic si p[er]ceperit n[on]
e[st] vitupanda. Viri g[ra]tia bonar[um]
quippe mentium e[st] culpa[m] agnos-
ce[re]. et tunc e[tiam] ubi culpa n[on] e[st].
Si v[ero] ad e[ius] ip[s]a[m] sic n[on] ex[tra] gregorio
et alii multi alii sentiunt. q[uod]
si sciens exigat debitu[m] tempore
menstruali petat mortalit[er]. Si
aut[em] n[on] reddit n[on] peccat. Sic
de vir[o] q[ui] e[st] s[e]c[un]dum et d[icit] Hugo
s[e]c[un]dum eundem laud[and]a Si v[ero] ad eu[m]
cor[rum]pit[ur] q[ui] exigentis sciens
petat mor[taliter]. et a quo exigi[tur]
n[on] p[o]t[est] reddi [nisi] p[ro]pter p[er]iculum
fornicationis videret[ur] immin[ere].
et ulterius tene[tur] revelare vir[o]
si ex ea exigat[ur] debitum dat.
n[on] exigunt[ur] ut dicit Ericiati clau-
di lepsi et r[e]ip[s]is infectasi sic
parentu[m] se lib[er]os ///desectivos

Primo q[ui]ritur de i[ur]e q[u]od q[ui]s hab[e]t
p[ro]prio in ecc[lesi]is edifica[n]-
dis videndu[m] e[st] [er]go cui autem pot
edificandi. et si i[n]dueritur pot
a quo pot reficiendi. Dicit aut[em]
ecc[lesi]e edificande p[er] rog[at]a et vi-
lia loca ante ep[iscop]i. de q[uo] di[cit]
eccl[es]ias. Nuperflue aut edificari
n[on] debent. Immo v[ero] superflue i[n]ve-
niunt[ur] p[ro]videntia ep[iscop]i pot mota[n]-
nde. Ut ecc[lesi]e si expedit descende[re]
de q[uo] di[cit] i[n] ecc[lesi]e. Sic pot pot edi-
ficande. ut veteris p[ro]nomat ul-
latenus suo iure privat[ur]. q[uo]d
cu[m] ex p[ro]piet[ate] [con]cedit[ur] ullatenus
d[e]z i[n] aliorum iniuria[m] reddendu[m]
ex[tra] e[odem] t[itulo] d[icitu]r. Si aut[em] ecc[lesi]e
ut facta p[er]tita durata sint
debent clerici ad opus resse suo
debeantur pot impede[re] et coffre
ut ipsar[um] ex exemplo ceteri adh[ib]e[n]-
m ...ntur. ex[tra] e[odem] t[itulo] de eis

Primo de ecc[lesi]is edificandis
ut reparandis. [se]c[un]do q[uae]ritur ecc[lesi]e p[ro]p[ri]as
habent immunitates seu libertates
videndu[m] e[st] q[ui]d sit i[m]munitas
et que pena violenti[bus] libertate[m]
ecc[lesi]astica[m] p[ri]mo n[on] q[uod] i[m]munitas
e[st] p[ri]vilegiu[m] ecc[lesi]astic[um] libertatis ut
p[er]sonar[um] et rerum ab eccl[esia] p[ro]fic[iscen]d[u]m
Dicit aut[em] i[m]munitas q[uasi] s[in]e onera
i[n] m[unia] officia ul onera a quib[us]
sunt i[m]munes ecc[lesi]e. ex[tra] e[odem] t[itulo] ecc[lesi]e
sic n[on] q[uod] ip[s]a ecc[lesi]a i[n] ip[s]e loci
[con]secrati gaudent i[m]munitate et libertate
ut nullus inde p[er] vim extrahat[ur]
n[on] capitib[us] a quib[us] d[ici]t[ur] si i[n] q[uo] [con]fugit
ad ecc[lesi]am sit fur publicus latro et
nocturnus depopulator agror[um]
i[n] devastator fructuum i[n] agris et
stratis publicis i[n] insidiis ob-
sidet. Res e[nim] pot ex[tra] ei decima
ecc[lesi]e de altari n[on] p[er]mitta[n]t[ur] impune
de rebus ex[tra] e[odem] t[itulo] sunt alia et p[er]vi[us]
q[uae] i[n] ist[is] dicunt. Et de reb[us] dicit.

In exspodo abalterii non euallat eum ut moriatur. Et dicit Hugo quod quamvis per ipsa auctoritate que expresse de ecclesia et trahit insidiantes per alios extraqui et occidere Extra e t quod et xvij q iiij Dicimus Item in alio capitulo. Sed si in ipsa ecclesia commisit homicidium vel aliud maleficium tunc non debet defendi ab ecclesia quia frustra auxilium legis invocat qui committit in legem Extra e t Immunitatem Item est de illis qui committunt in cimiterio homicidium vel mutilationem membrorum vel aliud simile quia sperat se defendi ab ecclesia propter alias non commisissent Extra e t Immunitatem. Et hoc intelligo de ecclesiis edificatis non de hiis que erecte sunt in auctoritate episcopi in propria diocesi sunt edificate Extra e t Ecclesiam. Item sicut dicit presbitero inimicito de imputate si non vult esse super eum extra hec. Extra e t quod alia Item modo quod circa quod imposita fuit vel proximo vel pro furto inde fuit auferenda et qui abstulerit ut sacrilegus iudicabitur xvij q iiij Dicimus. Item nullus mortuus in ecclesia sepeliatur nisi episcopi vel abbates aut digni presbiteri aut vel de boni layci de quibus est magna presumptio xiij q ij Nullus. Item nota quod in ecclesiis et cimiteriis placita secularia non sunt facienda et maxime de causa sanguinis Extra e t Cum in ecclesia. Item ludi theatrales in larvis et similibus inhonestis prohibentur fieri in ecclesia Extra de vita et honestate clericorum Cum decorem. Item personae ecclesiarum vel clerici genere religiosi et servi canonicorum et clericorum non debent fatigari in angariis in servitutibus secularium personarum privatarum et rerum Item in choro non morantur layci inter clericos Extra de vita et honestate

clericorum c. 1 Item eandem immunitatem habet cimiterium cuius ecclesie penam aut violentiam committens duplex est spiritualis et pecuniaria temporalis est excommunicatio Extra e t Cum ecclesia. Violatores ecclesiarum non sunt ipso iure excommunicati sed tamquam sacrilegi excommunicandi xvij q iiij Dicimus antiquos etiam sanctos quod sacrilegii interdicimus vel confractor ecclesie est excommunicatus ipso iure Extra de raptoribus Conquestus. Et excommunicatus de sua excommunicatione conquestus dicatur sacrilegus quod non ecclesiam violat vel privatas vel res inde rapiunt violenter vel bona usurpat per hoc non sunt ipso iure excommunicati Extra de foro competenti Conquestus sed sunt excommunicandi Item vide de cimiterio quia eodem privilegio gaudet Extra de quo est vel violatio sacrilegium est sacre rei violatio vel eius usurpatio Dicitur autem sacrilegium quasi sacre ledens id est sacre rei lesio committitur autem sacrilegium quando persona sacra ut clericus vel religiosus percutitur quando sacra res ut de re sacra ab aliquo usurpatur quando sacre locus ut cum committitur ecclesie vel cimiterii violatio committitur quoque sacrilegium auferendo sacrum de sacro vel sacrum de non sacro vel non sacrum de sacro xvij q iiij Quisquis. Et si committitur in personam clerici ipso iure excommunicatus est quod sunt ad maiorem excommunicationem ut dicitur Reginaldus xvij q iiij Si quis suadente diabolo. Invasores ecclesie post sententiam ambitionis est excommunicatus xvij q iiij Quisquis. Item quod violentus est quod crimen de ecclesia in parva unde dico quod si in ecclesia vel cimiterio aliquis videtur

laycus vel iudex privari est licet
Item quod non esset consecratus sed con-
secrandus pena aut pecuniaria
violentiam committentes ecclesie arbitrio
iudicis est relinquenda. quia utrumque pe-
na non statuitur ad arbitrium iudicis
imponitur et dicit dominus alibi pene vel
loco cuius emunitas est violata
ecclesia. Ex. de sen. ex. conquestus
parrochianos. et puniri quam in bigis
in atrio et si quis committit ubi dicit
quod pene xl solidorum. Item unquam debet
de fure ab ecclesia intendere. videtur
quod non. quia non prodit ecclesia privilegium
sibi facto ut clericus ut dicitur sum.
Item unquam fur deprehensus in fur-
to possit capi. videtur quod non nisi
sit publicus latro ut supra est
dictum. Item si quis occidit aliquem
in una ecclesia et fugit ad aliam
utrum possit capi. Dicendum quod quia vel
in ecclesia in toto orbe fiat. Item
utrum iudeus vel paganus defen-
datur ab ecclesia. Dicendum quod et
[illegible] est excommunicatus. Item utrum
ipso facto est excommunicatus qui facit
violentiam in ecclesia. videtur quod qui
facit violentiam ipsi ecclesie ipsam
frangendo incendendo in contemptu
ipso facto est excommunicatus maiori ex-
communicatione. Si autem facit violentiam
in ecclesia iniuste alicui auferendo ex-
communicatus minori excommunicatione quod
specialiter in ecclesia committitur
ut destruendo altare vel circum-
[illegible] maiori excommunicatione.
Item quod si parietes eius frangendi
etiam [illegible] et asportans in secu-
[illegible] intrat. et ibi aliquid aufe-
rat. videtur quod non sit excommunicati
in actu frangendi. Item quid de
fure qui frangeret fenestram vel
[illegible] de pariete et inde aliquid
aufferat. videtur quod excommunicatus est
[illegible] et publicus effractor. et
si sunt denunciatus a papa et non
absolutus est absolvendus. Item utrum
[illegible] sunt facte excommunicatus
[illegible] videtur quod nullo modo

possit. ut postea magis notatur et prima
ta ut si debeat moveri consecratis contra
paganos vel hereticos tunc debet se
auctoritate episcopi. Item aut aliter excommunicatus
in clericum faciet ipso facto excommunicatus
esset non debet absolvi et satisfaciat
episcopo et hoc magis. Et quod sunt super
ad sancte sedis nisi [illegible]
[illegible] satisfaciat episcopo et ad [illegible]

Quomodo sufficienter declaretur et inde [illegible]
videbitur [illegible] negociis non
debent immisceri ut de negoti-
is secularibus. videbitur est quod sunt
negocia secularia. et que non. Pro quo
[illegible] dicendum quod quidam actus sunt secularia
[illegible] et inhonesti [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] Et [illegible]
prohibita tam laycis quam clericis. et
ista prohibetur [illegible] quia per se sunt
mala et multa alia aut
sunt [illegible] que non sunt inhonesta
[illegible] tempore [illegible] ut
emptio venditio donatio locatio.
et [illegible] aliorum [illegible]
[illegible] ut artes
[illegible]
[illegible] inhonesta si sunt [illegible]
[illegible] corrupta [illegible] Item cupiditatem
vel aliud malum finem. Et hec sunt
omnibus prohibita tam laycis quam
clericis in decalogo ubi dicitur non con-
cupisces rem proximi tui [illegible]
[illegible] in [illegible] sunt [illegible]
[illegible] ut [illegible] pro [illegible]
[illegible] et familiam [illegible] Item
tempore [illegible] inhonesta ut [illegible]
aut tempore festivo quia sunt [illegible]
[illegible] ordinibus et officiis
et [illegible] libris [illegible] ut
[illegible] describitur [illegible] Item [illegible]
sunt inhonesta quia clerici sunt vel
[illegible] religiosi [illegible] secularibus
[illegible] prohibita sunt. Hec ne-
gocia et de [illegible] et [illegible] nemo
militans deo implicet se secularibus
negociis. Et [illegible] negocia
[illegible] clericis [illegible] [illegible] ex
[illegible] quod [illegible]

fuge(re) Ex(tra) e(odem) t(itulo) p(er)totu(m) / laycos vel ipsi no(n)
sit co(n)cessu(m) ex p(ro)p(r)io iure di(ci) p(ro)venit
Ite(m) q(uod) cl(er)icus officio pro i(n)honesto ag-
re d(ebet) vi(tu)p(er)ari d(ebet) q(uia) occasione t(ali)s offic(ii)
no(n) desinit a(ttamen) de(bet) officiis q(ua)r(e) et ap(osto)los
regis negociatores fuisse Ex(tra) e(odem) t(itulo) ap(osto)l(u)s
Et intellige q(uod) lic(et) cl(er)icus eme(re) ut
carius vendat s(e)c(un)d(u)m eu(n)d(em) f(ac)i(t) q(uia) h(oc)
lucrum turpe e(st) q(uod) p(ro)hibe(tur) s(e)c(un)d(u)m vend(itio)
carius mutata for(ma) s(ic)ut si q(ui)s
emeret p(er)gamenum et faceret libros
et p(ro)p(ter)ea carius vendat s(ic)ut e(ss)e(t) si(mi)l(iter)
si cl(er)icus emeret ut melius vestit et me-
lioru(m) carius vendat ar(gumentum) di(stinctione) xx
ij c(apitulo) clericu(m) Et e(st) i(d) q(uo)d i(d) questus
artificio intelligi(tur) venire Ite(m) offi(ci)u(m)
tabellionatus i(d est) scriptoris reipub(licae)
lice(t) n(on) si(n)t cl(er)ici co(n)stituti i(n) sacris
ordinibus p(ro)hibiti e(ss)e ut dicitur Ex(tra)
e(odem) t(itulo) sicut te co(n)cedit s(ed) s(unt) i(n) mino-
ribus ordinibus co(n)stituti et eo p(ro)s-
sed(ere) possu(n)t ad a(d)ministr(ationem) beneficia
corp(or)alia aut spiritualia et intellige de
causis secularibus s(ed) sanguinis Ex(tra) e(odem)
t(itulo) sententiam n(on) i(n) causis etia(m) no(n)
p(ro)hibe(tur) esse tabelliones ar(gumentum) d(e)
dep(ro)bationibus c(apitulo) cu(m) ... Ite(m) ex loco d(e)bet
i(n)honesta si cl(er)icus co(n)tra(ctus) fiat ip(s)e
et i(n) vili loco et latebris ut latitubul(is)
solet co(m)mitti s(ed) ...tes ff. de arbi-
tris n(am) arbi(ter) et maxime c(um) p(ro)s(un)t
p(ro)pter ...tenebris q(uia) q(ui) male agit
odit lucem Ex(tra) de offic(io) delegati
co(n)sulu(it) / Ite(m) d(icitu)r medicina de rebus
secularibus ut medicine i(n) ...dita(s)
ut postulac(io) q(uae) s(un)t ...tal cl(er)ici i(n)
...tas ... ex(cepto)s n(isi) mod(icum)
tal ... rei volens posse
lex ...rans ... e medicendo in p(ar)ti-
...te modest(iam) s(un)t et p(re)lato pro me-
...ute ... Ex(tra) de postulacionibus
...e Ite(m) d(icitu)r s(e)c(u)la(r)e ...nd(u)m a.
secular(ium) ... ut (in)t(er) seculares q(ue)
no(n) d(e)b(e)t cl(er)ici ex(er)cere maxime i(n) sangu-
i(n)is ... Ex(tra) e(odem) t(itulo) ut e(st) c(apitulo) cl(er)ici
iudicando sanguinis u(bi) ... s(un)t q(ui)
p(er)tinet ad iudiciu(m) cl(er)ic(i) ...
dec(i)ma(rum) et ... p(ro)venit ... Ex(tra)
de iudiciis de ... n(isi) ... v...
...bus ...ex etia(m) s(icu)t se m(ittere)

...mittere de iudicio s(e)c(u)la(ri) cri(m)i(n)e ...
... i(n) ij° lib(ro) sub titulo de foro
competenti Et no(n) q(uod) p(er) ... ut ali(i)
p(re)lati q(ui) t(em)p(or)alem h(abe)nt iurisdictione(m)
no(n) p(ossun)t s(e)c(u)n(dum) s(ententi)am sanguinis ut
alios ad infligendam pena(m) sanguinis
hortari i(n) s(e) s(ed) i(n) g(e)n(er)e officiali ut
ministro suo madare(t) iustitia(m) face-
re i(n) d(e)linque(n)tibus ut p(ro) ...
no(n) p(ro)mittat ... ...
... Et q(uod) ... ...a licet i(n)
g(e)n(er)e q(uo)d no(n) licet i(n) s(pecie) Ex(tra) de offic(io)
ordinarii n(isi) sacerdos et si ex ma-
dato ... g(e)n(er)alis officialis ut iusti-
ciarius ut ferit ... ...
no(n) debet et si ad eu(m) p(er) appella-
tione(m) ut ... delicta s(un)t ...
ca(usa) alicui laico deleget ...
cl(er)icus ta(men) sanguinis agitar(e) ...
d(e)b(e)t Ex(tra) e(odem) t(itulo) cl(er)icis et c(apitulo) sententiam
Ite(m) d(e)b(e)t distincte s(e)c(un)d(u)m ...atore aut ...
...s ... ne ...s ...
ut laycos suo noi(e) ... certas
... a ...ci Et ...
ne laysi ... ad ... certas
Ex(tra) e(odem) t(itulo) ...i(ustitia) ... ...
... ne ... cl(er)ic(us) ut ...
... s(ed) si i(n)diget ... p(ro)p(ter)
Ex(tra) de decanis i(n) d(e)l(ic)t(is) Ite(m) ...
... cl(er)icis distincte ne d(ic)tet
ut s(cri)bat l(itte)ras p(ro) vindicta sanguinis
... i(n) causis ... / ...t soli-
...do no(n) cl(er)icis s(ed) laycis co(m)mitte-
(re) ut ...az ... p(ro)cter s(ub)-
diaconus diaconus ut sacerdos
exerceat que ad ustionem ut
incisionem i(n)ducit ut ... s(ub)-
diaconi ... purgationem aque f(er)-
ventis ut frigide impediat Ex(tra)
e(odem) t(itulo) sententiam Ite(m) ... e lat(eran)e(nsi)
s(unt) co(n)stituta ... religiosos exeuntes
ad audiendum leges ut p(hy)sica(m)
ita q(uod) ... du(orum) me(n)siu(m) sp(ati)o
no(n) redierint ad claustru(m) ex-
com(m)unicati s(un)t ... ...
de ...e...rationibus decani ple-
bani p(re)sbiteri ... et alii
cl(er)ici p(er)sonatus ... et ... p(re)sbi-
ter(ia) s(un)t q(uod) ... ...
...ati s(un)t si studeat i(n) p(hy)sica ut
i(n) legibus ... q(uod) si ... p(ro)p(ter) ... no(n)

Incipit Tractatus de penitentia

Capitulum xviii

Post abyssum et la
queos babilo
nis de quibus
supra aliqua me
moravimus ad tan
telam vel ut torquostantur
et cogitata melius eveniant
restat ut ad portum quietis
et serenitatis eterne applicati
festinemus, inquirentes viam
rectam, veniam et infallibilem
que quidem est penitentia. Circa
quam inducendum, quod ipsa sit et unde
dicatur. De tribus actionibus
penitentie. De tribus speciebus eius,
que sunt initia in vera penitentia, de
clavibus, de remissionibus, de im
pedimentis penitentie, et aliqua alia
dubitabilia interponemus circa
istam materiam. **Quid sit penitentia**
Ambrosius — Penitentia est ut ait Ambrosius
est mala preterita plangere et plan
genda iterum non committere. Item
Augustinus — Augustinus: Penitentia est quedam dolentis
vindicta puniens in se quod dolet
commisisse. **Unde dicatur penitentia**
Dicitur autem penitentia quasi pene
tenentia a puniendo, quia per illam
quis punit illicita que commisit.
Patet hec de penitentia distinctione
iij circa principium. Occasione illius in
Ambrosius — perfecti in auctoritate Ambrosii et pla
genda iterum non committere. Dixerunt
quidam quod si aliquis vere penitet nunquam
postea peccabit mortaliter, et si
contingit ipsum peccare postea probat
per hoc quod penitentia non fuit vera
penitentia. Item communiter alias
Ysidorus — auctoritatibus multis. Ysidorus: Irri
sor est et non penitens qui adhuc
agit quod penitet nec videtur deum
poscere subditus sed subsannare

superbus. Item Augustinus: Ina — Augustinus
nis est penitentia quam sequens coin
quinat culpa. Idem: Nichil prosunt
lamenta si replicantur peccata. Nichil in
tendit quod ulla porta in auctoritate Ambrosii
et fletibus non ad diversa tempora, sed
ad eo unquam quis puniet sive resen
da scilicet ut tempore quo plangit commissa
mala non committat voluntate vel
opere flenda. Et hic aperte innuit Gre — Gregorius
gorius dicens: Penitentiam agere est et preterita
mala plangere et plangenda non com
mittere. Nam qui sic alia deplorat
ut tamen alia committat, adhuc pe
nitentiam agere aut ignorat aut dissimulat.
Quid enim prodest si peccata quis lu
xurie defleat et tamen adhuc avari
cie estibus anhelat. Item Ysidorus: — Ysidorus
Post illa verba irrisor est et statim
subiunxit exponens quod dixerat. Multi
enim lacrimas indesinenter fundunt
et peccare non desinunt. Quosdam
accipere lacrimas ad penitentiam cerno et ef
fectum penitentie ~~ut quis plangat preterita~~ non
habere. Sufficit ergo ad veritatem penitentie
ut quis plangat preterita et proponat
in animo plangenda iterum non committere.
Occasione etiam dictorum verborum dixe
runt plerique doctores quod penitentia non
potest iterari, quia si vera fuit nunquam
postea facta fuit; si facta fuit penitentia
non fuit. **Utrum caritas semel
habita possit amitti.** Iste que
quitas semel habita non potest amitti ex
primo respondeo **infra eodem** Jc. Opus
penitentie. Augustinus fundat intentionem suam
multis et validis auctoritatibus. Apostolus: — Apostolus
Caritas nunquam excidet. Augustinus: Cari — Augustinus
tas que deseri potest nunquam vera fuit.
Idem: Radicata est caritas, securus
esto nichil male procedere potest. Item — Prosper
Prosper in libro de contemplatione vita:
Caritas est ut michi videtur
recta voluntas ab omnibus terrenis
ac presentibus prorsus aversa iuncta
deo inseparabiliter et igne

quedam spiritus sancti a quo est et quem
refertur in mensa magnanimiter omnis
extranea / corruptionis nescia / nullo vicio
mutabilitatis obnoxia super omnia
que carnaliter diliguntur / excelsa af-
fectionum omnium potentissima divine
contemplacionis / avida in omnibus
semper invicta / summa bonorum actionum
salutis morum finis celestium precepto-
rum mors criminum vita / virtutum veritas
/ pugnancium palma victorum / sau-
ciatarum mencium arma · causa in-
torum bonorum premium · perfectorum
/ sine qua nullus deo placuit
cum qua nec aliquis potuit pec-
care nec poterit fructuosa in peni-
tentibus leta in proficientibus glo-
riosa in perseverantibus / victoriosa
in martiribus · operosa in omnibus
omnino fidelibus ex qua quicquid est
boni operis vivit Idem in eodem
Si decem ex toto corde diligamus
nichil erit in nobis unde pecca-
tis desideriis serviamus Item Augustinus
Aug Caritas est aqua de qua dominus
in evangelio Qui biberit ex a-
Jo iiii quam ego do ei non sitiet in eter-
num Item Ezechiel Gemmata
Ezech animalia minime revertebantur cum
incederent sed unumquodque ante fa-
ciem suam gradiebatur Item Sa-
Salom lomon Iustorum semita quasi
lux splendens procedit et crescit
usque ad perfectam diem Solucio
Hec que dicta sunt de caritate
de perfecta intelligi possunt Dicitur
enim caritas perfecta in via alias
quo ad sufficienciam quia suf-
ficit ad vitam eternam vitandam de
pena distinctione iii Hac autem
caritate alias quo ad effectum
et primum evangelium Maiorem
caritate nemo habet etc. vel maius
signum caritatis alias quo ad
perseveranciam finalem Augustinus
Aug Firmum fundamentum dei stat
immobile habens signaculum

hoc erit donis qui sunt eius honorum
fides que per dilectionem operatur profi-
cit / aut omnino non deficit / aut si
aliquando sunt quorum deficit reparan-
tur antequam finiatur ista vita et de-
leta iniquitate que intercurrerat
usque in fine perseverancia deputa-
tur / Idem nullus eorum ex bono
in malum commutatur qui finiunt hanc
vitam Notat autem sic unum funda-
mentum predestinacionem sive predestina-
tos et quod sequitur postea Nullus
eorum scilicet predestinatorum et sic hac
ultima exceptione possunt intelligi
auctoritates premisse vel de caritate
perfecta que est in patria vel intel-
ligas eas quamdiu enim durante
caritate non potest peccare homo
habens caritatem Illud vero Augustinus Aug
Caritas que deseri potest numquam vera
fuit intelligitur sic non fuit vera
id est incommutabilis vel sic non fuit
vera comparatione facta ad deum talia
leguntur / ut illud astra non sunt
munda in conspectu eius et illud
Omnis homo mendax et illud
Vanitas vanitatum etc. et ita cari-
tas semel habita non potest amitti sed
si perfecta est Si autem non est perfecta
amitti potest sicut patet in adam qui
habuit caritatem et postea amisit
de pena distinctione ii Adam
et in quo omnis princeps qui fuit
homo illa anima adeo peregit
Item potest poni exemplum de Moy-
se et Aaron et de David et
de multis aliis quos constat habuisse
caritatem et postea peccasse et co-
misisse illos de pena distinctione
ii Opponitur etc. sicut enim ipsi
De gradibus virtutum Item
ex predictis patet gradus esse non
solum inter plures virtutes sed et
in singulis virtutibus quod probat
Gregorius multipliciter exponens Ezech
verbum illud Ezechiel et vertebat

vir ad portam que respiciebat ad
orientem et ascendit super gradus
eius De penitentia distinctione prima Dil
Aug. iam Item Augustinus Si quis caritatem
habuit caritatem ut paratus sit etiam
pro fratribus mori perfecta est in illo
caritas Sed numquid mox ut na
scitur iam prorsus perfecta est non
sed ut perficiatur nascitur nata nu
tritur nutrita roboratur cum fuit
roborata perficitur cum ad perfectionem
venit quid dicit michi vivere christus
est et mori lucrum Idem Caritas
in quibusdam perfecta in aliquibusdam per
fectior perfectissima autem in hac
vita haberi non potest De tribus
Aug. actionibus penitentie Actiones autem
penitentie ut ait Augustinus sunt tres
prima est que novum hominem par
turit et fit ante baptismum in qua sci
licet baptisandus peniteat vite ve
teris novam vitam inchoare non
potest et si baptizetur recipit carac
terem sed non gratiam et peccatorum re
missionem donec recedat fictio de corde
suo non tamen tenetur iste ad exterio
rem penitentiam agendam quia suffi
cit ei penitentia interior ab hac penitentia
tum baptizantur soli parvuli sunt in
munes eo quod non possunt uti li
bero arbitrio Altera vero penitentia
est actio sive actus penitentie quam quis
facit post baptismum de mortalibus
peccatis Tertia est que fit de pec
catis venialibus et cotidianis De
Aug. hac Augustinus penitentia humilium et bonorum
fidelium pena cotidiana probantur
hec omnia De penitentia distinctione
prima Tres actiones de consecratione
distinctione iiii tunc valere agat
ne quod absit sine penitentia dona sunt
et vocatio dei quia gratia dei non requirit
in baptismo nec planctum nec plan
ctum vel opus aliquod sed solam
fidem et omnia gratis condonat Cir
ca secundam autem actionem consistunt
ad penitentiam maiorem principaliter insistendo

De tribus speciebus penitentie

De solempni penitentia

Species penitentie sunt tres Nam alia est sollemp
nis alia publica alia privata So
lempnis est que fit in capite quadragesime
cum sollempnitate que est distinc
tione prima in capite Dicitur autem
solempnis licet non ita proprie cum quis
ad penitentiam agendam mittitur in mosti
xxiii distinctione prima si ille Hec debet
imponi ab episcopo tantum vel de mandato
eius a sacerdote et debet imponi pro crimine
publico et vulgatissimo quod totam
commovit urbem Item non debet im
poni clerico nisi deposito Et in sol
egit eam non debet postea promoveri
nec ministrare in ordine suscepto Se
non debet contrahere matrimonium si tamen
contraxerit tenebit Probantur hec distinc
tione l. confirmandum illud alie in xx
vi questione vi capitulo ultimo et requi
re hec et alia de hac materia supra
de solempni penitentia et supra de sacramento
non iterando Circa penitentiam dicitur
quinque que supra est dicta solempnis eo
quia publice fit tamen proprie di
citur illa que fit in facie ecclesie non
cum predicta solempnitate sed cum indul
gentia peregrinatio per mundum cum baculo
cubitali vel scapulari vel veste
aliqua ad hunc consueta Hanc possunt
imponere quilibet sacerdos suo parochia
no quia non invenio esse prohibi
tum nisi consuetudo esset contraria
in aliqua ecclesia Item non debet impo
clerico nisi deposito nec debet deponi
nisi pro crimine enormi et manifesto
de penitentia distinctione vi Sacerdos
Item solempnis penitentia non debet
iterari sed alia quelibet potest et debet
iterari quotiens homo peccat de pe
nitentia distinctione iii reperiuntur Item
Septies cadit iustus ad hunc instat
officii Privata dicitur illa penitentia que
singulariter fit quottidie cum quis
peccata sua secrete sacerdoti confitetur

de privata penitentia

Que sit utilia in vera penitentia De

tribus ad perfectam penitentiam
necessariis Capitulum xlviii

Sequitur videre que sunt necessaria in penitencia
vera et perfecta et quod tria scilicet cordis
contritio oris confessio operis satis
factio Johannes os aureum Perfecta penitencia cogit peccatorem omnia li Joh
benter sufferre In corde enim con
tritio in ore confessio in ore tota
humilitas Hec est fructifera pe
nitencia De prima distinctione prima
perfecta Quia enim tribus modis
deum offendimus scilicet delectacione co
gitacionis impudencia locucionis et
superbia operis Secundum regulam ut
contraria contrariis curentur tribus
modis oppositis satisfacimus De
hiis etiam Ieronimus exponens verba Jo
Amos ait Super tribus sceleribus
Damasci et super quatuor non
convertam eum Iuxta tropologiam
sic possumus dicere Primum peccatum est
cogitasse que mala sunt Secundum
cogitacionibus acquievisse pravis
Tercium quod mente decreverit opere
explesse Quartum post peccatum non
agere penitenciam et suo sibi complacere
delicto de pena distinctione prima Super
hiis et isti sunt tres mortui **De
tribus mortuis quos dominus
suscitavit etc** Quos legitur
dominus suscitasse scilicet filiam Archi
sinagogi filium vidue et lazarum
Puellam suscitavit in domo certe
peccatum cogitacionis filium in porta
civitatis certe peccatum locucionis la
zarum in sepulchro quatriduanum
et fetentem certe peccatum operacionis
Vel dic per puerum peccatum operacionis
in quo includitur peccatum locucionis
Per lazarum peccatum consuetudinis Item
puellam vero puerum mortuum lazarum
fremitu clamore et lacrimis susci
tavit Versus Mens mala mors intus
malus actus mors foris usus
Tumba puella puer lazarus
esta notavit Hanc verbo hunc mo
tu lacrimando suscitat illum etc
Hec igitur prima est illud felix
tedium De quo ait moyses Dies
ebreorum vocavit nos ut tamquam via
trium dierum in sollicitudine et sa
crificemus domino deo nostro ne
forte accidat nobis pestis aut
gladius Pestis id est culpa in presenti
gladius id est penam in futuro In hec
tridua consumit iniquus mala fi
lius et invenit Hec est scala
cum tribus gradibus quam vidit
Jacob erectam a terra usque in celum
et dum inmixtum scale sunt tria
Primum ut qui vias ascendit illud su
fortius eum sustineat Secundum
ut manum si victe fuit ascendenti
per eam porrigat Tercium ut
ascendens tamen laboravit et fa
tigatus fuit in ipsum respirat
iactans totam curam suam in
eum Non est enim ita crudel
ut ait Augustinus ut se subtrahat Augus
et ipsum cadere permittat In prima
dicta sine gradu est dolor in
secunda pudor in tercia labor Sin
gulas dictas per ordinem prose
quamur **De prima dieta**
Prima dieta est contritio circa
quam in ordine sunt consideranda scilicet
quid ipsa sit que sunt causa in
ductive ipsius qualis debeat esse
et quis eius effectus **Quid
sit contritio** Contritio est
dolor pro peccatis assumptus cum proposito
confitendi et satisfaciendi hec
papa ad omnino per prophetam Vbi
dicit Scindite corda vestra et non
vestimenta vestra etc Iste dolor
debet esse triplex ut ait Bernhardus Bern
acer acer acrimus Acer quia
offendimus deum et creatorem omnium
Acer quia patrem nostrum celestem
qui nos pascit multipliciter Acer
rissimus quia redemptorem nostrum
qui nos liberavit pro sanguine
a vinculis peccati a crudelitate
demonum et acerbitate iehenne

Sex cause inductiue contricionis

Cause inductiue sunt sex cogi-
tacio .i. exca pudor de tot commissis pec-
catis Detestacio vitalis ipsius peccati
Timor de die iudicii et pena ge-
henne Dolor de amissione patrie
celestis et multiplici offensa crea-
toris et spes triplex scilicet venie
gracie et glorie Venie qua peccata
remittuntur gracie qua bene operabi-
tur glorie qua pro bono opere ad vitam re-
munerabitur De primo scilicet de cogi-
Eze.as tacione Ezechias Recogitabo tibi
omnes annos meos in amaritu-
dine anime mee De secundo scilicet de
Job pudore Job res dignas confusione
agunt Apostolus Quem fructum ha-
Apus buistis in illis in quibus nunc
Naum erubescitis Naum iii° Revela-
bo pudenda tua in facie tua Je-
remie in trenis Denigrata est super
carbones facies eorum De tercio
scilicet detestacione peccati propter eius in-
litatem peccator vilis factus est Jeremie
Jeremie Quam vilis facta es nimis iterans
vias tuas Petrus in actibus Qui
petrus facit peccatum servus est peccati Augustinus
Aug Accede te expecto nec est inhonestas
Philosophus Maior sum et ad ma-
philos iora natus quam ut fiam mancipium
corporis mei Seneca Si scirem
Senec deos ignoscituros et homines igno-
raturos tamen abhorrerem peccatum
De quarto scilicet timore de die iudi-
cii et pena inferni Jeronimus Co-
Jero tiens diem illud considero toto
corpore contremisco Idem Sive co-
medo sive bibo sive aliquid aliud
facio semper illa tuba terribilis sonat
in auribus meis Surgite mor-
tui venite ad iudicium Ubi princeps
et quodam potius immo latere
palpabunt Ubi Plato cum suis
discipulis et Aristoteles cum suis
argumentacionibus nichil valebit
Solus enim filius iudicabit contu-

arie fines fere Augustinus Ar- Aug
dat homo carnalis mentis sue et
Gregorius Quid faciat virgula de- Greg
serti ubi concutitur cedrus alta
paradisi Petrus in canonica iiii Petrus
Si iustus vix salvabitur impius
et peccator ubi parebit Apocalipsis Apok
xix Apprehensa est bestia et
cum illa pseudo propheta et qui
acceperunt caracterem bestie et qui
adorauerunt ymaginem eius missi
sunt hii duo in stagnum ignis
etc. Item Apocalipsis xxi Timidis Apok
et incredulis et execratis et homi-
cidis et fornicatoribus et veneficis
et ydolatris et omnibus mendacibus
pars illorum in stagno ardenti
igne et sulphure quod est mors Ap9
secunda Item Apostolus Ad Romanos
vi Stipendia peccati mors De Apok
v° Apocalipsis iii° Tene quod habes
ut nemo accipiat coronam tuam
In eodem xvi Beatus qui vigilat
et custodit vestimenta sua ne nu-
dus ambulet et videat turpitu-
dinem eius Infra regimine super
eodem in auctore Richardus de s°
scilicet Ope ipse met dominus Ecce sto Richar9
ad hostium et pulso si quis au-
dierit vocem meam et aperuerit
michi ianuam intrabo ad illum
et cenabo cum illo et ille mecum
qui vicit dabo ei sedere mecum
in throno meo Item tam ipse
quam precursor eius clamaverunt
in sue predicacionis exordio Pe-
nitenciam agite et statim subiun-
gunt dicentes appropinquabit enim
regnum celorum Item non veni
vocare iustos sed peccatores ad pe-
nitenciam Attende ergo peccatrix
anima quod non solum deus sed
tota illa celestis curia tam ipso
domino tam pie tam dulciter
te hortatur ad primam dicentes Re-
vertere revertere Sunamitis revertere
revertere ut intueamur te Nota No
quater dicunt revertere propter

mior quam peccatoris Dicimus ergo o
fimaritis et captiua anima quam
scilicet diaboli per delicias huius mundi
captiuam traxit ad miseros reuertere
a peccato praue cogitationis reuertere a peccato
locutionis / reuertere a peccato operationis
reuertere a peccato praue consuetudinis
Item reuertere per cordis contricionem
reuertere / per oris confessionem / reuertere
per operis satisfaccionem / reuertere per bone
uite consumacionem quia qui perseuera
uerit usque in finem hic saluus erit
vt intueam te et ut sit possimus
uidere in te ymaginem et similitudinem
dei quam feruenti desiderio optamus
Osee Item dominus per Osee ij° ad animam
peccatricem Sponsabo te michi in
fide et sponsabo te michi in iudi
cio et in iusticia et in misericordia et in
miseracionibus et sponsabo te michi
in sempiternum Nota quod ter dicit
nota sponsabo triplicis dilectionis triplex
testimonium scilicet cordis oris operis
Vnde ter questiuit a petro an diligeret
dominum Item ter dicit sponsabo quod
triplicater desponsatur anima peccatrix
Christo scilicet per contricionem per confessionem
satisfaccionem Nec est peccator mittendus
Jero quod dicit Jeremias Hic hys verbis
Nota misericordiam dei Meretrix enim for
nicata ad virum reuertitur nec reg
uuatur viro sed sponsa deus et
vir e distancia inter deum et hominem
conjungia Homines de virginibus
non virgines faciunt / sed deus de me
retricibus mixta uirgines reddit Item
in secundo dicit sponsabo duas
apponit determinaciones pertinentes ad
iusticiam / et duas pertinentes ad
misericordiam / et tamen principium notatur
expresse misericordie in pluraliter dicitur
nota in miseracionibus Item pro ad hoc
dubitas de venia tunc ad exempla
dauid marie magdalene petri ma
thei theolonarii pauli et aliorum
quam plurimorum quos post peccata
gratiosissima misericordia respexit
misericors et miserator dominus Noli
igitur ad tantum desperare de venia
quia plus potest deus dimittere
quam possit homo peccare
nec tu origenes minus presumere
de misericordia dei sed ita animam tuam
tuam conteras inter duas mo
las has scilicet timoris et spei ut
ex farina sic contrita baratello
discrecionis mundata aqua lac
rimarum commixta bonum panem in
clibano cordis igne caritatis
decoctum facias hospiti pulsanti
et tecum cenare volenti De Jer9
quo supra cosi Isto enim ab
stitit Christus hospes Joh v° Joh
Ego cibum habeo manducare quem
vos nescitis et exponens subiunxit
Meus cibus est ut faciam vo
luntatem eius qui misit me Istud
eciam potum clamabat in cruce
dominus dicens Sicio et ps Cur
ri in siti ffecit cum gaudio celeste
tamen quia gaudium est angelis
dei super uno peccatore penitenciam agente
Et quam voluerit modo contritionem
contereris postea irremediabiliter
in inferno Iuxta illud Contricio
et infelicitas in viis eorum et viam
pacis non cognouerunt Via pacis est
contricio sine penitencia per quam refor
matur pax inter fidem et deum
et in via istius pacis amari
tudo mentis est necessaria Ezechias Ezech
Ecce in pace amaritudo mea
amarissima Amara quia delec
tatus sum in cogitatione illicita
Amarior quia consensi Ama
rissima quia opus illicitum perfe
ci tamen Qualis debeat esse
contricio tamen xlij Qualis de
beat esse contricio scilicet quod sit vni
uersalis et continua huius oppositum

confitendi et satisfaciendi Hec p
bant in auctoritate predicta Recor
ditabo tibi omnes annos meos etc.
Item lavabo per singulas noc
tes lectum meum etc. Item Quoniam ego in
flagella paratus sum et dolor m
in conspectu etc. Dehoc respice
infra de confessione et satisfac
tione Quis sit effectus cont
ricionis C C Requirit quis sit
eius effectus Patet autem effectus
eius in parte ex vi ipsius nominis
Dicitur enim contricio quasi simul
vel ex toto tricio quod et passive
intelligendum est et active Passive
quia totum cor ad tritum quasi
teritur et scinditur spiritualiter
angustia dolore ira et indigna
tione que concepit contra ipsa
peccata Unde dominus per prophetam
Johe Scindite corda vestra et non vesti
ps menta vestra Item ps Sacrificium
deo spiritus contribulatus cor contri
tum Pinge ergo et per ante cor
tuum et si necesse fuerit spinis cla
vis et lancea et lancea et aliis
quibus ipse Christus fuit pro peccatis punitus
in cruce Active quia ista tamquam
fortissima machina contenit
congeriem peccatorum que quasi quidam
ysa muri separant adeo Ysaias Ini
quitates vestre diviserunt inter
nos et deum Item hec conterit
laqueos et chathenas dyaboli
ps ps laqueus contritus est et nos
h liberati sumus Item hec destruit
carcerem infernalem quem demones
paraverunt in inferno anime per
catori et vires demonum ener
Capon vat Unde Sampson postquam
creverat capilli eius viribus
restitutis concussit duas colump
nas et domus corruit ita quod
ipse cum philisteis mortuus
est Sic peccator cum recuperavit

capillos .i. dona spiritus sancti per contri
cionem et restituunt vires ita quod duas
pessimas columpnas .i. concupiscen
ciarum et superbiam intus concutit
veterem hominem in se interficit do
mum infernalem diruit demonum
vires enervat Ista conterit brachi
um peccatoris et maligni .i. dyaboli
Item ista reparat muros iherusalem quos
destruxerat Nabuzardan ps ps
Benigne fac domine in bona vo
luntate tua syon in contricione ante solo
contritis data vel data vel danda
syon .i. anime ut sit edificentur
scilicet per eam muri iherusalem Et hinc
ista mundat animam a reatu culpe
liberat a pena gehenne abhor
renda de eius proprietate et ami
cissima peccati sumitur Restituit
bona spiritualia que amiserat per
peccatum societatem et spiritualem co
munionem eterne bonorum quod omnium que
in ea fiunt participatione de filio
ire filium gratie de filio dyaboli
filium efficit dei et consequenter parti
cipem hereditatis eterne etc. Utrum
sola contricione dimittatur peccatum
vel sola confessione etc. L
Qualiter autem hoc intelligendum
Utrum scilicet sola contricio sine confessione
tollat peccatum An contricio cum
confessione varie sunt opiniones
Dicunt enim quidam quod sicut tribus
modis deum offendimus corde
ore opere, ita et tribus et modis
est necessaria satisfactio alias non
dimittitur peccatum arguunt de
prima distinccione in (pro sta)
Auctoritates autem que dicunt
peccatum dimitti sola cordis con
tricione asserunt intelligendas
esse cum articulus necessitatis ex
cludit oris confessionem et satis
factionem Alii dicunt quod dicitur ante

si remissionem per cordis contricionem
Argumentando de penitencia distinctione
iii Sane insi. Tercii vero dicunt
sola cordis contricione dimitti pec-
catum adulto si vere conteritur et
proponit ab aliis abstinere et in-
confiteri et de eo satisfacere
secundum iudicium ecclesie De penitencia di-
stinctione prima Magna pietas
dei ut ad solam promissionem peccata
dimiserit Non dum pronunciat
ore et tamen iam deus audit
in corde etc. Expositio ¶ Hec ultima
opinio est celebrior Verum quod
intelligas quod contricio dimittit
peccatum proprie loquendo sed ipse deus
Ambros mediante contricione Ambrosius de penitencia
distinctione prima Verbum dei di-
Aug mittit peccatum Item Augustinus
De penitencia distinctione iii Nemo
tollit peccata nisi solus christus qui
est agnus dei tollens peccata mundi
Tollit autem et dimittendo que facta
sunt ibi et originale contrahitur
et admonendo ne fiant et per-
ducendo ad vitam ubi fieri omnino
non possunt ¶ Quod autem dicit
solus christus non excludit patrem
neque spiritum sanctum Nam et ille di-
mittit peccatum cum inseparabilia
sint opera trinitatis xi questione
iii Illud, De consecratione di-
stinctione iiii quod et distinctione
iii Omnis ¶ Quod etiam vera
sit ista opinio patet per exemplum
lazari quem prius dominus susci-
tavit quam a discipulis solveretur
et per x leprosos qui in via
antequam venirent ad sacerdotes
ps mundati sunt ¶ Iuxta psalmus Dixi
confitebor et tu remisisti impie-
tatem peccati mei Dixi id est firmiter
in animo meo proposui ¶ Circa
hoc etiam notabilia tria quod sunt

sunt ipse scilicet iustificatorum confessorum
et peccatorum remissionum ¶ Quedam
tamen ex hiis naturaliter precedunt
necesse enim hec intelligere quod quamvis
primus habeat graciam quam contricio
precedit ergo gracia sequitur dilectio
quoniam qui graciam habet diligit sequitur
contricio quia qui diligit conteritur
Sequitur remissio et iste processus
colligitur De penitencia distinctione ii Qui
qui non diligit manet in morte
et Augustinus sine karitate Aug
quo veram cordis contricionem quis
habere potest quo est causa delictorum
remissionis ¶ Item circa ista, Nota
quare confessio sine penitencia dicitur
sacramentum ¶ Sunt enim tria ibi
notanda scilicet confessio contricio
et mundacio Confessio est signum
tantum scilicet contricionis contricio est res
et signum res signum confessionis
signum mundacionis mundacio est
res signum tantum scilicet contricionis

Secunda dicta confessio ¶

Secunda dicta est confessio circa
quam sunt septem consideranda videlicet
quid ipsa sit, an necesse sit facienda
et cui, et que sunt utilia ad veram
confessionem Item ubi et de quibus et que
sunt interrogationes faciende et
de pena sacerdotis revelantis
confessionem

Quid sit confessio

Confessio est legitima coram sacerdote
peccatorum declaracio et dicitur confessio
quasi simul vel ex toto vel undique
fassio Nam ille confitetur qui to-
tum fatetur

An necesse sit facienda confessio ¶

Tenetur
penitens peccata sua necesse confiteri
et dicimus hec tria contricio confessio
et satisfactio sunt in precepto
contricio precipitur in Iohele Iohele

Scindite corda vestra Confessio in
extremis Effundite sicut aqua cor
tuum Item ps Effundite coram illo
corda vestra Et Jacobus Confitemini
alterutrum peccata vestra Satisfactio
in Johanne facite dignos fructus
penitencie Item hec omnia precipiuntur
a domino cum dicit Penitenciam agite
etc Ergo videtur quod non est salus
sine confessione quod verum est ubi quis
potest habere tamen confiteatur alias sufficit
requirere misericordiam cordis Sed magis
in articulo etc Cui sit facienda
Confessio Debet quilibet
regulariter confiteri sacerdoti Nam
sacerdotibus dicit dominus potestatem ligandi
et solvendi cum dixit Quorum
remiseritis peccata etc Et de penitencia
distinctione prima Verbum dei Nec tamen
cuilibet sacerdoti licet cum eque omnes
sacerdotes in ordinacione recipiant hanc
potestatem [ligatam?] est tamen ita quod non possunt
eam exequi nisi data sit auctoritate
et potestate ab episcopo diocesiano vel
a sede apostolica Hoc etiam intelligitur
de sacerdotibus religiosis et re
clusis quia nec illi possunt iniungere
penitencias nec baptizare nec predicare
et similia que pertinent ad curam
animarum nisi fuerint electi apostolice(?)
et ab episcopo cum consensu sui abbatis
vel alterius prelati instituti XVI
questione prima Alia precepit(?) [illegible]
[illegible] in hoc et [illegible] Hoc idem Item
posito quod alicui est data ab
episcopo potestas non potest propter hoc iudicare
parochianos alterius quia non debet
mittere falcem in messem alienam
XX questione VII Per totum Tenetur
ergo penitens confiteri proprio sacerdoti De
penitencia distinctione VI Placuit Extra
De penitencia et remissione Omnis utriusque

sexus et est racio quia ipse qui est
est prelatus suus tenetur reddere racionem
de anima eius et tradere sibi eukari
stiam et alia sacramenta in quorum
collacione utitur sibi [illegible] nisi fa
ciat posse suum ut sciat tamen [illegible]
et ideo dicitur ei per Salomonem Salomon
Agnosce vultum pecoris tui Quali
ter autem deceat procedere sacerdos cum
sit subditos in mortali manifesto
vel occulto Respondetur super decretale
Omnis [illegible] Cum sit utriusque velit(?)
Et fallit regula supradicta in quibusdam ca
sibus in quibus potest tamen est data
potestas imponendi penitencias in aliqua
parochia ab episcopo audire confessionem
alterius parochiani utputa cum ille ex
traneus peccavit in parochia sua
Item si mutavit ibi domicilium Item
si est vagabundus Item si petivit
et obtinuit licenciam a sacerdote suo
quem videbat imperitum et insuf
ficientem volens ire ad alium discre
tum vel quia arripiebat longum
iter petebat licenciam ut posset
in itinere confiteri Item in articulo
necessitatis Probantur hec VI casus
ut placuit extra de decimis(?) [illegible] ab
[illegible] ff de minori heres [illegible]
de penitencia distinctione VI placuit
Sed nunquid in hiis casibus poterit
audire confessionem illi sacerdotes quibus
non est danda potestas ab episcopo Respon
sio dico indistincte quod non [illegible]
primis quatuor casibus et est racio
duplex una quia isti sunt modi
dandi iurisdictionem ei qui aliter
non habet alia quia licet ipsi peni
tentes sint absoluti quod possint
confiteri non tamen sunt absoluti quod
possint audire Item simplex sacer
dos non potest dare [illegible]
[illegible] sine potestatem [illegible] sed
episcopus solus potest illis qui sunt
in suo [illegible] non tamen aliis

qui sunt in aliis spacialibus Argu-
mentum xvi questione prima et c.
certe in hoc et c. hoc idem. In p°
n° casu secundus dico quia ut ait
Augustinus Augustinus Tanta est vis confessionis ut si
immineat articulus necessitatis vel
quia infirmatur ad mortem et con-
fiteri vult vel quia imminet bellum
instans et non est sacerdos confiteatur
proximo, et ita non solum clerico
vel etiam layco vel socio possit
tunc confiteri De penitentia distinctione
prima, quem penitet de confessione
distinctione vi, secundum Item no-
ta quod licet non possint sacerdotes quibus
data est potestas audiendi confessiones
audire parochianos alienos nisi
in casibus predictis possunt tamen eis
dare consilium quod etiam licet cuilibet
discreto, possunt etiam dare penitentiam no-
mine prelati eius qui vult confiteri
ponentes spem in ratihabitione
ipsius et tunc quia sacerdos iste dicet
penitenti quam cito poterit representet
se prelato suo ut confiteatur ei pec-
cata dicat ei penitentiam quam iste
imposuit sub spe premissa, si ha-
buerit ratum bene est sin alias
accipiat ab illo quod sibi consultius
est. Item consulo quod in omni ca-
su quo aliquis potest audire paro-
chianum alterius competentem dicat
ei quod cum poterit confiteatur prelato suo
vel ante vel saltem post ea quia
se ipsum manifestare De penitentia
distinctione v. Placuit Si
aliquis tenetur confiteri heretico
in articulo mortis c. Sed
numquid in articulo necessitatis te-
neatur confiteri heretico scismatico vel
simili si non potest invenire catho-
licum Credo quod non ymmo sa-
no iudicio consulerem quod nullo
modo confiteretur ei sed doleret
de peccatis, et quia tunc desiderat
confessionem et confiteatur in corde

bene deo et sufficit ei, licet cum
ponentes ipsum de facili in aliquo
errore vel desperatione sicut plerisque
iudam dicentes cum confiteretur eis peccatum
quid ad nos tu videris De penitentia di-
stinctione vi capitulo primo xii di-
stinctione c. viii° Idem credo
de excommunicato Respice supra de sacerdote
non vitando c. iii° In summa vero
Item quintum Item numquid pro-
chialis sacerdos vel alius cui
episcopus dedit potestatem audiendi confessiones
poterit imponere penitentiam subditis
secundum canones an teneatur episcopo ali-
quos remittere Ad hunc dico quod
secundum potest imponere nisi in quinque
casibus Primus de hiis quibus
est sollempnis penitentia imponenda
Respice supra eodem c. Epis-
copus Secundus de excommunicatis quos potest ali-
quando absolvere, et aliquos non
sine distinctione quam require supra
de sentencia excommunicationis c. regulares
et in sequentibus c. plene invenies
de hoc Tercius casus est ubicumque
invenit irregularitatem contractam
quia per illam quod penitentem re-
mittet ad episcopum ut vel ipse dispen-
set cum eo si potest vel cum liberius
suis mittat eum ad papam De
hoc respice supra de dispensatione
c. quia per dictas et de sentencia in-
terdicti c. [illegible] et c. sed numquid et q
de penis ibi videndi Quartus
casus est de incendariis xxiii
questione ultima, si quis in-
cendio pessima Quintus si sit
consuetudo in aliquo episcopatu quod
aliquorum, causa crimina ad episcopum re-
serventur sicut obtinet consuetudinem
plerisque et in de homicidiis sacri-
legiis, falsariis violatoribus immu-
nitatis ecclesiastice et aliis enor-
mibus, horum etiam aliqui mittuntur
ab episcopis ad sedem apostolicam propter
enormitatem eorum et ad crucem

Nunc quod episcopus delegat alicui
vices suas circa penitencias imponendas
et similia Nichilominus potuit facere
delegatus ista maiora Ad hec
credo quod episcopus non intelligatur dele-
gare huiusmodi maiora in sim-
plici delegatione nisi expresse di-
catur sit tamen adpertius correctores
videant spiritualiter spectat nec videtur
quod deceat delegare precipue dispen-
sationes et absolutiones excommunicatorum
in quibus interveniunt iniuncta
et restitutiones nisi forte ipse esset
impeditus et tunc committeret alicui
discreto et perito quo cognosceret
personas et sciret circumstantias facti
et veritatem Dominus tamen Respice
supra de symonia super de penis
[illegible] uno videndum ubi si queras
Sed nunquid prelatus episcopus vel supe-
rior preter suorum superiorum licentiam
eligere debet confessorem qui ipsum in
foro penitenciali possit dispensare suis
absolvere Responsio potest dominus [illegible]
Hostiensis et idem dico de aliis
prelatis exemptis qui sub sunt
immediate domino pape ne pro
dilatione pene periculum immineat
animarum extra eodem ne pro dila-
tione hoc autem intelligo si nisi sit
ex [illegible] maior excommunicatione

De venialibus peccatis

Secundo de venialibus nunquid et
illa tenetur quis confiteri circa
ad hoc dicit Beda quod non expo-
nens illum locum confitemini alter-
utrum peccata vestra ait enim coequalibus
cottidiana et levia gravioris vero
sacramento pandamus etc et infra
Sed et graviora coequalibus
pandenda sunt cum deest sacer-
dos et ingerit periculum Venialia
vero etiam sacerdote ablata co-
pia licet confiteri coequali et hoc
sufficit ut dicunt plerique doc-
tores si tamen ex contemptu non
pretermittat sacerdos Alii vero
dicunt et credo tucius quod utriusque
generis peccata sacerdotibus sint pandenda
quibus est concessa potestas ligandi
et solvendi si habeatur eorum copia
Si autem queras que peccata sint
mortalia et que venialia potes
notare in primis mortalia peccata
omnes transgressiones decalogi
Item quedam enumerantur ab apostolo
in epistola ad Romanos ut est in glosa
primo capitulo nam iniquitas malicia
fornicacio avaricia nequicia invidia
homicidium contencio dolus ma-
lignitas susurratio detractio contume-
lia superbia elacio inventio malorum
inobediencia insipientia incompositio
quibus adiungit illos qui sunt
sine affectione absque federe et sine
misericordia Postea adiungit et qui talia
agunt digni sunt morte Item
in epistola ad Galatas v Manife-
sta autem sunt opera carnis que
sunt fornicacio immundicia ira
impudicicia luxuria avaricia etc
Multa etiam enumerat Augustinus
mortalia et venialia distinctione
xxv [illegible] et supra in singulis
tractatibus poteris invenire
Unum tamen consilio quod non sis ni-
mis promptus iudicare peccata
mortalia ubi tibi non constat
certam scripturam esse mortalia
sed potes dicere esse peccata et in-
ducere homines ad penitentiam de talibus
Alias enim cito possent inducere
homines in desperacionem

Que sunt initia ad veram confessionem

Sequitur que sunt initia
ad veram confessionem Ad hoc dicas
quod in quattuor verbis quod sit amara fe-
stina integra et frequens De
primo scilicet de amaritudine Ieronimus
Statue ergo spectaculum pone tibi
amaritudines dirige cor tuum
in viam rectam Signa huius
amaritudinis sunt quinque Verecundia

Margin notes: Beda — de peccatis per totum — Galath — Augustinus — Nota — Ieronimus

similitas lacrime fortitudo virtutis
pudorem et promptitas obedientie
De primo signo scilicet verecundia
Gregorius laborat mens patiendo
erubescentiam et quoniam verecundia est
magna pena quam erubescit pro
Christo fit dignus misericordia De pe
nitentia distinctione prima, quem
penitet De secundo scilicet humilitate
Apostolus Apostolus humiliamini sub potenti
manu dei etc. Unde et publi
canus non audebat oculos ad celum
levare De tertio scilicet dolor lacrimis
Ieremie in trenis deducunt quasi
torrentem lacrimas per diem et
noctem ne des requiem neque taceat
pupilla oculi tui Item
Io. Crisostomus Iohannes Crisostomus lacrime lavant
delictum quod pudor est confiteri
vel cum pudore et verecundia con
fitendum Item psalmista fluminis impe
tus letificat civitatem dei De
quarto scilicet fortitudine exemplum ma
rie magdalene que adeo fortis
fuit in confitendo propter amantium
intuitus quod nullo
pudore obstante publice fuit
confessa turpitudinem peccatorum
De quinto scilicet promptitate obedientie
exemplum domini qui factus pro
nobis obediens usque ad mortem
mortem autem crucis Item Gregorius
Ponat se penitens omnino in potestate
iudicis in iudicio sacerdotis
nichil sibi reservans sed in toto
eo iubente paratus sit facere
percipienda vita anime si sine fa
ceret penitenda corporis morte
et hoc tamen desiderio quia vita
recuperat infinita ut deus cum
gaudio ei faciat sed immortalis
futurus que faceret pro differenda
morte moriturus De penitentia di
stinctione V consideret Quod
confessio debet esse festina
Item debet esse festina confes

Salomon Ne tardes converti
ad dominum et ne differas de die
in diem subito enim veniet ira
illius et in tempore vindicte
disperdet te quod festinandum est propter
quinque Debet ergo festinare propter
quinque Primum propter incertitudinem
hore mortis Luce Veniat dominus
servi illius in die qua non
sperat et hora qua nescit et di
videt eum partemque eius cum in
fidelibus ponet Item diu
permittere est mira longa detentio
est Stulte ac nocte repetent
animam tuam a te que autem cogi
tasti cuius erunt Secundum est
quia morans in peccato et perse
quens pena pene Apoc. Qui Apoc
in sordibus est sordescat adhuc
Apostolus An ignoras quod be Apostolus
nignitas dei ad penitentiam te ad
ducit Secundum duritiam autem
tuam et cor impenitens thesau
rizas tibi iram in die ire et
revelationis iusti iudicii dei
qui reddit unicuique secundum opera
sua Item Ozee Maledictum Ozee
et mendacium et homicidium et fur
tum inundavit et sanguis san
guinem tetigit Item Gregorius Gregorius
Peccatum quod per penitentiam non diluitur
mox suo pondere ad aliud
trahit Tertium est quia quanto
maiorem moram fecit in peccato
tanto magis elongatur adeo
et per consequens difficilior
erit conversio Unde illud Ovidii
non est hodie cras minus aptus
erit Principiis obsta sero me
dicina paratur Cum mala per
longas invaluere moras et psalmista ps
Domine qui elongant se a te pe
ribunt Quartum quia in extre
ma egritudine vix potest aliquis
penitere sed etiam cogitare Io. Io.

Cum egritudine opprimeris vix ali-
nd poteris cogitare quam quod sentis
et illuc rapitur intentio mentis
ubi est vis doloris Multa enim
ut ait Augustinus Occurrunt tunc in-
pedimenta illam morbus urget
pena terret filii quos illicite
dilexit, uxor et mundus eum
ad se vocat, tunc ergo eum et di-
mitte incertum. Age penitentiam
dum sanus es non differas
in tempus adinfirmitatis De penitentia
distinctione vii. Qui egerit il-
lusus expectet. Certum quia
nisi in vita penitens exaudietur
omnium clamantem clamabit ipse
propterea ad dominum et non exaudiet
Clamavit enim dives in inferno
sepultus et non est exauditus in
gutta aque Item clamaverunt
virgines fatue Domine domine
aperi nobis et respondit dicens nescio
vos Item de talibus dicit per Ie-
remiam Ecce ego inducam super eos
mala de quibus exire non pote-
runt et clamabunt ad me et
non exaudiam illos Festina
ergo noli procrastinare dicens
sine modo sine modo quia sicut ait
Augustinus illud modo non habet modum

De integritate confessionis

Item debet esse confessio
integra scilicet ut peccata omnia dicat
non dividendo unam causam in di-
versos sacerdotes sed uni Unde
enim sicut bonus opus imperfectum
non novit, aut totum simul
xv sanat aut nichil. Item Larga
dei pietas veniam non dimidiabit
aut nichil aut totum te lacri-
mante dabit Item Augustinus
Aug Caveas ne verecundia ducta
Ier dividas confessionem Ad idem Iere-
mie ii Effunde sicut aquam

cor tuum ante conspectum domini Item
psalmista Effundite coram illo corda ps
vestra Adhuc autem quod integra
sit confessio ista novem exiguntur
scilicet quod sit voluntaria fidelis pro-
pria accusatoria vera nuda discreta
pura morosa Voluntaria debet
esse ut non sit sicut confessio athoz
sed sit confessio dextri latronis
in cruce, Licet enim dolere debeat
de peccatis que commisit, debet tamen
gaudere propter veniam quam recuperat
Unde simul coniungit dolorem et
gaudium esse in eodem subiecto
psalmista Secundum multitudinem dolorum ps
meorum in corde meo consolationes
tue letificaverunt animam meam
Fidelis ut tam ipse confitens quam
sacerdos cui confitetur sint in fide
katholica et fiat confessio secundum
doctrinam ecclesie non secundum doctrinam
hereticorum Item quod fiat sub
proprio nomine aliter non valet De
penitentia distinctione prima Quem
penitet et distinctione vi Qui
vult Propria ut seipsum tantum accu-
set non alium psalmista Meditatus ps
sum nocte cum corde meo et
excitabar et scopebam spiritum
meum Item Deus vitam meam annun-
ciavi tibi non alterius aliter si tunc
alterius diceret non esset errorum
illius corrector sed proditor
vel detractor Fallit hic cir-
cumstantia talis est quod aliter
non posset confiteri peccatum ut si
cognovit matrem suam vel filiam
vel similia et tunc non est dicendus
proditor quia non dicit ut alium
prodat vel gravet sed ut se li-
beret quod aliter facere non posset
Accusatoria ut dicat se commi-
sisse peccatum ex propria malitia accu-
sando se fortiter non pretendens
excusationes in peccatis sicut

sicut primi parentes Salomon in pa-
rabolis xviii Iustus prior est accusa-
tor venit amicus eius et investi-
gabit eum Nisi modo se accuset
coram isto amico i. deo vel sa-
cerdote dei vicario in futuro habebit
accusatores demones propriam conscientiam
dyabolum peccata et etiam totum mundum
quia pugnabit orbis terrarum contra
Aug insensatos Si vero modo se ac-
cuset deus excusabit eum Augustinus
ps super psalmum Veritas de terra orta
est etc. Veritas de terra oritur i. con-
fessio de homine ut se accuset et
iusticia de celo prospicit quasi deus
dicat parcamus huic quia non parcit
sibi ignoscamus quia agnoscit
De celo ergo iusticia prospexit
i. a deo data est iustificatio primi
Vera a. non tacens verum nec ad
miscens falsum et humilitatis causa
Aug Augustinus Cum humilitatis
causa mentiris si non eras peccator
antequam mentireris mentiendo effi-
ceris quod devitaveras mente
non est veritas nisi ita te dixeris
peccatorem ut etiam esse recogno-
scas secundum illud david Peccatum
super numerum arene maris vi-
tas aut ipsa est ut quod est dicas
Nam quomodo est humilitas ubi
regnat falsitas Sed contendunt
Iohs Iohannes in canonica prima
primo Si dixerimus quia peccatum
non habemus ipsi nos seducimus
et veritas in nobis non est
Greg Item Gregorius Bonarum men-
cium est ibi culpas suas agno-
scere ubi culpa non est Sed
dic quod debet se dicere peccatorem
in genere quia nemo sine crimine
vivit In specie vero non dicat se
perpetrasse peccatum nisi sciat vel
credat ita esse Obicitur etiam
de generali confessione in qua
sacerdotes et alii confitentur

etiam mediam specialiter se omnia
commisisse peccata Sed dic quod
talis confitens loquitur in persona
ecclesie vel quia sicut dicit Augustinus Aug
in uno peccato multa peccata
possunt notari Quod clare dicit
in omnibus viciis reperiuntur quibus mis-
homo etc. ubi comprehendit genera
singulorum et non singula generum
quasi dicat peccatum cogitatione
locucione opere et omissione
Nuda quia non debet confiteri
per nuncium vel per epistolam nec sa-
cerdotem qui peccator bene novit
que fecit sed viva voce et ore
proprio licet quem plus se peccavit plus se
ipsum erubescat Precepit enim deus
mundatis ut ostenderent ora sacer-
dotibus Et Augustinus De pena di- Aug
stinctione prima quem penitet
Item quia non debet confiteri
verbis nec nominibus eius palliatis
tis sed quod libet peccatum suo pro-
nomine quantumcumque turpiter expri-
mat et non solum ipsa peccata
sed omnes circumstancias quantumcumque
turpes vel abhominabiles ut
sic tota sanies apostematis
expellatur Item debet confiteri
circumstancias concomitantes ipsum
peccatum et etiam precedentes et alli-
cientes ad peccatum Dicuntur autem
circumstantie concomitantes qualitas
eius locus tempus et persona et
consimiles Precedentes seu alli-
cientes dicuntur circumstantie de quibus ysa c
habes in ysa iii Pro eo quod ele-
vate sunt filie syon et ambu-
laverunt extento collo et nutibus
oculorum etc. Item nota quod quedam
circumstantie concomitantes ipsi peccato
que nec peccato nec persone sed ex-
trinsecus considerantur Peccato
adheret de te statuto ut in sodomia

tio horribilitas ut in homicidio
qualitas ut in peccato occulto vel
manifesto quantitas ut in parvo vel
maiori vel enormi et similes
persone ut dignitas libertas scien
etas sexus et similes Nec peccato
nec persone nec locus et tempus et
similes Tales circumstancias de
bemus confiteri proposse et de eis
dolere ac penitere nec non et in
posterum abstinere de penitentia distinc
tione v c. primo Unde satis
quod legimus angelos dixisse loth
Gen Gen. xix Salva animam tuam
noli respicere post tergum nec stes
in omni circa regionem sed in mon
tibus salvum te facere et tu pe
David reas Item David ego sum
qui peccavi qui inique egi isti
qui oves sunt quid fecerunt Et
Job Job vii Non parcam ori meo lo
quar in tribulacione spiritus mei con
fabulabor cum amaritudine ani
Ysa. me mee Item Ysa. xiiii. perdam
babilonis nomen et reliquias
et germen et progeniem ait dominus No
men babilonis perdam id est primus
peccati nomen in confessione non ta
cebo non palliabo sed expresse no
minabo et condempnabo et reli
quias id est memoriam dulcem fre
quenciam tactum confabulacionem
et similia et germen id est incitativum
peccati sed malam voluntatem et
progeniem id est male voluntatis
sequelam perdam inquam hec
omnia per confessionem sed penitenciam
Discreta Similiter debet esse
confessio scilicet ut distincte ac
separatim confiteatur singula peccata
non confuse Iuxta illud Lava
bo per singulas noctes lectum
meum lacrimis meis etc. id est singula

peccata consciencie mee Item ut eli
gat peritum medicum Augustinus Augustinus
Sacerdotem querere qui te sciat li
gare et solvere Et si quod sacerdos
suus imperitus et indiscretus non
vult ei dare licenciam eundi ad
alium discretum numquid poterit
ire invito ipso Non videtur ar
gumentum contra eodem constitu
tione omnis et de penitentia distinc
tione vi Placuit Cuius ergo
ei est agere per superiorem ex dem
pat. nullus laicus Reque
de hoc alia supra eodem f. Deus
quilibet Item ut secreta peccata
non publice sed secrete confiteatur
manifesta in manifesto de pe
nitencia distinctione prima c. quem penit
in fine et c. omnis Prima quo
ad intencionem ut non advaricia vel
ypocrisim vel timore simili se
timore servili fiat et sic omni
fictione careat de penitentia distinctione
prima c. quem penitet et c. Este
tacitintas Item morosa ut
non dicat peccata intuistim si sic
tamquam sortes computant primos
sed cum mora et deliberacione
ut ex hoc attendat devocio
et maior habeatur contricio et ve
recundia confiteri igitur penitens
integre iuxta formam predictam Iereme
explicans omnia Ieremie vii
Scito quid feceris curre per lecius
explicans vias tuas Alioquin
si non vult hic lavare animas
suas per integram confessionem fiet
eis prout dicit Amos ix Amos
Levabit nos in tonitis et reli
quias vestras in ollis ferventibus
et preciens in arnon levabunt
scilicet demones in tonitis sicut fit
de porco depilato qui suppe
ditur procedens in tonta id est peccata

Sr enim porcita ad comedas sili-
quas, in luto depressis aptus et
reliquias mensis. i. peccata que in con
fessione reliquistis et noluistis
confiteri in ollis ferventibus i. penis
infectus Deinde pervenimus in arnon
quod dicit Sic portus perveniet in a
ream ad saliendum nos pervenimus
in arnon i. in inferno et ibi erit
fletus et stridor dencium Arnon
enim anathema meroris vel ya-
go consite interpretatur Habent autem
pro sale sulphur infimus et ver-
Iob mes supremus Iob xviii Aspergatur
in thabernaculo eius sulphur
Item Vermes operient eum sorti
cia eius erunt demones Iob
Iob xxx Habitent in thabernaculo eius
socii eius qui non est i. demones
qui sunt socii luciferi qui recessit
a vero esse qui non dabunt re
quiem die ac nocte De fre-
quencia confessionis
Item debet confessio esse frequens
quod dupliciter est intelligendum
Uno modo ut si frequenter cadit
peccatum etiam mortale frequenter
resurgat per primam Require de
eadem et Opes v. Item solep
nis Alio modo ut etiam eadem
peccata frequenter confiteatur et non tamen
tenetur quis nisi in casibus
quos require infra Et iniqui
Augu peccata Augustinus Quanto plu
ribus confitebitur quis sub spe
venie turpitudinem criminis tanto
facilius consequitur graciam remis
sionis De pena distinctione
ysaias prima que penitet Item ysaias
xxiii Erunt ... tam cun
gnitate meretricis oblivioni tra
dita Vene tanc frequencia

tatum ut incoria tum sit Item
nota penalem constitucionem emanas
se contra negligentes confiteri
peccata sz quod saltem semel in anno
tenetur quilibet postquam ad annos
discrecionis pervenit omnia peccata
sua confiteri et suscipere reverenter
ad minus in pascha eukaristie
sacramentum, nisi forte de consilio
proprii sacerdotis ob aliquam racionabi
lem causam ad tempus ab eius percep
tione duxerit abstinendum, alioquin
et vivens ab ingressu ecclesie ar
ceatur et moriens xpiana careat
sepultura Unde hoc salutare
statutum dz frequenter in ecclesia
publicari ne quisquam ignoran
cie cecitate velamen excusacionis
assumat Item nota quod sta
tutum est et preceptum medicis cor
porum ut infirmos ad quos vocati
fuerint ante omnia moneant et
inducant quod medicos vocent
animarum, et postquam fuit de spi
rituali animarum provisum, ad corporalis
medicine remedium salubrius
procedatur Si quis autem medi
corum postquam per prelatos locorum
fuit, hec constitucio publicata
transgressor extiterit tamdiu ab ingressu
ecclesie arceatur donec pro transgres
sione huiusmodi satisfecerit compe
tenter prohibet etiam sub interminatione
anathematis ne quis me
dicorum pro corporali salute aliquid
egro suadeat quod in periculum anime
convertatur Hec consilia sunt
ex eod. Omnis utriusque sexus
et c. cum infirmitas Que interroga
tiones sunt faciende a confitente
Sequitur Utrum sint fa
ciende interrogaciones in confessione

a sacerdote et De quibus et qualiter.
Tald primo licet quidam dicant
quod sacerdos non debet interrogare peni-
tentem, quia tamen talis sententia
videtur multum plena periculo simpli-
simplicitatem et verecundiam tenendo
contrarium scilicet quod debet facere
Augustinus interrogationes. Augustinus super illum
locum qui sine peccato est primus in illam
mittat lapidem. Caveat spiritualis
iudex sicut non commisit crimen nequi-
tie, ita non careat munere scientie. Opor-
tet ut sciat cognoscere quidquid debet
iudicare. Iudiciaria enim potestas hoc
expostulat ut quod debet iudicare
discernat. Diligens ergo inquisitor
subtilis investigator sapienter
et quasi astute interroget a peccatore
quod forsitan ignorat vel verecun-
dia velit occultare. Cognito itaque
crimine varietates eius non du-
bitet investigare et locum et tem-
pus quibus cognitis assit benivolus
paratus corrigere et secum omnis
portare. Habeat dulcedinem in affec-
tione, pietatem in alterius crimine,
discretionem in varietate. Adiuvet
confitentem orando elemosinas et
cetera bona pro eo faciendo, semper eum
iuvet leniendo, consolando, spem
promittendo et cum opus fuerit etiam
increpando. Doceat loquendo, instru-
at operando. Sit particeps laboris
qui particeps vult fieri gaudii. Do-
ceat perseverantiam, caveat ne cor-
ruat, ne iuste perdat potestatem iu-
diciariam. Hec omnia et plura
de hac materia supra de penitentia
distinctione vi. Qui vult. Audi
Salomonem. Iustus prior accusator etc.
Respicit propria si prior ... ac-
Gregorius cusatoria. Item Gregorius. Cle-
mens quippe correptionis est sermo

correctionis, quia increpando culpam
detegit quam sepe nescit etiam ipse
qui perpetravit. xlvi distinctione
Sit rector. Et ita probabile est contra-
dictus desiderium peccatoris obstetricante
manu coluber tortuosus. Ad aliud
scilicet de quibus sint faciende interro-
gationes, tam scilicet ex parte peccati et de
peccatis et circumstantiis eorundem.
Circumstantias autem istas quas
debet sacerdos attendere nota in hiis
versibus etc. Versus de circumstan-
tiis etc. Quis quid ubi per quos
quotiens cur quomodo quando. Quilibet
observet anime medicamina dando.
Quis scilicet utrum ille peccator erat
masculus vel femina, iuvenis vel
senex, nobilis et ignobilis, liber
aut servus, in dignitate vel officio
constitutus an privatus, sane mentis
aut insanus, sciens aut ignorans,
solutus vel coniugatus, clericus secularis
aut laicus, consanguineus aut affi-
nis, an extraneus, christianus hereticus
vel paganus et similia. Quid
commisit adulterium vel fornicationem
vel homicidium et similia. Item
utrum peccatum quod perpetravit sit e-
norme mediocre vel parvum. Item
utrum sit manifestum vel occultum.
Item utrum quotidianum et frequens
aut vetus et similia. Ubi scilicet in
loco sacro an prophano, in domo
domini aut alibi. Per quos scilicet
mediatores et internuntios, quia
omnes tales sunt participes criminis
et dampnationis et ipse est reus
et obligatus eorum peccatis. Item
per quos cum quibus et pro quibus
et contra quos. Quotiens enim
debet peccator si potest confiteri et sacer-
dos interrogare, non solum ipsa
peccata, sed etiam vices et iterationes,
ut dicat quotiens cognovit
fornicariam et adulterium et utrum

penam vel plures, quociens, dixit
proximo verba contumeliosa, quociens
irrogavit iniurias et similia, quia
volumus (?) inveteratum tardius sanatur.
Cur scilicet quali temptacione hoc
fecit, et utrum pervenit ipsam temp-
tacionem, vel fuit preventus ab ea
et utrum sponte vel coactus et
quali coactione condicionali vel
an absoluta. Item utrum cupi-
ditate an paupertate. Utrum lucro
an nocendi animo et similia.
Quando scilicet quomodo accedendi vel
patiendi quod melius actu quam lectione
scitur. Quando utrum in tempore
sacro puta festis quadragesima
et aliis ieiuniis, aut in non sacro
ut in aliis diebus profestis. Item utrum
an accepta penitencia aut etiam
post frangendo ipsam penitenciam
Debet etiam peccator dolere et confiteri
de bonis obmissis que scilicet potuit
facere et non fecit, talia enim dum-
modo delicta quasi derelicta. Item
de tempore male expenso. Item quia
animas proximorum non solum deo eri-
puit sed etiam ereptas aut vel ab
alio in malo confirmavit. Item
quia multis fuit exemplum mali
et quia non fuit exemplum boni.
Item de displicencia quam intulit bo-
nis peccando et de leticia quam
eis non adhibuit. Item non solum
cogitet quod et qualiter fecit sed quo-
tiens sic deum offendit probatur
hoc et ab illo versu aliud ab augu-
stino de penitentia distinctione. Ubi
consideret, et ab alexandro ex
de homine, sic dignum et respi-
ce supra de penitentia S. sunt alia
multa pro toto, et supra eodem
S. Item confessio debet esse integra.
Item nota quod sic penitens
non debet nominatim specificare
personam cum qua peccavit nec

circumstancias per quas intelligi
posset, nisi forte esset notorium
vel aliter non posset rite confiteri
ut dixi supra eodem. Item confessio
debet esse integra vel propria. Item
similiter sacerdos non debet specificare
personam in interrogatione sed interro-
get si constat tante etiam qualitate per-
sone scilicet si erat virgo vel corrupta
coniugata vel meretrix coniugata
consanguinea vel sanctimonialis et
similia. Item credo quod non debet
interrogare in genere de omnibus confi-
tendis, sed aliter potest caute investi-
gare, utrum etiam illud tale commisit
Ad tertium. scilicet qualiter sunt faciende
interrogationes et de officio. Deinde
faciendi interrogationem sacerdotis
erga penitentem iam liquet in
parte per auctorem Augustinum po- Aug.
sita supra eodem S. in principio. Debet
enim in primis interrogare penitentem
utrum sciat pater noster et credo in deum
et ave maria, et si nesciat instru-
at eum, vel saltem moneat ut addi-
scat. Docetur enim de forma de
forma confessionis ex eodem modo
quem, Deinde dicat ei quod sede-
at similiter ad pedes sacerdotis quo-
tiens confitetur. Item si femina
instruat eam quod sic sedeat ex
transverso. Item non respiciat fa-
ciem mulieris sacerdos in confessione
quia ut dicitur in abacuc facies Abacuc
mulieris ventus urens et in osee Osee
nota. Insistat formationes afficiat
sua et adiuvet de remedio peccatorum
suorum. Exemplum debet pro dulci ac
suavi alloquio inducere ipsum et
ad compunctionem et confessionem proponens
ei beneficia que contulit ei deus
et propter ea passionem. Item quia
non venit vocare iustos sed peccatores
peccatores. Item quia illi qui bene
penitent magis propter ea diligunt

et exaltant ab eo qui prius, ut in Petro
Paulo latrone et multis aliis.
Promittat venia(m) exponat Christi
caritatem sup(er)eminentem iuxta illud
Jeremie Jeremie in trenis. O vos omnes
qui transitis per viam attendite
si est dolor similis sicut dolor meus.
Item recordare paupertatis
et transgressionis mee absinthii et
Ysaie fellis. Item Ysaie xlix°. Nunquid
oblivisci potest mulier infantem
suum ut non misereatur filio uteri
sui, et si illa oblita fuerit ego
tamen non obliviscar tui. Ecce
in manibus meis descripsi te muri
tui coram oculis meis semper.
Item suadeat ei quod non verecundetur
confiteri, quia non homini confitetur
sed deo. Item quia in penitentia
confessus pro absoluto
habetur. Si vero non vult confiteri
proponat ei timores iudicii penas
Sophonie inferni. Sophonie. Vox diei domini
amara tribulabitur ibi fortis. Dies
illa dies ire calamitatis et miserie
dies tribulationis et angustie
tenebrarum et caliginis dies nebule
et turbinis, dies tube et
Ysaias clangoris. Ysaias. Unusquisque
ad proximum suum stupebit, facies
combuste vultus eorum, et invenies
de istis multa supra eodem folio. Item
quia eodem dicitur et folio. Item debet
esse festiva. Post hec audiat
simpliciter confessionem penitentis qua an
dita incipiat interrogare ordinate
et distincte ut supra. Consulo
tamen quod interrogatio inchoata
non descendat ad specialia peccata
vel ad speciales circumstancias quia
multi forte post multas tales
interrogationes delinquerent qui aliter
etiam nescirent cogitare. Item interroget
eum semper in genere sicut superius
et qualiter et quibus
modis in quibus casibus et que(m)

quos quotiens. Si dominum perseneat
utrum contempne et ex prava consuetudine
sit superbus an aliquem ...
polat, timeat, et que sit causa motiva
eius, non tamen ipse sacerdos debet
quere qualitatem modos et alia que
prodixi, sed ita probabili quodam modo
loquens interroget, et secundum hoc potest procedere
interrogatio in quolibet crimine
capitali. De septem criminibus
capitalibus. Sunt autem ista
vii crimina capitalia que committit
in hoc versu. Luxus, gustus, ave(ritia) ... tristis
fuit, invidet ambit. Ut
autem sciat specificationem istorum criminum
Nota doctrinam quam tradit Gregorius Greg
super Job. Radix totius mali Job
est superbia ... De hac
quippe velud de radice scilicet superbia
vii capitalia vicia oriuntur,
scilicet inanis gloria invidia ira tristicia
avaritia ventris ingluvies et luxuria
et quia hiis vii viciis
nos captos doluit redemptor noster
ideo ad spiritualis prelii luctamen
gratia septiformis spiritus venit plenus.
Sed habent hec singula copiosos
exercitus suos. Nam de inani
gloria oriuntur hec vii vicia scilicet
inobedientia iactantia ypocrisis contentio
pertinatia discordia novitatum
presumptio. De invidia nascuntur
hec quinque: odium susurratio detractio
exultatio in adversis afflictio
in prosperis. De ira pullulant ista
sex: rixe tumor mentis contumelie
clamor indignatio blasphemie.
De tristicia procedunt similiter vi:
malitia rancor pusillanimitas
desperatio torpor circa precepta
vagatio mentis circa illicita.
De avaritia nascuntur vii: proditio
fraus fallatia periurium inquietudo
et contra misericordiam cordis obduratio.
De ventris ingluvie propagatur
v: inepta letitia scurrilitas
immunditia multiloquium, hebitudo

sensum ita intelligendum / De luxu-
ria consurgunt octo cecitas mentis incon-
sideratio inconstantia precipitatio amor
sui odium dei / affectus presentis seculi
horror vel desperatio futuri seculi
De temptatione etc. ¶ Item inter-
roget sacerdos si aliquis temptetur
et qua temptatione qualiter resistat
cuius tunc cogitet / vel operetur
in resistendo et sit industria apud
forte confitens peccatum quod celabat
Interroget etiam de personis cum quibus
conversatur / de fine. Unde est oriundus
ubi nutritus ubi studuit ubi moram
alias fecit ¶ Item cuius ordinis pro-
fessionis scientie de modis inter
statu consuetudine sua et regionis
Item si exerceat officium aliquod et
quod vel sit homo vagus et
specialiter interroget de circumstantiis pec-
catorum ad officium quod dicit
se habere ut sic per istas interroga-
tiones et alias quas usus docebit
et spiritus inspirabit spiritualis me-
dicus morbos morborum causas
corporum et diversitate peccatis pos-
sit plane perspicere qualiter diversita-
te culparum diversa remedia op-
ponantur De interrogatione clau-
stralium ¶ Verum quia reli-
giosi sunt a secularibus actibus
separati ¶ Circa eos nota interro-
gationes et examinationes faciendas
specialiter super xii abusionibus
claustri quibus frequenter reli-
gionis status corrumpitur ¶ Sunt
autem iste prelatus negligens / Di-
scipulus inobediens / Iuvenis
ociosus / senex obstinatus / mona-
chus curialis / monachus seu canonicus
regularis causidicus habitus pre-
ciosus cibus exquisitus / rumor
in claustro / lis in capitulo dis-
solutio in choro irreverentia in
altare In istis delinquunt

claustrales et ideo de eis potest in-
terrogare sacerdos ¶ Item interroget
de tribus substantialibus regule scilicet
obedientia paupertate castitate ser-
vanda. Utrum vero contra ista
vel aliquid illorum commiserunt ¶ Item
de symonia et aliis que ecclesiasticis
frequentius committi solent Item circa
clericos seculares specialiter sunt inquirenda
de sive circa symonia negocia-
tio et alia que pertinent ad avari-
ciam ¶ Item dilapidatio si habet ad-
ministrationem aliquam ¶ Item utrum
inter sit divinis officiis portet
tonsuram et habitum competentem ¶ Item
de luxuria et de venditione et de
irregularitate de qua mentio facta est
in sacris ordinibus ¶ Item de adula-
tione de ludo aliorum et similibus
in quibus sepius solent offendere
Item circa principes de iusticia
circa milites de rapina circa mer-
catores necnon officiales artes
mechanicas exercentes / de primo
mendatio furtu dolo et similibus
Circa burgenses et cives communiter
de usuris et pignoribus circa
rusticos de invidia / furto maxime
circa decimas primicias tributa
et census Licet enim forma generalis
supposita sit circa omnes tunc dicenda
tamen secundum diversitatem personarum
et officiorum studiosius et specialius
est circa specialia crimina insistendum

Restat De satisfactione etc.
ut de satisfactione que prima
exterior dicitur aliqua subponamus
Videamus primo in quibus consistat
satisfactio Deinde insuper qualiter
sacerdos debeat procedere circa penitentias
impositionem ¶ Consistit satisfac-
tio in tribus scilicet oratione ieiunio
et elemosina / ut iste ternarius
contra illud nephandum doma-li-
tarium opponatur / oratio contra
superbiam ieiunium contra carnis

contumeliam elemosina contra aua-
ritiam Aliter eciam potest dici uel
quod satisfactio consistit in duobus
scilicet in largitione elemosine et car-
nis maceratione De elemosi-
na etc ¶ Elemosina autem est
triplex Prima consistit in cordis
contritione cum aliquis se ipsum of-
fert deo secundum illud Miserere
anime tue placens deo De hac
cantat in ecclesia / sicut aqua exti[n]-
guit ignem etc Secunda con-
sistit in compassione proximi quando
compatimur alicuius adversitatibus
tamquam nostris De hac Job Me-
cum crevit miseratio / et ab utero
matris mee egressa est mecum Tercia
consistit in largitione manuali ad
uocatione cura corporali et spirituali
et breviter in quotidie consilio et
subsidio quod impendimus proximo
De hac dominus in evangelio Da-
te elemosinam et omnia munda sunt
nobis / Et Ambrosius Pasce fa-
me morientem nisi paveris occi-
disti / Prima elemosina maior est
aliis / Nam in illa offert se
homo deo tamquam holocaustum
uel totum incensum / sed in aliis
duabus offert se quasi sacrifi-
cium id est hostiam particularem / alia
multa pertinentia ad elemosinam
Require supra De negotiato-
ribus scolaribus ¶ Item quinti
preceptum De illicite acquisitis etc
vi s[cilicet] sequentibus et supra De ho-
spitalis ordine per totum etc De
carnis maceratione ¶
Carnis autem maceratio consistit
in quatuor scilicet orationibus iejuniis
vigiliis / et flagellis De primo
apostolus ad Colossenses Sine inter-
missione orate id est non intermissis
canonicis horis De quibus

Job (margin)
Ambrosius (margin)
Apostolus (margin)

ps Septies in die laudem dixi
tibi domine Aliter sine intermis-
sione id est semper nisi uniuit et
eterna desiderate / Haymo Insti-
nuique desinit orare nisi desi-
nat iustus esse semper orat qui
semper bene agit Item Augustinus
Ipsum desiderium tuum est oratio
et si continuum est desiderium conti-
nua est oratio Est autem oratio
pius purus affectus mentis in
deum tendens pleriumque ne pi-
getetur in hac vote pro rumpens
uel sic Oratio est congeries votum
ad aliquid impetrandum id est deum te-
dentium Item non debet peti in
oratione temporalia / saltem principaliter
sed eterna spiritualia etiam saluti
pertinentia Unde dominus in evangelio
Primum querite regnum dei et omnia
adicientur nobis Continuit
autem ista que petenda sunt deus
ipse et inter in v petitionibus
cum docuit nos orare dicens
Pater noster etc Item alibi restrin-
xit ad tria scilicet fidem spem et cari-
tatem que principaliter sunt petenda
Lucas xi° Quis autem ex vobis
patrem petit panem numquid lapidem
dabit illi Aut piscem numquid
pro pisce serpentem dabit ei Aut
si petierit ovum / numquid porriget
ei scorpionem In pane caritas
in pisce fides in ovo spes in-
telligitur Duodecim exiguntur
in oratione etc ¶ Iste exi-
guntur in oratione ista xii scilicet
ut fidelis / secunda humilis prima
lacrimosa / attenta fervida ope-
rosa / et assidua que non pro
tempore uel ita quod tria sunt Va-
let autem oratio principaliter contra

ps (margin)
Augustinus (margin)
Lucas (margin)

picia spiritalia Unde Jeronimus
super illud locum Hoc ge-
nus demonii non eicitur nisi in
oratione et ieiunio Ait sic me-
dicina corporis morbo est adhibe-
nda non sanat oculum que sanat
calcaneum Ieiunio sanantur pestes
mentis De 2° scilicet de vigiliis
domini in ewangelio Vigilate et
orate ne intretis in temptacionem
Item et erant in regione illa
pastores custodientes vigilias
supra gregem suum Item illud
Tobie estote et vigilate in
orationibus etc. Item Luce xii
Luce — Sint lumbi vestri precincti et
lucerne ardentes in manibus vestris et vos
similes hominibus expectantibus dominum suum quando revertatur a nupciis
etc. Et si venerit in secunda vi-
gilia et si in iii vigilia venerit
et ita invenerit beati sunt servi illi
De ieiunio Decimo scilicet
ieiunii Nota quod est triplex ie-
Nota — iunium Primum est corporis a cibo
materiali Secundum affectionis a gau-
dio temporali tercium spirituale
a peccato mortali et hoc triplici
ieiunio debemus castigare
iumentum nostrum . parum enim pro-
dest ieiunare ventre non ieiune
a peccato Ysaie lviii° Quare
Ysaie — ieiunavimus et non aspexisti
humiliavimus animas nostras et
nescisti etc. et Infra Ecce ad
lites et contentiones ieiunatis
etc. et percutitis pugno im-
pie et Infra Nunquid tale est
ieiunium quod elegi nonne hoc
est magis ieiunium quod elegi
Dissolve colligaciones impie-
tatis solve fasciculos depri-

mentes et omne onus disrumpe
frange esurienti panem etc. tunc
erumpet quasi mane lux tua
etc. Item Nota quod deus insti- — No
tuit primo ieiunium in paradyso
et postquam sanctificavit eum ieiunavit xl
diebus et xl noctibus in deserto
Item ieiunium debet habere iiii circum-
stancias scilicet largitatem / leticiam honestatem
et mensuram De primo scilicet lar-
gitate Homilia Absque mandu- — Joel
catum erat si non ieiunares
da pauperibus ut ieiunium tuum sit
saginatio anime non marsupii
lucrum De 2° scilicet leticia dicitur
in Matheo Cum ieiunatis no- — Math
lite fieri sicut ypocrite tristes / De ter-
cio scilicet honestate legitur in libro Regum — Regum
quod Jonathas quia preveniit horam
ad manducandum fuit morti et similia
multa De quarto scilicet mensura — Aug
Augustinus Mens aviditate ciborum
lassata perdit orationis virtutem
et Respice supra / De sobrietate
ordinate per totum etc. De flagel-
lis etc. De quarto et ultimo
scilicet de flagellis Nota quod quadru- — No
pertita sunt prima consistit in armis
spiritualibus scilicet in timere alicuius et
lacrimis Secunda in pectoris
tunsione / ingenii gemitu flexione
et disciplinis / Tercia in afflictione
peregrinationis / Quarta in tribula-
cione et in malis egritudinis afflic-
cione qualia flagella sustinuit
Job Job Dicitur in Salomone flas-
gellat deus omnem filium quem
recipit Unde sacerdos debet dicere
penitenti quod omnia ista satisfac-
tionis opera sunt ei in parte penitencie
et valebunt omnia si assit de-
vota penitencia argumentum de prima
distinctione penitencia in actione De
Sua Professione sacerdotum

circa impositionem satisfactionis.

Nunc inducendum quod C(lem.) l.
Nunc debeat procedere sacerdos circa impositionem satisfactionis. Ubi primo inquiramus de falsa satisfactione, secundo de gradibus peccatorum, tertio de mensura penarum secundum varietatem culparum. De falsa satisfactione

Circa primum scilicet falsa satisfactione
Inno. tercius — Innocentius tercius: Episcopos monemus et presbyteros admonemus, ne falsis penitentiis laicorum animas decipi et in infernum detrahi patiantur. Falsam autem penitentiam esse constat cum spretis pluribus de uno solo penitentia agitur, aut cum sic agitur de uno, ut non discedatur ab alio. Unde scriptum est: Qui totam legem impleverit offendit autem in uno, factus est omnium reus, scilicet quantum ad vitam eternam. Sicut enim si in peccatis omnibus esset involutus, ita si in uno tantum maneat, eterne vite ianuam non introibit. Falsa etiam penitentia, cum penitens ab officio vel curiali vel negotiali non recedit quod sine peccato nullatenus agi prevalet, aut si odium in corde gesserit, aut si offenso cuilibet non satisfaciat, aut non offensus offendenti non indulgeat, aut si arma contra iustitiam gerat.
Greg. — Item Gregorius: Falsas penitentias dicimus que non secundum auctoritatem patrum pro qualitate criminis imponuntur. Ideo quod miles vel negotiator vel aliquis alicui officio deditus quod sine peccato exerceri non possit etc. ut supra in auctoritate Innocentii de penitentia distinctione v. Episcopos. Falsas ad id quod dictum est quod non liceat penitentibus exercere militiam officium vel negotium, prescriptum dictum quod potest intelligi de sollempniter penitentibus qui non debent seculariter vivere, de penitentia distinctione v. contrarium, et distinctione l. c. ii. Potest etiam intelligi quando aliquis in ipso officio vel platea quando devenit in vitium in penitentia, unde ei si rediret et esset manifestum deberet excitari. De penitentia distinctione v. Deffinitus vel dic quod honesta potest exercere post peractam penitentiam, dummodo in eis non sit peccatum, turpia vero non.
Leo papa — Unde Leo papa: Qualitas lucri negotiantem aut excusat aut arguit, quia et est honestus questus et turpis. Verumtamen penitenti utilius est dispendia pati quam periculis negotiationis astringi, quia difficile est inter ementes et vendentes quin non interveniat peccatum.
Greg. — Item Gregorius: Negotium quod ante conversionem sine peccato extitit, hoc et post conversionem repetere culpa non fuit. De penitentia distinctione quilibet qualitas negotium. Utrum autem sit admittenda confessio illius qui ab uno peccato vult recedere et in alio remanere. Respondit supra capitulo Item quod si aliquis penitet.
Greg. — Item quod ait Gregorius: Falsas penitentias dicimus que non secundum auctoritatem patrum etc. Expone ita non consideratis circumstantiis vel ubi certa penitentia statuitur. Si minor imponatur falsa est nisi ex causa temperetur etc.

De gradibus peccatorum etc.

Circa secundum scilicet de gradibus peccatorum nota quod dupliciter dicuntur esse gradus in peccato. Uno modo

ita idem petm quod dr grauius
vel leuius sm plures vel pau
ciores fortiores vel debiliores c
circumstancias et intelligas ist pctz
cm et circumstancia non mutat non
alio modo nisi diuersa pcta et sic
duplicat alias nisi pcta eius spe
ciei puta luxurie vel simile
alias nisi pcta diuersorum generum
vt homicidium et fornicacio et
aliud De primo Augu pctis
Augu gradibus ad petm peruenitur
suggestione delectacione et consensu
ita ipius pcti tres sunt differen
cie sz in corde in facto et in con
suetudine tamq tres mortes Item
Greg Gregor Sciendum quippe est quod
petm tribus modis committitur Nam
aut ignorancia aut infirmitate aut
studio perpetratur et grauius qui infir
mitate quam ignorancia sz multo
grauius studio quam infirmitate pec
catur De prima distinctione sz a spe
sciendum ad idem in c Iste hoc
Greg sciendum ad auctem Gregor et
Ambro Ambros dicens Grauius peccat
qui ex pmittit infirmitate grauius
qui contempnit grauissime qui igno
rat Sed dic illud dictum esse
ad errorem vel ex pone grauissime
i perciosissime quia specialis
prima non agit de pcto qd ignorat
Vnde Iohannes os aureum Nullum
impenitum delictorum tale medium
sic corpori contaminata mentira depe
ndencia distinctione prima Iudas
et sic intelligas cui recordatur ad
contricionem non ad delectacionem De
Augu secundo modo Augu Adulterium malum
vincit fornicacionem vincitur aut
ab incestu peius est enim cum matre
quam cum aliena vxore concumbere
sed omnium horum pessimum est quod
contra naturam fit vt vir si membro

vmlis ad hec non concesso volue
rit Vsus enim naturalis si vltra mo
dum pcabit in vxore quidem
veniale est in meretrice dampna
bile Iste qui est contra naturam exe
crabiliter fit in meretrice sed execra
bilius in vxore xxxii questione
vii Adulterii De tercio modo
dicit Augu qd grauius est hoi Augu
cidium quam adulterium xxxiii
questione ii si quod verius Sed
sacrilegium et status voti xvii que
stione i prout xxvii questione prima
impnuanorum et alia eciam possitle
inveniri maiora Sed contra
dicit Clemens xxv questione
vii Quod in omnibus peccatis
adulterio grauius est et Sed illud
quod non infert negacionem sed ra
ritate vel ex pone grauius est
communius Sz hec has igitur diuer
sitates iudicabit eciam vel ma
iora vel minima De mensura
penarum et quod omnes pene
sint arbitrarie C Sequitur
de tercio sz de mensura penarum
cta hc iudetur per multas auc
toritates dicendum qd arbitrio sacer
dotum pene criminum taxentur considerat
criminis quantitate et dignitate et qua
litate Item persone dignitate
officio paupertate infirmitate
siue debilitate complexione con
suetudine societate lacrimis et
devotione Item regionis et temporis
qualitate aetate et aliis circum
stanciis suppositis Vnde leo papa
p intuendimus ratita moderacione
constituenda sunt tuo iudicio pnt
confinorum annos perspexeris esse
devotos Vtrum sacerdos pos
sit arbitrio suo penitentiam impo
nere aut teneatur canonum for
mam obseruare Item i octa
sic sit peccatum in iudicio cor
qui p sunt vel quanto tpe vel

quali modo penite debeat qui de
liquit xxvii questione vii / tempa
he sit Idem dicit Ieroni9 de pe
nitencia distinctione pma / mensur
Si he dicas insinuent contraria
multa supra ead de pmo v fal
sas pnias dicimus esse etc Sz ei
solutio est Item contra id Greg
de pnia distinctione iii pductior
ibi dicit quod plixior d3 ee pnia
quam fuit culpa / sed illud itel
ligi de mitiori pnia quia quociens
recordabit d3 dole q9 comisit / d
vel illud pot intelligi de pnia pcti
quod sustinuit ppter pcti primi hominis
quia illa e ponitor Ite dicit
Aug (in margin: Aug) et Ieroni9 Tanto tpe d3
esse in pnia quanto tpe fuit in
culpa distinctione xlvi / oms
v sicuti deo / et de pnia d
pnia Vide benignum dnm Ite
quanto tempore fuerunt cum par
ticio et hiis et aliis multis mo
dis indicitur vera et sic b adver
sari Solue ubi supra ead g
de pmo v Item quod ait Aug (in margin: Aug)
sti falsas pnias sed h solutio
non est nisi quasi sufficiens
De forma canonica etc Ut igo
scias qualit d3 pcede sacdotis
arbitrum Nota q regulari ppter
iurio formatione homicidio vo
luntario et tercius cumbus / et mayus
septenis est pnia imponenda xx
xiii qstione ii et tercius cumbus
et mayus septenis est pnia impo
nenda xxxiii qstione ii He ipm
f / et hic iii q et xxvi qstione
pma / pdicans et he dupli
ratione Una quia dns pcepit
Mariam Aaron sororem stigmate
lepre pcussam ex castra vii die
bus egredi et post mundacioz
rursus eam in castra admitti
Hec racio ponit in pall ca

Hic ipm / et sm hc pdc intelli
guntur cuium / alia racio ut sicut
ppter pctm septiformis spus scti
graciam amisit / ita pnias septenis
recupet Verumtamen licet psingulis
peccatis talibus sit statutum pnia sep
tenis magis vel minus arbitrio dcet
imponi prout maioritas vel mino
ritas cuius cu circumstanciis ceteris
hoc exposcit ut pz in sequentibus
Ab ista regula excipiunt pleique
casus in quibus ppter peccatis dig
tatem vel cuium enormitate impo
maior pnia Nam psbr si fecit
formicacoz d3 age pniam x a
norum sm formam traditam distinc
tione lxxii psbr quod intelligat
quidam de simplici formicatione alii
et forte verius de adulterio vel ince
stu / et quia cognovit consagwineam co
sanguineam vel affinem Ite si psbr
cognoscat filiam suam spualem quam
baptizavit vel de sacro fonte lev
in confirmatione suscepit / vel que
pcta v confessa fuit d3 age pniam
xii annorum et etia d3 depom
et hoc si crimen est manifestum
Si est occultum peniteat xii annis
ipa vero minus l3 d3 omnia delin
quere res suas pauperibus tradere
et cominsa in monasterio usque ad mor
tem deo sunie xxx qstione p a
Si quis sacerdos non det De eo
qui cognovit monialem etc
Item qui cognovit monialem
agat pniam x annorum et ipa
simil sm formam positam xxvi
qstione pma de filia de voto de
vicio sodomitico pz per auctem
Augustini supra pximo v si pxi
ubi Adulterii malum quod longe
maius tamen est qui agnoscere
virum Item cum sit detestabile
pz pena sodomitis afflictaz
Item hic pctm clamat spalit
vindictam ad dnm q ut ait Augustinus

per illud violatur societas q̄ nob
cum deo esse d3 / cū eadē natura
qua cuius ipse ē auctor / libidinis
puersitate polluit^z xxxii q̄stione
vii / flagitia Item tales sunt
adu'sarii tocius celestis curie dest^{ru}
ctores humanam gn̄is / et infinita
mala de hc scelere puē dicit de hc
loquit^z aplus ad Roms ppterea t
didit illos deus in passioz ignominie
Quomodoq3 aut modo tale factum
excreatur p̄ter quam inl hoīez et
feminaz ordinate in vase debito pc
cat̄ contra nāam et sodomiticū in
dicat Item quia non solū actus
sed etiā ipa prolatio os loquētis
inquinat et ipa quodāo
polluit clementia īnt omia cri
mina de isto. cuēdo etiā interroga
tiones cum cautela et timore e
loquendū etc De Mattīda.
Item matrīda d3 penitē x a
nis sim formā patr asspam posita
xxxiii q̄stione ii / latorem vxō
cide ad hūc impomt^z ginor pnia
xxxiii q̄stione ii / admonere per
quod dixit hc q̄ maius petm̄
est vxoricidiū quam matricidiū
sim reglam illā Eius dubi
tat prelatus esse ꝯmissū quod
est ꝯtinuo vendicatū xxxiii q̄stiōe
pnia / cum asspramus Alii ve
rum dicunt ꝯtrā īponitur
tamē maior pnia vxoricide / quia
hominēs pmpiores sūt ad occide
dū vxores quam matres De
pena homicidii casualis etc
Item pro homicidio casuali
est imponēda pnia v. annorū
si culpa precessit casum / alias
nulla nisi forte ad cautelam
distinguat pnia Hos vero / et duo
bus capitulis sequentib3 et forte
eadem distinctio pt sū^a i titulo
argumenta distinctōe l / De his
pnia ex de homicid^o / inspicisti
Item pnam pnaz dat ac
parentes qui filios oppmunt

Require supra de homicidiis
depenitus Cum aut intelligat^r
homicide voluntarii nec nō vel
casuales vel que pena talib3
imponat^z et cetā ad homici
dia ptinētiā Re sūp^a in titulo
spali de homicidio Item pnaz
eius qui violat ecclīaz ꝯsecra
et calicem sim pollutis manib3
accipit et simulia sacrilegia ꝯ
ꝯmunia ꝯmittit Require xii
questione ii de miro etc De
sanguine xpi quid faciend̄
sit pro negligentiis ꝯmissis
circa ipm Item si sanguinis
stilla cadat super terram vel
tabulam vel altar̄ vel pallas
altaris quid agend̄ sit et pnia
quam de stilla docem^z ex decreto
pii pape cuius vba sūt hc Si
per negligentiam aliq̄ de sanguine
stillauit in terram lingua la
batur et tabula radatur si
nō fuit tabula ut nō cōculcet^z
locus corradetur / et igne ꝯsumet^z
et cinis intra altare ꝯdetur et
sacerdos xl diebus peniteat Si
super altare stillavit calix
sorbeat minister stillam et tribus
diebus peniteat / si vero ad linteum
xl diebus peniteat Si vero
ad quartum xx diebus et linthea
mina que tetigit stilla tribus
vicibus minister abluat calice
subposito et aqua ablutionis
sumat^z et iux altare ꝯdatur
etc De eo qui evomit corp^o
domini etc De eo aut q̄ evomit
eucaristiam vel vermis ppter dē
ceunt ex pnali Bede pspbri
dicentis Si quis pe ebrietate
vel voracitate eucaristiam evomit
xl diebus peniteat si laicus
est clericus vel monachus seu dya
conus pspbr lxx diebus peniteant

cepit xl diebus. Si per infirmitatem eu-
vomunt vii diebus peniteat. de con-
secratione distinctione ii. Si per negli-
gentiam si quis per ebrietatem. Et
etiam sanguinem hic ultimo casu dili-
genter et cremari et cineres iuxta
altare recondi ut supra in alio
casu proximo. Item quanti temporis
et cuius asperitatis penitentia sit impo-
nenda pro furto sive voluntarie
sive per compulsionem sive per ignoran-
tiam mortis vel facti causa ipso et si-
piam commisse sive etiam pariter
consensu vel cooperatione. Respi-
ce xxii questione v. quicunque periurii
et tribus capitulis sequentibus
alia multa pertinentia ad hanc
materiam. Respice supra de ma-
neto et penitentia § Sequitur
videre, et in certis § sequentibus
usque ad finem. Item de penitentia
et forma eiusdem penitentie, quam debent
accipere rebaptizati sive ab hereticis
sive ab aliis secundum varietatem
personarum. Respice supra de con-
secratione distinctione iiii. Quam dis-
cas quos. Illorum etiam penitentiam
qui vel acceperunt communionem de
manu heretici vel qui receperunt
hereticum ad divinum officium celebran-
dum vel qui labuntur in heresi
secundum varias circumstantias. Re-
spice xxiiii questione prima. Per
quis dedit. Item etiam vero pertinen-
tia ad heresim, scisma vel apo-
stasiam. Require in titulis
specialibus. Item qui frangit
penitentiam solempnem sive redeundo
ad arma secularia porta vel similia
sive redeundo ad negociationem
vel militiam secularem que sibi
fuerant interdicta, de penitentie
secundum formam quam habes xxxiii
in questione ii. De his vero
et de penitentia distinctione v. Si

qui vero de his et diligenti
inspectione predicte regule tamen excep-
tionibus suis potest studiosus et di-
ligens indagator invenire pro-
cessum ad satisfactionem pro dimis-
sis criminibus secundum penales canones
imponendam. Nec debet sacerdos a for-
ma predicta recedere nisi propter causam
et in hoc consistit eius arbitri-
um, scilicet pro qua vel quibus circum-
stanciis, in quantum et qualiter possit au-
gere vel minuere penam canonicam
et hec est opinio quorundam et facit
pro hac opinione de penitentia distinc-
tione prima, mensuram infinitam
Tamen per quedam culpis
modi penitentie sunt imposite et depre-
hendenda distinctione v. Falsas penitentias

Opinio quod omnes penitentie
sint arbitrarie etc. Alii vero
dicunt indistincte omnes penitentias
arbitrarias per contra preallegata
supra eadem §. Sequitur de modo
per de mensura et hanc ultimam
opinionem videtur amplecti con-
suetudo. Prima tamen est tutior licet
difficilior. Verum quamcumque
opinionem teneas. Nota quod tam No
sunt crimina que impediunt ma-
trimonium contrahendum et dirimunt con-
tractum et vi que impediunt
sed non dirimunt. Respice in summa
de matrimonio in titulo de impedi-
mento criminis et illis sex adiunge
septimum scilicet qui contraxit matrimonium
de facto cum moniali, talis enim in-
currit impedimentum contrahendi matrimo-
nium si tamen contraxit tenebit
xxvii questione prima. Hii igitur
Item quedam crimina sunt de quibus
non potest quis agere penitentiam nisi
restituat vel remittat puta tan-
tum quod male accepit ut Sy-
monia, rapina sive depredatio
incendium furtum sacrilegium

usura turpis et dolosa negocia-
tio / debitis omnibus / et multis aliis
circa ea inuenies plene secundum titu-
lis specialibus ¶ Item semper debet sacer-
dos iniungere penitentiam per contrarium respon-
dentem ipsi peccato / ut puta superbo
oracionem et humilitatem / auaro elemo-
sinarum largicionem / sine castigacionem
gulosis abstinentiam luxurioso ie-
iunium et oracionem et si indicat
expedire peregrinacionem uel aliud loci
mutacionem ut sic maceretur caro
et non refricetur ad delectacionem
memoria sui ex aspectu loci uel
persone. in quo uel cum qua peccatum
perpetratum est distinctione lxxx
Valet xv questione prima / mulier
que accessit ad omne pecus ¶ Item
circa personas obnoxias aliis
aliquo vinculo sinuentur caueat
confessor sacerdos ne imponat eis talem
penitentiam per quam fiet preiudicium illis
quibus tenentur astricti et precipue
circa coniugatos ¶ Item nota quod in foro
penitentiali appellantur legittime ferie
tercia dies septimane secundum ffda ii iii
vi distinctione lxxxii presbiter de con-
secracione distinctione iii ieiunia

De dubitabilibus ¶ Restat
ut aliqua dubitabilia supponamus
Pone quod sacerdos habet aliquos par-
rochianos surdos uel mutos
cecos furiosos uel demoniacos
et similes scit eos esse in peccato
mortali quid faciet ¶ Si enim mo-
neat surdum ad penitentiam non potest
quia non audit si mutum non potest
confiteri. et si aliquis cecus est ceci-
tus non potest legere admonitionem
saltem per scripturam scriptam si sciat
litteras nec potest uidere signa uel
nutus ¶ Alii propter infirmitatem
nichil intelligunt ¶ Solutio
Debet sacerdos facere posse suum
ut inducat eos ad contricionem
et penitentiam plenariam / et inquantum est pos-
sibile per verbis uel scriptis nutibus

et signis et aliis modis quibus
possit si sit non potest per se orare
ad deum et faciat orare pro illis
suis / ut deus illustret corda
ipsorum ad penitentiam / et tamen uel ob
insenit de contingentibus tunc non
imputabitur ei ¶ Ezechiel ¶ Si a- Eze
nunciaueris iniquitatem suam populo
meo. et ipse te non audierit non
requiram sanguinem eius de ma-
nu tua quia tu liberasti animam
tuam ¶ Item Paulus apostolus
in actibus ¶ Mundus sum ma-
nus mee a sanguine omnium
non enim subterfugi quominus
annunciarem ~~esse~~ consilium de gra-
tia dei nobis ¶ In huiusmodi medi-
cina prodiderit Augustinus pro regula Aug
quod diuinum iudicium per aliquos reve-
lacionis oculum conuerti orare
gemitibus et imploracione de con-
secracione distinctione quarta
solet quod inspirante ¶ Est tamen casus
in quo tenetur sacerdos scilicet si ne-
gligencia sua processisset huiusmodi
casus ¶ Argumentum extra de homi-
cidio ¶ Exposuisti et casu et si di-
spensatur et si de penitentibus et
de remissis si ¶ Item aliquis
furtive ¶ Item quid si aliquis
penitet de peccatis uel dicit
se penitere non tamen vult subire
onus penitentie dicens se tenuem
esse uel valitudinarium uel
male complexionatum uel simile
¶ Item quid de eo qui confitetur
peccata et tamen in posterum
non vult abstinere uel ab uno
abstinere et in alio remanere
nunquam tales admittendi sunt
ad penitentiam uidetur quod non ¶ De
primo quia perfecta penitentia cogit
peccatorem omnia libenter suffer-
re ¶ Respondeo et cetera ¶ De secundo
uidetur quia sunt uicia in vana
penitentia ¶ Item quia caritas omnia
sustinet ¶ Contritio efficit est

ut mors dilectio et apostolus ad Ro-
manos xiii Quis separabit a caritate
Christi tribulatio an angustia an
persecutio an fames an nuditas
an periculum an gladius etc. Require
de hoc supra eodem § i v. In hoc
fundavit intentionem Cum ergo iste
non sit separatus omnia libenter
sufferre patet quod non habet caritatem
nec penitet Ad hoc dico quod
si dicit se penitere de peccatis et po-
nit defectum absolucionis tamen allegans
infirmitatem vel fragilitatem re-
cusat satisfactionis asperitatem Debet
sacerdos primo ipsum monere ut ani-
mum habeat paratum ad omnem satisfac-
tionem ostendendo ei magnitudinem
peccatorum quod et quanta bona
amisit propter ista peccata que omnia
recuperabit per penitentiam ostendat etiam
quanta penam sustinuit adam
et etiam totum genus humanum
usque in finem seculi tamen quia
gustavit de pomo ligni vetiti
quanta ergo pena debetur tot et tan-
tis sceleribus que tu commisisti considera
alia utilia ad istam inductionem
invenies supra eodem § prima dicta
et infra eodem § Post quam iudicavit
Si vero propter adhuc inducere impo-
nat ei levem satisfactionem cum volun-
tate quam mox similem posset
portare ne forte postea frangendo
debitam peccet Invitat nos ad
hoc multa primo exemplum domini
qui nunquam legitur alicui penitentiam
iniunxisse nisi vade et amplius
noli peccare Item in evangelio
Nolite mittere vinum novum in utres
veteres etc. Item Johannes Cri-
sostomus super illud locum Alligant
onera gravia et importabilia
etc. Si erravimus modica pe-
nitentia imponentes nonne melius

est propter misericordiam rationem dare quam
propter aliquam crudelitatem 26 xxvi
questione vii Alligat ad hunc
autem precipue laboret ut peccatorum
causas et radices removeat et
omnem occasionem peccandi prorsus
tollat Augustinus Satisfactio penitentie
est peccatorum causas excidere nec sug-
gestionibus earum aditum indulgere
Item si non potest gaudere sacer-
dos de emenda eius purgatorie
gaudeat saltem quod ipsum li-
beratum a gehenna ad purga-
torium possit transmittere De quo
require infra eodem § Item
quod de hiis vel aliis est dicto et
tertio videtur omnino quod non ad
mittendi quia ut ait Ysidorus
Irrisor est et non penitens etc. De hoc
supra eodem § primo et § nunc
videndum Ad quid valeant opera
de genere bonorum facta in mortali.
Ad hoc dico quod debet
sacerdos istorum confessionem accipere et
eis de eminus exhibere et licet
non sit vera penitentia admittenda
est et crebris et salutaribus
monitis penitentia est inducenda ex
eodem quod quidam Item talis con-
fessio iemunia elemosine peregrina-
tiones etc. que complio sacerdotis
iste faciet cum devotione et ti-
more dei licet inferni quamvis
non valeant divertere ad vitam
eternam obtinendam tamen valebunt
eis ad ca vel aliquid istorum tamen
scilicet ad extremum iudicium supplicium
tolerabilius subeundum De pe-
nitentia distinctione iii Si quis
autem non habens caritatem nec
ad temporalem prosperitatem obtinendam
de penitentia distinctione iii capitulo

Ce

Aug

Jo Cri-
sos

Augustinus

Ysidorus

xxii questione ii Et quilibet
vel ad hoc ut citius illustret
corda eorum ad penitentiam de penitentia
distinctione x. Flagella infirmitatis Item
valet ad alia duo scilicet ad assue-
factionem bonorum operum sicut dicitur
de baptismo Iohannis qui non
valuit ad remissionem peccatorum
sed assuefactionem de consecratione
distinctione iiii non regenerabat
Item credendum est quod diabolus
non habet in eo tantam potestatem quan-
tam si contineret mala exerceret
quod patet ex hoc quod refert
Gregorius Gregorius in dialogo de mo-
dica que muniebat se signo
crucis et ideo demones non
poterant ei nocere in animo quam
primo enim invenerat retulit
maiori demoni et certius in hu-
iusmodi invenimus varia vacuo sed
sigmum Item etiam ibi queritur
utrum hii duo ultimi de quibus
supra dictum est quod primo
teneantur iterum cum venerint
ad veram penitentiam confiteri et satis-
facere non solum pro aliis peccatis
sed etiam pro istis que iam fuerunt
confessi pro quibus licet insuper satis-
fecerunt Item utrum bona mor-
tificata de genere bonorum que vel fuerunt
facta in caritate ac peccata morti-
ficata per sequens morbum vel fue-
runt in mortali et per consequens
mortua reviviscant cum ipse peccator
venit ad veram penitentiam Item utrum
peccata semel dimissa per veram
penitentiam redeant illo postmodum
relabente Solutio ad primo que-
situm credo illud quod nunquam ab-
stinuit nec possunt abstinere
licet confitetur confitetur et ieiunat et
teneri nunc sine questione ad con-

fessionem et satisfactionem Aliud vero
quod de uno peccato fuit confessus
et satisfecit et non de alio di-
cunt fere omnes simul licet teneri
et ad confessionem quia confessio et
satisfactio non fuerunt facte in cari-
tate cum ipse remanet in alio
peccato ergo impossibile est quod fuit peccatum
dimitti ergo si non est dimissio
oportet confiteri et satisfacere
Augustinus Oratio dicitur inimico omni- Aug
timo (?) quo ergo quod totum reser-
vat de alio recipit gratiam vel
veniam de penitentia distinctione
iii Sunt plures hanc opinionem
credo veram quidam tamen dicunt
quod fuit satisfactio in caritate
sed eius fructus non percipit nunc
dicente peccato quod non dum desci-
pit aut cum eius pena fuit
subsecuta sicut dicitur de baptismo
de consecratione distinctione iiii te-
vale (?) Iudicatur pro se quod ait Naum Naum
propheta Non iudicabit deus bis
in idipsum vel secundum aliam trans-
lationem Non consurget duplex
tribulatio Et ergo iste est iam iudi-
catus et punitus temporaliter a parte
qui est vicarius Ihesu Christi non
ultra punietur Unde Ieronimus
super eundem locum quod genera-
liter (?) diluvio sodomitas
igne egiptios in diluvio israelitas in
heremo perdidit sicut te (?) temporaliter
peccatis punisse ne in eternum
puniret quia non iudicabit deus
deus bis in idipsum quod ergo pu-
niti sunt postea non punientur
aliter mentitur scriptura quod
nephas est dicere Sed hoc quod
dicit Ieronimus intelligitur Ieron
de his qui inter ipsa flagella

Leon[ardus] primam egerunt / et sic probat Leonardus idem in sequenti xxiii questione v. quid ergo et de prima distinctione iii. ff. auctoritas illa nam et Origenes. Item pro eis Gregorius super Amos iiii pluit super unam civitatem, super alteram non pluit / per unam copulata est / et per ... quia non pluit aruit. Cum ille qui proximum odit ab aliis vitiis se corrigit / una eademque civitas ex parte compluitur et ex parte arida remanet / quia sunt quidam qui cum quedam vitia resecant in aliis graviter perdurant / sed hic non ad cuius veniam sed ad operis districtionem referendum est / ut ipsa civitas dicatur compluta quia a ... et delectatione peccati cum ante siccabat modo cessat, non quod eius veniam habeat de prima distinctione iii pluit et ff. / Illud autem aliud quod fuit hic questio dicendum est breviter quod opera viva que fiunt in caritate facta mortificantur per sequens mortale peccatum / et si per penitentiam sequentur vera prima reviviscunt. Illa vero que nunquam fuerunt viva puta que in mortali peccato fuerunt facta nunquam reviviscerent / et secundum hoc sunt exponende auctoritates de hac materia loquentes.

Aug. Augustinus: Proprium est credere et vera fides hoc expostulat ut gratia Christi destruit mala priora etiam remanet bona. Nam ubi destruit quod suum non invenit amat et diligit quod in peccatore plantavit. Item Leonardus: Si quis videris in multa pretorio facere quamquam que iusta sunt non est tamen iniustus decet ut propter iusta mala obliviscatur preteritorum bonorum. Prima auctoritas intelligitur satis plane de operibus factis in caritate que mortificata per peccatum dum vero agitur penitentia reviviscunt. Secunda vero de operibus factis in peccato mortali quorum deus non obliviscitur / quia remunerat ea secundum ea que dixi supra eadem questione proximo sed de ii et iii et ... habetur omnia de prima distinctione iii proprium et in sequentibus ff. et eadem usque ad ff. prima ergo. Quod autem dictum est opera mortua multi remunerare adeo licet non reviviscant illud intelligatur de operibus quibusdam vivis / in mortificatis per culpam que non expiabit per penitentiam ut in scriptis / quia licet non reviviscant / nec prosunt ad vitam / proderunt tamen ad illa que supra dicta sunt et contra.

Ezechiel. Ezechiel: Si autem averterit se iustus a iustitia sua / et fecerit iniquitatem ... / omnes iustitie eius non recordabuntur in peccato suo morietur / et non erunt in memoria iustitie quas fecit. Super hunc etiam locum ait Gregorius:

Greg. Hoc nobis maxime considerandum est quia cum mala committimus sine causa ad memoriam transacta bona revocamus quia in perpetratione malorum nulla debet esse fiducia bonorum preteritorum sed suspecte contrarium ad intelligentiam / nisi penitentia fuit prima alias perierunt ut supra dictum est.

An peccata semel dimissa redeant et c.

Ad tertio questionem scilicet utrum peccata dimissa redeant non est michi facile respondere cum plures sicut hic sunt opiniones quibus magni et probati sensuerunt doctores / quidam enim dicunt

simpliciter peccata redire, et quo ad reata-
tum et quo ad penam, et quo ad
omnia. Isti innituntur sibi dicti
testimonio ewangelij: Serve ne-
quam omne debitum dimisi tibi
quoniam rogasti me etc. et infra: Ira-
tus dominus tradidit eum tortori-
bus quo adusque redderet universum
debitum, sic et pater meus celestis
Rabanus — faciet vobis etc. Et super hunc locum
ait Rabanus: Consequens est quod
dicit universum debitum, quia non
solum peccata que post baptismum
homo egit reputabuntur ei ad pe-
nam, verum etiam peccata originalia
que in baptismo ei dimissa sunt.
Augustinus — Item Augustinus: Si in malis teneret
illud ad quod vocatus est, nullo
ad eum sua vel patrata vel parentum
iniquitas ~~primi hominis etc. et multa~~
~~alia pertinent~~ pertineret. Iste illud: In
memoria redeant iniquitas primi
eius etc. et multa alia pertinent ad idem
de penitentia distinctione quarta capitulo
primo et VII capitulo sequentibus. Alii
dicunt contrarium scilicet quod illa redeunt,
sed ideo dicuntur dimissa redire et
imputari quia propter ingratitudinem
ita reus et peccator constituitur ut
Naum — ante fuerat. Isti innituntur prop-
ter illud Naum: Non iudicabit
deus bis in idipsum. Require
tamen supra in solutione ad primum questionem.
Prosper — Item Prosper: Qui recedit a Christo
et alienus a gratia finit hanc vitam
quid nisi in perditionem vadit, sed non
in illud quod remissum est recidit.
Nec in originali peccato dampna-
bitur qui tamen ea morte afficitur
que ei propter dimissa debebatur. De
penitentia distinctione IIII. Secundum est
qui recedit. Tercii dicunt quod non
redeunt, sed cum quis iterum peccat
eius contemptus dicuntur redire quan-
dam similitudine pertinent [illegible]

redeunt in vere. Quarti dicunt
quod redeunt in quatuor casibus
tantum, videlicet propter odium fraternum
ut in ewangelio: Serve nequam
etc. Secundus propter crimen apostasie
vel heresis, de penitentia distinctione
IIII gentes. Tertius propter ipsam penitentiam
penitentie argumentum XVII questione IIII
Sunt qui opes. Quartus si con-
tempnit quis penitentiam sibi iniunctam
ad implendum argumentum de penitentia
distinctione III Si apostolus. Primi
due sunt magis solempnes et
quantum ad efficaciam videntur te-
nere ad eum finem, sed tercia videtur
aliquantulum tutior vel maior
elige quam volueris etc. Utrum
quis teneatur eadem peccata sepius
confiteri. Sunt magis peccata
semel confessa tenetur quis iterum
confiteri dicas quod non regulariter
de penitentia distinctione prima quod non
ita. Solent tamen excipi in de-
cas in quibus tenetur iterum confi-
teri. Primus cum sacerdos suus cui
est confessus est imperitus, quia tunc
debet cum illius licentia iterum
confiteri perito. Require supra eodem titulo
quilibet et titulo. Item debet esse
confessio integra ubi discreta
similiter. Alius propter contemptum
satisfactionis argumentum de penitentia
distinctione III Si apostolus. Tertius
cum propter enormitatem delicti sacerdos
audito crimine remittit eum ad supe-
riorem qui iterum est tunc exposito
penitentiam ei imponat argumentum
XXIII questione II latorem extra
eodem significavit. Quartum
Require supra eodem titulo proximo ubi
solutio ad primum quesitum etc.

De hiis qui in fine penitent etc.

Item quid de hiis qui in
fine penitent, vel sunt in sancta
te sed non complent hic penitentiam. Sed

etiam deo qui satisfactor est sint
etiam complevit, que per negligentiam
sacerdotis vel eius ignorantiam
minor debito fuit. Numquid isti pre
prius liberati, an debent transire
per ignem purgatorii ut ibi compleant
quod minus fecerunt. Item numquid ex
mus in periculo mortis positis est
prime satisfactio imponenda an pe
nitentia vel reconciliatio deneganda
da. Solutio ad primo tria quesita
quasi unita est unsio, duo tamen
sunt primitenda. Unum quia tempus
penitendi ibi est usque ad extremum
Leo papa — vite articulum. Unde leo papa. Nec
est desperandus dum in hoc corpore
constitutus est, quia non numquam quod dif
fidentia etatis differtur consilio
maturiore perficitur. Exemplum et
de eo delatione cuius prima sed fuit
sed non fuit vera indulgentia. Se
tamen difficile est tunc contriti
hic periculosissimum usque ad tempus
illud differre ut dicitur eodem capitulo
Item debet esse festina ubi quia
in extrema. Aliud est quia tanta
posset esse contritio quod sufficere
posset ad delendum omnem penam
ita quod omnis purgatus volaret ad
patriam sine impositione pene
ut patet in latrone, qui licet iuste
propter sua scelera suspensus esset
tamen quia inter ipsas mortis an
gustias ad dominum conversus extitit
et contritus audire meruit. Hodie
mecum eris in paradiso, unum quoniam
solius est, quem ut ait Augustinus
Aug — nec qualitas nec peccatum affectus
fallit indere contritionis eius scilicet
intentionem perit et mensura, dispen
satores ecclesie, quibus non est datum
intelligere occulta cordium, debent
vigilanti studio ad hoc intendere
ut per circumstantias et signa exteriora
interdum maiorem vel minorem de
prehendant intentionem doloris et

secundum hoc maiorem vel minorem sa
tisfactionem iniungant. Hiis prelibatis
dicendum est quod quidquid in talibus re
mansit purgandum purgabit
purgabitur in igne purgatorii.

De purgatorio igne. Cum de
eum enim sit misericors et iustus
et ex misericordia penitenti ignoscit non
igitur permanens peccatum ad penam eternam
ex iustitia vero impunitum non di
mittit peccatum, aut enim homo punit
aut deus. De talibus Augustinus — Aug
et si conversus vita vivat et non
moriatur non promittimus quod cum
dat omnem penam. Nam prius
purgandus est igne purgatorio qui
in aliud seculum distulit fructum
conversionis. Is autem ignis, et si
eternus non sit, miro ~~modo est~~
modo est gravis, excellit enim omnem
penam, quam umquam aliquis pas
sus est in hac vita, numquam in car
ne tanta pena inventa est, licet
mirabilia martyres passi sunt
tormenta. De prima distinctione
ultima capitulo ultimo. Item expo
nens verba illa apostoli. Si quis su
per fundamentum edificaverit ligna
fenum stipulam et cetera ait. Multi sunt qui lectorum
quorumdam male intelligentes falsa
securitate decipiuntur dum credunt
quod si super fundamentum Christi capita
lia crimina edificant peccata ipsa per
ignem purgatorium possint pur
gari, et ipsi ad vitam perpetuam per
venire, intellectus iste fratres corri
gendus est, illo enim transitorio
igne, de quo dixit apostolus ipse
salvus erit sic tamen quasi per igne
non capitalia sed minuta peccata
purgantur. XXV distinctione. Qualia
as et deinde et ad idem Gregorius — Greg
in eadem distinctione qualis hinc
quisque egreditur talis in iudicio
apparebit et cetera. De penitentia in
firmorum et cetera. Ad illud autem quod
quarto fuit quesitum scilicet quid
circa infirmos sit procedendum

tenenda est super hoc forma a
theodoro diffinita ¶ Ab infirmis
in periculo mortis positis penitentia et
confessio peccatorum inquirenda
non tamen illis imponenda est quantitas
penitencie sed innotescenda et amicorum
orationibus et elemosinarum studiis
ponderis penitencie sublevanda, si forte
migraverit ne obligati et co-
municatione et consortio venie fiat
alienus a quo periculo si divinitus e-
reptus convaluerit penitencie modus sibi
a sacerdote impositus diligenter
observet et ideo secundum auctoritatem ca-
nonicam ne illis ianua pietatis
clausa videatur orationibus et con-
solationibus ecclesiasticis sacra unctione
olei inuncti secundum statuta sanctorum
patrum communione viatici reficiantur
xxvi questione vii tam pro ¶ Illud
autem constat quia nec penitentia nec
reconciliatio est talibus denegandus
Julius papa — ait enim Julius papa ¶ Si presbiter
abnegaverint penitentiam morientibus
reus erit animarum, quia dominus
dicit ¶ Quacumque die peccator conversus
fuerit ad penitentiam vita vivet et non
morietur ¶ Vera enim confessio in
ultimo tempore potest vel debet esse
xxvi questione vi si presbiter cognovit
ninque presbiter et respice de eod.
S. ubi verum quia tempus et c. ¶ Et
Julius — vero dicit Julius reus erit animarum
intelligatur quoniam in se aliter si non
potuit sive enim confiteretur ipse moriens
eius et non stetit per eum et tunc
contritionem salvus erit ¶ Respice
de eodem S. prima dicta ubi quis
sit eius affectus ¶ Item si infirmus
petiit sacerdotem et interim dum
veniret obmutuit vel factus est
amens vel freneticus sacerdos ve-
niens sine admittio infirmi sive
ad testimonium illorum qui audierunt
ipsum penitentiam petentem vel sacerdotem
debet omni modo potest sinceritatis in
pendere absolvendo reconciliando
si potest fieri sine periculo eucharistiam

sciam ori eius infundendo si super-
vixit quod amoneatur a presbitero tes-
tibus petitionem sine satisfactionem
et subdatur statutis penitencie legibus
quamdiu sacerdos probavit xxvi questi-
one v si quis de corpore qui rece-
dunt ab qui in infirmitate ab quod
in tempore et ¶ Require de hic o
de sepulturis S. prohibentur et c.

Qui prosunt defunctis suffra-
gia ecclesie et que et quibus

¶ Item queritur utrum ea que
fiunt a vivis prosint defunctis
et quibus ¶ Item quibus suffra-
giis seu beneficiis debeant penitentia-
lia inter vivos ¶ Solutio ad primum
dicendum est animas defunctorum
iiii or beneficiis ad iuvari a vivis Aug
Augustinus ¶ Non estimemus ad mor-
tuos pro quibus curam gerimus
pervenire nisi quod pro eis sive
altaris sive orationum sive elemo-
sinarum sacrificiis solempniter sup-
plicamus ¶ Item Gregorius ¶ Anime Gg
defunctorum iiii or modis sol-
vuntur aut oblationibus sacer-
dotum aut precibus sanctorum a-
carorum elemosinis aut ieiuniis
cognatorum xiii questione ii ¶ Non
estimemus anime ¶ Item ii° ma-
chabeorum xii° in fine fortissimus
iudas collatione facta xii milia
dragmas misit in ierusalem offerri ea ibi pro
mortuorum

Quibus defunctis
prosunt suffragia ecclesie

¶ Circa secundum autem scilicet quibus de-
functis prosint ista predicta sunt
opiniones dicunt enim quidam
quod ista nichil prosunt peccatori-
bus qui sunt in inferno, sed
tantum hiis qui sunt in purgatorio
pro eis faciunt multa ¶ Sed primum
illud in inferno nulla est redemp-
tio ¶ Item quia ecclesia non orat
nisi pro fidelibus defunctis quod
videtur intelligendum de hiis qui
decesserint in fide formata ex parte
sua per dilectionem ¶ Et quod ecclesia

non protinus babilonis sed psims
tm orat vel laudat deum eu dicit
Sanctus sanctus sanctus quasi dicat
Sanctus pater qui regnat in celo
Sanctus pro hiis qui patiuntur in
purgatorio Sanctus pater qui pere-
grinantur in mundo Propter eandem
etiam causam hostia sacrata di-
viditur in tres partes in altari
Alii vero dicunt quod prosint omnibus
renatis qui dum viverent meruc-
runt quod talia possunt eis prodesse
post mortem non distincto utrum dece-
serunt in mortali vel non, et quia
nos non possimus ad plenum disc-
nere qui meruerunt hoc vel qui non
decimus generali oratione pro omnibus
renatis orare Melius est enim ita
superesse hiis quibus non obsunt
nec prosunt quam eis deesse quibus
prosunt xiii questione ii Non estimemus
Augustinus tempus Nam ut ait Augustinus
in illo capitulo tempus Est quidam
modus vivendi nec tam bonus
ut non requirat ista post mortem
nec tam malus ut ista post mortem
ei non prosint Est vero talis in bo-
no ut hec non requirat, et e con-
trario talis in malo ut nec hiis va-
leat cum hanc vitam transierit
adiuvari Quo circa omne hic
meritum comparatur quo possit post
hanc vitam relevari quispiam
vel gravari et post pauca Cum
sacrificia altaris sive quarumcumque
elemosinarum pro baptizatis hominibus
offeruntur, pro valde bonis gratiarum
actiones sunt pro non valde malis
propiciationes sunt, pro valde malis
et si nulla sunt adiumenta mor-
tuorum, tamen qualescumque vivorum
consolationes sunt Quibus autem
prosunt aut ad hoc prosunt ut sit
plena remissio aut certe ut tollera-
bilior sit eis ipsa dampnatio
Licet Augustinus ponat hic quatuor
Augustinus genera Dicunt tamen quidam quod non
ponit nisi tria Nam mediocriter

bonum et mediocriter malum idem sunt
scilicet qui descendunt in purgatorium
et exponunt litteram Augustini sicut hic Augustinus
Item quidam videntur ad hoc in inferno
nulla est redemptio scilicet salvans
Licet autem secunda opinio videatur
magis pia Prima tamen videtur
magis catholica quam etiam expresse
confirmat glosa ad Thessalonicenses
super illum locum Nolo vos igno-
rare fratres de dormientibus ut non
contristemini sicut ceteri qui spem non habent
dicit glosa Quem sine fide operantes
per dilectionem cum suis facinoribus de
corpore exierunt frustra illis a
suis huius divine pietatis impenduntur
officia, cuius dum hic essent pignora
non carruerunt non priusquam tesauri-
zantes sibi iram Hunc articulum
non ultra prosequor quia longam
habet disputationem Quibus
modis deleantur venialia etc.
Ad illud vero quod quarto querebatur
Responsio quod venialia delentur sex mo-
dis scilicet per dignam eukaristie sump-
tionem, de consecratione distinctione
ii, cum omne crimen, per quotiens
cumque iteratur Item per aque be-
nedicte aspersionem de consecratione di-
stinctione iii Aquam sale aspersam
populis benedicimus, ut ea cuncti aspersi
sanctificentur etc. et infra Si sale
asperso per Heliseum propheta ste-
rilitas aque sanata est, quanto
magis divinis precibus sacratus sal
sterilitatem rerum aufert humanarum
et coinquinatos sanctificat et purgat
et cuncta bona multiplicat et
insidias diaboli avertit et a fan-
tasmatis versutiis homines de-
fendit Item per elemosinarum
erogationem distinctione lxxxii
Presbiter de penitentia pa medicina
qua ad vitam et distinctione iii
sancte causa Item per orationem
dominicam penitentia secundum pr in
de penitentia distinctione iii de cottidianis

Item per spiritualem confessionem que fit
cottidie in ecclesia Ubi non solum ve-
nialia, sed etiam mortalia oblita
creduntur esse deleri Augustinus Si aut[em]
te puritas aliqua evaserunt confite[re]
in veritate, Deo tamen generaliter dixit
Deus qui nosti occulta cordis omnia
delicta mea que non sunt abscon-
dita quibus veniam largiaris et hu-
militas confitentis quam diligit deus
Unde ecce enim veritatem dilexisti
Item per exemplum seu sacerdotem bene-
dicentem quod satis videtur auctori-
probari, ex eo quod ait dominus in libro
Numeri ad moysen et aaron Vos
ponite nomen meum super filios israel
, ego dominus benedicam eis et dominus
per Malachiam Maledicam ~~bene~~
~~dictionibus~~ benedictionibus vestris scilicet qui
estis heretici et perversi. Ergo a contrario
sensu Benedicam benedictionibus ves-
tris scilicet qui estis fideles Reymundus
expositorem in summa eadem parte Item
quare ubi non obstat isti summe
et hoc intelligo cum quis sumat
vel accipit ista, vel corpus aliqua
cum devocione Item videtur quod
non solum per ista spiritualiter venialia
sed etiam per quodlibet opus bo-
num delcantur de pena distinc-
tione prima medicina mea et bi-
redimere te bonis operibus tuis De
pena sacerdotis revelantis con-
fessionem Depena sacerdotis
revelantis confessionem ait gregorius
Sacerdos ante omnia caveat ne
de hiis qui confitentur peccata sua ali-
cui recitet quod ea confessus est non
propinquis, non extraneis neque absit
pro aliquo scandalo Nam si hoc fe-
cerit deponatur, et omnibus diebus
vite sue ignominiosus peregrinando
pergat De pena distinctione vi
Sacerdos Item Innocentius, in
nominis constitutionibus Caveat omnino
sacerdos ne verbo aut signo vel ali-
quo modo prodat aliquatenus pec-
catorem, sed per prudentiam consilio

indiguerit illud absque ulla expres-
sione caute requirat, quoniam qui pec-
catum in penitentiali iudicio est dete-
ctum presumpserit revelare non solum
a sacerdotali officio deponendum
decernimus verum etiam ad agendam
penitentiam in arctum monasterium de-
trudendum extra eodem constat
omnis utriusque sexus Pone quod
aliquis confitetur se incidisse in
heresim, vel alia peccata vult confiteri
ad aliis peccatis, sed non ab heresi
vel recedit ipse non tamen vult
ostendere vel nominare alios
quos scit esse hereticos vel fau-
tores eorum, vel credentes, vel recep-
tatores vel forte minat sacerdoti
, sed non vult ut ipse detegant
alii, Hoc autem dicit facere quia
timet periculum vel per dictum eo quod
iuraverit tenere secretum, vel
quia in sacro iudicio omne debet
revelari vel timet propterea sibi
homicidii si forte illi accident
quid faciet iste sacerdos Ad hoc
dicunt quidam quod dicat ad ire episcopum
et dicit custodi vigilia super oves
tuas, quia lupus est in grege
vel si placet dicit quod posset
revelare illis qui possent pro-
desse et non abesse, Respondit
Hermannus quod quia si audit aliquis
peccata quantum ad primum precise
videtur quod non sit astrictus sacer-
dos ipse quia enim penitentie tamen quia non
agit penitentiam tamen quia non servat
fidem cum sit hereticus vel infi-
delis, et ideo tali non est fides
servanda xxiii questione superiori
et multe alie raciones possent
induci et idem in similibus etc.
An remissio fiat eque per ma-
lum sacerdotem sicut per bonum
Item queritur quid remittat
sacerdos in pena Utrum fiat
remissio eque per malum ministrum
et bonum Item de quibus valeant

remissiones quas faciunt prelati in dedicationibus ecclesiarum et scientibus operam ad edificationem pontium hospitalium et similibus. Item utrum sacerdotes possint quantitatem pene alicuius penitentis ita punire quod nichil remittat sacerdos. Nam in questione dicitur dominus petrum et mundavit animam per seipsum sine ministerio sacerdotis. Respondetur infra eodem quod huius prelibatis. Cum ergo ad eum mundatam accedat quod in mundata mundat. Ad quid operantur ille claves quas dominus concessit sacerdotibus dicens quorum remiseritis peccata etc. Ad istius articuli intelligentiam nota quod claves in hoc loco dicuntur sciencia discernendi inter peccatum et peccatum et potestas ligandi atque solvendi distinctione xx q. i. Item dicunt quidam quod due sunt claves sciencia una potestas alia, et hoc satis aperte colligitur in pallio q. Item ex verbo plurali quo usus est dominus dicens petro: tibi dabo claves etc. Secundum istos contingit sepe quod aliquis habet unam clavem sine alia, multi enim litterati sunt sciencia, sed non habent potestatem et econtrario multi simplices sacerdotes habent potestatem qui non habent scienciam. Ad istud ultimum non possunt respondere quia simplicitas eorum est. Ad primum vero respondent quod sciencia non est clavis nisi in eo qui habet potestatem. Alii autem dicunt et credo verius quod non est nisi una clavis, que quidem est potestas sacerdotii. Dicuntur autem pluraliter claves propter plures eius effectus, quia sunt ligare et solvere vel claudere et aperire ad instar clavis materialis. Quod autem alicubi invenitur sciencia potestati coniuncta non est ideo quod sit clavis sed quia necessaria est potestatem habenti sicut lucerna

in tenebris ambulanti, ne alias sequatur quod ait dominus Si cecus cecum ducit etc. Item nota quod sacerdotibus data est a domino hec potestas ut ait quorum remiseritis etc. Nec obstat quod singulariter dixit petro tibi dabo claves regni celorum quia illud fecit dominus ad denotandam ecclesie unitatem et ut omnes apostoli et apostolorum successores acciperent sue potestatis originem eique in omnibus tanquam membra capiti obedirent xxiiii questione i. c. loquitur. Huius prelibatis dicendum est fere secundum omnes quod proprie vere ac per se solus deus dimittit peccata et debitam eterne pene. Jeronimus. Cum solus deus dimittit peccata tergit ne in iudicio revelentur. Item Ambrosius. Verbum dei dimittit peccata, sacerdos est iudex, sacerdos quidem officium suum exhibet, sed nullius potestatis iura exercet. Idem. Ille solus dimittit peccata qui solus pro peccatis nostris mortuus est. Quidam tamen dicunt quod dominus mundat animam a macula peccati, sacerdos autem solvit eam per eam a vinculo eterne pene. Hos non intelligo quare primam opinionem amplector. De sacerdotibus non est dubium quin habeant potestatem ligandi et solvendi peccata. Augustinus. Sacerdotes possunt confitentibus parcere, quibus enim remittunt remittit deus. Item. Dum venit ad deum confessio peccata dimittuntur, ab eis dimittuntur quibus ipse vera confessione coniungitur. Idem. Sacrum gracie dat deus etiam per malos, ipsam vero graciam non nisi per se ipsum vel per sanctos suos et ideo remissionem peccatorum vel per se ipsum facit vel per ipsius quelibet membra

Jero.

Ambro.

Augustinus

Omnibus ait Di cui dimiseritis
peccata etc. Dicunt autem sacerdotes
ligare vel solvere tribus modis
Primo ligant vel solvunt .i.
ostendunt aliquem ligatum vel
solutum Unde dominus leprosos prius
per se restituit sanitati Deinde
ad sacerdotes misit quorum iudicio
ostenderentur mundati Item lazarum
primo resuscitavit deinde mandavit
discipulis solvere suscitatum Nam
et si aliquis apud deum sit solu-
tus non tamen in facie ecclesie
solutus habetur nisi per iudicium
sacerdotis et secundum hoc intelligitur
Ambr9 et exponitur illud Ambrosius
Quantocumque ergo sit mortui
fetor aboletur divinis ubi patrem
redoluit ungentum et surgit de-
functus et solum iubetur eius
macula etc. De penitencia distinctione
prima quamvis. Secundus modus
ligandi est cum satisfactionem penitencie
confitentibus imponunt vel solve-
di cum de ea aliquid dimittunt
vel per eam purgatos ad sacra-
mentorum communionem admittunt Unde
Leo ppa leo papa xpus hanc prepositis
ecclesie tradidit potestatem et confitentibus
penitencie satisfactionem darent et eos-
dem salubri satisfactione purgatos
ad communionem sacramentorum per ianuam
reconciliationis admitterent Quod
autem hoc pertineat ad claves eccle-
Augus9 sie dicit Augustinus frustra cla-
ves ecclesie cum sine iudicio sacerdotis
penam agit peccator sine oris con-
fessione cuius indulgentia impe-
tratur Tercius modus qui fit
per excommunicationem De quo plene
non de hoc de sententia excommunicationis
hoc Utraque excommunicatio et maior
et suspensionibus usque ad hoc pena
non sunt Iuxta omnes istos
modos est illa auctoritas expone-
da quodcumque solveris super terram etc.
non tamen simpliciter quia nu-
dum sacerdos iniuste dampnat

et iniuste ligatos absolvit sed
tamen dum cum iuste iudicat sibi
ligando sive solvendo Unde
distinguendum quod triplex
iudicium primum dei secundum petri
in ecclesia militanti tercium sursum
in curia celesti Primum est quod deus
mundat animam in contricione et hoc
precedit reliqua duo tempore digni-
tate et effectu Est enim eius qui
claudit et nemo aperit aperit
et nemo claudit Secundum quod sequitur
post illud est iudicium sacerdotis
qui autem clavium ligat vel sol-
vit in terris .i. ostendit esse ligatum
vel solutum a deo et post hoc se-
quitur quod est iudicium approbationis
scilicet celestis curie et angelorum secundum
hunc ergo ordinem sic expone quod-
cumque ligaveris super terram etc. iu-
dicio petri vel iuste vel non
errante clave erit ligatum
et in celis scilicet per approbationem celestis
curie quia quod in hiis pars ecclesie
militans facit in terris approbat
pars eius scilicet ecclesie triumphans
in celis Hunc intellectum probat
Gregorius et leo xi questione iii
Tunc vera est absolucio presiden-
tium cum eterni sequitur arbitrium iudicis
etc. et xxiiii questione prima ma-
net per privilegium videlicet quod ex
ipsius equitate fertur iudicium

Utrum excommunicacionis sentencia
iniuste lata liget saltem quo
ad ecclesiam militantem

Respondit supra de sententia excommu-
nicationis Item pone quod episcopus
Item nota quod hanc potestatem acci-
pit quilibet cum ordinatur in sacer-
dotem sed executionem non habet
nisi postea ei ab episcopo conferatur
Respondit de eodem Debet
quilibet reglarib Restat videre
de hoc scilicet utrum remissio fiat
per indultum sic et per dominum

ministerium Eundem dicit quod nullo
Aug sit minus per bonum Augustinus Remis-
sionem peccatorum vel per se ipsum facit
deus vel per columbe membra
Greg Gregorius Hec potestas soli petro
concessa est et imitatoribus petri
Ambr Ambrosius Indicet ille dealtius
errore qui non sit quod in se ipso
condempnet Gregorius In gra-
vibus peccatis quis potius divi-
nis puniti aliena/ Ne dicunt
tunctis cum liquet quod cum is
qui displicet admittendum mitti-
vati animum ad deteriora provocat
Honorius prima e et va quod boni
remittitur ex officio et inde multo
nec ad utilitatem sui cum sint
indigni/ sed remittitur ex officio
quam domini aberrata tollerantur
nec subditos mala vita commu-
tendit si bona faciunt que illi
dicunt Ad hoc facit quod dicit
dominus in ewangelio/ Super cathe-
dram moysi sederunt scribe et pharisei
Aug que dicunt facite et Augustinus
Dictum est ad dominum in numeris ad
moysen et aaron sacerdotem Inv-
ponite nomen meum super filios
israel ego dominus benedicam eos
ut gratiam tradicionis per ministerium ordinati
transfundat hominibus/ nec volun-
tas sacerdotis obesse vel prodesse
possit sed meritum benedicentium posse-
tis Eidem Sacrificia improbo-
rum oberunt qui offerunt impie
Nam unum quidem atque idem sacrifi-
cium est propter nomen domini quod ibi
invocatur et ipsum est sanctum et tale
cuique fit quali corde ad accipi-
endum accessit qui enim mandu-
cavit et bibit indigne iudicium
sibi manducat et bibit/ non aliis
sed sibi/ et sic pene in omnibus
talibus questionibus intelligendum
esse arbitror quia sicut omnia
sacramenta eum obsunt indigne

tractantibus prosunt tamen per eos
digne sumentibus Idem super illo
locum sapientie Spiritus sanctus di-
sciplinae effugiet fictum et auferet
se a cogitacionibus que sunt sine intel-
lectu Post alia subiungit Mi-
nisterium tamen eius scilicet ficti non de-
serit spiritus sanctus sicut que per
eum saluti operatur aliorum Non
obstat ibi sive quod ait dominus
per Malachiam Maledicam benedic- Malach
tionibus vestris etc / quia illud ex-
ponitur a gregorio sic Maledicam
etc quia qui inique agunt benedice-
re eorum adulantur quod peccatoribus
omnino dimittes sic vel intelligitur
de hereticis scismaticis et excommunicatis
quorum benedictiones sunt maledic-
tiones hiis qui eorum sequuntur errores
Non obstat etiam illud Ezechielis
Decipies qui vivificant animas que
non vivunt et mortificant animas
que non moriuntur Illud enim intel-
ligitur de malis qui iniuste li-
gant vel solvunt in quo quantum
in se est dicuntur vivificare vel
mortificare Gregorius Non Greg
mordente quidem vivificat quod iniuste
dampnat et non morituros vivi-
ficare nititur qui reum a suppli-
cio solvere conatur Alia ad hunc
articulum pertinentia Require supra
de doctrina ordinum et supra
de scandalo et pena clerici

Ad quid prosint remissiones

Ad tercium quod fuit questionum
scilicet de generalibus remissionibus
pontificum et similibus ad quid
prosint diversi diversa senciunt Qui-
dam enim dicunt quod valeat
quo ad delicta ignorantie/ alii
quo ad venialia alii quo ad
penam negligenter peractam/
alii quo ad diminucionem pene
in purgatorio Verum alia sunt

est sanorabilis et magis gratus.
et illam approbo scilicet quod valeant sic
sonant. cum enim papa sit notus
in plenitudine potestatis. inferiores
autem prelati in partem sollicitudinis
ut questione vj quam sic stat extra
de usu palli ad honorem dierum
esset contra tantam potestatem clavium
eius dispensare / de prima distinc-
tione illa agitur primam distinc-
tione ibi ponderet Nota ergo
quod pro quolibet peccato mortali duplex
pena debetur temporalis scilicet et eterna
remittitur per cordis contritionem
Respice supra eodem § vel huius
publicatis remanet posita temporalis
arbitraria infligenda de prima di-
stinctione prima. § penitentia quoque et
distinctione ij c. o ultimo Si ergo
aliquis vere contritus est et confessus
et papa facit generalem remissionem
pro subsidio terre sancte vel simili
si aliquis undecimum quod sic fecit
elemosinam huius piam et catho-
licam devotionem credens simpliciter
ac pure illud quod eius possibilis
est valet sibi talis elemosina ad
omnis pene sublevandum et hoc
propter duo scilicet propter devotam cogi-
tationem et quia obligat eum qui
facit remissionem ymmo et totam
ecclesiam ut suffragetur ei ¶
Unumquodque ergo si erit pena septe-
nis et dederit in primo die vij
minas successive singulis annis a-
les remissiones erit omnino absol-
lutus an in parte et in quota
parte hoc anno nescio nec credo
aliquem mortalem scire nisi esset
alicui divinitus inspiratum Scie-
dum tamen quod maioritas et
minoritas remissionis pene
attenditur secundum intentiam sive secundum
maiorem vel minorem devotionem
ipsius penitentis et ipsorum qui suf-
fragantur / et secundum in maiore vel
minorem numerum eorum suffra-
gantium Cum igitur nullus
possit scire mensuram vel numerum
eorum / nec per consequens potest
scire remissionis mensuram
argumentum ad ista de consecratione
distinctione iiij quero vero non enim
sic computatur culpa pro alterius volun-
tatem quemadmodum computatur
gratia per sancti spiritus unitatem et cetera
de prima distinctione prima. quod
penitet in fine de consecratione
distinctione v. non mediocriter
in questione vj in quibus
Valent ergo ad diminutionem pene
ut dictum est Item valent ad
remaliud delectionem Respice
supra eodem § Item quantum
utrum ea vel ad illud vero quod tertio
Item valet peccatori offerenti
ex pia devotione licet infirmi-
ad gratie impetrationem Ad hec ei
valent quelibet alie elemosine
ymmo etiam quodlibet bonum opus
Respice supra eodem § Item
quid si aliquis vero de sancto et tertio
Tertio autem per orationes et suf-
fragia ecclesie fiant hec et acce-
leratur etiam prima gratia peccatori
quam tamen mereri non poterat probatur
per multa exempla Nam per
orationes danielis solutus
est populus israel a captivitate
per orationem moysi remisit
deus iram populi israel / ad orationem
david removit dominus plagam
a populo suo Multum enim valet
oratio iusti assidua Item
unusquisque per huiusmodi suffragia
et elemosinas quas quis percipit

remissionibus dant aliquam pro-
animabus parentum vel aliorum fide-
lium defunctorum liberabuntur tales
anime a purgatorio cum sic ipsum
contineat in litteris remissionum Cre-
do quod sic secundum modum predictum
et Respice supra eodem § Item
queritur utrum ea in principio
Hoc de remissionibus predictis De
remissionibus autem quas faciunt
episcopi idem quo ad subditos proprios
episcopi quo ad alios vero valebunt
tamquam simplex elemosina. et
non plus nisi quibus ut predixi
possent proprii iudices spiritualiter indul-
serunt extra eodem quod autem
§ Numquid ergo potest penitens per
collationem talis elemosine excusari
ab executione satisfactionis sibi
ab ecclesia imposite Non credo tamen
quia non est certus utrum sit ad
hoc tota illa pena remissa ut
supra / tamen quia saltem ex hone-
state debet per ieiunia et alia bona opera
satisfacere ecclesie quam lesit scandali-
zando eam si fuit peccatum manife-
stum vel etiam si fuit occultum sub-
trahendo eis se ipsum propter tale peccatum
quod reddit inutilem § Sed quid
si anime illi qui suffragantur
et isto offerente sunt in mortali
numquid valebunt ista suffragia
illorum Non videtur quia peccatores
non exaudit deus et Respice eodem
eadem § videlicet Bonaventura Dicendum
est quod valent per ea que dicta
sunt eodem § in predicto vero restat
videre aliorum sententia est etc
§ Item quia ecclesia dicuntur esse in ecclesia
que propter inviolabilem retinet esse
[illegible] se utrum virtute bonorum
sacramentorum et de desiderium ecclesie
quia in tota ecclesia militans est
in mortali tamen ista valent pro quibus

fierent Dicendum virtute verborum prius Da-
bit virtuti vocis sue Item vox domini
confringentis cedros etc Item Iere- Iereme
Nonne verba mea quasi ignis et
quasi malleus conterens petram
Dicimus de virtute sacramenti
eucharistie sicut dicitur xv questione
ultimo capitulo ultimo De desiderio
ecclesie patet ex eo quia una est ecclesia
cuius pars militat in terris et pars
triumphat in celis / et tota ecclesia
desideravit istos qui devote ac
reverenter accedunt ad [illegible] de eo
consecratione distinctione prima
Hii duo cum primi et Respice
eodem § prima dicta vero De
sexto scilicet propter Quid de istis questi-
onibus questoribus qui discurrunt
per ecclesias cum litteris remissionum
predicant abusiones vacant que-
stionibus et ebrietatibus Numquid
sunt recipiendi tales De istis
si ius sunt qualiter sit procedendum
Respice in constitutionibus Inno-
centii extra eodem cum ex eo Et
ad illud quod fuit quarto et
ultimo quesitum scilicet utrum sacer-
dotes possint facere commutationes
ieiuniorum vel alterius satisfactionis
ad petitionem propriorum penitentium
credo bene quod sic dum tamen
discrete et propter causam et etiam
subditos suos alias non distinc-
tione lxxxi propter quod nota tamen
hoc extendo ad vota in quibus
strictius proceditur Respice eodem
de votis § circa redemptionem et
§ sequitur videre etc De
impedimentis penitentie etc
Postquam vidimus quid
sit penitentia et que partes eius
consequenter quia species aliquis
paratus est ad impediendum penitentiam
Homo autem incautus plerumque

ad resistendum de impedimentis princ
ipalia subponam Sunt enim
iiii or impedimenta principalia s. pu
dor timor spes et desperacio de
singulis per ordinem videndum
Pudor scilicet confitendi, sic quod
pudor retrahit multos a prima
sed precipue ypocritas et superbos
qui vellent apparere hominibus
puri et pulchri, cum tamen sint ips
issimi et turpissimi exterius ornati
et picti cum sint intus sporci
cia repleti Contra hoc impedime
ntum apponit triplex remedium
scilicet consideracio racionis virtus dive
intuitionis comparacio future con
fusionis Consideracio racionis quia
racionabile est ut propter pudorem non
differas confiteri peccata tua, quod
honestum et utile est. quia propter
pudorem non dubitasti contra eum comit
tere quod inhonestum et inutile
est immo periculosissimum De secundo
apostolus Omnia nuda et aperta sunt
oculis eius ad quem nobis sermo
Non ergo pudeat te confiteri
sacerdoti, immo pocius deo, cuius
vicarius est, cum ipse intentem
divina sine tua confessione iam
Salomon videatur De tercio Salomon
Est confusio adducens ignomi
niam et est confusio adducens
Augustinus gloriam Augustinus Est confusio temporalis
que est ad horam que quidem
prodest scilicet perturbacio animi re
spicientis peccata sua et respectu e
horrentis et horrore erubescen
tis. et rubore corrigentis tali
confusione volo confundi ne
Sophon eterna aqua percussor ... libri
Sophonias Scrutabor Iherusalem
in lucernis et visitabo super viros
defixos in fecibus suis Item
Naum Naum Revelabo pudenda

tua et ostendam gentibus nuditatem
tuam et regibus ignominiam tuam
Item Ieremias Confundantur Ieremias
vehementer quia non intellexerunt
obprobrium sempiternum quod nunquam
delebitur Timor scilicet satisfa
ciendi cogitant enim quod non
possent facere penitenciam que eis in
ponetur Ad tollendum impedime
ntum tale similiter ad subvenien
scilicet presentis pene mediocritas leni
tas et momentanea brevitas
Ex opposito vero future pene in
comparabilis magnitudo intollera
bilis acerbitas et infernalis eter
nitas Ewangelium Ite maledicti
in ignem eternum Ieremie Qui
fugit arma ferrea incidet in arcum
eneum Iob Qui timet pruinam Iob
i. temporalem penam, irruat
super eum nix i. eterna pena
Item Ysaie xxxiii Quis po Ysaie
terit cum igne devorante habitare
aut quis habitabit ex nobis cum
ardoribus sempiternis Item xxx
Preparata est ab heri thophet a re
ge preparata profunda et dilatata
nutrimenta eius ignis et ligna
multa flatus domini sicut tor
rens sulphuris succendens ea
Thophet est carcer inferni et Thophet
interpretatur gehenna pandens vel
plena pena stultorum Spes scilicet
triplex diu vivendi acquirendi
temporales divicias in quibus gestat
et demencia dei quia quando venerit
velit dampnare contra primum
apponit remedium Iacobus ca
nonica capitulo iiii o Que enim est vita
vestra vapor est ad modicum parens
et deinceps exterminabitur Iob Iob
Homo natus de muliere brevi
vivens tempore etc. Apostolus ii ad the
salonicenses v o Dies domini sicut

fur in nocte ita veniet / cum enim dixe
rint pax et securitas / tunc repen
tinus eis super veniet interitus sicut
dolor in utero habentis et non effugient
Item domini in Marco xiij Vigi
late nescitis enim quando dominus veniet
sero an media nocte an galli can
tu an mane / ne cum venerit re
pente inveniat nos dormientes
Item Job xx Laus impiorum
brevis est / et gaudium ypocrite
ad instar puncti si ascenderit usque
ad celum superbia eius et caput
eius nubes tetigerit quasi sterqui
linium in fine perdetur Contra
Luca hoc dat remedium ipse dominus Luce
xii hominis cuiusdam divitis etc.
et infra Anima habes multa bona
posita in annos plurimos requiesce
comede epulare Dixit autem illi
Deus Stulte hac nocte animam
tuam repetunt a te que autem parasti
cuius erunt Job xxvii Dives
cum dormierit nichil secum auf
feret / aperiet oculos suos et nichil
inveniet. apprehendet eum quasi
aqua inopia nocte / opprimet eum
tempestas / tollet eum ventus urens
et auferet et velut turbo rapiet
eum de loco suo etc. Item
Gregorius Gregorius ad magna iusticia meditat?
pertinet ut nunquam vacant supplicia
eo quod in hac vita nunquam volue
runt carere peccato Respice …
quod ubi timor … satisfaciendi Hec
duo impedimenta scilicet timor et spes
retinent precipue usuratores et
avaros quia nichil vellent re
stituere et sine fine vellent acquirere
Unde comparantur inferno Proverbiorum xxx
Infernus et perditio non reple
buntur similiter et oculi hominum insa
tiabiles Desperatio duplex prima
respectu … penitendi post veniam
obtentam Secunda …

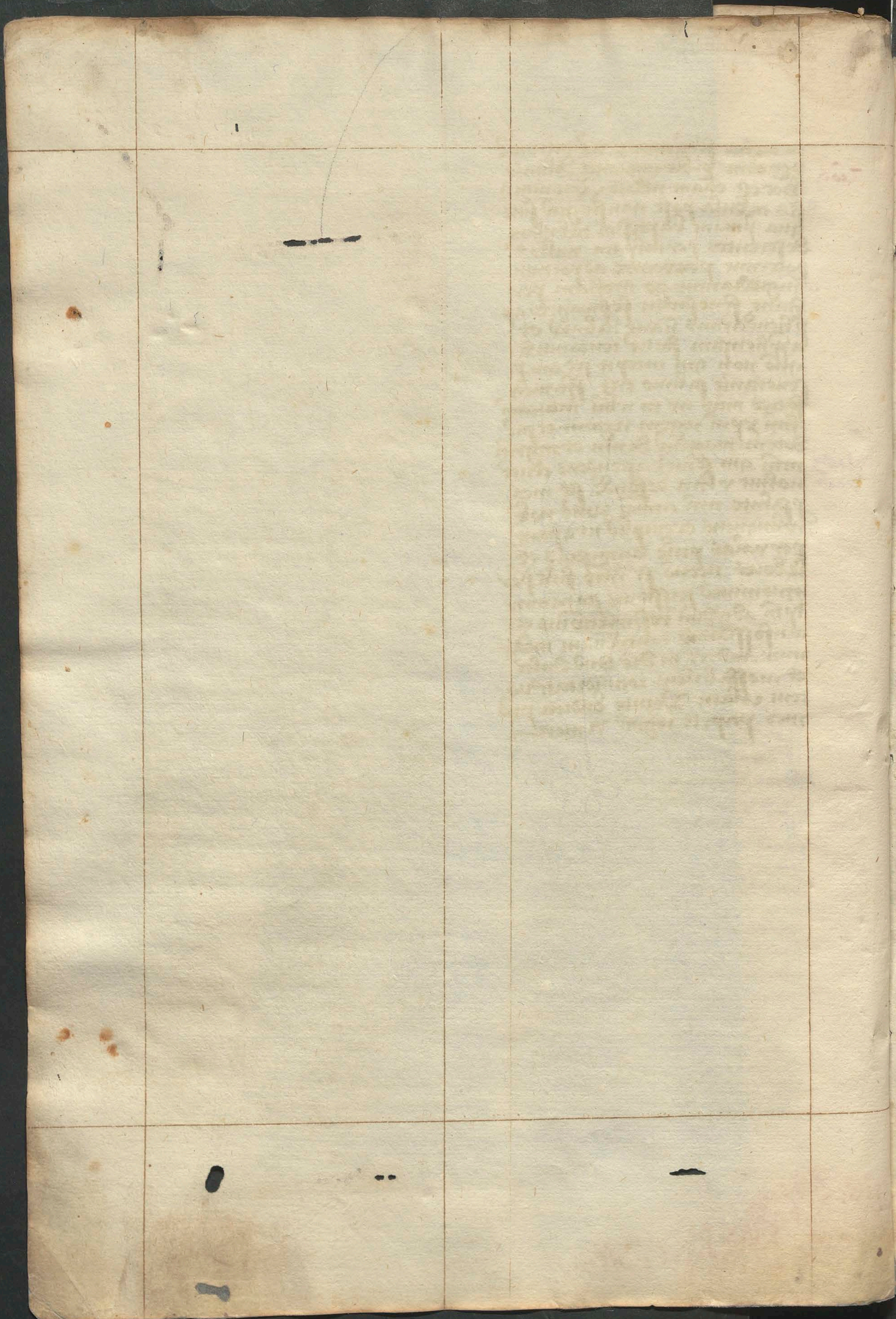
scilicet peccati quantitas frequentia et
diuturnitas Contra primum opponitur
passio Christi que fortior est ad dissol
vendum quam peccatum aliquod ad Job
ligandum Job vi Utinam appenderentur
peccata mea quibus iram merui
et calamitas quam patior in statera
quasi arena maris Contra secundum
Jeronimus / de penitentia distinctione Jeronimus
iii Septies cadit iustus et resur
git etc. et infra non solum sep
ties sed usque septuagesies septi
es delinquenti si converterit ad pe
nitentiam peccata donantur cui plus
dimittitur plus diligit etc. et ca
adhuc instant et Respice supra
eadem parte prima dicta ubi de vi…
spe / Contra tertium ps. misericordia
ab eterno et usque in eternum super
timentes eum Item quantumcumque homo
peccator conversus fuit etc. Item Leo Leo papa
papa penitentia que dilata est tamen studio
sius petita fuit non negatur
ut eo modo ad indulgentie medici
nam anima vulnerata perveniat
Item Augustinus exponens illum Augustinus
versum psalmi Non me demergat aque
neque absorbeat me profundum
neque urgeat super me puteus os
suum aut sic Puteus est profundi
tas humane iniquitatis in qua
si decideris non claudet super te os suum
si tu non claudas tuum Confitere
ergo et dic De profundis clamavi
ad te domine / et evades et Re
spice de hoc supra eodem parte quod
dicitur qui in fine ita principium
Item contra secundam desperationem
scilicet perseverandi post veniam ob
tentam opponuntur tria remedia primum
hostis debilitas secundum vi
gor proprius ex gaudio libertate
armatura et societate / tertius
item ipse Deus illuminans protegens
et salvans De primo debilitas
est hostis qui non potest vincere

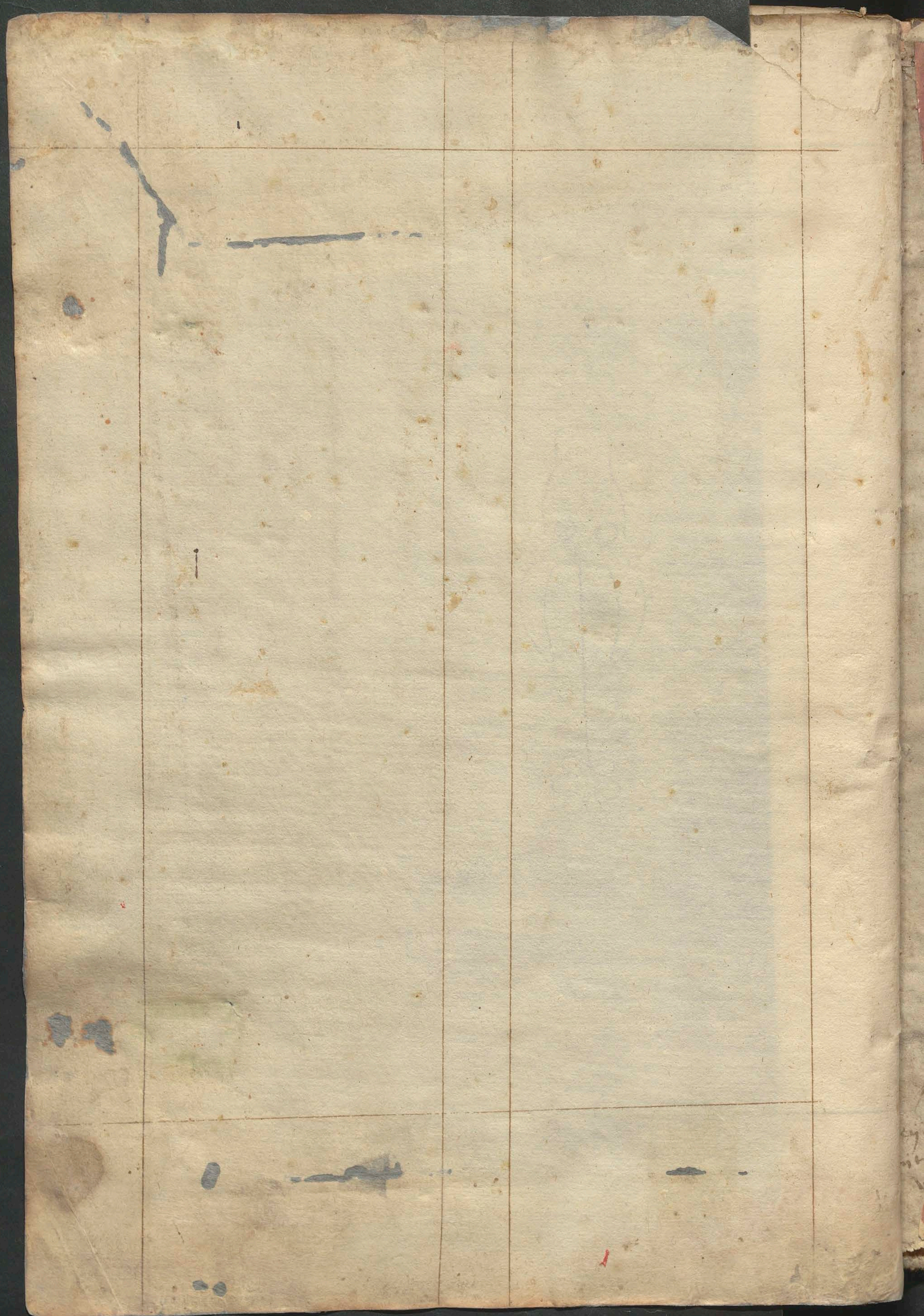
nisi valentem primo lecto demoni
non potuit intrare in perpetuum portam
in promissa a domino. Unde Ysa.
Ysa. in persona hostis ad animam. Item nunc
ut transeamus. Resistite ergo diabolo
et fugiet a vobis. Destituendo scilicet
delugere scilicet quod maior maxima
accipitur et mittitur cum quo iam
sit deposito peccati pondere. Animus
gaudens etatem floridam facit
spiritus vero tristis desiccat ossa. Item
secura mens quasi iuge convivium
omnes dies peccatoris mali. Item
cum quis de cathena et servitute
diaboli eripitur in libertatem filiorum
dei quod fit quando pharao cum
omnibus egyptiis submergitur in
mari rubro id est in amara aqua
lacrimarum rubricata per memoriam
passionis xpi. Item quia primo
inermis, modo armatus armatura
dei. Apostolus ad ephesios. Induite
vos armaturam dei ut possitis stare
adversus insidias diaboli quia
non est nobis colluctatio adversus
carnem et sanguinem sed adversus
principes et potestates adversus mundi rec-
tores tenebrarum contra spiritualia nequicie
in celestibus etc. Stare ergo succincti
lumbos vestros in veritate et induti
lorica iusticie et calciati pedes in pre-
paratione evangelii pacis in omnibus
sumentes scutum fidei in quo pos-
sitis omnia tela nequissimi ignea
extinguere et galeam salutis
assumite et gladium spiritus quod est
verbum dei etc. Item ad thessalonicenses
Ad thessalonicenses v. Sobrii simus induti lorica
fidei et caritatis et galeam spei
salutis. Item quia primo solus
modo associatus exercitui omnium mi-
litum qui sunt in ecclesia et omnium
sanctorum angelorum qui sunt in celo
[illegible] Judith xv
Judith [illegible] assyrii non adunati in
fugam ibant precipites filii
autem israel uno agmine persequentes
declinavit debilitabant omnes
quos invenire potuerunt. De-

tercio psalmo. Dominus illuminatio mea
et salus mea quem timebo. Do-
minus protector vite mee a quo tre-
pidabo. Item Job. Libera me domine
et pone me iuxta te et cuiusvis
manus pugnet contra me etc.
Apostolus ad Romanos viii°. Si
deus pro nobis quis contra nos.
Cum igitur hostis in tantum sit de-
pressus et tu sis multum ingra-
tus noli desperare, sed iacta su-
per dominum curam tuam et ipse te enu-
triet. Possent tamen alia etiam quedam alia
impedimenta scilicet levigatio proprie
culpe cum aggravatione aliene contra
hoc Salomon. Pondus et
Salomon pondus mensura et mensura
abhominabile est apud deum.
Item consideratio culpe maiorum
et maxime prelatorum contra quod
ecclesiasticus sicut primus homo imita-
bit correctorem et iuxta volun-
tatem inveniet et comparationem.
Item multitudinis delinquentium
simul consideratio contra quod
Augustinus: non ideo minus arde-
bunt quia cum multis arde-
bunt. Item consuetudo peccandi
contra quod Respice sunt de-
[illegible]. Item contra viciorum
consuetudines. Item superbia cordis
contra quod exemplum phariseo qui ait
Non sum sicut ceteri homines etc. Item
delectatio peccati quod spiritualiter habet
locum in luxuria et gula contra
hoc dicitur. Compungere ...
ta misericordie ut sic etc.

Expedites iam per dei gratiam
non per me sed potius per ora-
nes sanctorum et multa varia negocia
merentes articulis ad presens in-
dicium et multa conclusa perme-
tibus donec dominus ut omnes
et singuli per hanc portam
angustam intrare iuxta consilium
domini contendamus. Hec enim
fenestra quam dominus iussit

in archa fuerunt germinis non introierit
Ieron per eam peribit regnante diluvio
Hec est etiam ut ait Jeronimus
secunda tabula post naufragium sine
qua primam baptismi tabulam
deserentes per culpam nullo modo
poterunt pervenire ad portum
Ingrediamur ergo archam per
hanc fenestram festinantes ap-
prehendamus hanc tabulam et
apprehensam fortiter teneamus
quoniam non qui incepit sed qui per-
severaverit salvus erit Confirmet
fortes manus nostras ut in ihesum intuentes
ihesum christum regem regum et sa-
cerdotem magnum demum et ultimum
qui semel ascendens crucem
noluit ultra descendere sed mea
pro salute mea animam posuit nobis
relinquens exemplum ut constanter
per varias pressure angustias et
labores necnon si necesse fuerit per
ignominiam passionis sequamur
christum ad gloriam resurrectionis et
confessionis cantilenam merea-
mur audire in die domini dulcem
et ineffabilem iocunditatis vo-
cem illam Venite benedicti patris
mei percipite regnum Amen

vō ainez zūsehen

...ych nemē den priest von dem pfaltz ...

[illegible]

